3 1761 04697378 0

THE CHRONICLE OF MOREA

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΟΥ ΜΟΡΕΩΣ

EDITED BY JOHN SCHMITT

BYZANTINE TEXTS
EDITED BY J. B. BURY

THE CHRONICLE OF MOREA

MOREA & ATHENS
with indication
of some of the notable places &
their medieval denominations.

EGF
C557S

THE CHRONICLE OF MOREA,

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΟΥ ΜΟΡΕΩΣ

A HISTORY IN POLITICAL VERSE,
RELATING THE ESTABLISHMENT OF FEUDALISM
IN GREECE BY THE FRANKS IN THE THIRTEENTH CENTURY

EDITED IN TWO PARALLEL TEXTS FROM THE MSS
OF COPENHAGEN AND PARIS,
WITH INTRODUCTION, CRITICAL NOTES AND INDICES

BY

JOHN SCHMITT, PH.D.

PROFESSOR EXTRAORDINARY AT THE UNIVERSITY OF LEIPZIG

63227
13/12/04

METHUEN & CO.
36 ESSEX STREET, W.C.
LONDON
1904

THE CHRONICLE OF MONKEY

PREFACE.

THE Chronicle of Morea, which was edited for the first time commented on and translated by Buchon, is indispensable for the comprehension of the history, customs.

"*This edition of the* Chronicle of Morea *has received the Zographos prize of the Royal Academy, Munich.*"

materials which Hopf, had he lived to throw the vast amount of detail given in his work into literary form, could have utilized ; and perhaps he might have exhausted the subject of Franco-grecian history. But unfortunately for medieval history the fulfilment of this desire has been

[1] See Gibbon's brief notice relating to Athens in Chapter LXII, where he refers to Du Cange's *Histoire de l'empire de Constantinople sous les empereurs français*, Paris, 1668.

[2] See R. Röhricht in *Byzantinische Zeitschrift* IV, 1895, p. 240: Der Nachlass Karl Hopfs ; much material has been left by Hopf (registers, unedited chronicles, documents etc. and a complete history of the emperor Baldwin I). Cf. also E. Gerland, *ib.* VIII, p. 347 and XI, p. 321.

Digitized by the Internet Archive
in 2007 with funding from
Microsoft Corporation

https://archive.org/details/chronicleofmorea00schmuoft

PREFACE.

THE Chronicle of Morea, which was edited for the first time commented on and translated by Buchon, is indispensable for the comprehension of the history, customs, and language of medieval Greece. It furnishes us with an accurate picture of a period of which Gibbon had, and could have had, no exact knowledge, since, in his time, neither the Chronicle of Morea nor the documents referring to the Frankish conquest had been published[1]. This new and curious field for historiography was first explored by Buchon and Hopf, and they developed it to such an extent, that perhaps little of moment still remains to be discovered. Still the literary legacy of Hopf[2], which has been made accessible to scholars, may contain new materials which Hopf, had he lived to throw the vast amount of detail given in his work into literary form, could have utilized ; and perhaps he might have exhausted the subject of Franco-grecian history. But unfortunately for medieval history the fulfilment of this desire has been

[1] See Gibbon's brief notice relating to Athens in Chapter LXII, where he refers to Du Cange's *Histoire de l'empire de Constantinople sous les empereurs français*, Paris, 1668.

[2] See R. Röhricht in *Byzantinische Zeitschrift* IV, 1895, p. 240: Der Nachlass Karl Hopfs; much material has been left by Hopf (registers, unedited chronicles, documents etc. and a complete history of the emperor Baldwin I). Cf. also E. Gerland, *ib.* VIII, p. 347 and XI, p. 321.

prevented by Hopf's premature death. A readable account, based on Hopf, is given of this period by Hertzberg in his *History of Greece*, and by Gregorovius in his elaborately written *History of Athens in the Middle Ages*, in which all the events of the Frankish period are related as they could be observed from Athens as the centre. The brief sketch of the history of Morea given by H. F. Tozer in his paper, *The Franks in the Peloponnese*, can also be read with profit by all who wish to get a general view of the subject.

For the purpose of supplying historical material a new edition of the Chronicle was not perhaps a pressing need. But in publishing the different texts, Buchon, as will be seen hereafter, has done very little to further the knowledge of medieval language and literature, and this has been the main reason for undertaking an edition on a new basis. In this edition the Chronicle is not treated as an indifferent document subservient only to the history of political events, but with all the deference due to it as the chief literary monument of the Frankish period and one of the earliest, most important and extensive compositions in popular Greek. In the last thirty years many of the most valuable texts relating to popular Greek literature of the Middle Ages have been published. These laborious studies were begun by Mavrophrydis, carried on by Wagner, Sathas, Lampros and of late by Hesseling, and we are particularly indebted to Émile Legrand for the promotion of Neohellenic philology by means of his numerous and valuable collections of literary documents. All these texts have furnished ample materials for grammatical and literary studies, while the conditions under which the Chronicle of Morea was published rendered it unsuitable for such pur-

poses. A carefully prepared edition, such as the present one, can, I hope, be considered as a contribution to the study of the Greek language as it was spoken in the 13th and 14th centuries. It was my intention to add a concise grammar, based on the language of the Chronicle, and I have gathered abundant materials for this purpose; but a chapter devoted exclusively to grammar would lie outside the scope of the volumes of this Series. The Index of Words however will furnish a conspectus of some of the grammatical forms which Greek had assumed in the Frankish period.

The preparation of this edition has occupied a large part of my time for a number of years. The collation of the MSS. took me to Copenhagen, Paris, Turin and Rome; and in the island of Corfu, while preparing my text, I had opportunities of becoming familiar with the spoken language of Greece. In the beginning of 1895 I presented my work to the Royal Academy in Munich and received from it the Zographos-prize in its public session on March 28th. Then again, in Munich, I resolved to collate the MSS. a second time. Through the kindness of the director of the libraries of Copenhagen, Dr Bruun, councillor of justice, and Monsieur Delille, membre de l'Institut, director of the Bibliothèque Nationale in Paris, the MSS. were sent to me to Munich, where I could study them again in the Royal Library. In the following year the MS. of Turin was sent to Rome where in the Biblioteca Vittorio Emanuele I was able to revise my collation of it and note details of minor importance. The incorporation of these details increased my work, but it seemed desirable to make this edition as complete as possible.

I hope that this edition, which presents the fruit of long and arduous labour, may prove useful to students of history as well as of the language and literature of Greece in the 13th and 14th centuries. Finally I would express my acknowledgements to the officials of every grade in the libraries mentioned above for their friendly assistance, and my special indebtedness to Monsieur Omont, the chief of the department of MSS. in the Bibliothèque Nationale. Many thanks are due to the publishers for the sacrifice they have made in promoting the medieval philology of Greece, and to the printers for having in more than one respect facilitated my task.

JOHN SCHMITT.

LEIPZIG. CONNEWITZ.
September, 1903.

CONTENTS.

PAGE

PREFACE v

ABBREVIATIONS EXPLAINED xi

PRINCIPAL WORKS CONSULTED xii

EDITIONS OF TEXTS REFERRED TO xiv

INTRODUCTION xv

I. Description of the MSS.—Cod. Havniensis—Cod. Parisinus—Cod. Bernensis—Cod. Taurinensis . . xv

II. The editions of the Greek Chronicles by Buchon—His edition of the French Chronicle—The Italian and the Aragonese versions—The synopsis of Dorotheus of Monembasia—Buchon's object exclusively historical; his neglect of philology xix

III. The present edition—Its plan. General principles in preparing the texts: Itacism—Spirant and Tenuis—Double consonants—Accents—Final *ν*—Synizesis. Details in spelling: *τζ* rendered by *τσ*—Proper names—Siglae—Details in phonetics: *κι* for *καί*;—*στὸν* for *εἰς τόν*. Spellings suggested by the science of language—The *mots savants* are not reduced to the standard of popular phonetics—Difficulty in rendering the mediae without a preceding nasal sound xxii

IV. The relations existing between the versions—Differences in language between H and P—Faint national tendencies expressed in P—Fanciful alterations in T—Was the original Chronicle written in Greek or in French?—Arguments in favour of an original Greek version xxviii

V. The political verse—Its description—It is the national Greek verse—Its occurrence in English, French and Italian—Reasons why many metrical errors are found in the Chronicle xxxiii

PAGE

VI. Chronological questions regarding the Chronicle—Only the date of the French version can be determined ; it was composed between 1333 and 1346 : the original Greek version shortly after 1300, but H in its present form was written before 1388 and P after that year—The author refers to the ocular witnesses of the events he relates—The substance of H's account appears to be unaltered xxxvi

VII. The author and his work—He was hardly a Gasmule, but a Frenchman in character, sentiment and religion—His predilection for all that concerns feudal law and its practice—His relation of the artifices practised by the mighty of that time—His main object—The place which the Chronicle occupies in literature—Its language—*Mots savants* and their flexion—Syntax—Why has this history of Morea been composed in verse? . xxxviii

VIII. The contents of the Chronicle, and its historical value—It is a historical source of a secondary order—Sanudo—Hopf and his merit—An example of errors contained in the Chronicle—Its contents—The division of Morea . xlvii

IX. Organisation of Morea, and why the Franks did not fuse with the Greeks—Gradual extinction of the French—The three periods of Frankish dominion—Causes of the Conquest—Feudalism could have been beneficial—The Conquest in connection with the political and literary renovation of the Greeks—A fusion of both races would have been inevitable—Traces of it in the language l

X. Influence of the Chronicle on Goethe's *Faust*—Passages in the 'Helena' (*Faust* II, Act 3) referring to its description of feudal customs, the division of the Peloponnesus among the vassals of the Prince, the castle near Sparta etc.—Concluding remarks on the genesis of the 'Helena' lviii

SUMMARY lxvii

CHRONOLOGICAL TABLES lxxxvi

THE TEXT OF THE HAVNIENSIS AND PARISINUS, WITH THE NOTES OF THE TAURINENSIS 1–596

INDICES:

I. Index of notable Greek words 599

II. Index of persons, Franks and Greeks 623

III. Index of geographical names in the Western and Eastern countries 630

Index of names of places in Morea and Athens . . 633

ABBREVIATIONS EXPLAINED.

H denotes: codex Havniensis, described on page xv.
P „ „ Parisinus „ „ „ xvi.
T „ „ Taurinensis „ „ „ xviii.
L „ „ Livre de la Conqueste, see page xix.
Encycl. I denotes: Karl Hopf, Griechenland im Mittelalter und in der Neuzeit, *Allgemeine Encyklopaedie der Wissenschaften und Künste*...herausgegeben von Ersch und Gruber, erste Section, Theil 85, page 67 sqq.
Encycl. II denotes the same work continued in Theil 86.
Chron. gr. rom. denotes: *Chroniques gréco-romanes inédites ou peu connues*, publiées avec notes et tables généalogiques par Charles Hopf, Berlin, Weidmann, 1873. This work contains the *Istoria del Regno di Romania*, by Sanudo, and the Italian Chronicle referred to in the Introduction.

For other abbreviations referring to the Index of notable Greek words and the Index of geographical names see p. 599 and p. 633.

PRINCIPAL WORKS CONSULTED.

Baumgart, Hermann, *Goethes Faust als einheitliche Dichtung*, Band II, Königsberg, 1902.

Bury, John B., "The Lombards and Venetians in Euboea," *Journal of Hellenic Studies* VII.

Dieterich, Karl, "Geschichte der Byzantinischen und Neugr. Litteratur," in *Litteraturen des Ostens in Einzeldarstellungen*, Band IV, Leipzig, 1902.

Ellissen, *Analecten der mittel- und neugriechischen Litteratur*, Leipzig, 1856; in vol. II a part of the Chronicle is translated into German verse.

Fallmerayer, *Geschichte der Halbinsel Morea während des Mittelalters*, 1830—1836.

Gibbon, *The history of the decline and fall of the Roman empire*, edited in 7 volumes with introduction, notes etc. by J. B. Bury, London, 1898. In vol. IV, appendix, mention is made of the Chronicle of Morea.

Hatzidakis, George N., *Einleitung in die neugriechische Grammatik*, Leipzig, 1892.

Hertzberg, Gustav Friedrich, *Geschichte Griechenlands seit dem Absterben des antiken Lebens bis zur Gegenwart*, Gotha, 1876.

Jannaris, A. N., *An historical Greek Grammar*, London, 1897.

Krumbacher, Karl, *Geschichte der Byzantinischen Litteratur von Justinian bis zum Ende des oströmischen Reiches*, München, 1897: see p. 833.

Loray, le marquis Terrier de, *Un parlement de dames au* XIIIe *siècle*, Académie de Besançon, année 1880, p. 205 sqq.

Meyer, Gustav, "Neugriechische Studien," *Sitzungsberichte der kais. Akademie der Wissenschaften in Wien*, Band CXXX und CXXXII, Wien, 1894.

Pniower, Otto, *Goethes Faust, Zeugnisse und Excurse zu seiner Entstehungsgeschichte*, Berlin, 1899.

Thomas, Calvin, *Goethe's Faust*, Vol. II, Boston (Heath & Co.), 1897.

Thumb, Albert, *Handbuch der neugriechischen Volkssprache*, Strassburg, 1895.

Tozer, H. F., "The Franks in the Peloponnese," *Journal of Hellenic Studies*, vol. IV, 1883, contains a survey of the Frankish conquest from 1204—1432, an account of the Chronicle and topographical notices, referring to Morea, which the author visited in 1882. In this article we find a description of Acova p. 216, Carytaina 219, Nikli 222, Passava 226, Mistra 228, and other places. For other geographical works see Index p. 633. I also refer to my treatises on this subject and in particular to my *dissertation*, which the reader can consult for further details :

Schmitt, John, *Die Chronik von Morea, eine Untersuchung über das Verhältniss ihrer Handschriften und Versionen*, a dissertation. München, 1889.

"Zur Ueberlieferung der Chronik von Morea," in *Festschrift Konrad Hofmann zum 70sten Geburtstag gewidmet*, Separatabdruck aus den Romanischen Forschungen, Band v, (Erlangen) 1890.

"La Théséide de Boccace et la Théséide grecque," in *Études de philologie néo-grecque*, publiées par Jean Psichari (Bibliothèque de l'École des Hautes Études, 92e fascicule), Paris, 1892.

Ueber phonetische und graphische Erscheinungen im Vulgärgriechischen, Leipzig, 1898.

As in this edition the historical questions suggested by the Chronicle have been only incidentally referred to, it has not been my object to quote all the works of history connected with the conquest of the Franks. A full and accurate account of these works is given by Krumbacher, *Geschichte der Byz. Litteratur*, p. 836 sq., p. 1076, and especially p. 1081, under the heading: Der lateinische Orient.

EDITIONS OF TEXTS REFERRED TO.

Hesseling, D. C., *Les cinq livres de la loi* (*le Pentateuque*), traduction en néo-grec publiée en caractères hébraïques à Constantinople en 1547, transcrite et accompagnée d'une introduction etc. Leide, 1897.

Κανελλάκις, Κ. Ν., Χιακὰ Ἀνάλεκτα, Athens, 1890.

Lampros, Spyr. P., *Collection de Romans grecs*, Paris, 1880.

Legrand, Emile, *Bibliothèque grecque vulgaire*, Paris, 1880.

Legrand et Sathas, *Les exploits de Digénis Akritas*, Paris, 1875.

Σάθας, Κ. Ν., Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη, Τόμος Β, Venice, 1873. This volume contains the Chronicles of Cyprus by Leontios Machairas and Georgios Boustronios.

Wagner, Wilhelm, *Carmina graeca medii aevi*, Lipsiae, 1874.

Wagner, Wilhelm, *Trois poèmes grecs*, Berlin, 1881 ; it contains Lybistros and Rodamne.

INTRODUCTION.

I. Description of the Greek MSS.

I. Codex Havniensis. H is contained in the collection of Fabricius, which forms a part of the University library of Copenhagen. It is quoted: codex Havniensis 57, 4°, Chart. foll. 237. According to Mr Omont, the MS. was written in the fourteenth or in the beginning of the fifteenth century. A detailed description of it is given in my article: Zur Ueberlieferung der Chr. von Morea, p. 519 sqq., especially p. 529 sqq., of which I here give a brief recapitulation. The MS. is undoubtedly written by a Greek scribe; it is very legible and even comparatively correct in spelling; its paper is of a light brown colour and ribbed, the column containing the text is small and the margin rather broad. In every verse the initial letter is written in red ink; and till fol. 6^{v} every verse, and after this every third verse, begins with a new line. The three first leaves have been lost and the MS. begins with l. 105 of the Parisian version.

There is a short history connected with this MS. From Thomas Bartholin, who belonged to a learned family, it passed into the hands of Johannes Grammius (Hans Gram 1685—1748), who was the professor of Greek language and history at the University of Copenhagen. From him Fabricius received the MS. as a Christmas gift in 1725; and the letter which accompanied it clearly shows that Gram did not take the slightest interest in the Chronicle and wished to get rid of it. He calls it a *munusculum nullius pretii aut momenti*, and says: *Ego quidnam illud sit historiae, ob barbariem idiomatis, fateor me haud satis intelligere.* Fabricius explains to Gram its contents and sends him in return the thirteenth volume of his Bibliotheca. From the hand of Fabricius we find the following note on the first (*i.e.* fourth) leaf:

A Meursio citatus. Memorat de bello sacro de capta a Francis C. Poli. A.C. 1304 (read 1204).

A Cangio De bellis Francorum in Morea. Circa 1277, infra p. 202. Versibus politicis graecobarbaris.

We then find scribblings of no importance, and in the corner to the left in distinct characters: *ex dono cl(arissimi) Grammii, Io. Albert Fabricius A.* 1726. Above the middle of the page we read the name: *Thomae Bartholin*, almost obliterated, and in the right corner, written more distinctly: *Io. Grammii.* Under it was written, as a title, *vocabularium graecum*, but then crossed out again. On f. 27^{b} we find four and on f. 28^{a} three pentalphas.

Fabricius makes no mention of the Chronicle in his Bibliotheca Graeca, and Meursius only extracts some words which he attempts to explain in his Glossary, but often with very little success; the MS. used by him was the codex P. Fabricius died in 1736; his library, papers and letters were bought in 1775 by the University library of Copenhagen and thus our MS. returned again to Denmark. Among the books left by Fabricius it is qualified thus in the auctioneer's catalogue:

No. 166. Anonymus scriptor ad historiam Byzantinam spectans, agensque de bellis Francorum in Morea (ita citatur a Cangio in Indice Scriptorum Anonymorum, T. 2, Glossarii Graeco barbari), stilo graecobarbaro, sed ab initio atque in fine aliquot foliis mutilatus.

The paging of the MS. is of three kinds: by the indication of every new quinternion or layer of 10 leaves, by Greek numbers, only continued from δ΄ to ρμε΄ (fol. 145), and by Arabic numbers from 4—237, by the hand of Fabricius. There is a lacuna of two pages indicated by the quinternions (see notes on p. 298 and 320), but there are other lacunae, filled by P, of which the quinternions take no heed; the MS., therefore, must have been incomplete when copied.

II *a*. Codex Parisinus gr. 2898 = P, chart. foll. 233, saec. XV.—XVI., cm. 0, 28 × 0, 19; it was originally in the library of Francis I at Fontainebleau. On fol. 1^{r} the title is in the handwriting of Angelus Vergetius:

+ ἐν τῷδε ἐστὶ ταῦτα :
+ ἱστορία τὶς βουλγάρε[1], περὶ τοῦ θησέως καὶ τῶν ἀμαζόνων : +
+ ἔτι ἱστορία βουλγάρε, πῶς οἱ φράγγοι ἔλαβον
τὴν ἱερουσαλὴμ καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη ἀνατολικά : +

[1] βουλγάρε = Italian *volgare*,—an attempt to find a proper term for Romaic or Neohellenic.

On a slip in the handwriting of Du Cange, according to M. Omont, we read:

2569 (number referring to the catalogue of the year 1682), Anonymi de amoribus Thesei et Aemyliae Libri XII versibus politicis. Edit. Venitiis, fol. 1.

Anonymi de Bellis Hierosolymitanis Libri II versibus politicis. In priore primas Francorum in Syriam expeditiones, in altero expugnationem urbis C. Politanae ab iisdem, et eorum in Peloponneso seu Morea res gestas. Auctor vivebat circa annum MCCC. Scriptoribus francicis jure accensendus, fol. III. Codex chartaceus varia nec antiqua manu scriptus.

Then in the hand of E. Miller:

Vide Du Cangii Glossarium mediae et infimae graecitatis, tom. II. in indice auctorum col. 65.

The remark: Laudatur a Leone Allatio, is from J. Boivin.

Thus the MS. P contains: fol. 1—111 a translation from Italian into popular Greek of the Theseide of Boccaccio (see my article: La Théséide de Boccace et la Théséide grecque), and fol. 111—233 the Chronicle of Morea, of which the beginning has been preserved, while the end is wanting as in H. The episode relating to the nephew of Geoffroy of Carytaina, which the scribe has transferred to the end of P, has been in my edition inserted into its proper place, p. 527—p. 549. From fol. 218^{v} the MS. is continued by a new and somewhat more cursive hand; it is written in double columns like prose; the verses do not begin with a new line.

II *b*. Codex Parisinus gr. 2753, chart., foll. 393, saec. XVII. is a simple copy of the former, but badly executed and valueless.

II *c*. Codex Bernensis gr. 509, 8°, chart., foll. 226, saec. XVI., belongs to the family of the Parisinus 2898, of which it is an identical copy. It has not been described by Buchon. I examined it in Paris in the Bibliothèque Nationale, to which it was sent through the kindness of Mr Bloesch, the director of the library of Berne. The Bernensis, far from being an untrustworthy copy of another MS., is an interesting example of the thoughtlessness with which some scribes performed their task. Thus the title of P, written by Angelus Vergetius, which refers to the Theseide, is reproduced in all its details, with the crosses in their proper places, but the poem itself has not been copied. Even

the numerous faults in P are rendered with the utmost accuracy. Thus we read in the MS. P (=l. 8449/51 in this edition)

ληπὸν τὸ ἤπασὶν ἐκεῖ ἐκιὼη ἡ καβαλάρι
οἱπάρχουν λόγει περησὶ βαρίομεν να τα γράφο,

which lines are given with all the details of misspelling in the Bernensis, f. 225r, l. 24, with the sole exception of καβαλάροι, which has been corrected. The free use of ligatures seems to indicate a Greek scribe, who had been ordered to make an exact copy of the Parisinus. It was probably for Bongars that this order was executed, as it is certain that the library of the author of *Gesta Dei per Francos* was after his death incorporated in the library of Berne.

III. Codex Taurinensis B, II. 1 = T; the old signature in the catalogue of Pasini is LXVI. c. III. 9; chart. foll. 129, saec. XVI. This MS. can be classed with the Havniensis, to which, however, it is much inferior, being copied by a scribe who left many gaps and deteriorated the text of H by misspellings and misrepresentations. T was not known to any of those who hitherto studied the Chronicle, and it is only a few years ago that my attention was called to it through the kindness of M. Emile Legrand. A specimen furnished me by the late Joseph Mueller, professor of the University of Turin, convinced me at once of the importance of this text for the later development of medieval Greek, and I resolved to make an exact collation of it. On fol. 1r is the title: *Cronica in versi.* The text begins on l. 57 of the edition; on fol. 1v it does not continue, but in its place we find rough drawings of crosses, lances, ladders, etc., all implements referring to the crucifixion of Christ; it also contains some numbers; on fol. 2v the text begins again at the same line as on the preceding folio and continues to the end without any further interruption. On fol. 129 we find a note from the hand of one of the owners of MS.: + εἰς τοὺς χιλίους πεντακοσίους ὀγδοήκοντα ἕξι κ.τ.λ. then follows the account of a sea voyage in which the MS. was probably brought to Italy; then on the two following pages recur crucifixes, numbers, scribblings etc. and, on the last leaf, the relation of the sea voyage is repeated with more details and begins: + εἰς 1586 Χριστοῦ κ.τ.λ. The last leaf verso contains a prescription for swellings, by another hand. In these notes the handwriting is poor and the spelling extremely bad; it is very difficult to read them. Still they are of some importance, as they reflect the language of the time used by the common people.

II. The editions of the Greek Chronicle.

1. Chronique de la conquête de Constantinople et de l'établissement des Français en Morée, écrite en vers politiques par un auteur anonyme dans les premières années du XIVe siècle, et traduite pour la première fois d'après le manuscrit grec inédit par J. A. Buchon, Paris, 1825. This book contains a translation of the Chronicle, cod. P 2898, into French; only the Prologue (l. 1—1338) is given in Greek.

2. Chroniques étrangères relatives aux expéditions françaises pendant le XIIIe siècle, publiées pour la première fois, élucidées et traduites par J. A. C. Buchon. It contains: *Anonyme grec*, Chronique de la principauté française d'Achaie (texte Grec inédit). *Ramon Muntaner*, Chronique d'Aragon, de Sicile et de Grèce (traduction nouvelle du Catalan). *Bernard d'Esclot*, Chronique de Pierre III et expédition française de 1285 (texte catalan inédit). *Anonyme Sicilien*, Chronique de la conspiration de I. Prochyta, (traduite du sicilien). Paris, Mairet, 1840; some copies are dated 1841. This edition contains the whole of P 2898 with a French translation.

3. Recherches historiques sur la principauté française de Morée et ses hautes baronies. Βιβλίον τῆς κουγκέστας...publié pour la première fois d'après le manuscrit de Copenhague...par Buchon. Première époque. Conquête et établissement féodal, de l'an 1205 à l'an 1333. Tome second. Paris, Jules Renouard & Cie, 1845. In this edition the codex Havniensis, Fabricius 57, has been published for the first time, with notes and indices, but without a translation.

The editions of the French, Italian and Aragonese versions.

1. The French Chronicle, called by Buchon *Le Livre de la Conqueste*, forms the first volume of the above-mentioned *Recherches*. It was discovered by Buchon in Maréchal's Catalogue of the library formerly belonging to the dukes of Burgundy, in Brussels (Tome II, p. 434, Empire latin d'Orient, Morée etc. No. 15702; van Hulthem 226, with the title: de la Conqueste de la Morée).

2. The Italian Chronicle, published for the first time by Charles Hopf, *Chroniques gréco-romanes*, pp. 414—468, was discovered by him in the Bibliotheca Marciana (Appendix Ital. Cl. VII, No. 712), in Venice. The MS., which is only a erroneous

translation of the Greek Chronicle (cp. p. xlii), was published with a view to facilitate studies on the original form of the Chronicle.

3. The Aragonese Chronicle, although written at a much later date, in 1393, belongs to the same family. The title is: Libro de los fechos et conquistas del Principado de la Morea, compilado por comandamiento de Don Fray Johan Ferrandez de Heredia, maestro del Hospital de S. Johan de Jerusalem. As the title indicates, this work is a compilation, which is principally based on the Chronicle of Morea; and, as I have shown in my dissertation p. 102 sqq., the compiler made use of the French version as well as of the Greek. The Aragonese Chronicle was found in the Cronica de los Conquiridores (Bibl. Osuna, *La grant crónica de los conquiridores*, vol. I. part. 2, Est. 3 et 4, tab. 1). It was published for the first time with a French translation, introduction and commentary by Alfred Morel-Fatio in the Série historique, vol. IV of the Publications de la Société de l'Orient Latin (Geneva, Jules Guillaume Fick, 1885).

There is another work which is based on the Chronicle and contains a part of it, but in a paraphrase in prose: Βιβλίον ἱστορικόν, περιέχον ἐν συνόψει διαφόρους καὶ ἐξόχους ἱστορίας, by Dorotheus of Monembasia. This popular book was printed in Venice in 1631, as it seems, for the first time, and new editions of it were published in 1685, 1743, 1786 and even 1814. A part of it, relating to Morea, has been reprinted by Buchon in his edition of the Parisinus, pp. xviii—xliii.

The editions of Buchon.

Buchon, who was the first to take up the thread of Franco-Grecian history after Du Cange, is entitled to much praise for having spent many years of his life in the laborious researches connected with the Chronicle of Morea, which have led to the development of a new branch of history. His collections of documents, as well as the notes which accompany his editions, are valuable and abundant, but, though highly meritorious and useful, they needed to be supplemented and confirmed by the later researches of Karl Hopf, who, being impartial and free from national bias, sets in its proper light the extensive information he was able to obtain from Italian and Greek sources. Buchon was penetrated with the sentiment of nationality; his editions were intended to serve as an illustration of French glory in the past.

His aims are almost exclusively historical, a fact which is sufficiently explained by the undeveloped state of Neohellenic philology in his time. Still Du Cange, who made an abundant use of the materials contained in the Chronicle for his Glossary, had called the attention of the philologists to this text and had even thought of publishing it, but died before executing his plan. Perhaps the character of the MS., the untrustworthiness of the accounts in the Chronicle, which could not escape his notice, and perhaps even its unusual language, which in the eyes of Greek students was deemed barbarous, prevented him from doing so in earlier years. Boivin too cherished the same intention but failed to carry it out. In Buchon's time the learned Greek scholar Adamantios Koraïs had done much for the appreciation of popular Greek, but his pursuits were, like those of Du Cange, of a merely lexicographical nature. No Greek scholar had yet attempted to publish an extensive text in this idiom, if we except the edition of two poems of Prodromos by Koraïs in his *Atakta*, vol. I. The popular Greek books, which were issued for centuries by the printing-offices of Venice, were intended only for the use of the uncultivated classes in Greece; they were not published with the purpose of furthering Greek learning, and are mostly so incorrect that they can only be read with a considerable amount of penetration, or at least an intimate knowledge of the spoken language. Buchon declares in his edition of P, p. 202, that the advancement of Greek philology is not the object he has in view and he refers to an edition of the version of Copenhagen, then prepared by Mr Landois, as capable of satisfying the needs of philology in every way. Buchon would certainly not have thought of publishing the Chronicle, had it not contained a great deal of the information on which his researches were based, and this may be said in excuse for his texts, which cannot serve for the study of the medieval language of Greece. In particular his edition of the Havniensis is extremely inaccurate, the fine details of language are not rendered, a great number of readings and spellings are faulty, and no less than fifteen lines have been overlooked in copying it. He had not discovered the unequal value of the two chief Greek texts, and a considerable confusion has been caused by this ignorance of a question of primary importance. Thus the valuable Havniensis has not been copied directly from the MS., but a collation was made of it by one of Buchon's Greek friends, on the basis of the edition of the much inferior MS. of Paris. Furthermore, this collation was executed hurriedly and carelessly.

Hence the edition resulting from it is practically worthless for philological purposes, being no more than a contamination of two distinct MSS. The nature of these inaccuracies can easily be detected by a comparison between the edition of Buchon and the MS., of which the present edition strives to render all the details. An edition already referred to, which Mr Landois had prepared several years before, has not been published, but it is preserved in manuscript in the Bibliothèque Nationale in Paris, Suppl. Gr. 901 and 901 a. I have examined it, but not made use of it. Mr Landois had made an accurate copy of the Chronicle from the Havniensis and had discovered its superiority to the Parisinus. This edition, which, if published, would have been a valuable addition to the Corpus of Byzantine historians, was anticipated by Buchon under circumstances which deprived Mr Landois of the fruit of many years' labour. On Buchon's edition of H see my paper: Zur Ueberlieferung der Chronik von Morea, which contains a detailed account of all its errors and, on p. 535, refers to the edition prepared by Mr Landois.

A few examples may show the differences between Buchon's edition and the MS. Ed. l. 338 *ἀποδέξε τὸν*—MS. *ἀποδέξετον*, for *ἀποδέξατο*, see *δέχομαι*, Index p. 604. l. 405 *μὲ τοῦ λαοῦ του καὶ ἑτέρους*, MS. *μὲ τὸν λαόν του κ' ἕτερους* (l. 406). l. 614 *οὕτως καὶ τὸ ἐπηκώσαν*, MS. *οὕτως καὶ τὸ ἐπληρῶσαν*. Some of the errors censured by Hatzidakis, *Einleitung* p. 270 sqq., are not found in the MS.; not the author, but the editor, is responsible for them. Thus: Ed. l. 684 *μηδὲν γένοιτο πλέον*, MS. *μηδὲν γενῇ τὸ πλεῖον*, where *γένοιτο* results from a careless collation of P which has *γένεται*. Ed. l. 758 *εἰς λόγον τε εἰς ἔργον*, MS. *εἰς λόγον εἴτε εἰς ὅρκον*, where the absurd *ἔργον* is borrowed from the Parisinus.

III. The present edition.

The present edition endeavours to furnish trustworthy texts for the study of history as well as of the Greek popular language in the 13th and 14th centuries. Special care has been devoted to the Index Graecitatis, which contains abundant material for the Lexicon totius Graecitatis of the future, as well as to the Indices of the persons and places mentioned in the Chronicle. The geography of Morea in the Frankish period has been diligently studied and much of the information, obtained in the works of Hopf regarding the Frankish rulers, has been utilized. It has not been my object to correct all the historical errors contained

in the Chronicle, which would have necessitated a commentary of considerable length. For rectifications of this kind the reader can consult the notes of Buchon, and the history of Hopf, which is in itself a continuous commentary and an indispensable guide through Franco-Grecian history. It is with a view to facilitate the use of Buchon's historical notes that the lines referring to his editions have been added in parentheses. The chronological tables annexed to the volume are calculated to give a rough outline of the history contained in the Chronicle and can serve to verify its accounts. A complete Summary gives a view of the historical events in their succession, of feudal customs etc., and supplies, to a certain extent, a translation of the Chronicle into English.

The main object in publishing this lengthy Chronicle in two distinct versions was to further the study of medieval and modern Greek, which, since the last quarter of the past century, has been built up on a solid foundation. The popular language of Greece in the Middle Ages is closely connected with that of the present day, much closer than the language of Chaucer is with Modern English. Popular Greek has now a small literature of its own, which, if circumstances are favorable, will occupy the place of that written for centuries in the traditional language, and will be the only and true literature of Greece. The question as to the supremacy of both forms of the language has of late become of practical interest. The Chronicle, being one of the earliest and most important productions of this new literature still in a state of formation, deserves special consideration in regard to the character of its language, and all that was in my power has been done to present it to the public in a trustworthy and readable form. No passage and no word has remained obscure. It is true that many, and some radical, emendations were needed, of which the critical apparatus gives evidence. For some of them I am obliged to Prof. Hatzidakis, who kindly gave me his advice. But all my emendations, I venture to say, are in accordance with the general character of medieval Greek. In many doubtful cases I have adopted a rather conservative standpoint, and respected the authority of the MSS. to the utmost, cp. in the Index of Words, *ἐνιαυτός*, *ἰσόπυρα* and other forms which are unusual, but still capable of being explained.

The plan on which the publication of a text in the popular language should be carried out is widely different from the method followed in editing texts of the ancient language. The reasons

are manifold and can easily be deduced from the specification of cases given below. The method applicable to popular Greek texts can be expressed in a few words: the editor may neglect all that appeals to the eye, both in the text and in the critical apparatus; but everything that appeals to the ear, and implies sound, must be considered important (see note, p. 90). Thus the lines, quoted in the description of the Bernensis, p. xviii, representing the spelling of the MSS. B and P, are perfectly correct, if looked at in this light; only the I and O sounds are confounded with each other and the phonetic result, obtained by these misspellings, is the same as if the spelling had been faultless. We can furthermore see in this example that, if orthographical variants of this nature were registered, the apparatus would become more voluminous than the text itself. My views referring to the general principles to be followed in popular texts are expressed in my *Phonetische und graphische Erscheinungen*, which paper can serve as a kind of introduction to the present edition. In the following, a specification is made of all cases of which no account has been taken in the present edition.

1. Itacismus; in all the MSS., but more rarely in H, the signs denoting I = ι η ῃ υ υι οι ει are continually misused. Then αι and ε, ω and ο are confounded. All errors of this kind have been tacitly corrected, and consequently the bulk of the apparatus has dwindled down almost to nothing.

2. Modern phonetics do not admit of the concurrence of either two tenues or two spirants, and if such a combination occurs, the result is always a spirant with a tenuis. Thus the series of ancient spirants and of ancient tenues:

φθ (υθ), φχ (υχ), χθ—κτ, πτ—σθ, σχ—υσ (= fs)

are rendered by:

φτ (υτ), φκ (υκ), χτ—χτ, φτ—στ, σκ—πσ (= ψ).

Examples: φθάνω, εὐχή, ἐχθρός are phonetically expressed by φτάνω, εὐκή, ἐχτρός;—κτίζω and πταίω by χτίζω and φταίω;—ἀσθενής, ἄσχημος by ἀστενής, ἄσκημος;—ἐγύρευσα by ἐγύρεψα. Thus ἐδέχτη is the true Neohellenic form, although it is sometimes rendered by the traditional ἐδέχθη and even by the abnormal ἐδέκτη, which gives the same phonetic result; χθ as well as κτ = φτ. See *Phon. u. gr. Ersch.* p. 24 sqq., where many abnormal spellings of the Chronicle like εὔχολη = εὔκολη are explained.

3. The double consonants, which have no phonetic, but

only a graphic value, have always been restored when traditional spelling required it. Foreign words have been rendered in their proper forms and in conformity with their etymology. While many write φουσάτο, μισεύω, etc., I follow the orthography used by Gustav Meyer, *Neugr. Studien*, and write φουσσᾶτο, from Lat. *fossatum*, and μισσεύω, from Lat. *missus*.

4. The confusion in the MSS. arising from the misuse of spiritus asper and lenis, the acute, grave, and circumflex, is not registered, and misspellings of this kind are tacitly corrected according to the rules of common orthography. But accents on wrong syllables have been taken into consideration, and the iota subscriptum, which is always wanting, has been supplied; the asper and lenis over ρ have been constantly omitted, according to modern spelling. For the sake of unity, the system of traditional accentuation, although it is irrational, has been carried out in all its details. I thus write ταξείδι and not ταξείδι, which borrows its accent from ταξείδιον, and ἀνθρῶποι instead of ἀνθρώποι, which I considered as irregular from the point of view of ancient accentuation, although the circumflex, in such cases, is only a graphical sign which performs the functions of the acute. When a perispomenon followed by an enclitic takes an acute, as in παῖδές τινες, this acute is not written as it could lead to a vicious incidence of accent, and, as sounds are more important than mere graphical details, I think that this infringement of ancient usage is justified. I thus write γνῶση σου in P 239, instead of τὴν γνῶσί(ν) σου, which could be falsely accentuated γνωσί σου. In H 8208 I read μυστήριον του, as the metre requires, and not μυστήριόν του, as the MS. reads.

5. The final ν, which often has only a graphical value, has often been omitted when for metrical reasons the vowel preceding the ν and that following it must coalesce to form a single syllable; but special cases have always been noted. Sometimes the final ν has been kept in spite of the metre; thus in l. 14 ὅταν ἐλειτούργα κ' ὕψωνεν I could neither resolve to write ὅτα nor yet to omit the augment, and so I leave the matter undetermined.

The sign ω, which can denote an I-sound and ν, as well as simply an I-sound, has been rendered in the apparatus whenever it occurs in the MS. This detail seemed important for the study of final ν.

6. No hyphens to denote synizesis as in κυρίου, εὐθέως have been used, as they would have been too cumbersome in a literary

text. In this case we must divide κυ-ρί-ου and sometimes κυ-ρίου, when required by the metre, and εὐ-θέως. It is true that in the modern language the accents on *e* and *i* before the stronger vowels *a o ou*, are transferred to the succeeding syllables: νεός (νιός) for νέος, παιδιοῦ for παιδίου (Jannaris § 155), although in many dialects the older accentuation—νέος, τοῦ παιδίου, τὰ παιδία, ὁ βασιλέας—has been preserved. In the Chronicle words of this class are treated in a way which is neither ancient nor modern, but seems to mark a state of transition; thus for instance in the Havniensis the word βασιλέας never shows a shifting of accent and is mostly read βα-σι-λέας, except when it occurs at the end of a verse, when βα-σι-λέ-ας, in four syllables, must be read. The question as to when synizesis takes place and when not, had not yet been settled; in l. 5404, at the end of the verse, we are obliged to read Ρω-μαῖ-οι, whereas two and five lines below, where this word occurs at the end of the first hemistich, the metre requires Ρω-μαῖοι and Ρω-μαίων. The authority I attribute to H did not allow me to make any alteration; had I written in these cases Ρω-μαιοί and Ρω-μαιῶν, that is, phonetically expressed, Rom-jí and Rom-jón, I fear that I should have modernized the text. No violence whatever is done to the metre, for the syllable éi and éon (= αῖοι and αῖων) can perfectly well be read each as one syllable; compare λέει and λέω (= λέγει and λέγω) which can be monosyllabic without becoming ljí and ljó. I therefore keep the type Ρωμαῖος, which, according to the place it occupies in the metre, is either of two or of three syllables.—The question regarding synizesis is not settled even in the present day; and this indecision seems to be principally due to ecclesiastical and scholastic influence. Words like αἰτία, οὐσία and ἁμαρτία have preserved their accent, but it is undecided whether ία counts as one or as two syllables. The evidence, obtained from Solomos, the greatest poet of Modern Greece, confirms this state of fluctuation, even in the modern form of the language. In his *Hymnos* ἐλευθερία and ἐλευθεριά are used indiscriminately, strophe 2, 16, 21—82; σπαθία and κρανία 65, but λαλιά, ἀπελπισιά 6, καρδιά 19, σκλαβιά 4. Corresponding to the type Ρω-μαῖος (= Ro-méos), we find a number of verses which confirm that such forms are even admissible in elaborate lyrical poetry: ποῦ μὲ βία μετράει τὴν γῆ, 1, not βιά; ἐὰν ἡ χρεία τὲς κουρταλῇ, 10, not χρειά; σὰν νὰ λέῃ σὲ χαιρετῶ, 23; τὸ θηρίο, καὶ σέρνει εὐθύς, 24, not θηριό.

7. In common words the spelling τσ for τζ in the MSS. has been preferred, according to modern usage; ντζ = English *g*, which occurs in proper names, has not been changed, although it could have been rendered by τζ.

8. Proper names have been rendered in the forms of the MSS.; even some in P, which seem to be corrupt, have been retained; they can be verified by the better forms given in H.

9. The *sigla* αὐθ^{τ} has been rendered by the existing form ἀφέντης, instead of αὐθέντης. Such *siglae* often refer to an older stage of the language, or to literary or foreign influences, cp. the English Messrs. = Messieurs, which is not used in the spoken language.

10. Καὶ is written in full, before consonants as well as vowels, when it has the value of an entire syllable; but when it coalesces with a following vowel it is abbreviated: κι ἂν, but καὶ ἄν, when the two words form two syllables.—For εἰς τόν, εἰς τήν, the abbreviation στόν, στήν, has been tacitly substituted when the metre required it.

11. The results of modern linguistics have always been applied in the orthography of the texts; for an example see Μορέα, Index, p. 637, and not Μωρέα, as it was formerly spelled.

The cases mentioned under (2) require some further explanation. Allowance had to be made for words like ἰσχύω, ἀποκτείνω, εὐθέως etc., borrowed from the literary language, and εὐχή, εὐχαριστῶ etc. due to Church influence. For the former I could not resolve to write ἰσκύω, ἀποχτείνω, εὐτέως, and for the latter I hesitated to write εὐκή, εὐκαριστῶ in conformity with Neohellenic phonetics. The Italian language, which shows a parallel development to that of medieval Greek, clearly suggests that words borrowed from the Latin at a later period, or *mots savants*, have not been artificially reduced to the standard of Italian phonetics, but have been preserved in their original Latin forms with little or no change. No Italian would insist on writing *chiamore* for *clamore*, *piacare* for *placare*. The chances of Neohellenic for obtaining a perfect unity in phonetics are very small, owing to the continual influence of ancient literary traditions. The Italian language is far from being uniform in this respect and we can even observe that the numerous phonetical doublets add to the wealth of the language; cp. *replicare*, directly borrowed from the Latin and = 'to answer,' and *ripiegare*, its popular form = 'to fold'; *soldo*, *solido*, (*saldo*), *sodo*, each of which has a different meaning, are derived from

Lat. *solidus*. See Diez, *Etymol. Wörterbuch*, sub *soldo*. I followed the principle that a word cannot be arbitrarily recoined; that which is the result of gradual development cannot be obtained by artificial means, although a word used by the people can sometimes be adapted to their phonetics.

Owing to the inadequacy of the Greek alphabet in expressing the mediae *b d g* without a preceding nasal sound, I simply followed in some cases the MS. which writes ἔπροστεν, instead of ἔμπροστει, for *ébrosten* l. 3662, and ἐγράφως, instead of ἐγγράφως, for *egráfos*. In many places in Greece only the media, produced from nasal and tenuis, is heard and the nasal sound has vanished: *afédis* for ἀφέντης, *éboros* for ἔμπορος, *Frágos* for Φράγκος. Several suggestions have been made to render the mediae, and I was advised to use parentheses, ἀφέ(ν)της etc., but I hesitated to employ signs in a literary text, which are only useful when limited to treatises on linguistics. Words of common use, such as ἠμπορῶ, see Index p. 607, have been reproduced in their usual form, although in H we invariably find ὑπορῶ.

IV. Relations between the Greek versions.

The Chronicle of Morea is extant, as we have already seen, in eight copies written in four different languages. Five of these copies are written in popular Greek, one in French, one in Italian and one in Aragonese. In the present edition the Havniensis and the Parisinus 2898 are published *in extenso*, and the different readings of the Taurinensis are carefully noted. Several important reasons have induced me to publish the two chief versions parallel to each other. As neither of the two versions contains a complete account of the original Chronicle, the lacunae of H are supplied by P and *vice versâ*, and it is only by printing both MSS. that the transmission of the text can be clearly shown to the reader. The second reason was to show the divergences of the two principal versions and exhibit the national and religious tendencies followed by P, whose scribe to some extent expresses the feelings of the Greek population in Morea. And finally, it seemed important to note the differences in the language of both versions, which are at least one century apart from each other. We can thus observe the gradual development of medieval Greek into forms of a more modern character, and can notice, in the readings of T, the existence of forms which are still nearer to the present state of the language than those of P.

The Havniensis deserves more credit than any other version; it may diverge in many points from the original Chronicle, which has been lost, but it gives a very accurate picture of the time in which it originated, of its general culture, its manners and customs, its language, and, above all, it leaves no doubt as to the true spirit which pervaded the original work. Its language approaches that of the thirteenth century, in which the events related in it occurred, and it deserves minute study; the proper names are rendered with great accuracy.

The Parisinus 2898, of which we possess two copies, covers a part of the lacunae in H; it is somewhat modernized in regard to the forms of language. Cp. *ἀφηγήσαντο* H 376—*ἀφηγήθηκαν* in P; the new infinitive *ἀφηγᾶσται* H 6448—*νὰ λαλοῦσιν* in P; *ὁ κατὰ εἷς* H 3147—*ὁ κάθε εἷς* in P, and many more instances of this kind. The relation of events, though as a rule not deviating much from H, is rather calculated to appeal to Greek readers, whose national feelings were wounded by the harsh remarks in H. Many passages in H, which are unsparing to the self-love, and we may fairly say to the self-respect of the Grecian race, have been omitted, or altered, or softened. Compare the lacunae on p. 53 and p. 261, where H contains violent attacks upon the religion and character of the Greeks, and see my remarks on p. 320 and p. 355. In l. 3995 the boastful exaggeration of H. in l. 5722 the injurious remark on the Domesticus are mitigated by P, and the reproach of perjury in H 7133 and 7157 is omitted. Further omissions are: 4768, 4776 sqq., relating to the massacre of the Greeks at Prinitza, 4839 to the emblem of royalty; cp. also 4843, 4847 sq. and especially 4851. In 5011 the Greek army is reduced from 15000 men to only 1000, and in 5379 and 5391 the scribe of P invents a massacre of the Franks; in 5400 and 5407 the sense of H is altered in a way more favorable to the Greeks.

The writer of P protests against being identified with the Franks; speaking of the Frankish army, H says *our* army, while P has *their* army, l. 636; and H 7219 *θλίψη μεγάλη ἐγίνη*, P *καὶ λύπη εἰς τοὺς Φράγκους* suggests that the affliction caused by the death of Geoffroy of Carytaina was confined to the Franks. In l. 8708 sqq. the question of peace between the emperor and the prince is discussed at full length in H, while P omits this passage with the somewhat dry remark: 'but in this truce nothing has been concluded, as you will hear presently.' Many more instances of this kind could be gathered, but those I have given make it

evident that P was written by a Greek, who in copying the MS. followed the general account given in the Chronicle, but omitted and altered such passages as seemed offensive to his and his countrymen's feelings.

The Taurinensis, being of the family of H, may be consulted, but with great caution, in cases when H needs emendation; but, as a rule, it deserves very little consideration. This crude and untrustworthy reproduction of the Chronicle has, however, been carefully collated in order to show the development of medieval Greek in a later period and to give examples of phonetic spelling, cp. *ἀπὸ τὸ χέρι τὸν γκρατεῖ, σιμά του τὸν γκαθίζει* l. 5788 and similar instances in my *Phon. u. gr. Ersch.* p. 30. Omissions and alterations occur more frequently than in P, as well as additions showing a tendency to discredit the Franks, as in 3723[a], where the prince and the despot are afraid of the schemes of the sevastocrator; l. 3983 contains a malicious pun: 'that we may put ourselves into prison,' where H has: 'that we (the Franks) may defend our lives.' The exaggerations of H are altered l. 3772 or omitted l. 3729, while the scribe himself foolishly heightens the statement in H regarding the strength of Charles' army: ll. 6541, 6627, 6890; and of the Greek army: ll. 3599, 3703, 3706, 4553. Compare the alterations of l. 3831, on account of an injurious remark, and l. 4676 where T does not agree with H, who says that the Scortini were wrong in taking the side of the Emperor.

The question whether the Greek or the French version, commonly called the *Livre de la Conqueste*, is to be considered the original form of the Chronicle of Morea, is one of primary importance. The authority which we concede to the Greek version, especially in the form of H, would be shaken considerably, if by some new discovery we ascertained that it is only a translation of the French. Fortunately for the Greek version, no French Chronicle has been transmitted to posterity, which could challenge the credit to which it is entitled, for the *Livre de la Conqueste* is only a synopsis of a more complete work. Thus another question arises: did this more complete work exist in French or in Greek? It may have been written in French, but as a more detailed French Chronicle has not been transmitted, it was either lost or it never existed, and we can prove neither the one nor the other. The *Livre de la Conqueste* is an abridged version of a fuller Chronicle, which, as is expressly stated, was in the hands of Bartholomew Ghisis before the year 1332, and the declaration of the scribe, that 'he will relate his history, not as he found it

written, but in its shortest form,' can only imply, that he either abridged a French Chronicle, or translated, with the omission of many details, a Greek Chronicle. The fact is that the Greek Chronicle is in every respect and in all its narrations fuller than the *Livre de la Conqueste*, which—although it contains a few supplementary remarks, is in a better state of preservation, and continues to the year 1304—can easily be explained as a mere extract of the Greek version; and the scribe expressly mentions it as an abridgement, see L., p. 1.

The opinions on this interesting question have varied. Buchon stoutly maintained that the *Livre de la Conqueste* was the original, and Hopf, *Encycl.* 1, p. 202, shares this opinion, observing that French was the language in general use at that time in Morea. But in his *Chroniques gréco-romanes*, p. xlii, he promises to examine this question carefully in some dissertation, which, however, did not appear. In my dissertation, *Die Chronik von Morea*, this subject is discussed at length pp. 41—75, with the conclusion that the *Livre de la Conqueste* cannot be the original form of the Chronicle. Thus the question as to the priority of the different versions can only be: are there any positive indications which point to a presumptive French Chronicle, from which all the others, the *Livre de la Conqueste* included, could have been derived?

Valuable evidence in favour of an original Greek Chronicle has been given by the Marquis Terrier de Loray in his above-mentioned paper, pp. 217—221. His arguments on this point have much weight; his researches, however, were limited solely to the material which is at our disposal, and the possibility that a lost French Chronicle, more complete than L and perhaps even H, could have existed, is not discussed. Still many of his arguments, combined with those urged in my dissertation, help towards the solution of this difficult problem. It can easily be observed that in both versions the proper names are generally given correctly in the forms of the language in which they occur; Greek names are properly rendered in the Greek version, and French names in the French version. Furthermore, as can be seen from the Index of French proper names, these names are not badly mutilated, as has been supposed by Buchon and others, but they are adapted to the phonetic laws of Neohellenic, while, on the other hand, the Greek names in the French version are presented in a shape corresponding to the nature of the French language, cp. La Chacoignie = Τσακωνία, La Glisière = Vlisiri, etc. We can thus expect to find 1° all the Greek and

all the French names correctly written in their respective texts, and 2° the names foreign to those texts rendered with more or less phonetic exactness. In the Greek version, especially in H, not only are the Greek proper names accurately rendered, but even the French names can always be explained phonetically. This is also the case in the French Chronicle, but there are exceptions; they are valuable for our purpose as they show that the writer of the French version was not familiar with some of the French names and that he could not reconstruct their French forms, having found them, not in a French, but in a Greek version, of which he made a copy. Thus a number of French proper names contained in L can only be explained, if we admit that they have passed through a Greek medium, which, in this case, could only have been a Greek version of the Chronicle. Of such names M. Terrier de Loray quotes several good examples: *Tremolay*, in L p. 364 is unusual for the French *Tremoille* and reflects the Greek Τρεμουλᾶ or -ᾶς, with a Greek suffix. *Anoée*, in L p. 338, 351, 358, Anoë p. 287, is equally unusual for French *Aunoy*, and is a reflex of Ἀνόε where French *au*, as in other instances, is rendered by *a*, and *oe* can be explained as a posterior diphthong for *oi*, see ρόι and ρόε, Index p. 617. William I is commonly called *le Champenois* in L, and his true name, William of Champlitte, is not mentioned there; but p. 31 he is called *Guillerme de Salu* and p. 33 *de Saluce*, a form which would be inexplicable, if the Greek version did not suggest a similar form by giving Σαλοῦθε, see Index p. 627. And how can we suppose a French writer to change the name *Ivry* into *Vry*, if he had not found the corresponding Βρῆ in the Greek MS. which he copied? see Index p. 624. All these forms point to the existence of a Greek medium through which the text transmitted by L had passed, and thus the hypothesis of a full and complete form of the Chronicle in French is unfounded. Besides these arguments based on linguistics, which to me seem conclusive, there are others of a historical and literary nature contained in the critical notes of M. Terrier de Loray, which deserve attentive consideration. The transmission of the Chronicle in five Greek MSS., one Italian, one Aragonese and one French version, which latter is handed down in somewhat unusual circumstances (see Buchon, p. xi), may be regarded as another plea in favour of the Greek Chronicle.

There are also a few general considerations which corroborate this argument. Had the Greeks any reason to translate into their language a work expressing fierce hatred against their race?

But such a work already existing in Greek and written by a Grecised Frank does not seem a very surprising phenomenon. Furthermore: the French in the thirteenth century addressed their kings simply by *Sire*, as in Joinville. *Monseigneur le roi* is used in the French Chronicle, pp. 228 and 230, and this appellation also seems to be founded on common custom. But when in the same Chronicle we read: *Monseignor le saint empereor* and *je prie vostre saincte corone*, L 143, we are somewhat astonished at this submissive address, which hardly corresponds to the feudal habits of the time. Even in a passage referring to the king of France and the Megaskyr of Athens, it is said of the former: *e puisque a sa corone plaisoit*, L 116. In the Greek language of the time such periphrastical titles given to the king were quite common, they were even prescribed by court-ceremony. It is evident that such appellations could only creep into a French text by means of a Greek medium, and here again the Greek version offers the original form of the title; cp. L 143—H 4256 Δέσποτα, ἄγιε βασιλέα, δέομαι τὸ κράτος σου; and L 116—H 3455 εὐχαριστῶ τὸ στέμμα σου.

V. Versification.

The verse, in which the Chronicle is written, is commonly called the political verse, πολιτικὸς στίχος, and is composed of 15 syllables, divided into two hemistichs of 8 and 7 each, the first of which can be accentuated on the sixth as well as on the eighth, while the second hemistich must have the tone on the penultima. In regard to other accents no definite rule is observed, and the first as well as the second and even the third syllable of the verse is capable of accentuation. Still the verse has what we can call an iambic structure. It was the Greek national verse in the Middle Ages and continues to be so in the present day; and though its origin is obscure, the first specimen of it can be traced back as far as the beginning of the seventh century, cp. Krumbacher, *Byz. Litt.* p. 651. If we represent a syllable by the sign ~, the model of the verse will be:

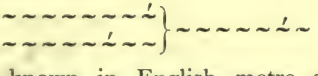

This verse is known in English metre as a verse of 14 syllables:

John Gilpin was a citizen || of credit and renown.

In the few examples we have of it in French, it is the eighth

syllable which bears the accent, as may be observed in the examples given by Tobler[8], *Vom frz. Versbau*, p. 104:

En Jesu crei, Jesu reclaim, || Jesus m'haid e sucure

from Anglo-Norman poets; it thus seems that the number of 14 syllables is due to the extinction of the silent *e* in the last syllable. In Italian the tone is invariably set on the sixth syllable:

Rosa fresca aulentissima || ch' appari inver l' estate,

in the *Contrasto* of Cielo Dalcamo of the twelfth century, one of the oldest poems in the Italian language.

In the Chronicle the political verses are generally correct and are often marked by a graceful cadence. But many of the lines are unmetrical for various reasons. I. The scribe sometimes paid no attention to the metrical form of the text and supplied words which he deemed necessary to the sense. These cases represent a sort of solution of the metre into prose, which can easily happen when the verses do not begin with a new line. Thus in l. 545 ἀπάνω is superfluous, the idea being already expressed by ἀπέσω; the same thing occurs in l. 4122, and in l. 3510 ὀπίσω must be cancelled; perhaps μέγαν in l. 8500 is an addition of this kind; in l. 8866 ἐτότε can easily be excised and in l. 7075 the metrical character is effaced. In l. 3833 φυγεῖον can be eliminated, but I have left it. In such cases the words which destroyed the metre have been enclosed in brackets [ ]. II. The writer, who timidly clings to traditional spelling, sometimes avoids the truly popular form, which perhaps he considered too vulgar. In Greek, more than in other languages, orthography is extremely conservative, and it was only through linguistic science that in our days a more rational mode of spelling popular words could be determined. Yet, when the author is not bound by school-tradition, he renders the sounds perceived by the ear with great accuracy (see the transcriptions of French names in the Index); but in common spelling he carefully avoids innovations. In many cases ἐκεῖνος deranges the metre while κεῖνος or κεινός would set it right; thus in l. 443 κεινῶν, l. 447 κεινῆς, l. 452 κεινοῦ, l. 666 κεῖνον, l. 672 κεῖνος, ll. 4845, 8856 κείνους etc. could have restored the verse, and in l. 4658 βρέθησαν, in l. 5756 ἄϊ for ἅγιον, in l. 6974 τς for τούς and so twice in 9015, in l. 8175 δὲν for οὐδέν; but changes of this kind seemed too radical. To judge from the metre, even syncopated forms such as those which are usual in northern Greek dialects occurred in the time of the Chronicle, and a number of hyper-

metrical verses may be reduced to their proper limits if we read: *ἐπροσ'κώθηκεν* 5485, *νὰ κληρ'νομήσῃ* 5933, *τοῦ γ'ναικαδέλφου τὴν γυνὴν βλογήθη εἰς γυναῖκαν* 8029, *Φ'λόκαλος* 8332, *Φ'λανθρώπινος* 8710/63, and perhaps *τὸν μ'τροπολίτων* 7866. Emendations of this nature could not easily be made in a medieval text; nevertheless it is probable that syncopes of this kind existed then. III. Through carelessness of the scribe, rather than of the author, some lines have been inverted. In these cases, as indicated in the apparatus, the metre has always been restored: cp. l. 3762, 8092. In 7309 the proper name had to be given in its usual form and *τοῦ μέγα* had to be inserted for the more regular form. IV. The metre is often deranged by proper names of unusual form or length; cp. *σεβαστοκράτορας* 4060, 4202; *Κωνσταντινόπολιν* 4197, where perhaps *ὀλόρθα* could be eliminated; *Κόρινθος* 4653/84, which clearly points to *Κόρθο*; *μισίρ* 6708/30 could be emended by *σίρ*, but *μισὶρ Νικόλα ντὲ Σαὶντ 'Ομέρ* 6303 cannot easily be reduced to the metre.—In many cases P restores the verses of H with success, but sometimes his corrections are made at the expense of grammar as in l. 8822, and in l. 323 the name *Μονφαράτ* is mutilated. Even T in one instance succeeds in correcting the verses of H and P; cp. l. 470.

There are many first hemistichs of only 7 syllables which can be explained by the absence of an arsis; they could easily be emended by the addition of *καὶ* or *γάρ*, but they have been left unaltered as perhaps they are a poetical licence; such lines are: 3772, 3817, 7822/28, 8603. Sometimes the expletives already contained in the verse do not allow an emendation by additions. In the edition of Buchon many metrical faults are due to want of care in copying the MS.; thus often *ἐπειδή* is read, where the MS. has *ἐπεί*, cp. *ἐπειδὴ ἐλογιάσθη, ἐσκόπησεν* (ll. 339—340 in the present edition).

Most of the metrical mistakes have undoubtedly been caused through careless transcription by the scribes, but some of them, which prove to be unamendable, are due to the author himself, cp. 2535 and especially 7980. To determine what belongs to the scribe and what to the author seemed a hopeless task, and the unpretending character of our text does not facilitate such an inquiry. The present edition contains quite a number of defective verses which could have been restored without much difficulty, if it had been my intention to carry out the principle of metrical consistency. But the language seemed to me more important than the metre, and in emending the text I could not

resolve to adopt doubtful forms or such as, belonging to a later period, would, perhaps, have altered the character of the language; it was not my intention to reconstruct and modernise a text of such a peculiar kind. The authority of the MSS. had to be respected, and I hesitated to enter into competition with a Greek Chronicler who certainly did not intend to create a work of art.

VI. Chronology.

Had the end of the Chronicle been preserved, we should perhaps have obtained some information concerning the person of the author, as well as the time in which it was composed. Unfortunately the Greek versions are all incomplete and break off in the relation of events of the year 1292, while the French Chronicle continues till 1304 and, in a chronological table annexed to it, even mentions events which occurred as late as 1333. It was therefore composed after this year and, as is generally admitted, between 1333 and 1346, see Buchon p. xxi, and Hopf, *Encycl.* 1, p. 202. Hopf, who remarked that the Greek Chronicle could have been written in the last quarter of the fourteenth century, supposed, for this and other reasons, that the French Chronicle was the original; however, at a later date he admitted that this supposition was in need of new arguments to sustain it.

The original Chronicle, of which H gives a very distinct idea, was in all probability composed shortly after the year 1300, but in its present form it contains some details which point to a later date. I here refer to additions of a chronological nature, as they occur in H, and not to the alterations with a national and religious tendency, as in P and T, see p. xxix. These additions are easily explained by the successive editions, as we should now say, or copies made of the Chronicle in the course of years; they are supplements referring to events which occurred after the first edition (as for instance the demolition of the castle of Saint-Omer, see Index p. 624 *sub* Gautier II, and perhaps even all the passages referring to the Catalans), or they are completions of genealogical notes, see Index p. 624 *sub* Erard III. Such additions are not to be considered interpolations in a bad sense, with a view to altering the meaning of the text; they were certainly made with the good intention of continuing the original account and supplying the reader with the knowledge of subsequent events. We must remember that the new editions or copies

do not follow each other in the course of a few years, as is the case in the present day, but at long intervals of time, covering in some cases a space of centuries. Thus we can say in regard to this mode of transmission of medieval popular texts, that the first edition of the Chronicle, which has been lost, was issued shortly after the year 1300, another one before 1388, and a third after that year, but we have no knowledge of those which existed in the intervening periods, nor in those which followed. And as the writer of a popular text in the Middle Ages was, in one person, the editor, the publisher, the reviser, and the copyist, performing the work of our printers, it is quite natural that he should have made such additions as were necessary to ensure the success of his new copy. The versions of this kind are in a certain way new editions of an original work, not however republished by the author himself, but by some other person more or less competent, and at an indefinite time after the appearance of the editio princeps; and it was in the power of every person who performed the task of copying a MS. to add some new details to his new edition. The writer—as I say to use a neutral term—of H seems to have given a pretty accurate copy of his MS. and to have made only additions and probably no alterations, as is the case in P and T.

A man of literary education, whose profession it is to write history, can choose any period he likes, but a chronicler of limited intellectual powers can only relate what he had witnessed himself, or what he had heard from others. Had the author of our Chronicle lived after 1375, as Hopf seems to suppose, he could not have related events which occurred between 1204 and 1300 for the simple reason that the witnesses on whom he had to rely could not have been alive at that time. I think that M. Terrier de Loray, p. 221, is right in his interpretation of l. 1354 sq., which does not so much refer to the accounts of the old conquerors themselves as to those of the old men who came μετὰ ἐκεινῶν, *with them*, which in medieval Greek can also be interpreted *after them*, and P even reads μετ' ἐκεινούς. This seems to imply that the accounts were furnished to the author by the old people in Morea, who were the descendants of the first conquerors. Two generations can bring us very near to the year 1300. This passage also explains why the reign of William II and the following time are treated with much more detail than the preceding reigns of the two Geoffroys and William I, and why in this portion the fictitious elements subside. The book

which a scribe at the end of the fourteenth century could have consulted, could, in all probability, have been only the Chronicle itself in one of its earlier 'editions,' as it is the only record we possess of the history of Morea. The later insertions in H are therefore of little moment; they can easily be eliminated without prejudice to the Chronicle, which, in its substance, reaches as far as the year 1292 and very probably contained all the missing information supplied by the *Livre de la Conqueste* in an uninterrupted sequence as far as the year 1304. We can therefore say that in all probability the Chronicle of Morea, in its original form, was composed, in round numbers, about the year 1300. In its present form, transmitted by the Havniensis, it represents a version anterior to the year 1388, the year of the death of Erard III, who seems to be mentioned in it as still living; while P, which ends with a necrologue on Erard III, is of a posterior date. So much for the versions; as for the MSS. in which they are contained, they are of a still more recent date, see p. xv sqq.

Several passages in H seem to indicate that the main substance of the original Chronicle has remained unaltered. In l. 5738 we read that the children of the Turks, who were baptized and married to Christian women of the principality in 1265, were still alive when the Chronicle was written; this could easily have been the case in the years after 1300. In lines 7421, 8071, 8110, 8616 Nicholas II de Saint-Omer, who died 1296, is familiarly called γέρος, the old man, probably with reference to his son Nicholas III, who died 1314. Appellations of this kind, as well as μακάριος, 'of blessed memory,' applied to John de Catavas, l. 4783, and even to Prince William II, l. 8595, denote that the memory of those persons still survived and that they had not died very many years before. Even Isabella, who died 1311, is called μακάρια, l. 8477, but this can possibly be a later addition. Such expressions could hardly have been used a century later.

VII. The author and his work.

We have no information concerning the author of the Chronicle, nor is his personality prominent in any part of the work. He need not necessarily have been a Gasmule[1], since any Frank, born in

[1] The etymology given by Therianos (see Krumbacher's *Byz. Litt.* p. 838) explains this word from *gas* (=*garçon*) and *mulus*. But in French the stem is *gars*. A new explanation is suggested by the interchange of the two sonorous spirants β and γ, which is not unusual in the common language. We

Greece, or living there from an early age, could easily acquire the use of spoken Greek or Romaic, especially if his life was spent in or about the precincts of one of the castles in which Morea at that time abounded. The Franks did not form a compact mass in a town, and it was through the very nature of their feudal institutions that they came into daily contact with the Greek element, to which, in the course of time, they became assimilated. This process of assimilation was undoubtedly in full development a century after the conquest, when the Chronicle was written. William II, who was born in Calamata, confers in Greek with the emperor. The Greeks, out of pride or obstinacy, did not learn French, nor was it in their national interest to do so. It was thus quite natural that plain and common Romaic[1], not the artificial language of books, was the language in which both Franks and Greeks conversed with each other, and it is in this colloquial form of speech that the Chronicle was written. The

have two forms: βασμοῦλος and γασμοῦλος, both of which occur in the Byzantine historians. Probably the first constituent element of this composition was not γασ-, but βασ-, the same which is contained in '*bas*tard.' In Low Lat. *bastardus*='illegitimate child' is common since the eleventh century. In Old French *fils de bast*, *fils* or *frère de bas* are used in the same sense. Originally this expression denoted: 'a child begotten on a saddle,' see *bastardo* in Diez, *Etymol. Wörterbuch*. Perhaps the reference to a saddle includes an allusion to the haste with which an elopement was accompanied. We can further imagine that when *fils de bas* was not thought a sufficiently strong invective, it could be reinforced by *mule de bas*, and this could produce βασμοῦλος, a compound of synonyms such as is not unusual in popular Greek, the motive being to add greater force to the expression. The second element μοῦλος is easily explained: the name given to the offspring of an ass and a horse was, in the new world, transferred to the half-breeds of the white and coloured races; thence *mulato* in Spanish and *mulâtre* in French, terms which at the same time express the contempt felt for this hybrid race. In Greece μοῦλος=νόθος is quite common, and derivations, which I heard in Corfu, are formed from it, as for instance: αὐτὸ τὸ παιδὶ εἶναι μούλικο; ἡ μουλαρία=the children of a foundling hospital. Terms of invective are: παλαιόμουλος, σκατόμουλος, μουλαράτσος and μούλαρδος.

[1] The term *Romaic* has sometimes been used collaterally with *Neohellenic*, which is now preferred by the Greeks. Romaic is a short and convenient word, which in this case, denotes *the popular Greek language of the Middle Ages*, or of the Roman empire of the East. This word has been used both because the Chronicle and similar compositions know no other, and because it conveys an exact idea to the English reader. *Neohellenic* is a parallel to *Neolatin*, but does not directly refer to medieval Greek. Romaic and Neohellenic can be used together; thus French and Italian are Romance as well as Neolatin languages. Koraës, who uses Γραικορωμαϊκός, clearly expresses the idea of a Roman state with Greek culture.

Gasmules, being the illegitimate offspring of French fathers and Greek mothers, were undoubtedly rejected by the conquering race; they were in the same precarious position as the half-breeds of our days, who, in reality, belong to the race deemed to be the inferior. We can hardly imagine a Gasmule as an advocate of French glory, whereas we positively know and are informed by the Byzantine authors that the Gasmules sided with the Greeks; many of them served on the ships of the Greek emperor, see Buchon, *Recherches* I. p. xvii n.

Whoever the author may have been, he was a strong Catholic and a thorough Frenchman in his national feeling. In few books perhaps has the spirit of racial animosity risen to such a pitch as in our Chronicle. The author was not a person of authority or high position, for if he had played a leading part in the events, he would either have been silent, or he would have been able to procure more trustworthy information. He is always impressed by the form in which a thing is done by the noble lords, of whom he speaks in a submissive tone, which may be an imitation of the tales of romance, but at all events denotes his inferiority. Although his style is fluent and remarkably clear, it rarely rises above the level of common prose; he is not, as has been supposed, a true poet.

He always speaks to the point and never indulges in images of fancy; only once a reminiscence of a fantastical nature, borrowed from popular Greek poetry, occurs in the Chronicle; it is the passage in l. 7222 relating to weeping birds. The exaggeration in his accounts comes from the same source. There is always an honest sobriety in his delineation of character, and we are easily persuaded that his *dramatis personae*, who are introduced as speaking in the first person, could actually have used the very words which he ascribes to them. He was a good observer of everything within his reach, but, as it seems, his social standing did not permit him a near view of some of the more important transactions. He describes minutely the feudal customs which had been transplanted to the soil of Greece, and this perhaps is his chief merit; the deliberations of the High Court are given with the greatest accuracy and he is quite familiar with the practice of feudal law; his knowledge of treatises (cf. l. 2387), agreements, successions, claims to feudal tenure and the like is sufficiently demonstrated by the copiousness of his legal terms. On the other hand he also relates the events of war, but, as it seems, with less interest. Sometimes he evades the description

of military operations by a remark of this nature: 'what is the use of going into these tedious details?' see lines 845, 1092, 2923, 7031 sqq. Yet he never shortens his accounts of court deliberations and legal questions, and his relation of such matters is often of disproportionate length. Thus observing his predilection for feudal law and its practice, we may suppose him to have been a notary, or a clerk in the medieval sense of the term.

He often takes delight in relating the story of some cunning or deceitful artifice, describing it with a certain satisfaction and even with approval, as is evident from the respectful tone in which he speaks of those who were the authors of it. Thus he relates how Geoffroy I defrauded Robert of the succession to which he was entitled, but not without a remark of censure, l. 2112, which probably escaped his notice; how Geoffroy II married the emperor Robert's daughter against her father's will; how William II agreed with the despot to take to flight and abandon the army to its fate, and how Margaret of Passava was excluded by the same from her inheritance through an unscrupulous interpretation of the feudal code. He recounts at great length how Geoffroy, the nephew of the lord of Carytaina, obtained a fief through an artifice, well nigh approaching high treason, and in this episode he displays a considerable talent for simple and graceful narration. But sometimes, when the subject requires it, he changes his style and rises to the height of true poetry; instances of such poetical inspiration are the warmly felt lines 3856 sqq., referring to Geoffroy of Carytaina, who interferes in favour of his liegemen, and the speech of John of Catavas, from l. 4747 sqq., which is full of patriotic fire.

The object of our author in writing the Chronicle was not so much to furnish exact historical details as to keep alive, in later generations, the spirit which animated their ancestors. This purpose he clearly declares: 'If you have a desire to know the deeds of brave warriors, then listen to my words which, I hope, will help you on...If you are clever, I hope you will succeed; many have derived much benefit from the accounts given by the old men who came with (or after) the first conquerors,' l. 1349 sqq. It is the warlike spirit of the reign of William II which the author wishes to impart to the youth of his time, and it was certainly not his fault if the Franks, in the course of years, degenerated under the fascinating power of the Orient or yielded to the adversity of fortune. The spirit of the Frankish chiefs, who always claim the right of conquest, is most truly expressed in the remarkable speech

of William II before the emperor; Morea he considers as belonging to him and his companions-in-arms on the ground that it was won by the sword (l. 4256 sqq., and in particular 4277/89).

The exceptional character of a work written by a Frank in the vernacular language of Greece must be judged in relation to Greek literature, as well as in relation to the contemporary literature of Europe in the thirteenth century. To compare this product of unassuming and ingenuous narration with the elaborate works of Grecian art and deplore the decline of Hellenic genius would be equivalent to condemning it without sufficient evidence. The Chronicle has not even a place in the long series of Greek historiography which, without interruption, continued from Herodotos to Laonicos Chalcondylos and Phrantzes, who lived in the fifteenth century, nor can it find its place among the Byzantine chronicles. Its general character, as well as the language in which it is written, forbids such a classification; like the Chronicles of Cyprus, which had a similar origin, it denotes something new in Greek historiography. Nay, more: it seems to show that the Greek race had gone through a course of renovation. In the life of a nation the symptoms of decay are closely connected with those of revival. The parallel existence of old and new forms in language and literature, of which Greece in the Middle Ages and to some extent in the present day offers the most striking instance, may be compared to an orange-tree in spring, where ripe or rather over-ripe fruit, buds, and blossoms grow on the same branch. These buds and blossoms are destined to develop and ripen, if nature and circumstances are favorable, while the decaying fruit, if not harvested, will only absorb their vitality. Such buds and blossoms show that the old tree they grow on is still full of life and afford hopes of an abundant harvest in the future.

The use of the popular language, which had first appeared in literature in the days of John and Manuel Comnenus, and had been limited to folk-lore, now entered on a new stage; it ventured to relate history. It is true that the history told by the Chronicle is an offspring of romance, but it was certainly an unexpected novelty, as it showed that, although Byzantine historiography was still cultivated, men felt the necessity of using the plain and common language which was intelligible to the Franks as well as to the Greeks. The narrow circle to which Romaic letters had been confined, had been enlarged, history had become popular. Looked at in this light, our Chronicle is closely con-

nected with the literature of the West, especially that of France, and it can favourably compete with many of the old *chansons de geste*, in which history, legend and poetical imagination are closely united. It is Greek only in language, but thoroughly French in its literary form and in its spirit.

The language of the thirteenth century was still in a state of fluctuation; no real poet had yet appeared to consolidate it and form it into a literary shape. It is a curious coincidence that our chronicler was a contemporary of Dante; yet what a difference between Italy and Greece at that time! the strength of the one country was increasing as fast as that of the other was declining. In their knowledge of antiquity, and especially that of ancient literature, the Greeks were still the masters, but scholasticism had not the power to create. It was only by beginning a new literary era, with a new form of language, that a competition with the nascent intellectual growth of the West was possible. But the irresistible force of ancient tradition was unwilling to make any concessions to the manifestations of new life; and it is not accidental that a history was written in the popular language, far from the sphere of influence emanating from the capital, in a province detached from the empire and governed by foreign rulers. Nothing had as yet been done by the educated classes in the Grecian Empire to raise the living language to a higher level, and it is principally for this reason that it was in so fluctuating a state; in the Chronicle there is a continual wavering between forms transmitted by literary tradition and those used in the common language and handed down by oral tradition. A few examples may explain this unsettled state of language. Thus *πιάνω*, a neologism, sometimes forms the aorist *ἐπίασα*, like *ἐπίεσα*, from which it is derived, and *ἐμίανα*, if the rules of ancient grammar are observed; but the forms in common use are mostly preferred, and they again wavered between *ἔπιασα* and *ἐπιάσα*. This embarrassing abundance of forms is not arbitrary; it is a feature common to all languages so long as they are not yet fixed by literary usage. It can certainly not be explained by the hesitation of the author, who being a foreigner, had not acquired a sufficient knowledge of the language in which he wrote. Many forms are peculiar to the time in which the Chronicle originated and diverge alike from the ancient and modern forms; some words of this kind will be found in the Index. This remark refers to the vocabulary, as well as to grammatical forms and shiftings in the meaning of words.

The language of the Chronicle cannot be said to be exclusively popular; some words belong to the official language of the Greek Empire, and others are borrowed from ancient Greece. Such loans are quite frequent in the Romance languages, but there they may not appear as a strange element inasmuch as no question as to their declension can arise. But in Greece, where popular speech retains a declension of its own, which is not very different from that of Attic, the third declension, which is theoretically dead, still causes a good deal of confusion in the medieval texts. The truly popular word for *town, city*, is χώρα, which corresponds to the Italian *terra*; its flexion is normal: τῆς χώρας τὴ(ν) χώρα(ν), while in Neolatin *terra* has lost its declension. But πόλις, the more literary word of the third declension, cannot be evaded, and when used, it can form its genitive τῆς πόλεως. In a more modern state of the language it passes over to the first declension: ἡ πόλη, τῆς πόλης, like ἡ γνώμη, τῆς γνώμης; the consequence is that in the Chronicle the living medieval form and the dead form, sustained by secular tradition, compete with each other. But as the living form had not yet won literary appreciation, its position was precarious; and to complete the confusion, a rival arose in the third form: ἡ πόλη, τῆς πολέου, formed after τοῦ λόγου, τῆς ὁδοῦ of the second declension; cp. also τὸ πρᾶμα, τοῦ πραμάτου. There is nothing particularly barbarous in such forms, nor can they be attributed to the ignorance of the scribe or the author, as I was once inclined to believe, but they find their explanation in the unsettled state of the medieval language.

The author was certainly not a man of culture and it is doubtful whether he was able to read literary Greek; he did not consult the Byzantine historians, nor could they have been of any avail for his purpose. But the mere fact that he could read and write sufficiently explains his using terms and forms of the ancient language. It was from ancient grammar that young Greeks learned the elements of their own language, and this practice still continues. The author makes a more abundant use of ancient words than of ancient forms, while other Romaic writers rather show a contrary tendency and inflect modern words according to the rules of Attic; thus our author uses the modern flexion ἀποκτείνασι, ἰσχύσασι, in words which are not likely to have been popular. This procedure has some practical interest, as the assimilation of borrowed elements or *mots savants* is a step towards the unity of Neohellenic grammar.

Like most compositions in popular Greek, the Chronicle

presents very little refinement in syntax; the principal sentences are loosely connected with each other by the conjunction καὶ and subordinate clauses are rarely used; parataxis prevails throughout. It is always left to the reader to find the subject, which is not indicated by grammatical means and must nearly always be supplied by the sense. For example: τὸ δύνεται καὶ σώνει l. 4298 = 'as much as *he* (the debtor) can give and *it* suffices (to pay the debt)'; l. 2184: 'that *he* (Robert) may place confidence in him and *he* (the duke) may deceive him'; l. 2540: '*he* (Geoffroy) thwarted his designs and *he* (the emperor) was deceived[1].' Some sentences of considerable length like ll. 6781—6793 express the meaning very clearly with the most primitive grammatical means. The habitual use of parataxis has, however, caused the retreat of the relative pronouns; in the Chronicle they are replaced by the local adverb ὅπου and sometimes by ὅπερ and ἐνῷ. The participles, another important element in syntax, have become indeclinable, while the infinitive is in the last stage of its decline.

The circumstance that the Chronicle was composed in verse is also partly connected with the prevailing use of paratactical construction. A language which cannot condense thought by means of relative pronouns, participles, infinitives etc., finds an external expedient in rythmical structure, which can be further supported by parallelism of words and sentences. Such is the case in common Romaic compositions. Rhythm, like an iron brace, holds together the parts which otherwise would fall asunder, permits inversions not allowed in prose, lends a more imposing countenance and adds persuasive force to the arguments of the author. Furthermore, a story in a metrical form offers the advantage of being easily committed to memory. But the main reason for using verse instead of prose seems to be the unconscious apprehension that rythmical speech appeals to sentiment; it is therefore congenial to all primitive races, and to such as through a change of fortune or the result of long development have again come to a point from which they start into a new political and

[1] The most striking instance of an abrupt change of subject is found in Kanellakis p. 38. Arete returns home and meets her mother on the staircase: πέντε τάπῆδαν τὰ σκαλιὰ καὶ ἔξι κατηβαίνει. How can she mount five and descend six steps? In supplying the respective subjects it is evident that they both met in the middle of the stairs, Arete coming up five and her mother descending six steps to meet her.

intellectual existence, and thus bear a close resemblance to primitive races which have not yet entered into history. The so-called Latin races, after the downfall of the Roman empire in the West, and the Greeks, who, after many centuries, had shared a similar fate, can offer many illustrations to this effect; and as for the Greeks, we can observe that the mass of the population in the Eastern empire exhibited many of the features of a primitive race long before the fall of Constantinople, fortunately, we can say, for the future of the country, as a revival could only be expected from the vitality lying dormant in the lower classes, which were not contaminated by the spirit of Byzantinism. Poetry in its primitive form is inseparable from a people in its first stage of existence or in the beginning of its national renovation, and in Greece the existence of a poem of an epic character recounting the exploits of Digenis Acritas, which seems independent of Western influence, can show that the common people had found the proper forms of language and metre to express their national aspirations and to prepare the way for a new epoch.

Returning again to the question as to the metrical form of our Chronicle, we can find another reason in the author's familiarity with the French romance of chivalry. Being a Frenchman, as we presume, he threw the Chronicle into the shape which was prompted by his French imagination. The French conquerors had communicated to the Greeks their love of romance and tales of adventure, and it is probable that when the Chronicle was written, many translations of them from the French and adaptations to the Greek idiom already existed. The romance of Digenis Acritas formed a link which connected the popular poetry of the East with that of the West. Even the influence of Romaic poetry has been operative, for it is from Greek metre that the author borrowed the use of the political verse. Finally, if we consider the state of culture, the condition of the language, and all the considerations suggested in the preceding remarks, we can say that the adoption of metrical form has been an advantage to the Chronicle, especially if we compare it with other similar compositions. The Chronicles which describe the feudal reign of the Lusignans in Cyprus, and form a counterpart to our Chronicle, are much inferior to it, just because they are written in humble and creeping prose.

VIII. The contents of the Chronicle, and its historical value.

The Chronicle is the only document which gives a continuous and seemingly trustworthy account of the establishment of feudal rule in the whole extent of country comprised within the limits of the present kingdom of Hellas. Besides this work, which for reasons of convenience has been called the *Chronicle of Morea*, we only possess one other source of Franco-Grecian history of Frankish origin: the *Istoria del regno di Romania*, by Marino Sanudo Torsello, a member of the Venetian family of the dukes of Naxos, which took an active part in the feudal organisation of Greece. Sanudo's history is based on good information, and in many points that relate to Morea supplements and corrects the Chronicle, while at the same time it furnishes much new information, as for instance the mention of the assistance rendered by the prince to Saint Louis, p. 102. Many events referring to the Latin empire, the duchy of Athens, the Cyclades and Venice are concisely related in their proper connection, and the intricate history of Negroponte is extensively developed. Sanudo, who was a man of considerable culture and had visited many of the places he mentions, always speaks with much authority on Moreotic history, although his account is not limited to the inner affairs of the principality.

The history of Morea in the Frankish times was long the darkest period in Grecian history, next to that of the Turkish dominion, and it is only since the first quarter of the past century that due attention has been paid to it. In 1825 the Parisian version of the Chronicle was published for the first time by Buchon in a French translation, while before him Meursius and Du Cange had devoted their attention to the study of its vocabulary. In that year the Greek struggle for independence was at its height, and it was a rather strange caprice of the destiny which pursues Modern Greece that at such a moment there should be rescued from oblivion a document expressing hatred and contempt for the race, which was then nobly engaged in redeeming its liberty. The record of the Chronicle was believed to be true, as no means of verifying it then existed; a spirit of animosity, produced by the partial accounts of its author, was calculated to stifle the enthusiasm which the heroes of resuscitated Greece had awakened throughout the civilised world. The name of Fallmerayer is intimately connected with these studies, and the

spirit which pervades his work differs little from that of the anonymous chronicler, his chief authority, who openly avows his admiration for the Franks and his unfavourable attitude towards the Greeks. The history of Fallmerayer is, in its substance, only a reproduction of the Chronicle, completed by information gathered from the history of Du Cange.

It was not till much later that a just and impartial appreciation of Franco-Grecian history began to take shape, for which we are indebted to the laborious researches of Buchon and Hopf. The documents referring to this period of history are widely scattered in the libraries and archives of France, Greece, and especially Italy; they had to be copied and carefully examined with a view to constructing the history on a new and sure basis. It was thus that the means of verifying the accounts of the Chronicle could be obtained, and it was soon found that this curious book is no more than a strange and almost indiscernible mixture of truth and fiction. It is the high merit of Karl Hopf to have made these new sources accessible to historical research. His history of Greece in the middle ages contains the result of long and patient labour; all the details obtained from the new sources have been worked into it with extreme accuracy and much ability, thus compensating for the publication of many volumes of documents. All, or nearly all, the details of the medieval history of Greece which were obtainable have been inserted in their proper places, all the material is gathered, sifted, worked out and combined, and we have now the substance of the history of the Frankish period, but not the history itself, which Hopf was too scrupulous to write before he could build it on a solid foundation; in his work no room was left for general views which could be deduced from the material, for historical construction, imagination and poetical ornament, but all is truth and nothing but truth, founded on trustworthy historical documents, which he never fails to quote. Before such a severe test, the authority of the Chronicle has been considerably shaken and the history of Sanudo has been set in its proper light. The historical description of this period, which had been considered a French domain, was now built up on a broader basis and the Italian republics had an ample share in it.

One curious example selected from the many errors contained in the Chronicle may suffice to show how much circumspection is needed in using it for historical purposes. We are informed that Geoffroy II, after having assumed the government of Morea, took

advantage of the presence in Morea of the Latin emperor's daughter to make her his wife. She—her name is not mentioned—was the daughter of the emperor Robert, who had sent her by sea with an honourable escort to the king of Aragon, whom she was to marry. In a port of Morea, Pondicócastro, Geoffroy called on her, asking her to come on shore and take rest. He then proposed to her and finally she yielded to his and the bishop of Olena's persuasions and consented to accept him as her husband. This bold stroke roused great wrath in the emperor Robert, whose political designs, connected with this marriage, were thwarted; but not being able to chastise the bold intercepter, he finally acknowledged him as his son-in-law. Geoffroy then became the liegeman of the emperor, who granted him the possession of the Cyclades, the title of Prince and that of Great Domesticos of the empire and the right of coinage in his dominion. All this is related, pp. 166—176, at some length. But there is very little truth in it; Robert had no daughter; the king of Aragon (James) was then, in 1217, only 9 years old; Geoffroy had previously been appointed Domesticos (Seneschal) the right of coinage was obtained by William II and the supremacy over the Cyclades had been granted by Baldwin II. Thus the element of truth in this account is reduced to the mere probability that Geoffroy II had received the title of Prince from the emperor Robert, of whose sister, Agnes of Courtenay, he was the husband; see *Encycl.* I, p. 269. The motive of this legend is that Geoffroy II was married to Agnes of Courtenay, the daughter of the emperor Peter. She was in company with her mother, the empress Yoland, on the way from Brindisi to Constantinople, and when they touched at the port above mentioned, and were hospitably entertained by Geoffroy I, the marriage between his son and Agnes was celebrated before the voyage continued. For similar instances of a confusion of events, persons and dates, the table on p. xc, which refers to the despots of Epirus, can be compared.

The Chronicle consists of a kind of prologue, which confusedly and inaccurately relates the history of the first and fourth crusades; then, in the main part, the events in Morea and Athens under the Frankish dominion are told from 1204 to 1292. The chief events are: the military operations under the first four princes, especially those under William II, which are related with much detail; the deliberations of the High Court and its decisions regarding claims of fiefs and other legal processes, which, as can be inferred from the reports of the Chronicle,

created considerable interest in times of peace. Genealogical accounts occur frequently, and some of them are undoubtedly later additions. The general condition of Morea and Athens was lamentable before the Conquest and hardly improved after it; but these countries again entered into historical life. Morea, at the time of the Conquest, had only 12 fortified places and thus, in most cases, the capture of towns was not a notable act of valour. But the Conquest could only be made durable if strongholds were erected in strategical positions, in the mountain passes or on elevations in the plains; in many cases the Hellenic ruins afforded substructures for castles. The plan of erecting such fortified places was eagerly adopted as a means of maintaining the Conquest; and during this period their number increased to such an extent, that now upwards of 150 *palaeocastra*, or remains of castles, have been counted in Morea; they imprinted on Greece the outward stamp of feudalism. Some of these strongholds, Acrocorinth, Nauplion, Argos and Monembasia, were almost impregnable by nature and could only be captured in the reign of William II, when the rest of Morea had been long since subdued. The division of the public property of Morea in the reign of William I has much interest, as it shows that the customs of Germanic conquerors had been planted on the soil of Greece. A feudal commission was appointed to divide the country among the prince's companions-in-arms and to grant to each one a share corresponding to his title, his wealth and the number of feudal tenants incorporated in his militia. Morea was divided into 12 chief baronies among 12 barons or peers, with the inclusion of Geoffroy, who, at that time, was the liegeman of William I. In this as in many other instances the author derives his information from good sources; the description he gives of the location of the principal baronies, their holders, the number of fiefs forming the shares of the knights under their orders, the names of the castles built in them, all these details could only be obtained from the register he refers to, and which, for Morea, had the same significance as the Doomsday-book had for England after the Norman Conquest.

IX. Organisation of Morea, and why the Franks did not fuse with the Greeks.

It is easy to perceive that the conquest of Greece bears a close resemblance to the principal event in English history, which

occurred about a century and a half earlier. The results of each have been very different. The French and Venetian conquerors in the East had struck on a people which offered them comparatively little active opposition, but so much the greater was their passive resistance. The ancient culture, the long existence of the Eastern empire supported by sterile traditions; superstition of a fatalistic character and intellectual torpidity had infused into the Greeks of that time a peculiar kind of tenacity, which, though unproductive in itself, had given them an advantage over their brave and chivalrous but ignorant adversaries, who in the course of years could not escape the fate of assimilation by the conquered race. In the beginning, a co-existence of two so disparate races would have been well nigh impossible, had the Greeks not bent with seeming willingness to the yoke of feudalism, and had the Franks not used their power with the utmost discretion in respecting the civil and religious liberties of their Greek subjects, resorting to violence only when repeated rebellions compelled them. But ancient culture, even in the form it had assumed after the fall of the empire, was destined to win the victory. The conquerors of the Champagne did not here remain the ruling class as those of Normandy did in England. After a century nearly all the original twelve great feudatories had disappeared from the scene; many had been killed in the numerous battles and feuds, to which Sanudo refers, p. 118. Owing to the great distance from the mother country, their ranks continually thinned, and could no more be filled. Intermarriage with the Greek population was forbidden except for state reasons; William II of Morea and William I of Athens were married to Greek ladies. But even if we admit that marriages between the two races were of rare occurrence, it seems quite natural that after three or four generations the Franks should have yielded to the influences of Greek culture, manners and customs and at a later period to the influence of the Greek church. The Venetians, who were nearer at hand, gradually became a substitute for the declining French element. But as they were chiefly led by their commercial interests, the Conquest, in the course of time, assumed a character which was very different from that in the days when French chivalry was at the height of its power.

The Frankish dominion may be divided into three different periods: the first from 1204—1262, the second from 1262—1311 and the third and last from 1311—1432. The first period, in which the culminating point of French glory was reached, lasted from

the beginning of the Conquest to the cession of the three important strongholds Maina, Mistra and Monembasia to the emperor. During this time the prince's court was a school of chivalry; eighty knights with golden spurs were constantly in the service of Geoffroy II, and young knights from France and Burgundy, and particularly from the Champagne, the prince's home, came to Morea to serve under his orders. Courtesy and kind feeling prevailed throughout the principality, and not only the knights but even the merchants could travel freely about without money, and find lodging in the houses of the baillies; their expenses were paid and money was lent them, if they bound themselves by their signature to return it. The court of William II resembled that of a mighty king; he was always followed by from 700 to 1000 horsemen. This is the picture which Sanudo 101 sqq. gives us of the prosperous times under the reign of the house of Villehardouin. The second period, which lasted from the cession of the three castles above mentioned to the battle of the Cephisus in 1311, is that of the gradual decline of the principality. Not only were these three castles ceded, but Calavryta, one of the early baronies in the northern Peloponnesus, was reconquered and held by the Greeks. The loss of these places involved that of a large extent of territory connected with them, and afforded to the Greeks an opportunity to reconquer the rest of Morea. The Chronicle describes, with much detail, the battles fought at that time, in particular those of Prinitza and Makry-Plagi, and laments the perpetual state of war which was ruinous to the country; but it does not give a clear idea of the continual progress made by the Greeks in reconquering Morea. Sanudo, p. 118, informs us that in this period the war was carried on with such alacrity that William had well nigh been driven out of the country, had he not succeeded in securing the assistance of the Turkish auxiliaries in the service of the emperor. Such was the fierceness with which the war was carried on that a woman, living at that time, married in succession seven husbands, all of whom were killed, one after the other, in battle (*loc. cit.*). The death of William in 1278 without a male heir, and the misgovernment of the baillies sent by the house of Anjou, had brought the principality to the brink of ruin. Still in the reign of Isabella Villehardouin and her husband Florent de Hainaut a short change for the better can be noticed. The third period, that of a more decided decline and fall, begins after the extinction of Moreotic and Athenian chivalry in the battle of the Cephisus and the

conquest of the duchy of Athens by the Catalan Grand Company, and ends in the year 1432, when Centurione Zaccaria died. A severer blow could not have been dealt to the principality, which for many years had been in a state of dissolution; threatened by the Greeks, whose power was steadily increasing, and the Catalans, a rival Latin power, settled at the doors of the principality, Morea from that time on offers but little interest to general history.

Ramon Muntaner, who describes the memorable battle of the Cephisus (or Halmyros, in his Chronicle, chapter CCXL), confirms the already mentioned glowing report of Sanudo, and depicts the prosperous condition of Morea in his time: "The Frankish chiefs always selected their wives from the best families in France; the knights married only women descended from French knights. It is said that the noblest chivalry in the world was that of Morea, and the French language was spoken there as pure as in Paris. This purity of race and knighthood lasted till the moment when the Catalans exterminated them all in one day, when the Count of Brienne attacked them, as I have already related. Be assured, they all perished and not one of them escaped." (Cp. R. Muntaner chapter CCLXI and *Encycl.* I, p. 391.) Much of this may be true even in the beginning of the fourteenth century; but we must note that this whole chapter is in other respects as confused as it can be, and repeats the wildest legends, which were probably communicated to Muntaner by the peasants of Morea; and it must furthermore be observed that the love of antithesis might have lead Muntaner into exaggerations.

After the extinction of the house of Villehardouin in the female line (Maud died a prisoner in the Castel dell' Ovo in Naples about 1324) and the further progress of the Greeks of Byzantine Morea, converted into the Despotate of Mistra, nothing of general interest seems to have occurred until about the year 1377 when the order of St John made an expedition to conquer Morea; but as it proved entirely unsuccessful, the principality was left to the Navarrese Company. The Frankish dominion had lasted for 227 years and was again united with the Empire in the person of Constantine Palaeologos, the last emperor of Eastern Rome.

The early extinction of the French race in Morea is also partially explained by another reason, to which allusion has been made above. The French may have adopted Greek manners and customs and even used the colloquial form of the Greek language, in spite of Muntaner's remark on the purity of their French, but

still, so long as they were in possession of the country, they professed the Roman Catholic faith and recognised in theory the king of France as their sovereign. We are not informed what became of the French in Byzantine Morea after 1262; did they continue to hold their fiefs under the Greek Emperor? This is not probable so long as they could obtain a compensation in Frankish Morea for what they had lost; thus John de Nivelet, after the loss of Geraki, settled down near Vostitza. But when the principality had been reduced to Elis, Messenia and the coast of the Gulf of Corinth, in this case a compensation could no longer be given and a return to France was hardly possible to the knights who had grown up in an eastern country. And when in 1320 Carytaina and Acova, as before Lacedaemonia, had been united with the Empire, the Frankish chiefs, who were still left, had no other choice than to renounce their claims and depart, or to become Greeks, that is, to recognise the authority of the Emperor and to accept the orthodox faith. This was the case in Arcadia after its recapture by the Greeks, and certainly in other places, which are not mentioned. In Greece, at all times, nationality and religion were indivisible. A Frank who went over to the Eastern Church had, by this act, torn asunder the last tie which bound him to the Western world; he could thenceforth only be considered as a Greek, and this seems to have been the fate of many of the noble knights, whose ancestors had come to reduce the Greek Empire to the obedience of the Papal See.

French, Italian, Catalan, Slavic, Grecian and Oriental history meet in one focus and it was on the soil of Greece that fierce contests were fought out, bringing no profit to either of those engaged, and only making Greece an easier prey for the Ottoman conquerors. What a waste of energy it seems, when compared with the conquest in the north-west, after 1230, by the knights of the Teutonic Order, who too had a share in Morea! To the wildernesses of Prussia and Lithuania, the Marienburg meant the same as the Castel Tornese to Morea. "There the knights succeeded in what was impossible for them on Grecian soil: they formed a political creation of such vitality that after more than five centuries it has proved one of the most important factors for the renewal of the German national empire" (Gregorovius I, p. 378).

The Franks were led into their enterprise by their hereditary love of adventure and brilliant feats of arms, as well as by the prospect of obtaining a feudal share in a country reputed to be fabulously rich; this refers especially to the second sons of nobles,

who were excluded from succession. In the opinion of the time a country which had lost its natural ruler (φυσικὸς ἀφέντης) could be occupied by anyone who had the power to maintain himself by force of arms. The Conquest originally was a crusade which had been diverted from its real purpose and the motive which could be openly avowed was that of religious zeal, based on the antagonism between the Roman and the Greek Church, which, if we look further, had its primitive cause in national pretensions. "Is it not of greater profit," says the legate of the Pope, ll. 505 sqq., "to restore the unity of both Churches and take Constantinople, than to affront the perils of a hopeless expedition to Syria?" This argument, attributed to the legate, clearly expresses the spirit of the author and his time.

The truly modern form of government in the 13th century was that of feudal monarchy. Feudalism has inspired individual enterprise and the desire to perform great feats, but it could only flourish in a country organized on such a principle. For the Greek world it was not a source of strength; it meant nothing less than an abolition of the institutions inherited from the Romans and the dismemberment of the Empire. This is plainly illustrated by history in Asia Minor, where the magnates win a power which the Emperors vainly endeavour to reduce, and in Greece Proper, where shortly before the Conquest powerful families, like Sgouros, mentioned in the Chronicle, become wholly or partly independent of the Empire. But petty tyrants in an Eastern country are widely different from feudal lords imbued with the spirit of chivalry. It may seem paradoxical to say that a restoration could only be attained through foreign conquest. The Empire, after having been plunged into the wildest state of anarchy, had come to the crisis of 1203 and seemed to lack the moral energy and vitality necessary for an internal reorganisation. If history condemns the motives which led the Franks to the conquest of the Eastern Empire, she will perhaps acknowledge that under more favourable circumstances their conquest would have been beneficial, as it infused new life and fresh blood into a decaying organism.

A renovation had become a question of vital importance and it seems that it was only achievable through a process of fecundation, in which the renovated West could impart a portion of its vigour, acquired by a fusion of Germanic and Celto-Roman elements, to the declining East. This applies to the political state of Greece as well as to its literature, where the phenomenon

is perhaps more palpable. In Greece the contact with French minstrelsy and, at a later period, with elaborate Tuscan poetry, encouraged the Greeks to continue their literary productions and shape them after the model borrowed from the West. The existence of the romance of Digenis Acritas, which we must suppose to have been composed in a more popular form than that transmitted, proves that the Greeks had already begun to cultivate national poetry, similar to the French romance of chivalry, in their own living language, and had thus prepared a revival in literature. The question which arises is difficult to answer, as medieval Greek poetry has not yet been fully explored. It is this: what part of this literature, which foreshadows modern Greek poetry, is due to Western influence, and what is truly national? and could a revival of this kind have been wrought out from within, without a foreign impulse? Karl Dieterich in his history of Byzantine and Neohellenic literature, p. 66, attributes the renewal of Greek letters "to the contact of the Greeks with the French world, through which the latent or only dormant forces in the Greek people have been set free and aroused." Undoubtedly literature reflects the political condition of a country, and may itself contribute to the renovation of a people and lead to national regeneration. In Italy, for example, the *risorgimento* began with a literary movement initiated by Parini, Foscolo and other *poeti civili*, which was later on transformed into a political shape. In medieval Greece the political change caused by the fall of Constantinople brought forth a revival in popular literature, for which the path had been already prepared by the Greeks. We can hardly imagine that a bold innovation, of which the Chronicle is an example, could have come about during the existence of the Byzantine Empire.

In their feudal organization Greeks and Franks had been united under one government. The condition of the common people remained as it was under the Empire, as is repeatedly said in the Chronicle. Still a change for the better was gradually preparing. The conspicuous persons retained their privileges and often received new distinctions from the hands of the prince. They as well as the commons were incorporated in the militia and learned again to appreciate military valour, from which for many centuries they had become estranged. Morea presented the rudimentary forms of a constitutional monarchy; the power of the prince, far from being absolute, was limited, and shared with his companions-in-arms or peers, the high barons, who

with the bishops constituted the High Court, a deliberative assembly, which on all important occasions was consulted by the prince. Smaller assemblies of this kind were, as we can infer from Western institutions, convoked by each of the lords in his own dominions. The native population, although not sharing the high offices with the Franks, were always consulted whenever their advice was needed. Something like the beginning of political liberty connected with the existing parliamentary institutions can be perceived in the accounts of the Chronicle and perhaps an agreement similar to that of Magna Charta might have been possible, had not in consequence of the events of 1262 a part of Morea been reoccupied by the Greeks and the further existence of the principality emperilled. The seeds sown by the Franks did not ripen; they might have been beneficial, as it seems that political liberty can acquire a substantial form only when it has passed through the discipline of feudalism.

Had circumstances been favourable to the development of Morea, a fusion of two races so distinct as Greeks and Franks would have been inevitable, and would have produced a mixed culture of a peculiar kind. That such a process had already begun can be inferred from the language in which the Chronicle is written. In this curious document a reflex of the changes brought about by the introduction of Frankish customs can easily be detected. Expressions pertaining to feudalism are rendered in two ways: they are either directly borrowed from the French or the new meaning is conveyed into a genuine Greek word. No word for *homage* existed; we therefore find for it either ὁμάντζιο or ἀνθρωπέα, l. 1646, an effort to render the French word in Greek. For *parliament* we find either παρλαμᾶ, which expresses the new object with a new word, or βουλή or συντυχία, where the original meaning is modified in a feudal sense[1]. Into προσκυνῶ, originally *to worship*, the meaning *to do homage* has been conveyed; but λίζιος, *liege*, had no equivalent in Greek; τὰ συνήθεια *the usages* containing the customary law, ὑποκρατῶ

[1] These frequent deliberations of which we hear in many passages of the Chronicle are a characteristic feature of the new institutions introduced by the Franks; the custom of holding assemblies had become quite popular in Morea. Perhaps even in a Western country it would have been a novelty to meet a parliament of ladies, united to deliberate in the absence of their husbands, as happened in Morea during the captivity of the prince and his barons, p. 290.

to hold under a feudal lord, *ἡ μπαρουνία, τὰ φίε, ἔγινε ἄνθρωπός του* l. 6323, *ἐκδύνω* and *ρεβεστίζω τὸν τόπον* l. 6479 sq., *πρεζαντίζομαι* = Fr. *se présenter*, to come to court with the intention of claiming an inheritance, and many other expressions which can be seen in the Index, are genuine feudal terms. Military expressions connected with feudalism are: *παρακαθισμός*, a reflex of *assedio*, with the verb *παρακάθομαι*, and perhaps *δυναμάρι*, formed on the analogy of *forteresse*, and many more.

X. Influence of the Chronicle on Goethe's Faust.

The Chronicle, which describes the successful introduction of feudalism into a country least adapted for it, has suggested certain general ideas to modern fiction, through which it has an indirect connexion with Universal Literature.

This point, which has not yet been fully realised, needs some explanation. It is not by mere chance that Sparta, in the valley of the Eurotas, the old and the new home of Helena, was selected by Goethe, in the third act of the Second Part of *Faust*, as the spot where Germanic and Hellenic genius, personified by Faust and Helena, met to celebrate their nuptials. This is a flight of thought, as daring as any that has ever been conceived in the imagination of a poet; but even fiction must be connected with something palpable, it must rest on some foundation, and this basis was supplied by the Frankish Conquest. Faust, who is described as the prince of the conquered Peloponnesus and is surrounded by his feudal lords, recalls to some extent the William II of our Chronicle. This Faust-Villehardouin is a mild ruler; his feudatories, while obeying his wishes, do so for their own profit. It is of the Prince that the chorus sings:

> Therefore now our Prince I praise,
> Holding him higher than others,
> Since he wisdom and strength combines,
> So that the strong men obedient stand,
> Waiting his every beckon.
> They his orders faithfully heed,
> Each for the profiting of himself
> As for the Ruler's rewarding thanks,
> And for the highest renown of both.
>
> *Faust.* The gifts they've won by our concession,—
> In fee to each a wealthy land,—

Are grand and fair: grant them possession!
We *in the midst* will take our stand.
And they in rivalry protect thee
Half-Island, girdled by the sea[1].

In the midst, in Mesarea, as Arcadia was called in the Middle Ages, is the place which the poet selects for the abode of the Prince and his noble consort; it is the place of honour due to them and the classical land of bucolic and idyllic poetry. In reality, the prince had no share in Mesarea, which, after the year 1262, became the object of a fierce contest between the two races, who disputed the possession of Morea. But poetry and history do not and need not go hand in hand. And yet the words, *it may be twenty years in all* (*loc. cit.* p. 167), seem to suggest a time not very remote from the Conquest, when the Frankish principality was still at the height of its power. Another passage more distinctly alludes to the division of the Peloponnesus among the conquerors of the West:

Faust. I hail you Dukes[2], as forth ye sally
Beneath the rule of Sparta's Queen!

Thine, German, be the hand that forges
Defence for Corinth and her bays:
Achaïa, with its hundred gorges,
I give thee, Goth, to hold and raise.

Towards Elis, Franks, direct your motion;
Messene be the Saxon's state:
The Norman claim and sweep the ocean,
And Argolis again make great.

Each one shall she behold, abiding
In lands that lack no liberal right.

All civilized nations have a share in the literary inheritance of Hellas; first of all the German, who remained in his German home, has Corinth in his hands, the key to the ideal realm imagined by the poet. Then follows the Goth as a representative of the German tribe, which, in the migration of races, settled in Italy and Spain. This name denotes the Italian or the Spaniard, or, in particular, the Venetian and the Catalan, who both have an important share in the Conquest. Elis is the portion allotted to the Frank, descended from the conquerors of Gaul, while Argolis, with the function of sweeping the ocean, is the part of this ideal conquest due to England; but it may

[1] *Faust*, translated by Bayard Taylor, p. 185.
[2] The duchies here referred to are Athens and Naxos.

also refer to the Scandinavian tribes, and in particular to the Normans in Southern Italy, who in 1147 conceived the bold intention of conquering the Eastern Empire. The Saxon may denote the Anglo-Saxons as well as the Saxons of Germany. Of course poetry of this kind does not admit of a strictly historical interpretation, but the leading idea is undoubtedly inspired by the Germanic conquests, which changed the face of the ancient world and laid the foundation of new states, destined to prosper in the arts of peace; it refers to the complete transformation of the so-called Latin races, which appear under the names of their Germanic conquerors. This is particularly the case with the Franks. Elis, which falls to their share, had been the headquarters of their dominion as long as it existed. Thus a very concise picture is given in *Faust* of the Germanic conquests, beginning with Odoacer and ending with William the Conqueror and William II Villehardouin, who, though Romanised, bring the conquests connected with the Germanic migrations to a conclusion.

In *Faust* there are many more palpable allusions of this kind which can only refer to the accounts of the Chronicle. The castle in which the Prince dwells is minutely described, without reference to the Chronicle, which mentions no details of architecture; but its geographical situation is given so distinctly that only Mistra, a few miles from Sparta, which was built by William II, can be meant. Phorkyas thus describes this castle built by the daring conquerors from a sunless northern country:

So many years deserted stood the valley hills
That in the rear of Sparta northwards rise aloft,
Behind Taygetus; whence, as yet a nimble brook,
Eurotas downward rolls, and then, along our vale
By reed-beds broadly flowing, nourishes your swans.
Behind there in the mountain-dells a daring breed
Have settled, pressing forth from the Cimmerian Night,
And there have built a fortress inaccessible,
Whence land and people now they harry, as they please.

Hel. Have they accomplished that? Impossible it seems.

Phor. They had the time: it may be twenty years, in all.

Hel. Is one a Chief? and are they robbers many—leagued?

Phor. Not robbers are they; yet of many one is Chief:
I blame him not, although on me he also fell.
He might, indeed, have taken all; yet was content
With some *free gifts*, he said: tribute he called it not.

Hel. How looked the man?

Phor. By no means ill: he pleased me well.
Cheerful and brave and bold, and nobly-formed is he,
A prudent man and wise, as few among the Greeks.
They call the race Barbarians; yet I question much
If one so cruel be, as there by Ilion
In man-devouring rage so many heroes were;
His greatness I respected, did confide in him.
And then, his fortress! That should ye yourselves behold!
(p. 167.)

Faust is here identified with one of the Villehardouins; and Mistra is the historical prototype of this noble castle, which, in the following lines, is described by the poet as a typical medieval stronghold with pillars, pillarets, arches, balconies, and coats of arms. It is here that a reception of welcome is prepared by Faust for Helena, Sparta's queen, who receives the homage of the noble lords. Now this whole passage seems to be inspired by the Chronicle, and renders some of its leading ideas. The Franks, who continue the conquests of their forefathers and settle in the Grecian world are in the eyes of the poet by no means to be considered mere robbers. Phorkyas, who here speaks truth, undertakes their defence; her words seem to be an echo of a passage in the Chronicle[1]: "Noble friends," says Geoffroy to the assembled Greeks, "you clearly see that this Frankish chief (William I) came into your country to take possession of it; he did not come to gather booty and take your property, and then to disappear. Behold his army! he is a kingly lord, who came to conquer (for the sake of glory). You have no master to protect you; it is for your good that I advise you to come to terms with him and thus escape plunder and slaughter; prevail on your friends that they may come to do homage to him." In another passage the Franks, after being settled in Morea, request Geoffroy to assume the power, for fear that some robber[2] should cause them annoyance. Undoubtedly the princes of Morea, as well as all conquerors, lived at the expense of the country they had occupied, but in such cases much depends on the discretion of a conqueror and the forms observed by him. Phorkyas, who in this instance speaks in behalf of the Greek population, even finds words of praise for the Franks; they might have taken all and then left the country to find plunder

[1] See ll. 1613 sqq., or rather p. 123 in the edition of the year 1825 which Goethe probably has used.

[2] ρουχολόγος l. 2106, and p. 147 in the edition of 1825, rendered by *jeune étourdi, mal élevé.*

elsewhere, as for instance, Byzantine or Turkish despots or pashas would have done. Nor did the Prince exact a tribute in the Eastern fashion from his new subjects; he was content with *free gifts*. This term must be taken in a feudal sense; it is the opposite of *tribute*, and implies that each liegeman (the Greeks included) performed his duty voluntarily, for his own profit, as well as for the "Ruler's rewarding thanks," and for the glory of both. The whole spirit of feudalism is condensed in these lines. Then the flattering portrait of the Prince recalls in particular William II who is the great favorite of the Chronicler. He and his companions-in-arms were no robbers, nor were they barbarians; Phorkyas rejects all reproaches of this kind. They were a noble race of conquerors who came to check the state of anarchy in Greece and create a new political order based on the feudal principles of Western Europe.

Greece Proper had in Byzantine times dwindled down to insignificance; it seemed as if the image of death hovered over it like a cloud of vapour. "All is covered and hid Round us with vapour and cloud: Each other behold we not! What happens? do we advance? Hover we only with Skipping footstep along the ground? Seest thou naught? Soars not even, perchance, Hermes before us? Shines not the golden wand, Bidding, commanding us back again To the cheerless, gray-twilighted, Full of impalpable phantoms, Overfilled, eternally empty Hades?" (p. 172).

And behold, a metamorphosis! the cloud assumes the form of a medieval castle which gradually becomes more distinct. Greece has emerged from secular oblivion and again, in a new form, enters the scene of life:

> Yes, at once the air is gloomy, sunless vanish now the vapours,
> Gray and darkly, brown as buildings. Walls present themselves
> before us,
> Blank against our clearer vision. Is't a court? a moat, or pitfall?
> Fear-inspiring, any way! and Sisters, oh, behold us prisoned,—
> Prisoned now, as ne'er before.

Through this poetical contrivance Helena and her maids are wafted in a moment from the heroic ages to the thirteenth century, the age of feudalism. The anxiety caused by the new vision ceases; a multitude of servants come forth from the castle, which is not an airy image, as it seemed at first sight, but a medieval stronghold, complete in all its details, which are accurately described. A reception of welcome is prepared, worthy of such

a guest. The resemblance between the two ages suggested more than one of the motives in *Faust*. No reference is made to the vast space of time between the return of Menelaos from Troy and the arrival of the Frankish conquerors. Real poetry delights in such bold images of fancy, which are not subject to time.

> There in the mists, from out whose bosom hitherwards—
> I know not how—we came, swiftly, without a step (p. 173).

They are now in the centre of Feudal Greece, and are about to enter into a new existence; but servitude is the price by which it is bought.

The resemblance between the heroic and the feudal ages is apparent; in one passage a medieval castle (Mistra) is compared to a Cyclopean structure, much to the disadvantage of the latter, and in another passage the Frankish chieftains are described as being humane, and free from the atrocities committed by the ancient heroes. The close union of Faust, who represents the idea of feudalism, with Helena, the heroine in the *Iliad*, combines two ages, of which these two persons are an embodiment. Helena, of immortal beauty, partakes of both ages, she revives in fiction as Sparta's queen and the consort of the mightiest prince of the Peloponnesus. This union of two ages is symbolised, in a more material shape, by the constructions called in common Greek by the hybrid name *palaeocastra*, which the visitor may still see in the Peloponnesus. They rest on a Cyclopean or Hellenic foundation, which has been built by the Franks into the shape of a medieval castle. These ruins, which are as hybrid as their name, can teach the visitor that history has repeated itself on the same spot; they are the only remains of two bygone ages, the heroic and the feudal age.

Faust and Helena are united in wedlock; Arcadia, the idyllic abode of the poets, is the scene of their matrimonial happiness; Euphorion[1] is the fruit of this singular union. Germanic and Hellenic genius were impregnated with each other and the natal hour of Romantic poetry had come. Arcadia, where Faust and Helena[2] dwell for a time in peaceful happiness, is the ideal realm

[1] Euphorion is connected with Greece in more than one way. He can truly be said to be a son of the country for which he sacrificed his life. It is to his death that Goethe refers, when he says that 'Helena' comprises a period of three thousand years, from the fall of Troy to the capture of Mesolonghi.

[2] William II was actually married to a Greek princess, the sister of the despot of Epirus, and a modern Helena, the wife of William I de la Roche and daughter of the Sevastocrator, was for a time the regent of Athens.

of lofty thought. The reality may have been, and at a later period certainly was, quite different from the conditions imagined by the poet. Fiction is not bound to historical facts. But the Conquest of Morea furnished an indispensable substructure for the poetical scenes described in *Faust*. And in truth that Conquest seemed, for a time, likely to realise the most fantastic designs ever conceived.

In considering the literary connection between the 'Helena' and our Chronicle, I have chiefly consulted Baumgarten's book and the edition of Goethe's *Faust* by Calvin Thomas, Volume II. The Chronicle of Morea is not mentioned in this work, but on p. 420, *sub voce* Germane, it is said that the passage on the division of the Peloponnesus among German tribes, recalls, and is meant to recall, actual history, and then follows a very brief sketch of the Conquest of Morea. In the following note it is said that the Frankish princes held their court at Nikli in the ancient Arcadia; it must be observed, however, that only occasionally was a parliament convoked at that place, and that the residence of the Prince and the seat of the Frankish government was in Andravida. Faust settled down in Arcadia, not for historical but for poetical reasons. Furthermore there are three changes of scene in this phantasmagoria: the first scene is ancient Sparta, where Helena returns from Troy; then she and her maids are brought, in a mysterious way, to the medieval castle of Faust, which is not Nikli, but Mistra (cp. l. 8994 sqq.: on the upper Eurotas, with Taygetus at its back); the third scene is in the rocky woodlands of Arcadia.

What reasons induced Goethe to alter his previous design as to the abode of Faust and Helena? This is a question of primary importance, as the connection of the Faust legend with the soil of Greece has led to a complete transformation of the poem. This applies not only to the 'Helena,' but also to the preparatory scenes and, in a wider sense, to the ample room allowed to Greek mythology. We are informed that in 1800 the opening lines of the 'Helena' (8488–8802, cf. Thomas, Introd. p. xvi) were finished; but how does this agree with the plan of conjuring up Helena to appear in Faust's castle on the Rhine? Could the poet bring Helena to a German castle and let her suppose that she is in Sparta (*ib.* xiv)? Again in the prose sketch of 1816 (*ib.* xviii) the castle on the Rhine is chosen as the future home of the Greek heroine. How did it happen that several years later the scene had been transferred from the shores of the Rhine to the Eurotas, to the heart of Greece? It was only natural that Helena should

live and act in Sparta and not in an unsuitable and uncongenial surrounding, in a far-off northern country. But the case of Faust was equally embarrassing; what had he to do, and of what use could he be, in a country so desolate as medieval Greece? Or could magic work in an inverse way and translate him back to the past, to the heroic age? There was certainly something missing in the connection between the past and the medieval present.

Goethe himself explained the change of his design to Eckermann in July, 1827: "At an earlier date I had thought out the conclusion (of the 'Helena') altogether differently, and once right well; but I will not tell you what it was. Then time brought me this of Lord Byron and Mesolonghi, and I willingly dropped everything else." Cp. Thomas, p. xxiii, note §. This requires some explanation. It was in 1824, the year of Byron's death, that the plan of completing the second part of *Faust* was adopted in consequence of Eckermann's suggestions. In February, 1825, the 'Helena' was taken up again and in spring Goethe read a number of books referring to the history and geography of Greece, *ib.* xxiii and Pniower, p. 149; the Chronicle, however, was not among them, as I have been able to ascertain through the Goethe- and Schiller-Archiv and director Paul von Bojanowski, in Weimar. Still I am of the opinion that a work so important for his pursuits in this and the following years could hardly have escaped the notice of Goethe, who could easily have procured it from some source not yet discovered. Finally in 1827 the 'Helena' was finished and published, with no introduction, as a Classico-Romantic Phantasmagoria—Interlude to *Faust*. The problem of completion was henceforward the problem of filling-in the parts before and after the 'Helena,' which was in due time to be known as the third act of the second part, *ib.* xxviii.

Still after all this the genesis of the 'Helena' is hardly sufficiently explained. The events of the year 1824 and the following years, when the Greek War of Independence was at its height, could only excite a general interest in Greece, and, in particular, cause the introduction of the person of Euphorion into the poem, but no more; it could not inspire many of its leading *motifs*. How could the idea of a principality of which Faust was to be the ruler, how could the division of the Peloponnesus among his vassals and many details referring to feudalism be conceived, had Goethe not acquired a positive knowledge of the historical facts connected with the Conquest of Morea? This knowledge of

the events in Morea in the thirteenth century was not diffused at an earlier date and could only be obtained through the Chronicle of Morea, which appeared in print at this very time, in the year 1825. This year, so far as I can see, marks a completely new stage in the genesis of the 'Helena,' which had been already prepared by the death of Byron in the preceding year. From Goethe himself no explanation could be expected; for him 'the more incomprehensible a poetic production was for the understanding, the better,' *ib.* lxx, and he had no desire to be the commentator on his own works. He does not seem to have alluded to the Frankish Conquest in his conversations with Eckermann and others; he seems even to have carefully avoided this point, as may be inferred from his reply to Holtei, who had asked him to explain why Faust distributed portions of his country among his chieftains (l. 9446 sqq.). Did this contain some definite allusion? But Goethe cut him short by saying: 'Yes, yes, you good children, if you only were not so dull.' Pniower, p. 214. To another visitor Goethe referred to the conception of the 'Helena,' of which some parts dated from his earliest time, while others were conceived much later. "When I set about to mould it all into *one* form, I did not know for a long time what to do with it. Finally the scales fell from my eyes (Endlich fiel mir's wie Schuppen von den Augen); I knew that it could only be done in one way and not otherwise." Pniower, p. 220. This allusion, though very faint, might point to the poet's subsequent acquaintance with the feudal reorganization of Greece. It required the perspicacity of a Goethe to make such a humble production as the Chronicle serviceable to the highest purposes of poetical imagination.

The authors of the books above mentioned: Gell, Stanhope, Depping, Dodwell, Castellan, and furthermore: Blaquière, Coronelli, Bannusio, do not refer to Feudal Greece, with the exception of the two latter. Gibbon's remark: "I shall not pursue the obscure and various dynasties that rose and fell on the continent or in the isles," chap. LXII, was not apt to create interest in this subject. Besides the Chronicle, only Du Cange's History of Constantinople deserves consideration. The princes of Morea are mentioned in it, but only occasionally and in connection with the Empire. The lines 9001—9010 were written about the same time, i.e. shortly after March 9th, 1825, the date of a playbill, on which Goethe had noted them down. Pniower, p. 280.

SUMMARY.

Prologue. Peter the Hermit describes the lamentable condition of the Holy Land to the Pope, who orders a crusade against the Saracens. The Crusaders pass through Constantinople; conquest of Antiochia and Jerusalem; Godefroy de Bouillon refuses the kingly crown offered him.

Colonisation of Syria from the Western countries. PAGES 3—10

Fourth Crusade. Baldwin and the count of Champagne assume the cross. Death of the latter. Geoffroy de Villehardouin continues the negotiations and visits the Marquis Boniface de Montferrat, offering him the leadership of the expedition. 10—18

Boniface visits the king of France, and the queen, his sister; assistance offered him by the king. 20

Geoffroy de Villehardouin is sent as an envoy to Venice to negotiate with the doge; they come to terms regarding the ships, which the republic promises to equip. 20—28

Only a part of the French observe the stipulations and come to Venice; the remainder set out from the ports of southern France. The Crusaders from northern France, being indebted to Venice for the loan and cost of equipping their ships, promise their military assistance in the expedition of Venice against Zara. 28—30

In Zara Alexios joins the allied army, after having promised the Pope that he would establish the Roman Catholic Church in his empire in case the Pope would help him to recover the throne of Byzantium. 30—32

After the capture of Zara, the majority of the Crusaders abandon the plan of reconquering the Holy Land and decide to make war upon the Eastern Empire. They are encouraged by the Western Emperor and the Pope, who promises them plenary indulgence. 32—34

Many of the Crusaders return to France. 36

Capture of Constantinople; Isaac and Alexios restored to power. 38

Isaac promises to fulfil the engagements of his son Alexios. 40

Alexios is dissuaded from joining the Franks on their expedition to the Holy Land. Massacre of the Franks. 42

The Franks, in revenge, pillage the surrounding country as far as Adrianople. 44

Violent reproaches of Isaac to his son Alexios; the leaders of the revolt severely punished; reconciliation with the Frankish chiefs. 46

Alexios promises to take part in the expedition to the Holy Land, but does not wish to unite his army with that of the Franks. 48

Revolt in Constantinople; Alexios is put to death and Mourtzouphlos proclaimed emperor. 50

The Frankish chiefs informed of this occurrence give vent to their feelings in a violent diatribe. 52—56

Second capture of Constantinople. 58

Mourtzouphlos hurled from the top of a column. 60

The Franks resolve to keep the empire for themselves; twelve electors appointed and Dandolo chosen emperor; he declines, in favour of Baldwin. 62—64

Great tumult among the Franks; the party of Boniface is conciliated by the proposition of the doge, that Boniface should be king of Salonica. 66—68

Division of the empire; Venice receives one-fourth and the half of a fourth part. Joanisa (here John), king of Bulgaria, wages war against the Franks; his army is partly composed of Cumanian auxiliaries. 70

Skirmishes between Joanisa and Boniface. Death of Boniface. 72

After three years a battle is fought at Adrianople between Joanisa and the Franks; death of Baldwin, who falls a victim to the cunning of his enemies. 74—78

Succession of Robert, Baldwin's brother. His daughter, betrothed to the king of Aragon, is persuaded to marry Geoffroy II prince of Morea. 80

Re-establishment of the Greek empire at Nicaea, by Theodoros Lascaris; his son is committed to the care of Michael Palaeologos, who is appointed regent of the empire. 82

After the death of Theodoros, his son is put to death by Michael, who usurps the throne. Violent diatribe against the faithlessness of the Greeks. 84

With the help of the Genoese, who receive Galata in compensation for their services, Michael reconquers Constantinople. 86

Baldwin II with many of his nobles flies from his capital; he lands at Monembasia, where he is entertained by the prince. Some of his retinue decide to settle down in Morea, expecting a more favourable turn of fortune. 88—90

William I Champlitte.

The author explains his object in writing the history of feudal rule in Morea; it is to recount the great feats of the first conquerors and thus to stimulate later generations to equal them in valour. 92

William of Champlitte, a brother of the above-mentioned count of Champagne, sets out for Greece. 94

He lands at Achaia; capture of Patras. 96

Surrender of Andravida, whose inhabitants go to meet him in procession; this place is not fortified. 98

He marches by Vostitza to Corinth, where he encounters Sgouros, who retreats to Acrocorinth. 100

While in possession of the town, he receives the homage of the surrounding districts. 102

He meets Boniface, accompanied by Geoffroy de Villehardouin; they unite and take Argos. Meanwhile Sgouros descends from the citadel and puts to death the Franks left in Corinth. 104

Boniface departs after having invested William with the suzerainty over Athens, the three lordships of Euboea, and the Marquisate of Bodonitza. Villehardouin remains in Morea with Champlitte. 106

He advises the prince to abandon the siege of Acrocorinth and Nauplion, and to extend his conquest from Patras towards the south. 108

They return to Andravida, where William persuades the Greek nobles to support his cause; homage done by them. 110

The nobles of Morea Proper and Mesarea follow their example. Advice of Geoffroy to take Pondicócastro and other places on the coast and thus utilize the fleet. 112

Capture of Pondicócastro; they take the suburbs of Arcadia and set out for Mothone. 114

Capture of Corone and Calamata. Concentration of Greek forces from Nicli, Veligosti, Lacedaemonia, the Taygetos, Laccos and Chrysorea at the place called *εἰς τοὺς Καπησκιάνους*. 116

Their defeat by the Franks, who are inferior in numbers; it was the only real battle fought during the conquest; council of war at Calamata. 118

Allusion to Araclovon, held by Doxapatris. Capture of Arcadia. 120

Death of the count of Champagne; William, his successor, prepares to leave Morea. 122

He orders the affairs of the principality and appoints Geoffroy to make a division of the conquered country; a committee of two archbishops, two bannerets, and five Greek nobles is nominated to assist him; every one is to receive a share corresponding to his wealth and power and the strength of his contingent. 124

Geoffroy, who allots no share to himself, receives Calamata and

Arcadia from the prince; he performs the act of homage and becomes a liegeman to the prince, who entrusts him with the government of Morea for the time being. 126

William, however, reserves to himself the right to appoint a successor, to whom Geoffroy must resign the government when it is claimed. Thus Geoffroy remains *bailli* of Morea, and William leaves for France. 128

GEOFFROY I VILLEHARDOUIN.

He convokes a parliament at Andravida and receives the report of the committee authorized to make a division of the conquered country. Extracts from the book or register containing the principal fiefs of Morea and the names of their holders. 130—132

Feudal order established throughout the principality. Military service. 134

Military duties of the clergy accurately defined. New campaign with a view to complete the conquest. Capture of Veligosti. 136

Nicli and Lacedaemonia taken after a hard struggle. Some of the liegemen, who are entitled to fiefs, can now obtain them. 138

Only four strongholds still remain unconquered: Corinth, Nauplion, Monembasia and Argos. The Greeks promise their help on condition that their religion, laws and customs be respected, and Geoffroy swears to observe these conditions. 140

He wins the favour of the Greeks as well as of the Franks, and urged by both, conceives the plan of securing the principality for himself. He contrives to throw obstacles in the way of the person appointed by Champlitte as his successor. 142

Champlitte arrives at Whitsuntide in Paris where the king of France holds his *court plénière*. 144

He resolves to send his cousin Robert to Morea, and invests him with the sovereignty of the principality. Robert is detained in Savoy by heavy snows, and in Venice by the artifices of the doge, who had a secret understanding with the prince. 146

Robert is left behind in Corfu by the ship which was to bring him to Clarentza. 148

Finally he lands in Morea, but Geoffroy, informed of his arrival by a messenger of the doge, eludes pursuit. Robert follows him from place to place and finally meets him in Lacedaemonia. 150—154

Geoffroy convokes his court to examine the titles of Robert; his documents are read before the assembly. 156

The stipulation was, that Robert had to claim his rights within one year and one day. 158

It was found that this term had expired a fortnight before and accordingly the court decided against Robert and in favour of Geoffroy, who was proclaimed ruler (*ἀφέντης*) of Morea. 160

Robert demands a copy of the court's decision and returns to France. 162

Geoffroy orders his estate according to his wishes, writes his testament, and appoints his son Geoffroy to be his successor. His death. 164

GEOFFROY II VILLEHARDOUIN.

Romantic account of his marriage with the daughter of emperor Robert. She was to marry the king of Aragon; on her arrival in Morea she is entertained by the prince. 166

His advisers urge him to marry her, since in Morea no woman was found worthy to be the consort of a sovereign. Persuaded by the bishop of Olena, she yields, and accepts prince Geoffroy as her husband. 168

The prince writes to his father-in-law and begs his forgiveness. 170

His anger being appeased, the emperor comes to terms with his son-in-law. 172

They meet at Larissa; Geoffroy receives as the marriage-portion of his wife: the Cyclades, the title of Prince and that of Great Domesticos; he also obtains the right of coinage. Upon this Geoffroy becomes the liegeman of the emperor. A copy of the usages or customary laws of the empire was presented to him. 174

Resolution of Geoffroy to subdue the four strongholds still occupied by the Greeks (see p. 140). In vain he summons the clergy, who possess one-third of Morea, to join the expedition. 176

He orders the revenues of the Church to be confiscated; they are spent in building the castle of Chloumoutzi, from which Morea, if lost, could easily be reconquered. In three years it was finished and then negotiations were begun with the Pope. 178

Through the Pope's mediation peace is restored and the clergy promise to perform the military service required by feudal law. 180

On his death-bed Geoffroy appoints his brother William to be his successor. 182

He enjoins him to build a church and erect a tomb to the memory of his father and himself. 184

WILLIAM II VILLEHARDOUIN.

His first care is to possess the four strongholds already mentioned; his negotiations with Venice; she offers four galleys and demands in return Mothone and Corone with their appurtenances. 186

He summons his vassals to join him. Corinth besieged; a fort called Mont Esquiou is built on a hill opposite Acrocorinth. Capture of Corinth. 188

Cession of Mothone and Corone to Venice. 190

Capture of Nauplion after a siege of one year, by land and water. Nauplion and Argos are given to the Megaskyr as a reward for his services. 192

Again, in the following spring, William summons his vassals for the siege of Monembasia ; the four galleys take part; after three years Monembasia was reduced to famine ; its surrender on favourable conditions ; three prominent citizens present the keys. 194—196

Vatica and Tzakonia offer submission. William dismisses his army and fleet. 198

He builds Mistrá and Maini to keep in check the Melingi and the Mainotes. 200

To complete the conquest of this mountainous country, he builds Leftro. 202

Dissension between Michael Palaeologos and the despot of Arta. 204

Division of the despotate between Nicephoros and Theodoros, sons of John. Theodoros despoils his brother of a part of his estate and founds Neopatrae ; his alliance with the emperor, who creates him a sevastocrator. 206

Nicephoros becomes the ally of William and offers him his sister in marriage. 208

William was then at the height of his power. His barons begin to build castles; they assume the names of their castles. Carytaina, Acova, Passava and Geraki built. 210

War between William and the Megaskyr of Athens, who refuses to recognize the prince as his suzerain, although Athens, with Negroponte and Bodonitza, had been given in fee by Boniface to Champlitte. (See p. 106.) 212

Geoffroy de Bruyères, nephew of William and brother-in-law of the Megaskyr, takes the side of the latter. 214

William passes the defile of Megara. 216

Defeat of the Megaskyr at Mount Carydi; death of Guibert de Cors. The Megaskyr promises to do homage at Nicli. 218—220

After this formality, the question of his guilt is committed to the arbitration of the king of France, and the Megaskyr is ordered to go to Paris. Humiliating demeanour of Geoffroy. 222

Geoffroy, although guilty of felony, is pardoned ; but his estate becomes a conditional fee, transferable only to the heirs of his body. 224

Kind reception of the Megaskyr by the king who convokes his court to decide the matter. He is not found guilty, as at the time of the war he had not yet done homage to the prince. 226

He is re-established in his estate. 228

The Megaskyr, asked by the king to express a wish, desires that the title of duke be conferred on him. 230

Meeting of the prince and the despot at Patras; they resolve to make war against Theodoros and to invade the empire. 232

Measures taken by the Sevastocrator. 234

His report to the emperor, who asks the advice of his council. 236

The Sevastocrator advises him to raise an army of mercenaries from all parts, from Germany, Hungaria, Serbia, Turkey, and Cumania, as his own force was not strong enough to meet the attack of Frankish chivalry. 238

He is appointed commander-in-chief. Concentration of the prince's troops in Wallachia. 240

The Franks decide to limit their warfare to skirmishing and plundering until they meet the emperor's army. 242

Their invasion of the empire. 244

The Sevastocrator divides his army into twenty-seven troops of horse and diverts the attention of the enemy by artifice: he orders the horses and cattle of the peasants to be brought to the mountain tops where during the night fires are lit; it thus seemed as if the whole army had gathered there. 246

A scout is sent to the camp of the prince and the despot with a view to intimidate them. Through his insinuations he succeeds in dissuading the despot from his enterprise. 248—250

The despot, who gives credence to the false reports of the scout, sends notice bidding the prince to come; both decide to escape danger by flight and to abandon the common soldiery to their fate. 252

In vain Geoffroy de Bruyères appeals to the military honour of the Frankish chieftains; they stand firm to their plan of abandoning the army. 254

Geoffroy takes refuge in a ruse to save his soldiers; he addresses the pillar of his tent, to which he confides the design of the chieftains, thus in an impersonal way revealing their secret and warning his men of the approaching danger. A great tumult arises in the army. 256

Noble reply to the prince, who reproaches Geoffroy with the violation of the secret. The prince changes his mind and resolves to give battle the next day, while the despot clings to the former plan and decides to abandon his Frankish allies. 258

Under the cover of night the chieftains of the despotate leave the camp. Diatribe against their perfidy. 260

William harangues his troops: their strength lies in the unity of their race, while their enemies are a conglomeration of many different tribes, and of mercenaries, who are not connected with each other by the ties of brotherly love. Only the Germans are true warriors, and he resolves to select his best knights to encounter them. 262—264

Description of the battle in Pelagonia. Single combat between Geoffroy and the duke of Carinthia, who is killed. The German horse begin to relax. 266

Theodoros orders his Hungarian bow-men to direct their arrows on the throng; Franks and Germans are killed indiscriminately and Geoffroy is taken prisoner. 268

The prince, who endeavours to rescue his companions, is unhorsed. General surrender of the Franks. 270

William and his chieftains are escorted to the tent of the Sevastocrator, who uses abusive expressions towards his prisoner. 272

Reply of the prince, in Greek, as is expressly stated. He declares, that he deserves no blame, but, on the contrary, is entitled to praise for having sought war with such a mighty adversary as the emperor. 274—276

The prisoners are brought to Constantinople where they are kindly received by the emperor. 278

William is requested to give up his claims to Morea and to accept a sum of money in compensation. 280

He replies to the emperor, that it is not in his power to cede what does not belong to him personally, and that the stipulations with the ancient conquerors, the companions-in-arms of his father, had to be observed. (This speech is remarkable because it defines very clearly the principles of feudalism.) 282—284

Irritated by the prince's frank reply, the emperor orders that he and his retinue be taken back to prison by the Varangians. Here they remain three years in vain hopes that the emperor would accept a ransom. Finally William consents to the cession of three strongholds: Monembasia, Maini, and Mistrá; a treaty is concluded and solemnized by the baptism of the emperor's youngest son by prince William. 286

Geoffroy, appointed by the prince to deliver the three places to the delegates of the emperor, meets the duke of Athens, who at that time had returned from France. 288

In Nicli they meet the ladies of the principality, who are assembled in parliament to deliberate on the cession of the three strongholds in question. 290

The matter is discussed by the duke and Geoffroy in the ladies' parliament. The former expresses his disapproval; but Geoffroy's argument, that the prince only ceded what was his own, Monembasia having been captured and Maini and Mistrá built by him, prevails on the assembly in spite of the strong protestations of the duke. 292—296

Surrender of the three castles to the delegates of the emperor. Margaret of Passava and the sister of Jean de Chauderon are sent as hostages to the emperor, whereupon the prince is set at liberty. 299

William with a brilliant retinue inspects the castles of Morea; he excites the suspicion of the Greeks who take a wrong view of his display of chivalry and inform the emperor of what they deemed a warlike demonstration; expedition sent to Morea by the emperor under the command of Macrynos. 300

Macrynos is authorized to strengthen the emperor's party by granting privileges to the Greek insurgents. 302

Revolt in Tzakonia, Vatica, and the country of the Melingi ; the prince visits Corinth, where he summons his vassals to take part in the campaign. 304

Macrynos receives reinforcements under the command of the Great Domesticos and Cantacuzinós. 306

The Greek army is composed of 6000 horse and a great number of foot, chiefly Greek insurgents. On their way through Scortá the Turkish mercenaries destroy the monastery of Isova by fire. 308

Battle of Prinitza. During the prince's absence Jean de Catavas with only 312 horse is left in Morea ; he meets the Greek army at Agridi Kounoupitza. 310

His vigorous harangue stimulates his troops. Being affected with gout and unable to wield his lance and sword, John requests his followers to bind the prince's banner to his arm. 312

Thus at the head of his small troop, John mingles with the Greeks, who take little heed of him. The Franks, though seemingly lost in the throng, suddenly appear before the tent of the Great Domesticos. General panic among the Greeks ; John with his white garment is believed to be Saint George, who comes to avenge the sacrilege committed by the Turks. 314—316

The Great Domesticos mounts a horse brought by one of his loyal servants and thus escapes captivity ; he reaches Mistrá by unfrequented mountain-paths. Many Greeks, who were not slain, find shelter in the woods of Scortá. 318

Return of prince William, who rejoices over the victory, but regrets to have had no share in it. 321

Complaints of the Great Domesticos and the consolation offered him by a Frank, who advises him to avoid in his future wars an open encounter with lance and sword, and to oppose artifice to the impetuous valour of the Franks. 322—326

The Greek commanders resolve to reopen the campaign in March. 328

Concentration of the Greek forces ; they reach Carytaina, but are dissuaded from marching towards Andravida, which was fortified with trenches. 330

Both armies are arrayed at Servianá, near Mesisklin ; Cantacuzinós defies the Franks and is killed while making a boastful display of his horsemanship. The Greeks take to flight. 332

William is dissuaded from pursuing them ; they lay siege to the castle of Nicli ; their dissensions with the Turkish contingent. 334

The Turks, offended by the Great Domesticos, who refuses their pay, declare themselves released from their duties towards him. 336

Two delegates are sent to negotiate with the Turks, who insist on breaking off their engagements. 338

The Turks send delegates to the prince offering him their services ; they are well received. 340

Ancelin de Toucy is appointed by the prince to negotiate with the Turks; his exchange of courtesies with Melik at Bliziri. 342

Melik and Salik visit the prince near Andravida; they condemn the conduct of the Greek chiefs and offer to carry on the war by themselves. 344

Their assistance is accepted; the Franco-Turkish army march towards the south and pitch a camp at Mountrá; it is resolved to give battle the next day. 346

Ancelin proposes the order of battle; the Turks, who until then had taken the lead, are placed in the centre, while Ancelin commands the vanguard, and the prince takes the rear. 349

Battle of Makry-Plagi; Ancelin harangues his troops, who are preparing to storm the height; they are repulsed at Phoneménon; Ancelin rallies them, but they are again obliged to retreat. 350

Again Ancelin encourages them and takes the lead; the summit is taken and the Greeks scatter on all sides. Ancelin complains that none of the Greek chiefs is taken prisoner, and thus no exchange could be made to release his brother, the *bailli*, from captivity, but he is reassured by his squire who bids him follow. 352

In the cavity of a mountain Ancelin beholds the Great Domesticos, Makrynós and Cavallaritzis in custody of the Turks. 354

The inhabitants of Scortá, who had taken part in the revolt, beg the prince's pardon and obtain it. The Greek chiefs are brought before the prince at Veligosti: his interview with the Great Domesticos. 356

The one reproaches the other with perjury. 358—360

Finally they agree to lay the blame for their dissension on the Monembasiotes, who had deceived the emperor in regard to the conduct of the prince. 362

Meanwhile the Greek population of Lacedaemonia took refuge at Mistrá; their property is confiscated and distributed among the followers of the prince; the whole country of the insurgents is given up to pillage. 365

The Scortini rebel a second time, beleaguer Araclovon and occupy Carytaina in the absence of Geoffroy de Bruyères. Ancelin is ordered to employ the Turks against the revolted population of Scortá. They explain their revolt through the absence of their lord. 366—368

The Turks ask leave and return to their homes in Asia; in vain the prince requests them to stay with him. Some of them, however, are baptized and settle down in Morea. 370

During this war Geoffroy of Carytaina was absent in Italy; he had prevailed on the wife of Jean de Catavas, his liegeman, to follow him thither under pretence of making a pilgrimage to the sanctuaries of Apulia. 372

King Manfred of Sicily, who was informed of Geoffroy's doings, bids him come to his court. 374

After being severely admonished for his conduct towards his liege-lord, prince William, as well as that towards his vassal John, Geoffroy is dismissed by the king. 376

On his return to Morea, he meets the prince, who holds a parliament in Andravida. 378

In a humiliating attitude he craves the prince's pardon, which, on the solicitation of all the noble chieftains, was again granted on the same conditions as were made after the battle of Carydi, when Geoffroy was convicted of felony. 380—382

The session of parliament continues and Geoffroy takes part in it; he is sent to Nicli with a detachment of troops.—Digression on the house of Anjou. 384

The interdict, under which Frederic II was laid, explained from a Guelf point of view. 386

The Pope offers the throne of Sicily to Charles of Anjou, who declines at first out of regard for his brother, the king of France, whom he does not wish to involve in a war with Germany. 388

Reason which induced Charles to accept the offer of the Pope: his wife, having been slighted on some occasion by her sisters, the queens of France and England, is compelled by Charles to give an account of what had happened. 390—392

Upon this Charles swears that ere long he would present his wife, the countess, with a kingly crown. He asks and obtains permission from the king of France to assume the leadership offered to him by the Pope in the campaign against king Manfred. 394

Encouraged by the king and provided with troops and money, count Charles sets out for Rome. 396

Cordial reception given by the Pope to the count; ceremony in Saint Peter's Church where Charles is crowned king of Sicily; he is also appointed champion of the Church. 398—400

The Pope sends messengers to all the princes of the Guelf party requesting their help against the oppressors of the Church. Charles receives the cross from the hands of the Pope; a plenary indulgence is granted to all who take part in this war. 402

Meanwhile king Manfred assembles his auxiliaries of the Ghibelline party, from Germany, Lombardy, Tuscany, Sicily and Calabria. Battle of Benevento and death of king Manfred. 404

Prince William, who rejoices at the victory of Charles, plans a relationship by marriage. His daughter Isabella, who was the heiress of the principality, would, if wedded to the king's son, secure the succession of his house and the assistance of king Charles against the Greeks. 406

The matter is committed to the prince's council; they approve of it and adopt the views expressed by Nicolas de Saint-Omer. Accordingly the bishop of Olena and Pierre de Vent are sent as delegates to king Charles. 408—410

Their negotiations at Naples. 412

Charles, in return, sends a deputation of one bishop, two bannerets, and two knights to the prince; they arrive in Andravida with the delegates of the prince. 414

The matter having been concluded, prince William orders two galleys to be equipped, and sets out with his daughter Isabella and a noble retinue; his arrival at Naples. 416

Charles convokes a *court plénière* in honour of the prince; the preliminaries are ended and the king and the prince can proceed to the execution of their designs. 418

After the nuptials are celebrated, the ceremony of the investment takes place; William performs the act of homage to the king and thus becomes his liegeman; then the king devests himself of the power conferred upon him and invests his son Louis with it, and Louis finally transfers it back to his father-in-law, the prince, who is to hold it for life.—Alarming news received from Morea obliges the prince to make a speedy return. 420

Preparations for a new war with the Greeks, who had received reinforcements from the emperor. 422

King Charles sends Galeran d'Ivry with 100 horse and 200 foot to Morea. 424

Galeran's reception by the prince. 426

They march to Isova and then to Carytaina, where Geoffroy and Gautier, the baron of Acova, join them. 428

Council of war; they propose to go to Nicli. The Greek chief described by Geoffroy as being eager to offer battle; hopes of the Franks to recover the whole of Morea. 430

Their inroad into Tzakonia to chastise the Greeks, who again had taken the side of the emperor. The Greek commander in Lacedaemonia keeps on the defensive, having been ordered by the emperor to avoid open warfare and not to risk a battle until a favourable opportunity offered. 432

It is proposed by some of the chiefs to prevent the Greek commander from leaving his position and making inroads into the Frankish territory. But the plan is rejected, as the provisions for such a blockade were not sufficient. 434

The castle of Nicli is provided with all necessaries and Jean de Nivelet appointed to occupy it with a force sufficient to check the progress of the Greeks. The rest of the army return to their homes. William asks Leonardo for his advice, regarding the honours to be conferred on Galeran. 436

Galeran is appointed *bailli* of the principality as a recompense for his services; he accepts, and is invested by the prince with his glove. 438

Appearance of Conradin on the scene of war; he comes to avenge the death of Manfred, and assembles a strong army with which he crosses the Alps. 440

Reinforced by Lombards, he arrives in Apulia. Charles applies

for assistance to the Guelf party; the count of Artois is sent with 2000 horse. 442

Sixty galleys are sent to his help from Provence, and the Pope opens the treasure of St Peter and causes the Guelf princes to take part in the campaign. 444

Charles requests prince William to lend him his assistance, and William concludes a truce for one year with the Greek commander; accompanied by the flower of Moreotic chivalry he joins the king at Benevento. 446

William organizes a reconnoitring party; from the top of a hill he explores the strength and position of the enemy and concludes that they are twice as numerous as the king's army. 448

He advises Charles to avoid all open combat with the superior forces of the enemy and to have recourse to the artifices employed in war by the Greeks and Turks. Charles consents and requests him to assume command of the army. 450

William's plan of action is to allure the Germans into the king's camp, where rich booty was stored up; then, while they had broken their ranks to gratify their predatory instincts, to seize the moment and surround them on all sides. 452—454

This plan is successfully executed. 456

Conradin is taken prisoner and killed; his head is brought on the point of a lance to the king. 458

Great grief of Charles of Anjou; he declares that he had rather have lost one of his best towns than have any part in the death of Conradin, whom he considered a noble and valiant soldier. Conradin's tent with all it contained falls to the share of Charles, while prince William is presented with the tent of the duke of Carinthia. 460

While William rests after the successful execution of his plans, he receives information from Morea concerning the Greeks, who had broken their truce. 462

After having received money and valuable presents, and horses and men for the campaign, he returns to Morea; his army had suffered no losses. 464

The revolt in Morea was caused by the rumour that William had been killed in battle. Geoffroy is detached to defend the confines of Scortá; he camps at Aráchova. 466

Mortality in his army caused by the coldness of the drinking-water; still Geoffroy continues his campaign until he himself is stricken with the disease. His death; warm expressions of sympathy in his honour by the author. 468

As Geoffroy's barony had become a conditional fee, only transferable to the heirs of his body, and he had died childless, it is divided into two parts; one of them falls to the share of the prince and the other is given to Geoffroy's widow as a dowry. Later on she marries count Hughes de Brienne; her son Gautier becomes duke of Athens. 470

Anticipatory account concerning Gautier's conflict with the Grand Company of the Catalans. 472

Account of a famous legal process before the High Court of Morea. One of the hostages sent to the emperor, Margaret of Passava, claims on her return the barony of Acova, to which she was entitled after the death of Gautier de Rosières, who had left no heirs but the daughter of his sister, who was the wife of John II of Passava. 474

Prince William refuses Margaret's claim to her uncle's inheritance on the ground that she did not appear within the prescribed time before the court, i.e. within one year and one day after the fief had become vacant. In vain she proves that at that time she was still in Constantinople as a hostage for the prince, and that in being there she had obeyed his orders. After a short time she appeals again, but without success. 476

After being refused for a third time, she accepts the advice of her friends and marries John de Saint-Omer, one of the brothers of the rich and powerful lord of Thebes ; through his marriage with Margaret, John becomes hereditary marshal of the principality. 478

John accompanied by his brothers Nicolas and Othon appeals to the prince's court at Clarentza ; he declares that he did not come to beseech the prince's favour, but to demand justice. Prince William promises to fulfil his wishes, and bids his liegemen assemble in the church of Saint Sophie in Andravida to examine the matter. 480

Nicolas de Saint-Omer lays the case before the court and refers to the prince's refusal. 482

Again the prince puts the question, whether he, the attorney of Margaret, demanded a favour or justice. 484

Nicolas answers that he wishes the case to be judged according to the existing laws of the principality. A new assembly, consisting of the bannerets, archbishops, knights, and liegemen, is called by the prince to meet in the convent of St Franciscus in Clarentza. 486

Nicolas acts as an advocate for Margaret, while the prince himself assumes the functions of an advocate of the High Court, and for the time being transfers the symbol of his sovereignty, his sceptre, to Leonardo, the chancellor of the principality. 488

The prince admonishes the court that it must give an impartial decision, according to the law. After the discussion had opened, the book containing the customary law of Morea was consulted ; it expressly stated that a liegeman was obliged to become a hostage for his lord in order to release him from captivity. 490

Still the court was of opinion that Margaret was entitled to inherit Acova, since she had been a hostage in behalf of the prince. Again the book of usages was consulted and in one of the clauses it was found that Margaret was bound by duty to obey the orders of her liege ; and it was not the prince's fault, if the term for claiming her inheritance had expired. The court then decides that Margaret had no rightful claim to the barony of Acova. 492

The decision that Acova had fallen to the share of the court is announced by the chancellor Leonardo. William expresses his thanks to the court, but John does not follow his example. William sends for the chancellor, to whom he confides his regret at the disinheritance of Margaret. 494

He admits that it was for his sake that Margaret could not appear before the court in due time, and complains of the haughty demeanour of Nicolas de Saint-Omer, who did not appeal to his favour. 496

He orders Acova to be divided into three parts of eight fiefs each; a share consisting of five of the best fiefs is selected for Margaret as a gift devolving from his own free will. A charter is drawn up in legal form, and placed under the cover of the prince's bed. 498

Margaret is then asked to come. After a short explanation the chancellor lifts the cover and Margaret receives the charter from the hands of the prince with his glove as a token of her new investiture. 500

The remaining two-thirds of Acova fall to the share of Margaret, the prince's younger daughter. 502

Feeling his end approaching, William retires to Calamata; he asks the advice of his nobles and makes a testament; Chauderon is appointed *bailli*; he causes letters to be written to king Charles, to whom he recommends his family and his subjects. He wishes to be buried in St James' Church in Andravida, where the bodies of his father and his brother reposed. 504

Four chaplains are to be appointed to pray perpetually for the souls of the princes. William's death the occasion for an appreciative tribute to him by the author, who regrets that no male heir inherited the principality. 506

The Baillies of Morea.

Jean de Chauderon, *bailli* of Morea. He informs king Charles of William's death. 506

Charles convokes his council and appoints Rousseau de Sully as his new *bailli*, whom he sends to Morea with a small body of select troops. Rousseau lands in Clarentza, where he bids the chiefs to meet him. 508

The orders of the king are read to the assembly. Charles requires that they should do homage to Rousseau as they would do it, if he, the king, himself were present. The chiefs profess their allegiance to the king, but refuse to acknowledge the *bailli* as their liege-lord. 510

The act of homage can only be done to the prince himself, whose presence in the principality is required, and who is to swear on the gospel, that he will respect the customs of the country. 512

Finally it is agreed: that the *bailli* should take an oath that he will govern Morea according to the laws existing, and that the liege-

people of Morea promise by oath that they will be faithful to the king and his representative. Rousseau accepts; he changes the officials. Death of prince Louis, the husband of Isabella. 514

Digression on the dukes of Athens of the house de la Roche. 516

William, duke of Athens, is the second *bailli* of Morea appointed by the king. Dimatra built by him. Death of the first wife of Hughes de Brienne, the widow of Geoffroy de Bruyères. 518

Hughes marries the duchess dowager of Athens; Jeanette their daughter becomes the wife of Nicolas Sanudo, duke of Naxos. 520

Hughes governs the grand duchy of Athens while Guy de la Roche, the heir, is under age; after his wife's death Hughes returns to Apulia. Guy, the last of the house of de la Roche, dies childless. Marriage between Nicolas de Saint-Omer and the princess dowager of Morea. 522

Description of Nicolas' castle in Thebes, which was of royal splendour. It was afterwards destroyed by the Catalans. Nicolas built Maniatochori and Avarino. 524

Guy de la Trémouille *bailli* and general vicar of Morea. Nicolas de Saint-Omer is appointed by the king to be his successor; peace and prosperity under his government.

Digression on Geoffroy de Bruyères, a nephew of the lord of Carytaina. Geoffroy pawned his estate in France, and with the money received comes to Morea to take possession of Scortá left vacant by the death of his relative. 526

The king of Naples, to whom Geoffroy appeals, commits the matter to the *bailli* of Morea, whose court excludes Geoffroy from the inheritance of Scortá, which had become a limited fee under the conditions already mentioned (see accounts referring to pp. 224, 382 and 470). 528

The bishop of Olena informs him, in the name of the court, that his claim is null and void. Geoffroy, who is ashamed to return to France without having effected his purpose, resorts to cunning. He derives information about Araclovon from a man of that place, who tells him that it is considered to be one of the chief strongholds of Scortá. 530

He feigns to be ill (with dysentery?) and after taking advice favourable to his plans, he pretends that he can only be cured by the water from the fountains of Araclovon. On the pretext of procuring this water, which he was ordered to drink, he sends a squire to the castle in order to explore it. 532

Geoffroy requests the castellan to give him a room in the castle. Having obtained it, he orders that weapons should be brought secretly into his room; then, feigning to be near death, he gathers his men around him under pretext of making his testament in their presence, and reveals his plan to them, obliging them by oath to keep the secret and to lend him their assistance. 534

A party of his men are ordered to retain the castellan and his

guards outside the castle, inviting them to drink with them. At the proper moment they are to retire, take the keys from the porter, push him outside and lock the doorway from within. 538

This plan being carried out, Geoffroy sends two Greeks as messengers to the Greek commander, offering to sell the castle to him. The castellan, on the other hand, informs the French captain-at-arms in Aráchova, Simon de Vidoigne, who hastens to anticipate the arrival of the Greek forces and encircle the castle from all sides. 540

The *bailli* summons all the troops of Morea to lay siege to Araclovon. 542

The Frank and Greek armies stand opposite to each other. Simon promises Geoffroy that he will be pardoned, if he surrenders the castle to the king. 544

Geoffroy replies that he is aware of the treacherous conduct to which circumstances had compelled him, and that he will comply with the desires of the *bailli* in the event of a fief being allotted to him. It is then agreed that Geoffroy should surrender the castle and receive the fief of Móraina in Scortá and Lissarea, which are transferred to him in consequence of his marriage with Margaret, the heiress of the estate. Genealogical digression on their descendants. 546—548

Two noblemen of Morea, Chauderon and Geoffroy de Tournay, enter into friendly relations with Florent de Hainaut. Florent requests them to prevail upon the king to marry him to Isabella, the heiress of Morea. 550—552

The king, who is convinced by them that the government of the *baillis* is injurious to the principality, consents to the marriage which they propose. The articles of the agreement are drawn up; in one of them it is said that if the heir of Morea be a woman, she cannot enter the matrimonial state without the consent of the king, and that she would be disinherited, if she did so on her own authority. On account of this unjust article Isabella herself was disinherited on a later occasion. 554—556

Florent de Hainaut, prince of Morea.

Florent, who is accompanied by a brilliant retinue, arrives in Morea; he is received by the *bailli*, Nicolas de Saint-Omer, at Clarentza. 558

Nicolas transfers his power as regent of Morea to the prince, who at the same time receives the homage of the nobles. Florent swears that he will respect the customs of Morea. He then changes the officials of the principality and appoints his own men to office. 560

Florent's first care is to raise Morea from the state of decay into which it had sunk through the misgovernment of the king's governors

and their mercenaries, and he is advised to conclude a treaty of peace with the Greek commander. 562

The Greek commander accepts this proposal, but informs the prince that as he was appointed only for one year, his term had nearly expired ; but he would further the matter ; and accordingly he sends a delegate to the emperor, who is much pleased at the prospect of seeing peace restored in Morea. Philanthropinos is appointed by the emperor to negotiate with the prince. 564

Treaty of peace concluded in Andravida. But Florent, who considers himself a sovereign, does not regard the treaty with an official of the emperor as of binding force and therefore requires that it should be confirmed by the emperor's personal oath; he also wishes to obtain a chrysobull to the same effect. 566

A delegation, consisting of two French knights and two Greek envoys, is sent for this purpose to the emperor and Philanthropinos accompanies them. The treaty of peace is then confirmed by the emperor in the form desired by the prince. Peace and prosperity are again restored to Morea under the reign of Florent. 568

During this time the emperor resolves to make war against Nicephoros, despot of Arta. Genoa supplies him with sixty galleys; they were to land troops near Arta, while a considerable force was to march through Wallachia and take Jannina. Nicephoros is advised to conclude an alliance with his nephew, prince Florent of Morea. 570

Terms of the alliance concluded between prince Florent and the deputies of Nicephoros: Nicephoros consents to send his son Thomas as a hostage to the prince and to pay the expenses of the expedition. 572

Nicephoros then secures the assistance of count Richard of Cephalonia, who receives his eldest daughter as a hostage. Arrival of the prince and the count at Arta. 574

Great rejoicings at Arta, where Nicephoros meets his allies. Council of war. 576—578

The prince assures Nicephoros that it was not for the sake of gain that he and his army had come to help him, and that, in doing so, he fulfilled his duty towards a relative and a neighbour. The Franks, he adds, being ambitious of glory, never omit an occasion of making a display of their military valour. 580

It was resolved to march towards Jannina the next day, under the orders of the marshal Saint-Omer. The Greek army under the command of the Great Domesticos resolve to maintain the siege of Jannina, but on the approach of the Franks take to flight. 582

They are pursued by the armies of the prince and the despot. 584

A messenger is despatched on the part of the prince and the despot to the Great Domesticos, requesting him to offer them battle. 586

The Domesticos replies that he would willingly do so, if he could

rely on his own troops; but the Cumani and Turks only obeyed their own chiefs and took no heed of his orders. The king's country is then given up to pillage; much booty is gathered and many Greeks are made captives. In the meanwhile the Genoese galleys had reached the Gulf of Arta; their troops are landed in Preveza and begin to sack the country. 588

Florent orders his troops to return from the pursuit of the enemy in the east; one thousand horse were sent to the rescue of Arta. 590

The Greek army, which had landed at Arta, is informed of the Great Domesticos' retreat and the approach of the Frankish army; they retire to their ships, but a part of them are killed by the cavalry sent in pursuit. They hold a council of war, in which it is declared that it is of no avail to carry on the war without the assistance of the Great Domesticos. They resolve to await the arrival of prince Florent. 592

Florent arrives and orders the camp to be erected opposite the Genoese galleys, whereupon the latter weigh anchor and put to sea. The Franks and their allies keep on the defensive to prevent the Genoese fleet from landing again in case they should do so to plunder or for a supply of water. 594

The Genoese and Greeks on the galleys admire this stratagem and desist from further hostilities against prince Florent, whom they recognise as a prudent soldier, thoroughly experienced in Western warfare. They resolve to pillage some small places outside of the prince's sphere of power and then return to Constantinople. 596

TABLES OF RULERS

LIVING IN THE TIME TO WHICH THE CHRONICLE REFERS[1].

Princes of Morea.

I. William I de Champlitte, called Champenois and Καμπανέσης, 1205—1209.

II. Geoffroy I de Villehardouin, *bailli* from 1209—1210, and sovereign from 1210—1218. He was married to Elisabeth de Chappes.

III. Geoffroy II de Villehardouin, 1218—1245. Married to Agnes de Courtenay. He is the first who assumes the official title of prince of Achaia or Morea.

IV. William II, 1245—1278, the brother of the former and son of Geoffroy I. By his third wife Anna Angela Comnena, daughter of the despot of Epirus, he had two daughters, Isabella and Margaret.

Isabella de Villehardouin, princess of Morea 1289—1307. She was married: first to Philip of Anjou, †1277, then to Florent de Hainaut, prince of Morea 1289—1297, and lastly to Philip of Savoy, prince of Morea from 1301—1307.

Maud de Hainaut, princess of Morea 1313—1318; she is the daughter of Isabella and Florent.

House of Anjou.

Charles I, king of Naples 1266—1285, and prince of Morea from 1278—1285.

Charles II, king of Naples 1285—1309, and prince of Morea from 1285—1289.

Robert, king of Naples 1309—1343.

Philip II of Taranto, brother of the former, was prince of Morea 1307—1313.

[1] The object of these tables is to give a general view of the dynasties connected with the history of Morea in the thirteenth century, thus enabling the reader to verify the accounts of the Chronicle and to correct its numerous chronological and genealogical errors. See Hopf, *Chroniques gréco-romanes*, p. 469 sqq., from whose valuable and trustworthy researches these tables are a brief extract.

Baillis of Morea.

In the name of Charles I and Charles II of Anjou:

Galeran d'Ivry, 1278—1280.
Philip de Lagonessa, 1280—1282.
Guy de la Trémouille, baron of Chalandritza, 1282—1285.
William de la Roche, duke of Athens, 1285—1287.
Nicolas II de Saint-Omer, co-feoffee of Thebes, 1287—1289.
Guy de Charpigny, baron of Vostitza, 1289.

In the name of Isabella and Philip of Savoy:

Richard, count of Cephalonia, 1297—1300.
Nicolas III de Saint-Omer, co-feoffee of Thebes, 1300—1302 and 1305—1307.

In the name of Philip of Taranto:

Guy de la Roche, duke of Athens, 1307—1308.

Barons of Morea.

State of this country in 1209 when it was divided into twelve *hautes baronies* or lordships. See Hopf, *Chron. gr. rom.*, p. 472, and *Encycl.* I, p. 276, and the lines in the Chronicle, l. 1912 sqq., which contain an enumeration of the fiefs of Morea and their holders.

I. *Acova* (Matagrifon)—Gautier I de Rosières, father of Gautier II and grandfather of Margaret of Passava.

II. *Carytaina*, in Scortá—Hughes de Bruyères, married to a daughter of Geoffroy I, father of the celebrated Geoffroy; Geoffroy is the husband of Isabella de la Roche.

III. *Patras*—Guillaume Aleman, then Peter. The barony is then given as a fief to the primates of Morea.

IV. *Veligosti*—Matthieu I de Valaincourt de Mons; his daughter marries Guillaume de la Roche, who receives the barony from his brother-in-law Matthieu II.

V. *Nicli*, in Mesarea—Guillaume (I de Morlay)—Guillaume II—Hughes.

VI. *Geraki*—Guy de Nivelet; his son John, dispossessed by the Greeks in 1262, establishes himself at Nivelet near Vostitza.

VII. *Calavryta*—Othon I de Tournay; his son Geoffroy was dispossessed of his barony by the Greeks in 1263. John, son of Geoffroy, was married to a daughter of count Richard of Cephalonia.

VIII. *Vostitza*—Hughes I de Lille de Charpigny. His son Guy I was *bailli* of Morea, see Table.

IX. *Gritzena*—Lucas...his family and descendants are not known.

X. *Passava* (Lisarea and Móraina)—Jean I de Neuilly, hereditary marshal of Morea; he was the father of Jean II, who was married to a daughter of Gautier I of Acova; their daughter Margaret, the heiress of Acova, see Index 626, was married:

first to Guibert de Cors, killed in the battle of Carydi; second to William of Verona, and third to Jean de Saint-Omer, who in 1276 receives one third part of Acova.

XI. *Chalandritza*—Audebert de la Trémouille, father of Guy, who for a time was *bailli* of Morea.

XII. *Calamata and Arcadia*—Geoffroy I de Villehardouin, see *Chronicle*, l. 1865.

Hopf, *Encycl.* I, 236, observes that the division of Morea into twelve peerages was a reminiscence of old French poetry, and was connected in some way with the existence of twelve peerages in the fourteenth century under the reign of the Angiovines in Naples. Still he considers the account given in the Chronicle of the peerages in Morea as being exact, p. 276, and very likely borrowed from a register written at a time not remote from the Conquest. The main question, therefore, seems to be, whether some later baronies, or some not included among the *hautes baronies* (Gritzena?), have not been added at a later time to the original ones of 1209, with a view to obtain the number 12 consecrated by fiction. But it is hardly probable that the institutions of the kingdom of Naples should have served as a model for those of Morea; this would seem contradictory to what Hopf says, *loc. cit.* p. 276. Besides, Morea in the fourteenth century presents quite a different state of affairs, some of the old baronies having then disappeared, or been occupied by the Greeks, while new ones had been created.

I think that the account in the Chronicle, so far as it can be verified, is trustworthy, and that the addition of Geoffroy I to complete the number of twelve baronies is not a serious reason for calling this division into question. Geoffroy I was in 1209 not the sovereign, but the *bailli* of Morea, in lieu of William I Champlitte, from whom he received Calamata and Arcadia as a feudal tenure, as the Chronicle expressly states, l. 1865. Thus the number twelve is obtained without straining the meaning of the passage relating to the division of Morea.

William I and his twelve companions in arms recall Charlemagne and his twelve peers in the *Chanson de Roland* and the *Chansons de geste* of medieval France. These peers were also called his companions, and military companionship is a very prominent feature in the history of Germanic conquests, as it gave rise to the first feudal institutions. Although the number twelve is familiar to the Germanic conquerors, it is very likely to be of Christian origin, referring to Christ and His twelve disciples. Thus the Franks in Morea in some way repeated the history of their Frankish forefathers in Gaul and Germany.

Dukes of Athens. House de la Roche.

I. Otho, lord of Thebes 1204, Grand Sire or Megaskyr of Athens from 1205—1225, when he returned to France.

II. Guy I, joint-proprietor of Thebes, Megaskyr of Athens 1225—1260, and duke of Athens from 1260—1263. He was married to a niece of William II of Morea.

III. John I, duke of Athens 1263—1280.

IV. William I, brother of the former, 1280—1287, *bailli* of Morea 1285—1287. He was married to Helena Angela Comnena, who was the regent of Athens after his death, 1287—1294; she married Hughes de Brienne in 1291.

Isabella, William's sister, was married first to Geoffroy de Bruyères and second to Hughes de Brienne.

V. Guy II (Guyot), duke of Athens 1287—1308, and *bailli* of Morea 1307—1308. He was married to Maud de Hainaut, heiress of Morea.

House of Brienne.

Hughes de Brienne, count of Lecce, co-feoffee of Carytaina and *bailli* of Athens 1291—1294; he was married first to Isabella de la Roche, widow of Geoffroy de Bruyères and second to Helena Angela Comnena, daughter of the sevastocrator; their daughter Jeannette was married to Nicolas Sanudo, duke of Naxos.

VI. Gautier I, duke of Athens 1308—1311, son of Hughes from his first marriage. Gautier was killed in the battle of Halmyros by the Catalans.

His son Gautier II was a titular duke of Athens, see Index p. 624.

House of Saint-Omer.

They descend from William de Falkenberg, castellan of Saint-Omer. His sons are:

Jacques, who was married for the second time to Elisabeth de Chappes, the widow of Geoffroy I prince of Morea; and Nicolas I, married to Margaret of Hungary, widow of Boniface, king of Salonica.

Bela, son of Nicolas, was married to Bonne de la Roche, the heiress of half of the barony of Thebes; their sons are:

Nicolas II, co-feoffee of Thebes and *bailli* of Morea 1287—1289; he was married first, to Mary, princess of Antioch, and next to Anna Angela Comnena, daughter of the despot of Epirus and widow of William II of Morea.

Otho, co-feoffee of Thebes.

John, married to Margaret of Passava, from whom he received the marshalship of Morea and a third part of Acova as a marriage portion.

Nicolas III, son of John, baron of Passava and marshal of Morea; he also possessed a part of Thebes and was *bailli* of Morea, see Table.

Despots of Epirus (Hellas or Arta) and Sevastocratores of Great Wallachia (Thessaly).

The account of them given in the Chronicle is as follows :

Ἄγγελος Καλοϊωάννης Κουτρούλης, also called Καλοϊωάννης and simply Ἰωάννης, had two sons :

Νικηφόρος (also Κουτρούλης) despot of Arta ;

Θεόδωρος ὁ Δοῦκας, a natural son, who usurps the sovereignty of Great Wallachia and assumes the title of sevastocrator. The sons of Theodoros are : Angelos, Doukas and Comnenos.

The son of Nicephoros, named Thomas, is sent as a hostage to Florent de Hainaut ; his sister is mentioned as the wife of William II of Morea.

Hopf, who carefully studied the documents relating to the despots, shows in *Chroniques gr. rom.* p. 529 that the Chronicle is unreliable in all that concerns the despots of Epirus. A short extract from Hopf's genealogical table will rectify the errors of the Chronicle better than any further explanation.

The despots descend from John 'Comnenos,' governor of Epirus and Thessaly, the grandson of the emperor Alexios II. Three of his sons succeed in the government of the despotate :

I. Michael I, despot 1204—1214.
II. Theodoros I, despot 1214—1230.
III. Manuel, emperor of Salonica 1230—1240, and despot till 1237.

Then follows the son of Michael I :

IV. Michael II, despot 1237—1271 ; his children are :
V. Nicephoros I, despot 1271—1296.
Helena, married to king Manfred of Sicily.
Anna Angela Comnena, wife of William II of Morea.
John I, a natural son, who assumes the titles of sevastocrator of Great Wallachia and duke of Neopatras 1271—1295. The names of his other children can here be omitted. Then follows :
VI. Thomas, son of Nicephoros, despot 1296—1318.
Among the children of John I are to be mentioned : Helena Angela Comnena, who was married first to William I of Athens, and next to Hughes de Brienne.

We can see from this table that the division of the northern Greek state into the despotate of Epirus and the dominion comprising Great Wallachia occurred in 1271, while according to the Chronicle it took place shortly after the recapture of Constantinople in 1261.

In the Chronicle this division is the consequence of a quarrel between Nicephoros, aided by William II of Morea, and Theodoros, who is supported by the emperor Michael Palaeologos. Thus the fictitious account of the Chronicle also rests on a false foundation. It was not fraternal dissension between the sons of Michael II, but

a real war of two Greek states for supremacy: the despotate of Epirus and the empire of Nicaea. Furthermore, there is a confusion not only in the names of the persons, but also in the time when the events occurred. The battle in Pelagonia, in which prince William and all his knights were taken prisoners, took place in 1259. Undoubtedly the account of the Chronicle contains some historical elements, but it is only with the help of the history of Sanudo and the Byzantine historians that the real facts can be ascertained. See the account of Hopf, *Encycl.* I, p. 282 sq.

Greek Emperors in Constantinople.

Isaac II Angelos, 1185—1195.
Alexios III Angelos, 1195—1203.
Isaac II again, 1203—1204, with his son,
Alexios IV, as co-regent.
Alexios V Doukas (Mourtzouphlos), 1204.

In Nicaea:

Theodoros I Lascaris, 1204—1222.
Joannes III Doukas Vatatzes, 1222—1254.
Theodoros II Lascaris, 1254—1258.
Joannes IV Lascaris, 1258—1259.
Michael VIII Palaeologos, 1259—1260.

In Constantinople:

Michael VIII Palaeologos, 1261—1282.
Andronicos II, 1282—1328.

Latin Emperors in Constantinople.

Baldwin I of Flanders, 1204—1205.
Henry of Flanders, 1206—1216.
Peter of Courtenay, 1217.
Iolanta, 1217—1219.
Robert II of Courtenay-Auxerre, 1221—1228.
Baldwin II, 1228—1261.
(John de Brienne, 1229—1237, regent and titular emperor; Anseau de Cayeux, 1237—1238, and Narjaud de Toucy, 1238—1240, regents.)

Kings of Salonica.

Boniface de Montferrat, 1204—1207. He received Crete from the emperor Alexios in 1203, which in the division of the empire in 1204 he exchanged for Salonica. He was married first to Eleonor of Savoy, and next to Margaret of Hungary. He is not a brother-in-law of Philip II Augustus of France, but his kinsman.

Demetrius, his son, 1207—1222, when he was dispossessed by the despot of Epirus.

Bulgaria.

Joanisa (Kaloïoannes), 1197—1207.

Kings of France.

Philip II Augustus, 1180—1223.
Louis VIII, 1223—1226.
Louis IX, 1226—1270. Saint Louis was the arbitrator in the matter concerning the Megaskyr Guy I, whom he made duke of Athens.
Philip III, 1270—1285.
Philip IV, 1285—1314.

Emperors of Germany of the House of Hohenstaufen.

Philip of Swabia, 1198—1208, married to Irene, a daughter of Isaac II Angelos and a sister of Alexios IV, whom the Chronicle erroneously mentions as a son of Isaac and the German emperor's daughter.
(Otto IV, 1198—1215, anti-emperor.)
Frederic II, 1215—1250. In the Chronicle he is mentioned as an enemy of the Church.—Manfred, his son, was crowned king of Sicily in Palermo 1258 and was defeated by Charles of Anjou in the battle of Benevento, where he lost his life. Manfred was married to Helena, a sister of Nicephoros I, despot of Epirus; she was his second wife.
Conrad IV, 1250—1254.—Conradino of Swabia, son of Conrad, invited by the Ghibelline party in Italy, passed the Alps with a considerable army and was defeated in the battle of Tagliacozzo (Scurcola) by Charles of Anjou, and beheaded in Naples 1268.

Popes.

Innocent III, 1198—1216.
Honorius III, 1216—1227.
Gregory IX, 1227—1241.
Celestine IV, 1241.
Innocent IV, 1243—1254.
Alexander IV, 1254—1261.
Urban IV, 1261—1264.
Clement IV, 1265—1268.
Gregory X, 1271—1276.

ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΟΥ ΜΟΡΕΩΣ

ΔΗΛΑΔΗ

ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΑΦΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Κ' ΕΚΕΙΝΟΥ ΤΩΝ ΤΑΥΡΙΝΩΝ

ΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΓΡΑΦΑΙ.

ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΟΥ ΜΟΡΕΩΣ

ABBREVIATIONS.

H = Codex Havniensis
P = ,, Parisinus
T = ,, Taurinensis

The notes of Cod. T refer to Cod. H.

ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΟΥ ΜΟΡΕΩΣ

P Θέλω νὰ σὲ ἀφηγηθῶ ἀφήγησιν μεγάλην· f. 111r 1
κι ἂν θέλῃς νὰ μὲ ἀκροαστῇς, ὀλπίζω νὰ σ' ἀρέσῃ.
Ὅταν τὸ ἔτος ἤτονε, ἀπὸ κτίσεως κόσμου,
ἑξάκις χιλιάδες δὲ κ' ἑξάκις ἑκατοντάδες
καὶ δώδεκα ἐνιαυτούς, τόσον καὶ οὐχὶ πλέον,
διὰ συνεργίας καὶ προθυμίας, μόχθου πολλοῦ καὶ κόπου
τοῦ μακαρίου ἐκεινοῦ φρὲ Πιέρου ἐρημίτου,
ὅστις ἀπῆλθε στὴν Συρίαν νὰ ἔχῃ προσκυνήσει
ἔσω εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφο.
Κι ὡς ηὗρε τοὺς χριστιανούς, ὁμοίως τὸν πατριάρχην,
οἵτινες ἐδουλεύασιν ἐκεῖ τὸν ἅγιον τάφον,
τὸ πῶς τοὺς ἀτιμώνασιν τὸ ἀβάφτιστον τὸ ἔθνος,
ἐκεῖνοι οἱ Σαρεκηνοὶ ὅπου τὸν ἀφεντεῦαν·
ὅταν ἐλειτούργα κ' ὕψωνεν τὰ ἅγια ὁ πατριάρχης,
μὲ δύναμης τὰ ἅρπαζαν κ' ἐρρίχτασίν τα κάτω,
κι ἂν ἦτον τόσα ἀπότολμος νὰ τοὺς ἀντιμιλήσῃ,
εὐτὺς χάμω τὸν ἔρριπταν, πολλὰ τὸν τιμωροῦσαν.
Ἰδόντας τοῦτο ὁ ἅγιος ἐκεῖνος ὁ ἐρημίτης,
μεγάλως ἐβαρέθηκεν, ἔκλαψεν, ἐλυπήθην,
καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς χριστιανοὺς|καὶ πρὸς τὸν πατριάρχην· f. 111r II
"Ὡς χριστιανὸς ὀρθόδοξος ὁμνύω σας καὶ λέγω·
"ἂν δώσῃ ὁ Θεὸς κ' ἡ δόξα του ν' ἀποστραφῶ στὴν Δύση,
"στὸν Πάπα τὸν ἁγιώτατον κ' εἰς ὅλους τοὺς ρηγᾶδες

4 ἑκατοντάδος 6 πολουτου κόπου 11 ἐδιλέβασιν 14 πριάρχεις
15 ἐρήκτασιν 16 ἀπότημος 19 ἔκλαυσεν 20 πριάρχην
21 λαιγο crossed out

P "βούλομαι ἐλθεῖν σωματικῶς νὰ τοὺς εἰπῶ τὰ βλέπω,
"κι ὀλπίζω εἰς ἔλεος Χριστοῦ νὰ τοὺς παρακινήσω,
"νὰ ἔλθουν μὲ τὰ φουσσᾶτα τους ἐδῶ στὸ μέρος τοῦτο,
"νὰ ἐβγάλουν τοὺς Σαρεκηνοὺς ἐκ τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφον."
Λοιπὸν θρηνῶντας ἐστράφηκεν καὶ εἰς τὴν Ρώμην ἦλθεν·
τοῦ Πάπα ἀφηγήσετον τὰ ἤκουσεν καὶ εἶδεν.
Κι ὁ Πάπας, ὡς τὸ ἤκουσεν τὸ πῶς τὸν ἀφηγᾶτον,
ἔκλαψεν σφόδρα, λυπηρά, μεγάλως ἐλυπήθην·
εὐτὺς ὁρίζει, γράφουσιν εἰς ὅλα τὰ ρηγᾶτα·
γαρδιναλέους ἀπέστειλεν, λεγάτους κ' ἐπισκόπους,
εἰς τὸ ρηγᾶτο Φράντσας τε καὶ τόπους τοὺς ἑτέρους,
ἔνθα ἦσαν οἱ χριστιανοί, ὅπου καὶ ἀφεντεῦαν·
εὐχὴν καὶ παρακάλεσιν εἰς αὗτους ἀποστείλει·
εἴτις ἀπέλθῃ στὴ Συρίαν εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφον,
ὅσα καὶ ἂν ἁμάρτεσεν ἀφότου ἐγεννήθη, f. 111v 1
νὰ ἔχῃ τὴν συμπάθειον εὐτὺς τῶνε φταισμάτων.
Ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ ἅπαντες οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Δύσης,
εὐτὺς ἐπῆραν τὸν σταυρὸν κ' εἰς τὸν Χριστὸν ὠμόσαν
νὰ ἀπέλθουν νὰ ἐβγάλουσιν τὸ γένος τῶν βαρβάρων.
Τῶν χριστιανῶν ἡ ἕνωσις ἐγίνοτον μεγάλη·
ὀγδοῆντα ὀχτὼ εὑρέθησαν χιλιάδες καβαλλάροι,
κι ὀχτακοσίες δεκοχτὼ χιλιάδες οἱ πεζοί τους.
Ἐκ τὴν Κωσταντινόπολιν ἐκεῖθεν ἀπεράσαν·
τὸν τόπον τῆς Ἀνατολῆς, Τοῦρκοι τὸν ἐκρατοῦσαν.
Ὁ βασιλεὺς γὰρ τῶν Ρωμαίων, Ἀλέξης ὁ Βατάτζης,
ἰδὼν τὸ πλῆθος τῶν Φραγκῶν, συμβίβασιν ἐποῖκεν,
ὅρκον, συνθήκας ἔποικεν μετὰ τοὺς κεφαλᾶδες·
τὸν τόπον τῆς Ἀνατολῆς, ὅπου ἦτον γονικόν του,
ἂν δώσῃ ὁ Θεὸς κ' ἐβγάλουσιν τοὺς Τούρκους ἀπ' ἐκεῖθεν,
ἐὰν τοῦ παραδώσουσιν τὸν τόπον καὶ τὰ κάστρη,
σωματικῶς νὰ ἀπελθῇ μ' αὐτοὺς εἰς τὴν Συρίαν,
νὰ ἔχῃ μετ' αὐτὸν δώδεκα χιλιάδες καβαλλάρους.
Οἱ Φράγκοι γὰρ ὡς ἄνθρωποι ἀληθινοὶ εἰς πάντα,

24 ἀπελθήν 27 εὐγάλουν 31 ἔκλαυσεν—λπιραν 32, 39, 41 εὐθύς 33 ἀπέσθηλεν 34 στον ρήγαν της φράντζας ται 35 αὐθετεύαν 36 ἀποστήλη 39 τὸν ἐπτεσμάτον 40 ἅμπαντες 42 εὐγάλουσιν 48 τὸν φραγκῶν erased, and another hand corrects ρωμαίων. The cod. Bernensis keeps φραγκῶν

Τ ἐπίστεψαν τοῦ Βασιλέως τοὺς λόγους κι ὤμοσάν τους. f. 1r
Οἱ Φράγκοι ἐπωμόσασιν, τὸν ὅρκον ἐκρατῆσαν,
ἐπῆραν τὴν Ἀνετολήν, τὸν τόπον ἐκερδίσαν,
εὐθέως τὸν παράδωκαν Ἀλέξη τοῦ Βατάτζη,
ἐνῷ ἦτον τότε Βασιλεὺς τῆς Ρωμανίας, σὲ λέγω.
Κι ἀφότου ἐπαράλαβε τὰ κάστρη καὶ τὰς χώρας,
βουλὴν ἐπῆρε δολερὴν μετὰ τοὺς ἄρχοντάς του,
τὸ πῶς νὰ εὕρουν ἀφορμὴν καὶ πῶς νὰ ἀπομείνουν
ἐκ τὸ ταξεῖδι τῆς Συρίας, καὶ νὰ μὴν κινδυνέψουν.
Ἐνταῦτα ἐνώθη ὁ Βασιλεὺς μετὰ τοὺς πριγκιπάτους,
τοὺς κεφαλάδες κι ἀρχηγοὺς τοῦ φράγκικου φουσσάτου,
λέγοντας οὕτως πρὸς αὐτούς· "Ἄρχοντες, ἀδελφοί μου,
"πρῶτα τὸν Θεὸν εὐχαριστῶ, δεύτερο σᾶς ὁμοίως,
"ὅπου μὲ ἐβοηθήσατε κ' ἐσέβη στὸ ἰγονικό μου.
"Ἐτοῦτο σᾶς παρεκαλῶ, νἆναι μὲ τὴν βουλήν σας,
"ἕνα μηνα μοῦ δώσετε τέρμενο ν' ἀπομείνω,
"τὰ κάστρη ὅπου κερδέσαμε νὰ τἄχω σωταρχίσει,
"νὰ ὀρθώσω τὰ φουσσάτα μου, νἄρθουσι μετὰ μένα,
"καὶ οὕτως ν' ὁρμήσω νἄρχωμαι ἔνθα καὶ νὰ σᾶς εὕρω."

Ἐπίστεψαν τὸ λόγο του κι ἀπεχαιρέτισάν τον·
τὴν Ἀρμενίαν ἐδιέβησαν, 'ς Ἀντιοχείαν ἦλθαν·
καὶ ὁ Βασιλεὺς ἀπέμεινε λοιπὸν κι ἀπέργωσέ τους.

Ἐδὲ σφάλμα ὅπου ἔποικε ὁ Βασιλεὺς ἐκεῖνος·
τοῦ κόσμου ὅλου οἱ ἅπαντες ἐκατηγόρησάν τον.
Οἱ Φράγκοι γὰρ ἀπῆλθασιν μέχρις Ἀντιο|χείαν· f. 2r
πολλὰ ἐκακοπάθησαν 'ς ὅτε νὰν τὴν ἐπάρουν.
Καὶ ἀφότου γὰρ ἐπῆρασι τῆς Ἀντιοχείας τὴν πόλιν,
ἐκεῖσε ἐξεχείμασαν μέχρι τὸν μάρτιον μῆνα·
κι ἀπέκειθεν ἐσέβησαν τὰ μέρη τῆς Συρίας,
κουρσεύοντα, κερδίζοντα τὰ κάστρη καὶ τὰς χώρας· f. 2v

57 *ἐπίστευσαν—ὁμοσέ τους* 59 *στὴν ἀνετολήν* 60 *τὸ παρ.* 61 *σοι ἔγο*
65 *κιωδινέψουν* 67 *μόλους τοὺς καὶ φαλάδες ἀρχηγοῦς* 77 *τ. λ. τους*
84 *ἀπήλφασην* 85 *σοται ναν την ἐπάρουν* On f. 1v 2 crosses and implements pertaining to the Crucifixion; then the text is again repeated on f. 2r but from there every verse begins with a new line

P ἐπίστεψαν τοῦ βασιλέως τοὺς λόγους κι ὤμοσάν του. f. 111ᵛ 11
Οἱ Φράγκοι, ἀπεὶν ὠμόσασιν, τοὺς ὅρκους ἐβαστάξαν·
περνοῦν εἰς τὴν Ἀνατολήν, τὸν τόπον ἐκερδίσαν,
εὐτὺς τὸν ἐπαράδωκαν Ἀλέξιον τὸν Βατάτζην,
ὅπου ἦτον τότες βασιλεὺς ὅλης τῆς Ρουμανίας.
Ἐπεὶν γὰρ ἐπαράλαβεν τὰ κάστρη καὶ τὲς χῶρες,
βουλὴν ἐπῆρεν δολερὴ μετὰ τοὺς ἄρχοντές του,
τὸ πῶς νὰ εὕρουν ἀφορμή, καὶ πῶς νὰ ἔχουν μείνει
ἐκ τὸ ταξεῖδι τῆς Συρίας, καὶ νὰ μὴ κιντυνέψουν.
Ἐνταῦτα ἐνώθη ὁ βασιλεὺς μετὰ τοὺς πριγκιπᾶδες,
τοὺς κεφαλᾶδες κι ἀρχηγοὺς τοῦ φράγκικου φουσσάτου,
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτούς, ταῦτα τοὺς συντυχαίνει·
"Πρῶτο τὸν Θεὸν εὐχαριστῶ, δεύτερο ἐσᾶς ὁμοίως,
"ὅπου μὲ ἐβοηθήσετε κ' ἠπῆρα τὸ γονικό μου.
"'Εν τούτῳ σᾶς παρακαλῶ, νὰ ἔναι μὲ βουλή σας,
"δότε με μῆναν τέρμενο ὅπως διὰ νὰ μείνω,
"τὰ κάστρη, τὰ ἐκερδίσετε, νὰ τὰ ἔχω σιταρχίσει,
"νὰ ὀρθώσω τὰ φουσσᾶτα μου, νὰ ἐλθοῦσι μετ' ἐμένα·
"εὐτὺς νὰ ὁρμήσω, νὰ ἔρχωμαι ἔνθα καὶ νὰ σ<ᾶς> εὕρω." f. 112ʳ 1
Οἱ Φράγκοι ὡς χριστιανοὶ δόλον οὐκ ἐσκοπῆσαν,
ἐπίστεψαν τὸν λόγον του καὶ ἀποχαιρετοῦ τον·
τὴν Ἀρμενίαν ἐπέρασαν, εἰς Ἀντιοχείαν ἀπῆλθον·
κι ὁ βασιλεὺς ἀπέμεινεν, ἀπέρ<γω>σεν τοὺς Φράγκους,
τὸν ὅρκον ὅπου ὤμοσεν ἔσφαλε, ἐπάτησέ τον,
καὶ οὐκ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοὺς καθὼς τοὺς εἶχε ὁμόσει.
Ἔδε σφάλμα, τὸ ἔποικεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος·
ὅλοι τοῦ κόσμου οἱ ἄνθρωποι τὸν ἐκατηγορῆσαν. Πῶς ἐπῆραν οἱ Φράγκοι τὴν Ἀντιοχείαν.
Οἱ Φράγκοι, ὅταν ἀπήλθασιν εἰς τὴν Ἀντιοχείαν,
πολλὰ ἐκακοπάθησαν ἕως νὰ τὴν ἐπάρουν.
Ἀφότου γὰρ ἠπήρασιν τῆς Ἀντιοχείας τὴν πόλιν,
ἐκεῖ ἐξεχειμάσασιν μέχρι τὸν μάρτιον μῆνα·
κ' ἐκεῖθεν ἐξεβήκασιν τὰ μέρη τῆς Συρίας,
κουρσεύοντα, κερδίζοντα τὰ κάστρη καὶ τὲς χῶρες·

57 ἐπήσθευσαν 58 ἀπὶω 60 εὐθύς 64 εὑροῦν 65 κντηνεύψουν 75 εὐθύς—καὶ νας εὕρω 77 ἐπήσθευσαν

Τ πολλοὺς πολέμους ἔποικαν μὲ τὸ ἔθνος τῶν βαρβάρων,
91 καθὼς τὸ ηὖραμεν λεπτῶς ἐγράφογ εἰς τὸ Βιβλίον
τῆς Κογκογέστας, πὀγίνετον ἐτότε στὴν Συρίαν.
Αὐτὰ γὰρ τὰ συνοπτικὰ σὲ γράφω νὰν τὰ μάθῃς,
διατὶ σπουδάζω νὰ στραφῶ εἰς τὴν ἀφήγησή μογ.
95 Ἀφότογ γὰρ ἐσέβησαν κ' ἐπῆγαν στὴ Συρία,
ἐκεῖ στὰ Γεροσόλγμα ἐδιάβησαν ὁλόρθα·
τὴν χώραν ἐπολέμησαν, ἐσέβησαν ἀπέσω.
Κι ἀφόντογ ἀπεσώσαcιν εἰς τοῦ Κγρίογ τὸν τάφο,
δόξαν καὶ ὕμνον ἔδωσαν πρὸς ποιητὴν τοῦ κόσμογ·
100 βογλὴν ἐπῆραν οἱ ἀρχηγοὶ τὸ ποῖον νὰ ποίσογν ῥῆγα·
πολὺ ἐσγνεριζόντησαν, ἐπεὶ εἶχαν μεγάλη δόξα.
Οἱ δὲ ὅλοι οἱ φρόνιμοι καὶ τὸ κοινὸ μετ' αὐτογς
τὸν κόντε Φρόη ντὲ Πογλὰ ἐγλέξαν διὰ ῥῆγα,
διατὶ ἦτον φρονιμώτερος, ἐνάρετος εἰς ὅλογς·
Η <ἀφέντη>ν τὸν ἐποίκασιν καὶ ῥῆγαν τῆς Συρίας. f. 4r
106 <Ἐκεῖ>νο<ς> γάρ, ὡς φρόνιμος, τὴν ἀφεντίαν ἐδέ<χ>τη·
<τὸ στ>έμμα γὰρ τὸ χρύσινον οὐδὲν τὸ ἐπαραδέχτη
στὴν κεφαλήν του κἂμ ποσῶς νὰ τὸ <το>ῦ ἔχουν βάλει,
λέγας· Οὐκ ἦτον ἄξιος, οὐδὲ εὔπρεπ<ον> ὑπῆρ<χε>,
110 ἐκεῖ ὅπου ἐστέψαν τὸν Χριστὸν μὲ ἀκάνθινον τὸ στέμμα,
νὰ στέψουσιν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον μὲ χρυσίον.
Ἀφότου γὰρ ἐπλάτυνεν τῶν Φραγκῶν ἡ ἀ<φεντία>
εἰ<ς> τὸ ῥηγᾶτο τῆς Συρίας, καθὼς σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
<οὐδὲν> ἐδιάβαιναν ποσῶς πέντε ἢ δέκ<α χ>ρόνοι,
115 <ἐκ> τὸ ῥηγᾶτο τῆς Φραγκίας, ἀπὸ τὴν Ἀγ<λ>ητέρ<ραν>,
κι ἀπὸ τὰ ἄλλα ἕτερα τῆς Δύσεως τὰ ρη<γᾶτα>,
ὅσοι ἀγαποῦσαν τὸν Χριστὸν κ' εὐσέβειαν ἐπο<θοῦσ>αν,
νὰ μὴ περάσωσιν λαός, πλῆθος φτωχοὶ <καὶ πλ>ούσιοι,
εἰς τὴν Συρίαν ἀπέρχονται εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν τά<φον>·

Cod. T 92 κονκούοστας 93 ναμ τὰ 95 αφουτου 98 καὶ ἀμφὼν τοὺ ἀπὲ σώσην 100 επηρε 101 πολλοὶ ἐσυνερ. 102 ὅλλοι
Cod. H 107 ἐπαραδέκτι 108 εἰς τὴν κεφ. 111 ἄνον 114 ἐδιάβαινεν 117 χν
Cod. T 105 ἀφέντη 106 ο φρον.—ἐδέκτη 107 τὸ στ. τὸ χρησὸν λλοιπὸν—παρὰ δέκτη 108 κὰν ποσος νὰ του το 109 λέγοντας οὐκ ἐνε—πρεπὸν ἠπάρχη 110 που στέψαν—ανκάθωο στ. 114 εδιάβη καὶ 115 εγλητέρα 116 τῆς δ. τὰ φουσάτα 117 ἐποθοῦσαν f. 3r 118 omitted 119 ἀπέχοντα ἡς τοῦ κῦ

P πολλοὺς πολέμους ἔποικα μὲ τὸ ἔθνος τῶν βαρβάρων,
91 καθὼς ἐγγράφως ηὕραμεν λεπτῶς εἰς τὸ Βιβλίο
τῆς Κουγκέστας, ὅπου ἔγινεν ἐτότες στὴν Συρίαν.
Καὶ ταῦτα γὰρ συνοπτικὰ | σὲ γράφω νὰ μανθάνῃς, f. 112r 11
διατὶ σπουδάζω νὰ στραφῶ εἰς τὴν ἀφήγησίν μου.
95 Ἀφότου γὰρ ἐσέβησαν ἀπέσω στὴν Συρίαν,
εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐδιέβησαν ὁλόρθα· Πῶς οἱ Φράγκοι ἠπῆρα τὰ Ἱεροσόλυμα.
τὴν χώραν ἐπολέμησαν, ἐσέβησαν ἀπέσω.
Ἐπειὰ γὰρ ἀπεσώσασιν εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφον,
δόξαν καὶ ὕμνον ἔδωκαν τὸν ποιητὴν καὶ πλάστην·
100 βουλὴν ἐπῆραν οἱ ἀρχηγοὶ ποῖον νὰ ποίσουν ῥῆγαν·
πολὺ ἐσυνερίζονταν, δι᾽ οὗ εἶχαν μεγάλην δόξαν.
Οἱ δὲ ὅλοι οἱ φρονιμώτεροι καὶ τὸ κοινὸ μετ᾽ αὗτους
τὸν Κοτευφρῶνεν ντὲ Μπουλιοῦ ἐγλέξαν διὰ ῥῆγαν,
δι᾽ οὗ ἦτον φρονιμώτερος, ἐνάρετος εἰς ὅλους·
105 ἀφέντη τὸν ἐποίκασιν καὶ ῥῆγαν τῆς Συρίας.
Ἐκεῖνος γάρ, ὡς φρόνιμος, τὴν ἀφεντίαν ἐδέχτη·
τὸ γὰρ τὸ στέμμα τὸ χρυσὸ οὐδὲν τὸ ἐπαραδέχτη
εἰς τὸ κεφάλιν του ποσῶς νὰ τοῦ τὸ ἔχουν βάλει,
λέγων· "Οὐκ εἶμαι ἄξιος οὔτε εὔπρεπον ὑπάρχει,
110 "ἐκεῖ ὅπου ἐστέψαν τὸν Χριστὸν μὲ ἀκάνθινο στεφάνι,
"νὰ στέψουσιν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον μὲ χρυσίον." f. 112v 1
Καὶ ἀφοῦ γὰρ ἐπλάτυνεν τῶν Φράγκων ἡ ἀφεντία
εἰς τὸ ῥηγᾶτον τῆς Συρίας, καθάρια σὲ τὸ λέγω,
οὐδὲν ἐδιέβηκαν ποσῶς πέντε ἢ δέκα χρόνοι,
115 ἐκ τὸ ῥηγᾶτον τῆς Φραγκίας, ἀπὲ τὴν Ἐκκλητέραν,
κι ἀπὸ τὰ ἄλλα ἕτερα τῆς Δύσεως τὰ ῥηγᾶτα,
ὅσοι ἀγαποῦσαν τὸν Χριστὸν καὶ εὐσέβειαν εἶχαν,
πολλοὶ ἐπερνοῦσαν, ὑπάγαιναν, πλῆθος, φτωχοί, πλουσίοι,
εἰς τὴν Συρίαν ἀπέρχονταν εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφον·

91 *ἐγράφως* 92 *Kolωγγέστας* 101 *πολή-βήου ήχα.* Perhaps *βίου εἶχα*? but I prefer *διοῦ* (=*δι᾽ οὗ*) which occurs again three lines below and agrees with *ἐπεὶ* of the cod. T 103 *τε μπούλιου* 106 *ἐδέχθη* 107 *σθέμα* 109 Doubtful whether *ἐκ-* or *εὔπρεπο* 110 *ἐστθέψαν* 117 *χρισθόν*

Η συφάμελοι ὑπαγαίνασιν ἐκεῖ κ᾽ ἐκατοικ<οῦσ>αν,
<οἱ μὲν> διὰ τὸ προσκύνημα, καὶ ἄλλοι διὰ τὴν <δ>όξαν.
Παρελθουσ<ῶ>ν γὰρ τῶν χρονῶν ἑκατὸν π<ληρωμένων,>
ἀφότου ἐγένετον ἐκεῖνο τὸ πασσάτζο,
τὸ ἔτος ἐτότε ἔτρεχεν τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου
ἕξι χιλιάδες, λέγω σε, κ᾽ ἑφτὰ ἑκατοντάδες,
καὶ δεκαέξι μοναχοὺς χρόνους εἶχεν τὸ ἔ<τος>,
<οἱ> κόντοι ἐκεῖνοι ἐνώθησαν, ὅπερ ἐδῶ ὀνομ<άζω>,
<κι ἄ>λλοι μεγάλοι ἄνθρωποι ἐνῷ ἦσαν ἐκ τὴ<ν Δύσιν>·
ὅρκον ἐποίησαν ὁμοῦ καὶ τὸν σταυρὸν ἀπῆραν, f. 4ᵛ
ὅπως ὁμοῦ περάσωσιν εἰς τῆς Συρίας τ<ὰ> μέρη,
ἐκεῖσε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, εἰς τοῦ Κυρίου τὸν τ<ά>φον.
Ὁ πρῶτος ἦτον ὁ Παντουής, κόντος ἦν τῆς Φιλάντρ<ας>·
τὸν δεύτερον ἐλέγασιν τὸν κόντον τῆς Τσαμπάνι<ας>·
τὸν τρίτον γὰρ ὠνόμαζαν τὸν κόντον τῆς Τουλούζας.
Τὸ δὲ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ τῶν φλαμούραρίων,
ὅπου ἤσασιν εἰς τὴν βουλὴν καὶ εἰς τὸ ταξεῖδι ἐκεῖνο,
οὐκ ἠμπορῶ νὰ τοὺς εἰπῶ διὰ τὴν πολυγραφίαν.
Βουλὴν ἀπήρασιν ὁμοῦ οἱ κεφαλᾶδες ὅλοι
τὸ ποῖον νὰ ποιήσουν κεφαλὴν ἀπάνω εἰς τὰ φουσσᾶτα.
<Ἐν>τούτῳ ἀποδιαλέξασιν τὸν κόντον τῆς Τσαμπ<άνιας>,
<δι>ατὶ ἦτον εὐτροπώτερος κ᾽ εἰς τ᾽ ἄρματα ἐπιδέξιος·
<ἐκεῖ>νος ἦτον νεούτσικος, χρονῶν εἰκοσιπέντε·
καὶ διὰ τὴν παρακάλεσιν ὅλων τῶν κεφαλάδων
τὸ ὀφφίκιον ἐπαράλαβε, μὲ προθυμίαν τὸ ἐπῆρε.
Ἐνταῦτα ἀπήρασιν βουλὴν ὅ<τι> νὰ ἀπελθοῦσιν,
ὁ κατὰ εἷς εἰς τὸν τόπον του διὰ νὰ οἰκονομηθοῦσι·
εἰς τὸν ἐρχόμενον καιρόν, εἰς τὸ ἔμπα τοῦ ἀπριλίου,
ἀμφότεροι νὰ ἐσμίξουσιν, εἰς τὴν Συρίαν ν᾽ ἀπέλθουν.
Κι ἀφότου ἀπεχωρίστησαν, στοὺς τόπους τους ἀπῆλθαν·
οὐδὲν ἐδιάβησαν ποσῶς κανένας μῆνας, δύο,

125 ἑπτάκις 135 τὸ δὲ πλ. 137 υπορῶ 145 ἐνταῦθα 147 ἀπρι$^{\lambda\lambda'}$

Cod. T 120 ἐπηγένασίω 121 omitted 122 παρελθοῦσον 123 ἀ. γὰρ ἐγένετον—πασάντζω 124 τότε ἔτρ. ἀπό 125 καὶ επτά 126 καὶ δ. καὶ ἕξη 127 ποὺ ἡ κόντη 128 ἐκ τὴν] κτή 129 ἐπήσανε—τὸν στρὸ ἐπίραν 132 βαλντοῦβης ὁ κόντες 133 κόντε 134 κόντο τῆς ντοῦλούτζας

P συφάμελοι ὑπαγαίνασιν ἐκεῖ κ' ἑκατοικοῦσαν,
οἱ μὲν διὰ τὸ προσκύνημα, οἱ δὲ διὰ τὴν δόξαν.
Παρελθουσῶν τῶν γὰρ χρονῶν ἑκατὸν πληρωμένων,
ἀφόντου γὰρ ἐγίνετον ἐκεῖνο τὸ πασσάτζιο,
τὸ ἔτος τότε ἔτρεχεν ἀπὸ κτίσεως κόσμου
ἕξι χιλιάδες, λέγω σε, κ' ἑφτὰ ἑκατοντάδες,
καὶ δεκαὲξ ἐνιαυτούς, τόσον καὶ οὐχὶ πλέον,
οἱ κόντοι ἐκεῖνοι ἐνώθησαν, ὅπερ ἐδῶ ὀνομάζω,
κι ἄλλοι μεγάλοι ἄνθρωποι ὁποῦσαν ἐκ | τὴν Δύσιν· f. 112v II
ὅρκον ὠμόσασιν ὁμοῦ καὶ τὸν σταυρὸν ἐπῆραν,
ὅπως ὁμοῦ περάσουσιν εἰς τῆς Συρίας τὰ μέρη,
ἐκεῖ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, εἰς τοῦ Κυρίου τὸν τάφον.
Πρῶτος ἦτον ὁ Παντουήν, ὁ κόντος τῆς Φιλάντριας,
τὸν δεύτερον ἐλέγασιν τὸν κόντον τῆς Τσαμπάνιας,
τὸν τρίτον γὰρ ὠνόμαζαν τὸν κόντον τῆς Τουλούζας.
Τὸ δὲ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ τῶν φλαμπουριάρων,

οὐκ ἠμπορῶ νὰ τὸ εἰπῶ διὰ τὴν πολυγραφίαν.
Βουλὴν ἐπήρασιν ὁμοῦ οἱ κεφαλᾶδες ὅλοι
ποῖον νὰ ποίσουν κεφαλὴν ἀπάνω στὰ φουσσᾶτα.
Ἐν τούτῳ ἀποδιάλεξαν τὸν κόντο τῆς Τσαμπάνιας, Πῶς ἔποιεκαν τὸν κόντε τῆς Τσαμπάνιας καπετάνιον στὰ φουσσᾶτα.
διατὶ ἦτον εὐπρεπέστατος, εἰς τ' ἄρματα ἐπιδέξιος.
Ἄνθρωπος ἦτον νεούτσικος, χρονῶν εἰκοσιπέντε·
καὶ διὰ παρακάλεσιν ὅλων τῶν κεφαλάδων,
τὸ ὀφφίκιον ἐπαράλαβε, μὲ προθυμίαν τὸ ἐπῆρεν.
Ἐνταῦτα ἐπήρασιν βουλὴν ὅτι νὰ ἀπελθοῦσιν,
ὁ καθεὶς εἰς τὸν τόπον του | νὰ οἰκονομηθοῦσιν· f. 113r I
εἰς τὸν ἐρχόμενον καιρόν, εἰς τὸ ἔμπα τοῦ ἀπριλίου,
ἀμφότεροι νὰ ἐσμίξουσιν, ν' ἀπέλθουν στὴν Συρίαν.
Κι ἀφῶν ἀπεχωρίστησαν, στοὺς τόπους των ἀπῆλθον·
οὐδὲν ἐδιέβησαν ποσῶς εἷς μῆνας ἢ καὶ δύο,

121 In the margin: De expeditione C. Politana 123 ἀφών του 125 ἐπτάκις 145 ἐνταῦθα 147 ἔνμπα 148 ἀμφοτέρη

135 τὸ πλ. ὅλλο τοῦ λ.—φλαμοῦριαρίων 136 ἤσανση 137 ἰῶπορὸ 138 ἐπήρασιω—ὅλοι] ὅλιω 140 τον γγόντε 141 πιδέξηος 142 ἐκεῖνος] ἄνθρωπος 143 παρεκάλεσιν 144 ὀφήτζηο—ἐπῆρε] πίκε 145 ἐπήρεσιω 146 ο καθεὶς στὸν τοπ.—κονομηθοῦσι 147 τὸ ἔμπα] τομπα τὰπριλλήου 148 ἀνμφότερά να σμίξουσι f. 3v

Η ἀπὸ ἁμαρτίας ἐγίνετον κι ἀπέθανεν ὁ κόντος, f. 5r
ἐκεῖνος ὁ παράξενος, ὁ κόντος τῆς Τσαμπάνιας.
Θρῆνος καὶ θλίψη ἐγίνετον 's ὅλους τοὺς πελεγρίνους·
κι ἀπὸ τὴν θλῖψιν τὴν πολλὴν ἤλθαν νὰ κιντυνέψουν,
νὰ ἀφήκουσιν τὸ πέραμα καὶ τὸ πασσάτζο ἐκεῖνο·
ἔδε ἁμαρτία ὅπου ἐγίνετον, ὁ θάνατος τοῦ κόντου.
Ἐν τούτῳ, ὡς ἠθέλησε Θεὸς νὰ γένῃ τὸ πασσάτζο,
ὅπως νὰ μὴ ἀπορήσωσι τόσοι μεγάλοι ἀνθρῶποι,
νὰ μείνουν καὶ ἀφήσουσι τέτοιον καλὸν ταξεῖδιν,
εἷς ἀπὸ αὐτοὺς εὑρέθηκεν χρήσιμος καβαλλάρης·
ἄνθρωπος ἦτο εὐγενικός, φρόνιμος ὑπὲρ μέτρου,
μισὶρ Ντζεφρὲ τὸν ἔλεγαν, ντὲ Βιλαρντουῆ τὸ ἐπίκλη<ν>,
καὶ μέγας πρωτοστράτορας ἦτον γὰρ τῆς Τσαμπάνιας.
Ἐκεῖνος ἦτο ὁ μαΐστορας καὶ ὁ πρωτοσύμβουλός του,
ἐκεινοῦ τοῦ μακαριτοῦ τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
ὅπου τὸν ἐσυμβούλευεν νὰ ποιήσουν τὸ ταξεῖδιν·
κι ὡς εἶδεν γὰρ τὸ ἐριζικόν, τὸν θάνατον τοῦ κόντου,
ἀνέλαβεν τὴν ὑπόθεσιν τὸ τοῦ πασσάτζου ἐκείνου.
Ἐλόγισεν, ὡς φρόνιμος, ὅτι ἁμαρτία ἤθελε εἶσται,
διὰ ἑνὸς ἀνθρώπου θάνατον νὰ μείνῃ τὸ πασσάτζο
κ' ἡ σωτηρία τῶν χριστιανῶν, ψέγος ἤθελεν εἶσται.
Ἀπῆρεν δύο καβαλλαρίους ὅπου εἶχε ἐκ τῆς βουλῆς του·
ἐκ τὴν Τσαμπάνια ἐξέβηκεν κ' εἰς τὴν Φιλάντριαν ἦλθεν,
ηὗρεν τὸν κόντον Παντουὴν μεγάλως λυπημένον. f. 5v
διὰ τὴν θανὴν ποῦ ἐγίνετον στὸν κόντον τῆς Τσαμπάνιας·
κι ἀφότου συνεθλίβησαν ἀμφότεροι οἱ δύο,
μισὶρ Ντζεφρές, ὡς φρόνιμος, παρηγορᾷ τὸν κόντον·
καὶ τόσον ἔξευρε νὰ εἰπῇ, τόσην βουλὴν νὰ δώσῃ,
ὅτι ἐμεταστερέωσεν νὰ γένῃ τὸ πασσάτζο.
Κι ἀφότου ἐστερεώσασιν ὅτι νὰ τὸ πληρώσουν,
ὁ κόντος τῆς Φιλάντριας τοῦ ἔδωκε ἕναν καβαλλάρην

153 θλίψει ἐγ. εἰς ὅλους 154 κϊνδυνεύσουν 161, 164 ἦτον 163 ā^τστράτορας 164 ā^τσύμβουλός του 171 ψ. ἤθελεν ἦστε μ^γλ 175 ὅπου 177 ὁ μισὺρ

Cod. T. Lines 151–173 omitted 174 βαλδουβὴ 175 ὁποῦ γίνετον τοῦ κόντου τῆς τζὰνπάνιας 176 σιωεβλήθησα 177 ὁ μισὲρ τζεφρές

P ἀπὸ ἁμαρτίας ἐγίνετον κι ἀπόθανεν ὁ κόντος,
ἐκεῖνος ὁ παράξενος, ὁ ἀφέντης τῆς Τσαμπάνιας.
Θρῆνος καὶ θλίψη ἐγίνετον 's ὅλους τοὺς πελεγρίνους·
κι ἀπὸ τὴν θλῖψιν τὴν πολλὴν ἤλθαν νὰ κιντυνέψουν,
ν' ἀφήσουσιν τὸ πέραμα κ' ἐκεῖνο τὸ πασσάντζο·
ἔδε ἁμαρτία ὅπου ἔγινεν ὁ θάνατος τοῦ κόντου.
Ἐν τούτῳ, ὡς ἤθελε ὁ Θεὸς κ' ἐγίνη τὸ πασσάντζο,
ὅπως νὰ μὴ ἀπορήσουσιν τόσοι μεγάλοι ἀνθρῶποι,
νὰ μείνουν καὶ ἀφήσουσιν τοιοῦτον καλὸν ταξεῖδι,
εἷς ἀπ' αὐτοὺς εὑρέθηκεν χρήσιμος καβαλλάρης·
ἄνθρωπος ἦτον εὐγενής, φρόνιμος ὑπὲρ μέτρον,
μισὲρ Τζεφρὲ τὸν ἔλεγαν, Βαλλαρδουῆ τὸ ἐπίκλην,
καὶ μέγας πρωτοστράτορας ἦτον εἰς τὴν Τσαμπάνιαν.
Αὐτὸς ἦτον | ὁ μάστορας κι ὁ πρωτοσύμβουλός του, f. 113r 11
ἐκείνου τοῦ μακαριτοῦ τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
ὅπου τὸν ἐσυβούλεψεν νὰ ποιήσουν τὸ ταξεῖδιν·
κι ὡς εἶδεν τὸ ἐριζικόν, τὸν θάνατον τοῦ κόντου
ἀνέλαβε τὴν ὑπόθεσιν ἐκείνου τοῦ πασσάντζου.
Ἐλόγισεν, ὡς φρόνιμος, ἁμαρτία θέλει εἶσται
δι' ἑνὸς ἀνθρώπου θάνατον νὰ μείνῃ τὸ πασσάντζιο,
ἡ σωτηρία τῶν χριστιανῶν, ψέγος μέγας νὰ ἦτον.
Ἐπῆρεν δύο καβαλλαρέους ὁποὖχεν τῆς βουλῆς του·
ἐκ τὴν Τσαμπάνια ἐξέβηκεν, εἰς τὴν Φιλάντρια ἐδιέβην, Πῶς ἐδιέβη ὁ μισὲρ Τζεφρὲς εἰς τὸν κόντε τῆς Φιλάντριας.
εὗρε τὸν κόντο Μπατουὴν μεγάλως λυπημένον
διὰ τὴν θανὴν ποῦ ἔγινεν στὸν κόντε τῆς Τσαμπάνιας·
κι ἀφότου ἐσυνθλίβησαν ἀμφότεροι οἱ δύο,
μισὲρ Τζεφρές, ὡς φρόνιμος, παρηγορᾷ τὸν κόντο·
καὶ τόσο ἤξευρε νὰ πῇ, τόσην βουλὴν νὰ δώσῃ,
ὅτι ἐμεταστέριωσε νὰ γένῃ τὸ πασσάντζιο.
Κι ἀφὼν τὸ ἐστερέωσαν ὅτι νὰ τὸ πληρώσουν,
ὁ κόντος Φλάντρας τοῦ ἔδωκε ἕναν του καβαλλάρη f. 113v 1

153 εἰς ὅλους 154 κυνδινεύψουν 164 προτοσιύμβουλός τους
166 ἐσυβούλευσε 169 ἁμαρτίαν θέλη ἤσθε 170 θάνατος
173 φιλάνδριαν 174 ληπιμένος 176 ἀμφότερος 177 ὁ μισέρ
181 τὸ ἔδοκε

178 τόσο ἠξευρε ναπὴ 179 μεταιστερέωσαι—πασάντζο 180 ἀφότου]
ἀμφὸ τοῦ—πλϊρόσου 181 το έδο καὶ έναν καβελάρι

Η *νὰ ὑπάῃ μετ' αὖτον σύντροφος στὸν κόντον τῆς Τουλο<ύζας>.*
Εὐθέως τὸν δρόμον ἔπιασαν κ' εἰς τὴν Προβέντσαν ἦλθαν·
τὸν κόντον ηὗραν λυπηρόν, εἰς σφόδρα ἦτον θλιμμένος,
τὸ μὲν ἦτον διὰ τὴν θανὴν τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
τὸ πλειότερον, ὡς ἔλεγε, διὰ τὸ πασσάτζο ἐκεῖνο
ὅπου ἦσαν καταπιάσοντα κι ἀρτίως ἐσκανταλίστη.
Καὶ τότε ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
ἄρχισε νὰ τὸν παρηγορᾷ κ' ἐπληροφόρεσέ τον,
τὸ πῶς ὁ κόντος Παντουής, ὁ ἀφέντης τῆς Φιλάντριας,
θέλει καὶ ἐμεταστερέωσεν νὰ γένῃ τὸ πασσάτζο.
"Διὰ τοῦτο ἀπέστειλεν ἐδῶ τὸν καβαλλάρη ἑτοῦτον
"κ' ἐμὲν ὡσαύτως μετ' αὐτόν, πληροφορίαν σὲ λέγω,
"νὰ σὲ πληροφορέσωμεν, ἂς ἔν' τὸ θέλημά σου,
"εἰς τόπον ὅπου ὀρέγεσαι νὰ ἐσμίξετε οἱ δύο,
"νὰ γράψωμεν καὶ τῶν ἀλλῶν ὅπου εἰς τὸν ὅρκον εἶναι,
"νὰ ἔλθουν κ' ἐκεῖνοι μετὰ ἐσᾶς νὰ ἑνωθῆτε ἀλλήλως, f. 6r
"τὸ πρᾶγμα νὰ στερεώσετε τὸ πῶς θέλετε πράξει."
Ὁ κόντος γάρ, ὡς φρόνιμος, ἐκεῖνος τῆς Τουλούζας,
ἀκούσων τοῦ μισὶρ Ντζεφρὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν πρᾶξιν,
εὐθέως ἐσυγκατέβηκεν κ' εἰς τὴν βουλήν του ἐσέβη.
Ἐν τούτῳ ἐδιορθώσασιν τὸ ποῦ νὰ ἑνωθοῦσιν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ πολλάκις νὰ βαρειέσαι;
εἰς τὴν Μπουργούνια ἐσμίξασιν ἀμφότερ' οἱ κοντᾶδες·
βουλὴν ἀπῆραν ἑνομοῦ μετὰ τοὺς πελεγρίνους,
τὸ ποῖον νὰ ποιήσουν κεφαλὴν εἰς ὅλα τὰ φουσσᾶτα.
Ἐν τούτῳ οἱ φρονιμώτεροι ὅλων τῶν πελεγρίνων
εἶπαν κ' ἐσυμβουλέψασιν νὰ ποιήσουν τὸν Μπονιφάτσιον·
μαρκέσης ἦτον ντὲ Μουφαράντ, ἀφέντης μέγας ὑπῆρχεν,
στρατιώτης γὰρ ἐξάκουστος καὶ πρῶτος τῆς Ἰτάλιας.

186 *τὼ πλοιωτέρω* 187 *ἐσκανδαλίστη* 194 *ἂς ἕνι* 208 *ἐσυμβουλεύσασιν* 210 *καὶ ᾱ τῆς ἰτάλιας*, or *ἰταλίας*?

Cod. T 182 *νὰ πάϊ—στουλοῦτζας* 183 *εὐθὴς—στὸν πρεβεδώρου ἦλθαν* 184 *τὸν κόνται*—without *εἰς* 185 *κόνται* 186 *πασάντζο* 187 *ὁποὺ ἐκατὰ στήσασιω καὶ ἄρτι ἐσκανδ.* 188 *μισὲρ τζ.—οποῦτον* 189 *καὶ πληέροσέ τον* 190 *ὁ κόνται βαλδουβής* 191 *θέλη καὶ ἐστερέοσαι—πασάντζο* 192 *τὸν γκαβελάρι τοῦτον* 193 *καὶ μὲν—πλϊροφαο* 194 *ἂς ἔν'] να γένη* 195 *ὁπορέγεται νὰ σμίξετε* 196 *ἡ στον ὁρκο ιωαι*

P *νὰ πάῃ μετ' αὐτον σύντροφος στὸν κόντο τῆς Τουλούζας.*

Εὐτὺς τὸν δρόμον ἔπιασαν, εἰς τὴν Προβέντσα ὑπᾶσιν·
τὸν κόντον ηὗραν λυπηρόν, θλιμμένος ἦτον σφόδρα,
τὸ μὲν ἦτον διὰ τὴν θανὴν τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
τὸ πλεώτερον, ὡς ἔλεγεν, διὰ ἐκεῖνο τὸ πασσάντζο,
ὅπου οὕτως ἐσιάστησαν κ' ἐδάρτε ἐσκανταλίστη.
Καὶ τότες ὁ μισὲρ Τζεφρές, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
παρηγορᾷ τον τὰ πολλὰ κ' ἐπληροφόρησέν τον,
τὸ πῶς ὁ κόντος Πατουής, ὁ ἀφέντης τῆς Φιλάντρας,
θέλει καὶ ἐστερέωσεν νὰ γένῃ τὸ πασσάντζο.
"Διὰ τοῦτο ἀπέστειλεν ἐδῶ τὸν καβαλλάρη ἐτοῦτον
"κ' ἐμὲν ὡσαύτως μετ' αὐτόν, πληροφορίαν σὲ λέγω,
"νὰ σὲ πληροφορήσωμεν, νὰ ἔνι τὸ θέλημά σου,

"νὰ γράψωμε καὶ τῶν ἀλλῶν ὁποῦναι εἰς τὸν ὅρκον,
"νὰ ἐλθοῦν κ' ἐκεῖνοι μετ' ἐσᾶς, νὰ ἑνωθῆτε | ἀλλήλως, f. 113ᵛ II
"τὸ πρᾶγμα στερεώσετε τὸ πῶς θέλετε πράξει."
Ὁ κόντες γάρ, ὡς φρόνιμος, ἐκεῖνος τῆς Τουλούζας,
ἠκούσας τοῦ μισὲρ Τζεφρὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν πρᾶξιν,
εὐτὺς ἐσυγκατέβηκεν κ' εἰς τὴν βουλὴν ἐσέβην·
ἐν τούτῳ ἐδιόρθωσεν τὸ ποῦ νὰ ἑνωθοῦσιν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ ἂν τύχῃ νὰ βαρειέσαι;
εἰς τὴν Πουργούνιαν ἔσμιξαν ἀνφότερ' οἱ κοντᾶδες·
βουλὴν ἐπήρασιν ὁμοῦ μετὰ τοὺς πελεγρίνους,
τὸ ποῖον νὰ ποίσουν κεφαλὴν ἀπάνω εἰς τὰ φουσσᾶτα.
Ἐν τούτῳ οἱ φρονιμώτεροι ὅλων τῶν πελεγρίνων
εἶπαν καὶ ἐσυβούλεψαν νὰ γένῃ ὁ Μπονοφάτσιος,
μαρκέζης ὁ ντὲ Μουνφαράτ, ἀφέντης μέγας ἦτον,
στρατιώτης γὰρ ἐξάκουστος καὶ πρῶτος τῆς Ἰτάλιας.

Πῶς ἐδιέβη ὁ μισὲρ Τζεφρὲς εἰς τὸν κόντε τῆς Τουλούζας.

182 *σύτροφος* 183 *εὐθύς* 192 *ἀπέσθηλεν* 201 *εὐθύς* 208 *ἐσυβούλευσαν*

197 *ναλθούν ἐκἰωη μετα σὰς* 198 *πράμα* 199 *τουλούζας*] *τουρλῖωτζας* 200 *ἠκοῦσε τοῦ μισὲρ τζ.* f. 4ᵛ 201 *εὐθέως τὸ συγκατέβηκαι—ἐσέβη*] *ἦλθεν* 204 *ἠστὴν ποργόνια ἐσόσασιν* 205 *ἐπύρανε ὁμοῦ* 208 *καὶ σῆβουλέψασην* 209 *μονφεράντι* 210 *στρατ. ἦτον ξάκουστος π. τῆς ηταλΐας*

Η Δύναμιν εἶχεν φοβερήν, φουσσᾶτα εἶχε μεγάλα·
ἡ ἀδελφή του εὑρίσκετον ρήγαινα τῆς Φραγκίας.
Ἐνταῦτα ἐπαρακάλεσαν ἐκεῖνοι οἱ δύο κοντᾶδες,
ὁμοίως κ' οἱ ἄλλοι ἕτεροι, οἱ πρῶτοι τῶν πελεγρίνων,
ἐκεῖνον τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ ν' ἀπέλθῃ στὸν μαρκέζην,
νὰ ποιήσῃ τόσον πρὸς αὐτόν, νὰ τὸν παρακαλέσῃ,
ὅπως νὰ καταδέξεται τὴν ἐνοχὴν νὰ πιάσῃ,
ν' ἀπέλθῃ μ' αὐτοὺς στὴν Συρίαν, νὰ ἔνι πρῶτος 's ὅλους,
διὰ κεφαλὴν καὶ ὁριστὴν εἰς ὅλα τὰ φουσσᾶτα. f. 6v
Οἱ δύο κοντᾶδες τοῦ ἔδωκαν πρὸς ἕναν καβαλλάρην·
ὑπόσχεσιν τοῦ ἐποιήσασιν εἰς ὅσον καταστήσῃ,
νὰ τὸ κρατήσουσιν στερκτὸν καὶ οὐ μὴ τὸ παρατρέψουν.
Ἐν τούτῳ ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἀπεχαιρέτησέ τους,
ἀπῆρεν τοὺς καβαλλαρίους ἐκείνων τῶν [δύο] κοντάδων,
ὁλόρθα ἀπήλθασιν ἐκεῖ ὅπου ἦτον ὁ Μπονοφάτσος.
Στὴν Λάτσαν τὸν ηὗρήκασιν, χώρα μεγάλη ἔνι·
κι ἀφότου ἐπεζέψασιν κ' ἐκατουνέψανέ τους,
εἰς τὸν μαρκέσην ἤλθασιν, γλυκέα τὸν χαιρετοῦσιν
ἐκ μέρους τῶν εὐγενικῶν ἐκείνων τῶν κοντάδων,
εἶθ' οὕτως κι ἀπὸ τῶν λοιπῶν ὁλῶν τῶν πελεγρίνων.
Τὰ πιττάκια ὅπου ἐβάσταζαν, πρῶτα τοῦ ἐπροσκομίσαν,
κι ἀπέκει τὸν ἐσίντυχεν μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος·
ἄρχασεν οὕτως λέγει του· πῶς τὸν παρακαλοῦσιν—
τὸν κόντον τῆς Φιλάντριας εἶπε ὀμπρός, δεύτερον τῆς
Τουλούζας,
κι ἀπέκει τοὺς εὐγενικούς, τοὺς πρώτους τοῦ πασσάτζο—
νὰ καταδέξεται γενεῖ εἰς αὗτους καπετᾶνος, f. 7r
κυβερνητής, διορθωτὴς εἰς ὅλα τὰ φουσσᾶτα.
Ὡς φρόνιμον κ' εὐγενικὸν οἱ ὅλοι τὸν ἐκλέξαν,
κ' ἐλπίζουν εἰς τὰ φρόνα του νὰ μὴ τοὺς ἔχῃ λείψει.

212 ἀδέλφη 213 ἐνταῦθα 218 μ' αὐτούς] μεταύτους—νὰ ἔνι ᾱ᾽ εἰς ὅλους 226 στήν] εἰς τήν 227 ἐκαντουνέψανέ τον 230 τῶν λοιπ. 231 ἐβαστάζασιν

Cod. T 212 ρίγιωα 213 ἐπαρεκάλεσαν 214 ἐκιών το μπελεγρίνον 215 μησερ τζ.—μαρκέζε 216 παρεκαλέση 217 καταδέχετε 218 νάπ. πρότος μετ' αὐτοὺς ἠς τὴ συριὰ νὰ πάσι 220 τόδωκαν—καβελάριν 221 ἠπόσκεσιν του πίκασιν 222 να τὸ κρατήσουν στερεῶς 223 μισὲρ τζαυφρὲς

P *Δύναμιν εἶχεν φοβεράν, φουσσᾶτα εἶχεν πλεῖστα·*
<ἡ> ἀδελφή του εὑρίσκετον ἡ ρήγαινα τῆς Φράντσας.
Ἐνταῦτα ἐπαρακάλεσαν ἐκεῖνοι οἱ δύο κόντοι,
ὁμοίως καὶ ἄλλοι ἕτεροι, | πρῶτοι τῶν πελεγρίνων, f. 114r I
ἐκεῖνον τὸν μισὲρ Τζεφρὲ ν' ἀπέλθῃ στὸν μαρκέζη,
νὰ ποιήσῃ τόσο πρὸς αὐτόν, νὰ τὸν παρακαλέσῃ,
ὅπως νὰ καταδέξεται <καὶ> τὴν ἀρχὴν νὰ πιάσῃ,
ν' ἀπέλθῃ μὲ αὐτοὺς στὴν Συρίαν, νὰ ἔναι πρῶτος 'ς ὅλους,
διὰ κεφαλὴν καὶ ὁριστὴν οἱ πάντες νὰ τὸν ἔχουν.
Οἱ δύο κοντᾶδες τὄδωκαν πρὸς ἕναν καβαλλάρην·
ὑπόσκεση τοῦ ἐποίησαν εἰς ὅσον καταστήσῃ...

Ἐν τούτῳ ὁ μισὲρ Τζεφρὲς ἀπέρχεται εἰς αὖτους·
ἐπῆρε τοὺς καβαλλαρίους ἐκείνων τῶν δύο κόντων,
ὀρθὰ ἀπήλθασιν ἐκεῖ ὅπου <ἦτο> ὁ Μπονιφάτσιος. 'Εδιέβηκεν ὁ μισὲρ Τζεφρὲς εἰς τὸν μαρκέζη δὲ Μπονιφάτζιο.
Στὴν Λάντσαν τὸν ηὑρήκασιν, χώρα μεγάλη ἔναι·
κι ἀφότου ἀπεζέψασιν καὶ ἐδιόρθωσάν τους,
εἰς τὸν μαρκέζην ἤρθασιν, γλυκία τὸν χαιρετοῦσιν
ἐκ μέρος τῶν εὐγενικῶν ἐκείνων τῶν κοντάδων,
εἶθ' οὕτως κι ἀπὸ τῶν λοιπῶν ὅλων τῶν πελεγρίνων.
Πιττάκια, τὰ ἐβά|σταζαν, πρῶτο τὰ ἀποκομίσαν, f. 114r II
καὶ ταῦτα τὸν ἐσύντυχεν μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος·
ἄρχισεν οὕτως λέγει τον· "Πάντες παρακαλοῦ σε,
"ὁ κόντος Φλάντρας πρότερον, δεύτερον τῆς Τουλούζας,
"κι ἀπέκει οἱ εὐγενικοί, οἱ πρῶτοι τοῦ πασσάντζου,
"ὅπως νὰ καταδέξασαι νὰ γένῃς καπετάνιος,
"ὁμοίως καὶ διορθωτὴς εἰς ὅλα τὰ φουσσᾶτα.
"Ὡς εὐγενῆν καὶ φρόνιμον οἱ πάντες σὲ ἐκλέξαν,
"κ' ἐλπίζουν εἰς τὴν γνώση σου οὐ μὴ τοὺς ἔχῃς λείψει."

211 δύναμιν] διὰναμὶν 218 στήν] εἰς τήν 219 ὁρησθην 226 εἰς τὴν 227 ἀπεζεύσασιν 230 εἶθ' οὕτως] εἰθοῦ

224 επίρε τοὺς καβελαριούς 225 ἀπήλθανε ἐκῆ ὁποῦτον ὁ μπονιφάτζιος 226 ἠς τη λάζα τον ἡβρικαν χῆραν μ. ἔναι 227 ἀφόντο 228 γλυκία τὸ χ. f. 4v 230 οὕτος καὶ ἀπο το δε λιπόν—τὸν μπελεγρίνων 231 βάσταζαν π. ἐπρὸσκομίζαν 232 ἀπέκει] τότες—μισὲρ τζ. 233 αρχησε—τὸν μπαρακαλουσοι 234 without εἶπε ὁμπρός—τουλούτζας 235 τοῦ πασάτζου 236 νὰ καταδέχεται—καπετάνοιους 239 καὶ ὁλπίζου ἠς τη γνὸσι του νὰ μὴν τοὺς παρηκούσις

Η Ὁ μαρκέσης, ὡς φρόνιμος, οὕτως τοὺς ἀπεκρίθη·
241 "Εὐχαριστῶ τοὺς ἄρχοντες, ἅπαντες τοὺς κοντᾶδες,
"τὸ πῶς ἐκαταδέχτησαν τὸ ὀφφίκιον νὰ μὲ δώσουν.
"Ἐγὼ γὰρ οὐκ ἠμπορῶ ἀπόκρισιν νὰ ποιήσω
"ἄνευ βουλῆς καὶ θέλημα τοῦ ἀφέντου μου τοῦ ῥῆγα,
245 "ὁποῦ ἔχω ἀφέντην καὶ γαβρόν, τὸν ῥῆγαν τῆς Φραγκίας,
"ὡσαύτως καὶ τῆς ῥήγαινας ὅπου ἔνι ἀδελφή μου.
"Λοιπὸν διὰ τὴν ἀγάπην τους ὁμοίως καὶ [διὰ] τὴν τιμήν μου,
"ἂς μὲ ὑπομείνουσιν μικρὸν ἕως οὗ νὰ ἀπέλθω εἰς αὐτους,
"νὰ ἔχω βουλὴν κι ἀπολογίαν τὸ τί μὲ θέλουν ὁρίσει,
250 "καὶ μετὰ ταῦτα νὰ στραφῶ κι ἀπόκρισιν νὰ [τοὺς] ποιήσω."
Οἰκονομήθη παρευτὺς ἐκεῖνος ὁ μαρκέσης·
ἀπὸ τὴν Λάτσα ἐξέβηκεν, ἀπέρασεν τὰ ὄρη,
ὅπου χωρίζουν τὴν Φραγκίαν ἀπὸ τὴν Λουμπαρδίαν.
Τοσοῦτον γὰρ ὡδήγεψεν, εἰς τὴν Φραγκίαν ἀπῆλθε· f. 7ᵛ
255 εὗρεν τὸν ῥῆγαν στὸ Παρίς, τὴν ῥήγαιναν ὁμοίως·
ὁμοῦ τοὺς ἐχαιρέτισεν καθὼς ἦσαν οἱ δύο.
Χαρὰν μεγάλην ἔποικαν τὸ ἰδεῖ τον τὸν μαρκέσην·
ἡ ῥήγαινα τὸν ἐρωτᾷ· "Τί θέλεις ἐδῶ, ἀδελφέ μου;
"μεγάλως τὸ θαυμάζομαι τὸ πῶς ἦλθες ἐνταῦτα·
260 "ποτέ μου μοναξότερα οὐδὲν σὲ εἶδα νὰ ἔλθῃς
"εἰς τὸ ῥηγᾶτον τῆς Φραγκίας διὰ νὰ μᾶς θέλῃς ἴδει."
Ὁμοῦ τοὺς ἀφηγήσετον, λεπτομερῶς τοὺς εἶπεν
τὸν τρόπον, τὴν ὑπόθεσιν, διατὶ ἦλθεν ἐκεῖ εἰς αὐτους·
τὸ πῶς τὸν ἐξεζήτησαν οἱ εὐγενικοὶ κοντᾶδες,
265 ὅπου ὠμόσαν στὸν Χριστὸν εἰς τὴν Συρίαν νὰ ἀπέλθουν,
"ὅπως ν' ἀπέλθω μετ' αὐτοὺς εἰς τοῦ Κυρίου τὸν τάφον
"καπετάνος καὶ ὁδηγὸς ἀπάνω εἰς τὰ φουσσᾶτα.
"Καὶ οὐκ ἠθέλησα ποσῶς ἀπόκρισιν νὰ ποιήσω
"ἄνευ βουλῆς, θελήματος ἐσᾶς ὅπου ἔχω ἀφέντες.
270 "Ἐν τούτῳ ἦλθα νὰ ἰδῶ ἐσᾶς, νὰ μάθω τὸν ὁρισμόν σας,

240 ὡς] ἦτον 241 ἀπάντες 242 ἐκαταδέκτησαν 243 υπορῶ
244 αὐθέντου 248 ὡς μὲ ὑπ. 250 καὶ με ταύτα 251 παρευθύς
255 εὗρον 259 ἐνταῦθα 265 εἰς τὸν 267 καπετάνον καὶ ὁδηγόν

Cod. T 240 ὡς] ἦτον 242 τὸ φίκιον να μου δόσου 243 οὐ κὼ μπορὸν—πίσον 244 ανὲς βουλὴ 245 γαμπρόν 246 οπούνε 247 ὁμ. δια τὴν τιμή μου 248 ηπομένουσι κι ὅσο ναπέλθο 249 απϊλογιά 250 ἀπ. να δόσο 251 παρευθύς—μαρκέζης 252 λάντζαν εκσέβηκε 255 ἤβρε—

P Ὁ μαρκέζης, ὡς φρόνιμος, οὕτως τοὺς ἀποκρίθη·
"Εὐχαριστῶ τοὺς ἄρχοντας, ἅπαντας τοὺς κοντᾶδες
"τὸ πῶς ἐκαταδέχτησαν τὸ ὀφφίκιον νὰ μὲ δώσουν.
"Ἐγὼ γὰρ οὐδὲ δύναμαι ἀπολογία νὰ δώσω
"ἄνευ βουλῆς καὶ θέλημα ἀφέντου μου τοῦ ῥῆγα,
"τὸν ἔχω ἀφέντη καὶ γαμπρόν, τὸν ῥῆγαν δὲ τῆς Φράντζας,
"ὡσαύτως καὶ τῆς ῥήγαινας, κυρᾶς καὶ ἀδελφῆς μου.

"Ἂς ὑπομένουσιν μικρὸν εἰς αὖτους νὰ ἀπέλθω,
"νὰ ἔχω βουλὴν κι ἀπόκρισιν εἰς εἴτι μὲ ὁρίσουν, f. 114v I
"καὶ μετὰ ταῦτα νὰ στραφῶ ἀπηλογία νὰ δώσω."
Οἰκονομήθη παρευτὺς ἐκεῖνος ὁ μαρκέζης·
ἀπὲ τὴν Λάτζα ἐξέβηκεν, ἐπέρασεν τὰ ὄρη,
ὅπου τὴν Φράτζα ἐχώριζαν ἀπὲ τὴν Λουμπαρδία.
Τοσοῦτον γὰρ ὡδήγεψεν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Φράτζαν· Πῶς ἐδιέβη ὁ μαρκέζης εἰς τὸν ῥῆγαν τῆς Φράντζας.
εὗρε τὸ ῥῆγαν στὸ Παρίς, τὴν ῥήγαιναν ὁμοίως·
ὁμοῦ τοὺς ἐχαιρέτισε καθὼς ἦσαν οἱ δύο.
Χαρὰν μεγάλην ἔποικαν ὡς εἶδαν τὸν μαρκέζη·
ἡ ῥήγαινα τὸν ἐρωτᾷ· "Ποῦ ἦσουν ἐδῶ, ἀδελφέ μου;
"μεγάλως τὸ θαυμάζομαι τὸ πῶς ἦλθες ἐνταῦτα·
"ποτέ μου μοναξιώτερα οὐδὲν εἶδα νὰ ἔλθῃς
"ἐδῶ εἰς τὸ ῥηγᾶτο μας διὰ νὰ μᾶς θέλῃς ἴδει."
Ὅλα τῆς ἀφηγήθηκεν, λεπτομερῶς τῆς εἶπε
τὸν τρόπον, τὴν ὑπόθεσιν, τὸ πῶς ἦλθεν εἰς αὖτους,
τὸ πῶς τὸν ἐξεζήτησαν | οἱ εὐγενεῖς κοντᾶδες f. 114v II
ὅπου ὠμόσαν στὸν Χριστὸν εἰς τὴν Συρίαν νὰ πᾶσιν,
"ὅπως νὰ ἀπέλθω μετ' αὐτοὺς εἰς τοῦ Κυρίου τὸν τάφον,
"καπετάνος καὶ ὁδηγὸς ἀπάνω εἰς τὰ φουσσᾶτα.
"Καὶ οὐκ ἠθέλησα ποσῶς ἀπόκρισιν νὰ δώσω
"ἄνευ βουλῆς, θελήματος ἐσᾶς τοὺς ἔχω ἀφέντας.
"Εἰς τοῦτο ἦλθα πρὸς ἐσᾶς νὰ μάθω ὁρισμόν σας,

242 ἐκαταδέκτισαν 244 ανίν βουλής 251 πάραυθες 253 λουπαδία 254 ὁδήγευσεν 258 ρηγήνα 261 ἠδή 262 λεπτόμερως 267 καπετάνον καὶ ὁδιγόν 269 ανεύ β. δε θήληματος

εἰς τὸ παρίσει 257 το ιδὼ εκὴ τὸν μαρκέζη 258 τηθὲς f. 5r 260 οὐσε ηδα νάλθης 262 απεκρίθηκε καταλεπτος τον ήπε 263 διατὴ εκὴ ησήλθε 265 ὀπόμοσαν εἰς 266 νὰπέλθη 267 καπετάνιος 268 να δόσω 269 ὀπόχο 270 ηλθα πρὸς ἐσὰς

Η "τὸ πῶς ὁρίζετε εἰς ἐμὲν ἀπόκρισιν νὰ ποιήσω."
Συντόμως τοῦ ἀποκρίθηκεν ὁ ῥῆγας τῆς Φραγκίας
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτόν, ἐτέτοια τὸν ἐλάλει·
"Εὐχαριστῶ σε, ἀδελφέ, τοῦ Μουφαρᾶ μαρκέσης, f. 8r
"εἰς τὴν βουλὴν ὅπου ἔποικες κ' ἦλθες βουλὴν νὰ ἐπάρῃς
"ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἀγαπᾶς κι ἀπὸ τοὺς ἐδικούς σου.
"Ἐν τούτῳ γὰρ μὲ φαίνεται τιμή σου ἔνι μεγάλη,
"ὅταν σὲ ἀνακράζουσιν κ' ἐξεζητοῦν δι' ἀφέντην,
"διὰ κεφαλὴν καὶ κύβερνον τέτοι μεγάλοι ἀνθρῶποι·
"τὸν Θεὸν πρέπει νὰ εὐχαριστᾷς ὁμοίως [καὶ] τὸ ριζικόν
σου.
"Ἐμὲν ἀρέσει μὲ καλὰ καὶ συμβουλεύω σέ το,
"καὶ ποίησέ το ἀπόκοτα, μὲ προθυμίαν μεγάλην·
"ἐπεὶ λογίζομαι καλά, ἐξεύρω κ' ἐγνωρίζω,
"ὅτι διὰ ἐμοῦ τὴν ἀφορμὴν τὸ πολεμοῦν ἐκεῖνοι,
"ὅπως νὰ ἔχῃς ἀπὸ ἐμὲν βοήθειαν καὶ φουσσᾶτα.
"Ἐν τούτῳ λέγω, ἀδελφέ, ὁρίζω κι ἀγαπῶ το·
"ἄνοιξον τὸ λογάρι μου κ' ἔπαρον ὅσον θέλεις,
"ὅσοι ἀγαποῦσιν, πρόθυμα ἀπὸ ὅλον τὸ ῥηγᾶτο,
"νὰ ἔλθουν μετ' ἔσου εἰς τὴν Συρίαν, θέλω κι ὀρέγομαί το·
"ἐπεὶ ἔνι δόξα καὶ τιμὴ ὅλων τῶν ἐδικῶν σου."
Ἀκούσων γάρ, ὡς φρόνιμος, ἐκεῖνος ὁ μαρκέσης,
ἔκλινε τὸ κεφάλιν του, καὶ προσκυνᾷ τὸν ῥῆγαν.
Πρῶτα Θεὸν εὐχαριστᾷ καὶ δεύτερον ἐκεῖνον, f. 8v
ἀπῆρεν ὅσα τοῦ ἔδωκεν λογάριν καὶ φουσσᾶτα·
ἀπηλογίαν τοῦ ἐζήτησεν κι ἀποχαιρέτισέ τον,
τὴν ῥήγαιναν ἀσπάστηκεν καὶ λέγει πρὸς ἐκείνην·
"Δέσποινά <μου>, εὐχήσου με, ν' ἀπέλθω μὲ τὴν εὐχήν
σου."
Ἐνταῦτα ἐπῆρε, ἐστράφηκε, ἐκεῖ ὁποῦ ἦτον ἀφέντης;
στὸν τόπον τοῦ ντὲ Μουφαρὰντ ὁποῦ πολλὰ ἐπεθύμα.
Πιττάκια γράφει παρευτύς, μαντατοφόρους στέλνει

279 ἐτέτοι 284 ἐμοῦν 298 ἐνταῦθα 300 παρευθύς

Cod. T 272 ἀπὲκριθ. 273 τετίον αὐτὸν 274 μοφαρὰ μαρκέζη
275 ὀπόποικες—να πάρις 276 άπε τοὺς 277 ἔναι 278 ὄντά σε α. καὶ
σε ζητοῦν 279 δια κ. κηβερνητήν τέτι 281 μοῦ—σηβουλεβο 283 ἠξέβρο
γνοριζίζο 284 δι ἐμοῦ—τομπόλεμον 285 απ εμοῦ 287 ἀνήξο—κ επαρε
f. 5v 288 πρόθημαν ἀπ ὅλον το φουσατὼν 289 νάλθου 290 ἔναι—τόν

P "τὸ πῶς ὁρίζετε 's ἐμὲν ἀπόκρισιν νὰ δώσω."
Συντόμως τὸν ἐλάλησεν ὁ ῥῆγας ὁ γαμπρός του
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτόν, ἀπόκρισιν τοιούτην·
"Εὐχαριστῶ σε, ἀδελφέ, ντὲ Μουφαρᾶ μαρκέση,
"εἰς τὴν τιμὴν ποῦ ἔποικες κ' ἦλθες βουλὴν νὰ ἐπάρῃς
"ἀπὸ ἐμᾶς ποῦ ἠγαπᾷς ποῦ εἴμεσταν δικοί σου.
"Ἐτοῦτο γὰρ καὶ φαίνεται τιμή σου ἔν' μεγάλη
"ὅταν σὲ ἀνακράζουσιν καὶ θέλουν σε δι' ἀφέντη,
"διὰ κεφαλὴν καὶ κυβερνὸν τόσο μεγάλοι ἀνθρῶποι·
"τὸν Θεὸν πρέπει νὰ εὐχαριστῇς ὁμοίως τὸ ριζικό σου.
"Ἐμένα ἀρέσει με πολλὰ καὶ συμβουλεύω σέ το
"καὶ ποῖσε το ἀπόκοτα, μὲ προθυμία μεγάλη, f. 115r I
"ἐπεὶ λογίζομαι καλῶς, ἠξεύρω καὶ γνωρίζω,
"ὅτι δι' ἐμοῦ τὴν ἀφορμὴν τὸ πολεμοῦν ἐκεῖνοι,
"ὅπως νὰ ἔχῃς ἀπ' ἐμὲν βοήθειαν καὶ φουσσᾶτα.
"Ἐν τούτῳ λέγω, ἀδελφέ, ὁρίζω κι ἀγαπῶ το·
"ἄνοιξε τὸ λογάρι μου, ἔπαρον ὅσο θέλεις,
"ὅσοι ἀγαποῦσιν, πρόθυμα ἀπὸ ὅλον τὸ ρηγᾶτο,
"νὰ ἔλθουν μὲ σὲν εἰς τὴν Συρίαν, θέλω καὶ ἀγαπῶ το·
"ἐπεὶ ἔνι δόξα καὶ τιμὴ ὅλων τῶν ἐδικῶ μας."
Ἠκούσας γάρ, ὡς φρόνιμος, ἐκεῖνος ὁ μαρκέζης
ἔκλινεν τὸ κεφάλι του καὶ προσκυνᾷ τὸν ῥῆγαν.
Πρῶτο τὸν Θεὸν εὐχαριστᾷ καὶ δεύτερον ἐκεῖνον,
ἐπῆρεν ὅσα τοῦ ἔδωσεν λογάρι καὶ φουσσᾶτα·
ἀπολογία τοῦ ζήτησε καὶ πρόθυμος ἀπῆλθεν,
τὴν ῥήγαιναν ἀσπάστηκε καὶ λέγει πρὸς ἐκείνην·
"Δέσποινά μου, εὐχήσου με, νὰ ἀπελθῶ μὲ εὐχή σου."
Ἐνταῦτα ἀπῆλθε, στράφηκε, ἐκεῖ ὁποῦτον ἀφέντης,
στὸν τόπο τοῦ ντὲ Μουφαρᾶ ὅπου πολλὰ ἐπεθύμα.
Πιττάκια γράφει παρευτύς, | μαντατοφόρους στέλλει f. 115r II

272 σλῶτομος 276 ἡμεσθαν 277 ἐτήτο 280 εὐχαρισθης
295 τὸ ζητ. 297 εὐχήσομαι 298 ἀφέντη 299 ἐποθήμα
300 παρευθύς

εδικόσ σου 291 ἤκουσεν ὁ γαρ—μαρκέζης 292 τὸ ρήγα 293 τον θν̄
294 επήρε ὅσο τοδοκεν 295 ζήτησεν—απεχερ. 297 δεσπ. μου, ευχησου μου
298 στράφ. ὁποῦτον 299 στὸν τ. ντε μουφαρανται—πεθήμαν 300 στη$^{\lambda}$

Η *στὸν κόντον τῆς Φιλάντριας [τὰ ἔστειλε] κ᾽ ἐκεινοῦ τῆς*
Τουλούζας,
τὸ πῶς ἐστράφη ἐκ τὴν Φραγκίαν ὅπου ἦτον εἰς τὸν ῥῆγαν,
κ᾽ ἔχει βουλὴν καὶ προθυμίαν νὰ ποίσῃ τὸ [τοῦ] ἐζητῆσαν,
στὴν συντροφία τους νὰ ἀπελθῇ ἐκεῖ στὸν ἅγιον τάφον,
ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Χριστὸς διὰ τὸ ἀνθρώπινον τὸ γένος.
Ἐν τούτῳ ἐμαντατοφορήστησαν τὸ ποῦ νὰ ἐσμίξουν ὅλοι
ὅπως νὰ ἐπάρουσιν βουλὴν τὸ πόθεν νὰ ἀπεράσουν·
εἰς τὸ Σαβόη ἐνώθησαν κ᾽ ἐκεῖ βουλὴν ἀπῆραν·
ἀφότου ἐσυμβουλεύτησαν, ἰσιάστησαν ἀλλήλοις
τὸ πέραμα νὰ ποιήσουσιν ἀπὸ τὴν Βενετίαν. f. 9r
Ἐνταῦτα ἐπαρακάλεσαν ἀμφότερ᾽ οἱ κοντᾶδες,
ὡσαύτως ὅλοι οἱ δὲ λοιποί, οἱ πρῶτοι τοῦ πασσάτζο,
ἐκεῖνον τὸν μισὶρ Ντζεφρέ, τὸν πρῶτον τῆς βουλῆς τους,
ὡς ἄξιος, φρονιμώτερος ἀπ᾽ ὅλον τὸ φουσσᾶτο,
ν᾽ ἀπελθῇ ἐκεῖ εἰς τὴν Βενετίαν τὸ πέραμα νὰ ὀρθώσῃ·
προστάγματα τοῦ ἐποίκασιν μὲ κρεμαστὲς τὲς βοῦλλες,
τὴν δύναμίν τους τοῦ ἔδωκαν κ᾽ ὑπόσχεσιν τοῦ ἐποῖκαν,
τὸ ὅσον ποιήσῃ νὰ στερχτοῦν, νὰ τὸ ἔχουσιν πληρώνει.
Οἱ δύο κοντᾶδες τοῦ ἔδωκαν πρὸς ἕναν καβαλλάρην·
ἄλλον ἕναν τοῦ ἔδωκεν ἐκεῖνος ὁ μαρκέσης·
εἶχεν γὰρ κι ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἄλλους δύο ἐδικούς του
κι ἀπῆρεν τους κ᾽ ἐμίσσεψεν, ἐπέρασεν τὰ ὄρη,
εἰς τὸ Πιεμοὺντ ἐσώσασιν, στοῦ Μουφαρᾶ ἀπεσῶσαν,
ἐπέρασαν τὴν Λουμπαρδίαν, στὴν Βενετίαν ἐσῶσαν,
τὸν δοῦκαν ἐχαιρέτησαν ἐκ μέρους τοῦ μαρκέση,
καὶ τῶν κοντάδων ἀλλὰ δὴ καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὅλους,
τοὺς πρώτους καὶ καλλιώτερους ὅπου τὴν δόξαν εἶχαν. f. 9v
Ἀτός του ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς τοῦ ἔδωκεν τὰ πιττάκια·
μετὰ ταῦτα τοῦ ἐλάλησεν, ἐκ στόματος τοῦ εἶπεν·
τὸ πῶς τὸν ἀξιώνουσιν, ὡς φίλον κι ἀδελφόν τους,

305 ὅπου ἐστρώθη ὁ χσ᾽ διὰ τὸ ἀνῑνόν τὸ γ. 311 ἐνταῦθα 318 στερκτοῦν
323 εἰς τοῦ

Cod. T 301 κόνται τὴς φηλάντρίας καὶ κλῶνο τὴς τοῦλοῦτζας 302 ὁποῦτον
303 ἦχε—τὸ ζητούσα 305 τὸ ἀνῖνον γένος 306 ὁπου να σμηξονο$^{\lambda\iota}$ 307 να
πάρ.—πόθενα περάσουν 308 τὸ σαβόγην 309 ἀφὸν τοῦ—ἐσιβουλ. να γένη
τὸ πασάντζο 310 ἀπε στὴ 311 ἐπαρεκάλεσαν 312 ἡ ἐπίλυπι—πασάντζου

P στὸν κόντο τῆς Φιλάντριας κ' ἐκεῖνον τῆς Τουλού-
ζας,
πῶς ἐκ τὸν ῥῆγα ἐστράφηκεν ὅπου ἦτον εἰς τὴν Φράντσαν,
κ' ἔχει βουλὴν καὶ προθυμίαν νὰ ποιήσῃ, τὸ ζητοῦσιν,
εἰς συντροφία τους νὰ ὑπᾷ ἐκεῖ στὸν ἅγιον τάφον,
ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Χριστὸς διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος.
Εὐτὺς μαντᾶτα ἔστειλαν τὸ ποῦ νὰ ἐσμίξουν ὅλοι,
ὅπως νὰ ἐπάρουσιν βουλὴν τὸ πόθεν νὰ περάσουν·
εἰς τὴν Σαβόε ἐνώθησαν, ἐκεῖ βουλὴν ἐπῆραν·
ἀφῶν ἐσυβουλεύτηκαν, ἰσιάστηκαν ἀλλήλως
τὸ πέραμα νὰ ποίσουσιν ἀπὲ τὴν Βενετία.
Ἐνταῦτα ἐπαρακάλεσαν ἀμφότεροι οἱ κοντᾶδες,
ὡσαύτως κ' οἱ ἐπίλοιποι, οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου,
ἐκεῖνον τὸν μισὲρ Τζεφρέ, τὸν πρῶτον τῆς βουλῆς τους,
ὡς ἄξιον καὶ φρόνιμον ἀπ' ὅλον τὸ φουσσᾶτον,
ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν Βενετίαν τὸ πέραμα νὰ ὀρθώσῃ·
προστάγματα τοῦ ἔποισαν μὲ κρεμαστὲς τὲς βοῦλλες,
τὴν δύναμίν τους τοῦ ἔδωκαν κ' ὑπόσχεσιν ἐποῖκαν, f. 115v 1
τὸ ὅτι ποιήσῃ νὰ στρεχτοῦν καὶ νὰ τὸ ἐκπληρώσουν.
Οἱ δύο κοντᾶδες τοῦ ἔδωκαν πρὸς ἕναν καβαλλάρην·
ἄλλον ἕναν τοῦ ἔδωκεν ἐκεῖνος ὁ μαρκέζης·
εἶχεν καὶ ὁ μισὲρ Τζεφρὲς δικούς του ἄλλους δύο,
ἐπῆρεν τους κ' ἐμίσσεψεν κ' ἐπέρασεν τὰ ὄρη,
εἰς τὸ Πιομόντε ἐσώσασι, ἐκ τοῦ Φαρὰτ ἀπέσω,
ἐπέρασαν τὴν Λουμπαρδίαν, στὴν Βενετίαν ἐσῶσαν,
τὸν δοῦκαν ἐχαιρέτησαν ἐκ μέρος τοῦ μαρκέζη
κ' ἐκ τῶν κοντάδων ἀλλὰ δὴ κι ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὅλους,
τοὺς πρώτους καὶ καλλιώτερους ὅπου τὴν δόξαν εἶχαν.
Ἀτός του ὁ μισὲρ Τζεφρὲς τὸδῶκεν τὰ πιττάκια·
καὶ ταῦτα τὸν ἐλάλησε ἐκ στόματος τὸν εἶπεν·
τὸ πῶς τὸν ἀξιώνουσιν, ὡς φίλον κι ἀδελφόν τους,

304 *ἡ σιτροφία* 306 *εὐθύς* 310 *πήσοlωσιν* 318 *στερχθοῦν*
323 *ἐσώσανσοι* 326 *ὅλλους*

313 *το μησὲρ τζ.* f. 6r 317 *τους ἔδωσαν καὶ—τοῦ πηκαν* 318 *τὸ ὅσο πεισει νὰ στερατοῦν ναντο* 319 *τόδοκαν—καβελάρη* 320 *ενα τὸν ἔδοκαὶ—μαρκέζης* 321 *μησὲρ τζ.* 322 *επήρε* 323 *κη στω απηάμόνται (!)—εις τοῦ μουφα απεσόσα* 325 *ἐκ μέρος του μαρκέζη* 326 *τὸν γκοντάδο* 327 *καλύτερους* 328 *αὐτός—μησὲρ τζ. τόδοκε*

Η *νὰ ποιήσῃ νὰ ἔχουν πλευτικά, νὰ θέλουσιν περάσει*
στὸν ἅγιον τάφον τοῦ Χριστοῦ, ἐκεῖσε στὴν Συρίαν·
διὰ ὀχτὼ χιλιάδες χρήζουσιν μὲ τὰ ἄλογα περάσουν,
καὶ ἄλλες ὀγδοήκοντα χιλιάδες οἱ πεζοί τους.
Ὁ δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας, μισὶρ Ἀρίγος ἄκω,
ντὲ Ἄντουλο τὸ ἐπίκλην του, οὕτως τὸν ὠνομάζαν—
ἄνθρωπος ἦτον φρόνιμος, πολλὰ χαριτωμένος—
τιμητικὰ ἀποδέξετον μισὶρ Ντζεφρὲ ἐκεῖνον·
χαρὰν μεγάλην ἔλαβε τὸ ἀκούσει τὸ μαντᾶτο,
ἐπεὶ ἐλογίστη, ἐσκόπησεν [ὅτι] ἐκ τοῦ πασσάτζου ἐκείνου
τιμὴν καὶ διάφορον πολὺν νὰ λάβῃ ἡ Βενετία.
Ὥρισεν κ' ἐσωρεύτησαν οἱ μεγιστᾶνοι ὅλοι,
εἶθ' οὕτως κι ὅλον τὸ κοινὸ τῆς πόλης Βενετίας·
στὸν Ἅγιον Μάρκο ἐσέβησαν, ἄρχισε νὰ τοὺς λέγῃ·
"Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, συντρόφοι, συγγενεῖς μου, f. 10r
"θεωρεῖτε πῶς μᾶς ἀγαπᾷ ὁ βασιλέας τῆς δόξης·
"τιμὴν καὶ δόξαν, διάφορον, μᾶς ἔστειλεν ἐμπρός μας,
"ὅταν τὸ ἄνθος τῆς Φραγκίας, οἱ ἀφέντες οἱ μεγάλοι,
"ἦλθαν παρακαλῶντα μας στὴν χώρα μας ἀπέσω,
"νὰ δώσουν τὸ λογάριν τους κ' ἡμεῖς τὰ πλευτικά μας."
Ἀκούσοντά το οἱ ἄρχοντες, οἱ πρῶτοι τῆς Βενετίας,
εἶθ' οὕτως κι ὅλον τὸ κοινὸν ποῦ ἦσαν ἐκεῖ μετ' αὐτους,
τοὺς λόγους καὶ τὴν διδαχὴν ὁποῦ τοὺς εἶπε ὁ δοῦκας,
μεγάλως τὸ ἀνεχάρησαν, τὸν δοῦκα εὐχαριστῆσαν
εἰς τὴν βουλὴν καὶ διδαχήν, ὅπερ τοὺς ἐδιατάχτη·
ὁμοῦ τὸν ἐπροσκύνησαν, ἐστέρξαν κι ἀφιερῶσαν,
κ' εἶπαν ὅτι νὰ πληρωθῇ ἄνευ καμμίας προφάσεως.
Κι ἀφότου ἀφιρώσασι κ' ἐστέρξαν τὴν βουλήν τους,
ἐκράξαν τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ καὶ τοὺς καβαλλαρίους,
ποῦ ἦσαν ἐκεῖσε μετ' αὐτὸν συντρόφοι μετ' ἐκεῖνον·

331 πλευθικά 335 ἄριγος? 341 πολλὴν 344 μάρκον
350 πλευθικά 352 ὅπου 355 ἐδιατάκτει 360 ὅπου

Cod. T 331 νάχουν πλευτικὰ να θέλωσιν 332 ἐκὴ 333 and 334 omitted 335 μισὲρ αριγος ἄκουε 336 νταντουλος 338 εἰπόδεξε τὸν μισὲρ τζ. 339 ἔπικαν τὸ ακούσιν 340 επιλλόγισαν ἐσκόπισαν—πασάντζου κιύνου 341 πολοὶ να πάρι ἡ β. 342 καὶ σορεύθ. οἱ μεγηστάνες ὅλλοι
Η
343 τῆς πόλεος β. 345 σὶω δρόφι σὶωγκεν μου 346 βλέπέται πος—

P *νὰ ποίσῃ νὰ ἔχουν πλευτικά, νὰ ἔχουσιν περάσει*
στὸν ἅγιον τάφον τοῦ Χριστοῦ, ἐκεῖθε εἰς τὴν Συρίαν·
χρήζου | διὰ χιλιάδες ὀχτὼ μὲ τ' ἄλογα περάσει, f. 115r II
καὶ ἄλλες ὀγδοήκοντα χιλιάδες οἱ πεζοί τους.
Ὁ δοῦκας δὲ τῆς Βενετίας, [μισὲρ] Ἀρίγον τὸν ἐλέγαν,
τὸ ἐπίκλην του Ντάτολος, πάσης τιμῆς, ἀξίας
ἄνθρωπος ἦτον, φρόνιμος, πολλὰ χαριτωμένος,
τιμητικὰ ὑποδέξατο [τὸν] μισὲρ Τζεφρὲν ἐκεῖνον·
χαρὰν μεγάλην ἔποικεν τὸ ἀκούσειν τὸ μαντᾶτον,
ἐπεὶ ἐσκόπησεν καλὰ 'ξ ἐκεῖνο τὸ πασσάντζο
τιμὴν καὶ διάφορο πολὺν νὰ λάβῃ ἡ Βενετία.
Ὁρίζει καὶ συνάζονται ὅλοι οἱ μεγιστᾶνοι,
εἶθ' οὕτως ὅλον τὸ κοινὸ ὅλης τῆς Βενετίας·
στὸν Ἅγιον Μάρκο ἐσέβησαν, ἄρχισε νὰ τοὺς λέγῃ·
"Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, συντρόφοι, συγγενεῖς μου,
"ὁρᾶτε πῶς μᾶς ἀγαπᾷ ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης·
"τιμὴν καὶ διάφορον πολὺν μᾶς ἔστειλεν ἐμπρός μας,
"ὅνταν τὸ ἄνθος τῆς Φραγκίας, οἱ ἀφέντες οἱ μεγάλοι,
"ἦλθαν παρακαλῶντας μας στὴ χώρα μας ἀπέσω,
"νὰ δῶσουν τὸ λογάρι τους, κ' ἡμεῖς τὰ πλευ|τικά μας." f. 116r I
Ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες τῆς Βενετίας οἱ πρῶτοι,
εἶθ' οὕτως ὅλον τὸ κοινὸν ποῦ ἦσαν ἐκεῖ μετ' αὐτους,
τοὺς λόγους καὶ τὴν διδαχὴν τὰ ἔλεγεν ὁ δοῦκας,
μεγάλως τὸ ἐχάρηκαν, τὸν δοῦκα εὐχαριστοῦσιν
εἰς τὴν βουλὴν καὶ διδαχὴν ὅπου τοὺς ἐδιδάχτη·
ὁμοῦ τὸν ἐπροσκύνησαν, ὠμόσαν κι ἀφιρῶσαν
καὶ ἔστησαν νὰ πληρωθοῦν χωρὶς καμμίας προφάσεως.
Κι ἀφότου ἀφιρώσασιν κ' ἔστρεξαν τὴν βουλήν τους,
λαλοῦσιν τὸν μισὲρ Τζεφρὲν καὶ τοὺς καβαλλαρίους,
ποῦ ἦσαν ἐκεῖθεν μετ' αὐτὸν συντρόφοι μετ' ἐκεῖνον·

331 πλευθικά 341 πολλήν 342 σηνάσονται—μεγισθάνοι
345 ἄρχονται—ἀδελφὼ 347 πολλήν—ἐπρός 350 πλευθικά
360 ὁπου—αὐτῶν—ἐκιῶνων

βασηλευς 347 ὠμπρός f. 6v 349 παρεκαλόντα—απόσω 351 ακοῦσον ταῦτα 352 ὁποῦ εκη μενταύτους 354 τὸ χαρίσαση 355 δηατάκτοι 356 καὶ στέρξαν καὶ ἀφρόσαν 357 δια νὰ πρηροθη χόρης 358 ταφειέροσαν 359 μησὲρ τζ. 360 ὁποῦ τῆς ἔχε σιῶδροφι$^{\alpha}$ αμάδιω μετα κιῶνον

Η μισὶρ Ἀρίγο ντὲ Ἄντουλος, δοῦκας τῆς Βενετίας,
ἀπόκρισιν τοὺς ἔδωκεν, οὕτως τοὺς ἀποκρίθη· f. 10ᵛ
τὸ πῶς τὸ πρᾶγμα ὅπου ζητοῦν ἀρέσει τῆς Βενετίας.
Προστάγματα ἐποιήσασιν, ἔγραψαν, ἐβουλλῶσαν·
οὕτως τοὺς ἀφιρώσασι μὲ συμφωνίες μεγάλες,
ὅτι ἐὰν συμβῇ ὑπόθεσις κι οὐδὲν ἐλθοῦν οἱ Φράγκοι
τόσοι, ὅπου νὰ γεμίσουσιν τὰ πλευτικὰ καράβια,
τὰ θέλουν ἀρματώσουσι οἱ Βενετίκοι δι' αὔτους,
τὴν ἔξοδον τῶν πλευτικῶν τὰ ἠθέλαν ἐνεμείνει,
ἄνευ προφάσεως κι ἀφορμῆς νὰ τὴν ἔχουν πληρώσει.
Καὶ ἀφότου ἐκπληρώσασιν τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες,
ἀπηλογίαν ἀπήρασιν οἱ φράγκοι καβαλλάροι·
τὸν δοῦκα ἀπεχαιρέτησαν κι ὅλους τοὺς Βενετίκους,
ἐξέβησαν 'κ τὴν Βενετίαν, τὴν Λουμπαρδίαν ὡδέψαν,
στὸ Μουφαρὰν ἐσώσασι καὶ τὸν μαρκέσην ηὗραν·
λεπτῶς τὸν ἀφηγήσαντο τὴν πρᾶξιν καὶ τὸν βίον,
κι ὅσα ἐκατεστήσασιν μετὰ τοὺς Βενετίκους.
Ἀκούσων ταῦτα τοῦ Μουφαρᾶ ἐκεῖνος ὁ μαρκέσης,
μεγάλως εὐχαρίστησεν τὴν πρᾶξιν ὅπου ἐποιῆσαν.
Ἐν τούτῳ ἀπεχαιρέτησαν οἱ καβαλλάροι ἐκεῖνοι f. 11ʳ
τὸν Μπονιφάτσον, σὲ λαλῶ, ἐκεῖνον τὸν μαρκέσην·
ἐπέρασαν τῆς Λουμπαρδίας τὰ ὄρη τὰ μεγάλα,
εἰς τὴν Φιλάντρα ἀπέσωσαν ἐκεῖ ὅπου ἦτον ὁ κόντος,
ἐκεῖνος ὁ παμφρόνιμος ὁ Μπαντουής, σὲ λέγω.
Λεπτομερῶς τοὺς ἐρωτᾷ τὴν πρᾶξιν ὅπου ἐποιῆσαν
μὲ τὸ κουμοῦ τῆς Βενετίας, ἂν ηὗραν τὴν ὄρεξίν τους·
κι ὅσον τοῦ ἐπληροφόρεσαν τὰ ἔπραξαν καὶ ἐποῖσαν,
σφόδρα τοῦ ἐφάνηκεν καλόν, χαρὰν μεγάλη ἐποιῆσεν.
Ὁρίζει γράφει παρευτὺς εἰς ὅλα τὰ ρηγᾶτα
ἔνθα ἦσαν οἱ ἅπαντες οἱ πελεγρῖνοι ἐκεῖνοι,

361 ἀριγώ 367 πλευθικά 368 τὰ] νὰ 369 πλευθικῶν
370 ἀναπροφάσεως 374 ἐκ τὴν 376 ἀφηγήσατο 389 παρευθύς

Cod. T 361 ὁ μησὲρ ἠγας μτά μτουλος 362 ἔδωσε—ἀπεκρήθη 363 πράμα—ἀ. τον κεσῖῶον *sic!* 364 καὶ βουλοθη 366 ἀν—καὶ δὲν ελθοῦσι φράγγοι 367 ποῦ 368 τα θέλουν 369 οποῦ ἤθελαν πρὸσμίνη 370 χορὴς—ὅλα να τα πληρόσουν 372 ἐπήρασιν 373 ἐχερέτησαν 374 εκσέβησαν—τὴν λουμπ. περάσαν 375 εἰς τοῦ μονφ.—μαρκαίζην 376 ἀφιγίσατο f. 7ʳ

P μισὲρ 'Αρίγος Δάντολος, τῆς Βενετίας ὁ δοῦκας,
ἀπόκριση τοὺς ἔδωκεν, οὕτως τοὺς συντυχαίνει·
τὸ πῶς τὸ πρᾶγμα ποῦ ζητοῦν τῆς Βενετίας ἀρέσει.
Προστάγματα ἐποίκασιν, ἐγράψαν, ἐβουλλῶσαν·
οὕτως τοὺς ἀφιρώσασιν μὲ συμφωνίες μεγάλες,
ὅτι ἂν συμβῇ ὑπόθεσις κι οὐδὲν ἐλθοῦν οἱ Φράγκοι f. 116r II
τόσοι, καὶ οὐ γεμίσουσιν τὰ πλευτικά τους ὅλα,
τὰ θέλουν ἁρματώσουσιν δι' αὐτοὺς οἱ Βενετίκοι,
τὴν ἔξοδον τῶν πλευτικῶν ποῦ θέλουν ἀπομείνει,
ἄνευ προφάσεως τινὸς νὰ τὴν ἔχουν πληρώσει.
Κι ἀφόντες ἐπληρώσασι τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες,
ἀπολογίαν ἐπήρασιν οἱ φράγκοι καβαλλάροι·
τὸν δοῦκα ἀποχαιρέτησαν κι ὅλους τοὺς Βενετίκους,
τὴν Βενετίαν ἐξέβησαν, τὴν Λουμπαρδίαν ὠδέψαν,
στὸν Μουφαρὰ ἐσώσασιν καὶ τὸν Μαρκέζην ηὗραν·
λεπτῶς τὸν ἀφηγήθηκαν τὴν πρᾶξιν καὶ τὸν βίον,
καὶ ὅσα ἐκατέστησαν μετὰ τοὺς Βενετίκους.
'Ηκούσας ταῦτα ὁ μουφαρὰτ ἐκεῖνος ὁ μαρκέσης,
μεγάλως εὐχαρίστησε τὴν πρᾶξιν ὅπου ἐποῖκαν.
'Εν τούτῳ ἀπεχαιρέτησαν οἱ καβαλλάροι ἐκεῖνοι
τὸν Μπονοφάτσιον, σὲ λαλῶ, | ἐκεῖνον τὸν μαρκέσην, f. 116v I
τὴν Λουμπαρδίαν ἐπέρασαν, τὰ ὄρη τὰ μεγάλα,
εἰς τὴν Φιλάντρα ἐσώσασιν ἐκεῖσε εἰς τὸν κόντον,
'ς ἐκεῖνον τὸν πανφρόνιμον τὸν Μπαντουή, σὲ λέγω.
Λεπτομερῶς τοὺς ἐρωτᾷ τὴν πρᾶξιν ὅπου ἐποῖκαν
μὲ τὸ κουμοῦ τῆς Βενετίας, ἂν ἔποικαν τὸ θέλουν·
καὶ ἀφῶν τοῦ ἐπαράδωσαν τὴν πρᾶξιν ὅπου ἐποῖκαν,
πολὺ καλὸ τοῦ ἐφάνηκε, χαρὰν πολλὴν τὴν εἶχε.
'Ο ῥῆγας γράφει παρευτὺς εἰς ὅλα τὰ ῥηγᾶτα
ὅπου ἤσασιν οἱ ἅπαντες οἱ πελεγρῖνοι ἐκεῖνοι,

363 *sl*ωμφωνίαις 367–9 πλευθ. 368 τὰ]νὰ 370 ἀνέν 371 ἀφών τες
377 ἐκατέσθησαν 379 εὐχαρήσθησαν 384 σὲ κεῖνον 385 λεπτώ-
μερος 387 ἐπαράδοσε 388 πολλώ καλό 389 ὁ ῥῆγας *sic!*—παρευθύς

---

377 ἐκὰταστήσασι 378 εἰκούσε τ. του μωνφερὰν—μαρκέζης 379 ἐπήκαν
380 ἐν τούτοις 381 μπονηφάτζηο—μαρκέζη 383 φιλάνδρια ἐσόσασὶν
384 πὰν φρώνημος ὁ βαλδουβής 385 καταλεπτὸς—επήκαν 387 οσάν—τὰ
πράξαν καὶ ἐπείκαν 388 χ. μ. ἦχε

Η ὅπου ἦσαν ἐπάροντα τὸν σταυρὸν εἰς τὴν Συρίαν νὰ
ἀπέλθουν,
τὸ πῶς ἐκαταστήσασιν μετὰ τοὺς Βενετίκους,
νὰ ὁρμώσουσι τὰ πλευτικὰ τοῦ νὰ ἔχουσιν περάσει
εἰς τὸν ἐρχόμενον καιρόν, ἀπὸ τὸν μάρτιον μῆναν.
395 Ἐν τούτῳ ἐξῆλθε ἀπὸ ἁμαρτίας ἔμποδος εἰς τοὺς
Φράγκους
κι οὐδὲν ὡρμῆσαν νὰ ἀπελθοῦν ὅλοι ἐκ τὴν Βενετίαν·
οἱ Προβεντσάλοι ἀπήρασιν βουλὴν μετὰ τὸν κόντον
ἐκεῖνον ὅπου σὲ λαλῶ, τὸν κόντον τῆς Τουλούζας, f. 11v
διὰ τὸ εἶναι ἀπάνω εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ εἶχαν πλευτικά τους
400 νὰ ἔχουν περάσει ἀπ᾽ ἐκεῖ διὰ τὸ εἶχαν ἐπιδέξιο.
Καὶ ἐρχόμενος ὁ νέος καιρός, καθὼς σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
τῆς Φιλάντριας ὁ κόντος καὶ ἅπαντες ἐκ τῆς Φραγκίας
τὰ μέρη,
κι ὁ Μπονιφάτσος τοῦ Μουφαρᾶ, ἐκεῖνος ὁ μαρκέσης,
στὴν Βενετίαν ἀπήλθασι διὰ νὰ ἔχουσιν περάσει.
405 Κι ὡς εἶδαν ὅτι ἔλειπεν ὁ κόντος τῆς Τουλούζας
μὲ τὸν λαόν του κ᾽ ἕτερους ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα,
κι οὐκ ἦτον τόσος ὁ λαὸς τὰ πλευτικὰ γεμίσουν,
σκάνταλον μέγα ἐγίνετον ἀπὸ τοὺς Βενετίκους,
κι οὐκ ἤθελαν ν᾽ ἀφήσουσιν τοὺς Φράγκους νὰ ἀπεράσουν,
410 ἕως νὰ ἀποπληρώσουσιν τὲς συμφωνίες ὅπου εἶχαν,
τὴν ἔξοδον τῶν πλευτικῶν ὅπου τοὺς ἐπερσεῦαν.
Ὁ δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
μεγάλως ἐβλαστήμησε τὸ σκάνταλον ἐκεῖνο·
ἐσκόπησεν κ᾽ ἐβιάστηκεν τὸ πῶς νὰ τὸ ἡμερώσῃ.
415 Λοιπὸν ἐκεῖνον τὸν καιρὸν | ὅπου σὲ ἀφηγοῦμαι, f. 12r
ἡ πόλις τῆς Τσάρας—εὑρίσκετον ἐκεῖ εἰς τὴν Σκλαβουνίαν—
ροβολεμένη εὑρίσκετον κατὰ τῆς Βενετίας.
Κράζει καὶ λέγει τῶν Φραγκῶν, ὁλῶν τῶν κεφαλάδων,
τὸν Μπονιφάτσιον πρότερον τὸν Μουφαρᾶ μαρκέση,

393, 399, 407 πλευθικά 408, 413 σκάνδαλον 411 πλευθικῶν

Cod. T 391 ὁποῦ επήραν τὸν 392 εκαταιστήσασι 393 νὰ ορμίσουσι
κηστἰω Συρία να πάσι 394 απε 395 εἰσῆλθε 396 στὴν βεν.
397 προβεξάλη επήρ.—κόνται 398 σοῦ λ. ὁ κόνται τὴς τουλούτζας 399 omitted
400 αποκὴ διατὶ ἦτον πλέο πιδέξο 401 αναφηγοῦμε 402 ὁ κόνται της

P *ὅπου ὠμόσαν στὸν Χριστὸν εἰς τὴν Συρίαν νὰ πᾶσιν,*
τὰ εἴτι ἐκατέστησαν μετὰ τοὺς Βενετίκους·

εἰς τὸν ἐρχόμενον καιρὸν οἱ πάντες νὰ κινήσουν.
Εἰς τοῦτο ἐπροξενέθηκεν ἔμποδος εἰς τοὺς Φράγκους
κι ὅλοι οὐδὲν ὡρμήσασιν νὰ πᾶν στὴν Βενετίαν·
οἱ Προβεντσάλοι ἐπήρασιν βουλὴν μετὰ τὸν κόντον
ἐκεῖνον ὅπου σὲ λαλῶ, αὐτεῖνον τῆς Τουλούζας,
διατὶ ἦσαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἶχαν πλευτικά τους, f. 116ᵛ II
νὰ ἔχουν περάσει ἀπ' ἐκεῖ δι' οὗ εἶχαν τὸ πιδέξιο.
Καὶ ἐλθόντας ὁ νέος καιρὸς καθὼς σὲ τὸ δηγοῦμαι,
ὁ κόντες Φλάντρας κι ἅπαντες ἐκ τῆς Φραγκίας τὰ μέρη,
κι ὁ μαρκέσης ντὲ Μουφαράτ, αὐτὸς ὁ Μπονοφάτζιος...

Κι ὡς εἶδαν ὅτι ἔλειπεν ὁ κόντος τῆς Τουλούζας
μὲ τὸν λαὸν τὸν ἕτερον ἀπὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα,
κι οὐκ ἦτον τόσος ὁ λαὸς τὰ πλευτικὰ γεμώσουν,
σκάνταλο μέγα ἐγένετον ἀπὸ τοὺς Βενετίκους,
κι οὐκ ἤθελον ν' ἀφήσουσιν τοὺς Φράγκους νὰ περάσουν,
ὅσον νὰ ἐκπληρώσουσιν τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες,
τὸν ἔξοδον τῶν πλευτικῶν ὅπου νὰ τοὺς περάσουν.
Ὁ δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
μεγάλως τὸ ἐλυπήθηκεν τὸ σκάνταλον ἐκεῖνον·
ἐσκόπησε ἐβιάστηκε τὸ πῶς νὰ τὸ ἡμερώσῃ.
Λοιπὸν ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὅπου σὲ ἀφηγοῦμαι,
ἡ πό|λις Τσάρα—εὑρίσκετον ἐκεῖ στὴν Σκλαβουνία— f. 117ʳ I
ροβελεμένη εὑρίσκετον κατὰ τῆς Βενετίας.
Λαλεῖ καὶ λέγει τῶν Φραγκῶν, ὅλων τῶν κεφαλάδων,
τοῦ Μπονοφάτσιου πρότερον ντὲ Μουφαρᾶ μαρκέση,

392 *ἐκατέσθησαν* 395 *ἐπροξενέθηκαν* 399, 407, 411 *πλευθ.* 402 *ὁ κ. τῆς Φιλάντρας* 408, 413 *σκάνδαλο* 414 *ἐβιάσθηκε*

Φιλάνδριας καὶ ὅλη εκ τὴς φραγγίας 403 *μπονηφάτζηος—μονφερὰ* 404 *εχουν* 405 *εἴδασι—ὁ κόνταις τ. τουλούτζας* 406 *καὶ ἄλοι πλήσι ἔτεροι* f. 7ᵛ 407 *γεμίσα* 409 *ἤθελα ναφηκουσι—ναπεράσου* 410 *ναπληρόσουσιν τὴν σιωμφονίαν ὅπου ἔχουν* 413 *ἐβλασφήμησε* 415 *τὸν γκερον—σᾶς ἀφ.* 416 *ηβρήσκετον* 417 *ρὲβελεμένι* 418 *καὶ κ. λ. τὸν φρανγκό ὅλλον τῶν γκεφαλάδον* 419 *μαρκέζη*

Η *ὅπου ἦτον 's ὅλους κεφαλὴ ἔνοχος τοῦ φουσσάτου·*
δεύτερον πάλε ἀπ' αὐτὸν τὸν Παντουὴν ἐκεῖνον,
τὸν κόντον τῆς Φιλάντριας, [σὲ λαλῶ,] ὅπου ἦτον πρῶτος
's ὅλους·
"Ἄρχοντες, λέγω πρὸς ἐσᾶς, ἂν θέλετε νὰ λείψῃ
" τὸ σκάνταλον κ' ἡ ταραχὴ ὅπου ἔνι στὸ φουσσᾶτο,
" ἂν θέλετε τοῦ νὰ γενῇ καὶ νὰ τὸ ὑποσχεθῆτε,
" τὴν Τσάραν, ποῦ εἰς τὴν Σκλαβουνίαν ἐνῷ μᾶς ροβολεύει,
" νὰ πολεμήσετε αὐτὴν μετὰ τὴν δύναμίν σας,
" καὶ νὰ τὴν παραδώσετε εἰς τοῦ κουμοῦ τὰς χεῖρας,
" ἡμεῖς νὰ σᾶς χαρίσωμε τὴν ἔξοδον ἐτούτην
" ὅπου ἔνι αὐτῶν τῶν πλευτικῶν ὁποῦ σᾶς τὴν ζητοῦμε."
Ἐνταῦτα ἐσυμβιβάστησαν οἱ Φράγκοι, τὸ ἐστεργῆσαν·
ἐποίησαν τὲς συνθῆκες τους καὶ τὲς συμβίβασές τους·
ὁ δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας ὁμοῦ μὲ τὸν λαόν του f. 12ᵛ
ἐσέβησαν στὰ πλευτικά, 's ἐκεῖνα ὅπου ἐπερσεῦαν,
ὡρμώσασι κ' ἐξέβησαν ἀπὸ τὴν Βενετίαν·
ἐκεῖ στὴν Τσάραν ἤλθασιν, ἐπιάσαν τὸν λιμιῶνα.
Ἐν τούτῳ οἱ Φράγκοι πρόθυμα, μετὰ σπουδῆς μεγάλης,
πεζεύουν ἐκ τὰ κάτεργα, τὴν χώραν πολεμοῦσιν·
ἀπὸ σπαθίου τὴν ἔπιασαν, τῆς Βενετίας τὴν δίδουν,
ἐπλήρωσαν τὸν ὅρκον τους καὶ τὴν ὑπόσχεσίν τους.
Ἐνταῦτα ἄρξομαι ἀπ' ἐδῶ, θέλω τοῦ νὰ σκολάσω
ἐτοῦτο ὅπου ἀφηγήσομαι, ἄλλο νὰ καταπιάσω,
τὸ πῶς ἐγίνη ἡ ἔμποδος ἐκεινῶν τῶν πελεγρίνων,
κι ἀφῆκαν τὸ ταξεῖδι τους ἐκεῖνο τῆς Συρίας,
κι ἀπῆλθαν κ' ἐκερδίσασιν τὴν Κωνσταντίνου πόλιν.
Ἐτότε ἐκεῖνον τὸν καιρόν, ὅπου σᾶς ἀφηγοῦμαι,
ἦτον βασιλέας τῆς πολέου, ἐκεινῆς τῆς Κωνσταντίνου,
ὁ βασιλεὺς τῶν Ρωμαίων, κὺρ Σάκης ὁ Βατάτσης·
εἶχε αὐτάδελφον κακόν, Ἀλέξιον τὸν ἐλέγαν·

420 *εἰς ὅλους* 422 *α*ᵀ *εἰς ὅλους* 424 *σκάνδαλον* 426 *ὅπου*
430, 434 *πλευθ.* 431, 441 *ἐνταῦθα* 436 *ἐπίασαν* 439 *τῆς δίδουν*
442 *ἐν τούτῳ* 444 *ἐκείνης τῆς σ.* 447 *τῆς κῶν*ᵀᴺ

Cod. T 421 *βαλδουβήν* 424 *ὀπόνε* 425 *α θέλετε τι να γενὴ, ἐσὴς νὰ*
πὸς χεθοίται 426 *ὀπὸν στὴ σκλ.* 428 *νὰ μτὴ παρεδώσεται* 430 *ὀπόνε*
431 *ἐσηνή βάστησαν—ἐστέρξαν* 432 *ἐπίκαν—συνηβασές τους* 433 *με τὸ λαό*
434 *περσεύγαν* 435 *ορμίσασει καὶ σέβησαν* f. 8ᵀ 435ᵃ *εἰ πελεγρίνη*

P ὅπου ἦτον πρῶτος, κεφαλὴ εἰς ὅλον τὸ φουσσᾶτο·
δεύτερον πάλιν ἀπ' αὐτὸν τὸν Μπαντουὴν ἐκεῖνον,
τὸν κόντον Φλάντρας, σὲ λαλῶ, ὁποῦτον πρῶτος
πάντων·
"Ἄρχοντες, λέγω πρὸς ἐσᾶς, ἂν θέλετε νὰ λείψῃ
"τὸ σκάνταλο κ' ἡ ταραχὴ ὅπου ἔναι στὸ φουσσᾶτο,
"ἂν θέλετε ὅτι νὰ γενῇ καὶ νὰ ὑποσχηθῆτε,
"τὴν Τσάρα, ὅπου εἰς τὴν Σκλαβουνίαν ὅπου μᾶς ροβελέψῃ,
"νὰ πολεμήσετε αὐτὴν μετὰ τῆς δύναμής σας,
"καὶ νὰ τὴν παραδώσετε εἰς τοῦ κουμοῦ τὰς χεῖρας,
"ἡμεῖς νὰ σᾶς χαρίσωμε τὴν ἔξοδον ἐτούτην
"ὅπου ἔνι γὰρ τῶν πλευτικῶν ὅπου σᾶς τὴν ζητοῦμε."
Καὶ οὕτως συμβι|βάζονται οἱ Φράγκοι, τὸ ἐστέρξαν· f. 117r 11
ἐποῖκαν τὰς συνθήκας τους καὶ τὲς συμβίβασές τους·
ὁ δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας ὁμοῦ μὲ τὸν λαόν του
ἐσέβησαν στὰ πλευτικά, 's ἐκεῖνα ὅπου ἐπερσεῦαν,
ὡρμήσασιν κ' ἐξέβησαν ἀπὸ τὴν Βενετία·
ἐκεῖ στὴν Τσάρα ἤλθασιν, ἐπιάσαν τὸν λιμέναν.
Εἰς τοῦτο οἱ Φράγκοι πρόθυμα, μετὰ σπουδῆς μεγάλης,
πεζεύουν ἐκ τὰ κάτεργα, τὴν χώρα πολεμοῦσιν·
ἀπὸ σπαθίου τὴν ἔπιασαν, τῆς Βενετίας τὴν δίδουν,
ἐπλήρωσαν τὸν ὅρκον τους καὶ τὴν ὑπόσχεσίν τους.
Ἐν τούτῳ θέλω ἀπ' ἐδῶ ὅπως νὰ τὸ σκολάσω,
καὶ ἄλλο τοῦ νὰ ἄρξωμαι τοῦ νὰ καταπϊάσω,
τὸ πῶς ἐγίνη ἔμποδος αὐτῶν τῶν πελεγρίνων,
κι ἀφῆκαν τὸ ταξεῖδιν τους ἐκεῖνο τῆς Συρίας,
κι ἀπῆλθον καὶ ἐκέρδισαν τὴν Κωνσταντίνου πόλιν.
Τότε ἐκεῖνον τὸν καιρόν, ὅπου σᾶς ἀφηγοῦμαι,
εἰς τὴν πόλιν τοῦ βασιλέως, τοῦ μέγα Κωνσταντίνου, f. 117v 1
ὁ βασιλεὺς γὰρ τῶν Ρωμαίων, κὺρ Σάκης ὁ Βατάτσης, Ἀλέξιος αὐτάδελφος Ἰσάκου.
εἶχεν αὐτάδελφον κακόν, Ἀλέξιον τὸν ἐλέγαν·

422 φλάντραν 424 σκάνδαλο 426 ροβελεύση 430, 434 πλευθ. 431 σιωμβὴβαζωνται 435 ὁρμώσασασιω 440 τὸν ὅρκον του 442 ἄλον 443 ἔμποδων 446 σαναφηγούμαι 448 φραγκόν has been erased and instead of it ρομαίον has been written in the margin.

καὶ ὅλλο ὁμου μετὰ τοὺς Βενετίκους 438 πὲζεύγουν 439 δίδου 442 εν τούτο παφηγοῦμε εδὸ 443 ο ἔμποδος κιωὸν 444 εκιὼο 445 καὶ απήλθα καὶ εκέρδεσα τὴν γκοσταντίνου πόλιν 446, 447 omitted 448 κὺρ σάκιος βατάζης καὶ βασιλεὺς ρομέον

Η *τὸν βασιλέαν ἐτύφλωσε, τὴν βασιλείαν ἀπῆρεν.* f. 13r
Ἐκεῖνος γὰρ ὁ βασιλεὺς κὺρ Σάκης ὁ Βατάτσης
μὲ τοῦ ρηγὸς τὴν ἀδελφήν, ἐκεινοῦ τῆς Ἀλαμάνιας,
εἶχεν υἱὸν παράξενον, Ἀλέξιον τὸν ἐλέγαν·
τὸ ἰδεῖ ὅτι ἐτύφλωσεν ἐκεῖνος τὸν πατήρ του,
εὐθέως ἐμίσσεψε ἀπ' ἐκεῖ, στὴν Ἀλαμάνια ἐδιάβη,
ἐκεῖ στὸν θεῖον του ἀπέσωσεν στὸν ρῆγαν τῆς Ἀλαμάνιας·
λεπτῶς τοῦ ἀφηγήσατο τὴν πρᾶξιν καὶ τὸν βίον,
τὸ πῶς ὁ θεῖος του ὁ ἀσεβὴς τὴν βασιλειαν ἀπῆρεν.
Ὁ ρῆγας γάρ, ὡς τὸ ἤκουσεν, μεγάλως τὸ ἐλυπήθην·
ἐσκόπησεν, ὡς φρόνιμος, τὸ πῶς νὰ τοῦ βοηθήσῃ.
Ἐν τούτῳ λέγει πρὸς αὐτόν· "Τιέ μου καὶ ἀνεψιέ μου,
"τὸ τί σὲ ποιήσει οὐδὲν ἔχω εἰς τοῦτο, τὸ μὲ λέγεις·
"ὅμως μαντᾶτα ἤκουσα—συντόμως μὲ τὰ ἠφέραν—
"τὸ πῶς τὸ πλῆθος τῶν Φραγκῶν ποῦ στὴν Συρία
ὑπαγαίνουν,
"ἐκεῖ στὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ, στὴν Βενετίαν ἐσῶσαν.
"Λοιπὸν ἐμένα φαίνεται, ἂν θέλῃς [ὅτι] νὰ τὸ ποιήσῃς,
"καὶ δυνηθῇς νὰ ὑποσχεθῇς τοῦ Πάπα τῆς Ρώμης ἐτοῦτο, f. 13v
"ὅτι. ἂν ὁρίσῃ τοῦ λαοῦ, ἐκείνων τῶν πελεγρίνων,
"ν' ἀφήσουν τὸ ταξεῖδιν τους, ἐκεῖνον τῆς Συρίας,
"καὶ ἀπέλθουν στὴν Κωνσταντινούπολιν νὰ σοῦ τὴν
παραδώσουν,
"νὰ πιάσουν τὸ βασίλειον σου νὰ ἔχῃς τὴν ἀφεντία σου,
"νὰ ποιήσουν πάντας τοὺς Ρωμαίους νὰ σέβωνται τὸν
Πάπαν,
"τῆς Ρώμης γὰρ τὴν ἐκκλησίαν νὰ ἔχουν προσκυνήσει,
"νὰ εἶναι ἕνα μετὰ μᾶς εἰς τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν—
"οὕτως ἐλπίζω καὶ θαρρῶ στὴν βασιλείαν σου νὰ ἔλθῃς."
Ἀκούσων ταῦτα ὅπου λαλῶ Ἀλέξιος ὁ [νέος] Βατάτσης,
ὅλα τὰ ὑποσχήθηκεν, ἔταξεν νὰ τὰ ποιήσῃ.
Κι ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, πρόθυμα νὰ ὑποσχιέται,

454 *τὸν πῆρ του* 458 *ἀπῆρεν τὴν βασ. του* 461 *ἀνεψίε* 464 *ὅπου*
470 This line can be corrected thus: *κ' ἐκεῖ στὴν Πόλιν ν' ἀπελθοῦν νὰ* or *καὶ τὴν Κωνστ. νὰ* 472 *ποιήσαν*

Cod. T 450 *επήρε* 451 *σάκιος* 452 *αλεμάνιας* 454 *ὁ θειὸς του τὸν πατήρ του* 455 *ευθὺς—στην ἀ. ἤλθεν* 456 *στὸ ρίγα της α.* 457 *ἐφηγίθηκαι* 458 *επὴρ τη βασ.* 459 *γάρ* om.—*ληπίθη* 460 *να τὸν β.*

P *τὸν βασιλεαν ἐτύφλωσεν, τὴν βασιλείαν ἐπῆρε.*

Κὺρ Σάκης ὁ Βατάτζης.

'Αλέξιος υἱὸς 'Ισάκου.

'Εκεῖνος γὰρ ὁ βασιλεὺς κὺρ Σάκης ὁ Βατάτσης
μὲ τοῦ ρηγὸς τὴν ἀδελφήν, αὐτοῦ τῆς 'Αλαμάνιας,
εἶχεν υἱὸν παράξενον, 'Αλέξιον τὸν ἐλέγαν·
ὡς εἶδεν ὅτι ἐτύφλωσεν ὁ θεῖος του τὸν πατήρ του,
εὐθέως μισσεύει ἀπ' ἐκεῖ, ὑπᾷ στὴν 'Αλαμάνιαν,
ἐκεῖ στὸν θεῖον του ἔσωσεν, ρῆγαν τῆς 'Αλαμάνιας·
λεπτῶς τοῦ ἀφηγήθηκεν τὴν πρᾶξιν καὶ τὸν βίον,
τὸ πῶς ὁ θεῖος ὁ ἄνομος τὴν βασιλείαν ἐπῆρεν.
Κι ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, πολλὰ τὸ ἐλυπήθην·
ἐσκόπησεν, ὡς φρόνιμος, πῶς νὰ τοῦ βοηθήσῃ.
'Εν τούτῳ λέγει πρὸς αὐτόν· "Τιὲ καὶ ἀνεψιέ μου,
"τὸ τὶ σὲ ποίσω οὐδὲν ἔχω εἰς | τοῦτο ὅπου μὲ λέγεις· f. 117v II
"ὅμως μαντᾶτα ἤκουσα—συντόμως μὲ τὰ ἠφέραν—
"τὸ πῶς τὸ πλῆθος τῶν Φραγκῶν ποῦ ὑπᾶσιν στὴ Συρίαν,
"ἐκεῖ στὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ, στὴν Βενετίαν ἐσῶσαν.
"Λοιπὸν ἐμένα φαίνεται, ἂν θέλῃς νὰ τὸ ποιήσῃς,
"καὶ δυνηθῇς νὰ ὑποσχεθῇς τοῦτο τοῦ Πάπα Ρώμης,
"ὅτι νὰ ὁρίσῃ τὸν λαὸν αὐτῶν τῶν πελεγρίνων
"νὰ ἀφήσουν τὸ ταξεῖδι τους ἐκεῖνο τῆς Συρίας,
"νὰ πᾶν στὴν Κωνσταντινόπολιν νὰ σὲ τὴν παραδώσουν,
"νὰ πιάσῃς τὸ βασίλειον σου [ἐκεῖ] νὰ ἔχῃς τὴν ἀφεντία,
"καὶ νὰ ποιήσῃς τοὺς Ρωμαίους νὰ προσκυνοῦν τὸν Πάπαν,
"τῆς Ρώμης γὰρ τὴν ἐκκλησίαν συνήβασιν νὰ ποίσουν,
"νὰ ἕνι ἕνα μετ' ἐμᾶς εἰς τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν—
"οὕτως ὀλπίζω καὶ θαρρῶ νὰ ἔχῃς τὴν βασιλεία σου."
Τοὺς λόγους ὡς τοὺς ἤκουσεν 'Αλέξιος ὁ Βατάτσης,
ὅλα τὰ ὑποσχέθηκεν, ἔταξεν νὰ τὰ ποιήσῃ.
Κι ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, προθύμως | ὑποσχέται, f. 118r I

454, 458 *θιὸς* 463 *σιώτομος* 464 *ὁπου* 471 *νὰ πιήσης τὸ β.*

462 *σὲ πύσω δενεχὸ—το] ποῦ* 463 *σύντομα με τα ἠφέρα* 464 *παγένουν* 465 *στὸν ἅγιον τάφο τοῦ χῦ—ἐσόσα* f. 8v 466 *α θέλης να* 468 *τὸν λαὸν εκείνο* 470 *καὶ νὰπελθοὺν καὶ βάλοὶωσε στὴν κοσταντινουπόλιν* 471 *καὶ νάχης τὸ βασίλειο σου νάχης την αφεντία* 472 *νὰ πύσεις π.* 473 *αν τωε πρὸσκυνοῦσιν* 475 *καὶ οὗτος—νάλθης* 476 *ἀλέξης ὁ βατάτζης* 477 *ηπὸ σχέσθηκε ἔσταξε* 478 *π. εἶπος χεται*

Η ὥρισε, γράφουσι γραφάς, πιττάκια εἰς τὸν Πάπα·
μαντατοφόρους ὥρθωσε καὶ εἰς αὗτον ἀποστέλνει,
λεπτομερῶς τοῦ ἐμήνυσεν ὅσον λέγω ἐνταῦτα.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ ἃ λάχῃ νὰ βαρειέσαι;
Ὁ Πάπας, ὡς τὸ ἤκουσεν, ἐχάρηκε μεγάλως·
ὥρισε, ἔγραψαν παρευτὺς ἐκεῖ εἰς τοὺς πελεγρινους, f. 14r
γαρδενάριν ἀπέστειλε, λεγᾶτον τὸν ἐποιῆσεν.
Εὐχὴν καὶ παρακάλεσιν ἀπέστειλεν εἰς ὅλους,
ὅτι, ἐὰν ἀφήσουν τῆς Συρίας ἐκεῖνο τὸ ταξεῖδιν,
[νὰ ἀπέλθουν] εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν νὰ βάλουν
τὸν Ἀλέξην,
τοῦ βασιλέως γὰρ τὸν υἱόν, ἐκεινοῦ τοῦ κὺρ Σάκη,
εἰς τὸ σκαμνὶ τῆς βασιλείας νὰ τὸν ἔχουν θρονιάσει,—
ὅσοι ἀποθάνουν εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ταξεῖδιν,
νὰ ἔχουν συμπάθειον κι ἄφεσιν ἀπὸ τὲς ἁμαρτίες τους,
ὥσπερ νὰ ἀποθάνασιν εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφον.
Ὁ γαρδενάρης ποῦ λαλῶ, ἐκεῖνος ὁ λεγᾶτος,
ἐπῆρεν τὰ προστάγματα τοῦ ἁγιωτάτου Πάπα·
ὥδεψε ἀπὸ τὴν Λουμπαρδίαν, στὴν Βενετίαν ἐσῶσεν,
ἐσέβην εἰς τὸ κάτεργον, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Τσάραν.
Ἐκ τὸ ἄλλο μέρος ἔσωσεν Ἀλέξης ὁ Βατάτσης·
ὁ ῥῆγας τὸν ἀπέστειλεν ἀπὸ τὴν Ἀλαμάνιαν.
Ἀφότου ἀποσώσασιν ἐκεῖσε εἰς τὴν Τσάραν,
ἐγένετον διαλαλημὸς 'ς ὅλους τοὺς πελεγρίνους, f. 14v
νὰ σωρευτοῦν κι ἀκούσωσι τὸν ὁρισμὸν τοῦ Πάπα.
Ἐν τούτῳ τοὺς ἐσύντυχεν ἐκεῖνος ὁ λεγᾶτος,
τοῦ Πάπα τὰ προστάγματα ὥρισεν κι ἀναγνῶσαν.
Λεπτομερῶς τοὺς ἔδειξεν τὴν στράταν τῆς Πολέου,
τὸ πῶς ἔνι διαφορικὴ πλέον παρὰ τῆς Συρίας·
ἐπεὶ ἔνι διὰ καλλιώτερον τοὺς χριστιανοὺς νὰ βάλουν

481 ἐνταῦθα 484 παρευθύς 487 ἐκείνον 491 εἰς αὗτον ἐκεῖνον 494 ὅπου 497 ἀπῆλθαν 498 ἄλλον 504 ὥρισαν

Cod. T 479 γραφουνε γραφὲς πειτάκη 480 μ. ἔστιλε 481 τω μείνησε 482 ανλάχη 484 γράφουν 485 καὶ γαρδενάλε 486 παρεκαλ. 487 νὰ φύσουν το ταξοίδι τους εκηνον της σουρίας 488 νὰ πὰν στην γγοσταντινόπολη 490 καὶ ναν τωνε θρονιάσουν 491 αποθάνουνε 492 νάχουν

P ὁρίζει, γράφουσιν γραφές, πιττάκια εἰς τὸν Πάπα,
480
λεπτομερῶς τὸν ἔγραψεν ὡσὰν σὲ λέγω ἐνταῦτα.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ καὶ νὰ βαρῶ τὸ νοῦ σου;
Ὁ Πάπας, ὡς τὸ ἤκουσεν, ἐχάρηκεν μεγάλως·
ὥρισεν, γράφουν παρευτὺς ἐκεῖ τῶν πελεγρίνων,
485 γαρδινάλεον ἀπέστειλεν, λεγᾶτον τὸν ἐποῖκεν·
εὐχὴν καὶ παρεκάλεσιν ἀπέστειλεν εἰς αὖτους,
ὅτι, ἂν ἀφήσουν τῆς Συρίας ἐκεῖνο τὸ ταξεῖδι,
εἰς τὴν Κωνσταντινόπολιν [νὰ ὑπᾶν] νὰ βάλουν τὸν
Ἀλέξιον,
τοῦ βασιλέως τὸν υἱόν, ἐκείνου τοῦ κὺρ Σάκη,
490 στὸν θρόνον τὸν βασιλικὸν νὰ τὸν ἔχουν θρονιάσει,—
ὅσοι ἀπεθάνουν εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ταξεῖδι,
νὰ ἔχουσιν συμπάθειον ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες τους,
ὡσὰν νὰ ἀποθνήσκουσιν διὰ τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφον.
Ὁ γαρδινάλιος ποῦ λαλῶ, ἐκεῖνος ὁ λεγᾶτος,
495 ἐπῆρεν τὰ προστάγματα,
ὥδεψεν ἐκ τὴν Λουμπαρδίαν, στὴν Βενετίαν ἐσῶσεν, f. 118r II
ἐσέβηκεν σὲ κάτεργον, ἐδιέβη εἰς τὴν Τσάραν.
Ἐκ τὸ ἄλλο μέρος ἔσωσεν Ἀλέξιος ὁ Βατάτσης·
ὁ ῥῆγας τὸν ἀπέστειλεν ἀπὸ τὴν Ἀλαμάνια.
500 Ἀφῶ γὰρ ἀπεσώσασιν ἐκεῖσε εἰς τὴν Τσάραν,
ἐγίνοντον διαλαλημὸς 's ὅλους τοὺς πελεγρίνους,
νὰ συναχτοῦν, νὰ ἠκούσουσιν τὸν ὁρισμὸν τοῦ Πάπα.
Ἐτοῦτο τοὺς ἐσύντυχε ἐκεῖνος ὁ λεγᾶτος,
τοῦ Πάπα τὰ προστάγματα ὥρισε κι ἀναγνῶσαν.
505 Λεπτομερῶς τοὺς ἔδειξε τὸν δρόμον τῆς Πολέου,
πῶς ἔνι διαφορικὸς πλέον παρὰ τῆς Συρίας·
ἐπεὶ ἔνι διὰ καλίτερον τοὺς χριστιανοὺς νὰ βάλουν

481 λεπτώμερος 484 παρευθύς 486 ἀπέσθηλεν 488 στὼ
490 τὸν θρόνον 492 ἀπὸ τῆς 493 ἀποθνήσκασιω 501 διαλαλαμός
505 λεπτόμερος—τὸν δρόνμον 506 διαφορικόν

σημπάδηο 493 εἰς του κῦ 494 ὁ γαρδενάλες οποῦ σὲ λ. f. 9r
496 ὅδεσε ἐκ. 500 απεσώσασι 501 ἐγιώε τον 502 νὰ σωρευθοῦ να
σόσουσιν 503 and 504 omitted 505 πολήον 506 ἔναι—πλεό παρισιρίας
507 ἐνε

Η εἰς ἰσιασμὸν καὶ ὁμοιότητα, τοὺς Φράγκους μὲ τοὺς Ρωμαίους,
παρὰ νὰ ὑπάγουν στὴν Συρία ἄνευ καμμίας ἐλπίδος.
Πολλὰ ἐταραχεύτησαν τινὲς εἰς τὰ φουσσᾶτα,
ὅπου ἀγαποῦσαν ν' ἀπελθοῦν ἐκεῖ στὸν ἅγιον τάφον·
καὶ διὰ τὸ ἰσιάστησαν οἱ καλλιώτεροί τους
νὰ ἀφήκουν τὴν στράταν τῆς Συρίας, ν' ἀπέλθουν εἰς τὴν Πόλιν,
ἐστράφησαν εἰς τὴν Φραγκίαν τινὲς πλεῖστοι κλερᾶδες·
διὰ τοῦ λεγάτου τὴν διδαχήν, διὰ τὴν εὐχὴν τοῦ Πάπα,
ἐπέσαν οἱ ἄλλοι εἰς ὄρεξιν νὰ ἀπέλθουν εἰς τὴν Πόλιν.
Ὁ δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας ἰδὼν τὴν προθυμίαν,
ὡσαύτως ὅλον τὸ κοινὸν τῆς Βενετίας μετ' αὐτον, f. 15r
εἶπαν κ' ἐσυμβουλεύτησαν νὰ ὑπάουν κι αὐτοὶ στὴν Πόλιν,
ἀφεὶν εἶχαν τὰ πλευτικὰ ἐκεῖνα τὰ περσά τους·
ἐπεὶ ἂν ἠθέλαν νὰ στραφοῦν στὴν Βενετίαν ὀπίσω,
ὡς ἐντροπή, κατηγορία ἦτον τῆς Βενετίας.
Ἐν τούτῳ ἐσυμβιβάστησαν, εἰς τοῦτο ἀφιρῶσαν,
ὅτι διὰ τὴν συμπάθειον τοῦ ἁγιωτάτου Πάπα,
καὶ δεύτερον διὰ τὴν τιμὴν ὅλης τῆς Βενετίας,
νὰ ὑπάουν κι αὐτοὶ στὴν συντροφίαν ἐκεῖ τῶν πελεγρίνων.
Καὶ ἀφότου ἐσυμβιβάστησαν οἱ ἅπαντες τοῦ φουσσάτου,
ἀπὸ τὴν Τσάρα ἐξέβησαν, ὠρθῶσαν καὶ ὑπαγαῖναν·
ὀλόρθα ὑπάουν τῆς Ρωμανίας, ἐσῶσαν εἰς τὴν Πόλιν·
οἱ Φράγκοι ἐπεζέψασιν εὐθέως εἰς τὴν στερέαν,
κ' οἱ Βενετίκοι ἐστήκασιν ἀπάνω εἰς τὰ καράβια.
Τῆς Πόλεως γὰρ νὰ σὲ ἔχω εἰπεῖ τὸ πῶς κεῖται ἡ χώρα·
ὡς ἄρμενον τὴν προσομοιῶ, τρίγωνος γὰρ ὑπάρχει,
τὰ δύο μέρη στὴν θάλασσαν, τὸ τρίτον στὴν στερέαν.
Διατὶ τὸ βάθος τοῦ γιαλοῦ ἔνι βαθὺ καὶ μέγα, f. 15v

508 ὠμότητα 516 οἱ ἄλλοι] ὅλοι 520 πλευθικά 521 ὀπίσω εἰς τὴν βενετ. 524 τὴν συμπάθιον τὴν πολλήν 533 ὡς ἄρμενος τὴν προσορμῶ τρίγγονος

Cod. T 508 ομότιτα τοὺς φ. καὶ ρ. 509 περὶ να πάμε στη σ. α. καμοίας 510 πολλὰ εταράχθησαν τινὲς ἐκξε κἰωα τὰ φουσατα 512 καὶ οσ εἰσαν ὁτη ἐσηάστησαν 513 ναφήσουν—νὰπέλθουνε 514 τινε π. αλ^{e}ραδες 515 ὅμος δια τοὺ λ. 516 ναπέλθουν 517 ο τόζες 519 εσηβουλ.—να ηπὰν 520 αφὸν—τὰ περισάτους 521 αθέλουν 522 κατηγοριὰ καὶ ἐντροπὶ εἰς τον

P εἰς πίστιν καὶ ὁμόνοιαν, τοὺς Φράγκους καὶ Ρωμαίους,
παροῦ νὰ ὑπᾶσι στὴν Συρίαν ἄνευ καμμίας ὀλπίδος.
Πολλὰ ἐταραχεύτησαν τινὲς εἰς τὸ φουσσᾶτο· f. 118v 1
καὶ διατὶ ἰσιάστησαν οἱ φρονιμώτεροί τους
νὰ ἀφήσουν τὸν δρόμον τῆς Σουρίας, ν' ἀπέλθουν εἰς τὴν Πόλιν,
ἐστράφησαν εἰς τὴν Φραγκίαν πολλοὶ ἀπὸ ἐκείνους·
διὰ τοῦ Πάπα τὴν εὐχὴν καὶ διδαχὴν λεγάτου,
ἐπέσαν οἱ ἄλλοι εἰς ὄρεξιν νὰ ὑπᾶσιν εἰς τὴν Πόλιν.
Ὁ δοῦκας δὲ τῆς Βενετίας, τὴν προθυμίαν ὡς εἶδεν,
ὡσαύτως ὅλον τὸ κοινὸν τῆς Βενετίας μετ' αὐτον,
εἶπαν, ἐσυμβουλεύτηκαν νὰ ὑπᾶσιν εἰς τὴν Πόλιν,
ἀφοῦ εἴχασιν τὰ πλευτικὰ ἐκεῖνα τὰ περίσσια·
ἐπεὶ ἂν ἤθελαν στραφῆ στὴν Βενετίαν ὀπίσω,
ὡς ἐντροπή, κατηγορία, ἦτον τῆς Βενετίας.
Ἐν τούτῳ ἐσυμβιβάστηκαν καὶ οὕτως ἀφιρῶσαν,
ὅτι διὰ τὴν συμπάθειον τοῦ ἁγιωτάτου Πάπα,
καὶ δεύτερον διὰ <τὴν> τιμὴν ὅλης τῆς Βενετίας,
νὰ ὑπᾶν κι αὐτοὶ εἰς συντροφίαν αὐτῶν τῶν πελεγρίνων.
Κι ἀφῶν | ἐσυμβιβάστηκαν ἅπαντες τοῦ φουσσάτου, f. 118r II
ἐκ τὴν Τσάρα ἐξέβησαν, ὤρθωσαν, ὑπαγαίνουν·
ὀρθὰ ὑπᾶν τῆς Ρουμανίας, ἔσωσαν εἰς τὴν Πόλιν·
οἱ Φράγκοι ἐπεζέψασιν εὐθέως εἰς τὴν στερέαν,
οἱ Βενετίκοι ἐστέκασιν ἀπάνω εἰς τὰ καράβια.
Τῆς Πόλης γὰρ νὰ σοῦ εἰπῶ πῶς κοίτεται ἡ χώρα·
ὡς ἅρμενο τριπρόσωπον, τρίγωνος γὰρ ὑπάρχει,
τὰ δύο μέρη στὴν θάλασσαν, τὸ τρίτο στὴν στερέαν.
Λοιπὸν τὸ βάθος τοῦ γιαλοῦ ἔναι βαθὺ καὶ μέγα,

516 οἱ ἄλλοι] ὅλοι 520 πλευθ. 523 ἐσιωμβηβαστηκαν 524 σιωμπάθιον 527 ἐσυμβηβάσθηκαν 533 ὁ ἅρμενο τρηπρόσομο τρήγγονος 534 σθερέαν

τῆς 523 ἐσυνηβάστησαν 524 τὴ σηχ ὁρεσι ταγιωτ. 526 εις συνδροφιὰ —τον μπελεγρ. f. 9v 527 καὶ ἀφὸν του ἐσυνηβάστησαν εἰ πάντες 528 ἐσέβησαν ἄρχησαν ηπαγ. 529 ειπὰν—ἐσύσασι 530 ευθὴς 531 ἐστέκασι 532 νὰ σε ἠπὸ—κείτεται 533 ὸς ἅρμενο τὴν πρὸς ὁρμὸ τρείγκονος 534 τὰ δ. μ. ἤνε στὴν θ. 535 τὸ βάθο—ένε

Η τόσον αὐτῆς τῆς θάλασσας ὁμοίως καὶ τοῦ λιμιῶνος,
ὅπου ἔνι γῦρον τῆς Πολέου, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
ὅτι τὰ κάτεργα ἀλλὰ δὴ οἱ κόκες, τὰ καράβια
ἐρχόντησαν μέχρι εἰς τὴν γῆν ὡσὰν νὰ ἦσαν βάρκες.
Οἱ Βενετίκοι, ὡς φρόνιμοι τεχνῖτες τῆς θαλάσσου,
μὲ πονηρίαν καὶ φρόνεσιν, μετὰ μεγάλης τέχνης,
γεοφύρια ἐποιήσασιν ἀπάνω εἰς τὰ καράβια·
μὲ τέχνην καὶ μὲ φρόνεσιν τὰ ἐρρίπταν εἰς τοὺς τοίχους,
μὲ τὰ σκουτάρια καὶ σπαθία ἐσέβησαν ὁλόρθα,
[ἀπάνω] εἰς τοὺς τοίχους τῆς Πολέου ἐσέβησαν ἀπέσω.
Οἱ Φράγκοι γὰρ ἐκ τὴν στερεὰν ἦτον ὁ πόλεμός τους·
ἀλλὰ οὐ καὶ ἰσχύσασι ποσῶς νὰ βλάψουσι τὴν Πόλιν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ ἃ λάχῃ νὰ βαρειέσαι;
οἱ Βενετίκοι ἐσέβησαν πρῶτα στὴν Πόλι ἀπέσω·
ἡ Πόλις ἐπιάστη ἀπὸ σπαθίου, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι.
Ἐκεῖνος ὁ Ἀλέξιος [ὁ κακός,] ὁ ἄπιστος βασιλέας f. 16r
ἔφυγεν, ὡς ἠμπόρεσεν, ἀπέρασεν εἰς τὸ Σκουτάρι,
ἐδιάβη στὴν Ἀνατολήν, ἐξέβη ἀπὸ τὴν Πόλιν.
Ἐν τούτῳ τὰ ἀρχοντόπουλα ὅπου ἦσαν τῆς Πολέου,
τὸ ἰδεῖ τὸ πλῆθος τῶν Φραγκῶν ποῦ ἐσέβησαν ἀπέσω,
σπουδαίως γοργὸν ἐδράμασιν στὴν φύλαξιν ὅπου ἦτον
ἐκεῖνος γὰρ ὁ βασιλέας κὺρ Σάκιος ὁ Βατάτσης·
τὰ σίδερα τοῦ ἐξέβαλαν, εἰς τὸ παλάτι ἀπῆλθαν·
στὸν θρόνον τὸν ἐκάθισαν, οὕτως τυφλὸς ὡς ἦτον.
Οἱ Φράγκοι γὰρ ὡς ἔμαθαν περὶ τοῦ βασιλέως,
ἐκράξαν τὸν μισὶρ Ντζεφρέ, τὸν πρωτοσύμβουλόν τους,
μετὰ ταῦτα ἄλλους ἄρχοντας, εὐγενικοὺς ἀνθρώπους·
λεπτῶς τοὺς ἐπαρήγγειλαν στὸν βασιλέαν ν' ἀπέλθουν,
νὰ ἐπάρουν γὰρ καὶ μετ' αὐτοὺς Ἀλέξιον τὸν υἱόν του·
νὰ τοῦ συντύχουν φρόνιμα τὴν πρᾶξιν καὶ τὸν βίον,

542 ἐποιήσασιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπάνω εἰς τ. κ. 551 ἀλέξης 552 ὑπόρεσεν
555 ὅπου 556 φυ^λξ 561 ᾱ^τ σύμβουλόν

Cod. T 536 τοῦ λημιόνα 537 οπὸν γύρο τὴς πόλεος 538 ὅτη τὰ κ.
ὁμου ὁμίως καὶ τὰ καράβηα 539 ερχ. μέσα στὴν γὴν 543 τὰ ρήκταν
544 μετὰ 545 απάνο στα τίχια τὴς πόλεος 546 εἰτωνε 547 αλοῦ δὶω
ἰθησαν ποσὸς 549 ἀπέσω omitted 550 επειάστηκὲ 551 ἐκ. αλέξις
ακακὸς απ. 552 ὶωπόρεσε απήλθε 553 ἐδιέβη εις τὴν ανετολή 555 τὸν

P *τόσο αὐτῆς τῆς θάλασσας ὁμοίως <καὶ> τοῦ λιμιῶνος,*
ὅπου ἔν' γύρῳ τῆς Πόλεως, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
ὅτι τὰ κάτεργα, ἀλλὰ δὴ οἱ κόκες, τὰ καράβια,
ἔρχονται μέχρι εἰς τὴν γῆν ὡσὰν νὰ ἦταν βάρκες.
Οἱ Βενετίκοι, ὡς φρόνιμοι τεχνῖτες τῆς θαλάσσου,
μὲ πονηρίαν, μὲ φρόνεσιν, μετὰ μεγάλης τέχνης,
γιοφύρια ἐποίκασιν ἄνω εἰς τὰ καράβια·
μὲ τέχνη καὶ μὲ φρόνεσιν <τὰ> ἐρρίχταν εἰς τοὺς τοίχους, f. 119r I
μὲ τὰ σκουτάρια καὶ σπαθία ἐσέβαιναν ἀπέσω.

Οἱ Φράγκοι γὰρ ἐκ τὴν στερέαν ἦτον ὁ πόλεμός τους·
ἀλλ' οὐκ ἰσχύσασιν ποσῶς νὰ βλάψουσιν τὴν Πόλιν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ ἃ λάχῃ νὰ βαρειέσαι;
οἱ Βενετίκοι ἐσέβησαν πρῶτον στὴν Πόλη ἀπέσω,
καὶ ἐπιάστη ἀπὸ σπαθίου, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι.
Αὐτὸς ὁ 'Αλέξιος ὁ κακὸς κι ἄπιστος βασιλέας
ἔφυγεν, ὡς ἠμπόρεσεν, περνᾷ εἰς τὸ Σκουτάρι,
ἐδιέβη στὴν 'Ανατολήν, ἐξέβην ἐκ τὴν Πόλιν.
Εὐτὺς τὰ ἀρχοντόπουλα τὰ ἦσαν τῆς Πολέου,
τὸ ἰδοῦν τὸ πλῆθος τῶν Φραγκῶν ποῦ ἐσέβησαν στὴν Πόλιν,
γουργὸν ἐκαταλάβασιν στὴν φυλακὴν ὅπου ἦτον
ἐκεῖνος γὰρ ὁ βασιλεὺς κὺρ Σάκης ὁ Βατάτσης·
τὰ σίδερα τοῦ ἐξήβαλαν, εἰς τὸ παλάτι ἀπῆλθεν·
στὸν θρόνον τὸν ἐκάθισαν, οὕτως | τυφλὸς ὡς ἦτον. f. 119r II
Οἱ Φράγκοι γὰρ ὡς ἔμαθον περὶ τοῦ βασιλέως,
λαλοῦσιν τὸν μισὲρ Τζεφρέ, τὸν πρωτοσύμβουλόν τους,
μετὰ τοὺς ἄλλους ἄρχοντ<ες>, εὐγενικοὺς ἀνθρώπους·
λεπτῶς τοὺς ἐπαράγγειλεν στὸν βασιλέαν ν' ἀπῆλθαν,
νὰ ἐπάρουσιν καὶ μετ' αὐτῶν 'Αλέξιον τὸν υἱόν του·
νὰ τὸν συντύχουν φρόνιμα τὴν πρᾶξιν καὶ τὸν βίον,

539 ἔρχωντα 543 ἐρήκταν 552 ὑπόρεσεν 554 εὐθύς
563 ἀπήλθαν 564 αὐτόν

φρανγκὸ τη ἐσέβησαν στὴν πόλιν f. 10r 556 γουργὸ—φυλακεί 557 βασιλεύς 558 ξήβαλα 559 του τοὺ κάθησαν 561 μησὲρ τζ. τὸν πρότο τὴς βουλὴς του 562 μετ αύτον καὶ άλους ἄρχοντες 563 επαράγκοιλαν 564 νὰ πάρουν

Η τὲς συμφωνίες ὅπου ἔποικεν ὁ υἱός του μὲ τὸν Πάπαν,
ἂν ἔνι ὅτι ἀρέσουν του καὶ θέλει νὰ τὲς στέρξῃ. f. 16ᵛ
Σπουδαίως ἀπῆλθαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖνοι οἱ ἀποκρισάροι·
ηὗραν ἐκεῖ τὸν βασιλέα, στὸν θρόνον ἐκαθέτον·
τιμητικὰ τὸν χαιρετοῦν ἀπὸ τοὺς κεφαλᾶδες·
λεπτῶς τοῦ ἀφηγήθησαν τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες,
ὅπου ἔποικεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ μετὰ τὸν Πάπα Ρώμης·
ἂν ἀγαπᾷ κι ὀρέγεται νὰ τὲς ἔχῃ στερεώσει.
Ἐνταῦτα γὰρ ὁ βασιλεὺς κὺρ Σάκης ὁ Βατάτσης
φρόνιμα ἀπεκρίθηκεν, ὡς βασιλεὺς ὅπου ἦτον·
"Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, ὅσον ἐποίησε ὁ υἱός μου,
" κι ὁ ἀδελφός μου μετ' αὐτοῦ, ὁ ρῆγας τῆς Ἀλαμάνιας,
" ἐγὼ τὸ θέλω κι ἀγαπῶ, στέργω το μετ' ἐκείνους·
" ποιήσατε προστάγματα, κ' ἐγὼ νὰ τὰ βουλλώσω."
Ἀφότου γὰρ ἐγίνησαν οἱ συμφωνίες ἐκεῖνες,
περιέστησαν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ φράγκικου φουσσάτου,
διὰ τὸ ἦτον ἔμπα τοῦ καιροῦ, καὶ ἐσέβαινε ὁ χειμῶνας,
νὰ ἐξεχειμάσουσιν ἐκεῖ εἰς τῆς Πόλεως τὴν χώραν· f. 17ʳ
κ' εἰς τὸν ἐρχόμενον καιρόν, εἰς τὸ ἔμπα τοῦ μαρτίου,
νὰ ἔχουν κινήσει ἑνομοῦ μετὰ τὸν βασιλέα,
κ' εἰς τὴν Συρίαν νὰ ἀπελθοῦν κατὰ τὲς συμφωνίες τους.
Μετὰ βουλῆς καὶ ὁρισμοῦ κὺρ Σάκη τοῦ Βατάτση
ἐστέψασιν διὰ βασιλέαν Ἀλέξιον τὸν υἱόν του.
Ἐν τούτῳ ἐσυμβουλεύτησαν μετὰ τὸν βασιλέα.
Ἀφότου γὰρ ἐστέψασιν Ἀλέξιον τὸν υἱόν του
διὰ ἀφέντην καὶ βασιλέα ὅλης τῆς Ρωμανίας,
οὐδὲν ἐπέρασε ποσῶς ἕνας μῆνας σωζᾶτος—
καθὼς εὑρίσκεται ἀπὸ ἀρχῆς τὸ γένος τῶν Ρωμαίων
εἰς δολιότητα πολλὴν κ' εἰς ἀπιστίες μεγάλες—
τινὲς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες, τοὺς πρώτους τῆς Πολέου,
ἀπῆλθαν εἰς τὸν βασιλέα Ἀλέξιον τὸν Βατάτσην,
καὶ λέγουσι οὕτως πρὸς αὐτόν· "Δέσποτα, βασιλέα,

574 ἐνταῦθα 581 ἐπεριέστησαν

Cod. T 566 ὀπόπεισε 567 ανένε οτι άρέση τὸν καὶ θέλη ναντὰ στ. 570 απο τὴς κ. 572 ὀπόπικεν 573 ἀν αγαπὰς καὶ ορέγεται νὰ τὲς εστερεδσει 574 σάκιος 575 ὀποῦτον 577 μεταυτὸν ρήγας τῆς 578 τὸ omitted—ἐκιῶον 579 πειήσεται 581 ὅπερ ἔστησαν η αρχ. 582 δειατή—καὶ σέβενε

P τὲς συμφωνίες ὅπου ἔποικεν <ὁ> υἱός του μὲ τὸν Πάπα,
ἂν ἔν' ὅτι ἀρέσουν τον καὶ θέλει νὰ τὸ στέρξῃ.
Σπουδαίως ἀπῆλθαν εἰς αὐτὸν οἱ ἀποκρισιάροι·
ηὗραν ἐκεῖ τὸν βασιλέαν, εἰς θρόνον ἐκαθέτον·
τιμη<τικὰ> τὸν χαιρετοῦν ἀπὸ τοὺς κεφαλᾶδες·
λεπτῶς τοῦ ἀφηγήθηκαν τὲς συμφωνίες ὅλες,
ὅπου ὁ υἱός του ἔποικεν μετὰ τὸν Πάπα Ρώμης·
ἂν ἀγαπᾷ κι ὀρέγεται νὰ τὲς ἐστερεώσῃ.
Ἐνταῦτα αὐτὸς ὁ βασιλεὺς κὺρ Σάκης ὁ Βατάτσης
φρόνιμα ἀπεκρίθηκε, | ὡς βασιλεὺς ὅπου ἦτον· f. 119v 1
"Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, τὸ ἔποικεν ὁ υἱός μου
"κι <ὁ> ἀδελφός μου μετ' αὐτόν, ὁ ρὴξ τῆς Ἀλαμάνιας,
"ἐγὼ τὸ θέλω κι ἀγαπῶ στέργω το μετ' ἐκείνους·
"ποίσετε τὰ προστάγματα κ' ἐγὼ νὰ τὰ βουλλώσω."
Ἀφόντου γὰρ ἐγίνησαν οἱ συμφωνίες ἐκεῖνες,
ἐστήσασιν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ φράγκικου φουσσάτου,
διὰ τὸ ἔμπα του καιροῦ ποῦ ἐσέβην ὁ χειμῶνας,
νὰ ἐξεχειμάσουσιν ἐκεῖ 's τῆς Πόλεως τὴν χώρα·
κ' εἰς τὸν ἐρχόμενον καιρόν, εἰς τὸ ἔμπα τοῦ μαρτίου,
νὰ ἔχουν κινήσει ἑνομοῦ μετὰ τὸν βασιλέαν,
εἰς τὴν Συρίαν ν' ἀπελθοῦν κατὰ τὶς συμφωνίες.
Μετὰ βουλῆς καὶ ὁρισμοῦ κὺρ Σάκη τοῦ Βατάτση
ἐστέψαν διὰ βασιλεῦ Ἀλέξιον τὸν υἱόν του.
Ἐν τούτῳ ἐσυβουλεύτηκαν μετὰ τὸν βασιλέα.
Ἀφότου γὰρ ἐστέψασιν Ἀλέξιον τὸν Βατάτση
ἀφέντη τε καὶ βασιλεῦ ὅλης τῆς Ρωμα|νίας, f. 119v II
οὐδὲν ἀπέρασε ποτὲ εἷς μῆνας ἢ καὶ δύο—
καθὼς εὑρίσκεται ἀπ' ἀρχῆς τὸ γένος τῶν Ρωμαίων
εἰς δολιότηταν πολλήν, εἰς ἀπιστίες μεγάλες—
τινὲς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες, τοὺς πρώτους τῆς Πολέου,
ἀπῆλθον εἰς τὸν βασιλέαν Ἀλέξιον τὸν Βατάτση,
καὶ λέγουν οὕτως πρὸς αὐτόν· "Δέσποτα, βασιλέα,

566 ἔπηκαν 571 σὶωμφωνήαις 579 πρὸσθάγματα 580 ἀφῶντου
583 εἰς τῆς 584 αἴνμπα 586 τῆς σημφωνήαις 588 ἐστεύσαν
590 ἀφῶτου ἐστεύψασιν 595 τισνές

583 νὰ ξεχημ. f. 10v 586 νὰ πέλθουσιν—τους omitted 590 αλέξι
592—594 omitted 596 απήλθανε—λέξνον 597 καὶ λέγουν

Η "ἀφῶν ἐπρόσταξεν ὁ Θεὸς κ' ἔχεις τὴν βασιλείαν σου,
"τί σὲ ἤφερεν, ἀφέντη μας, εἰς τὴν Συρίαν νὰ ἀπέλθῃς;
"τὸ διάστημα ἔνι πολὺ ἐδῶθεν στὴν Συρίαν, f. 17ᵛ
"οἱ ἔξοδες, τὰ πλευτικὰ πολὺ θέλουν κουστίσει·
"καὶ ἄλλο μεγαλιώτερον, πολλάκις καὶ χαθοῦμεν
"στὰ πέλαγα τῆς θάλασσας, θέλεις εἰς τὴν στερέαν.
"Ἐτοῦτοι οἱ Φράγκοι, ὅπου θεωρεῖς, πολλὰ εἶν' θελη-
ματάροι
"ὁμοίως κ' ἐλαφροκέφαλοι, ὅτι τοὺς δόξῃ, κάμνουν·
"ἂς τοὺς ἀφήκωμε νὰ ὑπᾶν εἰς Θεοῦ τὴν κατάραν,
"καὶ ἡμεῖς ἂς ἀπομείνωμεν ἐδῶ στὰ ἰγονικά μας."
Ὁ βασιλεύς, ὡς νεούτσικος καὶ ἀπαίδευτος τοῦ κόσμου,
γοργὸν ἐσυγκατέβηκεν εἰς τὴν βουλὴν ἐκείνην.
Εἶπαν· "Καὶ πῶς νὰ ἔχῃ γενεῖ, νὰ τοὺς ἀποφληθοῦμε;"—
"Ἂς τοὺς ἀφήκωμε ἀκομὴ κανέναν μῆναν πλέον·
"τὲς διοίκησες ὅπου βαστοῦν νὰ τὲς ἔχουν ἐξοδιάσει,
"κι οὕτως νὰ ποιήσωμε ἐναρχίαν νὰ τοὺς ἔχωμε ἐξα-
λείψει."
Καθὼς τὸ ἐσυμβουλεύτησαν, οὕτως καὶ τὸ ἐπληρῶσαν.
Ἀφῶν ἐπλήρωσε <ὁ> καιρός, κανένας μῆνας, δύο, f. 18ʳ
—εἶχον χωρικὸν τὸν λογισμὸν θαρρῶντα νὰ προκόψουν—
τὲς πόρτες τῆς Πολέου ἐσφάλισαν καὶ φύλαξες ἐβάλαν·
τοὺς Φράγκους ὅπου εὑρέθησαν ἐντὸς τότε τῆς Πόλης,
εἰς τὸ σπαθὶ τοὺς ἔβαλαν, ὅλους τοὺς ἀπεκτεῖναν.
Ἔδε ἀσέβειαν ποῦ ἔποικαν οἱ ἀσεβεῖς Ρωμαῖοι
εἰς χριστιανοὺς ὀρθόδοξους κι ἀληθινοὺς ἀνθρώπους,
ὅπου ἐκοπίασαν κ' ἔβαλαν τὸν βασιλέαν ἐκεῖνον
εἰς τὸ σκαμνὶ τῆς βασιλείας ὅπου τὸ εἶχεν χάσει.
Ὁ Θεὸς γὰρ ὁ εὔσπλαχνος, ὁ δίκαιος εἰς τὰ πάντα,
εὐδόκησεν ἡ χάρη του [ἐτότε] εἰς τὸν φόνον ἐκεῖνον,
ὅτι κανεὶς εὐγενικὸς ἀπὸ τοὺς πλούσιους Φράγκους,

600 τὸ δ. γὰρ ἔνι π. ἐδῶθεν ἕως εἰς τ. σ. 601 πλευθικά 602 ἄλλον
604 εἶναι ⌜608 ὡς βασ. ὡς 612 δίκησες 618 ἐτότε 619 εὔαλαν
620 ἀσεβείαν ὅπου 624 εὔσπλαγχνος 626 πλουσίους

Cod. T 599 διὰτὶ ἀφορμὶ αυ$^{\theta\tau}$ 600 πολὴ ἑνε τὸ δ. ἐδόθεν ὁ συρίας
601 πο$^{\lambda\lambda'}$ θ. στηχείσι 603 στα πέλαγι τῆς θάλασας 604 τοῦτει οἱ φ.
ποὺθορὴς 605 καὶ λαφρὸ καὶ φ. 606 and 607 omitted 608 ὸς β. νεούτ-

P "ἀφῶν ὁ Θεὸς ὥρισε κ' ἔχεις τὴν βασιλεία σου,
"τίς σὲ ἤφερεν, ἀφέντη μου, εἰς τὴν Συρία ν' ἀπέλθῃς;
"πολὺ ἔν' τὸ διάστημα ἐδῶθεν στὴν Συρίαν,
"οἱ ἔξοδες, τὰ πλευτικὰ πολὺ θέλουν κοστίσει·
"καὶ ἄλλο μεγαλότερον, πολλάκις νὰ χαθοῦμεν
"στὸ πέλαγο τῆς θάλασσας, θέλεις εἰς τὴν στερέαν.
"Αὐτοὶ οἱ Φράγκοι, ὅπου θωρεῖς, πολλὰ εἶν' θελημα-
τάροι
"ὁμοίως κ' ἐλαφροκέφαλοι, εἴτι τοὺς δόξῃ, κάμνου·
"ἂς τοὺς ἀφήσωμε ἂς ὑπᾶν εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν κατάραν,
"κ' ἡμεῖς ἂς ἀπομείνωμε ἐδῶ στὰ γονικά μας." f. 120r I
Ὁ βασιλεύς, ὡς νεούτσικος, ἀπαίδευτος τοῦ κόσμου,
γοργὸν ἐσυγκατέβηκεν εἰς τὴν βουλὴν ἐκείνην.
Εἶπαν· "Καὶ πῶς νὰ ποίσωμε νὰ τοὺς ἐξεφληθοῦμε;"—
"Ἂς τοὺς ἀφήσωμε ὀλιγὸν κανέναν μῆνα πλέον·
"τὶς διοίκησες ὅπου βαστοῦν νὰ τὲς ἐξοδιάσουν,
"νὰ ἔλθουν εἰς πεῖνα καὶ εἰς λίμα, νὰ μὴ ἔχουν τί νὰ φᾶσιν,
"καὶ ἀναρχία νὰ ποίσωμε νὰ τοὺς ἔχωμε ξαλείψει."
Καθὼς τὸ ἐβουλεύτηκαν, οὕτως καὶ τὸ ἐποῖκαν.
Ἀφῶν ἐπλέρωσε ὁ καιρός, κανένας μῆνας, δύο,
—εἶχαν τὸν λογισμὸν τρελλὸν θαρρῶντα νὰ προκόψουν—
τὲς πόρτες ἐσφαλίσασιν καὶ φύλαξες ἐβάλαν·
τοὺς Φράγκους ὅπου ηὑρέθησαν τότε ἐντὸς τῆς Πόλης,
εἰς τὸ σπαθὶ τοὺς ἔβαλαν καὶ ἐκατέκοψάν τους.
Ἴδε κακὸ ποῦ ἔποικαν ἐτότες οἱ Ρωμαῖοι
εἰς χριστιανοὺς ὀρθόδοξους κι ἀληθινοὺς ἀνθρώπους, f. 120r II
ὅπου ἐκόπιασαν πολλὰ δι' αὐτὸν τὸν βασιλέα,
στὴν βασιλείαν τὸν ἔβαλαν ὅπου τὴν εἶχεν χάσει.
Ὁ Θεὸς γάρ, ὡς εὐσπλαχνής, ὡς δίκαιος στὰ πάντα,
εὐδόκησεν ἡ χάρη του εἰς τοὺς φόνους ἐκείνους,
ὅτι τινὰς εὐγενικοὺς ἐκ τοὺς πλουσίους Φράγκους

601 πλευθ. 605 καὶ λαφροκέφαλοι 612 τῆς δήκυσες 624 εὐσπλαγχνεῖς
625 φρόνους or φρίνους?

ζηκος 609 γουργὸν ἐσηνγκατ. 610 ἤπαν πὸς νάθελε γενη—ἀπὸβληθοῦμεν
611 αὐτοὺς ἀφήσομεν ακόμη 612 ταὶς δίκησες ὁ. β. ως για ναν τὲς ξοδιάσου
613—615 omitted 615 ἀφὸν—ο κερὸς 615a καθὼς τὼ εσημβουλειτισαν
ουτος τὸ ἐπληρόσα 616 omitted 617 πόλεος 620—631 omitted

Η οὐδὲν ηὑρέθηκεν τινὰς ἐκεῖ εἰς τὴν Πόλι ἀπέσω,
μόνον καὶ ἄνθρωποι φτωχοί, τεχνῖτες ὑποχέροι.
Τὰ γὰρ φουσσᾶτα τῶν Φραγκῶν ὅπου ἔστηκαν ἀπέξω
τῆς χώρας Πόλεως, σὲ λαλῶ, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι, f. 18ᵛ
τὸ ἀκούσει, ἰδεῖ τὴν ταραχήν, τὸν σουγλισμὸν τοῦ φόνου,
τὸν θόρυβον καὶ τὰς φωνὰς ἐκεινῶν ποῦ ἐσκοτῶναν,
εὐθέως γοργὸ ἀρματώνονται πεζοὶ καὶ καβαλλάροι·
ἐπιάσαν γὰρ ἐκ τοὺς Ρωμαίους, ἠρώτησαν τὸ πρᾶγμα,
τὸ πῶς ἐγίνη ἡ ἐναρχία, τὴν ἐποιῆσαν οἱ Ρωμαῖοι,
τὴν ἀπιστίαν ὅπου ἔποικαν ἀρτίως εἰς τὸν λαόν μας.
Κ' ἐκεῖνοι ὅπου τὸ ἐξεύρασιν ἐπληροφόρησάν τους
τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀφορμήν, τὸ εἰς τί σκοπὸν τὸ ἐποῖκαν.
Ἀκούσων ταῦτα οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ φράγκικου φουσσάτου,
τοὺς Βενετίκους ἄφησαν τὴν θάλασσαν φυλάττουν,
καὶ πλεῖστον ἕτερον λαὸν πάλε ἀπὸ τὴν στερέαν·
κι ὁ ἄλλος ἕτερος λαὸς τοῦ πλήθους τοῦ φουσσάτου
ἐδῶκαν τὰ σαλπίγγια τους, τὰ φλάμουρα ἐξαπλῶσαν,
τὰ ἀλάγια ἐχωρίσασιν, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι...
Ἀπὸ τὴν Πόλι ἐξέβησαν, ἄρχισαν νὰ κουρσεύουν
τοὺς τόπους κι ὅλα τὰ χωρία, τὰ μέρη Ρωμανίας,
μέχρι στὴν Ἀνδριανόπολιν ἐσῶσαν κ' ἐκουρσέψαν· f. 19ʳ
πέντε ἡμερῶν τὸ κάμνουσιν στράταν ἀπὸ τὴν Πόλιν.
Κι ἀφότου ἐχορτάσασιν κοῦρσος καὶ πλῆθος κέρδου,
ἐγνώμιασαν καὶ ηὔρασιν ὅτι εἶχαν πλέον κερδίσει
παρὰ ὅπου εἶχαν στὰ κάτεργα καὶ εἰς [ὅλα] τὰ πλευτικά
τους·
ἐνταῦτα ὀπίσω ἐστράφησαν, ἤλθασιν εἰς τὴν Πόλιν.
Ἀκούσων ταῦτα ὁ βασιλεὺς κὺρ Σάκης ὁ Βατάτσης,
μεγάλως τὸ ἐβλαστήμησεν, σφόδρα τὸ ἐλυπήθην·
οὐδὲν ἔξευρεν ποσῶς ἐκ τὴν βουλὴν ἐκείνην
ὅπου ἔδωκαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀλέξη τοῦ Βατάτση

627 ὑβρέθηκεν 632 ὅπου 645 *Sic!* We expect *ἐσέβησαν*, but this does not suit the following lines; the capture of Constantinople is not related. 651 πλευθ. 656 ὅπου ἐδώκεν τοῦ υἱοῦ αὐτῶν

Cod. T 632 ακοῦσοντα τὸν θώριβων καὶ τὰς μφονᾶς ἐκίωων f. 11ʳ 633 ἐφθὴς γουργὰ ἀρματόνουνται—καβελάρι 634 ἐπιασαν απε τους ρ. ἐρότισαν τὸ πράμα 635 η ἀρχὴν τὴ ἐτισαν 636 omitted 637 ξεύρασι—πλερὸφόρεσάν τους 638 εἰς τή σκ. τὸ πίκαν 640 ἄφηκαν—φηλάτῶ 641 εκ

P *ἀπεσω οὐδὲν εὑρέθηκεν ἀπ᾽ αὗτους εἰς τὴν Πόλιν,*
μόνον καὶ ἄνθρωποι φτωχοί, τεχνῖτες ὑποχεῖροι.

τῆς χώρας Πόλεως, *σὲ λαλῶ, καθὼς τὸ ἀφηγοῦμαι,*
τὸ ἀκούσουσιν τὴν ταραχήν, τὸν σουβλισμὸν τοῦ φόνου,
τὸν θόρυβον καὶ τὰς φωνὰς αὐτῶν ὅπου ἐσκοτῶναν,
εὐθέως ἀρματώνονται πεζοὶ καὶ καβαλλάροι·
ἐπιάσαν ἐκ τοὺς Ρωμαίους, *ἠρώτησαν τὸ πρᾶγμα,*
τὸ πῶς ἐγίνη ἡ ἀρχή, τὸ ἔποικαν οἱ Ρωμαῖοι,
τὴν ἀπιστίαν ὁπόποικαν | ἄρτι εἰς τὸν λαόν τους. f. 120ᵛ I
Κι *αὐτοὶ ὅπου τὸ ἤξευραν ἐπληροφόρεσάν τους*
τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀφορμήν, εἰς τί σκοπὸν τὸ ἐποῖκαν.
Ὡς *τὸ ἤκουσαν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ φράγκικου φουσσάτου,*
τοὺς Βενετίκους *ἔβαλαν, τὴν θάλασσαν φυλάττουν,*
καὶ πλεῖστον ἕτερον λαὸν πάλιν ἐκ τὴν στερέαν·
καὶ ἄλλος ἕτερος λαός, τὸ πλῆθος τοῦ φουσσάτου,
ἐδῶκαν τὰ σαλμπίγγια, τὰ φλάμπουρα ἐξαπλῶσαν,
τὰ ἀλάγια ἐχώρισαν, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι·
ἀπὲ τὴν Πόλιν ἄρχισαν ὡς διὰ νὰ κουρσεύουν
τοὺς τόπους γὰρ καὶ τὰ χωρία τῆς Ρωμανίας *ὅλης*
μέχρι στὴν Ἀντριανόπολιν *ἐδῶσαν, ἐκουρσέψαν·*
πέντε μερῶν διάστημα ἔναι ἀπὲ τὴν Πόλιν.
Κι *ἀφόντου ἐχορτάσασιν κοῦρσος καὶ πλῆθος κέρδος,*
ἐγνώμιασαν καὶ ηὔρασιν ὅτι πλέον ἐκερ|δίσαν, f. 120ᵛ II
παρ᾽ ὅπου εἶχαν στὰ κάτεργα καὶ εἰς τὰ πλευτικά
τους·
καὶ οὕτως ἐγυρίσασιν καὶ ἦλθαν εἰς τὴν Πόλιν.
Ὡς *τὸ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς κὺρ Σάκης ὁ Βατάτσης,*
μεγάλως τὸ ἐβαρέθηκεν, σφόδρα τὸ ἐλυπήθην·
οὐκ ἤξευρε οὐδὲ ποσῶς ἐκ τὴν δουλείαν ἐκείνην
ποῦ τοῦ υἱοῦ του ἔδωκαν Ἀλέξιου *τοῦ* Βατάτση

627 ἐβρεθηκαν 636 τὴν ἀπησθήαν 641 πλήσθον 648 διάσθημα
649 ἀφὸν τοὺ—κέρδο

τὴν στ. 642 τοῦ πλῆθου 643 τους omitted—τὰ φλάμπουρα ἐξαπλόσα
644 εχορίστησαν—καβελάριν 645 εσέβησαν—αρχήσαν 647 αντριανόπολη
648 απε 649 εφορτάσασει 650 ἤβρικαν ὁτιχαν 651 παρὰ ποῦχαν
653 ακούσοντα τοῦ ἀρχηγὼς κηρ σάκιος 654 ἐβλασφίμισεν 655 ἔξευρε]
ἐγίνωσκε 656 ὁπόδοκαν

Η *ἐκεῖνοι οἱ θεοκατάρατοι, οἱ ἄνομοι δημηγέρτες.*
Ὥρισεν καὶ ἐκράξασιν Ἀλέξιον τὸν υἱόν του·
μεγάλως τὸν ἀτίμωσεν, ἐχόλιασέν του σφόδρα,
καὶ λέγει οὕτως πρὸς αὐτὸν μετὰ δακρύων τοὺς λόγους·
"Εἰπές μου, θεοκατάρατε, οὐκ εἶσαι ἐσὺ υἱός μου;
"πῶς τὸ ἐθυμήθης, ἄπιστε τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων,
"τὴν ἀπιστίαν ὅπου ἔποικες καὶ τὴν δημηγερσίαν f. 19ᵛ
"'ς ἐκεινοὺς ὅπου σ' ἔποικαν νὰ εἶσαι βασιλέας;
"Οὕτως σὲ ἁρμόζει ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ σὲ κρατοῦν οἱ πάντες,
"ὡσὰν ἐκεῖνον τὸν ἄπιστον Ἰούδαν τὸν Σκαριώτην,
"ὅπου ἔποικεν τὴν προδοσίαν τοῦ Κυρίου τῆς Δόξης.
"Γοργὸν σὲ ὁρίζω νὰ μὲ εἰπῇς τὸ ποῖ σ' ἐσυμβουλέψαν
"νὰ ποίσῃς τοῦτο τὸ ἔποικες, τὴν τόσην ἀπιστίαν;
"ἀτίμωσες τὴν βασιλείαν, τὸ γένος τῶν Ρωμαίων·
"ποῖος νὰ πιστέψῃ ἀπὸ τοῦ νῦν Ρωμαίου τινὸς ἀνθρώπου;"
Ἐκεῖνος ἀπὸ τοῦ φόβου του κι ἀπὸ στενοχωρίας του,
οὐκ εἶχεν πῶς τὸ ἀρνηθῇ· εἶπεν καὶ μαρτυρᾷ τους
ἐκείνους τοὺς πανάπιστους ποῦ τὸν ἐσυμβουλέψαν.
Ὥρισε εὐθέως ὁ βασιλεὺς κ' ἠφέραν τους ὀμπρός του·
τοὺς ὀφθαλμούς τους ἐξέβαλεν, στὴν φυλακὴν τοὺς βάνει·
κι ἀπέκει κράζει δύο ἄρχοντες, πρώτους τοῦ παλατίου·
ὁρίζει γράφει γράμματα 's ἐκεῖνον τὸν μαρκέσην
ὡσαύτως καὶ εἰς τοὺς ἕτερους κοντᾶδες, κεφαλᾶδες.
Ἐξαφορμίστη πρὸς αὐτούς, μεθ' ὅρκου τοὺς τὸ ἐμήνα, f. 20ʳ
ὅτι ποτὲ οὐκ ἤξευρεν τὴν ἀπιστίαν ἐκείνην,
ὅπου ἔποικεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ μετὰ τοὺς δημηγέρτες.
"Παρακαλῶ σας, ἄρχοντες, τὸ πρᾶγμα νὰ πραΰνῃ·
"ἂς λείψουσιν τὰ σκάνταλα, μηδὲν γενῇ τὸ πλεῖον.
"Ἐδῶ κρατῶ τοὺς ἄπιστους στὴν φυλακὴν ἀπέσω·
"τυφλοὺς τοὺς ἔχω, ἐπάρετε, ὁρίσετε ἂς τοὺς κρίνουν,
"ὡς δημηγέρτες ἄπιστους τοῦ Θεοῦ καὶ <τῶν> ἁγίων.

664 *εἰς ἐκεινοὺς* 674 *ὅπου* 684 *σκάνδαλα* 686 *τῶ κρίνουν*

Cod. T 659 *ατήμαξὲν καὶ χολ. τους σφ.* 662 *θημίθης* f. 11ᵛ
663 *ὀπόπικες* 665 *οὕτος αρμώζην—κρατοῦ* 667 *δπόπικεν τὴν μποδοσιὰ*
668 *γουργῶν σε ωρκίζω να μου πῆς το πι συεβουλεύσα* 669 *τόπηκες*
672 *ἐκ τοῦ* 674 *εκλώος τοῦ π. ὁποῦ του σηβουλέψαν* 675 *εὐθῆς—ἐφέραν*
676 *εὔγαναν—βάλη* 678 *γράφουν—ἠσκλώον—μαρκαίζλω* 680 *μηνα*

P αὐτοὶ οἱ θεοκατάρατοι, οἱ ἄνομοι δημηγέρτες.
"Ωρισε καὶ ἐλάλησαν Ἀλέξιον τὸν υἱόν του·
μεγάλως τὸν ἀτίμωσεν, ἐχόλιασέ τον σφόδρα,
καὶ λέγει οὕτως πρὸς αὐτὸν μετὰ πολλῶν δακρύων·
"Εἰπέ με, θεοκατάρατε, οὐκ εἶσαι ἐσὺ υἱός μου;
"πῶς τὸ ἐνθυμήθης, ἄπιστε τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων,
"τὴν ἀπιστίαν ὅπου ἔποικες καὶ τὴν δημηγερσίαν
"εἰς αὕτους ὅπου σὲ ἔποικαν καὶ εἶσαι | βασιλέας; f. 121r I
"Οὕτως ἁρμόζει ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ σὲ κρατοῦν οἱ πάντες,
"ὡσὰν αὐτὸν τὸν ἄπιστον Ἰούδαν τὸν Σκαριώτην,
"ὅπου οὕτως ἐπαρέδωκεν τὸν Κύριον τῆς Δόξης.
"Γοργὸν ὁρίζω νὰ μοῦ εἰπῇς τίνες σ' ἐσυμβουλέψαν
"νὰ ποίσῃς ὅσον ἔποικες, τὴν τόσην ἀπιστίαν;
"ἀτίμησες τὴν βασιλείαν, τὸ γένος τῶν Ρωμαίων·
"ποῖος νὰ στέρξῃ ἀπὸ τοῦ νῦν Ρωμαίου τινὸς ἀνθρώπου;"
Ἐκεῖνος ὀκ τὸν φόβον του καὶ ὀκ τήνε στένεψίν του,
οὐκ εἶχεν πῶς ν' ἀποκριθῇ· εἶπεν καὶ μαρτυρεῖ τους,
ἐκείνους τοὺς πανάπιστους ὅπου τὸν ἐβουλέψαν.
Εὐτὺς ὁρίζει ὁ βασιλέας καὶ φέρνουν τους ὀμπρός του·
τοὺς ὀφθαλμούς τους ἔβγαλεν, στὴν φυλακὴν τοὺς βάνει·
ταῦτα λαλεῖ δύο ἄρχοντες, πρώτους τοῦ παλατίου·
ὁρίζει γράφουν γράμματα 's ἐκεῖνον τὸν μαρκέζην,
ὡσαύτως | καὶ εἰς τοὺς ἕτερους κοντᾶδες, κεφαλᾶδες. f. 121r II
Ἐξαφορμίστη εἰς αὐτούς, μεθ' ὅρκου τοὺς ἐμήνα,
ὅτι ποτὲ οὐκ ἤξευρε τὴν ἀπιστίαν ἐκείνην,
ὅπου ὁ υἱός του ἔποικεν μετὰ τοὺς δημηγέρτες.
"Παρακαλῶ σας, ἄρχοντες, τὸ πρᾶγμα νὰ πραῦνῃ·
"ἂς λείψουσιν τὰ σκάνταλα, μηδὲν γένεται πλέον.
"'Εδῶ κρατῶ τοὺς ἄπιστους στὴν φυλακὴν ἀπέσω·
"τυφλοὺς τοὺς ἔχω, ἐπάρετε, ὁρίσετε ἂς τοὺς κρίνουν,
"ὡς δημηγέρτες ἄπιστους τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων.

657 θεοκαράτατη 662 ἄπησθε 665 ὁρμόζει 668 σε σlωμβουλεύσαν 669 ἀπισθήαν 672 τlὼ ἐσθένεψlώ του 673 ὀκήχεν 675 εὐθύς—οπρός 676 εὔγαλεν 679 ὡσαύτως] εἰς αὔτους 684 σκάνδαλα—γενῆται 685, 687 ἄπησθους 687 δημιγέρται

681 δεν ἤξ. 682 οπ ὁ υἱός του ἔπει καὶ 683 ἄρχ. ὸς αδελφοὺς καὶ φύλους 684 ἀλήψουσιν—πλέον 686 επάρτε τους—κρίνου 687 του omitted

Η "Ἐγὼ γὰρ τὰ προστάγματα ὅπου ἔχομε ἀμφοτέρως,
"τὲς συμφωνίες κι ὁμόλογα, κρατῶ τὰ ἀφιρωμένα·
"στέργω νὰ τὰ πληρώσωμεν ἄνευ κανενὸς δόλου.
"Τὸ κοῦρσον ὅπου ἐποίκετε καὶ ἡ αἰχμαλωσία,
"ἂς ἔνι εἰς ἀνταμοιβὴν τοῦ φόνου τοῦ λαοῦ σας·
"ὁ υἱός μου γὰρ νεούτσικος κι ἀπαίδευτος τοῦ κόσμου,
"παρακαλῶ σας, ἄρχοντες, ὡς ἀδελφοὺς καὶ φίλους,
"ἂς ἔχῃ τὴν συμπάθειον σας, μετ' ἔσας νὰ ἀποθάνῃ·
"ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροστεν ὡς ἀδελφός σας νὰ ἔνι·
"ἂς ἔνι εἰρήνη εἰς ἐμᾶς, ἀγάπη κι ὁμοτόνια. f. 20v
"Ἐξεχειμάσετε ἐνομοῦ ἐδῶ στὴν Πόλιν μέσα,
"καὶ εἰς τοῦ καιροῦ τὴν ἄνοιξιν νὰ ὑπᾶτε τῆς Συρίας·
"ὁ υἱός μου νὰ ἔλθῃ μετ' ἐσᾶς κατὰ τὲς συμφωνίες μας."
Ἀκούσων ταῦτα οἱ ἄρχοντες τοῦ φράγκικου φουσσάτου,
βουλὴν ἀπῆραν ἐνομοῦ, ἰσιάστησαν εἰς τοῦτο·
ἐγίνη ἀγάπη εἰς αὐτοὺς καθὼς ἦτον καὶ πρῶτον.
Ἐν τούτῳ ἐξεχειμάσασιν, ἦλθεν ὁ μάρτης μῆνας·
οἱ Φράγκοι ᾠκονομήθησαν νὰ θέλουν ὑπαγαίνει
ἐκεῖσε εἰς τὸ ταξεῖδιν τους, εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφον.
Ἐνταῦτα ἀπῆλθεν εἰς αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτούς, ἐπαρακάλεσέ τους·
"Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, συντρόφοι ἠγαπημένοι,
"ἐσεῖς ἐξεύρετε καλὰ τὸν φτόνον τοῦ διαβόλου,
"τὸ πῶς μᾶς ἐσκαντάλισε εἰς τὴν νεότητά μας.
"Λοιπὸν ἐγὼ εὑρίσκομαι εἰς ὅλα μου ἀρχικάρης,
"κι οὐδὲν ἔχω τὰ πράγματα ὅπου μοῦ κάμνουν χρεία,
"οὕτως ὡς πρέπει εἰς θέλημα διὰ τὸ ταξεῖδιν ἐτοῦτο.
"Καὶ ἄλλο πάλε σᾶς λαλῶ, πληροφορέθητέ το· f. 21r
"ἀπὸ ἀφορμῆς τοῦ σκάνταλου ἐτούτου ὅπου ἐγινέτον
"οὐ προθυμοῦσιν οἱ Ρωμαῖοι νὰ ἐσμίξουν μὲ τοὺς Φράγκους·

696 ἔμπροσθεν 697 ὁμοτώνι 707 ἐνταῦθα 710 φόνον
711 ἐσκανδάλισε 716 ἐτοῦτο

Cod. T 688 ὁποῦ εἶχα 689 τὴς σιμφ.—ὁμολογια 690 κανένος
691 ποῦ f. 12r 692 ασύνε—ἀντιμηβή 694 π. σᾶς ἄ. τὸ πράμα as
πραύνη 695 τὼ σὺνμπάθια μετά σας 696 απο τοὼὴν καὶ ἔνμπροσθε—νάνε
697 omitted 698 εξὲχημάσατε ὁμοῦ 699 νὰπαται 700 νάλθη μετασὰς
702 ἐπίραν—ἐσειάστησαν 703 πρότα 705 εἰκονομήθησαν 706 εἰς τὸ

P "Ἐγὼ δὲ τὰ προστάγματα ποῦ ἔχομε ἀμφοτέρως,
"<τὲς> συμφωνίες κι ὁμόλογα, κρατῶ τὰ ἀφιρωμένα·
"στέργω νὰ τὰ πληρώσωμε ἄνευ κανενὸς δόλου.
"Τὸ κοῦρσο ὅπου ἐποίκετε καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν,
"ἂς ἔναι ἐκείνη ἀνταμοιβὴ τοῦ φόνου τοῦ λαοῦ σας·
"ὁ υἱός μου, ὡς νεούτσικος, ἀπαίδευτος τοῦ κόσμου,
"παρακαλῶ σας, ἄρχοντες, ὡς ἀδελφοὺς καὶ φίλους,
"ἂς ἔχῃ τὴν συμπάθειον μὲ σᾶς νὰ ἀποθάνῃ· f. 121ᵛ I
"ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροστεν νὰ ἔνι ὡς ἀδελφός σας·
"ἂς ἔναι εἰρήνη εἰς ἐμᾶς, ἀγάπη καὶ ὁμόνοια.
"Ἐξεχειμάσετε ὁμοῦ ἐδῶ στὴν Πόλιν ἔσω,
"καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἄνοιξης νὰ πᾶτε στὴν Συρίαν·
"ὁ υἱός μου νὰ ἔλθῃ μετ' ἐσᾶς κατὰ τὲς συνφωνίες."
Ἠκούσας ταῦτα οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ φράγκικου φουσσάτου,
βουλὴν ἐπῆραν ἑνομοῦ, ἰσιάστησαν εἰς τοῦτο·
ἐγίνη ἡ ἀγάπη εἰς αὐτοὺς καθὼς ἦτον καὶ πρῶτα.
Ἐν τούτῳ ἐξεχείμασαν, ἦλθεν ὁ μάρτης μῆνας·
οἱ Φράγκοι ἐκονομήθησαν διὰ νὰ ὑπαγαίνουν
ἐκεῖσε εἰς <τὸ> ταξεῖδιν τους, εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφον.
Ἐνταῦτα ἐδιέβην εἰς αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξης
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτούς, ἐπαρακάλεσέν τους·
"Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, συντρόφοι ἠγαπημένοι,
"ἐσεῖς ἠξεύρετε καλὰ τὸν | φτόνο τοῦ διαβόλου, f. 121ᵛ II
"τὸ πῶς μᾶς ἐσκαντάλισεν εἰς τὴν νεότητά μας.
"Λοιπὸν ἐγὼ εὑρίσκομαι εἰς ὅλα μου ἀρχάρης,
"κι οὐδὲν ἔχω τὰ πράγματα ὅπου μὲ κάμνουν χρεία,
"οὕτως ὡς ἔχω θέλημα εἰς τὸ ταξεῖδι ἐτοῦτο.
"Κι ἄλλο πάλιν ἠξεύρετε, πληροφορίαν σᾶς λέγω,
"εἰς ἄλλον πάλιν λογισμὸν κοίτονται οἱ Ρωμαῖοι
"διὰ τὸ σκάνταλον αὐτὸ ποῦ ἔγινεν εἰς τὴν μέσην,
"καὶ προθυμίαν οὐκ ἔχουσιν νὰ σμίξουν μὲ τοὺς Φράγκους·

689 *σιωμφωνίαις* 690 *σθέργο* 695 *σημπάθειον* 696 *ἔνμπροστεν*
698 *σθιω πόλιω* 699 *τὴν σηρίαν* 710 *φθόνο* 711 *ἐσκανδάλησεν*
712 *ληπός* 717 *σκάνδαλον*

ταξύδι τῆς συριὰς 707 *βασιλές ἀλέξης* 708 *ἐπαρεκάλεσε* 709 *συνδρόφυ*
710 *ἠξεύρεται* 711 *ἐσκανδάληζε* 712 *βρήσκομεν—ἀρχιχάρης* 713 *καὶ*
οὐκ ἔχω τὰ πρὸστάγματα ὅπερ 715 *λαλὼν πληρὼφ.* 716 *απ αφορμὴν*
τοῦ σκάνδαλου οὗτον 718 *ποῦ προθ.*

Η "διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἐσᾶς, ἀξιοπαρακαλῶ σας,
"νὰ ἔχω συμπάθειον ἀπὸ ἐσᾶς ἡμέρες δεκαπέντε
"νὰ ὀρθώσω τὰ φουσσᾶτα μου καὶ νὰ σᾶς καταφτάσω."
Οἱ Φράγκοι γὰρ τὸ ἐστέρξασιν, κινοῦσιν κ' ὑπαγαίνουν·
τὴν Ἡράκλειαν ἐπέρασαν· πάντα κοντὰ ἀναμένουν
ἐκεῖνον γὰρ τὸν βασιλέαν Ἀλέξιον τὸν Βατάτσην.
Ἀκούσατε οἱ ἅπαντες, Φράγκοι τε καὶ Ρωμαῖοι,
ὅσοι πιστεύετε εἰς Χριστόν, τὸ βάφτισμα φορεῖτε,
ἐλᾶτε ἐδῶ νὰ ἀκούσετε ὑπόθεσιν μεγάλην,
τὴν κακοσύνην τῶν Ρωμαίων, τὴν ἀπιστίαν ὅπου ἔχουν.
Ποῖος νὰ θαρρέσῃ εἰς αὐτούς, ὅρκον νὰ τοὺς πιστέψῃ,
ἀφῶν τὸν Θεὸν οὐ σέβονται, ἀφέντη οὐκ ἀγαποῦσιν;
ὁ εἷς τὸν ἄλλον οὐκ ἀγαπᾷ μόνον μὲ πονηρίαν.
Ἀφῶν οἱ Φράγκοι ἐξέβησαν ἐκεῖθεν ἐκ τὴν Πόλιν,
ὁκάποιος πλούσιος | ἄνθρωπος, ἄρχων ἀπὸ τὴν Πόλιν, f. 21ᵛ
Μούρτζουφλον τὸν ἐλέγασιν, οὕτως εἶχεν τὸ ἐπίκλην,
ἰδὼν τὸν γέρο βασιλέα τὸ πῶς τὸν ἐτυφλῶσαν,
κι Ἀλέξιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸ πῶς ὑπῆρχε νέος,
ἐλόγιασεν τὴν βασιλείαν μὲ πονηρίαν νὰ ἐπάρῃ.
Κράζει τινές του συγγενεῖς, φίλους τε καὶ γειτόνους,
τσαγδάρους καὶ λιμαρικούς, βουλὴν μὲ αὐτοὺς ἀπῆρεν
Ἀλέξιον γὰρ τὸν βασιλέα ἐπιάσαν κ' ἐφονέψαν·
εἰς μοναξίαν τὸν ηὗρασιν κ' ἐθανατώσανέ τον,
ἐστέψασιν τὸν Μούρτζουφλον, τὸ στέμμα τοῦ ἐφορέσαν,
ὠνομάσαν τον βασιλέα, οὕτως τὸν εὐφημῆσαν.
Ἐνταῦτα γὰρ ὡς τὸ εἴδασι τινὲς ἀπὸ τὴν Πόλιν,
ἀκούσων τοῦ παράξενου τοῦ βασιλέως τὸν φόνον,
βαρκέτταν ἁρματώσασιν πενῆντα δύο κουπίων·
ἐπλέψασιν κι ἀπήλθασιν, ἐσώσασιν τοὺς Φράγκους,
ἐκεῖσε ὅπου ὑπαγαίνασιν στὰ μέρη τῆς Συρίας·
λεπτομερῶς τοὺς εἴπασιν κ' ἐπληροφόρησάν τους,

719 ἡμέραις ιε' 722 ἐπ. τὴν ἡρ. 734 γέρω 737 του] τους
738 βουλὴν ἀπ. μεταύτους 743 ἐνταῦθα 747 τὰ μέρη

Cod. T 718 λέο—ἄξυοπαρεκαλό σας 719 νάχο—άπο σὰς ημέρας
720 νάρθοσω 721 στέρξασι f. 12ᵛ 722 ἀνημένου 724 ἀκούσεται
726 ελᾶται δὼ 727—730 omitted as containing injurious remarks
731 ευγίκασι—πολλ 732 απεστὶὼ 733 μ. τὸν ὀνόμαζαν τὸ ηπίκλι ουτος

P "διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἐσᾶς, ἀξιοπαρακαλῶ σας,
"νὰ ἔχω συμπάθειον ἀπ' ἐσᾶς ἡμέρες δεκαπέντε
"νὰ ὀρθώσω τὰ φουσσᾶτα μου καὶ νὰ σᾶς καταφτάσω."
Οἱ Φράγκοι τὸ ὀρθώνουσιν, κινοῦν καὶ ὑπαγαίνουν·
ἐπέρασαν τὴν Ἀρακλεία· πάντα κοντ' ἀναμένουν
ἐκεῖνον δὲ τὸν βασιλεῦ Ἀλέξιον τὸν Βατάτσην.
Ἠκούσατε | γάρ, ἄρχοντες, Φράγκοι τε καὶ Ρωμαῖοι f. 122r 1
ὅσοι πιστεύετε εἰς Χριστὸν καὶ βάφτισμα φορεῖτε,
ἐλᾶτε ἐδῶ νὰ ἠκούσετε ὑπόθεσιν μεγάλην,
τὴν κακοσύνην τῶν Ρωμαίων, τὴν ἀπιστίαν, τὴν ἔχουν.
Τίς νὰ θαρρέψῃ εἰς αὐτούς, ὅρκον νὰ τοὺς πιστέψῃ,
ἀφῶν Θεὸν οὐ σέβονται, ἀφέντη οὐκ ἀγαποῦσιν;
ὁ εἷς τὸν ἄλλον ἀγαπᾷ μόνον μὲ πονηρία.
Ἀφῶν οἱ Φράγκοι ἐξέβησαν ἐκεῖθεν ἐκ τὴν Πόλιν,
ὁκάποιος πλούσιος ἄνθρωπος, ἄρχων ἀπὸ τὴν Πόλιν,
Μούρτζουφλον τὸν ἐλέγασιν, οὕτως εἶχεν τὸ ἐπίκλην,
ἰδὼν τὸν γέρον βασιλέαν τὸ πῶς τὸν ἐτυφλῶσαν,
καὶ πάλιν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸ πῶς ὑπῆρχεν νέος,
ἐσκόπησεν μὲ πονηρίαν τὴν βασιλείαν νὰ λάβῃ.
Λαλεῖ τινές του συγγενούς, φίλους γὰρ καὶ γειτόνους,
τσάγδαρους καὶ λιμαντικούς, βουλὴ τοὺς ἐβουλεύτη·
Ἀλέξιον τὸν βασιλεῦ ἐπιάσαν κ' ἐτυφλῶσαν· f. 122r II
εἰς μοναξίαν τὸν ηὔρασιν καὶ ἐθανάτωσάν τον,
ἐστέψασιν τὸν Μούρτζοφλον, τὸ στέμμαν τοῦ ἐβάλαν,
ὠνόμασάν τον βασιλεῦ, οὕτως τὸν εὐφημῆσαν.
Ἐνταῦτα γὰρ ὡς εἴδασιν τινὲς ἀπὸ τὴν Πόλιν
τὸ ἄδικον τοῦ βασιλέως, τὸ ἄδικον τὸ ἐποῖκαν,
βαρκέττα ἁρματώσασιν πενῆντα δύο κουπίων·
ἐπλέψασιν, ἐσώσασιν ὁποῦσασιν οἱ Φράγκοι,
ἐκεῖ ὅπου ὑπαγαίνασιν στὰ μέρη τῆς Συρίας·
λεπτομερῶς τοὺς εἴπασιν κ' ἐπληροφόρησάν τους

719 σλωμπάθηον 721 ὀρθόσουσλω 725 πισθέβεται 737 σλωγενούς
746 ἐδώσαν or ἐσώσαν? 748 λεπτόμερος

ἦχε 735 ἠπήσ χεν 736 νὰ πάρι 738 omitted 739 γάρ omitted
740 καὶ θαναt. 741 το φορεσὰν 742 ἐφημίσαν 743 ὡς τὸ οἰκουσαν
744 τοῦ βασιλέα 745 αρματόσανε—κουπίο ειτον 747 εκοὶ οποῦ ἐπάγεναν
748 καὶ πληροφορεσάν τους

Η τοῦ βασιλέως τὸν θάνατον, τὸ πῶς τὸν ἐσκοτῶσαν, f. 22r
ὁ Μούρτζουφλος ὁ ἄπιστος τὴν βασιλείαν ἀπῆρεν.
Οἱ Φράγκοι γάρ, ὡς τὸ ἤκουσαν, ἐθλίβησαν μεγάλως·
ἀπαύτου ἀπήρασιν βουλὴν τὸ πῶς νὰ ἔχουν πράξει.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ καὶ νὰ σὲ τὰ ἐμορφίζω;
Ἀκούσων ταῦτα οἱ ἄρχοντες τοῦ φράγκικου φουσσάτου,
μεγάλως τὸ ἐθαυμάστησαν, εἰς σφόδρα τὸ λυποῦνται,
καὶ ἄρχισαν νὰ λέγουσιν οἱ φρονιμώτεροί τους,
νὰ καταργίζουν τοὺς Ρωμαίους μὲ τὴν ὑπόληψίν τους·
"Τίς νὰ πιστέψῃ εἰς Ρωμαῖον εἰς λόγον εἴτε εἰς ὅρκον;
"λέγουσιν ὅτι εἶναι Χριστιανοὶ καὶ στὸν Θεὸν πιστεύουν·
"ἐμᾶς τοὺς Φράγκους μέμφονται, λέγουν, κατηγοροῦν μας,
"σκύλους μᾶς ὀνομάζουσι, ἀτοί τους ἐπαινοῦνται·
"λέγουν ὅτι εἶναι Χριστιανοὶ καὶ βάφτισμα φοροῦσιν·
"αὐτοὶ καὶ μόνοι λέγουσιν ὅτι εἰς Χριστὸν πιστεύουν.
"Μετὰ τοὺς Τούρκους κάθονται, πίνουν καὶ ἑστιάζουν
"καὶ τίποτε οὐκ ἐλέγουσιν οὐδὲ κατηγοροῦν τους· f. 22v
"καὶ μετὰ μᾶς ἂν φάγουσιν στὰ καύχη καταντίζουν· (?)
"στὴν ἐκκλησία τους ἐὰν συμβῇ Φράγκος νὰ λειτουργήσῃ,
"σαράντα ἡμέρες λείπεται ἄψαλτη ἡ ἐκκλησιά τους.
"Ἀκούσατε τὲς αἵρεσες, τὲς ἔχουν οἱ Ρωμαῖοι·
"ἀτοί τους γὰρ καὶ μοναχοὶ ἀλλήλως ἐπαινοῦνται,
"κ' ἐμᾶς τοὺς Φράγκους μέμφονται, ἐμᾶς κατηγοροῦσιν,
"ὅπου κρατοῦμε τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν καὶ τὸν νόμον,
"καθὼς μᾶς τὸ ἐδιδάξασιν, ἐκεῖνοι οἱ ἅγιοι ἀποστόλοι.
"Ὁ πρῶτος γὰρ ἀπόστολος ἦτον ὁ ἅγιος Πέτρος,
"ποῦ τὸν ἐθρόνιασε ὁ Χριστὸς πρῶτον τῆς οἰκουμένης·
"τοῦ παραδείσου τὰ κλειδία τοῦ ἔδωκεν ἀτός του·
"τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἔδωκε νὰ δέσῃ καὶ νὰ λύσῃ·
"ὅσον ποιήσῃ εἰς τὴν γῆν, εἰς οὐρανοὺς νὰ στέργῃ.
"Ἐκεῖνος γὰρ ὁ ἀπόστολος, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
"[καὶ] εἶχεν τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁρισμόν του
ὡσαύτως,

764 *ἐσθιάζουν* 766 *τὰ καθηκατίζουν sic!* corrupt. Compare *καῦχος* 800, and the sense in 770 sq. 775 *ὅπου*

Cod. T 750 *μουρτζούφλος—επείρε* 751 *τόκουσαν* 752 *επιρασι* 755 *εἰς* omitted—*τὸ ελληποῦντα* f. 13r 758 omitted 759 *λέγουσι—*

P τοῦ βασιλέως τὸν θάνατον, τὸ πῶς τὸν ἐσκοτῶσαν,
ὁ Μούρτζουφλος ὁ ἄπιστος τὴν βασιλείαν ἐπῆρεν.
Οἱ Φράγκοι, ὡς τὸ ἤκουσαν, ἐθλίβησαν μεγάλως·
ἀπαῦτο ἐπήρασιν βουλὴ τὸ πῶς νὰ ἔχουν πράξει.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ καὶ νὰ σὲ τὰ φουμίζω;
Ἀκούσων ταῦτα | οἱ ἄρχοντες τοῦ φράγκικου φουσσάτου, f. 122ᵛ 1
μεγάλως τὸ ἐθαύμασαν καὶ σφόδρα τὸ λυποῦνται,
καὶ ἄρξονται νὰ λέγουσιν οἱ φρονιμώτεροί τους·

"τίς νὰ πιστέψῃ τῶν Ρωμαίων εἰς λόγον ἢ εἰς ἔργον;
"λέγουν ὅτι εἶναι Χριστιανοὶ καὶ εἰς Θεὸν πιστεύουν·
"ἡμᾶς τοὺς Φράγκους μέφονται, λέγουν, κατηγοροῦν μας,
"σκύλους μᾶς ὀνομάζουσιν κι ἀτοί τους ἐπαινοῦνται·
"λέγουν ὅτι εἶναι Χριστιανοὶ καὶ βάφτισμα φοροῦσιν·
"αὐτοὶ καὶ μόνον λέγουσιν ὅτι εἰς Χριστὸν πιστεύουν.
"Μετὰ τοὺς Τούρκους κάθονται ὁμοῦ τρώγουν καὶ πίνουν,
"καὶ τίποτε οὐ λέγουσι οὐδὲ κατηγοροῦν τους.

750 ἄπισθος 753 φομίζω 758 πησθέση 760 εἰμᾶς 761 ατί του αἰπενόνται 762 χρισθηανοί

κήνει χ. 760 μεφουντε—καταγοροῦ 762 λέγουν πῶς 763 ης θῦ 764—766 omitted 767 ασεβὴ 769—811 are wanting; these lines were intentionally omitted by the scribe.

Η "διότι τοὺς χρόνους ἐκεινοὺς ἡ πόλις γὰρ τῆς Ρώμης
"τὸν κόσμον ὅλον | ἀφέντευεν, ὅλην τὴν οἰκουμένην, f. 23r
"διὰ νὰ πατάξῃ τὰ εἴδωλα, τὴν ἀπιστίαν τῶν ἔθνων,
"καὶ τοῦ Χριστοῦ τὴν ἐκκλησίαν νὰ αὐξήσῃ καὶ στερεώσῃ.
"Ἐκεῖ [ἀπῆλθεν] καὶ ᾠκοδόμησεν τῆς ἐκκλησίας τὸν θρόνον·
"ἐκεῖ τὸν ἐσταυρώσασι διὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν.
"Ἀπαύτου γὰρ ἐξήλθασιν τινὲς πλεῖστοι Παπᾶδες,
"ὅπου ἐκρατοῦσαν τὸ σκαμνὶ τῆς ἐκκλησίας τῆς Ρώμης.
"Οἱ Φράγκοι γὰρ καὶ οἱ Ρωμαῖοι πίστιν μίαν ἐκρατοῦσαν·
"τῆς οἰκουμένης οἱ ἀρχιερεῖς, Φράγκοι τε καὶ Ρωμαῖοι,
"οἱ πατριάρχαι κ' οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ πρῶτοι τῆς οἰκουμένης,
"ἐπαῖρναν τὴν χειροτονίαν ἕκαστος ἀπὸ ἐκεῖνον,
"ὅπου ἦτον Πάπας κι ἀρχιερεὺς εἰς τὸ σκαμνὶ τῆς Ρώμης.
"Διαβόντα γὰρ χρόνοι πολλοὶ αὐτεῖνοι οἱ Ρωμαῖοι,
"Ἕλληνες εἶχαν τὸ ὄνομα, οὕτως τοὺς ὠνομάζαν,
"—πολλὰ ἦσαν ἀλαζονικοί, ἀκομὴ τὸ κρατοῦσιν,—
"ἀπὸ τὴν Ρώμη ἀπήρασιν τὸ ὄνομα τῶν Ρωμαίων.
"Ἀπ' αὔτης τῆς ἀλαζονείας, τὴν ἔπαρσιν ὅπου εἶχαν,
"ἀφήκασιν τὸν ὀρ|διναν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, f. 23v
"καὶ στήκουν ὡς σχισματικοί, μόνι τὸ καῦχος ἔχουν.
"Τηρήσετε, ἄρχοντες καλοί, τὴν ἀπιστίαν ὅπου ἔχουν·
"λέγουν ὅτι εἶναι Χριστιανοί, καὶ ἀλήθειαν οὐ κρατοῦσιν·
"τὸν ὅρκον τους οὐδὲν κρατοῦν, οὐδὲ Θεὸν φοβοῦνται·
"μόνον τὸ βάφτισμα ἔχουσι τὸ τῆς χριστιανωσύνης.
"Ἰδὲ τὸ ὁρίζουν οἱ γραφὲς καὶ τὰ βιβλία ὅπου ἔχουν·
"τὴν διδαχὴν ὅπου ἔποικαν οἱ δώδεκα ἀποστόλοι,
"οἱ τέσσαροι εὐαγγελισταὶ ὅπου μᾶς ἐφωτίσαν,
"τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικαν ἐτότε εἰς τὸν κόσμον,
"ὅταν ἦτον ὁ Χριστὸς καὶ εἰς γῆν περιεπάτει·
"κι ἀπαύτου πάλε ἡ διδαχὴ ὅπου μᾶς ἐδιδάχτη,
"τῆς ἐκκλησίας τὸν ὅρδιναν τὸ πῶς νὰ τὸν κρατῶμεν·
"ὅλα τὰ ἐλαττώσασιν ἀφότου ἐχωρίσαν
"ἀπὸ τῆς Ρώμης Ἐκκλησίας, ποῦ ἕνι καθολική μας,

783 ἐθνῶν 785 τὸν θρόνον τῆς ἐκκλ. 800 ισμάτικοι—μόνοι i.e. μόν + ι, cf. 1792 etc. 808 ἔποικεν 810 ἐδιδάχθη 813 ὅπου

Cod. T 813 τὴν ἐκλησιὰ ὀπόνε κ.—ὅπου

Η "κι ἀφῆκαν τὴν χειροτονίαν τοῦ ἁγιωτάτου Πάπα,
"κι ἀλλήλως γὰρ χειροτονοῦν τὸν Πατριάρχην ποῦ ἔχουν.
"Λοιπὸν ἀφότου οὐ σέβονται τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης,
"διατὶ νὰ ὑπᾶμε εἰς τὴν Συρίαν κι οὐ μὴ νὰ στραφοῦμε
ὀπίσω;
"νὰ ἐπάρωμεν τῶν ἄπιστων τὴν ἀφεντίαν ὅπου ἔχουν, f. 24r
"ἀφότου τὸν ἀφέντην τους τὸν βασιλέαν ἐπνίξαν;
"Κι ἀπ' αὐτοῦ γὰρ τηρήσετε τὴν ἀσέβειαν ὅπου ἔχουν·
"τὸν βασιλέαν ὅπου εἴχασιν διὰ φυσικὸν ἀφέντην,
"μὲ φτόνον καὶ δημηγερσίαν ἐσφάξαν κι ἀπεκτεῖναν.
"Τίς νὰ πιστέψῃ εἰς αὐτούς, εἰς ὅρκον εἴτε εἰς λόγον,
"νὰ τοὺς κρατήσῃ Χριστιανούς, ὡς τὸ λαλοῦν καὶ λέγουν;
"μὲ λόγια εἶναι Χριστιανοί, τὸ ἔργον γὰρ τοὺς λείπει·
"ἀνάθεμα τὸν Χριστιανὸν ὅπου νὰ τοὺς πιστέψῃ."
Ἀφότου γὰρ ἐθλίβησαν τὸν βασιλέαν οἱ Φράγκοι
κ' εἶπαν τὲς παραπόνεσες καὶ τῶν Ρωμαίων τὲς πρᾶξες,
ἄρξαν νὰ συμβουλεύωνται τὸ πῶς θέλουσιν πράξει.
Τινὲς ἀπ' αὖτους ἔλεγαν εἰς τὴν Συρίαν νὰ ἀπέλθουν,
κι ἄλλοι, οἱ φρονιμώτεροι, εἶπαν κ' ἐσυμβουλέψαν,
τέτοιαν βουλὴν ἐδώκασιν, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι·
"Ἀφότου οἱ ἄπιστοι Ρωμαῖοι, ἐκεῖνοι οἱ δημηγέρτες,
"τὸν βασιλέαν ἐσκότωσαν, τὸν φυσικόν τους ἀφέντην,
"ὅπου ἔπρεπε νὰ | τὸν κρατοῦν δεύτερον τοῦ Κυρίου, f. 24v
"κι οὐκ ἔχουν ἄλλον φυσικὸν νὰ τοὺς ἔχῃ ἀφεντεύει·
"περὶ νὰ ὑπᾶμε εἰς τὴν Συρίαν τὰ οὐκ ἔχομεν γυρεύει,
"ἐνταῦτα στρέμμα ἂς ποιήσωμεν ἀπέσω εἰς τὴν Πόλιν,
"καὶ πόλεμον ἂς δώσωμεν ὅλοι μὲ τ' ἅρματά μας.
"Κι ἂν δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ πάρωμεν τὴν Κωνσταντίνου πόλιν,
"τὴν βασιλεία ἂς κρατήσωμεν ὅλης τῆς Ρωμανίας."
Ἐν τούτῳ ἐσυμβιβάστησαν οἱ κεφαλᾶδες ὅλοι

815 ὅπου 838 ἐνταῦθα

Cod. T 814 χεροτονια 815 πόχουν 816 λ. αφὸν ου σέβουσι—om. τῆς 817 να παμε στὴ σηριὰ—om. νὰ 818 επάρονμεν—πόχουν 820 απαυτὸν—την έχουν 823—826 om. 827 αφοτου 829 τοτε συβουλευτίκαση το τι θέλουνε 830 νὰπέλθουν 831 καὶ συβουλεύσαν 832 εδώσασι ὅσα 833 ἀφότου ἐκλίωοι οἱ ἀπιστη καὶ ανομι δ. 834 om. τοὺς 835 οπόπρεπε ναντον f. 13v 836 ειχαν ἄ. φ. διὰ νὰ τοὺς α. 837 παρὰ 838 ἂς ἐλθομεν στὴν πόλιν 840 κοσταντίνου πόλη 841 om. ἂς—κρατήζομεν 842 εσιωὴβάστησαν

Η ὡσαύτως ὅλον τὸ κοινὸν τοῦ φράγκικου φουσσάτου·
τὰ πλευτικά τους ὥρισαν, τὰ ἄρμενα ἐγυρίσαν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλά; κ' ἐγὼ πολλὰ βαρειόμαι·
ἐστράφησαν οἱ Φράγκοι μας ἐκεῖσε εἰς τὴν Πόλιν,
κι ἀφότου ἀπεσώσασιν ἐκεῖσε εἰς τὸν λιμιῶνα,
τὴν χώραν ἐτριγύρισαν τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης.
Οἱ Φράγκοι ἐμηχανεύτησαν ὡσὰν κ' οἱ Βενετίκοι·
μετ' αὔτους ἦσαν ἑνομοῦ ὁμοίως καὶ οἱ Προβεντσάλοι
ὡσαύτως κ' ἐκ τοῦ Μουφαρᾶ ἐκεῖνοι οἱ Λουμπάρδοι.
Τὰ τριπουτσέτα ἐστήσασιν ὅλα ἀπὸ τὴν στερέαν,
τὲς σύνταξες ἐχώρισαν, τὸν πόλεμον ἀρχίσαν. f. 25r
Ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν τσαγρῶν ἄνθρωπον οὐκ ἀφῆναν
νὰ στέκῃ ἀπάνω εἰς τὰ τειχέα τῆς χώρας τῆς Πολέου.
Εἶχαν καὶ σκάλες ξύλινες, καλὰ σιδερωμένες·
εἰς τὰ τειχέα τὲς ἔστησαν διὰ νὰ σέβουν ἀπέσω.
Οἱ καβαλλάροι ἐπέζεψαν ἀπάνω ἐκ τὰ φαρία·
τὸ ἰδεῖ τὲς σκάλες, ἔδραμαν, ἐσέβησαν ἀπάνω.
Οὕτως, ὡσὰν σὲ τὸ λαλῶ, ἐπιάστη ἐτότε ἡ Πόλις,
οἱ Φράγκοι ἐσέβησαν ἐμπρὸς ἀπέκει ἐκ τὴν στερέαν,
κ' οἱ Βενετίκοι [πάλε] ἐσέβησαν ἀπάνω ἐκ τὰ καράβια,
ἐκεῖθεν ὅπου ἐστήκασιν τὸν γῦρον τῆς θαλάσσου.
Ἰστέον γὰρ νὰ ἐξεύρετε ὅτι ἐπιάστη ἡ Πόλις,
ὡσὰν ἐπιάστη πρότερον ἀπὸ τοὺς Βενετίκους,
εἰς τοῦ νοεμβρίου τὲς τέσσαρες ἡμέρες ἦτον τότε·
τὸ δὲ ὑστερνὸν καὶ δεύτερον τὸ πιάσμα τῆς Πολέου,
εἰς τοῦ ἀπριλίου τὲς τέσσαρες ἐγίνη πάλε ἐκεῖνο.
Ἀπὸ τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ, τοῦ δυνατοῦ πολέμου,
τινὰς οὐκ ἴσχυσεν ποσῶς νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Πόλιν.

844 πλευθικὰ 865 ὡσὰν] ὅταν 866 ἐτότε

Cod. T 844 να γιρύσουν 845 καὶ γὸ π. βαριοῦμε 846 ἐστράφησαν τὰ πλευτικὰν 847 κἤλθανε εἰς τον λ. 849 εμει χὼνευθησαν 850 εἰταν—προβεζάλοι 851 καὶ οκ τοῦ μονφαρὰς 852 τριμπουζέτα 853 τὴς σὶὼ ταξες 855 στὰ τηχιά 857 εἰς τα τηχῆα της 858 απέζευσαν—φαριά τους 860 ὁσασε—ἐπ. οἱ πόλης τότες 861 ὁμπρός 862 om. πάλε 863 που εστέκοντα το γύρο τὴς θαλάσου 864 ὅμος γὰρ να εἰξεύρεται ούτος τότε επάρθη πόλης 865 ὅταν ἐπ.—από τὴς f. 14r 866 στοῦ νοευρίου τας τέσερας ειμέρα 867 είστερο 868 εἰς ταπριλλίου τὰς τέσερας—κείνο 869 το πλήθος

Η Ἐπιάσαν γὰρ τὸν Μούρτζουφλον τὸν ἄπιστον ἐκεῖνον, f. 25v
τῶν ἀρχηγῶν τὸν ἤφεραν διὰ νὰ τὸν ἔχουν κρίνει.
Μεγάλως τὸ ἐχάρησαν οἱ εὐγενικοὶ κοντᾶδες·
ὄχληση ἠγίνη, ταραχή, τὸ τί κρίσιν νὰ πάθῃ.
Ὁκάποιος γέρων ἄνθρωπος εὑρέθη ἐκεῖ εἰς τὴν Πόλιν·
ἄνθρωπος ἦτον φρόνιμος, γραμματικὸς εἰς σφόδρα·
τὸ ἀκούσει πῶς ἠθέλασιν οἱ Φράγκοι νὰ τὸν ἔχουν κρίνει,
ἐκεῖνον τὸν πανάπιστον τὸν Μούρτζουφλον σὲ λέγω,
ἔδραμε ἐκεῖσε εἰς ἐκεινοὺς ὅπου ἦσαν κεφαλᾶδες,
ὅπου εἶχαν γὰρ τὴν ἐξουσίαν εἰς ὅλα τὰ φουσσᾶτα·
ἄρχισε λέγει πρὸς αὐτούς, ἐπληροφόρεσέ τους,
τὸ πῶς ὁκάποιος βασιλέας—κὺρ Λέον τὸν ὠνομάζαν,
φιλόσοφος ἦτον φοβερὸς καὶ προφητεῖες ἐποῖκεν—
πολλὰ πράγματα ἔποικε ἐκεῖσε εἰς τὴν Πόλιν·
ἄλλα ἐπληρῶσαν τὸν καιρὸν ὅπου ἔμελλε νὰ ἔλθουν,
κι ἄλλα πάλε ἀναμένασιν νὰ ἔλθῃ ὁ καιρός τους.
Λοιπὸν ἐκεῖ πλησίον ὀμπρὸς εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν
ἔστηκεν κιόνιν φοβε|ρόν, μέγα, ψηλὸν ὑπάρχει· f. 26r
γράμματα ἔποικεν γλυπτά, γράφουσιν ὡς σὲ λέγω·
"Ἀπέδω ἐτοῦτο τὸ κιόνι ὀφείλουν ἐγκρεμνίσαι
"τὸν βασιλέα τὸν ἄπιστον τῆς Κωνσταντίνου Πόλης."
"Λοιπόν, ὡς φαίνει, ἄρχοντες, ἡ προφητεία ἐπληρώθη·
"ἀφῶν τὸ κιόνι ἔχετε κι αὐτὸν τὸν δημηγέρτην,
"πληρώσετε τὴν προφητείαν τοῦ φιλοσόφου ἐκείνου."
Τὸ ἀκούσει το οἱ ἄρχοντες μεγάλως τὸ ἐθαυμάσαν·
ἀπήρασι τὸν γέροντα τὸ κιόνι νὰ τοὺς δείξῃ·
κι ἀφῶν ἀπῆλθαν εἰς αὐτὸ κ' ἐπληροφόρεσάν το
μεγάλως τὸ ἐθαυμάστησαν καὶ πάλε ἐχάρησάν το,
διατὶ ηὗραν τὸ ἐπιδέξιον τους τὸν ἄπιστον νὰ κρίνουν,
ὡρίσαν γὰρ καὶ ἠφέραν τον κ' ἐκεῖ τὸν ἀνεβάσαν,

882 λέων 885 ολλα ἐπλήρ. 889 ὡσ ελέγω 892 ἐπλ^{ην}?
894 ἐκείνου τοῦ φιλοσόφου 897 αὐτὸν κἐπληροφορέσανέ τον

Cod. T 871 ἐπιάσασι τον ἄνομον ἐκιῶον τον μοὺρτζούφλο 872 τὸν αρχ. τοὺς ἴφεραν διαναντον 874 εγιῶη 875 γέρος 876 γραμματὴσμένος σφόδρα 877 νὰ τον κρίνου 878 τὸ μουρτζουφλὸ 879 ἔδρ. εκεὶ γουργὸ εις αυτούς 882 ὁκάπιον βασιλευς 884 ἐκεὶ γὰρ εις 885 ὅλα πλειρόσαν—ὁπόμελε νὰ ἐλθου 886 καὶ ἄλα πολλὰ ανὰμένουσιν 887 ἐμπροστε ἠς 888 ἔστεκαι

P Ὁκάτις λέγει πρὸς αὐτούς, οὕτως τοὺς συντυχαίνει,
τὸ πῶς ὁκάτις βασιλεὺς—κὺρ Λέον τὸν ἐλέγαν,
φιλόσοφος εὑρίσκετον καὶ προφητεῖες ἐποῖκεν,—
πολλὰ πράγματα ἔποικεν ἀπέσω εἰς τὴν Πόλιν·
885 ἄλλα ἐπληρῶσαν τὸν καιρὸν ὁπὄμελλε νὰ ἔλθουν, f. 122ᵛ II
καὶ ἄλλα πάλιν μέλλασιν νὰ ἔλθῃ ὁ καιρός τους.
Λοιπὸν ἐκεῖ πλησίονα εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν
ἔστεκε κιόνι φοβερό, μέγα πολλὰ ὑπῆρχεν·
πράγματα ἔποικεν γλυπτὰ καὶ γράμματα ἐγράψαν·
890 "Ἀπέδω ἐκ τούτου τοῦ κιονίου ὀφείλουσιν κρεμνίσει
"τὸν βασιλέα τὸν ἄπιστον τῆς Κωνσταντίνου Πόλης."
"Λοιπόν, ὡς φαίνει, ἄρχοντες, ἡ προφητεία ἦλθεν·
"ἀφῶν τὸ κιόνι ἔχετε κι αὐτὸν τὸν δημηγέρτην,
"τὴν προφητεία πληρώσετε τοῦ φιλοσόφου ἐκείνου."
895 Τὸ ἀκούσουν το οἱ ἄρχοντες μεγάλως ἐθαυμάσαν·
ἐπήρασιν τὸν γέροντα τὸ κιόνι νὰ τοὺς δείξῃ·
κι ἀφῶν ὑπῆγαν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐπληροφορήθη...

καὶ ηὕρασιν πιδέξιο τὸν ἄπιστον νὰ κρίνουν,
900 ὥρισαν καὶ ἠφέραν τον κ' ἐκεῖ τὸν ἀνηβάσαν, f. 123ʳ I

882 λέων 885 ἄλλα] ὅλα 888 ἔσθεκε 891 ἄπισθον
897 *sic!* 899 ἄπισθον

κοῖονει—ὑπάρχει 890 ἀπωδω τὸ τοῦ κειονειοῦ 891 κοσταντίνου
892 φείνεται—πληρόθη 893 αφὸν f. 14ᵛ 895 μεγ. τὸ θαυμάσα
896 επήρασιν—τὸν γγιόνα 897 ἀπήλθασιν σαυτὸν καὶ πληρὸ φορέσε της
898 τω θαυμάστησαν 899 δηατή δασει τα γράμματα ὀποῦσαν στὴν κολόνα
900 ὅρησε

Η ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ κιονίου κάτω τὸν ἐγκρεμνίσαν·
οἱ δαίμονες ἐφάνησαν ποῦ ἀπῆραν τὴν ψυχήν του.
Ἀφότου γὰρ ἐγίνετον τοῦ δημηγέρτη ἡ κρίσις,
ὅλοι οἱ μεγάλοι ἄρχοντες, οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου,
εἰς τὸ παλάτι ἀπήλθασιν τοῦ βασιλέως ἐκείνου· f. 26ᵛ
βουλὴν ἀπῆραν ἐνομοῦ μικροί τε καὶ μεγάλοι
τὸ πῶς νὰ πράξουν αἰσθητὰ περὶ τῆς βασιλείας.
Τὰ λόγια ἤσασιν πολλὰ ἕως οὗ νὰ τὰ διακρίνουν·
τὸ γὰρ εἰς τέλος εἴπασιν, οὕτως τὸ ἐσφαλίσαν·
ὅτι ἀφῶν ὑπαγαίνασιν ἐκεῖσε εἰς τὴν Συρίαν,
κι ὁ Πάπας ὁ ἁγιώτατος μετὰ ἐντολῆς μεγάλης
τοὺς ὥρισε νὰ ἀφήκουσι ἐκεῖνο τὸ ταξεῖδιν,
ν' ἀπέλθουν καὶ νὰ βάλουσιν Ἀλέξιον τὸν Βατάτσην
εἰς τὸ σκαμνὶ τῆς βασιλείας, κ' ἐκεῖνοι τὸν ἐβάλαν·
κι ἀπαῦτα ἀπὸ τοὺς ἴδιους του κ' ἐκ τῶν Ρωμαίων τὸ γένος,
ἐσφάξαν καὶ ἀπέκτειναν κ' ἐθανατώσανέ τον,
κι οὐκ ἔνι ἄλλος ἀπ' αὐτοῦ ἄξιος τῆς βασιλείας·
"ἂς τὴν κρατήσωμεν διὰ ἐμᾶς κι ἂς μείνωμεν ἐνταῦτα,
"μὲ δίκαιον τὴν ἀπήραμεν, μὲ τοῦ σπαθίου τὸ ξίφος."
Κι ἀφότου τὸ ἀφιρώσασιν οὕτως, ὡσὰν τὸ λέγω,
βουλὴν ἀπῆραν ἀπὸ αὐτοῦ νὰ ποιήσουν βασιλέα.
Ἐκλέξαν δώδεκα ἄρχοντες, | ἄξιους, φρονιμωτάτους· f. 27ʳ
οἱ ἕξι ἦσαν ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἕξι φλαμουριάροι·
συνθῆκες, ὅρκον ἔποικαν νὰ ἐκλέξουν βασιλέα
μὲ πιστοσύνην τοῦ Θεοῦ, ἄνευ τρόπου καὶ δόλου.
Ἐσέβησαν 's ἕνα κελλίν· ἐκεῖ τοὺς ἀπεκλείσαν,
ἕως ὅτου νὰ κληρώσουσιν τὸν βασιλέα τῆς Πόλης.
Πολλὰ ἐταραχεύτησαν ἀλλήλως μὲ τὰ λόγια,
διατὶ οὐκ ἰσιάζονταν [ἑνομοῦ] νὰ ποιήσουν βασιλέαν·
ἐπεὶ τινὲς ἐλέγασιν κ' εἰς σφόδρα ἐπαινοῦσαν

902 ὅπου 903 ἡ κρίσις τοῦ δ. 905 ἐκεῖνον τοῦ βασιλέως 907 ἐσθητά
912 ἐκείνον 914 τῶ ἐβάλλαν 918 ἐνταῦθα 927 πληρώσουσιν

Cod. T 901 το ήψως 902 ποπίραν 903 ἡ κρίσης ἐκιῶου τοῦ δ.
905 εκιῶο του β. 906 ἐπήρανε ὁμοῦ 907 ἐστητα 908 καὶ οσον να τὰ δ.
910 επαγένασι εκὴ ὴς τη σ. 912 τοὺς ὅρισε καὶ πρόσταξεν ἀπέλθουν εις τὴν πόλη 914 της βενετίας 915 απαύθα 916 καὶ ἐθανάτωσάν των
917 καὶ ουκὴ ένε ἄλως 918 ας τὴν γκρατίσομεν δι ἐμὰς 920 καὶ ἀφοῦ τω

P ἀπὲ τὸ ὕψος τοῦ κιονίου κάτω τὸν ἐγκρεμνίσαν·
οἱ δαίμονες ἐφάνησαν, ἐπῆραν τὴν ψυχή του.
Κι ἀφόντου ἐπληρώθηκε τοῦ δημηγέρτου ἡ κρίση,

905
βουλὴν ἐπῆραν ἑνομοῦ, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
τὸ πῶς νὰ διορθώσουσι περὶ τῆς βασιλείας.
Τὰ λόγια ἤσασιν πολλὰ ἕως <νὰ> διακρίνουν·
τὸ γὰρ εἰς τέλος εἴπασιν, οὕτως τὸ ἐσφαλίσαν·
910 ὅτι ἐπεὶ ὑπαγαίνασιν ἐκεῖθε εἰς τὴν Συρίαν,
κι ὁ Πάπας ὁ ἁγιώτατος μετὰ ἐντολῆς μεγάλης
τοὺς ὥρισε νὰ ἀφήσουσιν ἐκεῖνο τὸ ταξεῖδιν,
νὰ ἀπέλθουν καὶ νὰ βάλουσιν Ἀλέξιον τὸν Βατάτσην
εἰς τὸν θρόνον τῆς βασιλείας, κ' ἐκεῖνοι τὸν ἐβάλαν·
915 κι ἀπαύτου ἐκ τοὺς ἴδιους, ἐκ τῶν Ρωμαίων τὸ γένος,
ἐσφάξαν, ἀποκτεῖναν τον | καὶ ἐθανάτωσάν τον, f. 123r II
κι οὐκ ἔνι ἄλλος ἀπ' αὐτοῦ ἄξιος <τῆς> βασιλείας·
"ἂς τὴν κρατοῦμε διὰ μᾶς κι ἂς μείνωμεν ἐν ταύτῃ·
"μὲ δίκαιον τὴν ἐπήραμεν, μὲ τοῦ σπαθιοῦ τὸ ξίφος."
920 Κ' ἐπεὶ τὸ ἀφιρώσασιν οὕτως ὡσὰν τὸ λέγω,
βουλὴν ἐπῆραν ἑνομοῦ νὰ ποιήσουν βασιλέαν.
Ἐκλέξαν δώδεκα ἄρχοντες, ἄξιους, φρονιμωτάτους·
οἱ ἕξι ἦταν ἀρχιερεῖς κ' οἱ ἕξι φλαμπουριάροι·
συνθῆκες κι ὅρκον ἔποικαν νὰ ἐγλέξουν βασιλέα
925 μὲ πιστοσύνη τοῦ Θεοῦ, ἄνευ τρόπου καὶ δόλου.
Ἐσέβησαν εἰσε κελλὶν ἐκεῖ τοὺς ἀποκλεῖσαν
ὅπως τοῦ νὰ κληρώσουσιν τὸν βασιλέα τῆς Πόλης.
Πολλὰ ἐταραχεύτησαν ἀλλήλως μὲ τοὺς λόγους
δι' οὗ ὁμοῦ οὐκ ἔσιαζαν νὰ ποίσουν βασιλέαν·
930 δι' οὗ τινὲς ἐλέγασιν καὶ σφόδρα ἐπαινοῦσαν

903 ἀφῶν του 918 ἐν ταύτῳ 927 πληρώσουσιν 929 ὀκ ἔσιαζαν
929, 930 δι' οὗ] the MS. has διόν, but ν and υ are often not to be distinguished, cf. 104, 963 διοῦ.

921 επίρασι ομοὺ f. 15r 922 εγλέξαν 923 ἀρχυελὴς 924 σlωθήκας ὅρκους ἔκαμαν να πίσουν 925 ανφτρόπου 926 εσέβησαν εἰς καμερα—ἀποκλ. 927 ἔος του να εγλέξουσι διαβασιλευς 929 δηατὴ δεν ομοφονοῦσασι 930 τὸ ελέγασι—τὸ επαινούσα

Η *τὸν δοῦκαν γὰρ τῆς* Βενετίας, *φρόνιμον κ' ἐπιδέξιον,*
κ' ἐλέγαν ὅτι ἄξιος ἦτον διὰ βασιλέας.
Κι ἀπὸ τῆς τόσης ταραχῆς ὅπου εἰχασιν ἀλλήλως,
ὁκάποιος ἦλθεν κ' εἶπε το τὸν δοῦκα τῆς Βενετίας.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς πανφρόνιμος κ' εἰς ὅλα ἐπιδέξιος,
σπουδαίως ἀπῆλθε εἰς ἐκεινοὺς τοὺς δώδεκα φρονίμους,
τὴν θύραν ἀκριοχτύπησεν διὰ νὰ τὸν ἀφκραστοῦσιν,
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτούς· "Ἄρχοντες, ἀφκραστῆτε·
"*ὁκάποιος λόγους μὲ ἤφερεν, ἦλθεν κι ἀπέσωσέ τους,*
"*τὸ πῶς ὁκάποιοι ἀπὸ ἐσᾶς, ἀπὸ τῆς ἀρετῆς τους,* f. 27ᵛ
"*ὡς εὐγενεῖς καὶ φρόνιμοι, τὸ θελημάν τους λέγουν·*
"*λέγουσιν λόγους περὶ ἐμοῦ ὡς διὰ τὴν βασιλείαν,*
"*ὅτι εἶμαι ἄξιος νὰ γενῶ τῆς Πόλης βασιλέας.*
"*Λοιπὸν ἐγώ, ὡς φρόνιμους φίλους καὶ ἀδελφούς μου,*
"*μεγάλως τοὺς εὐχαριστῶ· ὁ Θεὸς νὰ τοὺς τὸ στρέψῃ,*
"*τὸ εἴπασιν καὶ λέγουσιν διὰ ἐμὲν τὸν ἀδελφόν τους.*
"*Ὅμως ἐγὼ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τὴν χάριν καὶ τὴν δόξαν*
"*οὐδὲν εὑρίσκω εἰς ἐμέν, λέγω στὸν ἐνιαυτόν μου,*
"*τοσούτην ἀδιάκρισιν, νὰ μὴ τὸ ἐγνωρίζω,*
"*ὅτι εἰς τὸ κουμοῦ τῆς* Βενετίας *ἐξέβησαν ἀνθρῶποι*
"*γνώσεως μεγάλης καὶ στρατειᾶς, ὡσὰν καὶ εἰς ἄλλους*
τόπους·
"*ἀλλὰ τινὰς οὐκ ἔφτασεν ποτέ του εἰς τόσην δόξαν,*
"*τὸ στέμμα τὸ βασιλικὸν νὰ τοῦ τὸ ἔχουν φορέσει.*
"*Ἐν τούτῳ σᾶς παρακαλῶ, ὡς φίλους κι ἀδελφούς μου,*
"*νὰ πάψουσιν τὰ σκάνταλα, ἡ ταραχή, τὰ λόγια·*
"*κι ὅσοι ἐλαλήσετε διὰ ἐμὲν νὰ γενῶ βασιλέας,*
"*ἐπαίρνω ἐγὼ τοὺς λόγους τους | καὶ τὲς φωνὲς ὅπου εἶπαν,* f. 28ʳ
"*καὶ θέτω ἀπάνω εἰς αὐτὰς κ' ἐγὼ τὸν ἐδικόν μου·*
"*καὶ ἂς μίξωμεν καὶ τῶν ἀλλῶν, νὰ ποιήσωμεν ὁμάδα*
"*τῶν δώδεκα τὴν ἐκλογήν, νὰ πληρωθῇ τὸ πρᾶγμα,*

940 ὁκάποιος 949 νὰ μὴ τὴν 955 σκάνδαλα

Cod. T 931 *καὶ πιδέξο* 932 *καὶ λέγαν πὸς ἔνε αξυος διαβασιλέας νὰ γένῃ*
933 *καὶ ἀπὸ τὴν τόση ταραχή οπουχασιν* 934 *ἦλθε καπετον τοῦ μτοῦζη β.*
935 *καὶ κlῶος ὁ π.* 936 *σπεδέος* 937 *ακρηόκτήπισε δια ναν τοὺς*
σκοτηον sic! 938 *φηκραστήτε* 940 *αποσὰς—του* 941 *ὸς φρώνημως*

P τὸν δοῦκα γὰρ τῆς Βενετίας, φρόνιμον, ἐπιδέξιον, f. 123ᵛ I
ἐλέγαν ὅτι ἄξιος ἔνι τῆς βασιλείας.
Κι ἀπὸ τῆς τόσης ταραχῆς ὁποὔχασιν ἀλλήλως,
ὁκάποιος τὸ ἀπέσωσεν τοῦ δοῦκα Βενετίας.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς πανφρόνιμος κ' εἰς ὅλα ἐπιδέξιος,
σπουδαίως ἦλθεν εἰς αὐτοὺς τοὺς δώδεκα φρονίμους,
τὴν θύραν ἀκριοκόντισε διὰ νὰ τὸν ἠκούσουν,
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτούς· "Ἄρχοντες, ἐφκραστῆτε·
"ὁκάποιος λόγους μ' ἔφερεν, ἦλθεν, ἀπέσωσέν τους,
"τὸ πῶς τινὲς ἀπὸ ἐσᾶς, ἀπὸ τῆς ἀρετῆς τους,
"ὡς εὐγενεῖς καὶ φρόνιμοι τὸ θέλημάν τους λέγουν·
"καὶ λέγουν λόγους δι' ἐμοῦ περὶ τῆς βασιλείας,
"ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἄξιος νὰ γένω βασιλέας.
"Λοιπὸν ἐγώ, ὡς φρόνιμους φίλους καὶ ἀδελφούς μου,
"μεγάλως τοὺς εὐχαριστῶ, ὁ Θεὸς νὰ τοὺς τὸ στρέψῃ
"τὸ εἴπασιν | καὶ λέγουσιν δι' ἐμὲν τὸν ἀδελφόν τους. f. 123ᵛ II
"Ὅμως ἐγὼ ἀπὸ Θεοῦ τὴν χάριν καὶ τὴν δόξαν
"οὐδὲν εὑρίσκω εἰς ἐμέν, λέγω στὸν ἐμαυτόν μου,
"τοσούτην ἀδιάκρισιν, νὰ μὴν τὸ ἐγνωρίζω·
"ἐπεὶ εἰς τὸ κουμοῦν τῆς Βενετίας ἐξέβησαν ἀνθρῶποι
"γνώσεως μεγάλης καὶ στρατείας, ὡσὰν καὶ εἰς τοὺς
ἄλλους·
"ἀλλὰ κανεὶς οὐκ ἔφτασεν ποτὲ εἰς τόσην δόξαν,
"τὸ στέμμα τὸ βασιλικὸν νὰ τὸ ἔχουσιν φορέσει.
"Ἐν τούτῳ σᾶς παρακαλῶ, ὡς φίλους κι ἀδελφούς μου,
"νὰ πάψουσιν τὰ σκάνταλα, ἡ ταραχή, τὰ λόγια,
"τὰ ἐλαλήσατε δι' ἐμὲν νὰ γένω βασιλέας·
"ἐπαίρνω ἐγὼ τοὺς λόγους τους καὶ τὲς φωνὲς ὁποῦ εἶπαν,
"καὶ θέτω ἀπάνω εἰς αὐτοὺς κἀγὼ τὸν ἐδικό μου·
"κι ἂς μίξωμε καὶ τῶν ἀλλῶν, νὰ ποίσωμεν ἁμάδι
"τῶν δώδεκα τὴν ἐκλογήν, | νὰ πληρωθῇ τὸ πρᾶγμα· f. 124ʳ I

940 ἀρετή τους 948 στονό μαντῶν μου 955 σκάνδαλα
957 ἦπε

καὶ εὐγενὴς τὸ θ. του λέγι 945 τὸ ευχ. 946 δηα μὲν 948 ἠβρήσκο—
στὸν νιαυτόν μου 949 τοσουτη δηάκρησι να μὴ τὶὼε γν. 950 κουμοῦν
951 ὅλους τοπ. f. 15ᵛ 956 ναγένο 957 τας φονάς 959 ἂς μύζομεν
καὶ τον ἀλὸν καὶ ἂς πληροθὴ τὸ πράμα 960 omitted

Η "κι ἂς ποιήσωμεν διὰ βασιλέαν τὸν κόντον Βαλδουβῖνον
"ὅπου ἔνι ἀφέντης φυσικός, ἀφέντης τῆς Φιλάντριας·
"διατὸ ἔνι ἄξιος κ' εὐγενής, χρήσιμος εἰς τοὺς πάντας
"κ' ἔντιμος νὰ ἔνι βασιλέας ἀπὸ ὅλους τοῦ φουσσάτου."
'Ακούσων ταῦτα οἱ δώδεκα ὅπου σᾶς ἀφηγοῦμαι,
ὅπου ἦσαν ὅλοι ἐκλεχτοὶ νὰ ποιήσουν βασιλέα,
ἐνταῦτα ἐσυγκατέβησαν κι ὅλοι τὸ ἐστεργῆσαν·
ἀπέκει ἐσηκώθησαν ὅπου ἦσαν μαζωμένοι,
εἰς τὸ παλάτι ἀπήλθασιν αὐτοῦ τοῦ βασιλέως·
ἐλάλησαν νὰ σωρευτοῦν οἱ πάντες τοῦ φουσσάτου,
νὰ ἀκούσουν <τὴν ἀπόκρισιν>, τὴν εἶπαν κ' ἐδιορθῶσαν,
τοῦ βασιλέως τὴν ἐκλογήν, τὸ ποῖος χρεωστεῖ νὰ ἔνι.
Κι ἀφότου ἐσωρεύτησαν οἱ πάντες τοῦ φουσσάτου
εἰς τὰ παλάτια τὰ λαμπρὰ τοῦ βασιλέως ἐκεῖνα,
ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, ὁ φρονιμώτερός τους,
τὸν λόγον τους ἐβάσταξεν, ἐμφάνισεν | τὸ πρᾶγμα, f. 28ᵛ
τὸ πῶς μὲ φόβον τοῦ Θεοῦ, μὲ προσοχὴν μεγάλην,
τὸν κόντον τῆς Φιλάντριας ἐκλέξασιν διὰ [βασιλέαν καὶ]
ρῆγαν
τῆς Πόλεως καὶ τῆς βασιλείας ὅλης τῆς Ρωμανίας.
'Ακούσων ταῦτα οἱ ἅπαντες, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
οἱ πλούσιοι γὰρ κ' οἱ εὐγενικοί, τὸ κοινόν, τὸ φουσσᾶτο,
εἰς σφόδρα τὸ ἀγαπήσασιν, ἐστέρξαν κι ἀφιρῶσαν,
ὁ κόντος γὰρ ὁ Παντουὴς νὰ ἔνι βασιλέας.
'Ηφέρασιν τοῦ βασιλέως τὸ στέμμα καὶ τὸν σάκκον,
ἐστέψασιν κ' ἐντύσαν τον ὡς βασιλέαν, σὲ λέγω,
κ' εὐφήμησαν κ' ἐδόξασαν, ὡς πρέπει κι ὡς λαχάνει.
Κι ἀφότου τὸν ἐστέψασιν κ' ἐγίνη βασιλέας,
σκάνταλον μέσα ἐγίνετον καὶ ταραχὴ μεγάλη
εἰς τοὺς Λουμπάρδους, σὲ λαλῶ, ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς
Φραγκίσκους,

966 ἐκλεκτοί 967 ἐνταύθα 971 ἀκούσαν 974 ἐκείνα τοῦ βασ.
978 ἐκλέγξασιν 986 ἐφήμησαν 988 σκάνδαλον

Cod. T 961 πύσωμεν—τὸν κόνται βαλδοῦβήνο 962 ὀπόνε 963 διατῆ ἔνε 964 καὶ ἔντ. δηὰ βασιλεὺς απόλου τοῦ φ. 966 ὀπούσαν—εγλεκτή 967 καὶ ὅλλοι τὸ εστέρξαν 968 εσοκόθησαν 971 omitted 972 τὴν εγλογὶ πείος χρεύστυ νὰ ενε 976 τον εβάσταξεν—πραμα 977 πρὸσευχην

P " κι ἂς ποίσωμεν διὰ βασιλέα τὸν κόντο Μπαλδουβῖνον
" ὁπόναι ἀφέντης φυσικὸς τῆς ἀφεντίας τῆς Φλάντρας·
" δι' οὗ ἔναι εὐγενὴς καὶ ἄξιος, χρήσιμος εἰς τοὺς πάντας
" καὶ ἄξιος διὰ βασιλέα ἀπ' ὅλον τὸ φουσσᾶτο."
'Ηκούσας ταῦτα οἱ δώδεκα ὅπου σᾶς ἀφηγοῦμαι,
ὁποῦσαν ὅλοι ἐκλεχτοὶ νὰ ποίσουν βασιλέαν,
ἐνταῦτα ἐσυγκατέβηκαν καὶ ὅλοι τὸ ἐστέρξαν·
ἐκεῖθεν ἐσηκώθησαν ὅπου ἦσαν συναγμένοι,
εἰς τὸ παλάτι ἤλθασιν αὐτοῦ τοῦ βασιλέως·
ἐλάλησαν νὰ συναχτοῦν οἱ πάντες τοῦ φουσσάτου,
νὰ ἠκούσουν τὴν ἀπόκρισιν, τὰ εἶπαν καὶ ὠρθῶσαν,
τοῦ βασιλέως τὴν ἐκλογήν, ποῖος μέλλει νὰ γένῃ.
'Επεὶν γὰρ ἐσυνάχτησαν οἱ πάντες τοῦ φουσσάτου
εἰς τὰ λαμπρὰ | παλάτια τοῦ βασιλέως ἐκείνου, f. 124r II
ὁ εἷς ἀπὸ τοὺς δώδεκα, ὁ γνωστικώτερός τους,
τὸν λόγον τους ἐβάσταξεν, ἐφάνισεν τὸ πρᾶγμα,
τὸ πῶς μὲ φόβον τοῦ Θεοῦ, μὲ προσευχὴν μεγάλην,
τὸν κόντον Φλάντρας ἔκλεξαν διὰ βασιλέαν τῆς Πόλης,
τῆς Πόλης καὶ τῆς βασιλείας ὅλης τῆς Ρωμανίας.
"Ηκουσαν ταῦτα οἱ ἄρχοντες, μικροί τε καὶ μεγάλοι,

σφόδρα τὸ ἠγαπήσασιν, ἐστρέξαν κι ἀφιρῶσαν,
ὅτι ὁ κόντος Μπαλδουβῖν νὰ ἔναι βασιλέας.
Τοῦ βασιλέως ἤφεραν τὸ στέμμα καὶ τὸν σάκκον,
ἠφέραν καὶ ἐστέψαν τον ὡς βασιλέα, σᾶς λέγω,
κ' εὐφήμησαν, ἐδόξασαν, ὡς πρέπει καὶ ἁρμόζει.
Κι ἀφότου τὸν ἐστέψασιν κ' ἐγίνη βασιλέας,
σκάνταλο μέγα ἐγίνετον καὶ ταραχὴ μεγάλη
εἰς τοὺς Λουμπάρδους, σὲ λαλῶ, ὁμοίως εἰς τοὺς Φραντσόζους,

964 βασιλεύς 966 ἐκλεκτοί 967 ἐσωγγατέβηκαν 971 τὰ ὑκούσουν
977 πρὸς εὐ(?)χήν, cf. cod. T 978 Φλάντραν 982 ἐσθρέξαν καὶ αρόσαν
986 ἐφήμησαν 988 σκάνδαλο

978 ἐγλέξαν βασιλεαν 979 τῆς πόλης 980 ακοῦσοντάτο ἅπ. f. 16r
983 ο κοντες γὰρ ο βαλδουβὴς νὰ ἔνε 984 τὸ στέμα καὶ το σάκον
985 εστέψαν—σὰς λέγο 986 καὶ φύμισαν καὶ δόξασαν—καὶ τηχένη
987 εστέψουσιν 988 μέγα γώετο 989 λουμπ. ἅπαντας ὁμοίως—φράνγκους

Η *ὅπου ἀγαποῦσαν καὶ ἤθελαν νὰ γένῃ ὁ μαρκέσης*
ἐκεῖνος γὰρ τοῦ Μουφαρᾶ, ὅπου ἦτον καπετάνος
εἰς τὰ φουσσᾶτα καὶ λαόν, καθὼς σὲ τὸ ἐπροεῖπα.
Ἐνταῦτα ὁ πανφρόνιμος Δοῦκας τῆς Βενετίας,
ἐκεῖνος ὁ μισὶρ Ἀρίς, ντὲ Ἄντουλο τὸ ἐπίκλην, f. 29r
ἐβάλθη μετὰ ἕτερους τὰ σκάνταλα νὰ ἐσβύσῃ.
Ἀπῆρεν γὰρ καὶ μετ' αὐτοῦ τὸν κόντον τῆς Τουλούζας·
τοσαῦτα ἔξευρεν νὰ εἰπῇ, τόσον νὰ τοὺς πραΰνῃ,
εἶπεν, ἐκαθοδήγησεν, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον·
"Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, ἀφότου ἐγενέτον
"ἡ ἔκλεξις τοῦ βασιλέως, κ' ἐστέφτη κ' ἐπληρώθη—
"ἄσκημον πρᾶγμα κι ἄπρεπον, κατηγορία μεγάλη—
"ὅσοι τὸ εἰποῦν κι ἀκούσωσιν 's ὅλην τὴν οἰκουμένην,
"ὅτι μὲ λόγου κ' ἐκλογῆς τέτοιων μεγάλων ἀνθρώπων
"ἐγένετον ἡ ἐκλογὴ κ' ἐστέφτη ὁ βασιλέας,
"κι ἀπαύτου ἐμετανοήσετε, ὡς φαίνεται, διὰ φτόνον.
"Ἐν τούτῳ λέγω πρὸς ἐσᾶς, ἀξιοπαρακαλῶ σας,
"νὰ λείψουσιν τὰ σκάνταλα, οὐδὲν ἕνι τιμή σας·
"ἀφότου ἐγίνη βασιλέας τῆς Φιλάντριας [γὰρ] ὁ κόντος,
"ἂς γένῃ καὶ τοῦ Μουφαρᾶ αὐτοῦνος ὁ μαρκέσης
"ῥῆγας κι ἀφέντης γονικὸς τῆς Σαλονίκης πόλης
"μὲ ὅσα διαφέρνει ἐπ' αὐτῆς καὶ ὀφείλει νὰ ἀφεντεύῃ."
Τὸ ἀκούσει ταῦτα ὁ | λαός, μικροί τε καὶ μεγάλοι, f. 29v
οἱ πλούσιοι γὰρ καὶ τὸ κοινὸ τοῦ φράγκικου φουσσάτου,
στριγγὴν φωνὴν ἐλάλησαν, ὅλοι τὸ ἐπροσκυνῆσαν.
Κι ἀφότου τὸ ἐστεργήθησαν κ' ἐστέψασι διὰ ῥῆγα
τὸν Μπονιφάτσον, σὲ λαλῶ, ἐκεῖνον τὸν μαρκέσην,
ἐπάψασιν τὰ σκάνταλα κ' ἐγένετον εἰρήνη.
Μετὰ ταῦτα ἐδιορθώσασιν τοὺς δώδεκα ἐκείνους,
ὅπου ἔκλεξαν τὸν βασιλέαν, τὴν μερισίαν νὰ ποιήσουν
τοῦ τόπου τῆς Ἀνατολῆς κι ὅλης τῆς Ρωμανίας,

993 *ἐνταῦθα* 995 *ἑτέρους σκάνδαλα* 1000 *ἐστεύθη* 4 *ἐστεύθη*
7 *σκάνδαλα* 8 *ὁ βασιλέας* 10 *ἡγονικός* 17 *σκάνδαλα* 19 *ἐκλέξαν*

Cod. T 990 *ὀπάγαποῦσαν—μαρκέζης* 991 *μονφαρὰ—καπετάνιος* 992 *τὸ προήπα* 994 *μισὲρ ηγος ντάντουλος* 995 *ἕτερος—να σβέση* 996 *επῆρε—τὸν κονται—τουλούτζας* 997 *τοσιῶτα ἤξευρε νὰ πει* 999 *ἐγιωνέτων* 1000 *εἰ ἔκλησις* 1 *πραμα* 2 *καὶ ἀκούσουντο* 3 *ἀνον* 4 *ἐγίνετον—καὶ στεύτι β.* 5 *καὶ τότε μετανόσεται* 7 *διοὺ δεν ἐν τιμήσας* 8 *ὁ βασιλευς*

P 991 ὅπου ἠγαποῦσαν κ᾽ ἤθελαν νὰ γένῃ ὁ μαρκέσης. f. 124ᵛ 1

Ἐνταῦτα ὁ πανφρόνιμος Ντούζης τῆς Βενετίας,
ἐκεῖνος ὁ μισὲρ Ἄριγος, Ντάντουλος τὸ ἐπίκλην,
995 ἐβάλθη μετὰ ἕτερους τὰ σκάνταλα νὰ πάψουν.
Ἐπῆρε γὰρ μεθ᾽ ἑαυτοῦ τὸν κόντο τῆς Τουλούζας·
οὕτως γὰρ ἤξευρε νὰ εἰπῇ, τόσο νὰ τοὺς πραΰνῃ,
εἶπεν κ᾽ ἐκαθοδήγεψεν ὡς φρόνιμος ποῦ ἦτον·
"Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, ἐπεὶ γὰρ ἐγινέτον
1000 "ἡ ἔκλεξις τοῦ βασιλέως, ἐστέφτη κ᾽ ἐπληρώθη—
"ἄσκημον πρᾶγμα κι ἄπρεπον, κατηγορία μεγάλη—
"ὅσοι τὸ εἰποῦν κ᾽ ἠκούσουν το στὴν οἰκουμένην ὅλην,
"ὅτι μὲ λόγου κ᾽ ἐκλογῆς τοιούτων μεγάλων ἀνθρώπων
"ἐγένοτον ἡ ἐκλογὴ κ᾽ ἐστέφτη βασιλέας,
5 "κι αὐτοῦ ἐμετανόσετε, ὡς φαίνει, διὰ φτόνον.
"Ἐν τούτῳ λέγω πρὸς ἐσᾶς, ἀξιοπαρακαλῶ σας,
"ἂς λείψουσιν τὰ σκάνταλα, οὐδὲν ἔναι τιμή σας·
"ἀφοῦ ἐγένετον βασιλεὺς ὁ κόντος τῆς Φιλάνδρας, f. 124ᵛ II
"ἂς γένῃ καὶ τοῦ Μουφερᾶ αὐτεῖνος ὁ μαρκέζης
10 "ῥῆγας κι ἀφέντης φυσικὸς τῆς Σαλονίκης πόλης
"μὲ ὅσα διαφέρει ἀπ᾽ αὐτὴν καὶ ὅσα ἀφεντεύει."
Τὸ ἀκούσει τοῦτο ὁ λαὸς τοῦ φράγκικου φουσσάτου,

στριγγὴν φωνὴν ἐλάλησαν, ὅλοι τὸ ἐπροσκυνῆσαν.
15 Κι ἀφότου τὸ ἐστέρξασιν κ᾽ ἐστέψασιν τὸν ῥῆγαν
τὸν Μπονοφάτσιον, σὲ λαλῶ, ἐκεῖνον τὸν μαρκέζη,
ἐπάψασιν τὰ σκάνταλα κ᾽ ἐγένοτον εἰρήνη.
Μετὰ ταῦτα ὠρθώσασιν τοὺς δώδεκα ἐκείνους,
ὅπου ἔκλεξαν τὸν βασιλεῦ, τὴν μοιρασία νὰ ποίσουν
20 τοῦ τόπου τῆς Ἀνατολῆς κι ὅλης τῆς Ρωμανίας,

993 *ἐνταῦθα* 995 *ἑτέρους τὰ σκάνδαλα* 998 *ὕπον καὶ ἐκαθοδήγευσον* 1000 *ἐστεύθη* 4 *ἐστεύθη* 7 *σκάνδαλα* 15 *ἀφῶ τοῦ* 17 *ἐπαύσασαν τὰ σκάνδαλα*

ὁ κοντος τὴς φιλάνδριας 9 *μοφαρὰ αὐτήνος ὁ μαρκέζης* 10 *καὶ* om. f. 16ᵛ 11 *ἀπαυτὴς καὶ οφιλὴ* 12 *τακοῦση* 13 *γάρ* om. 14 *στριλιγκοιὰ—τὸ π.* 15 *καὶ αφόντου το ἐστέρκτησαν καὶ στέψαν τον* 16 *τὸν πονηφάτζο—μαρκέζιω* 17 *καὶ* om.—*εγιώετων* 19 *ποὺ γλέξασι—τὴ μερασιὰν* 20 *ἀνετολὴς*

Η *ὅσον διαφέρνει τῆς Πολέου τῆς βασιλείας, σὲ λέγω,*
πρὸς τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ καθενὸς καὶ ἑκάστου,
καὶ τὸν λαὸν ὅπου εἴχασιν εἰς τὴν κουγκέστα ἐκείνην.
Μὲ κλήρους καὶ μὲ προσοχὴν ἡ μερισία ἐγενέτον·
ἔτυχεν γὰρ τῆς Βενετίας τὸ τέταρτον ἰμερίδι,
καὶ τὸ ἥμισον τοῦ τέταρτου, ὅγδον τὸ λέγουν ἄλλοι,
ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Πολέου κι ὅλης τῆς Ρωμανίας,
καθὼς τὸ γράφεται ἀκομὴ ὁ Δοῦκας τῆς Βενετίας
εἰς τὰς γραφὰς κ' εἰς τὴν τιμὴν τῆς ἀφεντίας ὅπου ἔχει.
Λοιπὸν ἐτότε ὅπου λαλῶ, εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον f. 30r
ἦτον ἀφέντης τῆς Βλαχίας καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος,
τῆς Ἄρτας καὶ τῶν Γιαννινῶν κι ὁλοῦ τοῦ Δεσποτάτου,
κὺρ Ἰωάννην τὸν ὠνόμαζαν, Βατάτσης εἶχεν τὸ ἐπίκλη.
Κι ὡς ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν καὶ ἐπληροφορέθη
τὸ πῶς οἱ Φράγκοι ἀπήρασιν τὴν ἀφεντίαν τῆς Πόλης,
κ' ἐστέψασιν καὶ βασιλέαν, ἀπήρασιν τὰ κάστρη,
τὲς χῶρες ἐμερίσασιν ὅλης τῆς Ρωμανίας·
εὐθέως, σπουδαίως ἀπέστειλεν ἐκεῖ εἰς τὴν Κουμανίαν·
δέκα χιλιάδες ἤλθασιν, ὅλοι ἐκλεχτοὶ Κουμᾶνοι
μὲ Τουρκουμάνους ἐκλεχτούς, ὅλοι ἐκαβαλλικεῦαν.
Ἄρματα εἴχασιν καλά, διαρίχια ἐφοροῦσαν·
οἱ μὲν κοντάρια ἐβάσταιναν κ' οἱ ἕτεροι βεργίτες.
Ἐσώρεψεν καὶ τὸν λαὸν ὅλης τῆς ἀφεντίας του,
φουσσᾶτα ἐπεριεσώρεψεν μεγάλα κι ἀντρειωμένα
κι ἄρχισε μάχην δυνατὴν νὰ πολεμῇ τοὺς Φράγκους·
οὐχὶ γὰρ εἰς πρόσωπον, νὰ πολεμήσῃ εἰς κάμπον,
ἀλλὰ μὲ τρόπον μηχανίας ὡσὰν [τὸ] κάμνουν οἱ Τοῦρκοι. f. 30v
Διαβόντα γὰρ ἕνας καιρός, ἐγύρισεν ὁ ἄλλος·
μὲ πονηρίαν ἀπόστελνεν τοὺς καταπατητᾶδες
τοῦ νὰ μαθαίνῃ ἀδιάλειπα τὲς τῶν Φραγκῶν γὰρ πρᾶξες.
Κι ὡς ἔμαθεν πληροφορίαν τὸ ποῦ ἦτο ὁ Μπονοφάτσιος,

1025 ἠμερίδη 32 γιανίνων 34 καὶ ἐπληρ. τω 39, 40 ἐκλεκτ.
43 τῆς αὐθεντιάς τους 44 ἀνδριωμένα 51 ἦτον

Cod. T 1021 πόλεος 22 καὶ αξιὰν τοῦ κ. ἑκάστου 23 εἰς τὴν γκονκουέστα κλώη 24 προσευχὴ η μέρασι να γένη 25 τὸ τέρταρτο μερίδη 26 τὸ μισώ—τοῦ τέρτατου 27 πόλεος 28 ἀκο$^{\mu\iota}$—τῆς om. 29 οπόχη 30 τον γκερόν 32 γιάννυνον 33 κυρ ιω$^{\nu}$ τονόμαζαν β. το επεικλὶω 34 ἐπληροφορεσάν τω 35 επίοασιν 36 επείραν καὶ τὰ κ. 37 ἐμηράστησαν

P *ὅσον διαφέρει τῆς Πόλεως τῆς βασιλείας, σὲ λέγω,*
πρὸς τὴν ἀξίαν καὶ τὴν οὐσίαν ἕνους γὰρ καὶ ἑκάστου,
καὶ τὸν λαὸν ὅπου εἴχασιν εἰς τὴν κογκίστα ἐκείνην.
Μὲ κλήρους καὶ μὲ προσεχὴ ἡ μοίρασις ἐγίνη·
ἔτυχεν γὰρ τῆς Βενετίας τὸ τέταρτο μερίδιν f. 125r I
καὶ τὸ ἥμισο τοῦ τέταρτου, τὸ ὄγδοον τὸ λέγω,
ἀπὲ τὴ χώρα Πόλεως κι ὅλης τῆς Ρωμανίας,
καθὼς τὸ γράφει ἀκομὴ ὁ Δοῦκας Βενετίας
εἰς τὰς γραφὰς καὶ τὴν τιμὴν τῆς ἀφεντίας ποῦ ἔχει.
Λοιπὸν ἐτότες, σὲ λαλῶ, εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον
ἦτον ἀφέντης τῆς Βλαχίας καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος,
τῆς Ἄρτας καὶ τῶν Ἰωαννινῶν κι ὅλου τοῦ Δεσποτάτου,
Ἰωάννην τὸν ἐνόμαζαν, Βατάτσης τὸ ἐπίκλην. Ἰωάννης Βατάτζης
Κι ὡς ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν καὶ ἐπληροφορήθη
τὸ πῶς οἱ Φράγκοι ἐπήρασιν τὴν ἀφεντία τῆς Πόλης,
ἐστέψασιν καὶ βασιλεῦ, ἐπῆραν καὶ τὰ κάστρη,
τὲς χῶρες ἐμερίσασιν ὅλης τῆς Ρωμανίας·
εὐτύς, σπουδαίως ἀπέστειλεν ἐκεῖ στὴν Κουμανίαν·
δέκα χιλιάδες ἤλθασι, ὅλοι ἐκλεχτοὶ Κουμᾶνοι
μὲ Τουρκομάνους ἐκλεχτούς, ὅλοι ἐκαβαλλικεῦαν.
Ἄρματα εἴχασιν καλά, γιαρίκια ἐφοροῦσαν·
οἱ μὲν κοντάρια ἐβάσταξαν, | οἱ δ' ἕτεροι βεργέτες. f. 125r II
Ἐσύναξαν καὶ τὸ λαὸν τῆς ἀφεντίας του ὅλης,
φουσσᾶτα ἐσύναξαν καλά, πολλὰ καὶ ἀντρειωμένα·
ἄρχισε μάχη δυνατὴ νὰ πολεμῇ τοὺς Φράγκους·
οὐχὶ ποτὲ εἰς πρόσωπον, νὰ πολεμῇ εἰς κάμπον,
ἀλλὰ μὲ τρόπους μηχανίας ὡς πολεμοῦν οἱ Τοῦρκοι.
Ἐπέρασε δὲ ὁ εἷς <καιρὸς> κ' ἐγύρισεν ὁ ἄλλος·
μὲ πονηρίαν ἀπέστειλεν τοὺς καταπατητᾶδες
νὰ μανθάνουν ἀδιάλειπτα τὰ πράττουσιν οἱ Φράγκοι.
Κι ὡς ἔμαθεν πληροφορίαν ποῦ ἦτον ὁ Μπονοφάτσιος,

1029 *καὶ τητημην* 36 *ἐσθέψασἰω* 39, 40 *ἐκλεκτ.* 42 *ἐβάσθαξαν* 44 *ἀνδριομένα*

38 *στὴν γγοῦμανία* 39 *ὅλλο* 40 *ἐκαβαληκέβα* f. 17r 41 *λουρίκια ἐφ.* 42 *ἐβάσταξαν* 44 *επερήσόρευσε* 45 *ἤρχισε—πολεμά* 46 and 47 omitted 49 *απέστηλε* 50 *ποὺ νὰ μειθάνϊ αδιαλὴ πάντες τον φραγκον ταῖς πράξες* 51 *τὸ* om.—*μπονἰφάτζηος*

Η ὁ ῥῆγας τοῦ Σαλονικίου, οὕτως τὸν ὠνομάζαν,
τὲς νύχτες ἐπερπάτησεν ἕως οὗ νὰ ἐφτάσῃ ἐκεῖθεν.
Τὰ ἐγκρύμματά του ἔβαλεν εἰς ἐπιδέξιους τόπους·
καὶ ὅσον ἐξημέρωσεν κ' ἐπλάτυνεν ἡ ἡμέρα,
διακόσιους γὰρ ἐδιόρθωσεν ὅπου ἦσαν τὰ λαφρά τους
κ' ἐδράμασιν κ' ἐκούρσεψαν γῦρον τοῦ κάστρου ἐκείνου·
τὸ κοῦρσο ἐπεριμάζωξαν, ἀπήρασι, ὑπαγαίνουν.
Τὸ ἰδεῖ οἱ Λουμπάρδοι ὅπου ἤσασι ἐκεῖσε μὲ τὸν ῥῆγαν,
σπουδαίως ἀπῆραν τ' ἄρματα, πηδοῦν, καβαλλικεύουν·
ἀτός του ὁ ῥῆγας μετ' αὐτοὺς ἐξέβηκεν ὁμοίως
ὡς ἄνθρωποι ἀπαίδευτοι τῆς μάχης τῶν Ρωμαίων.
Ὀμπρὸς ὀπίσω ἐξέβαιναν πρὸς εἴκοσι καὶ τριάντα·
κ' ἐκεῖνοι ὅπου ἐκουρσέψασιν κ' ἐφεῦγαν μὲ τὸ κοῦρσο f. 31r
ἕως οὗ νὰ τοὺς προσφέρουσιν ἀπέσω εἰς τὰς χωσίας.
Ἐνταῦτα ἀπεχωσιάσασιν γύρωθεν οἱ χωσίες
καὶ τοὺς Λουμπάρδους ἄρχασαν νὰ τοὺς θέλουν τοξεύει·
ἐδεῖχναν ὅτι φεύγουσιν ἐκεῖνοι οἱ Κουμᾶνοι
κ' ἐγύριζαν ὀπίσω τους καὶ τὰ φαρία ἐδοξεῦαν.
Οἱ δὲ Λουμπάρδοι ὡς εἴδασιν μετὰ τὸν Μπονοφάτσιον,
ἐκεῖνον τὸν ἀφέντην τους, τοῦ Σαλονικίου τὸν ῥῆγα,
τὸ πῶς τοὺς ἐτριγύρισαν κ' ἐκατεδόξευάν τους,
ὅλοι ἑνομοῦ ἐσωρεύτησαν, νὰ ζήσουν κι ἀποθάνουν.
Τὸ δὲ οἱ Κουμᾶνοι κ' οἱ Ρωμαῖοι οὐκ ἐζυγώνανέ τους·
μὲ τὰς σαγίττας ἀπὸ μακρὰ τοὺς ἐκατεδοξεῦαν
κι οὕτως τοὺς ἀποκτείνασιν κ' ἐθανατώσανέ τους.
Ἀπαύτου δὲ καὶ ἔμπροστεν, καθὼς σε τὸ ἀφηγοῦμαι,
μὲ πονηρίαν καὶ μηχανίαν, ὡς τὸ ἔχουν οἱ Ρωμαῖοι,
τοὺς Φράγκους ἐμαχόντησαν, ἐπαῖρναν τους καὶ ἐδίδαν,
καθὼς τὸ ἔχουν πανταχοῦ οἱ μάχες καὶ οἱ στρατεῖες,
ἕως ὅτου ἐπεράσασιν τῶν τριῶν χρονῶν τὸ τέλος. f. 31v
Κι ἀφότου ἐπληρώθησαν οἱ τρεῖς χρόνοι κι ἀπάνω,

1056 τὰ λαφράντζες 63 ἐξεύεναν πρὸς κ' καὶ λ' 65 νὰ τὰς π.
72 καὶ κατεδοξευανέ τους 75 ἀπόμακρα

Cod. T 1053 ἕος νὰ φθάσι 54 τὰ ἐνγκρίματά του 55 καὶ πλατυνε η μέρα 56 γὰρ om.—τὰλαφράντζες *sic!* 57 καὶ κοῦρσευγα γείρου 58 επείραν καὶ παγένουν 59 το ρήγα 60 πέρνουν 63 ἀπὸ ήκοση 64 ποῦ κοὺρσέψασει καὶ έφευγαν με το κούρσος 65 ἕος ναντὴς πρὸσφ. απέσο στὴς χοσίας 67 δοξέβη 68 έδιχνα οτὶ εφεύγασι 69 δοξέβαν 70 μετὰ

P ὁ ῥῆγας τοῦ Σαλονικίου, οὕτως τὸν ὠνομάζαν,
τὲς νύχτες ἐπερπάτησεν ἕως νὰ σώσῃ ἐκεῖθεν.
Τὰ ἐκρύμματά του ἔβαλεν εἰς ἐπιδέξιους τόπους·
καὶ ὅσον ἐξημέρωσεν κ' ἐπλάτυνεν ἡ μέρα,
ὤρθωσεν διακόσιους ὁποῦσαν ἐλαφρύτες·
ἐδράμασιν κ' ἐκούρσεψαν ὅλο τὸ κάστρο ἐκεῖνο,
τὸ κοῦρσο ἐπεριμάζωξαν, ἐπῆραν το, ὑπᾶσι. f. 125ᵛ I
Τ' ὁμοῦ οἱ Λαμπάρδοι τὄδασιν ὅπου ἦσαν μὲ τὸν ῥῆγαν,
σπουδαίως ἁρματώνονται, πηδοῦν, καβαλλικεύουν·
ὁμοῦ ὁ ῥῆγας μετ' αὐτοὺς ἐξέβηκεν εἰς αὔτους
ὡς ἄνθρωποι ἀπαίδευτοι τῆς μάχης τῶν Ρωμαίων.
Ὄμπρὸς ὀπίσω ἐξέβησαν πρὸς εἴκοσι καὶ τριάντα·
κ' ἐκεῖνοι ὅπου ἐκούρσευαν ἔφευγον μὲ τὸ κοῦρσο
ἕως νὰ τοὺς προφέρουσιν ἀπέσω εἰς τὰς χωσίας.
Ἐνταῦτα ἀπεχώσιασαν γύρωθεν οἱ χωσίες
καὶ τοὺς Λουμπάρδους ἄρχισαν ὅπως νὰ τοὺς δοξεύουν·
ἔδειχναν ὅτι φεύγουσιν ἐκεῖνοι οἱ Κουμᾶνοι
κ' ἐγύριζαν ὀπίσω τους, τὰ φαρία ἐδοξεῦαν.
Οἱ δὲ Λουμπάρδοι ὡς εἴδασιν μετὰ τὸν Πονοφάτσιον,
ἐκεῖνον τὸν ἀφέντη τους, ῥῆγαν Θεσσαλονίκης,
τὸ πῶς τοὺς ἐτριγύριζαν κ' ἐκατεδόξευάν τους,
ὅλοι ὁμοῦ ἐσυνάχτησαν, νὰ ζήσουν, ν' ἀποθάνουν.
Οἱ δὲ οἱ Κομᾶνοι καὶ Ρωμαῖοι | οὐκ ἐπλησίασάν τους· f. 125ᵛ II
μὲ τὰς σαγίττας ἐκ μακρειὰ τοὺς ἐκαταδοξεῦαν
κι οὕτως τοὺς ἐθανάτωσαν καὶ ἀποκτείνασίν τους.
Ἀπαύτου δὲ καὶ ἔμπροστεν, καθὼς τὸ ἀφηγοῦμαι,
μὲ πονηρία καὶ μηχανία, ὡς τὄχουν οἱ Ρωμαῖοι,
τοὺς Φράγκους ἐμαχεύτησαν, ἐπαῖρναν τους κ' ἐδίδαν,
καθὼς τὸ ἔχουν πανταχοῦ οἱ μάχες καὶ οἱ στρατεῖες,
καὶ ἕως ἐπεράσασιν τῶν τρίων χρονῶν τὸ τέλος.
Κι ἀφόντες ἐπληρώθησαν τρεῖς χρόνοι καὶ ἀπάνω

1053 ταινήκτες 54 εἰς σε πιδ. 56 διακοσήους—ἐλαφρήτας 57 ἐδραμα 58 ὑπάνσοι 63 ἠκοδη 66 γλώρωθεν ἡ χ. 73 νὰ ἀποθ. 75 μακρήα 80 ἡ μάχες καὶ ἡ στρ. 81 και ὡς

τοῦ μπόνηφάτζιου 71 σαλονεικείο τὸ ρίγα f. 17ᵛ 72 καὶ κατὰσφάζασίν τους 73 ὅλοι ομοῦ ἐμαζόκτισα 74 and 75 om. 78 τόχουν 79 εμαχόντισα επέρνασι καὶ δίδα 81 απεράσασι 82 επρηρόθησαν

Η ὁ Βαλτουβὴς ὁ βασιλεὺς ὠρέχτηκεν νὰ ἀπέλθῃ
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδριανόπολιν, χώρα μεγάλη ὑπάρχει.
Κι ὡσὰν ἐδιέβηκεν ἐκεῖ, καθὼς σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
ὁκάποιος τοῦ τὸ ἐμηνύτεψεν ἐκεινοῦ τοῦ δεσπότη
τοῦ Καλοϊωάννη, σὲ λαλῶ, τοῦ ἀφέντου τῆς Βλαχίας·
κ' ἐκεῖνος, ὡς τὸ ἤκουσεν κι ὡς τὸ ἐπληροφορέθη,
γοργόν, σπουδαίως καὶ σύντομα, μὲ προθυμίαν μεγάλην,
καταπαντόθε ἐσώρεψεν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα·
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδριανόπολιν σπουδαίως ἐκατεφτάσεν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ πολλάκις νὰ βαρειέσαι;
ἐπεὶ κ' ἐγὼ ὡσὰν κ' ἐσὲν βαρειῶμαι νὰ τὰ γράφω·
ἀλλὰ διὰ συντομώτερον καὶ διὰ κοντοὺς τοὺς λόγους,
σὲ λέγω καὶ πληροφορῶ, μὲ ἀλήθειαν σὲ τὸ γράφω,
ὅτι, ὡσὰν τὸ ἔποικαν ἐκείνου τοῦ μαρκέση,
τοῦ ρῆγα τοῦ Σαλονικίου, καθὼς σὲ τὸ ἀφηγήθην,
τὸ ἐποίησαν καὶ Μπαλτουῆ, τοῦ βασιλέως τῆς Πόλης·
μετὰ χωσίες | καὶ μηχανίες οὕτως τοὺς ἐπλανέσαν, f. 32r
κ' ἐξέβησαν εἰς τὴν φωνὴν καὶ ταραχὴν ἐκείνην
ποῦ ἐλάλησαν καὶ εἴπασιν ὅτι ἦλθαν τὰ φουσσᾶτα
τοῦ Καλοϊωάννη, σὲ λαλῶ, ἐκεινοῦ τοῦ δεσπότη.
Πεντακοσίους ἀπέστειλεν ἐκεῖνος ὁ δεσπότης,
ὅπου ἔδραμαν κ' ἐκούρσεψαν τοὺς κάμπους καὶ τοὺς
τόπους
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδριανόπολιν ποῦ ἦτον ὁ βασιλέας.
Ὥρισεν γὰρ ὁ βασιλέας τὸν πρωτοστράτοράν του
καὶ τὰ σαλπίγγια ἐλάλησαν, πηδοῦν, καβαλλικεύουν·
Φλαμέγκους εἶχε ἑξακοσίους καὶ τριακοσίους Φράγκους
ὅπου ἦσαν ὅλοι ἐκλεχτοί, φαρία ἐκαβαλλικεῦαν,
ἄρματα εἴχασιν λαμπρὰ <ὡς> τὰ ἔχουσιν οἱ Φράγκοι.
Ἀϊλλοὶ ζημία ὅπου ἐγένετον ἐκείνην τὴν ἡμέραν
'ς τέτοιους ἀνθρώπους βγενικοὺς ἀπ' τὸ ἄνθος τῆς
Φραγκίας,

1083 ὀρέκτικεν 91 ἐκείσε 1101 and 5 ὅπου 6 α˜στράτοράν του 8 εἶχε φλ. ἑξ. 9 ἐκλεκτοὶ 11 αὐλὴ 12 εἰς τ. ἀν̄ούς εὐγεν. ἀπό

Cod. T 1083 βαλδουβὴς 85 τὰ φηγούμαι 86 κάπιος τοῦτω εμενήτευση 87 τοῦ καλογιάνη—τὰφέντη 88 ὡς τὸ πληροφ. 89 γουργὸ 91 πουδέος κατὰφθάνη 93 καὶ γῶ οσὰν καὶ σὲν βαριουμε ναντα γ. 95 σὲ om. before τό 96 μαρκαίζη 97 τὰ φηγοῦμεν 98 καὶ τοῦ βαλδουβὴν 99 μιχανεις—

P ὁ Μπαλδουβὴς ὁ βασιλεὺς ὡρέχτη νὰ ἀπέλθῃ
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀντριανόπολιν, χώρα μεγάλη ἔναι.
Ἀφῶν ἐδιέβηκεν ἐκεῖ, ὡσὰν σὲ τὸ διηγοῦμαι,
ὁκάποιος τὸ ἐμήνυσεν ἐκείνου τοῦ δεσπότου·

κ' ἐκεῖνος, ὡς τὸ ἤκουσε, ὡς τὸ ἐπληροφορέθη,
γοργόν, σπουδαίως, σύντομα, μὲ προθυμίαν μεγάλην
ἀπανταχοῦ ἐσύνταξε ὅλα του τὰ φουσσᾶτα·
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀντρια|νόπολιν γοργὸ ἐκαταφτάσαν. f. 126r I
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ πολλάκις νὰ βαρειέσαι;
ἐπεὶ κἀγὼ ὥσπερ ἐσὺ βαρειῶμαι νὰ τὰ γράφω·
ἀλλὰ διὰ συντομώτερο, διὰ κοντοὺς <τοὺς> λόγους,
σὲ λέγω καὶ πληροφορῶ, ἀλήθεια σὲ τὸ γράφω,
ὅτι ὡσὰν τὸ ἔποικα ἐκείνου τοῦ μαρκέζη,
τῆς Σαλονίκης τοῦ ρηγός, καθὼς τὸ ἀφηγήθη,
τοῦ Βαλδουῆ τὸ ἔποικαν τοῦ βασιλέως τῆς Πόλης·
μὲ τὰς χωσίας καὶ μηχανίας οὕτως τοὺς ἐπλανῆσαν,
κ' ἐξέβηκεν εἰς τὴν φωνὴν καὶ ταραχὴν ἐκείνην
ὅπου εἶπαν, ὅτι ἐξέβησαν ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα
τοῦ Καλοϊάννη, σὲ λαλῶ, ἐκείνου τοῦ δεσπότου.
Πεντακοσίους ἀπέστειλεν ἐκεῖνος ὁ δεσπότης,
ἔδραμαν καὶ ἐκούρσεψαν τοὺς κάμπους καὶ τοὺς
τόπους
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀντριανόπολιν ποῦ ἦτον ὁ βασιλέας.
Εὐτὺς ὁρίζει ὁ βασιλεὺς τὸν πρωτοστράτορά του
καὶ τὰ σαλπίγγια ἔδωκαν, πηδοῦν, καβαλλικεύουν·
Φλαμέγγους εἶχε ἑξακοσίους καὶ τριακοσίους Φράγκους f. 126r II
ὅπου ἦσαν ὅλοι ἐκλεχτοὶ ἀπάνω εἰς τὰ φαρία,
εἶχαν καὶ ἄρματα καλὰ ὡς τὰ ἔχουσιν οἱ Φράγκοι.
Οὐαὶ ζημία τὸ ἐγίνοτον ἐκείνην τὴν ἡμέραν
'ς τοιούτους ἀνθρώπους εὐγενεῖς ἐκ τὸ ἄθος τῆς Φραγκίας,

1084 χόραν μεγάλω 85 διγούμαι 86 ἐκείνο 98 ἔποικε 99 ἐπλανήσας 1107 καβαληκαίζουν 8 εἶχε φλ. 9 ἐκλεκτοί 12 εἰς τηούτ.

επλανέσανε 1101 που λάληαν καὶ ἤπανε 2 τοῦ καλογηάνη—δεσπότου f. 18r 4 καὶ κούρσεβὰν τους τόπους καὶ τοὺς κανμπους 6 βασιλεὺς τον προτογαρτορά του 8 τρακοσίους 9 γκους ήσαν—καβαλικεῦαν 10 τὰ εἴχασιν—om. ὡς 11 αὴλοι ζ. πὸ γίνετον 12 στέτιους α. βγενηκοὺς το ἄνθως

Η τὸ πῶς ἐκαταλύθησαν κι ἀδίκως ἀποθάναν,
διατὶ οὐκ ἔξευραν κἂμ ποσῶς τὴν μάχην τῶν Ρωμαίων.
Ἤλθασιν γὰρ οἱ ἄρχοντες οἱ Ἀνδριανοπολῖτες
καὶ λέγουσιν τοῦ βασιλέως· "Ἀφέντη μας, δεσπότη,
"κράτησον τὰ φουσσᾶτα σου μηδὲν ἔβγουσιν ἔξω· f. 32ᵛ
"ἐπεὶ αὐτοί, ὅπου θεωρεῖς, ὅτι ἦλθαν καὶ κουρσεύουν,
"ὡς πλάνοι ἤλθασι κλεφτῶς νὰ μᾶς ἐξεμαυλίσουν·
"τὰ δὲ φουσσᾶτα ὅπου ἔχουσιν, ὅλοι εἶναι χωσιασμένοι
"καὶ ἀναμένουν ὡς διὰ ἐμᾶς νὰ μᾶς ὑπάουσι ἐκεῖσε.
"Αὐτοῦνοι γὰρ οὐ πολεμοῦν ὡσὰν ἐσεῖς οἱ Φράγκοι,
"εἰς κάμπον ν' ἀναμείνουσιν νὰ δώσουν κονταρέας,
"ἀλλὰ μὲ τὰ δοξάρια τους φεύγοντα πολεμοῦσιν.
"Καὶ πρόσεχε, ἀφέντη μας [καλέ], μηδὲν ἐβγῇς εἰς αὖτους·
"ἂν μᾶς ἀπῆραν πρόβατα, ἄλογά τε καὶ βοΐδια,
"ὡς δανεικὰ ἂς τὰ ἐπάρουσιν, ἂν τύχῃ νὰ τὰ στρέψουν."
Ἀκούσων τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἐκατηγόρησέ το,
χολιαστικὰ τοὺς ὥρισε πλέον νὰ μὴ τὸ εἰποῦσιν,
διότι πρᾶγμα λέγουσιν, κατηγορίαν μεγάλην.
"Νὰ ἐβλέπω μὲ τὰ ὀμμάτια μου ἐμπρός μου τοὺς ἐχ-
θρούς μου
"ὅπου ζημιώνουν, καταλοῦν, τοὺς τόπους μου κουρσεύουν,
"κ' ἐγὼ νὰ στήκω ὡσὰν νεκρὸς καὶ νὰ τοὺς ὑπομένω;
"κάλλιον τὸ ἔχω, θάνατον σήμερον ν' ἀποθάνω f. 33ʳ
"περὶ νὰ εἰποῦσιν ἀλλαχοῦ νὰ μὲ κατηγορήσουν."
Ὥρισεν, ἐλαλήσασιν καὶ εἶπαν τὰ σαλπίγγια·
εἰς τρία ἀλλάγια ἐχώρισε τοὺς Φράγκους ὅπου εἶχεν,
καὶ τοὺς Ρωμαίους εἰς ἄλλα τρία κ' ἐξέβησαν στὸν κάμπον.
Τὸ ἰδεῖ τους γὰρ οἱ Κούμανοι, ἐκεῖνοι ὅπου ἐκουρσεῦαν,
τὸ πῶς ἐξέβησαν 's αὐτούς, ἐχάρησαν μεγάλως,
ἔδοξαν ὅτι φεύγουσιν μὲ τὸ κοῦρσο ὅπου εἶχαν·
κ' οἱ Φράγκοι, ὡς ἀπαίδευτοι τῆς μάχης γὰρ ἐκείνης,

1117 εὐγουσιν 21 ὑπάγουσιν 25 εὐγῆς 34 καλλίον 35 ὑποῦσιν
40 εἰς αὐτούς

Cod. T 1114 ηξευραν ποσὼς τὴν χα μάχη 16 αφ. μου 17 σου om.—
ευγούσι 18 ποῦ—ολήλθαν 20 μὰ τα φ. πόχουση ὅλα ὡὲ χοσιασμένα
21 δι εμὰς να μὰς επάνε 22—24 omitted 25 πρόσεχε αφέντι το λοιπὸν
26 ἀ μὰς επηραν π. ἄ. γὰρ καὶ βόηδια 27 τα πάρουσι αντή νατα στρ.

P τὸ πῶς ἐκαταλύθησαν κι ἀδίκως ἀποθάναν,
δι' οὗ οὐκ ἤξευραν ποτὲ τὴν μάχην τῶν Ρωμαίων.
Ἤρθασιν γὰρ οἱ ἄρχοντες οἱ Ἀντρανοπολῖται
καὶ λέγουν πρὸς τὸν βασιλέαν· "Ἀγιέ μου δεσπότη,
"κράτησε τὰ φουσσᾶτα σου ἔξω νὰ μὴ ἐξηβοῦσι·
"ἐπεὶ αὐτοί, ὅπου θεωρεῖς, ὅπου ἦλθαν καὶ κουρσεύουν,
"ὡς πλάνοι ἤλθασιν κλεφτῶς νὰ μᾶς ἐξεμαυλίσου·
"τὰ δὲ φουσσᾶτα ὅπου ἔχουσιν, ὅλα εἶν' χωσιασμένα
"καὶ ἀναμένουν δι' ἐμᾶς ὡς νὰ μᾶς περισύρουν.
"Αὐτεῖνοι γὰρ οὐ πολεμοῦν ὡσὰν ἐσεῖς οἱ Φράγκοι,
"εἰς κάμπον ν' ἀναμένουσιν νὰ δώσουν κονταρίες,
"ἀλλὰ μὲ τὰ δοξάρια φεύγοντα πολεμοῦσιν.
"Καὶ πρόσεχε, ἀφέντη μας, μηδὲν ἐβγῇς εἰς αὔτους· f. 126v I
"ἃ μᾶς ἐπῆραν ἄλογα, πρόβατά τε καὶ βόας,
"ὡς δανεικὰ ἂς τὰ πάρουσιν, ἃ λάχῃ νὰ τὰ στρέψουν."
Ἀκούσας τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἐκατηγόρησέ το,
χολιαστικὰ τοὺς ὥρισε πλέον μὴ τὸ εἰποῦσι,
διότι πρᾶγμα λέγουσι ἀπηγορίας μεγάλης.
"Νὰ ἐβλέπω μὲ τὰ ὀμμάτια μου ἐμπρός μου τοὺς
ὀχτρούς μου
"ὁποῖ ζημιώνουν, κατελοῦν, τὲς χῶρες μου κουρσεύουν·
"ἐγὼ νὰ στέκω ὡς νεκρὸς καὶ νὰ τοὺς ὑπομένω;
"κάλλιον ἔχω τὸν θάνατον, σήμερον ν' ἀπεθάνω,
"παρ' οὗ νὰ ὑπᾶσι ἀλλαχοῦ νὰ μὲ κατηγορήσουν."
Ὥρισεν, ἐλαλήσασιν ὅλα του τὰ σαλμπίγγια·
εἰς τρία ἀλλάγια ἐχώρισε τοὺς Φράγκους ὅπου εἶχε
καὶ τοὺς Ρωμαίους σὲ ἄλλα τρία κ' ἐξέβησαν στὸν κάμπο.
Ὡς τοὺς εἴδασι οἱ Κομανοὶ αὐτεῖνοι ὅπου ἐκουρσεῦαν
τὸ πῶς ὑπᾶσιν εἰς αὐτούς, ἐχάρησαν μεγάλως,
ἔδειξαν ὅτι φεύγουσιν μὲ τὸ | κοῦρσο ὅπου εἶχαν· f. 126v II
κ' οἱ Φράγκοι, ὡς ἀπαίδευτοι τῆς μάχης τῶν Ρωμαίων,

1123 κάνμπον 26 ἄλογαν 29 χωλιασθηκὰ 31 εὐβλέπω—ἐπρός—ὀχθρούς 33 σθέκω

28 ταυτα—εκατ. τους 31 να βλέπω με τα μάτια μου 33 καὶ γὼ να στεκο ος ν. καὶ ναντοὺς 34 κάλυο χο γὰρ της είμερον θανατον ναποθάνο f. 18v 35 οἱ ποῦσι 39 κοῦμανη—κουρσέβαν 41 το πὸς ἔφευγαν με τὸ κούρσος

Η ἀρχίσαν νὰ τοὺς διώκουσιν διὰ νὰ τοὺς ἔχουν σώσει·
κ' ἐκεῖνοι πάλε φεύγοντα τοὺς ἐκατεδοξεῦαν
τὰ ἄλογα καὶ τὰ φαρία ὅπου ἐκαβαλλικεῦαν.
Τόσον τοὺς ἐπαράσυραν κ' ἐξεμαυλίσανέ τους,
ὅτι τοὺς ἀπεσώσασιν ἐκεῖσε εἰς τὴν χωσίαν·
εὐθέως ἐξεχωσιάσασιν οἱ Τοῦρκοι κ' οἱ Κουμᾶνοι,
ἄρχισαν νὰ δοξεύουσιν τῶν Φραγκῶν τὰ φαρία.
Οἱ Φράγκοι γὰρ ἐλόγιασαν | πόλεμον νὰ τοὺς ποιήσουν f. 33r
μὲ τὰ κοντάρια καὶ σπαθία, ὡς ἦσαν μαθημένοι.
Οἱ δὲ Κουμᾶνοι ἐφεύγασιν κι οὐδὲν τοὺς ἐπλησιάζαν,
μόνι μὲ τὰ δοξάρια τους τοὺς ἐκατεδοξεῦαν
καὶ τόσα ἐκατεδόξεψαν ὅτι ἀπεκτείνανέ τους·
ἐψόφησαν γὰρ τὰ φαρία, οἱ καβαλλάροι ἐπέσαν.
Σαλίβες εἶχαν τούρκικες ὁμοίως καὶ ἀπελατίκια·
μὲ ἐκεῖνα τοὺς ἐσύχνασαν ἀπάνω εἰς τὰ κασσίδια,
κι ἀπέκτειναν τὸν βασιλέαν κι ὅλα του τὰ φουσσᾶτα.
Ἔδε ζημία ὅπου ἐγίνετον ἐκείνην τὴν ἡμέραν·
πᾶσα στρατιώτης εὐγενὴς πρέπει νὰ τοὺς λυπᾶται
διατὸ ἀπέθαναν ἄδικα, δίχως νὰ πολεμήσουν.
Οἱ δὲ Ρωμαῖοι ὅπου ἦσασιν μετὰ τὸν βασιλέα
ἐκεῖ ἐκ τὴν Ἀνδριανόπολιν, ὀλίγους γὰρ ἐλάβαν,
ἐπεὶν τὸ ἰδεῖ τὸν βασιλέα τὸ πῶς τὸν ἀπεκτεῖναν,
ἔφυγαν, ὀπίσω ἐστράφησαν, ἐσέβησαν στὴν χώραν·
μαντᾶτα ἐσυνεβγάλασιν στὴν Κωνσταντίνου πόλιν,
τὸ πῶς ἐκαταλύσασιν τὸν βασιλέαν οἱ Τοῦρκοι.
Ὁ Δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας εὑρέθηκεν ἐκεῖσε· f. 34r
εὐθέως φουσσᾶτα ἐσώρεψεν, στὴν Ἀνδριανόπολη ἦλθεν
νὰ συμμαχήσῃ τὸν λαόν, τὴν χώραν νὰ φυλάξῃ·
ὡσαύτως ἐσυνέβγαλεν σπουδαίως ἀποκρισάρην
ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀνατολὴν εἰς τὸν μισὶρ Ρομπέρτον,
αὐτάδελφον τοῦ βασιλέως τοῦ Βαλδουβίνου ἐκείνου.

1153 μόνοι 60 εὐγενικός 62 με τὸν β. 63 ὀλίγοι 64 ἐπήν
73 αὐτάδελφος ἦτον τοῦ βασ. ἐκεινοῦ τοῦ β.

Cod. T 1143 διόξουσιν ὸς δια να τους σόσουν 44 εκατὰδοξευγαν 46 τόσο τοὺς επαρέσυραν 47 εκεὶ 48 εὐθὴς ἐξεχ. φουσάτα τοῦ δεσπότου 49 αρχήσαν δεῖδουν πόλεμο τζακίζουσι κοντάρια 50 om. 51 με πελατήκια καὶ σπαθηὸ τοὺς φράγκους ἐσκοτόσαν 52 καὶ ἄλοι με τα δοξάρια τους ἐσφάζαν

P ἄρχισαν νὰ τοὺς διώχνουσιν ὅπως διὰ νὰ τοὺς σώσουν·
ἐκεῖνοι πάλιν φεύγοντας τοὺς ἐκαταδοξεῦαν
τὰ ἄλογα καὶ τὰ φαρία ὅπου καβαλλικεῦαν.
Τόσο τοὺς ἐπαράσυραν καὶ ἐξεμαύλισάν τους...

εὐτὺς ἐξεχωσίασαν οἱ Τοῦρκοι κ' οἱ Κουμᾶνοι,
ἄρχισαν νὰ δοξεύουσιν τῶν Φράγκων τὰ φαρία.
Οἱ Φράγκοι ἐλογίασαν πόλεμον νὰ τοὺς δώσουν
μὲ τὰ κοντάρια καὶ σπαθία, ὡς ἦσαν μαθημένοι.
Οἱ δὲ Κουμᾶνοι ἐφεύγασιν κι οὐδὲν τοὺς ἐπλησιάζου,
μόνον μὲ τὰ δοξάρια τους ἀπὸ μακρέα δοξεῦαν·
τόσα ἐκατεδόξευαν ὅτι ἀπόκτεινάν τους·
ἐψόφησαν καὶ τὰ φαρία, οἱ καβαλλάροι ἐπέσαν.
Σαλίβες εἶχαν τούρκικες ὁμοίως ἀπελατίκια·
μὲ ἐκεῖνα τοὺς ἐσύχνασαν ἀπάνω ὀκ τὰ κασσίδια
κι ἀπέκτειναν τὸν βασιλεῦ κι ὅλα του τὰ φουσσᾶτα.
Ἔδε ζημία, τὸ ἐγίνετον ἐκείνη τὴν ἡμέραν· f. 127r 1
πᾶς στρατιώτης εὐγενὴς πρέπει νὰ τοὺς λυπᾶται
δι' οὗ ἀποθάναν ἄδικα, χωρὶς νὰ πολεμήσουν.
Οἱ δὲ Ρωμαῖοι ὅπου ἦσασιν μετὰ τὸν βασιλέα
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδριανόπολη, ὀλίγους γὰρ ἐλάβαν,
ἐπεὶ τὸ ἰδοῦν τὸν βασιλεῦ τὸ πῶς τὸν ἀποκτεῖναν,
ἔφυγαν <καὶ> ἐστράφησαν, ἐσέβηκαν στὴν χώραν·
μαντᾶτα ἀποστείλασιν ἐν Κωνσταντίνου πόλει
τὸ πῶς ἐκαταλύσασιν τὸν βασιλέα οἱ Τοῦρκοι.
Ὁ Δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας εὑρέθηκεν ἐκεῖσε·
εὐτὺς φουσσᾶτα ἐσύναξεν στὴν Ἀντριανόπολη ἦλθεν
νὰ συμμαχήσῃ τὸν λαόν, τὴν χώραν νὰ φυλάξῃ·
ὡσαύτως γὰρ ἀπέστειλεν εὐτὺς μαντατοφόρον
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνατολὴν εἰς τοῦ μισὲρ Ρουμπέρτου,
αὐτάδελφον τοῦ βασιλέως τοῦ Βαλδουΐνου ἐκείνου.

1145 ὀπὸ 49 δοξέβολωσλω 66 πόλλω

τὰ φαρια τους 53 om. 54 καὶ τόσω εκαταδόξευσαν 56 πελατήκια
57 εσίχναξαν 59 πογίνετων 60 ενγενηκὸς 61 δηατὴ ἦσαν αυθέντες
ενγενικὴ το ανθος τὴς φρανγκίας 62—65 omitted 66 ευθὴς μαντάτα
ἐστηλασι ης κωσταντήνου πόλη 67 η ρωμαίοι 68 εβρισκετον στὴν πόλη
69 εσόρθησε f. 19r 72 ἐκοὶ στὴν ἀνετολὴ—μοισερ

Η Χῶρες καὶ κάστρη ἀφέντευεν ἐκεῖσε εἰς τὴν Νύμφον·
εἶχε φουσσᾶτα δυνατά, φλαμουριαρίους μετ' αὐτον.
Κι ὡς τὸ ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν κι ὡς τὸ ἐπληροφορέθη
τὸ πῶς ἐκαταλύσασιν τὸν βασιλέαν οἱ Τοῦρκοι,
τὰ κάστρη του ἐσωτάρχισεν κι ἀπῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν.
Ὁ Δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας ἐστράφηκεν ἐκεῖσε·
καταπαντοῦθεν ἐμήνυσε διὰ τοὺς φλαμουραρίους
τοὺς πρώτους ὅπου ἀφέντευαν τότε εἰς τὴν Ρωμανίαν.
Κι ἀφότου ἐσωρεύτησαν κ' ἐνώθησαν ἀλλήλως,
ἐθρόνιασαν διὰ βασιλέαν ἐκεῖνον τὸν Ρομπέρτον,
τοῦ βασιλέως τὸν ἀδελφὸν τοῦ Βαλδουβίνου ἐκείνου.
Ἐκεῖνος γὰρ ὁ βασιλεὺς ὁ μισίρε Ρομπέρτος f. 34ᵛ
εἶχεν υἱόν, τὸν ἔλεγαν κ' ἐκεῖνον Βαλδουβῖνον,
ὅστις ἐγίνη βασιλέας κ' ἔχασε τὴν βασιλείαν·
τὴν θυγάτηρ του ἀπόστελνεν διαβὼν ὀλίγοι χρόνοι,
τοῦ ρούϊ Ραγκοῦ τὴν ἔστελνεν νὰ ἐπάρῃ διὰ γυναῖκαν·
στὸν Ποντικὸν ἐπιάσασιν τὰ κάτεργα λιμιῶνα,
ὅπου ἔνι γὰρ εἰς τὸν Μορέαν, κάστρον λαμπρὸν ὑπάρχει.
Ἐκεῖ εὑρέθη ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἀφέντης τοῦ Μορέως,
ὅπου ἦτον πρῶτος ἀδελφὸς τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμου·
μὲ μηχανίαν καὶ φρόνεσιν ἔπιασεν κ' εὐλογήθην
τὴν θυγάτηρ τοῦ βασιλέως ἐκείνου τοῦ Ρομπέρτου.
Καὶ ὁ βασιλεὺς τὸ ἀκούσει το μεγάλως τὸ ἐβαρύνθη·
ὕστερον γὰρ ἰσιάστησαν, καθὼς τὸ θέλεις μάθει
ἐδῶ εἰς ἐτοῦτο τὸ βιβλίον ἔμπροστεν 's ἄλλην λέξιν.
Ἐν τούτῳ παύω ἀπ' ἐδῶ, θέλω τοῦ νὰ σκολάσω
ἐτοῦτο ὅπου ἀφηγήσομαι, ἄλλο νὰ καταπιάσω,
νὰ σᾶς εἰπῶ ἀφήγησιν, καταλογὴν μεγάλην,
τὸ πῶς ἐπρᾶξαν οἱ Ρωμαῖοι, ἀφότου ἐξεπέσαν f. 35ʳ
κ' ἐχάσασιν τὴν βασιλείαν τῆς Κωνσταντίνου πόλης.

1177 οἱ τ. τὸν βασιλέαν 81 ἐτότε 84 ἐκεινοῦ τοῦ β. 85 μισέρ, cf. 1273 90 πονδικόν—τὸ κάτεργον 97 θέλη 98 εἰς 1200 ἐν τούτο—αλλον

Cod. T 1174 αφέντευγε—στὴνήφον 75 φλαμουραρίους 76 καὶ ος τόμαθε—πληρὸφορέθη 77 η ρομαίοι τὸ βασηλέα 79 εστραφυσε 80 φλαμουριαρήους 82 καὶ νοθησαν αλήλους 83 το ρουμπέρτο 84 εκιῶον τον ρουμπερτο 85 ὁ αὐθέντης ο ρουμπερτος 87 βασιλεύς 88 απέστηλε

P Χῶρες καὶ κάστρη ἀφέντευεν ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἠμέρον·
1175 εἶχεν φουσσᾶτα δυνατὰ μὲ αὐτὸν φλαμουριά|ρους. f. 127r 11
Ὡς ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν καὶ ἐπληροφορήθη
τὸ πῶς ἐκατελύσασιν τὸν βασιλέα οἱ Τοῦρκοι,
τὰ κάστρη του ἐσωτάρχισεν κι ἀπῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν.
Ὁ Δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας ἐστράφηκεν ἐκεῖσε
80 καὶ πανταχοῦ ἐμήνυσεν, διὰ φλαμουριάρους,
τοὺς πρώτους ὅπου ἀφέντευαν τότε τὴν Ρουμανίαν.
Ἐπεὶν γὰρ ἐσυνάχτησαν, ἐνώθησαν ἀλλήλως,
ἐθρόνιασαν ὡς βασιλέαν ἐκεῖνον τὸν Ρουμπέρτον
τοῦ βασιλέως τὸν ἀδελφὸν τοῦ Βαλδουβῆ ἐκείνου.
85 Ἐκεῖνος γὰρ ὁ βασιλεὺς ὁ μισὲρ Ἀρουμπέρτος
εἶχεν υἱόν, τὸν ἔλεγαν κ' ἐκεῖνον Βαλδουβῖνον
ὅστις ἐγίνη βασιλεύς, τὴν βασιλείαν ἐχάσε·
τὴν θυγατήρ του ἀπέστειλε διαβὼν ὀλίγοι χρόνοι,
τοῦ ρὲ Ραγοῦ τὴν ἔστειλεν γυναῖκα νὰ τὴν ἔχῃ·
90 στὸν Μποντικὸν ἐπίασαν τὰ κάτεργα λιμένα,
ὅποιον ἔν' εἰς τὸν Μορέαν, κάστρον καλὸν ὑπάρχει.
Ἐκεῖ ἦτον ὁ μισὲρ Τζεφρὲς ὁ ἀφέντης τοῦ Μορέως, f. 127v 1
ὅπου ἦτον πρῶτος ἀδελφὸς τοῦ μπρίγκιπα Γουλιάμου·
μὲ μηχανίαν καὶ φρόνεσιν ἐπίασεν, εὐλογήθην
95 τὴν θυγατὴρ τοῦ βασιλέως ἐκείνου τοῦ Ρομπέρτου.
Κι ὁ βασιλεύς, ὡς τὸ ἤκουσε, μεγάλως ἐβαρύνθη·
ὕστερον ἐσιάστηκαν, καθὼς τὸ θέλεις μάθει
ἐδῶ εἰς τοῦτο τὸ βιβλίον ἔμπροστεν εἰς τὴν λέξιν.
Ἐν τούτῳ παύω ἀπ' ἐδῶ, θέλω νὰ τὸ σκολάσω
1200 τοῦτο τὸ ἀφηγούμενο, ἄλλο νὰ καταπιάσω...

τὸ πῶς ἐπρᾶξαν οἱ Ρωμαῖοι, ἀφότου ἐξεπέσαν
καὶ ἐχάσαν τὴν βασιλείαν τῆς Κωνσταντίνου πόλης...

1174 *ἠμέρων sic* 83 *ἐθρονιάσαν* 84 *τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βαλδουβλώ*
89 *ἔσθηλεν* 98 *ἔνπροστεν*

διαβόντα λήγει χρόνοι 89 *τοῦ ρὲραγὸν τὴν εστηλεν να πάρι για γ.* 90 *επῆασαν τὸ κατεργο* 91 *ὀπόνε* 92 *μισὲρ τζεφρες* 93 *πρὶωτζηπα γειέλμου* 94 *καὶ βλὸγηθη* 95 *θηγατὴρ—ρουμέρτου* 96 *βασιλεὰς ἀκούσι το—βαρέθη* 97 *ἐσιάστησαν—το θέλη μάθη* 98 *ὴς τουτω τῶ βοιβλυὸ ὅμπὸς ὴς ἀλη λέξυ* f. 19v 1200 *εντούτω παρηγούμε γὰρ* 2 *ἐπράξαση ρομ.* 3 *τὴς κοσταντ.*

Η Ἐν τούτῳ ἄρξομαι ἀπ' ἐδῶ, ἀφκράζου νὰ μανθάνῃς.
Τὸν χρόνον γὰρ καὶ τὸν καιρὸν ὅπου ἔπιασαν οἱ Φράγκοι
<τὸ τὴν Κωνσταντινόπολιν, ὡσὰν τὸ ἀφηγοῦμαι>,
ἰδὼν οἱ ἄρχοντες Ρωμαῖοι οἱ πρῶτοι τῆς Ρωμανίας
ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀνατολήν, ποῦ εἶχαν τὴν παρρησίαν,
ἐκλέξασιν δι' ἀφέντην τους καὶ βασιλέα ἐθρονιάσαν
ἐκεῖνον τὸν κὺρ Θεόδωρον, Λάσκαριν τὸν ἐλέγαν·
γαβρὸς ἦτον τοῦ βασιλέως κὺρ Σάκη τοῦ Βατάτση
κ' εἶχεν τὴν θυγατέρα του ὁμόζυγον γυναῖκα.
Κι ἀφότου τὸν ἐστέψασιν κ' ἐποίησαν βασιλέαν,
τὰ κάστρη του ἐσωτάρχισε κ' ἐρρόγεψεν φουσσᾶτα,
Τούρκους, Κουμάνους, Ἀλαϊνούς, Ζύχους γὰρ <καὶ>
Βουλγάρους.
Ἄρχισε τοῦ νὰ μάχεται μὲ προθυμίαν μεγάλην
τοὺς Φράγκους ὅπου ηὑρέσκονταν εἰς τῆς Νικαίας τὰ μέρη,
ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅπου ἔνι ἡ Φιλαδέλφεια,
ὅπου ἦτον γὰρ καὶ ἀ|φέντευεν [ὁ μισὶρ] Ρομπέρτος ντὲ f. 35ᵛ
Φιλάντριας·
κ' ἐδιήρκησεν ἡ μάχη τους χρόνους κἂν τρεῖς καὶ πλέον,
ἕως οὗ ἐσκοτώθη ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ὁ Βαλδουβῖνος,
κ' ἐστέψασιν διὰ βασιλέαν ἐκεῖνον τὸν Ρομπέρτον.
Ἔζησεν γὰρ ὁ βασιλεὺς ὁ Λάσκαρις ἐκεῖνος
χρόνους κ' ἔτη ὅσα ἠθέλησεν ὁ Βασιλεὺς τῆς Δόξης·
κι ὡσὰν τοῦ ἦλθεν τὸ κοινὸ τοῦ κόσμου ν' ἀποθάνῃ,—
κ' εἶχεν υἱὸν μειράκιον, ἀνήλικος ὑπῆρχεν,—
ὥρισεν καὶ ἐκράξασιν κὺρ Μιχαὴλ ἐκεῖνον,
τὸν Παλαιολόγον, σὲ λαλῶ, τὸν πρῶτον τῆς Ρωμανίας,
ὡς τίμιον, φρονιμώτερον εἰς ὅλους τοὺς Ρωμαίους·
πρῶτα τοῦ ἐπαράδωκεν ἐκεῖνον τὸν υἱόν του,
καὶ δεύτερον τὴν ἀφεντίαν ὅλης τῆς βασιλείας.
Μεθ' ὅρκου τὰ ἐπαράλαβεν ὅσα τοῦ ἐπαρεδῶκεν·

1205 ἐπιάσαν 8 ὅπου 9 ἐκλέγξασιν 11 γαυρός 17 ὑβρέσκονταν
20 ἐδίκησεν 21 ἐκεῖνος ὁ β. 32 ἐπαρέδωκεν

Cod. T 1204 ἀποδῶ φηκράζου νὰ μαθένης 5 τὸν γκερὸν ὀπόπεισαν 6 om.
8 εκεὶ ἠς τὴν ανετολὴν ποῦχαν 9 om. 11 γαμβρὸ—κυρ σακιου βατάτζη
13 ἀμφότου 14 ἐρόγευσε 15 ζηγούς 16 om. 17 εβρισκότησα—
νηκίας 18 ανετολὴν πόνε ἡ φιλοαδελφία 19 ρουμπέρτο τε φιάνδρο

P

τὸν χρόνο ἐκεῖνον, τὸν καιρὸν ποῦ ἐπίασαν οἱ Φράγκοι
τὸ τὴν Κωνσταντινόπολιν, ὡσὰν τὸ ἀφηγοῦμαι,
ὡς εἶδαν οἱ ἄρχοντες Ρωμαῖοι, πρῶτοι τῆς Ρωμανίας,
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνατολήν, ποῦ εἶχαν τὴν παρρησίαν,
ἐκλέξαν διὰ ἀφέντη τους καὶ βασιλέαν ἐποῖκαν
ἐκεῖνον τὸν | κὺρ Θεόδωρον, Λάσκαριν τὸν ἐλέγαν·
γαβρὸς ἦτον τοῦ βασιλέως κὺρ Σάκη τοῦ Βατάτση,
ὅπου εἶχεν τὴν θυγάτηρ του ὁμόζυγον γυναῖκα.
Κι ἀφότου τὸν ἐστέψασιν κ' ἔποικαν βασιλέαν,
τὰ κάστρη του ἐσωτάρχισεν κ' ἐρρόγεψε φουσσᾶτα,
Τούρκους, Κομάνους, Λαοινούς, Ζηγοὺς γὰρ καὶ Βουργάρους.
Ἄρχισε τοῦ νὰ μάχεται μὲ προθυμία μεγάλη
τοὺς Φράγκους ὅπου εὑρίσκονταν στὸ μέρος τῆς Νηκίας
ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅπου εἶν' ἡ Φιλαδέλφεια,
ὅπου ἦτον καὶ ἀφέντευε ὁ μισὲρ Ἀρουμπέρτος·
κ' ἐδιήρκησε ἡ μάχη τους χρόνους κἂν τρεῖς καὶ πλέον,
ἕως οὗ ἐσκοτώθηκεν ὁ βασιλεὺς Βαλδουΐνος
κ' ἔστεψαν διὰ βασιλέα ἐκεῖνον τὸν Ρουμπέρτον.
Ἔζησεν δὲ ὁ βασιλεὺς ὁ Λάσκαρις ἐκεῖνος
χρόνους ὅσους ἠθέλησεν ὁ Κύριος τῆς Δόξης·
καὶ ὡς τοῦ ἦλθεν τὸ κοινὸν τοῦ κόσμου ν' ἀποθάνῃ,— f. 128r I
εἶχεν υἱὸν ἀνήλικον, μειράκιον ὑπῆρχεν,—
ὥρισεν καὶ ἐλάλησαν κὺρ Μιχαὴλ ἐκεῖνον,
τὸν Παλαιολόγον, σὲ λαλῶ, πρῶτον τῆς Ρωμανίας,
ὡς τίμιον καὶ φρόνιμον εἰς ὅλους τοὺς Ρωμαίους·
πρῶτον τὸν ἐπαράδωκεν ἐκεῖνον τὸν υἱόν του,
καὶ δεύτερον τὴν ἀφεντία ὅλης τῆς Ρωμανίας.
Μὲ ὅρκον ἐπαράλαβεν ὅσα τοῦ ἐπαρεδῶκεν·

Θεόδωρος Λάσκαρις βασιλεὺς γαμβρὸς τοῦ κὺρ Σάκη τοῦ Βατάτζη f. 127v II

1205 χρόννον 8 ὅπου 11 γαυρός 20 ἐδήκισεν 21 βασ. ὁ βαλδουβήνος 25 κλωῶν

20 καὶ δήκεισε 21 ἔος ποῦ σκοτόθη—ὁ βαλδουβής εκλώος 22 ρουμπέρτο 24 χρώνους ὁσοῦς ἠθέλη 24a ἐπήρε καὶ δηα γαβρὸν στη θηγατέρα πουχε 24b τον εὐγενὴ καὶ φρόνιμο κὺρ μιχαηλ παλεολόγω 26 μειράκη—ὑπάρχη 27 ὁρήζη 28 τον μπροτο ρομ. f. 20r 29 ἡς τήμειο φρονημότερος 30 ἐπαρέδοκε 31 δλης της ρομανίας 32 om.

Η πατέρα γὰρ τοῦ βασιλέως ὥρισε νὰ τὸν κράζουν.
Κι ὅσον ἐμεταστάθηκεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος,
ὁ Παλαιολόγος ὥρισεν, τὰ κάστρη ἐσωταρχίσαν·
ἔθεκεν φύλαξες καλές, εἰς τ' ὄνομάν του ὡμόσαν· f. 36r
τὸν ὅρκον ἐπαράλαβεν ὅλων τῶν κεφαλάδων,
ὡσαύτως γὰρ καὶ τοῦ κοινοῦ ὅλης τῆς βασιλείας.
Κι ἀφότου ἐπαράλαβεν ὅλην τὴν ἀφεντίαν,
τοὺς ἄρχοντας ἐτίμησεν ὅλης τῆς βασιλείας·
τοὺς μὲν γὰρ εὐεργέτησεν, ἀλλῶν χώρας ἐδῶκεν·
κι ὅσον ἀπεκατέστησεν τὲς ὀρεξές τους ὅλες,
ἔπνιξεν κ' ἐθανάτωσεν τὸν ἀφεντόπουλόν του,
τοῦ Λάσκαρη γὰρ τὸν υἱόν, τοῦ βασιλέως ἐκείνου.
Ἔδε ἀνομία καὶ ἁμαρτία, ὅπου ἔποικεν ὁ ἄθλιος,
νὰ πνίξῃ τὸν ἀφέντην του, τὴν ἀφεντίαν νὰ ἐπάρῃ·
ποῖος νὰ τὸ ἀκούσῃ καὶ νὰ εἰπῇ ὅτι εἰς Θεὸν πιστεύουν
ἄνθρωποι ὅπου οὐδὲν κρατοῦν ἀλήθειαν οὔτε ὅρκον;
τὰ ἔθνη γὰρ τὰ ἀβάφτιστα ὅρκον ἂν σὲ ποιήσουν
πρὸς τὰ συνήθεια ὅπου ἔχουσιν, τὸν νόμον ποῦ κρατοῦσιν,
πρῶτα νὰ λάβῃ θάνατον παρὰ νὰ σὲ ἀφιορκήσῃ.
Οἱ δὲ Ρωμαῖοι, ὅπου λέγουσιν ὅτι εἰς Χριστὸν πιστεύουν,
ὅσον σὲ ὀμνύει πλειότερον | κι ὅρκους σὲ ἀφιερώνει, f. 36v
τόσον σὲ μηχανεύεται διὰ νὰ σὲ ἀπεργώσῃ,
νὰ ἐπάρῃ ἀπὸ τὰ ροῦχα σου ἢ νὰ σὲ θανατώσῃ.
Ἀϊλλοὶ καὶ τί κερδίζουσιν νὰ σφάλλουν πρὸς τὸν Θέον;
καὶ πῶς τοὺς ἀπετύφλωσεν ἡ ἁμαρτία ὅπου πράττουν,
ὅτι τοὺς ἐξωλόθρεψεν ἀπὸ τὰ ἰγονικά τους,
κ' ἐγένονταν ἀμάλωτα ὅλης τῆς οἰκουμένης.
Ποῖον ἄλλο γένος σήμερον εὑρίσκεται εἰς τὸν κόσμον
νὰ τοὺς πουλοῦν ὡς ἀμάλωτα μόνον καὶ τοὺς Ρωμαίους;
ὅμως ὡς πράττει ὁ κάτε εἷς οὕτως θέλει ἀπολάβει.
Τὴν λέξιν γὰρ ὅπου ἄρχισα νὰ λέγω καὶ νὰ γράφω,
θέλω νὰ σοῦ ἀφηγήσωμαι ἕως οὗ νὰ τὴν πληρώσω.
Ἀφότου ἐθανάτωσεν κὺρ Μιχαὴλ ἐκεῖνος,

1233 πρᾱ' 41 ἔδωκεν 46 νὰ ἐπάρει τὴν ἀ. του 48 ἀνοι
50 ὅπου κρ. 52 χν' 56 θν' 64 ἕως ὅτου

Cod. T 1233 π. γὰρ τοῦ υιου αὐτοῦ—ναντὸν 36 ἐθηκαὶ 37 επαραίλαβε

P πατέρα γὰρ τοῦ βασιλέως ὥρισε νὰ τὸν λέγουν.
Καὶ ὅσον ἐμετέστηκεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος,
ὁ Παλαιολόγος ὥρισεν τὰ κάστρη ἐσιταρχίσαν·
ἔθηκεν φύλαξες καλές, στὸ ὄνομάν του ὠμόσαν·
τὸν ὅρκον ἐπαράλαβεν ὅλων τῶν κεφαλάδων,
ὡσαύτως γὰρ καὶ τοῦ κοινοῦ ὅλης τῆς βασιλείας...

τοὺς μὲν γὰρ εὐεργέτησεν, ἄλλων χώρας ἐδῶκεν·
καὶ ὅσον ἐκατέστησεν τὲς ὄρεξές τους ὅλες,
ἔπνιξεν, ἐθανάτωσεν τὸν ἀφεντόπουλόν του,
τοῦ Λάσκαρη γὰρ τὸν υἱόν, τοῦ | βασιλέως ἐκείνου. f. 128r II
Ἔδε κακόν, τὸ ἔποικεν ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος
νὰ πνίξῃ τὸν ἀφέντην του, τὴν ἀφεντία νὰ πάρῃ·
τίς νὰ ἠκούσῃ, νὰ εἰπῇ ὅτι εἰς Χριστὸν πιστεύουν
ἄνθρωποι ὅπου οὐδὲν κρατοῦν ἀλήθεια οὐδὲ ὅρκον;

Φεῦ γὰρ καὶ τί κερδίζουσιν καὶ σφάλλουν τὸν Θεόν τους;
καὶ πῶς τοὺς ἀπετύφλωσεν ἡ ἁμαρτία ποῦ πράττουν,
ὅτι τοὺς ἐξελόθρεψε ἀπὸ τὰ γονικά τους
κ' ἐγίνονταν αἰχμάλωτοι ὅλης τῆς οἰκουμένης.
Ποῖον ἄλλο γένος σήμερον εὑρίσκεται εἰς τὸν κόσμον
νὰ τοὺς πωλοῦν ὡς πρόβατα μόνον καὶ τοὺς Ρωμαίους;
ὅμως ὡς πράττει ὁ κάθε εἷς οὕτως ἀπολαμβάνει.
Τὴν λέξιν ὅπου ἄρχισα θέλω νὰ τὴν ξοφλίσω.

Ἀφοῦ γὰρ ἐθανάτωσεν ὁ Μιχαὴλ ἐκεῖνος,

1235 ἐσιωταρχήσαν 42 τους] του 48 ἀλλήθηα

ὅλλὸν 40 ἄρχοντες 40a καὶ ἔλαβε τὴν αυθεντία ὅλης τῆς βασιλήας
42—67 omitted

Η ὁ Παλαιολόγος, σὲ λαλῶ, τὸν ἀφεντόπουλόν του,
τοῦ βασιλέως γὰρ τὸν υἱόν, τοῦ Λάσκαρη ἐκείνου,
καὶ ἔλαβε τὴν ἀφεντίαν ὅλης τῆς βασιλείας,
φουσσᾶτα ἐπερισώρεψεν, Τούρκους καὶ ἄλλες γλῶσσες,
τὴν μάχην ἐπεχείρησε νὰ μάχεται τοὺς Φράγκους
ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅπου εἶχε τὸ ἐπιδέξιον.
Ἐκεῖνος γὰρ ὁ βασιλεὺς ὁ μισίρε Ρομπέρτος f. 37r
οὐδὲν ἦτον εἰς τὸν καιρὸν ἐτότε ὅπου σὲ λέγω,
διατὸ ἦτον ἀποθάνοντα ὀμπρὸς ὀλίγους χρόνους·
κι ἀφέντευεν ὁ Βαλτουὴς ἐκεῖνος ὁ υἱός του,
ὅπου ἔχασεν τὴν βασιλείαν μὲ τὴν κακήν του πρᾶξιν.
Ἐν τούτῳ ἐσυμβιβάστηκεν αὐτὸς ὁ Παλαιολόγος
μὲ τὸ κουμοῦ τῆς Γένοβας, τὸν Γαλατᾶν τοὺς δίδει,
ὅπου ἔνι ἐκεῖθεν τῆς Πολέου ἀπέκει τοῦ λιμιῶνος·
χώραν ἐποίκασιν ἐκεῖ κι ἀππλίκιν τους μεγάλο·
<ὅρκον, συνθήκας ἔποικαν μετὰ τὸν βασιλέα>,
νὰ εἶναι ἀκουμέρκευτοι 'ς ὅλην τὴν Ρωμανίαν,
νὰ τοῦ βοηθοῦν μὲ κάτεργα εἰς ὅλες του τὲς μάχες,
νὰ ἔχουσι τὴν ρόγαν τους καὶ τὴν φιλοτιμίαν τους.
Κάτεργα ἑξῆντα ἀρμάτωσε αὐτὸς ὁ Παλαιολόγος·
ἔβαλεν καὶ ἀρχάσασιν μάχην μετὰ τοὺς Βενετίκους,
διατὸ ἦσαν εἰς βοήθειαν ἐκεινοῦ τοῦ Βαλδουίνου·
ἐκράτησαν τὰ ἔμπατα, τὲς στράτες τοῦ πελάγου
τοῦ νὰ μὴ φέρουσιν ποθὲν σωτάρχιον εἰς τὴν Πόλιν.
Κ' ἐκεῖνος πάλε ἐπέρασεν εἰς τῆς Πολέου τὰ μέρη
μ' ὅσα φουσσᾶτα ἠμπόρεσεν νὰ ἔχῃ περισωρέψει· f. 37v
τὴν Πόλιν ἐκατάκλεισε τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης.
Κ' ἰδὼν ἐτοῦτο οἱ Ρωμαῖοι, ὅπου ἦσαν εἰς τὴν Πόλιν,
σύντομα ἐσυμβιβάστησαν μετὰ τὸν Παλαιόλογον·
ὅρκον, συνθῆκες ἔποικαν κ' ἐμπάσαν τον ἀπέσω.

1277 ἐκεῖνος ὁ π. 82 ἀκουμέρκευθοι 85 ἐκεῖνος ὁ π. 87 βαλδουβίνου 91 ὑπόρεσε

Cod. T 1270 ἐπεκίρησε 71 το πιδέξυο 72 ὁ β. ρουμπέρτος ντὲ φιάδρα 73 τον γκερὸν 74 διατὴ 75 βαλδουβὴς 76 ὀπόχασε 77 εσυνηβάστηκε εκιὼος 78 του δίδη 79 ὀπον κήθεν της πόλεος 81 omitted 83 νὰ τὸν β.—τὲς χρίαις f. 20v 85 ξήντα εκιὼος 86 με τὴς βεν. 87 διατὴ 88 τὴς στράτες 89 δεια νὰ—ἢς τὴν μπόλη 90 απέρασε στὴς πόλεος 91 νὰ ἦχε περισορεσι 92 θαλάσου Instead of 1293—1302

Μιχαὴλ Παλαιολόγος γίνεται βασιλεύς

P ὁ Παλαιολόγος, σὲ λαλῶ, τὸν ἀφεντόπουλόν του,
τοῦ βασιλέως τὸν υἱόν, τοῦ Λάσκαρη ἐκείνου,
καὶ ἔλαβεν τὴν ἀφεντίαν ὅλης τῆς Ρωμανίας,
φουσσᾶτο γὰρ ἐσύναξεν, Τούρκους καὶ ἄλλες γλῶσσες, f. 128ᵛ I
τὴν μάχην ἐπεχείρησεν νὰ μάχεται τοὺς Φράγκους
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅπου εἶχεν ἐπιδέξιον.
Ἐκεῖνος γὰρ ὁ βασιλεὺς ὁ μισὲρ Ἀρουμπέρτος
οὐδὲν ἦτον εἰς τὸν καιρὸν τότε ὅπου σᾶς λέγω,
δι' οὗ ἦτον ἀποθάνοντα ὀμπρὸς ὀλίγους χρόνους·
κι ἀφέντευεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὁ υἱός του,
ὅπου ἔχασεν τὴν βασιλείαν μὲ τὴν κακήν του πρᾶξιν.
Εἰς τοῦτο ἐσυμβιβάστηκεν αὐτὸς ὁ Παλαιολόγος
μὲ τὸ κουμοῦν τῆς Γένοβας, τὸν Γαλατᾶν τοὺς δίδει,
ποῦ ἔνι σιμὰ τῆς Πόλεως ἐκεῖθεν τοῦ λιμιῶνος·
χώραν ἐποίκασιν ἐκεῖ κι ἀππλίκην τους μεγάλη·
ὅρκον, συνθήκας ἔποικαν μετὰ τὸν βασιλέα,
νὰ εἶναι ἀκουμέρκευτοι 'ς ὅλην τὴν Ρουμανίαν,
νὰ τοῦ βοηθοῦν μὲ κάτεργα εἰς ὅλες του τὲς μάχες,
νὰ ἔχουσιν τὴν ρόγαν τους καὶ τὴν φιλοτιμίαν τους.
Κάτεργα ἑξῆντα ἀρμάτωσε αὐτὸς ὁ Παλαιολόγος· f. 128ᵛ II
ἄρχισε μάχην δυνατὴ μετὰ τοὺς Βενετίκους,
δι' οὗ ἦσαν ἡ βοήθεια τοῦ Βαλδουβῆ ἐκείνου·
ἐκράτησεν ἐξάπαντος τοὺς δρόμους τοῦ πελάγου
τοῦ νὰ μὴ φέρουσιν ποσῶς σωτάρχισιν στὴν Πόλιν.
Κ' ἐκεῖνος πάλι ἐπέρασεν στῆς Πόλεως τὰ μέρη
μὲ ὅσα φουσσᾶτα ἠμπόρεσεν νὰ ἔχῃ περισυνάξει·
τὴν Πόλιν ἐκατέκλεισεν τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης.
Κι ὡς εἶδαν τοῦτο οἱ Ρωμαῖοι ὅπου ἦσαν εἰς τὴν Πόλιν,
συντόμως συμβιβάζονται μετὰ τὸν Παλαιολόγον·
ὅρκον, συνθήκας ἔποικαν, ἐμπάσαν τον στὴν Πόλιν.

1266 ὡς παλεόλόγων σε καλῶ 67 τὸν λάσκαρην ἐκήνων 72 ἐκὴ γὰρ 77 αὐθὸς 78 κουμοῦν—τοῦ γαλαντάν 79 ὁπου 85 ἐξήκοντα 94 σήντωμως σημβηβ.

---

cod. T contains these verses, which show a political tendency: σφόδρα τηνὲ πολέμοισε στὸ τέλος τὴν επείρε—πλήθος φραγκὸν εσκοτόθησαν καὶ ἀλή γλιτόσα—καὶ ο βασιλέας ο βαλδουβὴς εἰς τὰ παλέα παλάτηα—ἐκήσε εκατεφυγε με κήνους που γλητόσα—καὶ κὴ τον ἀποκλήσασι καὶ αὐτὸς επὶδεξεύτι

Η Κι ὡς εἶδε ἐτοῦτο ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὁ Βαλδουΐνος,
τὸ πῶς τὸν ἀπιστήσασιν τὸ γένος τῶν Ρωμαίων,
ἐκεῖσε ἐκατέφυγεν μετὰ τοὺς Φράγκους ὅλους
ὅπου ἤσασιν γὰρ μετ' αὐτὸν εἰς τὰ παλαιὰ παλάτια·
ἐκεῖ ἐπολεμοῦσαν τὸν οἱ Τοῦρκοι κ' οἱ Ρωμαῖοι.
Ὡς εἶδεν γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὁ Βαλδουΐνος
τὸ πῶς τὸν ἐκατάκλεισαν εἰς τὰ παλαιὰ παλάτια,
—καράβιν εἶχε ἐξαίρετον, μέγα, λαμπρὸν ὑπῆρχε,
εἰς αὗτο ἐδιέβηκεν ἐκεῖ μὲ τρεῖς χιλιάδες ἄλλους·
ἀπὸ τὴν Πόλη ἐξέβησαν, τὴν θάλασσαν ἐπλέψαν,
ἔσωσαν στὴν Μονοβασίαν, ἐκεῖσε ἀππλικέψαν·
ἐξέβησαν ἔξω εἰς τὴν γῆν κ' εἰς τὸν Μορέαν ἐσῶσαν.
Ἐκεῖ ἦτον τότε ὁ πρίγκιπας ἐκεῖνος ὁ Γυλιάμος·
τὸ μάθει ὅτι ἦλθε ὁ βασιλεὺς ἦλθεν εἰς ἀπαντήν του,
πολλὰ γὰρ τὸν ἐτίμησεν ὡς βασιλεὺς ὅπου ἦτον. f. 38r
Ὁ βασιλεὺς ἐσπούδαζε ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν Δύσιν,
ἐλπίζοντα, <λογίζοντα> νὰ τοῦ ἔχουν βοηθήσει
ὁ Πάπας μὲ τὴν Ἐκκλησίαν κι ὁ Ρῆγας τῆς Φραγκίας,
φουσσᾶτα νὰ τοῦ δώσουσιν καὶ συμμαχίαν μεγάλην,
ὀπίσω πάλε νὰ στραφῇ ἐκεῖσε εἰς τὴν Πόλιν.
Ἐν τούτῳ ἐνεμείνασιν πολλοὶ ἀπὸ τὸν λαόν του
ἐκεῖ γὰρ μὲ τὸν πρίγκιπα ἐκεῖνον τὸν Γυλιάμον,
εἰς λογισμὸν νὰ τοὺς εὑρῇ ἐκεῖσε ὁ βασιλέας
στὸ στρέμμα ὅπου ἤλπιζεν τοῦ νὰ στραφῇ ἀπ' ἐκεῖθεν.
Ἐκεῖνοι γὰρ ἐνέμειναν ὅπου τοὺς ὀνομάζω.
Ὁ πρῶτος ὁ μισὶρ Ἀσελής, ντὲ Ντοὺθ εἶχεν τὸ ἐπίκλην,
αὐτάδελφος ἦτον τοῦ Καίσσαρη ἐτότε τῆς Πολέου,
τὴν μήτηρ τοῦ μισὶρ Ντζεφρὲ ἐκείνου ντὲ Ντουρνάη
ἐπῆρεν εἰς γυναῖκαν του κ' ἐνέμεινε εἰς τὸν τόπον.
Ἀπαύτου ἦτο ὁ μισὶρ Βηλές, ντὲ Ἀνόε εἶχεν τὸ ἐπίκλην,
ὅπου ἦτον πρωτοστράτορας τῆς Ρωμανίας ἐτότε·

1296 βαλδουβίνος 99 παλαία 1300 τὸν ἐπολεμούσαν οἱ φράγκοι
1 βαλδουβίνος 2 παλαία 5 πόλιν 8 ἐτότε 14 νὰ τὰ
23 τὴν μῆρ'

Cod. T 1303 καράβη ἦχε εξέρετο 4 ἐς αὐτους μέσα εσέβηκε μὲ κλίους ποὺ εγλιτόσα 5 επλεύσα 6 ἐσόσαν στὴν μονοβασιὰ—ἀπλικεύσαν 8 εκὴ τότε ὁ πριὼγκηπος—γουλιάμος 10 βασιλέας 11 νὰ ἐλθη 12 ἐπλ.

P Κι ὡς εἶδεν τοῦτο ὁ βασιλεὺς ὁ Βαλδουβὴς ἐκεῖνος,
τὸ πῶς τὸν ἀπιστήσασιν τὸ γένος τῶν Ρωμαίων,
ἐκεῖσε ἐκατάφυγεν μετὰ τοὺς Φράγκους ὅλους
ὅπου ἦσαν τότε μετ' αὐτὸν εἰς τὰ παλαιὰ παλάτια·
ἐκεῖ τὸν ἐπολέμησαν οἱ Τοῦρκοι κ' οἱ Ρωμαῖοι.
Ὡς εἶδε γὰρ ὁ βασιλεὺς ὁ Βαλδουβὴς ἐκεῖνος f. 129r I
τὸ πῶς τὸν ἀποκλείσασι στὸ παλαιὸν παλάτι,
—καράβιν εἶχ' ἐξαίρετον, μέγαν, λαμπρὸν ὑπῆρχε,
εἰς αὖτο γὰρ ἐσέβηκεν μὲ ἄλλους τρεῖς χιλιάδες·
ἀπὲ τὴν Πόλη ἐξέβησαν, τὴν θάλασσαν ἐπιάσαν,
ἐσῶσαν στὴν Μονοβασίαν, ἐκεῖ ἀπεσκολάσαν,
ἐξέβησαν εἰς τὸν Μορέαν, ἐσῶσαν εἰς τὸν κάμπον.
Ἐκεῖ ἦτο τότε ὁ πρίγκιπας ἐκεῖνος ὁ Γουλιάμος·
τὸ μάθει διὰ τὸν βασιλεῦ ἦλθε δι' ἀπάντησίν του,
πολλὰ γὰρ τὸν ἐτίμησεν ὡς βασιλεὺς ὅπου ἦτον.
Ὁ βασιλεὺς ἐσπούδαζε νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Δύσιν
ἠλπίζοντα, λογίζοντα νὰ τοῦ ἔχουν βοηθήσει
ὁ Πάπας μὲ τὴν Ἐκκλησίαν κι ὁ Ρῆγας ὁ τῆς Φράντσας,
φουσσᾶτα νὰ τοῦ δώσουσιν καὶ συμμαχίαν μεγάλην
ὀπίσω διὰ νὰ στραφῇ πάλιν ἐκεῖ εἰς τὴν Πόλιν.
Εἰς τοῦτο ἐνεμείνασι πολλοὶ ἐκ τὸν λαόν του
ἐκεῖ μετὰ τὸν πρίγκιπαν ἐκεῖνον τὸν Γουλιάμον,
εἰς λογισμὸν νὰ τοὺς εὑρῇ ἐκεῖ ὁ | βασιλέας f. 129r II
στὸ στρέμμαν τὸ ἐμπάντεχεν τοῦ νὰ στραφῇ ἀπ' ἐκεῖθεν.
Ἐκεῖνοι γὰρ ἀπέμειναν ὅπου τοὺς ὠνομάζαν·
πρῶτος γὰρ ὁ σὶρ Ἀρσελής, ντὲ Θοῦθ εἶχεν τὸ ἐπίκλην...

ὅπου ἦτον πρωτοστράτορας τότε τῆς Ρωμανίας

1299 παλέα 1308 πρήνγγηπας 11 βασιλλεύς 15 πάλλιν
16 ἐκ των λαών

πειστέβοντα να τόχουν 14 φ. ταυτου δωσουσι 16 ἀπομιώασι—εκ τὸν
17 εκὴ μὲ τα τὸν πρ.—γιλιέλμων 18 ναν τοὺς f. 21r 19 δια να στραφῆ
ἀπὸ κὴθεν 21 ο μησὲρ ασέλης ντεντουθ ήχε το ἐπικλιώ του 22 κέσαρος
23 μησὲρ τζεφρὲν 24 ενέμιωαν 25 απέ κτου—μησὲρ βήλες—επιπλιῶ
26 τότε

H ὁ πρίγκιπας εὐεργεσίαν τὴν Ἀρκαδίαν τοῦ ἐδῶκεν.
Ἐνέμειναν οἱ ντὲ Μπλαθοὶ κ' ἐκεῖνοι οἱ ντὲ Βερήθοι. f. 38ᵛ
Ντὲ Ἀμπὴ ἦσαν τέσσαροι ἀδελφοί, ντὲ Ἀνὴ ἦσαν
ἄλλοι δύο.
Ἄλλος ἦτον ντὲ Λεσπηγγὰς καὶ πλεῖστοι ἄλλοι σιργέντες·
ὁμοίως καὶ ἄρχοντες Ρωμαῖοι· ἐνέμειναν κ' ἐκεῖνοι,
τοὺς ὁποίους οὐκ ὀνομάζω σε διὰ τὴν πολυγραφίαν.
(1) Ἐνταῦτα θέλω ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ πάψω τὰ σὲ λέγω,
τὲς πρᾶξες ὅπου ἐπράξασιν οἱ βασιλεῖς ἐκεῖνοι,
ὁ Παλαιολόγος ἀλλὰ δὴ κι ὁ Βαλδουβὴς ἐκεῖνος,
διατὶ σπουδάζω νὰ στραφῶ εἰς τὸ προκείμενόν μου,
καθὼς τὸ ἐπεχείρησα εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου,
διὰ νὰ πληρώσω τῆς ἀρχῆς τοῦ πρόλογου τὸ τέλος.

1328 Perhaps also μπλασθοί 32 οὐ καὶ ὀνομ. 33 ἐνταῦθα 34 ὅπου ἐπαύσασι 35 ἀλλαδὴ

Cod. T 1327 δεια βεργεσία την αρκαδιὰ τοῦ δώσε 28 ντὲ μπλαστεὶ καὶ κλῶη μτὲ βερεθι 29 μτὲ αμπϊ—ντε ἄνυ ἦσαν δύο άλη 30 ἄλος ητον τε λεσπιλῶκας—ἄλυ σέργεντες 31 ὅμος 32 ουκενὸμαζο γὰρ 36 σπουδίζω 37 επηκήρησα—τοῦλλόγου

In the edition of Buchon the first book or Prologue ends with line 1332. But I prefer to add the following six lines to the Prologue, thus concluding with the word *τέλος*, which seems to show that the first part has come to an end. The following line: *τὸ πῶς οἱ Φράγκοι κ.τ.λ.* has been selected as the title of the second part and numbered as line 1339. Metrical titles are quite frequent in romaic, for instance: *διήγησις παιδόφραστος τῶν τετραπόδων ζώων*, Carmina gr. med. aevi, ed. Wagner; and in the same way the line of the Chronicle very clearly expresses the argument of the following part. It is only contained in cod. H and T, and is not, as is usually the case, written in red ink, nor is it placed perspicuously at the head of a new section. Still I am in favour of this division which seems to be suggested by the words of the Chronicle, cf. l. 1338 and l. 1342; we must also consider that none of the MSS., not even cod. H, contains the original chronicle.—For the sake of unity I have numbered all the lines of the Chronicle continuously, and indicated *in parentheses* the corresponding lines of Buchon's editions of H and P.—Furthermore, I remark once for all that in the second part the notes relating to H and P will be shortened as much as possible. Misspellings, puristic spellings and mere abbreviations, current in the times when the MSS. were written, will be excluded from the apparatus, and only such deviations from the common romaic form as are perceptible to the *ear* and thus denote a variation of *sound* will be registered, while those which refer to the *eye*, and only mark

P καὶ ἔδωκέν του ὁ μπρίγκιπας δῶρον τὴν Ἀρκαδίαν.
Ἐνέμειναν οἱ ντὲ Πλαθὴ κι αὐτοὶ οἱ ντὲ Βερηθίε.
Οἱ ντὲ Ἀπὴ ἦσαν τέσσαροι, οἱ ντὲ Ἀνὴ ἦσαν δύο.
Ἄλλος ἦτον ντὲ Λεσπιγὰς κι ἄλλοι πολλοὶ σεργέντες·
καὶ ἄλλοι ἄρχοντες Ρωμαῖοι ἐνέμειναν ἐκεῖσε,
τοὺς ὅποιους οὐ νομάζω τους διὰ τὴν πολυγραφίαν.
Ἐνταῦτα θέλω ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ πάψω τὰ σὲ λέγω,
τὲς πρᾶξες ὅπου ἔπραξαν οἱ βασιλεῖς ἐκεῖνοι,
ὁ Παλαιολόγος ἀλλὰ δὴ κι ὁ Βαρδουβὴς ἐκεῖνος,
διατὶ σπουδάζω νὰ στραφῶ εἰς τὸ προκείμενό μου,
καθὼς τὸ ἐπιχείρησα εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου,
διὰ νὰ πληρώσω τῆς ἀρχῆς τοῦ πρώτου λόγου τέλος.

1328 αὐτή ντε β. 33 ἐνταύθα θ. ἀπὸ τοῦ νῦν να παύσω 38 In the margin: finis primi libri

---

traditional or arbitrary spelling, will be omitted. In some special cases, however, graphical peculiarities, as for instance ἀκουμέρκευθος H 1282, ἔσθηλεν P 1189 etc. will be noted; they are important, considered from the point of view of romaic phonetics.

ΤΟ ΠΩΣ

ΟΙ ΦΡΑΓΚΟΙ ΕΚΕΡΔΙΣΑΝ

ΤΟΝ ΤΟΠΟΝ

ΤΟΥ ΜΟΡΕΩΣ

Η Ἐπεὶ ἂν εἶσαι γνωστικὸς κ' ἐξεύρεις τὰ σὲ γράφω,
καὶ ἔγροικος εἰς τὴν γραφήν, τὰ λέγω νὰ ἀπεικάζῃς,
πρέπει νὰ ἐκατάλαβες τὸν πρόλογον ὅπου εἶπα
εἰς τοῦ βιβλίου μου τὴν ἀρχὴν τὸ πῶς τὸ ἐκαταλέξα—
ὅτι δι' ἀρχὴν θεμελίου εἶπα τὸ τῆς Συρίας,
ὡσαύτως τῆς Ἀνατολῆς, ἔπειτα τῆς Πολέου,
τὸ πῶς τοὺς τόπους ἐκεί|νους ἐκέρδισαν οἱ Φράγκοι— f. 39r
ὅπως νὰ ἔλθω καὶ φέρω σε καὶ νὰ σὲ καταλέξω,
τὸ πῶς οἱ Φράγκοι ἐκέρδισαν ὁμοίως καὶ τὸν Μορέαν.
Κι ἂν ἔχῃς ὄρεξιν νὰ ἀκούῃς πρᾶξες καλῶν στρατιώτων,
νὰ μάθῃς καὶ παιδεύεσαι, ἃ λάχῃ νὰ προκόψῃς.
Εἰ μὲν ἐξεύρεις γράμματα, πιάσε ν' ἀναγινώσκῃς·
(20) εἴ τε εἶσαι πάλι ἀγράμματος, κάθου σιμά μου, ἀφκράζου·
κ' ἐλπίζω, ἂν εἶσαι φρόνιμος, ὅτι νὰ διαφορήσῃς,
ἐπεὶ πολλοὶ ἀπὸ ἀφήγησες ἐκείνων τῶν παλαίων,
ὅπου ἤλθασιν μετὰ ἐκεινῶν, ἐπρόκοψαν μεγάλως.
Ἐν τούτῳ ἄρξομαι ἀπ' ἐδῶ κι ἀφκράζου τὰ σὲ λέγω.
Ὁ κόντος ὁ παράξενος ἐκεῖνος τῆς Τσαμπάνιας—
ὅπου σὲ εἶπα εἰς τὴν ἀρχὴν ἐτούτου τοῦ βιβλίου,

1341 λέγεις 50 ἀλλάχῃ

Cod. T 1339 *ἐκερδεσαν* 42 *εκαταίναβες* 43 *καταλέξα* 44 *θεμέλιου* 45 *ανετολὴς* 46 *ἐκέρδεσαν* f. 21v 49 *νακούς* 51 *ἡ μὲν καὶ ξεύρεις*

ΤΟ ΠΩΣ
ΟΙ ΦΡΑΓΚΟΙ ΕΚΕΡΔΙΣΑΝ
ΤΟΝ ΤΟΠΟΝ
ΤΟΥ ΜΟΡΕΩΣ

P Κι ἂν ἀγαπᾷς διὰ νὰ ἀκοῦς πρᾶξες καλῶν στρατιώτων, f. 129v.1
νὰ μάθῃς νὰ παιδεύεσαι, ἂν τύχῃ νὰ προκόψῃς. (p. 32)
Εἰ μὲν ἠξεύρεις γράμματα, συχνὰ ἀναγίνωσκέ τα·
εἶτα καὶ εἶσαι ἀγραμματής, κάθου σιμά μου, μάθε,
κι ὀλπίζω, ἂν εἶσαι φρόνιμος, τοῦ νὰ διαφορέσῃς·
πολλοὶ ἀπ' τῆς ἐφηγήσεως τῶν παλαιῶν ἐκείνων,
ὅπου ἤλθασιν μετ' ἐκεινούς, ἐπρόκοψαν μεγάλως.
Ἐν τούτῳ ἄρξομαι ἀπ' ἐδῶ, ἄκουε νὰ σὲ λέγω.
Ὁ κόντος ὁ παράξενος ἐκεῖνος τῆς Τσαμπάνιας—
ὅπου τὸν εἶπα εἰς τὴν ἀρχὴν ἐτούτου τοῦ βιβλίου,

1349 διανακους 51 γράμματα] γράτα 52 ἤτα καὶ οἶσε 54 ἐπη πολῆς ἐφηγ. 56 ἐτοῦτο 57 παραξένος 58 τηούτου του β.

52 εἰ τἰ—πάλε—κάθου καὶ αφυκράζου 54 ἀπὸ αφηγήσεως 55 μετὰ κἰωὸν 57 κόνται 58 σου ἤπα

Η ὅπου ἄρχισεν τὸ πέραμα καὶ τὸ πασσάτζο ἐκεῖνο
μετὰ τοὺς ἄλλους ἕτερους εὐγενικοὺς ἀνθρώπους
ν᾽ ἀπέλθῃ ἐκεῖσε εἰς τὴν Συρίαν, εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν
τάφον—
ἐκλέξαν τον διὰ κεφαλὴν καὶ μέγαν καπετᾶνον
εἰς τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἴχασιν ἐτότε οἱ πελεγρῖνοι, f. 39ᵛ
καὶ ἔπεσεν κι ἀπέθανεν, καθὼς σὲ τὸ ἀφηγήθην.
Εἶχεν κι ἄλλους δύο ἀδελφοὺς δευτέρους ἀπὸ αὐτον.
Κι ὡσὰν ἀκούσουν κ᾽ ἔμαθαν τὸ πῶς οἱ Φράγκοι ἐκεῖνοι,
ὅπου ὑπαγαῖναν στὴν Συρίαν μὲ θέλημα τοῦ Πάπα,
ἀφῆκαν τὸ ταξεῖδιν τους κι ἀπῆλθαν εἰς τὴν Πόλιν
κ᾽ ἐκέρδισαν τὴν Ρωμανίαν κ᾽ ἐγίνησαν ἀφέντες,
βουλὴν ἀπήρασιν ὁμοῦ ἐκεῖνοι οἱ δύο αὐταδέλφοι·
νὰ μείνῃ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἐκεῖ εἰς τὸ ἰγονικόν τους,
(40) κι <ὁ> ἄλλος νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ρωμανίαν διὰ νὰ κερδίσῃ
τόπον.
Λοιπὸν ὡς τὸ ἔχει ἐριζικὸν ἡ χάρις τῶν ἀνθρώπων,
κι οὐδὲν ὁμοιάζουν οἱ ἀδελφοὶ εἰς πρόσοψιν καὶ χάριν,
ἦτον ὁ ὑστερνότερος ἀπὸ τοὺς δύο αὐταδέλφους
ὁκάτι ἐπιδεξιώτερος καὶ φρονιμώτερός τους.
Κ᾽ ἰσιάστησαν οἱ δύο ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ν᾽ ἐνεμείνῃ
ἐκεῖσε εἰς τὸ κοντᾶτο του ἐκεῖνο τῆς Τσαμπάνιας,
κι ὁ δεύτερος ἀπὸ | τοὺς δύο—μισὶρ Γουλιάμος ἄκω, f. 40ʳ
εἶχεν καὶ ἐπίκλην ὁ λόγου του, τὸν ἐλέγαν ντὲ Σαλοῦθε—
νὰ εὕρῃ φουσσᾶτα <ὅσα> ἠμπορεῖ νὰ ἐπάρῃ μετὰ ἐκεῖνον,
κ᾽ ἐκεῖνος νὰ ἔλθῃ εἰς Ρωμανίαν τοῦ νὰ ἔχῃ κουγκεστήσει
κάστρη καὶ χώρας τίποτε νὰ τὰ ἔχῃ ἰγονικά του.
Ὁ κόντος γὰρ τοῦ ἐξέδωκεν ὅσον λογάριν εἶχε,
καὶ εἶπεν του· "Ἀδελφούτσικε, ἀφῶν ἐγὼ ἐνεμένω
"ἀφέντης εἰς τὰ κάστρη μας κ᾽ εἰς τὸ ἰγονικόν μας,
"ἔπαρε τὸ λογάριν μας καὶ τὰ κοινά μας ὅλα
"κι ἄμε μὲ τὴν εὐχίτσα μου ὁμοίως καὶ τοῦ πατρός μας,

1362 καὶ ἐκλ. 66 ἀκούσει 73 ὡς τὸ ἔχη ὡς τὸ ἐρ. 75 ἀδελφούς, cf. 70
81 ὑπορεῖ 82 νὰ ἔλθη καὶ ἐκεῖνος

Cod. T 1359 ὀπούρχησε—πασάντζο 61 ὴς τοῦ κῦ᾽ 62 ἐγλέξαν—καπετάνηο 64 καὶ πέσε καὶ απόθανε 65 δεύτερος 66 καὶ ὸς ἤκουσαν καὶ ἐμ. 68 απήλθανε 69 καὶ κέρδέσαν 70 επήρασιω 71 ἐξ αυτούς—γονηκό 72 καὶ ἄλος δηα ναπελθὴ 73 λ. ἔος τόχη ρητηκὸ 75 ο ξυστερ-

P *ὅπου ἄρχισεν τὸ πέραμα ἐκεῖνο τὸ πασσάντζο*
μὲ τοὺς ἄλλους τοὺς ἕτερους εὐγενικοὺς ἀνθρώπους
νὰ ἀπέλθουσιν εἰς τὴν Σουρίαν, εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν
τάφο—
ἐκλέξαν τον διὰ κεφαλὴν καὶ μέγαν καπετάνιον
εἰς τὰ φουσσᾶτα ποῦ εἶχασιν τότε οἱ πελεγρῖνοι,
καὶ ἦλθε τον ὁ θάνατος, καθὼς τὸ ἀ|φηγήθην. f. 129ᵛ II
Εἶχεν καὶ δύο ἀδελφοὺς δεύτερους ἀπ' ἐκεῖνον.
Κι ὡς ἤκουσαν καὶ ἔμαθαν τὸ πῶς οἱ Φραγκισκᾶνοι,
ποῦ ὑπαγαῖναν στὴν Συρίαν μὲ θέλημα τοῦ Πάπα,
ἀφῆκαν τὸ ταξεῖδιν τους κ' ὑπῆγαν εἰς τὴν Πόλιν,
τὴν Ρωμανίαν ἐκέρδισαν κ' ἐγίνηκαν ἀφέντες,
βουλὴν ἐπήρασιν ὁμοῦ οἱ δύο αὐταδέλφοι·
νὰ μείνῃ ὁ εἷς ἀπὸ κεινοὺς ἐκεῖ στὸ γονικόν τους,
ὁ ἄλλος νὰ πάῃ στὴν Ρωμανίαν τοῦ νὰ κερδίσῃ τόπον.
Λοιπὸν ὡς ἕν' τὸ ριζικό, ἡ χάρις τῶν ἀνθρώπων,
οἱ ἀδελφοὶ οὐ μοιάζουσιν εἰς πρόσωπον, εἰς χάριν·
ἦτον ὁ ὑστερώτερος καλὸς καὶ ἐπιδέξιος, (p. 33)
καὶ φρόνιμος ἦτον πολλὰ ὑπὲρ τὸν ἀδελφόν του.
Καὶ ἐσιάστησαν οἱ δύο, ὁ πρῶτος νὰ ἐνεμείνῃ
ἐκεῖσε εἰς τὸ γονικὸν ἐκεῖνο τῆς Τσαμπάνιας·
καὶ ὁ δεύτερος ἀπὸ τοὺς δύο—τὸν λέουν μισὲρ Γουλιάμον,
εἶχεν καὶ τὸ ἐπίκλην του τὲ Σάλω τὸν ἐλέγαν—
νὰ εὕρῃ φουσσᾶτα ὡς ἠμπορεῖ | νὰ ἐπάρῃ μετ' ἐκεῖνον, f. 130ʳ I
νὰ ἔλθῃ κι αὐτὸς εἰς τὸν Μορέαν, νὰ ἔχῃ κουγκεστήσει
κάστρη ἢ τόπους τίποτες νὰ τὰ ἔχουν γονικά τους.
Ὁ κόντος γὰρ τοῦ ἔδωκε ὅσον λογάριν εἶχε,
καὶ εἶπεν "Ἀδελφούτσικε, ἐπεὶν ἐγὼ ἐδῶ μένω,

"ἔπαρον τὸ λογάρι μας καὶ τὰ κοινά μας ὅλα
"καὶ ἄγωμε μὲ τὴν εὐχὴν ἐμὲν καὶ τῶν γονέω μας,

1362 καὶ ἐκλ. 66 φραγγοισκάνει 74 Not οἱ ἀδ. ὁμοιάζουσι as Buchon reads 79 λέγουν

νὸτερος f. 22ʳ 77 καὶ σιάστησαν—ἀνεμείνῃ 78 κοντάδο τους—ζαμπ. 79 καὶ ο τρίτος γὰρ απο τοὺς δύο (!)—ἄκουε 80 επηκλὰν το ἔλεγαν τὲ σ. 81 ὁσὰν πωρὶ νὰ π. 82 νὰ ἔλθει καὶ αὐτὸς στὴν ρ. δεια νὰ κονκουϊστήσι 83 χόρες τήβοται νὰ ἔχῃ 84 κόνταις εδοκε 85 καὶ ἤπετον ἀκρηβὲ ἀδελφὲ αφὸν εγῶ πρὸσμένο 86 ηταγονικά μας 88 καὶ ἄμε τοῦ θῦ' τὴν εὐχή

Η "κ' ἐλπίζω εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ὅτι νὰ εὐτυχήσῃς."
'Εν τούτῳ ἐπεριεσώρεψεν κ' ἐρρόγεψεν φουσσᾶτα·
εἰς τὴν Μπουργούνιαν ἔστειλεν, ἦλθαν πολλοὶ μετ' αὖτον,
(60) οἱ μὲν τὴν ρόγαν ἔπαιρναν κ' ἐρχόντησαν μετ' αὖτον,
ἄλλοι τινές, ὅπου ἤσασι κ' ἐκεῖνοι φλαμουριάροι,
ὅπου ἦσαν πλούσιοι ἄνθρωποι, ἦλθασιν μετ' ἐκεῖνον,
ὁ κατὰ εἷς διὰ λόγου του τοῦ νὰ ἔχῃ κουγκεστήσει.
Στὴν Βενετίαν ἀπόστειλεν τὰ πλευτικὰ νὰ ὁρμώσουν, f. 40ᵛ
κ' εὐθέως τὰ οἰκονόμησαν ὅσα ἠθέλαν κ' ἐχρῆζαν.
Τὸν μάρτιον μῆναν ἦλθασιν κι ἀπέρασαν ἀπέκει,
κ' εἰς τὸν Μορέαν ἐφτάσασιν εἰς τοῦ μαΐου τὴν πρώτην·
ἐκεῖσε ἀποσκάλωσαν στὴν 'Αχαΐαν τὸ λέγουν,
ὅπου ἔνι ἐδῶθεν τῆς Πατροῦ κἂν δεκαπέντε μίλια·
εὐθέως καστέλλιν ἔχτισαν ὅλον μὲ τὰ πλιθάρια.
'Ετότε γὰρ ὅπου λαλῶ κ' εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον
ὁ τόπος ὅλος τοῦ Μορέως, ὅσος καὶ περιέχει
τὸ λέγουν Πελοπόννεσον, οὕτως τὸν ὀνομάζουν,
οὐδὲν εἶχεν καταπαντοῦ, μόνον δώδεκα κάστρη.
Λοιπὸν ἀφότου ἐπέζεψαν ἐκεῖ εἰς τὴν 'Αχαΐαν,
ἐξέβησαν τὰ ἄλογα ἀπ' ἔσω ἐκ τὰ καράβια,
κἂν δύο ἡμέρες ἐνέμειναν ἕως οὗ νὰ τὰ ἀναπάψουν.
Κ' ἐνταῦτα ἐκαβαλλίκεψαν, ἀπῆλθαν εἰς τὴν Πάτραν·
τὸ κάστρον ἐτριγύρισαν, ὡσαύτως καὶ τὴν χώραν,
(80) τὰ τριπουτσέτα ἐστήσασιν γύρῳ κατα|παντόθεν, f. 41ʳ
τοὺς τζαγρατόρους ἔβαλαν, τὸν πόλεμον ἀρχάσαν·
κι ἀπὸ τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ θαρσέου πολέμου,
ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐσέβησαν στὴν χώραν τὴν ἀπ' ἔξω.
Κι' ἀφῶν τὴν χώραν ἀπήρασιν, ἐκεῖνοι γὰρ τοῦ κάστρου
καὶ εὐθέως ἐσυμβιβάστησαν, τὸ κάστρον ἐπαρεδῶκαν

1396 πλευθικά, being a misspelling for πλευ[σ]τικὰ (sc. καράβια), will henceforth be excluded from the notes

---

Cod. T 1389 καὶ ολπίζο ῆς του θῦ το έλεος ὁτὴ νὰ εὐθηχήσις 90 επεσώρευσε καὶ ρόγ. 91 μπὸρ γονι^{α} ἦλθαν 95 ὁ κὰθεὶς—οδειανὰ κονκηστήση 96 απέστηλαν—ναρμ^{σ}ό 97 εκονόμισαν ος 99 κὴσ το μ. εσόσασιν στὴν πρότη του μαΐου 1400 εκήθεν απεσκαλόσασι 1 ὁπόνε δόδε τὴς πατρούς κὰ δ. 2 έκτησεν ὅλλον 4 ὅσος καὶ επερίχε 5 πελὸπόνησον f. 22ᵛ

P "ἐλπίζω εἰς ἔλεος Θεοῦ ὅτι νὰ εὐτυχήσῃς."
Εἰς τοῦτο ἐπερισύναξεν κ' ἐμάζωξεν φουσσᾶτα·
εἰς <τὴν> Πουργούνιαν ἔστειλεν, ἦλθαν πολλοὶ μετ' αὐτον,
οἱ μὲν τὴν ρόγαν ἔπαιρναν, οἱ δ' ἄλλοι φλαμουριάροι

ἦσαν καὶ πλούσιοι ἄνθρωποι, ἤλθασιν μετ' ἐκεῖνον,
ὁ κάθε εἷς τοῦ λόγου του νὰ ἔχου κουγκεστήσει.
Στὴν Βενετία ἀπέσωσαν, τὰ πλευτικὰ ὡρμῆσαν,
κ' εὐτὺς τὰ οἰκονόμησαν ὅσα ἤθελαν εἰς χρείαν.
Τὸν μάρτιον ἐπέρασαν, ἐδιέβησαν ἐκεῖθεν,
εἰς τὸν Μορέαν ἔφτασαν στὴν πρώτην τοῦ μαΐου·
ἐκεῖσε ἀπεσκάλωσαν στὴν Ἀχαΐαν τὸ λέγουν f. 130ʳ II
ποῦ ἔναι ἐδῶθεν τῆς Πατροῦ κὰν δεκαπέντε μίλια·
εὐτὺς καστέλλιν ἔστησαν ὅλον μὲ τὸ πλιθάρι.
Ἐτότε γὰρ ὅπου λαλῶ, εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, (p. 34)
ὁ τόπος ὅλος τοῦ Μορέως, ὅσος καὶ περιέχει...

οὐδὲν εἶχεν καταπαντοῦ, μόνον δώδεκα κάστρη.
Λοιπὸν ἀφοῦ ἐπέζεψαν ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀχαΐαν,
ἐξήβαλαν τὰ ἄλογα ἀπ' ἔσω ἐκ τὰ καράβια,
καὶ δύο μέρες ἔμειναν νὰ τὰ ἔχουν ἀναπάψει.
Ἐνταῦτα ἐκαβαλλίκεψαν, ὑπῆγαν εἰς τὴν Πάτρα·
τὸ κάστρον ἐτριγύρισαν, ὡσαύτως καὶ τὴν χώραν,
τὰ τριμπουτσέτα ἔστησαν καταπαντοῦ τριγύρου,
τοὺς τζαγρατόρους ἔβαλαν, τὸν πόλεμον ἀρχίσαν·
καὶ ἐκ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ θαρσέου πολέμου,
ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐσέβησαν στὴν χώραν τὴν ἀπ' ἔξω.
Ἀφῶν τὴν χώρα ἐπήρασιν, ἐκεῖνοι δὲ τοῦ κάστρου f. 130ᵛ I
εὐτὺς ἐσυμβιβάστηκαν, τὸ κάστρο ἐπαραδῶκαν

1395 κολωγγεστήσει 1403 ἐντοται 14 καὶ ἐν 16 ἐκλίθην 17 ἐσλωμβηβάσστηκαν

6 μῶνο καὶ δ. 7 αφόντου επέζευσαν 8 ἐξέβαλαν—ἔξο εκ τά κ. 8ᵃ τα ἄρματα καὶ ἠκονομὲς καὶ ὅλλα τὰ φουσάτα 9 πέντε ἔξη ἡμέρες ἔκαμαν οδιανὰ νὰπαυτούνε 10 καὶ ταύτα απήλθανε 11 ετριγήρεισε 12 τρεμπουζέτα—γήρο 13 αρχήσαν 14 καὶ απε τὸ πλήθος—θαρσίου 15 ἀπέ 16 κι αφότου τὴν χορα επήρασιν 17 καὶ om. εσηνηβάστησαν

Η μετὰ συνθήκας κι ἀφορμὴν νὰ ἔχουσιν τὰ ἐδικά τους,
ὁ κατὰ εἰς τὸ ὁσπίτι του ὁμοίως καὶ τὸ ἐδικόν του.
Κι ἀφῶν τὴν Πάτραν ἀπήρασι, τὲς φύλαξες ἐβάλαν,
τὸ κάστρον ἐσωτάρχισαν, εἶθ' οὕτως καὶ τὴν χώραν
ἀπὸ λαὸν καὶ ἄρματα, ὡς ἔπρεπεν κι ἁρμόζει·
κι ἀπαύτου ὀπίσω ἐστράφησαν ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀχαΐαν.
Βουλὴν ἀπῆραν μ' ἐκεινοὺς τοὺς τοπικοὺς Ρωμαίους,
ὅπου τοὺς τόπους ἔξευραν, τοῦ καθενὸς τὴν πρᾶξιν,
κ' εἶπαν κ' ἐσυμβουλέψαν τους τὸ πῶς ἔνι ἡ Ἀνδραβίδα
ἡ χώρα ἡ λαμπρότερη στὸν κάμπον τοῦ Μορέως·
ὡς χώρα γὰρ ἀπολυτὴ κοίτεται εἰς τὸν κάμπον, f. 41v
οὔτε πύργους, οὔτε τειχέα ἔχει κανόλως 's αὐτην.
Ἐν τούτῳ ὡρμήσασιν ἐκεῖ, ὁλόρθα ὑπαγαίνουν,
ἐξάπλωσαν τὰ φλάμπουρα τοῦ καθενὸς φουσσάτου·
(100) κι ἀφότου ἐπλησιάσασιν ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδα,
κ' ἐμάθασιν οἱ Ἀνδραβισαῖοι ὅτι ἔρχονται οἱ Φράγκοι,
ἐξέβησαν μὲ τοὺς σταυροὺς ὁμοίως μὲ τὰς εἰκόνας
οἱ ἄρχοντες καὶ τὸ κοινὸ τῆς χώρας Ἀνδραβίδου,
καὶ ἦλθαν κ' ἐπροσκύνησαν τὸν Καμπανέση ἐκεῖνον.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς παμφρόνιμος, καλὰ τοὺς ἀποδέχτη,
ὤμοσεν κ' ὑπισκήθη τους νὰ μὴ τοὺς ἀδικήσῃ,
οὔτε ζημία νὰ λάβουσιν ἀπὸ τὰ ἰγονικά τους,
τιμήν, δωρεὰς νὰ ἔχουσιν κ' εὐεργεσίας μεγάλας·
ὅλοι τοῦ ὑπωμόσασιν δοῦλοι του ν' ἀποθάνουν.
Κι ὅσον ἀπεκατέστησεν τὴν χώραν Ἀνδραβίδας,
βουλὴν ἐπῆρεν μετ' αὐτοὺς τὸ ποῦ νὰ φουσσατέψῃ.
Ἐν τούτῳ ἐδόθη ἡ βουλὴ | στὴν Κόρινθον νὰ ἀπέλθουν, f. 42r
διατὸ ἔνι κάστρον φοβερόν, τὸ κάλλιον τῆς Ρωμανίας,
καὶ ἔνι τὸ κεφάλαιον, ὅπερ γὰρ ἀφεντεύει
ὅλην τὴν Πελοπόννεσον ὅσον κρατεῖ ὁ Μορέας.

1418 *με τὰς σ.* 19 *τῶ ὁσπ. τους* 21 *ἐσωτάρχησεν* 27 *εἰς τὸν* 28 *κεῖτε* 29 *εἰς* 36 *ἐκεῖνον τὸν κ.* 37 *ἀποδέκτη* 39 λάβουσιν] *βάλλουσιν* 44 *νὰ ἀπ. εἰς τὴν κόρινθον*

Cod. T 1418 *νάχουν ταγονηκάτους* 19 *ὁ καθε ὴς στὸ σπίτι* 20 *ἐπίρασι* 21 *εἶθ' οὕτως*] *ὁμιος* 23 *στράφυσαν* 24 *επίραν—μτὸπηκούς* 25 *ἠξευραν* 26 *καὶ συβουλεύσαν τους πὸς ένε εἰ αντραβήδα* 27 *στον γγάμπο* 28 *ἡ χ. γὰρ α. μέσα στὸν γκάμπο ένε* 29 *ἀνὲφ πήργον καὶ τειχειὸν κανὸλος ουδεν ἐχει* 30 *εἰπαγέναν* 31 *φλάμουρα* 32 *επλησίασαν* 33 *καὶ μάθασιν* f. 23r

P *μετὰ συνθήκας κι ἀφορμὰς νὰ ἔχουν τὰ ἐδικά τους,*
ὁ κάθε εἷς τὸ σπίτιν του καὶ τὸ ἰγονικόν του.
Ἀφῶν τὴν Πάτρα ἐπήρασιν, τὲς φύλαξες ἐβάλαν,
τὸ κάστρον ἐσωτάρχισαν, εἶθ' οὕτως καὶ τὴν χώραν
ἀπὸ λαὸν καὶ ἄρματα, ὡς πρέπει καὶ ἁρμόζει·
καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐστράφησαν ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀχαΐαν.
Βουλὴν ἐπῆραν ἑνομοῦ <μὲ> τοὺς τοπικοὺς Ρωμαίους,
ὅπου τοὺς τόπους ἤξευραν, τοῦ καθενὸς τὴν πρᾶξιν·
λέγουν καὶ συμβουλεύουν τους πῶς ἔνι ἡ Ἀντραβίδα
ἡ χώρα ἡ λαμπρότερη στὸν κάμπον τοῦ Μορέως·
ὡς χώρα γὰρ ἀπολυτὴ κοίτεται εἰς τὸν κάμπον,
οὔτε πύργος, οὔτε τειχία ἔναι ποσῶς εἰς αὔτην.
Εὐτὺς ὡρμήσασιν ἐκεῖ, εἰς αὔτην ὑπαγαίνουν,
ἐξάπλωσαν τὰ φλάμουρα τοῦ καθενὸς ἑκάστου· f. 130ᵛ 11
κι ἀφῶν ἐπλησιάσασιν ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδαν,
οἱ Ἀνδραβισαῖοι ἔμαθαν πῶς ἔρχονταν οἱ Φράγκοι,
ἐξέβησαν μὲ τοὺς σταυρούς, ὁμοίως μὲ τὰς εἰκόνας
οἱ ἄρχοντες καὶ τὸ κοινὸν τῆς χώρας Ἀνδραβίδας,
καὶ ἦλθαν, ἐπροσκύνησαν αὐτὸν τὸν Καμπανέσην.
Κ' ἐκεῖνος ὁ πανφρόνιμος καλὰ τοὺς ἀποδέχτη,
ὤμοσεν, ὑποσχέθηκεν νὰ μὴν τοὺς ἀδικήσῃ,
οὔτε ζημίαν νὰ ἔχουσιν ἀπὲ τὰ γονικά τους,
τιμήν, δωρεὲς νὰ ἔχουσιν, εὐεργεσίες μεγάλες·
ὅλοι γὰρ τοῦ ὡμόσασιν δοῦλοι του ν' ἀποθάνουν.
Ἀφῶν γὰρ ἐκατέστησεν τὴν χώραν Ἀνδραβίδος, (p. 35
βουλὴν ἐπῆρεν μετ' αὐτοὺς τὸ πῶς νὰ φουσσατέψῃ,
καὶ ἡ βουλὴ ἐδόθηκε στὴν Κόριθο νὰ ὑπᾶσιν,
ἐπεὶ ἔνι κάστρον φοβερό, τὸ κάλλιον τοῦ Μορέως,
καὶ ἔνι τὸ κεφάλαιον, | ὅπερ γὰρ ἀφεντεύει f. 131ʳ 1
ὅλην τὴν Πελοπόννησον ὅσον κρατεῖ ὁ Μορέας.

1418 μετὰς 19 στο σπήτην 26 sιωμβουλ.—εἰς ἀντραβήδαν 29 πύργους
33 φράγοι 34 στρῶυς 37 καὶ κῖῶως—ἀποδέκτη

---

34 ὁμ. τὰς ηκόνας 35 ἀρχοτες—αδραβήδας 36 τὸν γκαμπανέζη 37 καλῶς
38 καὶ απεσκήθη 39 ουδὲ ζ. να λάβουσιν—τα γον. 40 μεβεργεσιες 41 τοῦ
επομώσασι 42 εκατέσυσεν 43 φουσατέψουν 44 στὴν γκορίνθο ναπέλθη
45 διατὴ ένε—τῆς om. 46 καὶ ἔνε καὶ η κεφαλὴ 47 πελὸ πόνησων

Η Ἐπεί, ἂν προστάξῃ ὁ Θεὸς καὶ προσκυνήσῃ ἡ Κόρινθος,
ὅλα τὰ κάστρη τὰ ἕτερα τοῦ τόπου τοῦ Μορέως
ἄνευ σπαθίου καὶ πόλεμου θέλουσιν προσκυνήσει.
Κι ἀφότου ἐδόθη ἡ βουλὴ ἐκείνη ὅπου σὲ λέγω,
(120) ὥρθωσεν κι ἄφηκε λαὸν ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδα,
καὶ ἄλλον εἰς τὴν Ἀχαΐαν, καὶ τρίτον εἰς τὴν Πάτραν,
καὶ ὥρισεν τὰ πλευτικὰ νὰ ὑπάγουν τῆς θαλάσσου,
κ' ἐκεῖνος μὲ τὸν ἕτερον λαὸν γὰρ τοῦ φουσσάτου
ἐκ τὴν Βοστίτσαν ἔδραμεν κ' ἐδιάβη εἰς τὴν Κόρινθον.
Κι ἀφότου ἀπεσώσασιν ἐκεῖσε εἰς τὴν χώραν,
τὸ γῦρον τέντας ἔστησαν, ἐπιάσαν τὲς κατοῦνες.
Τὸ κάστρον γὰρ τῆς Κόρινθος κεῖται ἀπάνω εἰς ὄρος·
βουνὶν ὑπάρχει θεόχτιστον καὶ ποῖος νὰ τὸ ἐγκωμιάσῃ;
ἡ χώρα γὰρ εὑρίσκετον κάτωθεν εἰς τὸν κάμπον, f. 42ᵛ
μὲ πύργους γὰρ καὶ μὲ τειχέα καλὰ περικλεισμένη.
Λοιπὸν εὑρίσκετον ἐκεῖ ἐτότε ὅπου σὲ γράφω
ὁκάποιος μέγας ἄνθρωπος καὶ φοβερὸς στρατιώτης,
κ' εἶχεν τὴν Κόρινθο ἀλλὰ δὴ τὸ Ἄργος καὶ Ἀνάπλι·
ὡς κεφαλὴ καὶ φυσικὸς ἀφέντης τὰ ὑποκράτει
ἐκ μέρους γὰρ τοῦ βασιλέως ἐκείνου τῶν Ρωμαίων,
Σγουρὸν τὸν ὠνομάζασιν, οὕτως εἶχεν τὸ ἐπίκλην·
κι ὡς ἐπληροφορέθηκεν ὅτι ἔρχονται οἱ Φράγκοι,
ἀπὸ τὴν χώρα ἐξήβαλεν γυναῖκες καὶ παιδία,
ὡσαύτως καὶ τὸν λίον λαὸν ὅπου ἄρματα ἐβαστοῦσαν,
(140) κι ἀπάνω τοὺς ἀνέβασεν στὸ κάστρον τῆς Κορίνθου·
κ' ἐκεῖνος γὰρ ἐνέμεινεν ἐκεῖσε εἰς τὴν χώραν
μὲ ὅσοι ἐβαστοῦσαν ἄρματα διὰ νὰ τὴν διαφεντέψῃ.
Ἀφότου γὰρ ἀπέσωσεν ἐκεῖσε ὁ Καμπανέσης,
ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγήσομαι, στῆς Κόρινθος τὴν χώραν,
κ' | ἔβαλεν τὰ φουσσᾶτα του καὶ περιεγύρισέ την. f. 43ʳ
Ἀφῆκεν κι ἀναπαύτησαν ἐκείνην τὴν ἡμέραν·

1450 καὶ πόλεμον 65 κόρινθον 70 ἐξήβαλαν 72 ἀνέβασαν
76 εἰς τῆς

Cod. T 1448 καὶ ἡ κ. πρὸσκλωίση 49 ὅλλα 51 καὶ ἀφὸν 52 καὶ ἤφυσε 54 νὰ πάγουν 56 ὅρμησε στὴν γκόρίνθο απήλθε 57 αφοῦτου 58 επειάσανε 59 κείτεται ἀπ. ης το ὀρος 60 υπήρχε—ναντο 61 ηβρήσκεται—τον γκάμπον 62 πειηκλησμένη f. 23ᵛ

P Ἐπεί, ἂν δώσῃ ὁ Θεὸς τὴν Κόριθον νὰ ἐπάρῃς,
ὅλα τὰ κάστρη τὰ ἕτερα τοῦ τόπου τοῦ Μορέως
ἄνευ σπαθὶ καὶ πόλεμον θέλουσιν προσκυνήσειν.
Κι ἀφῶν ἐδόθη ἡ βουλὴ ἐκείνη ὅπου σᾶς λέγω,
ὥρθωσεν, ἄφηκεν λαὸν ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδραβίδαν,
καὶ ἄλλον εἰς τὴν Ἀχαΐαν, καὶ τρίτον εἰς τὴν Πάτραν,
καὶ ὥρισεν τὰ πλευτικὰ νὰ ὑπᾶσιν τῆς θαλάσσης,
κ' ἐκεῖνος μὲ τὸν ἕτερον λαόν τε καὶ φουσσᾶτα
ἐκ τὴν Βοστίτσαν ὥρμησε στὴν Κόριθον ὑπάγει,

τὸ γῦρον τέντες ἔστησαν, ἐπιάσασιν κατοῦνες.
Τὸ κάστρον γὰρ τῆς Κόρινθος ἔναι ἄνω εἰς ὄρος·
βουνὶν ἕνι θεόχτιστον, τίς νὰ τὸ ἐγκωμιάσῃ;
ἡ χώρα γὰρ εὑρίσκεται κάτωθεν εἰς τὸν κάμπον,
μὲ πύργους τε καὶ μὲ τειχία καλὰ περικλεισμένη.
Λοιπὸν εὑρίσκετον ἐκεῖ τότε ὅπου σὲ γράφω
ὁκάποιος μέγας ἄνθρωπος καὶ | φοβερὸς στρατιώτης· f. 131r 11

Σγοῦρον τὸν ὠνομάζουσιν, οὕτως εἶχεν τὸ ἐπίκλην,
κι ὡς ἐπληροφορήθηκε ὅτι ἔρχονται οἱ Φράγκοι,
ἀπὲ τὴν χώρα ἐξήβαλεν γυναῖκες καὶ παιδία,
ὡσαύτως καὶ τὸν ἄλλον λαόν, ἄρματα οὐ βαστάζουν,
καὶ ἄνω τοὺς ἀνέβασαν ἐν κάστρῳ τῆς Κορίνθου,
κ' ἐκεῖνος δὲ ἀπέμεινεν ἐκεῖσε εἰς τὴν χώραν
μὲ ὅσοι βαστοῦσιν ἄρματα νὰ τὴν διαφεντέψῃ.
Ἀφότου γὰρ ἀπέσωσεν ἐκεῖ ὁ Καμπανέσης,
καθὼς τὸ ἀφηγήθηκα, εἰς χώραν τῆς Κορίνθου,
ἔβαλεν τὰ φουσσᾶτα του καὶ ἐτριγύρισέ την.
Ἀφῆκεν, ἐνεπαύτηκαν ἐκείνην τὴν ἡμέραν,

1458 ἔστισεν 60 τῆς να τὸ γγομηάσει 74 διαφθεντέση 75 καν-
μπανέσεις 78 ἐνεπαύθηκεν

63 ετοῦτος που σὰς γράφο 65 καὶ ἦχε γὰρ τὴν γκόρινθω τὸ ἄργος καὶ τανάπλη
68 οῦτος το επήκλιὼ ἦχε 69 ἔρχοντο 71 ὁμίος τον ετερον λαον—οὐ βαστ.
72 ανέβασαν 73 ανέμιωε απόσο 75 εκήθεν—καμπανέζης 76 στὴν
γκόρινθω 77 καὶ περηγήρησέ την 78 ἄφηκαι

Η ἐπὶ τῆς αὐρίου γὰρ τὸ πρωΐ, ὡσὰν ἐξημερῶσεν,
ἐδῶκαν τὰ σαλπίγγια τους, τὸν πόλεμον ἀρχάσαν.
Τὰ τριπουτσέτα ἐσύρνασιν γύρωθεν εἰς τοὺς πύργους,
κ' οἱ τζάγρες οὐκ ἀφήνασιν ἄνθρωπον νὰ προσκύψῃ
ἔξω ἐκ τὰ δόντια τοῦ τειχίου νὰ ἰδοῦν τὸ ποῖος τοξεύει.
Τὲς σκάλες ὅπου εἴχασιν ἐστῆσαν εἰς τοὺς τοίχους,
κ' εὐθέως ἀπέσω ἐσέβησαν, ἐπιάσασιν τὴν χώραν.
Ὅσοι ἐπαρεδόθησαν ἐλεημοσύνην ηὗραν·
οἱ δὲ ποῦ εἰς πόλεμο ἔστηκαν ἀπὸ σπαθίου ἀποθάναν.
Ὁ Σγουρὸς γὰρ ὡς φρόνιμος καὶ βέβηλος ὅπου ἦτον,
ἔφυγεν καὶ ἀνέβηκεν ἐκεῖ ἀπάνω εἰς τὸ κάστρον.
Κι ἀφύτου οἱ Φράγκοι ἐπιάσασιν τὴν χώραν τῆς Κορίνθου,
ὁ Καμπανέσης ὥρισεν, διαλαλημὸν ἐποιῆσαν,
(160) ὅτι ὅσοι ἐκ τὰ περίγυρα τῶν χώρων τῆς Κορίνθου
θέλουν νὰ προσκυνήσουσιν, νὰ τὸν δεχτοῦν δι' ἀφέντην,
νὰ ἔχουν τιμὴν καὶ εὐεργεσίαν, ἀναδοχὴν μεγάλην·
οἱ δὲ πιαστοῦν εἰς πόλεμον ἐλεημοσύνη οὐ μὴ εὕρουν. f. 43ᵛ
Ἀκούσων ταῦτα οἱ ἄρχοντες καὶ τὸ κοινὸν ὁμοίως,
ἀρχίσασιν νὰ ἔρχωνται, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
ἀπὸ τὸ μέρος Δαμαλᾶ καὶ μέχρι εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος·
ὅσοι τὸ ἀκοῦσαν ἤλθασιν μὲ προθυμίαν μεγάλην,
τοῦ Καμπανέση ὠμόσασιν δοῦλοι του ν' ἀποθάνουν·
κ' ἐκεῖνος τοὺς ἐδέχετον μετὰ περιχαρίας.
Καταπαντόθε ἐπλάτυνεν ἐτότε τὸ μαντᾶτο
τὸ πῶς οἱ Φράγκοι ἀπήρασιν τὸ κάστρον τῆς Κορίνθου
κ' ἔχουν ἀφέντη ἐξάκουστον, τὸν λέγουν Καμπανέσην.
Τὸν χρόνον ἐκεῖνον καὶ καιρὸν ὅπου ἦλθε ὁ Καμπανέσης
κ' ἐπέζεψεν στὴν Ἀχαΐαν, καθὼς σὲ τὸ ἐπροεῖπα,
εἰς τοῦ βιβλίου τὸν πρόλογον, φαίνει με, σὲ τὸ γράφω,
τὸ πῶς γὰρ μὲ τοῦ πιασμοῦ τῆς Κωνσταντίνου πόλης

1479 ἐξημερῶσαν 87 οἱ δὲ ὅπου ἔστηκαν εἰς πόλεμον 93 δεκτοῦν
97 ἄρχησαν

Cod. T 1480 τους om. 81 τριμπουζέτα 82 ζαγρατόρη οὐκ ἀφυναν
83 ἔξο κτὰ δ.—τιὼας τονὰπροβαλη (=τινὰς τὸ νὰ προβάλῃ) 84 ἐστήσασι
87 μὰ ὅσοι ἔστεκαν ἠς πόλεμον 88 ὸς μούρος γὰρ ὁ φρον.—βεβηλός
89 ἐκεῖ om. 91 κὰμπανέζης f. 24ʳ 92 τῆς χώρας 93 νὰ τον

P *καὶ τὸ πρωὶ τὴν αὔριον, ὡς ἦλθεν ἡ ἡμέρα,*
ἐδῶσαν τὰ σαλπίγγια, τὸν πόλεμον ἀρχίσαν.
Τὰ τριμπουτσέτα ἐσύρασιν γύρωθεν εἰς τοὺς τοίχους,
οἱ τζάγρες οὐκ ἀφήνασιν ἄνθρωπον νὰ προκύψῃ
ἔξω ἀπὲ τὰ δόντια νὰ ἰδῇ τίς τοὺς δοξεύει. f. 131ᵛ I
Τὲς σκάλες ὅπου εἴχασι ἔστησαν εἰς τοὺς τοίχους, (p. 36)
εὐτὺς ἀπέσω ἐσέβησαν, ἐπίασαν τὴν χώραν.
Ὅσοι ἐπαρεδόθησαν ἐλεημοσύνην ηὗραν,
ὅσοι ἐστάθηκαν εἰς πόλεμον ἐκ τὸ σπαθὶ ἀποθάναν.
Ὁ Σγοῦρος γὰρ ὡς φρόνιμος καὶ πονηρὸς ὅπου ἦτον,
ἔφυγεν καὶ ἀνήβηκεν ἀπάνω εἰς τὸ κάστρο.
Ἀφῶν οἱ Φράγκοι ἐπίασαν τὴν χώραν τῆς Κορίνθου,
ὁ Καμπανέσης ὥρισεν, διαλαλημὸν ἐποῖκαν·
ὅσοι ἐκ τὰ περίγυρα χωρίων τῆς Κορίνθου
θέλουν νὰ προσκυνήσουσιν, νὰ τὸν δεχτοῦν ἀφέντη,
νὰ ἔχουν τιμὴν καὶ ἀναδοχὴν κ' εὐεργεσίαν μεγάλην·
οἱ δὲ εἰποῦν νὰ πολεμοῦν, συγχώρησιν οὐκ ἔχουν.
Ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες καὶ τὸ κοινὸν μετ' αὐτους,
ἄρχισαν τοῦ νὰ ἔρχωνται μικροί τε καὶ μεγάλοι
ἀπὲ τὸ μέρος Δαμαλᾶ καὶ τοῦ | Ἁγίου Ὄρους· f. 131ᵛ II

τοῦ Καμπανέση ὤμοσαν δοῦλοι του ν' ἀποθάνουν·
κ' ἐκεῖνος τοὺς ἐδέχετον μετὰ περιχαρίας.
Καταπαντοῦ ἐπλάτυνεν ἐτότε τὸ μαντᾶτο
τὸ πῶς οἱ Φράγκοι ἐπήρασιν τὴν χώραν τῆς Κορίθου
κ' ἔχουν ἀφέντη θαυμαστόν, τὸν λέγουν Καμπανέσην.
Τὸν χρόνο ἐκεῖνον καὶ καιρὸν ὅπου ἦλθε ὁ Καμπανέσης
κ' ἐπέζεψεν στὴν Ἀχαΐαν, καθὼς σὲ τὸ προεῖπα,
εἰς τοῦ βιβλίου τὸν πρόλογον, φαίνει με, σὲ τὸ γράφω,
τὸ πῶς γὰρ μὲ τὸν πιασμὸν τῆς Κωνσταντίνου πόλης

1480 σαλπήνγγια 82 ἡ τζάγρες 84 ταῖς κάλαις—τοὶς? 88 ὁ φρόνιμος 91 καμπανέσις 95 ἤδε 1502 καταμπαντοῦ

δεκτοῦν γι αυθέντι 94 νάχουν—καὶ ἀναδ. 97 αρχίνησαν α ἐρχουντε 98 καὶ om. 99 με ταραχή 1500 εμόσασι 1 εδεκτηκαι 2 εμάκρυνε εκλῶο τὸ μαντάτω 3 επήρασι 4 ἔχει—ξακουστόν—καμπανέζη 5 οπουλθε ὁ κ/έζης 7 φενεται μου τὼ γράφο 8 μετὰ του π. τῆς κοστ.

Η χρόνον ἕναν καὶ μοναχὸν ἦλθεν ὁ Καμπανέσης
νὰ κουγκεστήσῃ τὸν Μορέαν, ὡσὰν τὸ ἀφηγοῦμαι—
λοιπόν, καθὼς ἐπλάτυνεν κι ἀκούστη τὸ μαντᾶτο,
(180) εὑρέθηκεν εἰς τὴν Βλαχίαν αὐτὸς ὁ Μπονιφάτσος, f. 44ᵉ
ὁ ρῆγας τοῦ Σαλονικίου, μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν·
ὁμοίως εὑρέθη μετ' αὐτὸν ὁ ἐπαινετὸς ἐκεῖνος,
τὸν ἔλεγαν μισὶρ Ντζεφρέ, Βιλαρτουὴ τὸ ἐπίκλη.
Ἐν τούτῳ ἐσυμβιβάστησαν τὸ ἀκούσει τὸ μαντᾶτον
ν' ἀπελθοῦν εἰς τὴν Κόρινθον, νὰ ἰδοῦν τὸν Καμπανέσην·
καθὼς τὸ ἀπήρασιν βουλήν, οὕτως καὶ τὸ ἐπληρῶσαν,
καὶ ἦλθαν εἰς τὴν Κόρινθον κ' ηὗραν τὸν Καμπανέσην·
χαρὰν μεγάλην ἔποικαν, ὅταν ἐκεῖσε ἐσμίξαν,
διατὶ ἐπεθυμοῦσαν πολλὰ τοῦ νὰ ἑνωθοῦν ἀλλήλως.
Ἐνταῦτα ἀπήρασιν βουλὴν ν' ἀπέλθουν εἰς τὸ Ἄργος·
ἀπῆραν τὰ φουσσᾶτα τους κ' ἐδιάβησαν ἐκεῖσε.
Τὸ κάστρον κοίτεται εἰς βουνί, πολλὰ ἔνι ἀφιρωμένον,
ἡ δὲ τοῦ Ἄργου τῆς πόλεως ἡ χώρα ἡ μεγάλη
μέσα εἰς τὸν κάμπον κοίτεται ὡς τέντα ἁπλωμένη·
τὸ σώσει ἐδῶκαν πόλεμον κ' ἐσέβησαν ἀπ' ἔσω.
Ὁ Σγοῦρος γὰρ ὁ ἐπαινετὸς ἐκεῖνος ὁ στρατιώτης, f. 44ᵛ
ὅπου εἰς τὸ κάστρο εὑρίσκετον ἐκεῖνον τῆς Κορίνθου,
τὸ ἰδεῖ τὸ πῶς ἐμίσσεψαν τὰ φράγκικα φουσσᾶτα,
τὴν νύχταν ἐκατέβηκεν κ' ἐσέβην εἰς τὴν χώραν
(200) μ' ὅσον λαὸν ἠμπόρεσεν νὰ ἐπάρῃ μετ' ἐκεῖνον.
Ζημίαν μεγάλην ἔποικεν, φονοκοπεῖο στοὺς Φράγκους,
ὅπου εἰς τὴν χώρα εὑρέθησαν πολλ' ἀποθαρρεμένοι·
ὅσοι γὰρ εὑρέθησαν ὑγιεῖς εἰς τὰ κορμιά τους
καὶ ἔφτασαν κι ἀρματώθησαν, πόλεμον τοὺς ἐδῶκαν,
οἱ δὲ ὅπου ἦσαν ἀστενεῖς κ' ἐκοίτονταν εἰς ζάλην,
ὅλους ἐσφάξασιν εὐτύς, οὐδ' ἕναν ἐλεῆσαν.
Τὴν νύχτα ἐκείνη παρευτὺς ἔσωσεν τὸ μαντᾶτο

1512 ἐκεῖνος ὁ 21 διατὶ πολλὰ ἐπ. 25 ἦν δὲ τοῦ ἄ. ἡ πόλεως 32 ὑπόρεσεν

Cod. T 1509 καμπανέζης 10 νὰ κονκουεστήσι—καθος σε το αφ. 13 που 14 ο πενετός 15 μισὲρ Τζεφρέν βηλαρδουήν 16 ἐσηνηβάστησαν 17 τὴν γκορινθο ναδουν τον κ/ζη 18 τὸ πήρασι 19 τὴν γκόρ.—κ/έζην 20 σμίξαν f. 24ᵛ 21 τοῦ om. 22 επήρασι—ναπέρθουν 23 επείραν

P χρόνον ἕναν καὶ μοναχὸν ἦλθεν ὁ Καμπανέσης
νὰ κογκεστήσῃ τὸν Μορέαν, ὡσὰν τὸ ἀφηγοῦμαι—
λοιπόν, ὡσὰν ἠκούστηκεν κ' ἐδόθη τὸ μαντᾶτο,
εὑρέθηκεν εἰς τὴν Βλαχίαν αὐτὸς ὁ Μπονοφάτσιος
ὁ ῥῆγας Σαλονίκης τε μὲ ὅσα φουσσᾶτα εἶχεν·
ὁμοίως εὑρέθην μετ' αὐτὸν ὁ ἐπαι|νετὸς ἐκεῖνος, f. 132r I
τὸν ἔλεγαν μισὲρ Τζεφρέ, Βιλαρδουὴ τὸ ἐπίκλην·
εὐτὺς ἐσυμβιβάστησαν τὸ ἀκούσει τὸ μαντᾶτο
νὰ ἀπέλθουν εἰς τὴν Κόρινθο, νὰ ἰδοῦν τὸν Καμπανέση.
Καθὼς ἐπῆραν τὴν βουλήν, οὕτως καὶ τὸ ἐποῖκαν,
καὶ ἦλθον εἰς τὴν Κόρινθο, τὸν Καμπανέσην ηὗραν·
χαρὲς μεγάλες ἔποικαν, ὅταν ἐκεῖ ἐσμίξαν,
δι' οὗ πολλὰ ἐπεθύμησαν νὰ ἑνωθοῦν ἀλλήλως.
Ἐκεῖ ἐπήρασιν βουλὴ νὰ ἀπέλθουν εἰς τὸ Ἄργος·
ἠπῆραν τὰ φουσσᾶτα τους, ἐκίνησαν ἐκεῖθεν.
Τὸ κάστρον ἔναι εἰς βουνίν, πολλὰ 'ν' ἀφιρωμένο·
ἔδε τοῦ Ἄργου πόλεως ἡ χώρα ἡ μεγάλη
μέσα εἰς κάμπον κοίτεται ὡς τέντα ἁπλωμένη·
τὸ σώσειν κρούουν πόλεμον, ἐσέβησαν ἀπ' ἔσω. (p. 37)
Ὁ Σγοῦρος γὰρ ὁ παινετὸς ἐκεῖνος ὁ στρατιώτης,
ὅπου εἰς τὸ κάστρον ἔστεκεν ἐκεῖνο τῆς Κορίνθου,
ἰδὼν τὸ πῶς ἐμίσσεψαν τὰ φράγκικα φουσσᾶτα,
τὴ νύχτα ἐκα|τέβηκεν, ἐσέβην εἰς τὴν χώραν f. 132r II
μὲ ὅσον λαὸν ἠμπόρεσε νὰ πάρῃ μετὰ κεῖνον.
Ζημίαν μεγάλην ἔποικεν, φονοκοπεῖο στοὺς Φράγκους,
ὅπου στὴν χώραν ἔστεκαν πολλ' ἀποθαρρεμένοι·
καὶ ὅσοι γὰρ εὑρέθησαν ὑγεῖοι στὰ κορμία τους
κ' ἔφτασαν, ἁρματώθησαν, πόλεμον τοὺς ἐδῶκαν·
ὅσοι δὲ ἦσαν ἀστενεῖς καὶ κοίτονταν εἰς ζάλην,
ὅλους τοὺς ἐκατέσφαξαν, οὐδέναν ἐλεῆσαν.
Εὐτὺς τὴν νύχτα τὴν αὐτὴν ἐσῶσε τὸ μαντᾶτο

1516 τοῦ ἀκούση 24 πολλὰ ἀναφηρόμένω 26 κάνμπον 27 τόσω σιωκρούουν 28 ὡς σγούρος 35 οἰγιοι τά κ. 36 εὕθασαν

24 ἐν 25 ἡ πόλεος 26 ος χόρα απομένη 27 εδόσαν 28 ος γούρος—πενετός 31 εσέβη καὶ στὸ κάστρο 32 ναπάρι μετὰ κιῶνον 34 ηβρέθησαν πολλά 35 ὅσει ηβρεθησαν εἰγιὴς τότε ης τὰ κορμία τους 37 ει δέ οπου εκείτοντα αστενὴς κ' εκήτοντα ηζάλη 38 ὅλους τους εσφαξανε ευθής

Η στὸν Καμπανέσην, σὲ λαλῶ, ἐκεῖ ὅπου ἦτον στὸ Ἄργος·
πολλὰ τὸ ἐθλίβη λυπηρὰ διὰ τοὺς ἀρρωστημένους
ὅπου τοὺς ἐκατέσφαξαν ἀπ' ἔσω εἰς τὰ κρεββάτια·
τὴν χώραν τοῦ Ἄργου ἄφηκεν καλὰ σωταρχισμένην·
καλοὶ στρατιῶτες | ἔμειναν διὰ νὰ τὴν φυλάττουν, f. 45r
κ' ἐκεῖνος στρέμμαν ἔποικεν ἐκεῖσε εἰς τὴν Κόρινθον.
Κι ἀφότου ἐστράφηκεν ἐκεῖ, ἄργησε μὲ τὸν ῥῆγαν,
ἐκεῖνον τοῦ Σαλονικίου, τὸν μισὶρ Μπονιφάτσον·
ἡμέρας γὰρ κὰν ἔξι, ὀχτὼ ἐνέμειναν ἐκεῖσε.
Ὁ ῥῆγας τότε ἐζήτησεν ἀπηλογία νὰ ἐπάρῃ.
Ἐνταῦτα τοῦ ἐζήτησεν ὁ Καμπανέσης χάριν,
βοήθειαν γὰρ καὶ πρόβλεψιν νὰ ποιήσῃ εἰς ἐκεῖνον,
(220) νὰ τοῦ βοηθήσῃ τίποτε ἀπὸ τὴν βασιλείαν του.
Κ' ἐκεῖνος γὰρ ὡς εὐγενὴς καὶ ῥῆγας ὅπου ἦτον,
τοῦ ἔδωκεν κ' ἐχάρισεν τῆς Ἀθηνοῦ τὸ ὁμάντζο·
Μέγαν Κύρην τὸν ἔλεγαν, οὕτως τὸν ὠνομάζαν
ἐκεῖνον ὅπου ἀφέντευεν ἐτότε τὴν Ἀθήναν·
ἐκ τῶν Ἑλλήνων τὸ εἶχασιν τὸ ὄνομα γὰρ ἐκεῖνο·
ὡσαύτως γὰρ τοῦ ἔδωκε τὰ τρία ὁμάτζια τοῦ Εὐρίπου,
τῆς Ποντενίτσας ἀλλὰ δὴ τὸ ἐκράτει ὁ μαρκέσης,
νὰ τὰ κρατοῦσιν ἀπὸ αὐτὸν κι' ἀφέντη νὰ τὸν ἔχουν.
Ὁ ἀφέντης γὰρ τῆς Ἀθηνοῦ ἐκ τὴν Μπουργούνιαν ἦτον· f. 45v
οἱ δὲ τοῦ Εὐρίπου, ὅπου λαλῶ, ἐκεῖνοι οἱ τρεῖς ἀφέντες
ἐκ τὴν Βερούναν ἤσασιν, ἀπὸ τὴν Λουμπαρδίαν.
Ὥρισε ὁ ῥῆγας κ' ἔγραψαν νὰ ἐλθοῦσιν πρὸς ἐκεῖνον·
κι ἀφότου ἤλθασιν ἐκεῖ ὅπου ἦτο ὁ Καμπανέσης,
ἀτός του τοὺς ἐπαράδωκεν νὰ τὸν ἔχουν ἀφέντη·
κι ἀπαύτου ἀπεχαιρέτησεν κ' ἐδιάβη τὴν ὁδόν του.
Ἐκεῖνος [γὰρ] ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ὅπου ἦλθεν μετ' ἐκεῖνον
τὸν ῥῆγαν τοῦ Σαλονικίου, ὡς ἦλθε νὰ μισσέψῃ,
εἶπε οὕτως πρὸς αὐτὸν κ' ἐπαρακάλεσέ τον

1544 ἐνέμειναν 62 οἱ τρεῖς αὐθέντες ἐκεῖνοι 64 καὶ ἐγράψαν τους νὰ ἐλθ.

Cod. T 1540 στον γγαμπανεζη λεγό δε ὀποῦ 42 ἀπὸ τοὺς εκατ. απάνο στὰ κ. 44 ἀνέμιωαν 45 στην γκόρινθο ησήλθε 46 ἄρχησε 47 μισὲρ 48 κανε—ενεμίωαν 49 τοτε] του—ἀπολ. f. 25r 50 om. 54 τῆς ἀθήνου τὸ μαζω 56 ἐκιῶος 57 γάρ om. 58 ομαζηα—εγρίπου

P στὸν Καμπανέσῃ, σὲ λαλῶ, ὁποῦτον εἰς τὸ Ἄργος·
1541 πολλὰ ἐθλίβη λυπηρὰ διὰ τοὺς ἀρρωστημένους
ὅπου τοὺς ἐκατέσφαξαν ἀπέσω μετὰ ξίφων·
τὴν χώρα Ἄργου ἄφηκεν καλὰ σωταρχισμένην,
καλοὺς στρατιῶτες ἄφηκεν τοῦ νὰ <τοῦ> τὴν φυλάττουν,
45 κ' ἐκεῖνος στρέμμαν ἔποικεν ἐκεῖθεν ἐν Κορίνθῳ.
Κι ἀφῶν ἐστράφηκεν ἐκεῖ, ἄργησε μὲ τὸν ῥῆγα
ἐκεῖνον τοῦ Σαλονικίου τὸν μισὲρ Μπονοφάτσιον· f. 132ᵛ I
ἡμέρας γὰρ κὰν ἕξι, ὀχτὼ ἐνέμεινα ἐκεῖθεν·
ὁ ῥῆγας γὰρ ἐζήτησεν ἀπολογίαν νὰ πάρῃ.
50 Εἰς τοῦτο τὸν ἐζήτησεν ὁ Καμπανέσης χάριν,
βοήθειαν καὶ πρόβλεψιν νὰ ποίσῃ πρὸς ἐκεῖνον,
νὰ τὸν βοηθήσῃ τίποτες ἀπὲ τὴν βασιλείαν.
Ἐκεῖνος δὲ ὡς εὐγενὴς καὶ ῥῆγας ὅπου ἦτον,
τοῦ ἔδωκεν διὰ χάρισμα τῆς Ἀφηνοῦς τ' ὁμάντζε·
55 Μέγαν Κύρην τὸν ἔλεγαν, οὕτως τὸν ὠνομάζαν,
ἐκεῖνον ὅπου ἀφέντευεν ἐτότε τὴν Ἀθήνα·
ἐκ τῶν Ἑλλήνων εἴχασιν τὸ ὄνομα ἐκεῖνο· (p. 38)
ὡσαύτως καὶ τὸν ἔδωκε τρία μάντζια Εὐρίπου,
τῆς Μουνδονίτζας ἄλλα δύο τὰ ἐκράτειεν ὁ μαρκέζης,
60 νὰ τὰ κρατοῦσιν ἀπ' αὐτὸν κι ἀφέντη νὰ τὸν ἔχουν.
Ὁ ἀφέντης δὲ τῆς Ἀθηνοῦ ἐκ τὴν Πουργούνιαν ἦτον,
οἱ δὲ τοῦ Εὐρίπου, ποῦ λαλῶ, ἐκεῖνοι οἱ τρεῖς ἀφέντες
ἐκ τὴν Βερόναν | ἤσασιν, ἀπὲ τὴν Λουμπαρδίαν. f. 132ᵛ II
Ὁρίζει ὁ ῥῆγας, γράφουσι νὰ ἔλθουν πρὸς ἐκεῖνον·
65 ἀφῶν γὰρ ἤλθασιν ἐκεῖ ποῦ ἦτον ὁ Καμπανέσης,
ὁ ῥῆγας τοὺς ἐπαράδωκε ἀφέντη νὰ τὸν ἔχουν·
ἀπαῦτο ἀποχαιρέτησεν, ὑπάει τὴν ὁδόν του.
Ἐκεῖνος ὁ μισὲρ Τζεφρὲς ὅπου ἦλθεν μετὰ κεῖνον
τὸν ῥῆγαν Σαλονίκης τε, ὡς ἦλθε νὰ μισσέψῃ,
70 οὕτως γὰρ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κ' ἐπαρακάλεσέ τον

1554 τὸ μάντζε 57 ἐκλῶν 62 ἐκλῆ τρεῖς 63 ἤσανσλω
65 καμπανέσις 69 του ῥήγα σαλονήκης ταις—νασεύση

59 ποδενήτζας—μαρκέζης 61 ὀκ τὴν ποργόνια 62 τὴς ἐβρήπου 63 ἐκ] ὀκ—απε 64 ὅρ. ὁ ρ. εγράψαν τους νὰ ἔλθουν 65 ἦλθανε—ἦτονε ὁ καμπανέζης 66 ἐπαρέδοκε—διαφέντι 67 καὶ τότες ἀπὸ χερετὰ καὶ πάγι την οδών του 68 γάρ om.—μισὲρ τζ. ὁπούλθε μετὰ κλῶν 70 εἶπε γὰρ—καὶ παρεκάλεσέ τον

Η *νὰ ἔχῃ συμπάθειον ἀπὸ αὐτόν, κ' ἐκεῖσε νὰ ἐνεμείνῃ*
(240) *μ' ἐκεῖνον τὸν ἀφέντην του, τὸν εἶχε φυσικόν του,*
τὸν Καμπανέσην, σὲ λαλῶ, ὅπου πολλὰ ἐπεθύμα
νὰ τὸν ἰδῇ καὶ ἐνωθῇ καὶ μείνῃ μετ' ἐκεῖνον.
1575 *Κι ἀφότου γὰρ ἐμίσσεψεν τοῦ Σαλονίκη ὁ ῥῆγας*
κ' ἐνέμεινε ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
τοὺς ἄρχοντες ἐρώτησεν, τοὺς τοπικοὺς Ρωμαίους,
ὅπου τοὺς τόπους ἔξευραν, τὰ κάστρη καὶ τὰς χώρας
ὅλης τῆς Πελοπόννησος ὅσον κρατεῖ ὁ Μορέας, f. 46r
80 *τοῦ νὰ τοῦ διερμηνέψωσιν τοῦ καθενὸς τὴν πρᾶξιν·*
κι ὅσον ἐρώτησεν καλὰ κ' ἐπληροφόρεσάν τον,
τὸν Καμπανέσην ἔκραξεν καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"Ἀφέντη, ἐγὼ ὡς ξενοτικὸς ἄνθρωπος γὰρ τοῦ τόπου,
"ἐρώτησα τοὺς ἄρχοντες, ὅπου εἶναι μετὰ σένα·
85 *"κι ὡς ἐπληροφορέθηκα ἀπὸ αὔτους τὴν ἀλήθειαν,*
"εἶδα μὲ τὰ ὀμμάτια μου τὸ κάστρον τῆς Κορίνθου,
"τοῦ Ἄργου καὶ τοῦ Ἀναπλίου, τὴν δύναμιν ὅπου
ἔχουν.
"Ἂν θέλῃς νὰ καθέζεσαι νὰ τὰ παρακαθίσῃς,
"ἐχάσες τὸ ἐπεχείρησες, ἀπεργωμένος εἶσαι·
90 *"διατὸ εἶν' τὰ κάστρη δυνατά, καλὰ σωταρχισμένα,*
"κι οὐδὲν τὰ δύνεσαι ποσῶς μὲ πόλεμον ἐπάρει·
(260) *"ἀλλὰ ὡς ἐπληροφορέθηκα ἀπὸ καλοὺς ἀνθρώπους,*
"ἀπὸ τὴν Πάτραν κ' ἔμπροστεν μέχρι εἰς τὴν Κορώνην
"οἱ χῶρες εἶναι ἁπλώτερες, κάμποι γὰρ καὶ δρυμῶνες,
95 *"ν' ἀπέρχεσαι ἐλεύτερα μὲ ὅλα σου τὰ φουσσᾶτα.*
"Κι ἀφῶν κερδίσῃς τὰ χωρία καὶ νὰ σὲ προσκυνήσουν, f. 46v
"τὰ κάστρη ἂν ἐνεμείνουσιν, ἕως πότε νὰ βαστάζουν;
"Ὅρισε γὰρ τὰ πλευτικὰ νὰ ὑπάγουν τῆς θαλάσσου,
"κ' ἡμεῖς ἂς ὑπαγαίνωμεν ὅλοι ἀπὸ τῆς στερέας·
1600 *"κι ἀφότου σώσωμεν ἐκεῖ ὅπου ἔχεις τὸν λαόν σου,*
"στὸν τόπον ὅπου ἐκέρδισες, στὸ ἐριζικόν σου ἐλπίζω

1581 *τον*] *το* 86 *καὶ εἶδα* 90 *εἶναι* 1601 *τὸν τόπον—ἐλπ. εἰς τὸ ἐρηζικόν σου*

Cod. T 1571 *νάχη—νὰ πρὸσμιὼη* 73 *τὸν γγαμπανέζη—επεθίθα (sic)* 75 *αφοῦτου—τοῦ σαλονίκιου* 76 *μισὲρ τζ.—οπούτον* 77 *ντόπικούς* 78 *ἠξεβραν* f. 25v 80 *διαρμηνεύσοἰωσι* 82 *τὸν γγὰμπανέζη* 83 *εγῶ.*

P *νὰ ἔχῃ συμπάθειον ἀπ᾽ αὐτόν, ἐκεῖ νὰ ἐνεμείνῃ*
μ᾽ ἐκεῖνον τὸν ἀφέντη του, τὸν εἶχεν φυσικόν του,
τὸν Καμπανέσην, σὲ λαλῶ, ὅπου πολλὰ ἐπεθύμα...

᾽Αφόντου γὰρ ἐμίσσεψεν ὁ ρῆγας Σαλονίκης,
ἐνέμεινε ὁ μισὲρ Τζεφρὲς μετὰ τὸν Καμπανέσην· (p. 39)
τοὺς ἄρχοντας ἐρώτησεν, τοὺς τοπικοὺς Ρωμαίους,
ὅπου τοὺς τόπους ἤξευραν, τὰ κάστρη καὶ τὲς χῶρες
ὅλης τῆς Πελεπόννησος ὅσον κρατεῖ ὁ Μορέας,
τοῦ νὰ τοῦ ὁρμηνέψουσι τοῦ καθενὸς τὴν πρᾶξιν· f. 133r I
κι ὅσον ἐρώτησεν καλὰ καὶ ἐπληροφορήθη,
τὸν Καμπανέση ἐλάλησεν καὶ πρὸς ἐκεῖνον λέγει·
"᾽Αφέντη ἐγὼ ὡς ξενικὸς ἄνθρωπος δὲ τοῦ τόπου,
"ἐρώτησα τοὺς ἄρχοντες ὁποῦναι μετὰ σένα,
"καὶ ὡς πληροφορήθηκα ἀπ᾽ αὔτους τὴν ἀλήθεια,
"εἶδα καὶ ὀφθαλμοφανῶς τὸ κάστρο τῆς Κορίνθου,
"τοῦ ᾽Αργου καὶ τοῦ ᾽Αναπλίου, τὴν δύναμιν, τὴν
ἔχουν.
"᾽Αν θέλῃς νὰ καθέζεσαι νὰ τὰ παρακαθίζῃς,
"χάνεις τὰ ἐπιχείρησες, ἀπεργωμένος εἶσαι·
"τὰ κάστρη εἶναι δυνατά, καλὰ σωταρχισμένα,
"κι οὐδὲν τὰ δύνεσαι ποσῶς μὲ πόλεμον νὰ τὰ ἔχῃς.
"᾽Εγὼ γὰρ ἔμαθα καλὰ ἀπὸ καλοὺς ἀνθρώπους,
"ἀπὲ τὴν Πάτραν ἔμπροστεν μέχρι εἰς τὴν Κορώνην
"οἱ χῶρες ἔνι ἁπλώτερες, κάμποι δὲ καὶ δρυμῶνες,
"νὰ ἀπέρχεσαι ἐλεύτερα μὲ ὅλα τὰ φουσσᾶτα.
"Κι ἀφῶν κερδίσῃς τὰ χωριὰ καὶ νὰ σὲ | προσκυνήσουν, f. 133r II
"τὰ κάστρη ἐὰν μείνουσι, ὡς ὅτε νὰ βαστάξουν;
"᾽Ορισον γὰρ τὰ πλευτικὰ νὰ ὑπᾶσιν τῆς θαλάσσης,
"κ᾽ ἐμεῖς ἂς ὑπαγαίνωμεν ὅλοι ἐκ τὴν στερέαν·
"καὶ ἀφοῦ σώσωμεν ἐκεῖ ὅπου ἔχεις τὸν λαόν σου,

1575 ἀφῶντου 86 καὶ εἶδα 93 ἔπροσθεν

ο ξενιτικος 84 ἄρχοντας ὁποῦνε 85 εξ αύτους 86 μάτηα 87 οπόχουν 88 δεια νὰ κάθεσε ναντὰ 89 ἔχανες τὰ επαικύρυσες 90 δηατ᾽ ην 91 δὲν —νὰ πάρις 93 καὶ ὁμπρὸς στε μ. στὴν γκορο^{νι} 94 ἡ χόρες ὦσε απλήρωτες 95 ελεύθερος 97 αν ἀνεμεῖνουσι—βαστάξουν 98 να πάγουν 99 καὶ μῆς—ὅλλη απὸ τη στερεα 1600 ὀπόχης τὸ λαὸν σου 1 ποὺ ἐκέρδεσες ὀλπίζω στὸ ρ. σου

Η "κ' εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλεος τοῦ νὰ ἔχῃς διαφορήσει."
'Ακούσων ταῦτα ὁ εὐγενικὸς ἐκεῖνος <ὁ> Καμπανέσης,
μεγάλως εὐχαρίστησεν τὸν πρωτοστράτοράν του·
ὥρισεν κ' ἐσωτάρχισαν τὴν χώραν τῆς Κορίνθου·
φουσσᾶτα ἄφηκε καλὰ τὸν τόπον νὰ φυλάττουν·
κι ὡς τὸν εἶπε ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς κ' ἐκαθοδήγησέ τον,
οὕτως καὶ ἐπληρώθηκεν κ' εἰς τὸν Μορέαν ἀπῆλθαν.
'Απὸ τὴν Πάτραν ἤλθασιν, στὴν 'Ανδραβίδα ἐσῶσαν,
ἐκεῖ ὅπου ἦσαν οἱ ἄρχοντες τοῦ κάμπου τοῦ Μορέως.
Καὶ τότε ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
(280) ἐσώρεψεν τοὺς ἄρχοντες καὶ λέγει πρὸς ἐκείνους·
"Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, ἀπάρτε καὶ συντρόφοι,
"ἐσεῖς θεωρεῖτε, ἐβλέπετε τὸν ἀφέντην ἐτοῦτον, f. 47r
"ὅπου ἦλθε ἐδῶ εἰς τοὺς τόπους σας ὅπως νὰ τοὺς κερδίσῃ·
"μηδὲν σκοπήσετε, ἄρχοντες, ὅτι διὰ κοῦρσον ἦλθεν,
"νὰ ἐπάρῃ ροῦχα καὶ ζῶα καὶ νὰ μισέψῃ ἀπέδω·
"ὡς φρόνιμους ποῦ σᾶς θεωρῶ πληροφορίαν σᾶς λέγω·
"θεωρεῖτε τὰ φουσσᾶτα του, τὴν παρρησίαν ὅπου ἔχει·
"ἀφέντης ἔνι, βασιλέας, καὶ ἦλθε νὰ κερδίσῃ.
"'Εσεῖς ἀφέντη οὐκ ἔχετε τοῦ νὰ σᾶς συμμαχήσῃ·
"κι ἂν δράμουν τὰ φουσσᾶτα μας, τὸν τόπον σας κουρσέψειν,
"νὰ αἰχμαλωτίσουν τὰ χωρία καὶ νὰ σφαγοῦν οἱ ἀνθρῶποι,
"ὕστερον τί νὰ ποιήσετε, ὅταν σᾶς μετανοήσῃ;
"λοιπὸν ἐμέναν φαίνεται διὰ καλλιώτερόν σας
"νὰ ποιήσωμεν συμβίβασιν, νὰ λείψουν καὶ οἱ φόνοι,
"τὰ κούρση κ' ἡ αἰχμαλωσία ἀπὸ τὰ ἰγονικά σας,
"κ' ἐσεῖς ὅπου εἶστε φρόνιμοι κ' ἐξεύρετε τοὺς ἄλλους,
"ὅπου εἶναι, λέγω, συγγενεῖς, φίλοι σας καὶ συντρόφοι,
"πρᾶξιν νὰ ποιήσετε εἰς αὐτοὺς τοῦ νὰ ἔχουν προσκυνήσειν."
'Ακούσων ταῦτα οἱ ἄρχοντες, ὅλοι τὸ ἐπροσκυνῆσαν, f. 47v
(300) ἀπόστειλαν καταπαντοῦ τοὺς ἀποκρισαρίους τους,

1605 ἐσωτάρχισεν 18 ὅπου 22 κουρσεύσην 24 μητανοήση

Cod. T 1602 οτὶὼα διαφορίσης 3 ἐκ. ὁ Καμπανέζης 5 καὶ σωτάρχησε 6 εἴφυκαι 7 μησὲρ τζ. 8 καὶ] ἐκεί f. 26r 10 που 11 μισὲρ τζ. 12 ἄρχονταs 13 συνδρόφη 14 ετοῦτονε τον αὐθ. 15 οπούρθε—ναντοὺς

P "μὲ τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλεος τὸν τόπον νὰ κερδίσῃς."
Ὡς τὄκουσεν ὁ εὐγενὴς αὐτὸς ὁ Καμπανέσης,
μεγάλως εὐχαρίστησε τὸν πρωτοστράτοράν του·
ὥρισεν κ' ἐσωτάρχισαν τὴν χώραν τῆς Κορίνθου,
φουσσᾶτα ἄφησεν καλὰ ὅπως νὰ τὴν φυλάττουν·
κι ὡς τὸ εἶπεν ὁ μισὲρ Τζεφρὲς κ' ἐκαθοδήγεψέ το,
οὕτως καὶ τὸ ἐπλήρωσεν, κ' ἐπῆρε τὴν ὁδόν του.
Ἀπὲ τὴν Πάτρα ἤλθασιν, στὴν Ἀνδραβίδα ἐσῶσαν,
ἐκεῖ ὁποῦσαν οἱ ἄρχοντες τοῦ κάμπου τοῦ Μορέως.
Ἐτότε ὁ μισὲρ Τζεφρές, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
ἐσύναξε τοὺς ἄρχοντες | καὶ λέγει πρὸς ἐκείνους· f. 133ᵛ I
"Ἄρχοντες, φίλοι, ἀδελφοὶ καὶ καλοί μου συντρόφοι,
"ἐσεῖς ὁρᾶτε, βλέπετε ἐτοῦτον τὸν ἀφέντη,
"ὅπου ἦλθε εἰς τοὺς τόπους σας διὰ νὰ τοὺς κερδίσῃ· (p. 40)
"μηδὲν σκοπᾶτε, ἄρχοντες, ὅτι διὰ κοῦρσον ἦλθε,
"νὰ ἐπάρῃ ζῶα, ροῦχα τε, καὶ τότες νὰ παγαίνῃ·
"ὁρῶ σας γὰρ ὡς φρόνιμους καὶ καθαρὰ σᾶς λέγω·
"θεωρεῖτε τὰ φουσσᾶτα του, τὴν παρρησίαν τὴν ἔχει·
"ἀφέντης ἔναι, βασιλεύς, καὶ θέλει νὰ κερδίσῃ.
"Ἐσεῖς ἀφέντη οὐκ ἔχετε τοῦ νὰ σᾶς βοηθήσῃ·
"κι ἂν δράμουν τὰ φουσσᾶτα μας, τὸν τόπον σας κουρσεύουν,
"νὰ αἰχμαλωτίσουν τὰ χωρία καὶ νὰ σφαγοῦν ἀνθρῶποι,
"ὕστερον τί νὰ ποίσετε ὡσὰν σᾶς μετανώσῃ;
"λοιπὸν ἐμένα φαίνεται διὰ καλίτερόν σας
"νὰ ποίσωμε συμβίβασιν, νὰ λείψουσιν οἱ φόνοι,
"τὰ κούρση κ' οἱ αἰχμαλω|σίες ἀπὸ τὰ γονικά σας, f. 133ᵛ II
"καὶ σεῖς ὁποὺστεν φρόνιμοι κ' ἠξεύρετε τοὺς ἄλλους,
"ποῦ συγγενεῖς σας βρίσκονται, φίλοι σας καὶ συντρόφοι,
"ποίσετε πρᾶξιν εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ προσκυνήσουν."
Ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες, ὅλοι τὸν προσκυνοῦσιν,
καταπαντόθεν ἔστειλαν τοὺς ἀποκρισαρίους,

1603 καμπανέσεις 4 εὐχαρήσθησε 7 ἐκαθοδήγευψέ το 19 ἔχω
26 σωμβήβασιν 27 σας] τους 28 ὀπούσθεν 29 ποῦ] τοὺς—συγγενήσας

16 πὸς δυα 17 νὰ πάρι ροῦχα καὶ στάμενα κι απέδω νὰ μισεύσι 19 ὀπόχη
20 ένε βασιλὲς 21 δια να σὰς 23 ναχμαλοτίσουν 26 συνήβασι
28 καὶ σὴς ποῦ 29 σὼγκενὴς 30 δια να π. σαυτοὺς νὰ ἔχουν π. 32 τους om.

Η ἔνθα ἔξευραν ὅτι ἤσασιν φίλοι καὶ συγγενεῖς τους·
τὸ πρᾶγμα τους ἐδήλωσαν κ' ἐπληροφόρησάν τους·
ἀφροντισίαν τοὺς ἔστειλαν ἀπὸ τὸν Καμπανέσην·
ὅσοι βούλονται ἀπελθεῖν τοῦ νὰ ἔχουν προσκυνήσει,
τὰ ἰγονικά τους νὰ ἔχουσιν κι ἄλλα πλεῖον νὰ τοὺς δώσῃ·
ὅσοι τὸ ἀξιάζουν κι ὠφελοῦν τιμὴν μεγάλην νὰ ἔχουν.
Κι ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες καὶ τὸ κοινὸν ὁμοίως,
ἀρχίσαν καὶ ἐρχόντησαν κ' ἐπροσκυνοῦσαν ὅλοι·
κι ἀφότου ἐσωρεύτησαν ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδραβίδα,
τὸ ἀρχοντολόγι τοῦ Μορέως, ὅλης τῆς Μεσαρέας,
ἐποίκασιν συμβίβασιν μετὰ τὸν Καμπανέσην,
ὅτι ὅλα τὰ ἀρχοντόπουλα, ὅπου εἶχασιν προνοῖες,
νὰ ἔχουσιν ὁ κατὰ εἷς, πρὸς τὴν οὐσίαν ὅπου εἶχεν,
τὴν ἀνθρωπέαν καὶ τὴν στρατείαν, τόσον νὰ τοῦ ἐνεμείνῃ,
καὶ τ' ἄλλο τὸ περσότερον νὰ μερίζουν οἱ Φράγκοι·
καὶ οἱ χωριάτες τῶν χωριῶν νὰ στέκουν ὡσὰν τοὺς ηὗραν. f. 48r
Ἄρχοντας ἔξι ἐβάλασιν καὶ ἄλλους ἔξι Φράγκους,
ὅπερ ἐμοιράσασιν τοὺς τόπους καὶ προνοῖες.
Κι ὅσον ἀπεκατέστησεν ἐτοῦτο ὅπου σὲ λέγω,
(320) ἦλθεν ὁ πρωτοστράτορας μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος
εἰς τὴν βουλὴν ὅπου ἤσασιν, λέγει τοῦ Καμπανέση·
"Ἀφέντη, πρέπει νὰ σκοπᾷς καὶ νὰ ἔχῃς καταλάβει,
"τὸ πῶς εὑρίσκεσαι μακρέα ἀπὸ τὰ ἰγονικά σου·
"φουσσᾶτα ἔχεις ἐδῶ πολλὰ ὅπου εἶναι εἰς ἔξοδόν σου·
"τὰ πλευτικὰ κουστίζουσιν πλειότερον τῶν φουσσάτων·
"διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἐσὲν καὶ συμβουλεύω σέ το·
"τοῦ νὰ μὴ χάνῃς τὸν καιρὸν καὶ τὸν λαὸν ὅπου ἔχεις.
"Ἐγὼ ἐπληροφορέθηκα ἀπὸ τοὺς ἄρχοντές σου·
"ἐδῶ σιμά [μας] εὑρίσκεται τοῦ Πονδικοῦ τὸ κάστρον,
"ποῦ ἔνι ἀπάνω στὸν αἰγιαλόν, ἐκεῖ ἂς ἀπελθοῦμεν,
"ἀπαύτου ἔνι ἡ Ἀρκαδία καὶ ἀπέκει ἡ Κορώνη,

1647 τὸ περϊσσότερον 52 α᾽στράτορας 62 ὅπου 63 ἀπαύτω

Cod. T 1633 ἤξευραν—του 34 τὸ πράμα τοὺς εδίλοσε καὶ πληροφόρεσάν τους 35 ἀφὸν τη σειά τοὺς ἔστηλε ἀπὸ τὸν γκαμπ. 36 διὰ να τὸν προσκυνήσουν 37 νάχουσι f. 26v 38 καὶ φελοῦν—νάχουν 40 ἀρχίνησαν 42 μεσαρίας 43 συνήβασι—καμπανέζη 45 νὰ κούσι (sic) ο καθε ἡς—που 46 ανθροπειὰ—να του νεμιώη 47 νὰ τὸ μηραζουν 48 σὰν τους 49 ἄρ-

P ἔνθα ἤξευραν ὅτι ἤσασι φίλοι καὶ συγγενοί τους·
τὸ πράγμα τοὺς ἐμήνυσαν κ' ἐπληροφόρησάν τους·
ἀφροντισίαν τοὺς ἔστειλαν ἀπὸ τὸν Καμπανέση·
ὅσοι θελήσουν νὰ ἐλθοῦν νὰ ἔχουν προσκυνήσει,
τὰ γονικά τους νὰ ἔχουσιν καὶ πλέον νὰ τοὺς δώσουν·
ὅσοι ἀξίζουν κι ὠφελοῦν τιμὴν νἄχουν μεγάλη.
Ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες καὶ τὸ κοινὸν ὁμοίως,
ἄρχισαν καὶ ἐρχόντησαν καὶ ὅλοι ἐπροσκυνοῦσαν·
κι ἀφόντου ἐσυνάχτησαν ἐκεῖ | στὴν Ἀνδραβίδαν f. 134r 1
τὸ ἀρχοντολόγι τοῦ Μορέως κι ὅλης τῆς Μεσαρέας,
ἐποίησαν συμβίβασιν μετὰ τὸν Καμπανέσην
ὅλα τὰ ἀρχοντόπουλα, ὁποὔχασιν προνοῖες,
νὰ ἔχουσιν ὁ κάθε εἷς, πρὸς τὴν οὐσίαν τὴν εἶχεν,
τὴν ἀνθρωπίαν καὶ τὴν στρατείαν τόσην τὸ νὰ τοῦ μένῃ,
τὸ ἄλλο περισσότερον τὸ μοιράζουν οἱ Φράγκοι·
καὶ οἱ χωριάτες τῶν χωρίων νὰ στέκουν ὡς τοὺς ηὗραν.
Ἄρχοντες ἔξι ἐξήβαλαν καὶ ἄλλους ἔξι Φράγκους
ὅπως νὰ ἰμοιράσουσιν τὸν τόπον καὶ προνοῖες.
Καὶ ὅσον ἐκατέστησαν αὐτὸ ὅπου σὲ γράφω, (p. 41)
ἦλθεν ὁ πρωτοστράτορας μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος·
εἰς τὴν βουλήν, τὴν εἴχασιν, λέγει τοῦ Καμπανέση·
"Ἀφέντη, πρέπει νὰ σκοπῇς καὶ νἄχῃς καταλάβει
"ὅτι εὑρίσκεσαι μακρέα ἀπὲ τὰ γονικά σου·
"φουσσᾶτα ἔχεις ἐδῶ πολλὰ ποῦ ἔναι εἰς ἔξοδόν σου·
"τὰ πλευτικὰ ἀξίζουσιν πλέο ἐκ τὰ φουσσᾶτα·
"εἰς τοῦτο λέγω πρὸς ἐσὲν καὶ συμβουλεύω σέ το
"τοῦ νὰ μὴν χάνῃς τὸν καιρὸν | καὶ τὸν λαὸν τὸν ἔχεις. f. 134r II
"Ἐγὼ πληροφορήθηκα ἀπὲ τοὺς ἄρχοντάς σου·
"ἐδῶ κοντὰ ηὑρίσκεται τοῦ Ποντικοῦ τὸ κάστρο·
"καὶ ἕνι ἄνω εἰς τὴν θάλασσαν· ἐκεῖ ἂς ἀπελθοῦμε·
"ἀπαύτου ἔν' ἡ Ἀρκαδία εἶθ' οὕτως ἡ Κορώνη·

1633 ἔθα 34 ἐμήνυσεν 35 καυμπανέσι 36 ἔλθουν 41 ἀφων του
43 σιωμβήβασιω 47 ντὸ μηράζουν 52 ἔλθεν 61 κωτά

χοντες ἔξυ βάλασιν 50 οἱ ὅπιει ἐμεράσασι 51 οσὰν—ποῦ 52 μησὲρ τζ.
53 καμπανέζη 54 καὶ νὰ καταλαβάνης 55 ηβρήσκεσε—γονηκά 56 ὀπούνε
57 πηότερον 58 καὶ σειβουλεβοτἔτο 59 νὰ μὴν δαὶν χάνης—οπόχης
60 απο τὴς 61 ἠβρῆσκεται 62 ὀπόνε—γιαλόν 63 ενε—καὶ απόκη η
μοθόνη

Η "κι ὀκάτι ὀλίγον πρὸς ἐκεῖ ἔνι ἡ Καλαμάτα. f. 48ᵛ
"Αὐτὰ τὰ κάστρη τέσσαρα, ὅπου εἶπα κι ὀνομάζω,
"ποῦ εἶναι ἀπάνω στὸν αἰγιαλὸν καὶ λέγω ἐτοῦτο, ἀφέντη·
"ἕως οὗ ἔχομεν τὰ πλευτικά, ἂς ἀπελθοῦμε ἐκεῖσε,
"τὰ κάστρη αὐτὰ νὰ ἐπάρωμεν, ὅπου ἔχουν τοὺς λιμιῶνες,
"εἰς τὸ μέρος ποῦ μᾶς βολεῖ καὶ μᾶς ἔνι ἐπιδέξιον."
'Ακούσων ταῦτα ὁ εὐγενικὸς ἐκεῖνος <ὁ> Καμπανέσης
καὶ ὅλ' οἱ ἄλλοι οἱ ἕτεροι οἱ πρῶτοι τῆς βουλῆς του,
(340) ἐπαίνεσαν τὸν μισὶρ Ντζεφρέ, τὸν λόγον του ἐστέρξαν·
ὥρθωσαν τὰ φουσσᾶτα τους, ὁμοίως τὰ πλευτικά τους·
στὸν Πονδικὸν ἐσώσασιν κ' ἐπολεμήσανέ τον.
Τὸ κάστρον ἦτον ἀχαμνόν, ἀπὸ σπαθίου τὸ ἀπῆραν
καὶ φύλαξιν ἐβάλασιν καλὸν λαὸν ἀπέσω·
κι ἀφότου ἐσωτάρχισαν τοῦ Πονδικοῦ τὸ κάστρον,
τὰ πλευτικά του ἐκίνησαν καὶ τῆς θαλάσσου ὑπάουν·
κ' ἐκεῖνος γὰρ ἐκ τὴν στερέαν στὴν 'Αρκαδίαν ἐσῶσεν· f. 49ʳ
ηὗραν τὸ πέλαγος κακόν, οὐδὲν εἶχεν λιμιῶναν
νὰ πιάσουσιν τὰ πλευτικὰ κι ἀνάπαψιν νὰ ἔχουν.
'Ενταῦτα ἀπήρασιν βουλὴν τὸ κάστρο μὴ πολεμήσουν
ἐτότε, ἐκείνην τὴν φορὰν ὅπου ἦλθασιν ἐκεῖσε,
ἀλλ' ἕως οὗ ἔχουν τὰ πλευτικά, νὰ ἀπέλθουν εἰς τὰ κάστρη,
ποῦ εἶναι ἀπάνω στὸν αἰγιαλόν, νὰ ἔχουσι λιμιῶνες.
"Ομως τινὲς ἐκ τὸν λαὸν ἀπὸ τὰ πεζικά τους
ἐδράξασιν, μὲ πόλεμον ἐσέβησαν στὸν μποῦρκον·
κι ὅσους ἔφτασαν μὲ τὸ σπαθὶ ἀπέθαναν εὐθέως·
κι ὅσοι ἠμπόρεσαν καὶ ἔφυγαν ἐσέβησαν στὸ κάστρον.
'Ενταῦτα ὡρμώσασιν κ' ὑπάουν ὁλόρθα εἰς τὴν Μεθώνην·
τὸ κάστρον ηὗραν ἔρημον, ὅλο ἦτον χαλασμένο·
(360) τὸ εἴσασιν χαλάσασειν ὀμπρὸς οἱ Βενετίκοι,
διατὸ ἐκρατοῦσαν οἱ Ρωμαῖοι ἐκεῖ τὰ πλευτικά τους,
κ' ἐμπόδιζαν κ' ἐκούρσευαν τὰ ξύλα τῶν Βενετίκων. f. 49ᵛ

1666 ὅπου 69 ὅπου 79 ἐσῶσαν 84 ἔχουσιν 85 ὅπου
89 ὑπόρεσαν 90 ὑπάγουν

Cod. T 1664 καὶ ὀκατάληγω—ένε 65 τὰ τέσερα 66 ὀπούνε απάνο στὸν γιαλόν καὶ εὐκολα νὰ παρθούσι f. 27ʳ 67 ἔος ἔχω τὰ πλ. 68 νὰ πάρομε ὀπόχουν τοὺς λημιόνας 69 ὀποῦ ἔνε πειδέξυο 70 καμπανέζης 72 μισὲρ τζ. 73 ορθόσαν 74 καὶ πόλεμον εδόκαν 75 ήτονε—τὸ πίρα 76 τοῦ εβαλαν 77 εσοτάρχησε 78 πάγουν 79 εσόσαν 82 πήρασι—

P "ὀκάτι ὀλίγο πρὸς ἐκεῖ ἔνι ἡ Καλαμάτα.
"Τὰ κάστρη αὐτὰ τὰ τέσσερα, ὁποῦπα κι ὀνομάζω,
"ποῦ ἔνι ἄνω εἰς τὴν θάλασσα, τοῦτο σὲ λέγω, ἀφέντη·
"ἕως ἔχομε τὰ πλευτικά, ἐκεῖ ἂς ἀπελθοῦμε,
"τὰ κάστρη αὐτὰ νὰ πάρωμε, ποῦ ἔχουν τοὺς λιμιῶνες,
"εἰς τὴν μερέαν ὅπως βολεῖ καὶ ἔχομεν πιδέξιον."
Ἠκούσας τοῦτο ὁ εὐγενὴς αὐτὸς ὁ Καμπανέσης
καὶ ὅλοι γὰρ οἱ ἕτεροι ὁποῦσαν τῆς βουλῆς του,
τὸν σὲρ Τζεφρὲν ἐπαίνεσαν, τὸν λόγον του ἐστέρξαν·
ὠρθῶσαν τὰ φουσσᾶτα τους, ὁμοίως καὶ τὰ πλοῖα·
στὸν Μποντικὸν ἐσώσασιν καὶ πόλεμον ἐδῶκαν.
Τὸ κάστρο ἦτον ἀχαμνόν, ἀπὸ σπαθίου τὸ πῆραν,
εἰς φύλαξιν ἐβάλασιν καλὸν λαὸν ἀπέσω·
κι ἀφότου ἐσωτάρχισεν τοῦ Ποντικοῦ τὸ κάστρον, f. 134v 1
τὰ πλευτικὰ ἐκίνησαν στὴν θάλασσαν ὑπᾶσιν,
ἐκεῖνος γὰρ ἐκ τὴν στερέα στὴν Ἀρκαδία ἐσῶσεν...

νὰ πιάσουσιν τὰ πλευτικὰ κι ἀνάπαψιν νὰ ἔχουν.
Ἐνταῦτα ἐπήρασιν βουλὴν τὸ κάστρο νὰ πολεμήσουν
ἐτότε ἐκείνην τὴν φορὰν ὅπου ἐκεῖ εἰσῆλθον.
Καιρὸν ἔχουν τὰ πλευτικὰ νὰ ἔλθουν εἰς τὸ κάστρο
ποῦ ἔνι ἄνω στὴν θάλασσαν καὶ ἔχουσιν λιμένα.
Ὅμως τινὲς ἐκ τὸν λαὸν ἀπὸ τὰ πεζικά τως
ἐδράξασιν εἰς πόλεμον, σεβαίνουν εἰς τὸ ἔξω·
ὅσους ἐφτάσαν μὲ σπαθία ἀπόθαναν εὐθέως·
<καὶ> ὅσοι πάλιν ἔφυγαν ἐσέβησαν στὸ κάστρο.
Εἰς τοῦτο πάλιν ὤρθωσαν νὰ ὑπᾶν εἰς τὴν Μοθώνη· (p. 42)
τὸ κάστρον ἦτον ἔρημον καὶ ὅλο χαλασμένον,
ὅπου τὸ ἐχαλάσασιν ὀμπρὸς οἱ Βενετίκοι
δι' οὗ ἐκρατοῦσαν οἱ Ρωμαῖοι ἐκεῖ τὰ πλευτικά τους,
ἐμπόδιζαν κ' ἐκούρσευαν τῆς Βενετίας τὰ κάστρη.

1670 κανμπανέσεις 77 πονδηκού 79 ἐδόσαν 81 πλεθηκά
87 σεβαίολω—ἔξον 92 ὀπρός

τὸ κ. νὰ πολ. 83 ὀπούλθανε 84 ἀλλὰ ὀσόχουσιν τὰ π. νὰ πέλθουνε
85 ὀπούναι—ὴς τον γιαλόν ὀπόχουσι 86 εκ τὸν γιαλὸν ὀπουνταγο πεζηκά τ.
87 εμπείκαν ὴς τὸν ποῦργο 88 ἀπόθαναν 89 φήγανε 90 εν ταύτα
εὐθέος ορμείσασι καὶ παγουν στὴ μωθονοὶ 91 ὅλλον 92 τὸ ἤχασι χαλάσοντα
93 δειατεὶ 94 καὶ κούρσεβαν καὶ πιάνασι

Η Καὶ ἀπαύτου ἐκίνησαν κ᾽ ὑπάουν στὸ κάστρο τῆς Κορώνης,
1696 κ᾽ ἠῦραν τὸ κάστρον ἀχαμνὸν ἀπὸ τειχέα καὶ πύργους·
εἰς βράχον σπηλαίου ἐκείτετον, ἀφιρωμένο ἦτον·
τὸ σώσει δὲ τὰ πλευτικὰ τὸν γῦρον τὸ ἐγυρίσαν.
Οἱ καβαλλάροι καὶ πεζοὶ τὸν πόλεμον ἀρχάσαν·
1700 τὰ τριπουτσέτα ἐστήσασιν κ᾽ ἐκεῖ τοὺς ἐσυχνάσαν·
ἀπάδεια οὐκ εἴχασιν ποσῶς εἰς τὰ τειχέα νὰ στήκουν
ἐκεῖνοι γὰρ οἱ Κορωναῖοι ὅπου ἦσαν εἰς τὸ κάστρον·
τὸ ἰδεῖ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τοῦ πολέμου τὸ θάρσος,
ἐλάλησαν κ᾽ ἐζήτησαν συμπάθειον νὰ τοὺς ποιήσουν,
5 τὸ κάστρον νὰ τοὺς δώσουσιν, μόνον νὰ τοὺς ὁμόσουν
νὰ ἔχουσιν τὰ ὁσπίτια τους ὁμοίως τὰ ἰγονικά τους.
Ὁ πρωτοστράτωρ τὸ ἤκουσεν μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος·
εὐθέως τοὺς ὑπωμόσατο, ὁ πόλεμος ἐπάψεν·
οἱ Φράγκοι ἀπέσω | ἐσέβησαν, τὸ κάστρο ἐπαραλάβαν· f. 50r
10 σωτάρχισιν ἐβάλασιν ἀπ᾽ ἔσω καὶ λαόν τους,
ἐπὶ τῆς αὐρίου ἐμίσσεψαν, στὴν Καλομάταν ἦλθαν.
(380) Τὸ κάστρον ἠῦραν ἀχαμνόν, ὡς μοναστῆριν τὸ εἶχαν·
τὸ σώσει τὸ ἐπολέμησαν, ἀπὸ σπαθίου τὸ ἀπῆραν·
μὲ συμφωνίες τὸ ἔδωκαν κ᾽ ἐκεῖνοι ὡσὰν κ᾽ οἱ ἄλλοι.
15 Ὡς τὸ ἔμαθαν γὰρ οἱ Ρωμαῖοι ἀπ᾽ ἔσω ἀπὸ τὸ Νίκλι,
ἐκεῖνοι τῆς Βελίγοστης, τῆς Λακοδαιμονίας,
ὅλοι ὁμοῦ ἐσωρεύτησαν, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι·
ἐκ τῶν ζυγῶν τῶν Μελιγῶν ἦλθαν τὰ πεζικά τους·
ἦλθαν τοῦ Λάκκου τὰ χωρία, στὸν Χρυσορέαν ἐσῶσαν,
20 ἀκούσασιν κ᾽ ἐμάθασιν <τὸ> πῶς ἦλθαν οἱ Φράγκοι,
καὶ περπατοῦν ἐκ τὰ χωρία κ᾽ ἐπαίρνουσιν τὰ κούρση,
καὶ εἶπαν κ᾽ ἐλογίσαντο νὰ τοὺς ἔχουν ζημιώσει.
Ἐκεῖσε ἐπαρεσύρθησαν, τὸ λέγουν Καπησκιάνους,
ὅπου τὸ κράζουν | ὄνομα στὸν Κούντουραν ἐλαιῶνα. f. 50v
25 Ἦσαν χιλιάδες τέσσαρες, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι.
Οἱ Φράγκοι [γὰρ] ὡς τὸ ἐμάθασιν πάλε ἀπὸ τοὺς
Ρωμαίους,

1698 *τὸν γύρον τῶ*

Cod. T 1695 *καὶ απαύτου εκινήσασιν καὶ πάγουν στὴν γκορο*ν f. 27v
96 *τηχια* 97 *σπίλεο κείταιται* 1700 *τριμπουζέτα—έσιχνάζαν* 1 *τηχία*
να στέκουν 2 *ὀπουσανε ὴς τὸ* 3 *τὸ θράσως* 6 *γονικά* 7 *μισὲρ τζ.*
8 *ἐπάψε* 9 *επαρελάβαν* 11 *αύριου μίσευσαν στὴν γγαλὰμάτα* 12 *τὄχαν*

P Καὶ | ἀπ' ἐκεῖ ἐκίνησαν ὑπᾶν εἰς τὴν Κορώνην, f. 134ᵛ II
ηὗραν τὸ κάστρο ἀχαμνὸν ἐκ τείχων τε καὶ πύργων·
εἰς βράχον ἦτον, σπήλαιον, πολλὰ ἀφιρωμένον·
ὡς ἔσωσαν τὰ πλευτικὰ τὸν γῦρον ἐγυρίσαν.
Οἱ καβαλλάροι καὶ πεζοὶ τὸν πόλεμον ἀρχίσαν·
τὰ τριμπουτζέτα ἔστησαν καὶ ἐσυχνάσασίν τους,
καὶ ἄδειαν οὐκ εἴχασιν εἰς τοῖχον νὰ σταθοῦσιν
ἐκεῖνοι γὰρ οἱ Κορωναῖοι ὅπου ἦσαν εἰς τὸ κάστρο·
τὸ ἰδεῖν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸ θράσος τοῦ πολέμου,
ἐλάλησαν καὶ εἴπασιν συμπάθειον νὰ ἔχουν,
τὸ κάστρον νὰ τοὺς δώσουσιν, μόνον νὰ τοὺς ὁμόσουν
νὰ ἔχουσιν τοὺς οἴκους των μετὰ τῶν γονικῶν τους.
Ὁ πρωτοστράτωρ τὸ ἤκουσεν μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος·
εὐτὺς ὅρκον τοὺς ἔδωκαν, ὁ πόλεμος ἐπαύτη·
οἱ Φράγκοι ἀπ' ἔσω ἐσέβησαν, τὸ κάστρο ἐπαραλάβαν·
σωτάρχισιν ἐβάλασιν ὁμοίως καὶ λαόν τους,
τὴν αὔριον ἐκίνησαν ὑπᾶν στὴν Καλαμάταν.
Τὸ κάστρον ἦτον μοναξόν, ὡς μοναστῆρι ἦτον, f. 135ʳ I
τὸ σώσει ἐπολεμῆσαν το, ἀπὸ σπαθὶ τὸ ἐπῆραν,
μὲ συμφωνίες τὸ ἔδωκαν αὐτοὶ ὥσπερ οἱ ἄλλοι.
Ὡς τὸ ἐμάθαν οἱ Ρωμαῖοι ἀπ' ἔσω ἀπὲ τὸ Νίκλι,
ἐκεῖνοι τῆς Βελινοστῆς καὶ Λακεδαιμονίας,
ὅλοι ὁμοῦ ἐσυνάχτησαν, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι·
ἐκ τὸν ζυγὸν τοῦ Μελιγοῦ ἦλθαν τὰ πλευτικά τους,
ἦλθαν τοῦ Λάκου τὰ χωρία

ἐπαίρνουσιν τὰ κούρση,
εἶπαν καὶ ἐβουλεύτηκαν πῶς νὰ τοὺς πολεμήσουν.
Ἐκεῖ ἐπαρεσύρθησαν, τὸ λέγουν Καψικίαν,
ὅπου τὸ λέγουν ὄνομα στὸν Κούνδουρον ἐλαιῶνα.
Χιλιάδες ἦσαν τέσσερις, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι.
Οἱ Φράγκοι γὰρ τὸ ἔμαθαν πάλιν ἐκ τοὺς Ρωμαίους

1700 *ἐσlωχνάσανσlώ τους* 4 *σlωμπάθηον* 17 *ὅλλοι μου* 18 *sic!*

13 *τὸ πολ.—τὸ πίραν* 14 *σὰν* 15 *τόμαθαν* 16 *βελιγοστῆς τῆς λακιδεμ.* 17 *ὅλλη* 18 *εκ τὸ ζηγὸ το μεληγὸ* 19 *λάκου—στὴ χρισορέα* 24 *ὁπὸν τό κ.—κουντουρολεόνα* f. 28ʳ 25 *τέσερες* 26 *τόκουσαν επίγανα τους εὕρουν*

H ὅπου ἤσασιν γὰρ μετ' αὐτοὺς κ' ἐξεύρασιν τοὺς τόπους,
ἐκεῖ τοὺς ἐπαρέσυραν, ἦλθαν καὶ ηὕρανέ τους
καὶ πόλεμον ἐδώκασιν οἱ Φράγκοι κ' οἱ Ρωμαῖοι.
1730 Κ' οἱ Φράγκοι γὰρ οὐκ ἤσασιν, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι,
μόνοι ἑφτακόσιοι μοναχοί, τόσους τοὺς ἐγνωμιάσαν.
(400) Μὲ προθυμίαν ἀρχάσασιν τὸν πόλεμο οἱ Ρωμαῖοι,
διατὶ ὀλίγους τοὺς ἔβλεπαν, ὕστερα ἐμετενοῆσαν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ καὶ τί τὸ διάφορόν μου;
τὸν πόλεμον ἐκέρδισαν ἐτότε ἐκεῖν' οἱ Φράγκοι·
ὅλους ἐκατασφάξασιν, ὀλίγοι τοὺς ἐφύγαν.
Αὐτὸν [καὶ] μόνον τὸν πόλεμον ἐποῖκαν οἱ Ρωμαῖοι
εἰς τὸν καιρὸν ποῦ ἐκέρδισαν οἱ Φράγκοι τὸν Μορέαν.
Κι ἀφότου ἐκερδίσασιν τὴν Καλομμάτα οἱ Φράγκοι
κ' εἶδαν | τὸν τόπον ἔμνοστον, ἁπλήν, χαριτωμένον, f. 51r
τοὺς κάμπους γὰρ καὶ τὰ νερά, τὸ πλῆθος τῶν λιβαδίων.
Ὁ Καμπανέσης ὥρισεν ὁλῶν τῶν πλευτικῶν του
ὁ κατὰ εἷς νὰ ἀπέρχεται ἐκεῖθεν, ὅπου ἦτον·
διὸ τὸν ἐπληροφόρεσαν οἱ ἄρχοντες οἱ Ρωμαῖοι,
ὅτι οὐδὲν τοῦ ἐκάμασιν τίποτε χρεία ἀπάρτι.
Ὥρισεν γὰρ κ' ἐβγάλασιν ἀπ' ἔσω ἐκ τὰ καράβια
σωτάρχιον, ἄρματα πολλά, ὁμοίως καὶ τζαγρατόρους.
Κι' ὅσον ἐπαραδιάβασεν τὰ μέρη Καλλομάτας
κι ἀνάπαψεν τὰ ἄλογα, ὁμοίως καὶ τὸν λαόν του,
βουλὴν ἀπῆρεν ποῦ νὰ ὑπάῃ, ποῦ νὰ καβαλλικέψῃ.
Εἰς τοῦτο εἶπαν οἱ Ρωμαῖοι, οἱ πρῶτοι τῆς βουλῆς του,
(420) νὰ ἀπέλθουν στὴν Βελίγοστην κι ἀπέκει εἰς τὸ Νίκλι,
διατὸ εἶναι χῶρες προεστὲς εἰς ὅλον τὸν Μορέαν·
στὸν κάμπον κοίτονται κ' οἱ δύο, εὐθέως τὲς θέλουν πάρει·
κι ἀπαύτου πάλε ν' ἀπελθοῦν στὴν Λακκοδαιμονίαν.
Καὶ τότε ὁ πρωτοστράτορας, μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος,
εἶπεν καὶ ἐσυμβούλεψεν στὴν Ἀρκαδία νὰ ἀπέλθουν,

1728 ἐπαρέσυρεν 38 ὅπου 44 διὰ 54 ἐπάρει

Cod. T 1727 omitted 28 ενταύθα εκηνήσασι επίγαν καὶ ήβράνε τους 30 and 31 omitted 32 αρχήσασι τὸν πολεμὸν εκίνον 33 omitted 35 η ρομαίοι (*sic*) 36 πολλοὺς ἐκατ. 37 and 38 omitted 39 τὴν γκαλὰ μάτα 40 τὸν τοπ. ἔμορφον 41 λιβάδον 42 καμπανέζης—ὅλλον τὸ πλευθηκόν του 43 ὁ καθε ὴς 43a ἀπηλογία καὶ θέλημα νὰ πὰν στὰ γονικά

P *ποῦ ἐπερπατοῦσαν μετ' αὐτοὺς καὶ ἤξευραν τοὺς τόπους,*
ἐκεῖ τοὺς ἐπαράσυραν, ἦλθαν καὶ ηὗρασίν τους (p. 43)
καὶ πόλεμον ἐδώκασιν οἱ Φράγκοι κ' οἱ Ρωμαῖοι.
Οἱ Φράγκοι μόνον ἤσασιν πεζοὶ καὶ καβαλλάροι
μόνον καὶ ἑφτακόσιοι, τόσους ἐνωμιάζω·
διὰ τοῦτο ἐσφάλαν οἱ | Ρωμαῖοι, τὸν πόλεμον ἀρχίσαν· f. 135r II
μὲ προθυμίαν τους ἄρχισαν, ὀλίγους τοὺς ἐβλέπαν,
ὕστερο ἐμετανόησαν, κακὸν πρᾶγμα ἐποῖκαν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ καὶ τί διάφορόν μου;
τὸν πόλεμον ἐκέρδισαν τότε ἐκεῖνοι οἱ Φράγκοι·
ἄλλους ἐκατεσφάξασιν, ὀλίγοι τοὺς ἐφύγαν.
Αὐτὸν μόνον τὸν πόλεμον ἐποῖκαν οἱ Ρωμαῖοι
εἰς τὸν καιρὸν ποῦ ἐκέρδισαν οἱ Φράγκοι τὸν Μορέα.
Ἀφόντου ἐκερδίσασιν τὴν Καλαμάτα οἱ Φράγκοι,
εἶδαν τὸν τόπον ἔμνοστον, καλόν, χαριτωμένον,
τοὺς κάμπους γὰρ καὶ τὰ νερά, τὸ πλῆθος τῶν λιβάδων.
Ὁ Καμπανέσης ὥρισεν ὅλων τῶν πλευτικῶν του
ὁ κάθε εἷς νὰ ἀπέρχεται ἐκεῖθεν, ὅθεν ἦτον·
δι' οὗ τὸν ἐπληροφόρησαν οἱ ἄρχοντες Ρωμαῖοι
ὅτι οὐδὲν τοῦ ἔκαμναν τίποτε χρεία ἀπ' ἄρτι.
Ὁρίζει, καὶ ἐξήβαλαν ἀπέσω ἐκ τὰ καράβια
σωτάρχησιν καὶ ἄρματα ὁμοίως <καὶ> τζαγρατόρους.

Βουλὴν ἐπῆρεν ποῦ νὰ ὑπᾷ καὶ ποῦ νὰ ταξειδέψῃ·
εἰς τοῦτο εἶπαν οἱ Ρωμαῖοι, οἱ πρῶτοι τῆς βουλῆς του, f. 135v I
νὰ πᾶν εἰς τὴν Βελιγοστὴν κι ἀπαύτου εἰς τὸ Νίκλι,
δι' οὗ ἔνι χῶρες μείζονες εἰς ὅλον τὸν Μορέαν·
μᾶλλον εἰς κάμπον κοίτονται, εὐτὺς τὰς θέλει ἔχει
"κι ἀπαύτου πάλιν νὰ ἐλθῇς εἰς Λακιδαιμονίαν."
Καὶ τότε ὁ πρωτοστράτορας μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος
εἶπεν κ' ἐσυβουλεύτην τους νὰ ὑπᾶν στὴν Ἀρκαδίαν,

1727 ἐπερηπατούσαν 31 μόν 38 ὅπου 39 ἀφῶν του 40 ἔμνοσθον 42 κανμπανέσεις 52 βεληγοσθλώ 54 κάνμπον—κήτεται

τους 44 δειατὴ τὸν πληροφορησαν 45 τὸ πὸς χρία δὲν κάμνουσι πλέο ἢς τὸν μορέα 48 ἐπαραδιαβάσασι—καλὰ μάτας 50 επείρε—νὰ παὴ 51 εντοῦτο 52 βεληγοστὶ καὶ ἀποκεῖ 53 επλῶε χόρες εστὲς 54 στὸν γκάμπον κειτολωται 55 στὴ λακιδεμονία 56 μισὲρ τζ. 57 καὶ συβουλευθήσαν

Η *τὸ κάστρον γὰρ νὰ ἐπάρ|ουσιν, ὁ τόπος νὰ πλαταίνῃ,* f. 51ᵛ
νὰ στείλουν κ' εἰς τὸ 'Αράκλοβον ὅπου κρατεῖ τὸν δρόγγον,
ὅπου τὸ λέγουν τὰ Σκορτά, μικρὸν καστέλιν ἔνι,
ἀλλὰ εἰς τραχῶνιν κάθεται, πολλὰ ἔνι ἀφιρωμένον·
λέγουν ὁκάποιος τὸ κρατεῖ ἀπὸ τοὺς Βουτζαρᾶδες,
Δοξαπατρὴν τὸν λέγουσιν, μέγας στρατιώτης ἔνι·
" κι ἀφῶν ἐπάρωμεν κι αὐτὸ καὶ νὰ πλατύνῃ ὁ τόπος,
" ἐνταῦτα ἂς ἀπερχώμεθα ἐκεῖ εἰς τοὺς ἄλλους τόπους."
Οὕτως ὡς τὸ ἐσυμβούλεψεν μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος,
τὸ ἔστερξεν τοῦ νὰ γενῇ ἀτός του ὁ Καμπανέσης.
Ὥρισεν κ' ἐλαλήσασιν ὅλα τους τὰ σαλπίγγια,
κ' εὐθέως ἐκαβαλλίκεψαν, ἐκίνησαν κ' ὑπάγουν·
στὴν 'Αρκαδίαν ἐσώσασιν ὥραν μεσημερίου·
ἐπιάσαν τὲς κατοῦνες τους, στὸν κάμπον ἐτεντῶσαν,
(440) *τὸ κάστρον ἐζητήσασιν, κ' ἐκεῖνοι οὐδὲν τὸ δίδουν,*
διατὶ τὸ κάστρον κοίτεται ἀπάνω γὰρ στὸ σπήλαιον
κ' εἶχαν καὶ πύργον δυνατὸν ἀπὸ γὰρ τῶν 'Ελλήνων·
σωτάρχειον εἶχαν δυνατήν, ἤλπιζαν νὰ βαστάξουν
τὴν μάχην καὶ τὸν πόλεμον, νὰ μὴ παραδοθοῦσιν.
'Η μέρα ἐκεί|νη ἐπέρασεν, ἡ ἄλλη ἐξημερώνει· f. 52ʳ
ὁ Καμπανέσης ὥρισεν, τὰ τριπουτσέτα ἐστῆσαν
καὶ ἄρχισαν νὰ πολεμοῦν ἐκεῖ ἀπάνω εἰς τὸ κάστρον.
'Εκ τὸ ἕνα μέρος ἔδερναν μετὰ τῶν τριπουτσέτων,
κι ἀπὸ τὴν ράχην κ' ἔμπροστεν ἦσαν οἱ τζαγρατόροι.
Κι ὡς εἴδασιν οἱ 'Αρκαδινοὶ ὅπου ἦσαν εἰς τὸ κάστρον,
τὸν πόλεμον τὸν δυνατὸν ὅτι οὐκ ἠμποροῦν βαστάζει,
στριγγὴν φωνὴν ἐλάλησαν, ὁ πόλεμος νὰ πάψῃ·
συμβίβασιν ἐποιήσασιν τὸ κάστρον νὰ παραδώσουν·
κ' εὐθέως ὁ πρωτοστράτορας μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος
ὥρισεν τῶν ἀρχηγῶν τὸν πόλεμον νὰ πάψουν.
Οἱ 'Αρκαδινοὶ ἐζητήσασιν συμπάθειον νὰ τοὺς ποιήσῃ,

1761 *τροχόνιν* 83 *ὑποροῦν* 87 *τὸν ἀρχηγόν*

Cod. T 1758 *νὰ πάρουσι—πλατιύνῃ* f. 28ᵛ 59 *αράκλαβον—τὸν δρόμον* 60 *έναι* 61 *πολλάνε* 63 *δοξοπρί'—ένε* 65 *ἐκεῖ] καὶ* 66 *κὰθ ὸς τὸ εσιβούλευσε μισὲρ τζ.* 67 *δια να γενὴ—Καμπανέζης* 68 *ὅλα του τὰ* 69 *καὶ πάγουν* 70 *εἰς τὴν αρκάδια* 71 *στὸν γγάμπον ἐτεντόσα* 72 *δὲν τὸ διδ.* 73 *γὰρ ησπίλυο* 77 *ἀπέρασε—ἐξημέροσε* 78 *καμπανέζης—τρῆμπουζέτα* 79 *ἤρχισαν* 80 *ἔδερνα—τον τριμποῦζέτον* 83 *τὸν*

P τὸ κάστρον νὰ ἐπάρουσιν, ὁ τόπος νὰ πλατύνῃ,
νὰ στείλουν εἰς τὸ Ἀράκλοβον ὅπου κρατοῦν τὸν δρόμον,
ὅπου τὸ λέγουν τὰ Σκορτά, μικρὸ καστέλλιν ἔνι
ἀλλὰ εἰς τραχῶνιν κάθεται πολὺ ἀφιρωμένον·
λέγουν ὁκάποιος τὸ κρατεῖ ἀπὸ τοὺς Βουτζαρᾶδες,
Δοξαπατρὴν τὸν λέγουσι, καλὸς στρατιώτης ἔνι·
"κι ἀφῶν αὐτὸ ἐπάρωμε καὶ νὰ πλατύνῃ ὁ τόπος,
"εἰς τοῦτο θέλομε ὑπᾶ καὶ εἰς τὰ ἄλλα κάστρη."
Καθὼς τὸ ἐσυμβούλεψεν ὁ μίσερε Τζεφρόες,
ἔστρεξεν ὅτι νὰ γενῇ ἀτός του ὁ Καμπανέσης·
ὥρισε καὶ ἐλάλησαν ὅ|λα του τὰ σαλμπίγγια· f. 135v 11
εὐτὺς ἐκαβαλλίκεψαν, ἐκίνησαν, ὑπάγουν,
στὴν Ἀρκαδίαν ἔσωσαν ὥραν μεσημερίου·
ἐπίασαν κατοῦνες τους, στὸν κάμπον ἐτεντῶσαν· (p. 44)
τὸ κάστρον ἐζητήσασιν κι αὐτοὶ οὐδὲν τὸ δίδουν,
δι' οὗ τὸ κάστρο κοίτεται ἀπάνωθεν σπηλαίου·
εἶχαν καὶ πύργον δυνατόν, ἀπὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων·
σωτάρχιση εἶχαν δυνατήν, ὤλπιζαν νὰ βαστάξουν
τὴν μάχην καὶ τὸν πόλεμον, νὰ μὴ παραδοθοῦσιν.
Ἡ μέρα ἐκείνη ἐπέρασεν, ἡ ἄλλη ἐξημερώνει·
ὁ Καμπανέσης ὥρισε, τὰ τριμποτσέτα ἐστῆσαν,
καὶ ἄρχισε νὰ πολεμῇ ἀπάνω εἰς τὸ κάστρον.
Ἐκ τὸ ἕνα μέρος τὸ ἔδερναν μετὰ τὰ τριμποτσέτα,
καὶ ἐκ τὴν ράχην ἔμπροστεν ἦσαν οἱ τζαγρατόροι.
Ὡς εἶδαν οἱ Ἀρκαδινοὶ ὅπου ἦσαν εἰς τὸ κάστρο,
τὸν πόλεμον τὸν δυνατὸν οὐκ ἠμποροῦν βαστάζει,
στριγγὴν φωνὴν ἐλάλησαν ὁ πόλεμος νὰ πάψῃ·
συμβίβασιν ἐποίησαν τὸ κάστρο νὰ τοὺς δώσουν·
εὐτὺς ὁ πρωτοστρά|τορος μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος f. 136r 1
τῶν ἀρχηγῶν του ὥρισε ὁ πόλεμος νὰ πάψῃ.
Οἱ Ἀρκαδινοὶ ἐζήτησαν συμπάθειον νὰ ἔχουν,

1760 *ἐκορτά* 61 *ἀφιρομένῳ* 63 *ἔνῳ* 66 *ὁ μισεραὶ τζ.*
67 *κανμπανέσης* 71 *αἰτεντέσαν* 73 *κήται* 80 *ἔν* 82 *ὡς*] *ὁ*
87 *τῶν ἀ. τὰ ὄρ.*

μπόλεμο—ποῦ δεν ποροῦν βαστάξη 84 *στρῳ γκια φονήτζα* 85 *σηβήβασιν*
επείκασιν 86 *εὐθὺς—μισὲρ τζ.* 87 *ὥρισε ευθὺς τοὺς ἀρχηγούς* f. 29r
88 *αρκαδῴη—σῴμπάθηο*

Η ἀφροντισίαν νὰ ἔχουσιν μὲ τὰ ὑποστατικά τους·
ὅρκον ἐδώκασιν εὐτὺς κ' ἐδώκασιν τὸ κάστρον.
Κι ἀφότου ἐπαράλαβεν τὸ κάστρο ὁ Καμπανέσης,
(460) οὐδὲν ἀργήσασιν ἐκεῖ μόνι καὶ δύο ἡμέρας·
κι' οὕτως ἐσώσασιν ἐκεῖ ὁκάποι ἀποκρισάροι·
πιττάκια ἐβασταίνασιν, ἐκ τὴν Φραγκίαν τὰ ἠφέρναν,
τοῦ Καμπανέση τὰ ἔδωκαν κ' ἐπροσκυνήσανέ τον·
ἔκ στόματος τοὺς ἐρωτᾷ· "λέγετε τὰ μαντᾶτα." f. 52v
Κ' ἐκεῖνοι ὡς ἦσαν λυπηροὶ μετὰ δακρύων τοῦ λέγουν·
"Ἀφέντη μας, ἐγνώριζε, ἀπέθανε ὁ ἀδελφός σου,
"ὅπου ἦτον πρῶτος ἀδελφός, ὁ κόντος τῆς Τσαμπάνιας.
"Οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου σου, ὅλοι οἱ φλαμουριάροι,
"ὡσαύτως ὅλον τὸ κοινὸν ὅπου ἔνι ἰγονικόν σου,
"παρακαλοῦν καὶ προσκυνοῦν σύντομα ἐκεῖ νὰ ἀπέλθῃς·
"οὐκ ἔχουσι γὰρ φυσικὸν ἀφέντη, μόνο ἐσέναν.
"Αὐτὸς ὁ ῥῆγας τῆς Φραγκίας, ὅπου κρατεῖς ἀπ' αὖτον,
"πολλὰ ἀγαπᾷ καὶ βιάζεται γοργὸν νὰ καταλάβῃς·
"οἱ συγγενεῖς σου κ' οἱ ἅπαντες εὐγενικοὶ τῆς Δύσεως,
"ὅλοι σὲ γράφουν καὶ ζητοῦν σύντομα ἐκεῖ νὰ ἀπέλθῃς."
Ἀκούσων ταῦτα ὁ εὐγενικὸς ἐκεῖνος <ὁ> Καμπανέσης,
ὡς φρόνιμος νεούτσικος μεγάλως ἐλυπήθη,
ἔκλαψε εἰς σφόδρα, σὲ λαλῶ, εἰς θλίψιν μεγάλην ἐμπῆκεν,
ὥρισεν γὰρ κ' ἐκράξασιν τοὺς πρώτους τοῦ φουσσάτου,
(480) ἐκεῖνον τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ τὸν πρωτοσύμβουλόν του,
κ' ἐλάλησεν ὡς φρόνιμος καὶ λέγει πρὸς ἐκείνους· f. 53r
"Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, συντρόφοι, στρατιῶται,
"τὸν Θεὸν ἐβγάνω μάρτυρα στὴν θλίψιν ὅπου ἔχω
"διὰ τὴν θανὴν γὰρ ἐκεινοῦ τοῦ ἀφέντη κι ἀδελφοῦ μου.
"Δεύτερον πάλιν θλίβομαι, ἔχω μεγάλην ἔννοιαν
"ἐτοῦτο ὅπου ἐκατάπιασα, κ' ἦλθα στὴν Ρωμανίαν,
"νὰ λάβω δόξαν καὶ τιμὴν καὶ τόπον νὰ κερδίσω·
"κι ὅσον τὸ ἐκατάπιασα κ' ἔτρεχα εἰς τὸ τέλος,

1790 ὅρκος

Cod. T 1789 τὰ ποστατικά 90 ὅρκος ἐγίνετον 91 ἀφότο—ἐπαρέλαβε—κ/έζης 92 μόνο—ημέρες 94 ταφέραν 95 τάδοκαν 97 τοῦ omitted 98 ἀπόθανε ἀδελφός 1801 οπόνε 2 παρεκαλοῦν

P ἀφροντισίαν νὰ ἔχουσιν μὲ τὰ ὑποστατικά τους·
ὅρκος ἐγίνετον εὐτὺς κ' ἐδώκασιν τὸ κάστρον.
Ἀφῶν γὰρ ἐπαράλαβε τὸ κάστρο ὁ Καμπανέσης,
οὐδὲν ἀργήσασιν ἐκεῖ μόνον ἡμέρας δύο,
καὶ οὕτως πάλιν ἔσωσαν εὐτὺς μαντατοφόροι·
πιττάκια ἐβάσταζαν, ἐκ τὴν Φραγκίαν ἦλθαν,
τοῦ Καμπανέση τὰ ἔδωκαν καὶ ἐπροσκύνησάν τον·
ἐκ στόματος τοὺς ἐρωτᾷ νὰ τὸν εἰποῦν μαντᾶτα.
Ἐκεῖνοι ἦσαν λυπηροί, μετὰ δακρύων λέγουν·
"Ἀφέντη μας, ἐγνώρισε, ἀπέθανε <ὁ> ἀδελφός σου,
"ὅπου ἦτον πρῶτος ἀπὸ σοῦ ὁ κόντος τῆς Τζαμπάνιας.
"Οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου σου, ὅλοι οἱ φλαμουριάροι,
"ὡσαύτως ὅλον τὸ κοινὸν ὅπου ἔνι γονικόν σου,
"παρακαλοῦν καὶ προσκυνοῦν γουργὰ ἐκεῖ νὰ πάγῃς·
"οὐκ ἔχουν ἄλλον φυσικὸν ἀφέντη μὸν ἐσένα·
"αὐτὸς ὁ ρῆγας Φράτσας τε ὅπου κρατεῖς ἀπ' αὖτον, f. 136r 11
"πολλὰ ἀγαπᾷ, βιάζεται γουργὰ νὰ καταλάβῃς· (p. 45)
"οἱ συγγενεῖς σου ἅπαντες, οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Δύσης
"ὅλοι σὲ γράφουν καὶ ζητοῦν σύντομα νὰ ἀπέλθῃς."
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ εὐγενὴς αὐτὸς ὁ Καμπανέσης,

ἔκλαψεν σφόδρα, λυπηρά, μεγάλην θλίψιν εἶχεν·
ὥρισε καὶ ἐλάλησαν τοὺς πρώτους τοῦ φουσσάτου,
ἐκεῖνον τὸν μισὲρ Τζεφρὲ τὸν πρωτοσύμβουλόν του·
ἐλάλησεν ὡς φρόνιμος καὶ πρὸς ἐκείνους εἶπεν·
"Ἄρχοντες, φίλοι, ἀδελφοί, συντρόφοι, στρατιῶτες,
"τὸν Θεὸν καλοῦμαι μάρτυραν στὴν θλίψιν ὅπου ἔχω
"διὰ τὴν θανὴν τοῦ ἐκεινοῦ ἀφέντη κι ἀδελφοῦ μου.
"Δεύτερον πάλιν θλίβομαι, ἔχω μεγάλην ἔννοιαν
"ἐτοῦτο γὰρ τὸ ἄρχισα, κ' ἤθελα στὸν Μορέαν,
"νὰ λάβω δόξαν καὶ τιμὴν καὶ τόπον νὰ κερδίσω·
"καὶ ὅσο τὸ ἀρχίνησα καὶ ἔτρεχα εἰς τέλος,

1791, 5 *καμπανέσις* 96 *μαντάντα* 1805 *καταλάβει* 6 *σιωγγενή σου* 16 *ἐκιῶου*

6 κ' οἱ om.—*τὴς δύσης* 8 *εὐγενὴς αφεντις ὁ κ/ἐζῆς* 10 *ἔκλ. σφόδρα σὲ λ.* *θλύψη μεγάλη πίκε* 11 *γὰρ* om. 12 *μισὲρ τζ.* 14 *σὺνδρόφη στρατιότες* f. 29v 17 *πάλε* 18 om. 19 *κερδέσω*

Η "ἐχάσα τὴν ἐλπίδα μου κ' ἐγκρεμνοβόλισά την
"καὶ ἦλθε με τὸ ἐνάντιον ἐν γὰρ δισσοῖς τοῖς τρόποις.
""Ομως ὡς ἤκουσα ἀπὸ ἀρχῆς ἐκ τοὺς παλαιοὺς
ἀνθρώπους,
"καὶ λέγουν καὶ διατάσσουν μας—ὅσοι γὰρ δυστυχοῦμε—
1825 "ὑπομονὴν νὰ ἔχωμεν κι οὕτως νὰ διαφοροῦμεν·
"διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἐσᾶς, ὅλους παρακαλῶ σας
"τοῦ νὰ μὲ συμβουλέψετε ὡς πρέπει καὶ τυχαίνει,
"νὰ ποιήσω πρᾶγμαν εὔπρεπον νὰ πρέπῃ τῆς τιμῆς σας,
"κ' ἐσᾶς ὅπου εἶστε μετ' ἐμὲν νὰ μὴν κατηγορήσουν."
30 Ἐνταῦτα ἐδόθη ἡ βουλὴ κ' ἐγίνετον ἐτοῦτο·
νὰ ἔνι ὁ πρωτοστράτορας μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος,
(500) νὰ ἔχῃ μετ' αὐτον δύο ἀρχιερεῖς καὶ δύο φλαμουριαρίους f. 53ᵛ
καὶ ἄλλους πέντε ἄρχοντες, τοὺς τόπους νὰ ἰμερίσουν,
νὰ δώσουσιν τοῦ καθενὸς πρὸς τὴν οὐσίαν ὅπου ἔχει,
35 πρὸς τὸν λαὸν καὶ <τὰ> ἅρματα ὅπου εἶχεν στὸ
φουσσᾶτο.
Ἐν τούτῳ ἐκάτσαν ἐνομοῦ ἐκεῖνοι οἱ δέκα μόνοι
κ' ἐκατέγραψαν τὸν λαόν, τοὺς πρώτους τοῦ φουσσάτου.
Λοιπὸν ἀφότου ἐγράψασιν τοὺς τόπους κ' ἠμερίσαν,
ἐκεῖνοι οἱ δέκα ὅπου λαλῶ, ἠφέρασιν τὰ ἐγράφου,
40 τοῦ Καμπανέση τὰ ἔδωκαν κ' ἐπροσκομίσανέ τα·
κι ἀφότου τὰ ἀναγνώσασιν κ' ἐφανερώσανέ τα,
ὅλοι τοὺς ἐπαινέσασι <καὶ> ἀτός του ὁ Καμπανέσης·
διότι γὰρ οὐκ ἔγραφεν στὴν μερισίαν ἐκείνην
τίποτε διὰ τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ τὸν πρωτοστράτοράν του,
45 μεγάλως τὸ ἐθαυμάστηκεν, εἶπεν κ' ἐπαίνεσέ τον,
τὲς τάξες καὶ τὴν φρόνεσιν, τὲς χάριτες ὅπου εἶχεν.
Ἐν τούτῳ τὸν ἐλάλησεν· "μισὶρ Ντζεφρέ," τὸν λέγει,
—εἰς τὸ ἐμφανὲς τὸν ἔκραξεν καὶ φανερὰ τὸν εἶπεν—
"ἐγὼ ἐξεύρω εἰς πληροφορίαν, μὲ ἀλήθειον σὲ τὸ λέγω,
50 "ἐσὺ ἐπεχείρησες ἀρχὴν καὶ τὴν βουλὴν ἐδῶκες

1822 ἐγὰρ 23 παλαίους

Cod. T 1821 ὀλπίδα μου καὶ κρεμνὸ λογιασά την 22 κήλθε μου τὸ ἐνάντιο εγὰο δεὶς εἰς τῆς τρόπης 24 καὶ λ. διατάσον 25 νὰ διαφοροῦμαι 26 παρεκαλό 27 δια να με σηβουλέψεται 28 πράμα 29 ὁποῦστε μεται μεν καὶ μη μᾶς 30 ἐνταύτα εγίνετο η β. 31 ἔνε—μισὲρ τζ. 32 νάχη—φλαμουριαρέους 33 νὰ μιράζουν 34 με τὴν οὐσίαν οπόχη 35 κεράρματα (!)

P "ἔχασα τὴν ὀλπίδα μου καὶ ἐγκρεμνοβολίστη
"καὶ ἐναντίον ἦλθε μου | ἐν <γὰρ> δισσοῖς τοῖς τρόποις. f. 136ᵛ I
"Ὅμως ὡς ἤκουσα ἀπ' ἀρχῆς ἐκ παλαιοὺς ἀνθρώ-
πους,
"λέγουν καὶ διατάσσουν μας—ὅλοι γὰρ δυστυχοῦμε—
"ὑπομονὴν νὰ ἔχωμεν καὶ νὰ διαφοροῦμε·
"εἰς τοῦτο λέγω πρὸς ἐσᾶς, ὅλους παρακαλῶ σας,
"βουλὴν μὲ συβουλέψετε ὡς πρέπει καὶ ἁρμόζει,
"νὰ ποιήσω πρᾶγμα εὔπρεπον νὰ ἔνι εἰς τιμήν μου,
"κ' ἐσᾶς, ὁποῦστεν μετ' ἐμέ, νὰ μὴν κατηγορήσουν."
Εἰς τοῦτο ἐδόθη ἡ βουλὴ κ' ἐγίνετον ἐτοῦτο·
νὰ ἔνι ὁ πρωτοστράτορας μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος,
νὰ ἔχῃ δύο ἀρχιερεῖς καὶ δύο φλαμουριάρους
καὶ ἄλλους πέντε ἄρχοντας, τοὺς τόπους νὰ μερίσουν,
νὰ δώσουσιν τοῦ καθενὸς πρὸς τὴν οὐσίαν τὴν εἶχε,
πρὸς τὸν λαὸν καὶ τἄρματα ὁποῦχαν τὰ φουσσᾶτα.
Εἰς τοῦτο ἐκάθησαν ὁμοῦ οἱ δέκα ἐκεῖνοι μόνον
κ' ἐκατεγράψαν τὸν λαόν, τοὺς πρώτους τοῦ φουσσάτου.
Λοιπὸν ἀφῶν ἐγράψασιν τοὺς τόπους κ' ἐμε|ρίσαν, f. 136ᵛ II

τοῦ Καμπανέση τὰ ἔδωκαν καὶ ἐπροσκόμισάν τα·

ὅλοι τοὺς ἐπαινέσασιν κι αὐτὸς ὁ Καμπανέσης·
διότι γὰρ οὐκ ἔγραφεν στὴν μερισίαν ἐκείνην
τίποτε διὰ τὸν μισὲρ Τζεφρὲ τὸν πρωτοσύβουλόν του,
μεγάλως τὸ ἐθαύμασεν, εἶπεν κ' ἐπαίνεσέ τον,
τὲς πρᾶξες καὶ τὴν φρόνεσιν, τὲς χάρες ὅπου εἶχεν·
ἐτοῦτο τὸν ἐλάλησεν· "μισὲρ Τζεφρέ," τὸν λέγει,

"ἐγὼ ἠξεύρω βέβαια, ἀλήθεια σὲ τὸ λέγω,
"ἐσὺ ἐπιχείρησες ἀρχὴν καὶ τὴν βουλὴν ἐδῶκες

1822 ἐν δισηεὶς τῆς τρόπεις 24 δισθηχολώμε 27 σλωβουλεύσετε
31 προτοκράτορας 35 καὶ ἅρμ.

---

36 εκάτζανε ομοῦ εκὴ η δέκα μόνο 38 κεμερίσα 40 του κ/έζη τάδοκαν
42 ὅλλει—αὐτός του ὁ κ/έζης 43 διόντη ουκ—μερασία 44 μισὲρ τζ.—τους
45 τὸ θαυμάστηκαι 46 τὲς πραξες καὶ f. 30ᵛ 47 τὸν εσύντυχε μισὲρ τζ.
49 ξεύρω 50 επηκύρισες—εδόσες

Η "ἐτότε ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τοῦ ἀφέντη κι ἀδελφοῦ μου f. 54r
(520) "διὰ τὸ πασσάτζο τῆς Συρίας κ' ἐτέθη καπετάνος.
"Κι ὡς ἦλθεν ἀπὸ ἁμαρτίας κι ἀπέθανε ὁ ἀδελφός μου
"οὐδὲν ὑπόμεινες ποσῶς νὰ μείνῃ τὸ πασσάντζο,
1855 "κι ἀπήλθετε εἰς τὴν Ρωμανίαν κι ἀπήρετε τὴν Πόλη·
"ὅλα γὰρ τὰ καμώματα κ' οἱ πρᾶξες οἱ μεγάλες,
"ἐσὺ τὲς ἐσυμβούλεψες κι ἀποκατέστησές τες,
"κι ὡς ἔμαθες ὅτι ἦλθα ἐγὼ ἐδῶ εἰς τὸν Μορέαν,
"τὴν μοῖραν ὅπου σὲ ἔρχετον νὰ ἐπάρῃς τῆς κουγκέστας,
60 "τὸν βασιλέα τὸν Βαλδουβὴ καὶ τοὺς συντρόφους ὅλους,
"ὅλους τοὺς ἐλευτέρωσες καὶ ἦλθες εἰς ἐμέναν·
"<κ' ἤθελεν εἶσταιν ἁμαρτία, κατηγορία μεγάλη>
"ἐὰν οὐ σὲ εὐεργέτησα ὡς πρέπει καὶ λαχαίνει.
"Ἐν τούτῳ θέλω, δίδω σε νὰ ἔχῃς διὰ ἰγονικόν σου
65 "τὴν Καλομμάτα κι Ἀρκαδίαν μετὰ τὴν περιοχήν τους."
Μὲ δαχτυλίδιν γὰρ χρυσὸν εὐθέως τὸν ρεβεστίζει·
κι ἀφότου ἐρεβεστήθηκεν κ' ἔποικέν του τὸ ὁμάντζιο,
τότε τὸν ἐμετάκραξε καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"Μισὶρ Ντζεφρέ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἄνθρωπος μου εἶσαι λίζιος,
70 "ἀφῶν κρατεῖς τὸν τόπον σου ἀπὸ τὴν ἀφεντία μου
"κι ἁρμόζει νὰ εἶσαι πρὸς ἐμὲν ἀληθινὸς εἰς πάντα,
(540) "κ' ἐγὼ πάλε νὰ ἀποθαρρῶ τὰ πάντα μου εἰς ἐσένα. f. 54v
"Λοιπὸν ἀφότου ὀφείλω ὑπάει ἐκεῖσε εἰς τὴν Φραγκίαν,
"παρακαλῶ κι ὁρίζω σε διὰ τὴν ἐμὴν ἀγάπην,
75 "τὸν τόπον, ὅπου ἐκέρδισα ἐδῶ εἰς τὸν Μορέαν,
"νὰ παραλάβῃς καὶ κρατῇς, διὰ ἐμὲν νὰ τὸν φυλάττῃς·
"εἰς τέτοιον τρόπον κι ἀφορμὴν δίκαιός μου νὰ εἶσαι
μπάϊλος,
"τοῦ νὰ κρατῇς τὴν ἀφεντίαν, ὥσπερ ἐγὼ ἀτός μου.
"Κ' εἰ μὲν μὲ ἀρέσει καὶ φανῇ νὰ στείλω ἄλλον δίκαιόν μου
80 "ἐκ τοὺς ἐμοὺς τοὺς συγγενεῖς ἀπ' ἔσω εἰς χρόνον ἕνα,
"τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντίαν νὰ τοῦ τὴν παραδώσῃς,

1877, 79 δικαίον 80 ἐμῶν

Cod. T 1851 τὸν γκερὸν τὰφέντι 52 πασάντζο—καπετάνιος 57 απὲκατεστησές της 59 νὰ πάρις τῆς κονκουέστας 62 om. 63 καὶ ανούσε—καὶ τηχένη 64 θέλο απο τὼ ἠν ἔχης διαγονικόσου 65 τὴν γγαλαμάτα—με τὼ π. της 66 ρεβεστήρη 67 καὶ αφον τον ρεβεστήρισε—τὸ μάτζιο

P "τότε ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τοῦ ἀφέντου κι ἀδελφοῦ μου
"διὰ τὸ πασσάντζο τῆς Σουρίας κ' ἐτίθη καπετάνιος.
"Κι ὡς ἦλθεν ἀπὸ ἁμαρτίας κι ἀπέθανεν ἐκεῖνος,
"οὐδὲν ὑπέμεινες ποσῶς νὰ μείνῃ τὸ πασσάτζιο (p. 46)
1855 "κι ἀπήλθετε στὴν Ρωμανίαν κ' ἐπήρετε τὴν Πόλιν·
"ὅλα γὰρ τὰ ποιήματα καὶ τὲς μεγάλες τάξες
"ἐσὺ τὲς ἐσυμβούλεψες καὶ ἐκατέστησές τες,
"κι ὡς ἔμαθες ὅτ' ἦλθα ἐγὼ ἐδῶ εἰς τὸν Μορέαν, f. 137r I
"τὴν μοῖραν ὅπου σὲ ἔρχετον νὰ ἐπάρῃς τῆς κουγκέστας,
60 "τὸν βασιλέα τὸν Βαλδουβὴν καὶ τοὺς συντρόφους ὅλους,
"ὅλους τοὺς ἐλευτέρωσες καὶ ἦλθες εἰς ἐμένα·
"κ' ἤθελεν εἶσταιν ἁμαρτία, κατηγορία μεγάλη,
"κι οὐδὲ σὲ εὐεργέτησα ὡς πρέπει καὶ τυχαίνει.
"Ἐν τούτῳ θέλω, δίδω σε, νὰ ἔχῃς γονικόν σου
65 "τὴν Καλαμάταν καὶ Ἀρκαδίαν μὲ τὴν περιοχή της."
Μὲ δαχτυλίδιον χρυσὸν εὐτὺς τὸν ρεβεστίζει·
κι ἀφοῦ τὸν ἐπαράδωσε κ' ἐποῖκεν του τὸ μάντζι,
τότε τὸν μεταλάλησε καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"Μισὲρ Τζεφρέ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἄνθρωπος μ' εἶσαι λίζιος
70 "ἀφοῦ τὸν τόπο σου κρατεῖς ἀπὲ τὴν ἀφεντία μου,
"καὶ πρέπει νᾶσαι εἰς ἐμὲν ἀληθινὸς εἰς πάντα
"καὶ πάλι ἐγὼ νὰ σὲ θαρρῶ τὰ πάντα μου εἰς ἐσένα.
"Ἐπεὶ ὀφείλω νὰ διαβῶ ἐκεῖ εἰς τὴν Φραγκία,
"παρακαλῶ κι ὁρίζω σε διὰ τὴν ἐμὴν ἀγάπην,
75 "τὸν τόπον, τὸν ἐκέρδισα | ἐδῶ εἰς τὸν Μορέαν, f. 137r II
"παράλαβε καὶ κράτειε τον νὰ στέκῃς δι' ἐμένα,
"εἰς τρόπον δὲ καὶ ἀφορμὴν μπαίλος γὰρ νὰ εἶσαι
"τοῦ νὰ κρατῇς τὴν ἀφεντία, ὥσπερ ἐγὼ ἀτός μου.
"Κι ἃ μοῦ φανῇ κι ἀρέσῃ μου νὰ στείλω δίκαιόν μου
80 "ἀπὸ δικοὺς μου συγγενεῖς ἔσω εἰς χρόνον ἕναν,
"τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντία νὰ τοῦ τὴν παραδώσῃς,

1861 ἐλευθέροσαι—ἦλθε 66 ρεβεσθήζει 67 μάνζη 69 ληζήος 70 αφῶ 73 ἐπῶ 76 στέκει

68 ἐμεταίκραξε 69 μισὲρ τζ.—λίζιος] γνήσιος 71 στους πάντας 72 ἠς θένα 73 ὀφυλὼ ειπάγιν 74 παρεκαλῶ καὶ ορκίζω 76 διαμενὰ τον φυλάσῃς f. 30v 77 ἠς τέτη—δεικαὶ ὅ μου 78 τοῦ] καὶ 79 κειμὲ μαρέσι—νὰ om. δυκόμου 80 ἐκ τοὺς ἐμούς

Η "κ' ἐσὺ <τότες> γὰρ νὰ κρατῇς τὸν τόπον σου ἀπ' ἐκεῖνον.
"Εἰ δὲ περάσῃ ὁ καιρός, τὸ τέρμενο τοῦ χρόνου,
"κι οὐδὲν ἀπέλθῃ ἐδῶ κανεὶς τὴν ἀφεντίαν νὰ ἐπάρῃ,
1885 "θέλω γὰρ <καὶ> ὀρέγομαι κ' ἐδῶ σὲ τὸ στερεώνω,
"νὰ μείνῃς κύριος ἀπ' ἐμοῦ, ἀφέντης κληρονόμος."
Ἐνταῦτα [γὰρ] καὶ ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
τὸν Καμπανέση προσκυνᾷ, εἶπεν κ' εὐχαριστᾷ τον
διὰ τὴν τιμὴν καὶ ἔπαινος, ἅπερ τοῦ ἐμαρτύρα,
90 καὶ δεύτερον διὰ τὴν | δωρεὰν ὅπου ἔποικεν εἰς αὐτον· f. 55r
τὸ γὰρ παλιάτζο τοῦ Μορέως, τὴν ἀφεντίαν τοῦ τόπου,
(560) αὐτὸς τὰ ἐπαράλαβεν, ὡς τὸ εἶπε ὁ Καμπανέσης·
ὥρισε, ἔγραψαν τὰ χαρτία, τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες·
μεθ' ὅρκου γὰρ τὰ ἔποικαν κ' ἐνταῦτα τὰ ἐβουλλῶσαν
95 οἱ φλαμουριάροι κ' οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου.
Κι ὅσον τὲς ἐκατέστησαν τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες,
ὁ Καμπανέσης ὤρθωσε κ' ἐμίσσεψε κ' ἐδιάβη·
οὐδὲν ἠθέλησε ποσῶς νὰ ἐπάρῃ μετ' ἐκεῖνον
μόνον καὶ δύο καβαλλαρίους καὶ δώδεκα σιργέντες·
1900 μὲ κάτεργον ἀπέρασεν, τῆς Βενετίας ἀπῆλθεν
κ' ἐδιάβη ὁλόρθα εἰς τὴν Φραγκίαν ἐκεῖσε εἰς τὴν Τσαμπάνιαν,
κ' ἐνέμεινε ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἀφέντης εἰς τὸν τόπον.
Ἀφότου γὰρ ἐνέμεινεν μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος
μπάϊλος κι ἀφέντης τοῦ Μορέως, καθὼς σε ἀφηγοῦμαι,
5 στὴν Ἀνδραβίδα ὥρισε νὰ σωρευτῇ ὁ λαός του,
ὅπου ἦτο ἐτότε εἰς τὸ σκαμνὶ τῆς ἀφεντίας ὅπου ἦτον·
(580) καὶ ὅσον ἐγίνη ἡ ἕνωσις μικρῶν γὰρ καὶ μεγάλων,
εἶπεν κ' ἠφέραν | τὸ βιβλίον, ὅπου ἦτο ἡ μερισία f. 55v
ἐγράφως γὰρ τοῦ καθενός, τὸ τί τοῦ ἐπαρεδόθη
10 νὰ ἔχῃ καὶ νομεύεται παρὰ τοῦ Καμπανέση.
Ἐν τούτῳ ηὑρέθησαν ἐκεῖ ὅπου ἦσαν προνοιασμένοι·
Ὁ πρῶτος ὅπου ἔγραφεν ἦτο ὁ μισὶρ Γαρτιέρης,

1900 ἀπήλθεν τῆς βεν.

Cod. T 1882 ἀπε κλῶνι 84 εδὸ τινάς—ναπάρη 85 καὶ δὼ στὸ στερεόνω
87 γὰρ om.—μισὲρ τζ. 88 τὸν γγαμπανέζη 89 ἔπενο ὅπερ τὸν ἐμαρ.
90 ὀπόπικαι 92 τὸ om.—κ/έζης 93 γράψαν 94 τὰ βουλλόσα 96 καὶ

P "καὶ ἐσὺ πάλιν νὰ κρατῇς τὸν τόπον ἀπ' ἐκεῖνον.
"Εἰ δὲ περάσῃ ὁ καιρός, τὸ τέρμενον τοῦ χρόνου,
"κι οὐδὲν ἐλθῇ ἐδῶ τινὰς τὸν τόπον νὰ ἐπάρῃ,
1885 "θέλω γὰρ καὶ ὀρέγομαι κ' ἐδῶ τὸ στερεώνω
"νὰ μείνῃς κύρης ἀπ' ἐμέν, ἀφέντης κληρονόμος."
Ἐνταῦτα ὁ μισὲρ Τζεφρές, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
τὸν Καμπανέση προσκυνεῖ, μυριοευχαριστεῖ τον
διὰ τὴν τιμὴν καὶ ἔπαινον, ὅπερ τοῦ ἐμαρτύρα,
90 δεύτερον διὰ τὴν δωρεάν, ὅπου ἔποικεν εἰς αὐτον· (p. 47)
τὸ γὰρ μπαϊλᾶτον τοῦ Μορέως, τὴν ἀφεντία τοῦ τόπου,
αὐτὸς τὸ ἐπαράλαβεν, ὡς εἶπε ὁ Καμπανέσης·
ὥρισεν, ἔγραψαν χαρτὶ τῶν συμφωνῶν ἐκείνων· f. 137ᵛ I
μεθ' ὅρκου τὰ ἐποίησαν, οὕτως τὰ ἐβουλλῶσαν
95 οἱ φλαμουριάροι, οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου.
Καὶ ὅσον ἐκατέστησεν τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες,
ὁ Καμπανέσης ὥρθωσεν, ἐδιάβηκεν ἐκεῖθεν,
οὐδὲν ἠθέλησεν μποσῶς μετ' αὗτον νὰ ἐπάρῃ
μόνον δύο καβαλλαρίους καὶ δώδεκα σεργέντες·
1900 μὲ κάτεργον ἐπέρασεν, ὑπάει τῆς Βενετίας,
καὶ ἐδιέβηκεν ὀρθὰ ἐκεῖ εἰς τὴν Τσαμπάνιαν,
κ' ἔμεινεν ὁ μισὲρ Τζεφρὲς ἀφέντης εἰς τὸν τόπον.
Ἀφότου γὰρ ἐνέμεινεν μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος
ἀφέντης τε καὶ μπάϊλος, καθὼς τὸ ἀφηγοῦμαι,
5 στὴν Ἀνδραβίδαν ὥρισεν νὰ συναχτῇ ὁ λαός του,
ὅπου ἦτον τότε στὸ σκαμνὶ τῆς ἀφεντίας ὅπου εἶχε·
κι ὅσον ἐγίνη ἡ ἕνωσις μικρῶν τε καὶ μεγάλων,
εἶπεν καὶ φέρνουν τὸ βιβλίο, ποῦ ἦτον ἡ μοιρασία
ἐγράφως γὰρ τοῦ καθενός, τί τὸν ἐπαραδῶκαν
10 νὰ ἔχῃ νὰ νομεύεται παρὰ τοῦ Καμπανέση· f. 137ᵛ II
εἰς τοῦτο εὑρέθησαν ἐκεῖ ποῦ ἦσαν προνοιασμένοι.
Ὁ πρῶτος ὅπου ἔγραφεν ἦτον μισὲρ Γαλτιέρης,

1893 ὅρησαν—χαρτο τῶν σωμφ. 95 εἰς φλαμ. 96 ἐκατέσθησεν ταῖς σωμφ. 97 ἐδίβηκεν 1903 ἀφούτου 4 τε] δὲ 5 ὅσεν νὰ σ. 6 τότε σονστκαμνή 8 εἶπεν] οἶπάν

σαν ἐκαταιστήσασι 97 κ/έζης 98 νὰ πάρι 99 καβελαριούς—σεργέντες 1900 ἦλθε στὴν Βενετία 1 καὶ διεβη 2 ανεμωσε ὁ μισὲρ τζ: 3 μισὲρ τζ. 4 σὲ ταφιγουμαι f. 31ᵛ 7 μικρή τε καὶ μεγάλι 8 καὶ ἤφεραν—μερασια 9 γράφος ἦτον καθενὸς 10 τὸν κ/έζη 12 μισὲρ γαλτιέρης

Η *ντὲ Ροζήερες [ἦτον] τὸ ἐπίκλην του, οὕτως τὸν ὠνομάζαν·*
εἶχεν εἰκοσιτέσσαρα καβαλλαρίων τὰ φίε,
στὴν Μεσαρέαν τοῦ ἐδόθησαν· κάστρον ἐποῖκε ἐκεῖσε,
κι ὠνόμασε τὴν Ἄκοβαν· οὕτως τὴν ὀνομάζουν.
Ἀπαύτου ἐδόθησαν ὁμοίως τοῦ μισὶρ Οὔγκου ἐκείνου
ντὲ Μπρίερες [ἦτον] τὸ ἐπίκλην του εἰς τῶν Σκορτῶν
τὸν δρόγγον·
εἰκοσιδύο καβαλλαρίων τὰ φίε τὸν ἐδῶκαν.
Τὸ παραλάβει τὲς προνοῖες ἔχτισε κάστρο ἐκεῖσε,
Καρύταιναν τ' ὠνόμαϊσαν, οὕτως τὸ λέγουν πάλε.
Ἐκεῖνος υἱὸν ἐγέννησε, μισὶρ Ντζεφρὲ ἐκεῖνον
ἀφέντην τῆς Καρύταινας, οὕτως τὸν ὠνομάζαν,
ὅπου ἦτον εἰς τὴν Ρωμανίαν ἐξάκουστος στρατιώτης.
Ἀπαύτου πάλε ἔγραφεν τρίτος μπαροῦς ἐκεῖνος
μισὶρ Γυλιάμο τὸν ἔλεγαν, τὸ ἐπίκλη εἶχε Ἀλλαμάνος· f. 56r
(600) ἡ Πάτρα γὰρ τοῦ ἔγραφεν νὰ ἔχῃ καὶ ἀφεντεύῃ
μὲ ὅλην της τὴν διακράτησιν τοῦ ἐδόθη νὰ τὴν ἔχῃ.
Ἀπαύτου ἐδόθη ἡ μπαρουνία μισὶρ Ματΐου ἐκείνου·
ντὲ Μοῦς εἶχεν τὸ ἐπίκλην του, οὕτως τὸν ὠνομάζαν·
τὸ κάστρον τῆς Βελίγοστης καβαλλαρίων τεσσάρων
τὰ φίε νὰ τὰ ὑποκρατοῦν καὶ φλάμουρον βαστάζῃ.
Ἀπαύτου πάλε ἔγραφεν ἄλλος μισὶρ Γουλιάμος
νὰ ἔχῃ τὸ κάστρον τοῦ Νικλίου κι αὐτὸ μὲ ἕξι φίε.
Ἄλλος πάλε ἀπὸ αὐτοῦ ἔγραφεν στὸ βιβλίον·
μισὶρ Γγιοῦν τὸν ἔλεγαν ντὲ Νιβηλὲ τὸ ἐπίκλην·
ἕξι φίε τοῦ ἐδόθησαν νὰ ἔχῃ εἰς τὴν Τσακωνίαν·
κάστρον ἔχτισεν ἐκεῖ, τὸ ὠνόμασεν Γεράκι.
Τὸν μισὲρ Ὄτον ντὲ Ντουρνᾶ ἐπρόνοιασεν ὡσαύτως
νὰ ἔχῃ τὰ Καλάβρυτα καὶ φίε δέκα καὶ δύο.
Ἀπαύτου ἔγραφεν ὁμοίως ὁ μισὶρ Οὔγκος ντὲ Λέλε
νὰ ἔχῃ ὀχτὼ καβαλλαρίων φίε εἰς τὴν Βοστίτσαν·
ἀφῆκεν τὸ ἐπίκλην του, ντὲ Τσερπηνὴ ὠνομάστη.

1916 *ὀνόμασέ την* 19 *τὸν*] *τῶν* 22 *ἐκ. γὰρ ἐγέννησεν υἱὸν μισ.*
26 *ἀλαμάνος εἶχεν τῶ ἐπίκλην*

Cod. T 1913 *ντὲ ροζηέρης ἦτον το ἐπικλίντου* 14 *ἠκοσιτέσερις—τὰ φόει*
15 *κ. ἔποικε εση εκήσε* 16 *ὀνομάζαν* 17 *μισὲρ ολώγγοῦ* 18 *νπριέρες—*
ἦτον om.—*δρόγον* 19 *καβελαριό τὰ φόε τοῦ ἐδ.* 21 *οὕτος τήν* 22 *ἐκ.*
γὰρ ἐγένησε υιόν 23 *αὐθέντης τῆς κ.* 26 *γιλειάμως—αλαμάνος το επίκλιω*

P ντὲ Ροντζέρης τὸ ἐπίκλην του, οὕτως τὸν ὀνομάζουν·
εἶχεν εἴκοσι τέσσαρα καβαλλαρίων φέη,
στὴν Μεσαρίαν τὰ ἔδωκαν, κάστρον καλὸν ἐποῖκεν
κι ὠνόμασε τὴν Ἄκοβαν· οὕτως τὴν λέγουν πάλιν.
Πάλι ἀπαύτου ἐδόθησαν τοῦ μισὲρ Οὔγγου ἐκείνου
ντὲ Πριέρης τὸ ἐπίκλη του εἰς τῶν Σκορτῶν τὸν δρόγγον·
εἰκοσιδύο καβαλλαρίων φίε τοῦ ἐπαραδῶκαν.
Τὸ παραλάβει τὲς προνοῖες, ἔχτισεν κάστρο ἐκεῖθες·
Καρύταιναν τὠνόμασεν· οὕτως γὰρ καὶ τὸ λέγουν.
Αὐτὸς ἐγέννησεν υἱὸν μισὲρ Τζεφρὲ ἐκεῖνον,
ἀφέντη τῆς Καρύταινας, οὕτως τὸν ὠνομάζαν, (p. 48)
ὅπου ἦτον εἰς τὴν Ρωμανίαν ἐξάκουστος στρατιώτης.
Ἀπαύτου πάλιν ἔγραφεν τρίτος μπαροῦς ἐκεῖνος·
μισὲρ Γουλιάμον τὸν ἔλεγαν τὸ ἐπίκλη Ἀλλαμάνος· f. 138r 1
ἡ Πάτρα γὰρ τοῦ ἔγραφεν νὰ ἔχῃ νὰ ἀφεντεύῃ
μὲ ὅλην τὴν διακράτησιν ἔγραφεν νὰ τὴν ἔχῃ.
Ἀπαύτου ἐδόθη ἡ μπαρουνία μισὲρ Μαΐου ἐκείνου·
Ραιμοῦν εἶχεν τὸ ἐπίκλην του, οὕτως τὸν ὠνομάζαν·
τὸ κάστρον τῆς Βελίγοστης καβαλλαρίων τεσσάρων
τὰ φίε νὰ ὑποκρατῇ, φλάμπουρον νὰ βαστάζῃ.
Ἀπαύτου πάλιν ἔγραφεν ἄλλος μισὲρ Γουλιάμος
νὰ ἔχῃ τὸ κάστρον τοῦ Νικλίου κι αὐτὸς μὲ ἕξι φέη.
Καὶ ἄλλος πάλε ἀπαυτοῦ ἔγραφε εἰς τὸ βιβλίο·
μισὲρ Γγιοῦν τὸν ἔλεγαν ντὲ Νέβελε τὸ ἐπίκλην·
ἕξι φίε τοῦ ἐδόθησαν νὰ ἔχῃ στὴν Τσακωνίαν·
κάστρον γὰρ ἔχτισεν ἐκεῖ τὸ ὄνομα Γεράκι.
Τὸν μισὲρ Ὄντο ντὲ Ντουρνᾶ ἐπρόνοιασεν ὡσαύτως
νὰ ἔχῃ τὰ Καλάβρυτα καὶ φίε δέκα δύο.
Ὁμοίως ἔγραφεν...μισὲρ Οὔγγος ντὲ Λέλε,
νὰ ἔχῃ ὀχτὼ καβαλλαρίων φέη εἰς τὴν Βοστίτσαν·
ἀφῆκεν | τὸ ἐπίκλην του ντὲ Τσέρμπουνη ὠνομάστη. f. 138r II

1917 μισὲρ ρούγγου 22 τζεφρές ἐκλὼως 39 τὸν μισερῶν τὸν τε ντουρνα 40 βήαι

27 ναφεντέβη 28 τῆς om. 30 ντὲ μοῦση καὶ το επικλήν 31 βελιγοστῆς 32 βαστάζουν 33 μισίρ] μισέρ and so always 34 νἄχῃ f. 31v 35 καὶ ἄλως π. απαυτὼν 36 γιοῦν—νιβήλε 37 νάχῃ 38 καὶ κάστρον—τὸ λέγουσι 39 τούρνα 40 δέκα δύο 42 νάχῃ—ταφίε 43 τὸ ἐπικλὼ του ντὲ ζερπειν ει

Η Τοῦ μισὶρ Λούκα ἐδόθησαν τέσσαρα φίε καὶ μόνον, f. 56ᵛ
1945 τῶν Λάκκων τὴν περιοχὴν νὰ ἔχῃ τῶν Γριτσένων.
Τοῦ μισὶρ Ντζᾶ γὰρ ντὲ Νουηλὴ ὁ Πασαβὰς τοῦ ἐδόθη
(620) καὶ τέσσαρα φίε νὰ κρατῇ, φλάμουρον νὰ βασταίνῃ,
νὰ ἔνι πρωτοστράτορας, νὰ τὸ ἔχῃ ὑγονικόν του.
Τοῦ μισὶρ Ρουμπέρτου ντὲ Τρεμουλᾶ τέσσαρα φίε τοῦ
ἐδῶκαν·
50 τὴν Χαλαντρίτσαν ἔχτισεν κ' ἐλέγαν τον ἀφέντην.
Τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ὁσπιταλίου τέσσαρα φίε
τοῦ ἐδῶκαν·
τοῦ Τέμπλου ἄλλα τέσσαρα φλάμουρον νὰ σηκώνῃ·
εἶθ' οὕτως γὰρ ἐδόθησαν κι αὐτῶν τῶν Ἀλλαμάνων
τέσσαρα φίε τοῦ νὰ κρατοῦν στὰ μέρη Καλομμάτας.
55 Τοῦ μητροπολίτη τῆς Πατροῦ μετὰ τοὺς κανονίκους
ὀχτὼ φίε καβαλλαρίων τοῦ ἔδωκαν νὰ ἔχῃ·
ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ὤλενας τέσσαρα φίε τοῦ ἐδῶκαν,
καὶ τῆς Μεθώνης ἀλλὰ δὴ κ' ἐκείνου τῆς Κορώνης
πρὸς τέσσαρα τοὺς ἔδωκαν μετὰ τοὺς κανονίκους·
60 εἶθ' οὕτως τῆς Βελίγοστης κ' ἐκεῖνος τοῦ Ἀμυκλίου
ὅλοι πρὸς τέσσαρα εἴχασιν σὺν τῆς Λακοδαιμονίας.
Ἐτοῦτοι ὅλοι, ὅπου μὲ ἀκούεις καὶ λέγω κι ὀνομάζω, f. 57ʳ
εὑρέθησαν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Καμπανέση ἐκείνου
ἐγράφου εἰς τὸ ρουντζέστρο του, ὅπου ἦσαν προνοιασμένοι.
65 <Οἱ> καβαλλάριοι, ὅπου εἴχασιν πρὸς ἕνα φίε ὁ καθένας,
καὶ οἱ σιργέντες ἀλλὰ δή, ὅπου ἦσαν προνοιασμένοι,
(640) οὐδὲν τοὺς ὀνομάζομεν διὰ τὴν πολυγραφίαν.
Κι ἀφότου ἀναγνώσασιν ἐκεῖνο τὸ ρουντζένστρο,
ἐζήτησε ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς βουλὴν τῶν κεφαλάδων,
70 ὡσαύτως καὶ τῶν ἀρχιερέων, ἐκείνων τῶν ἐπισκόπων,
τὸ πῶς νὰ καταστήσουσιν καὶ πῶς νὰ κατορθώσουν
τὴν πρᾶξιν καὶ τὴν ἀφορμήν, τὸ πῶς θέλουν δουλεύει

1951 τοῦ ὁσπ. τοῦ ἁγ. ἰωάννου

Cod. T 1944 τέσερα 45 τὸν γρυζέον 46 τοῦ σιὸρ τζάν 47 τέσερα—βαστάζη 48 νὰ ἔνε—τόχει γονηκό 49 om. 50 τὴν γκαλὰ δρήζα 51 τοῦ οσπιταλοοὺ τοῦ αγίου ηοᾶνου τέσερα φίε του δοσαν 52 τέσερα 53 ης τούτοντο γάρ 54 τέσερα φίε νὰ κρ.—καλαμάτας 55 μιτρὸπολύτου

P Τὸν μισὲρ Λούκα ἐδόθησαν μόνον τέσσαρα φέη,
τῶν Λάκων τὴν περιοχὴν νὰ ἔχῃ τῶν Γριτσένων.
Τὸν μισὲρ Τζὰν δὲ Νούνλη τὸν Παασσαβᾶν ἐδῶκαν,
τέσσερα φίε νὰ κρατῇ, φλάμπουρον νὰ βαστάζῃ,
νὰ ἔναι πρωτοστράτορας, νὰ τἄχῃ γονικόν του.
Μισὲρ Ρουμπέρτον δὲ Τρέμουλα τέσσερα φέη ἐδῶκαν·
τὴν Χαλατρίτσαν ἔχτισεν κι ἀφέντη τὸν ἐλέγαν.
Τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Σπιταλίου τέσσαρα φέη ἐδῶκαν·
τοῦ Τέμπλου ἄλλα τέσσερα, φλάμπουρον νὰ βαστάζῃ·
εἶθ' οὕτως γὰρ ἐδόθησαν κι αὐτῶν τῶν Ἀλλαμάνων
τέσσερα φέη νὰ κρατοῦν στὸ μέρος Καλαμάτας.
Μητροπολίτου τῆς Πατροῦς μετὰ τοὺς κανονίκους (p. 49)
φίε ὀχτὼ καβαλλαρίων τοῦ ἔδωκαν νὰ ἔχῃ·
τοῦ ἐπίσκοπου τῆς Ὤλενας τέσσερα φίε τοῦ ἐδῶκαν
καὶ τῆς Μοθώνης ἄλλα δύο κ' ἐκείνου τῆς Κορώνης
πρὸς τέσσαρα τοὺς ἔδωκαν μετὰ τοὺς κανονίκους· f. 138v 1
εἶθ' οὕτως τῆς Βελίγοστης κι αὐτὸ τοῦ Ἀμυκλίου
ὅλοι πρὸς τέσσαρα εἶχασι σὺ Λακεδαιμονίας.

Εὑρέθησαν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Καμπανέση ἐκείνου
ἐγράφως στὸ ριτζίστρο του, ὁποῦσαν προνοιασμένοι.
Οἱ καβαλλάροι, ὁποὔχασιν ὁ καθεὶς ἕνα φίε,
καὶ οἱ σεργέντες ἀλλὰ δή, ποῦσαν προνοιασμένοι,
οὐδὲν τοὺς ὀνομάζομε διὰ τὴν πολυγραφίαν.
Ἀφῶν γὰρ ἀναγνώσασιν ἐκεῖνο τὸ ριτζίστρο,
ἐζήτησε ὁ μισὲρ Τζεφρὲς βουλὴν τῶν κεφαλάδων,
ὡσαύτως τῶν ἀρχιερέων κι αὐτῶν τῶν ἐπισκόπων,
τὸ πῶς νὰ καταστήσουσιν καὶ πῶς νὰ κατορθώσουν
τὴν πρᾶξιν τε καὶ ἀφορμήν, τὸ πῶς θέλουν δουλεύει

1958 καὶ κλῶω 60 βεληγοσθεις

---

56 καβαλαριό 57 ὁ πήσκοπος τὴς σόλενας—τοῦ δόκαν 58 μοθόνης
59 τέσερα 60 εἰθού το τὴς βεληγοστὴς—τανικλιου 61 ὄλλω πρὸς τέσερα—σὺν της λακιδεμωνίας 63 ειβραίθησαν ὴς τον γκερόν—κ|έζη 64 ἐγράφος εἰς τὸ ρεγίστρο του f. 32r 65 καβέλαρήοι—οἱ and ὁ om. 66 σεργέντες
68 ροῦντζέστρο 69 μισὲρ τζ.—κεβαλάδον 70 καὶ κλώον τον πισκ.

Η *ἐκεῖνοι, ὅπου εἶχαν τὲς πρόνοῖες, ὅπερ τοὺς ἐπροὸιάσαν,*
διὰ νὰ βασταίνουν ἄρματα, τὸν τόπον νὰ φυλάττουν·
ἐπεὶ ἂν οὐδὲν φυλάγεται ὁ τόπος, ποῦ ἐκερδίσαν
μὲ τὰ ἄρματα καὶ <τὴν> στρατείαν, πάλιν τὸν θέλουν
ἀχάσει.
Ἐν τούτῳ μὲ κοινῆς βουλῆς καὶ διάκρισης μεγάλης
εἴπασιν κ' ἐδιόρθωσαν καὶ περιεστήσανέ το·
ὅτι ὅσοι γὰρ καὶ εἴχασιν πρὸς τέσσαρα τὰ φίε,
φλάμουρα νὰ βασταίνουσιν καὶ φλαμουριάροι νὰ εἶναι, f. 57ᵛ
νὰ ὀφείλῃ ἔχει ὁ κατὰ εἷς μετὰ τὸ φλάμουρόν του
καβαλλάρη ἕνα μετ' αὐτὸν καὶ δώδεκα σιργέντες,
κι ὅσοι κρατοῦσιν κ' ἔχουσιν ἀπάνω τῶν φίε τεσσάρων,
νὰ δίδουν κ' ἐκπληρώνουσιν διὰ τὸ καθένα φίε
σιργέντες δύο εἰς ἄλογα ἢ ἕναν καβαλλάρην.
Κ' *οἱ καβαλλάροι ὅπου κρατοῦν πρὸς ἕνα φίε ὁ καθένας,*
(660) *ἀτός του ὀφείλει καὶ χρεωστεῖ δουλεύει διὰ τὸ χρέο του·*
ὡσαύτως καὶ τοὺς λέγουσιν σιργέντες τῆς κουγκέστας,
ὁ κατὰ εἷς νὰ ἐκπληρῇ δουλείαν μὲ τὸ κορμί του.
Εἴπασιν δὲ κ' *ἐδιόρθωσαν διὰ τὸ ἦσαν εἰς τὴν μάχην,*
τὸ μὲν διὰ νὰ φυλάττουσιν ἐκεῖνα ὅπου ἐκερδίσαν,
καὶ τὸ ἄλλο νὰ κερδέζουσιν ἐκεῖνα γὰρ τὰ οὐκ ἔχουν,
ὅτι νὰ στήκεται ἡ δουλεία τὸν χρόνον ὅλον λέγω,
εἰς τέτοιον τρόπον κι ἀφορμὴν ὡσὰν τὸ καταλέγω.
Ὅτι *ἐκ τοὺς μῆνας δώδεκα, ὅπου ἔχει ὁ χρόνος ὅλος,*
νὰ ἐκπληρώνῃ ὁ κατὰ εἷς τοὺς τέσσαρους γὰρ μῆνας
εἰς γαρνιζοῦν καθολικήν, ἔνθα ἀρέσει τοῦ ἀφέντη·
τοὺς δὲ τοὺς ἄλλους τέσσαρους νὰ ἀπέρχεται εἰς φουσσᾶτο,
ἔνθα χρήζει καὶ βούλεται τοῦ προνοιατόρου ὁ ἀφέντης· f. 58ᵗ
τὸ δὲ τὸ τρίτον τοῦ χρονοῦ, τοὺς τέσσαρους γὰρ μῆνας,
ὀφείλει ὁ προνοιάτορας νὰ ἔνι ὅπου θέλει.
Διὰ τοῦτο γὰρ ὅπου εἴπασιν, νὰ δουλεύῃ ὅλον τὸν χρόνον,

1975 ὅπου 76 μετὰ ἄρματα

Cod. T 1973 ποῦχαν της προνηές οπου 74 φυλάτουν 75 ἐπὴ αδὲν φυλάσεται—που κερδ. 76 μετὰρμ. καὶ μὲ στ.—χάσι 78 εἴπισαν καὶ περιστήσανέτο 79 κε ανήχασι—τέσερα 81 νὰ ὀφηλεῖ εκεῖ ὁ καθε ἢς 82 σεργέντες 83 απάνο ἀπὸ τεσερα τα φίε 84 δια το κάθε τὰ φύε 85 καβελάρα 86 ποῦ 87 ὀφυλήτὸ χρέος του 88 ὀσ. ναντοὺς—σεργέντες

P ἐκεῖ, ὅπου εἶχαν τὶς προνοῖες, ὅπου τὲς ἐπρονοιάσαν,
τοῦ νὰ βαστάξουν ἄρματα, τὸν τόπον νὰ φυλάττουν·
ἐπεὶ ἂν οὐ|δὲν φυλάττεται ὁ τόπος ποῦ ἐκερδίσαν, f. 138ᵛ II
μὲ ἄρματα καὶ μὲ στρατείαν, πάλιν τὸν θέλουν χάσειν.
Ἐν τούτῳ μὲ κοινῆς βουλῆς καὶ διάκρισης μεγάλης
ὑπᾶσιν καὶ ὠρθώσασιν καὶ ἐπερίστησάν το·
ὅτι ὅσοι καὶ ἂν εἶχασιν πρὸς τέσσερα τὰ φίε,
φλάμπουρον νὰ βασταίνουσιν, φλαμουριάροι νἆναι,
νὰ ὀφείλῃ ἔχει ὁ καθεὶς μετὰ τὸ φλάμουρόν του
καβαλλάρη ἕναν μετ' αὐτὸν καὶ δώδεκα σεργέντες·
κι ὅσοι κρατοῦν καὶ ἔχουσιν ἄνω τῶν φιὲ τεσσάρων,
νὰ δίδουν καὶ νὰ ἐκπληροῦν εἰς τὸ καθένα φίε
σιργέντες δύο εἰς ἄλογα ἢ ἕναν καβαλλάρην.
Οἱ καβαλλάροι ὅπου κρατοῦν πρὸς ἕνα φίε καθένας,
ἀτός του ὀφείλει καὶ χρεωστεῖ δουλεύει διὰ τὸ φίε του,
ὡσαύτως καὶ τοὺς λέγουσιν σεργέντες τῆς κουγκέστας.

Ὑπᾶσιν καὶ ὠρθώσασιν δι' οὗ εἶχαν εἰς μάχην,
τὸ μὲν γὰρ <νὰ> φυλάττουσιν ἐκεῖνα τὰ ἐκερδίσαν, f. 139ʳ I
καὶ ἄλλο νὰ κερδίσουσιν ἐκεῖνα τὰ οὐκ εἶχαν,
ὅτι νὰ στέκεται ἡ δουλεία τὸν χρόνον ὅλον λέγω.

Ἐκ τοὺς μῆνας τοὺς δώδεκα, τοὺς ἔχει ὁ χρόνος ὅλος,
νὰ ἐκπληρώνῃ ὁ καθεὶς τοὺς τέσσερίς του μῆνας
εἰς γαρνιζοῦν καθολική, ἔνθα τοῦ ἀφέντη ἀρέσει·
τοὺς δὲ τοὺς ἄλλους τέσσερις νὰ πᾶνε εἰς τὸ φουσσᾶτο,
ὅπουθεν χρήζει, βούλεται τοῦ προνοιατόρου <ὁ>
ἀφέντης·
τὸ δὲ τὸ τρίτον τοῦ χρονοῦ τοὺς τέσσερις τοὺς μῆνας,
ὀφείλει ὁ προνοιάτορας νὰ ἔνι ὅπου θέλει.
Διὰ τοῦτο ὅπως εἴπασιν, δουλεύει ὅλον τὸν χρόνον, (p. 50)

1980 βασθένουσιω 82 ἕναν καβαλ. 88 κολωγκέντας

τες κουνκούεσταs 89 ὁ κάθε ὴς 90 καὶ δειορθώσασει 91 εκιὼο—κερδύσαν
92 κερδύζουσι 93 στέκοιω τε εἰς δουλιά—ὅλλον f. 32ᵛ 94 εἰς τέτη τ.
95 ὁπόχη 96 να εκπληρὶ ὁ καθεὶς 97 εἰς γὰρνυζοῦ—ἐνθὰ θελήσι αυθέντης
99 ὁ om. 2001 νὰ ένε

Η ἔνι διὰ τὴν προτίμησιν τοῦ ἀφέντη, ὅπερ ἔνι,
ἀπὸ τοὺς μῆνας δώδεκα νὰ ἐπαίρνῃ ὅποιους θέλει.
Οἱ δὲ ἐπίσκοποι κ' ἡ Ἐκκλησία, τὸ Τέμπλο κι Ὀσπιτάλια,
οὐδὲν ὀφείλουσιν ἐκπληρεῖν εἰς γαρνιζοῦν δουλείας·
τὸ δὲ εἰς ἀρμάτων συμμαχίας κ' εἰς κούρση κ' εἰς πολέμους,
ἔνθα ὁ ἀφέντης τοὺς χρειαστῇ καὶ χρείαν τοῦ τόπου
κάμνει,
ὀφείλουν εἶσται πανταχοῦ ὡσὰν κ' οἱ προνοιατόροι.
Ὡσαύτως ἐπερίστησαν κ' ἐτοῦτο τὸ κεφάλαιον·
ὅτι οἱ προεστοὶ κ' οἱ ἐπίσκοποι ὅλων τῶν ἐκκλησίων
φλάμουρα νὰ βαστάζουσιν εἰς ἀφορμὴν τῆς μάχης·
τὸ δὲ εἰς βουλὴν τῆς ἀφεντίας κ' εἰς κρίσες γὰρ τοῦ τόπου
ὀφείλουν εἶσται γὰρ αὐτοὶ ὡσὰν κ' οἱ φλαμουριάροι,
ἄνευ γὰρ τῶν φονικῶν κρίσεών τε κ' ὑποθέσεων,
ὅπου οὐκ ἔπρεπεν κἂν ποσῶς νὰ κρένουν οἱ ἐπισκόποι.
Κι ἀφότου ἀπεκατέστησαν τὰ ὅσα σὲ ἀφηγοῦμαι,
ὥρισεν ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς μικρούς τε καὶ μεγάλους, f. 58v
ὅλοι νὰ οἰκονομηθοῦν τοῦ νὰ ἔχουν φουσσατέψει,
τοὺς τόπους ὅπου ἐπρονοιάστησαν νὰ τοὺς ἔχουν κερδίσει,
κ' ἐκείνους ὅπου οὐκ εἶχασιν νὰ θέλουν κουγκεστήσει.
Καὶ ὅσον ἐφουσσάτεψαν, ὠρθῶσαν καὶ ὑπαγαίναν
μὲ τὴν βουλὴν γὰρ τῶν Ρωμαίων, ὅπου ἐξεύραν τοὺς
τόπους,
ὁλόρθα εἰς τὴν Βελίγοστην ἐκεῖ τοὺς ἀπεσῶσαν·
εἰς χαμοβοῦνι ἐκοίτετον τὸ κάστρο ἐκεῖνο ἐτότε·
μὲ πόλεμον τὸ ἐπήρασιν, ὀλίγοι ἐπροσκυνῆσαν.
Ἀπαύτου ὁλόρθα ἐδιάβησαν ἐκεῖσε εἰς τὸ Νίκλι·
ἐκεῖνο εἰς κάμπο ἐκοίτετον· τὸ ἰδεῖ γὰρ τὰ φουσσᾶτα,
τὰ φράγκικα καὶ τῶν Ρωμαίων, ὅπου ἦσαν μετ' ἐκείνους,
οἱ ἄρχοντες γὰρ τοῦ Ἀμυκλίου τοὺς πύργους ἀφιρῶσαν
μὲ τὸν λαὸν καὶ ἄρματα, ὅπου εἶχασιν μετ' αὐτους.
Οἱ τοῖχοι ἦσαν ὑψηλοί, ὅλοι μὲ τὸ χορῆγι·

2011 ὅτι οἱ ἐπίσκ. καὶ οἱ προέστοι

Cod. T 2003 ἔνε 4 νὰ πέρνῃ 5 εἰδὲ ηπισκόπι 6 γὰρνηζοῦ 7 κούρσος 8 ὁ and τους omitted 10 επερηέστησαν καὶ τούτο τὸ κεφάλοιο 11 ὅτι η πησκόποι καὶ ἡ π. ὅλλον 14 γὰρ] καὶ 16 η πισκόποι 17 ἐπεκατέστησαν—φηγούμαι 18 μηκρηται καὶ μεγάλη 19 ὅλλοι—τοῦ om.

P ἔνι διὰ τὴν προτίμησιν τοῦ ἀφέντη ὅπου παίρνει,
ἐκ τοὺς μῆνας τοὺς δώδεκα νὰ παίρνῃ οἵους θέλει.
Οἱ δ' ἐπισκόποι καὶ <ἡ> Ἐκκλησία, τὸ Τέμπλο, τὰ Σπιτάλια,
οὐδὲν ὀφείλουν ἐκπληρεῖ εἰς γαρνιζοῦν δουλείαν·
τὸ δὲ εἰς ἀρμάτω συμμαχίαν κ' εἰς κούρση καὶ πολέμους,
ἔνθα ὁ ἀφέντης χρεωστεῖ καὶ χρεία τοῦ τόπου κάμνει, f. 139r 11
ὀφείλουν εἶσται πανταχοῦ ὡς καὶ οἱ προνοιατόροι.
Ὡσαύτως ἐκατέστησαν καὶ ἐτοῦτο τὸ κεφάλαιον·
ὅτ' οἱ ἐπισκόποι καὶ προεστοί, ὅλοι οἱ κεφαλᾶδες,
φλάμουρα νὰ βασταίνουσιν εἰς ἀφορμὴν τῆς μάχης·
τὸ δὲ εἰς βουλὴν τῆς ἀφεντίας κ' εἰς κρίσες γὰρ τοῦ τόπου
ὀφείλουν εἶναι καὶ αὐτοὶ ὡσὰν τοὺς φλαμουριάρους,
ἄνευθεν κρίσες φονικὲς καὶ κρίσες τῶν αἱμάτων
ὅποιον οὐ πρέπει κἂν μποσῶς νὰ κρένουν οἱ ἐπισκόποι.

Ὥρισεν ὁ μισὲρ Τζεφρὲς μικρῶν τε καὶ μεγάλων,
ὅλοι νὰ οἰκονομηθοῦν διὰ νὰ φουσσατέψῃ,
τοὺς τόπους τοὺς ἐπρόνοιασαν νὰ τοὺς ἔχουν κερδίσει,
ἐκείνους ὅπου <οὐκ> εἴχασιν τὸ νὰ τοὺς κουγκεστήσῃ.
Καὶ ὅσον ἐφουσσάτεψαν, ὠρθῶσαν νὰ ὑπᾶσιν
μετὰ βουλῆς γὰρ τῶν Ρωμαίων, ὅπου ἤξευραν τοὺς τόπους,
ὁλόρθα στὴν Βελίγοστην ἐκεῖ τοὺς ἀπεσῶσαν· f. 139v 1
εἰς χαμοβοῦνιν ἔστεκε τότε τὸ κάστρο ἐκεῖνο·
μὲ πόλεμον τὸ ἐπήρασιν, ὀλίγοι ἐπροσκυνῆσαν.
Ἀπ' αὐτοῦ ἐδιέβησαν ἐκεῖσε εἰς τὸ Νίκλιν·
αὐτὸ εἰς κάμπον ἔστεκεν, κι ὡς εἶδον τὰ φουσσᾶτα,
τὰ φράγκικα καὶ τῶν Ρωμαίων, τὰ ἦσαν μετὰ κείνων,
εὐτὺς πύργους ἀφίρωσαν οἱ ἄρχοντες Νικλίου
μὲ τὸν λαὸν καὶ ἄρματα, ὅπου εἴχασιν μετ' αὔτους.
Οἱ τοῖχοι ἦσαν ὑψηλοί, ὅλοι μὲ τὸν ἀσβέστην·

2004 θέλης 5 τέμπλο 10 καὶ ἐν τουτου τὸ κ. 22 ἐφουσάτευσεν 24 ἐκεῖ τοὺς ἀ.] ἐτοὺς ἀπαισώσαιν 28 αἴσθαικεν

20 που προνιάστησαν—κερευ$^{σ'}$ 21 κονκουεστήση 22 ὄρθοσαν f. 33r 23 ἤξευραν 24 Βελιγοστή 25 τότε 26 πόλλεμον τὸ πύρασι—ολλοίγι προσκυνήσαν 28 εκῶσον—κήτεται 30 ανηκλυοὺ—ἀφυερόσαν 32 ἦσανε ψηλη ὅλλοι με τὸ χορήχη

Η ἐστάθησαν εἰς πόλεμον μὲ προθυμίαν μεγάλην,
ἡμέρας τρεῖς ἐκράτησαν τὸν πόλεμον τοῦ κάστρου
κι οὐδὲν ἠθέλησαν ποσῶς τοῦ νὰ παραδοθοῦσι.
Ἰδὼν τοῦτο ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ὥρισε καὶ ἠφέραν ξύλα,
νὰ ποιήσουν σκρόφες ἀλλὰ | δὴ ὁμοίως καὶ τριπουτσέτα· f. 59ᵛ
ὤμοσεν γὰρ στὸν ὅρκον του ἀπέκει οὐ μὴ μισσέψῃ
ἕως οὗ νὰ ἐπάρῃ ἀπὸ σπαθίου τὸ κάστρον τοῦ Νικλίου,
κ' εἰ μὲν τὸ ἐπάρῃ ἀπὸ σπαθίου, ψυχὴν μὴ ἐλεημονήσῃ.
Ἀκούσων ταῦτα οἱ Ρωμαῖοι ὅπου ἦσαν μὲ τοὺς Φράγκους,
ὅπου εἶχασιν γὰρ συγγενοὺς [ἐκεῖ] ἀπέσω εἰς τὸ κάστρον,
σύντομα τοὺς ἐμήνυσαν κ' ἐπληροφόρεσάν τους,
ὅτι ἐὰν τὸ κάστρο οὐ δώσουσιν καὶ νὰ παραδοθοῦσιν,
καὶ πιάσουν το ἀπὸ σπαθίου, ὅλοι εἶναι ἀποθαμένοι.
Κι ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ ἅπαντες ἐκεῖνοι οἱ Νικλιῶτες,
βουλὴν ἀπήρασιν ὁμοῦ, τὸ κάστρο ἐπαραδῶκαν,
(720) μὲ συμφωνίες τὸ ἔδωκαν νὰ ἔχουν τὰ ἰγονικά τους.
Καὶ ὅσον ἐπαράλαβεν ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς τὸ Νίκλι,
ὥρισεν κ' ἐσωταρχίσαν το, ὡς ἔπρεπεν κι ἁρμόζει·
κ' ἐν τούτῳ ἐμίσσεψε ἀπ' ἐκεῖ κ' ἐδιάβηκεν ὁλόρθα
ἐκεῖσε εἰς τὴν Λακοδαιμονία, χώρα ἦτον μεγάλη,
μὲ πύργους καὶ καλὰ τειχέα, ὅλα μὲ τὸ χορῆγι·
πολλὰ γὰρ ἀφιρώσασιν νὰ μὴ παραδοθοῦσι.
Ἡμέρες πέντε ἐποιήσασιν οἱ Φράγκοι ἐκεῖ τὸν γῦρον f. 59ᵛ
μὲ πόλεμον ἀδιάλειπτον, ἡμέραν γὰρ καὶ νύχταν,
τὰ τριπουτσέτα ἐστήσασιν, τὰ ἤφεραν ἐκ τὸ Νίκλι·
κι ὡσὰν τοὺς ἀπεκτείνασιν κ' ἐχάλασαν τοὺς πύργους,
μὲ βίαν ἐπαρεδόθησαν, μὲ συμφωνίες καὶ ὅρκον,
νὰ ἔχουσιν τὰ ὁσπίτια τους καὶ τὲς προνοῖες ὅπου εἶχαν.
Κι ἀφότου ἐπαρεδόθησαν οἱ Λακοδαιμονῖτες,
ἐκεῖσε ἀπέσω ἀππλίκεψεν μισὶρ Ντζεφρὲς ἀτός του·
ὥρισεν τὰ φουσσᾶτα του κι ἀρχάσαν νὰ κουρσεύουν

2035 τοῦ νὰ] νὰ τοῦ

Cod. T 2035 *ηθέλασι—παρεδοθούσι* 36 *καὶ φέραν* 37 *τρεμπουζέτα* 39 *πάρη* 40 *πάρη—ψηχὴν μιδὲν γλητόσι* 41 *ὁπούσαν* 42 *εκι μέσα* 44 *ὅτι αν—δόκουσι—παρεδοθ.* 45 *ὅλλοι* 46 *ἅπαντες] ἄρχοντες* 47 *επήρασιν—επαρεδόκαν* 48 *νάχουν τα γονικά* 49 *καὶ οσὰν τὸ επ.—μισὲρ τζ.* 50 *ος πρέπι* 51 *καὶ δυἔβηκαὶ* f. 33ᵛ 52 *λακιδεμονία* 53 *καὶ καλὰ*

P *στὸν πόλεμον ἐστάθηκαν μὲ προθυμίαν μεγάλην,*
ἡμέρες τρεῖς ἐκράτησαν τὸν πόλεμον τοῦ κάστρου
καὶ οὐκ ἠθέλησαν ποσῶς τοῦ νὰ παραδοθοῦσιν.
Ὡς εἶδεν ὁ μισὲρ Τζεφρές, ὁρίζει, φέρνουν ξύλα,
νὰ ποίσουν σκρόφες ἀλλὰ δὴ μᾶλλον καὶ τριμπουτσέτα·
ὤμοσεν εἰς τὸν ὅρκον του ἀπέκει οὐ <μὴ> μισσέψῃ,
ἕως νὰ πάρῃ ἀπὸ σπαθίου τὸ κάστρον τοῦ Νικλίου, (p. 51)
καὶ ἂν τὸ | πάρῃ ἀπὸ σπαθί, ψυχὴ μὴ ἐλεήσῃ. f. 139v II
Ὡς τὸ ἠκοῦσαν οἱ Ρωμαῖοι ὁποῦσαν μὲ τοὺς Φράγκους,
ὅπου εἶχασιν καὶ συγγενοὺς ἐκεῖσε εἰς τὸ κάστρο,
σύντομα τοὺς ἐμήνυσαν καὶ ἐβεβαίωσάν τους,
ὅτι τὸ κάστρο οὐ δώσουσιν καὶ νὰ παραδοθοῦσιν,
καὶ πάρουν τους ἀπὸ σπαθί, ὅλοι εἶν' θανατωμένοι.
Καὶ οὕτως ὡς τὸ ἤκουσαν αὐτοὶ οἱ Νικλιῶτες,
βουλὴν ἐπῆραν ἐνομοῦ, τὸ κάστρο ἐπαρεδῶκαν,
...νὰ ἔχουν τὰ γονικά τους.

ὥρισεν κ' ἐσωτάρχισαν τὸ κάστρο ὡς ἁρμόζει·
καὶ μετὰ τοῦτο ἐκίνησεν, ὁλόρθα ὑπαγαίνει
ἐκεῖ εἰς τὴν Λακηδαιμονίαν· μεγάλη χώρα ἦτον,
μὲ πύργους τε καὶ μὲ τειχία, ὅλα μὲ τὸν ἀσβέστην·
πολλὰ γὰρ ἀφιρώθησαν νὰ μὴ παραδοθοῦσιν.
Ἡμέρας πέντε ἔποικαν οἱ Φράγκοι ἐκεῖ τὸν γῦρον
μὲ πόλεμον ἀδιάλειπτον, ἡμέραν τε καὶ νύχταν,
τὰ τριμπουτσέτα ἐστήσασιν | τὰ ἠφέραν ἐκ τὸ Νίκλιν· f. 140r I
κι ὡσὰν τοὺς ἀποκτείνασιν κ' ἐχάλασαν τοὺς πύργους,
μὲ βίαν ἐπαρεδόθηκαν, μὲ συμφωνίες, μὲ ὅρκον,
νὰ ἔχουσιν τὰ σπίτια τους καὶ τὲς προνοῖες τὲς εἶχαν.

Ἐκεῖ ἀπέσω ἀππλίκεψεν ὁ μισὲρ Τζεφρὲς ἀτός του·
ὥρισεν τὰ φουσσᾶτα του, ἄρχισαν νὰ κουρσεύουν

2034 *ἐκράτησεν* 38 *ἀπεκεί* 41 *ὡς τό*] *στό* 48 *ταγονικάν*
50 *ἐσωτάρχησεν* 51 *μεται τούτω* 59 *σιωμφωνίαις*

τατηχια 54 *αφὐερόσασι νὰ μὴν παρεδοθ.* 55 *εἶμερὰς π. εκάμασι* 57 *τρημπουζέτα* 59 *ἐπαρ. η λὰκιδεμωνεῖτες* 61 *καὶ ἀφ. ἐπ. μὲ σιωφονίες καὶ μ ορκους*
After this follows line 60 62 *απλησεψε—μισὲρ τζ.* always 63 *ἄρχησαν*

Η τὸ μέρος γὰρ τῆς Τσακωνίας καὶ μέχρι εἰς τὸ Ἔλεος,
κ' ἐκεῖσε εἰς τὰ Βάτικα κ' εἰς τὴν Μονοβασίαν.
Ἐνταῦτα ἦλθαν οἱ ἄρχοντες τῆς Λακοδαιμονίας,
ὡσαύτως γὰρ τοῦ Ἀμυκλίου, ὅπου εἶχαν τὲς προνοιές τους
(740) ἐκεῖσε εἰς τὴν Τσακωνίαν κ' εἰς τοὺς ἑτέρους τόπους,
ὅπου τοὺς ἐκούρσευαν ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα.
Καὶ λέγουν τοῦ μισὶρ Ντζεφρέ, εἶπαν, παρακαλοῦν τον,
νὰ ὁρίσῃ τὰ φουσσᾶτα του, νὰ πάψουσιν τὰ κούρση,
νὰ προσκυνήσουν τὰ χωρία, ἀφέντην νὰ τὸν ἔχουν.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς παμφρόνιμος, ἄκουσε τῶν ἀρχόντων,
καὶ ὥρισεν κ' ἐστράφησαν ὀπίσω τὰ φουσσᾶτα. f. 60r
Ἐν τούτῳ ὁρίζει, κ' ἦλθασιν οἱ πρῶτοι τῆς βουλῆς του,
ἐκεῖνοι ὅπου ἐπρονοιάζασιν τὲς χῶρες τῶν στρατιώτων·
ἐγράφως γὰρ τὰ ἐβάλασιν ἀπέσω εἰς τὸ ριτζένστρο
τὰ ὅσα ἐκερδίσασιν κι ὅσα ἐκουγκεστῆσαν,
ἀφότου γὰρ ἐμίσσεψεν ἐκεῖνος ὁ Καμπανέσης.
Ἔκραξεν γὰρ τοὺς ἄρχοντας, τοὺς πρώτους τοῦ Μορέως,
κ' ἐρώτησέ τους ἀκριβῶς νὰ τὸν πληροφορέσουν
τὸ τί κάστρη ἐνεμένουσιν ὅπου οὐκ ἐπροσκυνῆσαν.
Κ' ἐκεῖνοι τοῦ ἀπεκρίθησαν κ' ἐπληροφόρεσάν τον·
"Τέσσαρα κάστρη, ἀφέντη μας, σὲ λείπουσιν ἀκόμη·
"τὸ πρῶτον ἕνι ἡ Κόρινθος, τὸ δεύτερον τὸ Ἀνάπλι,
"τὸ τρίτο ἕνι ἡ Μονοβασία, τὸ τέταρτον τὸ Ἄργος·
"πολλὰ εἶν' τὰ κάστρη δυνατά, καλὰ σωταρχισμένα·
(760) "μὲ πόλεμον οὐκ ἠμπορεῖς ποτέ σου νὰ τὰ ἐπάρῃς.
"Λοιπὸν ἂν θέλῃ ὁ ἀφέντης μας, τὰ κάστρη νὰ τὰ ἐπάρῃ,
"κ' ἡμεῖς, τὸ γένος τῶν Ρωμαίων, δοῦλοι σου <νὰ>
ἀποθάνουν,
"τοῦτο ζητοῦμεν, λέγομεν, μεθ' ὅρκου νὰ μᾶς τὸ ποιήσῃς
"ἐγγράφως, νὰ τὸ ἔχωμεν ἡμεῖς καὶ τὰ παιδιά μας·
"ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροστεν, Φράγκος νὰ μὴ μᾶς βιάσῃ f. 60v

2087 εἶναι

Cod. T 2064 ης τέλος 66 τῆς Λακιδεμονίας 67 ανηκλυου 69 έκουρσέβασι 70 καὶ ήπαν τοῦ μισὲρ τζ.—παρεκαλοῦν 73 πὰν φρόνημων 75 ει προτι του φουσατου 76 τὲς φορες 77 εὕαλαν—ρεγίστρο 78 έκονκουιστήσαν 79 εμεσευσε—κ|έξης f. 34r 82 εμιλασι ποῦ δὲν επ.

P ὅλον τὸ μέρος Τσακωνίας καὶ μέχρι εἰς τὸ Ἔλος,
ἐκεῖσε εἰς τὰ Βάτικα κ' εἰς τὴν Μονοβασίαν.
Ἐνταῦτα ἦλθαν οἱ ἄρχοντες τῆς Λακιδαιμονίας,
ὡσαύτως γὰρ καὶ τοῦ Νικλίου, ὅπου εἶχαν τὲς προνοῖες
ἐκεῖσε εἰς τὴν Τσακωνίαν κ' εἰς τοὺς ἑτέρους τόπους,
ὅπου τοὺς ἐκουρσεύασιν ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα.
Καὶ εἶπαν τοῦ μισὲρ Τζεφρέ, λέγουν, παρακαλοῦν τον,
νὰ ὁρίσῃ τὰ φουσσᾶτα του, νὰ πάψουσιν τὰ κούρση,
νὰ προσκυνήσουν τὰ χωρία, ἀφέντη νὰ τὸν ἔχουν.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς πανφρόνιμος, ἤκουσεν τῶν ἀρχόντων, |
καὶ ὥρισεν, ἐστράφηκαν ὀπίσω τὰ φουσσᾶτα. f. 140r II
Ὥρισε δὲ καὶ ἤλθασιν <οἱ> ἄρχοντες τῆς βουλῆς του,
ἐκεῖνοι ὅπου ἐπρονοίαζαν τὲς χῶρες τῶν στρατιώτων·
ἐγράφως γὰρ τὰ ἔλαβαν εἰς τὸ ριτζίστρο ἀπέσω
τὰ ὅσα ἐκερδίσασιν καὶ ὅσα ἐκουγκεστῆσαν,
ἐκ τὸν καιρὸν ποῦ ἐμίσσεψεν αὐτὸς ὁ Καμπανέσης. (p. 52)
Ἐλάλησε τοὺς ἄρχοντας, τοὺς πρώτους τοῦ Μορέως,
ἠρώτησέν τους ἀκριβῶς νὰ τὸν πληροφορέσουν
τὸ τί κάστρη ἐνέμειναν ποῦ δὲν ἐπροσκυνῆσαν.
Κι αὐτοὶ τὸν ἐσυντύχασιν ἀπόκρισιν τοιούτην·
"Τέσσαρα κάστρη, ἀφέντη μας, σὲ λείπουσιν ἀκόμη·
"τὸ ἕνα ἔναι ἡ Κόρινθος, τὸ δεύτερον τὸ Ἀνάπλιν,
"τὸ τρίτον ἡ Μονοβασία, τὸ τέταρτον τὸ Ἄργος·
"πολλὰ εἶν' τὰ κάστρη δυνατά, πολλὰ σωταρχισμένα·
"μὲ πόλεμον οὐ δύνασαι ποτὲ νὰ τὰ ἐπάρῃς.
"Λοιπὸν ἂν θές, ἀφέντη μας, | τὰ κάστρη νὰ ἐπάρῃς, f. 140v I
"κ' ἡμεῖς, τὸ γένος τῶν Ρωμαίων, δοῦλοι σου ν' ἀπεθάνουν,
"τοῦτο ζητοῦμε, λέγομε, μεθ' ὅρκου νὰ μᾶς ποίσῃς
"ἐγράφως, νὰ τὸ ἔχωμε ἐμεῖς καὶ τὰ παιδία μας·
"ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροστεν Φράγκος μὴ μᾶς βιάσῃ,

2067 ὁπο 79 ὅπου

---

83 ταποκρήθησαν 84 τέσερα 85, 86 ένε 88 ουδὲν πορις—ναμτὰ πάρης
89 α θες, αυθέντι μας τὰ κ. ναμ τὰ πάρις 90 νὰποθάνου 91 ναμ τὸ πίσης
92 εγράφ ὸς ναντο έχωμε εμὶς 93 έμπροσθέ

Η "ν' ἀλλάξωμεν τὴν πίστιν μας διὰ τῶν Φραγκῶν τὴν
πίστιν,
"μήτε ἀπὸ τὰ συνήθεια μας, τὸν νόμον τῶν Ρωμαίων."
Ἀκούσων ταῦτα ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς καλῶς τὸ ἀποδέχτη,
μεθ' ὅρκου [τους] τὸ ἐστερέωσεν, ἐγράφως τοὺς τὸ ἐποῖκεν·
κι ἀφότου ἀπεκατέστησεν μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος
τὰ πάντα ὅλα πράγματα Φραγκῶν τε καὶ Ρωμαίων,
τοῦ καθενὸς τὴν ὄρεξιν καὶ τὰ προνοιάσματά τους,
τόσα τὸν ἀγαπήσασιν μικροί τε καὶ μεγάλοι
διατὸ ἦτον καλοϋπόληπτος, εἰς ὅλους δικαιοκρίτης,
ὅτι βουλὴν ἀπήρασιν οἱ φρονιμώτεροί τους,
τὸ πῶς νὰ τοῦ ἔμεινε ἡ ἀφεντία τοῦ τόπου τοῦ Μορέως,
διατὸ ἦτον ἄνθρωπος καλός, φρόνιμος εἰς τοὺς πάντας—
"περὶ νὰ ἔλθῃ ἐκ τὴν Φραγκίαν ὁκάποιος ρουχολόγος
"ἀπαίδευτος κι ἀδιάκριτος καὶ νὰ μᾶς σκανταλίζῃ."
(780) Ἐν τούτῳ ἦλθαν εἰς αὐτόν, τοὺς λόγους του ἀπεσῶσαν·
ἐκεῖνος [γὰρ] ἐδειλίασε πολλὰ τὴν ἁμαρτίαν
κι οὐκ ἤθελεν οὐδὲ ποσῶς αὐτὸ νὰ τὸ ποιήσῃ·
ὅμως τόσα τὸν εἴπασιν, τόσα τὸν ἐβιάσαν,
ὅτι τὸν ἐξηλώσασιν ἀπὸ τὴν διάκρισίν του· f. 61r
ἐσυγκατέβη νὰ γενῇ, τὸ πρᾶγμα νὰ πληρώσῃ.
Ἐν τούτῳ ἐσκοπήσασιν τὸ πῶς νὰ διορθώσουν,
μὲ ποταπὴν ὑπόθεσιν νὰ ἔχουν ἐμποδίσει
ἐκεῖνον, ὅπου ἐτύχαινεν νὰ ἔλθῃ ἐκ τὴν Φραγκίαν,
νὰ ἐμποδιστῇ μὲ τίποτε τρόπον νὰ μὴ ἀποσώσῃ
ἐντὸς τοῦ τέρμενου ἐκεινοῦ ποῦ ἔστησε ὁ Καμπανέσης.
Ἐνταῦτα ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ὡς γνωστικὸς ὅπου ἦτον,
καβαλλάριν ἀπέστειλεν ὅπου εἶχε ἰσόψυχόν του,
κ' ἐδιάβηκεν στὴν Βενετίαν ὁλόρθα εἰς τὸν Δοῦκαν.
Φιλίαν κι ἀγάπην εἶχασιν κ' ἐγνωριμίαν μεγάλην,
δωρήματα τοῦ ἀπέστειλεν, ἀξιοπαρακαλεῖ τον

2095 *συνηθεία* 96 *ἀποδέκτη* 2107 *σκανδαλίζῃ* 18 *τερμένου—ὅπου*

Cod. T 2094 *νἀλάξομε* 95 *μηδε απε* 96 *μισὲρ τζ. μεγάλος τὸ απεδέκτη* 97 *τους* om.—*εγ. τοὺς τὸ πηκαι* 98 *εκατεστησε*—always *μισὲρ τζ.* 99 *ὅλλα* 2102 *διατη ἦτον καλὸ πόληφθως* 3 *βουλλὴ επ.* 4 *ποσ ναν του μἰωη* 5 *επη ἦτον* 6 *ρουκολόγος* 8 *πρὸς αυτόν* 9 *ἐδήλησε* f. 34v 10 *καὶ*

P "νὰ ἀλλάξωμεν τὴν πίστιν μας καὶ Φράγκοι νὰ γενοῦμε."

'Ως ἤκουσεν μισὲρ Τζεφρὲς καλὰ τοὺς ἀποδέχτη·
μεθ' ὅρκου τὸ ἐποίησεν, ἐγράφως τὸ στερεώνει.
'Αφῶν ἀπεκατέστησεν μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος
τὰ πάντα ὅλα πράγματα Φράγκων τε καὶ Ρωμαίων,
τοῦ καθενὸς τὴν ὄρεξιν καὶ τὰ προνοιάσματά τους,
τόσο τὸν ἠγαπήσασιν μικροί τε καὶ μεγάλοι,
ὅτι ἤτονε πολληπτικός, εἰς ὅλους δικαιοκρίτης.
"Ολοι βουλὴν ἐπήρασιν οἱ φρονιμώτεροί τους,
τὸ πῶς νὰ ἔνι ἡ ἀφεντία τοῦ τόπου τοῦ Μορέως·
"'Αφέντην ἔχομεν καλόν, φρόνιμον εἰς τοὺς πάντας,
"παροῦ νὰ ἔλθῃ ἐκ τὴν Φραγκίαν | ὁκάποιος ρουχολόγος f. 140v II
"ἀπαίδευτος, ἀδιάκριτος, καὶ νὰ μᾶς σκανταλίσῃ."
Εἰς τοῦτο ἦλθαν πρὸς αὐτόν, τοὺς λόγους ἀπεσῶσαν·
ἐκεῖνος ἐδιέλυσεν πολλὰ τὴν ἁμαρτίαν,
κι οὐδὲν ἠθέλησεν ποσῶς αὐτὸ νὰ τὸ ποιήσῃ.
"Ομως τόσον τὸν εἴπασιν, τόσον τὸν ἐβιάζαν,
ὅτι τὸν ἐξηλώσασιν ἐκ τὴν διάκρισίν του·
ἐσυγκατέβη νὰ γενῇ, τὸ πρᾶγμα νὰ πλερώσῃ.
Εἰς τοῦτο γὰρ ἐσκόπησε τὸ πῶς νὰ τὸ ὀρθώσῃ,
μὲ ποταπὴν ὑπόθεσιν νὰ ἔχουν ἐμποδίσει
ἐκεῖνον, ὅπου ἐπάντεχαν νὰ ἔλθῃ ἐκ τὴν Φραγκίαν,
νὰ ἐμποδιστῇ μὲ τίποτε τρόπον νὰ μὴ ἀπεσώσῃ
ἐντὸς τὸ τέρμενον αὐτὸ ποῦ εἶπεν ὁ Καμπανέσης.
Εἰς τοῦτο ὁ μισὲρ Τζεφρές, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
καβαλλάριν ἀπέστειλεν, ἰσόψυχον τὸν εἶχε·
ἐδιέβην εἰς τὴν Βενετία ὁλόρθα εἰς τὸν Δοῦκα·
φιλίαν, ἀγάπην εἶχασι καὶ γνωριμίαν | μεγάλην, f. 141r I
δωρήματα τὸν ἔστειλεν, ἀξιοπαρακλεῖ τον

2096 ἀποδέκτη 2107 ἀπεύδευτος—μασκανδαλήσει 20 ἀπέσθηλεν 22 εἶχασι] οἴδασιν

οὐκ ηθέλησε ποσὼς 11 τόσω 13 ἐσὶὼ γκαταιβη—πράμα 15 με τὴ τρόπο καὶ ἀφὸρμ 16 που—ναλθὴ 17 νὰμποδιστὴ 18 πόπεικε ὁ κ/έζης 19 ος φρόνιμος 20 οπουχε 21 καὶ δηέβηκαι 23 ταπέστηλε—ἀ/παρεκαλότον

Η *νὰ ποιήσῃ πρᾶξιν τίποτε καὶ ἔμποδος νὰ γένῃ*
'ς ἐκεῖνον ὅπου ἐτύχαινεν νὰ στείλῃ ὁ Καμπανέσης.
Ὡσαύτως γὰρ ἀπέστειλεν κι ἄλλον εἰς τὴν Φραγκίαν
εἰς φίλους γὰρ καὶ συγγενεῖς ὅπου εἶχεν στὴν Τσαμπάνιαν.
(800) *Ἐνταῦτα γὰρ ἀφήνω ἐδῶ νὰ γράφω καὶ νὰ λέγω*
διὰ ἐκεῖνον τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ διὰ νὰ σὲ καταλέξω
περὶ ἐκείνου τοῦ εὐγενικοῦ τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας, f. 61ᵛ
τὸ πῶς ἐκατευόδωσεν, ἀφότου ἀπῆλθε ἐκεῖθεν,
ὅταν ἐδιάβη εἰς τὴν Φραγκίαν ἐκεῖ εἰς τὸ ἰγονικόν του.
Ἀφότου γὰρ ἐμίσσεψεν ἐκεῖνος ὁ Καμπανέσης
ἀπὸ τὸν τόπον τοῦ Μορέως κ' ἐδιάβη εἰς τὴν Φραγκίαν,
εἰς τὴν Τσαμπάνιαν ἀπέσωσε...
Καλὰ τὸν ἀποδέχτησαν ἐκεῖνοι οἱ ἐδικοί του·
κι ἀφότου ἀναπαύτηκεν κὰν δεκαπέντε ἡμέρες,
ἐμίσσεψεν κ' ἐδιάβηκεν στὸν ρῆγαν τῆς Φραγκίας.
Εἰς τὸ Παρὶς τὸν ηὗρηκεν μετὰ τοὺς ἄρχοντές του·
ἐωρτίαζαν τὴν Πεντηκοστήν, καθὼς τὸ ἔχουν οἱ Φράγκοι·
χαρὰν μεγάλην ἔποικεν ὁ ρῆγας γὰρ τοῦ κόντου,
διατὶ τὸν εἶδε κ' ἔποικεν στρέμμα ἐκ τὴν Ρωμανίαν,
ὡσαύτως κι ὅλοι οἱ εὐγενικοὶ δουκᾶδες καὶ κοντᾶδες,
ὅπου ἤσασιν συντρόφοι του ὁμοίως καὶ συγγενεῖς του.
Κι ὅσον ἐκαταχάρησαν ἐκεῖσε γὰρ ἀλλήλως,
τὸ ὁμάντζιο ἐποίησεν τοῦ ρηγὸς ὡς διὰ τὸ ἰγονικόν του,
κι' ἀπηλογίαν ἐζήτησεν, εἰς τὴν Τσαμπάνια ἐστράφη.
(820) *Κι ὅσον ἦλθεν στὸν τόπον του κ' ἐσέβηκεν ἀφέντης,* f. 62ᵛ
διορθώνοντα τὸν τόπον του καὶ τὲς ὑπόθεσές του,
μῆνες ὀχτὼ ἐπεράσασιν, τόσους τοὺς ἐγνωμιάσαν.
Κ' ἐνταῦτα ἐθυμήθηκεν τὲς συμφωνίες ὅπου εἶχεν
μὲ ἐκεῖνον τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ διὰ τοῦ Μορέως τὸν τόπον·
ἐλπίδαν εἶχεν δυνατὴν καὶ θάρρος μέγα εἰς αὐτον,
ὅτι τοῦ στείλει του κανεῖν ἀπὸ τοὺς ἐδικούς του

2136 ἀποδέκτησαν

Cod. T 2125 *εἰς κὼ ον ὁποῦ τειχενε* 27 *ὁποῦχε* 28 *γάρ* om.
31 *ἐκατὰβοδοσε* 32 *εδιέβη* 33 *ἐμίσευσε—κ/ζης* 34 *καὶ δειέβη*
35 *απέσοσε ὁπου πολλὰ ἐπεθύμα* 37 *κα δ. μέρες* 38 *ἐμίσευσε* f. 35ᵛ

P *νὰ ποίσῃ πρᾶξιν τίποτε καὶ ἔμποδος νὰ γένῃ* (p. 53)
εἰς αὐτον ὅπου ἔμελλεν νὰ στείλῃ ὁ Καμπανέσης.
Ὡσαύτως γὰρ ἀπέστειλεν ἄλλον εἰς τὴν Φραγκίαν
εἰς φίλους του καὶ συγγενεῖς ποῦ εἶχεν εἰς τὴν Τσαμπάνιαν.
Ἐνταῦτα ἄρξομαι ἐδῶ νὰ λέγω καὶ νὰ γράφω
δι' ἐκεῖνον τὸν μισὲρ Τζεφρὲ καὶ νὰ σὲ καταλέξω
δι' ἐκείνου τοῦ εὐγενικοῦ τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
τὸ πῶς ἐκατευόδωσεν, ἀφῶν ἐκεῖ ἀπῆλθεν,
ὅταν ἐδιάβη εἰς τὴν Φραγκίαν ἐκεῖ εἰς τὸ γονικόν του.
Ἀφῶν γὰρ ἐδιέβηκεν αὐτὸς ὁ Καμπανέσης
ἀπὲ τὸν τόπον τοῦ Μορέως, εἰς τὴν Φραγκίαν ἀπῆλθεν,
εἰς τὴν Τσαμπάνιαν ἔσωσεν, ὅπου πολλὰ ἐπεθύμα.
Καλὰ τὸν ἀποδέχτησαν ἐκεῖ οἱ ἐδικοί του·
κι ἀφοῦ γὰρ ἀναπαύτηκεν κἂν δεκαπέντε ἡμέρες,
ἐκίνησεν, ἐδιέβηκε στὸν ρῆγαν δὲ τῆς Φράτζας.
Εἰς τὸ Παρίσι τὸν ηὗρηκε μετὰ τοὺς ἄρχοντές του·
τὴν Πεντηκοστὴν ἑώρταζεν, | ὡς τὸ ἔχουσιν οἱ Φράγκοι· f. 141r II
τιμὴν μεγάλην ἔποικεν τοῦ Καμπανέση ὁ ρῆγας,
διατὶ τὸν εἶδεν κ' ἔποικεν στρέμμα ἐκ τὴ Ρωμανίαν,
ὡσαύτως καὶ οἱ εὐγενεῖς δουκᾶδες καὶ κοντᾶδες,
ὅπου ἤσασιν συντρόφοι του ἀλλὰ καὶ συγγενεῖς του·
κι ὅσον ἐκαταχάρησαν ἐκεῖσε ἀμφοτέρως,
τὸ μάντζι ὁ ρῆγας τοῦ ἔποικεν διὰ τὸ ἰγονικόν του;

Καὶ ἀφῶν ἦλθε εἰς τὸν τόπον του κ' ἐστράφη δι' ἀφέντη,
διορθώνοντα τὸν τόπον του καὶ τὲς ὑπόθεσές του,
μῆνες ὀχτὼ ἐπέρασεν, τόσους τοὺς ἐγνωμιάσαν.
Εἰς τοῦτο ἐνθυμήθηκεν τὲς συμφωνίες ποῦ εἶχεν
μὲ ἐκεῖνον τὸν μισὲρ Τζεφρὲ διὰ τοῦ Μορέως τὸν τόπον·
ὀλπίδαν εἶχεν δυνατή, μέγα θάρρος εἰς αὐτον
ὅτι τὸ στείλει του τινὰν ἀπὲ τοὺς ἐδικούς του,

2138 *ρήγον* 44 *σιωγγενείς* 45 *ἀμφοταίρους* 48 *αυθέντης*

39 *παρήζη βρήσκαιτον* 40 *εορτιάζεν* 42 *κτὴ ρ.* 43 *ὅλλοι* 44 *συνδρόφοι* 46 *ομάτζη—οδηὰ* 47 *ζαμπάνια* 51 *που* 54 *τὸ στήλυ εκεὶ κανή*

Η *νὰ τὸν δεχτῇ ὡς ἀφέντη του, τὸν τόπον νὰ τοῦ παραδώσῃ.*
2156 *Ἐν τούτῳ ἀπῆρεν τὴν βουλὴν μετὰ τοὺς ἐδικούς του*
τὸ ποῖον νὰ στείλῃ εἰς τὸν Μορέαν διὰ ἀφέντη καὶ
δίκαιόν του.
Ὁκάποιον εἶχε ἐξάδελφον, τὸν ἔλεγαν Ρομπέρτον·
ἄνθρωπος ἦτον νεούτσικος, ἐξαίρετος εἰς πάντα.
60 *Κράζει καὶ ρεβεστίζει τον ὁ κόντος τῆς Τσαμπάνιας·*
ἀπὸ τὸν τόπον τοῦ Μορέως τὴν ἀφεντίαν τοῦ ἐδῶκεν·
ὥρισεν καὶ ἐγράψασιν ὅλα τὰ προβελέγκια,
ὡσαύτως τὰ παραδοτικά, τὰ ἐτύχαινεν νὰ ἐπάρῃ·
λογάριν τοῦ ἔδωκεν πολὺ καὶ φαμελίαν μετ' αὐτον,
65 *καβαλλαρίους γὰρ τέσσαρους κ' εἴκοσι δύο σιργέντες.* f. 62v
Ἐκ τὴν Τσαμπάνια ἐξέβηκε εἰς τὸ ἔβγα τοῦ νοεβρίου
κι ὅταν ἦλθε εἰς τοῦ Σαβόε τὰ ὄρη νὰ ἀπεράσῃ,
(840) *τὰ χιόνια ηὗρεν δυνατά, πολλὰ πηχτὰ εἰς τὰ ὄρη*
ὅπου χωρίζουν τὴν Φραγκίαν ἀπὸ τὴν Λουμπαρδίαν,
70 *κι οὐδὲν ἠμπόρεσεν ποσῶς τοῦ νὰ ἔχῃ ἀπεράσει.*
Ἐν τούτῳ ἄργησεν ἐκεῖ ἕναν μῆναν καὶ πλέον,
κι ὅταν ἠμπόρεσε νὰ ἐλθῇ τὰ ὄρη νὰ ἀπεράσῃ,
ἐξῆλθεν ἐκ τὴν Λουμπαρδίαν, ὡδήγεψεν καὶ ἦλθεν,
στὴν Βενετίαν ἀπέσωσεν εἰς τὸ ἔβγα τοῦ ἰανουαρίου,
75 *ἐλπίζοντα τοῦ νὰ εὕρῃ ἐκεῖ κάτεργον νὰ ἀπεράσῃ.*
Ὁ δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας ὡς τὸ ἐπληροφορέθη
ὅτι ὁ Ρουμπέρτος ἦλθε ἐκεῖ, ὁ ἐξάδελφος τοῦ κόντου—
ἐκ τὴν Τσαμπάνιαν ἔρχεται νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν Μορέαν—
κράζει τὸν ἀμιράλην του καὶ μυστικῶς τοῦ εἶπεν
80 *τὸ πρᾶγμα, τὴν ὑπόθεσιν νὰ τὸν ἔχῃ ἐμποδίσει,*
νὰ μὴ τοῦ δώσῃ πλευτικὸν εἰς τὸν Μορέαν ν' ἀπέλθῃ.
Ὁ δοῦκας γὰρ τὸν ἔκραξε ἐκεῖνον τὸν Ρουμπέρτον, f. 63r
τιμὴν μεγάλην τοῦ ἔποικεν καὶ φιλοπροσωπίαν
νὰ ἀποθαρρέσῃ εἰς αὐτόν, νὰ τὸν ἔχῃ ἀπεργώσει,

2155 δεκτὴ 57 δικαῖον του 62 προβελένγκια 64 πολλήν
70, 72 ὑπόρεσεν 74 ια^νου

Cod. T 2155 δι αὐθ. του τὸν τόπον παραδύσι 56 επήρε 57 τὸ πύο νὰ στήση στὸ μ. δη αφέντι 58 ξάδελφον—έλεγεν ρουμπέρτο 59 ὴς πάνταις 60 ρεβεστήρυ—ζαμπάνιας 61 τοῦ δόκαὶ 62 ὅλλα τὰ προβελέντζηα 63 τὰ παράδωσε τὰ ἐτήχενε νὰ πάρη 64 τόδοκαι 65 τέσερους—σεργέντες

P *νὰ τὸν δεχτῇ ὡς ἀφέντη του, τὸν τόπον νὰ τοῦ δώσῃ.*
2156 *Εἰς τοῦτο ἔποικεν βουλὴν μετὰ τοὺς ἐδικούς του*
ποῖον νὰ στείλῃ εἰς τὸν Μορέαν ἀφέντη καὶ δίκαιόν
του.
Εἶχεν | τινὰν ἐξάδελφον τὸν ἔλεγαν Ρουμπέρτον· f. 141ᵛ I
ἄνθρωπος ἦτον νεούτσικος, ἐξαίρετος εἰς πάντας.
60 *Λαλεῖ καὶ ρεβεστίζει τὸν ὁ κόντες τῆς Τσαμπάνιας*
ἀπὸ τοῦ τόπου τοῦ Μορέως τὴν ἀφεντίαν τοῦ ἐδῶκεν·
ὥρισεν καὶ ἐγράψασιν ὅλα τὰ προβελέντζια,
ὡσαύτως τὰ παραδοτικὰ τἄμελλεν νὰ ἐπάρῃ·
λογάριν τοῦ ἔδωκεν πολὺ καὶ φαμελία μετ' αὐτον,
65 *καβαλλαρίους τέσερους κ' εἴκοσι δύο σεργέντες.* (p. 54)
Ἐκ τὴν Τσαμπάνια ἐξήβηκεν στὸ ἔμπα νοεβρίου·
ὅταν ἦλθεν στὸ Σαβοὲ τὰ ὄρη νὰ περάσῃ,
τὸ χιόνι ηὗρεν δυνατόν, πολλὰ πηχτόν, εἰς ἄκρην,
ὅπου χωρίζει τὴν Φραγκίαν ἀπὲ τὴν Λουμπαρδίαν,
70 *καὶ οὐκ ἠμπόρεσεν ποσῶς ὡς διὰ νὰ περάσῃ.*
Εἰς τοῦτο ἄργησεν ἐκεῖ μῆναν ἕναν καὶ πλέον·
ὅταν ἠμπόρεσεν νὰ ἐλθῇ τὰ ὄρη νὰ περάσῃ,
ἐξῆλθεν εἰς τὴν Λουμπαρδίαν, ὡδήγεψε καὶ ἦλ|θεν· f. 141ᵛ II
στὴν Βενετίαν ἔσωσε στὸ τέλος γενναρίου,
75 *ἐλπίζοντας νὰ εὑρῇ <ἐκεῖ> κάτεργον νὰ περάσῃ.*
Ὁ δοῦκας γὰρ τῆς Βενετίας ὡς ἐπληροφορέθη
ὅτι ὁ Ρουμπέρτος ἔφτασεν ἐξάδελφος τοῦ κόντου—
ἐκ τὴν Τσαμπάνιαν ἔρχεται νὰ ὑπάγῃ στὸν Μορέαν—
λαλεῖ τὸν ἀμιράλην του καὶ μυστικῶς τὸν λέγει
80 *τὰ πρᾶμα, τὴν ὑπόθεσιν τοῦ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ,*
νὰ μὴν τὸν δώσῃ πλευτικὸν εἰς τὸν Μορέαν νὰ ἔλθῃ.
Ὁ δοῦκας τὸν ἐλάλησεν ἐκεῖνον τὸν Ρουμπέρτον,
τιμὴν τὸν ἔποικεν πολλὴν καὶ φιλοπροσωπίαν,
ν' ἀποθαρρήσῃ εἰς αὐτὸν καὶ νὰ τὸν ἀπεργώσῃ·

2170 *οὐκιωμπόρεσιν* 72 *ἐλθήν* 79 *λαλιὼ τὸν ἀμηραλιὼ*

---

67 *σαφοὲ—να π.* f. 35ᵛ 70 *καὶ δὲν ημπόρεσε π. εκήσε νὰ περάση* 72 *καὶ ὅτα—ναλθή—περάση* 73 *εκσήλθε* 74 *γεναρίου* 75 *ἐδηὰ νάβρη εκὴ* 77 *ξάδελφος—κόνται* 79 *εκραξε τον αμεράγιο του* 80 *πράμα—να τον ηχε μποδύσι* 81 *νὰ μὴν τὸν—μϊ απέλθη* 83 *τόπηκαι* 84 *διανατον ἀπεργόση*

Η καὶ τόσα τὸν ἐκράτησε μὲ τὰ καλά του λόγια,
2186 μὲ τρόπους γὰρ καὶ ἀφορμὲς καὶ πρόφασες ὁμοίως,
ὅτι ἄργησε εἰς τὴν Βενετίαν κἂν δύο μῆνες καὶ πλέον.
(860) Ἀπαύτου δὲ τοῦ ἔδωκεν κάτεργο ἀρματωμένον,
τὸ ἐτύχαινεν νὰ ἀπελθῇ ἐκεῖσε εἰς τὴν Κρήτην,
90 καὶ ὥρισε τὸν κόμιτα, τοῦ κατέργου τὸν κύρην,
εἰς τοὺς Κορφοὺς διαβαίνοντα ἐκεῖ νὰ τὸν ἀφήκουν.
Λοιπὸν ὡσὰν σὲ τὸ λαλῶ ἐγένετον τὸ πρᾶγμα·
κι ὡς τὸ ἤφερεν τὸ κάτεργον εἰς τοῦ Κορφοῦ τὸ κάστρον,
ὁ κόμιτας τὸν ἔκραξεν ἐκεῖνον τὸν Ρομπέρτον
95 καὶ λέγει του· "Τὸ κάτεργον ἔσπασεν ἀπὲ κάτω,
"καὶ χρήζομαι νὰ εὐτειαστῇ νὰ τὸ καλαφατίσω·
"λοιπόν, καλέ μου ἀδελφέ, τὰ ροῦχα σου ἂς ἐβγάλουν
"νὰ ἐλαφρωθῇ τὸ κάτεργον, νὰ τὸ καλαφατίσω."
Καὶ ἐκεῖνος λογιζόμενος 'ς ἀλήθειαν τοῦ τὸ λέγει,
2200 ὥρισεν καὶ ἐξέβαλαν τὰ ροῦχα του εἰς τὸ κάστρον,
κ' ἐκεῖνος γὰρ ἀππλίκεψεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.
Κι ὅταν ἐπέρασε ὁ καιρὸς τῆς νύχτας γὰρ τὸ πλεῖον, f. 63v
κ' ἐλάλησεν ὁ πετεινός, ἐκεῖνοι τοῦ κατέργου
ἐδῶκαν τὴν συρίστρα τους κ' εὐθέως πάντα ὑπαγαίνουν·
5 καὶ ὅταν ἐξημέρωσεν κ' ἐννόησεν ὁ Ρομπέρτος,
ἐξύπνησεν καὶ εἶπαν του τὸ κάτεργον ἐδιάβη.
Κι ὡς τὸ ἔμαθε εἰς πληροφορία ἄρχισε νὰ λυπᾶται·
(880) ἐνταῦτα ἐγνώρισεν καλὰ δημηγερσίαν τοῦ ἐποῖκαν,
κι ὅσο [τὸ] ἐπληροφορέθηκεν κι ἀπείκασε τὸν δόλον,
10 ἐγύρεψεν καὶ ηὗρηκεν βάρκαν τοῦ νὰ ναυλώσῃ·
κι ὁ καπετάνιος τῶν Κορφῶν, διατὸ ἦτον ξενιασμένος
ἀπ' τὸν ἀφέντη τοῦ Μορέως [τὸν] μισὶρ Ντζεφρὲ ἐκεῖνον,
ὥρισε καὶ ἐκράξασιν τῆς βάρκας τὸν ἀφέντην.
Ὁρίζει, ἐπροφωνέθη τον ἀπάνω εἰς τὸ κορμί του
15 νὰ μὴν περάσῃ κάμποσως ἐκεῖνον τὸν Ρομπέρτον.

2200 ἐξέβαλλεν 12 ἀπό

Cod. T 2185 τόσο 87 πλεό 89 ποῦ τήχ.—τὴν γκρίτι 90 ὁρμισε τὸν κόμιτου τοῦ κατ. 92 ὁσά—εγλώετο τὸ πράμα 93 εἰς τον γκορφον 94 ρουμπέρτο 95 ἀπὸ 96 εύθηαστή f. 36r 97 and 98 omitted 99 καὶ κλῶος γὰρ λ. εἰς αληθηα τὸ λ. 2200 ὅρησε ευθὴς καὶ ευγάλαν τα τὰ ρ.

P καὶ τόσον τὸν ἐκράτησεν μὲ τοὺς καλοὺς τοὺς λόγους,
μὲ τρόπους τε καὶ ἀφορμάς, μὲ πρόφασες μεγάλες,
ὅτι ἄργησεν στὴν Βενετίαν πλέον ἀπὸ μῆνες δύο.
Μετὰ ταῦτα τὸν ἔδωκεν κάτεργο ἀρματωμένο,
τὸ ἔ|τυχεν ὡς νὰ ὑπᾷ ἐκεῖσε εἰς τὴν Κρήτην, f. 142r I
καὶ ὥρισε τὸν κόμην του, τὸν κύρη τοῦ κατέργου
εἰς τοὺς Κορφοὺς διαβαίνοντα ἐκεῖ νὰ τὸν ἀφήσουν.
Λοιπὸν ὡσὰ σὲ τὸ λαλῶ ἐγίνετον τὸ πρᾶγμα·
κι ὡς ἔφτασεν τὸ κάτεργο εἰς τῶν Κορφῶν τὸ κάστρο,
ὁ κόμιτος ἐλάλησεν ἐκεῖνον τὸν Ρουμπέρτον
καὶ λέγει τον· "Τὸ κάτεργο ἔσπασεν ἀποκάτω,
"καὶ χρήζομαι νὰ εὐτειαστῇ νὰ τὸ καλαφατίσω·
"λοιπόν, καλέ μου ἀδελφέ, τὰ ροῦχα σου ἂς ἐβγάλουν
"νὰ ἀλαφρωθῇ τὸ κάτεργο, νὰ τὸ καλαφατίσω."
Κ' ἐκεῖνος ἐλογίστηκεν, ἀλήθεια τὸ λέγει,
καὶ ὥρισεν καὶ ἔβγαλαν τὰ ροῦχα του στὸ κάστρο,
κι αὐτὸς ἐκεῖ ἀππλίκεψεν εἰς τὸν ξενοδοχεῖον.
Ὅταν ἐπέρασε ὁ καιρὸς τὸ πλέον δὲ τῆς νύχτας,
κ' ἐλάλησεν ὁ πετεινός, ἐκεῖνοι τοῦ κατέργου
ἔδωκαν τὴν σφυρίστρα των κ' εὐθέως ὑπα|γαίνει· f. 142r II
καὶ ὅταν ἐξημέρωσεν καὶ ἤνωσε ὁ Ρουμπέρτος,
ἐξύπνησαν καὶ εἶπαν του τὸ κάτεργον ὑπάγει.
Ὡς ἐπληροφορήθηκεν, ἄρχισε νὰ λυπῆται·
εἰς τοῦτο ἐγνώρισε καλὰ δημηγερσίαν ἐποῖκαν.
Ἀφοῦ ἐπληροφορήθηκεν κ' ἐννόησεν τὸν δόλον, (p. 55)
ἐγύρεψεν καὶ ηὗρηκεν βάρκαν τοῦ νὰ ναυλώσῃ·
κι ὁ καπετάνος τῶν Κορφῶν, ὡς ἦτον ξενιασμένος
ἐκ τὸν ἀφέντη τοῦ Μορέως μισὲρ Τζεφρὲ ἐκεῖνον,
ὥρισεν καὶ ἐλάλησαν τῆς βάρκας τὸν ἀφέντη.
Ὁρίζει, προφωνεύει τον ἀπάνω εἰς τὸ κορμίν του,
νὰ μὴν περάσῃ κἂν ποσῶς ἐκεῖνον τὸν Ρομπέρτον.

2196 εὐθησθή 2202 νήχθας 3 ἐκεῖνος 10 ἀναυλόση
14 προφονεύβη

---

2 ὁντε 4 σφυρήστρα τους καὶ ευθὺς πάντα παγενου 5 ρουμπέρτος 6 εδιέβη
7 καὶ ος το επληροφορέθηκε ἤρχισε 8 τοῦ πίκα 9 καὶ ος τὸ πληροφορέθηκε
καὶ γνόρισε τὸ δόλλον 10 β. δια να ναβλόσι 11 διατὴ εἶτον ἀβιζάδος
12 ἐκ τόν 14 στὴ ζοεί του 15 κὰνμποσὸς—ρουμπ.

Η Ἐκεῖνο γὰρ τὸ κάτεργο, ὅπου εἰς τὴν Κρήτη ἐδιάβη,
ἔρριξεν ἕναν ἄνθρωπον στὸν ἅγιον Ζαχαρίαν
ἐκεῖ ὅπου ἔνι σήμερον ἡ χώρα τῆς Κλαρέντζας·
ἀπὸ τὸν δοῦκα ἐβάσταζεν ἐκεῖνον τῆς Βενετίας f. 64r
2220 πιττάκια εἰς τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ τὸν ἀφέντην τοῦ Μορέως,
δηλοποιοῦντα, γράφοντα δι' ἐκεῖνον τὸν Ρομπέρτον,
τὸ πότε ἐκατέλαβεν ἐκεῖ εἰς τὴν Βενετίαν
καὶ πῶς τὸν ἐμποδίσασιν μῆνας δύο καὶ πλεῖον,
καὶ πῶς πάλε τὸν ἔρριξεν εἰς τῶν Κορφῶν τὴν νῆσον
25 τὸ κάτεργο τῆς Βενετίας, ὅπου εἰς τὴν Κρήτη ἐδιάβη.
Στὴν Ἀνδραβίδα εὑρέθηκεν ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἐτότε·
κι ὡς τοῦ ἤφερε ὁ Βενέτικος ἐκεῖνα τὰ πιττάκια,
(900) τιμὴν μεγάλην τοῦ ἔδωκεν κ' ἐφιλοδώρησέ τον,
κράζει τὸν κιβιτᾶνον του ἐκεῖνον τῆς Ἀνδραβίδας·
30 λεπτῶς τοῦ ἐπαρήγγειλεν τὸ πῶς ὀφείλει ποιήσει
ὅταν περάσῃ γὰρ καὶ ἐλθῇ ἐκεῖσε ὁ Ρομπέρτος.
Κ' ἐκεῖνος γὰρ ἐξέβηκεν ἀπὸ τὴν Ἀνδραβίδα·
εἰς τὸ Βλιζίρι ἐδιέβηκεν διὰ νὰ περιαναμένῃ
ἕως οὗ νὰ μάθῃ τίποτε περὶ γὰρ τοῦ Ρουμπέρτου.
35 Ἀφότου γὰρ ἐγνώρισεν ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος
τὸν τρόπον τῆς δημηγερσίας, ὅπου τὸν ἀπεργῶσαν f. 64v
οἱ Βενετίκοι, σὲ λαλῶ, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
ἐβιάστηκεν πολλὰ νὰ εὑρῇ βάρκαν τοῦ νὰ ἀπερά<σ>ῃ,
νὰ καταλάβῃ εἰς τὸν Μορέαν στὸ τέρμενον ὅπου εἶχεν,
40 ποῦ κατὰ τύχη ἀπέρχετον βάρκα ἀπὸ τὴν Πούλιαν.
Ἐπραγματεύτη, ἐσέβηκεν ἐκεῖ ἀπέσω στὴν βάρκαν,
καὶ ἤφερέν τον ἕως ἐκεῖ στὸν ἅγιον Ζαχαρίαν·
ἐρώτησε νὰ τοῦ εἰποῦν ποῦ εὑρίσκεται ὁ μπάϊλος,
κι ὁκάποιος τοῦ ἀποκρίθηκεν, στὴν Ἀνδραβίδα ἔνι.
45 Σιργέντην ἕνα ἀπέστειλε ἄλογα νὰ τοῦ φέρῃ·
τὸ πεζοδρόμι ἐδιάβηκεν ἕως οὗ νὰ σώσῃ ἐκεῖσε·
οὐκ ηὗρεν τὸν μισὶρ Ντζεφρέ, ἀλλοῦ ἦτον διαβασμένος·

2224 *νύσσον* 30 *ποιῆσ*[ε]? 33 *βλυζήρη*

Cod. T 2216 *τὴν γκρήτι—ἐδιέβη* 18 *ένε—γλαρέντζας* 18[a] *εἰς τὴ μπλατζα μέσα ησταται ο άγιος Ζαχαρίας* 19 *τοῦ δοῦκα—ἐκείνου* 21 *ρουμπ.* 23 *μῆνες—πλέο* 24 *το νήσο* 25 *στὴν γκρίτι εδιέβη* 26 *ειβρήσκετον—τότε* f. 36v 27 *τοῦ* om. 28 *τόδωκαι* 29 *κηβοτάνο* 30 *τονὲ*

P Ἐκεῖνο δὲ τὸ κάτεργον ποῦ εἰς τὴν Κρήτην ἐδιέβην,
ἔρριξεν ἕναν ἄνθρωπον στὸν ἅγιον Ζαχαρία
ἐκεῖ ὅπου ἔναι σήμερον ἡ χώρα τῆς Γλαρέντζας·
ἐκ τὸν δοῦκαν ἐβάσταινεν αὐτὸν τῆς Βενετίας
πιττάκια στὸν μισὲρ Τζεφρὲ | ἐκεῖνον τοῦ Μορέως, f. 142ᵛ I
δηλοποιοῦντα, γράφοντα δι' ἐκεῖνον τὸν Ρουμπέρτον,
τὸ πότε ἐκατήντησε ἐκεῖ εἰς τὴν Βενετία
καὶ πῶς τὸν ἐμποδίσασιν ἐκεῖσε μῆνας δύο,
καὶ πῶς πάλιν τὸν ἔρριξεν εἰς τῶν Κορφῶν τὴν νῆσον
τὸ κάτεργον τῆς Βενετίας, ὅπου πάγει εἰς τὴν Κρήτην.
Στὴν Ἀνδραβίδα εὑρέθηκε μισὲρ Τζεφρὲς ἐτότε·
ὡς τοῦ ἔφερε ὁ Βενέτικος ἐκεῖνα τὰ πιττάκια,
τιμὴν μεγάλην τοῦ ἔδωκεν κ' ἐφιλοδώρησέ τον,
λαλεῖ τὸν κιβιτᾶνον του, αὐτὸν τῆς Ἀντραβίδας·
λεπτῶς τὸν ἐπαράγγειλεν τὸ πῶς θέλει ποιήσει,
ὅταν περάσῃ καὶ ἐλθῇ ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος.
Κ' ἐκεῖνος γὰρ ἐξέβηκεν ἀπὸ τὴν Ἀνδραβίδα·
εἰς τὸ Βλιζίρι ἐδιέβηκε στὸ νὰ περιαναμένῃ
ἕως νὰ μάθῃ τίποτα δι' ἐκεῖνον τὸν Ρουμπέρτον.
Ἀφότου γὰρ ἐ|γνώρισεν ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος f. 142ᵛ II
τὸν τρόπον τῆς δημηγερσίας, ὅπου τὸν ἀπεργῶσαν
οἱ Βενετίκοι, σὲ λαλῶ, ὅπου σὲ ἀφηγοῦμαι,
πολλὰ ἐβιάστη νὰ εὑρῇ βάρκα τοῦ νὰ περάσῃ,
ὅπως νὰ σώσῃ εἰς τὸν Μορέαν στὸ τέρμενον ὅπου εἶχε,
ποῦ κατὰ τύχην ἔρχετον βάρκα ἀπὸ τὴν Πούλια.
Ἐπραματεύτη, ἐσέβηκεν ἀπέσω εἰς τὴν βάρκαν,
καὶ ἤφερέ τον ἕως ἐκεῖ στὸν ἅγιον Ζαχαρίαν·
ἠρώτησε νὰ τὸν εἰποῦν τὸ ποῦ ἔνι ὁ πάϊλος,
καὶ εἶς τὸν ἀποκρίθηκεν στὴν Ἀνδραβίδαν ἔνι.
Σιργέντην ἕναν ἔστειλεν ἄλογα νὰ τοῦ φέρῃ,
τὸ πεζοδρόμι νὰ ὑπᾷ, ἕως ἐκεῖ νὰ σώσῃ·
οὐκ ηὗρε τὸν μισὲρ Τζεφρέν, ἀλλοῦτον διαβασμένος·

2217 στόν] τόν 19 ἐβάσθενεν 22 ἐκαντήντησε 23 ἐνμποδ. 24 ἔρηξαν 27 ὡς τὸν 33 στὸ βληζηρη—στὸν ἀπερὴ ἀναμένη 38 εὐβηάσθη

παράγκιλε—πειήση 31 γὰρ om. 37 καθος σε τα φηγούμαι 38 διαναπεράσι 40 ποῦ] τὸ 41 ἐσυνηβάστη μετ' αὐτὴν καὶ σέβηκε εἰς αὔτην 42 ὸς εκὶ 43 ναντου—βρήσκετε 44 τὰποκρ.—ένε 45 σεργένται—ναμτου φέρι 46 ἐδιεβηκαὶ ἔος νά 47 αμίτον δ.

Η <τὸν κιβιτάνιον ηὕρηκεν τῆς χώρας Ἀνδραβίδας>.
(921) Ἐνταῦτα τὸν ἐλάλησεν κ' εἶπεν του τὰ μαντᾶτα,
2250 τὸ πῶς στὸν ἅγιον Ζαχαρίαν εὑρίσκεται ὁ Ρομπέρτος,
ὁ ἐξάδελφος καὶ συγγενὴς τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
"ὅπου ἦλθε νὰ ἔνι ἀφέντης σας, ἐσᾶς τῶν Μοραΐτων·
"ἄλογα νὰ τοῦ στείλετε, νὰ ἀποσώσῃ ἐνταῦτα." f. 65r

Κι ὁ κιβιτᾶνος παρευτύς, τὸ ἀκούσει τὸ μαντᾶτο,
55 ἀπῆρεν ὅλον τὸν λαὸν ὅπου εἶχεν μετ' ἐκεῖνον,
τοὺς ἄρχοντας καὶ βουργησέους ὅλης τῆς Ἀνδραβίδας·
ἄλογα ἀπῆρεν μετ' αὐτὸν ὅσα τοῦ ἔκαμναν χρεία
κ' ἐκεῖσε ὁλόρθα ἐδιάβηκεν στὸν ἅγιον Ζαχαρίαν·
χαρὰν μεγάλη ἐποίκασιν ὡς εἶδαν τὸν Ρομπέρτον
60 καὶ πρόβλεψιν τοῦ ἐδείξασιν ὅτι πολλὰ ἀγαποῦσαν
νὰ ἔλθῃ, νὰ ἔνι ἀφέντης τους, νὰ ζήσουν μετ' ἐκεῖνον.
Ἐν τούτῳ <τὸν> ἐπήρασιν μετὰ χαρᾶς μεγάλης·
στὴν Ἀνδραβίδα ἤλθασιν, ἐκεῖ τὸν ἀππλικέψαν·
ἐκεῖνος γὰρ περιχαρίαν, σπλάχνος ἔδειξε μέγα,
65 καὶ ὅλους ἀπεδέχετον κ' ἐκαλολόγιζέ τους,
σκοπῶντα καὶ λογίζοντα, τοῦ νὰ τοὺς ἔχῃ δούλους,
κ' ἐκεῖνοι πάλε ἀφέντην τους νὰ ἔχουσιν ἐκεῖνον.
(940) Ἐνταῦτα εὑρέθη ὁκάποιος κ' ἐπληροφόρεσέ τον
τὸν τρόπον καὶ τὲς συμφωνίες, ὅπου εἶχε ὁ Καμπανέσης
70 μ' ἐκεῖνον τὸν μισὶρ Ντζεφρέ, τὸν μπάϊλον τοῦ Μορέως·
ἐπεὶ ἂν περάσῃ ὁ καιρὸς τὸ τέρμενον τοῦ χρόνου, f. 65v
νὰ ἐσμίξῃ τὸν μισὶρ Ντζεφρέ, τὴν ἀφεντίαν νὰ ἐπάρῃ,
ἐχάσε γὰρ τὸν κόπον του καὶ τὰ ἦλθεν νὰ γυρεύῃ.
Ἀκούσων ταῦτα ὁ εὐγενικὸς ἐκεῖνος ὁ Ρομπέρτος,
75 τοῦ κιβιτάνου ἐζήτησεν ἄλογα νὰ τοῦ δώσῃ,
ὅπως ν' ἀπέλθῃ σύντομα ἐκεῖσε εἰς τὸν μπάϊλον,
ὡσαύτως νὰ ἔχῃ κι ὁδηγὸν διὰ νὰ τὸν ὁδηγέψῃ·
κι ὁ κιβιτᾶνος ἦτον χρεία νὰ κάμῃ τὸ θέλημάν του.

2248 om. 57 ἔκαμνεν 64 σπλάγχος

Cod. T 2248 om. 49 ηπε τον 50 ευρήσκεται τον ο ρουμπ. 51 ξάδελφος—κόνται 52 οποῦλθε νάνε 53 ἐνταῦθα για ναπέλθη 54 κηβοτάνος το ευθὴς 55 επήρε—ὁποῦχε 56 βουργεσισεοὺς f. 37r 57 επείραν—εκάμναν 58 εδιέβηκε 59 ρουμπ. 60 πρόβλεψη τοῦ δόσασι—αγαποῦσα 61 ναγένη αυθ.—μετα κιῶον 64 περυχαρά σπλάχνος 65 ὅλλους—καὶ

P τὸν κιβιτάνιον ηὕρηκεν τῆς χώρας Ἀνδραβίδας.
Ἐνταῦτα τὸν ἐλάλησεν, εἶπεν τοῦ τὰ μαντᾶτα,
τὸ πῶς στὸν ἅγιον Ζαχαρίαν εὑρίσκεται ὁ Ρουμπέρτος,
ὁ ξάδελφος καὶ συγγενὴς τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας, f. 143r I
"ὅπου ἦλθεν δι' ἀφέντη σας, ἐσᾶς τῶν Μοραΐτων·
"ἄλογα νὰ τοῦ δώσετε, νὰ καταλάβῃ ἐνταῦτα."
Ὁ κιβιτᾶνος παρευτύς, τὸ ἀκούσει τὸ μαντᾶτο,
ἐπῆρεν ὅλον τὸν λαὸν ὅπου εἶχε ἐκεῖ μετ' αὗτον,
τοὺς ἄρχοντας καὶ βουργησέους ὅλης τῆς Ἀνδραβίδας·

κ' ἐκεῖνοι ὀρθὰ ἐδιέβησαν στὸν ἅγιον Ζαχαρία· (p. 56)
χαρὰν μεγάλην ἔποικαν ὡς εἶδαν τὸν Ρουμπέρτον
καὶ πρόσοψιν τὸν ἔδειξαν ὅτι πολλὰ ἀγαποῦσαν
νὰ ἔλθῃ, νάναι ἀφέντης τους, νὰ ζήσουν μετ' ἐκεῖνον.
Εἰς τοῦτο τὸν ἠπήρασιν μετὰ χαρᾶς μεγάλης·
στην Ἀνδραβίδαν ἔσωσαν, ἐκεῖ τὸν ἀππλικέψαν·
ἐκεῖνος μὲ περιχαρίαν σπλάχνος ἔδειξεν μέγαν,
καὶ ὅλους τοὺς ἐδέχετον κ' ἐκαλολόγιζέν τους,
σκοπῶντας καὶ λογίζοντας δούλους του νὰ τοὺς ἔχῃ,
κι αὐτοὶ πάλιν ἀφέντη τους νὰ ἔχουσιν ἐκεῖνον.
Εἰς τοῦ|το εὑρέθη κάποιος κ' ἐπληροφόρεσέ τον f. 143r II
τὸν τρόπον καὶ τὲς συμφωνίες, τὲς εἶχε ὁ Καμπανέσης
μ' ἐκεῖνον τὸν μισὲρ Τζεφρέ, τὸν μπάϊλον τοῦ Μορέως·
ὅτι ἂν περάσῃ ὁ καιρὸς τὸ τέρμενον τοῦ χρόνου,
νὰ σμίξῃ τὸν μισὲρ Τζεφρέ, τὴν ἀφεντία νὰ ἔχῃ,
ἐχάσε καὶ τὸν κόπον του καὶ τὰ ἦλθε νὰ γυρεύῃ.
Ἀκούσας τοῦτο ὁ εὐγενὴς ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος,
τοῦ κιβιτάνου ἐζήτησεν ἄλογα νὰ τοῦ δώσῃ,
ὅπως νὰ ἀπέλθῃ σύντομα ἐκεῖσε εἰς τὸν μπάϊλον
καὶ νὰ τοῦ δώσῃ ὁδηγόν, ἐκεῖ νὰ τόνε σύρῃ·
ὁ κιβιτᾶνος ἦτον χρεία νὰ ποίσῃ θέλημά του.

2261 αὐθέντι τους 64 σπλάγχνως 66 λογήζοντα 70 μορειός

καλωλογιαζέ τους 66 σκοπίζοντα λογίζον διανατοὺς 68 εἴβρέθη κάπηος 72 σμύξη—πάρι 73 τον γκόπο 74 εὐγενής—ὁ ρουμπέρτος 75 τοῦ κιβοτάνου 76 τὸν πάϊλον δια νάυρι 78 κιβοτάνος ἦτον χ. πνήν (=ποιεῖν) τὸ θ.

Η Ἄλογα τοῦ ηὗρε ὅσα ἤθελεν καὶ συντροφίαν ὁμοίως·
ἀτός του ἐδιέβη μετ' αὐτὸν ἕως εἰς τὸ Βλιζίρι,
λέγοντα καὶ λογίζοντα νὰ εὕρουν ἐκεῖ τὸν μπάϊλον.
Ἐκεῖνος [γὰρ] ὁ μισὶρ Ντζεφρές, τὸ ἀκούσει τὸ μαντᾶτο,
ὅτι ὁ Ρουμπέρτος ἔσωσεν στὸν ἅγιον Ζαχαρίαν,
εὐθέως ἐξέβη ἀπ' ἐκεῖ, στὴν Καλομμάτα ἐδιάβη·
καὶ πάλε ἀπέκει, ὡς ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ Ρομπέρτος,
ἐμίσσεψεν κ' ἐδιάβηκεν μετὰ τὴν φαμελίαν του
ὁλόρθα στὴν Βελίγοστην, τὸ μεσημέρι ἐσῶσαν. f. 66r
(960) Ἐκεῖνοι γὰρ ὅπου ἤσασιν μ' ἐκεῖνον τὸν Ρουμπέρτον,
ὁλόρθα τὸν ἐδιάβασαν ἐκεῖ στὴν Καλομάτα,
κι ἀπέκει ἀπῆραν τὰ ἄλογα κ' ἐστράφησαν ὀπίσω.
Ὁ δὲ Ρουμπέρτος ἔμεινεν ἐκεῖσε μοναχός του·
τὸν κιβιτᾶνον ἔκραξεν <τοῦ> κάστρου τῆς Καλομάτας,
παρακαλεῖ καὶ λέγει τον ἄλογα νὰ τοῦ δώσῃ,
νὰ ἀπέλθῃ στὸν μισὶρ Ντζεφρέ, τὸν μπάϊλον τοῦ Μορέως.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς ἠμπόρεσεν, ἄλογα τοῦ ἐδῶκεν,
ὁμοίως τοῦ ἔδωκεν ὁδηγοὺς ὅπου τὸν ὡδηγέψαν·
κ' ἐδιέβη εἰς τὴν Βελίγοστην, οὐκ ηὗρε ἐκεῖ τὸν μπάϊλον·
στὸ Νίκλι γὰρ τοῦ εἴπασιν ὅτι ἔνι διαβασμένος.
Οἱ δὲ οἱ Καλαματιανοὶ ἐστράφησαν ὀπίσω,
<ἐγύρισαν στὰ σπίτια τους ἐκεῖ στὴν Καλομάταν>.
Ὁ δὲ Ρουμπέρτος ἔμεινεν ὡσὰν ἀπορημένος,
διατὶ ἄλογα οὐκ ηὗρεσκεν νὰ ἐπάρῃ μετ' ἐκεῖνον.
Ὅμως, ὡς ἠμπόρεσεν, ἐκεῖνος ὁ κιβιτᾶνος
ηὗρεν κ' ἔδωκέν του ἄλογα, κ' ἐδιάβη εἰς τὸ Νίκλιν.
Κι ἀφότου γὰρ ἀπέσωσεν στὸ Νίκλιν ὁ Ρουμπέρτος, f. 66v
μαντατοφόροι ἀπήλθασιν στὴν Λακκοδαιμονίαν,
ὅπου ἦτον ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς κ' ἐπληροφόρεσάν τον,
(980) τὸ πῶς στὸ Νίκλι ἀπέσωσεν τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας
ὁ ἐξάδελφος, τὸν λέγουσιν Ρομπέρτον τὸν ὀνομάζουν.
Καὶ ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ὡς φρόνιμος, τὸ ἀκούσει τὸ μαντᾶτο,

2280 βλυζήρη 86 ἐμίσηψεν 87 στὴν] τὴν 95 ὑπόρεσεν 99 ἐκείνοι δὲ οἱ καλ. 2300 om. 3 ὁμοίως ὡς ὑπόρεσεν

Cod. T 2279 τοῦβρε—σὺνδροφίαν 80 ἐδιέβηκαὶ 81 λογιάζοντα 84 στην γγαλμάτα ἐδιέβη 85 ρουμπέρτος f. 37v 86 μόλη τη φαμ. 89 στὴν γκαλαμάτα 90 επίραν—καὶ γράφυσαν 92 κειβοτάνον—τῆς καλαμάτας 93 παρεκαλι 94 τὸν πάηλλον μοραίος 95 ἐδώσαι 96 του

P Ἄλογα δὲ τοῦ ἔδωκεν ὁμοίως καὶ συντρόφους·
ἀτός του μετ' αὐτὸν ὑπᾷ ἕως εἰς τὸ Βλιζίρι,
λέγοντα καὶ λογίζοντα ἐκεῖ νὰ εὑροῦν τὸν μπάϊλον.
Ἐκεῖνος ὁ μισὲρ Τζεφρές, τὸ ἀκούσειν τὸ μαντᾶτο,
ὅτι ὁ Ρουμπέρτος ἔσωσεν στὸν ἅγιον Ζαχαρία,
εὐτὺς ἀπέκει ἐξέβηκε, ὑπάει τῆς Καλαμάτας· f. 143ᵛ I
πάλιν ἐκεῖ, ὡς ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ Ρουμπέρτος,
ἐκίνησε, ἐδιέβηκε μετὰ τὴν φαμελία του
ὁλόρθα στὴν Βελιγοστήν, τὸ μεσημέρι ἐσῶσεν.
Ἐκεῖνοι ὅπου ἤσασιν μ' ἐκεῖνον τὸν Ρουμπέρτον,
ὀρθὰ τὸν ἐδιάβασαν ἐκεῖ εἰς τὴν Καλαμάταν·
ἀπέκει ἐπῆραν τὰ ἄλογα κ' ἐστράφησαν ὀπίσω.
Καὶ ὁ Ρουμπέρτος ἔμεινεν ἐκεῖσε μοναχός του·
τὸν κιβιτᾶνο ἐλάλησε τοῦ κάστρου Καλαμάτας,
παρακαλεῖ καὶ λέγει τον ἄλογα νὰ τὸν δώσῃ,
νὰ πάῃ στὸν μισὲρ Τζεφρέν, τὸν μπάϊλον τοῦ Μορέως.
Ἐκεῖνος, ὡς ἠμπόρεσεν, ἄλογα τοῦ ἐδῶκεν,
καὶ ὁδηγοὺς τὸν ἔδωκεν ὅπου τὸν ὡδηγέψαν·
ὑπᾶν εἰς τὴν Βελίγοστην, τὸν μπάϊλον οὐκ ηὗραν·
εἰς τὸ Νίκλι, τοῦ εἴπασιν, ἔναι διαβασμένος.
Ἐκεῖνοι οἱ Καλαματιανοὶ ἐνέμειναν ὀπίσω,
ἐγύρισαν | στὰ σπίτια τους ἐκεῖ στὴν Καλαμάταν. f. 143ᵛ II
Ὁ δὲ Ρουμπέρτος ἔμεινεν ὡσὰν ἀπορημένος,
ὅτι ἄλογα οὐκ ηὕρηκεν νὰ ἐπάρῃ μετὰ κεῖνον.
Ὅμως, ὡσὰν ἠμπόρεσε, αὐτὸς ὁ κιβιτᾶνος
εὗρε, ἐδῶκεν ἄλογα, καὶ πάγει εἰς τὸ Νίκλιν.
Ἀφότου γὰρ ἀπέσωσεν στὸ Νίκλι ὁ Ρουμπέρτος,
μαντατοφόροι ἀπῆλθασιν στὴν Λακιδαιμονίαν,
ὅπου ἦτον ὁ μισὲρ Τζεφρὲς καὶ ἐβεβαίωσάν τον,
πῶς εἰς τὸ Νίκλιν ἔσωσεν τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
ἐξάδελφός του ηὑρίσκεται, Ρουμπέρτον τὸν καλοῦσιν.
Μισὲρ Τζεφρές, ὡς φρόνιμος, τὸ ἀκούσει τὸ μαντᾶτο, (p. 57)

2288 *ποῦ ἤσανσοιν—μ'* om. 92 *τὸ κλωβιτάνον* 95 *ὑπόρεσεν*
2304 *πάγλω* 9 *ρουμπέρτος*

δοκε—υδηγέψαν 97 *βελιγοστή* 98 *πὸς ενε* 99 *ἐκλώη καλ.* 2300 om.
2 *ἤβρισκε* 3 *λοιπὸν καθὼς εμπόρεσε—κυβοτάνος* 4 *εἵβρε ἄλογα καὶ τόδοκαὶ καὶ δυέβη* 5 *καὶ* om. 6 *λακιδεμωνίαν* 9 *ξάδελφος—τονομάζαν*

Η εὐθέως ἀπῆρε μετ' αὐτὸν μικρούς τε καὶ μεγάλους,
ὅσοι γὰρ εὑρέθησαν ἐκεῖ εἰς τὴν συντροφίαν του,
καὶ ἦλθεν εἰς συναπαντὴν ἐκείνου τοῦ Ρουμπέρτου·
μετὰ τιμῆς καὶ πρόβλεψης ἐσυναπάντησέ τον,
2315 χαρὰν μεγάλην τοῦ ἔδειξεν εἰς τὸ ἐμφανὲς τῶν πάντων.
Κι ἀφότου ἀπεσώσασιν στὴν Λακκοδαιμονίαν,
ὥρισεν κι ἀπλικέψαν τον στῆς ἀφεντίας τὰ ὀσπίτια.
Ἐκεῖνος γὰρ ὁ ἐξάδελφος τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
ὡς ἔχοντα τὸν λογισμὸν τὴν ἀφεντίαν νὰ ἔχῃ,
20 ἐπὶ τῆς αὐρίου τὸ πρωΐ, ὡς ἔλαμψεν ἡ ἡμέρα,
ὥρισε καὶ ἐκράξασιν μισὶρ Ντζεφρὲ τὸν μπάϊλον,
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτόν· νὰ ποιήσῃ καὶ ἔλθουν ἐκεῖνοι, f. 67r
οἱ πρῶτοι καὶ καλλιώτεροι, ὅπου ἦσαν μετ' ἐκεῖνον,
νὰ ἰδοῦσιν τὰ προστάγματα τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
25 τοὺς ὁρισμούς, ὅπου ἤφερεν μετ' αὐτον ἀπ' ἐκεῖνον.
Ἐντούτῳ ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἐποῖκεν·
καὶ ὅσον ἐσωρεύτησαν ἐκεῖσε πάντες, ὅλοι,
(1000) κ' ἐκάθισαν διὰ ν' ἀφκραστοῦν τὰ ἔγραφεν ὁ κόντος.
Ἕναν κλέρην ἐσήκωσεν, ὅπου ἤφερεν μετ' αὖτον·
30 τὰ προβελέγγια, ὅπου ἤφερεν, ὥρισε ν' ἀναγνώσῃ.
Κι ἀφότου γὰρ τὰ ἀνάγνωσε κ' ἐνεφάνισε τοὺς λόγους,
τὸ πῶς ὁ κόντος τοῦ ἔδωκεν τὴν ἀφεντίαν τοῦ τόπου,
ὅλης τῆς Πολυπόνεσσος, ὅσον κρατεῖ ὁ Μορέας.
Κι ἀπαύτου πάλιν ἔδειξεν κι ἀνάγνωσέν τα ὁμοίως,
35 προστάγματα καὶ ὁρισμοὺς 's ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες,
τοῦ νὰ δεχτοῦν δι' ἀφέντην τους ἐκεῖνον τὸν Ρομπέρτον.
Κι ὅσον ἐπαναγνώστησαν τὰ ἔγγραφα ἐκεῖνα,
σηκώνεται ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς εἰς τὸ ἐμφανὲς τῶν πάντων,
καὶ χαμηλὰ ἐπροσκύνησεν τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ κόντου· f. 67v
40 κ' εὐθέως ὁρίζει κ' ἤφεραν τὰ προβελέγγια ὅτου εἶχαν,
τὲς συμφωνίες καὶ ἔγγραφα, ὅπου εἶχε ἀπὸ τὸν κόντον,

2325 μεταύτους 28 αὐκρασθοῦν 30 προβελένγκια 36 δεκτοῦν

Cod. T 2311 επηρε 12 γὰρ καὶ αν ἠβρέθησαν 13 εἰς τὴν απάντισει 15 τόδηξε f. 38r 16 λακιδεμωνία 17 απεζεύσαν τὸ σταυθεντικὰ τασπίτια 18 ξάδελφος 19 κἄχη 20 αύριου—η μέρα 22 κερθουν ὅλη 23 καὶ η καλύτεροι ὁπούσαν 25 ὁποῦφερε 27 ὅλλοι 28 καὶ καθ. νὰ φυκραστοῦν—κόντες 29 om. 30 προβελέζηα 31 καὶ φάνυσε 32 κόντες τόδωκαι

P εὐτὺς ἐπῆρεν μετ' αὐτὸν μικρούς τε καὶ μεγάλους,
ὅσοι καὶ ἂν εὑρέθησαν ἐκεῖ εἰς τὴν συντροφία του,
κι ἀπῆλθεν εἰς συναπαντὴ ἐκείνου τοῦ Ρουμπέρτου·
μετὰ τιμὴν καὶ πρόβλεψιν ἐσυναπάν|τησέ τον, f. 144r I
χαρὰ μεγάλη τοῦ ἔποικεν ἐνώπιον τῶν πάντων.
Κι ἀφότου ἀποσώσασιν στὴν Λακιδαιμονίαν,
ὥρισεν, ἀππλικέψα τον στῆς ἀφεντίας τοὺς οἴκους.
Ἐκεῖνος ὁ ἐξάδελφος τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
ὡς ἔχοντα τὸν λογισμὸν τὴν ἀφεντία νὰ λάβῃ,
τὸ ἐξημερώσει τὸ πρωΐ, καὶ ἔλαψεν ἡ μέρα,
ὥρισε καὶ ἐλάλησαν μισὲρ Τζεφρὲ τοῦ μπάϊλου,
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτόν· νὰ ὁρίσῃ τοῦ νὰ ἔλθουν
οἱ πρῶτοι κ' οἱ καλλιώτεροι, ὅπου ἦσαν μετ' ἐκεῖνον,
νὰ ἰδοῦσιν τὰ προστάγματα τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
τοὺς ὁρισμούς, τοὺς ἤφερεν μετ' αὗτον ἀπ' ἐκεῖνον.
Ἐν τούτῳ ὁ μισὲρ Τζεφρὲς τὸν ὁρισμόν του ἐποῖκεν·
καὶ ὅσον ἐσυνάχτησαν ἐκεῖ οἱ πάντες, ὅλοι,
ἐκάθισαν νὰ ἀκροαστοῦν τὰ ἔγραφα τοῦ κόντου.
Τὸν καντσιλιέρη ἐσήκωσε, τὸν ἤφερε μετ' αὗτον·
τὰ προβελέζια τὰ ἤφερεν ὥρισε νὰ ἀναγνώσουν.
Ἀφῶν τὰ ἀναγνώσασιν | κ' ἐφάνισαν τοὺς λόγους, f. 144r II
τὸ πῶς ὁ κόντος τοῦ ἔδωκε τὴν ἀφεντία τοῦ τόπου
ὅλης τῆς Πελοπόννησος, ὅσον κρατεῖ ὁ Μορέας.
Ἀπαύτου πάλιν ἔδειξεν κι ἀνάγνωσεν ὁμοίως
προστάγματα καὶ ὁρισμοὺς 's ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες,
τοῦ νὰ δεχτοῦν δι' ἀφέντη τους ἐκεῖνον τὸν Ρουμπέρτον.
Καὶ ὅσο ἀναγνώθησαν τὰ ἔγραφα ἐκεῖνα,
σηκώνεται <ὁ> μισὲρ Τζεφρὲς ἐνώπιον τῶν πάντων,
καὶ χαμηλὰ ἐπροσκύνησεν τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ κόντου·
κ' εὐτὺς ὁρίζει, ἤφεραν τοὺς ὁρισμοὺς ὅπου εἶχεν,
τὲς συμφωνίες καὶ ἔγγραφα, τὰ εἶχε ἐκ τὸν κόντον,

2315 τὸν μπάντων 16 ἀποσώσανσιω 20 ἐλάψεν 22 αὐθόν—ἔθιω
24 προστάγμα—κόνδου 28 τὰ ἔγραφαν 36 δεκτοῦν 37 τὰ ἔγραφαν
ἐκιώω 41 σιωμφωνειαις καὶ ἔνγραφα

33 ὅλλου τὸν πελὸ πόνησον κρατὴ 34 πάλαι 36 pos νὰ δ.—ρουμπ.
37 καὶ οσαν τα επανὰγνόσασι τὰ ἔγραφαν ἐκιώα 39 πρὸσκυνησε 40 τὰ
προβελέτζια πούχε 41 τὲς σ. καὶ ορδινια—με τὸν γγόνται

Η *τὸ πῶς τὸν ἐπαράδιδεν τὸν τόπον τοῦ Μορέως,*
νὰ τὸν φυλάττῃ καὶ κρατῇ, δίκαιός του νὰ ἔνι μπάϊλος·
κι ἀπέσω εἰς τὸ τέρμενον χρόνου καὶ μίας ἡμέρας,
ἂν ἔλθῃ ὁ κόντος ἢ ἄλλος τις ἀπὸ τοὺς συγγενούς του,
τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντίαν νὰ τοῦ τὴν παραδώσῃ.
Εἴ τε περάσῃ ὁ καιρός, τὸ τέρμενον τοῦ χρόνου,
κι οὐδὲν ἀπέλθῃ ἀπὸ ἐκεινούς, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
νὰ μείνῃ ὁ τόπος κ' ἡ ἀφεντία, νὰ ἔνι κληρονόμος
ἐκεῖνος ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ἄνευ καμμίας προφάσης.
Κι ἀφότου ἀναγνώστησαν τὰ ἔγγραφα ἐκεῖνα,
οἱ συμφωνίες ὅπου ἔποικεν ὁ κόντος τῆς Τσαμπάνιας,
ἐνταῦτα ἐσηκώθηκεν μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος
καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς φλαμουραρίους·
"Ἄρχοντες, ἐσεῖς ἀκούσετε τοῦ ἀφέντου μου τοῦ κόντου
"τὲς συμφωνίες καὶ ὁρισμούς, ὅπου μ' ἐπαρεδῶκεν.
"Ἐν τούτῳ λέγω πρὸς ἐσᾶς, παρακαλῶ κι ὁρκίζω f. 68r
"στὸν ὅρκον, ὅπου ἐποίκετε στὸν κόντον κ' εἰς ἐμέναν,
"ὡς χριστιανοὶ φοβούμενοι τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀλήθειαν,
"νὰ εἰπῆτε καὶ νὰ κρίνετε ἔσω στὸ δίκαιο ἀπάνω.
"Ὡσαύτως γὰρ παρακλῶ κ' ἐτοῦτον τὸν Ρουμπέρτον,
"ὡς εὐγενῆν κι ἀφέντην μου, στὸ δίκαιον νὰ σταθοῦμε.

"Μηδὲν θελήσῃ ὁ ἀφέντης μου, ἄδικον νὰ ποιήσῃ,
"ἀλλὰ μὲ φόβον τοῦ Θεοῦ μᾶς κρίνετε τοὺς δύο."
Ἀκούσων ταῦτα ὁ εὐγενὴς ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος,
εὐθέως ἐσυγκατέβηκεν κ' εἶπε νὰ τὸ τηρήσουν·
κι ὡς τὸ διακρίνουν καὶ εἰποῦν μὲ τοῦ Θεοῦ τὸν φόβον,
ἐκεῖνος γὰρ νὰ τὸ δεχτῇ καὶ νὰ τὸ προσκυνήσῃ.
Ἀκούσων ταῦτα οἱ ἀρχιερεῖς κι ὅλοι οἱ καβαλλάροι,
ἐπιάσαν κι ἀναγνώσασιν τὰ ἔγγραφα ἐκεῖνα,
ἐξ ἀρχῆς γὰρ λεπτομερῶς, μὲ προσοχῆς μεγάλης.

2343 δίκαιον 63 om. 69 δεκτὴ

Cod. T 2342 τοῦ επαρέδωκαι 43 ἔνε 45 ἀλέλθη f. 38v 48 ἀπὸ κ|ωους καθὸς σε τὰ φηγούμαι 49 νὰ μένη—νὰ ἔνε 50 προφάσεως 51 αναγνόθησαν τὰ ἔγραφαν 52 ὀπάφυκε ὁ κόνταις της ζαμπανίας 54 φλαμουραρέους 55 ταὐθέντι 57 παρεκαλῶ 58 ποὺ επίσαται—κόντε 60 νὰ πῆτε

P τὸ πῶς τοῦ ἐπαρέδωκεν τὸν τόπον τοῦ Μορέως,
νὰ τὸν φυλάττῃ ὡς μπάϊλος, καὶ δίκαιός του νὰ ἔνι·
κι ἀπέσω εἰς τὸ τέρμενο χρόνου καὶ μιᾶς ἡμέρας,
ἂν ἔλθῃ ὁ κόντος ἢ ἕτερος ἀπὸ τοὺς συγγενούς του,
τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντία νὰ τοῦ τὴν παραδώσῃ. f. 144ᵛ I
Εἴ τ' ἀπεράσῃ ὁ καιρός, τὸ τέρμενον τοῦ χρόνου,
καὶ οὐδὲν ἔλθῃ ἀπ' αὐτούς, ὡσὰν τὸ ἀφηγοῦμαι,
στὸν τόπον, καὶ τῆς ἀφεντίας νὰ ἔνι κληρονόμος
ἐκεῖνος ὁ μισὲρ Τζεφρές, χωρὶς ἀμφιβολίας.
Κι ἀφότου ἀνεγνώστησαν τὰ ἔγγραφα ἐκεῖνα,
οἱ συμφωνίες ὅπου ἔποικεν ὁ κόντος τῆς Τσαμπάνιας,
εἰς τοῦτο ἐσηκώθηκεν μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος
καὶ λέγει τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς φλαμουριάρους·
"Ἐσεῖς ἠκούσετε, ἄρχοντες, τοῦ ἀφέντου μου τοῦ κόντου
"τὲς συμφωνίες καὶ ὁρισμούς, ὅπου μ' ἐπαρεδῶκεν.
"Εἰς τοῦτο λέγω πρὸς ἐσᾶς, παρακαλῶ κι ὁρκίζω
"στὸν ὅρκον, τὸν ἐποίκετε στὸν κόντον κ' εἰς ἐμένα, (p. 58)
"ὡς χριστιανοὶ φοβούμενοι τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀλήθειαν,
"νὰ εἰπῆτε καὶ νὰ κρίνετε τὸ δίκαιον ποῦ ἔναι.
"Ὡσαύτως | γὰρ παρακαλῶ καὶ τὸν μισὲρ Ρουμπέρτον, f. 144ᵛ II
"ὡς εὐγενῆν κι ἀφέντη μου, στὸ δίκαιον νὰ σταθοῦμε·
"νὰ κρίνετε τὸ δίκαιον, ὡς πρέπει καὶ ἁρμόζει.
"Μηδὲν φωρῆτε εἰς ἐμὲν ἄδικον νὰ εἰπῆτε,
"ἀλλὰ μὲ φόβον τοῦ θεοῦ μᾶς κρίνετε τὸ δίκαιον."
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ εὐγενὴς ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος,
εὐτὺς ἐσυγκατέβηκεν καὶ εἶπε νὰ τὸ κρίνουν·
καὶ ὥσπερ γὰρ ἔν', νὰ τὸ εἰποῦν μὲ τοῦ Θεοῦ τὸν φόβον,
ἐκεῖνος δὲ νὰ τὸ στερχτῇ καὶ νὰ τὸ προσκυνήσῃ.
Ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ φλαμουριάροι ὅλοι,
ἐπιάσαν καὶ ἀνάγνωσαν τὰ ἔγγραφα ἐκεῖνα,
ἄρχισαν γὰρ λεπτομερῶς, μὲ προσεχὴν μεγάλην.

2345 σιωγγενούς 47 εἰ τα 52 εἰσιωμφωνίαις ὁπου αἰπηκαν
64 φοροίται *sic*, probably φ for θ, cf. 2462 φρῆνος for θρῆνος, and so φωρῆτε suggests θ(ε)ωρῆτε 72 λεπτώμερως

61 καὶ τοῦτον 62 ος εὐγ. καὶ φρόνημο 63 om. 64 μου om. 65 νὰ κρίνετε 67 ναντὸ τηρίση 71 ἐπεὶ ἄσαν—ἔγραφαν 72 εξάρχωσ—λεπτόμερος μὲ προσευχὴ μεγάλη

Η Ἐν τούτῳ ἐλογαρίασαν τὸ τέρμενον τοῦ χρόνου
καὶ ηὗραν, ὅτι ἐπέρασεν ἡμέρας δεκαπέντε
τὸ τέρμενον, ποῦ ἐτύχαινεν νὰ σώσῃ ὁ Ρουμπέρτος,
νὰ παραδώσῃ τὰ ἔγραφα τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας, f. 68ᵛ
τοῦ μπάϊλου του, μισὶρ Ντζεφρέ, τὸν τόπον νὰ τοῦ δώσῃ.
Ἐνταῦτα ἐκράξασιν τοὺς δύο καὶ λέγουν πρὸς ἐκείνους·
"Ἄρχοντες, ἡμεῖς εὑρίσκομεν στὰ ἔγραφα τοῦ κόντου,
" ὅπου ἔποικε τὲς συμφωνίες, ὅπου εἴδαμεν ἐνταῦτα·
" στὲς ὅποιες ἔνι ἡ βοῦλλα του καὶ ἐμᾶς ὁλῶν μετ' αὔτου·
" τὸ πῶς μὲ τρόπον κι ἀφορμὴν καὶ συμφωνίες μεγάλες
" ἄφηκεν τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ δίκαιόν του ἐδῶ εἰς τὸν τόπον.
" Λοιπόν, ἀφῶν μὲ συμφωνίες τοῦ ἄφηκεν τὸν τόπον,
" κ' ἐπέρασε τὸ τέρμενον, ἐσὺ δίκαιον οὐκ ἔχεις·
" ἐπεὶ ἔνθα εἶναι οἱ χριστιανοὶ 's ὅλην τὴν οἰκουμένην,
" τὸν νόμον καὶ τὲς ἀγωγές, οἱ συμφωνίες τὲς κλειοῦσιν."
(1060) Ἐνταῦτα γάρ, ὡς τὸ ἤκουσεν ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος,
ἀπὸ τῆς θλίψεως καὶ πικρίας, ὅπου εἶχεν ἡ καρδία του,
οὐδὲν ἠμπόρεσε ποσῶς ἀπόκρισιν νὰ στρέψῃ.
Ἐκεῖνος δὲ ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ὁλόρθα ἐσηκώθη·
μὲ προσοχήν, πραότητα ὅλους εὐχαριστᾷ τους,
ὡς τὸ ἔχουν γὰρ τὸ σύνηθος τῶν ἀφεντῶν οἱ κοῦρτες,
κ' εὐχαριστοῦσιν ἐκεινοὺς ὅπου τὸ δίκαιον κρένουν.
Ἀφῶν ἡ κρίσις ἐδόθηκεν κ' ἡ ἀπόφασις ὁμοίως, f. 69ʳ
νὰ μείνῃ τοῦ μισὶρ Ντζεφρὲ ἡ ἀφεντία τοῦ τόπου
ὅλης τῆς Πολυπόνεσος, τὸν λέγουσιν Μορέαν,
τιμὴν μεγάλην ἔποικεν ἐκείνου τοῦ Ρουμπέρτου,
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτόν· "'Αφέντη κι ἀδελφέ μου,
" πρόσεχε, μὴ τὸ βαρυνθῇς, τὸ ἔδωκεν ἡ κρίσις·
" ὅτι τὸ δίκαιον τὸ ἀπαιτεῖ, οὕτως τὸ ἔχει ὁ κόσμος.
"Ἂν θέλῃς γὰρ καὶ προθυμᾷς μετ' ἔμου νὰ ἐνεμείνῃς
" ἐδῶ εἰς τὸν τόπον τοῦ Μορέως, νὰ σ' ἔχω ὡς ἀδελφόν
μου,
" κι ὅσον κερδίσωμε ἑνομοῦ, νὰ ἐπαίρνῃς τὸ σὲ πρέπει."

2375 ὅπου 83 καὶ ἄφ. 90 ὑπόρεσε 93 ἔχει 2400 βαρυσθεὶς?

Cod. T 2373 ελὸ γάρησαν f. 39ʳ 76 ἔγραφα—κόνται τὴς ζαμπάνιας
79 εμης βρήσκομε—ἔγραφαν 80 ὀπόπεικαὶ 81 ἔνε 82 μὲ συμφ.
83 καὶ ἄφυσε 87 τὲς ἀγωγίαις εσ ὶὼ φονηὲς τὲς κλυούσι 88 τόκουσε

P Εἰς τοῦτο ἐλογάριαζαν τὸ τέρμενον τοῦ χρόνου
καὶ ηὗραν, ὅτι ἐπέρασεν ἡμέρες δεκαπέντε
τὸ τέρμενον, τὸ ἔτρεχεν νὰ ἔλθῃ ὁ Ρουμπέρτος,
νὰ παραδώσῃ τὰ ἔγραφα τοῦ κόντου τῆς Τσαμπά|νιας, f. 145r I
τοῦ μπαΐλου του, μισὲρ Τζεφρέ, τὸν τόπον νὰ τὸν δώσῃ.
Εἰς τοῦτο ἐλάλησαν τοὺς δύο καὶ πρὸς ἐκείνους λέγουν·
"Ἀφέντες, ἐμεῖς ηὑρίσκομεν στοὺς ὁρισμοὺς τοῦ κόντου,
"ποῦ ἔποικεν τὲς συμφωνίες, ποῦ εἴδαμεν ἐνταῦτα,
"στὲς ὅποιες ἔνι ἡ βοῦλλα του καὶ ἡμᾶς ὅλων μετ' αὐτον·
"τὸ πῶς μὲ τρόπον κι ἀφορμήν, μὲ συμφωνίες μεγάλες,
"ἄφηκεν τὸν μισὲρ Τζεφρὲ δίκαιον εἰς τὸν τόπον.

"Κ' ἐπέρασεν τὸ τέρμενον καὶ δίκαιον οὐκ ἔχεις·
"καὶ ὅθεν εἶναι χριστιανοὶ στὴν οἰκουμένην ὅλην,
"τὸν νόμον καὶ τὲς ἀγωγὲς οἱ συμφωνίες τὸν κλείνουν."
Εἰς τοῦτο, ὡς τὸ ἤκουσεν ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος,
ἐκ τὴν πικρίαν τὴν πολλήν, τὴν εἶχεν ἡ καρδία του,
οὐδὲ ποσῶς εὐώδωσεν ἀπόκρισιν νὰ δώσῃ.
Ἐκεῖνος ὁ μισὲρ Τζεφρὲς εὐθέως ἐσηκώθη·
μὲ προσεχή, πραότηταν ὅλους εὐχαριστεῖ τους,
ὡς τὸ ἔχουσιν συνήθεια τῶν ἀφεντῶν οἱ κοῦρτες,
νὰ εὐχαρι|στοῦσιν ἐκεινοὺς ὅπου τὸ δίκαιον κρένουν. f. 145r II
Ἀφῶν ἡ κρίση ἐγίνετον κ' ἡ ἀπόφασις ὁμοίως,
νὰ μείνῃ ὁ μισὲρ Τζεφρὲς ἀφέντης εἰς τὸν τόπον
ὅλης τῆς Πελοπόννησος, τὸν λέγουσιν Μορέαν,
τιμὴν μεγάλην ἔποικεν ἐκείνου τοῦ Ρουμπέρτου,
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτόν· "Ἀφέντη, ἀδελφέ μου,
"πρόσεχε, μὴ τὸ βαρεθῇς, τὸ ἔδωκεν ἡ κρίσις·
"ὅτι τὸ δίκαιον ἀπ' αὐτήν, οὕτως τὸ ἔχει ὁ κόσμος.
"Ἂν θέλῃς γὰρ καὶ προθυμῇς νὰ μείνῃς μετ' ἐμένα
"ἐδῶ εἰς τὸν τόπον τοῦ Μορέως, νὰ σ' ἔχω ἀδελφόν μου,
"καὶ τὸ κερδίσωμεν ὁμοῦ, νὰ ἔχῃς τὸ σὲ τρέχει."

2381 στές] ἄϊς 95 ἀπόσις

89 ἀπὸ τὴν θλήψυ καὶ πικριὰ 90 εἰμπόρεσε 92 πρὸ σέχη 93 οστόχει γὰρ το συνηθές—κόρτες 94 κρίνουν 97 πελοπόνησος 98 ουνπέρτου 2400 μὴν τὸ βαρεθῆς 1 om. 2 νανεμμώνεις 3 ὡς om. 4 καὶ ὅσα καὶρδήσομε ὅμου ναπέρνης

Η Κ' ἐκεῖνος ἀπὸ θλίψεως του οὐδὲν τὸ ἐκαταδέχτη.
2406 Ἐνταῦτα ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς κάλεσμα μέγα ἐποῖκεν,
κ' ἐκάλεσεν τοὺς ἅπαντας, μικρούς τε καὶ μεγάλους,
(1080) καὶ χαμοτσοῦκιν ἔποικεν, τὸ λέγουν οἱ Ρωμαῖοι·
κ' ἐφάγασιν κ' ἐχάρησαν, κ' ἐξυλοκονταρίσαν·
χορούς, παιγνίδια ἔποικαν, ἀριφνισμὸν οὐκ εἶχαν.
Ἐκεῖνος γὰρ ὅπου λαλῶ Ρομπέρτο ντὲ Τσαμπάνια,
ἔκραξε τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"Ἀφότου ἐγὼ ἀποείδα το τὴν ἀφεντίαν οὐκ ἔχω,
"δός με ἄλογα καὶ συντροφίαν τοῦ νὰ ἔχω ὑπαγαίνει." f. 69ᵛ
Ὡσαύτως γὰρ ἐζήτησεν ὁλῶν τῶν κεφαλάδων,
τῶν ἀρχιερέων καὶ χρήσιμων ἀνθρώπων ὅπου ἦσαν
εἰς τὴν βουλήν, κι ἀπόφασιν καὶ κρίσιν ὅπου ἐποῖκαν,
χαρτὶ νὰ τοῦ ποιήσουσιν, νὰ τὸ ἔχουσιν βουλλώσει,
τὸ πῶς ἐκρίναν κ' εἴπασιν τὴν κρίσιν ὅπου ἐδῶκαν,
εἶθ' οὕτως καὶ τὸ ἀντίγραμμα τῆς συμφωνίας ἐκείνης,
ὅπου ἦτον ποιήσοντα ἑνομοῦ ὁ κόντος τῆς Τσαμπάνιας
μετὰ τὸν εὐγενέστατον μισὶρ Ντζεφρὲν ἐκεῖνον,
νὰ τὰ βασταίνῃ μετ' αὐτὸν ἐκεῖσε εἰς τὴν Φραγκίαν,
διὰ νὰ τὸ δείξῃ τοῦ ρηγὸς κι ὁλῶν τῶν κεφαλάδων,
ὅπου ἦσαν τότε εἰς τὴν Φραγκίαν, τοῦ κόντου τῆς
Τσαμπάνιας,
διὰ νὰ μηδὲν τὸν δέξωνται χωρικὸν τῆς ὑποθέσεως.
(1100) Μετὰ χαρᾶς τὰ ἐποίκασιν κι ὅλοι τὰ ἐβουλλῶσαν.
Ἀπαύτου γὰρ τοῦ ἔδωκεν μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος
δωρήματα, χαρίσματα, διαφορικὰ καὶ πλεῖστα·
δουλωτικὰ καὶ φρόνιμα ὑπόσχεσες τοῦ ἐποῖκεν,
νὰ τὸν ὁρίζῃ, πάντοτε νὰ ἔνι ἐδικός του.
Κ' ἐκ τούτου τὸν ὡδήγεψεν καὶ συντροφίαν τοῦ ἐποῖκεν· f. 70ʳ
ἀτός του ἐδιάβη μετ' αὐτὸν μέχρι εἰς τὴν Ἀνδραβίδα,

2405 *ἐκαταδέκτη* 11 *ντζαμπάνια* 16 *χρησίμων* 25 *ἐτότε* 29 *πλείσθα*

Cod. T 2405 *του* om.—*καταδέκτη* f. 39ᵛ 6 *ἐν τούτο* 8 om. 9 *καὶ χάρησαν, κάμαν χαρες μεγάλες* 9ᵃ *φαρηα καβαλικαίψασιν, ετζάκιζαν κοντάρια* 10 *αρηφνημῶν* 14 *καὶ σὺνδροφεί να πάρο να παγένω* 16 *καὶ χρήσημων αρχοντον οπερ ήσαν* 17 om. 18 *χαρτὶ ναμ τοὺ π. τὴν κρίση ὁπου*

P Ἐκεῖνος ἐκ τὴν θλίψιν του οὐδὲν ἐκαταδέχτη. (p. 59)
Εἰς τοῦτο ὁ μισὲρ Τζεφρὲς κάλεσμα μέγα ἐποῖκεν,
καὶ ἅπαντας ἐκάλεσεν, μικρούς τε καὶ μεγάλους·

ἐφάγασιν, ἐπίασιν, ἐξυλοκονταρίσαν·
χορούς, παιγνίδια ἔποικαν ὅτι ἀριθμὸν οὐκ εἶχαν.
Ἐκεῖνος ὅπου σὲ λαλῶ, Ρουμπέρτος δὲ Τσαμπάνιας, f. 145ᵛ I
λαλεῖ τον τὸν μισὲρ Τζεφρὲ καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"Ἐγὼ ἐβλέπω ἀπ' ἐδῶ ἀφεντίαν οὐκ ἔχω·
"δός μου συντρόφους κι ἄλογα διὰ νὰ ὑπαγαίνω."
Ὁμοίως γὰρ ἐζήτησεν ὅλων τῶν κεφαλάδων,
καὶ τῶν ἀρχιερέων τε καὶ χρήσιμων ἀνθρώπων
εἰς τὴν βουλήν, κ' ἐξόφλησιν ἐκείνην τὴν ἐποῖκαν,
χαρτὶ νὰ τοῦ ποιήσουσιν, νὰ τὸ ἔχουν βουλλώσει,
τὸ πῶς ἐκρίναν κ' εἴπασιν τὴν κρίσιν ὅπου εἶδαν,
εἶθ' οὕτως καὶ τὸ ἀντίγραμμα τῆς συμφωνίας ἐκείνης,
ὅπου ἐποίησαν ὁμοῦ ὁ κόντος τῆς Τσαμπάνιας
μετὰ τὸν εὐγενέστατον μισὲρ Τζεφρὲν ἐκεῖνον,
νὰ τὰ βαστάζῃ μετ' αὐτὸν ἐκεῖ εἰς τὴν Φραγκίαν,
ὡς νὰ τὰ δείξῃ τοῦ ρηγὸς κι ὅλων τῶν κεφαλάδων,
ὁποὖσαν τότε εἰς τὴν Φραγκίαν, τοῦ κόντου τῆς Τσαμπάνιας,
διὰ νὰ μηδὲν τὸ δέξωνται ὡς χωρικὸν τὸ πρᾶγμα.
Μετὰ χαρᾶς τὰ ἔποικαν, ὅλοι τὰ ἐβουλλῶσαν. f. 145ᵛ II
Ἀπαύτου γὰρ τὸν ἔδωκεν μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος
δωρήματα, χαρίσματα, διάφορα, παμπλεῖστα·
δουλωτικὰ καὶ φρόνιμα ὑπόσχεσες τοῦ ἐποῖκεν,
νὰ τὸν ὁρίζῃ, πάντοτε νὰ ἔνι ἐδικός του.
Εἰς τοῦτο τὸν ὡδήγεψε καὶ συντροφίαν τοῦ ἐποῖκεν·
ὁμοῦ ἐδιάβην μετ' αὐτὸν ἕως τὴν Ἀνδραβίδα·

2426 τὸν δεξ. 29 πάνπλήσθα

εκάμαν 19 om. 20 εἰς τοῦτο καὶ τὸ ἀντ. της σημφο^{v}ας 21 ὁποῦ ἦτον τει ἤσωντα—ὁ κόντες 22 om. 23 διανὰβαστένη 24 να τὰ—τὸν γκεφαλ. 26 δια να μὴν τὸν δ. δια χορικὸν τοῦ κόσμου 27 επήσαν καὶ ὅλλοι τὰ βουλόσαν 29 διάφορα καὶ πλήθηα 30 βούλοτηκὰ καὶ φρόνημα εἰπόθεσες τὸπεικαὶ 31 νὰ ένε στὴς ορησμούς του 32 καὶ ἐν τοῦτο τὸνε οδείγεψαν—τὸπήκε 33 ἐδιέβη

Η *κι ἀπέκει ἐβάλθη εἰς κάτεργον κ' ἐδιάβη εἰς τὴν Φραγκίαν.*
Κι ἀφότου γὰρ ἐμίσσεψεν ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος
ἐκ τὸν Μορέαν, κ' ἐνέμεινε ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἀφέντης,
ὥρισε νὰ τὸν κράζουσιν ἀφέντην τοῦ Μορέως.
Τοὺς τόπους του κ' ὑπόθεσες, ὅπου εἶχεν νὰ διορθώνῃ,
ἀλλέως τὲς ἐκατάσταινεν ὡς φυσικὸς ἀφέντης·
ἐκόπιαζεν κ' ἐβιάζετον πάντοτε νὰ τὲς αὐξαίνῃ.
Λοιπόν, ὡς ἕνι φυσικὸν οἱ πάντες ν' ἀποθνήσκουν,
ἦλθεν κ' ἐκείνου ὁ καιρὸς ν' ἀπέλθῃ ἐκ τὸν κόσμον.
Κράζει τοὺς κεφαλᾶδες του, τοὺς ἐπισκόπους ὅλους,
ἐποίησε διάταν φοβερὴν ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον·
τὰ πάντα του ὅλα ἐδιόρθωσεν, ἔγραψεν καὶ ἐβούλλωσέ τα.
<Καὶ> εἶχεν γὰρ δύο υἱούς· τὸν πρῶτον ὠνομάζαν,
μισὶρ Ντζεφρὲ τὸν ἔλεγαν, τ' ὄνομα τοῦ πατρός του·
(1120) *τὸν δεύτερον ἐκράζασιν, Γυλιάμον τὸν ἐλέγαν,*
ἐλέγασιν τὸ ἐπίκλη του Γυλιάμο ντὲ Καλομάτα·
ἀφέντην γὰρ τὸν ἄφηκεν κάστρου τῆς Καλομάτας
μετὰ τῆς ἄλλης περιοχῆς τοῦ καστελλανικίου,
διατὶ ἦτο ἐκεῖνο τὸ ἴδιον του τῆς γονικῆς κουγκέστας. f. 70ᵛ
Ὥρισε, μὲ προφώνεσιν γλυκέα τοὺς παραγγέλλει
τοὺς κεφαλᾶδες κι ἀρχιερεῖς κι ὅλους τοὺς καβαλλαρίους,
νὰ ἔχουσιν τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ ἀφέντην κληρονόμον,
καὶ νὰ θυμοῦνται πάντοτε τὴν πολιτείαν ὅπου εἶχεν,
τὸν κόπον ὅπου ἐκόπιασεν νὰ κερδεθῇ ὁ Μορέας,
τὸ σπλάχνος κι ἀνθρωποφιλίαν ὅπου εἶχεν εἰς τοὺς πάντας.
Κι ὅσον ἀπεκατέστησεν ἐτοῦτα κι ἄλλα πλεῖστα,
ἐμεταστάθη, ὡς χριστιανός· ὁ Θεὸς νὰ τὸν συγχωρήσῃ.
Κι ὡσὰν ἐμεταστάθηκεν, καθὼς σᾶς τὸ ἀφηγοῦμαι,
θρῆνος ἐγένετον πολὺς εἰς ὅλον τὸν Μορέαν,
διατὶ τὸν εἶχαν ἀκριβόν, πολλὰ τὸν ἀγαποῦσαν
διὰ τὴν καλήν του ἀφεντίαν, τὴν φρόνεσιν ὅπου εἶχεν.

2446 εἶχεν γὰρ υἱοὺς δύο 49 καλο^{μτ} 57 ἐκοπίασεν 58 σπλάγχνος

Cod. T 2434 καὶ δηεβη 35 ἐμίσευσε 36 καὶ ἔμεινε 37 ναν τον γκράζουσι f. 40ᵛ 38 του om.—διορθωσι 39 ἐκαταιστενε 40 πάντα ναντες ἀξένη 41 ἔνε 42 ἠς ἄλον γκόσμον 44 δυάταξυ—ὁπούτον 45 βουλοσέτα 48 γουλιάμω 49 τὸ ἐπικλήν—γουλιάμο μτὲ καλαμάτα 50 ἤφυκαι καστρόν—τὶς καλαματας 51 τοῦ καστελανικού της 52 κον-

P κ᾽ ἐσέβηκεν στὸ κάτεργο, ὑπάγει στὴν Φραγκίαν.
Κι ἀφότου ἐδιέβηκεν ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος
ἐκ τὸν Μορέαν, κ᾽ ἔμεινεν μισὲρ Τζεφρὲς ἀφέντης,
ὥρισεν νὰ τὸν λέγουσιν ἀφέντην τοῦ Μορέως.
Τοὺς τόπους καὶ ὑπόθεσες, τὲς εἶχεν νὰ ὀρθώνῃ,
ἀλλέως τὲς ἐκατέσταινεν ὡς φυσικὸς ἀφέντης·
ἠγωνίζετο, ἐκόπιαζε πάντα νὰ τὰ ἀξαίνῃ.
Λοιπόν, ὡς ἕνι φυσικὸν οἱ πάντες ν᾽ ἀποθνήσκουν,
ἦλθε κ᾽ ἐκείνου ὁ καιρὸς νὰ ἀπέλθῃ ἐκ τὸν κόσμον.
Λαλεῖ τοὺς κε|φαλᾶδες του, τοὺς ἐπισκόπους ὅλους, f. 146r 1
ἐποῖκεν διάταν φοβερὴν ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον·
τὰ πάντα ἐδιόρθωσεν, γράφει κ᾽ ἐβούλλωσέν τα.
Εἶχεν καὶ δύο γὰρ υἱούς· τὸν πρῶτον ὠνομάζαν,
μισὲρ Τζεφρόε τὸν ἔλεγαν, τὄνομα τοῦ πατρός του·
τὸν δεύτερον ἐλέγασιν [μισὲρ] Γουλιάμο Καλαμάτη,
ὅτι ἐγεννήθηκεν ἐκεῖ ἐν κάστρῳ Καλαμάτας·
ἀφέντη γὰρ τὸν ἄφηκεν στῆς Καλαμάτας κάστρον (p. 60)
μὲ ὅλης τῆς περιοχῆς τοῦ καστελλανικίου·
αὐτὸ γὰρ ἦτον ἴδιον τῆς γονικῆς κουγκέστας.
Ὥρισεν, μὲ προφώνησιν γλυκέα τοὺς παραγγέλλει,
τοὺς κεφαλᾶδες, ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς καβαλλαρίους,
νὰ ἔχουν τὸν μισὲρ Τζεφρόε ἀφέντη κληρονόμον,
καὶ νὰ ἐνθυμοῦνται πάντοτε τὴν πολιτείαν, τὴν εἶχεν,

τὸ σπλάχνος καὶ φιλανθρωπίαν, ὅπου εἶχεν εἰς πάντας.
Καὶ ὅσον ἐκατέστησεν αὐτὰ καὶ ἄλλα πλέα,
μετέστη καὶ ἀπόθανεν· ὁ Θεὸς τὸν | συχωρήσῃ. f. 146r II
Καὶ ὅσον ἐμετέστησεν ὡσὰν τὸ ἀφηγοῦμαι,
φρῆνος πολλὺς ἐγίνετον εἰς ὅλον τὸν Μορέαν,
ὅτι τὸν εἶχαν ἀκριβόν, πολλὰ τὸν ἠγαποῦσαν
διὰ τὴν καλήν του ἀφεντία, τὴν φρόνησιν, τὴν εἶχεν.

2438 ὑπόθεσις 39 ἐκατέσθεναιν 53 γλυκέαν 58 σπλάγχνως
59 ἐκατέσθησεν 60 μετέσθη

κουέστας 53 παραγκέλνη 55 ναχουσιν 56 τὴν αυθεντια που 57 τὸν γκόπο 58 τὸ σπλάχνος καὶ φιλάνθῖα ὁπούχε 60 ὁ χρηστ. καὶ ο θ. νὰ τον συμπαθίσι 61 σε ταφυγοῦμαι 62 εγήνετον 64 δια τὴν γγαλοσύνη του τὴν πολη καὶ φρόνεση ὁπούχε f. 40r

Η Κι ἀφότου τὸν ἐκήδεψαν κ' ἐπράϋνεν ἡ θλῖψις,
2466 ὅλοι βουλὴν ἀπήρασιν, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
κ' ἐστέψασιν δι' ἀφέντην τους μισὶρ Ντζεφρὲ τὸν νέον.
(1140) Καὶ ὅσον ἐπαράλαβεν τῆς ἀφεντίας τὴν δόξαν,
ἄρξετον νὰ πορεύεται ὡς φρόνιμος στρατιώτης·
70 πολλὰ ἦτον προθυμότατος, φιλάνθρωπος εἰς ὅλους,
εἰς σφόδρα γὰρ ἐσπούδαζεν ν' αὐξαίνῃ τὴν τιμήν του.
Ἐν τούτῳ ἦλθε ὑπόθεσις, ἀφκράζου νὰ σὲ λέγω, f. 71r
ὅτι ὁ Ρομπέρτος βασιλεὺς τῆς Κωνσταντίνου πόλης,
ποῦ ἦτον τότε εἰς τὴν Ρωμανίαν ἀφέντης βασιλέας,
75 συνθῆκες καὶ συμβίβασες, τρόπον συμπεθερίας,
ἔποικε μὲ τὸν ρόϊ Ραγκοῦ, ρῆγαν τῆς Κατελώνιας,
νὰ ἐπάρῃ εἰς γυναῖκαν του τοῦ βασιλέως θυγάτηρ·
εἰς κάτεργα δύο τὴν ἔθεκεν μετὰ τιμῆς μεγάλης,
καβαλλαροὶ κι ἀρχόντισσες μετ' αὔτην ὑπαγαίναν.
80 Ἐκεῖ ἦλθαν κι ἀποσκάλωσαν στοῦ Ποντικοῦ τὸ κάστρον,
ὅπου ἔνι γὰρ εἰς τὸν Μορέαν, σιμὰ στὴν Ἀνδραβίδα.
Κι ὡσὰν ἦτον τὸ ἐριζικὸν κ' ἐμέλλετον τὸ πρᾶγμα,
εὑρέθη ὁ μισὶρ Ντεφρές, ὁ ἀφέντης τοῦ Μορέως,
ἐκεῖ πλησίον, τὸ λέγουσιν χώρα τοῦ Βλιζιρίου.
85 Σπουδαίως μαντᾶτα τοῦ ἤφεραν ἐκεῖσε εἰς τὸ κάστρον,
τοῦ Ποντικοῦ τὸ λέγουσιν, οὕτως γὰρ τὸ ὀνομάζουν,
τὸ πῶς ἀποσκαλώσασιν κάτεργα δύο ἐκεῖσε
(1160) <εἰς τὸν λιμένα Ποντικοῦ, καθὼς τὸ ἀφηγοῦμαι>,
ὅπου βαστοῦν τοῦ βασιλέως ἐκείνου του Ρουμπέρτου
90 τὴν θυγάτηρ, κ' ὑπάγαιναν στὸν ρῆγαν Κατελώνιας.
Τὸ ἀκούσει το ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς σπουδαίως ἐκεῖσε
ἀπῆλθε·
πεζεύγει ἀπὸ | τὸ ἄλογον, στὸ κάτεργον ἐσέβην, f. 71v
καὶ χαιρετᾷ τοῦ βασιλέως ἐκείνου τὴν θυγάτηρ,
παρακαλεῖ κι ἀξιώνει την στὴν γῆν νὰ ἔχῃ πεζέψει,
95 καὶ νὰ σεβῇ εἰς τὸ κάστρον του τοῦ νὰ παραδιαβάσῃ,

2474 ὅπου—ἐτότε 76 μετὰ τὸν ρ. 80, 86 πονδικοῦ 84 βλυζηρίου
88 om. 90 ὑπαγαίνουσι

Cod. T 2466 ὅλλη—επήρασι 67 καὶ στήσασι 68 ὅσον] οσάν
69 εἴρξατο νὰ πορεβετο *sic!* 71 αὐξάνη 72 ἤλθαν ἠπόθεσες 73 τῆς κοσταντ. 74 τότε 76 τὸ ρε ραγοῦν 77 παρη 78 την ἔβαλε
79 καβελαρὴους καὶ ἄρχοντες—επαγέναν 80 κήλθα καὶ ἀπὸσκαλώσασοι

P Ἀφῶν γὰρ τὸν ἐκήδεψαν κ' ἐπράϋνεν ἡ θλίψη,
2466 ὅλοι βουλὴν ἐπήρασιν, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
καὶ ἔστεψαν ἀφέντη τους μισὲρ Τζεφρὲ ἐκεῖνον.
Καὶ ὅσον ἐπαράλαβεν τῆς ἀφεντίας τὴν δόξαν,
ἄρχισεν νὰ περιπατῇ ὡς φρόνιμος στρατιώτης·
70 πολλὰ ἦτον προθυμότατος, φιλάθρωπος εἰς ὅλους,
καὶ σφόδρα γὰρ ἐσπούδαζεν νὰ αὐξάνῃ τὴν τιμήν του.
Εἰς τοῦτο ἦλθε ὑπόθεσις, ἄκουσε νὰ σὲ λέγω,
ὅτι ὁ Ρουμπέρτος βασιλεὺς τῆς Κωνσταντίνου πόλης,
ὅπου ἦτον εἰς τὴν Ρωμανίαν βασιλεὺς καὶ ἀφέντης,
75 συνθήκας καὶ συμβίβασιν, τρόπον | συμπεθερίας f. 146v I
ἔποικεν μὲ τὸν ρὲ Ραγγοῦν, ρῆγαν τῶν Κατελάνων,
νὰ ἐπάρῃ διὰ γυναῖκαν του τοῦ βασιλέως θυγάτηρ·
εἰς κάτεργα δύο τὴν ἔθεκαν μετὰ τιμῆς μεγάλης,
καβαλλαρέοι καὶ ἄρχοντες μετ' αὔτην ὑπαγαίναν.
80 Ἦλθαν καὶ ἐξεβήκασιν στοῦ Ποντικοῦ τὸ κάστρο,
ὅπου ἔνι δὲ εἰς τὸν Μορέαν, σιμὰ στὴν Ἀντραβίδαν.
Καὶ ὡς ἦτον τὸ ἐριζικὸ καὶ ἔμελλεν τὸ πρᾶγμα,
εὑρέθην ὁ μισὲρ Τζεφρές, ὁ ἀφέντης τοῦ Μορέως,
ἐκεῖ πλησίον, τὸ λέγουσιν χώρα τοῦ Βλιζιρίου.
85 Σπουδαίως τὸν ἐδώκασιν ἐκεῖσε τὸ μαντᾶτο,

τὸ πῶς ἀπεσκαλώσασιν δύο κάτεργα ἐκεῖσε
εἰς τὸ λιμένα Ποντικοῦ, καθὼς τὸ ἀφηγοῦμαι, (p. 61)
ὅπου βαστοῦν τοῦ βασιλέως ἐκείνου τοῦ Ρουμπέρτου
90 τὴν θυγατέραν καὶ ὑπᾶν στὸ ρῆγα Κατελώνιας.
Ὡς τὄκουσε ὁ μισὲρ Τζεφρές, γουργὰ ἐκεῖ ὑ|πάγει· f. 146v II
πεζεύει ἐκ τὸ ἄλογον, στὸ κάτεργον ἐμβαίνει,
καὶ χαιρετᾷ τοῦ βασιλέως αὐτὴν τὴν θυγατέραν
παρακαλεῖ, ἀξιώνει την στὴν γῆν νὰ ἀπεζέψῃ,
95 καὶ νὰ σεβῇ εἰς τὸ κάστρον του, νὰ περιδιαβάσῃ,

2467 ἔστευσαν 68 τῆς δόξαν 75 σιωμπεθερίας 82 ὡς ἐσήτων
90 ὑπάσιω στὸ ρῆγας 92 σεμβαίνει

81 ὀπόνε 82 τὸ ριζηκὸ καὶ μέλετο τὸ πράμα 83 2nd ὁ om. 85 μαντάτο τοῦφεραν εκεῖθεν ἀπο το κάστρο 86 γάρ om.—τον ο. 88 om. 90 τι θηγατὴρ κη πάγεναν 92 πέζέβη 93 του βασιληὸς εκείνη τὴ θ. 94 παρεκαλὴ στει γελ ἔξο νὰ εὔγη 95 καὶ νὰ περυδιαβάσι f. 41r

Η *νὰ ἀναπαυτῇ ἡμέρες δύο, κι ἀπέκει νὰ ὑπαγαίνῃ.*
Κ' *ἐκείνη, ὡς εὐγενική, μὲ τὴν βουλὴν ὅπου εἶχεν*
ἐπέζεψεν μετὰ χαρᾶς, ἐσέβην εἰς τὸ κάστρον.
Ἐκείνη ἡ μέρα ἀπέρασεν κι ἄλλη ἐξημερώνει·
τινὲς ἀπὸ τοὺς ἴδιους του καὶ συμβουλάτορές του
λέγουσιν τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ καὶ συμβουλεύουνέ τον·
"Ἀφέντη, ἐσὺ εὑρίσκεσαι ἐδῶ εἰς τὴν Ρωμανίαν
"κ' ἔχεις τὸν τόπον τοῦ Μορέως ὅπου τὸν ἀφεντεύεις·
"κι ἂν οὐ ποιήσῃς τέκνον σου νὰ τὸν κληρονομήσῃ,
"τί σὲ ὠφελοῦν τὰ πράγματα καὶ τί τὰ ἀγωνιέσαι;
"ἐδῶ πούπετε οὐ βρίσκεται γυναῖκα ὡς διὰ ἐσένα·
"κι ἀφότου ἐπρόσταξε ὁ Θεὸς κι ἀπέστειλέν την ὧδε,
(1180) *"ἐτούτη ὅπου ηὑρέσκεται τοῦ βασιλέως θυγάτηρ,*
"ἔπαρε κ' εὐλογήσου την, καὶ ποίησε την κυρά μας.
"Κι ὁ βασιλεὺς ὁ κύρης της πολλάκις κι ἂν χολιάσῃ
"καὶ βαρεθῇ το τίποτε, πάλε νὰ τὸ ἀγαπήσῃ."
Τόσα τὸν ἀναγκάσασιν καὶ τόσα τὸν ἐβίασαν· f. 72r
κράζει τοὺς φρονιμώτερους ὅπου εἶχεν μετ' ἐκεῖνον,
βουλὴν ἐζήτησε ὁλονῶν νὰ τοῦ τὴν ἔχουν δώσει,
κι ὅλοι ἀμφοτέρως εἴπασιν κ' ἐσυμβουλέψανέ τον·
"Ἀφέντη, ἐμᾶς ἀρέσει μας, καὶ ποῖσε το ἀκωλύτως."
Ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ὥλενας ἐβάσταξε τὸν λόγον,
κ' ἐσύντυχεν τοῦ βασιλέως ἐκείνου τὴν θυγάτηρ,
νὰ ἐπάρῃ τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ ἀνὴρ καὶ σύμβιόν της·
πολλοὺς τρόπους τῆς ἔδειξεν φρόνιμους, ἐπιδέξιους,
τὸ πῶς ἐβόλει νὰ γενῇ ἡ συμπεθερία ἐκείνη
καλλίον εἰς τὸν ἀφέντην τους παρὰ στὸν ῥῆγα ἐκεῖνον,
ὅπου τὴν ὑπαγαίνασιν ἐκεῖ στὴν Κατελώνιαν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ ἃ λάχῃ νὰ βαρειέσαι;
τόσα τῆς εἴπασιν πολλά, τόσα τὴν ἀναγκάσαν,
ὅτι ἐσυγκατέβηκεν κ' ἐγένετον ὁ γάμος·

2506 οὐκ εβρήσκε[τε] 18 ἐκείνης

Cod. T 2496 παγένη 97 ὀπούχε 98 εξέβη καὶ μετα χ. ἐσέβηκαι 99 μόνο μιά ἡμέρα ἐπέρασε—εξυμερόσε 2500 σἰωβουλατοράς του 1 ἐλέγαν τοῦ μισὲρ τζ.—συβουλέβουνε 2 ἠβρήσκεσε 5 τὴ σὲ φελοὺν τὰ πράματα 6 εδὸ πὸθὲν δὲν βρήσκεται—σένα 7 ἀφὸν 8 ἐβρίσκεται 9 καὶ βλογίσου

P *νὰ ἀναπαυτῇ ἡμέρες δύο κι ἀπέκει νὰ ὑπάῃ.*
Κ' ἐκείνη ἡ εὐγενικὴ μὲ τὴν βουλὴν ὅπου εἶχεν
ἐπέζεψε μετὰ χαρᾶς, ἐσέβη εἰς τὸ κάστρον.
Ἐκείνη ἡ μέρα ἐπέρασεν, ἡ ἄλλη ξημερώνει·
τινὲς ἐκ τοὺς ἰδίους του καὶ συμβουλάτοράς του
λέγουσιν τὸν μισὲρ Τζεφρὲ καὶ συμβουλεύουσίν τον·
"Ἀφέντη, ἐσὺ εὑρέσκεσαι ἐδῶ εἰς τὸν Μορέαν
"κ' ἔχεις τὸν τόπον τοῦ Μορέως ὅπου τὸν ἀφεντεύεις·
"κι ἂν οὐ ποιήσῃς τέκνον σου νὰ τὸν κληρονομήσῃ,
"τί σὲ ὠφελοῦν τὰ πράγματα καὶ τί τὰ ἀγωνιέσαι;
"ἐδῶ οὐδὲν εὑρίσκεται γυναῖκα νὰ ἐπάρῃς·
"κι ἀφῶν | ἐπρόσταξε ὁ Θεὸς καὶ ἤφερέ την ὧδε, f. 147r I

"ἔπαρε, εὐλογήσου την καὶ ποῖσε την κυρά μας.
"Κι ὁ βασιλεὺς ὁ κύρης της ἂν ἔναι καὶ χολιάσῃ
"καὶ βαρεθῇ το τίποτες, πάλιν νὰ τὸ ἀγαπήσῃ."
Τόσο τὸν ἀναγκάσασι, τόσο τὸν ἐβιάζαν,
λαλεῖ τοὺς ἐντιμότερους ὁποῦχε μετ' ἐκεῖνον,
βουλὴν ἐζήτησεν ὁλῶν νὰ τοῦ τὴν ἔχουν δώσει,
καὶ ὅλοι ἓν τὸν εἴπασιν καὶ ἐσυμβούλεψάν τον·
"Ἀφέντη μας, ἀρέσει μας, ποῖσε το ἀκωλύτως."
Ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ὥλενας ἐβάσταξεν τὸν λόγον,
κ' ἐσύντυχε τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τοῦ βασιλέως,
νὰ ἐπάρῃ τὸν μισὲρ Τζεφρὲν ἀνὴρ καὶ σύμβιόν της·
πολλοὺς τρόπους τῆς ἔδειξεν φρόνιμους, ἐπιδέξιους
τὸ πῶς ἔμελλεν νὰ γενῇ ἡ συμπεθερία ἐκείνη
κάλλιο εἰς τὸν ἀφέντη μας παροῦ εἰς τὸν ῥῆγα ἐκεῖνον,
ὅπου τὴν ὑπαγαίνασιν ἐκεῖ εἰς τὴν Κατελώνιαν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ εὔκολα | νὰ ὀκνίζῃς; f. 147r II
τόσα τῆς εἴπασιν πολλά, τόσα τὴν ἀναγκάσαν,
ὅτι ἐσυγκατέβηκεν κ' ἐγίνετον ὁ γάμος·

2500 *σιωβουλ.* 1 *σιωμβουλ.* 5 *τῆς σε ὀφ.* 7 *ἐδῶ* 14 *καὶ νὰ τοῦ* 21 *σιωμπεθ.* 26 *ἐσιωγγατέβ.*

την καὶ κάμε 10 *ἂν om.* 12 *ἀναγκάσι—τόσω* 13 *ὁποuχε* 14 *β. τοὺς εξεζήτησε δια να τόχουν δόση* 15 *ὅλλη—σηβουλεψανέ τον* 17 *ὁ πύσκοπος τῆς σόλ. εβάσταζε τὴς λόγους* 21 *ἐβόλησε* 22 *κάλυο* 23 *στὴνγκατελώνηα* f. 41r 26 *εσιὼκατέβη τὸ ληπὸν καὶ γιὼνετο*

Η *κι ἀφότου εὐλογήθησαν κ' ἐποίησαν τὴν χαράν τους,*
(1200) *τὰ κάτεργα τοῦ βασιλέως ἐστράφησαν στὴν Πόλιν.*
Λεπτομερῶς τοῦ εἴπασιν οἱ καβαλλάροι ἐκεῖνοι,
2530 *ὅπου ἦσαν μέσα εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὅπου ἐγίνη,*
κι ὁ βασιλεὺς τὸ ἀκούσει το μεγάλως τὸ ἐβαρύνθη·
ἂν εἶχεν γὰρ τὴν δύναμιν, νὰ τοῦ ἔπεφτε ἐπιδέξιον,
δείξει τὸ ἤθελεν καλὰ τοῦ μισὶρ Ντζεφρὲ ἐκείνου, f. 72ᵛ
τὸ πῶς τὸ ἔποικε ἄσκημον καὶ χωριατίαν μεγάλην
35 *τὴν θυγατέρα του νὰ εὐλογηθῇ ἄνευ θελήματός του·*
ἐπεὶ γὰρ τὸν ἐμπόδισεν 's ἐκεῖνο ὅπου ἐσκόπα,
νὰ ποιήσῃ τὴν συμπεθερίαν καὶ τὲς συμβίβασές του
μετὰ τὸν ρόϊ <ντὲ> Ραγοῦ διὰ νὰ ἔχῃ πάλε ἀπ' αὖτον
λαόν, φουσσᾶτα, συμμαχίαν στὴν μάχην τῶν Ρωμαίων,
40 *κ' ἐδάρτε τὸν ἐμπόδισε κ' ηὑρέθη ἀπεργωμένος.*
Ἐκεῖνος [γὰρ] ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ὁ ἀφέντης τοῦ Μορέως,
ὡς φρόνιμος, διακριτικός, παιδευτικὸς ὅπου ἦτον,
οὐδὲν ἐποῖκεν ἄργητα διὰ νὰ πολυμερήσῃ·
σπουδαίως πιττάκια ἔγραψεν, μαντατοφόρους στέλνει
45 *ἐκεῖσε εἰς τὸν βασιλέαν ὅπου ἦτον εἰς τὴν Πόλιν,*
παρακαλεῖ κι ἀξιώνει τον νὰ τοῦ ἔχῃ συμπαθήσει
εἰς ἐκεῖνο ὅπου ἔποικεν κ' ἐγίνετον παιδί του·
(1220) *οὐδὲν τὸ ἔποικε εἰς κακόν, οὔτε εἰς ἀλαζονείαν,*
ἀλλὰ ἔποικέ το εἰς ὄρεξιν καὶ καλλονὴν μεγάλην,
50 *ὡς ἄνθρωπος ποῦ εὑρίσκεται ἐντὸς τῆς Ρωμανίας*
μακρέα ἐκ τὸ γενολόγιν του κ' ἐκ τὸ ἰγονικόν του,
κι οὐκ ηὕρεσκεν οὐδὲ ποσῶς γυναῖκαν νὰ ἔχῃ ἐπάρει,
ὡς τοῦ ἔπρεπεν κ' ἐτύχαινεν πρὸς τὴν οὐσίαν ὅπου εἶχεν· f. 73ʳ
θεωρῶντα γὰρ κ' ἐβλέποντα τὸ πῶς κ' ἐκεῖνος ἦτον
55 *ἀπέσω εἰς τὴν Ρωμανίαν κ' εἶχε μεγάλες μάχες*
μετὰ τὸ γένος τῶν Ρωμαίων ὡσὰν κι ὁ βασιλέας·

2532 ἔπευθεν 36 εἰς ἐκείνον 37 σϋμβηβασ τέ του 50 ὅπου

Cod. T 2527 καὶ κάμαν τὴν χ. τους 29 λεπτόμερος 30 ἀπεσο ὴς αυτά—πῶς ἐγίνη 31 μεγ. τὸ πικράθη 32 νὰ τόπεφτε ὴς πιδέξυω 33 τοῦ ἤθελε 34 τὸ πῆκε ἄσκημον καὶ χοριατὴ μ. 36 ὴς κλώνον ποὺ 37 συνηβασές του 38 μετὰ το ρήγαν ται ραγοῦν νάχη πάλαι 39 σιμαχιὰ εἰς τὸ ρομαίον τὸ κράτος 40 καὶ τόρα τὸ ἐμπ. καὶ βρέθη απὲρμομένος 41 γὰρ and

P κι ἀφῶν γὰρ εὐλογήθηκεν κ' ἐκάμαν τὴν χαράν τους,
τὰ κάτεργα τοῦ βασιλέως ἐστράφησαν στὴν Πόλη.
Λεπτομερῶς τὸν εἴπασιν οἱ καβαλλάροι ἐκεῖνοι (p. 62)
τὸ πρᾶμα, τὴν ὑπόθεσιν καθὼς ἐκαταστάθη.
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς μεγάλως ἐβαρέθη·
ἂν εἶχεν γὰρ τὴν δύναμιν καὶ εἶχε ἐπιδέξιον,
δείξει τοῦ ἤθελεν καλὰ μισὲρ Τζεφρὲ ἐκείνου,
τὸ πῶς τοῦ ἔποικεν ἄσκημον καὶ χωριατία μεγάλην
νὰ εὐλογηθῇ τὴν θυγάτηρ του ἄνευ θελήματός του·
ἐπεὶ καὶ τὸν ἐμπόδισε 's ἐκεῖνο τὸ ἐσκόπα
νὰ ποιήσῃ τὴν συμπεθερίαν καὶ τὲς συμβίβασές του
μετὰ τὸν ρόε ντὲ Ραγοῦν καὶ νὰ ἔχῃ ἀπ' αὐτον
λαόν, φουσσᾶτα, δύναμιν εἰς μάχην τῶν Ρωμαίων,
καὶ τώρα τὸν | ἐμπόδισεν κ' ηὑρέθη κομπωμένος. f. 147ᵛ 1

Ἐκεῖνος ὁ μισὲρ Τζεφρὲς ἀφέντης τοῦ Μορέως,
ὡς φρόνιμος, διακριτικός, παιδευτικὸς ὡς ἦτον,
οὐδὲν ἐποῖκεν ἄργιαν τοῦ νὰ πολυμερήσῃ·
σπουδαίως πιττάκια ἔγραψεν, μαντατοφόρους στέλνει
ἐκεῖσε εἰς τὸν βασιλέαν ὅπου ἦτον εἰς τὴν Πόλιν...

's ἐκεῖνο ὅπου ἔποικεν κ' ἐγίνετον παιδίν του,
οὐδὲν τὸ ἔποικε εἰς κακόν, οὔδε εἰς ἀλαζονείαν
ἀλλὰ 's ὄρεξιν τὸ ἔποικεν καὶ εἰς καλὸν μεγάλου,
ὡς ἄνθρωπος ποῦ ηὑρίσκεται ἐντὸς τῆς Ρωμανίας
μακρέα ἀπὲ τὸ γένος του καὶ ἐκ τὸ γονικόν του,
κι οὐκ ηὕρεσκεν οὐδὲ ποσῶς γυναῖκα νὰ ἐπάρῃ,
ὡς ἔπρεπεν καὶ ἄρμοζεν πρὸς τὴν οὐσίαν, τὴν εἶχεν·
θωρῶντα καὶ ἐβλέποντα τὸ πῶς ἐκεῖνος ἦτον
ἀπέσω εἰς τὴν Ρωμανίαν κ' εἶχεν μεγάλην μάχην
μετὰ τὸ γένος τῶν Ρωμαίων ὡσὰν κι ὁ βασιλέας·

2529 λεπτώμερως 35 θηγατήρ 36 ἔπίκεν τὸν ἐπόδισε εἰς ἐκ. 37 σωμπεθ.—σωμβηβ.

---

o om. 42 πεδεύτικὸς καὶ γνοστικός ὁπου ἦτον. 44 πιτάκι 45 ὁποῦ στὴν πόλη ἦτον 46 παρεκαλὴ καὶ αξυόλη των δηανατὸν σιμπαθίσι 47 εἰς κῶον ὅπερ 48 οὐδε ὺς 49 ἀλὰ πισέ το εἰς ὄρεξυ 50 βρησκεται ουτος 51 καὶ απο τω ηγ. του 52 ηβρησκε ποσος γ. ναχη πάρη 53 εις τοῦτο ἔπρεπε καὶ τήχενε—πούχε f. 42ʳ 54 θοροντα γὰρ καὶ βλέποντα 56 ἀπὸ τὸ γένος

Η *κι οὐκ εἶχε ἀφέντην προεστὸν ἀπάνω του νὰ ὁρίζῃ·*
μὲ τὸ σπαθί του ἐκέρδισε τὸν τόπον ὅπου ἐκράτει.
Λοιπὸν ἂν θέλῃ ὁ βασιλέας τοῦτο νὰ τοῦ ἔχῃ ποιήσει
εἰς τρόπον τῆς ἀνταμοιβῆς, τὸ πρᾶγμα ὅπου ἐποῖκεν
κι ἀπῆρεν τὴν θυγάτηρ του ὁμόζυγον γυναῖκα·
λίζιος του γὰρ νὰ δουλωθῇ καὶ νὰ κρατῇ ἀπὸ ἐκεῖνον
τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντίαν ὅπου εἶχεν τοῦ Μορέως,
κι ἂν χρήζῃ τὰ φουσσᾶτα του ὁμοίως καὶ τὸ κορμί του,
ὅταν ὁρίζῃ καὶ χρειαστῇ, νὰ ἔνι εἰς ὁρισμόν του,
νὰ ἔνι μετ' αὐτον ἑνομοῦ καὶ νὰ κρατοῦν τὴν μάχην,
νὰ κουγκεστίζουν τοὺς Ρωμαίους μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου
ἔχουν.
(1240) *Ἀκούσων ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὁ Ρομπέρτος,*
οὐδὲν ἠθέλησε ποσῶς ἀπόκρισιν νὰ στέψῃ
ἕως οὗ νὰ ἐπάρῃ γὰρ βουλὴν μετὰ τοὺς ἐδικούς του.
Κράζει τοὺς κεφαλᾶδες του τοὺς πρώτους τῆς βουλῆς
του·
λεπτῶς τοὺς ἀφηγήσατο καὶ τὰς γραφὰς τοὺς δείχνει,
τὸ ὅτι τοῦ ἐμήνα ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος τοῦ Μορέως. f. 73ᵛ
Πολλὰ γὰρ ἐσυντύχασι, τὴν πρᾶξιν ἐσιδῆραν
οἱ κεφαλᾶδες ἑνομοῦ μετὰ τὸν βασιλέα.
Ἐνταῦτα οἱ φρονιμώτεροι εἶπαν κ' ἐσυμβουλέψαν,
ὅτι, ἀφότου [λέγει] ὑπόσχεται ὁ ἀφέντης τοῦ Μορέως
νὰ γένῃ λίζιος ἄνθρωπος τοῦ βασιλέως τῆς Πόλης,
τὸν τόπον του νὰ ὑποκρατῇ ἀπὸ τὸν βασιλέα,
νὰ ἐσμίξουν μὲ τὸν βασιλέα, ὁμοῦ νὰ πολεμήσουν
ὅλους τοὺς ἀντιδίκους τους ἔνθα κι ἂν τοὺς εὑροῦσιν,
ἀρκεῖ καὶ σώζει νὰ γενῇ εἰρήνη καὶ φιλία
ἀνάμεσα γὰρ εἰς τοὺς δύο ἀφέντες [τῆς] Ρωμανίας·
ἐπεὶ ἦτο ἐπιδεξιώτερον αὐτὴ ἡ συμπεθερία,
παρὰ εἰς τὸν ῥῆγαν ντὲ Ραγγιοῦν ὅπου ἔνι οὕτως μακρέα·

2562 λίζιός του 66 καὶ νὰ ἔνι

Cod. T 2558 *εκέρδεσε—ποὺ* 59 *αν ἤλθε—νὰ το ηχε πίσι* 60 *ἀντημιβὴς —πήκε* 61 *καὶ πῦρε τὴν θηγατέρα του* 62 *γνησίος του νὰ τὸν δουλοθῇ— ἀπεκλίον* 64 *ἀχρήζῃ* 65 *νὰ ἐχη στὸν ορ.* 66 *καὶ ναν* 67 *νὰ κονκουαιστήσου—πόχουν* 68 *ρουμπέρτος* 69 *νὰδόση* 70 *ὁσοὺ να ἐπάρολω* 72 *εφιγίσατο* 73 *τοτὶ τοῦ εμλώησε ἐκλίος ο μισὲρ τζεφρὲς της τοῦ μωρέος*

P *οὐκ εἶχε ἄνω του | προεστὸν ὡς νὰ τὸν διορθώνῃ·* f. 147ᵛ II
μὲ τὸ σπαθὶ ἐκέρδισεν τὸν τόπον, τὸν ἐκράτειε.
Λοιπὸν νὰ θέλῃ ὁ βασιλεὺς τοῦ νὰ τοῦ ἔχῃ ποίσει
εἰς τρόπον τῆς ἀνταμοιβῆς τὸ πρᾶγμα ποῦ τὸ ποίκε,
κ' ἠπῆρε τὴν θυγάτηρ του ὁμόζυγον γυναῖκα·
λίζιος του νὰ δουλωθῇ καὶ νὰ κρατῇ ἀπ' αὐτον
τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντίαν ὁποὖχεν τοῦ Μορέως,
κι ἂν χρήζῃ τὰ φουσσᾶτα του ὁμοίως καὶ τὸ κορμίν του,
ὅταν ὁρίσῃ καὶ χρειαστῇ, νὰ ἔνι εἰς ὁρισμόν του,
νὰ ἔναι μετ' αὐτον ἑνομοῦ καὶ νὰ κρατοῦν τὴν μάχην, (p. 63)
νὰ κουγκεστίζουν τοὺς Ρωμαίους μὲ τὰ φουσσᾶτα,
τἄχουν.
Ἀκούσας ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος,
οὐδὲν ἠθέλησε ποσῶς ἀπόκρισιν νὰ στρέψῃ
ἕως νὰ ἔχῃ τὴν βουλὴν μετὰ τοὺς ἐδικούς του.
Λαλεῖ τοὺς κεφαλᾶδες του, τοὺς πρώτους τῆς βουλῆς
του·
λεπτῶς τοὺς ἐφηγήσετον καὶ τὰς | γραφὰς τοὺς δείχνει, f. 148ʳ I
τί τὸν μηνᾷ ὁ μισὲρ Τζεφρὲς ὁ ἀφέντης τοῦ Μορέως.
Πολλὰ γὰρ ἐσυντύχασιν, τὴν πρᾶξιν ἐσιδῆραν
οἱ κεφαλᾶδες ἑνομοῦ μετὰ τὸν βασιλέα.
Εἰς τοῦτο οἱ γνωστικώτεροι λέγουν καὶ συμβουλεύουν
ὅτι, ἀφὼν ὑπόσχεται <ὁ> ἀφέντης τοῦ Μορέως
νὰ γένῃ λίζιος ἄνθρωπος τῆς βασιλείας τῆς Πόλης,
τὸν τόπον του νὰ ὑποκρατῇ ἀπὲ τὸν βασιλέαν,
νὰ ἐσμίξῃ μὲ τὸν βασιλέαν, ὁμοῦ νὰ πολεμοῦσιν
ὅλους τοὺς ἀντιδίκους τους ἔνθα νὰ τοὺς εὑροῦσιν,
πρέπει κι ἁρμόζει νὰ γενῇ εἰρήνη καὶ φιλία
ἀνάμεσον καὶ εἰς τοὺς δύο ἀφέντες Ρωμανίας·
καὶ ἦτον πιδεξιώτερον αὐτὴ ἡ συμπεθερία,
παροῦ εἰς τὸν ῥῆγα ντὲ Ραγοῦ ποῦ ἔναι τόσο μακρέα·

2572 *αἰφηγήσετον* 73 *τή τὸν ναι μηνα* 76 *σιωμβουλ.* 84 *αὐθὴ ἡ σιωμπ.*

---

74 *ἐσιωτηρώσιω* 76 *καὶ συβούλέψαν* 77 *οτι επηδι λ. καὶ ἠποσχ.* 78 *τὴς βασιληὰς πολαίου* 79 *του* om. 80 *σμύξυ—νὰ πολεμίσου* 81 *ὅλους τοὺς τοὺς αντίδυκους καἰχθροὺς ὁπου τοὺς ἔβρουν* f. 42ᵛ 83 *ἀνὰμεσό τους γὰρ τους δύο αυθέντι τῆς ρ.* 84 *πηδεξυότερο* 85 *χαρὰ εἰς τὸ ῥήγανται ραγούν—ένε*

Η *ἀφότου γὰρ δουλώνεται καὶ πρὸς τὸν βασιλέα,*
τὸν τόπον, ὅπου ἐκέρδισεν, νὰ τὸν κρατῇ ἀπ' αὗτον.
(1260) *Ἐνταῦτα ἐγίνη ἀπόκρισις πρὸς τὸν μισὶρ Ντζεφρόε*
ὅτι νὰ ἐσμίξουν στὴν Βλαχίαν, ἕνωσιν νὰ ποιήσουν,
2590 *κ' ἐκεῖ νὰ κατορθώσουσιν τὰ ἔχουν νὰ διορθώσουν.*
Ἐνταῦτα ἦλθεν ὁ βασιλεὺς στὸ κάστρον τῆς Λαρίσσου,
κ' ἐκεῖνος ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ὁ ἀφέντης τοῦ Μορέως,
ἀπὸ τὴν Θήβα ἐδιάβηκεν κ' ἐπῆρε καὶ μετ' αὗτον
ἐκεῖνον, ὅπου ἀφέντευεν ἐτότε τὴν Ἀθήναν, f. 74r
95 *μέγαν κύρην τὸν ἔλεγαν, ἀπ' αὗτον γὰρ ἐκράτει*
τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντίαν ποῦ εἶχε στὴν Ρωμανίαν,
καὶ ὅλους τοὺς φλαμουραρίους, ὅπου ἦσαν στὸν Μορέαν.
Ὅλοι μὲ αὐτὸν ἐδιάβησαν ἐκεῖσε στὴν Βλαχίαν,
στὴν Λάρισσον ἐνώθησαν μετὰ τὸν βασιλέα·
2600 *χαρὲς μεγάλες ἔποικαν ἀφότου γὰρ ἐσμίξαν,*
καὶ μετ' ἐκεῖνες τὲς χαρὲς ἀμφότεροι ἐσυντύχαν
καὶ εἶπαν κ' ἐδιόρθωσαν ἐτοῦτα ὅπου σὲ γράφω.
Πρῶτα τοῦ ἔδωκε ὁ βασιλεὺς διὰ δωρέαν καὶ προίκιον
ὅλην τὴν Δωδεκάνησον, νὰ τὴν κρατῇ ἀπ' αὗτον·
5 *δεύτερον τὸν ἐτίμησε πρίγκιπα νὰ τὸν λέγουν·*
τρίτον μέγαν δεμέστικον ὅλης τῆς Ρωμανίας·
καὶ τέταρτον νὰ πολεμῇ στὸν τόπον, ὅπου ἐκράτει,
(1280) *τὸ χαραγεῖο τῶν τορνεσίων, ὁμοίως τῶν δηνερίων.*
Ἄνθρωπος λίζιος ἐγίνετον τοῦ βασιλέως ἐνταῦτα,
10 *τὸν τόπον ὅπου ἀφέντευεν νὰ τὸν κρατῇ ἀπὸ ἐκεῖνον.*
Κι ἀπαύτου γὰρ τοῦ ἔδωκεν ἐγράφου τὰ συνήθεια,
τὰ ἐκράτει ἐτότε ὁ βασιλέας 's ὅλον του τὸ βασίλειον,
ἐνῷ τὰ ἦτον ἐπάροντα ἐκεῖνος ὁ ἀδελφός του,
ὁ Βαλδουΐνος ὁ βασιλεὺς τὰ τῶν Ἱεροσολύμων.
15 *Κι ἀφότου ἀπεκατέστησεν ἐτοῦτα ὅπου σὲ λέγω,*
ἀπηλογίαν ἀπήρασιν ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον· f. 74v

2596 ὅπου 98 μετ αὐτον 2614 βαλδουβίνος

Cod. T 2587 εκέρδεσε 88 μισὲρ τζεφρέν 89 νὰς μύξουν 90 το ἔχουν δυορθόση 91 ηρθε—στὸν γκάμπον 93 ἐπῆρε ἐκεῖ μετ' αὗτον 94 ὁπαφέντεβε 97 φλαμουριαρίους που 98 ὅλλοι μετ' αὐτον 99 στὴ λάρισων 2602 καὶ απαύτου ἐδυορθόσασι ετοῦτο που σας γράφω 3 του ἔδοσε ὁ βασιλεὰς δια δορεὰ καὶ πρίκα 5 πρὴντζηπα 6 περϋ τὸν μέγα δομαίστηκον

P *ἀφότου γὰρ δουλώνεται καὶ πρὸς τὸν βασιλέα*
τὸν τόπον, τὸν ἐκέρδισεν, νὰ τὸν κρατῇ ἀπ᾽ αὐτον.
Εἰς τοῦτο ἐγίνῃ ἡ ἀπόκρισις πρὸς | τὸν μισὲρ Τζεφρόε f. 148ʳ 11
εἰς τὴν Βλαχίαν νὰ ἐσμίξουσιν, ἕνωσιν νὰ ποιήσουν.

2590

Εἰς τοῦτο ἦλθε ὁ βασιλεὺς στὸ κάστρο τῆς Λαρίσσου,
κ᾽ ἐκεῖνος ὁ μισὲρ Τζεφρές, ἀφέντης τοῦ Μορέως,
ἀπὲ τὴν Θήβα ἐδιέβηκεν κ᾽ ἠπῆρε καὶ μετ᾽ αὗτον
αὐτόν, ὅπου ἀφέντευεν τότες εἰς τὴν Ἀθήναν,
95 *μέγαν κύρην τὸν ἔλεγαν, ἀπ᾽ αὐτοῦ γὰρ ἐκράτειε*
τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντίαν ὁποῦχεν στὸν Μορέα...

στὴν Λάρισσον ἐνώθησαν μετὰ τὸν βασιλέα·
2600 *χαρὲς μεγάλες ἔποικαν ἀφότου γὰρ ἐσμίξαν,*
καὶ μετ᾽ ἐκεῖνες τὲς χαρὲς ἀμφότεροι ἐσυντύχαν,
εἶπαν καὶ ἐδιόρθωσαν ἐτοῦτο ποῦ σὲ γράφω.
Πρῶτο τὸν δίδει ὁ βασιλεὺς διὰ δωρεὰν καὶ προῖκαν
ὅλην τὴν Δωδεκάνησον νὰ τὴν κρατῇ ἀπ᾽ αὗτον·
5 *δεύτερον τὸν ἐτίμησεν πρίγκιπα νὰ τὸν λέγουν·*
τρίτον μέγαν δεμέστικον ὅλης τῆς Ρωμανίας· (p. 64)
καὶ τέταρτον νὰ πολεμῇ στὸν τόπον, τὸν ἐκράτειεν, f. 148ᵛ 1
τὸ χαραγεῖο τῶν τουρνεσίων μετὰ τῶν δηνερίων...

10 *τὸν τόπον τὸν ἀφέντευεν νὰ τὸν κρατῇ ἀπ᾽ αὗτον.*
Κι ἀφότου γὰρ τοῦ ἔδωκεν ἐγράφως τὰ συνήθεια,

ὅπου τὰ ἔχει ἐπάρεινε ἐκεῖνος <ὁ> ἀδελφός του,
ὁ Βαλδουβῆς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἱεροσολύμων.
15 *Κι ἀφῶν ἀπεκατέστησαν αὐτὰ ὅπου σᾶς λέγω,*
ἀπελογίαν ἠπήρασιν ὁ εἷς ἀπὲ τὸν ἄλλον·

2591 στό om.—ἐκάστρο 94 εἰς] ὁ 96 στο μωρήα 2604 κρατῶ
6 δεμεσθηκον 13 ἐπάρηναι κῶως 15 ἀπεκατέσθησεν

---

7 που 8 τὴ χαραγὶ τον τορνεσὸν ὁμ. καὶ τῶν δ. 10 ὀπὰφέντεβε νὰ τον γκρατὴ απε κῶον 11 εγράφος f. 43ʳ 12 ο βασιλεύς εἰς ὅλ. τὸ β. 13 πάροντα 14 διατονι ερὸ σολήμων 15 ποῦ σοῦ λέγω 16 επήρα—απε

Η ὁ βασιλεὺς ἐδιάβηκεν ὁλόρθα εἰς τὴν Πόλιν,
κι ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἐστράφηκεν ὀπίσω εἰς τὸν Μορέαν
μὲ δόξαν καὶ περιχαρίαν διὰ τὸ ἔποικεν ἀγάπην,
τὴν ἤθελεν κι ὠρέγετον καὶ τὴν πολλὰ ἐπεθύμα.
Κι ἀφότου ἦλθε εἰς τὸν Μορέαν ὁ πρίγκιπα Ντζεφρόες
κ' ἔμαθεν ἡ ἐξαίρετος ἐκείνη ἡ γυνή του
ἡ πριγκίπισσα τῆς Ἀχαΐας, τοῦ βασιλέως θυγάτηρ,
τὸ πῶς ἰσιάστη ὁ πρίγκιπας μετὰ τὸν βασιλέα,
πρῶτα Θεὸν ἐδόξασε, χαρὰν μεγάλη ἐποῖκεν.
Ἐνταῦτα γὰρ ὁ πρίγκιπας μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος
κράζει τοὺς κεφαλᾶδες του βουλὴν νὰ τοῦ ἔχουν δώσει
τὸ πῶς νὰ διάξῃ καὶ γενῇ ἀπὸ τὰ κάστρη ἐκεῖνα
ὅπου ἐκρατοῦσαν οἱ Ρωμαῖοι στὸ πριγκιπᾶτο ἀκόμη,
τὴν Κόρινθον, Μονοβασίαν, τὸ Ἄργος καὶ τ' Ἀνάπλι.
Ἐν τούτῳ τοῦ ἀπεκρίθησαν οἱ πρῶτοι τῆς βουλῆς του·
"Ἐσὺ ἐξεύρεις, ἀφέντη μας, ὅτ' οἱ ἐκκλησίες κρατοῦσιν
"σιμὰ τὸ τρίτον τοῦ Μορέως, ὅλου τοῦ πριγκιπάτου·
"κάθονται κι ἀναπεύονται, τίποτε οὐ ψηφοῦσιν
"τὴν μάχην, ὅπου ἔχομεν ἡμεῖς μὲ τοὺς Ρωμαίους.
"Λοιπόν, ἀφέντη, λέγομεν καὶ συμβουλεύομέ σε
"νὰ τοὺς καλέσῃς, μὲ ἄρματα νὰ ἔλθουν νὰ μᾶς βοηθήσουν, f. 75r
"τὰ κάστρη ὅπου μᾶς μάχονται νὰ θέλωμεν τὰ πάρει·
"εἴ τε κι οὐδὲν τὸ ποιήσουσιν, κράτησον τὲς προνοῖες
τους."
Κι ὁ πρίγκιπας, ὡς τὸ ἤκουσεν, μεγάλως τὸ ἀποδέχτη·
ὥρισε κ' ἐκαλέσαν τους κι ἀπήλθασιν ἐνταῦτα.
Ἐζήτησέν τους συμμαχίαν, ὅλοι νὰ τοῦ βοηθήσουν,
λαόν, φουσσᾶτα μὲ ἄρματα, τὸν τόπον νὰ φυλάξῃ,
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας νὰ τὸ ἔχῃ πολεμήσει.
Κ' ἐκεῖνοι τοῦ ἀπεκρίθησαν ὅτι οὐδὲν τοῦ ἐχρεωστοῦσαν,
μόνον τιμήν, προσκύνησιν, ὡς πρίγκιπας ὅπου ἦτον,

2620 τὴν ὄρέγετον καὶ ἤθελεν 29 ἀκο$^{\mu}$ εἰς τὸ π. 30 ἤγουν τὴν Κόρ. 38 νὰ θέλ. τὰ π. is the reading of cod. T; H has: νὰ μᾶς ἔχουν βοηθήση 40 ἀποδέκτη

Cod. T 2617 εδὴ ἐβηκαι 19 διατη επήκαι 20 τὸρέγετων καὶ ἤθελε καὶ τὸ π. 21 ἤθε—ὁ πρωγκιπος τζεφρόες 24 ἐσιάστη ὁ πρωντζηπας 25 τὸν θεὸν 26 πρωγκιπος μισὲρ τζεφροες 27 β. διανα τοῦ δόσουν 28 νὰ γενὴ περὺτα κάστρη 29 κρατούσανε η ρ. ακόμι στὸ π. 30 ειγουν τὴν γκωρηθω καὶ μ. τὸ αργ. 31 τοῦ om. 32 ξεύρης 34 αναπέβονται—δε

P *ὁ βασιλεὺς ἐδιέβηκεν ὁλόρθα εἰς τὴν Πόλιν·*
μισὲρ Τζεφρὲς ἐδιέβηκεν ὀπίσω εἰς τὸν Μορέαν
μὲ δόξαν τε καὶ μὲ χαρὰν ὡς ἔποικεν ἀγάπην,
τὰ ὠρέγετον καὶ ἤθελεν καὶ τὰ πολλὰ ἐπεθύμα.
Ἀφῶν ἦλθεν εἰς τὸν Μορέαν ὁ πρίγκιπα Ντζεφρόε,
ἔμαθεν ἡ ἐξαίρετος ἐκείνη ἡ γυνή του
ἡ πριγκίπισσα τῆς Ἀχαΐας, τοῦ βασιλέως θυγάτηρ,
τὸ πῶς ἰσι|άστη ὁ πρίγκιπας μετὰ τὸν βασιλέα, f. 148ᵛ II
τὸν Θεὸν εὐχαρίστησεν, χαρὰ μεγάλη ἐποῖκεν.
Εἰς τοῦτο γὰρ ὁ πρίγκιπας μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος
λαλεῖ τοὺς κεφαλᾶδες του ὡς νὰ τὸν συμβουλέψουν,
τὸ πῶς νὰ ποιήσῃ νὰ γενῇ περὶ τὰ κάστρη ἐκεῖνα
ὅπου ἐκρατοῦσαν οἱ Ρωμαῖοι μέσα εἰς τὸ πριγκιπᾶτο,
Μονοβασία, τὴν Κόρινθο, τὸ Ἄργος καὶ τ' Ἀνάπλι.
Εἰς τοῦτο ἀπεκρίθησαν οἱ πρῶτοι τῆς βουλῆς του·
"Ἐσὺ ἠξεύρεις, ἀφέντη μας, οἱ ἐκκλησίες κρατοῦσιν
"κοντὰ τὸ τρίτο τοῦ Μορέως, ὅλον τὸ πριγκιπᾶτο·
"κάθονται, ἀναπεύονται, τίποτες οὐ φοβοῦνται
"τὴν μάχην ὅπου ἔχομεν ἐμεῖς μὲ τοὺς Ρωμαίους.
"Λοιπόν, ἀφέντη, λέγομε καὶ συμβουλεύομέ σε
"νὰ τοὺς καλέσῃς, μὲ ἄρματα νὰ ἔρθουν νὰ βοηθήσουν,
"τὰ κάστρη ὅπου μᾶς μάχονται νὰ τἄχωμεν κερδίσει·
"εἶτα οὐδὲν ἀκούσουσι, κράτησε τὲς προνοῖες τους." f. 149ᵛ I
Ὁ πρίγκιπας, ὡς τὸ ἤκουσεν, μεγάλως τὸ ὠρέχτη· (p. 65)
ὥρισεν, ἐλαλῆσαν τους καὶ ἦλθαν ἔμπροστέν του.
Ἐζήτησέν τους συμμαχίαν, ὅλοι νὰ βοηθήσουν
"τὰ κάστρη ὅπου μᾶς μάχονται νὰ τἄχωμεν κερδίσει."
Λαόν, φουσσᾶτα κι ἄρματα, τὸν τόπον νὰ φυλάξουν,
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας νὰ τὄχουν πολεμήσει.
Κι αὐτοὶ τοῦ ἀπεκρίθησαν οὐδὲν τὸν ἐχρωστοῦσαν,
μόνον τιμήν, προσκύνησιν, ὡς πρίγκιπας ὅπου ἦτον,

2618 ὁ μισέρ 27 σlωβουλ. 35 ἔχομ$^{\mu}$αιν 36 σlωβ. 41 ἔπροστεν 42 σlωμαχήαν 45 τὸ ἀπεκρ.—τὸ ἐχροσθούσαν

ψυφούσι 35 ὅπερ ἔχομεν 36 σηβουλενομέσαι 37 νάρθου 38 ποῦ 39 ει δὲ καὶ δὲν το π. κράτησε 40 τόκουσε—τὸ ορέχθη f. 43ᵛ 42 βοηθήσου 43 μὲ om. 44 ἦχε πολ. 45 τάποκρ. οτὶ δὲν το χροστούσαν 46 ὁπούτον

Η ἐπεὶν τὰ εἶχαν καὶ κρατοῦν ἀπὸ τὸν Πάπαν τὰ εἶχαν.
(1321) Ὁ πρίγκιπας ἐχόλιασεν, ὥρισε κ᾽ ἐκρατῆσαν
ὅλους τοὺς τόπους καὶ προνοῖες ἔνθα τὲς ἐκρατοῦσαν.
Κι οὐδὲν ἠθέλησεν ποσῶς τίποτε γὰρ νὰ ἐπάρῃ
ἀπὸ τὰ δίκαια τῶν προνοίων ὁλῶν τῶν ἐκκλησίων,
ἀλλὰ ὥρισε κι ἀρχάσασι νὰ χτίζουν τὸ Χλουμοῦτσι·
κ᾽ οἱ ἐπισκόποι ἀφώριζαν τὸν πρίγκιπαν ἀεννάως.
Τρεῖς χρόνους γὰρ ἐκράτησεν ὁ πρίγκιπας τοὺς τόπους
τοῦ πριγκιπάτου, σὲ λαλῶ, ὁλῶν τῶν ἐκκλησίων,
ἕως οὗ καὶ ἀποπλήρωσε τὸ κάστρον Χλουμουτσίου· f. 75ᵛ
κι ἀεννάως τὸν ἀφωρίζασιν καὶ πάντας τοὺς πριγκι-
πάτους.
Κι ἀφότου τὸ ἀποπλήρωσεν, ὡς ἤθελεν κι ἀγάπα,
φρεμενουρίους ἀπέστειλεν καὶ δύο καβαλλαρίους
στὸν Πάπαν τὸν ἁγιώτατον, ἐκεῖσε εἰς τὴν Ρώμην,
παραδηλῶντα, λέγοντα, τὸ πῶς ἔνι εἰς τὴν μάχην,
καὶ μάχεται μὲ τοὺς Ρωμαίους ἐκεῖ εἰς τὴν Ρωμάνιαν.
Εἰς τοῦτο ἐπαρακάλεσε τὲς ἐκκλησίες ὅπου εἶναι
μητροπολῖτες κι ἀρχιερεῖς, τὸ Τέμπλο κι Ὀσπιτάλιν,
νὰ τοῦ βοηθήσουν κἂν ποσῶς στὴν μάχην ὅπου εἶχεν.
Κ᾽ ἐκεῖνοι οὐκ ἠθελήσασιν ποσῶς νὰ τοῦ βοηθήσουν·
(1340) ἔβαλεν καὶ ἐκράτησαν τοὺς τόπους καὶ προνοῖες,
ὅπου εἶχαν κ᾽ ἐκρατούσασιν ᾽ς ὅλον τὸ πριγκιπᾶτο,
κι οὐδὲν ἠθέλησε τριχὸς τίποτε νὰ ἔχῃ ἐπάρει
ἀπὸ τὰ τέλη καὶ δουλεῖες ὁλῶν τῶν ἐκκλησίων,
ἀλλὰ ἔβαλεν κ᾽ ἐχτίσασιν κάστρον ἀφιρωμένον,
ὅπου φυλάττει τὸν γιαλὸν καὶ τοῦ Μορέως λιμιῶνα.
Πολλάκις, ἂν ἐχάσασιν οἱ Φράγκοι τὸν Μορέαν,
μετὰ τοῦ κάστρου ἐκεινοῦ τὸν ἤθελαν κερδίσει.
"Διὰ τοῦτο <σὲ> παρακαλεῖ, ὡς ἁγιώτατον Πάπαν,
"τοῦ νὰ ἔχῃ τὴν ἀγάπην σου καὶ νὰ τοῦ συμπαθήσῃς, f. 76ʳ
"ἐπεὶ ἂν ἐπῆραν οἱ Ρωμαῖοι τὸν τόπον τοῦ Μορέως,

2667 ἐκράτησεν 69 ἔχησ 77 ἐπήν

Cod. T 2647 ἐπὴ—ἦχα 49 τὴς ἐκρατούσα 50 γάρ om. 52 κτήσουν χλομούτζη 53 πησκόποι 56 ἔος σοὺ επλήροσε 57 om. 61 λέγ. πῶς ἐνε 63 επαρεκάλεσαν—ὼε 64 οσπι˙λὴο 65 βοηθήσουσι καὶ αυτὴ

P *ὅτι τὰ εἶχαν καὶ κρατοῦν, εἶχαν τα ἐκ τὸν Πάπαν.*
Ὁ πρίγκιπας ἐμήνυσεν, ὥρισεν, ἐκρατῆσαν
ὅλους τοὺς τόπους, τὲς προνοῖες ἔνθα τὲς ἐκρατοῦσαν.
Κι οὐδὲν ἠθέλησε ποσῶς τίποτες νὰ ἐπάρῃ
ἀπὲ τὰ δίκαια τῶν προνοίων ὅλων τῶν ἐκκλησίων,
ἀλλὰ ὥρισεν καὶ ἄρχισαν νὰ χτί<ουν> | *τὸ Χλουμοῦτσι·* f. 149r II
καὶ <οἱ> ἐπισκόποι ἀφώριζαν τὸν πρίγκιπα ἀεννάως.
Τρεῖς χρόνους τοὺς ἐκράτησεν ὁ πρίγκιπας τοὺς τόπους
τοῦ πριγκιπάτου, σὲ λαλῶ, ὅλων τῶν ἐκκλησίων,
ἕως οὗ καὶ ἀπόχτισεν τὸ κάστρο τὸ Χλουμοῦτσι·
κ' ἐκεῖνοι τὸν ἀφώριζαν καὶ πάντες πριγκιπάτου.
Καὶ ὡσὰν τὸ ἐπλήρωσεν, ὡς ἤθελεν κ' ἠγάπα,
φρεμινουρέους ἔστειλεν καὶ δύο καβαλλαρίους
στὸν Πάπα τὸν ἁγιώτατον, ἐκεῖσε εἰς τὴν Ρώμην,
παραδηλῶντας, λέγοντας, τὸ πῶς ἔναι εἰς μάχην,
καὶ μάχεται μὲ τοὺς Ρωμαίους ἐκεῖ στὴν Ρουμανίαν.
Εἰς τοῦτο ἐπαρακάλεσεν τὲς ἐκκλησίες, ποῦ εἶναι
μητροπολῖτες, ἀρχιερεῖς, τὸ Τέμπλο, τὸ Σπιτάλι,
πῶς νὰ τὸν βοηθήσουσιν στὴν μάχην ὅπου ἔχει.

Εἰς τοῦτο τοὺς ἐκράτησεν τοὺς τόπους, τὶς προνοῖες,
τὰ εἶχαν κ' ἐκρατούσασιν | *'ς ὅλον τὸ πριγκιπᾶτον,* f. 149v I
καὶ οὐκ ἠθέλησεν ποσῶς τίποτε νὰ ἐπάρῃ
ἀπὸ τὰ τέλη καὶ δουλεῖες ὅλων τῶν ἐκκλησίων,
ἀμμὴ ἔβαλεν καὶ ἔχτισαν κάστρον ἀφιρωμένον,
ὅπου φυλάττει τὸν λαὸν καὶ τοῦ Μορέως λιμέναν.
Πολλάκις ἂν ἐχάσασιν οἱ Φράγκοι τὸν Μορέαν,
μετὰ τοῦ κάστρου ἐκεινοῦ τὸν ἤθελαν κερδέσειν.
"*Διὰ τοῦτο σὲ παρακαλῶ, ὡς ἁγιώτατον Πάπαν,*
"*νὰ ἔχω τὴν ἀγάπην σου καὶ νὰ μὲ συμπαθήσῃς,*
"*ἐπεὶ ἂν ἐπῆραν οἱ Ρωμαῖοι τὸν τόπον τοῦ Μορέως,*

2657 πρηγγηπάτω 63 στούτω 70 ὅλλων τὸ ἐκ. 76 σἰωμπ. 77 ἐπεὶ ἂν ἐπ.] ἐπήγαν ἐπήραν

---

66 ουκι θελάσασι 68 ὀπουχαν 69 καὶ οὐκ ηθελησε ποσος τήποτε δια νὰ πάρη 70 καὶ σοδιὲς ὅλον f. 44r 73 π. καὶ ἐχάνασι 74 μετα τὼ κάστρο εκεινόν 75 δηα τούτο γὰρ π. τὸν οσιτατον 76 The first τοῦ om.—ναντου 77 ἔπερναν

Η "*οὐδὲν ἀφῆναν κἂν ποσῶς τὲς ἐκκλησίες τῶν Φράγκων.*"
Κι ὁ Πάπας ὁ ἁγιώτατος, ὡς τὸ ἐπληροφορέθη,
συμπάθειον ἔστειλεν εὐθέως τὸν πρίγκιπα Ντζεφρόε.
Ἀφότου εἶδε ὁ πρίγκιπας τοῦ Πάπα τὴν συμπάθειον,
χαρὰς μεγάλας ἔποικεν καὶ τὸν Θεὸν δοξάζει.
Ἀπαύτου γὰρ ἐμήνυσε νὰ ἔλθῃ ὁ μητροπολίτης,
ἐκεῖνος ὅπου λέγουσι ὁ τῆς Παλαίας Πάτρας,
ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπίσκοποι ὅπου εἶναι τοῦ σκαμνίου του,
ὁ κομεντούρης τοῦ Τεμπλίου, αὐτὸς τοῦ Ὀσπιταλίου.
(1360) Τὸν ὁρισμὸν τοὺς ἔδειξεν, τοῦ Πάπα τὴν συμπάθειον·
κ' ἐνταῦτα ὥρισε κ' ἔστρεψαν τοὺς τόπους ὅπου ἐκράτει,
καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς λαλεῖ φρόνιμα, μετ' εἰρήνης·
"Πατέρες, ἐτοῦτο ὅπου ἔποικα κι ἀπῆρα τὲς προνοῖες σας,
"οὐδὲν σᾶς φταίω, μὰ τὸν Χριστόν, ἐσεῖς τὸ φταῖτε πλέον,
"ἐπεὶ ἔπρεπε νὰ τὸ ἐξεύρετε καὶ νὰ τὸ ἐγροικᾶτε,
"ὅτι ἂν ἐπῆραν οἱ Ρωμαῖοι—ὁ Θεὸς νὰ μὴ τὸ δώσῃ,—
"τοὺς τόπους ὅπου ἔχομεν ἐδῶ εἰς τὴν Ρωμανίαν,
"οὐδὲν ἀφῆναν γὰρ ἐσᾶς διατὶ εἶστε τῆς ἐκκλησίας
"τοῦ νὰ κρατῆτε ἐδῶ προνοῖες καὶ νὰ ἔχετε προβέντες· f. 76ᵛ
"ἀλλ' οὕτως σᾶς ἠθέλασιν φονέψει κι ἀκληρήσει,
"ὡσὰν κ' ἐμᾶς τοὺς κοσμικοὺς ὅπου εἴμεθεν στρατιῶτες.
"Λοιπὸν ἐγὼ οὐδὲν ζητῶ, οὐδὲ μὲ δίκαιον πρέπει
"νὰ πολεμῆτε γαρνιζοῦν ὡσὰν οἱ προνοιατόροι·
"εἰ δὲ εἰς ἄλλες ἀφορμές, διὰ φύλαξιν τοῦ τόπου,
"διὰ συμμαχίαν κάστρου τινὸς ὅπου ἔνι ἀσεντζισμένο
"ἀπὸ τοὺς ἀντιδίκους μας, πρέπει νὰ μᾶς βοηθᾶτε,
"ὡσαύτως εἰς φουσσάτεμα ν' ἀπέλθωμεν διὰ κοῦρσο.
"Κ' εἰς ἄλλες γὰρ ὑπόθεσες διὰ συμμαχίαν τοῦ τόπου,
"πρέπει νὰ εἴμεθε ἑνομοῦ τὸν τόπον μας φυλάττειν,
(1380) "ἐπειν ἐσεῖς δίχως ἐμᾶς τίποτε οὐ χρηματεῖτε.

2684 ἐκεῖνον 86 αὐτός] ἐκεῖνος 92 ἐπείν 2707 διχώς

Cod. T 2679 καὶ ὁ π. ἁγ. ὁς το πληροφορέθη 80 ευθὴς τοῦ πριὼγκιπα τζεφρόε 82 χαρὰ μεγάλην—τὸν θῦ εὐχαρήστα 83 νὰρθη 84 ἐλέγασι τὴς παλεὰς δὲ πάτρας 85 ὁπούνε 86 κοῦμεντούρις—καὶ κιὼος τοῦ σπιτάλε 88 ποὺ ἐπικράτι 89 μετὰ 90 εἰς τοῦτο ὅπερ ἐπισα καὶ πήρα 91 ουδε σὰς πτέω ὴς φόβον θῦ μα σὴς τὸ φτέται πλέο 92 ἐπὴ πρέπει νὰ ειξεύρεται καὶ ναντὸ 93 αν ἐπερναν 96 δηα νὰ κρατ. ἐδὸ κλησιὲς καὶ νάχεται προνιες

P "οὐδὲν ἀφήνασι ποσῶς τὲς ἐκκλησίες τῶν Φράγκων."
Καὶ οὕτως, ὡς τὸ ἔμαθεν, ὁ ἁγιώτατος Πάπας,
συμπάθειον ἔστειλεν εὐτὺς τοῦ πρίγκιπα Τζεφρόε.
Κι ἀφῶν εἶδεν ὁ πρίγκιπας τοῦ Πάπα τὴν συμπάθειον,
μεγάλως εὐχαρίστησεν τὸν Κύριον τῆς Δόξης. (p. 66)
Ἀπαύτου γὰρ ἐμήνυσεν νὰ ἔλθῃ ὁ μητροπολίτης,
ἐκεῖνος, τόνε | λέγουσιν ὁ τῆς Παλαιᾶς Πάτρας, f. 149v 11
ὡσαύτως οἱ ἐπίσκοποι ποῦ ἔνι μετ' ἐκεῖνον,
ὁ κουμεντούρης τοῦ Τεμπλίου, μετὰ τοῦ Σπιταλίου.
Τὸν ὁρισμὸν τοὺς ἔδειξεν, τοῦ Πάπα τὴν συμπάθειον·
'ς αὐτὸ ὁρίζει κ' ἔγραψαν τοὺς τόπους, τοὺς ἐπῆρεν,
καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς λαλεῖ φρόνιμα, μὲ εἰρήνη·

"Οὐδὲν φταίω, μὰ τὸν Χριστόν, ἐσεῖς φταίετε πλέον,
"ἐπεὶ πρέπει, νὰ ἠξεύρετε καὶ νὰ τὸ ἐγροικᾶτε,
"ὅτι, ἂν ἐπῆραν οἱ Ρωμαῖοι—ὁ Θεὸς νὰ μὴν τὸ δώσῃ—
"τοὺς τόπους ὅπου ἔχομεν ἐδῶ εἰς τὴν Ρωμανίαν,
"οὔτε ἐσᾶς ἀφήνασιν νὰ ἔχετε ἐκκλησίες
"τοῦ νὰ κρατῆτε ἐδῶ προνοΐες, νὰ ἔχετε προβέντσιες·
"ἀλλὰ οὕτως σᾶς ἠθέλασιν φονέψει κι ἀκληρώσει...

"Λοιπὸν ἐγὼ οὐδὲν ζητῶ, οὐδὲν δίκαιον ἔνι,
"νὰ πολεμῆτε γαρνιζοῦν ὡσὰν τοὺς προνοιατόρους· (p. 67)
"ὡς δὲ εἰς ἄλλες ἀφορμές, εἰς φύλαξιν | τοῦ τόπου, f. 150r 1
"εἰς συμμαχία κάστρου τινὸς ὅπου ἔνι σεγγ<ι>ασμένον
"ἀπὸ τοὺς ἀντιδίκους μας, πρέπει νὰ μᾶς βοηθῆτε,
"ὡσαύτως κ' εἰς φουσσάτευμαν νὰ ἀπέλθωμεν εἰς κούρση.
"Καὶ εἰς ἄλλες ὑπόθεσες διὰ συμμαχίαν τοῦ τόπου,
"πρέπει νὰ εἴμεθεν ὁμοῦ τὸν τόπον μας φυλάττειν,
"ἐπεὶν ἐσεῖς χωρὶς ἡμᾶς ποσῶς οὐ χρηματεῖτε.

2680, 81, 87 *σιωμπ.* 80 *τοῦ πρήνγγηπα* 83 *μορπολήτης* 84 *ἐκιωον* 86 *τὸν κουμεντούρω τοῦ τενμπλήου* 88 *ἔγραψεν* 93 *τόν* 97 *φονέψει*] *θοναίυση* 2702 *εἰ σημαχια* 7 *ἐπιώ*

98 *καὶ μὰς—ημεστεν* 99 *οὐδὲ* f. 44v 2700 *νὰ πολεμᾶται γὰρ νηζῃ τὸ οὐδὲ μὲ δίκιο πρέπει* 1 *εἰ δὲ*] *οὐδε* 2 *ὀπόνε σεντζηὰσμένο* 3 *ἀπὸ ἐχθροὺς καὶ αντήδυκους—βοθάται* 4 *φουσα*τ' *μεν—κούρσως* 5 *δια σιμαχὲς* 6 *νὰ ἡμεστε ὁμοὺ—φυλάτη* 7 *ἐπὶ*

Η "Ἐγὼ γὰρ ἂν ἐκράτησα τῆς ἐκκλησίας τοὺς τόπους,
"οὐδὲν ἐπῆρα τίποτε νὰ λάβω εἰς διάφορόν μου·
2710 "κάστρον, θεωρεῖτε, ἔποικα διὰ σωτηρίαν τοῦ τόπου,
"διὰ ἐσᾶς κ' ἐμᾶς τὸ ἔποικα νὰ ἔνι κλειδὶν τοῦ τόπου.
"Πολλάκις ἂν ἐχάσαμεν τὸν τόπον τοῦ Μορέως,
"ἀπὸ τὸ κάστρον Χλουμουτσίου τὸν θέλομεν κερδίσει.
"Ἐν τούτῳ σᾶς παρακαλῶ ὡς ἐκκλησίας πατέρες,
15 "ἂς ἔχω τὴν συμπάθειον σας ὡσὰν κι ἀπὸ τὸν Πάπαν,
"κι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροστεν ἂς ἔχωμε ὁμοτόνιον·
"συντρέχετέ με εἰς ἄρματα, | ὡς πρέπει καὶ ἁρμόζει, f. 77r
"κ' ἐγὼ πάλε νὰ σᾶς βοηθῶ ἀπ' ὅσον κάμνει χρείαν."
Ἐνταῦτα ἐσυμπαθήστησαν κ' ἐποίησαν ἀγάπην,
20 κ' ἐτάξασιν ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ εἶναι εἰς θέλημάν του.
Ἀφότου γὰρ ἐγένετον ἐτοῦτο ὅπου σᾶς εἶπα,
αὐτὸς ὁ πρίγκιπας Ντζεφρὲς οὐδὲν εἶχεν τὴν χάριν,
νὰ ποιήσῃ τέκνον τίποτε ν' ἀφήκῃ κληρονόμον.
Ὡσὰν ἔνι τὸ φυσικὸν στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,
25 κι ὅσοι γεννοῦνται ὀφείλουσιν θάνατον ν' ἀποθάνουν,
ἔπεσεν γὰρ ὁ πρίγκιπας εἰς ζάλην τοῦ θανάτου.
(1400) Κι ὡς τὸ εἶδε γὰρ κ' ἐννοῆσε το ὅτι ἀποθάνει θέλει,
τὸν ἀδελφόν του ἔκραξε, ἐκεῖνον τὸν Γυλιάμο,
καὶ λέγει οὕτως πρὸς αὐτόν, φιλοπαρακαλεῖ τον·
30 "Ἀδέλφι μου γλυκύτατον, ἀδέλφι [μου] ἠγαπημένο,
"ἐγὼ ἀποδάρτε ἐπλήρωσα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς μου
"κ' ἐσὺ ἀπομένεις ἀπ' ἐμοῦ ἀφέντης κληρονόμος
"εἰς ὅσα γὰρ ἐκέρδισε ὁ ἀφέντης καὶ πατήρ μας,
"μὲ βίαν καὶ μόχθον δυνατόν, τὸ ἐξεύρουσιν οἱ πάντες.
35 "Λοιπόν, ἀδελφέ μου ἀγαπητέ, ἐγὼ εἶχα εἰς τὸν νοῦν μου
"νὰ οἰκοδομήσω ἐκκλησίαν, νὰ ποιήσω μοναστῆρι,
"νὰ βάλω τὸ ἅγιον λείψανον τοῦ ἀφέντου τοῦ πατρός
μας,

2722 ἐκεῖνος ὁ πρ. 31 ἀποδάρε

Cod. T 2708 τὴς τόπους 9 νὰ βάλω 10 ἔπησα νάναι κληδὶ τοῦ τόπου 11 δια σὰς καὶ μὰς τὸ ἔπηκα δια σοταρχία τοῦ τόπου 12 π. και αν εχάναμε 13 το ἤθελαν κερδύσι 14 παρεκαλῶ και προσκίωο ὸς πατέρες 15 ὰς ἔχομε σὶὼπάθηο ὸσὰν και απε 15a νὰ σὰς ἔχο φύλους καὶ αδελφοὺς ἀνθέντες καὶ πατέρες 16 ἂς ἔχ. ἀγάπ. 19 ἐσυνπαθήσασι καὶ πήσαση 20 νάναι στὸ

P "Ἐγὼ καὶ ἂν ἐκράτησα τῆς ἐκκλησίας τοὺς τόπους,
"οὐδὲν ἐπῆρα τίποτε διάφορα νὰ ἔχω.
"Ὁρᾶτε, κάστρον ἔποικα εἰς σωτηρίαν τοῦ τόπου·

"πολλάκις ἂν ἐχάσαμεν τὸν τόπον τοῦ Μορέως,
"ἀπὲ τὸ κάστρο Χλομουτσίου τὸν θέλομεν ἐπάρει.
"Ἐν τούτῳ σᾶς παρακαλῶ ὡς ἐκκλησίας πατέρες,
"ἂς ἔχω τὴν συμπάθειον σας ὡσὰν καὶ ἐκ τὸν Πάπαν,
"κι ἀπὲ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροστεν ἂς ἔχωμεν ὁμόνοιαν·
"συντρέχετέ με εἰς ἄρματα ὡς πρέπει καὶ ἀρμό|ζει, f. 150r II
"ἐγὼ πάλιν νὰ σᾶς βοηθῶ εἰς ὅσον ἔνι χρεία."
Εἰς τοῦτο ἐσυμπαθήστησαν κ' ἐποίησαν ἀγάπην,
καὶ ἔταξαν ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ ἔναι εἰς θέλημάν του.
Ἀφότου γὰρ ἐγίνετον αὐτὸ ὅπου σᾶς λέγω,
αὐτὸς ὁ πρίγκιπας Τζεφρόες οὐδὲν εἶχεν τὴν χάριν
νὰ ἔχῃ τέκνον τίποτε νὰ ἀφήσῃ κληρονόμον.
Ὡς ἔνι γὰρ τὸ φυσικὸν στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,
κι ὅσοι γεννῶνται ὀφείλουσιν θάνατον ἀποθάνει,
ἔπεσεν καὶ ὁ πρίγκιπας εἰς ζάλην τοῦ θανάτου.
Ὡς εἶδεν καὶ ἐννόησεν ὅτι ἀποθάνει θέλει,
τὸν ἀδελφόν του ἐλάλησεν ἐκεῖνον τὸν Γουλιάμον,
καὶ λέγει οὕτως πρὸς αὐτόν, φιλοπαρακαλεῖ τον·
"Ἀδέλφι μου γλυκύτατον καὶ πολυαγαπημένον,
"ἐγὼ ὁρῶ, ἐπλήρωσεν ὁ χρόνος τῆς ζωῆς μου,
"κ' ἐσὺ ἀπομένεις ἐδῶ ἀφέντης κληρονόμος
"ἀπ' ὅσον γὰρ ἐκέρδισεν ὁ ἀφέντης <ὁ> πατήρ μας,
"μὲ βίαν καὶ μόχθον δυνατὸν ὡς τὸ ἠξεύρουν πάντες. f. 150v I
"Λοιπόν, ἀδέλφι μου καλόν, ἐγὼ εἶχα εἰς τὸν νοῦ μου (p. 68)
"νὰ οἰκοδομήσω ἐκκλησίαν, νὰ ποίσω μοναστῆρι,
"νὰ θέσω τὸ ἅγιον λείψανον τοῦ ἀφέντου καὶ πατρός μας,

2719 ἐσιωμπαθήθησαν 32 κληρηνόμος 36 ὠκωδομήσω

θέλ. 21 ἐγιώετον 22 εκιῶος 23 τέκνον εξ αυτὸν νὰφυσι 24 εν τὸ φυσ. 25 επὴ λυπὸν ὅση γενηθοῦν ὀφύλουν ὀποθάνη 26 ἐπ. γὰρ καὶ ὁ 27 καὶ γνόρησε κι os τὸ πληροφορέθη 27a πὼς μέλη δηανὰ πὴ καὶ αὐτὸς ποτηρή τοῦ θανάτου 29 φιλὸπαρεκαλή τον 30 μου om. 31 εγὼ ἐδὰ μέλη πληρὸ τὰ ἔτη 32 καὶ σένα φίνο ἀπεμοῦ αὐθέντη κληρονόμων 34 ξεύρουσιν 35 ἀδέλφυ μου ἠγαπαταί 37 τὰ ἅγια λήψανα ταυθέντι

Η "κι οὐδὲν τὸ ἐκατευόδωσα ἀπὸ τὲς ἁμαρτίες μου.
"Διὰ τοῦτο σὲ παρακαλῶ, ἀξιώνω καὶ φορτώνω, f. 77ᵛ
"ἀφῶν οὐδὲν ἠμπόρεσα νὰ τὸ κατευοδώσω,
"ποίησε το, ἀδελφούτσικε, νὰ ἔχῃς τὴν εὐχήν του,
"ἐκείνου τοῦ πολυπαθῆ τοῦ ἀφέντου καὶ πατρός μας·
"κι ἂς βάλουσιν τὸ λείψαναν ἐκεῖσε εἰς τὸ κιβοῦριν
"κι ἀπαύτου πάλε ἂς βάλουσιν πλησίον τὸ ἐδικόν μου.
"Καὶ διόρθωσε, καλὲ ἀδελφέ, νὰ ἔχῃ τὸ μοναστῆρι
"ψάλτες γὰρ καὶ λειτουργούς, νὰ ἔχουν τὴν ζωήν τους,
(1420) "διὰ νὰ μᾶς μνημονεύουσιν εἰς αἰῶνας αἰώνων.
"Καὶ μετὰ τοῦτο, ἀδελφέ, λέγω καὶ συμβουλεύω,
"νὰ ἐπάρῃς γὰρ γυναῖκα σου νὰ ἔνι ὁμόζυγή σου,
"ὅπως νὰ ποίσῃς μετ' αὐτὴν τέκνα καὶ κληρονόμους
"διὰ νὰ κληρονομήσουσιν τὸν κόπον τοῦ πατρός μας."
Ἀφότου γὰρ ἐδιόρθωσεν ὁ πρίγκιπας Ντζεφρόης
τὰ πάντα ὅλα ὅπου ἔπρεπεν ὡς φρόνιμος διορθώσει,
τὸ πνεῦμα του ἐπαρέδωκεν κι ἀπῆραν το οἱ ἀγγέλοι·
κι ὅσοι τὸ ἀκούετε, λέγετε· ὁ Θεὸς τοῦ συμπαθήσῃ.
Ἐνταῦτα γὰρ οἱ ἀρχιερεῖς κ' οἱ φλαμουριάροι ὅλοι
ἐστέψασιν διὰ πρίγκιπα ἐκεῖνον τὸν Γυλιάμο,
τὸν ἀδελφὸν τοῦ πρίγκιπος ἐκείνου τοῦ Ντζεφρόη,
ὅστις καὶ γὰρ ἐξέβηκεν ἄνθρωπος ἐπιδέξιος,
φρόνιμος καὶ κοπιαστὴς εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους,
ὅπου νὰ ἐγεννήθησαν εἰς μέρη Ρωμανίας·
καὶ ἦτον <καὶ> φιλάνθρωπος, οἱ πάντες τὸν ἀγαποῦσαν. f. 78ᵛ
Κι ἀφότου ἐπαράλαβε τὴν ἀφεντίαν τοῦ τόπου,
ηὗρεν ὅτι ἐκρατούσασιν ἀκόμη οἱ Ρωμαῖοι
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας κ' ἐκεῖνο τῆς Κορίνθου,
ὡσαύτως γὰρ τοῦ Ἀναπλίου ποῦ ἔνι πλησίον τοῦ Ἄργου,
(1440) τὰ ὅποια κάστρη εἶχασιν τοὺς πρώτους γὰρ λιμιῶνες,

2740 ὑπόρεσα 66 ὅπου

Cod. T 2738 *τὴς ἁμαρτ.* 39 *παρεκαλὼ* 40 *εμπόρεσα νὰ μτὼ καταβοδώσει* 41 *κάμετο ακρηβὲ ἀδελφέ* 42 *του πολλὰ παθὴ ταυθέντη τοῦ π. μας* 45 *καὶ ὁρθωσε καλέ ἀ. νάχη* 46 *ψ. καὶ λητ. καλούς καὶ νάχουν* 47 *σεό να των εὄνων* 48 *συβουλέβω* 49 *ένε* 51 *τὸν τόπον* 53 *ὅλλα τὸπρεπαν ὸς φ. ὀπούτον* 54 *ἐπ. εἰς τὸν θεὸν καὶ πλάστη* 55 *στὸν βασιλέα*

P "κι οὐδὲν τὸ ἐκατευόδωσα ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν μου.
"Διὰ τοῦτο ἀξιώνω σε, πολλὰ παρακαλῶ σε,
"ἐπεὶ οὐδὲν εὐόδωσα νὰ τὸ ἔχω ποιήσει,
"ποῖσε το, ἀδελφούτσικε, νὰ ἔχῃς τὴν εὐχήν του,
"τοῦ πολυπόθητου ἐκεινοῦ ἀφέντου καὶ πατρός μας·
"κι ἂς βάλουσιν τὸ λείψανον ἐκεῖ εἰς τὸ κιβοῦριν
"<καὶ> ἀπαύτου πάλι ἂς βάλουσιν πλησίον τὸ ἐδικόν μου.
"Καὶ ὄρθωσε, καλὲ ἀδελφέ, νὰ ἔχῃ τὸ μοναστῆρι
"ψάλτες καλοὺς καὶ λειτουργούς, νὰ ἔχουν τὴν ζωήν τους,
"τοῦ νὰ μᾶς μνημονεύουσιν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.
"Καὶ μετὰ τοῦτο, ἀδελφέ, λέγω καὶ συμβουλεύω,
"νὰ ἐπάρῃς καὶ γυναῖκα σου νὰ ἔνι ὁ|μόζυγός σου, f. 150v 11
"ὅπως ποιήσῃς μετ' αὐτὴν τέκνα καὶ κληρονόμους
"τοῦ νὰ κληρονομήσουσιν τὸν κόπον τοῦ πατρός μας."
Ἀφότου ἐδιόρθωσεν ὁ πρίγκιπας Τζεφρόες
τὰ πάντα ὅσα ἔπρεπεν καὶ ἤθελεν ἀτός του,
τὸ πνεῦμα ἐπαρέδωκεν εἰς χεῖρας τοῦ Κυρίου.

Εἰς τοῦτο οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ φλαμουριάροι ὅλοι
ἔστεψαν διὰ πρίγκιπαν ἐκεῖνον τὸν Γουλιάμον,
τὸν ἀδελφὸν τοῦ πρίγκιπος ἐκείνου τοῦ Τζεφρόε,
ὅστις πολλὰ ἐξέβηκεν ἄνθρωπος ἐπιδέξιος,
φρόνιμος καὶ κοπιαστὴς εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους,
ὅπου νὰ ἐγεννήθηκαν στὸ μέρος Ρωμανίας·
καὶ ἦτον καὶ φιλάνθρωπος, πάντες τὸν ἠγαποῦσαν.
Ἀφότου ἐπαράλαβε τὴν ἀφεντίαν τοῦ τόπου,
εὗρεν καὶ ἐκρατούσασιν ἀκόμη οἱ Ρωμαῖοι
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας κ' ἐκεῖνο τῆς Κορίνθου,
ὡσαύτως καὶ τοῦ Ἀναπλίου | πλησίον δὲ τοῦ Ἄργους, f. 151r 1
τὰ ὁποῖα κάστρη εἶχασιν τοὺς πρώτους <τοὺς> λιμιῶνας,

2739 ἀξιόσαι 42 ἐκείνου τοῦ πολητ. 48 *slwβ.* 49 ὁμόζηγόν σου 53 τός του 60 κοπιασθής

τὸν ουρανὸν καὶ αυτὸς τοῦ σηχορέση f. 45v 56 γὰρ om. 57 γουλιάμον 58 ταὐθέντη τοῦ τζεφροέ 59 ὀπήος γὰρ—αἰπυδέξιος 60 τοὺς στρατιότες 62 καὶ om.—φυλοενάρετος ὅλη τον ἠγαποῦσαν 63 ἐπαρέλαβε 64 κρατούσασι 66 γὰρ καί τοῦ ἀν. το ἐνπλησίο τοῦ αρ' 67 τὰ πία τοὺς π. λημιὄνας

Η ὅπου ἔρχονταν τὰ πλευτικὰ τοῦ βασιλέως Ρωμαίων,
κ' ἠφέρνασιν σωτάρχισιν κι ἀνθρώπους τῶν ἀρμάτων.
2770 Ἰδὼν ἐτοῦτο ὁ πρίγκιπας μεγάλως τὸ ἐβαρύνθη,
λέγας γὰρ ὅτι ἐὰν οὐδὲν ἔχῃ τὰ κάστρη ἐκεῖνα,
οὐδὲν πρέπει νὰ τὸν λαλοῦν πρίγκιπα τοῦ Μορέως.
Ἐν τούτῳ ἀτός του ἐσκόπησεν ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
κ' ἐζήτησεν κι ἀλλῶν βουλὴν κ' ἰσιάστησαν μετ' αὖτον·
75 ὅτι ἂν οὐκ ἔχῃ πλευτικὰ τὴν θάλασσαν κρατήσει,
νὰ μὴ ἔρχεται σωτάρχισις εἰς τὰ εἰρημένα κάστρη,
ποτὲ οὐ κυριεύει τα οὐδὲ κερδίσει τὰ ἔχει.
Μαντατοφόρους ἔστειλεν στὸν δοῦκαν Βενετίας
κ' ἰσιάστησαν μὲ τὸ Κουμοῦ εἰς τέτοιες συμφωνίες·
80 τοῦ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ Κουμοῦ ἕως ὅτου νὰ κερδίσῃ
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας κ' ἐκεῖνο τὸ Ἀνάπλι,
τέσσαρα κάτεργα καλὰ μὲ τὴν ἀρμάτωσίν τους· f. 78v
κ' ἐκεῖνος νὰ δώσῃ τοῦ Κουμοῦ τὸ κάστρον τῆς Κορώνης
μὲ τὰ χωρία, περιοχὴν ὁμοῦ μὲ τὴν Μεθώνην,
85 νὰ τὰ ἔχῃ εἰς κληρονομίαν τὸ Κουμοῦ τῆς Βενετίας·
κι ἀπαύτου γὰρ καὶ ἔμπροστεν κερδίζοντα τὰ κάστρη,
(1460) νὰ δίδῃ πάντα ἡ Βενετία διὰ φύλαξιν τοῦ τόπου
κάτεργα δύο καὶ μοναχά, νὰ ἔχουσι τὸν λαόν τους·
κι ὁ πρίγκιπας νὰ ἐκπληρῇ τὴν ἔξοδόν τους ὅλην,
90 τὸ λέγουσιν πανάτικα, ἄνευ τῆς ρόγας μόνης.
Καὶ οὕτως ὡσὰν ἐδιόρθωσεν ὁ πρίγκιπας ἐτοῦτο,
ἐδιόρθωσε τοῦ νὰ γενῇ τὸ σέντζιον τῆς Κορίνθου.
Ἐνταῦτα ὁρίζει, γράφουσιν τῶν Ἀθηνῶν τοῦ ἀφέντου,
Μέγαν Κύρην τὸν ἔλεγαν ἐκεῖνον τὸν ἀφέντην,
95 ν' ἀπέρχεται εἰς βοήθειαν στὸ σέντζο τῆς Κορίνθου.
Ἀπαύτου γὰρ ἀπέστειλεν στὸν δοῦκα τῆς Νηξίας,
στοὺς τρεῖς ἀφέντες τοῦ Εὔριπου κ' εἰς ὅλους τῶν νησίων,

. 2791 ἐτότε 97 εὐρίπου

Cod. T 2768 ὁπόρχοντα 69 καὶ φέρνασι 70 τὸ βαρέθη 71 λέγοντας ὅτι αν οὐδὲν πάρη τὰ κάστρη που πρ^{α} μὶω^{α} 73 ὁπουτον 74 καὶ συάστησαν μεδαύτον 76 μὶὼ—σὸτάρχησι 77 τάχει 79 καὶ συάστηκαι 80 ὅτι να δόσι τὸ κ. καὶ ὅσω νὰ κερδαίσι 81 ταναπλήου 82 τέσερα—με τὴν ἀρματοσήα τους 83 ροινης^{κο} f. 46r 84 μιθώνη 85 να τάχουν 86 καὶ

P *ὅπου ἔρχονταν τὰ πλευτικὰ τοῦ βασιλέως Ρωμαίων*
κ' ἠφέρασιν σωτάρχισιν κι ἀνθρώπους τῶν ἁρμάτων.
Ἰδὼν ἐν τούτῳ ὁ πρίγκιπας πολλὰ τὸν ἐβαρύνθη·
λέγει, ἐὰν οὐδὲν ἔχῃ τὰ κάστρη γὰρ ἐκεῖνα,
οὐδὲν πρέπει νὰ τὸν λαλοῦν πρίγκιπαν τοῦ Μορέως.
Εἰς τοῦτο ἀτός του ἐσκόπησεν, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
ἐζήτησεν κι ἄλλων βουλὴν ὅπου ἤσασιν μετ' αὐτον·
ὅτι ἂν οὐκ ἔχῃ πλευτικὰ τὴν θάλασσαν κρατῆσαι,
νὰ μὴ ἔρχεται σωτάρχιση στὰ εἰρημένα κάστρη, (p. 69)
ποτὲ οὐ κυριεύει τα ἄλλ' οὐδὲ ἔχει τὰ θέλει.
Μαντατοφόρους ἔστειλεν στὸν δοῦκαν Βενετίας,
κ' ἰσιάστησαν μὲ τὸ Κουμοῦν, οὕτως ἐσυμφωνῆσαν·
καὶ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ Κουμοῦν ἕως οὗ νὰ κερδίσῃ
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας κι αὐτὸ τοῦ Ἀναπλίου,
τέσσαρα κάτεργα καλὰ μὲ τὴν ἁρμάτωσίν τους· f. 151r II
κι αὐτὸς νὰ δώσῃ τοῦ Κομοῦν τὸ κάστρον τῆς Κορώνης
μὲ τὰ χωρία καὶ περιοχὴν ὁμοῦ μὲ τὴν Μοθώνην,
νὰ τὰ ἔχῃ εἰς κληρονομίαν Κομοῦν τῆς Βενετίας·
καὶ ἀπαυτοῦ καὶ ἔμπροστεν κερδαίνοντα τὰ κάστρη,
νὰ δίδῃ πάντα ἡ Βενετία διὰ φύλαξιν τοῦ τόπου
κάτεργα δύο μοναχά, νὰ ἔχουν τὸν λαόν τους·
κι ὁ πρίγκιπας νὰ ἐκπληρῇ τὴν ἔξοδόν τους ὅλην,
τὸ λέγουσιν πανάτικα, ἄνευ τῆς ρόγας μόνον.
Καὶ οὕτως, ὡς ἐδιόρθωσεν ὁ πρίγκιπας ἐτοῦτο,
ὥρθωσε ὅτι νὰ γενῇ τὸ σέντζο τῆς Κορίνθου.
Ἐνταῦτα ὁρίζει, γράφουσιν ἀφέντην τῆς Ἀθήνας,
Μέγαν Κύρην τὸν ἔλεγαν ἐκεῖνον τὸν ἀφέντη,
νὰ ἀπέλθῃ εἰς βοήθειαν στὸ σέτζο τῆς Κορίνθου.
Ἀπ' αὐτοῦ πάλιν ἔστειλεν στὸν δοῦκαν τῆς Ἀξίας,
στοὺς τρεῖς ἀφέντες Εὔριπου καὶ | ὅλων τῶν νησίων, f. 151v I

2774 ἄλλω βουλὴν καὶ ἤσασαν 76 σωτάρχησιν 77 αλου δε ἔχει
79 ἐσιωμφ. 86 ἔπροστεν 97 στου—εὐρήπου

ά. δὲ καὶ εμπροσθέ κερδύσοντα 88 καί om.—νάχουσιν 90 πανιάτηκα—μῶνο
92 τὰσέντζο 93 γράφουν του τῆς ἀθίνου ταὐθέν᾽ 94 τὸν ἔλεγαν οὗτος τὸν ονωμάζαν 95 εἰς β. του στὰσέδυο τῆς κ. 96 τῆς ἀξύας 97 τὶς εγρήπου καὶ εἰς ὁλ᾽ το᾽σιον

Η *νὰ ἔλθουν μετὰ δύναμης ἀρμάτων καὶ φουσσάτων·*
κι ἀφότου ἀπεσώσασιν ἐκεῖσε εἰς τὰ φουσσᾶτα,
ἐδιόρθωσεν ὁ πρίγκιπας τὸν παρακαθισμόν τους.
Λοιπόν, διατὶ ἔνι τὸ βουνὶ τοῦ κάστρου τῆς Κορίνθου
πλατὺ καὶ μέγα, φοβερόν, κι ἀπάνω ἔνι τὸ κάστρον,
εὑρίσκεται πρὸς μεσημβρίαν τοῦ ἐκεινοῦ τοῦ κάστρου
ὁκάτι ἕνα βουνόπουλον, τραχῶνι γὰρ μὲ σπήλαιον. f. 79r
Κι *ὁρίζει ἐνταῦτα ὁ πρίγκιπας κι ἀπάνω ἔχτισε κάστρον,*
Μοῦντ Ἐσκουβὲ τὸ ὠνόμασαν, οὕτως τὸ κράζουν πάλε·
(1480) *κι ἀπὸ τὴν ἄλλην γὰρ μερέαν, τὸ λέγουσιν πρὸς ἄρκτον,*
ὁ Μέγας Κύρης ἔποικεν κάστρο ἐδικό του ἐκεῖσε.
Ἐβάλασιν σωτάρχισιν, σκουταροτζαγρατόρους,
καὶ τόσα τοὺς ἐστένεψαν τοὺς Κορινθαίους ἐνταῦτα,
ὅτι [ποσῶς] οὐκ εἶχαν ἀπάδειαν ξύλο κανὲν νὰ ἐμπάσουν,
οὐδὲ σωτάρχιση καμμία νὰ τοὺς ἐμπῇ ποθόθεν·
μόνι τὸ ὕδωρ τὸ πολὺ τῶν βρύσων καὶ πηγάδων,
ὅπου εἶναι ἀπάνω στὸ βουνὶ ἀπέσω εἰς τὸ κάστρον,
αὐτόνο εἶχασι πολύ, καὶ ποῖος νὰ τοὺς τὸ ἐπάρῃ;
Λοιπόν, ἂν ἤθελα λεπτῶς νὰ σὲ τὰ ἔγραψα ὅλα
ὅσα καὶ γὰρ ἐγίνησαν στὸ σέντζο τῆς Κορίνθου,
πολλὰ ἠθέλαν βαρεθῆ ἐκεῖνοι ὅπου τὸ ἀκοῦσιν.
Ἀλλὰ ἐκ τὴν στένεψιν τὴν πολλὴν ποῦ εἶδαν ἐκεῖνοι
οἱ ἀπέσω,
ὅτι ποθὲν οὐκ ἠμποροῦν νὰ ἔχουσι βοήθειαν,
ἔπεσαν εἰς συμβίβασιν κ' ἐδώκασιν τὸ κάστρον,
μεθ' ὅρκου γὰρ καὶ συμφωνίες, νὰ ἔχουν τὲς προνοῖες
τους,
καθὼς κ' οἱ ἕτεροι Ρωμαῖοι τοῦ πριγκιπάτου ὅλου.
Ἀφότου γὰρ ἐκέρδισεν ὁ πρίγκιπας Γυλιάμος f. 79v
τὸ κάστρον τὸ βασιλικόν, ἐκεῖνο τῆς Κορίνθου,
ὥρισε καὶ ἐβάλασιν σωτάρχισιν μεγάλην

2801 *τῶ κάστρο* 6 *μοῦν ντὲ σκουβέ* 11 *ξύλα κάν*[ε] *νὰ ἐμπ.* 19 *ὅπου* 20 *ὑποροῦν*

Cod. T 2798 *δυνάμεως* 99 *εκ. ης τα φουσάτα* 2801 *ένε—τὸ κάστρο της κορίνθος* 2 *ένε κάστρο* 3 *ησε κλῶο το κάστρο* 4 *ὀκάπηο ένα β. τρακόδι μὲ τὸ σπ.* 5 *ὁ πρίγκιπος—κτήζουν* 6 *μοῦντε σκουφέ* 7 *απε—γαρ] δὲ* 8 *μέγα* 10 *τώσο—τοὺς κορινθίους ταῦτα* 11 *οὐκ εἴχασει σοτάρχησι νὰ*

P *νὰ ἔλθουσι μὲ ἄρματα καὶ δύναμιν φουσσάτου·*
κι ἀφότου ἀπεσώσασιν ἐκεῖσε τὰ φουσσᾶτα,
2800 *ἐδιόρθωσεν ὁ πρίγκιπας τὸν παρακαθισμόν του.*
Λοιπόν, ὡς ἔνι τὸ βουνὶν τοῦ κάστρου τῆς Κορίνθου
πλατὺ καὶ μέγαν, φοβερόν, κι ἄνω ἔνι τὸ κάστρον,
εὑρίσκεται πρὸς μεσηβρίαν ἐκείνου δὲ τοῦ κάστρου
ὁκάτι ἕνα βουνόπλαγον, τραχῶνι γὰρ καὶ σπήλαιον.
5 *Ἐνταῦτα ὁρίζει ὁ πρίγκιπας καὶ ἄνω χτίζουν κάστρον,*
Μοῦνt Ἐσκουβὲ τὸ ὠνόμαζαν, οὕτως τὸ λέγουν πάλιν·
καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην <τὴν> μερίαν, τὸ λέγουσιν πρὸς ἄρκτον,
ὁ Μέγας Κύρης ἔποικε κάστρον ἐκεῖ ἐδικόν του.
Ἐλάβασιν σωτάρχισιν, σκουταροτζαγρατόρους,
10 *καὶ τόσον τοὺς ἐστένεψαν τοὺς Κορινθαίους εἰς τοῦτο,*
ὅτι ἄδειαν οὐκ εἴχασιν ξύλα διὰ νὰ πάρουν,
οὐδὲ ποσῶς σωτάρχιση πούπετε νὰ τοὺς ἔμπῃ· f. 151v 11
μόνον τὸ ὕδωρ τὸ πολὺ τῶν βρύσων καὶ πηγάδων
ὅπου ἔνι ἄνω στὸ βουνὶν ἀπέσω εἰς τὸ κάστρο,
15 *μόνον αὐτὸ εἴχασιν πολύ, καὶ τίς νὰ τοὺς τὸ ἐπάρῃ;*
Λοιπόν, ἂν ἤθελα λεπτῶς ὅλα νὰ σὲ τὰ γράψω (p. 70)
ὅσα καὶ ἂν ἐγίνησαν στὸ σέντζο τῆς Κορίνθου,
πολλὰ ἤθελαν βαρεθῆ αὐτοὶ ὅπου τὰ ἠκοῦσι.
Ἀλλὰ ἐκ τὴν στένεψιν τὴν πολλὴν ὅπου εἶδαν ἐκεῖ ἔσω,
20 *ὅτι πουθὲν οὐκ ἠμποροῦν νὰ ἔχουσιν βοήθεια,*
ἔπεσαν εἰς συμβίβασιν καὶ ἔδωκαν τὸ κάστρον
μεθ' ὅρκου καὶ μὲ συνφωνίες νὰ ἔχουν τὲς προνοῖες τους,
καθώσπερ καὶ οἱ ἕτεροι Ρωμαῖοι τοῦ πριγκιπάτου.
Ἀφότου γὰρ ἐκέρδισεν ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος
25 *τὸ κάστρο τὸ βασιλικόν, ἐκεῖνο τῆς Κορίνθου,*
ὥρισεν καὶ ἐβάλασιν σωτάρχισιν μεγάλην

2807 ἄκτων 11 ἀδίαν 12 σοτάρχησιω 13 πολιὼ 20 ἠποροῦν
21 σιωβήβασιν 23 πρηνγγηπάτον

εμπόσουν 12 οὐδὲ κηβέρνησην κὰμιὰ ναντοὺς εμπῆ ποθόδεν 13 μόνο f. 46v
14 ὁπόναι—βουνό 15 αὐτούνο—ναμτοὺς το π. 16 νὰ σοῦ τὰ εγράφω ὅλα
17 ὁσαν καὶ αν ἐγ. στὰσέδιο 18 τόθελαι β. ὁπιος τὸ ἤθελε ακούσι 19 ὁποὺ
—οἱ om. 20 ποθόθεν οὐκ ιωμποροὺν νὰ ἔχουνσιν 22 μεθόρκον 24 ὁφόντου
γὰρ ἐκέρδεσε ὁ πρίγκιπα γουλιάμος

Η ἀπὸ λαοῦ καὶ ἄρματα, ὡς ἔπρεπεν κι ἁρμόζει.
(1501) Κ' ἐνταῦτα κράζει πρότερον ἀρχὴ τὸν Μέγαν Κύρην,
καὶ μετὰ ταῦτα ἅπαντας, ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες,
2830 <καὶ οὕτως εἶπε πρὸς αὐτοὺς μετὰ μεγάλης γνώμης·>
"Συντρόφοι, φίλοι κι ἀδελφοί, πρέπει νὰ εὐχαριστοῦμεν
"πρῶτα τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, δεύτερον τῆς Θεοτόκου,
"τὴν χάριν, τὴν μᾶς ἔδωκε κ' ἔχομεν κερδεμένον
"τὸ κάλλιον μέρος τοῦ Μορέως, ὀλίγον γὰρ μᾶς λείπει·
35 "τὸ κάστρον γὰρ τοῦ 'Ναπλίου καὶ τῆς Μονοβασίας,
"αὐτὰ τὰ δύο μᾶς λείπουσιν καὶ λέγω, ὅτι, ἂν σᾶς φαίνῃ,
"ἐδῶ ποῦ εὑρίσκεστε ἑνομοῦ, ἂς ἔχωμεν συντύχει,
"βουλὴ ἂς ἔχωμε ἀμφότεροι μὲ τί τρόπον καὶ στράταν
"νὰ πολεμήσωμεν καὶ αὐτὰ νὰ τὰ ἔχωμεν κερδίσει."
40 'Εν τούτῳ οἱ φρονιμώτεροι εἶπαν καὶ ἀφιρῶσαν·
"'Οτι ἀφότου εὑρίσκονται ἀμφότερα τὰ κάστρη
"εἰς ἀκρωτῆριν τοῦ γιαλοῦ καὶ ἔχουσιν λιμιῶνα,
"πρέπει νὰ τὰ σεντζίσωμεν τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης."
'Ενταῦτα καθεζόμενοι εἰς τὴν βουλὴν ἐκείνην,
45 μαντᾶτα ἠφέρασιν ἐκεῖ τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμου,
οἱ ἀποκρισάροι ἐστράφησαν ἀπὸ τὴν Βενετίαν f. 80r
(1520) κ' ἠφέρασιν τὲς συμφωνίες, οὕτως ὡσὰν ἐζήτει
ὁ πρίγκιπας ὁλοστινῶς, ὡς ἤθελεν κι ἀγάπα·
τὰ κάτεργα τὰ τέσσαρα ἦλθαν εἰς τὴν Κορώνην.
50 Τὸ ἀκούσει το ὁ πρίγκιπας, μεγάλως γὰρ τὸ ἐχάρη,
ὡσαύτως τὸ ἀποδέχτησαν κ' οἱ κεφαλᾶδες ὅλοι.
Μὲ τὴν βουλὴν ὁ πρίγκιπας κράζει τοὺς Βενετίκους
ἐκείνους ὅπου ἠφέρασιν τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες.
Καβαλλάριν ἀπέστειλεν ἐκεῖσε εἰς τὴν Κορώνην·
55 τὸ κάστρον ἐπαράδωκεν νὰ τὸ ἔχουν οἱ Βενετίκοι
μὲ ὅλην τὴν διακράτησιν μέχρι κρατεῖ ἡ Μεθώνη·
ὅσα χωρία κι ἂν ἤσασιν τὰ ἐκράτει ἐτότε ἡ κούρτη,

2835 τὴν μ/σίαν 37 ὅπου 42 ἀκρϊοτήρην 51 ἀποδέκτησαν

Cod. T 2827 απὸ λαον—ἀρχόζη 29 ὅλλους 30 om. 32 πρότο τὸν θῦ' δοξάσομε δεύτερα τὴν θεοτόκον 33 ποῦ μὰς 35 καὶ τὴς μονοβασίας 36 μὰς λήπ. απ ὁλο τὸν μωρέα 37 ἐντούτο λέγω αδελφὴ ὁμοὺ να βουλευθούμε 38 με τὴ τρόπον καὶ ορδίωια πος μέλη να π^{ap}μεν 39 να τάχομε κερδέση

P *ἀπὸ λαὸν καὶ ἄρματα, ὡς πρέπει καὶ ἁρμόζει.* f. 152r I
Εἰς τοῦτο λαλεῖ πρότερον ἀρχὴ τὸν Μέγαν Κύρην,
καὶ μετὰ ταῦτα ἅπαντας, ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες,
καὶ οὕτως εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μετὰ μεγάλης γνώμης·
"Συντρόφοι, φίλοι, ἀδελφοί, πρέπει νὰ εὐκαριστοῦμεν,
"πρῶτον τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ, δεύτερον τῆς Θεοτόκου,
"τὴν χάριν, ποῦ μᾶς ἔδωκεν κ' ἔχομεν κερδεμένον
"τὸ κάλλιον μέρος τοῦ Μορέως, ὀλίγον γὰρ μᾶς λείπει·
"τὸ κάστρον γὰρ τοῦ Ἀναπλίου καὶ τῆς Μονοβασίας,
"αὐτὰ ἰδοὺ μὲ λείπουσιν καὶ ἂν ἐσᾶς ἀρέσῃ,
"ἐδῶ ὅπου εὑρίσκεστε ὁμοῦ ἂς βουλευτοῦμεν,
"πῶς γὰρ νὰ τὰ ἐπάρωμεν, πῶς θέλομεν ποιήσει,
"νὰ πολεμήσωμεν κι αὐτά, νὰ τὰ ἔχωμεν κερδίσει."
Εἰς τοῦτο οἱ ἐντιμότεροι εἶπαν καὶ ἀφιρῶσαν·
"Ὅτι ἐπεὶν εὑρίσκονται ἀμφότερα τὰ κάστρη
"εἰς ἀκρωτῆριν θάλασσας | καὶ λιμιῶναν ἔχουν, f. 152r II
"πρέπει νὰ τὰ σιγγιάσωμεν τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσου."
Εἰς τοῦτο καθεζόμενοι εἰς τὴν βουλὴν ἐκείνην...

τὰ κάτεργα τὰ τέσσαρα ἦλθαν εἰς τὴν Κορώνην.
Τὸ ἀκούσει το ὁ πρίγκιπας, μεγάλως τὸ ἐχάρη,
ὡσαύτως τὸ ἐχάρησαν οἱ κεφαλᾶδες ὅλοι...

ἐκείνους ὅπου ἤφεραν τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες,
καὶ καβαλλάριν ἔστειλαν ἐκεῖ εἰς τὴν Κορώνην.
Τὸ *κάστρο ἐπαρέδωκεν νὰ ἔνι τῶν Βενετίκων*
μὲ ὅλην τὴν διακράτησιν ὅπου κρατεῖ ἡ Μοθώνη·
ὅσα χωρία ηὑρίσκονται, ὅλα, τὰ εἶχεν ἡ κούρτη,

2840 ἐντ. ὁπου καὶ ἀφ. 43 σιωγγιάσωμεν

---

40 εἰς τούτο 41 οτὴ αφὸν λοιπὸν ευρ. 42 κ' ἐχουσιν καὶ λ. 43 σεντζιάσομε f. 47r 45 τοῦ πριγκιπου γουλιάμου 46 απὸκρησιάρη εστρέφυσα 47 οσὰνε ζῶντα 48 om. 49 κάτ. τέσσαρα ἤλθασι ετότε ἠστὴν γκορόνη 50 μεγ. του εχαρη 53 ἤφεραν 54 τὴν γκωρώνη 55 επαρέδοκε νὰ τόχουν 56 μέχρι κρ. ἡ. Μ.] ὅση κρ. ἡ μωθόνη 57 αν ἤχασι τὰ κράτηε τότε

Η *νὰ τὰ ἔχῃ καὶ νομεύεται τῆς* Βενετίας *ὁ δοῦκας,*
ἄνευ τῶν τόπων καὶ προνοιῶν, τὰ ἔχουν οἱ προνοιατόροι.
2860 Κι *ἀφότου ἐπαράλαβαν ἐτότε οἱ* Βενετίκοι
τὸ κάστρον, τὴν περιοχήν, τὰ μέρη τῆς Κορώνης,
ἀπήλθασιν τὰ κάτεργα ὁλόρθα εἰς τὸ Ἀνάπλι·
τὸ κάστρον ἐσεντζίσασιν ἐκ μέρους τῆς θαλάσσης,
κι ὁ πρίγκιπας ἐκ τὴν στερεὰν μὲ τὰ φουσσᾶτα του ὅλα.
65 Τὸ *καλοκαῖρι ἐπέρασεν, ὁ χειμῶνας εἰσῆλθεν,*
κἀκεῖσε ἐξεχειμάσασιν τῆς | γῆς καὶ τῆς θαλάσσης. f. 80ᵛ
(1540) Κι *ὡς ἦλθε ὁ δεύτερος καιρός, ἦλθε τὸ καλοκαῖριν,*
κ' εἶδαν τὸ κάστρον τοῦ Ἀναπλίου *τὸ πῶς ἔνι κλεισμένον,*
κι οὐκ εἶχαν τίποτε ποσῶς καμμίαν βοήθειαν νὰ ἔλθῃ,
70 *ἐποίησαν συμβίβασιν κ' ἐδώκασιν τὸ κάστρον.*
Τὸ *Ἀνάπλι γὰρ εὑρίσκετον κάστρον εἰς δύο τραχώνια·*
ἐν τούτῳ ἐσυμβιβάστησαν νὰ δώσουσιν τὸ πρῶτον,
καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἀχαμνότερον νὰ τὸ κρατοῦν οἱ Ρωμαῖοι·
μεθ' ὅρκου καὶ προστάγματα τὲς συμφωνίες ἐποῖκαν.
75 Κι *ἀφότου ἐπαράλαβεν ὁ πρίγκιπας τὸ Ἀνάπλι,*
μὲ προθυμίαν τὸ ἐχάρισεν τότε τὸν Μέγαν Κύρην,
νὰ τὸ ἔχῃ εἰς κληρονομίαν ἐκεῖνο καὶ τὸ Ἄργος.
Τὴν *χάριν, ὅπου ἐχάρισεν ὁ πρίγκιπας, τὸ Ἀνάπλι*
κ' εἶθ' οὕτως τὸ Ἄργος *ἐνομοῦ τότε τὸν Μέγαν Κύρην,*
80 *ἦτον διὰ τὴν συνδρομὴν ὅπου ἔποικεν ἐτότε*
ὁ Μέγας Κύρης, σὲ λαλῶ, στὸ πιάσμα τῆς Κορίνθου,
ὡσαύτως διατὸ ἀπάντεχεν ὁ πρίγκιπας μετ' αὐτον
νὰ τοῦ βοηθήσῃ εἰς τὸν πιασμὸν κάστρου Μονοβασίας.
Λοιπόν, ἀφότου ἐπιάσασιν <τὸ> κάστρον τοῦ Ἀναπλίου,
85 *ὁ πρίγκιπας ἐδιάβηκεν μετὰ τὸν Μέγαν Κύρην·*
κι ἀπέκει ἀπεχωρίστη|σαν, κ' ἐδιάβη ὁ Μέγας Κύρης f. 81ʳ
(1560) *ὁλόρθα ἐκεῖ στὴν χώραν του, τὴν λέγουσιν γὰρ Θήβαν,*
κι ὁ πρίγκιπας ἐδιάβηκεν στὰ μέρη τοῦ Μορέως.

2858 *νὰ*] ἂν—*ὁ δ. τῆς βεν.* 68 *τὸν κάστ.* 72 *ἐσυδιβάσθησαν νὰ δώσουν τὸ πρώτον κάστρον* 73 *ἄλλον* 74 *ἐπ. τὲς συμφ.* 79 *καὶ τὸ ἄ. εἰθούτως ἐννομοῦ ἐτότε* 84 *ανα*πλι

Cod. T 2858 *τάχη—ὁ δ. τῆς βεν.* 59 *νάχουν και προ*ο 60 *αφόντου επαράλλαβαν* 61 *τοῦ κάστρου* 63 *ἐσεδιάρη εκ μέρος* 64 *εκ τη στερεὰς* 65 *ἀπέρασε καὶ σέβη ὁ χημώνας* 67 *καὶ ἤρθε ὁ—ἦλθε τὸ κ.* 68 *καὶ ἡδὼν—ταναυπληοὺ πὸς ένε απὸκλησμένο* 69 *κι ουκ ίχασι ποσὼς ποθὲν το πίος να τους*

P *νὰ τὰ ἔχῃ καὶ νομεύεται ὁ δοῦκας Βενετίας,*
ἄνευ τῶν τόπων καὶ προνοίων ποῦ εἶχαν οἱ προνοιατόροι.
Κι ἀφῶν γὰρ ἐπαράλαβαν τότε οἱ Βενετίκοι
τὸ κάστρον καὶ <τὴν> περιοχήν, τὰ μέρη τῆς Κορώνης,
ἀπήλθασιν τὰ κάτεργα ὁλόρθα εἰς τὸ Ἀνάπλι·
τὸ κάστρον ἐσιντζίασαν ἐκ μέρος τῆς θαλάσσης, f. 152ᵛ I
κι ὁ πρίγκιπας ἐκ τὴν στερέαν μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅλα.
Τὸ καλοκαῖρι ἀπέρασεν, ἐσέβη ὁ χειμῶνας, (p. 71)
ἐκεῖ ἐξεχειμάσασιν τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης.
Καὶ ὡς ἐγύρισε ὁ καιρὸς κ᾽ ἦλθεν τὸ καλοκαῖρι,
κ᾽ εἶδα τὸ κάστρον Ἀναπλίου πῶς ἔνι ἀποκλεισμένον,
καὶ οὐδὲν εἴχασιν ποσῶς βοήθειαν καμμίαν,
ἔπεσαν εἰς συμβίβασιν καὶ ἔδωσαν τὸ κάστρο.
Τὰ καστέλλια ηὑρίσκονταν ἄνω εἰς δύο τραχώνια·
εἰς τοῦτο ἐσυμβιβάστησαν νὰ δώσουν τὸ ἓν καστέλλιν,
τὸ ἄλλο τὸ ἀχαμνότερον νὰ τὸ κρατοῦν οἱ Ρωμαῖοι·
μὲ ὅρκον καὶ προστάγματα τὲς συμφωνίες ἐποῖκαν.
Κι ἀφότου ἐπαράλαβεν ὁ πρίγκιπας τὸ Ἀνάπλιν,
μὲ προθυμίαν τὸ ἐχάρισεν τότε τὸν Μέγαν Κύρη,
νὰ τὸ ἔχῃ εἰς κληρονομίαν ἐκεῖνο καὶ τὸ Ἄργος. f. 152ᵛ II
Τὴν χάριν, τὴν ἐχάρισε τότε τὸν Μέγαν Κύρην,
τὸ Ἀνάπλιν καὶ τὸ Ἄργος τε, ὁμοῦ <τὰ> δύο κάστρη,
ἦτον διὰ τὴν συνδρομὴν ὅπου ἔποικεν ἐτότες
ὁ Μέγας Κύρης, σὲ λαλῶ, εἰς τὸν πιασμὸν Κορίνθου,
μᾶλλον ὅτι ἐπάντεχεν ὁ πρίγκιπας μὲ ταῦτα
νὰ βοηθήσῃ εἰς τὸν πιασμὸν κάστρου Μονοβασίας.
Λοιπόν, ἀφῶν ἐπίασεν τὸ κάστρο τὸ Ἀνάπλιν,
ὁ πρίγκιπας ἐδιέβηκεν μετὰ τὸν Μέγαν Κύρην·
ἀπέκει ἀπεχωρίστησαν, ἐδιέβη ὁ Μέγας Κύρης
ὁλόρθα εἰς τὴν χώραν του τὴν λέγουσιν γὰρ Θήβαν.

2859 ὅπου 62 τό] τά 70 σιωμβήβασιω καὶ ἐδόσαν 72 ἐσιωμβ.
74 σιωμφ. 78 τὴν ἐχ. ὁ πρήγγηπας τὸν μέγαν κ.

βοὴθυση 70 τὸ κάστρος 71 ηβρήσκεται 72 ἐσυνηβάστησαν δόσουν τὸ πρότο κάστρο 73 ναμ τό f. 47ᵛ 74 επίσαν 75 ταναύπλή 76—78 om.
79 καὶ τὸ ἄρχος ἠθούτας ενομού ἐτότε τὸ μεγα κύρη 80 σίδρωμι ὀπόπηκε
81 μέγα κύρις 82 διατὶ ἐπάντεχε 83 ἠς τομ πιασμό 84 ταναυπλήου
85 εδυὲ βηκε 86 αποχωρήστησαν καὶ δυέβη—ὁ μέγα κύρης 88 ἔδηέβηκαι

Η Κι ἀφότου ἐπέρασε ὁ καιρός, τὸν λέγουσιν χειμῶνα,
μαντατοφόρους ἔστειλεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος·
<καὶ> γράφει καὶ παρακαλεῖ πρῶτα τὸν Μέγαν Κύρην,
τοὺς τρεῖς ἀφέντες τοῦ Εὐριπου, τὸν δοῦκαν τῆς Νηξίας,
καὶ ὅλους γὰρ τοὺς ἕτερους ἀφέντες τῶν νησίων,
τὸν κόντον τῆς Κεφαλλονίας κι ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες
τοῦ πριγκιπάτου τοῦ Μορέως, μικρούς τε καὶ μεγάλους,
νὰ ἔρχωνται μὲ ἄρματα, μὲ σωταρχία μεγάλην·
στὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας βούλεται νὰ ἀπέλθῃ·
διατὸ ἕνι ἀπολέμητον, παρακαθίσει τὸ ἔχει
τῆς γῆς γὰρ καὶ τῆς θάλασσας, βούλεται νὰ ἔχῃ βάλλει
φύλαξιν, παρακαθισμὸν ἕως οὗ νὰ τὸ ἔχῃ ἐπάρει.

Κι ἀφότου ἄνοιξε ὁ καιρὸς ἀπὸ τὸν μάρτιον μῆναν,
καταπαντόθεν ἤλθασιν ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα·
εἰς τὰ λιβάδια τοῦ Νικλίου, ἐκεῖσε εἰς τοὺς κάμπους
ἐγίνετον ἡ σώρεψις ἐκείνων τῶν φουσσάτων,
κι ἀπέκει ὁλόρθα ἐδιάβησαν εἰς τὴν Μονοβασίαν. f. 81ᵛ
Τὰ κάτεργα τὰ τέσσαρα ἦλθαν τῶν Βενετίκων
κ' ἐστῆκαν ἀπὸ τὸν αἰγιαλόν, τὴν θάλασσαν ἐπιάσαν·
ἐδιόρθωσεν ὁ πρίγκιπας τὸν παρακαθισμόν του·
μὲ τέτοιον τρόπον κι ἀφορμὴν τὴν ἐπαρακαθίσαν
ἐτότε τὴν Μονοβασίαν, ὡς τὸ κλουβὶ τὸ ἀηδόνι.
Ἐκεῖνοι τῆς Μονοβασίας ὅπου ἔξευραν τὸ κάστρον,
ὅτι ἔρχετον ὁ πρίγκιπας νὰ τοὺς παρακαθίσῃ,
ἐποῖκαν τὴν σωτάρχειον τους πρὸς τὴν οὐσίαν ὅπου εἶχαν,
καὶ εἰς ψῆφον οὐκ εἴχασιν τὰ φράγκικα φουσσᾶτα,
ἔχοντα [γὰρ τὸν] λογισμὸν μικρόν, νὰ ἔχουσιν ἀργήσει
ἐκεῖ εἰς τὸν παρακαθισμὸν ὅπου τοὺς ἐποιῆσαν.
Ὁ πρίγκιπας [γὰρ] ἐβλέποντας τὴν τόση ἀλαζονείαν,
ἀπὸ χολῆς του καὶ θυμοῦ ὥμοσε εἰς τὸ σπαθί του,
ποτέ του ἀπέκει μὴ διαβῇ ἕως οὗ τὸ κάστρο ἐπάρῃ.

2892 εὐρίπου 2914 οὐκ] οὐ καὶ

Cod. T 2889 *αφόντου* 90 *γουλιάμος* 91 *παρεκαλή μετὰ καλοὺς τοὺς λόγους* 92 *στὴς τρὶς αυθέντες της ἐβρήπου καὶ ηστὸ δοῦκα ἀξίας* 94 *κόνται* 97 *κάστρως—βούλεται εκὶ ναπ.* 98 *δηατὴ ἔνε—τόχη* 99 *βούλεται ασεδιάρη* 2900 *παρεκαθισμὸν os σοὺ να τὸ υπάρη* 5 *ἐδὴ ἔβησαν* f. 48ᵛ 6 *τέσερα* 7 *κἔστεκαν απὸ τον γιαλόν* 10 *ὸs πέρδικα εἰς τὴν μούτα* 11 *ἤξευραν*

P Κι ἀφῶν ἀπέρασε ὁ καιρός, λέγω σε ὁ χειμῶνας,
μαντατοφόρους ἔστειλεν ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος,
γραφὴν καὶ παρακάλεσιν, πρῶτον τὸν Μέγαν Κύρην,
τοὺς τρεῖς ἀφέντες Εὔριπου, τὸν δοῦκαν τῆς Ἀξίας,
καὶ ὅλους γὰρ τοὺς ἕ|τερους ἀφέντας τῶν νησίων, f. 153r I
τὸν κόντο τῆς Κεφαλλονίας κι ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες
τοῦ πριγκιπάτου τοῦ Μορέως, μικρούς τε καὶ μεγάλους,
νὰ ἔρχωνται μὲ ἄρματα καὶ σωταρχίαν μεγάλην·
στὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας, βουλεύεται νὰ ἀπέλθῃ·
δι' οὗ ἕνι ἀπολέμητον θέλει νὰ τὸ καθίσῃ
τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης γὰρ θέλει νὰ τὸ φυλάξῃ
φύλαξίν τε καὶ κάθισμα, ἕως νὰ τὸ ἐπάρῃ.

Κι ἀφῶν ἄνοιξε ὁ καιρὸς ἀπὲ τὸν μάρτιον μῆναν,
καταπαντόθεν ἤρθασιν ἐκεῖσε τὰ φουσσᾶτα·
εἰς τὰ λιβάδια τοῦ Νικλίου ἐκεῖσε εἰς τοὺς κάμπους
ἐγένετον ἡ σύναξις ἐκείνων τῶν φουσσάτων,
καὶ ἀπέκει ἐδιέβησαν εἰς τὴν Μονοβασίαν.
Τὰ κάτεργα τὰ τέσσαρα ἦλθαν τῶν Βενετίκων·
ἐστάθησαν ἐκ τὸν γιαλόν, τὴν θάλασσαν κρατοῦσιν,
καὶ ὥρθωσεν ὁ πρίγκιπας τὸν πα|ρακαθισμόν του· f. 153r II
μὲ τέτοιον τρόπον κι ἀφορμὴν τὴν ἐπαρακαθίσαν
τότε σου τὴν Μονοβασίαν, ὡς τὸ κλουβὶν τὸ ἀηδόνι.
Ἄνθρωποι τῆς Μονοβασίας ὡς ἤξευραν τὸ κάστρο,
ὅτι ἔρχεται ὁ πρίγκιπας νὰ τοὺς παρακαθίσῃ,
ἐποίησαν τὴν σωτάρχισιν κατὰ τὴν δύναμίν τους,
καὶ εἰς ψῆφον οὐκ εἴχασι τὰ φράγκικα φουσσᾶτα, (p. 72)
ἐπάντεχαν καὶ ἔλεγαν· γουργὸν νὰ ὑπαγαίνουν,
νὰ ἀφήσουσιν τὸν καθισμὸν τὸν τοὺς ἐπαρακαθίσαν.
Κι ὁ πρίγκιπας ἐβλέποντα τὴν τόση ἀλαζονεία,
ἀπὸ χολῆς του καὶ θυμοῦ ὤμοσεν στὸ σπαθίν του,
ποτέ του ἀπέκει μὴ διαβῇ ἕως τὸ κάστρο ἐπάρῃ.

2892 εὑρήπου 2918 στό] τό 5, 19 ἀπεκεί

---

14 ἠς ψ. δεν τὰ ἤχασι 15 ἔχοντα δὲ τὸν λ. μ. ἔχουν 16 στὸμπαρ. 17 ὁ π. ἐβλέποντα 18 ὅρκον ἔπηκε φοβερὸν ὁμιως καὶ εἰς τὸ σπαθή του 19 ποτὲ ἀπὸ ἐκὶ να μὶν δ. ἐος ναν τιωε πάρη 19a τὸ κάστρο τὴν μονοβασιὰ καὶ ἠς αὐτον μέσα νάνμπι 19b νὰ τὸ κερδέση εβάλθηκε αν ἐμελε πὸθάνη

Η Τὰ τριπουτσέτα ὥρισεν κ' ἐστήσασιν κἂν τρία,
2921 κ' ἐρρίχτασιν ἀδιάλειπα, ἡμέραν γὰρ καὶ νύχτα·
τὰ ὁσπίτια ἐχαλάσασιν κι ἀνθρώπους ἐφονέψαν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ καὶ πότε νὰ τὰ γράφω,
τὰ ὅσα ἐποίησε ὁ πρίγκιπας εἰς τὴν Μονοβασίαν, f. 82r
25 καὶ πάλε πῶς ἐδιάγασιν οἱ Μονοβασιῶτες;
ἀλλὰ διὰ συντομώτερον καὶ νὰ σᾶς τὸ κοντέψω,
(1600) καθὼς τὸν ὅρκον ἔποικεν ὁ πρίγκιπας ἐτότε,
ὅτι ποτέ του οὐ μὴ ἀπελθοῦν ἐκ τὴν Μονοβασίαν
ἕως οὗ νὰ ἐπάρῃ τὸ βουνί, ὡσαύτως καὶ τὸ κάστρον.
30 Ἐν τούτῳ ἀργήσασιν ἐκεῖ τρεῖς χρόνους γὰρ καὶ πλέον·
ἐκεῖνοι τῆς Μονοβασίας οὐκ εἶχαν τί νὰ φάγουν,
ἐφάγασιν τοὺς ποντικοὺς ὁμοίως καὶ τὰ κατσία·
οὐκ εἶχαν πλέον τὸ τί νὰ φάουν, μόνον καὶ τὰ κορμιά τους.
Κι ὡς εἶδαν τὴν στενοχωρίαν, τὸν θάνατον ἐμπρός τους,
35 βουλὴν ἀπῆραν ἐνομοῦ τοῦ νὰ ἔχουν προσκυνήσει.
Συμβίβασιν ἐζήτησαν τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμου·
νὰ εἶναι πάντοτες αὐτοῦ μὲ τὴν κληρονομίαν τους
Φράγκοι ἐγκουσάτοι ἐνομοῦ μετὰ τὰ πράγματά τους,
νὰ μὴ χρεωστοῦσιν δούλεψιν ἄνευ τὰ πλευτικά τους,
40 ἔχοντα γὰρ τὴν ρόγαν τους καὶ τὴν φιλοτιμίαν τους.
Ὁ πρίγκιπας τοὺς ἔποικεν ἐγράφως βουλλωμένες
τὲς συμφωνίες κ' ὑπόθεσες ὅπου τοῦ ἐζητῆσαν· f. 82v
καὶ ὅσον ἐπαράλαβεν τὰ ὁρκωμοτικά τους,
τρεῖς ἄρχοντες ἀπ' ἐκεινοὺς ἀπῆραν τὰ κλειδία
45 τοῦ κάστρου τῆς Μονοβασίας, τοῦ πρίγκιπος τὰ ἠφέραν·
ὁ ἕνας ἦτον Μαμωνᾶς, ὁ ἄλλος Δαιμονογιάννης,
(1620) ὁ τρίτος ἦτον Σοφιανός, οὕτως τὸν ὠνομάζαν.
Αὐτὲς ἦσαν οἱ τρεῖς γενεὲς κ' οἱ εὐγενικώτεροί τους
ὅπου ἦσαν στὴν Μονοβασίαν κ' εἶναι ἀκόμη ἐκεῖσε·
50 τὸν πρίγκιπαν ἐπροσκύνησαν, καλὰ τοὺς ἀποδέχτη

2932 πονδικούς 33 φάγουν 50 ἀποδέκτη

Cod. T 2920 καὶ τραμπουζετα ἠφέρασι 21 καὶ ρήπτασι 22 εχαλούσασι 24 έπηκαὶ 25 εδειάταξαση τότες 26 δυα τὼ συντ.—το] τὰ 28 στὴ ποτὲτου μυ απελθὴ 29 ὁσὸν νὰ ἐπάρη f. 48v 33 πλέο τὼα φεν 34 σθενοχοριά—ὁμπρός 35 επήρασι ομοὺ δηα νὰ πρὸσκυνήσουν 36 γουλιάμου

P Τὰ τριμπουτσέτα ἔστησαν, ἤσανε δύο, τρία,
καὶ ἔρριπταν ἀδιάλειπτα, ἡμέραν τε καὶ νύχτα·
ὁσπίτια ἐχαλούσασιν κι ἀνθρώπους ἐφονεῦαν.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ καὶ τί νὰ σᾶς τὰ γράφω,
τὰ ἔποικεν ὁ πρίγκιπας εἰς τὴν Μονοβασίαν, f. 153ᵛ I
καὶ πάλιν πῶς ἐδιάγασιν οἱ Μονοβασιῶτες;
ὅμως διὰ κοντότερον νὰ τὸ διερμηνέψω,
καθὼς τὸν ὅρκον ἔποικεν ὁ πρίγκιπας ἐτότε,
ὅτι ποτὲ οὐ μὴ διαβῇ ἐκ τὴν Μονοβασίαν,
ἕως νὰ πάρῃ τὸ βουνίν, ὁμοίως καὶ τὸ κάστρον.
Εἰς τοῦτο ἔποικαν ἐκεῖ τρεῖς χρόνους ἢ καὶ πλέον·
ἐκεῖνοι τῆς Μονοβασίας οὐκ εἶχαν πῶς νὰ ποιήσουν,
ἐφάγασιν καὶ ποντικοὺς ὁμοίως καὶ γατία·
τὸ τί νὰ φᾶν οὐκ εἴχασιν, μόνον ὁ εἷς τὸν ἄλλον.
Κι ὡς εἶδαν τὴν στενοχωρίαν, τὸν θάνατον ἐμπρός τους,
βουλὴν ἐπῆραν ἑνομοῦ νὰ ἔχουν προσκυνήσει.
Συμβίβασιν ἐζήτησαν τοῦ πρίγκιπα Γουλιάμου,
νὰ εἶναι πάντα μετ' αὐτὸν μὲ τὴν κληρονομίαν τους
ἐγκουσάτοι, ἐλεύτεροι, ὅλοι μὲ τὰ ἐδικά τους,
νὰ μὴ χρεωστοῦν εἰς δούλεψιν ἄνευ στὰ πλευτικά τους,
ἔχοντα γὰρ τὴν ρόγαν τους καὶ τὴν φιλοτιμίαν τους. f. 153ᵛ II
Ὁ πρίγκιπας τὸ ἔποικεν ἐγράφως βουλλωμένες
τὲς συμφωνίες, ὑπόθεσες ὅπου τοῦ ἐζητῆσαν·
καὶ ὅσον ἐπαράλαβε τὰ ὁρκωμοτικά τους,
τρεῖς ἄρχοντες ἀπὸ κεινοὺς ἐπῆραν τὰ κλειδία
τοῦ κάστρου τῆς Μονοβασίας, τοῦ πρίγκιπα τὰ ἠφέραν·
ὁ ἕνας ἦτον Μαμουνᾶς, ἄλλος Δαιμονοϊάννης,
ὁ τρίτος ἦτον Σοφιανός, οὕτως τὸν ὠνομάζαν.
Αὐτὲς ἦσαν οἱ τρεῖς γενές, οἱ εὐγενικώτεροί τους
ὁποῦσαν στὴν Μονοβασίαν εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον·
τὸν πρίγκιπα ἐπροσκύνησαν, καλὰ τοὺς ἀπεδέχτη

2932 *πονδικούς* 33 *ὁκ* 34 *ἐπρός* 43 *ἐπαράλαβαν τὰ ὁρκοματικά τους* 50 *ἀπεδέκτη*

---

37 *αὐτοῦ*] *αυτὴ* 38 *με τὰ προσταγματά τους* 39 *χρεοστούνε* 41 *γραφὲς γὰρ βουλ.* 42 *καὶ συμφ.—ὁποῦ τους εζητοῦσα* 43 *οσὰν—τὰ ορκοματὴκά τους* 44 *επήραν* 45 *τοῦ πρίγκιπα τὰ φέρνου* 46 *μαμουνὰς* 48 *ἦσαν τρ. γενεές* 50 *ἐπρὸσκ. καὶ τα κληδία τοῦ δὸσα*

Η ὡς φρόνιμος, διακριτικὸς ὅπου ἦτον εἰς τοὺς πάντας·
γλυκία τοὺς ἀναδέχτηκεν, μετὰ τιμῆς μεγάλης,
εὐεργεσίαν τοὺς ἔποικεν ἄλογα καὶ φαρία,
καὶ ροῦχα γὰρ ὁλόχρυσα, σκαρελέτα μετὰ ἐκεῖνα,
2955 ἐπρόνοιασέ τους ἀλλὰ δὴ στὰ μέρη τῶν Βατίκων.
Κι ἀφότου ἐπαράλαβεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας, τὸ ἐξάκουστον ἐκεῖνο,
σωτάρχειον ἔβαλεν πολλήν, ἀνθρώπους τῶν ἁρμάτων,
καὶ ἅρματα καὶ διοίκησες, ὡς ἔπρεπε νὰ ἔχῃ.
60 Ἀκούσων γὰρ τὰ ἐξέχωρα, τὰ μέρη τῶν Βατίκων,
κ' ἐκεῖνοι ἀπὸ τὴν Τσακω|νίαν ποῦ ἦσαν ροβολεμένοι, f. 83r
ὅτι αὐτὴ ἐπροσκύνησε τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον,
ὁλοδρομαίως ἐρχόντησαν κ' ἐπροσκυνούσανέ τον·
κι ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος, ὅλους τοὺς ἐχαιρέτα,
65 γλυκία τοὺς ἀναδέχετον πρὸς τὴν οὐσίαν ὅπου εἶχαν.
Καὶ ὅσον ἐκατέστησεν ὁ πρίγκιπας Γυλιάμος
(1640) τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας καὶ τὰ τῶν περιχώρων,
ὥρισεν κι ἀπηλόγιασαν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα,
ὡσαύτως καὶ τὰ κάτεργα ποῦ ἦσαν τῆς Βενετίας,
70 καὶ μετὰ ταῦτα ἐστράφηκεν στὴν Λακοδαιμονίαν.
Τοὺς κεφαλᾶδες ἔκραξε βουλὴν νὰ τοῦ ἔχουν δώσει,
κ' ἐκεῖνοι τοῦ ἀπεκρίθησαν κ' ἐσυμβουλέψανέ τον,
διατὶ ἐκοπίασαν πολλὰ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης,
—χρόνους τρεῖς ὅπου ἐστάθησαν εἰς τὴν Μονοβασίαν—
75 νὰ ἔχουσιν ἀπηλογίαν μικροί τε καὶ μεγάλοι,
νὰ ἀπέρχωνται εἰς τὰ ὁσπίτια τους διὰ νὰ καλοπαθήσουν·
κι ὁ πρίγκιπας μετ' ἐκεινοὺς ὅπου ἦσαν φαμελία του,
νὰ εἶναι στὴν Λακοδαιμονίαν, νὰ ἔχῃ ἐξεχειμάσει.
Ἐνταῦτα ἐμισσέψασιν μικροί τε καὶ μεγάλοι
80 κ' ἐνέμεινεν ὁ πρίγκιπας, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
κι οὕτως ἐκαβαλλίκευεν μετὰ τὴν φαμελίαν του, f. 83v
καὶ ἐπερπάτει ἐκ τὰ χωρία τοῦ μέρου τῆς Μονοβασίας,

2952 ἀναδέκτικεν 57 ἐκεῖνον 61 ὅπου 62 ὅτι ἡ μονοβασία ἐπροσκύνησε 69 ὅπου 72 τοῦ] τόν

Cod. T 2952 γληκαία τοὺς εδέκτηκε 53 τοὺς έδοσε 54 σκαρλάτα καὶ ζαλολλια 55 της ἀλὰδὺ 56 πριγκιπὰς γουλιάμος 59 δύκισες 60 γάρ om. f. 49r 62 ὁτὴ ἡ μωνοβασία πρὸσκύνησε—γουλιάμο 63 ὅλη δρομαίος—τον] τους 65—69 om. 70 στὴ λακιδεμωνια 71 β. δια να τοῦ

P ὡς φρόνιμος, διακριτικὸς ὅπου ἦτον εἰς τοὺς πάντες·

εὐεργεσίαν τοὺς ἔδωκεν ἄλογα καὶ φαρία,
καὶ ροῦχα γὰρ ὁλόχρυσα, σκαρλάτα μετ' ἐκεῖνα,
καὶ προνοῖες τοὺς ἔ|δωκε στὸ μέρος τῶν Βατίκων... f. 154r I

60

ὁμοίως ἐκ τὴν Τσακωνίαν ποῦ ἦσαν ροβολεμένοι,

ὁλόδρομα ἐρχόντησαν, ὅλοι ἐπροσκυνοῦσαν·
κι ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος, ὅλους τοὺς ἐχαιρέτα,
γλυκέα τοὺς ἀποδέχετον πρὸς τὴν οὐσίαν τὴν εἶχαν. (p. 73)
Καὶ ὅσον ἐκατέστησεν ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος
τὸ κάστρο τῆς Μονοβασίας μετὰ τῶν περιχώρων,
ὥρισεν κι ἀπολόγιασαν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα,
ὡσαύτως καὶ τὰ κάτεργα τὰ ἦσαν τῆς Βενετίας,
καὶ μετὰ ταῦτα ἐστράφηκεν στὴν Λακεδαιμονίαν.
Τοὺς κεφαλᾶδες ἐλάλησεν βουλὴν νὰ τὸν βουλέψουν,
κι αὐτοὶ τὸν ἀποκρίθησαν καὶ ἐσυβούλεψάν τον,
δι' οὗ ἐκοπίασαν πολλὰ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης,
—χρόνους γὰρ τρεῖς ἐστάθησαν εἰς τὴν Μονοβασίαν—
νὰ ἔχουσιν ἀπολογίαν μικροί τε καὶ μεγάλοι,
νὰ ὑπᾶσιν εἰς τὰ ὁσπίτια τους τοῦ νὰ καλοπαθήσουν·
κι ὁ πρί|γκιπας μετ' ἐκεινοὺς ὁποῦσαν φαμελία του f. 154r II
πααίνει στὴν Λακιδαιμονίαν, ἐκεῖ νὰ ἐξεχειμάσῃ.
Ἐνταῦτα ἐδιέβησαν μικροί τε καὶ μεγάλοι,
κι ἀνέμεινεν ὁ πρίγκιπας, ὡσὰν τὸ ἀφηγοῦμαι,
κι οὕτως ἐκαβαλλίκεψεν μετὰ τὴν φαμελία του,
ἐδιέβηκεν ἐκ τὰ χωρία στὸ μέρος τῆς Μονοβασίας,

2965 ἦχεν 73 ἐκοπίασεν 77 ὁ π. ὡς φρόνιμος μετεκιωούς ὁπούσαν
78 ἐκεῖ] καὶ

δόσουν 72 ταποκρ. καὶ σηβουλεψανέτον 73 ἐκοπιάσασι 74 τρης χρ. που
76 σπίτια 77 μετὰ κιωούς ὁπούσαν 78 ἀπῆλθε στὴ λακίδεμωνια ὁδειανὰ
ξεχειμάση 79 ἐμισεύσασι 80 ἀνέμιωε 82 περὴπάτι—τὰ μέρη

Η στὸ Ἔλεος κ᾽ εἰς τὸν Πασσαβᾶν κ᾽ εἰς τοὺς ἐκεῖσε τόπους·
μετὰ χαρᾶς ἀπέρχετον κι ἀπέρνα τὸν καιρόν του.
Κι ὅσον ἐγύρεψεν καλὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα ὅλα,
ηὗρεν βουνὶ παράξενον, ἀπόκομμα εἰς ὄρος,
ἀπάνω τῆς Λακοδαιμονίας κανένα μίλιν πλέον.
Διατὶ τοῦ ἄρεσεν πολλὰ νὰ ποιήσῃ δυναμάριν,
ὥρισε, ἀπάνω στὸ βουνὶ κ᾽ ἐχτίσαν ἕνα κάστρον,
καὶ Μυζηθρὰν τ᾽ ὠνόμασεν, διατὶ τὸ ἐκράζαν οὕτως·
λαμπρὸν κάστρον τὸ ἔποικεν καὶ μέγα δυναμάριν.
Λοιπόν, διατὶ τὸν εἴπασιν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου,
ὅτι ὁ ζυγὸς τῶν Μελιγῶν ἔνι γὰρ δρόγγος μέγας
κ᾽ ἔχει κλεισοῦρες δυνατὲς καὶ χῶρες γὰρ μεγάλες,
ἀνθρώπους ἀλαζονικοὺς κι οὐ σέβονται ἀφέντην·
ἐκατασκόπησεν πολλὰ τὸ πῶς νὰ τοὺς κυριέψῃ.
Ἐν τούτῳ εἶπεν πρὸς αὐτὸν καὶ ἡ βουλὴ ὅπου εἶχεν,
ὅτι, ἀφότου ἐγένετον τοῦ Μυζηθρᾶ τὸ κάστρον,
καὶ ἕνι ἀπάνω εἰς τὸν ζυγόν, τοῦ Μελιγοῦ τὸν δρόγγον,
νὰ ποιήσῃ κι ἄλλον γύρωθεν ἐκείνων τῶν βουνίων, f. 84ʳ
ὅπως νὰ κυριέψουσιν ἐκείνους γὰρ τοὺς τόπους.
Ἐν τούτῳ ἐκαβαλλίκεψεν ὁ πρίγκιπας ἀτός του,
καθὼς τὸν ἐσυμβούλεψαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου,
κ᾽ ἐπέρασε τὸν Πασσαβᾶν κ᾽ ἐδιάβη εἰς τὴν Μάϊνην·
ἐκεῖ ηὗρεν σπήλαιον φοβερὸν εἰς ἀκριοτῆρι ἀπάνω.
Διατὶ τοῦ ἄρεσεν πολλά, ἐποίησεν ἕνα κάστρον
καὶ Μάϊνην τὸ ὠνόμασε, οὕτως τὸ λέγουν πάλιν.
Κι ὡσὰν εἶδαν οἱ ἄρχοντες κ᾽ οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ δρόγγου
τὸ πῶς οἱ Φράγκοι ἐποιήσασιν ἐκεῖνα τὰ δύο κάστρη,
βουλὴν ἐπῆραν ἐνομοῦ τὸ πῶς νὰ θέλουν διάξει.
Ἐν τούτῳ ἐλέγαν οἱ ἀρχηγοὶ ὅπου εἶχαν καὶ τὸ πλοῦτος,
ὅτι νὰ στήκουν ἀφιρὰ παρὰ νὰ δουλωθοῦσιν.
Οἱ δέ, τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ τὸ κοινὸν τὸ ὅλον,
εἶπαν κ᾽ ἐδώκασιν βουλὴν τοῦ νὰ ἔχουν προσκυνήσει,

2992 οἱ ἄνοι γὰρ τοῦ τ. 97 αὐτόν] αὐτούς

Cod. T 2983 και στο μπασαβὰ 84 τον γκερόν του 86 απώχωμα 87 λακιδεμονίας—μύλη τόπο 89 καὶ πεικαν 90 τονομασαν 93 ὅτειο ζηγὸς τὸ μεγελῶ γκοὺς ενή γὰρ δρόνγκος μέγας 95 και ου σ. τὸν τάχα f. 49ᵛ 96, 97 om. 98 ἀφόντον εγῶετον 99 ένε του μελῶγκοὺ τὸν δρόμον

P στὸ Ἔλος, εἰς τὸν Πασσαβᾶν κ' εἰς τοὺς ἐκεῖσε τόπους·
μετὰ χαρᾶς ἀπέρχετον κι ἀπέρνα τὸν καιρόν του.
Κι ὅσον ἐγύρισεν καλὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα ὅλα,
εὗρεν βουνὶν παράξενον, ἀπόκομμαν εἰς ὄρος,
ἄνωθεν Λακιδαιμονίας κανένα μίλι πλέον·
ἐκεῖ τοῦ ἄρεσε πολλὰ νὰ ποίσῃ δυναμάριν.
Ὥρισεν, ἄνω εἰς τὸ βουνὶν ἔχτισαν ἕναν κάστρον
καὶ Μεζηθρᾶ τὸ ἐνόμασεν καὶ οὕτως καὶ τὸ λέγουν·
λαμπρὸν κάστρο τὸ ἔποικεν καὶ μέγαν δυναμάριν.
Λοιπόν, διατὶ | τὸν εἴπασιν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου, f. 154ᵛ I
ὅτι ὁ ζυγὸς τῶν Μελιγῶν πολλὰ ἔνι δρόμος μέγας
κ' ἔχει κλεισοῦρες δυνατές, ὁμοίως μεγάλες χῶρες,
ἀνθρώπους ἀλαζονικοὺς κι οὐ σέβονται ἀφέντην·
ἐκατεσκόπησεν πολλὰ τὸ πῶς νὰ τοὺς κυριέψῃ.
Ἐν τούτῳ εἶπεν πρὸς αὐτὸν καὶ ἡ βουλὴ ὅπου εἶχεν·
ὅτι, ἐπειὶ ἐγίνετον τοῦ Μηζηθρᾶ τὸ κάστρο,
κ' ἔνι ἀπάνω εἰς τὸν ζυγόν, τοῦ Μελιγγοῦ τὸν δρόγγον,
νὰ ποίσῃ κι ἄλλο γύρωθεν ἐκείνων τῶν βουνίων,
ὅπως νὰ κυριέψουσιν ἐκείνους γὰρ τοὺς τόπους.
Εἰς τοῦτο ἐκαβαλλίκεψεν ὁ πρίγκιπας ἀτός του·

ἐπέρασεν τὸν Πασσαβᾶν, ἐδιέβην εἰς τὴν Μάνην·
ἐκεῖ ηὗρεν σπήλαιον φοβερὸν εἰς ἀκρωτῆρι ἀπάνω.
Δι' οὗ τὸν ἄρεσεν πολλά, ἔποικεν ἕνα κάστρο
καὶ Μάνη τὸ ὠνόμασεν, κι οὕτως τὸ λέγουν πάλιν.
Κι ὅταν εἶδαν οἱ ἄρχοντες, οἱ ἀρχηγοὶ | τοῦ δρόμου, f. 154ᵛ II
τὸ πῶς οἱ Φράγκοι ἔποικαν αὐτὰ τὰ δύο κάστρη, (p. 74)
βουλὴν ἐπήρασιν ὁμοῦ τὸ πῶς θέλουν ποιήσει.
Ἐν τούτῳ λέγουν οἱ ἀρχηγοὶ ὅπου τὸν πλοῦτον εἶχαν,
ὅτι νὰ στέκουν ἀφιρά, νὰ μηδὲ δουλωθοῦσιν.
Τὸ δέ, τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ τὸ κοινὸν τοῦ τόπου,
εἶπαν καὶ ἔδωκαν βουλὴν ὅτι νὰ προσκυνήσουν·

2997 πρὸς αὐτούς 3010 θέλουν] θέλει 12 να μὴ δολοθούσιν

3001 ὅπου νὰ κειρι ἔβουσι 3 τὸν νεσὴβούλεψαν 4 om. 5 ησ εκροτήρι
6 ἔν 7 μάνη—πάλαι 8 δρόγου 9 κἰωα τὰ δ. κ. 10 να θέλ. πράξ
12 στέκουν ἄφυρα 13 τὸ κἰωό τους ὅλον 14 τοῦ om.

Η *μόνι νὰ ἔχουσιν τιμήν, δεσποτικὰ μὴ κάμουν,*
3016 *ὡσὰν τὰ κάμνουν τὰ χωρία ὅπου εἶναι εἰς τοὺς κάμπους·*
" ἐπεὶν ἀφῶν ἐγίνησαν αὐτὰ τὰ δύο κάστρη,
" κι οὐδὲν ἀπάδειαν ἔχομεν, ὡσὰν μᾶς ἀποκλείσουν,
" εἰς κάμπους κατεβαίνωμεν, νὰ κάμνωμεν νὰ ζοῦμεν,
20 *" οὐδὲν ἔχομε δύναμιν νὰ ζοῦμε εἰς τὰ ὄρη."* f. 84ᵛ
Ἰδόντα γὰρ οἱ ἄρχοντες κ' οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ δρόγγου
πῶς τὸ κοινὸν ἠθέλασιν τοῦ νὰ ἔχουν προσκυνήσει,
οὐκ εἴχασι τὸ ποιήσει ἀλλέως, κ' ἐπέσασιν εἰς δρόμον·
μαντατοφόρους ἔστειλαν στὸν πρίγκιπα Γυλιάμον,
25 *συμβίβασιν ἐζήτησαν τοῦ νὰ ἔχουσιν ἐγκούσιον,*
τέλος οὔτε δεσποτικὸν νὰ ποιήσουσιν ποτέ τους,
(1700) *καθὼς οὐδὲν τὸ ἔποικαν ποτέ τους οἱ γονεῖς τους·*
προσκύνημα νὰ δίδουσιν, δουλείαν τῶν ἁρμάτων,
ὥσπερ τὸ ἐπολεμούσασιν ὁμοίως τοῦ βασιλέως.
30 *Τὲς συμφωνίες ἐστέρεωσεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος,*
ἐγράφως τοὺς τὲς ἔποικεν μὲ κρεμαστὲς τὲς βοῦλλες.
Κι ἀφότου ἐπροσκύνησεν τοῦ Μελιγοῦ ὁ δρόγγος,
τινὲς ἀπ' αὔτους εἶπασιν τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμου,
ὅτι ἂν θέλῃ νὰ ἔχῃ τὸν ζυγὸν ὅλον στὸ θέλημάν του,
35 *νὰ ποιήσῃ κάστρο εἰς τὸν αἰγιαλὸν πλησίον τῆς Γιστέρνας.*
Κι ὁ πρίγκιπας τοῦ ἐπίστεψεν ἐκεινοῦ ὅπου τὸ εἶπεν·
ὥρισε γὰρ κ' ἐχτίσαν το καὶ Λεῦτρο τὸ ὠνομάσαν.
Κι ἀφότου γὰρ ἐχτίστησαν τὰ κάστρη ὅπου σὲ εἶπα,
τὸ Λεῦτρον γὰρ κι ὁ Μυζηθρᾶς καὶ τῆς παλαίας Μαΐνης,
40 *<ἐ>δούλωσε τὰ Σκλάβικα κ' εἶχεν τα εἰς θέλημάν του,* f. 85ᵛ
καὶ περιεπάτει, ἐχαίρετον ἀπὸ [ὅλον] τὸ πριγκιπᾶτο,
ὡσὰν τὸ ἐκατακύριεψεν καὶ ἀφεντέψε το ὅλον.
Ἐν τούτῳ θέλω ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ πάψω καὶ νὰ λέγω
περὶ τοῦ πρίγκιπα Ἀχαΐας ἐκείνου τοῦ Γυλιάμου,
45 *καὶ θέλω νὰ σὲ ἀφηγηθῶ περὶ τοῦ βασιλέως*

3018 *καὶ οὐδὲν ἔχ. ἀπάδειαν* 22 *πῶς] ὅτι—ἔχουσιν* 23 *οὐκ ἤχ. τὸ πῶς τῶ ποιήσει ἀλ.* 30 *ἐστερέωσεν* 42 *ἐκατακυρίευσεν*

Cod. T 3015 *μόνο—μὴν κάμνουν* 18 *καὶ οὐδὲν ἔχομεν αδια* 21 *δρόνγκου* 22 *πος τὸ κλωὸν ὅλον ἤθελε δια να πρὸσκυνίσουν* 23 *οὐκίχασι πος πέσι αλέος καὶ πέσασι* 24 *στὸν μπριλίγκιπα γουλιάμον* 25 *εζ. νὰ ἔχουν ἐκουσίον* 26 *οὐδε δαισποτηκὶ* 27 *ἡ γωνή τους* f. 50ᵛ 28 *πρὸσκύνησι* 29 *τὸ πολεμούσασι* 30 *στερέοσε ὁ πριλίγκιπας γουλιάμος* 31 *βοῦλλες] δουλες*

P *μόνον νὰ ἔχουσιν τιμήν, δεσποτικὰ μὴ κάμνουν,*
ὡσὰν τὰ κάμνουν τὰ χωρία ὅπου ἔνι εἰς τοὺς κάμπους·
"ἐπειὴ καὶ μᾶς ἀπόκλεισαν αὐτὰ τὰ δύο κάστρη,
"κι οὐκ ἔχομεν ἐπάδειαν νὰ κάμνωμεν νὰ ζιοῦμεν,

"οὐδὲν ἔχομεν δύναμιν νὰ ζοῦμεν εἰς τὰ ὄρη."
Ἰδόντες δὲ οἱ ἄρχοντες, οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ δρόγγου,
πῶς τὸ κοινὸν ἠθέλησαν νὰ ἔχουν προσκυνήσει,
οὐκ εἶχαν πῶς νὰ ποίσουσιν καὶ ἔπεσαν εἰς δρόμον·
μαντατοφόρους ἔστειλαν στὸν | πρίγκιπα Γουλιάμον, f. 155r I
συμβίβασιν ἐζήτησαν, ἀπάτητοι νὰ εἶναι,
τέλος οὔτε δεσποτικὰ νὰ ποίσουσιν ποτέ τους,
καθὼς οὐδὲν τὸ ἔποικαν πώποτε οἱ γονοί τους·
προσκύνημα νὰ δώσουσιν, δουλείαν τῶν ἁρμάτων,
ὥσπερ τὸ ἐποιούσασιν μετὰ τὸν βασιλέα.
Τὲς *συμφωνίες ἐστέρεωσεν ὁ πρίγγιπας Γουλιάμος,*
ἐγράφως τὲς ἀπόστειλεν μὲ κρεμαστὲς τὲς βοῦλλες.
Κι *ἀφότου ἐπροσκύνησεν τοῦ Μελιγγοῦ ὁ δρόμος,*
τινὲς ἀπ' αὔτους εἴπασιν τοῦ πρίγκιπα Γουλιάμου,
ἂν θέλῃ ὅλον τὸν ζυγὸν νὰ ἔχῃ εἰς θέλημάν του,
νὰ ποίσῃ κάστρον στὴν θάλασσαν πλησίον τῆς Γιστέρνας.
Κι *ὁ πρίγκιπας ἐπίστεψεν αὐτὸν ὅπου τὸ εἶπεν·*
ὥρισεν καὶ ἐχτίσασιν, καὶ Λεῦτρον τὸ ὠνομάσαν.
Κι *ἀφότου γὰρ ἐχτίσασιν τὰ κάστρη ὅπου σὲ λέγω,*
τὸ Λεῦτρον καὶ τὸν Μεζηθρὰν καὶ τῆς παλαιᾶς | Μάνης, f. 155r II
ἐδούλωσεν τὰ Σκλαβικὰ κ' ἐκατεδούλωσέ τα.
Ἐπεριεπάτει, *ἐχαίρετον τὸ πριγκιπᾶτον ὅλον*
ὅσο τὸ ἐκυρίεψεν κι ἀφέντεψέν το ὅλον.
Ἐν *τούτῳ θέλω ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ πάψωμαι τοῦ λέγειν*
περὶ τοῦ πρίγκιπα Ἀχαΐας ἐκείνου τοῦ Γουλιάμου,
καὶ θέλω νὰ ἀφηγήσωμαι περὶ τοῦ βασιλέως

3030 *ἐστερέωσεν* 33 *ἀπαύστους* 37 *ὄρησαν* 43 *παύσωμε*

32 *αφόντου—τοῦ μελίωγκοὺ* 33 *γουλιάμου* 34 *τειαν θ. νάχη* 35 *στον γιαλόν* 36 *τὸ πίστεψε—που* 37 *καὶ λέφτορ* 38 *ἀφόντου* 39 *γὰρ καὶ ὁ μυζηθρὰς—μάνης* 40 *σκλαβηκὰ* 41 *ἐχέροντο σόλο τό π.* 42 *κατακίρηευσε καὶ ἀφεντεψέ το ὁ.* 43 *ἀπὲ τὸ ὠρήν* 44 *γουλιάμου* 45 *φυγιθὼ δυα κιῶον τον δεσπότι*

H κὺρ Θεοδώρου τοῦ Λάσκαρη, τοῦ βασιλέως Ρωμαίων,
(1720) ὅπου ἦτον στὴν Ἀνατολὴν τοὺς χρόνους γὰρ ἐκείνους,
διατὶ στὴν Πόλη εὑρίσκετον φράγκος γὰρ βασιλέας
καὶ Παντουῆν τὸν ἔλεγαν, οὕτως τὸν ὠνομάζαν.
3050 Καθὼς ἀκούσετε ἐδῶ ὀπίσω εἰς τὸ βιβλίον,
τὸ πῶς ἐκείνους τοὺς καιροὺς ὅπου ἦτον βασιλέας
κὺρ Θεόδωρος ὁ Λάσκαρης εἰς τοὺς Ρωμαίους ἀπάνω·
καὶ ἦλθε τον ὁ θάνατος κι ἀφῆκεν τὸν υἱόν του,
ὅπου ἦτο ἀνήλικον παιδί, νὰ τὸ ἀναθρέφῃ ἐκεῖνος,
55 κὺρ Μιχαὴλ τὸν ἔλεγαν, ὁ μέγας Παλαιολόγος,
διατὶ ἦτον ὁ πρωτότερος ἄρχων τῆς Ρωμανίας.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς ἠθέλησεν νὰ ποιήσῃ ἁμαρτίαν,
ἔπνιξεν κ' ἐθανάτωσε τὸν ἀφεντόπουλόν του
κ' ἐκράτησεν τὴν βασιλείαν ὅλης τῆς Ρωμανίας.
60 Ἀκούσων τοῦτο ὁ Ἄγγελος ἐκεῖνος Καλοϊωάννης,
Κουτρούλης [εἶχεν] τὸ ἐπίκλην του, δεσπότης τῆς
Ἑλλάδος, f. 85v
τὸ πῶς ἐποίησεν κ' ἔπραξεν ἐκεῖνος ὁ Παλαιολόγος,
κ' ἐφόνεψε τὸν βασιλέαν, τὴν βασιλείαν του ἀπῆρεν,
ἐθλίβη γὰρ καὶ ἐχόλιασε, μεγάλως τὸ ἐβαρύνθη·
65 ὅρκον ἐποίησεν ἀφιρόν, ποτὲ τὸν Παλαιολόγον
νὰ μὴ τὸν τάξῃ βασιλέα, ἀφέντη μὴ τὸν ἔχῃ·
(1740) ἀφότου μὲ τυραννικὴν ὑπόθεσιν ἀπῆρεν
τὴν βασιλείαν γὰρ τῶν Ρωμαίων, οὐ πρέπει νὰ τὸν ἔχῃ
ἀφέντην οὐδὲ φίλον του, ἀλλὰ οὐδὲ συγγενῆν του.
70 Ἀκούσων ταῦτα ὁ βασιλέας ἐκεῖνος ὁ Παλαιολόγος,
μεγάλως τὸ ἐβαρύνθηκε, ἐθλίβην κ' ἐχολιάσεν,
κ' εἶπεν ὅτι, ἂν εἶχεν ὁδὸν νὰ ἀπέρασεν στὴν Δύσιν,
γουργὸν πολλὰ τὸν ἤθελεν χολιάσει γὰρ καὶ θλίψει·
ἀλλὰ διατὸ εὑρίσκετον ἐτότε εἰς τὴν Πόλιν
75 ὁ Βαλδουβῖνος ὁ βασιλέας κ' εἶχε τὴν ἀφεντίαν,
οὐδὲν εἶχεν τὴν δύναμιν στὴν Δύσιν νὰ ἀπεράσῃ.
Ἀφότου γὰρ ἐκέρδισεν τὴν Κωνσταντίνου Πόλιν
κ' ἐπέρασε στὸν Γαλατᾶν κ' εἶχεν τὴν βασιλείαν,

3060 καλοιῶ' 63 καὶ ἀπῆρεν τὴν β. του

Cod. T 3046 τοῦ κυρ ιω^{ο} εκιωοὺ ταὺθέντι τοῦ δεσπότου 47—60 om.

P κὺρ Θεοδώρου Λάσκαρη, τοῦ βασιλέως Ρωμαίων,
ποῦ ἦτον στὴν Ἀνατολὴν τοὺς χρόνους γὰρ ἐκείνους,
ὅτι εἰς τὴν Πόλη εὑρίσκετον φράγκος γὰρ βασιλέος
καὶ Παντουὴν τὸν ἔλεγαν, οὕτως τὸν ὠνομάζαν. (p. 75)
Καθὼς ἠκούσετε ἐδῶ ὀπίσω εἰς τὸ βιβλίο,
τὸ πῶς ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὅπου ἦτον βασιλέας
κὺρ Θεόδωρος ὁ Λάσκαρης εἰς τοὺς Ρωμαίους ὅλους·
καὶ ἦλθε του ὁ θάνατος κι ἄφηκεν τὸν υἱόν του,
κ' ἦτον παιδὶ ἀνήλικον, | καὶ νὰ τὸ ἀναθρέφῃ f. 155ᵛ I
κὺρ Μιχαήλ, ποῦ σὲ λαλῶ, ὁ μέγας Παλαιολόγος,
ὅτι ἦτον πρωτότερος ἄρχων τῆς Ρωμανίας.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς ἠθέλησεν νὰ ποιήσῃ ἁμαρτίαν,
ἔπνιξεν κ' ἐθανάτωσε τὸν ἀφεντόπουλόν του
κ' ἐκράτησεν τὴν βασιλείαν ὅλης τῆς Ρωμανίας.
Ἠκούσας <τοῦτο> ὁ Ἄγγελος ὁ Καλοϊωάννης,
Κουτρούλης τὸ ἐπίκλην του, δεσπότης τῆς Ἑλλάδος,
πῶς ἔποικεν, πῶς ἔπραξεν αὐτὸς ὁ Παλαιολόγος
κ' ἐφόνεψεν τὸν βασιλέα, τὴν βασιλείαν ἐπῆρεν,
ἐθλίβη κ' ἐχολίασεν, μεγάλως τὸ ἐλυπήθη·
ὅρκον ἐποῖκεν φοβερόν, ποτέ τὸν Παλαιολόγον
νὰ μὴ τὸν τάξῃ βασιλέα, ἀφέντη μὴ τὸν ἔχῃ·
ἀφότου μὲ τυραννικὴν ὑπόθεσιν ἐπῆρε
τὴν βασιλείαν τῶν Ρωμαίων, οὐ πρέπει νὰ τὸν ἔχῃ
ἀφέντην οὐδὲ φίλον του, ἀλλὰ οὐδὲ συγγενῆ του.
Ἠκούσας τοῦτο ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ὁ Παλαιολόγος, f. 155ᵛ II
μεγάλως ἐβαρύνθηκεν, πολλὰ κακὸ τοῦ ἐφάνη,
κ' εἶπεν, ἂν εἶχεν τὴν ὁδὸν νὰ ἐπέρασεν στὴν Δύσιν,
γουργὸν πολλὰ τὸν ἤθελεν θλίψει ἀλλὰ καὶ βλάψει·
ἀλλὰ διατὶ εὑρίσκεται τότε ἔσω εἰς τὴν Πόλιν
ὁ Βαλδουβῖνος βασιλεὺς κ' εἶχεν τὴν ἀφεντίαν,
οὐδὲν εἶχε τὴν δύναμιν στὴν Δύσιν νὰ ἀπεράσῃ.
Ἀφότου γὰρ ἐκέρδισεν τὴν Κωνσταντίνου πόλιν
κι ἀπέρασεν στὸν Γαλατᾶν κ' εἶχεν τὴν βασιλείαν,

3061 κουτρούλλω 66 ἔχη] αἴχλω 74 εὑρήσκονται τό ταισον εἰς 78 τήν] στλω

61 κουτρούλης ἦχε τὸ επὴκλὴν ο αὐθέντις τις ἑλάδου 62—84 om.

Η ἐποίησεν κ' ἐφουσσάτεψε τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης
κι ἄρχισε μάχην φοβερὴν εἰς τὸν δεσπότην Ἄρτας. f. 86r
Κ' ἐκεῖνος, ὡς ἦτον φρόνιμος, καλὰ ἐμετεχερίστη·
τοὺς Φράγκους γὰρ ἐρρόγεψε, τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον
καὶ τὸν ἀφέντην Ἀθηνῶν, ὁμοίως τοὺς Εὐριπιῶτες·
μὲ ἐκείνους ἐβοήθηκεν κι ἀπέρασε τὴν μάχην.
Ἐνταῦτα ἦλθε ὁ θάνατος κὺρ Ἰωάννου τοῦ δεσπότου
κι ἀφῆκεν κληρονόμον του κὺρ Νικηφόρον τὸν υἱόν του·
[86a] ἐκείνου ἐπαράδωκεν τὸ δεσποτᾶτον ὅλον.
(1760) Εἶχεν καὶ ἕτερον υἱὸν ὅπου γὰρ ἦτον νόθος,
τοῦ ὅποιου ἄφηκεν στὴν Βλαχίαν ἕνα καλὸ ἰμερίδι,
χῶρες καὶ κάστρη δυνατὰ διὰ νὰ τὰ ἀφεντεύῃ·
κὺρ Θεόδωρον τὸν ἔλεγαν, Δοῦκαν τὸ παρανόμι.
Ἐκεῖνος γὰρ ἐξέβηκεν στ' ἄρματα ἀντρειωμένος·
στρατιώτης ἦτον φοβερός, φρόνιμος κ' ἐπιδέξιος.
Κι ὡς εἶδεν ὅτι ἀπέθανεν ὁ πατήρ του ὁ Καλοϊωάννης,
κ' ἐνέμεινε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐκεῖνος ὁ Νικηφόρος,
ὅστις οὐκ ἦτον φρόνιμος ὡς ἦτον ὁ πατήρ του,
ἠθέλησεν κι ὠρέχτηκε νὰ ἐπάρῃ τὴν Βλαχίαν,
νὰ ἐπάρῃ γὰρ καὶ τὸ ἥμισον ὅλου τοῦ Δεσποτάτου.
Ἐποίησε κάστρον ἀφιρόν, τὸ λέγουν ἡ Νέα Πάτρα,
κι ἄρχισε μάχην δυνατὴν μετὰ τὸν ἀδελφόν του,
τὸν [κὺρ] Νικηφόρον, σὲ λαλῶ, ἐκεῖνον τὸν Δεσπότην. f. 86v
Καὶ διὰ τὸ ἐβοηθούσασιν οἱ Φράγκοι τοῦ Δεσπότου,
ἐδιάβη ὁ κὺρ Θεόδωρος ἐκεῖ εἰς τὸν βασιλέαν,
στὸν κὺρ Μιχάλην, σὲ λαλῶ, τὸν μέγαν Παλαιολόγον.
Πολλὰ τὸν ὑποσχήθηκεν κ' ἔταξεν νὰ ποιήσῃ,
τὸν ἀδελφόν του ἔταξεν νὰ δώσῃ, τὸν Δεσπότην,
δεμένον ὡς πανάπιστον, καὶ νὰ τὸν προσκυνήσῃ.
(1780) Σεβαστοκράτορα τὸν ἔποικε ὅλης τῆς Ρωμανίας
καὶ τὰ φουσσᾶτα [του] τοῦ ἔδωκεν νὰ τὰ ἔχῃ εἰς
ἐξουσίαν του,

3091 ἀνδριωμένος 96 ὀρέκτηκεν

Cod. T 3085 ἐνταύτα τοῦ ἦλθε ο θ. καὶ αφηκαὶ κλυρονόμον 86 τον υιόν τοὺ τον εὐλογιτικὸν κὺρ νηκηφόρος ἄκουε 86a om. 88 ὀπῆου ἀ. στὴ βλαχιὰ ένα καλω μιράδι 89 δια ναν τὰ 92 καὶ om. f. 50v 93 στὴ ἀπόθανε

P ὥρθωσεν κ' ἐφουσσάτεψεν τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης·
ἄρχισε μάχην δυνατὴν μὲ τὸν δεσπότην Ἄρτας.
Κι αὐτός, ὡς ἦτον φρόνιμος, καλὰ ἐδιορθώθη·
τοὺς Φράγκους γὰρ ἐρρόγεψεν, τὸν πρίγκιπα Γουλιάμον
καὶ τὸν ἀφέντην Ἀθηνῶν καὶ τοὺς Εὐριπιώτας·
μὲ αὐτοὺς ἐβοηθήθηκεν κ' ἐπέρασεν τὴν | μάχην. f. 156r I
Ἐν τούτῳ ἦλθε <ὁ> θάνατος κὺρ Ἰωάννου τοῦ δεσπότου
καὶ κληρονόμον ἄφηκεν υἱόν του κὺρ Νικηφόρον.

Εἶχεν καὶ ἕτερον υἱὸν ὅπου ἦτονε μπαστάρδος,
καὶ ἔδωκέ τον στὴν Βλαχίαν ἕναν καλὸν μερίδιν,
χῶρες καὶ κάστρη δυνατὰ καὶ νὰ τὰ ἀφεντεύῃ· (p. 76)
κὺρ Θεόδωρον τὸν ἔλεγαν, Δοῦκαν τὸ παρανόμιν.
Ἐκεῖνος γὰρ ἐξέβηκεν καλὸς εἰς τ' ἄρματά του·
στρατιώτης ἦτον φοβερός, φρόνιμος, ἐπιδέξιος.
Κι ὡς εἶδεν ὅτι ἀπόθανεν ἐκεῖνος ὁ πατήρ του,

ἠθέλησεν, ὠρέχτηκεν νὰ ἐπάρῃ τὴν Βλαχίαν,
ὁμοίως καὶ τὸ ἥμισον ἀπὸ τὸ Δεσποτᾶτο.
Ἐποῖκεν κάστρον δυνατὸν τὸ λέγουν Νέαν Πάτρα,
κι ἄρχισεν μάχην δυνατὴν μετὰ τὸν ἀδελφόν του,
κὺρ Νικηφόρον, σὲ λαλῶ, αὐτεῖνον τὸν Δεσπότην.
Καὶ διατὶ ἐβοηθούσασιν οἱ Φράγκοι τοῦ Δεσπότη,
ἐδιέβη ὁ κὺρ Θεόδωρος ἐκεῖ στὸν βασιλέα,
εἰς τὴν Κωνσταντινόπολιν, στὸν μέγαν Παλαιολόγον. f 156r II
Πολλὰ τὸν ὑποσχέθηκεν καὶ ἔταξεν νὰ ποίσῃ,
τὸν ἀδελφόν του ἔταξε νὰ δώσῃ, τὸν Δεσπότην,
δεμένον ὡς πανάπιστον, καὶ νὰ τὸν προσκυνήσῃ.
Σεβαστοκράτωρ τὸν ἔποικεν ὅλης τῆς Ρωμανίας
καὶ τὰ φουσσᾶτα τοῦ ἔδωκεν νὰ τὰ ἔχῃ <εἰς> ἐξουσίαν,

3087 ἠτονναι 3106 παντάπισθων

---

94 καὶ ανέμιωε 96 νὰ πάρη 97 νὰ ηπάρη—ημισὸ 98 ἄφυρων
99 ἤρχησε 3101 δια τούτο 3 μιχαῆλ 6 ὡς] ὁσάν 8 τὰ φ. τοδοκε νἄχη

Η *νὰ μάχεται, δικάζεται Δεσπότην τὸν ἀδελφόν του·*
μεγάλως τὸν ἐτίμησεν κ' εὐεργεσίες τοῦ ἐδῶκεν.
Κι ὡς εἶδεν τὴν πληροφορίαν ἐτότε ὁ Δεσπότης
τὸ πῶς τὸν ἐρροβόλεψεν [κὺρ] Θεόδωρος ὁ ἀδελφός του,
κ' ἐδιάβη εἰς τὸν βασιλέα ὅπου ἦτον γὰρ ἐχτρός του,
μεγάλως τὸ ἐλυπήθηκεν κ' εἰς σφόδρα τὸ ἐδειλιάσεν.
Τοὺς ἄρχοντές του ἔκραξε βουλὴν νὰ τοῦ ἔχουν δώσει·
κι ὅλοι τὸν ἐσυμβούλεψαν τὴν ἀδελφὴν νὰ δώσῃ
γυναῖκαν γὰρ ὁμόζυγον τοῦ πρίγκιπος Γυλιάμου·
ἐπεὶ ἂν ἔχῃ τὸν πρίγκιπα βοήθειαν κι ἀδελφόν του,
οὐδὲν ψηφᾷ τοῦ βασιλέως τὴν μάχην, οἷα κι ἂν ἔνι.
Κι ἀφῶν ἐπῆρε τὴν βουλὴν μετὰ τοὺς ἄρχοντές του,
μαντατοφόρους ἔστειλεν στὸν πρίγκιπα Γουλιάμον. f. 87ʳ
Ἄνθρωποι ἦσαν φρόνιμοι, γοργὸν τὸν ἐσυμβιβάσαν·
τὲς συμφωνίες ἐποίκασιν τῆς προίκας καὶ τοῦ γάμου.
Γοργὸν στρέμμαν ἐποίκασιν ἐκεῖσε εἰς τὸν Δεσπότην·
ὅλα τοῦ τ'ἀφηγήθησαν, ἐκ στόματος τὸν εἶπαν,
τὸ πῶς ἐκαταστήσασιν τὴν ὑπαντρείαν ἐκείνην.
(1800) *Χιλιάδες ἑξῆντα ὑπέρπυρα ἦτον γὰρ τὸ προικίον,*
ὅπου ἔδωκεν τοῦ πρίγκιπος ἐτότε ὁ Δεσπότης
δι' ἐκείνην τὴν παράξενον τὴν ἀδελφήν του, λέγω,
ἄνευ γὰρ <τὰ> στολίσματα καὶ τὰ χαρίσματά της.
Οὐδὲν γὰρ ἄργησαν [οὐδὲ] ποσῶς τὸν γάμον νὰ ποιήσουν·
ἐκεῖ εἰς τὴν Πάτραν τὴν παλαίαν ἐγίνετον ὁ γάμος.
Κι ἀφῶν ἐσυμπεθέρεψεν ὁ πρίγκιπας κι ὁ Δεσπότης,
πολλὰ γὰρ ἀγαπήθησαν καὶ ἤσασιν τὸ ἕνα,
καὶ ὅταν ἤθελεν συμβῆ νὰ ἔχῃ ὁ Δεσπότης χρείαν,
φουσσᾶτα ἐκ τὸν πρίγκιπα κι ἀνθρώπους τῶν ἁρμάτων,
ὅσα ἔχρηζεν καὶ ἤθελεν εἶχεν τα εἰς θέλημά του.
Ἐν τούτῳ θέλω ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ πάψω ἐδῶ ὀλίγον,
νὰ συντυχαίνω καὶ λαλῶ ἐκ τὸν Δεσπότην Ἄρτας,
καὶ θέλω νὰ σᾶς ἔχω εἰπεῖ καὶ νὰ σᾶς ἀφηγήσω
περὶ τοῦ πρίγκιπος Μορέως, ἐκείνου τοῦ Γυλιάμου.

3116 *νὰ δώση τὴν ἀδ. του* 17 *γυλιάμ*ω 26 *ὑπανδρίαν* 30 *της*] *τους* 41 *γυλιάμ*ω

Cod. T 3110 *τοῦ δόσε* 11 *πληροβορια* 12—63 om. After l. 11 the copyist observes: *ληπη ενα φύλο ένα ἐκ ταθηβόλη*, i.e. *λείπει ἕνα φύλλο (ἕνα) ἐκ*

P *νὰ μάχεται, δικάζεται μὲ τὸν Δεσπότην Ἄρτας·*
μεγάλως τὸν ἐτίμησεν, εὐεργεσίες τὸν δίδει.
Κι ὡς εἶδεν τὴν πληροφορίαν ἐτότε ὁ Δεσπότης
τὸ πῶς τὸν ἐρροβόλεψεν αὐτὸς ὁ ἀδελφός του,
κ' ἐπῆγεν εἰς τὸν βασιλεῦ ὅπου ἦτον ὁ ἐχτρός του,
μεγάλως ἐλυπήθηκεν, δειλία τὸν ἐπῆρεν.
Τοὺς ἄρχοντές του ἐλάλησεν ὡς νὰ τὸν συμβουλέψουν·
κι ὅλοι τὸν ἐσυμβούλεψαν τὴν ἀδελφὴν νὰ δώσῃ
διὰ γυνὴν ὁμόζυγον τοῦ πρίγκιπου Γουλιάμου·
ἐπεὶ ἂν ἔχῃ τὸν πρίγκιπα βοηθὸν καὶ ἀδελφόν του, f. 156ᵛ I
οὐδὲν ψηφᾷ τοῦ βασιλέως τὴν μάχην, οἷα ν' ἔνι.
Κι ἀφῶν ἐπῆρεν τὴν βουλὴν μετὰ τοὺς ἄρχοντές του,
μαντατοφόρους ἔστειλεν στὸν πρίγκιπα Γουλιάμον.
Ἄνθρωποι ἦσαν φρόνιμοι γοργὸν καὶ τὸ ἐποῖκαν·
τὲς συμφωνίες ἐποῖκαν τες, τὲς προῖκες καὶ τοῦ γάμου.
Γοργὸ στρέμμα ἐποίησαν ἐκεῖ πρὸς τὸν Δεσπότην·
ὅλα τοῦ ἀφηγήθησαν, ἐκ στόματος τοῦ εἶπαν,
τὸ πῶς ἐκαταστήσασιν τὴν ὑπαντρείαν ἐκείνην.
Ἑξῆντα χιλιάδες πέρπυρα ἦτον γὰρ τὸ προικίο,
τὸ ἔδωκεν τοῦ πρίγκιπος ἐτότε ὁ Δεσπότης
δι' ἐκείνην τὴν παράξενον τὴν ἀδελφή του, λέγω,
ἄνευ γὰρ τὰ στολίσματα καὶ τὰ χαρίσματά της.
Οὐδὲ ποσῶς ἀργήσασιν τὸν γάμον νὰ ποιήσουν·
ἐκεῖ στὴν Πάτραν τὴν παλαία ἐγίνετον ὁ γάμος.
Κι ἀφῶν ἐσυμπε|θέρεσεν ὁ πρίγκιπας κι ὁ Δεσπότης, f. 156ᵛ II
πολλὰ γὰρ ἐγαπήθησαν καὶ εἴχασιν τὸ ἕνα,
καὶ ὅταν ἤθελεν συμβῆ εἰς χρείαν τοῦ Δεσπότου (p. 77)
φουσσᾶτα ἐκ τοῦ πρίγκιπα κι ἀνθρώπους τῶν ἁρμάτων,
ὅσα ἤθελεν καὶ ἔχρηζεν εἶχεν εἰς θέλημά του.
Ἐν τούτῳ θέλω ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ πάψω ἐδῶ ὀλίγον
τοῦ νὰ συντύχω, νὰ εἰπῶ ἐκ τὸν Δεσπότην Ἄρτας,
καὶ νὰ σᾶς ἀφηγήσωμαι, ἀφήγησιν τοιούτην
περὶ τοῦ πρίγκιπος Μορέως, ἐκείνου τοῦ Γουλιάμου.

3114 δηλήαν 17 πρήγγηπρου 19 ἴανενει 25 ολλα 28 τό] του
31 πηήση 33 εσωμπ. 40 ἀφηγήσομεν

τ' ἀθιβολι

Η Ἀφότου γὰρ ἐκέρδισεν ὁ πρίγκιπας Γυλιάμος
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας, ἐπλάτυνε ἡ ἀφεντία του· f. 87v
οὐκ εἶχεν γὰρ νὰ μάχεται μὲ ἄνθρωπον τοῦ κόσμου.
Οἱ φλαμουριάροι τοῦ Μορέως ὁμοίως κ' οἱ καβαλλάροι
ἀρχάσασιν νὰ πολεμοῦν κάστρη καὶ δυναμάρια,
(1820) ὁ κατὰ εἷς στὸν τόπον του νὰ κάμνῃ τὸ ἐδικόν του·
κι ὡσὰν τὰ ἐκατασταίνασι τὰ δυναμάρια ἐκεῖνα,
ἀφῆναν τὰ ὑπονόμια τους, τὰ εἶχαν ἐκ τὴν Φραγκίαν,
κ' ἐπαίρνασιν τοῦ τόπου τους τ' ὄνομα ὅπου ἐβάναν.
Ἐν τούτῳ ἄρχισεν ὀμπρὸς ὁκάποιος [μέγας] ἀφέντης,
μισὶρ Ντζεφρὲ τὸν ἔλεγαν, τὸ ἐπίκλην του ντὲ Μπριέρες,
ὅπου ἦτο ἀφέντης τῶν Σκορτῶν, τοῦ δρόγγου καὶ τοῦ τόπου·
κάστρον ἐποίησε ἀφιρόν, ὄμορφον δυναμάριν,
Καρύταινα τὸ ὠνόμασεν κ' ἐκεῖνος ὠνομάστην
ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ὁ ἐξάκουστος στρατιώτης.
Ἀπαύτου γὰρ ὁ δεύτερος, μισὶρ Γαρτιέρης ἄκουε,
ντὲ Ροζιέρες τὸν ἔλεγαν, οὕτως εἶχεν τὸ ἐπίκλην·
κάστρον ἐποίησε φοβερὸν ἐκεῖ εἰς τὴν Μεσαρέαν
καὶ Ἄκωβαν τὸ ὠνόμασεν, κ' ἐκεῖνος ἦτο ἀφέντης.
Ὁκάποιον ἄλλον ἔλεγαν τὸ ὄνομα μισὶρ Ἰωάννης,
ντὲ Νουιλὴ τὸ ἐπίκλη του, ὅπου ἦτον [καὶ] πρωτοστράτωρ
τοῦ πριγκιπάτου τοῦ Μορέως | κ' εἶχεν το εἰς γονικόν του· f. 88r
κάστρον ἐποίησε ὁ λόγου του καὶ Πασσαβᾶν τὸ ἐκράξε.
Ἄλλος ἦτον ντὲ Νιβηλὲτ καὶ ἄκουε μισὶρ Ἰωάννης·
ἔποικεν κάστρο ὁ λόγου του κ' ἔκραξέ το Γεράκιν,
(1840) ὅπου ἔνι εἰς τὴν Τσακωνίαν ἐδῶθεν γὰρ τοῦ Ἑλέου.
Ὡσαύτως καὶ οἱ ἕτεροι ὅπου εἶχαν ἀφεντίες,
οἱ καβαλλάροι κι ἀρχιερεῖς κι ὅλοι οἱ φλαμουριάροι,
ὁ κατὰ εἷς στὸν τόπον του ἐποίησεν δυναμάριν·
τοῦ κόσμου γὰρ τὴν ἡδονὴν ἠθέλαν κι ἀγαποῦσαν,
κ' ἐχαίρονταν ἀμφότεροι πρὸς τὸν καιρὸν ὅπου εἶχαν.
Ἐν τούτῳ θέλω πάψει ἐδῶ νὰ λέγω ἀπ' ἐκείνους

3161 ἰω^ν 62 ^τ^αστράτορ 65 ἰω̄

Cod. T 3164 δια λόγου του καὶ πασσαβα τὸ κράξαν 65 νηβιλές 66 δια λόγου του γεράκι τονωμάσαι 67 ὁπόνε—γάρ om. 70 ὁ κάθε ἠς τον—ἔπηκε

P Ἀφόντου γὰρ ἐκέρδισεν ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας, αὐξήνθη ἡ ἀφεντία του·
οὐκ εἶχε γὰρ νὰ μάχεται μὲ ἄνθρωπον τοῦ κόσμου.
Οἱ φλαμουριάροι τοῦ Μορέως ὁμοίως οἱ καβαλλάροι
ἀρχίσασιν νὰ πολεμοῦν κάστρη καὶ δυναμάρια,
ὁ κάθε εἷς στὸν τόπον του νὰ κάμνῃ τὸ ἐδικόν του·
καὶ ὡσὰν | τὰ ἐκατάσταιναν αὐτὰ τὰ δυναμάρια, f. 157r 1
ἄφηναν τὰ ὑπονόμια τους, τὰ εἶχαν ἐκ τὴν Φραγκίαν,
κ' ἐπαίρνασιν τοῦ τόπου τους τὸ ὄνομα τὸ ἐβάναν·

3148 τὰ δίωαμ. αὐτά

72 καὶ χαίροντα—τὸν γκερόν f. 51r

Η *καὶ στρέφομαι νὰ σᾶς εἰπῶ τὸ πῶς ἄρχασε ἡ μάχη*
ἀπὸ τὸν πρίγκιπα Μορέως, ἐκεῖνον τὸν Γυλιάμον,
μὲ τὸν ἀφέντην Ἀθηνῶν, μισὶρ Γυλιάμον ἄκω,
ντὲ λὰ Ρότζε τὸ ἐπίκλην του, οὕτως τὸν ὠνομάζαν.
Τὸν χρόνον γὰρ καὶ τὸν καιρόν, ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες
ὅπου ἄκουσες καὶ εἶπα σε ὀπίσω εἰς τὸ βιβλίον μου,
τὸ πῶς ἦλθεν στὴν Κόρινθον ἐκεῖνος ὁ Μπονιφάτσος,
ὁ μαρκέσης ντὲ Μουφαρᾶ, ὁ ρῆγας τοῦ Σαλονικίου
εἰς τὸν ἀφέντην τοῦ Μορέως, τὸν Καμπανέση ἐκεῖνον·
κ' ἐκ τὴν ἀγάπην τὴν πολλὴν ὅπου εἴχασιν ἀλλήλως, f. 88ᵛ
ὁ Καμπανέσης ἐζήτησεν βοήθειαν τοῦ μαρκέση.
Κ' ἐκεῖνος γὰρ τοῦ ἐχάρισεν τὸ ὁμάτζιο καὶ λιζίαν·
πρῶτα τοῦ ἀφέντου τῶν Ἀθηνῶν, τὰ τρία τερτσέρια τοῦ
Εὐρίπου,
(1860) *κι ἀπαύτου δὲ τὸ τέταρτον τοῦ μαρκέση τῆς Μπουτενίτσας.*
Καὶ διὰ τὴν μάχην ὅπου εἶχεν ὁ πρίγκιπας Γυλιάμος
ὡσαύτως κι ὁ πατέρας του μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος,
εἶθ' οὕτως κι ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ἐκεῖνος ὁ ἀδελφός του,
κουρτέσικα ἐδιαβάζασιν ὅλοι γὰρ τὸν καιρόν τους.
Λοιπόν, ὡσὰν ἀφέντεψεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
τὸ πριγκιπᾶτον Ἀχαΐας κ' εἶχεν το εἰς ἐξουσίαν του,
τὸν Μέγα Κύρη ἐζήτησεν τὸ ὁμάντζιο νὰ τοῦ ποιήσῃ,
ὡσαύτως καὶ τῶν ἀφεντῶν τῆς νήσου γὰρ [καὶ] τοῦ
Εὐρίπου
καὶ τοῦ μαρκέση ἀλλὰ δή, τοῦ ἀφέντου Μπουτενίτσας.
Κ' ἐκεῖνοι γὰρ ἐνώθησαν κ' οἱ πέντε ἀμφοτέρως·
βουλὴν ἀπῆραν ἐνομοῦ κι ἀπόκρισιν τοῦ ἐποιῆσαν,
ὅτι οὐδὲν τὸν γνωρίζουσιν μόνι καὶ σύντροφόν τους·
ὡς δὲ ὁμάντζιο ὅπου λαλεῖ, τίποτε οὐ χρεωστοῦν του,
ἀλλὰ οὐδὲ καταδέχονται ὁμάντζιο νὰ τοῦ ποιήσουν. f. 89ʳ
Ἀκούσων ταῦτα ὁ πρίγκιπας μεγάλως τὸ ἐχολιάσεν,

3182 *ἐκείνον τὸν καμπ.* 89 *πρᾶς'* 95 *νύσσου* 99 *ἐγνωρ.*

Cod. T 3174 *καὶ στ. νὰ σᾶς ἠπὸ πὸς ἤρχησε ἡ ἀμαχη* 75 *γουλιάμον*
76 *μισὲρ γουλιάμο ἄκουε* 77 *ντε λαρὸζε τὸ επικλήν του* 78 *τὸν γκερόν*
79 *ὀπάκουσες—μου* om. 80 *τό* om. 81 *μὸνφαρὰ* 82 *εκίωον τῶν*
γκαπανέζη 83 *καὶ ὁκ* 84 *κ/έζης—μ/έζη* 85 *καὶ κεῖνος γὰρ τοὺ χάρησε*

P Τώρα θέλω νὰ σᾶς εἰπῶ πῶς ἄρχισεν ἡ μάχη
ἀπὸ τὸν πρίγκιπα Μορέως, ἐκεῖνον τὸν Γουλιάμον,
μὲ τὸν ἀφέντη Ἀθηνῶν, ἐκεῖνον τὸν μισὲρ Γουλιάμον,
ντὲ λὰ Ρόζε τὸ ἐπίκλη του, οὕτως τὸν ὠνομάζαν.
Τὸν χρόνον γὰρ καὶ τὸν καιρὸν κ' ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες
ὅπου ἤκουσες καὶ εἴπασιν ὀπίσω εἰς τὸ βιβλίο,
τὸ πῶς ἦλθεν στὴν Κόρινθο αὐτὸς ὁ Μπονοφάτσιος,
<ὁ> μαρκέζης ντὲ Μουφαρᾶς, ὁ ρῆγας Σαλονίκης,
εἰς τὸν ἀφέντη τοῦ Μορέως, τὸν Καμπανέση ἐκεῖνον...

κ' ἐκεῖνος τὸν ἐχάρισεν ὁμάτζιο καὶ λιζίαν·
πρῶτον αὐτὸ τῶν Ἀθηνῶν, δεύτερον τῆς Εὐρίπου,
καὶ τρίτο πάλιν λέγεται αὐτὸ τῆς Μουντουνίτσας.
Καὶ δι' οὗ | εἶχεν ὁ πρίγκιπας μάχην ὡσὰν σᾶς εἶπα, f. 157r II
ὡσαύτως κι ὁ πατέρας του κ' ἐκεῖνος ὁ ἀδελφός του,

πολλὰ καλὰ ἐδιάβαζαν οἱ πάντες τὸν καιρόν τους.
Λοιπόν, ὡσὰν ἀφέντεψεν ὁ πρίγκιπος Γουλιάμος
τὸ πριγκιπᾶτον Ἀχαΐας κ' εἶχεν το <εἰς> ἐξουσίαν,
τὸν Μέγαν Κύρη ἐζήτησεν ὁμάντζιον νὰ τοῦ ποίσῃ,
ὡσαύτως καὶ τῆς Εὔριπου κι αὐτὸν τῆς Μουντονίτσας.

Κ' ἐκεῖνοι γὰρ ἐνώθησαν καὶ εἶπαν ἀφοτέρως·
βουλὴν ἐπῆραν ἑνομοῦ κι ἀπόκρισιν τοῦ δίδουν,
ὅτι οὐκ ἐγνωρίζουν τον μόνον καὶ σύντροφόν τους·
ὡς δὲ διὰ ὁμάτζιο, τίποτε οὐ χρωστοῦν τον,
ἀλλὰ οὐδὲ καταδέχονται ὁμάτζιο νὰ τοῦ ποίσουν.
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας, πολλὰ τὸ ἐβαρύνθη

3174 μάχω 77 τε λα ρόζαι 81 ντέ] δὲ 88 ὁ σάς σα ἠπα
91 τόν] στὸν

τομάτζιο 86 ταῦθέντη τους αθηνοὺ—τις ευρίπου 87 μαρκέζη 88 όπου ἦχε αυτός—γουλιάμος 89 πρᾶς 90 εις τοῦτο καὶ ὁ μ.—ὁ om. 91 κουρτεσικὰ διαβάζασι—τὸν γκερόν 92 πρίγκιπας γουλιάμος 93 τὸ πρὼγκιπάτο χαϊὰς—ὴς ξουσιά του 94 τὸν μ. κ. τον ἐξ. το μάτζηο ναν τον π. 95 γὰρ om. 96 μ/ζη—ταῦθέντι μποδενίτζας 98 πήσαν—καὶ om. 99 πὸς δὲν τονε γνορίζουνε μόνο δια σὺνδροφό τους 3200 τὸματζηο 1 οὐδὲ] ου—ὁμάτζηο ναμτοῦ. This line is repeated. f. 51v 2 πρὼγκιπος μεγ. τὸ βαρέθη

Η *ἐφάνη τον ἀνόρεχτον· ἐπῆρε τὴν βουλήν του,*
καὶ ἡ βουλή του τοῦ ἔδωκεν τοῦ νὰ ἔχῃ φουσσατέψει,
ἀπάνω εἰς αὔτους νὰ ἀπελθῇ διὰ νὰ τοὺς πολεμήσῃ
ὡς ἀντιστάτες κι ἄπιστους ὅπου ἦσαν πρὸς ἐκεῖνον.
(1880) *Εἰς τοῦτο ὁρίζει, ἐγράψασιν τοῦ πριγκιπάτου ἁπάντων,*
φλαμουραρίων, καβαλλαρίων, ὁλῶν τῶν ἐπισκόπων,
τοῦ Τέμπλου καὶ Ὀσπιταλίου κι ὁλῶν τῶν βουργεσίων.
Στὸ Νίκλι τοὺς ἐμήνυσε νὰ εἶναι σωρεμένοι
στὲς εἴκοσι γὰρ τοῦ Μαΐου, ἄνευ καμμίας προφάσης.
Κι ὡς τὸ ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν ἐτοῦτο ὁ Μέγας Κύρης,
τὸ πῶς ὁ πρίγκιπας Μορέως οἰκονομᾶται νὰ ἔλθῃ
ἀπάνω του διὰ πόλεμον μὲ τὰ φουσσᾶτα του ὅλα,
καταπαντοῦθε ἐμήνυσεν, ἔνθα κι ἂν εἶχε φίλον,
παρακαλῶντα, ἀξιώνοντα νὰ ἔλθουν νὰ τοῦ βοηθήσουν
στὸν πρίγκιπαν ὅπου ἔρχετον τοῦ νὰ τὸν πολεμήσῃ.
Ὁ κάλλιος φίλος ὅπου εἶχεν καὶ συγγενὴς ἔτοτε
ἦτον ὁ ἀντρικώτατος, ὁ ἀφέντης τῆς Καρυταίνου, f. 89ᵛ
ὅπου γὰρ τὸν ἐτρέμασιν 's ὅλην τὴν Ρωμανίαν·
τὴν ἀδελφήν του εἶχεν γὰρ ὁμόζυγον γυναῖκαν.
Ὁ Μέγας Κύρης τοῦ ἔγραψεν, μηνᾷ, παρακαλῶντα
ὡς ἀδελφὸν καὶ γνήσιον του, ὅπως νὰ μὴ τοῦ λείψῃ
εἰς τούτην γὰρ τὴν ἀφορμὴν κ' εἰς τούτην του τὴν χρείαν,
ἐπεὶ εἰς ἐκεῖνον ἤλπιζεν κ' εἶχεν τὸ θάρρον του ὅλον.
Ἀκούσων [ταῦτα] ὁ ἀντρικώτατος, ὁ ἐξάκουστος ἐκεῖνος,
(1900) *ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας τὸ τί τοῦ μηνᾷ ὁ ἀδελφός του,*
ἐκάτσε, ἐσκόπισεν καλὰ τὸ πῶς νὰ ἔχῃ διάξει,
τὸ τίνος πρῶτα ν' ἀπελθῇ διὰ νὰ τοῦ ἔχῃ βοηθήσει,
τοῦ πρίγκιπος, ποῦ εὑρίσκετον ἀφέντης του γὰρ λίζιος
καὶ συγγενής του σαρκικὸς—θεῖος του γὰρ ὑπῆρχεν—
κἂν τοῦ Μεγάλου <τοῦ> Κυροῦ, τοῦ γυναικαδελφοῦ του.
Κι ὅσον ἐκατεσκόπισεν, εἰς ἐκλογὴν ἀπῆρεν

3207 ἁπάντων τοῦ πρ. 18 συγγενὴν 19, 26 ἀνδρικ. 25 ἐπήν 30 ὅπου

Cod. T 3203 *ἐφάνη τοῦ πόλα κακόν* 4 *δια να ήχε* 6 *ὁσὰν α. ἄπηστους* 7 *εντοῦτο ορ. γράφουσι απαντὸν τὸν πρωγκιπάτου* 8 *φλαμουραρηὸ καβηλαρηὸ* 9 *βουργεζήον* 10 *νὰ ὦε μαζομένη* 11 *καμίας προφάσεως* 13 *νάλθη* 15 *κατὰ παντόθε* 16 *παρεκαλόντα—ναν του β.* 17 *οπόρχετο διανατὸν π.*

P κ᾽ ἐφάνη τον ἀνόρεχτον· ἐπῆρεν τὴν βουλήν του,
καὶ ἡ βουλὴ τοῦ ἔδωκεν νὰ ἔχῃ φουσσατέψει, (p. 78)
3205 καὶ εἰς αὐτοὺς νὰ ἀπελθῇ καὶ νὰ τοὺς πολεμήσῃ f. 157ᵛ I
ὡς ἀντιστάτες, ἄπιστους ὅπου ἔνι πρὸς ἐκεῖνον.
Εἰς τοῦτο ὁρίζει, γράφουσιν ὅλους τοῦ πριγκιπάτου,
φλαμπουραρίων, καβαλλαρίων, ὅλων τῶν ἐπισκόπων,
τοῦ Τέμπλου καὶ τοῦ Σπιταλίου, ὅλων τῶν βουργησαίων.
10 Στὸ Νίκλι τοὺς ἐμήνυσεν νὰ εἶναι συναγμένοι
μαΐου εἰς τὰς εἴκοσι, χωρὶς ἀμφιβολίας.
Ὡς τὸ ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν τοῦτο ὁ Μέγας Κύρης,
τὸ πῶς εἰς αὖτον ἔρχεται ὁ πρίγκιπα Μορέας
ἀπάνου του διὰ πόλεμον μὲ ὅλα τὰ φουσσᾶτα,
15 καταπαντοῦ ἐμήνυσεν ἔνθα ἂν εἶχεν φίλον,
παρακαλεῖ, ἀξιώνει τους τοῦ νὰ τοῦ βοηθήσουν
στὸν πρίγκιπαν ὁπὄρχεται ὅπως νὰ πολεμήσῃ.
Ὁ συγγενὴς ὁ κάλλιος καὶ φίλος τὸν εἶχεν τότε
ἤτονε <ὁ> ἀντρειότατος ἀφέντης Καρυταίνου,
20 ὅπου τὸν ἐτρεμά|σασι ᾽ς ὅλην τὴν Ρωμανίαν· f. 157ᵛ II
τὴν ἀδελφήν του ὁμόζυγον εἶχεν διὰ γυνή του.
Ὁ Μέγας Κύρης ἔγραψε, μηνᾷ, παρακαλεῖ τον
ὡς ἀδελφόν του γνήσιον, ὅπως νὰ μὴν τοῦ λείψῃ,

25 ἐπεὶ ᾽ς ἐκεῖνον ἔλπιζεν κ᾽ εἶχεν τὸ θάρρος ὅλον.
Ὡς τὸ ἤκουσεν <ὁ> ἀντρειότατος, <ὁ> ἀφέντης Καρυταίνου,

πολὺν σκοπὸν ἐσκόπιζεν τὸ πῶς νὰ ἔχῃ πράξει,
εἰς ποῖον πρῶτον ν᾽ ἀπελθῇ νὰ τοῦ ἔχῃ βοηθήσει,
30 τοῦ πρίγκιπος, ποῦ εὑρίσκετον λίζιος του ἀφέντης
καὶ συγγενής του σαρκικός—θεῖος του γὰρ ὑπῆρχεν,—
ἢ τοῦ Μεγάλου τοῦ Κυροῦ, τοῦ γυναικαδελφοῦ του.
Κι ὅσον ἐκατεσκόπισεν, εἰς ἐκλογὴν ἐπῆρεν

3211 χώρης ἀνμφηβολήας 18 φήλων

---

19 τῆς καρηταιηνας 20 τονε τρέμασι 22 τόγραψε 24 ἠς τοὐτϊ—χρία
25 κλῶον—τὸ θάρος ὅλω 27 ὁ ἀφ. ὁ ξακουστός τοτὴ μηνᾶ ἀδ. του 28 το
τημέλη να παράξη 29 δια ναν τοὺ βοηθήση f. 52ʳ 30 ἠβρήσκετον
32 εἰ τοῦ μέγα κύρη τῆς Αθήνου 33 ἠς ἐγλογήν επύρε

Η ἐκεῖνο τὸ χειρότερον, τὸ οὐκ ἦτον τῆς τιμῆς του.
Εἶπεν ὅτι καλλίον ἔχει νὰ ἀχάσῃ τὴν τιμήν του,
παρὰ νὰ λείψῃ ἐκεινοῦ τοῦ γυναικαδελφοῦ του.
Ἐτοῦτο δὲ ἐσκόπισεν στὸν λογισμόν του ἐτότε·
ὅτι, ἂν λείψῃ τοῦ πρίγκιπος—διατὸ ἦτον τάχα θεῖος του—
νὰ ἔχῃ τὴν συμπάθειον του, λαφρὰ νὰ τὸ ἀπεράσῃ. f. 90r
Ἐν τούτῳ ἐβιάστη δυνατὰ φουσσᾶτα νὰ σωρέψῃ,
κι ἀκούστηκεν καταπαντοῦ καὶ ὅλοι τὸ ἐθαυμάζαν.
Κι ὁ πρίγκιπας, ὡς τὸ ἤκουσεν, μεγάλως γὰρ τὸ ἐχάρη
θαρρῶντα καὶ ἐλπίζοντα νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ μετ' αὐτον.
Ἐκεῖνος γὰρ ἐβιάστηκε νὰ ὑπάῃ στὸν Μέγαν Κύρην
κι ἀπῆρεν τὸ φουσσᾶτο του κ' ἐδιέβη εἰς τὴν Θήβαν·
τὸν Μέγαν Κύρην ηὗρηκε φουσσᾶτα νὰ σωρεύῃ.
(1920) Κι ὡσὰν τὸν εἶδε ὅτι ἦλθε ἐκεῖ ἐκεῖνος ὁ γαβρός του,
ἐφάνη τοῦ ὅτι ἐκέρδισε τὸ ἥμισον τοῦ κόσμου·
χαρὰν μεγάλη ἐποίκασιν· ὕστερο ἐμετανόησαν.
Κι ὁ πρίγκιπας, ὡς ἤκουσεν τὴν πρᾶξιν καὶ τὸν βίον
τοῦ ἀνεψίου του τοῦ κακοῦ, τοῦ ἀφέντου τῆς Καρυταίνου,
πολλὰ τοῦ ἐφάνη βαρετόν, ἐθλίβη το μεγάλως·
τὸ πρῶτον διὰ τὴν ἀκοὴν ὅπου εἶχεν εἰς τὸν κόσμον,
ὅτι ἦτον καλλιώτερος εἰς ὅλους τοὺς στρατιῶτες,
ὅπου ἦσαν εἰς τὴν Ρωμανίαν τοὺς χρόνους γὰρ ἐκείνους,
καὶ πάλε, διατὸ ἐμέτεχεν καὶ ἦτον ἀνεψίος του
κι ἀπίστησεν τὸν ἀφέντη του κ' ἐδιάβη στὸν ἐχτρόν του.
Ὅμως, ὡς ἦτον φρόνιμος, ἐπαρηγορήθη μόνος
κι ὤρθωσεν τὰ φουσσᾶτα του, στὴν Κόρινθον ἀπῆλθεν· f. 90v
μὲ δύναμιν ἀπέρασε τὴν σκάλαν τῶν Μεγάρων,
μὲ πόλεμον ἐκέρδισεν ἐκείνην τὴν κλεισοῦραν.
Ὁ Μέγας Κύρης τὸ ἔμαθεν κ' ἐθλίβη το μεγάλως,
διατὶ ἔμαθε ὅτι ἐπέρασεν ὁ πρίγκιπας τὴν σκάλαν
κ' ἐσέβην εἰς τὸν τόπον του κ' ὑπάει γυρεύοντά τον.

3237 ἐτότε εἰσ τὸν λ. του 44 ὑπάγη 49 ὑστέρου 59 καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν κόρ. 64 ὑπάγη

Cod. T 3235 ο καὶ κάλυο έχη 37 ἐτότε—τοῦτο στὸ λογισμόν του 38 διατὸ] διατή 39 ναν τὸ περάσι 41 ὅλλη τὸ θαὺμ. 42 ὡς and γὰρ om. 44 μὰ κλῶος εβηάζετον νὰπαη στὸ μέγα κύρι 45 και πήρε 46 ἤβρικε φ. εσορέβαν 47 γαμβρός 48 κέρδεσε—ημισὸ 49 πίκαση μα ήστερο μετανοήσα 51 ανὴ ψίου 53 στὸν γκόσμων 54 οτι ήτον γκαληότερος

P ἐκεῖνο τὸ χειρότερον, τὸ οὐκ ἦτον τῆς τιμῆς του.
Εἶπεν ὅτι καλλιώτερον νὰ χάσῃ τὴν τιμήν του,
παροῦ νὰ λείψῃ ἐκεινοῦ τοῦ γυναικαδελφοῦ του.
Ἐτοῦτο δὲ ἐσκόπισε τότες στὸν λο|γισμόν του· f. 158r I
ὅτι, ἂν λείψῃ τοῦ πρίγκιπος,—διότι ἦτον θεῖος του—
νὰ ἔχῃ τὴν συμπάθειον, λαφρὰ νὰ τοῦ ἀπεράσῃ.
Εἰς τοῦτο ἐβιάστηκεν φουσσᾶτα νὰ συνάξῃ,
κι ἀκούστηκε καταπαντοῦ, ὅλοι τὸ ἐθαυμάσαν.
Κι ὁ πρίγκιπος τὸ ἤκουσεν, μεγάλως τὸ ἐχάρην
θαρρῶντα καὶ ὀλπίζοντα ἐκεῖ νὰ ὑπᾶν μετ' αὖτον.
Κ' ἐκεῖνος ἐβιάστηκε νὰ ὑπᾷ στὸν Μέγαν Κύρην (p. 79)
κ' ἔπηρεν τὰ φουσσᾶτα του, ἐδιέβην εἰς τὴν Θήβαν·
τὸν Μέγαν Κύρην ηὕρηκεν κ' ἐσύνασεν φουσσᾶτα.
Κι ὡς εἶδεν ὅτι ἔφτασεν ἐκεῖνος ὁ γαμπρός του,
ἐφάνη του ὅτι ἐκέρδισε τὸ ἥμισο τοῦ κόσμου·
χαρὰν μεγάλην ἔποικαν· ὕστερο ἐμετανῶσαν.
Κι ὁ πρίγκιπος, ὡς ἔμαθεν τὴν πρᾶξιν καὶ τὸν βίον
τοῦ ἀνεψίου τοῦ κακοῦ, τοῦ ἀφέντου Καρυταίνος,
πολλὰ τοῦ ἐφάνη βαρετόν, ἐθλίβη το μεγά|λως· f. 158r II
τὸ πρῶτον διὰ τὴν ἀκοὴν ὁποὖχεν εἰς τὸν κόσμον,
ἐπεὶ ἦτον καλλιώτερος εἰς ὅλους τοὺς στρατιῶτες,
ὅπου ἦσαν εἰς τὴν Ρουμανίαν τοὺς χρόνους γὰρ ἐκείνους,
καὶ πάλιν τὸ χειρότερον ὅπου ἦτον ἀνηψίος του,
τὸν ἀφέντη του ἀπίστησεν κ' εἰς τὸν ἐχτρόν του ὑπάγει.
Ὅμως, ὡς ἦτον φρόνιμος, ἐπαρηγορήθη μόνος
κι ὤρθωσεν τὰ φουσσᾶτα του, στὴν Κόρινθο ἀπῆλθεν·
μὲ δύναμιν ἐπέρασεν τὴν σκάλαν τῶν Μεγάρων,
μὲ πόλεμον ἐκέρδισεν ἐκείνην τὴν κλεισοῦραν.
Ὁ Μέγας Κύρης τὸ ἔμαθεν, ἐθλίβη το μεγάλως,
διότι γὰρ ἐπέρασεν ὁ πρίγκιπας τὴν σκάλα
κ' ἐσέβην εἰς τὸν τόπον του κ' ὑπᾷ γυρεύοντά τον.

3234 ὀκ 39 σιωμπ. 42 πρήγγιπως 43 ἐκιώα 52 βαρετός
54 σόλους 57 ἀπίσθησε

---

56 καὶ πάλαι περισότερος διατὴ ἦτὸν ανηψιός του 57 τὸν μπάρμπα του κ' ἐπηγε ἦς τὸν οχθρόν του 58 μῶνος παρ. f. 52v 59 χαρὰ μεγας τα φουσάτα του κι απηλθε τῆς κορίνθου (!) 60 επέρασε 62 μέγα κύρης τόμαθε καὶ θλήβυ 63 απέρασε—τὴ σκ. 64 καὶ παγι ρεβοντά το

Η Ἀπῆρεν τὰ φουσσᾶτα του κ' ἦλθεν εἰς ἀπαντήν του,
3266 ἐκεῖ ἐσυναπαντήθησαν εἰς τοῦ Καρύδη τὸ ὄρος.
(1940) Μὲ πόλεμον ἀρχάσασιν εἰς τὸ βουνὶν ἀπάνω·
ὡς ἔνι γὰρ ὁ Θεὸς κριτὴς καὶ κρένει εἰς τὸ δίκαιον,
ἔδωκεν τοῦ πρίγκιπος τὸν πόλεμο ἐκερδίσεν.
70 Ἐκεῖ ἐσκοτώθη εἰς πόλεμον ὁ ἕνας φλαμουριάρης
μισὶρ Γγιπὲρ τὸν ἔλεγαν, ντὲ Κὸρ εἶχεν τὸ ἐπίκλην,
ὅστις εἶχεν τοῦ μισὶρ Ντζιὰν ντὲ Πασσαβᾶ θυγάτηρ
γυναῖκαν του εὐλογητικήν· καὶ μετὰ ἐκεῖνον ἀπῆρεν
εἰς ἄντρα εὐλογητικὸν τὸν μισὶρ Ντζὰ ἐκεῖνον
75 ντὲ Σαῖντ-Ὁμὲρ τὸν ἔλεγαν, οὕτως εἶχεν τὸ ἐπίκλην·
κ' ἐποίκασιν ἀμφότεροι τὸ ἀντρόγυνον ἐκεῖνο
ἕναν υἱὸν ἐξαίρετον, τὸν θαυμαστὸν ἐκεῖνον
τὸν [μισὶρ] Νικόλαν ντὲ | Σαῖντ-Ὁμὲρ ἀφέντη γὰρ τῆς
Θήβας, f. 91r
καὶ μέγαν πρωτοστράτορα <τοῦ> πριγκιπάτου Ἀχαΐας.
80 Ὡσαύτως ἐσκοτώθησαν στὸν πόλεμον ἐκεῖνον
σιργέντες καὶ καβαλλαροί, ἀριφνισμὸς οὐκ ἦτον.
Ὁ Μέγας Κύρης ἔφυγεν ἐδιάβη εἰς τὴν Θήβαν
μὲ ὅσους τοῦ ἀκολούθησαν κ' ἐδιάβησαν μ' ἐκεῖνον·
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἐκεῖ μὲ αὐτὸν ἐδιάβη.
85 Ἀφότου γὰρ ἐκέρδισεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
τὸν Μέγαν Κύρη εἰς πόλεμον ποῦ ἐγίνη στοῦ Καρύδη,
(1960) ὁ Μέγας Κύρης ἔφυγεν ἐσέβην εἰς τὴν Θήβαν·
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἦτον ἐκεῖ μετ' αὐτον,
ὁ[μισὶρ]Νικόλας ντὲ Σαῖντ-Ὁμὲρ μετὰ τοὺς ἀδελφούς του,
90 τὸν μισὶρ Ντζία ντὲ Σαῖντ-Ὁμὲρ καὶ μὲ τὸν μισὲρ Ὄτον,
ὡσαύτως καὶ οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ ὅπου εἶχε ὁ Μέγας Κύρης
ὅπου ἦσαν ὅλοι ἐπαινετοὶ στρατιῶτες, καβαλλάροι,
ὁ κατὰ εἷς ἐβάσταινεν φλάμουρον ἐδικόν του·
ὁ ἀφέντης γὰρ τοῦ Σάλωνος μισὶρ Τομᾶς ἐκεῖνος,
95 οἱ τρεῖς ἀφέντες τοῦ Εὔριπου κ' ἐκεῖνος ὁ μαρκέσης,

3269 ἐκέρδισεν 76 ἀνδρόγ. 78 νικο΄λ 79 ᾱ΄στρ. 83 ἀκολουθούσαν—μετ' ἐκείνον 84 μεταύτον 86 ὅπου 89 νικό 95 εὐρίπου

Cod. T 3265 επήρε 66 συναπ.—στοὺ καριδίου 68 ὸς ένε ὁ θ̄ς̄ δήκαιος κρητὴς καὶ τὸ δηκαῖο κρωὴη 69 ἔδοκε—εκερδήσε 71 μισὲρ γιμπέρτο τὸν ἔλ. 72 μισὲρ τζὰν 73 μετα κωὸν επήρε 74 μισὲρ τζιὰν 75 ντε σάν ητομερτὸ ἔλ. 78 τὸν μισὲρ νικολοντὲ σαμτομὲρ 79 πρωγκιπὰ τὸν χαΐας 81 ἀρηφνὴ

P Ἐπῆρεν τὰ φουσσᾶτα του κ᾽ ἦλθεν εἰς ἀπαντήν του·
3266 κ᾽ ἐκεῖ ἐσυναπαντήθησαν εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρύδιν.
Μὲ πόλεμον | ἀρχίνησαν εἰς τὸ βουνὶν ἀπάνω· f. 158ᵛ I
κι ὁ Θεὸς ἔνι δίκαιος καὶ κρένει δικαιοσύνη
κ᾽ ἐκέρδισεν ὁ πρίγκιπας τὸν πόλεμον ἐκεῖνον.
70 Ἐκεῖσε ἐσκοτώθηκεν ἕνας φλαμουριάρης·
μισὲρ Γγιπὲρ τὸν ἔλεγαν, ντὲ Γκὸρ εἶχε τὸ ἐπίκλην,
ὅστις εἶχεν τοῦ μισὲρ Τζὰν ντὲ Μπασσαβᾶ θυγάτηρ
γυναῖκα του εὐλογητικήν, καὶ ὕστερον ἐπῆρεν
εἰς ἄντραν εὐλογητικὸν τὸν μισὲρ Τζὰν ἐκεῖνον
75 ντὲ Σὰντ-Ὁμὲρ τὸν ἔλεγαν, τὸ ἐπίκλην εἶχεν οὕτως·
κ᾽ ἐποίκασιν ἀμφότεροι τὸ ἀντρόγυνον ἐκεῖνο
ἕναν υἱὸν ἐξαίρετον, τὸν θαυμαστὸν ἐκεῖνον
μισὲρ Νικολὸν ντὲ Σὰντ-Ὁμὲρ τῆς Θήβας τὸν ἀφέντη
καὶ μέγαν πρωτοστράτορα ὅλου τοῦ πριγκιπάτου.
80 Ὡσαύτως ἐσκοτώθησαν στὸν πόλεμον ἐκεῖνον
σεργέντες καὶ καβαλλαρέοι πλῆθος πολὺ εἰς ἄκρην.
Ὁ Μέγας Κύρης ἔφυγεν ἐδιέβην | εἰς τὴν Θήβαν f. 158ᵛ II
μὲ ὅσους τὸν ἠκολούθησαν κ᾽ ὑπῆγαν μετ᾽ ἐκεῖνον·
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ὁμοῦ μετ᾽ αὐτὸν ἦτον.
85 Ἀφότου γὰρ ἐκέρδισεν ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος
τὸν Μέγαν Κύρη εἰς πόλεμον ἐκεῖ εἰς τὸ Καρύδιν,

μισὲρ Νικολὸν ντὲ Σὰντ-Ὁμὲρ μετὰ τοὺς ἀδελφούς του...
90
ὡσαύτως οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ ποῦ εἶχεν ὁ Μέγας Κύρης,
ὅπου ἦσαν ὅλοι ἐπαινετοὶ στρατιῶτοι, καβαλλάροι,
καὶ ὁ καθεὶς ἐβάσταζεν φλάμουρον ἐδικόν του·
ὁ ἀφέντης γὰρ τοῦ Σάλωνος μισὲρ Ντομᾶς ἐκεῖνος,
95 οἱ τρεῖς ἀφέντες Εὔριπου κ᾽ ἐκεῖνος ὁ μαρκέζης, (p. 80)

3272 ντε] δε 74 ἄνδραν 76 ἀνδρόγ. 78 νικολῶν 81 πολλὰ εἰς ἄκρῳω 92 στρατιότι 95 εὐρήπου

μῶν οὐκ ἰχαν 82 μέγα κύρις—καὶ δηάβη ης τὴ θ. 83 καὶ πήγαν μετ᾽ ἐκιῶον 84 ὁ om.—μεταύτον δειέβη 85 ἀφόντου—ὁ π/ας γουλιάμος 86 τὸν om.—πογιῶη στὼ Καρ. 87 ὁ μέγα κ.—καὶ δηέβη εἰς τὴ θ. f. 53ᵛ 88 ὁ om. 89 ὁ μησὲρ νικολοντὲ σανιῶ τομὲρ 90 μισὲρ τζὰν τε σαιω τομὲρ 92 πενετὴ 93 ὁ καθε ὴς ἐβάσταζε 95 τὴς εγρήπου—μ/ζης

Η *αὐτοὶ ἐβαστοῦσαν φλάμουρα, οἱ δ' ἄλλοι οἱ καβαλλάροι,*
ὅπου ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον μετὰ τὸν Μέγαν Κύρην,
οὐδὲν τοὺς γράφω γὰρ ἐδῶ διὰ τὴν πολυγραφίαν. f. 91v
Κι ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος, μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου
εἶχεν,
τὸ ἰδεῖ τὸ πῶς ἐκέρδισε τὸν πόλεμον ἐκεῖνον
ἐδιώχνοντα καὶ σφάζοντα ἐτότε τοὺς ἐχτρούς του,
στὴν Θήβαν τοὺς ἀπέσωσεν καὶ κατησφάλισέν τους.
Ὥρισεν κ' ἐτεντώσασιν τὸ γῦρον τὰ φουσσᾶτα·
τὲς χῶρες ἐκουρσεύασιν κ' αἰχμαλωτίζανέ τες.
Ἰδόντας γὰρ οἱ προεστοὶ ἐτότε τοῦ φουσσάτου,
ὅπου ἀγαποῦσαν κ' εἴχασιν ἐκεῖ τοὺς συγγενούς τους,
(1980) *τὸν Μέγαν Κύρην ἀλλὰ δὴ ὡσαύτως καὶ τοὺς ἄλλους,*
ποῦ ἦσαν ἐκεῖσε μετ' αὐτὸν κ' ἐχάναν τὰ χωριά τους,
ὁ μητροπολίτης τῆς Θηβοῦ κι ἄλλοι τινὲς ἀπέκει
ἐβάλθησαν εἰς μεσιτείαν ὅπως νὰ συμβιβάσουν
τὸν Μέγαν Κύρην ἀλλὰ δὴ <κι> ὅπου ἤσασιν μετ' αὖτον,
καὶ τόσα ἐβιάστησαν πολλά, ἐσυμβιβάσανέ τους.
Ὁ Μέγας Κύρης ὤμοσεν τοῦ πρίγκιπος ἐτότε
νὰ πάψουσιν τὰ κούρση του κι ὁ ἐξαλειμὸς ἐκεῖνος·
κ' ἐκεῖνος εἰς τὸν ὅρκον του στὴν Κόρινθον ν' ἀπέλθῃ,
θέλει στὴν χώραν τοῦ Νικλίου νὰ τοῦ ἔχῃ ποιήσει
ὁμάντζιον,
κ' εἰς ὅσον γὰρ τοῦ ἔφταισεν καὶ ἔσφαλεν πρὸς αὖτον,
διὰ τὰ ἄρματα ποῦ | ἐβάσταξεν στὸν πρίγκιπα ἀπάνω, f. 92r
νὰ ποιήσῃ τὴν ἀνταμοιβὴν ὡς ἀπαιτεῖ τὸ δίκαιον.
Οἱ φλαμουριάροι ἐσέβησαν ἐτότε ἐγγυητᾶδες,
ὥσπερ γὰρ τὸν ἐγγυώθησαν τότε τὸν Μέγαν Κύρην,
νὰ ἔλθῃ στὸ Νίκλι εἰς τέρμενον ποῦ ἐστήσασιν ἐτότε.
Κι ὅσον ἐκαταστήσασιν ἐτοῦτο ὅπου σὲ λέγω,
ἐμίσσεψεν ὁ πρίγκιπας καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Κόρινθον
κι ἀπέκει γὰρ ἐδιέβηκεν ὁλόρθα εἰς τὸ Νίκλι.

3315 *νὰ ἀπ. εἰς τὴν κόρ.* 8, 18, 22 *ὅπου* 19 *καὶ ὡς* 21 *ἐτότε*

Cod. T 3299 *τοῦ πρίγκιπου ὸς φρ.* 3300 *ἐκέρδεσε* 1 *δειόχνον καὶ σφ.*
2 *καὶ κατεσφάλησέ τους* 5 *εἰδώντα* 6 *ὀπαγὰπούσαν* 9 *ὁ and τῆς om.*
10 *σηβυβάσουν* 12 *εσὴνηβασέ τους* 13 *μέγα κ.* 14 *ο ξαλημός* 15 *στὴν*

P αὐτοὶ ἐβαστοῦσαν φλάμουρον ἴδιον ὁ καθένας·
οἱ δ' ἄλλοι οἱ καβαλλαροὶ ὅπου στὸν πόλεμο ἦσαν,
οὐδὲν τοὺς γράφομεν ἐδῶ διὰ τὴν πολυγραφίαν.
Ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος, μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅλα
3300 τὸ ἰδεῖν τὸ πῶς ἐκέρδισεν τὸν πόλεμον ἐκεῖνον
διώχνοντα καὶ σφάζοντα ἐτότε τοὺς ὀχτρούς του,
στὴν Θήβαν τοὺς ἀπέσωσεν κ' ἐκατεσφάλισέ τους.
Ὥρισε καὶ ἐτέντωσαν τὸ γῦρον τοῦ φουσσάτου· f. 159r I
τὲς χῶρες ἐκουρσεύασιν καὶ αἰχμαλώτιζάν τους.
5 Ἰδόντα γὰρ οἱ προεστοὶ ἐτότε τὸ φουσσᾶτο
ὅπου ἠγαποῦν καὶ ἔχουσι ἐκεῖ τοὺς ἐδικούς τους,
τὸν Μέγαν Κύρην ἀλλὰ δὴ ὁμοίως καὶ τοὺς ἄλλους,
ποῦ ἦσαν ἐκεῖσε μετ' αὐτὸν κ' ἔχαναν τὰ χωρία τους,
μητροπολίτης τῆς Θηβοῦ κι ἄλλοι πολλοὶ μετ' αὖτον
10 ἐβάλθησαν εἰς μεσιτείαν ὅτι νὰ συμβιβάσουν
τὸν Μέγαν Κύρην ἀλλὰ δὴ κι ὁποὖσασιν μετ' αὖτον,
καὶ τόσον ἐβιάστησαν, ἐσυμβιβάσασίν τους.
Ὁ Μέγας Κύρης ὤμοσεν τοῦ πρίγκιπος ἐτότε
νὰ πάψουσιν τὰ κούρση τους καὶ ὁ ἐξολλισμός τους,
15 κ' ἐκεῖνος εἰς τὸν ὅρκον του στὴν Κόρινθον νὰ ἀπέλθῃ,
θέλει στὴν χώραν τοῦ Νικλίου νὰ τοῦ ποιήσῃ ὁμάντζο·
κ' εἰς ὅσον καὶ | τοῦ ἔφταισεν καὶ ἔποικεν πρὸς αὖτον, f. 159r II
τὰ ἄρματα τὰ ἐβάσταξεν στὸν πρίγκιπαν ἀπάνω,
νὰ ποίσῃ τὴν ἀνταμοιβὴν ὡς ἀπαιτεῖ τὸ δίκαιον.
20 Οἱ φλαμουριάροι ἐσέβησαν ἐτότε ἐγγυτᾶδες

ὅπως στὸ Νίκλι νὰ ἐλθῇ ἐντὸς γὰρ τοῦ τερμένου.
Καὶ ὅσον ἐκατέστησεν αὐτὸ ὅπου σᾶς λέγω,
ἐκίνησεν ὁ μπρίγκιπας, στὴν Κόρινθον ὑπάγει·
25 ἀπέκει ἐδιέβηκεν ὁλόρθα εἰς τὸ Νίκλιν.

3296 ἐβαστούσαση φλάμουρα 98 τούς] τlω 3301 ὀχθρούσθου 8 χορήαν 9 μορπολήτης 12 ἐσlωμβηβάσανσήν τους 13 το πρήγγ. 14 ὁ ξολημός 15 τὸν ὁ. τους στὴν κ. να ἀπ.

γκόρινθον νὰ απ. 16 στη χ. τlω ηκληοὺ νὰ τοῦ πιήσι μάτζηο f. 53v 17 γὰρ οπόφθεσε 18 δηατη—καταπάνο 19 αμτὴμβή καθὼς πρέπι τὸ δίκαlο 20 ἐνγκιπάδες 21 δπερ ηγκίσθησαν 22 καθὸς εστησαν τότε 23 οσὰν ἐκαταιστήσασιν 24 ἐμίσευσε ὁ πρlωγκιπος καὶ ἠς τὴν γκορlώθο ηλθεν 25 απόκι

H Κι ὁ Μέγας Κύρης παρευτὺς ἐδιόρθωσεν κι ἀπῆρεν
(2000) μετ' αὖτον τοὺς εὐγενικοὺς φλαμουριαρίους ὅπου εἶχε,
καὶ ὅλους τοὺς καβαλλαρίους ὅπου εἶχεν μετ' ἐκεῖνον·
τιμητικὰ κ' εὐγενικὰ ἀπῆλθεν γὰρ ἐτότε,
3330 ὁλόρθα ἐδιάβηκεν ἐκεῖ στὴν χώραν τοῦ Ἀμυκλίου,
ὅπου τὸν ἀνάμενε ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος.
Κι ὅσον ἀπέσωσεν ἐκεῖ στὸ Νίκλι ὁ Μέγας Κύρης
κ' ἑνώθη μὲ τοὺς ἄρχοντες ὅλους τοῦ πριγκιπάτου,
ὁμοῦ μὲ αὐτὸν ἐδιάβησαν στὸν πρίγκιπαν ἐνταῦτα.
35 Στὰ γόνατά του ἔπεσαν, ὅλοι παρακαλοῦν τον
νὰ συμπαθήσῃ τὸ ἔποικεν ἐτότε ὁ Μέγας Κύρης,
διατὶ ἐβάσταξε ἄρματα εἰς πόλεμον μετ' αὖτον.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς εὐγενικὸς καὶ φρόνιμος ὅπου ἦτον, f. 92v
κουρτέσικα ἐσυμπάθησεν τότε τὸν Μέγαν Κύρην·
40 κ' ἐνταῦτα γὰρ τοῦ ἔποικεν τὸ ὁμάντζιον ποῦ ἐχρεώστει,
στὸ στόμα τὸν ἐφίλησεν κ' ἐποιήσασιν ἀγάπην.
Μετὰ ταῦτα [γὰρ] τὸν ὥρισεν ἐνώπιον τῶν κεφαλάδων
ὅτι διὰ τὴν ἀνταμοιβὴν τοῦ φταίσματος ποῦ ἐποῖκεν
κ' ἐβάσταξεν τὰ ἄρματα εἰς πόλεμον κατ' αὔτου,
45 νὰ ἀπέλθῃ στὸν ρῆγαν τῆς Φραγκίας κ' ἐκεῖνος νὰ τὸν κρίνῃ.
Κι ὁ Μέγας Κύρης παρευτὺς ὑπόσχεσιν τοῦ ἐποῖκεν,
(2020) ὡς τὸ ὥρισεν ὁ πρίγκιπας, νὰ τὸ ἐκπληρώσῃ ἐκεῖνος.
Κι ἀφότου ἐκαταστήσασιν ἐτοῦτα ὅπου σὲ λέγω,
οἱ ἀρχιερεῖς κ' οἱ ἅπαντες, ὁμοίως κι ὁ Μέγας Κύρης,
50 ἐπῆραν τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ τὸν ἀφέντην τῆς Καρυταίνου
μὲ τὸ καπίστρι εἰς τὸν λαιμόν, στὸν πρίγκιπα ἀπῆλθαν.
Γονατιστὰ δεόμενοι ὅλοι παρακαλοῦν τον
ἐλεημοσύνη νὰ γενῇ νὰ τοῦ ἔχῃ συμπαθήσει.
Κι ὁ πρίγκιπας οὐκ ἤθελεν, πολλὰ τοὺς ἀντιστάθη,
55 διατὶ τοὺς ἔδειχνε ἀφορμήν, ὡς ἦτον γὰρ καὶ ἡ ἀλήθεια,
τὸ σφάλμα ὅπου ἔποικεν κ' ἐμίσσεψεν κ' ἐδιάβη

3334 μεταύτον 39 ἐτότε 40, 43 ὅπου

Cod. T 3326 μέγα—ὅρθωσε καὶ ἐπήρε 27 ὀπούχε 29 τ. καὶ ἀρχοντικά 30 τοὶωηκλίου 31 εκὴ ποῦ τον ανάμιωε 32 μέγα κ. 34 μεταύτων ἐδιέβ. 35 παρεκαλούντο 36 τόπηκε—μέγα κ. 40 το μάτζηο όπου 41 ἐπήησαν

P Κι ὁ Μέγας Κύρης παρευτὺς ὤρθωσεν καὶ ἐπῆρεν
μετ' αὐτον τοὺς φλαμουριαρούς, ἐκείνους ὅπου εἶχεν·

τιμητικὰ κ' εὐγενικὰ ἀπῆλθεν γὰρ ἐτότε,
3330 ὁλόρθα ἐδιέβηκεν στὴν χώραν τοῦ Νικλίου,
ἐκεῖ ὅπου τὸν ἀνάμενεν ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος.
Καὶ ὡς ἀπέσωσεν ἐκεῖ στὸ Νίκλι ὁ Μέγας Κύρης
κ' ἐνώθη μὲ τοὺς ἄρχοντας ὅλου τοῦ πριγκιπάτου,
ὁμοῦ στὸν πρίγκιπαν | ὀρθὰ ἐδιέβησαν μετ' αὐτον. f. 159ᵛ I
35 Στὰ γόνατά του ἔπεσαν ὅλοι παρακαλῶντα
νὰ συμπαθήσῃ τὸ ἔφταισεν τότε ὁ Μέγας Κύρης,
δι' οὗ ἐβάσταξε ἄρματα εἰς πόλεμον μετ' αὐτον.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς εὐγενικὸς καὶ φρόνιμος ὅπου ἦτον,
καλῶς τὸν ἐσυμπάθησε τότε τὸν Μέγαν <Κύρην>·
40 καὶ εἰς αὐτὸ τὸν ἔποικεν τὸ ὁμάντζι, τὸ ἐχρώστα,
στὸ στόμαν τὸν ἐφίλησεν κ' ἐποίησαν ἀγάπην.
Καὶ μετὰ ταῦτα ὥρισεν ἐμπρὸς τοὺς κεφαλᾶδες
ὡς διὰ τὴν ἀνταμοιβὴν τοῦ φταίματος, τὸ ἐποῖκεν
κ' ἐβάσταξεν <τὰ> ἄρματα ἀπάνω κατ' ἐκείνου,
45 νὰ ὑπᾷ στὸν ῥῆγαν νὰ κριθῇ, στῆς Φράτζας, νὰ τὸν κρίνουν. (p. 81)
Ὁ Μέγας Κύρης παρευτὺς ὑπόσχεσιν ἐδῶκεν,
τὸ ὥρισεν ὁ πρίγκιπας, αὐτὸς νὰ τὸ πληρώσῃ.
Ἀφῶν γὰρ ἐκατέστησαν αὐτὸ ὅπου σᾶς λέγω,
<οἱ> ἀρχιερεῖς | καὶ ἄρχοντες ὁμοίως ὁ Μέγας Κύρης f. 159ᵛ II
50 ἐπῆραν τὸν μισὲρ Τζεφρέ, ἀφέντην Καρυταίνου,
μὲ τὸ καπίστρι εἰς τὸ λαιμόν, στὸν πρίγκιπαν ὑπᾶσιν.
Γονατιστὰ δεόμενοι παρακαλοῦν τον ὅλοι,
ἐλεημοσύνη νὰ γενῇ ὡς νὰ τὸν συμπαθήσῃ.
Κι ὁ πρίγκιπας οὐκ ἤθελεν, πολλὰ τοὺς ἀντιστάθη,
55 δι' οὗ τοὺς ἔδειχνε ἀφορμήν, ὡς ἦτον ἡ ἀλήθεια,
τὸ σφάλμα ὅπου ἔποικε κ' ἐπῆγε καὶ ἐδιέβη

3340 ἐχρόσθα 41 ἐπήησεν 55 διοὺτος 56 κ' ἐπῆγε] καὶ ἐπίρε

---

43 τὸ πτέσμα τα ποπίκαι 44 καταύτων 45 νὰ πάγη στὸ ρ.—ναντὸν κρίνη f. 54ᵛ 46 μέγα—τὸπήκε 47 πληρόσι 48 σὲ] σοὺ 49 μέγα 52 παρεκαλούντο 53 ναντοὺχη 54 πρωγκιπος 55 καὶ ἡ om. 56 καὶ μίσευσε καὶ διάβη

Η εἰς τὸν ἐχτρόν του, σὲ λαλῶ, ἐκεῖνον τὸν Μέγαν Κύρην,
κ᾽ ἐκεῖνον ἐλευτέρωσεν, τὸν φυσικόν του ἀφέντην. f. 93r
Ὅμως τόσον ἐβιάστησαν κ᾽ ἐπαρεκάλεσάν του
3360 οἱ ἀρχιερεῖς κ᾽ οἱ ἄρχοντες, ὅλοι οἱ κεφαλᾶδες,
ὅτι ἤφεραν τὸν πρίγκιπα κ᾽ ἦλθεν ᾽ς ἐλεημοσύνην
τοῦ ἀφέντη τῆς Καρύταινας ἐκείνου τοῦ ἀνεψίου του.
Ἐνταῦτα τοῦ ἐσυμπάθησεν μ᾽ ἐτοῦτον γὰρ τὸν τρόπον·
τὸν τόπον του τοῦ ἔστρεψεν νὰ τὸν κρατῇ ἀπὸ τότε
65 εἰς τοῦ κορμίου του μοναχά, κληρονομίαν ἂν ποιήσῃ,
εἰς νέον δόμα τοῦ [τὸν] ἔδωκεν νὰ τὸν κρατῇ ἀπὸ τότε.
(2040) Ἀφότου γὰρ ἐγίνησὰν συμβίβασες ἐκεῖνες,
χαρὰν μεγάλην ἔποικαν οἱ νέοι καβαλλάροι·
ντζοῦστρες, κοντάρια ἐτσάκισαν, χαρὲς μεγάλες εἶχαν·
70 κι ὅσον ἐχάρησαν καλά, ἐμίσσεψαν ἀπέκει·
ὁ Μέγας Κύρης ἐζήτησεν κ᾽ οἱ ἀφέντες τοῦ Εὐρίπου
ἀπολογίαν τοῦ πρίγκιπος κ᾽ ἐδιάβησαν ἐκεῖθεν.
Καὶ διατὸ ἔρχετο ὁ καιρὸς ἐτότε τοῦ χειμῶνος,
ὁ Μέγας Κύρης ἔμεινεν τοῦ νὰ ἔχῃ ἐξεχειμάσει·
75 κι ὡς ἦλθεν γὰρ ὁ νέος καιρὸς ἀπὸ τὸν μάρτιον μῆναν,
κάτεργα δύο ἀρμάτωσεν κ᾽ ἐσέβηκεν εἰς αὗτα·
εἰς τὸ Βροντῆσι ἐδιάβηκεν κ᾽ ἐπέζεψεν ἐκεῖσε.
Ἄλογα ἀγόρασεν τοῦ δάου κ᾽ ἐβάλθη εἰς τὴν στράταν f. 93v
καὶ τόσα ὡδήγεψεν καλὰ εἰς τὸ Παρὶς ἐσῶσεν·
80 τὸν ῥῆγαν ηὗρηκεν ἐκεῖ, ἑορτὴν μεγάλην εἶχε,
τὴν λέγουσιν Πεντηκοστὴν ὁ ῥῆγας ἐωρτιάζεν.
Δουλωτικὰ τὸν προσκυνᾷ τὸν ῥῆγα ὁ Μέγας Κύρης,
κ᾽ ἐκεῖνος τὸν ἐδέξατο μετὰ τιμῆς μεγάλης,
διατὶ ἔμαθεν ὅτι ἔρχετον ἀπὸ τὴν Ρωμανίαν.
85 Ὁ πρίγκιπας ἀπόστελνε μ᾽ ἕναν του καβαλλάρην
ἐγράφως τὴν ὑπόθεσιν, τὴν ἔποικε ὁ Μέγας Κύρης.
(2060) Τὸν ῥῆγαν ἐπροσκύνησεν ἐκεῖνος ὁ καβαλλάρης
καὶ τὸ πιττάκιν του ἔδωκεν τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμο.

3359 *τόσον τὸν ἐβ.* 61 ᾽s] *εἰς* 69 *ἐτάτησαν* 70 *ἐμήσεψεν* 78 *sic*, or Δάου?

Cod. T 3357 *μέγα* 58 *καὶ κἰωος* 59 *τώσα τὸν βηάσασι καὶ παρεκ.* 62 *ταὐθέντου—τανηψιού του* 63 *τὼ σημπ.* 66 *εἰς νέ δόγμα τοῦ τό δωκε* 67 *σημφήβασες* 69 *ἐτσάκισαν*] *ετζάκιζαν* 70 *ὅσον*] *ὁσὰν* 71 *μέγα—τὴς εβρήπου* 72 *ἀπὴλογίαν—καὶ δὴέβησαν* 73 *δηατή τον ὁ καιρὸς* 74 *μέγα*

P εἰς τὸν ἐχτρόν του, σὲ λαλῶ, αὐτὸν τὸν Μέγαν Κύρην,
κ' ἐκεῖνον ἐλευτέρωσεν, τὸν φυσικὸν ἀφέντη.
Πλὴν τόσον ἐβιάστησαν πολλὰ παρακαλῶντα
ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντες, οἱ κεφαλᾶδες ὅλοι,
ὅτι ἤφεραν τὸν πρίγκιπαν εἰς ἐλεημοσύνην
τοῦ ἀφέντου τῆς Καρύταινας, αὐτοῦ τοῦ ἀνεψίου του.
Εἰς τοῦτο ἐσυμπάθησεν μὲ ἐτοῦτον γὰρ τὸν τρόπον·
τὸν τόπον του τὸν ἔστρεψεν νὰ τὸν κρατῇ ἀπ' ἐτότε f. 160r 1
ἐκ μέρος δὲ τοῦ πρίγκιπος, νὰ ἔνι ἐδικός του.

Ἀφότου γὰρ ἐγίνησαν συμβίβασες ἐκεῖνες,
χαρὰν μεγάλην ἔποικαν οἱ νέοι καβαλλάροι·
τζοῦστρες, κοντάρια ἐτσάκισαν, χαρὲς μεγάλες εἶχαν·
κι ὅσον ἐχάρησαν καλά, ἐκίνησαν ἐκεῖθεν·
<ὁ> Μέγας Κύρης ἐζήτησεν κ' οἱ ἀφέντες τῆς Εὐρίπου
ἀπολογίαν τοῦ πρίγκιπος, κινοῦν καὶ ὑπαγαίνουν.
Δι' οὗ ἔρχετον ὁ καιρὸς ἐτότε ὁ χειμῶνας,
ὁ Μέγας Κύρης ἔμεινεν νὰ ἔχῃ ἐξεχειμάσει·
καὶ ὡς ἦλθεν ὁ νέος καιρὸς ἀπὲ τὸν μάρτιον μῆναν,
κάτεργα δύο ἀρμάτωσεν κ' ἐσέβηκεν εἰς αὗτα·
εἰς τὸ Βροντῆσι ἀπέσωσεν, ἐπέζεψεν ἐκεῖσε.
Ἄλογα δάνου ἀγόρασεν κ' ἐβάλθην εἰς τὸν δρόμον
καὶ τόσον ὥδεψεν καλά, ἔσωσεν στὸ Παρίσι·
τὸ ῥῆγαν | ηὕρηκεν ἐκεῖ ἑορτὴν μεγάλην εἶχεν, f. 160r II
τὴν λέγουσιν Πεντηκοστὴ ἐώρταζεν ὁ ῥῆγας.
Δουλωτικὰ τὸν προσκυνᾷ τὸν ῥῆγα ὁ Μέγας Κύρης,
κ' ἐκεῖνος τὸν ἐδέξατο μετὰ τιμῆς μεγάλης
δι' οὗ ἔμαθεν ὅτι ἔρχετον ἀπὲ τὴν Ρουμανίαν.
Ὁ πρίγκιπας ἀπέστειλεν μὲ ἕναν του καβαλλάρη
ἐγράφως εἴ τι ἔποικεν ἐτότε ὁ Μέγας Κύρης.
Τὸν ῥῆγαν ἐπροσκύνησε αὐτὸς ὁ καβαλλάρης
καὶ τὸ πιττάκιν ἔδωκεν τοῦ πρίγκιπος Γουλιάμου.

3361 τὸν μπρήγγηπαν 62 τοῦ αὐτοῦ ἀν. του 77 ἐπεύσεν
78 δάνους

—δηανὰ ξεχημάσι f. 54v 76 καὶ σέβηκε 77 εδὴἐβηκε καὶ απέζευσε
78 τοῦ δαγοὺ καὶ βάλθηκε ἠστράτα 79 παρήζη 81 ἑορτάζε 82 μέγα
83 καὶ κ. τὸνε δέκτηκε 85 ἀπέστηλε 86 μέγα 88 ἔδοσε—γουλιάμου

Η Κι ὁ ῥῆγας γὰρ τὸ ἐδέξετον, ὥρισε κι ἀναγνώστην·
κι ἀφότου ἐγνώρισεν καλὰ ὁ ῥῆγας γὰρ τὴν πρᾶξιν,
ὅπου ἔποικεν τοῦ πρίγκιπος ἐτότε ὁ Μέγας Κύρης,
ὁ ῥῆγας γάρ, ὡς φρόνιμος, ἐγνώρισεν ἐνταῦτα
τὸ πῶς ὁ πρίγκιπας Μορέως διὰ τὴν τιμὴν τοῦ κόσμου
τὸν Μέγαν Κύρη ἀπέστειλεν ἐκεῖσε γὰρ εἰς αὐτον.
Διὰ τοῦτο ἐνταῦτα ὥρισεν κ᾽ ἦλθαν οἱ κεφαλᾶδες,
ὅπου ἦσαν τότε στὸ Παρὶς στὴν ἑορτὴν ἐκείνην·
ὁλῶν βουλὴν ἐζήτησεν νὰ τὸν ἔχουν συμβουλέψει.
Πολλὰ ἐσυντύχασιν λεπτῶς τὸ φταίσιμον ποῦ ἐποῖκε f. 94r
ὁ Μέγας Κύρης, σὲ λαλῶ, τοῦ πρίγκιπος Γυλιάμου.
Κι ὅσον ἐλάλησαν πολλὰ κ᾽ ηὗρασιν τὴν ἀλήθειαν,
τὸν Μέγαν Κύρην ἔκραξεν, ὁμοίως τὸν καβαλλάρην,
ἀπόκρισιν τοὺς ἔδωκεν ἀμφοτέρων τῶν δύο.
Ἐκ στόματος τοὺς τὸ εἶπασιν κ᾽ ἐγράφως τοὺς τὰ ἐδῶκαν,
κι ὁ Μέγας Κύρης ἔστεκεν κι ἀφκράζετον τὰ λόγια.
Ἕνας μπαροῦς ἐβάσταξεν τοὺς λόγους γὰρ τῆς κούρτης,
τὸν καβαλλάρην ἔκραξε καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
(2080) "Ἄκουσον, φίλε κι ἀδελφέ, κατάλαβε τοὺς λόγους
"τὸ τί σὲ ἀποκρένεται ἡ κούρτη τῆς Φραγκίας.
"Εἰ μὲν ἦτον ποιήσοντα ἐδῶ ὁ Μέγας Κύρης
"τὸ ὁμάντζιον τοῦ ἀφέντη του, τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμο,
"καὶ μετὰ τοῦτο ἐβάσταξεν ἄρματα πρὸς ἐκεῖνον
"κ᾽ εἰς κάμπον ἐπολέμησεν εἰς πρόσωπον μετ᾽ αὐτον,
"ὁ νόμος γὰρ ὁρίζει το κ᾽ ἡ κρίσις ἀπαιτεῖ το
"νὰ ἦτον ἀκληρονόμητος ἐκεῖνος κ᾽ ἡ γενεά του
"ἀπὸ ὅσον τόπον κι ἀφεντίαν ἐκράτει ἀπὸ ἐκεῖνον.
"Ὡς δὲ τὸ λέγει τὸ ἔγραφον, ὅπου ἤφερες ἐνταῦτα
"καὶ εἶπες μας κ᾽ ἐκ στόματος εἰς τὸ ἐμφανὲς τῆς κούρτης,
"ὅτι ποτὲ οὐκ ἔποικεν ὁμάντζιο ὁ Μέγας Κύρης f. 94v
"τοῦ ἀφέντη σου τοῦ πρίγκιπος ἐκείνου τοῦ Μορέως,
"οὐδὲν φέρνει τὸ φταίσιμον εἰς ἀκληρίαν τὸ πρᾶγμα·

3395 ὅρισαν 96 ἐτότε 98 ὅπου

Cod. T 3389 καὶ ὁ ρ. τόμου τόλαβε 91 ὀπόπηκαι—μέγα 95 κήλθανε 96 ποὺ στὸ παρίση ευρίσκονται στήν ἐ. 97 ὅλλον—τόχουν σιβουλέψυ 98 συντήχασι πὸπίκε 99 μέγα—τοῦ πρίγκιπα γουλ. 3400 καὶ οσὰν εσύντηχα πολά 1 τὸν γκαβελάρι 3 τοδόκε f. 55r 4 μέγα—ακράζετο 5 τοὺς λόγους] τὰ

P Κι ὁ ῥῆγας τὸ ἐδέχτηκεν, ὥρισε κι ἀναγνώστη·
κι ἀφῶν ἐγροίκησεν καλὰ ὁ ῥῆγας γὰρ τὴν πρᾶξιν
ὅπου ἔποικεν τοῦ πρίγκιπος τότε ὁ Μέγας Κύρης,
ὁ ῥῆγας δέ, ὡς φρόνιμος, ἐγνώρισεν ἐνταῦτα
τὸ πῶς ὁ πρίγκιπας Μορέως διὰ τὴν τιμὴν τοῦ κόσμου
διὰ τοῦτο καὶ ἀπέστειλεν τὸν Μέγαν Κύρην 's αὐτον.
Εἰς τοῦτο | ὥρισεν εὐτύς, οἱ κεφαλᾶδες ἦλθον, . 160ᵛ 1
ὅπου ἦσαν τότες στὸ Παρὶς στὴν ἑορτὴν ἐκείνην· (p. 82)
ὅλων βουλὴν ἐζήτησεν τοῦ νὰ τὸν συμβουλέψουν.
Πολλὰ λεπτῶς ἐσύντυχαν τὸ φταίσιμον, τὸ ἐποῖκεν
ὁ Μέγας Κύρης, σὲ λαλῶ, τοῦ πρίγκιπος Γουλιάμου.
Κι ὅσον ἐλάλησαν πολλὰ ηὕρασιν τὴν ἀλήθειαν·
τὸν Μέγαν Κύρη ἐλάλησαν ὁμοίως τὸν καβελλάρην,
ἀπόκρισιν τοὺς ἔδωκαν ἀμφοτέρως τῶν δύων.
Ἐκ στόματος τοὺς εἴπασιν, ἐγράφως τὰ ἐδῶκαν·
ὁ Μέ<γας> Κύρης ἔστεκεν καὶ ἤκουεν τοὺς λόγους.
Ἕνας μπαροῦς ἐβάσταξεν τὰ λόγια τῆς κούρτης,
τὸν καβαλλάρη ἐλάλησεν καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"Ἤκουσον, φίλε, ἀδελφέ, κατάλαβε τοὺς λόγους
"τὸ τί σὲ ἀποκρένεται τῆς Φράντσας γὰρ ἡ κούρτη.
"Εἰ μὲν ἦτο ὅτι νὰ κρατῇ ἐδῶ ὁ Μέγας Κύρης
"τ' ὁμάντζι τοῦ ἀφέντη του, τοῦ | πρίγκιπος Γουλιάμου, f. 160ᵛ II
"καὶ μετὰ τοῦτο ἐβάσταξεν ἄρματα πρὸς ἐκεῖνον
"κ' εἰς κάμπον ἐπολέμησεν εἰς πρόσωπον μετ' αὐτον,
"ὁ νόμος ἀκληρίζει τον κ' ἡ κρίσις ἀπαιτεῖ το
"νὰ ἔναι ἀκληρονόμητος αὐτὸς καὶ ἡ γενεά του
"ἀπ' ὅσον τόπον κι ἀφεντία ἐκράτειε ἀπ' ἐκεῖνον.
"Ἀλλά, ὡς λέγει τὸ ἔγραφον, τὸ ἤφερες ἐνταῦτα
"κ' ἔποικες καὶ ἐκ στόματος εἰς τὸ ἐφανὲς τῆς κούρτης,
"ὅτι ποτὲ οὐκ ἔποικεν ὁμάντζιο ὁ Μέγας Κύρης
"τοῦ ἀφέντη του τοῦ πρίγκιπου ἐκείνου τοῦ Μορέως,
"οὐδὲν φέρνει τὸ φταίσιμον εἰς ἀκληρίαν τὸ πρᾶγμα·

3391 ὁ πρήγγηπος 97 σ\ωμβ. 98 ἐσύντυχεν 3402 ἀμφώτερος
11 ἐβάσθαξεν 13 ἀπετήτων 16 ἀλλά] ὅλα 17 ἐφανὴς 18 ὁ om.

λόγια 6 τὸν γκαβαλάρι 8 απὸκρ\ωεται η κόρτη 9 πισαντα—μέγα
10 τὸ ὁματζηο τοῦ αὐθεντὸσ γουλιάμου 14 γενιά 16 τὸ λέγη ἡ γραφή
18 ὁματζηο ὠ μέγα 19 αὐθέντου 20 οὐδε—τὸ πράμα

Η "ὅμως, διατὸ ἔξευρεν [κ' ἐγνώριζεν] ἀτός του ὁ Μέγας
Κύρης,
"καθὼς εἶχε τὸν ὁρισμὸν 'κ τὸν πρώην αὐτοῦ ἀφέντην,
"τὸν ρῆγαν τοῦ Σαλονικίου, νὰ τοῦ ποιήσῃ ὁμάντζιο,
"οὐδὲν ἐτύχαινεν ποσῶς ἄρματα νὰ βαστάξῃ,
3425 "ἀλλὰ οὔτε μάχην νὰ μαχιστῇ μὲ τὸν ἀφέντη ἐκεῖνον.
"Λοιπὸν ἀφότου ἀπέστειλεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
(2100) "τὸν Μέγαν Κύρην κ' ἦλθε ἐδῶ στοῦ ἀφέντη μας τὴν
κούρτην,
"κ' ἦλθεν ἀτός του πρόθυμα ἀνταμοιβὴν νὰ ποιήσῃ,
"κ' ἦλθεν μὲ ἔξοδον πολλήν, μὲ κόπον καὶ μὲ μόχθον,
30 "καὶ τὸ ταξεῖδι του, μακρέα, ὡς ἕνι γὰρ κ' ἡ ἀλήθεια,
"τοῦ νὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Ρωμανίαν ἐδῶ εἰς τὴν Φραγκίαν·
"καὶ πάλε γὰρ διὰ τιμὴν τέτοιου μεγάλου ἀφέντη,
"ὡς ἕνι ὁ ἀφέντης μας ἐδῶ ὁ ρῆγας τῆς Φραγκίας,
"ἁρμόζει ἡ ἀνταμοιβὴ κι ἂς ἔν' συμπαθημένος."
35 Κι ὅσον ἐπλήρωσε ὁ μπαροῦς ἐτοῦτο ὅπου σᾶς γράφω,
ὁ Μέγας Κύρης στήκοντα ἐνώπιον γὰρ τῆς κούρτης
τὸ καπεροῦνι του ἔβγαλεν καὶ φρόνιμα ἀπεκρίθη,
τὸν ρῆγαν εὐχαρίστησεν καὶ μετ' αὐτοῦ τὴν κούρτην. f. 95r
Καὶ μετὰ ταῦτα δεόμενος τὸν ρῆγα ἐπαρεκάλει
40 νὰ γράψῃ πρὸς τὸν πρίγκιπα τὴν τήρησιν τῆς κούρτης,
τὴν κρίσιν ὅπου ἔποικαν καὶ τὴν ἀπόφασίν της.
Κι ὁ ρῆγας, ὡς εὐγενικός, ὥρισεν κ' ἔποικάν το.
Κι ἀφότου ἐποῖκαν τὰ χαρτία κ' ἐγένετον τὸ τέλος,
ἀτός του ὁ ρῆγας ἔκραξε τότε τὸν Μέγαν Κύρην
45 καὶ λέγει οὕτως πρὸς αὐτὸν μετὰ γλυκείας τῆς γνώμης·
"Ἐσὺ ἦλθες ἐκ τὸν τόπον σου ἐδῶ ἐκ τὴν Ρωμανίαν
(2120) "μὲ κόπον γὰρ καὶ μὲ ἔξοδον ἐδῶ εἰς τὴν βασιλείαν μου,
"κι οὐκ ἤθελε εἶσται εὔπρεπον νὰ ἐστράφῃς ἐξοπίσω
"χωρὶς νὰ λάβῃς ἀπ' ἐμοῦ ἀνταμοιβὴν καὶ χάριν.
50 "Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἐσέν, ἀπόκοτα μὲ ζήτα·

3422 ἐκ τὸν 32 ἐτέτϊου 34 ἕνι 44 ἐτότε

Cod. T 3421 διατὴ εγνόριζε κείξεβρε ο μέγα κύρις 22 εκ τὸν προλὼ του αὐθ. 25 ἀλ οὔδε μαχη μαχ. 26 γουλιάμος 27 σταυθέντι μ. τὴν γκούρτη 30 μακριὰ ὸς ένε 31 om. τοῦ 32 καὶ π. δηα τὴν τημυ—αυθέντου f. 55v

P "ὅμως, διότι ἤξευρεν ἀτός του ὁ Μέγας Κύρης,
"καθὼς εἶχεν τὸν ὁρισμὸν ἐκ τὸν πρῶτο του ἀφέντη,
"τὸν ῥῆγα Σαλονίκης δέ, ὁμάντζιο νὰ τοῦ ποίσῃ,
"οὐδὲν ἐτύχαινεν ποσῶς ἄρματα νὰ βαστάξῃ,
"ἀλλ' οὐδὲ μάχη τίποτες πρὸς αὐτον τὸν | ἀφέντη. f. 161r I
"Λοιπὸν ἀφῶν ἀπέστειλεν ὁ μπρίγκιπας Γουλιάμος
"τὸν Μέγαν Κύρην ἕως ἐδῶ στοῦ ἀφέντη μας τὴν κούρτην,
"κ' ἦλθεν ἀτός του πρόθυμα ἀνταμοιβὴν νὰ ποίσῃ,
"κ' ἦλθεν μὲ ἔξοδον πολλήν, μὲ κόπον καὶ μὲ μόχθον,
"καὶ τὸ ταξεῖδι ἔναι μακρέα, ὡς ἔναι ἡ ἀλήθεια,
"τοῦ νὰ ἔλθῃ ἐκ τὴν Ρωμανίαν ἐδῶ εἰς τὴν Φραγκίαν·
"καὶ πάλιν γὰρ διὰ τιμὴν τοιούτου μεγάλου ἀφέντου,
"ὡς ἕνι <ὁ> ἀφέντης μας ἐδῶ ὁ ῥῆγας δὲ τῆς Φράντσας,
"ἁρμόζει ἡ ἀνταμοιβὴ ἂς ἔν' συμπαθημένος."
Κι ὡσὰν ἐπλήρωσε ὁ μπαροῦς αὐτὸ ὅπου σὲ γράφω...

τὸ σκέπασμά του ἐξήβαλεν καὶ φρόνιμα ἀπεκρίθη, (p. 83)
τὸν ῥῆγαν εὐχαρίστησεν ὁμοίως καὶ τὴν κούρτην.
Καὶ μετὰ ταῦτα δεόμενος τὴν κούρτη ἐπαρακάλει
νὰ γράψῃ πρὸς τὸν πρίγκιπαν τὴν τήρησιν τῆς κούρτης,
τὴν κρίσιν ὅπου ἔκριναν καὶ τὴν ἀπόφασίν τους.
Κι ὁ ῥῆ|γας, ὡς εὐγενικός, ὥρισεν, ἔποικάν το. f. 161r II
Κι ἀφῶν ἐποῖκαν τὰ χαρτία κ' ἐγένετον τὸ τέλος,
ἀτός του ὁ ῥῆγας ἐλάλησεν τότε τὸν Μέγαν Κύρην
καὶ λέγει οὕτως πρὸς αὐτὸν μετὰ γλυκέας γνώμης·
"Ἐσὺ ἦλθες ἐκ τὸν τόπον σου ἐδῶ εἰς τὴν Φραγκίαν
"μὲ κόπον καὶ μὲ ἔξοδον ἐδῶ εἰς τὴν βασιλεία μου,
"κι οὐκ ἤθελε εἶσταιν ἔπρεπον νὰ διαβῇς ὀπίσω
"χωρὶς νὰ λάβῃς ἀπ' ἐμοῦ ἀνταμοιβὴν καὶ χάριν.
"Εἰς τοῦτο λέγω πρὸς ἐσέν, ἀπόκοτα μὲ ζήτα·

3423 τοῦ ῥήγα—ὁμάντζηα 27 τοῦ αὐθέντη μας τῶ κούτῶ 30 ἔναι—ὸς αἴνει 34 ἀρμώδη—σωμπ. 35 καὶ ὡς καὶ ὁσὰν ἐπ. 48 ἤσθεν 49 χόρης

33 ἑνε—om. ὁ 34 αμταμιζῆ 35 που 36 μέγα—στέκ. 38 μετ αυτὸν τὴν γκούρτη 39 επαρεκάλῃε 42 καὶ πισάν τω 43 καὶ γῶέτονε τέλως 45 γλικαίας τῶ γνώγις 46 ἐσήλθες εδὼ εκ τ. τ. σ. ἐκ τὴν ρ. 48 εστραφὴς ὀπίσο

Η "εἴ τι σὲ φαίνεται ἀπ' ἐμοῦ νὰ σὲ τὸ εὐεργετήσω."
Ἀκούσων ταῦτα ὁ φρόνιμος ἐκεῖνος ὁ Μέγας Κύρης,
τὸν ρῆγαν ἐπροσκύνησεν καὶ μυριοευχαριστᾷ τον·
ἐσκόπησε μικρούτσικον κ' ἐνταῦτα ἀπεκρίθη·
3455 "Εὐχαριστῶ τὸ στέμμα σου, τὴν βασιλειάν σου, ἀφέντη,
"ὅταν ἔχεις τὴν ὄρεξιν τοῦ νὰ μ' εὐεργετήσῃς.
"'Εν τούτῳ λέγω, ἀφέντη μου, τοῦ κράτου σου τοῦ ἁγίου,
"ὅτι ἡ ἀφεντία τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου ἔχω καὶ κρατῶ την,
"εἴ τις τὴν εἶχεν ἔκπαλαι, Δοῦκαν τὸν ὠνομάζαν·
60 "κι ἂν ἔνι ἀπὸ τοῦ λόγου σου κι ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ σου, f. 95ᵛ
"ἀπάρτι γὰρ καὶ ἔμπροστεν Δοῦκαν νὰ μὲ ὀνομάζουν."
Κι ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, μεγάλως τὸ ἀποδέχτη·
ὥρισεν κ' ἐθρονιάσαν τον εἰς τὸ παλάτι ἀπέσω.
Ἐν τούτῳ θέλω ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ πάψω καὶ νὰ λέγω
65 περὶ τοῦ ρῆγα τῆς Φραγκίας, τῆς Ἀθηνοῦ τοῦ Δοῦκα,
καὶ θέλω νὰ σὲ ἀφηγηθῶ καὶ νὰ σὲ καταλέξω
(2140) τὸ πῶς ὁ πρίγκιπας Μορέως, ἐκεῖνος ὁ Γυλιάμος,
ἐπιάστη στὴν Πελαγονίαν ἐκεῖνος κι ὁ λαός του.
Καθὼς ἀκούσετε ἐδῶ ὀπίσω στὸ βιβλίον μου
70 τὸ πῶς ἐσυμβιβάστηκεν Δεσπότης ὁ Κουτρούλης
μετὰ τὸν πρίγκιπα Μορέως ἐκεῖνον τὸν Γυλιάμον,
τὴν ἀδελφήν του ἔδωκεν ὁμόζυγον γυναῖκαν.
Ἀπ' αὔτην τὴν συμπεθερίαν ἐπλήθυνε ἡ ἀγάπη
ἀνάμεσον τοῦ πρίγκιπος κ' ἐκεινοῦ τοῦ Δεσπότου·
75 οὕτως γὰρ ἠγαπούντησαν ἐκεῖνοι κι ὁ λαός τους,
ὥσπερ νὰ ἦσαν ἑνομοῦ ὅλοι ἀπὸ μίαν μητέρα.
Λοιπὸν ὡσὰν ἐπλήθυνεν τοῦ βασιλέως ἡ μάχη
ὅπου ἀγωνειέτον πάντοτε κὺρ Θεόδωρος ὁ Δοῦκας,
ἐκεῖνος ὁ Σεβαστοκράτορας τότε πρὸς τὸν Δεσπότην,
80 ὁ Δεσπότης γὰρ ἐσκόπησε τὸν Βασιλέα νὰ βλάψῃ.
Ὁρίζει, γράφουν γράμματα, μαντατοφόρους στέλνει f. 96ᵛ
ἐκεῖσε γὰρ εἰς τὸν Μορέαν στὸν πρίγκιπα Γυλιάμον,

3455 *αὐθέντη τὴν β. σου* 62 *ἀποδέκτη* 74 *ἀναμέσον* 77 *ἡ μάχη τοῦ β.* 79 *ἐτότε*

Cod. T 3451 *σέ*] *σου—νὰ σου τὸ βεργετίσω* 52 *μέγα* 53 *μυριοφχαριστά τον* 54 *ἐσκ. παραμικρόν* 55 *στέμα* 56 *ὁτη ἔχης εἰς ὄρεξυ ναμὲ ευεργ.* 57 *λέγω*] *θέλο—τοῦ κράτου σου* 58 *ὀπόχω* 59 *το ἤχε* 60 *ένε—καὶ ἀπὸ*

P "εἴ τι γὰρ θέλεις ἀπ' ἐμοῦ νὰ σὲ τὸ εὐεργετήσω."
Ἠκούσας τοῦτο ὁ φρόνιμος οὗτος ὁ Μέγας Κύρης,
τὸν ρῆγαν ἐπροσκύνησεν, μυριοευχαριστεῖ τον·
ἐσκόπησεν μικρούτσικον καὶ οὕτως ἀπεκρίθην·
"Εὐχαριστῶ τὸ στέμμα σου, ὁμοίως τὴν βασιλείαν σου
"ὅταν ἔχεις τὴν ὄρεξιν τοῦ νὰ μ' εὐεργετήσῃς.
"Εἰς τοῦ|το λέγω, ἀφέντη μου, τοῦ κράτου σου τοῦ ἁγίου· f. 161ᵛ I
"ἡ ἀφεντία τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου ἔχω καὶ κρατῶ την,
"εἴ τις τὴν εἶχεν ἔκπαλαι, Δοῦκαν τὸν ὠνομάζαν·
"κι ἂν ἕνι ἀπὸ τοῦ λόγου σου καὶ ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ σου,
"ἀπὲ τώρα καὶ ἔμπροστεν Δοῦκαν νὰ μὲ λαλοῦσιν."
Κι ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, μεγάλως τὸ ἀποδέχτη,
ὥρισεν, ἐθρονιάσαν τον εἰς τὸ παλάτι ἀπέσω.
Εἰς τοῦτο θέλω ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ πάψωμαι τοῦ λέγειν
περὶ τὸν ρῆγαν Φράτσας δὲ καὶ Ἀθηνῶν τὸν δοῦκαν,
καὶ θέλω νὰ ἀφηγήσωμαι καὶ νὰ σὲ καταλέξω
τὸ πῶς ὁ πρίγκιπας Μορέως, ἐκεῖνος ὁ Γουλιάμος,
ἐπιάστη στὴν Πελαγονίαν αὐτὸς καὶ ὁ λαός του.
Καθὼς ἀκούσετε ἐδῶ ὀπίσω στὸ βιβλίον
τὸ πῶς ἐσυμβιβάστηκεν Δεσπότης ὁ Κουτρούλης
μετὰ τὸν πρίγκιπα Μορέως ἐκεῖνον τὸν Γουλι|άμον, f. 161ᵛ II
τὴν ἀδελφή του ἔδωκε ὁμόζυγον γυνήν του.
Ἐξ αὐτὴν τὴν συμπεθερίαν ἐπλήθυνε ἡ ἀγάπη
ἀνάμεσον τοῦ πρίγκιπος κ' ἐκείνου τοῦ Δεσπότου·
οὕτως γὰρ ἠγαπούντησαν αὐτοὶ καὶ ὁ λαός τους,
ὥσπερ νὰ ἦσαν ἑνομοῦ ὅλοι ἀπὸ μίαν μάνναν.
Λοιπὸν ὡσὰν ἐπλήνθυνεν τοῦ βασιλέως ἡ μάχη (p. 84)
καὶ ἀγωνειέτον πάντοτε κὺρ Θεόδωρος ὁ Δοῦκας,
ὁ μέγας Σεβαστοκράτορας τότε πρὸς τὸν Δεσπότην,
κι ὁ Δεσπότης ἐσκόπησεν τὸν Βασιλέα νὰ βλάψῃ.
Ὁρίζει, γράφουν γράμματα, μαντατοφόρους στέλνει
ἐκεῖσε οὖν εἰς τὸν Μορέαν στὸν πρίγκιπαν Γουλιάμον,

3463 στὸ παλ. 75 του 79 σεβασθοκρ.

τους ὁρ. 61 αποὺτολωλὼ καὶ ἔνπροστε f. 56ᵛ 62 τὰποδέκτη 66 φυγηθὸ
67 πρίγκιπα—γουλιάμος 69 εἰκούσεται 70 εσυνὴβάστηκαι 71 γουλιάμο
74 καὶ κλώου 75 αγαπηόντισα 76 ἤσανε ομοῦ ὅλλη 77 ει αμάχη τοῦ β.
78 οπὸγ ἀγαιπωνητέτων 82 μωριά—γουλιάμον

Η *ὅπως νὰ γένῃ ἕνωσις, νὰ ἐσμίξουσιν οἱ δύο,*
βουλὴν νὰ ἐπάρουν ἑνομοῦ διὰ ὑπόθεσιν μεγάλην,
3485 *νὰ βλάψουσιν τὸν βασιλέα καὶ νὰ τὸν ἔχουν ζημιώσει.*
Κι ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας κι ὡς τὸ ἐπληροφορέθη,
(2160) *ἐπῆρεν τοὺς καβαλλαρίους καὶ τοὺς φλαμουραρίους του.*
Ὁλόρθα ἐκεῖσε ἐδιάβηκεν εἰς τὴν παλαίαν τὴν Πάτραν·
στὸν Ἔπακτον ἀπέσωσεν ἐτότε ὁ Δεσπότης,
90 *ἀπὸ τὸ Δράπανο περνᾷ καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Πάτραν,*
ἐνώθη μὲ τὸν πρίγκιπα ἐκεῖνον τὸν γαβρόν του.
Χαρὰν μεγάλην ἔποικαν ἐκεῖνοι κι ὁ λαός τους·
κι ὅσον ἐπεριχάρησαν καλὰ στὴν ὄρεξίν τους,
ἐκάθισαν ἀμφότεροι μετὰ τοὺς κεφαλᾶδες
95 *κι' ὅλους τοὺς φρονιμώτερους ὅπου εἶχασι μετ' αὔτους.*
Ἐνταῦτα ἄρχασεν λαλεῖ ἐκεῖνος ὁ Δεσπότης,
νὰ λέγῃ παραπόνεσες ἐκ τὲς ζημίες ὅπου εἶχεν
ἐκ τὸν Σεβαστοκράτορα, τὸν ἀδελφόν του ἐκεῖνον.
Καὶ ὅσον ἀποπλήρωσεν τὲς παραπόνεσές του,
3500 *ὅλοι οἱ φρονιμώτατοι ἀπὸ τὸ Δεσποτᾶτο*
βουλὴν ἐδῶκαν δολερήν, ὕστερα ἐμετενοῆσαν, f. 96ᵛ
ὅπως νὰ φουσσατέψουσιν οἱ δύο αὐταδέλφοι ἐκεῖνοι,
ὁ Δεσπότης μὲ τὸν Πρίγκιπαν μὲ ὅσα φουσσᾶτα ἔχουν
καὶ ν' ἀπεράσουν τὴν Βλαχίαν στὴν Ρωμανίαν νὰ σέβουν,
5 *νὰ δράμουν καὶ κουρσέψουσιν ὅλην τὴν Ρωμανίαν·*
κι ἂν εὕρουν εἰς συναπαντὴν τοῦ βασιλέως φουσσᾶτα,
(2180) *ἀτός του ὁ Σεβαστοκράτορας νὰ τοῦ συναπαντήσῃ,*
'ς κάμπον νὰ πολεμήσουσιν, τοὺς θέλουν γὰρ νικήσει.
Κι ἀφότου ἀπῆραν τὴν βουλήν, καθὼς σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
10 *ὁ Δεσπότης [ὀπίσω] ἐστράφηκεν ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἄρταν·*
καταπαντοῦθε ἀπέστειλεν φουσσᾶτα νὰ σωρέψῃ.
Κι ὁ πρίγκιπας ἐστράφηκεν στὴν χώραν Ἀνδραβίδας·
καταπαντοῦθε ἀπέστειλε νὰ οἰκονομοῦνται πάντες,

3491 *γαυρὸν* 98 *ἐκείνον τὸν ἀ. του* 3507 *τοῦ νὰ* 8 *εἰς κ.*

Cod. T 3483 *καὶ πὸς να—σμύξουνε* 84 *πάρουν* 85 om. *καί* 86 *πληροφορέθη* 87 *φλαμουριαρίστου* 88 om. 90 *ἀπὸ τὸ δράπαν ἀπέρνὰ* 90ᵃ *ολόρθα εκείσε ἐδηάβηκαὶ ὴς τὴν πάλαΐα πάτρα* f. 56ᵛ 97 *ὀπόχη* 98 *εκτὺ σὲ βαστράτορα* 99 *παρεπόνεσες* 3500 *φρονημότερη* 1 *δολορή—*

P *ὅπως να γένῃ ἕνωσις, νὰ σμίξουσιν οἱ δύο,*
βουλὴν νὰ πάρουσιν ὁμοῦ διὰ δουλείας μεγάλης,
νὰ βλάψουσιν τὸν βασιλεῦ καὶ νὰ τὸν ζημιώσουν.
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας, ὡς τὸ ἐπληροφο|ρέθη, f. 162r I
ἐπῆρεν τοὺς καβαλλαρίους καὶ τοὺς φραμπουριάρους.
Ὁλόρθα ἐδιέβησαν εἰς τὴν παλαιὰν Πάτραν·
στὸν Ἔπακτον ἀπέσωσεν ἐτότε ὁ Δεσπότης,
ἀπὲ τὸ Δρέπανον περνᾷ καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Πάτραν,
ἐνώθη μὲ τὸν πρίγκιπαν ἐκεῖνον τὸν γαβρόν του.
Χαρὰν μεγάλην ἔποικαν αὐτοὶ καὶ ὁ λαός τους·
κι ὅσον ἐπεριχάρησαν καλὰ εἰς ὄρεξίν τους,
ἐκάθισαν ἀμφότεροι μετὰ τοὺς κεφαλᾶδες
μὲ ὅλους τοὺς γνωστικώτερους ὁποὒχασιν μετ' αὕτους.
Εἰς τοῦτο ἦρξεν νὰ λαλῇ ἐκεῖνος ὁ Δεσπότης,
νὰ λέγῃ παρεπόνεσες καὶ τὲς ζημίες, τὲς ἔχει
ἐκ τὸν Σεβαστοκράτοραν, αὐτὸν τὸν ἀδελφόν του.
Καὶ ὅσον ἀποπλήρωσεν τὲς παραπόνεσές του,
ὅλοι οἱ γνωστικώτεροι ἀπὸ τὸ Δεσποτᾶτο,
βουλὴν ἐδῶκαν δολερήν, ὕστερο ἐμετανῶσαν,
ὅπως νὰ φουσσατέ|ψουσιν οἱ δύο αὐταδέλφοι, f. 162r II
ὁ Δεσπότης μὲ τὸν Πρίγκιπα μὲ ὅσα φουσσᾶτα ἔχουν
καὶ νὰ περάσουν τὴν Βλαχίαν στὴν Ρωμανίαν νὰ σέβουν,
νὰ δράμουν, νὰ κουρσέψουσιν ὅλην τὴν Ρωμανίαν·
κι ἂν εὕρου εἰς συναπαντὴ τοῦ βασιλέως φουσσᾶτα,
αὐτὸν τὸν Σεβαστοκράτορα νὰ τὸν συναμπαντήσουν,
στὸν κάμπον νὰ πολεμήσουσι καὶ θέλουσι νικήσει.
Κι ἀφὼν ἐπῆραν τὴν βουλήν, καθὼς τὸ ἀφηγοῦμαι,
ὁ Δεσπότης ἐστράφηκεν ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἄρταν·
καταπαντοῦ ἀπέστειλεν φουσσᾶτα νὰ συνάξῃ.
Κι ὁ πρίγκιπας ἐστράφηκεν ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδαν·
καταπαντοῦ ἀπέστειλεν νὰ οἰκονομοῦνται πάντες,

3483 *γένησεις* 91 *γαυρών του* 97 *καὶ τέτης ζημ.* 3505 *δράμολων*
8 *στὸν γγάμπον* 11 *ἀπέσθηλεν*

εμεταν. 2 *αὐταδ.*] *αὐθέντες* 6 *και αν έβρουν σὶὼ ἀπάντισι* 7 *να τοὺς ὶὼ απαντισι* 8 *τὸν θέλουνε νηκ.* 9 *αφούτου επήραν* 10 *στράφηκαι* 13 *καταπαντόθε—νὰ κονομούνται*

Η μικροί, μεγάλοι μὲ ἅρματα, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι·
εἰς ἄνοιξιν γὰρ τοῦ καιροῦ διαβόντα τοῦ χειμῶνος
ἀφῶν πασχάσουσιν ὁμοῦ εἰς τὸν ἀπρίλιον μῆναν,
ὅλοι ν' ἀπέρχωνται ὀρθὰ ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδα
διὰ ν' ἀπεράσουν, ν' ἀπελθοῦν στὰ μέρη Ρωμανίας.
Ὁ Δεσπότης [γὰρ] καὶ ὁ Πρίγκιπας ἐρρίξασι τὴν ρόγαν·
φουσσᾶτα ἐρρογέψασι ὅσα ἠμποροῦσαν νὰ ἔχουν.
Ἐν τούτῳ ἀφήνω, τὰ λαλῶ κι ἄλλα νὰ καταπιάσω, f. 97r
νὰ σᾶς εἰπῶ κι ἀφηγηθῶ περὶ τοῦ βασιλέως.
Καθὼς ἐγίνη ἡ ἕνωσις, ὅπου σᾶς ἀφηγήθην,
ὅπου ἔποικεν ὁ Πρίγκιπας κ' ἐκεῖνος ὁ Δεσπότης
ἐκεῖ στὴν Πάτραν ποῦ ἔσμιξαν κι ἀπῆραν τὴν βουλήν
τους
διὰ ν' ἀπεράσωσιν ὁμοῦ στοῦ βασιλέως τὸν τόπον,
(2200) νὰ μαχιστοῦν τὸν βασιλέα, τὸν τόπον του κουρσέψουν,
νὰ ἐπάρουσιν καὶ τὴν Βλαχίαν τοῦ Σεβαστοκρατόρου·
ἀκούσων ὁ Σεβαστοκράτορας ἐτοῦτα τὰ μαντᾶτα,
τὰ κάστρη του ἐσωτάρχισε κι ἀφίρωσέν τα σφόδρα
ἀπὸ λαὸν κι ἀπὸ τροφῆς, νὰ ζοῦν νὰ τὰ φυλάττουν·
καὶ τὸ κοινὸν γὰρ τοῦ λαοῦ ὅπου ἦτον στὰ χωρία
ὥρισεν κ' ἐδιόρθωσε νὰ σέβουν εἰς τὰ κάστρη,
ὅσοι χωροῦνται νὰ σεβοῦν κι ἅρματα νὰ βασταίνουν,
κ' οἱ ἕτεροι ν' ἀπέρχωνται ἀπάνω εἰς τὰ βουνία
μὲ τὰ ζῶα ὅπου εἴχασιν νὰ φυλαχτοῦν ἐκεῖσε.
Εἶχεν γὰρ ὁ κὺρ Θεόδωρος, ἐκεῖνος ποῦ σὲ λέγω,
υἱοὺς τρεῖς καὶ ἐξαίρετους ὅπου ἅρματα ἐβαστοῦσαν·
ὁ πρῶτος ἄκω Κομνηνὸς κι' ὁ δεύτερος ὁ Δοῦκας
κι ὁ τρίτος ἄκω Ἄγγελος, οὕτως τὸν ὠνομάζαν.
Τὸν πρῶτον γὰρ τὸν Κομνηνὸν ἐδιόρθωσε νὰ ἔνι f. 97v
ἀφέντης γὰρ καὶ κύβερνος στὸν τόπον τῆς Βλαχίας,
καὶ ὥρισεν κι ὠμόσαν του, μικροί τε καὶ μεγάλοι·
καὶ ὅσον ἐκατόρθωσεν, τὰ εἶχεν νὰ διορθώσῃ,

3518 νὰ ἀπερ. νὰ ἀπελθοῦν 20 ὑποροῦσαν 25 ὅπου 26 νὰ ἀπερ.
35 νὰ ἀπέρχ. 36 φυλακτοῦν 37 ὅπου

Cod. T 3516 απριλλιον 17 νὰπ. εκὶ στὸν τόπον αντραβήδας 18 νὰ ἐλθουν 19 δεσπ. om. ὁ f. 57r 20 ἠμπορέση 21 τὸ λαλὴ 24 ὀπόπηκαι—καὶ κιὼς 25 πὸς μιξαν καὶ πήραν 27 μαχευθοὺν τὸ β.

P μικροί, μεγάλοι μὲ ἄρματα, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι·
εἰς τὴν ἄνοιξιν τοῦ καιροῦ διαβόντα ὁ χειμῶνας
ἀφῶν πασχάσουσιν ὁμοῦ εἰς τὸν ἀπρίλιον μῆναν,
ὅλοι ὀρθὰ νὰ ἔρχωνται ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδραβίδαν f. 162v 1
διὰ νὰ περάσουν, νὰ ὑπᾶν στὰ μέρη Ρουμανίας. (p. 85)
Ὁ Δεσπότης κι ὁ Πρίγκιπας ἐρρίξασιν τὴν ρόγαν·
φουσσᾶτα ἐσυνάξασιν ὅσα ἠμποροῦν νὰ ἔχουν.

Μαθὼν ὁ Σεβαστοκράτορας ἐτοῦτα τὰ μαντᾶτα,
<τὰ> κάστρη του ἐσωτάρχισεν κι ἀφίρωσέν τα σφόδρα
ἀπὸ λαόν, ἀπὸ τροφήν, νὰ ζοῦν καὶ νὰ φυλάττουν·
καὶ τὸ κοινὸν γὰρ τοῦ λαοῦ ὁποῦτον στὰ χωρία
ὥρισεν, ἐδιόρθωσεν νὰ σέβουν εἰς τὸ κάστρον,
ὅσοι χωροῦνται νὰ σεβοῦν καὶ ἄρματα νὰ ἔχουν·
οἱ ἕτεροι νὰ ἀπέρχωνται ἀπάνω εἰς τὰ ὄρη
μὲ ζῶα ὅπου εἴχασιν ἐκεῖσε νὰ φυλάττουν.

3520 ἐσυνάξουσιν

31 θροφὴς 33 σέβουνε 34 χοροὺν δὲ νὰσ.—βαστένου 36 ὀποῦχασι
37 εκ. ὁποῦ λέγω 38 ὑλοὺς δε τρὴς εξ. 39 ἤκουε κωμινος 40 ἄκουε
41 τὸν γκομινό—ενε 42 α. καὶ κυβερνητής 44 καὶ αφόντης εκατ.

Η ἀπῆρεν ὅσους ἤθελεν νὰ ἀπέλθουσι μετ᾽ αὐτον
3546 κ᾽ ἐδιέβη εἰς τὸν βασιλέα ὅπου ἦτον εἰς τὴν Πόλιν·
(2220) λεπτῶς τοῦ ἀφηγήθηκεν τὴν πρᾶξιν καὶ τὸν βίον
τὸ πῶς οἰκονομούντησαν μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχαν.
Ὁ πρίγκιπας γὰρ τοῦ Μορέως μὲ τὸν Δεσπότην Ἄρτας
πάντα ρογεύγουν, βιάζονται φουσσᾶτα νὰ μαζώξουν
τοῦ νὰ ἔλθουν εἰς τὸν νέον καιρὸν στὴν Ρωμανίαν νὰ
σέβουν.
"Βούλονται γάρ, ὡς λέγουσιν, τὴν βασιλείαν σου ἐπάρει,
"κ᾽ ἐσέναν νὰ ἀκληρήσουσιν κ᾽ ἐμᾶς τοὺς ἐδικούς σου."
Ἀκούσων ταῦτα ὁ βασιλεὺς ὁ γέρων κὺρ Μιχάλης,
ὡς ἦτον γὰρ εἰς φρόνεσιν κ᾽ εἰς τὴν ἀνδρείαν μεγάλος,
πάλι ἐφοβήθη, τὸ ἄκουσε, ἐδειλίασε εἰς σφόδρα·
τὸν πρίγκιπα ἐδειλίασεν διατὸ εἶχεν γὰρ τοὺς Φράγκους.
Ὥρισεν γὰρ κ᾽ ἐκράξασι τοὺς κεφαλᾶδες ὅλους
τοὺς φρόνιμους κ᾽ εὐγενικοὺς ποῦ ἦσαν τῆς βασιλείας του.
Ἄρχισε νὰ λέῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς ἀφηγᾶται,
τὸ πῶς ὁ πρίγκιπας Μορέως μὲ τὸν Δεσπότη Ἑλλάδος f. 98r
ἐφουσσατέψαν κ᾽ ἔρχονταν ὁλόρθα εἰς [τὴν] Ρωμανίαν.
"Ἐν τούτῳ θέλω καὶ ζητῶ ὅλοι βουλὴν νὰ δῶτε
"ἐνταῦτα τί νὰ ποιήσωμεν καὶ πῶς νὰ ἔχωμεν πράξει."
Πολλὰ ἦσαν γὰρ τὰ λόγια τους ὅπου εἶπαν κ᾽ ἐλαλῆσαν·
στὸ τέλος γὰρ ἰσιάστησαν καὶ μίαν βουλὴν ἐδῶκαν.
(2240) Ὁ πρῶτος ὅπου ἐλάλησεν κ᾽ εἶπεν τοῦ βασιλέως
ἦτον ὁ Σεβαστοκράτορας, κὺρ Θεόδωρος ἐκεῖνος·
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς τοὺς κεφαλᾶδες·
"Δέσποτα, ἅγιε βασιλέα, τοῦ κράτου σου τὸ ἔλεος,
"ὅτι ἂν παντέχῃς μοναχὰ μὲ τὸν λαὸν ὅπου ἔχεις,
"τὸν τόπον γὰρ τῆς Ρωμανίας νὰ τὸν ἔχῃς φυλάξει,
"πληροφορῶ τὸ κράτος σου, ἀπεργωμένος εἶσαι,
"τὴν βασιλείαν σου ἀχάνεις την κ᾽ ἐμᾶς ἀκλήρησές μας.
"Ὅρισον γὰρ νὰ ἀνοίξουσιν τὸν θησαυρὸν ὅπου ἔχεις

3552 βούλλοντε 59 ὅπου 60 λέγει 74 ἀχάνιστην

Cod. T 3545 επήρ. 46 ὁπουτον 48 που f. 57v 49 ὁ πρίγκιπα 50 ρογέβον—νὰ σορεύσουν 51 δια νάλθοὺν ὴς το νέον γκερόν 52 λέγουνε—επάρουν 53 καὶ σὲ να ξεκληρόσουσι καὶ μὰς 54 ὁ μεγακύρ μιχ. 56 ὸς τόκουσε εδήλι^{a} καμπόσω 57 εδηλι^{a}σε διατη ήχε τοὺς φ. 58 ὅλλους

59 ποῦ 60 καὶ ναντούς 61 με τὸν δ. ἄρτας 62 κήρχοντα εκὶ στὴ ρ. 63 ἄλη β. δότε 64 ἐνταῦτα πῶς π.—νάχομεν 65 ἦσα 66 εσιάστησαν—ἐδόσαν 67 ποῦ 68 om. ὁ 70 βασιλεῦ τὸ κράτοσ ου τοῦ ἐλέους 71 ὀπόχης 72 νὰ θὲς να τὸν φυλάξης 73 του κράτου σου 74 ἔχασες καὶ μὰς ἐξὰκληρὴς μας 75 οπόχης

Η "καὶ ρίξε τὸ λογάρι σου καὶ ρόγεψε 'Αλαμάννους·
"στεῖλε εἰς τὸν ρῆγαν τῆς Οὐγγρίας λαὸν νὰ σὲ βοηθήσῃ,
"ὁμοίως στὸν ρῆγαν τῆς Σερβίας, ὅπου ἔνι γείτονάς σου,
"νὰ ἔλθῃ ἀτός του ἂν ἠμπορῇ, ἢ τὸν λαόν του στείλῃ·
"ἀπόστειλον 's 'Ανατολὴν νὰ ἐλθοῦσιν τὰ φουσσᾶτα
"ὅπου εἶναι γὰρ παιδευτικοὶ εἰς μάχην μὲ τοὺς Τούρκους.
"Κι ἀφῶν ἔλθουσιν γὰρ αὐτοὶ ὅπου εἶπα κι ὀνομάζω, f. 98ᵛ
"ἐλπίζω πρῶτα εἰς τὸν Θεὸν κι ἀπαύτου στὴν εὐχήν σου,
"τὸν τόπον σου φυλάξωμεν ἀπὸ τοὺς ἀντιδίκους
"κ' ἐκείνους γὰρ νὰ βλάψωμεν ὅπου μᾶς φοβερίζουν."
'Ακούσων γὰρ ὁ βασιλεὺς ὁ γέρων κὺρ Μιχάλης
(2260) τὸν λόγον γὰρ καὶ τὴν βουλὴν τοῦ Σεβαστοκρατόρου,
πολλὰ τὸν εὐχαρίστησεν κ' ἐπαίνεσεν εἰς σφόδρα,
ἐπεὶν τοῦ ἐφάνηκεν καλὸν εἰς τὸν ἐτέτοιον τρόπον
ὁ τόπος του νὰ φυλαχτῇ καὶ τοὺς ἐχτρούς του βλάψῃ.
'Εν τούτῳ ὁρίζει, γράφουσιν εἰς ὅλους γὰρ τοὺς τόπους,
ὅπου εἶπεν κ' ἐσυμβούλεψεν κὺρ Θεόδωρος ὁ Δοῦκας·
μαντατοφόροι ἀπῆλθασιν ἐκεῖ εἰς τὴν 'Αλαμάννιαν·
τριακόσιους γὰρ ἐρρόγεψαν ὅλους καβαλλαρίους
ὅπου ἦσαν ὅλοι ἐκλεχτοί, ὅλοι ἀποδιαλεμένοι.
'Εκ τὴν Οὐγγάριαν ἤλθασιν χίλιοι πεντακόσοι,
ὅπου ἦσαν ὅλοι ἐκλεχτοὶ δοξιῶτες στὰ ἄλογά τους.
'Ο Κράλης γὰρ τοῦ ἀπέστειλεν, ὁ ῥῆγας τῆς Σερβίας,
ἑξακοσίους εἰς τὰ ἄλογα, ὅλους καλοὺς δοξιῶτες.
'Εκεῖνοι τῆς 'Ανατολῆς ἀρίφνητοι τοῦ ἦλθαν
κ' ἠφέρασιν καὶ μετ' αὐτοὺς Τούρκους πεντακοσίους.
Κι ὅταν ἦλθεν ὁ νέος καιρὸς αὐτὸς ὁ μάρτιος μῆνας, f. 99ʳ
στὰ μέρη 'Ανδριανόπολης εἰς τοὺς πλατέους τοὺς κάμπους,
ἐκεῖ ἐπερισωρέψασιν ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα.
Κι ὁ βασιλεύς, ὡς φρόνιμος, καὶ εἶχεν γὰρ τὴν ἔννοιαν,

3578 γείτονάσου 79 ὑπορῇ 80 's] εἰς τὴν 83 στὴν] τὴν 90 φυλακτῇ

Cod. T 3576 καὶ ρ. φουσάτα 76ᵃ καὶ αλαμάνους ρόγευσε ὁμίος καὶ αλά γένη f. 58ʳ 77 τὴς ολωγκαριὰς 78 ὀπόνε 79 ἡμπορὶ 80 στὴν ἀ. νὰ ἔλθουν 81 οπούνε 82 αφοὺ ἐ. ὅλη αυτή 83 ὁλπήζο πρῶτον στὸν θ. καὶ κύριον τῆς δόξης 83ᵃ ὸτη ἡ αγια σου βασιλιὰ δόξα καὶ νήκος νάχης 86 ὁ γέρο 88 καὶ πενεσέ τον σφ. 89 επὴ τὸν φάνη καὶ καλὸν ης την βουλὴν πὸ δόσε 91 ωρίζο

92 καὶ σηβοῦλευσε 94 τοὺς αλαμάνους ερόγευσαν ὅλους κ. 95 ὁποῦσαν—
ὅληταν ἀνδρειομένη 96 ὁμίος ἤλθαν εκ τὴ βλαχιὰ δεξυότες ἀνδριομένι
97 ὅλλη διαλεκτὴ τὴς μάχης πεδεμένη 98 τὰ πέστηλε 99 πέντε χιληάδες
στάλογα 3600 φουσάτα τὴς αν ετολὴς αρήφνητα τοῦ ἤλθα 1 καὶ φέρασι
4 περίσορ. f. 58ᵛ 5 ένϊα

Η ἀπόστειλεν καὶ ἤλθασιν Κουμάνοι δύο χιλιάδες,
(2280) δοξιῶτες εἰς τὰ ἄλογα πολλὰ ἐλαφροὶ τῆς μάχης.
Κι ἀφότου ἐσυνάχτησαν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα,
κράζει τὸν κὺρ Θεόδωρον τὸν σεβαστοκράτοράν του
3610 καὶ κεφαλὴν τὸν ἔποικεν εἰς ὅλα τὰ φουσσᾶτα·
ὅλα του τὰ ἐπαρέδωκεν, τοὺς πάντας ἐπροφωνέθη
νὰ τὸν ἔχουν διὰ κεφαλήν, δίκαιον τοῦ βασιλέως,
τὸν ὁρισμόν του νὰ ἐκπληροῦν ὡσὰν γὰρ τοὺς ὁρίσῃ.
Ἐν τούτῳ ἀφίνω γὰρ ἐδῶ, τὰ λέγω κι ἀφηγοῦμαι
15 καὶ στρέφομαι νὰ σᾶς εἰπῶ διὰ ἐκεῖνον τὸν Δεσπότην
καὶ διὰ τὸν πρίγκιπα Μορέως, ἐκεῖνον τὸν Γυλιάμον,
τὸ πῶς ἐποῖκαν κ' ἔπραξαν στὴν μάχην ὅπου ἀρχάσαν.
Ὅταν ἐπέρασε ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ὁ χειμῶνας
καὶ ἄρχασεν ὁ νέος καιρὸς ἀπὸ τὸν μάρτιον μῆναν,
20 ὅπου ἀρχινοῦν καὶ κηλαδοῦν, τὰ λέγουσιν ἀηδόνια,
καὶ χαίρονται, εὐτρεπίζονται τὰ πάντα γὰρ τοῦ κόσμου,
ὁ πρίγκιπας γὰρ τοῦ Μορέως, ἐκεῖνος ὁ Γυλιάμος, f. 99ᵛ
ὅστις ἦτον μακρύτερα παρὰ γὰρ τὸν Δεσπότην,
ἀπέστειλεν στὸν Εὔριπον κ' εἰς ὅλα τὰ νησία,
25 καταπαντοῦθε ἐσώρεψεν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα.
Ἐπέρασε τὴν θάλασσαν τοῦ Πάκτου εἰς τὸν Πύργον,
(2300) ὁλόρθα ἐδιάβηκεν ἐκεῖ ὅπου ἦτον ὁ Δεσπότης·
ἐκεῖ στὴν Ἄρτα ἐνώθησαν κ' ἐσμίξαν τὰ φουσσᾶτα,
οὐδὲν ἀργήσασιν ποσῶς μόνον καὶ μίαν ἡμέραν·
30 τὴν δεύτερην ἐκίνησαν 'κ τὰ Γιάννινα ὑπαγαίνουν,
εἰς τὴν Βλαχίαν ἐσέβησαν κ' ἐκεῖ ἐκοντοαναμεῖναν
ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ὁ λαὸς τοῦ Εὐρίπου, τῶν νησίων,
τῆς Θήβας καὶ τῶν Ἀθηνῶν κι ὁ ἀφέντης τῆς Σαλώνου.
Ἀπὸ τὴν Σιδερόπορταν ἐδιάβησαν ὁλόρθα
35 καὶ ηὗρασιν τὸν πρίγκιπα ἀπέσω εἰς τὴν Βλαχίαν·
στὸν κάμπον τοῦ Θαλασσινοῦ ἐνώθησαν ἀλλήλως.
Κι ἀφότου ἐνώθησαν ὁμοῦ ὅλα γὰρ τὰ φουσσᾶτα,

3612 ἔχουσιν—δικαῖον 21 κ. χ. καὶ εὐτρ. 29 οὐδὲν ἀργήσαν οὐδὲ ποσσὸς 30 ἐκ τά 37 ἐννομοῦ

Cod. T 3606 ἀπεστ.—κ. χιλιάδες δέκα 7 δοξότες 8 αφόντου ἐσυνέχθησαν 11 παρὰ δοκαὶ 12 δεικὲ τοῦ β. 13 εἰς ὅσον τοῦ ὁρήση 15 κλώον 17 τὸ πὸς επήσαν καὶ πραξα—ποῦ αρχήσαν 21 καὶ εὐπρεπίζουντε 22 πριγκιπος 24 ης τὴν ἔβριπον 25 καταπαντόθεν 26 τοῦ επάκπου

P Εἰς τοῦτο βούλομαι ἐδῶ νὰ πάψωμαι τοῦ λέγει
διὰ τὸν Σεβαστοκράτορα, κὺρ Θεόδωρον ἐκεῖνον,
καὶ στρέφομαι νὰ σᾶς εἰπῶ δι' ἐκεῖνον τὸν Δεσπότην
καὶ διὰ τὸν πρίγκιπαν | Μορέως, ἐκεῖνον τὸν Γουλιάμον, f. 162r 11
τὸ πῶς ἐποῖκαν κ' ἔπραξαν στὴν μάχη ὅπου ἀρχινῆσαν.
Ὅταν ἐπέρασε ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ὁ χειμῶνας
κι ἀρχίνησε ὁ νέος καιρὸς ἀπὸ τὸν μάρτιον μῆναν,
ὅπου ἀρχινοῦν νὰ κηλαδοῦν, τὰ λέγουσιν ἀηδόνια
καὶ χαίρονται, εὐτρεπίζονται τὰ πάντα γὰρ τοῦ κόσμου,
ὁ πρίγκιπας γὰρ τοῦ Μορέως ἐκεῖνος ὁ Γουλιάμος
ὅστις ἦτον μακρύτερα παρὰ ἐκεῖνον τὸν Δεσπότην,
ἀπέστειλε εἰς τὴν Εὔριπον κ' εἰς ὅλα τὰ νησία,
καταπαντοῦ ἐσύναξεν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα.
Ἐπέρασεν τὴν θάλασσαν τοῦ Ἐπάκτου ὀκ τὸν Πύργον,
κι ὁλόρθα ἐδιέβηκεν ὅπου ἦτον ὁ Δεσπότης·
ἐκεῖ στὴν Ἄρταν ἔσμιξαν μὲ ὅλα τους τὰ φουσσᾶτα,
οὐδὲ ποσῶς ἀργήσασιν μόνον καὶ μίαν ἡμέραν·
τὴν δεύτερην ἐκίνησαν στὰ Ἰωάννινα ὑπᾶσιν,
εἰς τὴν Βλαχίαν | ἐδιέβηκαν κ' ἐκεῖσε ἀναμεῖναν f. 163r 1
ὅπως νὰ ἔλθῃ ὁ λαὸς τοῦ Εὐρίπου καὶ τῶν νησίων,
τῆς Θήβας καὶ τῶν Ἀθηνῶν, ὁ ἀφέντης τοῦ Σαλώνου.
Ἀπὲ τὸ Σιδερόπορτον ἐδιέβησαν ὁλόρθα
καὶ ηὕρασιν τὸν πρίγκιπαν ἀπέσω εἰς τὴν Βλαχίαν·
στὸν κάμπον τοῦ Θαλασσινοῦ ἐνώθησαν ἀλλήλως.
Κι ἀφῶν ἐνώθησαν ὁμοῦ ὅλα του τὰ φουσσᾶτα,

3613 βούλωμεν 20 ὅπ. νὰ ἀρχ. 28 τους] του 30 δεύτερον

28 καὶ σμίξαν 29 οὐδὲρ αργίσασι ποσὼς μῶνο 30 καὶ τὴν δευτέραν—κτα γιάνινα παγένου 31 κοντο αναμένουν 32 ὁσοῦ ναελθὴ—τὸ νήσον
33 om. ὁ f. 59r 34 ἐδη ἔβησαν 36 ὴσ τὸν γκάμπο 37 ἀφότου ε. ομοῦ

Η βουλὴν ἀπῆραν ἑνομοῦ ὅλοι οἱ μεγάλοι ἀφέντες
τὸ πῶς νὰ πράξουν νὰ ὑπάουν καὶ πόθεν νὰ ἀρχινήσουν.
Τινὲς ἀπ' αὔτους εἶπασιν τὴν Πάτραν, τὸ Ζητοῦνι,
νὰ βάλουν τὰ φουσσᾶτα τους νὰ τὰ παρακαθίσουν,
τὰ κάστρη τὰ ἀχαμνότερα νὰ τὰ ἔχουν πολεμήσει. f. 100r
Οἱ δὲ οἱ φρονιμώτεροι, παιδευτικοὶ τῆς μάχης
οὐδὲν ἐσυγκατέβησαν εἰς τὴν βουλὴν ἐκείνην·
ἐπεὶ ἂν ἐβάλθη ὁ λαὸς νὰ πολεμοῦν τὰ κάστρη,
οὐδὲν κατευοδώνονται τίποτε διαφορήσει.
(2320) "Τὸ κάλλιον καὶ διαφορικόν, ὅπου ἔχομεν ποιήσει,
"ἔνι γὰρ νὰ ἀπέλθωμεν ἐδῶ εἰς τὴν Ρωμανίαν
"κουρσεύοντα, ζημιώνοντα τοῦ βασιλέως τοὺς τόπους,
"κι ἂν εὕρωμεν τὸν βασιλέα εἰς κάμπον ν' ἀναμένῃ,
"μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν τὸν θέλομεν πολεμήσει.
"Κ' εἰ μὲν εὐδοκήσῃ ὁ Θεὸς νὰ μᾶς δώσῃ τὸ νῖκος,
"πολλὰ ἐλαφρὰ νὰ ἐπάρωμεν τὰ μέρη Σαλονίκης,
"στὸ στρέμμα μας νὰ ἐπάρωμεν ὅλην γὰρ τὴν Βλαχίαν·
"νὰ ἐξεχειμάσωμεν ἐδῶ· καὶ πάλε ὡσὰν ἰδοῦμεν
"ὅτι τὸ ἀκούσει ὁ λαὸς τῶν κάστρων τῆς Βλαχίας
"τὸ πῶς ἐπολεμήσαμεν κ' ἐπήραμε τὸ νῖκος,
"ὅλα τὰ κάστρη παρευτὺς μᾶς θέλουν προσκυνήσει."
Κ' εἰς τοῦτο ἐσυμβιβάστησαν οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου.
Ἐνταῦτα ἐχωρίσασιν χιλίους ἀλογάτους,
καὶ τρεῖς χιλιάδες γὰρ πεζοὺς νὰ ὑπάουν ἐκεῖ μετ' αὔτους
διὰ νὰ ὑπαγαίνουν ἔμπροστεν κουρσεύοντα τοὺς τόπους. f. 100v
Τρεῖς σύνταξες τοὺς ἔποικαν κ' ἐπροφωνεθήσανέ τους·
ὅλη μέραν νὰ περπατοῦν τοὺς τόπους νὰ κουρσεύουν,
κι ἀφῶν ἔλθῃ γὰρ τὸ σπερνό, νὰ καταλάβῃ ἡ νύχτα,
τοῦ νὰ περισωρεύωνται εἰς ἕναν τόπον ὅλοι.
(2340) Ἀπαύτου γὰρ ἐχώρισαν τὲς σύνταξές τους ὅλες
κ' ἐβάλθησαν εἰς τὴν ὁδὸν κι ἀρχάσαν νὰ ὑπαγαίνουν

3647 ἀλλὰ τὸ κάλλ. 49 τοὺς τ. τοῦ βασ. 61 ὑπάγουν 64 ὅλοι 66 περιπορεύωνται

Cod. T 3638 *επίραν* 39 *να ήπὰν—αρχίσουν* 42 *τάχουν* 44 *έσυνγκατέβησαν* 46 *ούδὲ καταιβοδόνουνται τίποτα διαφορίση* 47 *ἀλὰ τὸ κάλιο καὶ διαφορι*^{μ} 48 *ἔνε* 50 *κὴς κάμπο νανιμένη* 52 *καὶ η μὲνβδοκίση ὁ θ*^{ς} *καὶ δόσι μας τὸ νήκος* 53 *πολλ ἀλαφρά* 55 *ὡσὰν*] *σαν* 56 *τοῦ κάστρου*

P *βουλὴν ἐπήρασιν ὁμοῦ ὅλοι οἱ πρῶτοι ἀφέντες*
τὸ πῶς νὰ πράξουν, ποῦ νὰ ὑπᾶν καὶ ποῦ νὰ φουσ-
σατέψουν.
Τινὲς ἀπ' αὖτους εἴπασιν τὴν Πάτραν, τὸ Ζητοῦνι,
νὰ βάλουν τὰ φουσσᾶτα τους νὰ τὰ παρακαθίσουν,
τὰ κάστρη τὰ ἀχαμνότερα νὰ τὰ ἔχουν πολεμήσει.
Οἱ δὲ οἱ φρονιμώτεροι, παιδευτικοὶ τῆς μάχης (p. 86)
οὐδὲν ἐσυγκατέβηκαν εἰς τὴν βουλὴν ἐκείνην·
ἐπεὶ ἂν ἐβάλθη ὁ λαὸς νὰ πολεμοῦν τὰ κάστρη,
οὐδὲν ἐκατευόδωναν τίποτε διαφορέσειν.
"'Αλλὰ *κάλλιον διά|φορον ποῦ θέλομεν ποιήσει* f. 163r II
"*ἔνι τοῦ νὰ ἀπέλθωμεν ἐδῶ εἰς τὴν Ρωμανίαν*
"*κουρσεύοντα, ζημιώνοντα τόπους τοῦ βασιλέως,*
"*κι ἂν εὕρωμεν τὸν βασιλεῦ εἰς κάμπον νὰ ἐνεμείνῃ,*
"*μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν θέλομεν πολεμήσει.*
"Κι *ἂν εὐδοκήσῃ ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ μᾶς τὸ νῖκος,*
"*πολλὰ ἐλαφρὰ νὰ ἐπάρωμεν τὸ μέρος Σαλονίκης,*
"*καὶ ὅταν νὰ στρεφώμεστεν, νὰ πάρωμεν τὴν Βλαχίαν,*
"*νὰ ἐξεχειμάσωμεν ἐδῶ, καὶ πάλι ὡσὰν ἰδοῦμεν*
"*ὅτι τὸ ἀκούσει ὁ λαός, τὸ κάστρον τῆς Βλαχίας*
"*τὸ πῶς ἐπολεμήσαμεν κ' ἠπήραμεν τὸ νῖκος,*
"*ὅλα τὰ κάστρη παρευτὺς μᾶς θέλουν προσκυνήσει.*"
Εἰς *τοῦτο ἐσυμβιβάστησαν οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου.*
Εἰς *τοῦτο ἐχωρίσασιν χίλιους καβαλλάριους,*
καὶ τρεῖς χιλίους γὰρ πεζοὺς νὰ ὑπᾶσιν μετ' ἐκείνους,
καὶ νὰ ὑπᾶσιν ἔπροστεν κουρσεύοντα τὸν τόπον. f. 163v I
Τρεῖς *σύνταξες τοὺς ἔποικαν καὶ ἐπροφώνεσάν τους·*
νὰ περπατοῦν ὁλημερίς, τὸν τόπον νὰ κουρσεύουν,
κι ἀφῶν ἔλθῃ ὁ ἑσπερινὸς καὶ νὰ κοντεύῃ ἡ νύχτα,
[*τοῦ*] *νὰ περισυμμαζώνωνται εἰς ἕναν τόπον ὅλοι.*
'Απ' *αὐτοῦ γὰρ ἐχώρισεν τὲς σύνταξές του ὅλες,*
εἰς τὴν ὁδὸν ἐβάλθησαν, ἄρχισαν νὰ ὁδεύουν,

3641 *νὰ τὸ π.* 59 *ἐσωμβ.* 63 *ἐπροφόνευσαν* 67 *τους ὅλλαις*

61 *γὰρ πεζη καὶ ἠπάνεκι μεταύτους* 62 *παγένουν—κουρσεβοντας* f. 59v
63 *ἔπισαν καὶ προφὸνεθησάν τους* 64 *ὅλλη μέρα νὰ πορπατοῦν* 65 om. *γὰρ*
66 *ομοὶωασι μαζόνοινται εἰς ἕναν τ. ὸ.*

Η κουρσεύοντα, ζημιώνοντα τὸν τόπον τῆς Βλαχίας,
καὶ πάντα οἱ κουρσατόροι τους ὀμπρὸς γὰρ ὑπαγαίναν
μιᾶς ἡμεροῦ τὸ διάστημα, ἐτόσον τοὺς ἀπεῖχαν.
Καὶ ὅσον ἐκουρσέψασιν τὰ μέρη τῆς Βλαχίας,
ἐπέρασαν τὸ σύνορον ὅπου χωρίζει ὁ τόπος
τοῦ βασιλέως ἐκ τὴν Βλαχίαν, Κατακαλοῦ τὸν λέγουν,
κ' ἐσέβησαν στοῦ βασιλέως τοὺς τόπους νὰ κουρσεύουν.
<'Εκεῖ> ἕναν κάστρον ηὗρασιν, τὸ λέγουσιν τὰ Σέρβια·
ἀνθρώπους γὰρ ἐπιάσασιν ἐκ τὸ καστέλλι ἐκεῖνο.
'Ερώτησαν νὰ τοὺς εἰποῦν τὸ τί μαντᾶτα ἐξεύρουν
κ' ἐκεῖνοι ἀπεκρίθησαν κ' ἐπληροφόρησάν τους·
"Τὸ πῶς ὁ Σεβαστοκράτορας μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅλα
"κὺρ Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως, ὅπου σᾶς ἀναμένουν
"σιμὰ εἰς τὴν 'Ανδριανόπολιν | εἰς τοὺς μεγάλους κάμπους· f. 101r
"κ' ἐτύχαινε νὰ ἔρχωνται ἐδῶ γυρεύοντά σας·
"ἐλπίζομεν νὰ ἐπέρασαν σιμὰ στὸ Σαλονίκι."
'Ακούσων ταῦτα ὁ Πρίγκιπας ὁμοίως καὶ ὁ Δεσπότης,
χαρὰν μεγάλην ἔδειξαν ἐτότε τοῦ λαοῦ τους
(2360) ὅτι ἀγαποῦν κι ὀρέγονται τοῦ νὰ ἔχουν πολεμήσει.
Βουλὴν ἐπῆραν παρευτὺς τὸ τί νὰ ἔχουν ποιήσει,
καὶ ἡ βουλή τους ἔδωκε πάντα νὰ ὑπαγαίνουν
ὁλόρθα ἐκεῖ ποῦ εὑρέσκονται ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα,
νὰ πολεμήσουν μετ' αὐτούς, ἐλπίζουν νὰ νικήσουν·
κ' εἰ μὲν τοὺς ἔλθῃ τὸ ριζικὸν τὸν πόλεμον κερδίσουν,
ἐλπίζουν νὰ ἐνεμείνουσιν τῆς Ρωμανίας ἀφέντες.
Καὶ τόσα ἐκαβαλλίκεψαν ὅτι ἔσωσαν ἐκεῖσε
στὰ μέρη τῆς Πελαγονίας τὰ λέγουν κι ὀνομάζουν.
'Εκεῖνος ὁ κὺρ Θεόδωρος ὁ Δοῦκας τῆς Βλαχίας,
ὅστις ἦτον Σεβαστοκράτορας ὅλης τῆς Ρωμανίας,
ὁ ἐξάκουστος εἰς τὴν στρατείαν καὶ δόκιμος εἰς ὅλα,
ὡς ἄκουσε ὅτι ἔρχετον ὁ Πρίγκιπας κι ὁ Δεσπότης,
ὥρθωσεν τὰ φουσσᾶτα του κ' ἐχώρισεν τ' ἀλλάγια

3671 ἀπέχαν 84 στὸ] τῶ 90 ὅπου 91 ἐλπίζον 93 αὐθέντες τῆς ρ.

Cod. T 3671 ημεροὺς—απέχαν 74 κατὰ καλοῦν 76 τὸ λεγ. σερβήα 78 ναντοὺς—ξεύρουν 79 ἀποκρ. καὶ πληρεφορεσάν τους 82 πλατέους καμπ. 85 πριγκιπος 87 διανὰ πολεμίσουν 88 τοτὶ μέλη πηήσουν 90 βρή-

P κουρσεύοντα, ζημιώνοντα τὸν τόπον τῆς Βλαχίας,
καὶ πάντα οἱ κουρσατόροι <τους> ἐμπρὸς γὰρ ὑπαγαῖναν
μιᾶς ἡμέρας διάστημα, ἐτόσον τοὺς ἀπεῖχαν.
Καὶ ὅσον ἐκουρσέψασιν τὰ μέρη τῆς Βλαχίας,
ἐπέρασαν τὸ σύνορον ὅπου χωρίζει ὁ τόπος
τοῦ βασιλέως ἐκ τὴν Βλαχίαν, Κατεκαλοῦ τὸν λέγουν,
κ' ἐμπῆκαν εἰς τοῦ βασιλέως τοὺς τόπους νὰ κουρσεύουν.
Ἕνα κάστρο ηὗρήκασιν, τὸ λέγουν εἰς τὰ Σέρβια·
κι ἀνθρώπους ἐπιάσασιν ἐκ | τὸ καστέλλι ἐκεῖνο. f. 163ᵛ II
Ἠρώτησαν νὰ τοὺς εἰποῦν τὸ τί μαντᾶτα ἠξεύρουν
κι αὐτοὶ τοὺς ἀποκρίθηκαν καὶ ἐβεβαίωσάν τους·
"Πῶς ὁ Σεβαστοκράτορας μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅλα
"κὺρ Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως, ὅπου σᾶς ἀναμένουν
"σιμὰ εἰς τὴν Ἀντριανόπολιν εἰς τοὺς μεγάλους κάμπους·
"καὶ ἦτον χρεία νὰ ἐλθῇ ἐδῶ γυρεύοντάς σας·
"ἐλπίζομε νὰ ἐπέρασεν σιμὰ τὸ Σαλονίκι."
Ἠκούσας ταῦτα ὁ Πρίγκιπας ὡσαύτως κι ὁ Δεσπότης,
χαρὰν μεγάλην ἔδειξαν ἐτότε τοῦ λαοῦ τους
ὅτι ἀγαποῦν κι ὀρέγονται νὰ ἔχουν πολεμήσει.
Βουλὴν ἐπῆραν παρευτὺς τὸ τί νὰ ἔχουν ποίσει,
καὶ ἡ βουλὴ τοὺς ἔδωκεν ὁλόρθα νὰ ὑπᾶσιν
ἐκεῖ ὅπου εὑρίσκονται ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα,
νὰ πολεμήσουν μετ' αὐτούς, ἐλπίζουν νὰ νικήσουν·
καὶ εἰ μὲν ἔλθῃ ριζικὸν τὸν πόλεμον κερδίσει,
ἐλπίζουν ν' ἐνεμείνωσιν | ἀφέντες Ρωμανίας. f. 164ʳ I
Καὶ τόσο ἐκαβαλλίκεψαν ὅτι ἔσωσαν ἐκεῖσε
στὰ μέρη τῆς Πελαγονίας τὸ λέγουν κι ὀνομάζουν. (p. 87)
Ἐκεῖνος ὁ κὺρ Θεόδωρος ὁ Δοῦκας τῆς Βλαχίας,
ποῦ ἦτον Σεβαστοκράτορας ὅλης τῆς Ρωμανίας,

ὡς ἤκουσεν ὅτι ἔρχονται ὁ Πρίγκηψ κι ὁ Δεσπότης,
ὥρισεν τὰ φουσσᾶτα του, ἀλλάγια ἐχωρίσαν,

3671 διάσθημαν—ἀπέχαν 82 ἀνδριανόπολιω 84 ἐλπίζομαι
3700 ἀλάλια

σκονται 91 ὀλπίζο να ν. f. 60ʳ 92 θέλη τὴ ρηζηκό 93 απομιώουσι
94 ἐσόσα 98 ὁ ξακουστός—ὅλλα 99 ἤκουσε—ἤρχετον ὁ πριωγκιπος

Η κ᾽ ἐρμήνεψεν τοῦ καθενὸς ἀπὸ τοὺς κεφαλᾶδες
τὴν πρᾶξιν γὰρ καὶ τὴν στρατείαν ὅπου ἔμελλεν ποιήσουν.
Κουμάνους εἶχεν μετ᾽ αὐτοῦ ὅπου ἦσαν δύο χιλιάδες· f. 101ᵛ
διατὸ ἦσαν ἐλαφρότεροι ἀπ᾽ ὅλα τὰ φουσσᾶτα,
3705 ὀμπρὸς ἐκαβαλλίκευαν τὸν τόπον νὰ ἀποσκεπάζουν.
Ἀπαύτους γὰρ ἀπέρχονται οἱ τριακόσιοι Ἀλλαμάνοι·
(2380) τοὺς Οὔγγρους γὰρ ἐδιόρθωσεν καὶ ἦσαν τὸ ἄλλο ἀλλάγι
κι ἀπ᾽ ἐκεινοὺς ἐρχόντησαν οἱ Σέρβοι κ᾽ οἱ Βουλγάροι·
κι ἀπέκει ἐκεῖνος ἔρχετον μὲ τοὺς Ρωμαίους καὶ Τούρκους.
10 Καὶ ὅσον διεχώρισεν ὅλα του τὰ ἀλλάγια,
εἴκοσι ἐφτὰ εὑρέθησαν ἀλλάγια καβαλλάροι.
Ὡς φρόνιμος καὶ πονηρὸς ὅπου ἦτον εἰς τὰ πάντα,
ὥρισε εἰς ὅλα τὰ χωρία καὶ ἦλθαν οἱ χωριάτες
κ᾽ ἠφέραν τὰ φοράδια τους, βοΐδια κι ἀγελάδια
15 κι ὅσα ὀνικὰ κι ἂν εἶχασιν ἐκεῖ τὰ ἠφέραν ὅλα·
ὅλα τὰ ἐκαβαλλίκευαν ἀπάνω ἐκ τὰ βουνία,
κ᾽ ἐφαίνονταν ἀπὸ μακρὰ ὅτ᾽ ἦσαν καβαλλάροι.
Καὶ πᾶσα ἑσπέρα ἀνάβγασιν ὁ κατὰ εἷς ἡστιάν του,
καὶ φαίνονταί σου τὰ βουνία κ᾽ οἱ κάμποι ὅτι ὅλοι
καιόνται.
20 Κι ἀπαύτου πάλε ὥρισεν μικρούς τε καὶ μεγάλους,
οὕτως <καὶ> τὰ φουσσᾶτα του ὡσὰν καὶ τῶν χωριάτων,
ὁμοφώνως καὶ μιὰν φωνὴν στριγγίτσαν κι ἐφωνάζαν· f. 102ʳ
καὶ φαίνεταί σου ὅτι βροντὲς τὸν κόσμον ἐταράττων.
Ἀπαύτου πάλε ἐδιόρθωσεν ἀνθρώπους ἐδικούς του
25 κ᾽ ἐπαῖρναν ροῦχα κι ἄλογα κ᾽ ἔφευγαν κ᾽ ὑπαγαῖναν
ἐκεῖ εἰς τὸν Πρίγκιπα Μορέως, ὁμοίως κ᾽ εἰς τὸν Δεσπότην,
(2400) κ᾽ ἐλέγαν τους τὰ ψέματα, τὰ οὐκ εἶδαν οὔτε ἀκοῦσαν.
Τοῦ βασιλέως γὰρ τὸν λαὸν σφόδρα τὸν ἐπαινοῦσιν
κι αὐξαίνασι κ᾽ ἐλέγασι διὰ τὸ ἕνα πεντακόσια,

3714 φοράδια] ἀγελάδια 17 ἀπόμακρα 19 καώνται 22 ὁμοφωνῶς

Cod. T 3701 καὶ ἐμήνυσε—απο τής 2 τὴν π. ὁμίος καὶ τὴ σ. ὁπου ἐμελε πηήσι 3 αυτόν—οκτὸ χ. 4 δηατή—αλαφροτερη 5 εκαβαλή κέξαν—αποσκι[a]ζουν 6 ἀπαύτον—τρις χήλι 7 ολώγκαρους γὰρ δ. 8 καὶ ἀπέ κεινους ἐρχόντησα 9 ἀπόκις 10 εδηεχόρησε 13 ἤλθανε 14 τὰ ἀγελάδια τους βόδια καὶ παρίπια 15 κὅσανηκὰ καὶ ανήχασι—ταφεραν 16 καβαλίκεβαν 17 καὶ φένοντα ἀπὸ μακρέα 18 ἀναύτασι ο κὰθεὶς τὴ στιά

P ἑρμήνεψεν τοῦ καθενὸς ἀπὲ τοὺς κεφαλᾶδες
τὴν πρᾶξιν γὰρ καὶ τὴν στρατείαν ὅπου ἔπρεπεν νὰ
ποίσουν.
Κουμάνους εἶχεν μετ' αὐτοῦ κἂν δύο χιλιάδες·
διοῦ ἦσαν ἐλαφρότεροι ἀπ' ὅλα τὰ φουσσᾶτα,
ἐμπρὸς ἐκαβαλλίκεψαν, τὸν τόπο ἀποσκεπάσαν.
Ἀπαύτου γὰρ ἀπέρχονταν τριακόσοι Ἀλλαμάνοι·
τοὺς Οὔγγρους ἐδιόρθωσεν, ἐποῖκαν ἄλλο ἀλλάγιν
καὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐρχόντεσαν οἱ Σέρβοι κ' οἱ Βουλγάροι·
καὶ τότε ἐκεῖνος ἔρχετον μετὰ Ρωμαίους καὶ Τούρκους.
Καὶ ὅσον | δὲ ἐχώρισεν ὅλα του τὰ ἀλλάγια, f. 164r II
εἴκοσι ἑφτὰ εὑρέθησαν ἀλλάγια καβαλλάροι.
Ὡς φρόνιμος καὶ πονηρὸς ὅπου ἦτον εἰς τὰ πάντα,
ὥρισε εἰς ὅλα τὰ χωρία, ἦλθασιν οἱ χωριάτες,
ἤφεραν τ' ἀγελάδια τους, ὀνικὰ καὶ φοράδια·

κι ὅλα ἐκαβαλλίκεψαν ἀπάνω ἐκ τὰ βουνία,
κ' ἐφαίνοντα ἀπὸ μακριὰ ὅτ' εἶναι καβαλλάροι.
Καὶ κάθα νύχτα ἀνάφτασιν ὁ κάθε εἷς ἡστίαν
κ' ἐφαίνοντά σου τὰ βουνὰ κ' οἱ κάμποι ὅτι ἐκαιόνταν.
Ἀπαύτου πάλιν ὥρισεν μικρούς τε καὶ μεγάλους,
οὕτως καὶ τὰ φουσσᾶτα του ὡσὰν καὶ τοὺς χωριάτες
ὁμοφώνως εἰς μιὰν φωνὴν ἐστρίγγιζαν, ἐφωνάζαν·
ἐφαίνονταν ὅτι βροντὲς τὸν κόσμον ἐσαλεῦαν.
Ἀπαύτου πάλιν ὥρθωσεν ἀνθρώπους ἐδικούς του,
ἐπαῖρνα ροῦχα κι ἄλογα, ἐφεῦγαν κ' ὑπαγαῖναν
ἐκεῖ στὸν Πρίγκιπα Μορέως ὁμοῦ εἰς τὸν Δεσπότην
κ' | ἐλέγαν τους τὰ ψέματα τὰ οὐκ ἦσανε ἀλήθεια. f. 164v I
Τοῦ βασιλέως τὸν λαὸν εἰς σφόδρα ἐπαινοῦσαν
καὶ ἤξευραν καὶ ἔλεγαν διὰ τὸ ἕνα δέκα,

3703 χιάδες 9 καὶ τάτα 22 ὁμόφονος 27 ἦσαννε
28 σφόδραν

του 19 φενουνται—καὶ η κ. ολ. καὶ ούται f. 60v 21 καὶ τὰ χωρία του
22 ὁμοφανὼς—στριωγκίτζα καὶ φον. 23 καὶ φενονται σου ὁ καὶ β. τὸν γκόσμον
ἐταράσαν 23a σφόδρα πολη εδιλιασε ὁ πριώγκιπὰς κι ὁ δεσπότης 23b επὴ
ἐτότες ἔφυγε ἕνα ἐκ τὰ φουσάτα 23c εκ τὸν σεβαστοκράτορον κι απήλθε ἡς τὸ
δεσπότην 24 ἀπαύτα 27 ψόματα 28 om. γάρ 29 om.

Η *καὶ τόσα τοὺς ἀπόσωσαν ψεματικὰ μαντᾶτα,*
3731 *ὅτι πολλὰ ἐδειλίασαν οἱ δεσποτάτοι ὅλοι.*
Ἀπαύτου πάλε ἔκραξεν ἄνθρωπον τῆς βουλῆς του,
προνοῖες καὶ χρήματα πολλὰ τοῦ ἐτάχτη κ᾽ ὑπησχήθη
νὰ φανιστῇ ὅτι ἔφυγεν κ᾽ ἐδιάβη στὸν Δεσπότην.
35 *Γραφὴν τοῦ ἔδωκε ἀπόκρυφα νὰ δώσῃ τοῦ Δεσπότη,*
ὅ τι τοῦ εἰπῇ ἐκ στόματος, ὅλα νὰ τὰ πιστέψῃ.
Ἐπῆρεν τὰ πιττάκια του κ᾽ ἐβάλθη εἰς τὸν δρόμον·
σπουδαχτικὰ ἐπερπάτησεν, ἦλθεν εἰς τὸν Δεσπότην,
κρυφῶς ἀπῆλθεν εἰς αὐτὸν καὶ μοναξὰ τὸν κράζει.
40 *Ὁ κλέφτης ἦτον πονηρὸς | καὶ μηχανὸς εἰς σφόδρα·* f. 102ᵛ
ὡσὰν κλαίοντα ἄρχισεν νὰ λέγῃ τὸν Δεσπότην·
"᾽Αφέντη, ἐδῶ μὲ ἀπέστειλεν ὁ κύρης μου ὁ ἀδελφός σου
"νὰ σὲ εἰπῶ τὸ μυστήριον του, τὸ τί σὲ συμβουλεύει.
"᾽Αλήθεια ἔνι, ἀφέντη μου, κ᾽ ἐκεῖνος μαρτυρεῖ το
45 *"ὅτι ἀπὸ [τοῦ] φτόνου καὶ ζηλείας κι ἀναγκασίες ἀν-*
θρώπων
"ἐβάλθητε εἰς σκάνταλα κ᾽ εἰς τὴν συνερισίαν·
(2420) *"ἐσὺ ἐζήτας τὴν Βλαχίαν, κ᾽ ἐκεῖνος τὸ Δεσποτᾶτο.*
"Κι ἀπὸ ἐτούτης τῆς ἀφορμῆς ἐπλήθυνεν ἡ μάχη
"μέσα εἰς ἐσᾶς τοὺς ἀδελφοὺς ὅπου ἦτον ψέγος μέγα,
50 *"νὰ μάχεστε ἀμφότεροι ἐσεῖς οἱ δύο αὐταδέλφοι.*
"Λοιπόν, ἀφέντη μου καλέ, ὁ κύρης μου ὁ ἀδελφός σου,
"ὡς ἔδραμες ἀπάνω του νὰ ἐπάρῃς τὴν Βλαχίαν,
"οὐκ εἶχεν γὰρ ποῦ νὰ γενῇ οὐδὲ τὸ ποῦ νὰ δώσῃ
"κ᾽ ἐπρόσφυγεν στὸν βασιλέαν ὅπου ἔνι ἀντίδικός σου.
55 *"Κι ὡς ἔμαθεν ὁ βασιλέας ὅτι φουσσᾶτα κάμνεις,*
"τὸν πρίγκιπα γὰρ τοῦ Μορέως ἔποικες ἀδελφόν σου,
"τὴν ἀδελφήν σας τοῦ ἔδωκες διὰ ὁμόζυγον γυναῖκαν·

"κακὴν βουλὴν ἀπήρετε· καὶ ποῖος σᾶς τὴν ἐδῶκεν,
60 *"νὰ ἀφῆστε γὰρ τοὺς τόπους σας καὶ τὴν ἀνάπαψίν σας,*

3743 *μυστήριόν του* 46 *σκάνδ.*

Cod. T 3730 *ἀπέσοσε* 31 *ὅλλη* 33 om. 34 *δηέβη* 35 *ἀποκριφά* 36 *ὅλλα ναντὰ* 37 *τὸ πιτάκι* 38 *σπὸ δακτηκὰ* 39 *καὶ μοναχὸ* 40, 41 om. 42 *ὁ αυθέντη μου—αδελφόμου* 43 *ἠπο—σηβουλέβη*

P *καὶ τόσα τοὺς ἀπόσωσαν ψεματινὰ μαντᾶτα,*
3731 *ὅτι πολλὰ ἐδειλίασαν οἱ δεσποτάτοι ὅλοι.*
Ἀπαύτου πάλι ἐλάλησεν ἄνθρωπον τῆς βουλῆς του
προνοῖες, χρήματα πολλὰ ἐτάχτη κ᾽ ὑποσχέθη
νὰ φανηθῇ ὅτι ἔφυγεν κ᾽ ὑπάγει στὸν Δεσπότην.
35 *Γραφὴν τοῦ ἔδωκεν κρυφὰ νὰ δώσῃ τοῦ Δεσπότου*
νὰ τὸν εἰπῇ ἐκ στόματος ὅλα νὰ τὰ πιστέψῃ.
Ἐπῆρεν τὸ πιττάκιν του κ᾽ ἐβάλθην εἰς τὸν δρόμον·
σπουδαίως ἐπεριπάτησεν εἰς τὸν Δεσπότην ἦλθεν,
κρυφίως ἀπῆλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ μοναξὰ τὸν λέγει.
40 *Ὁ κλέφτης ἦτον πονηρὸς καὶ μηχανὸς εἰς σφόδρα·*
κι ὡς κλαίοντα ἀρχίνησεν νὰ λέγῃ τοῦ Δεσπότου·
"Ἀφέντη ἐδῶ μὲ ἔστειλεν ὁ ἀφέντης ἀδελφός σου
"νὰ σὲ εἰπῶ μυστήριον τὸ τί | σοῦ συμβουλεύει. f. 164ᵛ II (p. 8
"Ἀλήθεια ἔναι, ἀφέντη μου, κ᾽ ἐκεῖνος μαρτυρεῖ το
45 *"ὅτι ἀπὸ φτόνου καὶ ζηλείας κι ἀνάγνωσης ἀνθρώπων*
"ἐβάρθητε εἰς σκάνταλα καὶ εἰς τὴν συνεργίαν·
"ἐσὺ ἐζήτας τὴν Βλαχίαν κι αὐτὸς τὸ Δεσποτᾶτον.
"Καὶ ἀπ᾽ αὐτῆς τῆς ἀφορμῆς ἐπλήθυνεν ἡ μάχη
"ἔσω εἰς ἐσᾶς τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἦτον ψέγος μέγας
50 *"καὶ μάχεστεν ἀμφότεροι οἱ δύο αὐταδέλφοι.*
"Λοιπόν, ἀφέντη μου καλέ, ἀφέντης μου ὁ ἀδελφός σου,
"ὡς ἔδραμες ἀπάνω του νὰ ἐπάρῃς τὴν Βλαχίαν,
"οὐκ εἶχε γὰρ πῶς νὰ γενῇ οὐδὲ τὸ ποῦ νὰ δώσῃ,
"ἐπρόσφυγεν στὸν βασιλεῦ ποῦ ἔνι ἀντίδικός σου.
55 *"Κι ὡς ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς ὅτι φουσσᾶτα κάμνεις,*
"τὸν πρίγκιπαν γὰρ τοῦ Μορέως ἔποικες ἀδελφόν σου,
"τὴν ἀδελφή σου τοῦ ἔδωκες ὁμόζυγον γυναῖκαν
"κ᾽ ἐπῆρες εἰς βοήθειαν σου μὲ ὅσα φουσσᾶτα ἔχει·
"κακὴν βουλὴν ἐπήρετε· ποῖος σᾶς τὴν ἐδῶσεν, f. 165ʳ I
60 *"<νὰ> ἀφήσετε τοὺς τόπους σας καὶ τὴν ἀνάπαψίν σας,*

3731 ὅλλοι 36 ἐκ] ἐ—πιστέση 43 μησθήριον 45 ἀνάγν. and
46 συνεργίαν *sic*; corrupt 46 σκάνδαλα 54 ἐπρὸσσφηγεν στὸν βασιλεύς

---

44 ενε—μαρτιρί τη 45 ἀνανγγασίας ἀν̄ον̄ 46 ης τα σ. καὶ ης τὴ συνερισία
48 τούτης—ἡ αμάχη f. 61ʳ 52 νὰπάρης 53 τlωαγενὴ 54 ὀπόνε
55 βασιλιάς 58 om. 59 επίρετε 60 νὰ φύσεται

Η "νὰ ἔλθητε στὴν Ρωμανίαν στοῦ βασιλέως τοὺς τόπους; f. 103r
"νὰ μάχεσαι τὸν βασιλέα, τίς εἶσαι, Δέσποτά μου;
"πόσους τέτοιους ὡσὰν ἐσὲν ἔχει στὴν ἐξουσίαν του;
"Λοιπόν, ἀφέντη μου καλέ, ἄκουε καὶ πίστευέ μου,
3765 "πολλὰ φουσσᾶτα ἔρχονται ἐδῶ νὰ σὲ θέλουν ἀπαντήσει·
"ἔχει Ἀλλαμάνους ἐκλεχτοὺς καλὰ πεντακοσίους,
(2440) "Οὔγγρους χιλιάδες δέκα τρεῖς ὅλους μὲ τὰ δοξάρια,
"Βουργάρους, Σέρβους ἔχει ἐδῶ κἂν τέσσαρες χιλιάδες,
"Ρωμαίους ἀπὸ τὴν Ρωμανίαν ὅλους ἐδῶ τοὺς ἔχει,
70 "ἐκ τὴν Τουρκίαν κι Ἀνατολὴν ἀριφνισμὸν οὐκ ἔχουν·
"διὰ τὸν ἕναν ὅπου ἔχετε ὁ πρίγκιπας μετά σε,
"εἶναι γὰρ τοῦ βασιλέως 's τὸν ἕναν σας διακόσιοι.
"Διὰ τοῦτο λέγει, Δέσποτα, ὁ ἀφέντης μου ὁ ἀδελφός σου,
"ὅτι ἂν ἐμαχίστητε ἀπὸ φτορὰν δαιμόνου,
75 "οὐδὲν ἔχει καλλιώτερον φίλον <του> εἰς τὸν κόσμον,
"κι ὡς ἀγαπῶντα σε πολλά, μεγάλως σὲ λυπᾶται.
"Κ' ἐξεύρεις κι ἄλλο, ἀφέντη μου, τὸ πόσα σὲ κακεύει
"ὁ βασιλέας τῆς Ρωμανίας αὐτὸς ὁ Παλαιολόγος·
"κι ἂν ἔλθῃς γὰρ εἰς πόλεμον εἰς τοσοῦτα φουσσᾶτα,
80 "πρῶτο ἠμπορεῖ ἀπ' ἁμαρτίας νὰ χάσῃς τὸ κορμί σου,
"καὶ δεύτερον, χειρότερον, ἂν πέσῃς εἰς τὰς χεῖρας f. 103v
"τοῦ Παλαιολόγου βασιλέως ἐκεῖ ὅπου σὲ κακεύει,
"ποτὲ τὴν Ἄρτα οὐδὲν θεωρεῖς οὐδὲ τὸ Δεσποτᾶτο.
"Ἐν τούτῳ λέγει, ἀφέντη μου, ὁ κύρης μου ὁ ἀδελφός σου·
85 "σκόπησον μὲ ὅλην [σου] τὴν βουλὴν νὰ φύγῃς νὰ γλυτώσῃς
"ἐσὺ μὲ τὰ ἀρχοντόπουλα ποῦ εἶναι τοῦ Δεσποτάτου,
(2460) "κι ἄγωμε εἰς τὸν τόπον σου, τὰ κάστρη σου φυλάξῃς.
"Καὶ πάλε ἂν χάσῃς τίποτε ἀπὸ τὰ πεζικά σου,
"ἀφῶν ἔχεις τὴν ἀφεντίαν κ' εἶσαι 's τὸ Δεσποτᾶτο,
90 "πάλε φουσσᾶτα οὐ λείπουν σε, νὰ ἔχῃς ὅσα κι ἂν θέλῃς."
Ἐκεῖνος γὰρ ὁ ἀσεβὴς ὅπου ἔλεγεν ἐτοῦτα,

3762 καὶ τίς εἶσαι δ. μου νὰ μάχ. τὸν β. 63 ἐτέτιους 66 ἐκλεκτοὺς
72 εἰς 80 ὑπορεῖ 86 ὅπου

Cod. T 3761 ἐλθετε 65 νασασἰνα παντἰσουν 66 καὶ χη ἀ. ἐκ. οὐγγρους ομἰως καὶ σέρβους 67 βουργάρους τούρκους καὶ ρομέους ἀρηφθνημον οὐκ ἔχουν 68—70 om. 71 δια τὸ ἕνα πόχετε—μετ ἐσας 72 εἰνε ναὶ γὰρ—στὸ ἕνα σας

P "νὰ ἔλθετε στὴν Ρωμανίαν στοῦ βασιλέως τοὺς τόπους;
"τίς εἶσαι ἐσύ, Δέσποτα, νὰ μάχεσαι βασιλέαν;
"τέτοιους πόσους, ὡσὰν ἐσὲν τοὺς ἔχει εἰς ἐξουσίαν του;
"Λοιπόν, ἀφέντη μου καλέ, ἤκουσον, πίστεψόν με·
"πολλὰ φουσσᾶτα ἔρχονται ἐδῶ νὰ σὲ ἀπαντήσουν·
"ἔχει Ἀλλαμάνους ἐκλεχτοὺς καλὰ πεντακοσίους,
"Οὔγγρους χιλιάδες κάνε τρεῖς, ὅλους μὲ τὰ δοξάρια,
"Βουλγάρους, Σέρβους ἔχει ἐδῶ κἂν τέσσαρες χιλιάδες,
"Ρωμαίους ἐκ τὴν Ρωμανίαν ὅλους ἐδῶ τοὺς ἔχει,
"Τούρκους ἐκ τὴν Ἀνατολὴν ὅπου ἀριθμὸν οὐκ ἔχου·
"διοῦ γὰρ καὶ ὁ πρίγκιπας ἔρχεται μετ' ἐσένα,
"πάλι τοῦ βασιλέως ἔν' στὸν ἕνα διακόσιοι.
"Εἰς τοῦτο λέγει, Δέσποτα, ἀφέντη μου ὁ ἀδελφός σου,
"ὅτι ἂν ἐμαχίστητε ἀπὸ φτορὰ | δαιμόνου, f. 165r 11
"οὐκ ἔχει καλλιώτερον ἄλλον φίλον στὸν κόσμον,
"κι ὡς ἠγαπῶντας σε πολλά, μεγάλως σὲ λυπεῖται.
"Ἠξεύρεις πάλιν πῶς ἐσὲν κακεύει ὁ βασιλέας
"τῆς Ρωμανίας, κὺρ Μιχαὴλ αὐτὸς ὁ Παλαιολόγος·
"καὶ ἂν ἐλθῇς εἰς πόλεμον εἰς τόσα τὰ φουσσᾶτα,
"πρῶτον μπορεῖ ἀπὸ ἁμαρτίας νὰ χάσῃς τὸ κορμί σου,
"καὶ δεύτερον, χειρότερον, <ἂν> πιάσῃ σε εἰς χεῖρας
"τοῦ Παλαιολόγου βασιλέως αὐτὸς ποῦ σὲ κακεύει,
"ποτὲ τὴν Ἄρταν οὐ θεωρεῖς, οὔτε τὸ Δεσποτᾶτον.
"Εἰς τοῦτο λέγει, ἀφέντη μου, αὐτὸς ὁ ἀδελφός σου·
"σκόπησε μετὰ συμβουλὴν νὰ φύγῃς νὰ ἐγλύσῃς (p. 89)
"ὁμοῦ μὲ τὰ ἀρχοντόπουλα ὁποὖν τοῦ Δεσποτάτου,
"καὶ σῦρε εἰς τὸν τόπον σου τὸ κάστρον νὰ φυλάττῃς.
"Καὶ πάλι ἂν χάσῃς τίποτες ἀπὸ τὰ πεζικά σου,
"ἀφῶν ἔχεις τὴν ἀφεντίαν κ' εἶ|σαι στὸ Δεσποτᾶτον, f. 165v 1
"πάλιν φουσσᾶτα οὐ λείπουν σε, νὰ ἔχῃς ὅσα θέλεις."
Ἐκεῖνος γὰρ ὁ ἀσεβὴς ὅπου ἔλεγεν ἐτοῦτα,

3764 πίστευσον 66 ἐκλεκτοὺς 79 ἐλθὴ 80 πορή 82 βασιλεὺς
85 ἐσκόπησε 86 ἀρχοτόπ. 90 ὁσαν

μπενήντα 73 δεσπ^{τ} μου 74 ἐμαχοίστηται 75 καλήτερο φ. του ης τὸν γκόσμον 75^{a} ὁσὰν ἐσὲ τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν ηγαπημένον 77 καὶ ξεύρεις—τὸ πὸς σὰς σε κακέβη 78 βασιλευς—ὁ μέγας π. 79 ὴς τόσα τὰ φουσ. 80 πρὸτον πορὶ 86 ὁπου ὼ τοῦ δ. f. 61v 87 εἰς τοὺς τόπους 88 ἀχάσης 90 λήπου σε νὰ ἐχ. ὅσα θέλης 91 om.

Η ὅλως κλαίοντα τὰ ἔλεγεν καὶ κλαίοντα τὰ ἀφηγᾶτον.
Καὶ ὅσον ἀποπλήρωσεν ἐτοῦτα κι ἄλλα πλέον,
εἶδεν καλὰ κ' ἐγνώρισεν, ἐδειλίασε ὁ Δεσπότης·
ἀπολογίαν ἐζήτησεν ἤθελε νὰ ὑπαγαίνῃ.
Ὡς δὲ ὁ Δεσπότης τὸν κρατεῖ ἕως ὅτου νὰ συντύχῃ
ἀλλήλως μὲ τὸν πρίγκιπα νὰ μάθῃ τὰ μαντᾶτα.
Κράζει παιδόπουλά του δύο καὶ μοναξὰ τοὺς λέγει·
"Ἀμέτε εἰς τὸν πρίγκιπα κ' εἰπέτε του ἀπὸ ἐμέναν
"νὰ ἔλθῃ συντόμως ἐδῶ, βιαστικὰ τὸν χρήζω."
Κ' ἐκεῖνοι ἐσπούδαξαν, γοργὸν στὸν πρίγκιπαν ἀπῆλθαν f. 104r
τὸ εἰπεῖ του ἐκ τὸν ἀφέντην τους ἐκεῖνον τὸν Δεσπότην,
τὸ εἶχαν κι ἀναγγεῖλαν του· εὐθέως σπουδαίως ἐδιάβη
ἐκεῖ ὅπου ἦτον ὁ ἀσεβὴς στὴν τένταν τοῦ Δεσπότου.
Ἐξάναρχα λεπτομερῶς τὸν πρίγκιπα τὰ εἶπεν,
ὅλα τὰ ἀφηγήσετον, ὡσὰν καὶ τοῦ Δεσπότου·
(2480) κι ἀφότου τὰ ἀφηγήσετον τοῦ πρίγκιπος τὰ λέγει,
ἀπολογίαν τοῦ ἐδώκασιν, ἐδιάβη ὁπόθεν ἦλθεν.
Λεπτῶς τὰ ἀφηγήσετον τοῦ Σεβαστοκρατόρου
τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικεν ἐκεῖσε εἰς τὸν Δεσπότην
καὶ πῶς τοῦ ὑποσχέθηκεν νὰ φύγῃ τὴν νύχτα ἐκείνην.
Τὸ ἀκούσει το ὁ κὺρ Θεόδωρος μεγάλως γὰρ ἐχάρη,
κράζει τοὺς φρονιμώτατους ὅπου εἶχε εἰς τὰ φουσσᾶτα·
ὅλα τοὺς ἀφηγήσετον, χαρὰν μεγάλη ἐποῖκαν.
Ὡς δὲ ὁ Δεσπότης, σὲ λαλῶ, ἐκεῖνος τῆς Ἑλλάδας
οὐκ ἦτον γὰρ χαιράμενος, μεγάλην θλῖψιν εἶχεν.
Ἐκραξε τὸν πρίγκιπα· οἱ δύο βουλὴν ἀπῆραν
τὸ πῶς νὰ ποιήσουσιν ὁμοῦ καὶ πῶς νὰ ἔχουν διάξει.
Κράζουν τοὺς κεφαλᾶδες τους, τοὺς πρώτους τοῦ φουσσάτου,
ἐβάλαν τους κι ὠμόσασιν νὰ κρύψουν τὴν βουλήν τους.
Ἀφότου γὰρ ἐγένετον ὁ ὅρκος τῶν κεφαλάδων

3801 ἀπηλ$^{\theta}$

Cod. T 3792 om. 93 ἀπεπλίροσε—πλέο 94 τὴ εδήλιασε 95 απηλογι^{a} 96 εἶδε ο δ. τον γκρατὴ εος ὀνασυντήχει 97 πρωὼτζηπα 99 καὶ πέτε 3800 σὼτομως 1 ἀπήλθα 2 τὸ ηπί του 3 ευθῆς—εδηέβη 5 λεπτόμερος τοῦ πρ. 6 αφηγίθηκαι 7 καὶ αφόντου τὰ εφηγίσετο

P ὅλως θρηνῶντα ἔλεγεν, θρηνῶντα ἀφηγεῖτον.
Καὶ ὅσον ἀποπλέρωσεν αὐτὰ καὶ ἄλλα πλέον,
εἶδεν καλά, ἐγνώρισε ἐδειλίασε ὁ Δεσπότης·
3795 ἀπολογίαν ἐζήτησεν ὅτι νὰ ὑπαγαίνῃ.
Ὁ Δεσπότης τὸν ἐκράτησεν ὡς νὰ συντύχῃ ἀλλήλως
μετὰ τὸν πρίγκιπαν ὁμοῦ νὰ μάθῃ τὰ μαντᾶτα.
Λαλεῖ παιδόπουλά του δύο καὶ μοναξία τοὺς λέγει·
"Σύρετε εἰς τὸν πρίγκιπαν πέτε τον ἀπὸ μένα
3800 "νὰ ἔλθῃ σύντομα ἕως ἐδῶ, βιαστικὰ τὸν χρήζω."
Αὐτοὶ ἐσπούδαξαν, γουργόν στὸν πρίγκιπαν ὑπᾶσι·
τὸν λόγον ὡς ἐπλήρωσαν, σύντομα ἐσηκώθη,
εὐθέως γουργὸν ἐσέβηκεν στὴν τέντα τοῦ Δεσπότῃ
ἐκεῖ ὅπου ἦτον ὁ ἀσεβὴς αὐτὸς | ὁ δημηγέρτης· f. 165ᵛ 11
5 ἐξάναρχα λεπτομερῶς τοῦ πρίγκιπος τὰ εἶπεν,
ὅλα τοῦ ἀφηγήθηκεν ὡσὰν καὶ τοῦ Δεσπότου·

ἀπηλογίαν ἐζήτησεν ἐδιέβην ὅθεν ἦλθεν.
Λεπτομερῶς τὰ ἐδήλωσεν τοῦ Σεβαστοκρατόρου
10 τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικεν ἐκεῖ εἰς τὸν Δεσπότην,
καὶ πῶς τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ φύγῃ αὐτὴν τὴν νύχτα.
Τὸ ἀκούσει ὁ κὺρ Θεόδωρος μεγάλως τὸ ἐχάρη,
λαλεῖ τοὺς γνωστικώτερους ὁποὖχεν τοῦ φουσσάτου·
ὅλα τοὺς ἀφηγήθηκεν, χαρὰν μεγάλη ἐποῖκαν.
15 Καὶ ὁ Δεσπότης, σὲ λαλῶ, ἐκεῖνος τῆς Ἑλλάδος
μεγάλην θλῖψιν ἔποικεν ἀπὸ τὸν δημηγέρτην.
Λαλεῖ τὸν πρίγκιπα γουργὸν ὁμοῦ βουλὴν νὰ ἐπάρουν,
πῶς νὰ ποιήσωσιν ὁμοῦ καὶ τί νὰ ἔχουν πράξει.
Λαλοῦν τοὺς κεφαλᾶδες τους τοὺς πρώτους τοῦ φουσ-
σάτου,
20 ἐβάλαν τους καὶ ὤμοσαν νὰ κρύψουν τὴν βουλήν τους.
Ἀφότου γὰρ ἐγίνετον ὅρκος τῶν κεφαλάδων, f. 166ʳ 1

3795 repeated 3805, 9, 25 λεπτώμερος 9 σεβασθοκρ. 16 ἀπαύτον τὸν δ. 20 ὄμονσαν

---

8 ἀπηλογ. τοῦ δοκασιν ἐδηέβυ ὄθεν ἦλ. 9 λεπτόμερος εφηγίθη τα τοῦ σ. 11 om. νὰ f. 62ʳ 14 αφυγίσατο 15 ὀδὲ ο δ. 17 γὰρ τὸν π.—επίραν 18 να πίσουν ενομοῦ 19 κράζη 20 ἐβ. της καὶ 21 ἀφόντου—τὸν γκεφαλ.

Η κι ὠμόσασιν ἀμφότεροι νὰ κρύψουσιν τὸ πρᾶγμα
ὅπου ἤθελεν νὰ τοὺς εἰπῇ τῆς Ἄρτας ὁ Δεσπότης, f. 104ᵛ
εἰς τοῦτο ἄρξετον νὰ λαλῇ καὶ νὰ τοὺς ἀφηγᾶται
3825 ὁ Δεσπότης λεπτομερῶς ἐκεῖνα τὰ μαντᾶτα,
τὰ εἶπεν καὶ ἀφηγήσετον ἐκεῖνος ὁ δημηγέρτης,
(2500) τὸν ἦτον ἀποστειλοντα κὺρ Θεόδωρος ὁ Δοῦκας
τοῦ Δεσπότου, τοῦ ἀδελφοῦ, ὅλον μὲ πονηρίαν.
Ἀκούσων ταῦτα οἱ ἄρχοντες οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου,
30 οἱ μὲν ἐπίστεψαν εὐθέως ἀλήθεια ὡσὰν τὸ ἐλέγαν·
κ᾽ οἱ ἄλλοι ἐλέγαν, ψέματα εἶπεν ὁ δημηγέρτης.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ὁ ἐξάκουστος ἐκεῖνος
ἐντράπη, τὸ ἀκούσει τὸ φυγεῖον, μεγάλως ἐταραχεύτη
καὶ εἶπεν, ὅτι ψέματα εἶπεν ὁ χωριάτης
35 ὅπου ἦλθεν κι ἀφηγήσετον ἐκεῖνα τοῦ Δεσπότου·
ὅλα ἦσαν λόγια εὔκαιρα, καύχημα τῶν Ρωμαίων
ὅπου ἐπαινοῦνται ὁλοστινοὶ καὶ ψέγουν τοὺς ἐχτρούς τους.
"Ἀλλὰ ἂς σταματήσωμεν ἐδῶ εἰς τοὺς κάμπους τούτους
"κι ἂν ἔλθουν, νὰ πολεμήσωμεν ἡμεῖς ἂς τοὺς δεχτοῦμε.
40 "Μηδὲν σκιαστῆτε τίποτε ἂν εἶναι πλειότεροί μας·
"ὅτι λαὸς πολύπλοκος κι ἀπὸ διαφόρες γλῶσσες
"ποτὲ καλὴν συμβίβασιν οὐκ ἔχουσιν ἀλλήλως.
"Ἡμεῖς γὰρ καὶ ἂν εἴμεθεν ὀλίγοι πρὸς ἐκείνους, f. 105ʳ
"ὅλοι εἴμεθεν ὡς ἀδελφοὶ καὶ γλῶσσαν μίαν λαλοῦμεν,
45 "κ᾽ ἐδάρτε θέλομεν φανῆ ἂν εἴμεθεν στρατιῶτες."
<Ἐκεῖνοι οἱ περισσότεροι ἐκ τὸν φόβον ὅπου εἶχαν>
(2520) τίποτε οὐδὲν ἀφκράστησαν τοῦ ἀφέντου [τῆς] Καρυταίνου,
ἀλλὰ εἰς τὸ τέλος εἴπασιν κι οὕτως τὸ ἀφιρῶσαν·
ὅτι τὸ ἐλθεῖ τὸ βραδύ, νὰ λάμψῃ τὸ φεγγάρι,
50 νὰ κοιμηθῇ ὁ λίος λαὸς νὰ μὴ τοὺς ἔχουν νοήσει,
τὸ πλεῖον κρυφῶς καὶ σιγαλὰ ὅπου νὰ ἡμπορέσουν
νὰ ὁρμηθοῦν τοῦ φεγγαρίου καὶ νὰ ἔχουν μισσέψει,

3825 ὁ δ. γὰρ λεπτ. 27 δούξ? 28 αὐταδέλφου του 36 ὅλα] ἀλλὰ
39 δεκτοῦμε 40 σχιαστήτε 51 ὑπορέσουν

Cod. T 3822 πράμα 23 om. ὁ 24 ἐντοῦτο ἄρξατο λαλὴ καὶ νάντους
25 γὰρ λεπτόμερος 26 ἐκ. ὁ στελμένος 27 απεστήλ. 30 ἡ μὲν μερὸς
τὸ πίστευσαν—λέγαν 31 καὶ άλη πάλε ελέγασι ὁτὴδεν ένε αλήθια 32 ὀξα-
κουστός 33 εταράχθη 34 ψόματα τα ήπεν ὁ 35 ὁπουλθε καὶ αφηγίσατο
36 ὅλ. ἦσαν λ. καύχημα εύκερα το ρομ. 37 πενούνται μόνο αυτὴ 39 καὶ α

P

εἰς τοῦτο ἄρξεται λαλεῖ καὶ νὰ τοὺς ἀφηγῆται
ὁ Δεσπότης λεπτομερῶς ἐκεῖνα τὰ μαντᾶτα,
καθὼς τὰ ἀφηγήσετον ἐκεῖνος ὁ δημηγέρτης...

ἐκ τὸν Σεβαστοκράτοραν, ὅλον μὲ πονηρία.
Ὡς ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου,
οἱ μὲν εὐτὺς ἐπίστεψαν ἀλήθειαν τὰ ἐλέγαν·
οἱ ἕτεροι ἐλέγασιν, ψεῦδος ἔνι τὰ πάντα.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ὁ ἐξάκουστος στρατιώτης
ἐντράπη τόσο τὸ φυγεῖον, μεγάλως ἐταράχτη
καὶ εἶπεν, ὅτι ψέματα εἶπεν ὁ χωριάτης
ὅπου ἦλθε κι ἀφηγήσετον ἐκεῖνα τοῦ Δεσπότου· (p. 90)
ὅλα ἦσαν λόγοι εὔκαιροι, καυχήματα Ρωμαίων
ὅπου ἐπαινοῦνται ὁλοστινοὶ καὶ ψέγουν τοὺς ἐχτρούς τους.
"Ἀλλὰ ἂς σταματήσωμεν ἐδῶ εἰς τοὺς κάμπους τούτους
"κι ἂν ἔλθουν νὰ πολεμήσουσιν ἐμεῖς ἂς | τοὺς δεχτοῦμε. f. 166r II
"Μὴ κροτιστῆτε τίποτε ἂν εἶναι πλεώτεροί μας·
"ὅτι λαὸς πολύπλοκος εἰς διαφόρες γλῶσσες
"ποτὲ καλὴν συμβίβασιν οὐκ ἔχουσιν ἀλλήλως.
"Ἡμεῖς γὰρ καὶ ἂν εἴμεστεν λιγώτεροι ἀπ' αὐτους,
"ἀλλὰ εἴμεστεν ὡς ἀδελφοὶ καὶ γλῶσσαν μίαν λαλοῦμεν,
"καὶ τώρα θέλομεν φανῆ ἂν εἴμαστεν στρατιῶτες."
Ἐκεῖνοι οἱ περισσότεροι ὀκ τὸν φόβον ὅπου εἶχαν
τίποτε γὰρ οὐκ ἤκουσαν τοῦ ἀφέντου Καρυταίνος,
ἀλλὰ εἰς τὸ τέλος εἶπασιν κ' οὕτως τὸ ἀφιρῶσαν·
ὅτι τὸ ἔλθει τὸ βραδύ, νὰ ἔβγῃ τὸ φεγγάρι,
νὰ κοιμηθῇ ὅλος ὁ λαὸς νὰ μὴν τοὺς ἐννοήσουν,
τὸ πλέον κρυφῶς καὶ σιγαλὰ ὅπου νὰ ἠμπορέσουν,
νὰ ὀρθωθοῦν τοῦ φεγγαρίου νὰ ἔχουσι κινήσειν,

3830 ἐπήσθευσαν 32 ἐξάκουσθως 36 ὅλα οἱ λόγοι 37 ψεύγουν
38 ἀλλὰ ἀσθάματήσωμεν 40 μὴ] μηδὲν 43, 44 ἤμεσθεν 47 τίποτε]
ὁτι ποταὶ 51 τὸ πλέως—ἠπορέσουν

ἔλθου—ησ τοὺς δεκτουμεν 40 σκιακτήτε 41 πολάπλοκος f. 62v 45 καὶ
δα τὴ θέλ.—ἤμεστε 46 om. 47 δένα κραστησαν ταὐθέντη τῆς καριτένας
49 τὸ ἔλθη τὸ βραδή—φενγκάρι 50 νὰ κ. ὅληγο ο λαὸς νὰ μὴν τοὺς ἐνοήσουν
51 κρηφὰ καὶ συγανά—ημπόρεσουν 52 τοῦ φενγκαριοῦ—μισεύσει

Η *νὰ φύγουν ὡσὰν ἠμποροῦν διὰ νὰ μὴ κιντυνέψουν.*
Κι ὅσον ἐπλήρωσε ἡ βουλὴ ὅτι νὰ ἔχουν φύγει,
ὁ κατὰ εἰς ἐδιάβηκεν εἰς τὴν κατοῦνα ὅπου εἶχεν.
Ἐν τούτῳ ὁ ἀντρικώτατος ὁ ἀφέντης τῆς Καρυταίνου,
ἐκεῖνος ὁ παράξενος ὁ ἐπαινετὸς στρατιώτης,
ἐπόνεσε ἡ καρδία του κ' εἰς σφόδρα ἐλυπήθη.
Ὁ μὲν ἐντράπη τὸ φυγεῖον, ἐθλίβη τὸν λαόν του,
ἐσκόπησεν, ὡς φρόνιμος, τὸ πῶς νὰ τοὺς βοηθήσῃ
νὰ μὴ χαθοῦσιν ἄδικα κ' ἔχει ἁμαρτίαν μεγάλην.
Στὴν τέντα του ἐστάθηκεν, ραβδὶ κρατεῖ στὸ χέριν,
τὸν στῦλον κρούει μὲ τὸ ραβδὶ καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"Στῦλε μου, κράτει δυνατὰ τὴν τέντα ὅπου μὲ σκέπει f. 105v
"κ' εἰπὲς τῆς ἐκ τὸ μέρος μου, μηδὲν τὸ ἀπιστήσῃ
"ὅτι πολλὰ τὴν ἀγαπῶ, οὐ χρήζω νὰ κιντυνέψῃ.
(2540) *"Ἡμεῖς βουλὴν ἀπήραμεν, ὁ πρίγκιπας κι ὁ Δεσπότης,*
"νὰ φύγωμεν ἀπὸ σπεροῦ οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου
"ν' ἀφήσωμεν τὸν λίον λαὸν νὰ ἔχουσιν κιντυνέψει.
"Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἐσέν, τέντα μου ἠγαπημένη,
"μὴ πιάσῃ κι ἀπιστήσῃς το ὅτι ἔνι ἀλλέως τὸ πρᾶγμα·
"σκόπησον νὰ σωτερευτῇς ὅπως μὴ κιντυνέψῃς."
Ἀκούσων ταῦτα ὁ λαὸς ποῦ ἦσαν ἐκεῖ μετ' αὖτον
τὸ πρᾶγμα τὸ ἐξενοχάραγον, τὸ οὐκ εἴδασιν ποτέ τους,
ὅλοι εἰς φόβον ἐπέσασιν, ἐταράχτησαν μεγάλως·
ἀπὸ ἄνθρωπον εἰς ἄνθρωπον ἐπλάτυνεν τὸ πρᾶγμα.
Ὁ πρίγκιπας τὸ ἄκουσεν, ἐχόλιασεν μεγάλως·
ὥρισε εὐθέως κ' ἐκράξασιν τὸν ἀφέντην τῆς Καρυταίνου
καὶ λέγει τον χολιαστικά· "Ἦτον καλὸν τὸ ἐποίκες;
"τὸν ὅρκον ὅπου ἐποίκαμεν καὶ τὴν βουλὴν ὁμοίως,
"νὰ τὸ φαυλίσῃς φανερά, νὰ μᾶς ἀποσκεπάσῃς;
"οὐδὲν τὸ ἔποικες φρόνιμα, σφάλμα γὰρ μέγαν ἦτον."
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας τὸν πρίγκιπα ἀπεκρίθη·

3853 ὑποροῦν 56 ἀνδρικ. 64 κρατὴ 66, 69, 72 κινδ. 72 σωτευρευθεὶς 73 ὅπου 81 καὶ νὰ μᾶς 82 φρόνιμον

Cod. T 3853 ὅσον ωποροὺν—κινδυνέψι 55 ὁ καθεὶς εδη ἔβηκαὶ 57 ὁ πενετός 58 om. κ' εἰς—τὸ ἐλπήθη 59 ἡ μὲν εντράπι τὸ φ. 63 om. 64 κράτη ἐ 66 καὶ οὐ χ. κ. 67 ἐπιραμε 68 νὰ φύγουσι 69 νὰ φ. τὸν λίγον λαὸν νάχουσι κυνέψι 71 πιάσις—ενε—πράμα 73 ἐτοῦτο—ὁπου

P *νὰ φύγουν ὅσον ἠμποροῦν ὅπως μὴ κιντυνέψουν.*
Κι ὅσον ἐπλήρωσε | ἡ βουλὴ διὰ νὰ ἔχουν φύγει, f. 166ᵛ I
ὁ κάθε εἷς ἐδιέβηκεν εἰς τὴν αὐτοῦ κατοῦνα.
Εἰς τοῦτο ὁ ἀνδρειότατος ἀφέντης Καρυταίνου

ἐπόνεσε ἡ καρδία του καὶ σφόδρα ἐλυπήθην,
τὸ ἓν διὰ τὴν ἐντροπήν, ἄλλο διὰ τὸν λαόν του,
ἐσκόπησεν, ὡς φρόνιμος, πῶς νὰ τοὺς βοηθήσῃ
νὰ μὴ χαθοῦσιν ἄδικα καὶ ἔχει ἁμαρτίαν.
Στὴν τένταν του ἐστάθηκεν, κρατεῖ ραβδὶ στὸ χέριν,
στὸ στῦλο κρούει μὲ τὸ ραβδὶ καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"Στῦλε μου, κράτειε δυνατὰ τὴν τέντα ποῦ μὲ σκέπει
"κ' εἰπέ την ἀπὸ μέρος μου, μηδὲν τὸ ἀπιστήσῃ,
"ὅτι πολλὰ τὴν ἠγαπῶ, οὐ θέλω νὰ κιντυνέψῃ.
"Ἡμεῖς βουλὴν ἐπήραμεν, ὁ πρίγκιπας κι ὁ Δεσπότης,
"νὰ φύγωμεν ἀπὸ σπεροῦ οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου,
"τὸν λιὸν λαὸν ν' ἀφήσωμεν νὰ ἔχῃ κιντυνέψει.
"Δι' αὐτὸ λέγω πρὸς ἐσέν, τέντα μου ἠγαπημένη,
"μὴ πῶς καὶ ἀπιστήσῃς το ὅτι ἀλλέως ἔναι· f. 166ᵛ II
"σκόπησε νὰ σωτηρευτῇς ὅπως μὴν κιντυνέψῃς."
<Καὶ> ὁ λαὸς ὡς τὸ ἤκουσεν, ὁποῦσασιν μετ' αὐτον,
τὸν λόγον δὲ τὸν θαυμαστόν, τὸ οὐκ ἤκουσαν ποτέ τους,
ὅλοι εἰς φόβον ἔπεσαν κ' εἰς ταραχὴν μεγάλην·
ἀπ' ἄνθρωπον εἰς ἄνθρωπον ἐπλάτυνεν ὁ λόγος.
Ὁ πρίγκιπας τὸ ἤκουσεν, ἐχόλιασεν μεγάλως·
ὥρισεν καὶ ἐλάλησαν <τοῦ> ἀφέντου Καρυταίνος·
λέγει του χολιαστικά· "Ἦτον καλὸ τὸ ἐποῖκες;
"τὸν ὅρκον ὅπου ἔποικες καὶ τὴν βουλὴν ὁμοίως
"νὰ τὰ φαυλίσῃς φανερὰ καὶ μᾶς ἀποσκεπάσῃς;
"οὐδὲν ἐποῖκες φρόνιμα, λάθος μέγα ἐποῖκες."
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας τὸν πρίγκιπα ἐλάλειε·

3853 κλωδινεύσουν 65 μ. τῶ ἀπισθήσει 69 ἐκλωδλωεύση

---

f. 63ᵛ 74 τὸ πράμα 75 ὅλλη ὴς φ. εβάλθησαν 76 πράμα 77 ἤκουσε—ἐχόλ. το σφόδρα 78 ευθὴς 79 τὸ πήκες 80 που 81 ανασκεπασης 82 τόπικες 83 om. ὁ—τοῦ πρίωγκιπος

Η "Ἐγὼ σφάλμα οὐκ ἔποικα καὶ τίς νὰ μὲ ἔχῃ μέψει, f. 106r
3885 "ἕτοιμος νὰ διαφεντευτῶ καὶ νὰ τὸν πολεμήσω
"ὅποιος νὰ εἰπῇ ὅτι ἔσφαλα, ἄνευ τῆς ἀφεντίας <σου>,
(2560) "ὅπου εἶσαι ἀφέντης μου λίζιος κι οὐδὲν σὲ ἀντιτείνω.
"Ὅσοι εἴπασιν νὰ φύγωμεν νὰ ἀφήσωμε τὸν λαόν μας,
"λουλοὺς τοὺς ἔχω κι ἄτυχους, οὐ πρέπει νὰ εἶναι ἀφέντες
90 "ἢ νὰ βαστάνουν ἄρματα, στρατιῶτες νὰ τοὺς κράζουν."
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας ἐννόησε, ἐντράπηκέ το,
ἐμετανόησεν σφοδρὰ εἰς ὅσον γὰρ ἐγίνη·
κράζει τὸν πρωτοστράτοραν, ὁρίζει τον καὶ λέγει,
νὰ βάλῃ τὸν διαλαλητὴν τοῦ νὰ ἔχῃ διαλαλήσει·
95 κανεὶς μὴ ἀκούσῃ τίποτε καὶ φοβηθῇ κἂν ὅλως
τὰ λόγια ὅπου εἰπήθησαν ἐνταῦτα εἰς τὰ φουσσᾶτα,
μὴ τὰ πιστέψῃ γὰρ κανείς, ψέματα εἶναι μεγάλα.
Ἀλλὰ ἂς [τὸ] κρατοῦσι ἀλήθειαν, κανεὶς μὴ τὸ ἀπιστήσῃ,
ὅτι αὔριον, ἂν θέλῃ ὁ Θεός, θέλουσι πολεμήσει.
3900 Ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ ἅπαντες ἐτότε οἱ Μοραΐτες
τὸ πῶς ἐδιαλαλήσασιν κι ἀφίρωσαν τοὺς λόγους,
ὅτι τὰ λόγια τὰ εἴπασιν ψέματα ἐλαλῆσαν,
ὡς δὲ τὴν αὔριον τὸ πρωὶ θέλουσιν πολεμήσει,
ὅλοι τὸ ἀνεχάρησαν, πολλὰ τὸ ἐπεθυμοῦσαν.
5 Κ' οἱ Δεσποτᾶτοι, ὡς τὸ ἤκουσαν, ἐθλίβησαν εἰς σφόδρα· f. 106v
εἰς τὸν Δεσπότη ἐδιάβησαν ὅλοι του οἱ μεγιστᾶνοι,
(2580) κρυφῶς τοῦ εἶπαν μοναξά· "Ἀφέντη, τί ἔν' τὸ κάμνεις;
"βούλεσαι ν' ἀποθάνωμεν ἐδῶ ἀδίκως μετ' ἔσου;
"οὐδὲν ἀκούῃς τοὺς ἄτυχους τοὺς Φράγκους τοῦ Μορέως,
10 "τὸ πῶς οὐδὲν ἐδείλιασαν τὰ πλήθη τῶν φουσσάτων
"ὅπου ἔρχονται ἀπάνω τους, αὐτοῦ τοῦ βασιλέως,
"ἀλλὰ καλοαφιρώνονται νὰ τοὺς ἔχουν πολεμήσει."
Ὁ Δεσπότης τοὺς ἀπεκρίθηκεν καὶ λέγει πρὸς ἐκείνους·
"Ἐγὼ κρατῶ τὰ εἴπαμεν καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ἐδόθη·
15 "κ' οἱ Μοραΐτες ἂς λαλοῦν κι ἂς ποιήσουν ὡς κελεύουν.

3885 δϊαὐθεντευθῶ 88 οἱ δὲ ὅσοι 92 ἐμ. φορά 3901 ἀφηρώσασιν
8 ἀδ. ἐδῶ 10 ἐδειλίασαν 14 ὅπου

Cod. T 3884 ναμέχῳ μένψη 86 ναπὴ ὁτὴ εὕτεσα 88 εἰ δὲ ὅηπαν α φυγ. 90 βαστένουν 91 τόκουσε 92 εμετενόησε πολλά 94 δια να διαλαλήσι 95 οὐδολος 96 ἠπόθησαν ἐνταῦτα ἡσ. το φουσάτο 97 μην—γιατη δεν ἐν ἀλίθια 98 αλὰ ἀς κρατοῦνε αληθῳὰ κανης μην τα πιστεύσι

P "Ἐγὼ σφάλμα οὐκ ἔποικα· τίς νὰ μὲ ἔχῃ μέψει, (p. 91)
"ἕτοιμος νὰ διαφεντευτῶ καὶ νὰ τὸν πολεμήσω
"εἴ τις εἰπῇ ὅτι ἔσφαλα ἄνευ τῆς ἀφεντίας σου
"ὁποὖσαι ἀ|φέντης μου λίζιος <κι> οὐδὲν σὲ ἀντιτῶμαι. f. 167r 1
"Οἱ δὲ ὅσοι λέγουν νὰ φύγωμεν καὶ τὸν λαὸν ν' ἀφοῦμεν,
"λωλοὺς τοὺς ἔχω κι ἄτυχους, οὐ πρέπει νὰ εἶναι ἀφέντες
"ἢ νὰ βαστάζουν ἄρματα, στρατιῶτες νὰ τοὺς λέγουν."
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας ἐννόησεν ὅτι ἐντράπη,
ἐμετανόησεν δυνατὰ εἰς ὅσον γὰρ ἐγίνη·
λαλεῖ τὸν πρωτοστράτορα, ὁρίζει τον καὶ λέγει,
νὰ βάλῃ διαλαλημὸν εἰς ὅλον τὸ φουσσᾶτον·
κανεὶς μὴ ἀκούσῃ τίποτες καὶ φοβηθῇ κἂν ὅλως
τοὺς λόγους ποῦ ἐλαλήθησαν εἰς ὅλον τὸ φουσσᾶτον,
μὴ τοὺς πιστέψῃ γὰρ τινάς· ψέματα εἶν' μεγάλα,

αὔριον, ἂν θέλῃ ὁ Θεός, θέλουσιν πολεμήσει.
Ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ ἅπαντες τότε οἱ Μοραΐται,

ὅλοι πολλὰ τὸ ἐχάρησαν, πολλὰ τὸ ἐπεθυμοῦσαν.
Κ' οἱ Δεσποτᾶτοι, ὅσ' ἤσασιν, ἐθλίβησαν μεγάλως·
εἰς τὸν Δεσπότη ἐδιέβησαν πάντες οἱ μεγιστᾶνοι,
κρυπτῶς τὸν εἶπαν μοναξά· "Τί ἔν' αὐτὸ τὸ κάμνεις;
"βούλεσαι ν' ἀποθάνωμεν ἐδῶ ὁ|μοῦ μ' ἐσένα; f. 167r II
"οὐδὲν ἀκούῃς τοὺς ἄτυχους, τοὺς Φράγκους τοῦ Μορέως,
"τὸ πῶς οὐκ ἐδειλίασαν τὰ πλήθη τῶν φουσσάτων·

"ἀλλὰ μᾶλλον ἀφιρώνονται τοῦ νὰ τοὺς πολεμήσουν."
Ὁ Δεσπότης τοὺς ἐσύντυχεν καὶ λέγει πρὸς ἐκείνους·
"Ἐγὼ κρατῶ τὸ εἴπαμε καὶ εἴ τι βουλὴ ἐγίνη·
"κ' οἱ Μοραΐτες ἂς λαλοῦν κι ἂς ποίσουν ὡς κελεύουν.

3885 διαφευντευτό 86 ἤτι ὑπή 87 ἀντητόμαι 89 οὐ] ὁ
90 στρατιότται 3904, 19 ὅλλοι 7 τοὺς ἤπαν

99 αθέλη 3900 τόκουσαν 2 ποῦ ἤπασι f. 63v 3 ὁ δὲ το ἄβριο 4 τα πεθημούσα 5 ἐθ. τὸ σφόδρα 6 εδιέβησαν ὅλλη ἡ μεγ. 11 ὁπόρχονται ἀπ. μας 12 καλὸ φυρόνουνται ναντους επὸλεμίσουν 14 πο δόθη 15 os γὰρ θέλουν

Η "Βάλετε ἕναν ἀπὸ ἐσᾶς νὰ διάβῃ ἐκ τὸ φουσσᾶτο
"τοῦ Δεσποτάτου, σᾶς λαλῶ, προφώνεσιν νὰ ποιήσῃ,
"τὸ συσπερώσει, μοναχὰ νὰ ἐξέβῃ τὸ φεγγάρι,
"ὅλοι ἂς κινήσουν παρευτὺς μετὰ ἡσυχίας μεγάλης,
3920 "ὁλόρθα ἂς ὑπαγαίνωμεν ἐκεῖ εἰς τὸ ἰγονικόν μας·
"κι ὅπου ἔχει θέλημα καλὸν <κι> ὄρεξιν τοῦ πολέμου,
"αὔριο ἂς ἐνεμείνῃ ἐδῶ καὶ νὰ εὕρῃ τὰ γυρεύει."
Οὕτως τὸ ἐποῖκαν οἱ Ρωμαῖοι τοῦ Δεσποτάτου ἐκεῖνοι·
τὸ συσπερώσει ἐδιάβησαν ἐκ τὸ φουσσᾶτο ἐκεῖθεν.
25 Ἔδε ἁμαρτίαν ὅπου ἔποικεν ἐτότε ὁ Δεσπότης
νὰ ἔλθῃ νὰ ἐβγάλῃ ἐκ τὸν Μορέαν τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον f. 107r
(2600) μὲ τὸ ἄνθος τῶν εὐγενικῶν ἀνθρώπων τοῦ Μορέως,
ὅπου εἶχασιν ἀνάπαψιν καὶ μονοκρατορίαν,
κι ἀπῆγαν εἰς βοήθειαν του στὴν μάχην ὅπου εἶχεν·
30 τότε τοὺς ἐλευτέρωσεν στὰς χεῖρας τῶν ἐχτρῶν του
κ' ἔφυγεν καὶ ἐδιάβηκεν εἰς τὴν Θεοῦ κατάραν.
Ποῖος ν' ἀκούσῃ πώποτε Ρωμαίου νὰ ἔχῃ πιστέψει
δι' ἀγάπην γὰρ ἢ διὰ φιλίαν ἢ διὰ καμμίαν συγγένειον;
ποτὲ Ρωμαίου μὴ ἐμπιστευτῇς διὰ ὅσα καὶ σοῦ ὀμνύει·
35 ὅταν θέλῃ καὶ βούλεται τοῦ νὰ σὲ ἀπεργώσῃ,
τότε σὲ κάμνει σύντεκνον ἢ ἀδελφοποιτόν του,
ἢ κάμνει σε συμπέθερον διὰ νὰ σὲ ἐξολοθρέψῃ.
Ὡς ἕνι γὰρ τὸ φυσικὸν τοῦ κόσμου τὸ συνήθειον,
κακὸν μαντᾶτο οὐκ ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ ἔχῃ κρύψει.
40 Ἐκεῖνος ὁ πανάπιστος ὁ μέγας δημηγέρτης,
ὅπου τὰ ἐμαγέρεψεν ἐτοῦτα ὅπου σᾶς λέγω,
τὸ ἰδεῖ ὅτι ἔφυγεν εὐθέως ἐκεῖνος ὁ Δεσπότης,
σπουδαίως ἐδιάβηκεν γοργὸν στοῦ βασιλέως τὸν στόλον
κ' εἶπεν τὸν Σεβαστοκράτορα· ἔφυγεν ὁ Δεσπότης
45 μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου ἤφερεν ἀπὸ τὸ Δεσποτᾶτον,
κ' ἐνέμεινεν ὁ πρίγκιπας μόνι μὲ τὰ ἐδικά του.

3917 *τῶ δεσποτάτω* 23 *ἐκεῖνοι τοῦ δ.* 24 *ἐκεῖθεν ἐκ τῶ φ.* 30 *καὶ ἐτότε* 39 *ὑπορεῖ*

Cod. T 3916 *βάλε ἕναν ἀπὸ εσᾶς νὰ δηαβῆ* 17 *τοῦ δεσποτάτου σᾶς λαλὸ προφόνεσι πηήσι* 18 *τόμου σπερόσι—να ξέβη* 20 *γονηκό* 21 *καὶ ὀπόχη ὄρεξυ καλὴν θέλημα τοῦ πολ.* 22 *ανεμιὼη ε. καὶ νάβρι τὰγιρέβη* 23 *ἐκ. τοῦ δεσπότου* 24 *τὸ σϊσπερόᵘ ἐδιέβ. εκίθεν το φ.* 26 *τὸ μορέα—γουλιάμον* Lacuna 29—49 28 *καὶ μονοκρατορία* 28ᵃ *λοιπον ποτέ του ὁ πρίγκιπας δεν*

P "Βάλετε ἕναν ἀπὸ σᾶς νὰ πάῃ στὸ φουσσᾶτον
"τοῦ Δεσποτάτου, σᾶς λαλῶ, προφώνεσιν νὰ πόισῃ,
"τὸ συσπερώσει, μοναχὰ νὰ ἔβγῃ ἡ σελήνη,
"ὅλοι ὁμοῦ ἂς κινήσωμε μετὰ σιγῆς μεγάλης,
"κι ὀρθὰ ἂς ὑπαγαίνωμε ἐκεῖ εἰς τὰ γονικά μας·
"καὶ ὅπου ἔχει θέλημα κι ὄρεξιν τοῦ πολέμου,
"ἂς μείνῃ αὔριον ἐδῶ καὶ ναὔρῃ τὰ γυρεύει."
Οὕτως τὸ ἐποῖκαν οἱ Ρωμαῖοι, λέγω τοῦ Δεσποτάτου·
τὸ συσπερώσει ἔφυγαν ὅλοι ἐκ τὸ φουσσᾶτον.
Ἔδε ἁμαρτίαν, τὴν ἔποικεν ἐτότε ὁ Δεσπότης
καὶ νὰ ἐξηβάλῃ ἐκ τὸν Μορέαν τὸν πρίγκιπαν Γουλιάμον
μὲ τὸ ἄνθος τῶν εὐγενικῶν ἀνθρώπων τοῦ Μορέως, f. 167v 1
ὅπου εἶχασιν ἀνάπαψιν καὶ μονοκρατορίαν,
ὑπῆγαν εἰς βοήθειαν του εἰς μάχην ὅπου εἶχεν·
τότε τοὺς ἐλευτέρωσεν εἰς χεῖρας τῶν ἐχτρῶν του.

Ποῖος νὰ ἠκούσῃ πούπετε Ρωμαίου νὰ πιστέψῃ (p. 92)
διὰ ἀγάπην καὶ φιλίαν καὶ διὰ κανέναν πρᾶγμα;

Ἐκεῖνος ὁ πανάπιστος ὁ μέγας δημηγέρτης,
ὅπου τὰ ἐμαγείρεψεν αὐτὰ ὅπου σᾶς λέγω,
τὸ ἰδεῖ γὰρ ὅτι ἔφυγεν ἐκεῖθεν ὁ Δεσπότης
μὲ τὰ φουσσᾶτα, τὰ ἤφερεν ἀπὸ τὸ Δεσποτᾶτο,
κ᾽ ἐνέμεινεν ὁ πρίγκιπας μόνον μὲ τὰ δικά του,
σπουδαίως ἐδιέβηκεν ἐκεῖ εἰς τὸ φουσσᾶτον
εἰς τὸν Σεβαστοκράτορα, ὅλα τοῦ ἀφηγήθην,
πῶς ὁ Δεσπότης ἔφυγεν μὲ τὸν λαόν του ὅλον

3917 προφόνευσιν 19 κινήσομαι 23 αἴπηκαν 29 βοήθηάν του 32 πούπαιται

ὅλπιζε νὰ ἔχουν 28b τόσα φουσάτα οἱ ρομαίοι διαναντον ενικίσουν 28c καὶ σκλάβος δια να πιαστὴ εκιῶος καὶ ο λαός του f. 64r 28d μα ἤθελε φήγι καὶ αυτὸς ὁσὰν καὶ τὸ δεσπότη 28e λοιπὸν ὁ σεβαστοκράτορας ὁρθωσε καὶ κινήσαν 28f ἐτότε τὰ φουσάτα του ποσος οὐδὲν ὁκνήσαν

Η Τὸ ἀκούσει το ὁ Σεβαστοκράτορας, ἐχάρηκεν μεγάλως·
(2621) εὐθέως τ᾽ ἀλλάγια του ὥρθωσεν, ἐκίνησαν ἐνταῦτα, f. 107ᵛ
ὁλόρθα στὴν Πελαγονίαν ὡρμῆσαν νὰ ὑπαγαίνουν.
3950 Σάββατο ἡμέραν ἐκίνησαν, τὸν πρίγκιπα ἐπλησιάσαν·
τὴν κυριακὴν γὰρ τὸ πρωῒ ὡρμῆσαν νὰ πολεμήσουν.
Κι ἀφῶν εἶδεν ὁ πρίγκιπας ὅτι ἔφυγε ὁ Δεσπότης
κ᾽ ἐγνώρισε εἰς πληροφορίαν τὸ ἔργον τὸ τοῦ ἐποῖκεν,
κ᾽ ἔμεινεν στὴν Πελαγονίαν οὕτως ἀπεργωμένος,
55 μόνον μὲ τὰ φουσσᾶτα του ὅπου εἶχε ἐκ τὸν Μορέαν,
κ᾽ ἔξευρεν ὅτι ἔρχετον τοῦ βασιλέως ὁ στόλος
μὲ τὸν Σεβαστοκράτοραν διὰ νὰ τὸν πολεμήσουν·
ὡς φρόνιμος κ᾽ εὐγενικὸς ὅπου ἦτον καὶ στρατιώτης,
κράζει τοὺς κεφαλᾶδες του, τοὺς πρώτους τοῦ φουσσάτου
60 καὶ ὅλους τοὺς καβαλλαρίους, Φράγκους τε καὶ Ρωμαίους,
καὶ ἄρξετον νὰ τοὺς λαλῇ καὶ νὰ τοὺς συντυχαίνῃ,
γλυκία τοὺς ἐνουθέτευεν κ᾽ ἐπαρηγόρησέ τους·
"Συντρόφοι, φίλοι κι ἀδελφοί, ὡς τέκνα καὶ παιδία μου,
"γινώσκει ὁ Θεὸς κ᾽ ἡ δόξα του τὸ πῶς εἶμαι θλιμμένος
65 "εἰς τοῦτο ὅπου μᾶς ἔποικεν Δεσπότης ὁ ἀδελφός μου
"κι ἀπέργωσέ με ὡσὰν παιδὶ | καὶ ἤφερέν με ἐνταῦτα. f. 108ʳ
(2640) "Ἐγὼ διὰ τὴν ἀγάπην του καὶ πάλε διὰ τὴν τιμήν μου,
"ἐβλέποντας τὸν θάνατον, τὴν ἀκληρίαν ὅπου εἶχεν
"ἀπ᾽ τὸν Σεβαστοκράτορα αὐτὸν τὸν ἀδελφόν του,
70 "ὅπου τοῦ ἀπῆρε τὴν Βλαχίαν, τὸ Δεσποτᾶτο ἐζήτα,
"ἐπῆρα τὰ φουσσᾶτα μου, ἐσᾶς τοὺς ἐδικούς μου
"κ᾽ ἦλθα εἰς συμμάχειον ἐκεινοῦ διὰ νὰ τοῦ ἔχω βοηθήσει.
"Καὶ ὅσον μ᾽ ἐπροσήφερεν ἐδῶ εἰς τὴν Ρωμανίαν,
"οὕτως μᾶς ἐπαράδωκεν αὐτὸς τοῦ ἀδελφοῦ του
75 "ὡσὰν ὁ Ἰούδας τὸν Χριστὸν ἐκεινῶν τῶν Ἰουδαίων.
"Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἐσᾶς, ὅλους παρακαλῶ σας·
"ἀφῶν μᾶς ἤφερε ἡ ἁμαρτία ἐδῶ εἰς τοὺς ἐχτρούς μας—
"ἐξεύρετε ὅτι μακρέα ἀπέχομεν τοῦ Μορέως,
"κι ἂν θέλομεν νὰ φύγωμε οὐδὲν κατευοδοῦμε

3951 ὡρμῶσαν 54 ἐνέμεινεν 56 ὁ στ. τοῦ βασ. 69 ἀπὸ
79 κατευοδοῦμαι

Cod. T 3949 ὁλόρθα ἠς τὴν πελαγωνίαν ὁρμισαν νὰ ἠπάγουν 50 σαβάτο μέρα—τὸν π. ἐπιάσαν 51 ὁρμισα πολαιμίσουν 52 αφοὺ 53, 54, 55 om.

P καὶ ἄφηκε τὸν πρίγκιπα μόνον μὲ τοὺς ἰδίους.
Σεβαστοκράτωρ, ὡς ἤκουσεν, ἐχάρηκεν μεγάλως·
τ' ἀλλάγια ἐδιόρθωσεν, ἐκίνησαν εὐθέως,
ὁλόρθα στὴν Πελαγονίαν ὥρισεν, ὑπαγαίνουν.
3950 Σαββάτο ἡμέρα ἐκίνησαν, τὸν πρίγκιπα ἐπλησιάσαν· f. 167v 11
τὴν κυριακὴν γὰρ τὸ πρωῒ πρὸς πόλεμον ὀρθώνουν.
Ἀφῶν εἶδεν ὁ πρίγκιπας πῶς ἔφυγε ὁ Δεσπότης
καὶ ἐπληροφορέθηκεν τὸ ἔργο ὅπου ἐποῖκεν
κ' ἔμεινεν εἰς Πελαγονίαν οὕτως ἀπεργωμένος,
55 μόνον μὲ τὰ φουσσᾶτα του τὰ εἶχεν τοῦ Μορέως,
<κ'> ἤξευρεν ὅτι ἔρχεται τοῦ βασιλέως φουσσᾶτον·

ὡς φρόνιμος καὶ εὐγενὴς ποῦ ἦτον καὶ στρατιώτης,
λαλεῖ τοὺς κεφαλᾶδες του, τοὺς πρώτους τοῦ φουσσάτου
60 καὶ ὅλους τοὺς καβαλλαρίους, Φράγκους τε καὶ Ρωμαίους,
καὶ ἄρξετον νὰ τοὺς λαλῇ, καὶ νὰ τοὺς συντυχαίνῃ,
γλυκία τοὺς ἐνουθέτεψεν κ' ἐπαρηγόρησέν τους·
"Συντρόφοι, φίλοι, ἀδελφοί, ὡς τέκνα ἠγαπημένα,
"γινώσκει το γὰρ ὁ Θεὸς τὸ πῶς εἶμαι θλιμμένος
65 "εἰς τοῦτο ποῦ μᾶς ἔποικεν Δεσπότης <ὁ> ἀδελφός μου
"κι ἀπέργωσέ με ὡς παιδὶ καὶ ἤφερέ με ὧδε.
"Ἐγὼ διὰ τὴν ἀγά|πην του καὶ διὰ τὴν τιμή μου, f. 168r 1
"ἐβλέποντα τὸν θάνατον, τὴν ἀκληρίαν, τὴν εἶχεν
"ἐκ τὸν Σεβαστοκράτορα αὐτὸν τὸν ἀδελφόν του,
70 "ποῦ τοῦ ἐπῆρεν τὴν Βλαχίαν, τὸ Δεσποτᾶτο ἐζήτα,
"ἐπῆρα τὰ φουσσᾶτα μου κ' ἐσᾶς τοὺς ἐδικούς μου
"κ' ἦλθα εἰς συμμαχίαν του τοῦ νὰ τοῦ βοηθήσω.
"Καὶ ὅσον μὲ ἐπρόφερεν ἐδῶ εἰς τὴν Ρουμανίαν,
"οὕτως μᾶς ἐπαράδωκεν αὐτὸς τοῦ ἀδελφοῦ του
75 "ὡς ὁ Ἰούδας τὸν Χριστὸν αὐτῶν τῶν Ἰουδαίων.
"Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἐσᾶς, ὅλους παρακαλῶ σας·
"ἀφῶν μᾶς ἤφερε ἡ ἁμαρτία ἐδῶ εἰς τοὺς ἐχτρούς μας—
"ἐξεύρετε ὅτι μακρέα εἴμεστεν τοῦ Μορέως,
"κι ἂν θέλετε νὰ φύγωμεν οὐδὲν κατευοδοῦμεν

3948 ἐκίνησεν 62 ἐνοθέτευσεν

56 ἤξευρε 60 φράγγκι γὰρ καὶ ρομέη 62 γλυκαία 65 ποὺ 66—75 om.
76 παρεκαλό σας 78 ἤξευρετε οτι απέχομε μακρέα ἀπο το μορέα 79 αθελομεν

Η "κ' ἤθελεν εἶσται ἄσκημον νὰ εἰπήθῃ εἰς τὸν κόσμον,
3981 "ἀφῶν στρατιῶτες εἴμεθεν νὰ φύγωμεν ὡς γυναῖκες.
"'Αλλὰ ἂς σταθοῦμε ὡς ἄνθρωποι, στρατιῶτες παιδε-
μένοι·
"τὸ πρῶτον ἂς φυλάξωμεν ὡς πρέπει τὴν ζωήν μας,
"καὶ δεύτερον πάλε ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἔπαινος τοῦ κόσμου,
85 "τὸ ἀγαποῦσιν οἱ ἅπαντες ὅπου ἄρματα βαστοῦσιν.
"Ἐκεῖνοι ὅπου ἔρχονται ἐδῶ τοῦ νὰ μᾶς πολεμήσουν
(2660) "ὅλοι εἶναι πολυσώρευτοι ἀπὸ διαφόρες γλῶσσες· f. 108ᵛ
"καὶ θέλω νὰ τὸ ἐξεύρετε, τινὰς μὴ τὸ ἀπιστήσῃ,
"ὅτι <ὁ> λαὸς πολύπλοκος καὶ πολυσωρεμένος,
90 "ποτὲ καλὴν συμβίβασιν οὐκ ἔχουσιν ἀλλήλως.
"'Ημεῖς γὰρ καὶ ἂν εἴμεθεν ὀλίγοι πρὸς ἐκείνους,
"ὅλοι εἴμεθεν ἐγνώριμοι καὶ μίας οὐσίας ἀνθρῶποι,
"καὶ πρέπει ὅλοι ὡς ἀδελφοὶ ἀλλήλως ν' ἀγαπᾶστε.
"Ἐπεὶ ἂν ἔχωμεν ὁμοῦ ἀγάπην ὡς ἁρμόζει,
95 "ὁ κατὰ εἷς γὰρ ἀπὸ ἐμᾶς ν' ἀξιάζῃ διακόσιους
"ἀπὸ ὅσοι ἔρχονται ἐδῶ διὰ νὰ μᾶς πολεμήσουν.
"Οὐδὲν φροντίζω ἄλλους τινὲς μόνον τοὺς 'Αλλαμάνους·
"τριακόσιοι εἶναι μοναχοὶ κ' ἔχουν ἕναν ἀφέντην
"Δοῦκαν ντὲ Καρεντάνε τὸν λαλοῦν, οὕτως τὸν ὀνο-
μάζουν.
4000 "Καὶ ἔχω εἰς πληροφορίαν τὸ πρῶτον τους ἀλλάγι
"τοὺς 'Αλλαμάνους ἔχουσιν νὰ ἔλθουν νὰ πολεμήσουν.
"Λοιπὸν ἂν ποιήσωμεν ὁρμὴν ὡς φρόνιμοι στρατιῶτες
"τῶν 'Αλλαμάνων τὴν φορὰν τοῦ πολέμου ἀπαντῆσαι,
"νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς κ' ἡ μοῖρα μας κ' ἡ εὐχὴ γὰρ τῶν
γονέων μας
5 "νὰ τοὺς σπαράξωμεν ποσῶς νὰ ἐπάρωμεν τὸ νῖκος,
"τοὺς ἄλλους ὅλους ἔχομεν ὡς φάλκονας περδίκιν.
(2680) "Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἐσᾶς | τὸ πρῶτο μας ἀλλάγι f. 109ʳ
"νὰ ποιήσωμεν καλλιώτερον, ὅλο ἐκλεχτοὺς ἀνθρώπους,

3990 ἔχωσιν 93 νὰ ἀγαπ. 4008 ὅλον ἐκλεκτούς

Cod. T 3980 ασκημο ναῆποθη 83 ἀς φηλακίσομεν 84 απαυτό τὸ έπενο
85 οἱ ἅπαντες 86 πόρχονται εδὸ δια να μας 87 πο$^{\lambda}$ σόρευθη f. 64ᵛ
88 ναν το ξεύρεται τινὰς μῶ τὰ πιστευσι 89 ὁτὶ ὅλα ὸς 90 σὶωήβασιν
91 ἡμεστε 92 ἡμεστεν 93 καὶ πρέπι ἀλοίλος αδελφεὶ αλήλος 95 ὁ καθε

P "κ' ἤθελεν εἶσταιν ἄσκημον, κατηγορία στὸν κόσμον,
3981 "ἀφῶν στρατιῶτες εἴμεστεν νὰ φύγωμε ὡς γυναῖκες.
"Ἀλλὰ ἂς σταθοῦμε ὡς ἄνθρωποι, στρατιῶτες παιδευμένοι·
"τὸ πρῶτον ἂς φυλάξω|μεν ὡς πρέπει τὴν ζωήν μας, f. 168r 11
"δεύτερον πάλιν ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἔπαινον τοῦ κόσμου,
85 "ὡς τὸ ἠγαποῦσιν ἅπαντες ποῦ ἄρματα βαστάζουν.
"Ἐκεῖνοι ποῦ ἔρχονται ἐδῶ τοῦ νὰ μᾶς πολεμήσουν,
"ὅλοι εἶναι πολυσύναχτοι ἀπὸ διαφόρες γλῶσσες·
"καὶ θέλω νὰ τὸ ξεύρετε, τινὰς μὴ τὸ ἀπιστήσῃ,
"καὶ ὁ λαὸς πολύπλοκος καὶ πολυσυναγμένος,
90 "ποτὲ καλὴν συμβίβασιν οὐκ ἔχουσιν ἀλλήλως.
"Ἡμεῖς γὰρ καὶ ἂν εἴμεστεν ὀλιγοστοὶ ἀπ' αὔτους, (p. 93)
"ὅλοι εἴμεθεν ἐγνώριμοι καὶ μιᾶς οὐσίας ἀνθρῶποι,
"καὶ πρέπει ὡς φίλοι κι ἀδελφοὶ ἀλλήλως νὰ ἠγαπᾶστεν.
"Ἐπεὶ ἂν ἔχωμεν ὁμοῦ ἀγάπην ὡς ἁρμόζει,
95 "ὁ κάθε εἷς ἀπὸ ἐμᾶς νὰ χρήζῃ δεκαπέντε
"ἀπὸ ὅσοι ἔρχονται ἐδῶ τοῦ νὰ μᾶς πολεμήσουν.
"Οὐδὲν φροντίζω ἀπ' αὐτοὺς μόνον τοὺς Ἀλλαμάνους·
"τριακόσιοι ἔναι μοναξὰ καὶ ἔχουσιν ἀφέντη
"Δοῦκαν τὸν λέγουν τ' ὄνομα, τὸ ἐπίκλην Καρετάνον. f. 168v 1
4000 "Καὶ ἔχω εἰς πλεροφορίαν τὸ πρῶτον τους ἀλλάγι
"τοὺς Ἀλλαμάνους ἔχουσι νὰ ἔλθουν νὰ πολεμήσουν.
"Λοιπὸν νὰ ποίσωμεν ἐμεῖς ὡς φρόνιμοι στρατιῶται
"τῶν Ἀλλαμάνων τὴν φοράν, τὸν πόλεμο ἀπαντήσει,
"καὶ <ἂν> δώσῃ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ κ' ἐπάρωμεν τὸ νῖκος,

5

"τοὺς ἄλλους ὅλους ἔχομεν ὡς φάλκονες κουροῦνες.
"Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἐσᾶς τὸ πρῶτο μας ἀλλάγι
"νὰ ποίσωμεν καλλιώτερους ὅλο ἐκλεχτοὺς ἀνθρώπους,

3980 ἤσθεν—κατηγωρίαν 87 διαφοραῖς 88 ἀπισθήσει 90 σιωμβ. 91 ὀληστή 4007, 8 *sic*

ἠς ἀπὸ εμὰς να ξυάζῃ για διακόσιους 96 ἀπο^{σι} 97 μόνον] οὐδὲ 98 om. 99 τὸν δοῦκαν τε καρετάνε 4001 νὰλθοὺν ἀ πολ. 2 ἀμ πήσομεν 3 τοῦ πόλεμου ἀπατίσε 4 νὰ δ. ὁ Θεὸς καὶ ἡ παναγια καὶ ἡ εὐχὴ τὸν γονεό μας 8 να πήσω

Η "νὰ ἐξεύρουσιν νὰ πολεμοῦν, νὰ ἐντρέπωνται τὸν κόσμον·
"καὶ νὰ ἔνι ἀπάνω εἰς αὐτοὺς ὡς κεφαλὴ κι ἀφέντης
"ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας αὐτὸς ὁ ἀνεψιός μου.
"Κ' ἐλπίζω πρῶτα στὸν Θεὸν κι ἀπέκει στὴν στρατιάν του
"ὅτι νὰ πράξῃ ὡς φρόνιμος, ὡσὰν καλὸς στρατιώτης."
Ὡς τὸ εἶπεν γὰρ ὁ πρίγκιπας οὕτως καὶ τὸ ἐποιῆσαν·
ἐχώρισαν τὰ ἀλλάγια τους τὲς σύνταξες ὅπου εἶχαν...

καὶ διὰ καὶ ἐσὺ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐσῶσαν εἰς τὸν κάμπον.
Τὸ πρῶτο ἀλλάγι ὅπου εἴχασιν ἦτον τῶν Ἀλλαμάνων·
τὸ ἰδεῖ τους γὰρ ὁ ἐξάκουστος ὁ ἀφέντης τῆς Καρυταίνου,
ὁλόρθα εἰς αὕτους ὥρμησεν, ἔσκυψαν τὰ κοντάρια.
Τὸν πρῶτον ὅπου ἀπάντησεν κ' ἐδῶκεν κονταρέαν
ἦτον ἐκεῖνος ποῦ ἔλεγαν Δοῦκα ντὲ Καρεντάνα·
στὸ στῆθος τὸν ἐβάρεσεν ἀπάνω εἰς τὸ σκουτάριν,
μὲ τὸ φαρὶν τὸν ἔρριξεν εἰς γῆν ἀποθαμένον·
ἀπαύτου ἔδειρε ἄλλους δύο ὅπου ἦσαν συγγενεῖς του.
(2700) Τὸ κοντάρι ὅπου ἐβάσταζεν ἐκόπη εἰς τρία κομμάτια·
κ' εὐθέως ἐγρήγορα ἔβαλεν τὸ χέριν στὸ σπαθί του
καὶ ἄρξετον νὰ πο|λεμῇ ἐκείνους τοὺς Ἀλλαμάνους· f. 109ᵛ
ὅσοι τοῦ ἐρχόντησαν ὀμπρὸς διὰ νὰ τὸν πολεμήσουν,
ὅλους τοὺς ἐκατέκοφτεν ὡς χόρτον εἰς λιβάδι.
Κι ὡς ἔβλεπαν οἱ ἕτεροι ὅπου ἦσαν μετ' ἐκεῖνον,
ὅλοι ἀντρειομένα ἐβάλθησαν καὶ συντροφίαν τοῦ κάμνουν,
τοὺς Ἀλλαμάνους ἔσφαζαν κ' ἐθανατώνανέ τους.
Κι ὡς εἶδε ὁ Σεβαστοκράτορας ἀπέκει ὅπου ἐθεώρει
ὅτι οἱ Ἀλλαμάνοι ἐσπάραξαν κι ἀπήρασι τὸ κρότος,
γοργὸν σπουδαίως ἐκεῖ ἔδραμεν ὅπου ἤσασιν οἱ Οὐγγροι,
ὁρίζει τους νὰ σύρνουσιν ὅλοι μὲ τὰς σαγίττας
στὸ ἀλλάγι ἐκεῖνο ποῦ ἔσμιξε μετὰ τοὺς Ἀλλαμάνους,

4010 κεφαλήν 16 *sic* 31 ἀνδρ. 37 εἰς τῶ ἀλ. ἐκείνον ὅπου ἔσμ. μὲ τοὺς ἀ.

Cod. T 4009 νὰ ξεύρουσι—ἂν ἐντρέπουνται τὸν γκόσμον 10 νάνε 11 ἀνηψήος 12 καὶ ὀλπίζω προ—απόκὴς στη κρατιά του 13 οσαν γκαλός 15 που 16 τότες ἐφάνησαν εἰ ῥομαῖοι f. 65ᵛ 18 ὁ ξακουστός 20 ποῦ ἠπάν τησε 21 om. ποῦ—δοῦκας ντὲ καρεντάνας 23 ἔριξε 24 απαύτοῦ

P " νὰ ἠξεύρουσιν νὰ πολεμοῦν νὰ ἐντρέπωνται τὸν κόσμον·
" καὶ νὰ ἔναι ἀπάνω εἰς αὐτοὺς ὡς κεφαλὴ κι ἀφέντης
" ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας αὐτὸς ὁ ἀνεψιός μου.
" Κι ὀλπίζω πρῶτον στὸν Θεόν, δεύτερον στὴν στρατιάν του
" ὅτι νὰ πράξῃ φρόνιμα ὡσὰν καλὸς στρατιώτης."
Ὡς τὸ εἶπεν ὁ πρίγκιπας οὕτως καὶ τὸ ἐποῖκαν·
ἐχώ|ρισαν τὰ ἀλλάγια, τὲς σύνταξες ὅπου εἶχαν. f. 168ᵛ 11
Στὴν χώρισιν τῶν ἀλλαγιῶν, στὲς σύνταξες ποῦ ἐποῖκεν
ὁ Γουλιάμος πρίγκιπας εἰς τὴν Πελαγονίαν,
αὐτοῦ καὶ ὅλοι οἱ Ρωμαῖοι ἔσωσαν εἰς τὸν κάμπον.
Τὸ πρῶτο ἀλλάγι τὸ εἶχασιν ἦταν οἱ Ἀλλαμάνοι·
τὸ ἰδεῖν τους ὁ ἐξάκουστος ἀφέντης Καρυταίνου,
ὁλόρθα εἰς αὕτους ὥρμησεν, ἔσκυψαν τὰ κοντάρια.
Τὸν πρῶτον ποῦ ἀπάντησεν <κ'> ἔδωκεν κονταρέα
ἦτον αὐτὸς ποῦ τὸν λαλοῦν Δοῦκας τῶν Καρεντάνων·
στὸ στῆθος τὸν ἐβάρησε γεμάτη κονταρέα,
μὲ τὸ φαρὶν τὸν ἔρριψεν στὴν γῆν ἀποθαμένον·
μὲ ταῦτα ἀπόδειρε ἄλλους δύο ὁποῦταν συγγενεῖς του.
Τὸ κοντάρι τὸ ἐβάσταζεν ἐγίνη δύο κομμάτια·
εὐτὺς πολλὰ ἐγλήγορα ἔσυρεν τὸ σπαθί του
καὶ ἄρξετον ὁ πόλεμος μετὰ τοὺς Ἀλλαμάνους·
καὶ ὅσοι ἔρχονταν ὀμπρὸς τοῦ νὰ τὸν | πολεμήσουν, f. 169ʳ 1
ὅλους τοὺς ἐκατέκοφτεν, οὐκ ἔγλυεν κανένας.
Κι ὡς ἤβλεπαν οἱ ἕτεροι ὁποῦσαν μετ' ἐκεῖνον,
ἀνάρια ὅλοι ἐβάλθηκαν καὶ προθυμίαν τοῦ ἐκάμναν,
τοὺς Ἀλλαμάνους ἔσφαξαν καὶ ἐθανάτωσάν τους.
Ὡς εἶδε ὁ Σεβαστοκράτορας ἐκεῖθεν ὅπου ἦτον
πῶς οἱ Ἀλλαμάνοι ἐσπάραξαν κ' ἠπήρασιν τὸ δεῖλος, (p. 94)
γουργὸν σπουδαίως ἔδραμεν ποῦ ἤσασιν οἱ Οὔγγροι,
ὁρίζει τους νὰ σύρνουσιν ἐκεῖ μὲ τὰς σαγίττας

4015 *σιώαξες* 16 *ὅπου* 20, 22 *κονδαρέα* 24 *μεταύτα* 28 *ὀπρὸς*
31 *ἀνάρη ὅλλοι* 33 *ὁ εἶδε ὁ σεβασθοκρ.* 34 *οἱ πύρασιω*? not distinct

ἐδοκε ἄλους—που 25 *ποῦ βάστενε*—om. *εἰς* 26 *γλήγορα* 28 *τορχώντησα*
29 *χώρτα στὸ λ.* 31 *συνδρ. τοῦ κάμου* 32 *ἔσφαζα—εθανάτονέ τους*
33 *απόκει που εθόριε* 34 *ἔσφαξαν—κράτος* 35 *γ. σπ. ἔδραμεν εκὴ ποῦσαν*
ἡ ολὼ κρη 37 *ὴσ ταλάγι—πόσμιξε*

Η καὶ εἶπεν τους ἀπόκοτα· "Μὴ παρατηρηθῆτε
"τοὺς Ἀλλαμάνους τίποτε διατὶ εἶναι ἐδικοί μας·
"ἐπεί, ὡς ἐβλέπω καὶ θεωρῶ, ὁ δράκοντας ἐκεῖνος
"ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας κακὰ τοὺς ὑπαγαίνει.
"Κι ἂν θέλετε νὰ σύρνετε μόνο ἀπάνω στοὺς Φράγκους,
"οὐδὲν κατευοδώνετε νὰ τοὺς ἔχετε δραλήσει·
"ἀλλὰ ἀμφότεροι σύρνετε μέσα εἰς τὸν πόλεμόν τους,
(2720) "νὰ σφάξετε τοὺς ἵππους τους ὅπου καβαλλικεύουν,
"νὰ πέσουν οἱ καβαλλαροὶ ἀπάνω ἐκ τὰ φαριά τους
"ὅπως νὰ τοὺς πατάξωμε μὴ προῦ μᾶς θανατώσουν. f. 110r
"Κι ἂν ἀποθάνουν ἑνομοῦ μ' αὐτοὺς οἱ Ἀλλαμάνοι,
"κάλλιο ἂς χαθοῦσι μοναχοὶ παρ' ὅλα τὰ φουσσᾶτα·
"καὶ ἂς ἔχω τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ποιήσετε ὡς τὸ ὁρίζω."
Κ' οἱ Οὒγγροι, ὡς ὡρίστησαν, οὕτως καὶ τὸ ἐποιῆσαν·
ἀρχάσαν κ' ἐδοξεύασιν τοὺς Φράγκους κι Ἀλλαμάνους·
κι ἀπὸ τὴν ἄλλην γὰρ μερέαν ἤλθασιν κ' οἱ Κουμάνοι
κ' ἐδόξευαν ἀμφότεροι τὸ γένος γὰρ τῶν Φράγκων.
Τί νὰ σᾶς λέγω τὰ πολλὰ καὶ πῶς νὰ τὰ διαλύσω;
ὅλους τοὺς ἵππους καὶ φαρία τῶν Φράγκων κι Ἀλλαμάνων,
ὅλα τὰ ἐκατασφάξασιν κ' οἱ καβαλλάροι ἐπέσαν.
Ἔπεσε γὰρ κι ὁ θαυμαστός, τὸ φοῦμος τῶν στρατιώτων,
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ὁμοῦ μὲ τὸ φαρίν του.
Κ' ἐτότε ὁ Σεβαστοκράτορας, ὡς εἶδεν κ' ἐγνώρισέν τον,
στριγγὴν φωνίτσαν ἔσυρεν, ἔδραμε ἐκεῖσε εἰς αὖτον,
μὴ σύρῃ εἰς αὖτον πλεῖον κανείς, ἀπάνω εἰς τὸ κορμί του.
<Καὶ> λέγει τοῦ· "Μισὶρ Ντζεφρέ, ἀφέντη τῆς Καρυταίνου,
"μὴ προῦ σὲ σφάξουν, ἀδελφέ, 's ἐμέναν παραδόσου·
(2740) "ἀπάνω εἰς τὴν ψυχίτσα μου δόλον οὐ μὴ νὰ ἔχῃς."
Εἰς τὸ σπαθί του ὤμοσε κ' ἐνταῦτα ἐπαρεδόθη.

4048 μεταύτους 49 αλίων ἂς χ. 57 καὶ ἐπέσαν οἱ κ.

Cod. T 4038 μὴν 40 βλέπο καὶ θορο 42 ἀ θέλ.—om. μόνο 43 τραλήσει 44 ἀλὰ ἀμφοτέρη σήρετε μέσο στὸν μπολεμόν τους 45 νὰ σφάζετε 46 πέσουνε f. 65v 47–50 om. 51 οἰῶκρι os τορίστησαν ὁ.

P καὶ εἶπεν τους ἀπόσκεπα· "Μὴ παρατηρηθῆτε
"τοὺς Ἀλλαμάνους κἂν ποσῶς διοῦ ἔνι δικοί μας·
"ἐπεί, ὡς βλέπω καὶ θωρῶ, ὁ δράκοντας αὐτεῖνος
"ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας κακὰ τοὺς ὑπαγαίνει.
"Κι ἂν θέλετε νὰ σύρνετε μόνον γὰρ εἰς τοὺς Φράγκους,
"οὐδὲν κατευοδώνετε εἰς ζάλην νὰ ἐλθοῦσιν·
"ἀλλὰ ὁμοῦ ὅλοι σύρνετε στὸν πόλεμον ἀπάνω,
"νὰ σφάξετε τὰ ἄλογα ὅπου καβαλλικεύουν,
"νὰ πέσουν οἱ καβαλλαροὶ ἀπάνω ἐκ τὰ φαρία, f. 169r 11
"κ' εὐτὺς νὰ τοὺς πατάξωμε μὴ πρὶν μᾶς θανατώσουν,
"κι ἂς ἀποθάνουν ἑνομοῦ μετὰ τοὺς Ἀλλαμάνους·
"κάλλιον ἂς χαθοῦν μόνοι τους παροῦ ὅλα τὰ φουσσᾶτα."

Κ' οἱ Οὔγγροι, ὡς ὡρίστησαν, οὕτως καὶ τὸ ἐποῖκαν·
ἀρχίσαν κ' ἐδοξεῦαν <τους>, τοὺς Φράγκους καὶ Ἀλλαμάνους·
καὶ ἐκ τὴν ἄλλην τὴν μερέαν ἦλθαν καὶ οἱ Κουμάνοι
κ' ἐδόξευαν ἀμφότεροι τὰ φράγκικα φουσσᾶτα.
Τί νὰ σὲ λέγω τὰ πολλὰ καὶ πῶς νὰ τὸ δηλώσω;
ὅλους τοὺς ἵππους ἔσφαξαν Φράγκων καὶ Ἀλλαμάνων,
ὅλους εὐτὺς ἐκρέμνισαν, λέγω τοὺς καβαλλάρους.
Καὶ οὕτως ἔπεσεν κι αὐτὸς ὁ θαυμαστὸς στρατιώτης,
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ὁμοῦ μὲ τὸ φαρί του.
Τότε ὁ Σεβαστοκράτορας εἶδε κ' ἐγνώρισέν τον·
στριγγέαν φωνίτσαν ἔσυρεν καὶ ἔδραμεν εἰς αὐτον,
μὴ σύρῃ εἰς αὐτον πλέον | τινὰς ἀπάνω εἰς τὴν ζωήν του. f. 169v 1
Λέγει ὁ Σεβαστοκράτορας· "Ἀφέντη Καρυταίνης,
"μὴ πρὶν σὲ σφάξουν, ἀδελφέ, 's ἐμένα παραδόσου·
"ἀπάνω εἰς τὴν ψυχίτσα μου δεῖλον κανένα μὴ ἔχῃς."
Εἰς τὸ σπαθὶ του ὤμοσεν ταῦτα, <καὶ> ἐπαραδόθη.

4043 κατεβωδόνονται 52 τοὺς οὔγγρους καὶ ἀλ. 54 ἀμφότερα
61 ἔσηραν καὶ ἔδραμαν

τὸ ἐποιήσαν 52 καὶ δοξ. τοὺς τούρκους καὶ ἀλ. 53 μεριά 57 καταισφάξ.
κεπέσανε ἡ καβελάρι 58 θαμαστός 61 στρῶγκιά φ. έσησε ἔδ. εκη ησαύτον
62 μὺ σίρι πλέα κανὴς 64 σφάξουσι—σὲ μένα 65 δόλον μὶδε φοβάσε
66 ἔμοσε

Η Ἀφότου ἐπαρεδόθηκεν ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος,
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ὁ ἐξάκουστος στρατιώτης, f. 110v
τὸ φλάμουρόν του ἔπεσεν ἐκεῖ ὅπου τὸν ἐπιάσαν·
ἀτός του ὁ Σεβαστοκράτορας τὸ ἐσήκωσεν κι ἀπῆρεν,
ὁκάποιον τὸ ἐπαράδωκεν ἀπὸ τὴν φαμελίαν του
νὰ τὸ βαστᾷ προσεχτικὰ καὶ νὰ τοῦ τὸ φυλάττῃ.
Ὡς εἶδεν γὰρ ὁ πρίγκιπας τὴν πονηρίαν ποῦ ἐποῖκεν,
ἐτότε ὁ Σεβαστοκράτορας εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μάχης,
ὅταν ἐσμίξασιν ὁμοῦ ὁ ἀφέντης τῆς Καρυταίνου
κ' οἱ Ἀλλαμάνοι, σὲ λαλῶ, κ' ἐσφάζονταν ἀλλήλως·
τὸ πῶς τοὺς Οὔγγρους ἔβαλεν, ὁμοίως καὶ τοὺς Κουμάνους,
κ' εἰς αὐτους ἐδοξεύασιν νὰ σφάξουν τ' ἄλογά τους·
ἀπῆρε ἀλλάγιν μετ' αὐτὸν κ' ἐδιάβη ἐκεῖσε εἰς αὐτον
νὰ τοῦ βοηθήσῃ, ἂν ἠμπορῇ, νὰ μὴ τὸν ἀποδείρουν.
Τὸ δὲ <τὸ> πλῆθος τῶν Ρωμαίων καὶ τὸ σαγιττολάσι
ἐσφάξασιν τὰ ἄλογα κ' οἱ καβαλλάροι ἐπέσαν·
κι ἀφότου εὑρέθησαν πεζοὶ μέσα εἰς τὰ φουσσᾶτα,
τὸ τί ποιήσει οὐκ εἴχασιν, ἠθέλαν κι οὐκ ἠθέλαν.
(2760) Μὴ προῦ ἀποθάνουν ἄδικον θάνατον εἰς τὸν κόσμον,
ὅλοι ἐπαραδόθησαν κι ὁ πρίγκιπας ἀτός του.
Οὐδὲν ἐγλύτωσαν τινές, μόνη ἡ φτωχολογία· f. 111r
ὅσοι ἠμπορέσαν κ' ἔφυγαν κ' ἦλθαν ἐκ τὴν Βλαχίαν,
οἱ μὲν ἐγλύτωσαν πεζοὶ κ' ἦλθαν εἰς τὸν Μορέαν,
ἄλλους τινὲς ἐπιάσασιν οἱ Βλάχοι στὴν Βλαχίαν,
τοὺς ἄλλους πάλε ἐσκότωσαν κ' ἐρρουχολόγησάν τους.
Κι ὅσον ἔπαψε ὁ πόλεμος κ' ἐκέρδισαν τοὺς Φράγκους,
ὥρισε ὁ Σεβαστοκράτορας κ' ἐστήσασιν τὲς τέντες.
Ἡ τέντα τῆς κατούνας του τέσσαρους στύλους εἶχεν·
κι ἀφότου τὴν ἐστήσασιν κ' ἐσέβηκεν ἀπέσω,
ὁρίζει κ' ἦλθαν οἱ ἄρχοντες ὅλοι του οἱ κεφαλᾶδες,

4073 ὅπου 80 ὑπορεῖ 82 καὶ ἐπέσαν οἱ κ. 84 κι οὐκ] κἂν
87 μόνοι 88 ὑπορέσαν

Cod. T 4067 επαραδόθη ὁ θαμαστός 68 ὁ θαυμαστὸς στρατ. 69 που
70 om. 71 ἐνὸς τὸ επαρέδωκε 72 καὶ ναντουτο φι^λτι 73 τὴν μπονηριά
ποπίκε 75 ὁ om. 76 καὶ σφάζαντα 77 τους] τῖς 78 σφάζουν
79 επήρε—καὶ δηέβη ἐκὶ 80 ημπορὶ f. 66r 81 σαγιτολάγι 82 καὶ

P Ἀφοῦ ἐπαρεδόθηκεν ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος,
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ὁ ἐξάκουστος στρατιώτης,
τὸ φλάμουρόν του ἔπεσε ἐκεῖ ὅπου τὸν ἐπιάσαν·
Σεβαστοκράτορας αὐτὸς ἀτός του ἐσήκωσέν το,
ὁκάτιναν τὸ ἔδωκεν ἀπὸ τὴν φαμελία του
νὰ τὸ βαστᾷ προσεχτικὰ καὶ νὰ τοῦ τὸ φυλάττῃ.
Ὡς εἶδεν γὰρ ὁ πρίγκιπας τὴν πονηρίαν, τὴν εἶχεν
τότε ὁ Σεβαστοκράτορας εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μάχης,
ὅταν ἐσμίξασιν ὁμοῦ ὁ ἀφέντης Καρυταίνου
κ' οἱ Ἀλλαμάνοι, σὲ λαλῶ, κ' ἐσφάζονταν ἀλλήλως·
τὸ πῶς τοὺς Οὔγγρους ὤρθωσεν, ὁμοίως καὶ τοὺς
Κουμάνους
καὶ εἰς αὐτοὺς ἐδόξαζεν νὰ | χάσουν τὰ ἄλογά τους· f. 169ᵛ II
εἰς αὔτους ἐκατήβηκεν ὅπως νὰ τοῦ βοηθήσῃ
τοῦ ἀφεντὸς Καρύταινας νὰ μὴν τὸν ἀποκτείνουν.
Τὸ δὲ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ τὸ σαϊττολάσι
ἐσφάξασιν τὰ ἄλογα, πίπτουν οἱ καβαλλάροι· (p. 95)
κι ἀφῶν εὑρέθησαν πεζοὶ μέσα εἰς τὰ φουσσᾶτα,
τὸ τί ποιήσουν οὐκ εἴχασιν ἂν θέλουν καὶ μὴ θέλουν.
Πρὶν ν' ἀποθάνουν ἄδικον θάνατον εἰς τὸν κόσμον,
ὅλοι ἐπαραδόθησαν κι ὁ πρίγκιπας ἀτός του.
Οὐδὲν ἐγλύτωσεν τινάς, μόνον φτωχολογία·
ὅσοι ἐγλύσαν, ἔφυγαν, ἦλθαν εἰς τὴν Βλαχίαν·

τοὺς δὲ λοιποὺς ἐσκότωσαν κ' ἐρρουχολόγησάν τους.
Ἀφοῦ ἔπαψεν ὁ πόλεμος κ' ἐπήρασιν τοὺς Φράγκους,
ὁ σεβαστοκράτωρ ὥρισεν καὶ ἔστησαν τὲς τέντες.
Ἡ τέντα τῆς κατούνας του τέσσερους στύλους εἶχεν·
ἀφότου τὴν ἐστήσασιν ἐσέβησαν ἀπέσω.
Ὁρίζει ἦλθαν οἱ ἄρχοντες ὅλοι | του <οἱ> κεφαλᾶδες· f. 170ʳ I

4070 ἐκοσεν τω 78 *sic* 84 οὐκ] ὀκ 88 ἐσοι ἐγλησαν
94 ἡ ταίνταις

πέσανε ἡ κ. 83 εσορεύθησαν πεζὴ 84 ἠθέλαν καὶ αδε θέλαν 85 ἀδικα—
τον γκόσμον 86 πρωγκιπος 87 εγλήτοσε τωὰς μῶνο 88 ἠμπόρεσαν—
καὶ om. 90 καὶ ἄλους παλε επιάσασι 91 καὶ ροῦχηλογησαν τους 92 καὶ
ἀφοῦ ἔπαψε 94 ἡστέντας τὴς 95 καὶ σέβησαν 96 om. καὶ and του

Η *κι ἀπαύτου ὁρίζει κ' ἤφεραν τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον,*
τὸν ἀφέντην [τῆς] Καρύταινας καὶ [ὅλους] τοὺς καβαλ-
λαρίους.
Τιμητικὰ τὸν ἔπιασε τὸν πρίγκιπα ἐκ τὸ χέριν,
γλυκέα τὸν ἐχαιρέτησε, σιμά του τὸν καθίζει·
"Καλῶς ἦλθες, ἀδέλφι μου, καλῶς ἦλθες γαμπρέ μου,
"πολλὰ ἐπεθύμουν νὰ σὲ ἰδῶ ὡσὰν σὲ βλέπω ἐδάρτε."
Ἐκ τὸ ἄλλο χέριν ἔπιασε τὸν ἀφέντη τῆς Καρυταίνου,
τιμητικὰ τὸν ἔβαλε κ' ἐκάτσε στὸ πλευρόν του.
(2780) *Κι ἀφῶν ἐκάτσαν ἐνομοῦ κ' ἐγέμισεν ἡ τέντα*
τὸ πλῆθος τῶν καβαλλαρίων κι' ὅλον τὸ ἀρχοντολόγι, f. 111v
ἄρξετον ὁ Σεβαστοκράτορας τοῦ πρίγκιπος νὰ λέγῃ·
"Μὰ τὸν Χριστόν, καλὲ ἀδελφέ, πρίγκιπα καὶ γαβρέ μου,
"πολλὰ ἔπρεπε νὰ εὐχαριστᾷς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἁγίους,
"ὅταν ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐσὲν καὶ τῶν γονέων σου
"νὰ εἶστε ἀφέντες τοῦ Μορέως, νὰ ἔχετε τέτοιαν δόξαν,
"κ' ἔπρεπε νὰ ἀναπαύεσαι ἐκεῖ στὴν ἀφεντίαν σου
"καὶ νὰ μηδὲν ἐγύρευες ἄλλους νὰ ἀκληρήσῃς.
"Εἰπέ με τὸ σὲ ἔφταισα καὶ τί κακὸν σ' ἐποῖκα,
"κ' ἦλθες ἀπάνω εἰς ἐμὲν νὰ ἐπάρῃς τὸ ἰγονικόν μου;
"καὶ πάλε οὐδὲν σὲ ἄρκησε νὰ ἔλθῃς εἰς ἐμένα,
"ποῦ εἶμαι μετὰ σὲ γείτονας κ' ἔχεις τὴν ἀδελφήν μου,
"ἀλλὰ ἦλθες στὸν ἀφέντη μου τὸν ἅγιον βασιλέα
"νὰ ἐπάρῃς τὸ βασίλειον του, νὰ γένῃς βασιλέας.
"Ἐν τούτῳ ἔπρεπε νὰ ἐγροικᾷς καὶ νὰ τὸ ἀπεικάσῃς
"ὅτι ἔν' καλλίων σου ἄνθρωπος καὶ χριστιανὸς μὲ ἀλή-
θειαν.
"Καὶ ὁ Θεὸς ὅπου ἔνι κριτὴς καὶ κρένει εἰς τὸ δίκαιον
[ἀπάνω]
"κ' ἤφερέν σε εἰς τὰς χεῖρας του κ' ἔχει σε εἰς θέλημάν του·
"κι ὡσὰν ἐγύρευες ἐσὺ ἐκεῖνον ν' ἀκληρήσῃς,
(2800) *"σὲ θέλει ἐβγάλει ἐκ τὸν Μορέαν, ὅπου οὐδὲν ἔχεις δίκαιον,*

4117 ὅπου 21 ἔνι

Cod. T 4097 *τον μπρίγκιπα γουλιάμο* 4100 *γληκιά—τὸν γκαθήζη* 1 *κ. ἤλθ. καλὲ αδελφε* 2 *νασεδὸ ὁσὰ* 6 *τὸν γγαβαλαριον* 7 *τον μπριώγκιπα* 8 *θαύμάζο καλε ἀδελφὲ π. καὶ γαβρέ μου* 9 *ευχαριστὰς* f. 66v 10 *ὅταν*

P ἀπαύτου ὁρίζει ἠφέρασιν τὸν πρίγκιπαν Γουλιάμο,
τὸν ἀφέντη [τῆς] Καρύταινας, τοὺς καβαλλάρους
ὅλους.
Τιμητικὰ ἐπίασεν τὸν πρίγκιπα 'κ τὸ χέρι·
γλυκέα τὸν ἐχαιρέτησεν, σιμά του τὸν καθίζει·
"Καλῶς ἦλθες, ἀδέλφι μου, καλῶς ἦλθες, γαμπρέ μου,
"πολλὰ ἐπεθύμουν νὰ σὲ ἰδῶ ὡσὰ σὲ βλέπω τώρα."
'Οκ τ' ἄλλο χέρι ἔπιασεν τὸν ἀφέντη Καρυταίνου,
τιμητικὰ τὸν ἔβαλεν, εἰς τὸ πλευρόν του ἐκάτσεν.
'Αφῶν ἐκάθισαν ὁμοῦ κ' ἐγέμισεν ἡ τέντα
τὸ πλῆθος τῶν καβαλλαρίων καὶ ὅλων τῶν ἀρχόντων,
ἄρξε ὁ σεβαστοκράτορας, τοῦ πρίγκιπα ἐλάλειεν·
"Μὰ τὸν Χριστόν, καλὲ γαμπρέ, πρίγκιπα, ἀδελφέ μου,
"πολλὰ ἔπρεπεν νὰ εὐχαριστῇς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἁγίους,
"ὅταν ἐδῶκεν ὁ Θεὸς ἐσὲν καὶ τῶν γονέων σου
"νὰ εἶστεν ἀφέντες τοῦ Μορέως, νὰ ἔχετε τὴν δόξαν,
"ἔπρεπεν νὰ ἀναπεύουσουν ἐκεῖ στὴν ἀφεντία σου
"καὶ νὰ μηδὲν ἐγύρευ|ες ἄλλους νὰ ἀκληρήσῃς. f. 170r.11
"Εἰπέ με τί σὲ ἔφταισα καὶ τί κακὸν σὲ ἐποῖσα
"κ' ἦλθες ἀπάνω εἰς ἐμὲν νὰ ἐπάρῃς τὸ δικό μου;
"καὶ πάλιν οὐδὲν σὲ ἄρκησε νὰ ἔλθῃς εἰς ἐμένα,
"ποῦ εἶμαι μ' ἐσένα γείτονας κ' ἔχεις τὴν ἀδελφή μου,
"ἀλλὰ ἦλθες στὸν ἀφέντη μου τὸν ἅγιον βασιλέα
"νὰ ἐπάρῃς τὸ βασίλειον νὰ γένῃς βασιλέας.
"Εἰς τοῦτο πρέπει νὰ ἐγροικᾷς, καλὰ νὰ τὸ σκοπήσῃς
"ὅτι ἔναι καλλίων σου καὶ χριστιανὸς 's ἀλήθειαν.
"Καὶ ὁ Θεὸς ποῦ ἔν' κριτὴς καὶ κρένει εἰς τὸ δίκαιον
"σὲ ἤφερεν στὰς χεῖρας του, ἔχει σε εἰς θέλημάν του·
"κι ὡσὰν ἐγύρεψες ἐσὺ ἐκεῖνον νὰ ἀκληρήσῃς,
"σὲ θέλει ἐβγάλει ἐκ τὸν Μορέαν, ὅπου οὐκ ἔχεις δίκαιον,

4102 ὡσας σεβλέπω 16 ἄρεσεν 21 καληόνσου—χρισθηανός

σοὺ ἔδοσε 13 εγύρευγες 14 om. μέ 15 νὰ πάρις το γωνηκό μου 17 ὁποῦμε γειτ. μεσὲ καὶ χης τὴν 19 νὰ πάρις, om. του 20 γρηκὰς—ἀπηκάζῃς 21 στὶ ένε κάλυος ου ἀνος' 22 καὶ ὁ θεὸς ὁ δηκαιος κρητὴς καὶ τὸ δὴ καὶο κρήνη 23 εφερέ σε ὴς χ. του—ὴς φυλακίν του 24 ἐγίρευσαν 25 ευγανη—δεν ἐχης δίκιο

Η "Ἐκεῖνος ἕνι γονικὸς τῆς Ρωμανίας ἀφέντης·
"κ' ἐσὺ ἂν ἔβγῃς 'κ τὴν φυλακήν, ἄγωμε εἰς τὴν Φραγκίαν,
"ὅπου ἔνι ἐκεῖ | τὸ φυσικὸν τὸ ἰγονικὸν ὅπου ἔχεις." f. 112r
Καὶ ὅσον ἀποπλήρωσεν ἐτοῦτα ὅπου σᾶς λέγω,
ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος, ρωμαΐικα τοῦ ἀπεκρίθη·
"Κύρης μου σεβαστοκράτορα καὶ γυναικάδελφέ μου,
"πολλὰ ἔχεις τὴν προτίμησιν μεγάλην ἀπὸ ἐμέναν
"νὰ λέγῃς καὶ νὰ πολεμῇς, διατὶ εἶμαι εἰς φυλακήν σου.
"Ἐπεὶ διὰ τόσο ἂν ἔμελλε στὸν τόπον νὰ ἀποθάνω,
"οὐ μὴ ν' ἀφήσω νὰ εἰπῶ μέρος ἐκ τὴν ἀλήθειαν.
"Οὐ πρέπει τὸν εὐγενικὸν ἄνθρωπον νὰ καυχᾶται,
"οὔτε νὰ ψέγῃ ἂν ἔχῃ ἐχτρὸν καὶ φέρῃ τον ἡ τύχη
"νὰ τὸν κρατῇ εἰς φυλακὴν ὡσὰν κρατεῖς ἐμέναν.
"Καὶ πάλε ἄλλο χειρότερον, νὰ ψέγῃ ἄλλος εἰς πρᾶγμα,
"τὸ ἔχει ἐκεῖνος τὴν αἰτίαν κ' ἕνι καταπιασμένος.
"Ἐγώ, ἀδελφέ, ἂν ἐγύρευα νὰ αὐξήσω τὴν τιμήν μου,
"τὸ πλοῦτος καὶ τὴν δόξαν μου, πρέπει νὰ μὲ ἐπαινᾶτε,
"διατὸ πρέπει τὸν ἄνθρωπον, ὅπου ἄρματα βαστάζει,
"ν' αὐξαίνῃ γὰρ τὸ πλοῦτος του, ὁμοίως καὶ τὴν τιμήν του,
(2820) "μόνον νὰ μὴ ἕνι ἄδικον, νὰ ἐπαίρνῃ συγγενῶν του
"καὶ νὰ ἀκληρᾷ τὴν σάρκαν του, τοὺς σαρκικούς του
φίλους.
"Πάντως ἐγὼ εἶμαι πρίγκιπας, ἕνας μικρὸς στρατιώτης,
"κι οὐδὲν μὲ ἐβλέπεις ὅτι ἔδραμα ἀ|πάνω εἰς συγγενῆν μου f. 112v
"οὔτε εἰς φτωχόν μου γείτοναν νὰ ἐπάρω τὸ ἐδικόν του·
"ἀλλὰ ἔδραμα εἰς βασιλέαν, ὅπου ἕνι ἀφέντης μέγας,
"ὅπου ἔχει κράτος κι ἀφεντίαν μεγάλην εἰς τὸν κόσμον
"κ' ἕνι εἰς ἀντρία ἐξάκουστος ἀπάνω εἰς τοὺς στρατιῶτες,
"κ' ἕνι τιμή μου κ' ἔπαινος, νὰ πιάνωμαι μετ' αὐτον,
"διατὶ ἕνι ἐκεῖνος βασιλέας κ' ἐγὼ μικρὸς στρατιώτης.
"Καὶ πάλιν ἕνι ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ γένους τῶν Ρωμαίων
"κι οὐδὲν μετέχω πρὸς αὐτὸν εἰς τίποτε συγγένειαν.

4127 ἐκ τὴν 36 οὐδὲν πρέπ. 39 ἄλλον 47 παντὸς 52 ἀνδρ.

Cod. T 4126 ἑνε—om. τῆς 28 ἑνε—ποὺ 34 δὶ αν τόσο 36 νὰ καυχοῦνται 37 οὐδὲ f. 67r 39 ἄλο—ἄλος εἰς πράμα 40 καὶ νε 41 νὰ ξυόσο 42 μὲ παινᾶτε 43 δηατὴ 44 αὐξάνι 45 ἔνε—πέρνη

P "ὅτι ἐκεῖνος ἐν' γονικὸς ἀφέντης Ρωμανίας."

Καὶ ὅσον ἀποπλήρωσεν αὐτὰ ὅπου σᾶς λέγω,
ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος, ρωμαΐκα τὸν λέγει·
"Κύρη σεβαστοκράτορα καὶ γυναικάδελφέ μου,
"πολλὰ ἔχεις τὴν προτίμησιν μεγάλην ἀπὸ μένα (p. 96)
"ὀρεχτικὰ τοῦ νὰ λαλῇς διοῦ εἶμαι εἰς φυλακήν σου. f. 170ᵛ I
"'Αμμὴ εἰς τόσο ἂν ἔμελλεν στὸν τόπον νὰ ἀποθάνω,
"οὐ μὴν ἀφήσω μὴν εἰπῶ μέρος ἐκ τὴν ἀλήθεια.
"Οὐ πρέπει τῶν εὐγενικῶν ἀνθρώπων νὰ καυχῶνται,
"οὔτε νὰ ψέγουσιν ἐχτρὸν καὶ φέρῃ τον ἡ τύχη
"νὰ τὸν κρατοῦν εἰς φυλακὴν ὡσὰν κρατεῖς ἐμένα.
"Καὶ πάλι ἄλλο χειρότερον, νὰ ψέγῃ ἄλλον εἰς πρᾶγμα,
"τὸ ἔχει ἐκεῖνος τὴν αἰτίαν κ' ἔνι καταπιασμένος.
"'Εγώ, ἀδελφέ, ἂν ἐγύρεψα νὰ αὐξήσω τὴν τιμήν μου,
"τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν μου, πρέπει νὰ μὲ ἐπαινῆτε...

"μόνον μὴν ἔναι ἄδικον νὰ ἐπαίρνω συγγενῆ μου,
"νὰ ἀκληρῶ τὴν σάρκα μου, τοὺς σαρκικούς μου φίλους.
"Πάντως ἐγὼ εἶμαι πρίγκιπας, ἕνας μικρὸς στρατιώτης·
"κ' εἴδετέ με, οὐκ ἔδραμα ἀπάνω εἰς συγγενῆν μου,

"ἀλλὰ ἔδραμα εἰς βασιλέαν, ποῦ ἔνι ἀφέντης μέγας,
"ποῦ ἔχει κράτος, ἀφεντίαν μεγάλην εἰς τὸν κόσμον
"κ' ἔναι εἰς ἀντρίαν ἐξάκουστος ἄνω τῶν | στρατιώτων, f. 170ᵛ II
"καὶ ἔν' τιμή μου κ' ἔπαινος νὰ πιάνωμαι μετ' αὐτον,
"διοῦ αὐτὸς ἔν' βασιλεὺς κ' ἐγὼ μικρὸς στρατιώτης.
"Καὶ πάλιν ἔνι ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ γένους τῶν Ρωμαίων
"καὶ οὐ μετέχω μετ' αὐτὸν συγγένειαν καμμίαν.

4134 ἀμι 38 κρατεί 39 πάλλιω 47 παντὸς
52 ἀνδρ.—ἄνων

σὶὼγενοῦ του 46 καὶ νὰ κληρὰ—τις σαρχηκούς 48 με βλέπεις—σὶὼγενούς
49 οὔδε 50 ὀπόνε 51 ὀπόχει—τὸν γκόσμον 52 ένε—ξακουστός
53 καὶ νε 54 βασιλεύς ἔνε μέγας 55 ἔνε 56 σὶὼγένηο

Η "Ἐσὺ γὰρ ὅπου εὑρίσκεσαι αὐτάδελφος Δεσπότου
"μὲ τέτοιον τρόπον κι ἀφορμὴν ὡσὰν ἐσὺ τὸ ἐξεύρεις,
"κι οὐδὲν σὲ ἀρκεῖ τὸ σ' ἔδωκεν ἀπὸ τὸ ἰγονικόν του
"τοῦ νὰ κρατῇς εἰς ἀφεντίαν τὸν τόπον τῆς Βλαχίας,
"ὅπου ἔνι τὸ καλλιώτερον μέλος τῆς βασιλείας του,
"ἀλλὰ ἐβουλήθης παντελῶς τοῦ νὰ τὸν ἀκληρήσῃς,
"νὰ ἐπάρῃς ἐκεῖνο ὅπου κρατεῖ, ὅλον τὸ Δεσποτᾶτο,
"κ' ἐκεῖνος νὰ ἔνι τζάγδαρος, ἔρημος εἰς τὸν κόσμον.
"Κ' ἔποικες ἄλλο πλειότερον, μεγάλην ἁμαρτίαν,
(2840) "διατὶ οὐδὲν ὑπόμεινες νὰ μάχεσαι μετ' αὐτον
"ὡς γείτονας καὶ συγγενής, ὡς τὸ ἔχει ὁ κόσμος ὅλος,
"ἀλλὰ ἔδραμες στὸν βασιλέαν ὅπου ἔνι ἀφέντης μέγας,
"—διατὶ τὸν ἔχει ἀντίδικον κ' ἐχτρεύεται μετ' αὖτον— f. 113r
"διὰ νὰ σὲ δώσῃ συμμαχίαν καὶ δύναμιν φουσσάτου,
"νὰ τὸν βοθριάσῃς παντελῶς καὶ νὰ τὸν ἀκληρήσῃς.
"Κι οὐδὲν σὲ ἔπρεπε, ἀδελφέ, οὔτε τιμή σου ἔνι,
"διατὶ μὲ ἤφερε ἡ ἁμαρτία κ' ἡ τύχη τῆς στρατείας
"κ' ἔπεσα εἰς τὰς χεῖρας σου κ' εἶμαι εἰς φυλακήν σου
"νὰ μὲ ὀνειδίζῃς ἄσκημα, ἀδίκως, παρὰ λόγου,
"εἰς πράγματα κ' ὑπόθεσες, τὰ οὐδὲν 's ἐμὲ τυχαίνουν,
"ἐδῶ εἰς τόσα πρόσωπα εὐγενικῶν ἀνθρώπων,
"κ' ἐκδύνεσαι τὰ πράγματα καὶ τὲς αἰτίες ὅπου ἔχεις
"καὶ βάνεις τα ἀπάνω μου τὰ οὐδὲν μὲ ἐμὲ τυχαίνουν."
Κι ὡς ἤκουσε ὁ σεβαστοκράτορας τοῦ πρίγκιπος τὰ λόγια,
τὸ πῶς τὸν ἀποκρίθηκεν μὲ ἀλαζονείαν μεγάλην
κι οὐδὲν τὸν ἐφροντίσετον διατὶ ἦτο εἰς φυλακήν του,
μεγάλως γὰρ τὸ ἐντράπηκεν κ' εἰς σφόδρα τὸ ἐθυμώθη,

κι ἂν ἔλειπε διὰ ἐντροπὴν τῶν εὐγενῶν ἀνθρώπων
(2860) ὅπου εὑρισκόντησαν ἐκεῖ, Φράγκοι τε καὶ Ρωμαῖοι,
εἰπεῖν καὶ ποιήσειν ἤθελεν τοῦ πρίγκιπος ἀσκημίαν.

4159 τῶ σὲ ἔδωκεν 79 μεμε τηχένουν 85 ἐμοφην 87 ἐπὴν

Cod. T 4157 μα σὶ γὰρ που 58 το ξεύρης 59 γωνηκό του 60 δηὰ να κρατ. 61 ὀπόνε—μέρος 62 δια να τον ακ. 63 ὅλλο 64 ἔνε τζυγειάτορας, perhaps τζαγράτορας?—τὸν γκόσμον 66 ὑπόμενες 67 τόχη f. 67v 68 ὀπόνε 69 ἐχρέβεται 71 βοτριάσις 72 ουδε—ἔνε 74 om. τὰς

P "Σὺ δὲ ὅπου εὑρίσκεσαι αὐτάδελφος Δεσπότου
"μὲ τέτοιον τρόπον κι' ἀφορμὴν ὡσὰν ἐσὺ ἠξεύρεις,
"οὐδὲν ἀρκεῖ τὸ σ' ἔδωκεν ἀπὲ τὸ γονικόν του
"νὰ τὸ κρατῇς εἰς ἀφεντίαν, τὸν τόπον ποῦ σ' ἐδῶκεν,
"ἤγουν τὸν τόπον τῆς Βλαχίας ποῦ ἔνι κάλλιον μέλος,
"ἀλλ' ἐβουλήθης παντελῶς νὰ τοῦ τὰ ἀκληρήσῃς,
"νὰ ἐπάρῃς ἐκεῖνο, τὸ κρατεῖ, ὅλο τὸ Δεσποτᾶτο
"κι αὐτὸς νὰ ἔνι ὡς τζάγδαρος, ἔρημος εἰς τὸν κόσμον.
"Ἔποικες κι ἄλλο πλεώτερον, μεγάλην ἁμαρτίαν,
"διότι οὐδὲν ὑπόμεινες νὰ μάχεσαι μετ' αὐτον
"ὡς συγγενὴς καὶ γείτονας, ὡς τὸ ἔχει γὰρ ὁ κόσμος,
"ἀλλ' ἔδραμες στὸν βασιλέαν ὅπου ἔνι ἀφέντης | μέγας, f. 171r I
"—διοῦ τὸν εἶχε ἀντίδικον κι ὀχτρεύετον μετ' αὐτον—
"τοῦ νὰ σὲ δώσῃ συμμαχίαν καὶ δύναμιν φουσσάτου
"νὰ τὸν βυθίσῃς παντελῶς καὶ νὰ τὸν ἀκληρήσῃς.
"Κι οὐδὲν <σὲ> πρέπει, ἀδελφέ, οὔτε τιμή σου ἔνι,
"διοῦ μὲ ἤφερεν ἡ ἁμαρτία κ' ἡ τύχη τῆς στρατείας
"καὶ ἔπεσα εἰς χεῖρας σου κ' εἶμαι εἰς φυλακήν σου
"νὰ μὲ ὀνειδίζῃς ἄσκημα, ἀδίκως, παρὰ λόγου,

"ἐδῶ εἰς τόσα πρόσωπα εὐγενικῶν ἀνθρώπων·
"μὰ ἐκδύνεσαι τὰ πράγματα καὶ τὲς ὑπόθεσές σου
"καὶ βάνεις τες ἀπάνω μου ποῦ οὐδὲν 's ἐμὲ τυχαίνει."
'Ως ἤκουσεν σεβαστοκράτορας τοῦ πρίγκιπος τοὺς λόγους
τὸ πῶς τὸν ἀποκρίθηκεν 's ἀλαζονείαν μεγάλην
καὶ οὐκ ἐδιακρίθηκε διοῦ ἔνι εἰς φυλακήν του,
μεγάλως τὸ ἐβαρύθηκεν, σφόδρα τὸ ἐλυπήθην.
Πολλὰ γὰρ ἐθυμώθηκεν, στὸν πρίγκιπα Γουλιάμον· (p. 97)
ἂν ἔλειπεν δι' ἀφορμὴν τῶν εὐγενῶν ἀνθρώπων,
ὅπου εὑρίσκονταν ἐκεῖ, Φράγκων τε καὶ Ρωμαίων, f. 171r II
εἰπεῖν καὶ ποίσειν ἤθελεν τοῦ πρίγκιπα ἀσκημίαν.

4169 ὀχρέβετον 71 βηθήσει 79 του οὐδὲν σε με τ.

76 πράματα 78 εγδιώνεσε—οπόχης 80 τοῦ πρίγκιπα 82 ἐφροντίζετον
83 om. γάρ—εφημόθη 85 κι ἀν ἦχε λήπι διανα εντροπι τὸν ευγενηκὸν ἀνὸν
86 φ. γὰρ καὶ ρομ. 87 πηήσιν ἦχε τοῦ πρίγκιπος ἐτότε ἀ.

Η Ὡς εἶδαν γὰρ οἱ εὐγενικοί, ποῦ ἦσαν ἐκεῖ μετ' αὖτους,
τὴν πρόσοψιν καὶ τὸν θυμὸν τοῦ σεβαστοκρατόρου,
4190 ἐβάλθησαν μὲ συντυχίες, μὲ τρόπους καλωσύνης f. 113ᵛ
κ' ἐπράϋναν τὰ λόγια τους κ' ἔβαλάν τους 'ς ἀγάπην.
Κι ἀφότου ἀναπαύτηκεν εἰς τὴν Πελαγονίαν
ὁ σεβαστοκράτορας μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν,
<τότε> ἡμέρας δύο ἐποιήσασιν νὰ θάψουν τοὺς σκοτω-
μένους,
95 νὰ θεραπέψουν τὰς πληγὰς ὅσοι ἦσαν λαβωμένοι.
Ὥρθωσεν τὰ φουσσᾶτα του κ' ἐκίνησαν ὑπαγαίνει
ὁλόρθα στὴν Κωνσταντινόπολιν ὅπου ἦτο ὁ βασιλέας.
Ἐπῆρε γὰρ τὸν πρίγκιπα τιμητικὰ μετ' αὖτον·
σιμά του ἐκαβαλλίκευεν, μετ' αὖτον ἐκοιμᾶτον·
4200 καὶ τόσα ὠδηγέψασιν, ἀπόσωσαν στὴν Πόλιν.
Κι ἀφότου ἀπεζέψασιν κ' ἐπιάσαν τὲς κατοῦνες,
ἐπῆρε ὁ σεβαστοκράτορας τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον·
ἀπὸ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ κ' εἰς τὸ παλάτι ἐσῶσαν.
Ὁ βασιλεὺς ἐκάθετον ἐτότε εἰς τὸ θρονίν του,
5 τὸν γῦρον τὰ ἀρχοντόπουλα καὶ μέσα ὁ βασιλέας.
(2880) Ὁ πρίγκιπας γονατιστὰ τὸν βασιλέα ἐχαιρέτα,
κι ὁ βασιλεύς, ὡς φρόνιμος κ' εὐγενικὸς ὅπου ἦτον,
ἀπὸ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ κι ἀπάνω τὸν σηκώνει·
"Καλῶς ἦλθες ὁ πρίγκιπας μετὰ τὴν συντροφίαν σου."
10 Ὥρισεν καὶ ἐκάθισεν μικρὸν ἐκεῖ μετ' αὖτον f. 114ᵛ
κι ἀπαύτου ὁρίζει ὁ βασιλέας κι ἀπῆραν τον ἀπέκει·
εἰς φυλακὴν τὸν ἔβαλαν μετὰ τιμῆς μεγάλης.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας κ' οἱ ἄλλοι φλαμουριάροι
ἐκεῖ μετὰ τὸν πρίγκιπα τοὺς ἔβαλαν νὰ εἶναι
15 διὰ νὰ ἔχουσιν ὁμότιμα καὶ παρηγόρημά τους
τὴν φυλακὴν ὅπου εἶχασιν διὰ φοῦμος τοῦ βασιλέως.
Κι ὅσο ἐποίησαν εἰς φυλακὴν τὴν ἑβδομάδα ἐκείνην,
ὥρισεν γὰρ ὁ βασιλεύς, τὸν πρίγκιπαν ἠφέραν,

4188 ὅπου 91 εἰς 4212 ἔβαλεν 15 ὁμότητα
17 ἐκείνην τὴν ἑβ.

Cod. T 4188 om. γάρ—ὅπου 90 συντηχὲς μὲ τρόπον 91 καὶ βαναν τοὺς αγάπι 92 αφόντου ανεπαύτικε 93 τότε ὁ σεβ.—πούχε 94 ἡμέρες δ. πηήσασι—τησκο͂μένους 95 θαραπαύσουν—ὅσοι] ὅπου 96 καὶ κίνησε ἠπαγένη 97 στὴν γκοσταντ. f. 68ᵛ 4200 απέσοσαν 1 καὶ αφόντου

P 'Αλλ' ὡς εἶδαν οἱ εὐγενικοί, ποῦ ἦσαν ἐκεῖ μετ' αὖτους,
τὴν πρόσοψιν καὶ τὸν θυμὸν τοῦ σεβαστοκρατόρου,
ἐβάλθησαν μὲ λόγια, μὲ τρόπους καλωσύνης
κ' ἐπράϋναν τὴν κάκωσιν κ' ἐβάλαν τους 's ἀγάπην.
'Αφότου ἀναπαύτησαν εἰς τὴν Πελαγονίαν,
λέγω σεβαστοκράτορας μὲ τὰ φουσσᾶτα του ὅλα,
ἡμέρες δύο ἔποικαν νὰ θάψουν τοὺς νεκρούς τους,
νὰ θαραπέψουν τὰς πληγὰς ὅσ' ἦσαν λαβωμένοι.
Ὤρθωσεν τὰ φουσσᾶτα του, κινάει νὰ παγαίνῃ
εἰς τὴν Κωνσταντινόπολιν ὅπου ἦτο ὁ βασιλέας.
'Επῆρε καὶ τὸν πρίγκιπαν τιμητικὰ μετ' αὖτον·
σιμά του ἐκαβαλλίκευε, μετ' αὖτον ἐκοιμᾶτον·
καὶ τόσον ὠδηγέψασιν, ἐσῶσαν εἰς τὴν Πόλιν.
Κι ἀφότου ἀποσώσασιν, | ἐπέζεψαν ἐκεῖσε, f. 171ᵛ 1
ἐπῆρε ὁ σεβαστοκράτορας τὸν πρίγκιπα Γουλιάμον,
ἀπὲ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ εἰς τὸ παλάτι ἐσῶσαν.
'Ο βασιλεὺς ἐκάθετον ἀπάνω εἰς τὸ θρονίν του,
τοῦ γύρου τ' ἀρχοντόπουλα κι ὁ βασιλεὺς ἐν μέσῳ.
'Ο πρίγκιπας γονατιστὰ τὸν βασιλέα προσκύνα·
κι ὁ βασιλεύς, ὡς γνωστικὸς καὶ εὐγενὴς ὅπου ἦτον,
ἀπὲ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ κι ἀπάνω τὸν σηκώνει·
"Καλῶς ἦλθες ὁ πρίγκιπας μετὰ τῆς συντροφίας σου."
"Ωρισεν καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ μικρὸν μετ' αὖτον·
ἀπαύτου ὁρίζει ὁ βασιλεὺς ἐπῆραν τον ἀπέκει·
στὴν φυλακὴν τὸν ἔβαλαν μετὰ τιμῆς μεγάλης.
'Ο ἀφέντης τῆς Καρύταινας κι ὅλοι οἱ φλαμουριάροι
ἐκεῖ μετὰ τοῦ πρίγκιπα τοὺς ἔβαλαν νὰ εἶναι,
νὰ ἔχουσιν ὁμόνοιαν καὶ νὰ παρηγοροῦνται
στὴν φυλακὴν ὅπου ἤσασιν ἔσω τοῦ βασιλέως.
Κι ὡς ἔποικεν στὴν φυλα|κὴν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδαν, f. 171ᵛ II
ὥρισεν γὰρ ὁ βασιλεύς, τὸν πρίγκιπαν ἠφέραν,

4193 σεβασθωκρ. 95 να θαραπαύσου—ὡς ἦσαν 4200 ὁδηγεύσανσιω
5 τοῦ γ. του—ἐκ μέσω 17 εὐδομ.

---

2 πριγκιπα γουλ. 3 τον γκρατι 4 εκάθεντο 5 τὸ γίρο ἡ μεγιστάνη του
6 τὸν β. προσκύνα 8 τὸν γκρατὶ 9 τη συνδρ. 11 καὶ τότε ορίζη ὁ
βασιλεὺς καὶ πῆραν 15 νάχουσι—παριγορεμά τονι

Η ὁμοίως καὶ τοὺς καβαλλαρίους ὅπου ἦσαν μετ' ἐκεῖνον,
4220 ἐκεῖ ὅπου ἦτον ὁ βασιλέας ἀπάνω στὰ παλάτια·
καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπαν ἀτός του ὁ βασιλέας·
"Πρίγκιπα, ἐσὺ θεωρεῖς κ' ἐβλέπεις το ἀτός σου
"τὸ πῶς εἶσαι εἰς φυλακὴν κ' ἔχω σε εἰς ἐξουσίαν μου,
"ἂν θέλω νὰ ἐλευτερωθῇς, ἂν θέλω νὰ ἀποθάνῃς.
25 "Καὶ λέγω σε εἰς πληροφορίαν, καὶ μὴ τὸ ἀπιστήσῃς·
(2900) "ἂν ἤσουν γὰρ εἰς τὸν Μορέαν ἐκεῖ ὅπου ἤσουν ἀφέντης,
"καὶ νὰ εἶχες μάχην μετὰ ἐμὲν ὡσὰν τὸ ἐπεχειρίστης,
"οὐδὲν ἠμπόρεις στὰ μακρέα μετ' ἔμε νὰ ὑπομένῃς
"νὰ μὴ σὲ ἐξήβαλα ἀπ' ἐκεῖ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης,
30 "νὰ ἐκέρδισα τὸν τόπον σου ὅπου ἔνι ἰγονικός μου.
"Λοιπὸν ἀφότου εὑρίσ|κεσαι ἐδῶ στὴν φυλακήν μου f. 114ᵛ
"ἐσὺ κι ὅλος σου ὁ λαὸς κ' εἶναι ἐδῶ μετ' ἔσου,
"ἂν θέλω ἀρτίως νὰ στείλω ἐκεῖ φουσσᾶτα ἐδικά μου,
"νὰ στείλω μὲ τὰ κάτεργα νὰ ὑπάγουν τῆς θαλάσσης
35 "κι ἀπαύτου πάλε ἀπὸ τῆς γῆς νὰ ὑπάγουν τῆς στερέας,
"ἐπεὶ ἔνι γὰρ κι ὁ τόπος σου γυμνὸς ἐκ τὰ φουσσᾶτα,
"νὰ τὸν ἐπάρουν εὔκολα καὶ νὰ τὸν ἔχῃς χάσει.
"Ἐν τούτῳ λέγω, πρίγκιπα, καὶ συμβουλεύομαί σε·
"διατὶ οἱ γονεῖς σου ἐκόπιασαν κ' ἐξώδιασαν λογάρι
40 "διὰ νὰ κερδίσουν τὸν Μορέαν, κ' ἐσὺ πάλε ἀπ' ἐκείνους,
"περὶ νὰ χάσῃς τὰ κρατεῖς νὰ μείνῃς ἀκληρημένος,
"ἔπαρε ἐκ τὸ λογάριν μου,—πολὺ νὰ σε χαρίσω—
"ἐσὺ κ' οἱ καβαλλάροι σου ὅπου εἶναι ἐδῶ μετ' ἔσου,
"νὰ σᾶς ἐβγάλω ἀπ' ἐδῶ, νὰ σᾶς ἐλευτερώσω·
45 "κι ἀμέτε κι ἀγοράσετε χῶρες εἰς τὴν Φραγκίαν,
(2920) "νὰ ἔχετε παντοτινὰ ἐσεῖς καὶ τὰ παιδία σας
"κι ἀφῆτε ἐμέναν τὸν Μορέαν ὅπου ἔνι ἰγονικόν μου.
"Ἐπεὶν κι ἂν σᾶς ἐξήβαλα ἐδῶ ἐκ τὴν φυλακήν μου,
"καὶ νὰ ἦστε πάλε στὸν Μορέα, καθὼς ἦστε καὶ πρῶτα,
50 "ποτέ σας νὰ μὴ ἔχετε ἐσεῖς καὶ τὰ παιδιά σας

4222 ἀτόσου 28 ὑπόρεις 30 σου] μου 39 ἐκοπίασαν 44 εὐγάλω

Cod. T 4219 ὀποῦσαν 20 βασιλεύς 21 ἀτός του] ετοτε 22 το θεορὶς καὶ βλέπις 24 να λευθ. 25 μὴν τὸ 26 πόυ f. 68ᵛ 27 μετ εμὲ—επηχερήστης 28 ἠμπόριες με κερὸν μετέμου νὰ βαστένης 29 ἀπ' om. 30 νὰ κέρδ. τον τ. σου ὀπόνε γονηκό μου 31 λήπό του ἀφοὺν εὐρ. 33 αθέλο

P ὁμοίως τοὺς καβαλλαρίους ὅπου ἤσασιν μ' ἐκεῖνον,
4220 ἐκεῖ ὁποῦτον ὁ βασιλεὺς ἀπάνω στὸ παλάτι·
καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπα ὁ βασιλεὺς ἀτός του·
"Πρίγκιπα, ἐσὺ θεωρεῖς, ἀτός σου τὸ ἐβλέπεις
"πῶς εἶσαι εἰς τὴν φυλακήν, ἔχω σε εἰς ἐξουσίαν μου,
"ἂν θέλω νὰ λευτερωθῇς, ἂν θέλω ν' ἀπεθάνῃς.
25 "Καὶ λέγω σε εἰς πλεροφορίαν, καὶ μὴ τὸ ἀπιστήσῃς·
"ἂν ἤσουν γὰρ εἰς τὸν Μορέαν ἐκεῖ ὅπου ἤσουν ἀφέντης
"νὰ εἶχες μάχην μετ' ἐμὲν ὡσὰν τὸ ἐπιχειρίστης,
"οὐδὲν ἠμπόρειες ἐκ μακριὰ μὲ ἐμὲν νὰ ὑπομείνῃς
"νὰ μὴ σὲ ἐξήβαλα ἀπ' ἐκεῖ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης,
4230 "νὰ ἠπῆρα ἐγὼ τὸν τόπον μου ποῦ ἔνι γονικόν μου.
"Λοιπὸν ἐπεὶν ηὑρίσκεσαι ἐδῶ στὴν φυλακήν μου
"ἐσὺ καὶ ὅλος ὁ λαὸς ποῦ ἔνι ἐδῶ μ' ἐσένα, (p. 98)
"ἂν θέλω ἄρτι νὰ ἔστειλα φουσσᾶτα γὰρ ἐκεῖσε, f. 172r I
"νὰ στείλω μὲ τὰ κάτεργα νὰ πάουν διὰ θαλάσσης,
35 "ἀπαύτου πάλι ἐκ τὴν στερέαν τῆς γῆς διὰ νὰ πᾶσιν,
"ἐπεὶ ἔναι ὁ τόπος σου γυμνὸς ἀπὸ φουσσᾶτα,
"νὰ τόνε πάρουν εὔκολα, ἐσὺ νὰ τόνε χάσῃς.
"Ἐν τούτῳ λέγω, πρίγκιπα, καὶ συμβουλεύομαί σε·
"διοῦ οἱ γονεῖς σου ἐκόπιασαν κ' ἐξώδιασαν λογάριν
40 "διὰ νὰ κερδίσουν τὸν Μορέαν καὶ σὺ γὰρ ἀπ' ἐκείνους·
"παρ' οὗ νὰ χάσῃς τὰ κρατεῖς, νὰ εἶσαι ἀκληρημένος,
"ἔπαρε ἐκ τὸ λογάριν μου—πολὺ νὰ σὲ χαρίσω—
"ἐσὺ κ' οἱ καβαλλάροι σου ὁποῦναι μετ' ἐσένα
"νὰ σᾶς ἐβγάλω ἀπὸ 'δῶ νὰ σᾶς ἐλευτερώσω·
45 "καὶ σῦρτε ἀγοράσετε χῶρες εἰς τὴν Φραγκίαν
"νὰ ἔχετε παντοτινὰ ἐσεῖς καὶ τὰ παιδία σας,
"κι ἀφῆτε ἐμένα τὸν Μορίαν ὁποῦναι γονικός μου.
"Ἐπεὶ ἃ σᾶς ἐξήβαλα ἐδῶ ἐκ τὴν φυλακήν μου,
"νὰ ἦστεν πάλιν στὸν Μορέαν καθὼς ἦστεν καὶ πρῶτα,
50 "ποτέ σας νὰ μὴ ἔχετε ἐσεῖς καὶ τὰ παιδία σας f. 172r II

4222 εὐλέπεις 39 διοὺ οἱ γονήσου ἐξόδιασαν καὶ ἐκόπια λογάριν
48 ψυλακὴν μοῦν

ἄρτιος 34 νὰ πάνε 35 νὰ πάγουν τὰ φουσάτα 36 ἔνε 38 σηβουλεβομέσε 41 περῆνα 42 πο^λ^ 47 ὁπόνε γονικός μου 48 επὴ καὶ ασας 50 μὴν ἔχ.

Η "εἰρήνην οὔτε ἀνάπαψιν νὰ φᾶτε τὸ ψωμί σας."
'Ο πρίγκιπας ἀφκράζετον τοῦ βασιλέως τὰ λόγια f. 115r
κ' ἐσκόπα πῶς ν' ἀποκριθῇ ὅπως νὰ μὴ ἔχῃ σφάλλει.
Κι ὅσον εἶπεν κ' ἐπλήρωσεν τὰ ἐλάλει ὁ βασιλέας,
ἄρξετον πάλε ὁ πρίγκιπας νὰ λέγῃ πρὸς ἐκεῖνον·
"Δέσποτα, ἅγιε βασιλέα, δέομαί σου τὸ κράτος,
"ὡς ἄνθρωπος ξενωτικὸς κι ἀπαίδευτος ὅπου εἶμαι,
"νὰ ἔχω τὴν συμπάθειον σου ἀπόκρισιν ποιήσω.
"'Αφῶν ὁρίζει, δέσποτα, τῆς βασιλείας τὸ κράτος
"τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντίαν ὅπου ἔχω στὸν Μορέαν
"νὰ σὲ τὸν δώσω, ἀφέντη μου, λογάριν νὰ μὲ δώσῃς
"ἐμὲν καὶ τῶν συντρόφων μου ὅπου εἶναι μετ' ἐμέναν,
"κ' ὑπᾶμε ἡμεῖς εἰς τὴν Φραγκίαν ὅπου ἔν' τὸ ἰγονικόν μας
"καὶ τόπους ν' ἀγοράσωμεν νὰ ἠμένωμεν εἰς αὔτους,
"κ' ἐσὲν νὰ μείνῃ ὁ Μορέας ὅπου ἔνι ἰγονικόν σου·
(2940) "τὸ δύνομαι ν' ἀποκριθῶ καὶ δύνομαι ποιῆσαι,
"σὲ θέλω ποιήσει ἀπόκρισιν καὶ δέξου το εἰς ἀλήθειαν,
"ἐπεί, ἂν μ' ἐκράτεις 's φυλακὴν πενῆντα πέντε χρόνους,
"ποτὲ ἀπὸ ἐμὲν οὐκ ἠμπορεῖς νὰ ἔχῃς ἄλλο πρᾶγμα,
"μόνον κ' ἐτοῦτο ὅπου ἠμπορῶ, λέγω τὴν βασιλείαν
<σου>.
"'Ο τόπος γάρ, ἀφέντη μου, ἐκεῖνος τοῦ Μορέως,
"οὐδὲν τὸν ἔχω ὡς γονικὸν οὔτε παππούδικόν μου
"διὰ νὰ τὸν ἔχω εἰς ἐξουσίαν νὰ δώσω καὶ χαρίσω. f. 115v
"Τὸν τόπον [ποῦ] ἐκερδίσασιν οἱ εὐγενικοὶ ἐκεῖνοι
"ὅπου ἦλθαν γὰρ ἐκ τὴν Φραγκίαν ἐδῶ εἰς τὴν Ρωμανίαν
"ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα μου, ὡς φίλοι καὶ συντρόφοι.
"Μὲ τὸ σπαθὶ ἐκερδίσασιν τὸν τόπον τοῦ Μορέως,
"ἀλλήλως τὸν ἐμοίρασαν μὲ ψήφους εἰς τὸ ζύγι·
"τοῦ καθενὸς ἐδώκασιν πρὸς τὴν οὐσίαν ὅπου εἶχεν,
"καὶ μετὰ ταῦτα ἐκλέξασιν ἀμφότεροί τους ὅλοι,

4256 τὸ κ. σου δέομαι 59 τὸ κρ. τῆς βασ. 63 εἰπάμε—ἔνι
68 ἐπὴν ἂν με ἐκρ. εἰς φυλ. 69 ὑπορεῖς 70 ὑπορῶ 74, 88, 90 ὅπου

Cod. T 4251 ανάπαυσις 52 ὁ πριὼγκιπος ακράζετο 53 νὰ μιδεν σφάλει
54 τὰ λόγια ὁ βασ. 55 πριὼγκιπος f. 69r 56 βασιλεῦ τοῦ κρατοῦσου
δεμέσου (!) 57 ὀπούμαι 58 τὴ συμπάθιο 59 ὀριζῆς 60 ὀπόχο
61 τὴ δόσω 62 τὸν σὺνδρόφο μου 63 νὰπάμε ἡς την φ. ημὶς ὀπονε τὸ

P "εἰρήνην οὔτε ἀνάπαψιν νὰ φᾶτε τὸ ψωμί σας."
Ὁ πρίγκιπας γὰρ ἤκουσε τοῦ βασιλέως τοὺς λόγους,
ἐσκόπησεν νὰ ἀποκριθῇ ὅπως μὴ ἔχῃ σφάλλει
καὶ εἶπεν καὶ ἐπλήρωσεν τὰ ἐλάλει ὁ βασιλέας.
Ἄρξετο πάλι ὁ πρίγκιπας νὰ λέγῃ πρὸς ἐκεῖνον·
"Δέσποτα, ἅγιε βασιλεῦ, δέομαί σου τὸ κράτος,
"ὡς ἄνθρωπος ξενωτικὸς κι ἀπαίδευτος ποῦ εἶμαι
"νὰ ἔχω τὴν συμπάθειον ἀπόκρισιν νὰ δώσω.
"Ἀφῶν ὁρίζει, δέσποτα, τὸ κράτος τῆς βασιλείας σου
"τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντίαν ὅπου ἔχω στὸν Μορέαν
"νὰ σὲ τὸ δώσω, ἀφέντη μου, λογάρι νὰ μὲ δώσῃς
"ἐμὲ καὶ τῶν συντρόφων μου ποῦ ἕνι μετ' ἐμένα,
"κ' ἡμεῖς νὰ ὑπαγαίνωμεν ἐκεῖσε εἰς τὴν Φραγκία
"καὶ τόπους νὰ ἀγοράσωμεν νὰ μένωμεν εἰς αὗτους·

"τὸ δύνομαι νὰ ἀποκριθῶ, δύνομαι καὶ νὰ ποίσω,
"θέλω ποιήσει ἀπόκρισιν καὶ δέξου το εἰς ἀλήθειαν, f. 172ᵛ 1
"ἐπεί, ἂν μὲ κρατῇς στὴν φυλακὴν πενῆντα πέντε χρόνους,
"ποτέ ἀπ' ἐμὲν οὐκ ἠμπορεῖς νὰ ἔχῃς ἄλλο πρᾶμα,
"μόνον τοῦτο ποῦ δύνομαι λέγω τῆς βασιλείας σου.
"Ὁ τόπος γάρ, ἀφέντη μου, ἐκεῖνος τοῦ Μορέως
"οὐδὲν τὸ ἔχω γονικὸν οὔτε παππούδικόν μου
"τοῦ νὰ τὸν ἔχω εἰς ἐξουσίαν νὰ δώσω, νὰ χαρίσω.
"Τὸν τόπον ἐκερδίσασιν οἱ εὐγενεῖς ἐκεῖνοι
"ποῦ ἤλθασιν ἐκ τὴν Φραγκίαν ἐκεῖ εἰς τὸν Μορέαν
"ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα μου ὡς φίλοι καὶ συντρόφοι.
"Μὲ τὸ σπαθὶν ἐκέρδισαν τὸν τόπον τοῦ Μορέως
"καὶ οὕτως τὸν ἐμοίρασαν ἀλλήλως μὲ τὸ ζύγι·
"τοῦ καθενὸς ἐδώκασιν πρὸς τὴν οὐσίαν, τὴν εἶχεν,
"καὶ μετὰ ταῦτα ἔκλεξαν ἀφότεροι οἱ πάντες (p. 99)

4256 τὸ κ. σου δέομαι 58 σιωμπ. 66 δύνομεν—δύναμαι
73 χαρήσει 80 ἀφώτερος

γονικό μας 64 ἠμένομε 65 ὀπόνε γονικό σου 66 τὸ δ. αποκριθὴ
67 σὲ om. 69 απὸ εμένα ἰμπορὶς—πράμα 70 μόνο καὶ τοῦτο που ημπορὸ
λ. τὴν β. σου 72 οὐτε ἀπο πάπου εδικό μου 73 νάντον 74 τον τ. τὸν
κερδύσασι 76 σὺνδρόφη 78 ἀλήλος τόνε μυρ. ος ψύφος εἰς το ρήγη (!)
79 ὀπούχε 80 ἐγλέξασι

Η "ὡς ἄνθρωπον τιμιώτερον καὶ φρονιμώτερόν τους,
"κ' ἐποῖκαν τὸν πατέρα μου ὡς ἀρχηγὸν εἰς ὅλους.
"Μὲ συμφωνίες, στοιχήματα τὰ ἐβάλασιν ἐγγράφως
"νὰ μὴ ἔχῃ δύναμιν καμμίαν νὰ κρένῃ μοναχός του,
4285 "οὔτε νὰ ποιήσῃ τίποτε πρᾶγμα γὰρ εἰς τὸν κόσμον
(2960) "ἄνευ βουλῆς καὶ θέλημα ὁλῶν του τῶν συντρόφων.
"Λοιπόν, ἀφέντη βασιλέα, ἐγὼ ἐξουσίαν οὐκ ἔχω
"νὰ δώσω πρᾶγμα τίποτε ἀπὸ τὸν τόπον ποῦ ἔχω
"διατὶ τὸν ἐκερδίσασιν μὲ τὸ σπαθὶ οἱ γονεῖς μας
90 "πρὸς τὰ συνήθεια ποῦ ἔχομεν, τὰ ἐποίησαν ἀμφοτέρως.
"'Αλλά, ὡς ἔνι τὸ σύνηθες ὅπου ἔχουν οἱ στρατιῶτες,
"τὸν πιάσουσιν εἰς πόλεμον καὶ φυλακέψουνέ τον,
"μὲ ὑπέρπυρα καὶ χρήματα ἐξαγοράζουνέ τον.
"'Ας τὸ διακρίνῃ, ἀφέντη μου, τῆς βασιλείας τὸ κράτος, f. 116r
95 "πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ καθενὸς ὅπου εἴμεθεν ἐνταῦτα
"νὰ δώσῃ <νὰ> ἐξαγοραστῇ, νὰ ἔβγῃ ἐκ τὴν φυλακήν
σου.
"Κι ἂν θέλῃ ἐτοῦτο, δέσποτα, τῆς βασιλείας τὸ κράτος,
"νὰ βιαστοῦμε ὁ κατὰ εἷς τὸ δύνεται καὶ σώνει,
"νὰ δώσῃ κ' ἐξαγοραστῇ, νὰ ἔβγῃ ἐκ τὴν φυλακήν σου·
4300 "εἴτε σὲ φαίνῃ, ἀφέντη μου, νὰ μὴ [μᾶς] τὸ ποιήσῃς
οὕτως,
"ἐδῶ μᾶς ἔχεις 's φυλακὴν καὶ ποίησον ὡς κελεύεις."
'Ακούσων ταῦτα ὁ βασιλέας μεγάλως ἐθυμώθη
καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπα μετὰ θυμοῦ μεγάλου·
"Πρίγκιπα, φαίνεται καλὰ ὅτι Φράγκος ὑπάρχεις,
5 "διατὶ ἔχεις τὴν ἀλαζονείαν, ὡς τὸ ἔχουσιν οἱ Φράγκοι·
(2980) "ἐπεὶ τοὺς Φράγκους πάντοτε ἡ ἀλαζονεία τοὺς χάνει
"καὶ φέρνει τους 's ἀπώλειαν ἀπὸ τοὺς λογισμούς τους,
"ὡσὰν σὲ ἤφερεν κ' ἐσὲν ἐνταῦτα ἡ ἀλαζονεία σου,
"καὶ ἦλθες εἰς τὰς χεῖρας μου ἐδῶ εἰς τὴν φυλακήν μου.
10 "Καὶ λέγεις καὶ λογίζεσαι ἐκ τὴν ἀλαζονείαν σου

4294, 97 τὸ κράτος τῆς βασ. 4301, 7 's] εἰς

Cod. T 4282 ὡς] ἠς 84 καμιά—να κρίνη f. 69v 85 νὰ om.—πράμα—τὸν γκῶσμον 87 ξουσία 88 πράμα τίποτες—πόχω 89 ἡ γονί μας 90 πόχομε 91 αλὰ ας ένε—ὀπόχουν 92 ὁποῦ πιαστουν ἠς πολ.—

P "ὡς ἄνθρωπον τιμιώτερον καὶ φρονιμώτερόν τους
"κ' ἔποικαν τὸν πατέρα μου ὡς ἀρχηγὸν εἰς ὅλους.
"Μὲ συμφωνίες, στοιχήματα τὰ ἐβάλασιν ἐγράφως f. 172v II
"νὰ μὴ ἔχῃ δύναμιν καμμίαν νὰ κρένῃ μοναξός του,
"οὔτε νὰ κάμνῃ τίποτε πρᾶγμα γὰρ εἰς τὸν κόσμον
"ἄνευ βουλῆς καὶ θέλημαν ὅλων του τῶν συντρόφων.
"Λοιπόν, ἀφέντη βασιλεῦ, ἐγὼ ἐξουσίαν οὐκ ἔχω
"νὰ δώσω πρᾶμα τίποτε ἐκ τὸν τόπον ὅπου ἔχω,
"διοῦ τὸν ἐκερδέσασι μὲ τὸ σπαθὶ οἱ γονοί μας
"πρὸς τὰ συνήθεια, τὰ ἔχομεν, τὰ ἐποῖκαν ἀμφοτέρως.
"Ἀλλὰ ὡς ἕν' συνήθειον, τὸ ἔχουν οἱ στρατιῶται,
"τὸν πιάσουσιν εἰς πόλεμον καὶ φυλακίσουσίν τον, (p. 100)
"μὲ πέρπυρα καὶ χρήματα ἐξαγοράζουσίν τον.
"Ας τὸ διακρίνῃ, ἀφέντη μου, τὸ κράτος τῆς βασιλείας
σου,
"πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ καθενὸς ὅπου εἶμεθεν ἐνταῦτα
"νὰ δώσῃ νὰ ἐξαγοραστῇ, 'κ τὴν φυλακὴν νὰ ἔβγῃ.
"Κι ἂν θέλῃς τοῦτο, δέσποτα, | ἅγιε βασιλέα, f. 173r I
"νὰ βιαστοῦμε ὁ κάθε εἷς τὸ δύναται καὶ σώζει·

"εἴ τα κι οὐδὲν σὲ φαίνεται τοῦτο διὰ νὰ ποίσῃς,
"ἐδῶ μᾶς ἔχεις 's φυλακὴν καὶ ποῖσε ὡς κελεύεις."
Ἠκούσας ταῦτα ὁ βασιλεὺς μεγάλως ἐθυμώθην
καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπαν μετὰ θυμὸν μεγάλον·
"Πρίγκιπα, φαίνεται καλὰ ὅτι Φράγκος ὑπάρχεις,
"ἐπεὶ ἔχεις τὴν ἀλαζονείαν, ὡς τὴν ἔχουν οἱ Φράγκοι·
"διὸ τοὺς Φράγκους πάντοτε ἡ ἀλαζονεία τοὺς χάνει
"καὶ φέρνει τους 's ἀπώλειαν ἀπὲ τὸν λογισμόν τους,
"ὡσὰν κ' ἐσέναν ἤφερεν ἐδῶ ἡ ἀλαζονεία σου
"καὶ ἦλθες εἰς τὰς χεῖρας μου ἐδῶ εἰς τὴν φυλακήν μου.

4281 *φρον. καὶ τιμιώτερόν τους* 89 *ἡ γονή μας* 96 *ἐκ τὴν*
4301 *εἰς φυλ.* 5 *ὡς τὼ αϊχουσὶω* 8 *ἐδὼ εἰς ἀλαζ.*

τον] τούς 93 *πέρπυρα—τον] τους* 94 *ὁς τὸ* 95 *ἡμεστε* 96 *<νὰ>* om. *—ναυγί* 97 *τὸ κρ. τῆς β. σου* 98 *κάθε ἠς* 99 *ναυγί* 4300 *φανή—να μι πηήσης οὔτος* 2 *βασιλεύς* 5 *οστόχουσιν* 6 *τοὺς κάμνη*

Η "νὰ ἔβγῃς ἀπὸ τὰς χεῖρας μου κι ἀπὸ τὴν φυλακήν μου.
"Διοῦ σὲ ὀμνύω, ὡς βασιλεύς, καὶ κράτει το εἰς ἀλήθειαν,
"ὅτι ποτέ σου ἀπ' ἐδῶ νὰ μὴ ἔβγῃς διὰ δηνάρια,
"νὰ πουληθῇς διὰ χρήματα, νὰ ἐξέβῃς διὰ λογάριν."
4315 Ὥρισε εὐθέως ὁ βασιλέας κι ἁρπάξαν τον ἀπέκει, f. 116v
ἐκεῖ τὸν ἐδιαβάσασιν στὴν φυλακὴν ὅπου ἦτον,
καθὼς ἀκοῦστε τὰ λαλῶ καὶ τὰ σᾶς ἀφηγοῦμαι.
Τὸ ἀκούσει γὰρ τὸν βασιλέαν ὅσοι ἔστηκαν ὀμπρός του
οἱ Βάραγγοι γὰρ κ' οἱ Ρωμαῖοι, ὅπου τὸν ἐφυλάγαν,
20 ἁρπάξασιν τὸν πρίγκιπα ὡσὰν μὲ ἀλαζονείαν
κ' ἐκεῖ τὸν ἐδιαβάσασιν στὴν φυλακὴν ὅπου ἦτον.
Τρεῖς χρόνους ἔποικεν ἐκεῖ μὲ ὅλους τοὺς ἐδικούς του
βιαζόμενος ν' ἀγοραστῇ μὲ χρήματα ὑπερπύρων.
Κι ἀφῶν εἶδεν κ' ἐγνώρισεν ἐκεῖνος κ' οἱ ἐδικοί του
25 ὅτι ποτὲ διὰ ὑπέρπυρα, οὔτε γὰρ διὰ λογάριν
(3000) οὐδὲν τὸν ἐλευτέρωναν νὰ ἐβγῇ 'κ τὴν φυλακήν του,
μὲ τὴν βουλὴν καὶ θέλημα τοῦ ἀφέντου [τῆς] Καρυταίνου
καὶ τῶν ἀλλῶν φλαμουραρίων, ἐσυμβιβάστην οὕτως·
νὰ δώσῃ γὰρ τοῦ βασιλέως διὰ τὴν ἐλευτερίαν τους,
30 τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας καὶ τῆς μεγάλης Μαΐνης,
τὸ τρίτον κι ὁμορφότερον τοῦ Μυζηθρᾶ τὸ κάστρον,
εἰς τρόπον γὰρ καὶ συμφωνίαν νὰ ἔβγῃ μὲ τὸν λαόν του,
μὲ ὅσους κι ἂν ἦσαν μετ' αὐτόν, μικροὺς τε καὶ μεγάλους.
Κι ὅσον ἀπεκατέ|στησαν τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες, f. 117r
35 ἐγράφως τὲς ἐποίκασιν κι ὠμόσασιν εἰς αὗτες.
Ὁ βασιλεὺς εἶχεν υἱὸν μειράκιον νὰ βαφτίσῃ·
τὸν πρίγκιπαν ἐζήτησε κ' ἐποῖκαν συντεκνίαν.
Στὲς συμφωνίες ὅπου ἔποικαν ἦτον κ' ἐτοῦτο μέσα·
ποτὲ μάχην νὰ μὴ ἔχουσιν, ἀγάπην νὰ κρατοῦσιν·
40 κι ἂν ἔλθῃ ἐνάντιον τίποτε τινὸς ἀπὸ τοὺς δύο,
νὰ τὸν μαδίζῃ γὰρ τινὰς καὶ μάχην νὰ τοῦ κάμνῃ,

4317 ἀκούσετε λαλῶ 21 εἰς φυλ. 26 ἐκ 32 εὔγη
38 ἔπηκεν 40 τιπ. ἐνάντιον

Cod. T 4311 εκ τὰς χ. 12 μνόγω—κράτιε 13 δια χρίματα νὰ μν εύγης f. 70r 14 δια φλουριά νὰ ξέβρις διὰ λογάρι 15 εὐθὴς ο βασιλεὺς 17 καθὼς ἀκούσετε λαλῶ 18 τὸ ἀ. γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέος εκίνη 19 ει βάραγι 21 ὀπουτον 23 μὲ χριτα ἤπερ. 25 οὔτε διὰ λογάρια 26 ελευθέρονε να

P

"Κ' ἐγὼ σὲ ὀμνύω ὡς βασιλεύς, κράτει το εἰς ἀλήθεια,
"ὅτι ποτέ σου μὴ ἐβγῇς ἐδῶθεν διὰ δηνέρια,
"νὰ πουληθῇς διὰ χρήματα, νὰ ἐβγῇς διὰ λογάριν."
"Ωρισε εὐτὺς ὁ βασιλεὺς κι ἁρπάξα τον ἐκεῖθεν,
ἐκεῖ τὸν ἐδιαβάσασιν στὴν φυλα|κὴν ὅπου ἦτον. f. 173r 11

Τὸ ἀκούσουσιν τὸν βασιλεῦ ὅσοι ἔστεκαν ὀμπρός του,
οἱ Φράγκοι γὰρ καὶ οἱ Ρωμαῖοι ὅπου τὸν ἐφυλάγαν,
ἁρπάξασιν τὸν πρίγκιπαν ὡσὰν μὲ ἀλαζονείαν.

Τρεῖς χρόνους ἔποικεν ἐκεῖ μὲ ὅλους τοὺς ἐδικούς του
βιαζόμενος νὰ ἀγοραστῇ μ' ὑπέρπυρα καὶ λογάριν.
'Αφῶν εἶδεν κ' ἐγνώρισεν αὐτὸς κ' οἱ ἐδικοί του
ὅτι ποτὲ διὰ ὑπέρπυρα οὔτε διὰ λογάριν
οὐδὲν τοὺς δίδει ἐλευτερίαν 'κ τὴν φυλακὴν νὰ ἔβγουν,
μὲ τὴν βουλὴν καὶ θέλημα ἀφέντου Καρυταίνου
καὶ τῶν ἄλλων φλαμουριαρίων, ἐσυμβιβάστην οὕτως·
νὰ δώσουσιν τοῦ βασιλέως διὰ τὴν ἐλευτερίαν τους
τὸ κάστρο τῆς Μονοβασίας καὶ τῆς παλαιᾶς Μάνης,
τὸ τρίτον κ' ἐμορφότερον τοῦ Μεζηθρᾶ τὸ κάστρο
μὲ τρόπον καὶ μὲ συμφωνίαν νὰ ἐβγῇ μὲ τὸν λαόν του,
μὲ ὅ|σους ἦσαν μετ' αὐτόν, μικρούς τε καὶ μεγάλους. f. 173v 1 (p. 10
Κι ὅσον ἀπεκατέστησαν τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες,
ἐγράφως τὲς ἐποίκασιν κι ὠμόσασιν ὡσαύτως.
'Ο βασιλεὺς εἶχεν υἱὸν μειράκιον νὰ βαφτίσῃ·
τὸν πρίγκιπαν ἐζήτησεν κ' ἐποῖκαν συντεκνίαν.
Στὲς συμφωνίες τὲς ἔποικαν ἦτον κ' ἐτοῦτο μέσα·
ποτὲ μάχην νὰ μὴ ἔχουσιν, ἀγάπην νὰ κρατοῦσιν·
κι ἂν ἔλθῃ τίποτε ἐναντίον τινὸς ἀπὲ τοὺς δύο,
νὰ τὸν μαδίζῃ γὰρ τινὰς καὶ μάχην νὰ τοῦ κάμνῃ,

4318 ὀμπρ°σθου 25 οὔτε πωταί 26 ἐκ τ\ω 32 μὲ οὔτον τρόπ. καὶ σ. 38 μέγα

βρι εκ τὴ φ. του 27 ταὐθέντη 28 φλαμουριαρὸν εσυνὴβάστη 29 τους] του 30 μάνης 31 καὶ μορφ. τοῦ μεζηθρα 32 ναυγι 33 καὶ ὅσι 35 επήσασι 36 μεικράκηον 37 καὶ πηκαὶ 38 ὀπόποικαι 39 νὰ om. 40 εναντηὸ 41 ναν του f. 70v

Η *νὰ τοῦ βοηθᾷ ὁ ἕτερος μὲ ὅλην του τὴν οὐσίαν.*
Κι ἀφότου ἀπεκατέστησαν ἐτοῦτα ὅπου σᾶς λέγω,
τὸν ἀφέντη [τῆς] Καρύταινας ἐδιόρθωσαν ἀλλήλως
4345 *ὁ πρίγκιπας κ' οἱ ἕτεροι ὅπου ἦσαν μετ' ἐκεῖνον,*
(3020) *νὰ ἀπέλθῃ γὰρ εἰς τὸν Μορέαν σωματικῶς ἀτός του,*
τὰ κάστρη ὅπου σᾶς γράφω ἐδῶ νὰ τὰ ἔχῃ παραδώσει
τοῦ βασιλέως παιδόπουλα ὅπου ἤφερεν μετ' αὐτον.
Ἐτοῦτες γὰρ τὲς συμφωνίες ὅπου σᾶς ἀφηγοῦμαι
50 *ἐποίησε ἐτότε ὁ πρίγκιπας μὲ τὴν βουλὴν ὅπου εἶχεν,*
εἰς τέτοιον τρόπον καὶ σκοπὸν καὶ λογισμὸν τὸ ἐποῖκεν,
ὅτι μεθ' ὅτου θέλει ἐβγῇ ἐκεῖ ἐκ τὴν φυλακήν του,
ἤθελεν πράξει τίποτε μὲ τρόπον καὶ μὲ τέχνην,
τὰ κάστρη ἐκεῖνα ὅπου ἔδιδεν, πάλε νὰ τὰ κερδίσῃ·
55 *ἐπεὶ ἀφότου οὐκ ἴσχυσεν μὲ τίποτε ἄλλον τρόπον* f. 117ᵛ
νὰ ἐξέβῃ ἀπὸ τὴν φυλακὴν ἐκεῖνος κ' οἱ ἐδικοί του,
οἱ ὅρκοι ἐκεῖνοι ὅπου ἔποικαν στὴν φυλακὴν ὅπου ἦτον
τίποτε οὐδὲν τὸν ἔβλαβαν νὰ τὸν κρατοῦν διὰ ἀφιόρκον,
καθὼς τὸ ὁρίζει ἡ ἐκκλησία κ' οἱ φρόνιμοι τὸ λέγουν.
60 *Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ὁ ἐξάκουστος ἐκεῖνος,*
ἀπὸ τὴν Πόλη ἐξέβηκεν μὲ αὐτοὺς τοῦ βασιλέως,
ὅπου τοὺς ἀποστέλνασιν τὰ κάστρη νὰ παραλάβουν.
Ἐκ τὴν στερέαν ἀπήλθασιν ἀπὸ τὴν Ρωμανίαν,
ἐπέρασαν ἐκ τὴν Βλαχίαν καὶ ἦλθαν εἰς τὴν Θήβαν,
65 *κ' ηὗραν ἐκεῖ ὅτι εἶχε ἐλθεῖ ἐτότε ὁ Μέγας Κύρης*
(3040) *ἐκ τὸ ρηγᾶτο τῆς Φραγκίας—ὅπου τὸν εἶχεν στείλει,*
καθὼς τὸ ἀκούσετε ἐδῶ, ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος—
μὲ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀξίαν ποῦ τοῦ ἔδωκεν ὁ ῥῆγας
νὰ τὸν λαλοῦν καὶ λέγουσιν τῶν Ἀθηνῶν ὁ Δοῦκας.
70 *Κι ὡς εἶδεν [ὁ Δοῦκας] ὅτι ἦλθε ἐκεῖ ἐκεῖνος ὁ γαμπρός*
του
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ὅπου πολλὰ ἐπεθύμα,
χαρὰν μεγάλην ἔποικεν ὡς ἀδελφός του ποῦ ἦτον.

4358 εὗλαβαν 61 μὲ ἐκεινούς 68 ὅπου 72 ὅπου

Cod. T 4343 καὶ ἀφὸν 45 ὁποῦσαν μετὰ κιῶον 46 μωριά 48 ὁπούρθασιν 51 πὸ πήκε 52 θέλημα ευγὴ καὶ ἐκὶ ἐκ τη φ. 54 πάλη ναντα 56 νὰ ξέβη ἐκ—η δικοί 57 πόπισαν—ὅταν ἦτον 58 διαφίορκον 59 τὸ

P *νὰ τὸν βοηθᾷ ὁ ἕτερος μὲ ὅλην τὴν δύναμίν του.*
Κι ἀφότου ἐκατέστησαν ἐτοῦτα ὅπου σὲ λέγω,
τὸν ἀφέντη τῆς Καρύταινας ἐδιόρθωσαν ἀλλήλως
ὁ πρίγκιπας κ' οἱ ἕτεροι ὅπου ἦσαν μετ' ἐκεῖνον,
τοῦ νὰ ἀπέλθῃ στὸν Μορέαν σωματικῶς ἀτός του,
τὰ κάστρη ὅπου σᾶς γράφω ἐδῶ νὰ | τὰ ἔχῃ παραδώσει f. 173ᵛ II
τοῦ βασιλέως παιδόπουλου, τὸ ἔφερνεν μετ' αὐτον.
Ἐτοῦτες δὲ τὲς συμφωνίες ὅπου σᾶς ἀφηγοῦμαι
ἐποίησεν ὁ πρίγκιπας μὲ τὴν βουλήν, τὴν εἶχεν,
εἰς τοιοῦτον τρόπον καὶ σκοπὸν καὶ λογισμὸν τὸ ἐποῖκεν,
ὅτι ἀφῶν θέλει ἐβγῆ 'κ τὴν φυλακὴν ποῦ ἦτον,
ἤθελε πράξει τίποτε μὲ τρόπον καὶ μὲ τέχνην,
τὰ κάστρη αὐτά, τὰ ἔδιδε, πάλιν νὰ τὰ κερδίσῃ·
ἀφῶν οὐδὲν ἐμπόρεσεν μὲ τίποτε ἄλλον τρόπον (p. 102)
νὰ ἐξεβῇ 'κ τὴν φυλακὴν αὐτὸς κ' οἱ ἐδικοί του,
τοὺς ὅρκους ὅπου ἔποικεν στὴν φυλακὴν ὅπου ἦτον,
τίποτε δὲν τὸν ἔβλαβαν νὰ τὸν κρατοῦσι φιόρκον,
ὡσὰν τὸ ὁρίζει ἡ ἐκκλησία κ' οἱ φρόνιμοι τὸ λέγουν.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ὁ ἐξάκουστος ἐκεῖνος,
ἀπὲ τὴν Πόλη ἐξέβηκεν | μὲ αὐτοὺς τοῦ βασιλέως f. 174ʳ I
ὅπου τοὺς ἀποστέλνασιν τὰ κάστρη νὰ τοὺς δώσουν.
Ἐκ τὴν στερέαν ἤλθασιν, τὴν Ρωμανίαν περνοῦσιν,
ἐσώσασιν εἰς τὴν Βλαχίαν κ' ἐσῶσαν εἰς τὴν Θήβαν
καὶ ηὗραν ὅπου εἶχε ἐλθεῖ ἐτότε ὁ Μέγας Κύρης
ἀπὲ τὸν ρῆγαν Φράντσας τε—ὅπου τὸν εἶχεν στείλει,
καθὼς τὸ ἠκούσετε ἐδῶ, ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος—
μετὰ ἀξίαν καὶ τιμήν, τὴν τοῦ ἔδωκεν ὁ ρῆγας,
νὰ τὸν λαλοῦν καὶ λέγουσιν τῶν Ἀθηνῶν ὁ Δοῦκας.
Ὡς <τὸν> εἶδε ὅτι ἔσωσεν ὁ Δοῦκας τὸν γαμπρόν του,
τὸν ἀφέντη τῆς Καρύταινας ὅπου πολλὰ ἐπεθύμα,
χαρὰν μεγάλην ἔποικεν ὡς ἀδελφὸς ὅπου ἦτον.

4343 ἀμφότου 45 πρήγηπας 51 ἡ τιούτον 52, 56 ἐκ τὼ
58 τὸν] τὸ 61 ἐξέβηκαν 66 φράντζα ται 70 ὁ εἶδεν ὅτι

ρήξῃ 60 ὁ ξακουστός 61 με κιῶους 62 τὰ κάστρη παραλάβου 63 εκ τὴς στερέας 64 ἤλθανε 65 ἐκη ἤβραν οτὴ 67 ακούσατε—πριῶγκιπας γουλ. 70 γαβρος 71 πεθημα f. 71ʳ 72 του om.—ὁπουτον

Η Κι ἀφότου τὸν ἐρώτησε κ' ἐπληροφόρησέ τον
τὸ πῶς ἐσυμβιβάστηκεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
νὰ ἐξέβῃ ἀπὸ τὴν | φυλακὴν τοῦ βασιλέως, νὰ δώσῃ f. 118r
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας καὶ τῆς μεγάλης Μάϊνης,
ὡσαύτως καὶ τοῦ Μηζηθρᾶ νὰ τὰ ἔχῃ ὁ βασιλέας,
μεγάλως τὸ ἐβλαστήμησεν, εἰς σφόδρα τὸ ἐλυπήθη.
Στριγγὴν φωνὴν ἐλάλησεν καὶ φανερὰ τὸν εἶπεν,
ὅτι διὰ τρόπον τίποτε ἐτοῦτο οὐδὲν τοῦ ἀρέσει,
νὰ παραλάβῃ ὁ βασιλέας ἐκεῖνα τὰ τρία κάστρη·
διατὶ εἶχεν γὰρ ὁ βασιλέας τότε μεγάλον κράτος
καὶ τῆς θαλάσσης καὶ στερέας εἶχεν στείλει φουσσᾶτα
κ' ἐβγάλει μας ἐκ τὸν Μορέαν κ' ἐπάρει τον ἐκεῖνος.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἐστάθη μὲ τὸν Δοῦκαν·
(3060) μίαν ἑβδομάδα ἔποικαν ἐκεῖσε εἰς τὴν Θήβαν
ὅπου ἐπαραδιαβάζασιν, χαρὰν μεγάλην εἶχαν
ὡς ἄνθρωποι ὅπου εἴχασιν ἐπιθυμίαν μεγάλην
νὰ ἰδῇ ὁ εἷς τὸν ἕτερον καὶ νὰ χαροῦν ἀλλήλως·
καὶ μετὰ ταῦτα ἐμίσσεψαν ἀμφότεροι οἱ δύο.
Ἀπὸ τὴν Κόρινθον ἐπέρασαν καὶ ἦλθαν εἰς τὸ Νίκλι·
ἐκεῖ ηὗραν τὴν πριγκίπισσαν μὲ τὲς κυρᾶδες ὅλες
ὅλης τῆς Πελοπόνεσσος, τὸν λέγουσιν Μορέαν,
ὅπου εἶχαν ποιήσει σώρεψιν νὰ ἐπάρουν τὴν βουλήν τους
διὰ τὰ μαντᾶτα ὅπου ἤκουσαν τῶν τρίων κάστρων
ἐκείνων,
ὅπου ἔδιδεν ὁ πρίγκιπας τοῦ βασιλέως ἐτότε f. 118v
διὰ νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὴν φυλακὴν ἐκεῖνος κι ὁ λαός του,
οἱ ἅπαντες ὅλοι τοῦ Μορέως, οἱ φλαμουριάροι ὅλοι
κ' οἱ καβαλλάροι μετ' αὐτοὺς <ποῦ> ἦσαν ἐκεῖ στὴν
Πόλιν.
Διὰ τοῦτο ἦσαν οἱ ἀρχόντισσες ἐκείνων οἱ γυναῖκες
ἐκεῖ μὲ τὴν πριγκίπισσαν στὸ κάστρο τοῦ Ἀμυκλίου

4382 ἐτότε 96 ἐτότε τοῦ βασ.

Cod. T 4373 καὶ ἀφόντου τὸν ερότηξε καὶ πληροφορεσέ τον 74 εσυνηβάστηκε—γουλ. 75 εκ τὴ φ. 76 μάνης 77 τοῦ μυζηθρός—τάχη 78 εβλασφήμυσε μεγάλος τὸ ἐλ. 79 στρίγκι 80 ἐτοῦζο 81 βασιλεύς 82 εἶχε τότε ὁ βασιλεὺς ετότε μέγα κράτος 83 καὶ τῆς θαλάσος—θέλη στήλη φ.

P Κι ἀφόντου τὸν ἐρώτησεν καὶ ἐπληροφορέθη
τὸ πῶς ἐσυμβιβάστηκεν ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος
νὰ ἐξεβῇ ἐκ τὴν φυλακὴν τοῦ βασιλέως, νὰ δώσῃ
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας καὶ τῆς | μεγάλης Μάνης, f. 174r 11
ὡσαύτως καὶ τὸν Μεζηθρᾶν νὰ τὰ ἔχῃ ὁ βασιλέας·
καὶ οὗτος, ὡς τὸ ἤκουσεν, μεγάλως τὸ ἐλυπήθη.
Καὶ οὕτως τὸν ἐλάλησεν καὶ φανερὰ τὸν εἶπεν,
ὅτι διὰ τρόπον τίποτεν τοῦτο οὐδὲν τοῦ ἀρέσει,
νὰ παραλάβῃ ὁ βασιλεὺς αὐτὰ <τὰ> τρία κάστρη·
τὸ ὅτι εἶχε ὁ βασιλεὺς ἐτότε μέγαν κράτος
καὶ τῆς θαλάσσης καὶ στερέας φουσσᾶτα διὰ νὰ στείλῃ
κ' ἐβγάλῃ μας ἐκ τὸν Μορέαν, αὐτὸς νὰ τὸν ἐπάρῃ.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἐστάθη μὲ τὸν Δοῦκαν·
μιὰν ἑβδομάδαν ἔποικαν ἐκεῖσε εἰς τὴν Θήβαν
καὶ ἐπαραδιάβαζαν, χαρὲς μεγάλες εἶχαν
ὡς ἄνθρωποι ὅπου εἴχασιν ἐπεθυμίαν μεγάλην
νὰ ἰδῇ ὁ εἷς τὸν ἕτερον καὶ νὰ χαροῦν ἀλλήλως.
Μετὰ ταῦτα ἐδιέβησαν ἀμφότεροι οἱ δύο.
Ἐκ τὴν Κόρινθον ἐπέρασαν καὶ ἦλθον εἰς τὸ Νίκλιν·
ἐκεῖ ηὗραν τὴν πριγκίπισσαν μὲ ὅλες τὲς κυρᾶδες
ὅλης τῆς Πελοπόννησος, τὸν λέγουσιν Μορέαν, f. 174v 1
ὅπου εἶχαν ποίσει σύναξιν νὰ ἐπάρουν τὴν βουλήν τους
εἰς τὰ μαντᾶτα, τὰ ἤκουσαν τῶν τρίων κάστρων
ἐκείνων,
ὅπου ἔδιδεν ὁ μπρίγκιπας τότε τοῦ βασιλέως,
νὰ ἐβγῇ ἐκ τὴν φυλακὴν αὐτὸς καὶ ὁ λαός του,
οἱ πάντες ὅλοι τοῦ Μορέως στὴν φυλακὴν ὅσοι ἦσαν.

Διοῦ ἦσαν οἱ ἀρχόντισσες ἐκεῖνες οἱ γυναῖκες (p. 103)
ἐκεῖ μὲ τὴν πριγκίπισσαν εἰς τοῦ Νικλίου τὸ κάστρον

4382 κράτον 83 δια να στή 90 ἐδιέμβησαν 92 τὴν μπρηγγήπισαν— ὅλλαις 94 πήσω 98 ὅσοι στὴν φ. ἦσαν

84 καὶ πάρι 87 παραδιαβ. 91 τὴν γκόρινθο περνοὼ 93 ὅλου τοῦ πελοπόνησος τὸν 94 σὸρθησι νὰ πάρουν 95 που 96 ὀπόδηδε ὁ πρίντζηπας τότε του β. 97 δια ναυγὴ ἐκ τὴ 99 om. ποῦ f. 71v 4401 ταηκλίου

Η κ' ἐκάμνασιν τὸ παρλαμᾶ κ' ἐπαῖρναν τὴν βουλήν τους·
κι οὐκ εἴχασιν ἄλλους τινὲς ἄντρες ἐκεῖ μετ' αὗτες,
μόνον καὶ τὸν μισὶρ Λινὰρτ ὅπου ἦτον λογοθέτης
καὶ τὸν μισὶρ Πιέρη ντὲ Βὰς τὸν φρόνιμον ἐκεῖνον,
(3080) ὅπου ἦτο ὁ φρονιμώτατος ὅλου τοῦ Πριγκιπάτου.
Αὐτεῖνοι οἱ δύο εὑρέθησαν στὸ παρλαμᾶ ἐκεῖνο.
Κι ἀφότου ἀπεσώσασιν ἐκεῖνοι οἱ δύο ἀφέντες,
ὁ δοῦκας γὰρ τῶν Ἀθηνῶν κι ὁ ἀφέντης [τῆς] Καρυταίνου,
ἐκεῖ στὴν χώραν τοῦ Νικλίου εὐθέως ἐκατουνέψαν
κι ἀπαύτου ὁλόρθα ἐδιάβησαν νὰ ἰδοῦσιν τὲς κυρᾶδες
ποῦ ἦσαν μὲ τὴν πριγκίπισσαν ὅλες εἰς τὸ παλάτι.
Τὸ ἰδεῖ τους ἡ πριγκίπισσα γλυκέα τοὺς χαιρετίζει·
ἄρξετον τοῦ νὰ ἐρωτᾷ τοῦ ἀφέντη Καρυταίνου
τὸ πῶς ἦτον ὁ πρίγκιπας μετὰ τοὺς ἐδικούς του
στὴν φυλακὴν γὰρ τῆς | Πολέου, τὴν πρᾶξιν ὅπου ἐποιῆσαν f. 119r
νὰ ἐβγοῦσιν ἐκ τὴν φυλακήν, νὰ ἐλθοῦν στὰ ἐδικά τους.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἄρξετον νὰ ἀφηγᾶται
τὸ πῶς ἐβιάστη ὁ πρίγκιπας κι ὅλοι του οἱ φλαμουριάροι
νὰ ἐξέβουν ἐκ τὴν φυλακὴν νὰ δώσουσιν λογάριν·
κι ὁ βασιλέας τοὺς ὤμοσεν ἀπάνω εἰς τὴν ψυχήν του·
ποτὲ νὰ μὴ ἔβγουν ἀπ' ἐκεῖ διὰ δῶρα λογαρίου.
Κ' ἐκεῖνοι βιαζόμενοι νὰ ἔβγουν 'κ τὴν φυλακήν του
ἰσιάστησαν καὶ δίδουν του τὰ τρία κάστρη καὶ μόνον,
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας καὶ τῆς μεγάλης Μάϊνης,
(3100) ὡσαύτως καὶ τοῦ Μυζηθρᾶ νὰ τὰ ἔχῃ ἐδικά του·
ἀγάπη ἐποίησαν δυνατὴν καὶ συντεκνίαν ὁμοίως,
μὲ ὅρκους ἀφιρώσασιν ποτὲ μάχην μὴ κάμουν.
Ἐνταῦτα ἀπεκρίθηκεν ἀτός του ὁ Μέγας Κύρης
καὶ λέγει τῆς πριγκίπισσας κι ὁλῶν τῶν ἀρχιερέων
ὅπου ἦσαν εἰς τὸ παρλαμᾶ ἐκεῖνο ὅπου σᾶς λέγω·
"Ἀλήθεια ἔνι, ὡς τὸ ἐξεύρουσιν μικροί τε καὶ μεγάλοι,
"τὸ πῶς ἐσκανταλίστηκα μὲ τὸν ἐμὸν ἀφέντην

4403 ἀνδρ.—μετ' αὗτους 5 π. γὰρ ντὲ βασ 14 τοῦ νὰ ἐρωτᾶν τὸν αὐθτ. τῆς καρ. 23 ἐκ 33 ἐσκανδ.

Cod. T 4402 πάρλαμα 4 μισέρ 5 μισὲρ περι γαρ ντὲ βας 6 om. ὁ 7 πάρλαμα 8 αυτὼη 12 μὲ τὴν] στὼ 13 γληκιά 14 τοῦ νὰ] διανα 16 στὴ φυλακὴ τῆς πόλεου 17 νὰ εὐγούνε ἐκ τὴ φ. νὰ ἔλθ. στὸ μορέα 18 om. ὁ 21 βασιλεὺς τοὺς ἔμοσε 23 βιαζ. δια νὰ ελευθεροθούσι

P καὶ λόγους ἐκατήφερναν κ' ἐπαίρνασιν βουλήν τους·
καὶ ἄντρες γὰρ οὐκ εἴχασιν νὰ εἶναι ἐκεῖ μετ' αὗτες,
μόνον καὶ τὸν μισὲρ Λινὰρτ ὅπου ἦτον λογοθέτης,
τὸν μισὲρ Πιέρον ντὲ Τεβᾶς τὸν φρόνιμον ἐκεῖνον,
ὅπου ἦτον φρονιμώτερος ὅλου τοῦ πριγκιπάτου·
αὐτοὶ οἱ δύο εὑρέθησαν εἰς τὴν βουλὴν ἐκείνην.
Ἀφότου ἀπεσώσασιν ἐκεῖνοι οἱ δύο ἀφέντες,
ὁ δοῦκας δὲ τῶν Ἀθηνῶν κι ἀφέντης Καρυταίνου,
ἐκεῖ στὴν χώραν | τοῦ Νικλίου ὁλόρθα ἀπεσῶσαν. f. 174ᵛ II
Ἀπαύτου ἐδιέβησαν νὰ ἰδοῦσιν τὲς κυρᾶδες
ποῦ ἦσαν μὲ τὴν πριγκίπισσαν ὅλες εἰς τὸ παλάτι.
Τὸ ἰδεῖν τους ἡ πριγκίπισσα γλυκέα τους χαιρετίζει
καὶ ἄρξετον νὰ ἐρωτᾷ τοῦ ἀφέντη Καρυταίνου
τὸ πῶς ἦτον ὁ πρίγκιπας μετὰ τοὺς ἐδικούς του
στὴν φυλακὴν τῆς Πόλεως καὶ τί πρᾶξιν ἐποῖκαν,
νὰ ἔβγουν ἐκ τὴν φυλακήν, νὰ ἔλθουν στὰ δικά τους.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἄρξετο νὰ τοὺς λέγῃ
πῶς ἐβιάστη ὁ πρίγκιπας καὶ οἱ φλαμουριάροι
νὰ ἔβγουν ἀπὲ τὴν φυλακὴν νὰ δώσουσιν λογάριν·
κι ὁ βασιλεὺς τοὺς ὤμοσεν ἀπάνω εἰς τὴν ψυχήν του·
ποτὲ μὴ ἐξέβουν ἀπὸ 'κεῖ διὰ δῶρα λογαρίου.
Κ' ἐκεῖνοι βιαζόμενοι 'κ τὴν φυλακὴν νὰ φύγουν
ἰσιάστησαν καὶ δίδουν τον τὰ τρία κάστρη μόνον,
τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας καὶ τῆς μεγάλης Μάνης,
ὡσαύτως καὶ τοῦ Μεζηθρᾶ νὰ ἔχῃ ἐδικά του· f. 175ʳ I
ἀγάπην ἐποιήσασιν καὶ συντεκνίαν ὁμοίως,
μὲ ὅρκον ἀφιρώσασιν μάχη ποτὲ μὴ ἔχουν.
Εἰς τοῦτο ἀπεκρίθηκεν αὐτὸς ὁ Μέγας Κύρης
καὶ εἶπεν τῆς πριγκίπισσας κι ὅσων ἐκεῖ ἦσαν·

"Ἀλήθεια ἔν' τὸ ξεύρουσιν μικροί τε καὶ μεγάλοι,
"τὸ πῶς ἐσκανταλίστηκα μὲ τὸν ἐμὸν ἀφέντην

4422 δια δορά λογάρνα 33 ἐσκανδ.

---

24 καὶ μωνου 25 μάνης 26 μυζηθρός—δηκά του 27 συντεκρία
28 μὴν γκάμου 29 μέγα f. 72ʳ 31 εἰς τὴ συντηχιὰ ἐκείνη 32 ἐνε—
ξεύρουσι—τε] γὰρ

Η "τὸν πρίγκιπα, διατὶ ἔλεγα μὲ ἄδικον μὲ ἐζήτει
4435 "ἄνθρωπος λίζιος νὰ γενῶ καὶ νὰ κρατῶ ἀπ' αὖτον
"τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντίαν ὅπου ἔχω ἰγονικόν μου. f. 119ᵛ
"Ἄρματα γὰρ ἐβάσταξα μὲ αὐτὸν νὰ πολεμήσω.
"Ἀλλὰ ὕστερον ἐγνώρισα ὅτι ἔσφαλα πρὸς αὖτον
"κ' ἐποίησα τὴν ἀνταμοιβὴν ὡς τὸ ὥρισεν ἀτός του.
40 "Ἐν τούτῳ ἂν τύχῃ νὰ θαρροῦν τινές, ὅτι κακεύω
"τοῦ ἀφέντου μου τοῦ πρίγκιπος διὰ ἐτοῦτο ὅπου σᾶς
λέγω—
"ἀλλὰ εἰς ἀλήθειαν τὸ λαλῶ, κρατεῖτε το ἀπὸ ἐμέναν·
"ὅτι ἂν ἐπάρῃ ὁ βασιλέας αὐτὰ τὰ τρία κάστρη,
"τοὺς ὅρκους ὅπου ὤμοσεν οὐδὲν τοὺς θέλει στέρξει·
45 "τόσα φουσσᾶτα καὶ λαὸν μᾶς θέλει ἐδῶ ἀποστείλει
(3120) "ὅπου μᾶς θέλουν ἀπ' ἐδῶ ἐβγάλει κι ἀκληρήσει.
"Λοιπὸν διὰ νὰ ἐγνωρίσετε τὴν πιστοσύνην ποῦ ἔχω,
"λέγω καὶ ἀφιρώνω το ἐτοῦτο νὰ ποιήσω·
"ἐγὼ νὰ ἐμπῶ εἰς φυλακήν, κι ὁ πρίγκιπας ἂς ἔβγῃ·
50 "εἴτε ἕνι διὰ ἐξαγόρασιν διὰ χρήματα ὑπερπύρων,
"νὰ βάλω ἐγὼ τὸν τόπον μου σημάδι διὰ δηνέρια
"κι ἂς πληρωθῇ ἡ ἐξαγόρασις τοῦ ἀφέντου μου τοῦ
λίζιου."

Ἐνταῦτα ἐσηκώθηκεν ὁ ἀφέντης [τῆς] Καρυταίνου
καὶ λέγει τῆς πριγκίπισσας ὀμπρὸς στὸν Μέγαν Κύρην·
55 "Κυρά μου, ἐτοῦτο ὅπου λαλεῖ ἐδῶ ὁ Μέγας Κύρης,
"ὅλα τὰ ἐλαλήσαμεν ἐκεῖ στὴν φυλακήν μας, f. 120ʳ
"τοὺς τρόπους καὶ τοὺς κίντυνους ὅπου ἠμποροῦν νὰ
ἔλθουν.
"Ἀλλὰ διατὶ εἴδαμε ἀφιρὸν τοῦ βασιλέως τὸ πεῖσμα,
"εἴπαμεν οὕτως ἐνομοῦ κ' ἐσυμβιβάσαμέ το·
60 "τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας, <τὸ> ἐξεύρουσιν οἱ πάντες,
"ὁ ἀφέντης μας ὁ πρίγκιπας τὸ ἐκέρδισεν ἀτός του·
"τὴν Μάϊνην καὶ τὸν Μυζηθρᾶ, ἐκεῖνος γὰρ τὰ ἐποιῆσεν,

4434 μὲ ἄ. γὰρ μὲ 35 ἄ. του λίζ. 37 κατ' αὐτοῦ ἐπολέμησα 42 κρατήτω ἀπὸ 47 ὅπου 52 λιζίου 57 κίνδ.—ὑποροῦν 62 τὴν μ. γὰρ καὶ

Cod. T 4434 διατή γὰρ ἔ.—με ζύτα 35 ἀνθ. του λήζυος 36 ἔχον 37 κατ αύτον νὰ πολαιμύσο 39 αντημιβή—τόρισε 40 οκαὶ κὰ κέβω 41 τοῦ πρίγκιπα—τοῦτο 42 ἀπομένα 43 βασιλεύς 44 ἐμοσε 45 ἀπεστι$^{\lambda}$ 47 νὰ γνορ.—οπου 49 ἐμπο 50 εἴτε ἑνε για ξαγώρασι

P "τὸν πρίγκιπα καὶ ἔλεγα μὲ ἄδικον μὲ ἐζήτα
"λίζιος του διὰ νὰ γενῶ καὶ νὰ κρατῶ ἀπ' αὐτον
"τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντίαν ποῦ ἔχω γονικόν μου,
"καὶ ἄρματα ἐβάσταζα καὶ ἐπολέμησά τον.
"Ἀλλὰ ὕστερον ἐγνώρισα ὅτι ἔσφαλα πρὸς αὐτον
"κ' ἔποικα τὴν ἀνταμοιβὴν ὡς τὸ ὥρισεν ἀτός του.
"Εἰς τοῦτο ἂν τύχῃ νὰ θαρροῦν τινὲς ὅτι κακεύω
"τοῦ ἀφέντου μου τοῦ πρίγκιπα δι' αὐτὸ ὅπου σᾶς
λέγω—
"ἀλλὰ εἰς ἀλήθειαν τὸ λαλῶ, κρατεῖτε ἀπὸ μένα·
"ὅτι ἂν ἐπάρῃ ὁ βασιλεὺς αὐτὰ <τὰ> τρία κάστρη, (p. 104)
"τοὺς ὅρκους ὅπου ὤμοσεν οὐδὲν τοὺς θέλει στέρ|ξει· f. 175r II
"τόσα φουσσᾶτα καὶ λαὸν ἐδῶ θέλει ἀποστείλει
"καὶ ἀπ' ἐδῶ μᾶς θέλουσιν διώξει κι ἀκληρήσει.
"Λοιπὸν νὰ ἐγνωρίσετε τὴν πίστην ὅπου ἔχω·
"λέγω καὶ ἀφιρώνω το ἐτοῦτο νὰ ποιήσω·
"ἐγὼ ἐμπῶ στὴν φυλακήν, κι ὁ πρίγκιπας νὰ ἔβγῃ·
"εἴτ' εἶναι διὰ χρήματα, διὰ χρείαν ὑπερπύρων,
"νὰ βάλω ἐγὼ τὸν τόπον μου σημάδι διὰ λογάριν
"κι ἂς πληρωθῇ ἡ ἀγορὰ τοῦ ἀφέντου μου τοῦ
λίζιου."
Ἐνταῦτα ἐσηκώθηκεν ὁ ἀφέντης [τῆς] Καρυταίνου
καὶ λέγει τῆς πριγκίπισσας ἐμπρὸς στὸν Μέγαν Κύρην·
"Κυρά μου, αὐτὸ ποῦ σὲ λαλεῖ ἐδῶ ὁ Μέγας Κύρης,
"ὅλα τὰ ἐσυντύχαμεν ἐκεῖ στὴν φυλακήν μας,
"τοὺς τρόπους καὶ τὰ κίντυνα τὰ ἠμποροῦν νὰ ἔλθουν.
"Ἀλλὰ εἴδαμε τόσα ἀφιρὸν τοῦ βασιλέως τὸ πεῖσμα,
"εἴπαμεν οὕτως ἐνομοῦ κ' ἐσυμβιβάσαμέν το·
"τὸ κάστρον τῆς Μονοβασίας, ἠξεύρουν το οἱ πάντες,
"ὁ ἀφέντη μας ὁ πρίγκιπας τὸ ἐκέρδισεν ἀτός του·
"τῆς Μάνης μὲ τὸν Μηζηθρᾶ ἔχτισέν τα ἐκεῖνος, f. 175v I

4437 ἐβάσθαξα 41 στου αὐθέντου 44 σθέρξη 47 πίσθιω
50 εἴτηναις δια 54 ἐπρός 55 ὅπον 56 ὅλλα 57 τὰ κιῶδιωα
τὰ ὑποροῦν 59 ἐσηνμβηβάσανμέν το

51 γιὰ διωέρια 52 ει ξαγόρ. ταυθέντι μου του λήζηου 53 ὁ om. 55 λαλῶ —μέγα 56 εσυντύχαμε στὴ φ. που μὰς ἤχαν 57 ποροιωὰ ἐλθου 58 ἀφυρον f. 72v 60 ἐξεύρουσί το ἡ π. 61 ὁ om.—τὸ κέρδεσε 62 τὴν μάνην καὶ τὸν μεσιθρὰ ἐκ. τὰ επίκε

Η "κ' ἤθελεν εἶσται ἁμαρτία, κατηγορία μεγάλη,
"ν' ἀπόθανεν εἰς φυλακὴν ἐκεῖνος κ' οἱ ἐδικοί του
4465 "διὰ κάστρη ὅπου ἔχτισεν κ' ἐκέρδισεν ἀτός του.
(3140) "Ἀλλ' ἂς ἔβγῃ 'κ τὸν πειρασμὸν τῆς φυλακῆς ὅπου ἔνι,
"καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Θεὸς τοῦ θέλει γὰρ βοηθήσει
"νὰ ἐπάρῃ γὰρ τὰ κάστρη του, νὰ τὰ ἔχῃ ὡς ἐδικά του.
"Ἐν τούτῳ λέγω πρὸς ἐσᾶς, κρατεῖτε το ἀπὸ ἐμέναν·
70 "ὅτι διὰ ἄνθρωπον τινὰν ὅπου ἔνι εἰς τὸν κόσμον,
"οὔτε διὰ λόγια κι ἀφορμήν, τὰ λέγει πᾶσα ἕνας,
"νὰ ἀφήκω τὸν ἀφέντη μου 's φυλακὴ νὰ ἀποθάνῃ.
"Τὸν ὁρισμὸν ὅπου ὥρισεν θέλω νὰ τὸν πληρώσω,
"νὰ δώσω γὰρ τὰ κάστρη του νὰ ἐβγῇ 'κ τὸ πιλατήριον,
75 "κι ἀφῶν ἐβγῇ 'κ τὴν φυλακήν, ὁ Θεὸς ἂς τοῦ βοηθήσῃ.
Κι ἀπαύτου ἐμετασύντυχεν ἀτός του ὁ Μέγας Κύρης f. 120ᵛ
τοῦ ἀφέντου τῆς Καρύταινας, οὕτως τοῦ ἀπεκρίθη·
"Μὰ τὸν Χριστόν, καλὲ ἀδελφέ, μὲ ἀλήθειαν σὲ τὸ λέγω,
"ἂν τὸ ἔμαθεν ὁ βασιλέας κι ἂν τὸ ἐπληροφορέθη,
80 "τὸ πῶς οὐδὲν τοῦ δίδομεν τὰ κάστρη ὅπου γυρεύει,
"οὐδὲν χρήζει τὸν πρίγκιπα μὲ τὸ ἄλας νὰ τὸν φάγῃ,
"ἀλλὰ νὰ ἐπάρῃ ὑπέρπυρα νὰ τὸν ἐλευτερώσῃ.
"Καὶ πάλιν λέγω πρὸς ἐσέν, καὶ κράτει το, ὡς τὸ θέλεις,
"ὅτι, ἂν ἐσκόπα ὁ πρίγκιπας τὸ τί ἠμπορεῖ νὰ ἔλθῃ,
85 "κάλλιον ἦτον νὰ ἀπόθανεν ἐκεῖνος μοναχός του
(3160) "παρὰ νὰ χάσουν οἱ λοιποὶ οἱ Φράγκοι τοῦ Μορέως
"τὰ ἰγονικὰ ποῦ ἐκέρδισαν μὲ κόπον οἱ γονεῖς τους,
"ὡσὰν τὸ ἔποικεν ὁ Χριστός, τὸν θάνατον ἐγεύτη
"διὰ νὰ λυτρώσῃ τὰς ψυχὰς τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων
90 "ἐκ τῆς αἰωνίου κολάσεως, ὅπου ὑπαγαίναν ὅλοι.
"Ἕνας κάλλιον ν' ἀπόθανε παρὰ χίλιοι διὰ ἐκεῖνον.
"Ἐγὼ ἐξεφορτώνομαι καὶ λέγω τὴν ἀλήθειαν,
"κ' ἐσύ, ἀδελφέ μου, ποῖσε το ἐκεῖνο ὅπου σὲ ὡρίσαν."

4466 ἐκ 72 's] εἰς τὴν 74 ἐκ τῶ 75 ἀπὸ τὴν φυλ. 76 ἐμετὰ ἐσύντυχεν 82 καὶ νὰ τὸν 84 ὑπορεῖ 85, 91 καλίον 86 οἱ δὲ λοιπ. 87 ὅπου 92 ἐγὼ γὰρ ἐξ.

Cod. T 4465 ὁπου κέρδησε καὶ ἔκτησε 66 ὁπονε 67 τάπτα—βονειθήση 68 εχεινος 69 κρατίτο απο 70 διάθρονπον—ενε 71 ουδε δειαλο γανα καὶ αφρὸν μεσϊ, perhaps διὰ λόγον καὶ ἀφορμές? 72 να φισω—εις φυλακεια ποθάνη 73 οπόρισες—πλειρόσω 74 ναυγη εκ 76 εμετεσύντιχε—

P "καὶ ἤθελεν εἶσται ἁμαρτία, κατηγορία μεγάλη,
"νὰ ἀπόθανεν εἰς φυλακὴν αὐτὸς κ' οἱ ἐδικοί <του>
"διὰ κάστρη, τὰ ἐκέρδισεν καὶ ἔχτισε ἐκεῖνος.
"Ἂς ἔβγῃ ἐκ τὴν φυλακήν, τὸν πειρασμόν, τὸν ἔχει,
"καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Θεὸς τοῦ θέλει βοηθήσει
"νὰ λάβῃ καὶ τὰ κάστρη του, νὰ ἔνι ἐδικά του.
"Ἐν τούτῳ λέγω πρὸς ἐσᾶς, κρατεῖτε ἀπὸ μένα·
"ὅτι διὰ ἄνθρωπον τινὰν ὅπου ἔναι εἰς τὸν κόσμον,
"οὐδὲ διὰ λόγους κι ἀφορμές, τὲς ἔχει πᾶσα ἕνας,
"κι ἀφήσω τὸν ἀφέντη μου στὴν φυλακὴν νὰ ἔναι·
"τὸν ὁρισμόν, τὸν ὥρισεν, θέλω νὰ τὸν πληρώσω,
"νὰ δώσω γὰρ τὰ κάστρη του 'κ τὸν πειρασμὸν νὰ ἔβγῃ."

Ἀπαύτου ἐμετασύντυχεν πάλιν ὁ Μέγας Κύρης
ἀφέντου τῆς Καρύταινας, οὕτως τοῦ ἀποκρίθη·
"Μὰ τὸν Χριστόν, καλὲ ἀδελφέ, ἀλήθειαν σὲ τὸ λέγω,
"ἂν τὅμαθεν ὁ βασιλεὺς νὰ τὸ ἐπληροφορέθη,
"τὸ πῶς οὐδὲν τὰ | δίδομε τὰ κάστρη, τὰ γυρεύει, f. 175ᵛ II
"οὐδὲν χρήζει τὸν πρίγκιπαν μὲ ἄλας νὰ τόνε φάγῃ,
"ἀλλὰ νὰ ἐπάρῃ ὑπέρπυρα καὶ νὰ τὸν λευτερώσῃ.
"Καὶ πάλιν λέγω πρὸς ἐσέν, καὶ κράτει το, ὡς θέλεις, (p. 105)
"ὅτι, ἂν ἐσκόπα ὁ πρίγκιπας τὸ τί ἠμπορεῖ νὰ ἔλθῃ,
"κάλλιον νὰ ἀπόθανεν ἐκεῖνος μοναξός του
"παροῦ νὰ χάσουν οἱ λοιποὶ οἱ Φράγκοι τοῦ Μορέως
"τὰ γονικά, τὰ ἐκέρδισαν μὲ κόπον οἱ γονεῖς τους,
"ὡσὰν ἐποῖσε ὁ Χριστός, τὸν θάνατον ἐγεύτη
"διὰ νὰ λυτρώσῃ τὰς ψυχὰς τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων
"ἐκ τὴν αἰώνιον κόλασιν, ποῦ ὑπάγαιναν οἱ πάντες.
"Κάλλιον εἶς νὰ ἀπόθανεν παροῦ χίλιοι δι' αὐτον.
"Ἐγὼ ἐξεφορτώνομαι καὶ λέγω τὴν ἀλήθειαν,
"κ' ἐσύ, ἀδελφέ μου, ποίησον ἐκεῖνο τὸ σὲ ὥρισαν."

4466 ὁσ εὔγι—τὸν πιασμὸν, cp. 74 71 λόγου 74 τὸ κάστρο του ἐκ τὸν π. 80 δίδομαι 84 ὁ πρήπας 87 τους] τοῦ

μεγακήρης 77 αὐθέντι 79 αν τὸ μοθε ο βασιλεὺς 80 γιρεύγι 81 om. 82 πάρη πέρπηρα καὶ να τὸν λευθ. 83 το ος θέλης 84 μπωρεὶν ανέλθη 85 κάλιο ήτων εναπόθανε, i.e. ἤτονε νὰ π. 86 να χολώ οσι ει δέ κειπει 87 κέρδισαν—ει γονεί f. 73ʳ 89 το γενοβ τον 92 εγὸ γὰρ ξεφορτ 93 που

Η Ἀφότου γὰρ ἐπλήρωσε τὸ παρλαμᾶν ἐκεῖνο,
4495 ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ποῦ ἐβάστα τὰ σημάδια...

4495 ὅπου See remarks on p. 320 regarding this lacuna

Cod. T 4494 αφοντου γὰρ ἐπλ. τὸν μπαρλαμαν 95 ποῦ βαστὰν τα σήμάδιαν Then follows by the same hand the remark: λήπη εκ ταθηβόλι ενα κατεβατον, i.e. λείπει ἐκ τ' ἀθιβόλι ἕνα κατεβατόν: 'one page of the story is

P Ἀφότου γὰρ ἐπλήρωσεν τὴν συντυχίαν ἐκεῖνος,
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ποῦ ἐβάστα τὰ σημάδια,
τὰ ἔδωκεν ὁ πρίγκιπας νὰ δώσῃ τῶν καστελλάνων,
ἀπὲ τὸ Νίκλι ἐκίνησεν καὶ εἶχε μετ' ἐκεῖνον
τοῦ βασιλέως τὸν ἄρχοντα, τὸν ἔστειλεν μετ' αὐτον · f. 176[1] I
τὰ κάστρη νὰ τοῦ δώσουσιν διὰ τὸν βασιλέαν·
ἐδιέβην εἰς τὸν Μιζηθρά, αὐτὸν ἐδῶκεν πρῶτον,
ἀπέκει τὴν Μονοβασίαν καὶ τρίτον δὲ τὴν Μάνην.
Καὶ ὅσον ἐπαρέδωκεν τὰ κάστρη ὅπου λέγω,
ἐπῆρε διὰ ὄψιδαν τοῦ βασιλέως νὰ δώσῃ
τὴν θυγατέρα ἐκεινοῦ τοῦ Μπάσαβα τοῦ ἀφέντου,
ὅπου ἦτον πρωτοστράτορας ὅλου τοῦ πριγκιπάτου,
(3180) μισὲρ Τζὰν τὸν ἐλέγασιν, ντὲ Νέουλη τὸ ἐπίκλη·
ὡσαύτως καὶ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Τσάδρου γὰρ ἐκείνου,
ποῦ ἦτον μέγας κοντόσταυλος τοῦ πριγκιπάτου ὅλου·
αὐτὲς τὲς δύο ἐδιάβαζαν ὀψίδες εἰς τὴν Πόλιν
κ' ἐξήβαλαν τὸν πρίγκιπα καὶ τοὺς καβαλλαρίους
καὶ ὅλους τοὺς φλαμουριαρίους, μικρούς τε καὶ μεγάλους,
καὶ ἤλθασιν εἰς τὸν Μορέαν μετὰ χαρὲς μεγάλες.
Ὡς ἦλθεν δὲ ὁ πρίγκιπας ἐτότε στὸν Μορέαν,
καλὰ τὸν ἀποδέχτησαν μικροί τε καὶ μεγά|λοι. f. 176[r] II
Ὡς εἶχεν γὰρ ἐπεθυμίαν νὰ ἰδῇ καὶ νὰ γυρέψῃ
τὰ κάστρη καὶ τὲς χῶρες του ὅπου πολλὰ ἐπεθύμα,
οὐδὲν ἠθέλησεν ποσῶς ἐκεῖσε νὰ ἀργήσῃ·
ἐπῆρε τοὺς καβαλλαρίους, ὅπου εἶχεν μετ' ἐκεῖνον,
κ' ὑπάγαινεν ἐβλέποντα τὰ κάστρη καὶ τὲς χῶρες
κι ὁλόρθα ἐδιάβηκεν στὴν Λακηδαιμονίαν.
Ὡσὰν ἠγάπα κ' ἤθελεν νὰ ἰδῇ τὸν Μορέαν,
οὐδὲν ὑπῆγεν μοναξὸς ὡσὰν φτωχὸς στρατιώτης,
ἀλλ' ἐδιέβη ὡς πρίγκιπας, καλὰ συντροφεμένος,
ἐκεῖ ὅπου τὸν ἀγαποῦν κ' ἐπεθυμούσασίν τον.
Ἄλλοι ἔτρεχαν ὑπάγαιναν ἐκεῖ εἰς τὴν συντροφίαν,
(3200) ἄλλοι ἐβαστοῦσαν ἄρματα, ἄλλοι χωρὶς ἀρμάτων.

4496 *τον ὅδωκεν* 4506 *αἴλαιγαν* 10 *ἐξήβαλεν* 11 *τοὺς*] *του*
14 *ἀπαδέκτησαν* 19 *εὐβλέποντα* 26 *χώρησ*

missing.' The copyist then leaves an open space of more than half a page. The vacant space is of the same length as in cod. H.

H

Καντακουζηνὸν ὅπου ἦτον κεφαλή τους· f. 121r
ἐγράψαν κι ἀφιρῶσαν τον κ' ἐπληροφόρεσάν τον
τὸ πῶς ἦλθεν ὁ πρίγκιπας μὲ ὅλα του τὰ φουσσᾶτα,
τὴν μάχην ἐπεχείρησεν κατὰ τοῦ βασιλέως.
Κ' ἐκεῖνος γὰρ τὸ ἐπίστεψεν καὶ ξύλον ἁρματώνει·
μαντατοφόρους ἔστειλεν κι ἀπῆλθαν εἰς τὴν Πόλιν,
ἐκεῖσε εἰς τὸν βασιλέαν κ' ἐπληροφόρησάν του
τὸ πῶς ὁ πρίγκιπας Μορέως, ἐκεῖνος ὁ Γυλιάμος,
ἐπάτησε τὸν ὅρκον του καὶ ἄρχισε τὴν μάχην
ἐκεῖ στὴν Λακοδαιμονίαν, μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅλα·
τοὺς τόπους γὰρ τοῦ βασιλέως ἄρχισε νὰ κουρσεύῃ.
(3220) Ἀκούσων γὰρ ὁ βασιλέας ὁ μέγας Παλαιολόγος,
ἐπίστεψεν τὰ σὲ λαλῶ, τὰ τοῦ εἶχεν μηνύσει
ἀπέκει ἐκ τὴν Μονοβασίαν ἡ κεφαλὴ ὅπου εἶχεν.
Μεγάλως τὸ ἐθαυμάστηκεν κ' ἐβάρυνέ το σφόδρα
τὸ πῶς οὕτως καταγουργὶς ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
ἐπάτησε τὸν ὅρκον του ὅπου εἶχασιν μετ' αὐτον·
τὴν μάχην ἄρχασε ζεστὴν ἐκεῖσε εἰς τὸν Μορέαν.
Ἐνταῦτα ἦλθεν στὴν Τουρκίαν κ' ἐρρόγεψε τοὺς Τούρκους·
χιλίους ἐρρόγεψε ἐκλεχτοὺς κι ἄλλους πεντεκοσίους,
καὶ ἦλθαν <κι ἀνατολικοὶ κἂν ἄλλες δύο χιλιάδες>.
Ἐξάδελφόν του ἐδιόρθωσεν καὶ κεφαλὴν τὸν θέτει f. 121v
ἀπάνω εἰς ὅλους ἐκεινοὺς ὅπου μὲ ἀκούεις καὶ λέγω,

4544 ἐκεῖσε εἰς τὴν λ. 47 εἶχασιν 49 ἐβάρ. τον 55 The words in < > are illegible and have been supplied by P.

Cod. T 4535 om. 38 ἐπεκύρησε 39 πίστευσε 41 ἐπλ|εσάν το 42 γουλιάμος 43 καὶ κίρισε τὴν μ. 44 εκεῖσε ηστὴ λακιδ.—ὅλλα 45 ἤρχισε 46 βασιλεύς 49 τὸ θαυμάστηκαὶ 50 τὸ πος ἐτζη ληπὸν

P Καὶ ὡς τοὺς εἶδαν οἱ Ρωμαῖοι, ποῦ ἦσαν τοῦ βασιλέως,
ἐκεῖθεν ἐκ τὸν Μηζηθρὰν ἀπάνω ἀπὲ τὸ κάστρο,
ἐλόγισαν, ἐσκόπησαν ὅτι μάχην γυρεύου
οἱ Φράγκοι γὰρ μετ' ἐκεινοὺς ἤγουν δὲ τοὺς Ρωμαίους.
Τῶν ἀρχηγῶν ἐμήνυσαν τοῦ Μιλιγγοῦ τοῦ | δρόγγου, f. 176v 1
συμβίβασιν ἐποίησαν καὶ ὅρκους ὑπωμόσαν
νὰ στέκουν διὰ τὸν βασιλέαν, νὰ ἀρνήσωνται τοὺς
Φράγκους. (p. 106)
Μαντατοφόρους ἔστειλαν εἰς τὴν Μονοβασίαν
εἰς κἄποιον Κατακουζηνὸν ὅπου ἦτον κεφαλή τους·
ἔγραψαν καὶ ἀφίρωσαν κ' ἐπληροφόρησάν τον
τὸ πῶς ἦλθε ὁ πρίγκιπας μὲ ὅλα τὰ φουσσᾶτα,
τὴν μάχην ἐπιχείρησεν κατὰ τοῦ βασιλέως.
Ἐκεῖνος τὸ ἐπίστεψεν καὶ ξύλο ἀρματώνει·
μαντατοφόρους ἔστειλε κι ἀπῆλθον εἰς τὴν Πόλιν,
ἐκεῖσε εἰς τὸν βασιλέα κ' ἐπληροφόρησάν τον
τὸ πῶς ὁ πρίγκιπας Μορέως, ἐκεῖνος ὁ Γουλιάμος,
ἐπάτησεν τὸν ὅρκον του καὶ ἄρχισεν τὴν μάχην
ἐκεῖ στὴν Λακιδαιμονίαν μὲ ὅλα τὰ φουσσᾶτα,
τοὺς τόπους γὰρ τοῦ βασιλέως ἄρχισεν νὰ κουρσεύῃ.
Ἠκούσας τοῦτο ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας Παλαιολόγος,
ἐπίστεψεν τὰ λόγια τους τὰ τοῦ εἴχανε μηνύσει.

Μεγάλως τὸ ἐθαυμάστηκεν | κ' ἐβάρυνέν το σφόδρα f. 176v 11
τὸ πῶς οὕτως καταγουργὶς ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος
ἐπάτησε τὸν ὅρκον του, ποῦ ὤμοσεν μετ' αὐτον,
καὶ μάχην ἄρχισεν ζεστὴν ἐκεῖ εἰς τὸν Μορέαν.
Εἰς τὴν Τουρκίαν ἔστειλεν κ' ἐρρόγεψαν φουσσᾶτα·
χίλιους ἐπῆρεν ἐκλεχτοὺς κι ἄλλους πεντακοσίους,
ἦλθαν καὶ ἀνατολικοὶ κἂν ἄλλες δύο χιλιάδες.
Ἐξάδελφόν του ὤρθωσεν καὶ κεφαλὴν τὸν βάνει,

4530 ἠγοῦν 32 σιωμβήβασιν 34 ἔστειλεν 35 κεφαλῆς του
44 ἐκίσαι εἰς τιω λ. 47 ἐπήσθευσεν 49 του σφόδρα 53 ἐρόγευσε

γοὺργὰ 52 ἤρχησε 53 ενταύτα στέλνη ὁ βασιλεὺς ρομαίους δέκα χηλιάδες
54 τοὺς τόπους του φυλάτουσιν νὰ μὴ τοὺς εκούρσέβουν 55 om. 56 τὸν
ξαδελφόν του 57 ποῦ με ακους

Η τὸν Μακρυνὸν τὸν ἔλεγαν, οὕτως τὸν ὠνομάζαν.
Κράζει τον γὰρ καὶ ὁρίζει τον νὰ ἐπάρῃ τὰ φουσσᾶτα
ἐκεῖνα ὅπου τοῦ ἔδιδεν, νὰ ἀπέλθῃ στὸν Μορέαν
νὰ πολεμῇ καὶ μάχεται μετὰ τὸν σύντεκνόν του,
ἐκεῖνον ὅπου ἐλέγασιν τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον.
Ὁρίζει γὰρ καὶ εἶπε τον διὰ τίποτε λογάριν,
ὅπου νὰ χρήζῃ, μετ' αὐτὸ φουσσᾶτα νὰ ρογέψῃ,
νὰ εὐεργετήσῃ γὰρ τινὲς τοῦ νὰ προσφέρῃ εἰς αὖτον·
(3240) μὴ ἀκριβευτῇ, ὀκνήσῃ το, μὴ ὅλως τὸ ἀμελέσῃ,
ἀλλὰ ἂς βιαστῇ μὲ προθυμίαν τὸν τόπον νὰ κερδίσῃ·
"Ἐπειὶν ἀφῶν ὁ πρίγκιπας ἄρχισε γὰρ τὴν μάχην
"ὅπου ὑπωμόσαμεν οἱ δύο ἀγάπην νὰ κρατοῦμεν,
"ἐκεῖνος ἔχει τὴν ἁμαρτίαν, ἐκεῖνος καὶ τὸ ψέγος."
Χαρτία ἄγραφα τοῦ ἐβούλλωσε μὲ τὸ χρυσόβουλλόν
του,
καὶ λέγει τοῦ οὕτως· "Μακρυνέ, ἔπαρέ τα μετά σε,
"κι ἂν κάμῃ χρεία προνοιάσματα ἢ εὐεργεσίες νὰ ποιήσῃς,
"πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ καθενὸς τὸ θέλεις εὕρει εἰς αὖτον,
"ὅριζε καὶ ἂς τοῦ γράφουσι εἰς αὖτα <τὰ χαρτία>."
Τοῦ Δρόγγου, τοῦ Γαρδαλεβοῦ, ὁμοίως τῆς Τσακωνίας f. 122r
χρυσόβουλλον τοὺς ἤφερεν, ὅλοι νὰ εἶναι ἐγκουσάτοι,
ἄρματα νὰ βασταίνουσιν, δεσποτικὰ μὴ ποιήσουν.
Εἰς κάτεργα ἐσέβησαν, 's καράβια καὶ ταρέτες
καὶ τῆς θαλάσσης ἤλθασιν εἰς τὴν Μονοβασίαν.
Οὕτως ὡσὰν σὲ τὸ λαλῶ κι ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
ἄρχισε ἡ μάχη στὸν Μορέαν νὰ μάχωνται οἱ δύο,
ὁ βασιλέας κι ὁ πρίγκιπας, ὅπου ἦσαν γὰρ συντέκνοι.
Κι ὡς ἔσωσεν ὁ Μακρυνὸς εἰς τὴν Μονοβασίαν,
ἐπέζεψεν 'κ τὰ κάτεργα ἐκεῖνος κι ὁ λαός του.
(4260) Ὁλόρθα εἰς Λακκοδαιμονίαν ἦλθεν μὲ τὰ φουσσᾶτα·
ἐρώτησε τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχηγῶν, ὅπου ἦσαν
στὸν δρόγγον γὰρ τοῦ Μελιγοῦ, ὁμοίως τῆς Τσακωνίας,

4564 αὐτὸν 79 εἰς 81 οὕτως γὰρ ὡσ ἂν 85 ἐκ

Cod. T 4560 ποῦ 62 λέγασιν—πρίγκιπο γουλ. 63 διὰ] για 65 νὰ βεργετήση—τοῦ νὰ] δὴα νὰ f. 74r 66 ακραβεφτί το—τὰ μελέση 68 επει ὁ πρ.—ἤρχησε 70 ἐκ. ἂς ἔχη 72 ἔπαρ τα μετα σένα 73 αν γκάμνη χ. πρὸς νιάματα ἐβεργεσίες πηήσε 74 om. τοῦ 75 om. 76 δρόγου—

P *καὶ Μακρυνὸν τὸν ἔλεγαν, οὕτως τὸν ὠνομάζαν.*
Λαλεῖ τον καὶ ὁρίζει τον νὰ ἐπάρῃ τὰ φουσσᾶτα
ἐκεῖνα, τὰ τὸν ἔδειξεν, νὰ ὑπάγῃ στὸν Μορέαν
νὰ πολεμῇ, νὰ μάχεται μετὰ τὸν σύντεκνόν του,
ἐκεῖνον τὸν ἐλέγασιν πρίγκιπα Γουλιάμον.
Ὁρίζει δὲ καὶ λέγει τον διὰ τίποτε λογάρι,
ὅπου νὰ χρήζῃ, μετ' αὐτὸ φουσσᾶτα νὰ γυρέψῃ,

μὴ ἀκριβευτῇ, ὀκνήσῃ το, μὴ ὅλως ἀμελήσῃ,
ἀλλὰ ἂς βιαστῇ μὲ προθυμία τὸν τόπον νὰ κερδίσῃ·
"Ἐπεὶν ἀφῶν ὁ πρίγκιπας ἀρχίνησεν τὴν μάχην,
"ὅπου ὠμόσαμεν οἱ δύο ἀγάπην νὰ κρατοῦμεν, f. 177r 1
"ἐκεῖνος ἔχει τὴν ἁμαρτίαν, ἐκεῖνος καὶ τὸ ψέγος."
Χαρτία ἄγραφα ἐβούλλωσεν μὲ τὸ χρυσόβουλλόν του,
καὶ λέγει οὕτως· "Μακρυνέ, ἔπαρέ τα μ' ἐσένα·
"ἂν κάμνῃ χρεία προνοιάσματα, εὐεργεσίες νὰ ποιήσῃς,
"πρὸς τὴν οὐσίαν καθενός, καθὼς εὕρῃς εἰς αὐτους,
"ὅριζε, καὶ ἂς γράφουσιν εἰς αὗτα τὰ χαρτία."
Τοῦ δρόγγου καὶ τοῦ Μελιγοῦ χρυσόβουλλον ἐποῖκεν (p. 107)
νὰ ἔνι καὶ τῆς Τσακωνίας ἅρματα νὰ βαστάνουν.

Εἰς κάτεργα ἐσέβησαν, καράβια καὶ ταρίτες,
καὶ τῆς θαλάσσης ἤλθασιν εἰς τὴν Μονοβασίαν.
Καὶ οὕτως γὰρ ὡς τὸ λαλῶ καὶ ὡς τὸ ἀφηγοῦμαι,
ἄρχισε μάχη εἰς τὸν Μορέαν νὰ μάχωνται οἱ δύο,
ὁ βασιλεὺς <καὶ> ὁ πρίγκιπας, ὅπου ἦσαν καὶ συντέκνοι.
Κι ὡς ἔσωσεν ὁ Μακρυνὸς εἰς τὴν Μονοβασίαν,
ἐπέζεψεν 'κ τὰ κάτεργα ἐκεῖνος <καὶ> ὁ λαός του.
Ὀρθὰ εἰς τὴν Μονοβασίαν ἦλθε μὲ τὰ φουσσᾶτα·
ἠρώτησεν | τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχηγῶν ὅπου ἦσαν f. 177r II
εἰς τὸν δρόγγον τοῦ Μελιγγίου, ὁμοίως τῆς Τσακωνίας·

4563 *ὀρήζην* 64 *αὐτὸν* 71 *τὸ χρησό βουλό* 76 *χρησόνβουλον*
77 *sic* 85 *ἐκ*

γαρδελεβου 78 *μι πειὸση* 79 *τάρεσες* 81 *ως α σὲ—ως ασε τὰφηγ.*
82 *ἤρχησε—μάχουνται* 83 *βασιλεύς—ἤσασι συντ.* 86 λακιδ.—om. *μὲ*
88 *μελλωγοῦ*

Η ὁλῶν ἀπόστειλε γραφὰς ἀπὸ τὸν βασιλέαν,
ἄλλους ἔποικεν σεβαστούς, τοὺς πρώτους γὰρ τζαστᾶδες.
Τὰ Βάτικα ἐπροσκύνησαν, ὁμοίως κ' ἡ Τσακωνία·
ὁ δρόγγος γὰρ τοῦ Μελιγοῦ, τὸ μέρος τῆς Γιστέρνας,
ἐκεῖνοι ἐρροβόλεψαν μετὰ τὸν βασιλέα.
Κι ὡς ἔμαθεν ὁ πρίγκιπας ἐτοῦτα τὰ μαντᾶτα
τὸ πῶς ἦλθεν ὁ Μακρυνὸς καὶ ἄρχασε τὴν μάχην,
τὲς χῶρες του ἐκούρσευεν κ' ἐζήμιωνε μεγάλως· f. 122v
μαντατοφόρους ἔστειλε ἐκεῖ στὸν Μέγαν Κύρην,
στὸν Εὔριπον κ' εἰς τὰ νησία νὰ ἔλθουν οἱ φλαμουριάροι
μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχασιν διὰ νὰ τὸν συμμαχήσουν.
Κ' ἐκεῖνοι τοῦ ἐπαρήκουσαν κι οὐδὲν ἦλθαν ἐνταῦτα.
Ὁ πρίγκιπας ἐχόλιασεν μεγάλως πρὸς ἐκείνους·
ἐπῆρεν τὰ φουσσᾶτα του ὅπου εἶχεν στὸν Μορέαν
κ' ἦλθεν στὸ κάστρον τοῦ Νικλίου μὲ τὸν λαὸν ὅπου εἶχεν.
Κι ὡς ἤκουσε καὶ ἔμαθεν τὸ πῶς ἐρροβολέψαν
ἡ Τσακωνία, τὰ Βάτικα, καὶ τῶν Σκλαβῶν ὁ δρόγγος,
(3280) οὐδὲν τοῦ ἐδόθη γὰρ βουλὴ νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ πρὸς αὐτους,
διατὸ ἤσασιν πολὺς λαὸς κ' ἐκεῖνος εἶχε ὀλίγον.
Ἀλλὰ βουλὴν τοῦ ἐδώκασιν τὰ κάστρη νὰ γαρνίσῃ,
νὰ σωταρχίσῃ δυνατά, καλὰ νὰ τὰ ἀφιρώσῃ,
κι ἀτός του γὰρ σωματικῶς στὴν Κόρινθον ν' ἀπέλθῃ,
νὰ ποιήσῃ νὰ ἔρχεται εὐθέως ἀτός του ὁ Μέγας Κύρης,
τοῦ Εὐρίπου οἱ ἀφέντες οἱ τρεῖς, ὡσαύτως κι ὁ μαρκέσης
τῆς Ποντενίτσας, σὲ λαλῶ, καὶ τῶν νησίων οἱ ἀφέντες.
Κι ὡσὰν τοῦ ἐδόθη ἡ βουλὴ στὴν Κόρινθον ἐδιάβη·
τὸ θάρρος γὰρ τοῦ πρίγκιπος κι ὁ λογισμὸς ὅπου εἶχεν
ἦτον νὰ δώσῃ πόλεμον, εἰς κάμπον ἂν τὸν εὕρῃ, f. 123r
τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως, τὸν Μακρυνὸν ἐκεῖνον.
Ἐκεῖνος γὰρ ὁ Μακρυνὸς ὡς εἶδεν ἀπὸ πρώτου
τὸ πῶς τὸν ἐπροσκύνησαν οἱ τόποι ὅπου σᾶς γράφω,

4596 ἐζημίονε 4601 ἐχολίασεν 10 νὰ ἀπ. εἰς τὴν κ. 14 ἐδ. εἰς τὴν κ. 16 τὸν] τοὺς

Cod. T 4589 απέστηλε 90 ὅλοὺς επήκαι 92 μελιὼγου 95 μακρὼος f. 74v 96 καὶ ζήμιονε 97 εστήλε τὴς αθηνοῦ τὸν δοῦκα 98 στὼ ἐγρηπο—νάλθουν 99 που 4600 παρήκ. 1 ἐχόλειασε 2 που 5 τοσκλὰβὸβονὸ δρογος 6 δο$^{\theta}$—ναπαγί—ταύτους 7 διατή 8 δόκασι—τὸ

P ὅλων ἀπέστειλεν γραφὰς ἀπὲ τὸν βασιλέα.

Τὰ Βάτικα ἐπροσκύνησαν, ὁμοίως ἡ Τσακωνία·
ὁ δρόγγος γὰρ τοῦ Μελιγοῦ, ἐκεῖνοι ἐρροβελέψαν.

Κι ὡς ἔμαθεν ὁ πρίγκιπας ἐτοῦτα τὰ μαντᾶτα
τὸ πῶς ἦλθεν ὁ Μακρυνὸς καὶ ἄρχισεν τὴν μάχην,
τὲς χῶρες του ἐκούρσευεν καὶ ἐζημίωνέν τες,
μαντατοφόρους ἔστειλεν ἐκεῖ στὸν Μέγαν Κύρην
στὴν Εὔριπον, εἰς τὰ νησία νὰ ἔλθουν νὰ βοηθήσουν
μὲ τὰ φουσσᾶτα τὰ εἶχασιν τοῦ νὰ τὸν συμμαχήσουν.
Κι αὐτοὶ τὸν ἐπαρήκουσαν κι οὐδὲν ἦλθαν ἐνταῦτα.
Ὁ πρίγκιπας ἐχόλιασε μεγάλως πρὸς ἐκείνους,
ἐπῆρεν τὰ φουσσᾶτα του ἐκεῖνα τοῦ Μορέως
καὶ εἰς τὸ Νίκλιν ἔσωσεν μὲ τὸν λαόν, τὸν εἶχεν.
Κι ὡς ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν τὸ πῶς ἐρροβελέψαν f. 177ᵛ 1
ἡ Τσακωνία, τὰ Βάτικα καὶ τῶν Σκλαβῶν ὁ δρόγγος,
οὐδὲν τοῦ ἔδωκε ἡ βουλὴ νὰ πάγῃ πρὸς ἐκείνους,
διοῦ ἦταν πολὺς λαὸς κι αὐτοὶ ἦσαν ὀλίγοι.
Ἀλλὰ βουλὴν τοῦ ἔδωκαν τὰ κάστρη νὰ γαρνίσῃ,
νὰ σωταρχίσῃ δυνατά, καλὰ νὰ τ' ἀφιρώσῃ,
καὶ ἀτός του σωματικῶς στὴν Κόρινθο ν' ἀπέλθῃ,
ὅπως νὰ ποίσῃ νὰ ἐλθῇ ἐκεῖθε ὁ Μέγας Κύρης,
οἱ τρεῖς ἀφέντες Εὔριπου κι αὐτεῖνος ὁ μαρκέσης
τῆς Μουντουνίτσας, σὲ λαλῶ, οἱ ἀφέντες τῶν νησίων.
Καὶ ὡς ἐδόθην ἡ βουλὴ στὴν Κόρινθον νὰ ὑπάγῃ,
τὸ θάρρος δὲ τοῦ πρίγκιπος κι ὁ λογισμὸς ποῦ εἶχεν
ἦτον νὰ δώσῃ πόλεμον, εἰς κάμπον νὰ τὸν εὕρῃ,
τὴν κεφαλὴ τοῦ βασιλέως, τὸν Μακρυνὸν ἐκεῖνον.
Ἐκεῖνος γὰρ ὁ Μακρυνὸς ὡς εἶδεν ἀπὸ πρώτης
τὸ πῶς τὸν ἐπροσκύνησαν οἱ τόποι ὅπου σᾶς γράφω,

4601 ἐχολήασεν 2 ἐπήραν τὰ φ. τους 11 πήσον 12 εὐρήπου
19 τὸν] τοῦ

κάστρο να γὰρνήζῃ 9 ναμ τὰ φ. 10 τὴν γγόρινθω 11 νὰ π. ευθής—
μέγα κύρις 12 τῆς εγρήπου—μαρκαίζης 13 πὸδενήτζας 14 τοῦ δόθη—
ἐδιέβη υς τη γκόρινθω 15 ὀπούχε 16 ναμ τοὺς εὕρι 17 τὴν γκεφαλη
19 που

Η καθίζει, γράφεί γράμματα, μαντατοφόρους στέλνει
4621 ἐκεῖσε εἰς τὸν βασιλέα ὅπου ἦτον εἰς τὴν Πόλιν,
τὸ πῶς ἦλθεν εἰς τὸν Μορέαν μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν
κ' εὐδόκησέ τον ὁ Θεὸς κ' ἡ εὐχὴ τοῦ βασιλέως,
κ' ἐκέρδισε δίχα σπαθίου τὸ τρίτον τοῦ Μορέως.
25 Λοιπόν, ἂν θέλῃ ὁ βασιλέας φουσσᾶτα νὰ τοῦ στείλῃ
(3300) ἄλλα πλεῖστα καὶ πλειότερα παρὰ ἐκεῖνα ὅπου του
ἐδῶκεν,
ἐλπίδας εἶχεν στὸν Χριστὸν μὲ εὐχὴν τοῦ βασιλέως
τὸν τόπον ὅλον τοῦ Μορέως νὰ τὸν ἔχῃ κερδίσει.
Ἀκούσων ταῦτα ὁ βασιλέας ἐχάρηκεν μεγάλως·
30 τὸν Μέγαν γὰρ Δεμέστικον, ὅπου ἦτον ἀδελφός του,
κράζει καὶ λέγει του· "Ἀδελφέ, θέλω νὰ ὑπάῃς ἐνταῦτα
"ἐκεῖσε γὰρ εἰς τὸν Μορέαν, πᾶρε χιλίους μετ' ἔσου,
"ὅλους ἀπάνω στὰ ἄλογα θέλεις νὰ τοὺς ἐκλέξῃς·
"ρῖξον ρόγαν κ' ὑπέρπυρα καὶ δός τους ὅσον θέλουν.
35 "Κι ἂς ἔλθῃ ὁ Κατακουζηνὸς νὰ ἔνι κι αὐτὸς μετ' ἔσου,
"διατὸ ἔνι γὰρ ἐξάκουστος παιδευτικὸς στρατιώτης· f. 123ᵛ
"σπούδαξον τὸ γοργότερον τοῦ νὰ ἔχῃς συμμαχήσει
"τὸν Μακρυνὸν ὅπου ἔστειλα καὶ τὸν Μορέαν κερδίσει."
Κι ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος τὸ ἀκούσει τὸ μαντᾶτο,
40 τὸ τοῦ ὥρισεν ὁ βασιλέας ἀτός του ὁ ἀδελφός του,
ἐσπούδαξεν κ' ἐρρόγεψε τὸ ἄνθος τῆς Ρωμανίας.
Ἐσέβησαν στὰ κάτεργα, ὁμοίως εἰς τὰ καράβια,
καὶ ἦλθαν στὴν Μονοβασίαν εἰς δεκαπέντε ἡμέρες.
Ἀφότου γὰρ ἐπέζεψεν Δεμέστικος ὁ Μέγας,
45 ὁ αὐτάδελφος τοῦ βασιλέως, εἰς τὴν Μονοβασίαν,
(3320) ἐρώτησεν ποῦ εὑρίσκετον ὁ Μακρυνὸς ἐκεῖνος·
κ' εἶπαν του ὅτι στὸν Μυζηθρὰ στέκει μὲ τὰ φουσσᾶτα,
ὅπου <τὴν> παρακάθεται τὴν Λακκοδαιμονίαν
"καὶ καθ' ἑκάστη ἐκδέχεται τὴν βασιλείαν σου, ἀφέντη."
50 Κ' ἐκεῖνος ὡς τὸ ἤκουσεν, ἐσπούδαξεν καὶ ἦλθεν

4631 ὑπάγῃς 32 ἔπαρε 33 ἐκλέγξῃς 35 καὶ ὁ κατ. 37 καὶ σπούδ.
38 κερδίζει

Cod. T 4621 ὀπουτον 22 που 23 εὐδοκισέ τονε 24 καὶ κέρδ.
δηα σπ. f. 75ᵛ 25 α θέλη ο βασιλευς 26 παρά om.—που του δόσε
27 ἐλπηδαν 28 ναντον ἐχη 29 βασιλευς 30 τὸν μ. τον δεμεστηκὸν ποῦ
31 να πας 32 καὶ παρε τὰ φουσάτα 33 τριαντα χιλιάδες καβαλαριοὺς καὶ

P καθίζει, | γράφει γράμματα, μαντατοφόρους στέλλει f. 177ᵛ 11
4621 ἐκεῖσε εἰς τὸν βασιλέα ὅπου ἦτον εἰς τὴν Πόλιν, (p. 108)
τὸ πῶς ἦλθεν εἰς τὸν Μορέαν μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅλα
καὶ ὁ Θεὸς εὐδόκησεν, ἡ εὐχὴ τοῦ βασιλέως,
κ' ἐκέρδισεν χωρὶς σπαθὶ τὸ τρίτον τοῦ Μορέως.
25 "Λοιπόν, ἂν θέλῃ ὁ βασιλεὺς φουσσᾶτα νὰ μὲ στείλῃ,
"ἄλλα πολλὰ πλεώτερα παροῦ τὰ μὲ ἐδῶκεν,
"ἐλπίδας ἔχω εἰς τὸν Χριστόν, εἰς τὴν ἁγίαν εὐχή σου,
"τὸν τόπον ὅλον τοῦ Μορέως νὰ τὸν ἔχω κερδίσει."
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ βασιλεύς, μεγάλως τὸ ἐχάρη·
30 τὸν Μέγαν τὸν Δεμέστιγον, ὅπου ἦτον ἀδελφός του,
ἐλάλησέ τον· "Ἀδελφέ, θέλεις νὰ ὑπαγαίνῃς
"ἐκεῖσε γὰρ εἰς τὸν Μορέαν· ἔπαρ' μ' ἐσὲν χιλίους
"ὅλους ἀπάνω εἰς ἄλογα, καλοὺς καὶ ἐκλεγμένους·
"ρῖξον καὶ ρόγα, ὑπέρπυρα, καὶ δός τους ὅσα θέλουν.
35 "Ἂς ἔλθῃ ὁ Κατακουζηνὸς κι ἂς ἔνι μετὰ σένα,
"διότι ἔνι ἐξάκουστος, | ἐπαινετὸς στρατιώτης· f. 178ʳ 1
"καὶ σπούδαξον γοργότερον ὅπως νὰ βοηθήσῃς
"τὸν Μακρυνόν, τὸν ἔστειλα, καὶ τὸν Μορέαν κερδίσῃς."
Ὁ Μέγας ὁ Δεμέστιγος τὸ ἀκούσει τὰ μαντᾶτα,
40 τὰ ὥρισεν ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ὁ ἀδελφός του,
ἐσπούδαξεν ἐρρόγεψεν τὸ ἄνθος τῆς Ρωμανίας.
Ἐσέβησαν στὰ κάτεργα, ὁμοίως εἰς τὰ καράβια
καὶ ἦλθαν στὴν Μονοβασίαν εἰς δεκαπέντε ἡμέρες.
Ἀφότου γὰρ ἐπέζεψεν Δεμέστιγος ἐκεῖνος...
45

κ' εἶπαν τον εἰς τὸν Μιζηθρὰ στέκεται μὲ φουσσᾶτα,
ὅπου παρακαθίζεται τὴν Λακιδαιμονίαν
"καὶ καθ' ἑκάστη ἐκδέχετον νὰ ἔλθῃ ἡ ἀφεντία σου."
50 Κ' ἐκεῖνος ὡς τὸ ἤκουσεν, ἐσπούδαξεν, ἐδιέβη

4624 χόρης 27 εὐχήσοlω 33 ὅλλους—καλὰ ἐκλεγμένους 47 εἰς τὸν] στὸν 49 ἡ] εἰς 50 ὡς τὸ] ὁτο

διαλεκτοὺς στρατιώτας 34 ῥήψον—ὅσα 35 καὶ ὁ καταὶ κοζlωὸς νάνε—μετά σου 36 διατὴ ἔνε γαρ εξακουστός 37 τό om.—τοῦ νὰ] διανα 38 κερδυ^{σι} 39 δεμεστικός 40 τὸ προσταγμα τοῦ βασιλεῶς ταυθέντι τὰδελφούτου 43 σε δεκ. μέρες 44 δομεστικος 45 ὁ om. 46 βρίσκετον 47 ὅτι om. 48 παρακάθήζετε τη λακιδεμωνία 49 καὶ καθεκὰς ἐδέχετε

Η *ἐκεῖ στὴν Λακκοδαιμονίαν, τὸν Μακρυνὸν ἐνώθη·*
βουλὴν ἐπῆραν ἑνομοῦ τὸ πῶς νὰ ἔχουν πράξει.
Ἐμάθαν ὅτι ὁ πρίγκιπας εὑρίσκεται στὴν Κόρινθον
κ' ἐσκόπησαν ὅτι μὲ αὐτὸν ἔχει γὰρ τὸν λαόν του.
4655 *<Εἰς τοῦτο ἐδόθη ἡ βουλὴ νὰ ὑπᾶν εἰς τὸν Μορέαν>*
νὰ εὑροῦν τὸν τόπο ἀπόσκεπον καὶ | θέλουσιν κερδίσει. f. 124r
Τ' ἀλλάγια τοῦ φουσσάτου τους ἐχώρισαν ἐνταῦτα·
ἕξι χιλιάδες εὑρέθησαν ὅπου ἦσαν καβαλλάροι·
ἀλλάγια ἐποίησαν δεκαοχτώ, πρὸς τρία εἶχε ἡ χιλιάδα.
60 *Τὰ πεζικά τους εἴχασιν ἀρίφνητα σὲ λέγω,*
ἐπεὶ εἶχαν τοῦ Γαρδαλεβοῦ σὺν τὰ τῆς Τσακωνίας,
τοῦ δρόγγου γὰρ τοῦ Μελιγοῦ καὶ τῆς μεγάλης Μάϊνης·
οἱ Σκορτινοὶ ἐρροβόλεψαν καὶ ἦσαν μετ' ἐκείνους.
Ἐκίνησαν κ' ἐρχόντησαν ἐκ τοῦ Χελμοῦ τὰ μέρη·
65 *ἐσῶσαν στὴν Βελίγοστην, ἐπιάσασιν κατοῦνες,*
(3340) *ἐκάψασιν τὸ ἐμπόριον, τὸ κάστρον μόνι ἀφῆκαν.*
Τὴν ἄλλη ἡμέραν ἤλθασιν στὸν κάμπον Καρυταίνου,
ἐκεῖ στὸ παραπόταμο ἐμεῖναν τὴν ἑσπέραν·
ἐπὶ τῆς αὐρίου ἐκίνησαν κ' ἦλθαν στὴν Λιοδώραν,
70 *τὸ παρεπόταμον τοῦ Ἀλφέως ὁλόρθα ἐκατεβαῖναν·*
στὴν Ἴσοβαν ἐδιάβηκεν ἀλλάγι ἀπὸ τοὺς Τούρκους,
τὸ μοναστῆρι ἐκάψασιν, ἔδε ἁμαρτία ποῦ ἐγίνη.
Ἀπαύτου ἐκατέβησαν ὁλόρθα εἰς τὴν Πρινίτσαν·
ἐκεῖ κατοῦνες ἔπιασαν, ἐστήσασιν τὲς τέντες.
75 *Ἰδόντα γὰρ οἱ Σκορτινοὶ τὸ πλῆθος τοῦ φουσσάτου,*
εὐθέως ὅλοι ἐπροσκύνησαν—σφάλμα μέγαν ἐποῖκαν— f. 124v
κ' ἐκεῖνοι τοὺς ὡδήγεψαν κ' ἐπροβεδίζανέ τους.
Ἐν τούτῳ γὰρ ἀφίνω ἐδῶ τὰ λέγω κι ἀφηγοῦμαι
διὰ τὸν Μέγαν Δεμέστεκον καὶ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν,
80 *καὶ θέλω νὰ σὲ ἀφηγηθῶ καὶ νὰ σὲ καταλέξω*

4651 ἐκείσε 54 μὲ] μετ' 61 ἐπὴν 65 ἐσώσασιν εἰς τὴν
67 τῆς καρ. 72 ὅπου 74 ἐπιάσασιν

Cod. T 4651 λακιδ. 53 ἔμ. πὸς ὁ πρίγκιπος ευρίσκετον στην γκόρινθον
f. 75v 55 deest 56 ἀπ. νὰ ἔχουνε κερδισ 57 ἐταύτα 58 deest
59 επήσαν δεκοκτὸ που ήσαν καβαλάρι 61 ἐπὴ ἦχαν τα γὰρ δε λάβουσι τα
τῆς τ. 62 μελῶγοῦ—μάνης 63 μετα κῶους 64 ἐκ τοῦ χάλκου του
65 ἐσώσαν στὴ βεληγωστή 66 μων ἀφ. 67 στὸμ γκάπο 68 παρεπόταμο

P δαρτῶς στὴν Λακεδαιμονίαν, τὸν Μακρυνὸν ἐνώθη·
βουλὴν ἐπήρασιν ὁμοῦ τὸ πῶς θέλουν ποιήσει.
Ἐμάθαν πῶς ὁ πρίγκιπας στὴν Κόριθον ὑπῆρχεν·
ἐσκόπησαν ὅτι μ᾽ αὐτὸν ἔχει τὸν λαόν του ὅλον.
Εἰς τοῦτο ἐδόθη ἡ βουλὴ νὰ ὑπᾶν εἰς τὸν Μορέαν
νὰ εὕρουν τὸν τόπο | ἀπόσκεπον καὶ θέλουσιν κερδίσει. f. 178r II
Τοῦ φουσσάτου τ᾽ ἀλλάγια ἐχώρισαν ἐνταῦτα·
ἕξι χιλιάδες εὑρέθησαν ὅπου ἦσαν καβαλλάροι·
ἀλλάγια κάμνουν δεκοχτὼ πρὸς τρία ἡ χιλιάδα.
Τὰ πεζικά τους εἶχασιν πλῆθος γὰρ ὑπὲρ μέτρου,
ἐπεὶ εἶχαν τοῦ Δραγαλιβοῦ σὺν τὰ τῆς Τσακωνίας,
τοῦ δρόγγου καὶ τοῦ Μελιγοῦ καὶ τῆς μεγάλης Μάνης·
οἱ Σκορτινοὶ ἐρροβέλεψαν καὶ ἦσαν μετ᾽ ἐκείνους.
Ἐκίνησαν, ἐρχόντησαν ἐκ τοῦ Χελμοῦ τὰ μέρη,
ἐσῶσαν στὴν Βελίγοστην, ἐκεῖσε ἀπεζέψαν, (p. 109)
ἐκάψαν τὸ ἐμπόριον, τὸ κάστρο μόνο ἀφῆσαν.
Τὴν ἄλλη μέραν ἦλθασιν στὸν κάμπον Καρυταίνου·

τὴν αὔριον ἐκίνησαν, ἦλθαν στὴν Λιδωρίαν,
τὸ παρεπόταμον Ἀλφέως ὁλόρθα ἐκατέβη,
στὴν Ὄσιβαν ἐνέμεινεν ἀλλάγι ἐκ τοὺς Τούρκους,
τὸ μοναστῆριν ἔκαψαν· ἔδε ἁμαρτίαν μεγάλην.
Ἀπαύτου ἐκατήβησαν ἐκεῖσε εἰς τὴν Πρινίτσαν·
ἐκεῖσε | ἐπεζέψασιν, ἐστήσασιν τὲς τέντες. f. 178v I
Ἰδόντες γὰρ οἱ Σκορτινοὶ τὸ πλῆθος τοῦ φουσσάτου,
εὐτὺς ὅλοι ἐπροσκύνησαν—λάθος μέγαν ἐποῖκαν—
κ᾽ ἐκεῖνοι τοὺς ὡδήγεψαν καὶ ἐπροβόδησάν τους.
Ἐτοῦτο γὰρ ἀφίνω ἐδῶ τοῦ Μέγα Δεμεστίκου

καὶ θέλω νὰ ἀφηγηθῶ καὶ νὰ σὲ κατελέξω

4660 πλήθους 67 ἄλλην 69 λιδώρήαν 70 ὁλοίθα
75 ὀκόρτιωοι

71 εις την ηοσάβαν εδηεΰηκε 73 ἀπ. πάλε εδηάβησαν 74 ἐκὶ ἐκατουνέψασι
76 πρὸς κύνησαν δομέστηκον τὸ μέγαν 77 deest 78 γάρ om. 79 δομέστηκο—ποῦχε 80 σὲ φηγοιθω || δια εκιωον το στρατι ὅτην. The second hemistich belongs to line 5740, where the account is resumed by T. This omission is evidently due to the fact that the Greek scribe did not wish to copy the passage relating to the defeat of his countrymen.

Η *τὸν πόλεμον ποῦ ἐγίνετον ἐτότε εἰς τὴν* Πρινίτσαν.
Τριακόσιοι. Φράγκοι ἐκέρδισαν ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα,
τὸ πῶς τὸ μέλλω ἀφηγηθῆ ἐμπρὸς εἰς τὸ βιβλίον μου.
Ὡσὰν ἐδιάβη ὁ πρίγκιπας ἐτότε εἰς τὴν Κόρινθον
(*διὰ νὰ ὀρθώσῃ καὶ νὰ ἐλθῇ τῶν Ἀθηνῶν ὁ δοῦκας*
(3360) *κ᾽ οἱ ἄλλοι ἀφέντες τῶν νησίων μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου*
εἶχαν
εἰς συμμαχίαν τοῦ πρίγκιπος, διὰ νὰ ἔχουν πολεμήσει
τὸν Μέγαν γὰρ Δεμέστικον μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν),
ἦτον ἀφήκοντα εἰς Μορέαν δικαῖον του διὰ μπάϊλον
τὸν μισὶρ Ντζὰ ντὲ Καταβᾶ, ἕναν του καβαλλάρην·
ἄνθρωπος ἦτον φρόνιμος, παιδευτικὸς εἰς σφόδρα,
στρατιώτης γὰρ ἀπόκοτος κ᾽ εἰς ἄρματα τεχνίτης.
Ἀστένειον εἶχε φοβερὴν ὅτι ἦτον ρεματιάρης
κι οὐδὲν ἠμπόρει νὰ κρατῇ σπαθὶν οὔτε κοντάριν·
κι ὡς ἔμαθεν πληροφορίαν ὅτι ἔρχε|τον τὸ φουσσᾶτο f. 125r
τοῦ βασιλέως, τὸ ὡδήγευεν Δεμέστικος ὁ Μέγας,
ἐβιάστη, περιεσώρεψεν ᾽κ τὸν κάμπον τοῦ Μορέως
ὅσο φουσσᾶτο ἠμπόρεσεν καὶ ὅσον ἠδυνήθη.
Κι ὅσον τοὺς περιεσώρεψεν, ἐγνώμιασεν πόσοι ἦσαν·
τριακόσιοι γὰρ καὶ δώδεκα εὑρέθησαν καὶ μόνον.
Ἀπῆρεν τους κι ἀνέβαινεν τὰ μέρη τῶν Κρεστένων
γυρεύοντα, κατερωτῶν τὸ ποῦ εἶναι τὰ φουσσᾶτα
τοῦ βασιλέως, ὅπου ἔρχονται στὸν κάμπον τοῦ Μορέως.
Κι ὡς ἔμαθεν ὅτι ἔσωσαν ἐκεῖσε εἰς τὴν Πρινίτσαν,
στὸ παραπόταμο τοῦ Ἀλφέως ἐσέβη διὰ νὰ ὁδεύῃ.
(3380) *Κι ὡς ηὗρεν τὴν καρφολασίαν ἐκείνου τοῦ φουσσάτου,*
ἐσέβην ἐξοπίσω τους κ᾽ ἔρχετο ἐλάμνοντά τους.
Κι ὅταν ἦλθε κι ἀπέσωσεν εἰς ὁκάτι [μικρὴν] κλεισοῦραν
ἐκεῖ πλησίον, τὸ λέγουσιν στὸ Ἀγρίδι Κουνουπίτσας,
κ᾽ εἶδαν τοὺς κάμπους ἐκεινοὺς γεμάτους τὰ φουσσᾶτα
—ταχύτσιν ἦτον ἀκομή, ὥρα ἀνατελμάτου—
ἀφνίδια γὰρ ἐξέβησαν εἰς τὰ φουσσᾶτα ἐκεῖνα.
Ὁ μισὶρ Ντζιᾶ ντὲ Καταβᾶς, ὁ φοβερὸς στρατιώτης,
τίποτε οὐδὲν ἐδείλιασεν διὰ τὸ πολὺ φουσσᾶτο.

4681 ὅπου 83 τὸ πῶς] ὡσὰν—εἰς τὸ] σε τῶ 84 ὡσὰν] τὸ πῶς 89 εἰς τὸν μ. 93 ἀσθένιον 94 ὑπόρη 97 ἐκ 98 ὑπόρεσεν 99 ἐπεριἐσώρευσεν 4704 προινίτζαν 13 ντζία 14 ἐδειλίασεν—πολλὴν

P τὸν πόλεμον ποῦ ἐγίνετον ἐτότε στὴν Πρινίτσαν.
Τριακόσοι Φράγκοι ἐκέρδισαν ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα.
Ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγήθηκα ἀπίσω εἰς τὸ βιβλίο
πῶς ἐδιέβη ὁ πρίγκιπας στὴν Κόρινθον ἐτότε
4685 τοῦ νὰ ὀρθώσῃ νὰ ἐλθῇ τῶν Ἀθηνῶν ὁ δοῦκας,
οἱ ἄλλοι ἀφέντες τῶν νησίων μὲ τὰ φουσσᾶτα ὁποὺχαν
εἰς συμμαχίαν τοῦ πρίγκιπος τοῦ νὰ τοῦ βοηθήσουν,

καὶ ἄφησεν εἰς τὸν Μορέαν δίκαιόν του καὶ μπάϊλον·
90
ἄνθρωπος ἦτον φρόνιμος, παιδευτικὸς εἰς ἄκρον,
στρατιώτης γὰρ ἀπόκοτος, εἰς ἅρματα τεχνίτης.
Ἀστένειαν εἶχεν φοβερήν, ἤτονε ρεματιάρης
κι οὐδὲν ἠμπόρειεν νὰ κρατῇ σπαθὶν οὐδὲ κοντάρι· f. 178ᵛ II
95 κι ὡς ἔμαθεν πληροφορίαν ὅτι ἔρχεται φουσσᾶτον
τοῦ βασιλέως, τὸ ὡδήγευεν Δομέστικος ὁ Μέγας,
ἐβιάστη, ἐπερισύναξεν ’κ τὸν κάμπον τοῦ Μορέως
ὅσα φουσσᾶτα ἠμπόρεσε καὶ ὅσα ἐδυνήθη.
Καὶ ὅσον τοὺς ἐσύναξεν, εἶδεν τους πόσοι εἶναι·
4700 τριακόσιοι καὶ δώδεκα εὑρέθηκαν καὶ μόνον.
Ἐπῆρε τους κι ἀνέβαινεν τὰ μέρη τῶν Κρεστένων,
γυρεύοντα, κατερω<τῶν> ποῦ ἔνι τὰ φουσσᾶτα
τοῦ βασιλέως, ποῦ ἔρχονταν ’κ τὸν κάμπον τοῦ Μορέως.
Ὡς ἔμαθεν ὅτι ἔσωσαν ἐκεῖ εἰς τὴν Πρινίτσαν,
5 στὸ παραπόταμον τοῦ Ἀλφέως ἐβάλθη νὰ ὑπάῃ.
Κι ὡς εἶδεν τὴν καρφολασίαν ἐκείνου τοῦ φουσσάτου,
ἐδιέβην ἐξοπίσω τους, γυρεύει νὰ τοὺς εὕρῃ.
Κι ὅταν ἦλθεν καὶ ἔσωσεν σὲ μίαν στενὴν κλεισοῦραν,
ὅπερ τὸ ὀνομάζουσιν τὸ Ἀγρίδι Κουνουπίτσας,
10 κ’ εἶδαν τοὺς κάμπους | ἐκεινοὺς γεμάτους τὰ φουσσᾶτα f. 179ʳ I
—ταχύτσι ἦτον ἀκομή, ὥρα ἀνατελμάτου— (p. 110)
ἀφνίδια ἐφάνησαν εἰς τὰ φουσσᾶτα ἐκεῖνα.
Ὁ μισὲρ Τζὰν τὲ Καταβᾶς, ὁ φοβερὸς στρατιώτης,
τίποτε οὐ δειλίασεν διὰ τὸ πολὺ φουσσᾶτον·

4681 ἐτόταν εἰς τὼ π. 85 νέλθή 93 ἤτονναι 94 οὐδε ὑπόρηεν—κονδάρη 96 ὁδήγευβεν δομέσθηκως 97 ’κ om. 4703 ὀκ τὸν 5 στὸ] τὸ 7 ἐξοπίσον 8 σθενὼω

Η Περίχαρος ἐγίνετον, κράζει τὴν συντροφίαν του,
4716 καὶ λέγει οὕτως πρὸς αὐτοὺς μὲ προθυμίαν μεγάλην· f. 125ᵛ
"Ἀφέντες φίλοι κι ἀδελφοί, συντρόφοι ἠγαπημένοι,
"ὅλοι πρέπει νὰ χαίρεστε καὶ τὸν Θεὸν δοξάζειν
"ὅταν μᾶς ἤφερε ὁ Θεὸς 'ς τόσα ἐπιδέξιον τόπον,
20 "τόσα φουσσᾶτα ἄφαντα νὰ τὰ ἔχωμεν κερδίσει.
"Προσέχετε, καλοὶ ἀδελφοί, κἀνεὶς μὴ τοὺς δειλιάσῃ
"διατὸ ἕνι πλῆθος γὰρ λαοῦ· διὰ τοῦτο, ὅπου σᾶς λέγω,
"τούτους νὰ πολεμήσωμεν ὅτι καλλιόν μας ἔνι,
"παρὰ νὰ ἦσα ὀλιγώτεροι καὶ μιᾶς φυλῆς ἀνθρῶποι.
25 "Ἐτοῦτοι εἶναι ἀπόξενοι ἀπὸ διαφόρους τόπους,
(3400) "ἀπαίδευτοι νὰ πολεμοῦν μετὰ Φράγκους ἀνθρώπους·
"μηδὲν ὀκνήσωμεν ποσῶς νὰ μᾶς ἀποσκεπάσουν,
"ἀφνίδως ἂς τοὺς δώσωμεν ὅλοι μὲ τὰ κοντάρια.
"Τὰ ἄλογα, ὅπου ἔχουσιν, ὅλα ὑπαρίππια εἶναι,
30 "ἑνὸς φαρίου μας ἡ φορὰ νὰ ρίξῃ δεκαπέντε.
"Καὶ πάλιν λέγω, ἀδελφοί, ἐτοῦτο κ' ἐνθυμῶ σας
"τὸν κόπον, ὅπου ἐβάλασιν οἱ ἀφέντες οἱ γονεῖς μας,
"τοὺς τόπους, ὅπου ἔχομεν, νὰ τοὺς ἔχουν κερδίσει.
"Κ' ἐὰν οὐκ ἐβάλαμεν βουλὴν τὴν σήμερον ἡμέραν,
35 "ὁ κατὰ εἷς τὸ σῶμα του νὰ τὸ ἔχῃ διαφεντέψει,
"νὰ δείξωμεν εἰς ἄρματα ὅτι εἴμεθεν στρατιῶτες,
"κι ἀπαύτου νὰ φυλάξωμεν ὁμοίως τὰ ἰγονικά μας· f. 126ʳ
"οὐδὲν πρέπει νὰ μᾶς κρατοῦν ἀνθρώπους τῶν ἀρμάτων,
"οὔτε προνοῖες νὰ ἔχωμεν, οὔτε τιμὴν στὸν κόσμον.
40 "Ἰδέτε πάλιν δεύτερον, ἀφέντες καὶ συντρόφοι,
"ὅτι, ἂν μᾶς δώσῃ ὁ Θεὸς κ' ἡ τύχη μας ἐτοῦτο,
"τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως κ' ἐτοῦτα τὰ φουσσᾶτα
"μὲ πόλεμον καὶ μὲ σπαθὶ νὰ τοὺς νικήσωμε ὧδε,
"ἕως ὅτου στήκει ἡ κιβωτὸς στὸ Ἀραρὰτ τὸ ὄρος,
(3420) 45 "μέλλει στήκει τὸ ἔπαινος τῆς σημερνῆς ἡμέρας,
"ὅπου μᾶς θέλουν ἐπαινεῖ ὅσοι τὸ θέλουν ἀκούσει.
"Ἐγὼ γάρ, ὡς τὸ ἐξεύρετε κ' ἐβλέπετε εἰς ἐμέναν,
"οὐ δύνομαι τοῦ νὰ κρατῶ σπαθὶν οὔτε κοντάριν
"τοῦ νὰ σταθῶ εἰς πόλεμον, τοῦ νὰ ἔχω πολεμήσει·

4722 *διατὸ ἕνι π. γ. λ.* || *ὅτι καλίον μας ἕνι* 23 *ἐτούτους νὰ πολ.* || *διὰ τοῦτο ὅπου σὰς λέγω* The sense requires an interchange of the two latter hemistichs.

P περίχαρος ἐγίνετον, λαλεῖ τὴν συντροφία του
4716 καὶ λέγει οὕτως πρὸς αὐτοὺς μὲ πρόβλεψιν μεγάλην·
"Ἀφέντες, φίλοι, ἀδελφοί, συντρόφοι ἠγαπημένοι,
"ὅλοι πρέπει νὰ χαίρεστε καὶ τὸν Θεὸν δοξάζειν
"ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς ἤφερεν εἰς ἐπιδέξιον τόπον,
20 "τόσα φουσσᾶτα ἄφαντα νὰ τὰ ἔχωμεν κερδίσει.
"Προσέξετε, καλοὶ ἀδελφοί, τινὰς μὴ τοὺς δειλιάσῃ,
"διοῦ ἔνι πλῆθος τοῦ λαοῦ,
ὅτι κάλλιο μας ἔνι,
"παροῦ νὰ ἦσαν ὀλιγοὶ καὶ μίας φυλῆς ἀνθρῶποι.
25 "Ἐτοῦτοι εἶναι ἀπόξενοι ἀπὸ διαφόρους τόπους
"καὶ εἶναι καὶ ἀπαίδευτοι νὰ μάχωνται μὲ Φράγκους·
"μηδὲν ὀκνήσωμεν ποσῶς νὰ μᾶς ἀποσκεπάσουν,
"ἐξάφνη ἂς τοὺς δώσωμεν ὅλους μὲ τὰ κοντά|ρια. f. 179r II
"Τὰ ἄλογα τὰ ἔχουσιν ὅλα εἶναι παρίππια,
30 "ἑνὸς φαρίου μας φορὰ νὰ ρίξῃ δεκαπέντε.
"Καὶ πάλιν λέγω, ἀδελφοί, ἐτοῦτο κ' ἐθυμῶ σας
"τὸν κόπον, ὅπου ἔβαλαν οἱ ἀφέντες οἱ ἀδελφοί μας,
"τοὺς τόπους, ποῦ μᾶς ἄφηκαν, νὰ ἔχωμεν κερδίσει.
"Κι ἂν οὐκ ἐβάλωμεν βουλὴν τὴν σήμερον ἡμέραν,
35 "ὁ κάθε εἷς τὸ σῶμα του νὰ τὸ διαφεντεύῃ,
"νὰ δείξωμεν εἰς ἄρματα ὅτ' εἴμεθεν στρατιῶτες,
"κι ἀπαύτου νὰ φυλάξωμε ὁμοίως τὰ γονικά μας·
"κι ἂν οὕτως οὐδὲν ποίσωμεν, ὡσὰν ἐγὼ σᾶς λέγω,
"οὐδὲν πρέπει νὰ μᾶς κρατοῦν ἀνθρώπους τῶν ἀρμάτων,
"οὔτε προνοΐες νὰ ἔχωμεν, οὔτε τιμὴν καθόλου.
40 "Ἰδέτε πάλιν δεύτερον, ἀφέντες καὶ συντρόφοι,
"ὅτι, ἃ μᾶς δώσῃ ὁ Θεὸς κ' ἡ τύχη μας ἐτοῦτο,
"τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως καὶ τοῦτα τὰ φουσσᾶτα
"μὲ πόλεμον καὶ μὲ σπαθὶ νὰ ἔχωμεν κερδίσει,
"ἕως οὗ στέκει ὁ κιβωτὸς στοῦ Ἀραρὰτ τὸ ὄρος, f. 179r I
45 "θέλει στέκει τὸ ἔπαινον τῆς σήμερον ἡμέρας,
"ὅπου μᾶς θέλουν ἐπαινεῖ ὅσοι νὰ τὸ ἠκούσουν.
"Ἐγὼ γάρ, ὡς τὸ βλέπετε κ' ἠξεύρετε 's ἐμέναν,
"οὐ δύναμαι τοῦ νὰ κρατῶ σπαθὶν οὐδὲ κοντάριν
"τοῦ νὰ σταθῶ εἰς πόλεμον νὰ ἔχω πολεμήσει·

4721 μὴ τοὺς] μητ 24 ὀλίγοι 28 κονδάρηα 32 δελφή 33 ποῦ] πους 44 κηβοτός του αροραι 45 σθέκει 48 κονδάρειν

Η "ἀλλὰ νὰ ποιήσω ὡς διὰ ἐσᾶς τούτην τὴν προθυμίαν,
4751 "τοῦ πρίγκιπος τὸ φλάμουρον θέλω νὰ τὸ βασταίνω,
"στὸ χέριν μου τὸ δέσετε νὰ τὸ κρατῶ στερέα.
"Τὴν τένταν τοῦ Δεμέστικου θεωρῶ την ἀπ' ἐδῶθεν,
"κι ὀμνύω σας γὰρ εἰς τὸν Χριστὸν ὁλόρθα ἐκεῖ
ν' ἀπέλθω.
"Κι ὅποιος ἰδῇ ὅτι νὰ τραπῶ ἢ τίποτε δειλιάσω,
"ἐχτρὸν τὸν ἔχω τοῦ Χριστοῦ, νὰ | μὴ μὲ σφάξῃ εὐθέως." f. 126ᵛ
Ὁ Μέγας γὰρ Δεμέστικος στὴν τένταν ἐκαθέτου,
ὅπου ἦτον ἀνάβολον εἰς τὸ χωριὸν Πρινίτσας.
Κι ὡσὰν ἐφανερώθησαν ἐκεῖνοι οἱ Φράγκοι ἀφνίδια,
τοῦτον τὸν λόγο ἐλάλησεν, ἀτός του γὰρ τὸν εἶπεν·
"προγεματίτσιν γὰρ μικρὸν ἐβλέπω ὅτι μᾶς ἦλθεν."
Ὁρίζει, ἐκαβαλλίκεψαν ἀλλάγια τρία καὶ μόνον,
χιλίους ἀπάνω εἰς τ' ἄλογα τοὺς Φράγκους ν' ἀπαντήσουν·
εὐθέως ἐκαβαλλίκεψαν κι ἀπῆλθαν εἰς τοὺς Φράγκους,
(3440) σταματικὰ τοὺς ἔσμιξαν ὅλοι μὲ τὰ κοντάρια.
Στὸ πρῶτον ποῦ ἐβαρέσασιν ἐπέσαν ἐκ τοὺς Φράγκους
καλὰ τὸ τρίτον ἀπ' αὐτοὺς ὅλοι ἀπὸ τὰ φαριά τους·
διὰ ἕνα Φράγκον ἤσασιν Ρωμαίων δέκα κοντάρια.
Ἀκούσατε, χάριν τοῦ Χριστοῦ, κἀνεὶς ἀπὸ τοὺς Φράγκους
κοντάρι οὐδὲν ἐπίασεν, κἀνεὶς οὐκ ἐλαβώθη·
ἐκεῖνοι γὰρ ὅπου ἔπεσαν εὐθέως καβαλλικεύουν
καὶ τὰ σπαθία ἐξήβαλαν καὶ τοὺς Ρωμαίους ἐσφάζαν.
Ὥρα ἐδιάβηκε πολλὴ ποῦ ἐχάθησαν οἱ Φράγκοι
κι οὐδὲν ἐφαίνονταν ποσῶς μέσα εἰς τοὺς Ρωμαίους
ἐκεῖνος γὰρ ὁ μισὶρ Ντζᾶς, ὁ Καταβᾶς, σὲ λέγω.
Ἀφότου ἐσηκώθησαν οἱ Φράγκοι ἐκεῖ ὅπου ἐπέσαν, f. 127ʳ
ὅπου τους ἀπεδείρασιν τὸ πλῆθος τῶν Ρωμαίων,
ἐβγάλαν τὰ σπαθίτσια τους, τὸν πόλεμον ἀρχάσαν,
οὕτως ἐσφάξαν τοὺς Ρωμαίους ὡς φάλκος τὸ λιβάδι.
Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν Ρωμαίων ἐχάθησαν οἱ Φράγκοι
κι οὐδὲν τοὺς ἔβλεπεν ποσῶς Δεμέστικος ὁ Μέγας
ἐκεῖθεν, ὅπου ἐκάθητον στὴν τέντα του ἀπέσω.

4750 ἐτούτην 60 ἐτούτον τὸν λόγον 66, 73 ὅπου 68 πᾶσα? uncertain; the sense requires ἕνα

P "ἀλλὰ νὰ ποίσω δι' ἐσᾶς τούτην τὴν προθυμίαν·
4751 "τοῦ πρίγκιπος τὸ φλάμουρον θέλω νὰ τὸ βασταίνω, (p. 111)
"στὸ χέρι μου τὸ δέσετε νὰ τὸ κρατῶ στερέα.
"Τὴν τέντα τοῦ Δομέστικου θεωρῶ την ἀπ' ἐδῶθεν·
"ὀμνύω σας εἰς τὸν Χριστὸν ὁλόρθα ἐκεῖ νὰ ἀπέλθω.
55 "Καὶ οἷος ἰδῇ τοῦ νὰ τραπῶ ἢ καὶ νὰ δειλιάσω,
"ἐχτρὸν τὸν ἔχω τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν οὐδὲν μὲ σφάξῃ."
Ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος στὴν τέντα του ἐκαθέτον,
ὅπου ἦτον εἰς ἄνω βουνόν, εἰς τὸ χωρίον Πρινίτσας.
Καὶ ὡς ἐφανερώθηκαν ἀφνίδια οἱ Φράγκοι,
60 τοιοῦτον λόγον ἔλεγεν μὲ προθυμίαν μεγάλην·
"προγεματίτσι γὰρ μικρὸν ἐβλέπω ὅτι μᾶς ἦλθεν."
Ὁρίζει | ἐκαβαλλίκεψαν ἀλλάγια τρία μόνον, f. 179ᵛ 11
χιλίους ἀπάνω στ' ἄλογα τοὺς Φράγκους νὰ ἀπαντήσουν·
εὐτὺς ἐκαβαλλίκεψαν, ἐσυναπάντησάν τους,
65 σταματικὰ τοὺς ἔσμιξαν ὅλους μὲ τὰ κοντάρια.
Στὸ πρῶτο ὅπου ἐβάρησαν ἔπεσαν ἐκ τοὺς Φράγκους
καλὰ τὸ τρίτον ἀπ' αὐτοὺς ὅλοι ἐκ τὰ φαρία.

Κ' ἤκουσεν, χάρι τοῦ Θεοῦ, κἀνεὶς ἀπὸ τοὺς Φράγκους
70 κοντάρι οὐκ ἐπίασεν, κἀνεὶς οὐκ ἐλαβώθη·
ἐκεῖνοι ὅπου ἔπεσαν εὐτὺς καβαλλικεύουν
καὶ τὰ σπαθία ἔσυραν καὶ τοὺς Ρωμαίους σφάζουν.
Ὥρα ἐδιέβηκεν πολλὴ ποῦ ἐχάθησαν οἱ Φράγκοι
καὶ οὐκ ἐφαίνοντα ποσῶς μέσα ἐκ τοὺς Ρωμαίους
75 ἐκεῖνος δὲ ὁ μισὲρ Τζᾶς, ὁ Καταβᾶς, σὲ λέγω.

4751 βασθένω 53 δομέσθηκω 54 όλθα ἐκεῖ 65 κονδάρια

Η Ὁ δὲ μακάριος μισὶρ Ντζᾶς ὁ Καταβᾶς ἐκεῖνος
οὐδὲν ἀνάμενεν ποσῶς νὰ πολεμοῦν τοὺς Φράγκους·
(3460) 4785 ὁλόρθα πάντα ἐσπούδαζεν νὰ σώσῃ εἰς τὴν τένταν,
ὅπου ἐθεώρει ἀπὸ μακρὰ ὅτι ἦτον τοῦ Δεμεστίκου.
Τινές, ὅπου ἤσασιν ἐκεῖ στὸν πόλεμον ἐκεῖνον,
εἶδαν καὶ ἐμαρτύρησαν ὅτι εἶδαν καβαλλάρην
ἀσπραλογᾶτον εἰς φαρί, γυμνὸν σπαθὶν ἐβάστα,
90 καὶ πάντα ὑπήγαινεν ὀμπρὸς ἐκεῖ ποῦ ἦσαν οἱ Φράγκοι.
Καὶ εἶπαν κι ἀφιρώσασιν ὅτι ὁ ἅγιος Γεώργιος ἦτον
κι ὡδήγευεν κι ἀντρείευεν τοὺς Φράγκους νὰ πολεμοῦσιν.
Οἱ μὲν εἶπαν ὅτι ἐχόλιασεν ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος,
ὅπου ἦτον εἰς τὴν Ἴσοβαν στὸ μοναστῆρι ἐκεῖνο,
95 τὸ ἐκάψαν τότε οἱ Ρωμαῖοι εἰς τὸ ταξεῖδι ἐκεῖνο·
καὶ ἄλλοι πάλε ἐλέγασιν ὅτι ἡ ἀφιορκία ποῦ ἐποιῆσεν f. 127ᵛ
ὁ βασιλεύς—ὅπου ὤμοσεν τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμου
καὶ ἄνευ φταίσματος τινὸς νὰ ποιήσῃ πρὸς ἐκεῖνον,
διὰ λόγια γὰρ ψεματινὰ καὶ δωριανὰ μαντᾶτα
4800 ἀπόστειλε τὰ φουσσᾶτα του τὸν πρίγκιπα μαδίζει—
διὰ τοῦτο ἐχόλιασεν ὁ Θεὸς κ' ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος
κ' ἔδωκε νίκος τῶν Φραγκῶν καὶ τῶν Ρωμαίων ὠργίστη.
Ἀπὸ ὥρας πρώτης ἄρχισεν ὁ πόλεμος ἐκεῖνος
κ' οἱ Φράγκοι ἀπεσώσασιν ὥρα μεσημερίου
(3480) 5 στὴν τένταν, ὅπου ἐκάθητον Δεμέστικος ὁ Μέγας.
Ὁ Μέγας γὰρ Δεμέστικος ἀπέκει ἐκ τὴν τένταν
τὸ βλέμμα του εἶχε ἀδιάλειπα ἐκεῖ πρὸς τὸ φουσσᾶτον
νὰ ἰδῇ τὸ τί ἐγίνονταν οἱ Φράγκοι τοῦ Μορέως·
πούπετε Φράγκον οὐ θεωρεῖ, μόνον καὶ τοὺς Ρωμαίους·
10 τὰς χεῖρας του ἐσήκωσε καὶ τὸν Θεὸν δοξάζει,
σκοπίζοντα, λογιζόμενος, ἐχάθησαν οἱ Φράγκοι.
Καὶ οὕτως ὡσὰν ἐστήκετον κ' ἐθεώρει τὰ φουσσᾶτα,
ἀφνίδια ἐφάνησαν ἐκεῖ τὸ φλάμουρα τῶν Φράγκων·
ἐγνώρισεν τὰ φλάμουρα τοῦ φράγκικου φουσσάτου.
15 Ἐκεῖ στὴν τέντα ἐρχόντησαν, ποῦ ἐβλέπασιν τὸ σκῆπτρον
τοῦ βασιλέως τοῦ ἀδελφοῦ, τοῦ Μεγάλου Δεμεστίκου. f. 128ʳ

4784 τοὺς φ. νὰ πολεμοῦσιν 86 ἀπόμακρα 89 εἰς φαρί] εἰς σπαθί
95 ἐτότε 96, 4815 ὅπου

P Οὐδὲν ἀνέμεινεν ποσῶς νὰ πολεμῇ τοὺς Ρωμαίους.
4785 Ὁλόρθα πάντα ἐσπούδαζεν νὰ σώσῃ εἰς τὴν τένταν,
ποῦ ἐθεώρει ἐκ μακρέα αὐτοῦ τοῦ Δεμεστίκου.
Τινές, ὅπου ἤσασιν ἐκεῖ στὸν πόλεμον ἐκεῖνον,
εἶπαν καὶ ἐμαρ|τύρησαν πῶς εἶδαν καβαλλάρην f. 180r I
ἀσπραλογᾶτον εἰς φαρίν, γυμνὸν σπαθὶν ἐβάστα·
90 πάντα ὑπήγαινεν ὀμπρὸς ἐκεῖ ὅπου ἦσαν οἱ Φράγκοι.
Καὶ εἶπαν, ἀφιρώσασιν, ἅγιος Γεώργης ἦτον...

Ἄλλοι εἶπαν ὅτι ὠργίστη τους ἡ πάναγνος Θεοτόκος
ὁποὖτον εἰς τὴν Ἴσοβαν, στὸ μοναστῆρι ἐκεῖνο,
95 τὸ ἔκαψαν τότε οἱ Ρωμαῖοι εἰς τὸ ταξεῖδι ἐκεῖνο·
καὶ ἄλλοι πάλιν ἔλεγαν ὅτι ἡ φιορκία,
τὸν ὅρκον, ὅπου ἐπάτησεν ὁ βασιλεὺς ἐτότε—
τὸν ὅποιον γὰρ ἔποικεν τοῦ πρίγκιπα Γουλιάμου
καὶ ἄνευ τινὸς φταίσματος νὰ τὸν καταπατήσῃ,
διὰ λόγους ψεματερινοὺς καὶ δωριανὰ μαντᾶτα
4800 ἀπέστειλεν φουσσᾶτα του τὸν πρίγκιπαν μαδίζει—
δι' αὐτὸ τοὺς ἐγκατέλιπεν Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ
κ' οἱ Φράγκοι τοὺς ἐκέρδισαν ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
Ἀπὸ ὥρας τρίτης ἄρχισεν ὁ πόλεμος ἐκεῖνος
κ' οἱ Φράγκοι ἀποσώσασιν ὥρα μεσημερίου
5 στὴν τέντα, ὅπου ἐκάθε|τον Δεμέστικος ὁ Μέγας. f. 180r II
Ὁ Μέγας γὰρ Δεμέστικος ἐκεῖθεν ὀκ τὴν τένταν (p. 112)
τὸ βλέμμα του εἶχεν πάντοτε ἐκεῖ πρὸς τὸ φουσσᾶτον
νὰ ἰδῇ τὸ τί ἐγίνονταν οἱ Φράγκοι τοῦ Μορέως·
πούπετε Φράγκον οὐ θεωρᾷ, μόνον καὶ τοὺς Ρωμαίους·
10 τὰς χεῖρας του ἐσήκωσεν καὶ τὸν Θεὸν δοξάζει,
σκοπῶντα, λογιζόμενος ἐχάθηκαν οἱ Φράγκοι.
Καὶ οὕτως ὡσὰν ἔστεκεν κ' ἐθώρειεν τὸ φουσσᾶτον,
ἐξάφνης ἐφανίστησαν τὰ φλάμουρα τῶν Φράγκων·
ἐγνώρισεν τὰ φλάμουρα τοῦ φράγκικου φουσσάτου
15 πῶς εἰς τὴν τένταν ἔρχονταν, ὅπου ἔβλεπαν τὸ σκῆπτρον
τοῦ βασιλέως ἀδελφοῦ, τοῦ Μέγα Δεμεστίκου.

4784 *φράγκους*; a later hand corrects *ρωμαίους* 86 *δεμεσθήκου* 89 *ἄσπρο ἄλογοντον εἰς φ. καὶ γ. σπ. ἐβάσθα* 93 *ἄλήπαν ὅτη ὀρσθη τους—θκῶς* 4801 *διὰ το τοὺς* 10 *δοξάζῳω* 12 *ἔσθεκεν* 15 *στῳω ντένταν*

Η Στριγγὴν φωνίτσαν ἔσυρεν, μεγάλη ὡς ἐδυνάστη,
ἐκεινῶν τῶν παιδόπουλων, ὅπου ἦσαν μετ' ἐκεῖνον·
"Μωρέ, φέρε τὸ ἱππάρι μου, μωρέ, τὸν τουρκομάνον,
"θεωρεῖτε φλάμουρα Φραγκῶν, ὅπου μᾶς ἐπετρῶσαν."
Κ' ἐκεῖνοι ὡς εἶδαν τὰ σπαθία γυμνὰ ἐξελαμπρισμένα
νὰ ἐρχόντησαν ἀπάνω τους—τὰ ἐβασταῖναν οἱ Φράγκοι—
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν Ρωμαίων ἦσαν αἱματωμένα—
ὁ κατὰ εἷς ἐσπούδαζεν νὰ σώσῃ τὸν ἐνιαυτόν του·
(3500) ὅλοι εἰς φυγίον ἐβάλθησαν ἔνθα ἠμπόρει ὁ καθένας.
Ὁκάποιος ἦτον φρόνιμος ποῦ ἀγάπα τὴν τιμήν του,
ἔδραμε, ἤφερεν ἄλογον ὅπου ἔστηκεν στρωμένον,
ὅπου ἦτον τὸ καλλιώτερον τοῦ Μεγάλου Δεμεστίκου·
ἐβοήθησε τοῦ ἀφέντου του, πηδᾷ, καβαλλικεύει.
Ὁκάποιον ηὗρεν ἐκεῖ ἄνθρωπον γὰρ τοῦ τόπου,
ὅπου ἔξευρε κι ἀπείκαζεν τὸ μέρος τῆς Πρινίτσας.
Ἐκεῖνος τὸν ὡδήγεψεν καὶ συντροφίαν τοῦ ἐποῖκεν·
ἐκεῖθεν ἐκ τὴν Λέβιτσαν στὴν Κάπελην ἀνέβη,
ἀγρίους τόπους ἐδιάβησαν νὰ μὴ τοὺς ἐγνωρίσουν,
καὶ τόσα ἀπῆλθαν | φρόνιμα μετὰ ἐπιδεξιωσύνης, f. 128ᵛ
στὸν Μηζηθρᾶ τὸν ἔσωσεν ὅπου πολλὰ ἐπεθύμα.
Τὰ δὲ φουσσᾶτα τῶν Ρωμαίων, ὅπου ἦσαν στὴν Πρινίτσαν,
τὸ ἰδεῖ τοὺς Φράγκους ὅτι ἔσωσαν στὴν τέντα τοῦ Δεμεστίκου
κι ἀπέδειραν κ' ἐρρίξασιν τοῦ βασιλέως τὸ σκῆπτρον,
ὅλοι ἀποκεφαλίστησαν, ἐβάλθησαν νὰ φεύγουν·
ὁ εἷς τὸν ἄλλον οὐκ ἔβλεπεν τὸ πόθεν ὑπαγαίνει.
Τί νὰ σᾶς λέγω τὰ πολλὰ καὶ ποῖος νὰ σᾶς τὰ γράφῃ;
Οἱ Φράγκοι ἀποστάθησαν σφάζοντα τοὺς Ρωμαίους·
ἔμποδον μέγαν ηὗρασιν τὰ δάση τῆς Πρινίτσας,
(3520) τοὺς τόπους ἐκείνους τοὺς σκληροὺς καὶ πολλὰ δασωμένους.
Ἐκεῖ ἐγλύτωσαν οἱ Ρωμαῖοι, ὅσοι ἐδράμαν κ' ἐμπῆκαν·
ἐπεί, ἂν ἔλειπαν οἱ σκληροὶ οἱ τόποι ὅπου σᾶς λέγω,
λογίζομαι εἰς πληροφορίαν ἕνας μόνος ἀπ' αὐτους
οὐ μὴ νὰ ἐγλύτωσε ἀπ' ἐκεῖ, ἂν εἴχασιν οἱ Φράγκοι

4819 ὑπάρη 25 ὑπόρει 26 ὅπου 34 ἀπὸ ἀγρίους

P Φωνὴν μεγάλην ἔσυρεν ὅσον κι ἂν ἐδυνέτον
ἐκείνων τῶν παλλικαρίων ὁποῦσαν μετ' ἐκεῖνον·
"Φέρτε γοργὸν τὸ ἱππάρι μου, αὐτὸν τὸν τουρκομάνον,
4820 "θεωρεῖτε φλάμουρα Φραγκῶν ὅπου μᾶς ἐπετρῶσαν."
Κι αὐτοὶ ὡς εἶδαν τὰ σπαθία γυμνὰ ἐκλαπρισμένα— f. 180ᵛ I

ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν Ρωμαίων ἦσαν αἱματωμένα—
ὁ κάθε εἷς ἐσπούδαζεν νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτόν του,
καὶ εἰς φυγίον ἐβάλθησαν ὅθε ἠμπορεῖ καθένας.
Ὁκάποιος ἦτον φρόνιμος κι ἀγάπα τὴν τιμήν του,
ἔδραμεν, φέρνει ἄλογον, τὸ ἔστεκεν στρωμένο,
ποῦ ἦτον τὸ καλλιώτερον Μεγάλου Δεμεστίκου·
ἐβοήθησεν τοῦ ἀφέντη του, πηδάει, καβαλλικεύει.
Ὁκάποιον ηὗρεν ἄνθρωπον ἐντοπικὸν ἐκεῖσε,
ὅπου καλὰ γὰρ ἤξευρεν τὰ μέρη τῆς Πρινίτσας.
Ἐκεῖνος τὸν ὡδήγεψεν καὶ συντροφίαν τοῦ ἐποίκεν·
ἀπ' ἄγριους τόπους ἐπέρασεν νὰ μὴν τὸν ἐγνωρίσουν,
ἐκεῖθεν ἐκ τὴν Λέβιτσαν στὴν Κάπελον ἀνήβη
καὶ τόσα ἀπῆλθον φρόνιμα μετὰ πιδεξιωσύνης,
στὸν Μηζηθρᾶν ἀπέσωσεν ὅπου πολλὰ ἐπεθύμα.
Τὰ δὲ φουσσᾶτα τῶν Ρωμαίων, τὰ ἦσαν στὴν Πρινίτσαν,
τὸ ἰδοῦν τοὺς | Φράγκους, ἔσωσαν στὲς τέντες τῶν f. 180ᵛ II
Ρωμαίων,

ὅλοι ἐβάλθηκαν εὐτὺς νὰ ὑπᾶνε στὰ δικά τους.

Ἔμποδον μέγαν ηὕρασιν τὰ δάση τῆς Πρινίτσας,
αὐτοὺς τοὺς τόπους τοὺς κακοὺς πολλὰ καὶ δασωμένους.
Ἐκεῖ ἐγλύσαν οἱ Ρωμαῖοι καὶ ὅλον τὸ φουσσᾶτον

4823 τὸν αἷμα . . . 24 αἱανθῶν του

H *τὴν δύναμιν νὰ ἐσφάζασιν τὸ γένος τῶν* Ρωμαίων.
4851 *Οἱ Φράγκοι ἀποστάθησαν σκοτώνων τοὺς ἐχτρούς τους,*
κι ὡς εἶδαν πάλε ὅτι ἔφυγαν κ' ἐπιάσαν τὰ βουνία,
εἰς τοὺς δρυμῶνες ἔφυγαν ἐκεῖ πρὸς τὸν στρατέαν...

75 *ὅσον τὸν μαστιχώνει πλέον πρέπει νὰ τὸν προσέχῃ.* f. 129r
Ἂν εἶχε ἐπάρει ὁ πρίγκιπας τότε τὸν Μέγαν Κύρην
καὶ τὰ φουσσᾶτα τῶν νησίων κ' ἐκεῖνα τοῦ Εὐρίπου
καὶ νὰ εἶχε ὑπάγει σπουδαχτικὰ ὁλόρθα εἰς τὸ Νίκλι
καὶ νὰ εἶχε ἐμπῆ στὴν Τσακωνίαν, κουρσέψει ὅλον τὸν
τόπον,
80 *ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος ἀργὰ νὰ ἐφουσσατέψεν·*

4876 *ἐτότε* 77 *νυσσίων*

We have already remarked on the presence of a lacuna in H of one leaf in extent, from l. 4496—4535. After *τὸν στρατέαν* it appears that another leaf has been torn out, probably by some Greek reader whose patriotic feelings were wounded by the contemptuous remarks of this passage, and even more, perhaps, by those of the lines which followed. The MS consists of layers of 10 leaves each, and every new quinternion, or layer of 10 leaves, is indicated by a Greek number in the corner, viz.: 1—α'; 11—β'; 21—γ' etc., then

P

κ᾽ οἱ Φράγκοι ἀπεστάθησαν ἐκ τοῦ πολλοῦ τοῦ κόπου·
ὡς εἶδαν δὲ ὅτι ἔφυγαν κ᾽ ἠπῆραν τὰ βουνία,

ἄφηκαν νὰ τοὺς διώχνουσιν, ἐστράφηκαν ὀπίσω.
Χίλια ἄλογα ἐκέρδισαν ἐτότες ὧν οἱ Φράγκοι.
Ὡς τὸ ἔμαθαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖθε ἐκ τὰ χωρία,
μικροὶ μεγάλοι ἔδραμαν νὰ ἔχουσιν κερδίσει,
ἐκ τῶν Ρωμαίων τὰ πράγματα νὰ ἔχουν διαφορήσει. (p. 113)
Οἱ Φράγκοι γὰρ ἐμείνασιν ἐτότε εἰς τὰ Σέρβια·
ἐπεὶ ἂν ἤθελαν νὰ ἐλθοῦν, νὰ μείνουν παρακάτου,
οὐδὲν ἐδύνονταν νὰ ὑπᾶν ὅτ᾽ ἦσαν κοπιασμένοι,
καὶ διὰ τὸ κέρδος τὸ πολὺ τὸ εἴχασιν κερδίσει·
ἐπὶ τὴν αὔριον ὑπᾶν ὀρθὰ εἰς τὸ Βλιζίρι.
Ὁ μισὲρ Τζὰν δὲ Καταβᾶς, | ὁ ποδαγρὸς στρατιώτης, f. 181r 1
πιττάκια ὁρίζει, γράφουσιν, μαντατοφόρους στέλνει
ἐκεῖσε εἰς τὸν πρίγκιπα στὸ κάστρον τῆς Κορίνθου.
Λεπτομερῶς ἐδήλωσε τὴν πρᾶξιν καὶ τὸ πρᾶγμα,
τὸ πῶς ἐγίνη ὁ πόλεμος ἐκεῖνος τῆς Πρινίτσας,
τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔπραξεν, τὸ νῖκος ὅπου ἐλάβαν.
Ὁ πρίγκιπας, ὡς τὸ ἤκουσεν, ἐσήκωσεν τὰς χεῖρας
καὶ τὸν Θεὸν ἐδόξασεν, τὴν πάναγνον Θεοτόκον.
Ἐκ τὸ ἓν μέρος ἐχάρηκεν, ἐκ τὸ ἄλλο ἐλυπήθη·
ἐχάρη, διοῦ ἐνίκησεν ἐτότε ὁ λαός του,
καὶ πάλιν ἐλυπήθηκεν διοῦ οὐδὲν εὑρέθην.

4851 ἀπεσθάθησαν 62 τὸ πολlω τὸ ἤχανσοιν 67 λεπτόμερος
70 ὡς τὸ] ὁτὸ

101—ια′; 111 with a number almost obliterated; 121 where no Greek number is discernible. But then follows 129—ιδ′, while we expect 131—ιδ′. This plainly shows that between f. 111 and f. 129 two leaves have been lost. In all probability the second lacuna is of the same length as the first, i.e. of one leaf and begins here. In the passage relating to the battle of Prinitza T is silent, and P either omits a part of the account or tries to soften the harsh expressions of H, cf. 4840, 51 etc. Further, it is evident that the two leaves were missing before the MS was paged.

Η ὅμως ὡς πράξει ὁ κατὰ εἷς, ὀμπρός του καὶ τὸ ηὑρίσκει.
Ἀφίνω γὰρ τὸν πρίγκιπα νὰ λέγω περὶ ἐκείνου,
θέλω νὰ σὲ ἀφηγήσωμαι τὴν πρᾶξιν ὅπου ἐποῖκεν
ὁ Μέγας γὰρ Δεμέστικος στὸν Μηζηθρᾶ ὅπου ἦτον.
4885 Καθὼς σὲ τὸ ἀφηγήσομαι ὀπίσω στὸ βιβλίον μου
τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικεν ἐκεῖσε στὴν Πρινίτσαν
(3560) ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν·
ὅταν ἠμπόρεσε νὰ ἐλθεῖ στοῦ Μηζηθρᾶ τὸ κάστρον,
ἐκάθητον κ' ἐθλίβετον, ἡμέραν νύχταν ἔκλαιεν·
90 τὸ πρῶτον διὰ τὴν ἐντροπὴν ὅπου εἶχεν τῶν ἀνθρώπων,
καὶ τὸ ἄλλο διὰ τὸν βασιλέαν ὅπου εἶχεν μέγαν φόβον
μὴ πιάσῃ καὶ τυφλώσῃ τον, εἰς φυλακὴν τὸν βάλῃ
καὶ λάβῃ ἄδικον θάνατον καὶ χάσῃ τὸ κορμί του.
Ὁ βασιλέας τὸν ἔστελνεν μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν, f. 129ᵛ
95 τὸν τόπον ὅλον τοῦ Μορέως νὰ τὸν ἔχῃ κερδίσει,
κι ἂν μάθῃ ὅτι ἐκέρδισαν τὸν πόλεμον οἱ Φράγκοι
μόνοι τριακόσιοι μοναχοὶ κἂν εἴκοσι χιλιάδες,
πῶς νὰ τὸν ἀποδέξεται, πῶς νὰ τὸν χαιρετήσῃ,
εἰμὴ νὰ λέγῃ ὅτι ἄπιστος καὶ νὰ τὸν θανατώσῃ;
4900 Ὁκάποιος Φράγκος εὐγενής, ἄνθρωπος παιδεμένος,
ἀπὸ τὴν Πόλιν εἶχε ἐλθεῖ ἀπὸ τὸν βασιλέαν
μαντατοφόρος εἰς αὐτόν, ἐπαρηγόριζέ τον·
"Δέσποτά μου, διὰ τὸν Χριστόν, τί θλίβεσαι τοσούτως;
"οὐ ξεύρεις εἰς ἐριζικὸν κοίτεται ἡ στρατεία;
5 "κι ὅποιος ἐξεύρει μηχανίαν καὶ πράττει [μὲ] πονηρίαν
"τοὺς ἀντρειωμένους καταλυεῖ κ' ἐπαίρνει τὴν ἀντρίαν
τους·
"ἡ μηχανία κ' ἡ πονηρία κερδίζει τὴν ἀντρίαν.
(3580) "Εἶδες εἰς τὴν Πελαγονίαν τὴν μηχανίαν ποῦ ἐποῖκεν
"τότε ὁ σεβαστοκράτορας κ' ἐκέρδισε τὸν κάμπον·
10 "οὐδὲν ἐτήρησε νὰ εἰπῇ πολλὰ φουσσᾶτα εἶχεν,
"ἀλλὰ ἔβαλε τὴν μηχανίαν κι ἄφηκεν τὴν ἀντρίαν.
"Οἱ πάντες ὅλοι ἐξεύρουν το 's ὅλην τὴν οἰκουμένην,
"εἰς τὸ κοντάρι καὶ σπαθὶ οἱ Φράγκοι εἶναι ἀντρειωμένοι.
"Διὰ τοῦτο ὁ σεβαστοκράτορας, ὡς φρόνι|μος ὅπου ἦτον, f. 130ʳ

4883 καὶ θέλω 96 ὅτι τὸν ἐκ. 4904 οὐδὲν ἐξεύρεις 6 καταλὴ
7, 11 ἀνδρείαν 8 ὅπου 9 ἐτότε 12 ὅλοι του ἐξ.

P Ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος σφόδρα τὸ ἐλυπήθην
καὶ ἐκ τὴν λύπην τὴν πολλὴν ἦλθεν διὰ ν' ἀποθάνῃ.
Ὅμως ὁκάποιος εὐγενής, ἄνθρωπος παιδευμένος,
Φράγκος ἦτον τὸ γένος του ἀπέσω ἐκ τὴν Φραγκίαν,
ἀπὲ τὴν Πόλιν εἶχε ἐλθεῖ ἀπὲ τὸν βασιλέα
μαντατοφόρος εἰς αὐτόν, ἐπαρηγόριζέ τον·
"Ἀφέντη, διὰ τὸν Χριστόν, τί θλίβεσαι τοσοῦτον;
"ἠξεύρεις ὅτι εἰς ριζικὸν κοίτεται ἡ στρατεία
"καὶ ὅγιος | πράττει πονηρὰ καὶ μετὰ μηχανίαν f. 181r 11
"τοὺς ἀντρειωμένους κατελυεῖ καὶ τὴν ἀντρίαν νικάει.

"Εἶδες εἰς τὴν Πελαγονίαν ἡ μηχανία τί ἐποῖκεν
"τότε ὁ σεβαστοκράτορας κ' ἐκέρδισε τὸν κάμπον·
"οὐδὲν ἐτήρησεν νὰ εἰπῇ πολλὰ φουσσᾶτα εἶχεν,
"ἀλλὰ ἐβάλθη στὴν πονηρίαν καὶ τὴν ἀντρίαν ἀφῆκεν.
"Ἐτοῦτο οἱ πάντες ξεύρουσιν 'ς ὅλην τὴν οἰκουμένην,
"εἰς τὸ κοντάρι καὶ σπαθὶν καλοὶ εἰσιν οἱ Φράγκοι.
"Διοῦ ὁ σεβαστοκράτορας, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,

4897 δεμέσθηκος 4906 ἀνδρ. καταιλὴ καὶ τὶὼ ἀνδρ. νηκα 11 ἀνδρήαν

Η "τοὺς 'Αλλαμάνους ἔβαλεν κ' ἐσμίξαν μὲ τοὺς Φράγκους
4916 "διὰ ν' ἀπαντήσουν τὸν θυμόν, τὲς κονταρὲς τῶν
Φράγκων·
"τοὺς Οὔγγρους ἔβαλε ἀπ' αὐτοῦ, τοὺς Τούρκους καὶ
Κουμάνους,
"ὅλους ἐκατεδόξεναν, Φράγκους τε καὶ 'Αλλαμάνους,
"καὶ τὰ φαρία τοὺς ἔσφαξαν, τὸν πόλεμο ἐκερδίσαν.
"'Εὰν ἔλειπαν οἱ σαγιττὲς ποῦ ἐσφάξαν τὰ φαρία,
"ποτέ του οὐδὲν ἐκέρδαιναν τὸν πόλεμον ἐκεῖνον.
"Εἶδες, δέσποτα, ἀφέντη μου, πῶς ἔσφαλες εἰς τοῦτο,
"ἐκεῖ ὅπου σ' ἐπολέμησαν οἱ Φράγκοι στὴν Πρινίτσαν.
"Καθὼς μὲ τὸ ἀφηγήθησαν οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου,
"ὅπου μετά σου ἤσασιν στὸν πόλεμον ἐκεῖνον,
"ἡ δεσποτεία σου ἐθάρρησεν στὸ πλῆθος τοῦ φουσσάτου,
"ὅπου ἔβλεπες ὅτι ἤσασιν μετὰ τὴν βασιλείαν σου,
(3600) "τοὺς Φράγκους ἐκαταφρόνησες, διατὸ ἔβλεπες ὀλίγους,
"κι οὐδὲν ἐψήφησες ποσῶς πῶς νὰ τοὺς πολεμήσῃς,
"τὸ ὅποιον πρᾶγμα οὐ πολεμοῦν οἱ φρόνιμοι στρατιῶται·
"ἐπεί, ὅσον ἕνι ὁ ἄνθρωπος στρατιώτης κι' ἀντρειωμένος,
"ἁρμόζει νὰ ἔχῃ μηχανίαν καὶ φρόνεσιν εἰς αὗτον
"νὰ πολεμῇ προσεχτικὰ ἀπάνω εἰς τὸν ἐχτρόν του,
"διατὶ λέγουν οἱ φρόνιμοι, ὡς ἕνι γὰρ κ' ἡ ἀλήθεια· f. 130ᵛ
"ἡ τέχνη γὰρ καὶ <ἡ> πονηρία νικοῦσι τὴν ἀντρίαν.
"*Αν εἶχες βάλει, δέσποτα, ἐτότε τοὺς δοξιῶτες,
"τὸ ἰδεῖ τοὺς Φράγκους ὅτι ἔρχονται ἐκεῖσε πρὸς ἐσέναν,
"νὰ εἴχασιν σφάξει τὰ φαρία ὅπου ἐκαβαλλικεῦαν,
"ἐκέρδαινές τους παρευτύς, εἶχες τους νικημένους·
"ἀλλὰ ὥρισες κ' ἐδιάβησαν κοντάρια χίλια 's αὗτους,
"σκοπῶντα, λογιζόμενος νὰ τοὺς ἔχουν κερδίσει·
"τὸ ὅποιον πρᾶγμαν ἔποικες στὸ θέλημά σου, ἀφέντη.
"'Ως εἶπα πάλιν λέγω το, ὡς ἕνι γὰρ κ' ἡ ἀλήθεια,
"ἀξιάζει Φράγκος εἰς φαρὶ διὰ εἴκοσι Ρωμαίους.
"Εἶδες, ἀφέντη, τί ἔποικαν οἱ Φράγκοι στὴν Πρινίτσαν·
"ὡς φρόνιμοι, παιδευτικοὶ ὅπου ἦσαν εἰς στρατείαν,
"τὸ ἰδεῖ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχες,

4920 ἐλίπασιν—ὅπου 25 ὅπου ἦσαν ἐκεῖσε μετὰ σοῦ 31 ἐπὴν
35 ἀνδρ. 42 στὸ] τὸ

P "τοὺς 'Αλλαμάνους ἔβαλεν κ' ἐσμίξαν μὲ τοὺς Φράγκους
4916 "τοῦ ν' ἀπαντήσουν τὸν θυμόν, τὲς κονταρίες τῶν
Φράγκων·
"τοὺς Οὔγγρους ἔβαλε ἀπ' αὐτοῦ, τοὺς Τούρκους καὶ
Κουμάνους,
"ὅλους ἐκατεδόξεναν, Φράγκους καὶ 'Αλλαμάνους,
"καὶ τὰ φαρία ἔσφαξαν, τὸν πόλεμο ἐκερδίσαν.
"'Εὰν οἱ σαΐττες ἔλειπαν ποῦ ἔσφαξαν τὰ φαρία,
"ποτὲ οὐδὲν ἐκέρδαιναν τὸν πόλεμον ἐκεῖνον.
"Εἶδες, ἀφέντη μου καλέ, πῶς ἔσφαλες εἰς τοῦτο, f. 181ᵛ I
"ἐκεῖ ὅπου σ' ἐπολέμησαν οἱ Φράγκοι στὴν Πρινίτσαν· (p. 114)
"καθὼς μὲ τὸ ἀφηγήθησαν οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου
"ὁπούσασιν ἐκεῖ μὲ σὲν στὸν πόλεμον ἐκεῖνον,
"ἡ ἀφεντία σου ἐθάρρεψε στὰ πλήθη τοῦ φουσσάτου,
"ὅπου ἔβλεπες ὅτ' ἤσασιν μετὰ τὴν ἀφεντία σου,
"τοὺς Φράγκους ἐπεριφρόνησες, διοῦ ἦσαν ὀλίγοι,
"καὶ οὐκ ἐψήφησες ποσῶς πῶς νὰ τοὺς πολεμήσῃς,
"τὸ ὁποῖον πρᾶγμα οὐ ποιοῦν οἱ φρόνιμοι στρατιῶτες·
"ἐπεί, ὅσον ἕνι ὁ ἄνθρωπος στρατιώτης ἀντρειωμένος,
"πρέπει νὰ ἔχῃ μηχανίαν καὶ φρόνεσιν μετ' αὐτον
"νὰ πολεμῇ προσεχτικὰ ἀπάνω εἰς τὸν ἐχτρόν του,
"ἐπεὶ λέγουν οἱ φρόνιμοι, ὡς ἕνι ἡ ἀλήθεια,
"ὅτι ἡ τέχνη κ' ἡ πονηρία νικοῦσιν τὴν ἀντρία.
"Ἂν εἶχες βάλει, ἀφέντη μου, ἐτότε τοὺς δοξιῶτες,
"τὸ ἰδῇς τοὺς Φράγκους <καὶ> ἔρχονταν ἐτότε πρὸς ἐσένα,
"νὰ | εἶχαν σφάξει τὰ φαρία, τὰ ἐκαβαλλικεῦαν, f. 181ᵛ II
"ἐκέρδιζές τους παρευτύς, εἶχες τους νικισμένους·
"ἀλλὰ ὥρισες ὑπήγασιν κοντάρια χίλια 's αὔτους,
"σκοπῶντας, λογιζόμενος ἔχεις τους κερδεμένους,
"τὸ ὁποῖον πρᾶγμα ἔποικες στὸ θέλημά σου, ἀφέντη.
"'Ως τὸ εἶπαν, πάλιν λέγουν το, οὕτως ἔν' ἡ ἀλήθεια,
"ἀξίζει Φράγκος εἰς φαρὶ διὰ εἴκοσι Ρωμαίους.
"'Ιδές, ἀφέντη, τί ἔποικαν οἱ Φράγκοι στὴν Πρινίτσα·
"ὡς φρόνιμοι, παιδευτικοί, ὅπου ἦσαν τῆς στρατείας,
"τὸ ἰδοῦν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, φουσσᾶτον ὅπου εἶχες,

4917 ἀπαύτοὺς 20 ἔσχαξαν 23 ὅπου] οπο 31 ὡς σον αἴνη
33 προσεχθικὰ 35 ἀνδρ. 40, 48 κονδάρια 42 στὸ] τὸ

Η "εὐθέως στὴν μέση ἐσέβησαν μὲ τὰ κοντάρια ἐδῶκαν
(3621) "κ' ἔβγαλαν τὰ σπαθίτσια τους κ' ἐσφάξαν τς ἐδικούς σου,
4950 "κ' οἱ ἐδικοί σου οὐκ εἶχασιν δύναμιν νὰ σπαράξουν.
"Οὕτως τὸ ἐποίκασιν αὐτοί, ὡς πολεμοῦν οἱ λύκοι
"ὅπου σεβαίνουν εἰς μαντρί, τὰ πρόβατα σκορπίζουν.
"Λοιπὸν μηδὲν τὸ θλίβεσαι ἐτοῦτο ὅπου ἐγίνη, f. 131r
"διατὸ ἕνι, ἐδές, τὸ σύνηθες πάντοτε τῆς στρατείας·
55 "ὥρα κερδίζει διαφορὰ κι ἄλλη πάλιν νὰ χάνῃ.
"Παρηγορήσου, ἀφέντη μου, καὶ πιάσε ἄλλην στράταν·
"<καὶ> ὅρισον νὰ σωρευτοῦν ὅλα σου τὰ φουσσᾶτα
"καὶ σκόπησον νὰ τιμηθῇς καὶ νὰ ἔχῃς διαφορήσει,
"τὸ πρᾶγμα ὅπου ἐγίνετον νὰ τὸ ἔχῃς ἀμαντίσει.
60 "'Εγὼ ἔμαθα ὅτι ὁ πρίγκιπας στὴν 'Ανδραβίδα ἐστράφη
"καὶ τὰ φουσσᾶτα ὅπου ἤφερνεν ἐστράφησαν ὀπίσω·
"ἄγωμε ὁλόρθα εἰς αὐτὸν ἐκεῖ στὴν 'Ανδραβίδα·
"κι ἂν ἔχῃ τόσην ἁμαρτία εἰς πόλεμον νὰ ἐξέβῃ,
"μηδὲν βαλθῇς μὲ ἀλαζονείαν τοῦ νὰ τὸν πολεμήσῃς,
65 "μόνον μὲ τέχνην, μηχανίας πολέμησε μετ' αὐτον.
"Μηδὲν τοῦ ποιήσῃς πόλεμον ποσῶς μὲ τὰ κοντάρια,
"ἀλλὰ τοὺς Τούρκους ὅρισε, ὅπου βαστοῦν δοξάρια,
(3640) "νὰ τοὺς δοξέψουν τὰ φαρία νὰ πέσουν οἱ καβαλλάροι.
"Κι ἂν λάχῃ ἀπὸ τοῦ ἐριζικοῦ τὸν πρίγκιπα νὰ πιάσῃς,
70 "κι ἀφῶν τὸν πιάνῃς, ἔχε τον, κερδαίνεις καὶ τὸν τόπον."
'Ο Μέγας ὁ Δεμέστικος ἐπίστεψεν τοῦ Φράγκου·
κράζει τοὺς πρώτους ἄρχοντας ὅπου εἶχε ἐκεῖ μετ' αὐτον,
λεπτῶς τοὺς ἀφηγήσετον τὸ τί τοῦ εἶπεν ὁ Φράγκος·
ὅλοι τὸ ἐπαινέσασιν, καλὴν βουλὴν τοῦ ἐδῶκεν. f. 131v
75 'Ορίζει κ' ἦλθαν οἱ ἀρχηγοὶ οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου·
λέγει τους· "Ἄρχοντες, γοργὸν σπουδάξετε νὰ ὑπᾶμε
"ἐκεῖ ὅπου ἔνι ὁ πρίγκιπας στὴν χώραν 'Ανδραβίδας."
Κράζει τὸν Κατακουζηνόν, τὸν Μακρυνὸν ὁμοίως,
ὅλους τοὺς ἀφηγήσετον τοῦ Φράγκου γὰρ τοὺς λόγους
80 καὶ τῶν ἀρχόντων τὴν βουλήν, τῶν ἀρχηγῶν ὡσαύτως.
Κ' ἐκεῖνοι τοῦ ἀπεκρίθησαν καὶ λέγουν πρὸς ἐκεῖνον·
"Τί ραθυμᾷς, ὦ δέσποτα, Μεγάλε Δεμεστίκε;

4949 τς] τοὺς 52 μανδροὶ 55 ἄλλην παλινάχάνη which can also be read: πάλιν ἀχάνει 60 ὁ πρ. ἐστράφη εἰς τὴν ἀ. 74 ἐδῶκεν; the MS has εδ with an unusual ligature 77, 84 εἰς τὴν 79 ὅλα

P "εὐτὺς στὴν μέση ἐσέβηκαν, μὲ τὰ κοντάρια ἐδῶκαν,
"καὶ τὰ σπαθία ἔσυραν, τοὺς ἐδικούς σου ἐσφάζα,
"καὶ οἱ δικοί σου οὐκ εἴχασι δύναμιν νὰ σπαράξουν.
"Οὕτως τὸ ἔποικαν αὐτοί, ὡς πολεμοῦν οἱ λύκοι,
"ὅπου σεβαίνουν στὸ μαντρί, τὰ πρόβατα σκορπίζουν.
"Λοιπὸν μηδὲν τὸ θλίβεσαι ἐτοῦτο ὅπου ἐγίνη, f. 182r I
"διότι ἔναι πάντοτε συνήθειον τῆς στρατείας·
"ὥρα κερδαίνει διαφορὰν καὶ ἄλλη πάλιν χάνει.
"Παρηγορήσου, ἀφέντη μου, πίασε ἄλλην στράταν,
"ὅρισε τοῦ νὰ συναχτοῦν ὅλα σου τὰ φουσσᾶτα,
"καὶ σκόπησε νὰ τιμηθῇς καὶ νὰ διαφορήσῃς,
"τὸ πρᾶγμα ὅπου ἐγίνετον πάλιν νὰ τὸ σκεπάσῃς.
"Ἐγὼ ἔμαθα ὁ πρίγκιπας ἦλθεν στὴν Ἀνδραβίδαν
"καὶ τὰ φουσσᾶτα τὰ ἤφερεν ἐστράφησαν ὀπίσω·
"σοῦρε ὁλόρθα εἰς αὐτὸν ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδαν·
"κι ἂν ἔχῃ τόσην ἁμαρτίαν εἰς πόλεμον νὰ ἔβγῃ,
"μηδὲν βαλθῇς μὲ ἀλαζονείαν τοῦ νὰ τὸν πολεμήσῃς,
"μόνον μὲ τέχνην, μηχανήν, πολέμησον μετ' αὐτον.
"Μηδὲν τὸν ποίσῃς πόλεμον ποσῶς μὲ τὰ κοντάρια,
"ἀλλὰ τοὺς Τούρκους ὅρισε, ὅπου βαστοῦ δοξάρια,
"τοῦ νὰ δοξεύουν τὰ φαρία νὰ πέσουν οἱ καβαλλάροι.
"Κι ἂν τύχῃ | ἀπὸ ριζικοῦ τὸν πρίγκιπα <νὰ> πιάσῃς, f. 182v II
"ἀφῶν τὸν πιάσῃς, ἔχεις τον, κερδίζεις καὶ τὸν τόπον."
Ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος ἐπίστεψε τοῦ Φράγκου·
λαλεῖ τοὺς πρώτους ἄρχοντας ὅπου εἶχε μετ' ἐκεῖνον,
λεπτῶς τῶν ἀφηγήσετον τὸ τί εἶπεν ὁ Φράγκος· (p. 115)
ὅλοι τὸν ἐπαινέσασιν, καλὴν βουλὴν ἐδῶκεν.
Ὁρίζει κ' ἦλθαν οἱ ἀρχηγοὶ οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου·
λέγει τους· "Ἄρχοντες, γοργὸν σπουδάξετε νὰ ὑπᾶμεν
"ἐκεῖ ὅπου ἔνι ὁ πρίγκιπας εἰς χώραν Ἀνδραβίδος."
Λαλεῖ τὸν Κατακουζηνόν, τὸν Μακρυνὸν ὁμοίως,
ὅλα τοὺς ἀφηγήθηκεν ὅσα τὸν εἶπε ὁ Φράγκος
καὶ τῶν ἀρχόντων τὴν βουλήν, τῶν ἀρχηγῶν ὁμοίως.
Κι αὐτοὶ τὸν ἀποκρίθησαν καὶ λέγουν πρὸς ἐκεῖνον·
"Μὴ ἀραθυμᾷς, ἀφέντη μας, Μεγάλε Δεμεστίκε·

4949 ἐδηκούσου 50 εἰς δηκή σου 52 μανδροὶ 55 ὥραν κερδαίνειν—ἄλλην 57 ὅρισεν 67 βασθου 77 ἐκεῖ] ἐκίω

Η "οὐδὲν σὲ φαίνει ὅτ' ἡ ἐντροπὴ ποῦ οἱ Φράγκοι μᾶς
ἐποῖκαν
"οὕτως ἐγένετον 's ἐμᾶς ὡσὰν στὴν δεσποτείαν σου;
4985 "κ' ἠθέλαμεν νὰ ἐποιήσαμεν πρᾶγμα γὰρ τῆς τιμῆς μας,
"νὰ μὴ μᾶς κράζῃ ὁ βασιλέας ἀπίστους δημηγέρτες;
"ἀλλὰ θεωροῦμεν τὸν καιρόν, τὸ ἀσύστατον τοῦ χρόνου,
(3660) "καὶ κάμνει χρεία νὰ πράξωμεν ὡς φρόνιμοι στρατιῶτες.
"Ἡμεῖς ἀκόμη οὐ ξεύρομεν τὸ ποῖ' εἶναι σκοτωμένοι,
90 "τὸ ποῖ' ἐγλυτῶσαν ζωντανοί, τὸ ποῖ' ἔχουν ἄλογά τους.
"Ἀπάρτι τὸ καλοκαιρίον ἐπλήρωσεν κ' ἐδιάβη,
"χειμῶνας ἐκατάλαβεν, σκολάζουν τὰ φουσσᾶτα·
"ἂς ἀποϊδοῦμε τὸν καιρὸν νὰ ἰδοῦμε τὸν λαόν μας,
"τὸ ποῖ' μᾶς ἐνεμείνασιν ἐκ τὸν λαόν μας ὅλον· f. 132r
95 "κι ἂν θέλῃ ὁ Θεὸς κ' ἡ τύχη μας νὰ ζοῦμεν ἕως στὸν
μάρτιον,
"εἰς ἄνοιξιν γὰρ τοῦ καιροῦ, ποῦ ἁρμόζει τῶν φουσσάτων
"νὰ οἰκονομοῦνται εἰς ἅρματα, νὰ τρέχουν εἰς τὴν μάχην,
"ἐτότε γάρ, ἀφέντη μου, ἂς οἰκονομηθοῦμεν,
"ὅπου εὕρωμεν τὸν πρίγκιπαν, εἰς αὐτὸν ἂς ὑπᾶμε,
5000 "ἂς ἀποθάνωμε ἑνομοῦ ἢ ἂς ἐκδικηθοῦμεν."
Ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος ἐνταῦτα ἀπεκρίθη·
"Ὁ Θεὸς τὸ ἐξεύρει, φίλοι μου, συντρόφοι κι ἀδελφοί μου,
"τοῦτο σφάζει τὸν λογισμὸν καὶ τὴν καρδίαν μου τρώγει,
"διατὶ μᾶς ἐκατάλυσεν ἕνας φτωχὸς στρατιώτης.
5 "Ἂν εἴχαμεν τὸν πρίγκιπα μαδίσει <ἢ> πολεμήσει,
"ὅπου ἔνι μέγας ἄνθρωπος, ἐξάκουστος στὸν κόσμον,
"κ' ἐνίκησέ με εἰς πόλεμον, παρηγορίαν νὰ τὸ εἶχα.
(3680) "Τὸ δὲ νὰ λέουν ὁκάποιος φτωχὸς καὶ ρεματιάρης
"ἐνίκησεν τοῦ βασιλέως τὸν ἀδελφὸν εἰς κάμπον,
10 "καὶ πάλε ἄλλο χειρότερον, χεῖρον τῶν χειροτέρων,
"μὲ τριακοσίους ἐκέρδισε χιλιάδες δεκαπέντε!"
Καθὼς ἀπῆραν τὴν βουλὴν οἱ ἄρχοντες ἐκεῖνοι,
ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος κι ὁ Μακρυνὸς ὁμοίως,
μετ' αὐτοὺς Κατακουζηνὸς ὁ ἐξάκουστος στρατιώτης,
15 οὕτως καὶ τὸ ἐδιορθώσασιν καὶ ἀφιρώσανέ το.

4983 ὅπου μᾶς ἔπηκαν οἱ φ. 93 ἀπὸ ἰδοῦμαι 95 εἰς τὸν 96 ὅπου
5003 τοῦτο με σφάζῃ ὁ λογισμὸς καὶ τρ. μου τὴν καρδίαν 8 λέγουν
12 καθῶς τῷ ἀπ. ἡ βουλή

P "οὐδὲν σὲ φαίνει ἐντροπὴ μᾶς ἔποικαν οἱ Φράγκοι;
"οὕτως ἐγίνετο εἰς ἐμὲ ὡσὰν καὶ εἰς ἐσένα, f. 182ᵛ I
"κ' ἠθέλαμε νὰ ἐποίκαμεν τὸ πρᾶγμα διὰ τιμή μας,
"μὴ μᾶς λαλήσῃ ὁ βασιλεὺς ἄπιστους δημηγέρτες·
"ἀλλὰ θεωροῦμεν τὸν καιρόν, τὸ ἀσύστατον τοῦ χρόνου,
"καὶ κάμνει χρεία νὰ πράξωμεν ὡς φρόνιμοι στρατιῶτες.
"Ἡμεῖς ἀκόμα οὐ ξεύρομεν τίνες οἱ σκοτωμένοι,
"καὶ τίνες ἐγλυτώσασιν καὶ τίνες ἄλογα ἔχουν.
"Τώρα τὸ καλοκαίριον ἐπέρασεν, ἐδιέβην,
"χειμῶνας ἐκατέλαβεν, σκολάζουν τὰ φουσσᾶτα·
"ἂς καρτερέσωμεν καιρὸν νὰ ἰδοῦμεν τὸν λαόν μας·

"ἂν θέλῃ ὁ Θεὸς κ' ἡ τύχη μας νὰ ζοῦμεν ἕως τὸν μάρτην,
"εἰς ἄνοιξιν γὰρ τοῦ καιροῦ, ποῦ ἁρμόζει τοῦ φουσσάτου
"νὰ οἰκονομοῦνται εἰς ἄρματα, νὰ τρέχουν εἰς τὴν μάχην,
"ἐτότε γάρ, ἀφέντη μου, ἂς οἰκονομηθοῦμεν,
"ὅπου εὕρωμεν τὸν πρίγκιπαν, εἰς αὐτὸν ἂς ὑπᾶμεν,
"ἂς ἀπεθάνωμεν ὁμοῦ ἢ ἂς ἐκδικηθοῦμεν." f. 182ᵛ II
Ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος εἰς τοῦτο ἀπεκρίθη·
"Ὁ Θεὸς τὸ ἠξεύρει, φίλοι μου, συντρόφοι, ἀδελφοί μου,
"τοῦτο σφάζει τὸν λογισμὸν καὶ τρώει τὴν καρδίαν μου
"διὸ οὐ μᾶς ἐκατέλυσε ἕνας καλὸς στρατιώτης.
"Ἂν εἴχαμεν τὸν πρίγκιπα μαδίζει ἢ πολεμήσει,
"ὅπου ἔνι μέγας ἄνθρωπος, ἐξάκουστος στρατιώτης,
"κ' ἐνίκησέ με εἰς πόλεμον, παρηγορίαν τὸ εἶχα.
"Τὸ δὲ νὰ λέγουν κάποιος φτωχὸς καὶ ρεματιάρης
"ἐνίκησε τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως στὸν κάμπον,
"καὶ πάλιν ἄλλο πλεώτερον, χειρότερο ἀπ' ἐκεῖνο,
"τριακόσιοι ἐκέρδισαν χιλίους τῶν Ρωμαίων!"
Καθὼς ἐπῆραν οἱ ἄρχοντες καὶ τὴν βουλὴν ἐκείνην,
ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος κι ὁ Μακρυνὸς ὁμοίως,
ἀκόμη ὁ Κατακουζηνὸς ὁ ἐξάκουστος στρατιώτης,
οὕτως τὸ ἐδιόρθωσαν καὶ ἀφιρώσασίν το.

4999 *εὕρομεν* 5001 *δεμέσθηκος* 3 *τοῦτο με σφ.* ὁ λογησμὸς 4 The MS has *διού*, which may be mistaken for *δι' οὗ*; the sense requires *οὐ καλός*. 5 *τὸν*] *στὸν* 12 *τὴν*] *στὴν* 13 *δεμέσθηκος*

Η Ἐπέρασεν γὰρ ὁ καιρός, ἐδιάβην ὁ χειμῶνας, f. 132ᵛ
ἦλθεν ὁ μῆνας τοῦ μαρτίου, ἡ ἄνοιξις τοῦ χρόνου,
ὅπου κινοῦνται ἅπαντες εἰς ἄρματα καὶ μάχην,
καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς ἐτότε φουσσατεύουν.
Ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως Δεμέστικος ὁ Μέγας
ὥρισεν τὰ φουσσᾶτα του νὰ σωρευτοῦσιν ὅλοι.
Ἡ ἕνωσις ἐγίνετον στοῦ Σαπικοῦ τοὺς κάμπους,
εἰς τὰ λιβάδια τὰ πλατέα, στὲς ἔμνοστες τὲς βρύσες.
Φουσσᾶτα ἐσώρεψεν πολλὰ ἀπὸ διαφόρους τόπους·
τὰ πεζικὰ τῆς Τσακωνίας, τοῦ Μελιγοῦ τοῦ δρόγγου
καὶ μέχρι στὴν Μονοβασίαν καὶ τῶν Σκορτῶν τὸν
δρόγγον.
Ἐχώρισαν τὰ ἀλλάγια τους, ὀρθῶσαν κ' ἐκινῆσαν,
(3700) ἐκεῖσε στὴν Καρύταιναν ἐμεῖναν τὴν ἑσπέραν,
τὸ παραπόταμον τοῦ Ἀλφέως ὁλόρθα ἐκατεβαῖναν,
ἐκ τὴν Πρινίτσα ἀπέρασαν καὶ εἴδασιν τὸν τόπον,
ἀνάμνησαν τὸ ἐπάθασιν ἐκεῖ στὸν τόπο ἐκεῖνον.
Πάντα ὑπαγαῖναν, λέγοντα τοὺς Φράγκους φοβερίζουν,
τὸ πρᾶγμα ὅπου ἀπεργώθησαν οὐ μὴ τὸ πάθουν πλέον
ἂν ἔλθουσιν εἰς πόλεμον, νὰ δώσουν κονταρέας·
μὲ τὰς σαγίττας βούλονται ὅλους νὰ θανατώσουν.
Κατερωτοῦν τὸ ποῦ νὰ εὑροῦν τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον·
στὴν Ἀνδραβίδαν ἔμαθαν | ὅτι τοὺς ἀναμένει, f. 133ʳ
τὴν χώραν ἐτριγύρισεν ὅλην μὲ τραφοκόπια
καὶ στήκει ἐκεῖ κ' ἐκδέχεται μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου ἔχει.
Ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος κράζει τοὺς ἄρχηγούς του·
βουλὴν ἐζήτησεν αὐτῶν τὸ πῶς ὀφείλει διάξαι.
Κ' ἐκεῖνοι ὅπου ἦσαν τοπικοὶ ἄνθρωποι, ὅπου ἐγνωρίζαν
τοὺς τόπους καὶ τὰ διάβατα, βουλὴν τοῦ ἐδῶκαν τέτοιαν·
μὴ πιάσῃ γὰρ καὶ ἀπελθῇ ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδα,
διατὶ εἶναι τὰ ἔμπατα στενὰ καὶ διὰ τοὺς τσαγρατόρους.
Ὁλόρθα τὸν ἐδιάβασαν στὰ Σεργιανὰ πλησίον·
ἀπάνω πρὸς ἀνατολὰς ἐκεῖ τὸν ἀππλικέψαν.
(3720) Κλησίδιν ἔνι ἐκεῖ μικρὸν τὸ λέουν Ἅγιον Νικόλαον,
εἰς τὸ Μεσίσκλιν τὸ λαλοῦν τοῦ τόπου γὰρ τὸ ἐπίκλην,

5022 *εἰς τοὺς ἀπηκοῦ τους κ.* 26 *ὁ δρόγγος* 31 *τόπον* 46 *ἐδιαβάσασιν* 48 *λέγουν*

P Ἐπέρασεν | γὰρ ὁ καιρός, ἐδιέβην ὁ χειμῶνας, f. 183r I
ἦλθεν ὁ μῆνας τοῦ μαρτίου, ἡ ἄνοιξη τοῦ χρόνου,
ὅπου κινοῦνται ἅπαντες εἰς ἄρματα καὶ μάχην. (p. 116)

5020 Ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως ὥρισεν τὰ φουσσᾶτα·

ἡ ἕνωσις ἐγίνετον στοῦ Σαπικοῦ τοὺς κάμπους,
εἰς τὰ λιβάδια τὰ πλατεῖα, <στὲς> ἔμνοστες τὲς βρύσες.
Φουσσᾶτα ἐσύναξεν πολλὰ ἐκ διαφόρους τόπους·
25 τὸ πεζικὸν τῆς Τσακωνίας, τοῦ Μελιγγοῦ τοῦ δρόγγου
καὶ μέχρι εἰς τὴν Μονοβασίαν καὶ τῶν Σκορτῶν τὸν
δρόγγον.
Ἐχώρισαν τὰ ἀλλάγια, ὥρμησαν, ὑπαγαίνουν,
ἐκεῖ εἰς τὴν Καρύταιναν ἐμεῖναν τὴν ἐσπέραν,
τὸ παραπόταμον τοῦ Ἀλφέως ὁλόρθα ἐκατεβαῖναν,
30 ἐκ τὴν Πρινίτσα ἐπέρασαν καὶ εἴδασιν τὸν τόπον,
θυμήθηκαν τὸ ἔπαθαν στὸν τόπον γὰρ ἐκεῖνον.
Πάντα ὑπᾶσιν, λέγοντα τοὺς Φράγκους φοβερίζουν,
τὸ πρᾶγμα ὅπου ἔπαθαν οὐ μὴ τὸ πάθουν πλέον
ἂν ἔλθουσιν εἰς πόλεμον, νὰ δώσουν κονταρέας·
35 μὲ τὲς | σαγίττες βούλονται ὅλους νὰ θανατώσουν. f. 183r II
Κατερωτοῦν ποῦ νὰ εὑροῦν τὸν πρίγκιπαν Γουλιάμον·
στὴν Ἀνδραβίδαν ἔμαθαν ὅτι τοὺς ἀναμένει,

στέκει ἐκεῖ κι ἀκαρτερεῖ μὲ ὅσα φουσσᾶτα ἔχει.
40 Ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος λαλεῖ τοὺς ἀρχηγούς του·
βουλὴν τοὺς ἐξεζήτησεν τὸ πῶς διὰ νὰ πράξῃ.
Κ' ἐκεῖνοι γὰρ οἱ τοπικοὶ ἄνθρωποι, ὅπου ἠξεύραν
τοὺς τόπους καὶ διάβατα, τοιούτην βουλὴν τοῦ δίδουν·
ὅτι μὴ τύχῃ καὶ διαβῇ ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδα
45 διοῦ 'ναι τὰ ἔμπατα στενὰ καὶ διὰ τοὺς τσαγρατόρους.
Ὁλόρθα τὸν ἐδιάβασαν στὰ Σερβιανὰ πλησίον,
ἀπάνω πρὸς ἀνατολὰς ἐκεῖ τὸν ἀππλικέψαν.
Μικρὴ ἐκκλησία ἔναι ἐκεῖ, Ἅγιον Νικόλαν λέγουν,
εἰς τὸ Μεσήσκλι τὸ λαλοῦν τοῦ τόπου τὸ ἐπίκλην,

5022 στουσαπικοῦ 23 ἐμνοσθαις 24 φουσα 26 τὸν σκοντῶν ὁ δρόγγος
31 ἐθυμήθηκαν 34 κονδαρέας 45 διούναι να τα ἐ. σθενά 46 στασέρ-
βοιανά

Η ἐκεῖ ἔστησαν τὴν τέντα του κ' ἐκατουνέψανέ τον.
Τὰ πλάγια ὅλα ἐγέμισαν κ' οἱ κάμποι τὰ φουσσᾶτα·
ἐκεῖ ἐσπερῶσαν κ' ἔμειναν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν.
Καὶ τὸ αὔριο ἐξημερώνοντα, ὥρα ἀνατελμάτου,
ἦλθεν ἐκεῖ ὁ πρίγκιπας μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν.
Οἱ καβαλλάροι καὶ πεζοὶ ὅλοι μετ' αὗτον ἦλθαν·
ἐχώρισεν τὰ ἀλλάγια του, τρεῖς σύνταξες ἐποῖκεν.
Ἐξέβην ἐκ τὰ Σεργιανὰ ἐκεῖ πρὸς τοὺς Ρωμαίους
κ' ἐστήκασιν οἱ σύνταξες ἕτοιμες τοῦ πολέμου. f. 133ᵛ
Τὸ πρῶτο ἀλλάγιν τῶν Ρωμαίων κ' οἱ σύνταξες ὅπου εἶχεν
ἦτον τοῦ Κατακουζηνοῦ, τοῦ ἐπαινετοῦ στρατιώτου.
Ἐξέβη ἀπὸ τὸ ἀλλάγιν του ἀπάνω εἰς τὸ φαρίν του·
τὰ κούκουρά του ἐβάσταινε, τὸ ἀπελατίκι ἐκράτει·
ἀνάμεσα γὰρ τῶν Φραγκῶν καὶ τοῦ ἐδικοῦ του ἀλλάγι
ὑπάγαινε καὶ ἔρχετον φημίζοντα δρομαίως.
Κι ὅσον ἀπῆλθεν τρεῖς φορὰς μὲ τὸ ἄλογον ἐκεῖνο,
πεζεύγει, ἐμετασέλλησε κι ἀνέβη ἀπάνω εἰς ἄλλο,
κι ἄρξετο νὰ φημίζεται ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς Φράγκους.
(3740) Ἐκεῖνο γὰρ τὸ ἔκαμνεν Κατακουζηνὸς ἐκεῖνος,
κ' ὑπηγαινοέρχετον ἐκεῖ φημίζων τὸ φαρίν του,
εἰς καταφρόνησιν τῶν Φραγκῶν, διατὸ ἦσαν γὰρ ὀλίγοι,
κ' εἰς ἔπαρσιν κι ἀλαζονείαν, διατὸ ἦσαν οἱ Ρωμαῖοι
πλῆθος λαοῦ καὶ πλειότεροι παρὰ τὸ ἦσαν οἱ Φράγκοι.
Λοιπὸν ὑπηγαινοέρχετον τρέχοντα τὸ φαρίν του·
τὸ ἄλογο ἐθυμώθηκε, τὸν καβαλλάρη ἐπῆρε
ἐκεῖ σιμὰ στὸν πρίγκιπα ἀπέσω εἰς ἕναν βάτον·
ἐπεδουκλώθην τὸ ἄλογο, ἐπέσασιν κ' οἱ δύο.
Τὸ ἰδεῖ ὁ λαὸς τοῦ πρίγκιπος ἐδράμασιν ἐκεῖσε,
τὸν καβαλλάρη ἐσφάξασιν, τὸ ἄλογον ἀπῆραν. f. 134ʳ
Τὸ ἰδεῖ ὁ Μέγας Δεμέστικος κι ὁ Μακρυνὸς ὁμοίως
τὸ πῶς ἐχάθη ἡ κεφαλὴ ὅπου εἶχαν στὰ φουσσᾶτα,
ἐφάνη τους ὁλοστινοὶ ἀπέθαναν κ' ἐκεῖνοι·
ἐδράξασιν κι ἀπῆραν τον οὕτως ἀποθαμμένον·
ἐδῶκαν τὰ σαλπίγγια τους, ἀπῆραν κ' ὑπαγαίνουν.
Ἠθέλησεν ὁ πρίγκιπας νὰ ὑπάγῃ στοὺς Ρωμαίους,

5058, 59 οἱ] ἡ 66 ἄλλον 68 τὸ] ὅπου 72 ἦσαν γὰρ οἱ φ. 74 ἐπ. τὸν καβ.

P *ἐκεῖ ἔστησαν τὴν τέντα του καὶ ἀππλικέψασίν του.*
Τὰ πλάγι|α ὅλα ἐγέμασαν κ' οἱ κάμποι τὰ φουσσᾶτα· f. 183ᵛ 1
ἐκεῖ ἐσπερῶσαν κ' ἔμειναν ἐκείνην τὴν ἑσπέραν.
Τὴν αὔριον ξημερώνοντα, ὥρα ἀνατελμάτου,
ἦλθεν ἐκεῖ ὁ πρίγκιπας μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅλα.
Οἱ καβαλλάροι καὶ πεζοὶ ὅλοι μετ' αὖτον ἦλθαν·
ἐχώρισαν τὰ ἀλλάγια του, τρεῖς σύνταξες ἐποῖκαν.
Ἐξέβην εἰς τὰ Σερβιανὰ ἐκεῖ πρὸς τοὺς Ρωμαίους
καὶ ἔστεκαν οἱ σύνταξες ἕτοιμες τοῦ πολέμου.
Τὸ πρῶτο ἀλλάγιν τῶν Ρωμαίων, οἱ σύνταξες ὁποὖχαν
ἦτον τοῦ Κατακουζηνοῦ τοῦ θαυμαστοῦ στρατιώτη.
Ἐξέβη ἐκ τὸ ἀλλάγιν του ἀπάνω εἰς τὸ φαρίν του· (p. 117)
καὶ τὰ ταρκάσια ἐβάσταζεν, τὸ πελατίκι ἐκράτει·
καὶ ἀνάμεσον τῶν Φραγκῶν καὶ τὸ δικόν του ἀλλάγι,
ὑπήγαινεν καὶ ἔρχετον φημίζοντα δρομαίως.
Κι ὅσον ἀπῆλθεν τρεῖς φορὲς μὲ τὸ ἄλογον ἐκεῖνο,
πεζεύει, ἐμετασέλλωσεν κι | ἀνέβη ἄνω εἰς ἄλλο, f. 183ᵛ II
κι ἄρξετο νὰ εὐθυμίζεται ὀμπρὸς ἀπὸ τοὺς Φράγκους.

Καὶ ὑπηγαινοέρχετον φημίζοντα τὸ φαρίν του,
εἰς κατεφρόνιον τῶν Φραγκῶν, διοῦ ἦσαν ὀλίγοι,
καὶ εἰς ἔπαρσιν τῶν Ρωμαίων, διότι πολλοὶ ἦσαν
ὁ λίος λαὸς καὶ φαίνετον πλέον παρὰ τοὺς Φράγκους.
Λοιπὸν ὑπηγαινόρχετον τρέχοντα τὸ φαρίν του·
τὸ ἄλογο ἐθυμώθηκεν, τὸν καβαλλάρη ἐπῆρε
ἐκεῖ κοντὰ στὸν πρίγκιπα ἀπέσω εἰς ἕναν βάτον·
ἐπεδουκλώθη τὸ ἄλογον καὶ ἔπεσαν οἱ δύο.
Τὸ ἰδεῖ ὁ λαὸς τοῦ πρίγκιπος ἐδράμασιν ἐκεῖσε,
τὸν καβαλλάρην ἔσφαξαν, τὸ ἄλογον ἐπῆραν.
Τὸ ἰδεῖ ὁ Μέγας Δεμέστικος κι ὁ Μακρυνὸς ὁμοίως
τὸ πῶς ἐχάθη ἡ κεφαλὴ ὅπου εἶχαν τὰ φουσσᾶτα,
ἐφάνη τους ὁλοστινοὶ ἀπόθαναν ἐκεῖνοι·
ἐδράξασιν ἐπῆραν τον οὕτως ἀ|ποθαμμένον, f. 184ʳ 1
ἐδῶκαν τὰ σαλπίγγια τους, ἐπῆραν, ὑπαγαίνουν.
Ἠθέλησεν ὁ πρίγκιπας νὰ δράμῃ εἰς τοὺς Ρωμαίους,

5056 *σλιαξες* 58 *καὶ ἐστέκαν εἰς συντ.* 65 *ὅσον*] *ὅρον* 67 *ὀπρὸς*
72 *ὁ λίος*] *ὅλοιος* 73 *ὑπηγενόχερτον—τὸν φαρλί* 81 *ὅστιωοὶ*

Η κι ὅλοι τὸν ἀνασκόψασιν, συνεμποδίσανέ τον,
5086 λέγας, ὅτι ἂν μετασταθοῦν ἐτότε οἱ Ρωμαῖοι
καὶ τριγυρίσουν τὰ ἄλογα μὲ τὸ σαγιττολάσι,
(3760) πολλὰ ἐλαφρὰ τοὺς θέλουσιν σκοτώσει τὰ ἄλογά τους·
κι ἀφῶν ψοφήσουν τὰ ἄλογα καὶ πέσουν οἱ καβαλλάροι,
ὡσὰν γυναῖκες καὶ παιδία τοὺς θέλουσιν κερδίσει
καὶ θέλει χάσει ὁ πρίγκιπας πρῶτα τὸν ἐνιαυτόν του,
κι ἀπαύτου γὰρ τὸν τόπον του καὶ τὸν λαόν του ὅλον.
Ἀκούσων ταῦτα ὁ πρίγκιπας ὑπόμεινεν ἐνταῦτα,
κ' ἐστράφη εἰς τὸ ὁσπίτι του ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδα.
Ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν
ὁλόρθα ἐδιάβη κ' ἔσωσεν εἰς τοῦ Νικλίου τοὺς κάμπους.
Τὸ κάστρον ἐτριγύρισεν κ' ἐπαρακάθισέ το·
ἐκεῖ τὸν ηὗρε ἐριζικόν, τὸ οὐκ ἤλπιζε νὰ τοῦ ἔλθῃ.
Οἱ Τοῦρκοι, ὅπου ἦσαν μετ' αὐτόν, ὅπου ἦσαν μία χιλιάδα, f. 134v
5100 ἐζήτησαν τὴν ρόγαν τους, ἕξι μηνῶν ἐλέγαν·
κι ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος—ὡσὰν ἦτον θλιμμένος
νὰ λάβῃ νῖκος καὶ τιμὴν ἀπάνω εἰς τοὺς Φράγκους
κ' ἐδιάβη κ' ἔλαβε ζημίαν κ' ἐστράφη μὲ ἀτιμίαν—
τῶν Τούρκων ἀλαζονικὴν ἀπόκρισιν ἐποῖκεν
καὶ λέγει των μετὰ χολῆς· "Οὐκ εἶστε γὰρ ἀνθρῶποι
"νὰ ἐντρέπεστε κ' αἰσχύνεστε ρόγαν νὰ μὲ ζητᾶτε
"ἐκεῖ ὅπου ἐπλουτύνετε 'ς τοῦ βασιλέως τὸν τόπον
(3780) "μὲ τῶν Φραγκῶν τὰ πράγματα καὶ μὲ τοῦ βασιλέως;
"Ἐσεῖς γὰρ ὅταν ἤλθετε ἐδῶ εἰς τὸν Μορέαν,
"εἶστε γυμνοί, τετράχηλοι, ὅλοι ἐξεγυμνωμένοι·
"κι ἀφότου ἤλθετε ἐδῶ στοῦ βασιλέως τὸν τόπον,
"ἐκ τῆς εὐχῆς τοῦ βασιλέως κι ἀπὸ τῆς ἀφεντίας του
"κι ἀπὸ τὰ κούρση τὰ πολλά, τὰ ἐποίκαμεν στοὺς Φράγκους,
"ἐσεῖς γὰρ ἐπλουτύνετε κι ὁ βασιλέας τί ἔχει;
"εἰπέτε μου τὸ διάφορον κ' ἐπάρετε τὴν ρόγαν,
"εἴτε ποτέ σας ἀπ' ἐμοῦ ρόγαν οὐ μὴ σᾶς δώσω."
Οἱ Τοῦρκοι γὰρ ὡς τὸ ἤκουσαν, στριγγὴν φωνὴν ἐβάλαν·

5085 τὸν ἀ. καὶ συν. 91 α^τ' τὸν ἐνϊαφθόν 98 τοῦ οὐκ

P *καὶ ἄλλοι τὸν ἀνάκοψαν καὶ ἐμποδίσασίν τον,*
λέγουν, ὅτι ἂν γυρίσουσιν ἐτότε οἱ Ρωμαῖοι
καὶ τριγυρίσουν τ' ἄλογα μὲ τὸ σαϊττολάσι,
πολλὰ ἐλαφρὰ τοὺς θέλουσιν σκοτώσει καὶ κερδίσει,

καὶ θέλει χάσει ὁ πρίγκιπας πρῶτον τὸν ἐμαυτόν του,
ἀπαύτου γὰρ τὸν τόπον του καὶ τὸν λαόν του ὅλον.
Ἠκούσας τοῦτο ὁ πρίγκιπας ἀπόμεινεν ἐκεῖσε
κ' ἐστράφη εἰς τὸ σπίτιν του ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδραβίδαν.
Ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅλα
ὁλόρθα ἐδιέβηκεν εἰς τοῦ Νικλίου τοὺς κάμπους.
Τὸ *κάστρον* ἐτριγύρισεν κ' ἐπαρακάθισέν το·
ἐκεῖ τὸν ηὗρεν ριζικόν, τὸ οὐκ ἔλπιζεν νὰ ἔλθῃ.
Οἱ Τοῦρκοι, ὑποῦσαν μετ' αὐτὸν καμμία χιλιάδα,
ἐζήτησαν τὴν ρόγαν τους, ἔξι μηνῶν ἐλέγαν·
κι ὁ Μέγας ὁ Δεμέστιγος—ὡσὰν ἦτον θλιμμένος, f. 184r II
σκοπῶν νὰ λάβῃ τὸ ἤθελε κέρδος, χαρὰν καὶ νῖκος
κ' ἐστράφηκεν μὲ ἀτιμίαν, μᾶλλον δὲ καὶ ζημίαν—
τῶν Τούρκων ἀλαζονικὰ ἀπόκρισιν ἐποῖκεν (p. 118)
καὶ λέγει των μετὰ χαρᾶς καὶ μετὰ αὐστηρίας·
"Ἄνθρωποι οὐκ εἶστεν νὰ ἐντρέπεστεν ρόγαν νὰ μὲ ζητᾶτε
"ἐκεῖ ὅπου ἐπλουτύνετε στοῦ βασιλέως τὸν τόπον,
"μὲ τῶν Φραγκῶν τὰ πράγματα καὶ μὲ τοῦ βασιλέως;
"Ἐσεῖς γὰρ ὅταν ἤλθετε ἐδῶ εἰς τὸν Μορέαν,
"εἶστεν φτωχοὶ καὶ τραχηλοὶ (!) καὶ ἐξεγυμνωμένοι·
"κι ἀφότου ἤλθετε ἐδῶ 's τοῦ βασιλέως τὸν τόπον,
"ἐκ τῆς εὐχῆς τοῦ βασιλέως καὶ ἐκ τῆς ἀφεντίας
"καὶ ἐκ τὰ κούρση τὰ πολλά, τὰ ἐποίκαμεν στοὺς Φράγκους,
"ἐσεῖς πολλὰ ἐπλουτύνετε κι ὁ βασιλεὺς τί ἔχει;
"εἰπέτε με τὸ διάφορον κ' ἐπάρετε τὴν ρόγαν·
"ἀλλὰ ποτέ σας ἀπ' ἐμοῦ ρόγαν | μηδὲν δεχτῆτε." f. 184v I
Οἱ Τοῦρκοι, ὡς τὸ ἤκουσαν, στριγγὴν φωνὴν ἐσῦραν·

5092 αὐπαύτου 5102 σκοπότα 5 *sic*—αὐστορήας 13 τὸ ἐπήκ.
17 στρκγή

Η "Τί ἔν' τὸ μᾶς λέγεις, δέσποτα, τί μᾶς κατονειδίζεις;
"'ς ποῖον πόλεμον μᾶς ἔβαλες κι οὐδὲν ἐποιήσαμε ἔργον; f. 135r
"εἰς τὴν Πρινίτσα ὑπήγαμεν, ἐκεῖ ὅπου ἦλθαν οἱ Φράγκοι,
"κι οὐδὲν μᾶς ἄφηκες ἐμᾶς νὰ ἔχωμεν πολεμήσει,
"ἀλλὰ ἔβαλες τοὺς ἄρχοντες ὅπου ἔχεις, τοὺς Ρωμαίους,
"τοὺς Φράγκους ἐπολέμησαν κ' ἐδῶκαν κονταρέας·
"ἰδὲς τὸ τί ἐδιαφόρησαν καὶ τί τιμὴν σὲ ἐκοῖκαν.
"Ποῖον ἀκούσετε Ρωμαῖον μὲ Φράγκον πολεμήσει,
"μὲ τὸ κοντάρι ἢ μὲ σπαθὶν νὰ τὸν ἔχῃ νικήσει;
"Οἱ πάντες ὅλοι ἐξεύρουν το, ὡς ἕνι γὰρ κ' ἡ ἀλήθεια·
(3800) "εἰς τὸ κοντάρι κ' εἰς σπαθὶ οἱ Φράγκοι εἶναι στρατιῶτες.
"Ὅμως ἡμεῖς διὰ τοὺς Ρωμαίους ἐτράπημαν ἐτότε,
"κ' ἐφύγαμε ἐκ τὸν πόλεμον ἄνευ φταισίματός μας·
"διὰ συντροφίαν τὸ ἐποιήσαμεν, τίποτε οὐδὲν τὸ φταίομεν.
"Καὶ πάλε μᾶς ἐδιάβασες ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδα·
"τὸν πρίγκιπα ἐφοβέριζες διὰ νὰ τὸν ἐξαλείψῃς,
"κι ἀφότου ἐδιάβημαν ἐκεῖ κ' ἦλθαν 's ἐμᾶς οἱ Φράγκοι
"ἑτοιμασμένοι εἰς πόλεμον ὅσον σύρει δοξάριν,
"διὰ σκοτωμὸν ἀνθρώπου ἑνός, ὅπου ἐχάθη μὲ φταίσιμόν
του,
"ὥρισες καὶ ἐστράφημαν κ' ἐφύγαμε ὡς γυναῖκες.
"Πότε μᾶς ὥρισες ποσῶς νὰ ἔχωμεν πολεμήσει,
"κ' ἐπαρατρέψαμεν ποσῶς κ' ἐπαρακούσαμέν σου; f. 135v
"ὅπου κρατεῖ τοῦ δούλου του τὴν ρόγαν, τὸν μιστόν
του,
"ἀπηλογίαν τοῦ δίδει εὐθέως νὰ ὑπάγῃ ὅπου θέλει.
"Κ' ἡμεῖς, ἀφέντη, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπολογίαν μᾶς δίδεις,
"ἀφῶν τὴν ρόγαν μας κρατεῖς, ἡμεῖς σὲ προσκυνοῦμεν
"κ' ὑπᾶμεν νὰ εὕρωμε ἀλλαχοῦ νὰ ζοῦμε ὡσὰν στρα-
τιῶτες."
Εἰς τὴν κατοῦναν ἤλθασιν, εὐθέως βουλὴν ἀπῆραν·
ὠρθῶσαν τὴν κατοῦναν τους, πηδοῦν, καβαλλικεύουν.
Ἀπὸ τὸ Νίκλι ἐξέβησαν ἐπιάσαν τὴν ὁδόν τους,
(3820) εἰς τὰ ὀπίσω ἐστρέφονταν εἰς τὴν Καρύταινα ἦλθαν·
ἐκεῖσε ἐκατουνέψασιν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν.

5119 εἰς 34 εἰς 40 ὅμως ὅπου—τὴν ρ. καὶ τὸν μ. του

P "Τί ἔν' τὸ λέγεις, ἀφέντη μου, τί μᾶς κατονειδίζεις;
"'ς ποιὸν πόλεμον μᾶς ἔβαλες κι οὐδὲν ἐπολεμοῦμαν;
"εἰς τὴν Πρινίτσα ὑπήγαμεν, ὁποὖσασιν οἱ Φράγκοι,
"κι οὐδὲν μᾶς ἄφησες ποσῶς νἄχωμε πολεμήσει,
"ἀλλὰ ἔβαλες τοὺς ἄρχοντες ὁποὖχες, τοὺς Ρωμαίους,
"τοὺς Φράγκους ἐπολέμησαν κ' ἐδῶκαν κονταρέας·
"ἰδὲς τί ἐδιαφόρησαν καὶ τί τιμὴν ἐλάβαν.
"Καὶ ποῖον ἠκούσετε ποτὲ Φράγκον νὰ πολεμήσῃ
"μὲ <τὸ> κοντάρι ἢ μὲ σπαθὶν νὰ τὸν ἔχῃ νικήσει;

""Ομως ἐμεῖς διὰ τοὺς Ρωμαίους ἐντράπημαν τελείως
"κ' ἐφύγαμε ἐκ τὸν πόλεμον ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

"Καὶ πάλιν μᾶς ἐδιάβασες ἐκεῖ εἰς τὴν 'Ανδραβίδαν·
"τὸν πρίγκιπα ἐφοβέριζες διὰ νὰ τὸν ἐξαλείψῃς,
"κι ἀφόντου ἐδιέβημαν κ' ἦλθαν 'ς ἐμᾶς οἱ | Φράγκοι f. 184v 11
"ἡτοιμασμένοι <εἰς> πόλεμον, ὡς σύρμα δοξαρίου,
"διὰ ἑνὸς ἀνθρώπου σκοτωμὸν ποῦ ἐχάθη μὲ φταίσιμόν
του
"ὥρισες καὶ ἐστράφημαν, ἐφύγαμε ὡς γυναῖκες.
"Πότε μᾶς ὥρισες ποσῶς νὰ ἔχωμε πολεμήσει;
"καὶ πότε ἐπαρατρέψαμε κ' ἐπαρηκούσαμέ σου;
""Οσων κρατοῦν τὴν ρόγαν τους, λέγω καὶ τὸν μιστόν
τους,
"ἀπολογίαν τοὺς δίδουσιν εὐτὺς νὰ ὑπαγαίνουν.
"Κ' ἐμᾶς, ἀφέντη, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπολογίαν μᾶς δίδεις·
"κι ἀφοῦ τὴν ρόγαν μας κρατεῖς, ἐμεῖς σε προσκυνοῦμεν
"καὶ ὑπαγαίνομε ἀλλαχοῦ νὰ ζιοῦμε ὡς στρατιῶτες."
Εἰς τὴν κατοῦναν ἤλθασιν, εὐτὺς βουλὴν ἐπῆραν·
ὀρθώνουν τὴν κατοῦναν τους, πηδοῦν, καβαλλικεύουν.
Καὶ οὕτως ἐδιόρθωσαν καὶ τὴν ὁδὸν πιάνουν·
εἰς τὰ ὀπίσω ἐστράφησαν ἦλθαν τῆς Καρυταίνου·
ἐκεῖσε ἐκατούνεψαν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν.

5119 'ς] εἰς 23 κονταρέα 26 κονδάρη 29 ὅμως] ὅσμοι 34 ἀφῶν του 39 καὶ ἐπαρατρ. ποτὲ 40 ἀμὴ ὅσων κρ. τ. ρ. του—τὸν μ. του 41 ἀπ. του δ.—ὑπαγένη 48 στὰ

Η Κι ὡς τὸ ἔμαθε ὁ δεμέστικος κι ὡς τὸ ἐπληροφορέθη
5151 ὅτι ἐμίσσεψαν ἀπ' ἐκεῖ οἱ Τοῦρκοι κ' ὑπαγαίνουν,
ὅπου ἦσαν οἱ καλλιώτεροι ὅλου του τοῦ φουσσάτου
κ' ὑπήγαιναν στὸν πρίγκιπα ὅπου ἦτον γὰρ ἐχτρός του,
μεγάλως τὸ ἐβλαστήμησεν, ἠθέλησεν νὰ ἀπέλθῃ
55 ἀτός του ἐξοπίσω τους διὰ νὰ τοὺς ἔχῃ στρέψει.
Οἱ δὲ οἱ φρονιμώτεροι, ὅπου ἦσαν μετ' ἐκεῖνον,
τὸν εἶπαν κ' ἐσυμβούλεψαν, οὐδὲν ἦτον τιμή του
νὰ ὑπάγῃ ἐξοπίσω τῶν Τουρκῶν αὐτάδελφος βασιλέως,
διατὸ εἶναι οἱ Τοῦρκοι εἰς θυμὸν μεγάλως χολιασμένοι, f. 136r
60 "κι' ἂν τύχῃ νὰ ἐπιμεληθοῦν καὶ νὰ σὲ πολεμήσουν,
"πολλάκις κ' εἰς τὸν πόλεμον νὰ σὲ ἔχουν νικήσει
"κἤθελεν εἶσται ἄπρεπον πρᾶγμα κατηγορίας·
"ἀλλὰ ἂς διορθώσῃς ἄρχοντας ἀνθρώπους γὰρ φρονίμους
"νὰ ἀπελθοῦν νὰ τοὺς σώσουσιν, νὰ τοὺς καλολογήσουν,
65 "νὰ τοὺς εἰποῦν κ' ὑποσχεθῇς νὰ τοὺς ἔχῃς πληρώσει
"τὴν ρόγαν καὶ φιλοτιμίαν ὅσην χρεωστεῖ νὰ ἔχουν."
Δύο ἄρχοντες ἐδιόρθωσεν, ὅπου ἦσαν ἐκ τὴν Πόλιν,
(3840) καὶ συντροφίαν τοὺς ἔδωκεν κ' ἐδιάβησαν ἐνταῦτα.
Εἰς τὴν Καρύταινα ἔσωσαν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν·
70 τοὺς Τούρκους ηὗρηκαν ἐκεῖ ποῦ ἦσαν κατουνεμένοι.
Εἰς τὸν Μελὶκ ἐδιάβησαν ὅπου ἦτον κεφαλή τους,
ἐπέζεψαν κ' ἐδιάβησαν στὴν τέντα του ὁλόρθα·
χαιρετισμὸν τοῦ εἴπασιν ἐκ μέρους τοῦ δεμεστίκου
τοῦ βασιλέως τὸν ἀδελφὸν κι ἀπὸ τὸ ἀρχοντολόγι·
75 "Πολλὰ θαυμάζονται οἱ ἄρχοντες τοῦτο πῶς ἐγινέτου
"κι ἀνηχωρήσετε ἀπὸ ἐμᾶς διὰ λόγια γὰρ καὶ μόνον
"κι ἀφίνετε τὸν ὅρκον σας καὶ τὴν δουλότητά σας,
"ὅπου ἔχετε εἰς τὸν βασιλέα κ' ἤλθετε διὰ ἐκεῖνον.
"Στραφᾶτε ὀπίσω, οἱ ἄρχοντες, στὸν ὅρκον σας ἀπάνω, f. 136
80 "νὰ πληρωθῆτε παρευτὺς τὴν ρόγαν σας ἀκέραιαν."
Ἐνταῦτα [τοὺς] ἀπεκρίθηκεν ἀτός του ὁ Μελίκης
ὡσαύτως καὶ οἱ πρότεροι τοῦ τούρκικου φουσσάτου
καὶ εἶπαν κι ἀπεκρίθησαν ἐτέτοιους γὰρ τοὺς λόγους·
"Οὐ πρέπει αὐταδέλφου βασιλέως νὰ ἐβγαίνῃ ἀπὸ τὸν
λόγον

5161 σὲ] τὸν 63 διορθώση 65 ὑποσχεθὴ 69 ἐσώσασιν 70 ὅπου
71 ἦτον] ἦσαν 80 ἀκαιρέαν

P Ὡς τὸ ἔμαθε ὁ δεμέστικος, | ὡς τὸ πληροφορέθη, f. 185r I
ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐκίνησαν ἐκεῖθεν κ᾽ ὑπαγαίνουν, (p. 119)
ὅπου ἦσαν οἱ καλλιώτεροι ὅλου του τοῦ φουσσάτου,
καὶ εἰς τὸν πρίγκιπαν ὑπᾶν ποῦ ἔναι καὶ ἐχτρός του,
μεγάλως τὸ ἐβαρέθηκε, ἤθελε νὰ ἀπέλθῃ
ἀτός του ἐξοπίσω τους ὡς διὰ νὰ τοὺς στρέψῃ.
Καὶ ἄλλοι, ὁποὖσασιν ἐκεῖ ἐτότες μετ᾽ ἐκεῖνον,
εἶπαν καὶ ἐσυμβούλεψαν οὐδὲν ἔναι τιμή του
νὰ πάγῃ ἐξοπίσω τῶν Τουρκῶν αὐτάδελφος βασιλέως·
ἐπεὶ ἔνι οἱ Τοῦρκοι εἰς θυμὸν πολλὰ χολιασμένοι,
κι ἂν τύχῃ νὰ ὁρμήσουσιν καὶ νὰ τὸν πολεμήσουν,
πολλάκις εἰς τὸν πόλεμον νὰ τὸν ἔχουσιν νικήσει
κ᾽ ἤθελεν εἶστεν ἄπρεπο, πρᾶγμα κατηγορίας·
ἀλλὰ ἂς ὀρθώσῃ ἄρχοντες νὰ πάγουσιν εἰς αὖτους
ὅπως νὰ τοὺς συντύχουσιν, νὰ τοὺς καλολογήσουν,
νὰ τοὺς εἰποῦν ὑπόσχεσιν ὅπως νὰ τοὺς πληρώσῃς
τὴν ρόγαν καὶ φιλοτιμίαν ὅση χρωστοῦν νὰ ἔ|χουν. f. 185r II
Δύο ἄρχοντες ἐξώρθωσεν ποῦ ἦσαν ὀκ τὴν Πόλιν
καὶ συντροφίαν τοὺς ἔδωσεν, ἐδιάβησαν εἰς αὖτους.
Εἰς τὴν Καρύταινα ἔσωσαν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν·
τοὺς Τούρκους ηὕρασιν ἐκεῖ ὅπου ἦσαν πεζευμένοι.
Εἰς τὸν Μελίκη ἐδιέβηκαν, ὅπου ἦτον κεφαλή τους,
ἐπέζεψαν, ἐδιέβησαν στὴν τέντα του ὁλόρθα·
χαιρετισμὸν τὸν εἴπασιν ἐκ μέρος δεμεστίκου
τοῦ βασιλέως τὸν ἀδελφὸν καὶ ἐκ τ᾽ ἀρχοντολόγι·
"Πολλὰ γὰρ καὶ θαυμάζονται ἐτοῦτο πῶς ἐγίνη
"καὶ ἐχωρίσετε ἀπ᾽ ἐμᾶς διὰ λόγια καὶ μόνον·
"ἀφήκετε τὸν ὅρκον σας καὶ τὴν δουλότητά σας,
"ποῦ ἔχετε στὸν βασιλέαν καὶ ἤλθετε δι᾽ ἐκεῖνον.
"Στραφῆτε ὀπίσω, ἄρχοντες, στὸν ὅρκον μας ἀπάνω
"νὰ πληρωθῆτε παρευτὺς τὴν ρόγαν ἀκεραίαν."
Εἰς τοῦτο ἀπεκρίθηκε ἀτός του ὁ Μελίκης,
ὡσαύτως καὶ οἱ προεστοὶ τοῦ τούρκι|κου φουσσάτου· f. 185v I
εἶπαν καὶ ἀποκρίθησαν τοιούτους γὰρ τοὺς λόγους·
"Οὐ πρέπει αὐτάδελφος βασιλέως νὰ ἐβγαίνῃ ἐκ τοὺς
λόγους

5153 του] τους 72 στιω τέταν ὁλόρθα 82 του τούρκι καὶ φουσάτα
83 τους λόγουν

Η "ὅπου εἰπῇ κ' ἐπισχεθῇ ἀνθρώπου γεννημένου.
5186 "'Εν τούτῳ λέγομεν ἡμεῖς, ἄρχοντες καὶ συντρόφοι,
"ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος ἀτός του γὰρ μᾶς εἶπεν
(3860) "κι ἀφίρωσε τὸν λόγον του ποτὲ μὴ μᾶς πληρώσῃ.
"Στραφᾶτε, εἰπέτε του ἀπὸ ἐμᾶς ποτὲ νὰ μὴ στραφοῦμε
90 "οὔτε νὰ τὸν δουλέψωμεν ἡμέραν τῆς ζωῆς του,
"διατὶ ποτέ του οὐκ ηὕραμεν καμμίαν ἀλήθεια εἰς αὐτον.
"Τοὺς Φράγκους γὰρ ἠκούσαμεν ὅτι κρατοῦν ἀλήθειαν,
"κ' ὑπᾶμε νὰ τοὺς εὕρωμεν, νὰ ζήσωμεν μετ' αὔτους."
Οἱ ἄρχοντες ἠθέλασιν ὀπίσω νὰ στραφοῦσιν·
95 κι ὁκάποιος Τοῦρκος φίλος τους εἶπε, ἐσυμβούλεψέ τους
νὰ μείνουν ἐκεῖσε μὲ αὐτοὺς ἐκείνην τὴν ἑσπέραν,
κι ἃ λάχῃ νὰ μετανοήσουσιν οἱ Τοῦρκοι νὰ στραφοῦσιν.
Οἱ Τοῦρκοι γὰρ <ὡς> εἴχασιν ἐπιθυμίαν μεγάλην
νὰ ἀπέλθουν εἰς τὸν πρίγκιπα, νὰ τὸν ἔχουν δουλέψει, f. 137r
5200 ἀπὸ ταχέα γὰρ τὸ πρωῒ ἐδῶκαν τὰ σαλπίγγια,
τὰ τούρκικα τὰ βούκκινα, ὅπου εἶχαν μέγα πλῆθος,
<σηκώνουν τὲς κατοῦνες τους, ἐβάλθησαν στὸν δρόμον>
ὁλόρθα στὸ παραπόταμον τοῦ ποταμοῦ τοῦ 'Αλφέως,
στὸ Περιγάρδη ἤλθασιν ἐκεῖ πρὸς τὸ Βλυζήρη.
5 'Αφότου γὰρ ἐσώσασιν ἐκεῖσε εἰς τὰ Σέρβια,
κράζει ὁ Μελὶκ δύο Τούρκους <του> τοὺς φρονιμώ-
τερούς του,
ὅπου ἔξευραν τὴν λογικὴν γλῶσσαν γὰρ τῶν Ρωμαίων,
(3880) κ' ἔδωκε αὐτῶν καὶ συντροφίαν ἄλλους δώδεκα Τούρκους.
Στὸν πρίγκιπα τοὺς ἔστειλεν ἐκεῖ στὴν 'Ανδραβίδα
10 νὰ τὸν εἰποῦν διὰ τί ἀφορμὴν ἀπέρχονται πρὸς αὖτον.
Κι ὅταν ἐσώσασιν ἐκεῖ στὸν πρίγκιπα Γυλιάμον,
ἐκεῖνος τοὺς ἐδέξατο μετὰ τιμῆς μεγάλης.
'Ενταῦτα τοῦ ἀφηγήθησαν διὰ τί τρόπον ἀφῆκαν
τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἔρχονται πρὸς αὖτον
15 διὰ τὴν καλήν του ἀφεντίαν, τὸ ἔπαινος ὅπου εἶχεν·
στὴν μάχην ὅπου ἐμάχετον μετὰ τὸν βασιλέαν
νὰ τοῦ βοηθήσουν ὡς ἠμποροῦν κατὰ τὴν δύναμίν τους,
διατὶ ἔχουν εἴδησιν καλὴν κ' ἐξεύρουν μὲ ἀλήθειαν

5191 ἀλήθειαν 93 εἰπάμε 96 μὲ] μετ' 98 ἐπϊθϋ μεγάλην
5203 στὸ] τὸ 17 ὑποροῦν

P "Ὅπου εἰπῇ κ' ὑποσχεθῇ ἀνθρώπου γεννημένου.
"Εἰς τοῦτο λέγομεν ἐμεῖς, ἄρχοντες καὶ συντρόφοι,
"ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος ἀτός του μᾶς τὸ εἶπεν
"κι ἀφίρωσεν τὸν λόγον του τοῦ νὰ μὴ μᾶς πληρώσῃ.
"Σῦρτε, εἰπέτε του ἀπὸ μᾶς ποτὲ νὰ μὴν στραφοῦμεν
"οὔτε νὰ τὸν δουλέψωμεν ἡμέραν τῆς ζωῆς μας,
"διοῦ ποτὲ οὐκ ηὕραμεν ἀλήθεια εἰς αὐτον.
"Τοὺς Φράγκους γὰρ ἀκούσαμεν ὅτι κρατοῦν ἀλήθεια,
"κ' ὑπᾶμεν νὰ τοὺς εὕρωμεν νὰ ζήσωμεν μετ' αὔτους." (p. 120)
Οἱ ἄρχοντες ἠθέλασιν ὀπίσω νὰ στραφοῦσιν·
ὁκάποιος Τοῦρκος φίλος τους εἶπεν κ' ἐβούλεψέν τους
νὰ μείνουν ἐκεῖσε μὲ αὐτοὺς ἐκείνην τὴν ἑσπέραν,
κι ἂν τύχῃ νὰ μετανώσουσι οἱ Τοῦρκοι νὰ στραφοῦσιν.
Οἱ Τοῦρκοι γὰρ ὡς εἶχασιν ἐπεθυμίαν μεγάλην f. 185ᵛ II
ν' ἀπέλθουν εἰς τοῦ πρίγκιπα, ὅπως νὰ τὸν δουλέψουν,
ἀπὸ ταχία τὸ πρωῒ ἐδῶκαν τὰ σαλπίγγια,
τὰ τούρκικα τὰ βούκκινα τὰ εἶχαν πολλὰ <καὶ> πλῆθος,
σηκώνουν τὲς κατοῦνες τους, ἐβάλθησαν στὸν δρόμον
ὀρθὰ στὸ παραπόταμον τοῦ ποταμοῦ τ' Ἀλφέως,
'κ τὸ Περιγάρδιν ἤλθασιν ἐκεῖ πρὸς τὸ Βλιζίρι.
Κι ἀφότου ἀποσώσασιν ἐκεῖσε εἰς τὰ Σέρβια,
λαλεῖ ὁ Μελίκης Τούρκους δύο φρόνιμους ὅπου ἦσαν,
ὅπου ἐσυντυχαίνασιν ρωμαΐϊκα τὴν γλῶσσαν,
ἔδωκέν τους καὶ συντροφίαν ἄλλους δώδεκα Τούρκους.
Στὸν πρίγκιπαν τοὺς ἔστειλεν ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδαν
νὰ τὸν εἰποῦν τὴν ἀφορμὴν ὅτι ἔρχονται πρὸς αὐτον.
Καὶ ὅταν ἔσωσαν ἐκεῖ στὸν πρίγκιπαν Γουλιάμον,
πολλὰ τοὺς ὑποδέξετο μετὰ τιμῆς μεγάλης.
Ἐνταῦτα τοῦ ἀφηγήθησαν διὰ τί τρόπον ἀφῆκαν f. 186ʳ I
τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτον
διὰ τὴν καλήν του ἀφεντία, τὸ ἔπαινον ὅπου εἶχεν·
"Στὴν μάχην ὅπου μάχεται μετὰ τὴν ἀφεντία σου,
"νὰ σοῦ βοηθήσουν ὡς δυνηθοῦν κατὰ τὴν δύναμίν τους,
"διοῦ ἔχουσιν εἴδησιν κ' ἠξεύρουν τὴν ἀλήθειαν,

5187 δεμέσθηκος 95 εὐούλευσεν 96 μὲ] μετ' 99 νὰ τὸν] νὰ τοὺς
5203 στὸ] τὸ 4 ἐκ τὸ

Η ὅτι μὲ τρόπον ἀδικίας τὸν μάχεται ὁ βασιλέας, f. 137ᵛ
5220 καὶ πρέπει πᾶσα ἄνθρωπος ὅπου ἄρματα βαστάζει,
μὲ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ νὰ μάχεται τὸν ἐχτρόν του.
"Λοιπόν, ἀφέντη πρίγκιπα, ἂν χρήζῃς τὴν δουλείαν μας,
"ἡμεῖς νὰ σὲ δουλέψωμεν χρόνον ἕναν σωζᾶτον.
"Εἴ τε κι οὐ χρήζεις μας ποσῶς κι οὐδὲν σοῦ κάμνει χρεία,
25 "ὡς πρίγκιπας κι ἀφέντης μας, δέομεν, παρακαλοῦμεν,
"νὰ ὁρίσῃς νὰ μᾶς δώσουσιν στράταν διὰ νὰ ὑπᾶμεν
"εἰς τόπον ποῦ νὰ ἔχωμεν πέραμα νὰ διαβοῦμε
(3900) "στὸν τόπον τῆς Ἀνατολῆς, νὰ ὑπᾶμεν στὰ ἐδικά μας."
Κι ὁ πρίγκιπας ὡς φρόνιμος καὶ καλοπαιδεμένος
30 κράζει τὸν μισὶρ Ἀσελήν, ντὲ Τοὺθ εἶχεν τὸ ἐπίκλην—
τοῦ Καίσαρη ἦτον ἀδελφός, μισὶρ Φίλιππος ἄκω,
στὴν φυλακὴν εὑρίσκετον ἐτότε εἰς τὴν Πόλιν—
διατὸ ἦτο ὁ μισὶρ Ἀνσελὲτ ἄνθρωπος παιδεμένος,
τὲς τάξες ἔξευρε ἀκριβῶς, τὴν γλῶσσαν τῶν Ρωμαίων,
35 τὸν ὥρισεν τοῦ νὰ ἀπελθῇ 's ἀπάντησιν τῶν Τούρκων.
Ἀπῆρεν γὰρ καβαλλαρίους μετ' αὐτον καὶ σιργέντες
εἰς ἀριθμὸν τριακοσίων κ' ἐδιάβη στὸ Βλυζήρη·
ἐκεῖ ηὗρε γὰρ τοὺς ἄρχοντες τοῦ τούρκικου φουσσάτου.
Χαρὰν μεγάλην ἔποικεν ἐκεῖνος ὁ Μελίκης·
40 "Πολλὰ ἐπεθύμουν νὰ σὲ ἰδῶ, κύρης μου κι ἀδελφέ μου, f. 138ʳ
"διατὸ εἶσαι ἀπὸ τὴν Ρωμανίαν ἄνθρωπος παιδεμένος
"κ' ἐξεύρεις ἐκ τὰ τούρκικα νὰ μᾶς τὰ συντυχαίνῃς."
Κι ἀπαύτου ἄρχισε νὰ λαλῇ καὶ νὰ τοῦ ἀφηγᾶται
τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀφορμὴν τὸ πῶς ἦλθεν ἐνταῦτα.
45 Κ' ἐκεῖνος τοῦ ἀπεκρίθηκεν μετ' εὐσπλαγχνίας μεγάλης·
"Καλῶς ἦλθες, ὁ φίλος μου, καλῶς ὁ ἀδελφός μου,
"πολλὰ ἐπεθύμουν νὰ σὲ ἰδῶ ἐδῶ στὴν συντροφίαν μου."
Κι ἀφότου ἐκαταχάρησαν ἐκεῖσε εἰς τὸ Βλυζῆρι,
(3920) στὴν Ἀνδραβίδα ἐδιάβησαν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν.
50 Ὁ πρίγκιπας ἐξέβηκεν στὴν ἀπαντὴν τῶν Τούρκων,
ὅλοι μετ' αὐτον ἐνομοῦ οἱ καβαλλάροι του ὅλοι·
στὸν ποταμὸν τὸν Ἠλειακὸν ἐκεῖ συναπαντᾶται.
Οἱ Τοῦρκοι γὰρ ἐπέζεψαν, ὡς τὸ ἔχουσιν συνήθειαν,

5226 διὰ νὰ μᾶς ὑ. 27 ὅπου 35 's] εἰς 46 καλῶς ἦλθες ὁ ἀδ. μου

P "ὅτι μὲ τρόπον ἀδικίας σὲ μάχονται οἱ Ρωμαῖοι,
"καὶ πρέπει πᾶσα ἄνθρωπος, ὅπου ἅρματα βαστάζει,
"μὲ τὴν ἀλήθειαν τὸν ἐχτρὸν νὰ μάχεται τοῦ πρέπει.
"Λοιπόν, ἀφέντη πρίγκιπα, ἂν χρήζῃς τὴν δουλεία μας,
"ἡμεῖς νὰ σὲ δουλέψωμεν χρόνον ἕναν σωζᾶτον.
"Εἴτε κι οὐ χρήζεις μας ποσῶς κι οὐδὲν σὲ κάμνει χρείαν,
"ὡς ἀφέντη καὶ πρίγκιπαν παρακαλοῦμεν οὕτως·
"νὰ ὁρίσῃς νὰ μᾶς δώσουσιν στράταν τοῦ νὰ ὑπᾶμε

"στὸν τόπον τῆς Ἀνατολῆς, στὸν τόπον τὸν δικόν μας."
Κι ὁ πρίγκιπας ὡς φρόνιμος καὶ καλοπαιδευμένος,
λαλεῖ τὸν μισὲρ Ἀσελή, ντὲ Θοὺθ εἶχε τὸ ἐπίκλην, f. 186r II

διότις ἦτον ἄνθρωπος ἄξιος, παιδευμένος,
τὲς τάξες ἤξευρεν καλά, τὴν γλῶσσαν τῶν Ρωμαίων,
καὶ ὥρισέ του νὰ ὑπᾷ εἰς ἀπαντὴν τῶν Τούρκων.
Ἐπῆρεν δὲ καβαλλαρίους μετ' αὐτον καὶ σεργέντες
εἰς ἄριθμον τριακόσιους καὶ ἦλθεν στὸ Βλιζίρι·
ἐκεῖ ηὗρε τοὺς ἄρχοντες τοῦ τούρκικου φουσσάτου.
Χαρὰν μεγάλην ἔποικεν ἐκεῖνος ὁ Μελίκης·
"Πολλὰ ἐπεθύμουν νὰ σὲ ἰδῶ, κύρης μου, ἀδελφέ μου,
"διοῦ εἶσαι ἐκ τὴν Ρωμανίαν ἄνθρωπος παιδεμένος
"κ' ἠξεύρεις καὶ τὰ τούρκικα νὰ μᾶς τὰ συντυχαίνῃς." (p. 121)
Ἀπαύτου ἄρξε νὰ λαλῇ καὶ νὰ τὸν συντυχαίνῃ
τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀφορμὴν τὸ πῶς ἦλθαν ἐνταῦτα·
κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε μετὰ πιδεξιωσύνην·
"Καλῶς ἦλθες, ὁ φίλος μου, καλῶς, ὁ ἀδελφός μου·
"πολλὰ ἐπεθύμουν νὰ σὲ ἰδῶ ἐδῶ στὴν συντροφίαν μου."
Κι ἀφῶν ἐκαταχάρησαν ἐκεῖ εἰς τὸ Βληζίρι,
στὴν Ἀνδραβίδα ἐσώσασιν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν.
Ὁ πρίγκιπας ἐξέβηκεν εἰς ἀπαντὴν τῶν Τούρκων· f. 186v I
ἦσαν μετ' αὐτον ἐνομοῦ ὅλοι του οἱ καβαλλάροι·
στὸν ποταμὸν τὸν Ἐλειακὸν ἐκεῖ συναπαντοῦνται.
Οἱ Τοῦρκοι γὰρ ἐπέζεψαν, ὡς τὸ ἔχουν συνήθεια,

5223 δοζάτον 24 οἴται 51 εἰσσαν 52 ἐκήσιω απαντούταιν

Η τὸν πρίγκιπα ἐπροσκύνησαν μικροί τε καὶ μεγάλοι,
ἄνευ ὁ Μελὶκ κι ὁ Σαλὶκ ὅπου ἦσαν οἱ προεστοί τους,
τοὺς ὅποιους γὰρ ἐκράτησεν μισὶρ Ἀνσελὴς ἐκεῖνος
κι οὐδὲν γὰρ ἀπεζέψασιν ὡσὰν οἱ ἄλλοι Τοῦρκοι.
Τιμητικὰ τοὺς χαιρετᾷ ὁ πρίγκιπας ἀτός του·
ἀπὸ τὰς χεῖρας τοὺς κρατεῖ κ' ἐβάλθησαν νὰ ὁδεύουν.
Οἱ Τοῦρκοι οὐδὲν ἀνάμειναν ἕως οὗ νὰ κατουνέψουν, f. 138ᵛ
ἀλλὰ καβαλλικεύοντα ἀρχάσαν συντυχαίνει
καὶ λέγειν πρὸς τὸν πρίγκιπα τὴν παραπόνεσίν τους,
τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀφορμὴν τὸ πῶς ἦλθαν ἐκεῖσε,
τὸ πῶς γὰρ τοὺς ἐκράτησεν Δεμέστικος ὁ Μέγας
τὴν ρόγαν καὶ οἰκονομίαν, ὅπου εἶχαν ἐξ<εδ>ουλέψει,
κ' ἐκεῖνοι οὐδὲν τοῦ ἐποίκασιν τίποτε πονηρίαν,
οὔτε ἀνυπολήπτησαν τὸν βασιλέαν κανόλως·
"Ἀπολογίαν ἐπήραμεν ἀπ' αὖτον ὡς στρατιῶτες·
(3940) "ἡμέραν γὰρ καὶ φανερὰ ἐξέβημαν ἀπ' αὖτον
"κ' ἤλθαμε ἐδῶ, ἀφέντη μας, νὰ σὲ ἔχωμε δουλέψει
"μὲ τ' ἄρματα, ἀληθινά, ὡς τὸ ἔχουν οἱ στρατιῶτες.
"καὶ ὅταν σε...δουλευσ...εἰς <θέ>λημα ἐδικόν σου
"...ἀνταμ<οι>β<ὴν> εὐεργεσίαν.....σὲ ζητοῦμεν
"νὰ ἔχωμεν ἀπάδειαν.....
ἤλθαμ<εν> <ἐ>νταῦθα
ποσῶς νὰ χάνεται ὁ
"σ<ήμ>ερον ἀφέντη μου διόρθω φουσσάτα
"καὶ...πρωΐ ἂς πᾶμε εἰς τοὺς Ρωμαίους
<ἀ>δελφὸν τὸν ἄπιστον...
"<π>οτὲ ἀλήθειαν οὐκ ηὗρα...
"Μὲ λόγια μᾶς ἐδιάβαζεν, τὴν ρόγαν μας ἀπῆρεν. f. 139ᵛ
"Ἐτοῦτο, ἀφέντη, θέλομεν κ' ἐτοῦτο σὲ ζητοῦμεν·
"ἔλα μετ' ἔμας ἕως ἐκεῖ καὶ στέκε σίγερόν σου,
"κ' ἡμεῖς νὰ πολεμήσωμεν τὸ γένος τῶν Ρωμαίων."
Ἀκούσων ταῦτα ὁ πρίγκιπας ἐχάρηκεν μεγάλως,
ὡσαύτως κ' οἱ φλαμουριαροὶ κι ὅλοι του οἱ καβαλλάροι.
Κράζει τὸν μισὶρ Ἀνσελὴν τὸν πρωτοσύμβουλόν του,
<π>αρακαλεῖ κι ὁρίζει τον νὰ ὀρθώσῃ τὰ φουσσᾶτα

The spaces mark the places in the MS which are rendered illegible or are obliterated by spots. 5287 a^{r} *σύμβουλον*

P τὸν πρίγκιπα ἐπροσκύνησαν, ὡς πρέπει καὶ τυχαίνει,
ἄνευ ὁ Μελὶκ κι ὁ Σαλίκ, ὁποῦσαν προεστοί τους,
τοὺς ὁποίους ἐκράτησεν μισὲρ Ἀσελὴς ἐκεῖνος
καὶ οὐδὲν ἐπεζέψασι ὡσὰν κ' <οἱ> ἄλλοι Τοῦρκοι.
Τιμητικὰ τοὺς χαιρετᾷ ὁ πρίγκιπα Γουλιάμος·
ἀπὸ τὰς χεῖρας τοὺς κρατεῖ ἐβάλθησαν νὰ ὁδεύουν.
Οἱ Τοῦρκοι οὐκ ἀνέμειναν ὡς οὗ νὰ κατουνέψουν,
ἀλλὰ καβαλλικεύοντα ἄρχισαν συντυχαίνουν
νὰ λέγουν πρὸς τὸν πρίγκιπαν τὴν παραπόνεσίν τους,
τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀφορμὴν πῶς ἤλθασιν ἐκεῖσε,
τὸ πῶς γὰρ τοὺς ἐκράτησεν Δεμέστικος ὁ Μέγας,
τὴν ρόγαν καὶ οἰκονομίαν, ὅπερ ἐξεδουλέψαν,
κι οὐδὲν τοῦ ἔποικαν ποτὲ καμμίαν πονηρίαν, f. 186ᵛ II
οὔτε ἀνυποληπτησαν τὸν βασιλέα κανόλως·
"'Απολογίαν ἐπήραμεν ἀπ' αὐτον ὡς στρατιῶται,
"ἡμέραν δὲ καὶ φανερὰ ἐξήβημαν ἀπ' αὐτον·
"καὶ ἤλθομεν ἕως ἐδῶ νἄμεθεν ἐδικοί σου
"νὰ σὲ δουλέψωμεν πιστά, ὡς τὸ ἔχουσι οἱ στρατιῶτες,
"καὶ ὅταν σὲ δουλέψωμεν εἰς θέλημα ἐδικόν σου,
"δι' ἀνταμοιβὴν κ' εὐεργεσίαν ἐτοῦτο σὲ ζητοῦμεν,
"νὰ ἔχωμεν τὴν ἄδειαν νὰ ὑπᾶμεν τὴν ὁδόν μας.
"'Ημεῖς, ἀλήθεια, ἀφέντη μου, οὐκ ἤλθαμεν ἐνταῦτα
"διὰ νὰ σκολάσωμεν ποσῶς, νὰ χάνεται ὁ καιρός μας.
"Σήμερα, ἀφέντη, ὄρθωσε ὅλα σου τὰ φουσσᾶτα,
"καὶ τὸ πρωῒ ἂς κινήσωμεν νὰ ὑπᾶμεν στοὺς Ρωμαίους,
"στοῦ βασιλέως τὸν ἀδελφὸν τὸν ἄπιστον ἐκεῖνον·
"ποτὲ ἀλήθειαν εἰς αὐτὸν οὐκ ηὔραμεν οὐδόλως·
"μὲ λόγους μᾶς ἐδιάβαζεν, τὴν ρόγαν μας ἐπῆρεν.
"'Εν τούτῳ, ἀφέν|τη, θέλομεν κ' ἐτοῦτο σὲ ζητοῦμεν· f. 187ʳ I
"ἔλα μετ' ἔμας ἕως ἐκεῖ καὶ στέκου κι' ἀναπαύου,
"κ' ἐμεῖς νὰ πολεμήσωμεν τὸ γένος τῶν Ρωμαίων."
'Ηκούσας τοῦτο ὁ πρίγκιπας μεγάλως τὸ ἐχάρην, (p. 122)
ὡσαύτος οἱ φλαμουριαροὶ κι ὅλοι οἱ καβαλλάροι·
λαλεῖ τὸν μισὲρ Ἀσελὴν τὸν πρωτοσύμβουλόν του,
παρακαλεῖ, ὁρίζει τον νὰ ὀρθώσῃ τὰ φουσσᾶτα

5257 ὡσὰν κἄλοι τ. 60 ὡς οὗ] ὅσου 69 αὐπαύτον 71 πησθὰ
72 θέλημαν ἐδιακόν 83 μεταιμάς

Η διὰ νὰ κινήσουν τὸ πρωΐ νὰ πιάσουν τὴν ὁδόν τους·
(3961) ὁλόρθα νὰ ὑπαγαίνουσι ἐκεῖ ὅπου εἶναι οἱ Ρωμαῖοι,
5291 ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος, στὴν Λακκοδαιμονίαν.
Ὡς τὸ ὥρισεν ὁ πρίγκιπας, οὕτως γὰρ ἐγενέτον,
καὶ τὸ πρωΐ ἐκίνησ<αν> ἀπὸ τὴν Ἀνδραβίδα.
Οἱ Τοῦρκοι ἐ<πληρ>οφ<ό>ρησαν τὸν πρίγκιπα ἀλήθειον
95 τὸ πῶς ἐμάθασιν αὐτοὶ εἰς τὴν μαντείαν ποῦ ἐξεῦραν,
ὅτι εἰς τὸν πρῶτον πόλεμον <ποῦ> ἠθέλαν πολεμήσει
μὲ τὸν Μέγαν Δεμέστικον, τὸν ἠθέλαν κερδίσει.
Λοιπόν, ὡσὰν ἐξέβησαν ἀπὸ τὴν Ἀνδραβίδα,
οἱ Τοῦρκοι ὑπαγαίνασιν πάντα εἰς τὴν ἐμπροστέλαν·
5300 προβόδους εἶχαν τοπικοὺς ὅπου τοὺς ὡδηγεῦγαν,
καὶ τόσον ὡδηγέψασιν μετὰ ἡμερῶν τεσσάρων, f. 139ᵛ
στὴν Κοπρονίτσαν ἔσωσαν πλησίον τῆς Ἀρκαδίας·
οἱ Τοῦρκοι γὰρ ἀπέσωσαν κ' ἐπιάσασιν κατοῦνες,
ὅπου τὸ λέγουσιν Μουντράν, ἔχει πανώραιαν βρύσιν.
5 Κι ἀφότου ἐκατουνέψασιν ἐπιάσαν τὲς μαντειές τους,
κ' ηὗραν, ὡς τὸ ἐφανέρωσαν κ' ἦτον γὰρ καὶ ἡ ἀλήθεια,
ὅτι τὸ αὔριον σάββατον ἠθέλαν πολεμήσει
ἐκεῖ πλησίον εἰς τὰ βουνία ὅπου ἐβλέπουν ἀπέκει.
(3980) Κράζουν τοὺς Φράγκους, ποῦ εἴχασιν διὰ πρόβεδους μετ' αὐτους,
10 καὶ λέγουσί τους· "Ἄρχοντες, ἄμετέ μας ἐκεῖσε
"ὅπου ἔνι γὰρ ὁ πρίγκιπας, χρήζομεν τοῦ συντύχει
"διὰ ὄφελές του καὶ τιμὴν ὅπου τοῦ μέλλει νὰ ἔχῃ."
Κι ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ πρόβεδοι, πηδοῦν, καβαλλικεύουν,
ἀπήρασιν τοὺς ἄρχοντας τοῦ τούρκικου φουσσάτου,
15 τὸν Μελὶκ καὶ τὸν Σαλὶκ καὶ ἄλλους δεκαπέντε
κ' ἐδιάβησαν στὸν πρίγκιπα ἐκεῖ στὴν Κοπρινίτσα.
Τὸ ἰδεῖ τους γὰρ ὁ πρίγκιπας ἐπροσηκώθηκέν τους·
"Καλῶς ἦλθαν οἱ Τοῦρκοι <μου>, καλῶς οἱ ἀδελφοί μου."
Κ' ἐκεῖνοι γὰρ τὸν προσκυνοῦν καὶ λέγουν πρὸς ἐκεῖνον·
20 "Γίνωσκε, ἀφέντη βασιλέα, κράτει το ἀπ' ἐμέναν..."

5295 τὸ πῶς ἐ... εἰς τὴν μαντίαν ὅπου ἐξευρ... 5309 ὅπου

P *τοῦ νὰ κινήσουν τὸ πρωΐ νὰ ὑπᾶσιν τὴν ὁδόν τους,*
ὁλόρθα νὰ ὑπάγουσι ὅπου ἦσαν οἱ Ρωμαῖοι,
ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος, στὴν Λακιδαιμονίαν.
Ὡς τὸ ὥρισεν ὁ πρίγκιπας, οὕτως καὶ ἐτελέστη,
καὶ τὸ πρωΐ ἐκίνησαν ἀπὲ τὴν Ἀνδραβίδαν.
Οἱ Τοῦρκοι ἐπληροφόρησαν τὸν πρίγκιπαν ἀλήθεια

95

ὅτι στὸν πρῶτον πόλεμον, τὸν θέλουν πολεμήσει
μὲ τὸν Μέγαν Δεμέστιγον, θέλουσιν τὸν κερδίσειν.
Λοιπόν, ὡσὰν ἐξήβησαν ἀπὲ τὴν Ἀνδραβίδαν,
οἱ Τοῦρκοι πάντα ὑπάγαιναν προστέλαν τοῦ φουσσάτου·
προβόδους | εἶχαν τοπικοὺς ὅπου τοὺς ὡδηγεῦαν, f. 187r 11
καὶ τόσον ὡδηγέψασιν μετὰ ἡμερῶν τεσσάρων,
στὴν Κοπρινήτραν ἔσωσαν πλησίον τῆς Ἀρκαδίας·
οἱ Τοῦρκοι ἀπεσώσασιν κ' ἐπίασαν κατοῦνες,
ὅπου τὸ λέγουσιν Μουντράς, ἔχει πανώραιαν βρύσιν.
Κι ἀφῶν ἐπέζεψαν ἐκεῖ κ' ἐπίασαν κατοῦνες,
ηὗραν, ὡς τὸ ἐφανέρωσαν καὶ ἦτον ἡ ἀλήθεια,
τὸ αὔριον, τὸ σάββατον, θέλουσιν πολεμήσει
ἐκεῖ πλησίον εἰς τὰ βουνὰ τὰ ἔβλεπαν ἀπέκει.
Λαλοῦν τοὺς Φράγκους, ἔρχονται ὅπου εἴχασιν προ-
βόδους,
καὶ λέγουσίν τους· "Ἄρχοντες, σύρετέ μας ἐκεῖσε
"ὅπου ἔνι ὁ πρίγκιπας, χρήζομεν τοῦ συντύχει
"διὰ ὄφελός του καὶ τιμήν, τὸ μέλλει διὰ νὰ ἔχῃ."
Κι ὡς τὄκουσαν οἱ πρόβοδοι, πηδοῦν, καβαλλικεύουν,
ἐπήρασιν τοὺς ἄρχοντες τοὺς Τούρκους μετ' ἐκείνους,
τὸ Μελὶκ καὶ τὸν Σαλὶκ | καὶ ἄλλους δεκαπέντε, f. 187v 1
ἐδιέβησαν στὸν πρίγκιπα ἐκεῖνον τὸν Γουλιάμον.
Τὸ ἰδεῖν τους γὰρ ὁ πρίγκιπας ἐπροσηκώθηκέ τους·
"Καλῶς ἦλθαν οἱ Τοῦρκοι μου, καλῶς οἱ ἀδελφοί μου."
Κ' ἐκεῖνοι ἐπροσκύνησαν καὶ λέγουν πρὸς ἐκεῖνον·
"Γίνωσκε, ἀφέντη πρίγκιπα, ἀπὸ ἐμᾶς τὸ κράτειε,
"αὔριον, σάββατο πρωΐ θέλομεν πολεμήσει.
"Εἰς τοῦτο ἤλθαμεν ἐδῶ διὰ νὰ σὲ τὸ εἰποῦμεν."
Εἰς τοῦτο ἀπεχαιρέτησαν, ἐστράφησαν ὀπίσω.

5303 ἀπεσώσειν 8 εὑλέπαν 13 τόκουσεν 20 κράτηεν

Η

'Εν τούτῳ ἐκαβαλλίκεψαν, ἐβάλθησαν κι ὁδεύουν· f. 140r
ἐκίνησε ὁ μισὶρ 'Ανσελὴς μὲ τὸ ἐδικόν του ἀλλάγι,
ἐκ τὸ Καλάμι ἀνέβηκεν κ' ὑπάει στὸ Μακρὺ Πλάγι.
'Εστάθην ὀλιγούτσικον καὶ λέγει τοῦ λαοῦ του·

5357 ὑπάγη τῶ

P Ὁ πρίγκιπας, ὡς τὸ ἤκουσεν, λαλεῖ τοὺς κεφαλᾶδες,
ὅλων βουλὴν ἐζήτησεν πῶς θέλουσιν ποιήσει.
Ἐν τούτῳ ὁ μισὲρ Ἀσελὴς ἔδωκε τὴν βουλήν του
καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπαν· "Ἀφέντη, νὰ ἠξεύρῃς,
"ἐγὼ ἔμαθα ἀπὸ ἄνθρωπον καὶ καταπατητήν μου,
"ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως, Δεμέστικος ὁ Μέγας,
"ἦλθεν εἰς τὴν Βελίγοστην μὲ ὅλα του τὰ φουσσᾶτα,
"διοῦ ἔμαθεν ἐρχόμεθα νὰ ὑπάγωμεν ἐκεῖσε
"τοῦ πιάσειν τὰ διάβατα καὶ ὅλες τὲς κλεισοῦρες f. 187ᵛ II (p. 1
"ἐκεῖ εἰς τὴν ράχην τὴν ψηλήν, Μακρὺ Πλάγι τὸ λέγουν.
"Εἰς τοῦτο θέλω, ἀφέντη μου, οἱ Τοῦρκοι ὅπου ὑπᾶσιν
"ὀμπρὸς εἰς τὰ φουσσᾶτα μας νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν μέσην,
"μὴ τύχῃ γὰρ καὶ κροτιστοῦν καὶ στὸ φυγίον βαλθοῦσιν,
"καὶ χάσωμεν τὸν πόλεμον κι ὅλον τὸν λογισμόν μας.
"Εἰς τοῦτο λέγω, ἀφέντη μου, ἂν ἔνι ὁρισμός σου,
"τὸ πρῶτο ἀλλάγι νὰ ἔχω ἐγὼ ἀπ' ὅλα τὰ φουσσᾶτα,
"καὶ εἰς τὴν μέση οἱ Τοῦρκοι ἂς εἶν' κ' ἐσὺ στὴν ὀπιστέλαν,
"ἐγὼ νὰ ὑπάγω ἔμπροστεν ἀπ' ὅλα τὰ ἀλλάγια·
"ὀλπίζω εἰς ἔλεος Χριστοῦ νὰ ποίσω τέτοιαν πρᾶξιν,
"ὅπου ν' ἀρέσῃ τοῦ Θεοῦ καὶ σὺ νὰ τὸ ἠγαπήσῃς."
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας, μεγάλως τὸ ἀπεδέχτη·
"Ἀρέσει μου, σὲρ Ἀσελή, νὰ γένῃ ὡς τὸ εἶπες,
"χώρισον τὰ ἀλλάγια κι ἂς εἶναι μέσο οἱ Τοῦρκοι."
Εἰς τοῦτο ὁ σὲρ Ἀσελὴς ἐδιέβη εἰς τοὺς Τούρκους
κ' ἐκαλολόγησεν αὐτοὺς ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον· f. 188ʳ I
λέγει τους· "Φίλοι, ἀδελφοί, ὁ πρίγκιπας ὁρίζει,
"ὅτι εἶστεν ἀπόξενοι, τὸν τόπον οὐ γροικᾶτε,
"τὸ πρῶτο ἀλλάγι νὰ ἔχω ἐγὼ ὀμπρὸς νὰ ὑπαγαίνω,
"ἐσεῖς νὰ ἔρχεστε ἀπ' ἐμὲν κι ὁ πρίγκιπας ἀπαύτου·
"καὶ ὅπου καὶ ἂν κάμῃ χρεία, ἐσεῖς νὰ βοηθῆτε."
Κ' οἱ Τοῦρκοι, ὡς τὸ ἤκουσαν εἰς ἔπαινον τὸ ἠπῆραν.
Εἰς τοῦτο ἐκαβαλλίκεψαν, ἐβάρθησαν νὰ ὁδεύουν,
ὥρμησε ὁ μισὲρ Ἀσελὴς μὲ τὸ δικόν του ἀλλάγι·
ἐκ τὸ Καλάμι ἀνήβηκεν ὑπάει στὸ Μακρὺ Πλάγι.
Ἐστάθην ὀλιγούτσικον καὶ λέγει τὸν λαόν του·

5335, 51 ὀπρός 40 ὀπησθέλαν 41 ἔνπροστεν 52 ἐσύνα ἔρχαιται
57 καλάμιω—ηπάγη

Η "Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, νὰ ἐξεύρετε 's ἀλήθειαν,
"ὅτι ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως μὲ τὰ φουσσᾶτα, ὅπου ἔχει,
"ἐδῶ εἰς τοῦτα τὰ βουνία κ' εἰς τοῦτες τὲς κλεισοῦρες,
"ὅπου ὑπαγαίνομεν ἡμεῖς, ἐδῶ μᾶς ἀναμένει.
"Διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλῶ νὰ τὸ ἔχετε στὸν νοῦν σας,
"μὴ ἐλθοῦν ἀφνίδια ἀπάνω μας, τίποτε κροτιστῆτε,
"ἀλλὰ ὡς ἄνθρωποι φρόνιμοι ὅπου εἶστε καὶ στρατιῶτες,
"στερέα σταθῆτε εἰς πόλεμον ὡς ἄνθρωποι ἀντρειωμένοι,
"νὰ ἐπάρετε τὸ ἔπαινος ἀπ' ὅλον τὸ φουσσᾶτο·
"ἐπεί—ὁ Θεὸς μὴ τὸ ἔποικεν!—ἐὰν μᾶς παρατρέψουν,
(4040) "ἐχάναμεν τὸν πόλεμον κι ὅλον τὸ πριγκιπᾶτον."
Κ' ἐκεῖνοι γάρ, ὡς τὸ ἤκουσαν, ὑπόσχεσιν τοῦ ἐποῖκαν
τοῦ ν' ἀποθάνουν ἑνομοῦ διὰ τὴν τιμήν του ὅλοι.
'Εδῶκαν τὰ σαλπίγγια τους κι ἀρχίσαν ν' ἀνεβαίνουν
τὸ ἀνήφορον Μακρυπλαγίου κ' ἦλθαν στὸν Φονεμένον.
Κι ὡς ἐπροσκύψαν κ' ἔσωσαν ἀπάνω εἰς τὴν ράχην, f. 140v
ἐπήδησαν τὰ ἐγκρύμματα ἐκεῖνα τῶν Ρωμαίων,
μὲ ταραχὴν καὶ προθυμίαν ἐδράμαν γὰρ εἰς αὗτα·
διατὶ ἦσαν ἐκεῖνοι πλειότεροι, ἐσπάραξαν τοὺς Φράγκους,
ἕναν δοξόβολον καλὸν τοῦ κατηφόρου ἀπῆλθαν.

Φωνὴν μεγάλην ἔσυρεν μισὶρ 'Ανσελὴς ἐκεῖνος·
"Παιδία, συντρόφοι, ἀπάνω τους· μηδὲν τοὺς ἐντραποῦμεν."
Κ' οἱ Φράγκοι ἐμεταστάθησαν, στρέφονται εἰς τοὺς Ρωμαίους,
μὲ τὰ κοντάρια καὶ σπαθία ἐδράμασιν εἰς αὗτους·
στὴν ράχην τοὺς ἀνέβασαν ἐκεῖ εἰς τὴν Φονεμένην.
Κι ἀπὸ τῆς τόσης ταραχῆς, τὸ ἐκάμναν οἱ Ρωμαῖοι,
ἀκούσασιν τὸν θόρυβον τὰ ἄλλα τους ἀλλάγια
κ' ἔδραμεν κι ἄλλη σύνταξις κ' ἦλθεν νὰ τοὺς βοηθήσῃ.
Κι ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν Ρωμαίων ὅπου ἔδραμαν στοὺς Φράγκους,
δεύτερον τοὺς ἐκρότησαν, τοῦ κατηφόρου ἐστρέψαν.

5359 's] εἰς 66 ἀνδρ. 71 ὅλην 72 καὶ ἀρχ. τοῦ νὰ ἀν. 73 μακρὴν πλαγίου καὶ ἦλσαν εἰς τὸν φ. 74 ἐσώσαν 88 ἐδράμαν 89 καὶ ἐ. τους τοῦ κ.

P "Ἄρχοντες, φίλοι, ἀδελφοί, ἠξεύρετε 's ἀλήθεια
"ὅτι <ὁ> ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως μὲ τὰ φουσσᾶτα, τὰ ἔχει,
"ἐδῶ εἰς τοῦτα τὰ βουνά, εἰς τοῦτες τὲς κλεισοῦρες,
"ὅπου ὑπάγομεν ἐμεῖς, ἐδῶ μᾶς ἀναμένει.
"Διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλῶ νὰ ἔχετε τὸν νοῦ σας,
"ἂν ἔλθουν ξάφνης εἰς ἡμᾶς, ποσῶς μὴ κροτιστῆτε,
"ἀλλ' ὡς ἀνθρῶποι φρόνιμοι ποῦστεν | καὶ στρατιῶται, f. 188r II
"στερέως σταθῆτε εἰς πόλεμον ὡσὰν ἀντρειωμένοι,
"νὰ ἐπάρετε τὸ ἔπαινον ἀπ' ὅλον τὸ φουσσᾶτον·
"ἐπεί—ὁ Θεὸς μὴ ἔδωκεν ὅτι νὰ μᾶς νικήσουν!
"ἐχάναμεν τὸν πόλεμον κι ὅλον τὸ πριγκιπᾶτον."
Κ' ἐκεῖνοι, ὡς τὸ ἤκουσαν, ὑπόσχεσιν ἐποῖκαν
τοῦ ν' ἀποθάνουν ἑνομοῦ διὰ τὴν τιμήν τους ὅλοι.
Ἔδωκαν τὰ σαλπίγγια, ἄρχισαν ν' ἀνηβαίνουν (p. 124)
τὸ ἀνήβα τοῦ Μακρυπλαγίου, ἦλθαν στὴν Φονεμένη,
κ' ἐπρόκυψαν καὶ ἔσωσαν ἀπάνω εἰς τὴν ράχην·
ἐπήδησαν τὰ ἐγκρύμματα ἐκείνων τῶν Ρωμαίων,
μὲ ταραχὴν καὶ προθυμίαν ἐπήδησαν εἰς αὔτους
διοῦ ἦσαν καὶ πλειότεροι, ἐσπάραξαν τοὺς Φράγκους.
Ἕναν καλὸν δοξόβολον τοῦ κατηφόρου ἀπῆλθαν·
ἐσφάζαν καὶ ἐδιώχναν τους τὸ ἀλλάγι τῶν Ρωμαίων.
Φωνὴ μεγάλην ἔσυρεν μισὲρ 'Ασελὴς ἐκεῖνος·
"Παιδία, συντρόφοι, ἀπάνω τους· μηδὲν τοὺς ἐντραποῦμεν."
Οἱ Φράγκοι ἐμεταστάθησαν στρέφοντας τοὺς Ρωμαίους, f. 188v I
μὲ τὰ κοντάρια καὶ σπαθία ἐδράμασιν πρὸς αὔτους·
στὴν ράχην τοὺς ἀνέβασαν ἐκεῖ εἰς τὴν Φονεμένην.
Καὶ ὀκ τῆς τόσης ταραχῆς, τὴν ἐκάμναν οἱ Ρωμαῖοι,
ἠκούσασιν τὸν θόρυβον τὰ ἄλλα τους ἀλλάγια,
ἔδραμεν ἄλλη σύνταξις, ἦλθε νὰ βοηθήσῃ.
Καὶ ἐκ τὸ πλῆθος τῶν Ρωμαίων ὅπου ἔδραμαν στοὺς Φράγκους,
δεύτερον τοὺς ἐκρότησαν κι ὀπίσω τοὺς ἐστρέψαν
ἕνα δοξόβολον καλόν, μὲ ἀλήθειαν σὲ <τὸ> λέγω,
καὶ οὕτως τοὺς ἐσύντριβαν ὡς φάλκονες κουροῦνες.

5365 *πούσθαν* 66 *σὰν ἀνδρ.* 72 *ἄρησαν* 83 *κονδάρια* 73 and 84 *sic*; Buchon p. 124 and 765 by mistake reads *φανερωμένην* 86 *ἠκούσανσιω*

Η Ἐνταῦτα ὁ μισὶρ Ἀνσελὴς ἐστρίγγιζεν μεγάλως
καὶ λέγει τῶν συντρόφων του· "Ἄρχοντες, τί ἔνι ἐτοῦτο;
"οὐδὲν ἐντρέπεστε ποσῶς νὰ παίζωμε ὡς κοπέλια;
"ὡσὰν παιγνίδιν παίζομεν, τὸ λέγουσιν ἀμπάρες· f. 141r
"σήμερον ἂς ἀποθάνωμεν παρὰ νὰ ἐντραποῦμεν·
"ὅλοι μετ' ἔμου δράμετε ἀπάνω εἰς τοὺς ἐχτρούς μας."
Ἐν τούτῳ οἱ Φράγκοι ἐντράπησαν ἀπὸ ἐκεινοὺς τοὺς
λόγους
κι ὅλοι ὁμοῦ ἐπροθύμησαν, εἰς τοὺς Ρωμαίους ἐδράμαν·
μὲ τὰ σπαθία τους ἄρχισαν κ' ἐκατεκόβανέ τους.
Κ' ἰδὼν ἐτοῦτο οἱ Ρωμαῖοι ἐτέθησαν εἰς κρότος,
φεύγοντα γὰρ ἀνέβησαν μέχρι εἰς τὴν ράχη ἀπάνω.
Κ' οἱ Τοῦρκοι ὅπου ἔρχονταν στὸ δεύτερον ἀλλάγι,
ὡς ἤκουσαν τὸν θόρυβον ποῦ ἐκάμναν οἱ Ρωμαῖοι,
σπουδαίως τὸν ἀνήφορον ἔδραμαν κ' ἐσώσασιν ἐκεῖσε·
κι ὡς ηὗρασιν ὅτι οἱ Ρωμαῖοι ἀπήρασιν τὸ κρότος,
ἐβάλθησαν μὲ προθυμίαν κ' ἐσφάζαν, ἐδιώχνανέ τους.
Κι ὡς ἤκουσαν τὸν θόρυβον, τὸ κρότος τοῦ φουσσάτου,
(4080) τὰ ἔτερα ἀλλάγια τῶν Ρωμαίων ὅπου ἦσαν χωσιασμένα,
ὅλα εἰς φυγίον ἐβάλθησαν, ἐφεῦγαν ὅπου ἐφτάσαν.
Κ' ἐτότε ὁ μισὶρ Ἀνσελὴς κράζει τοὺς ἐδικούς του·

"Τί ἔνι ἐτούτη ἡ ἁμαρτία ὅπου ἔνι εἰς ἐμέναν,
"νὰ μὴ πιαστῇ ἀπ' τοὺς ἄρχοντες, ἀπὸ τοὺς κεφαλᾶδες f. 141v
"ἕνας ἢ δύο διὰ ν' ἀλλαχτῇ ὁ ἀφέντης ὁ ἀδελφός μου,
"ὁ Καίσαρης τῆς Ρωμανίας, ὅπου κρατοῦν στὴν Πόλιν
"ἀπέσω εἰς τὴν φυλακήν, εἰς τὰ παλαιὰ παλάτια;"
Ἐνταῦτα, ὡς τὸ ἤκουσεν ὁκάποιος του σιργέντης,
Περὴν Κουμάϊν τὸν ἔλεγαν, οὕτως τὸν ὠνομάζαν·
"Τί νὰ ἔχω, ἀφέντη, ἀπὸ ἐσὲν νὰ σοῦ τοὺς ἔχω δείξει;"
καὶ λέγει του ὁ μισὶρ Ἀνσελής· "Ὅσον κελεύεις νὰ ἔχῃς,
"ἄνευ τὸ σῶμα μου κι αὐτὸ καὶ πρᾶγμα τῆς τιμῆς μου."
Τὸ ἀκούσει τὴν ὑπόθεσιν ἐκεῖνος ὁ σιργέντης,
τὸ τοῦ εἶπεν κ' ὑπησχήθη του μισὶρ Ἀνσελὴς ἐκεῖνος,

5394 πέζομεν 5404, 17 ὅπου 5 τὸν] τὸ 14 καὶ λέγει τί ἔνι ἐτ. 15 ἀπὸ

P Ἐνταῦτα ὁ μισὲρ Ἀσελὴς ἐστρίγγιζε μεγάλα
καὶ λέγει τῶν συντρόφων του· "Ἄρχοντες, τί ἔνι τοῦτο;
"οὐδὲν ἐντρέπεστεν ποσῶς νὰ παίζετε ὡς κοπέλια;
"ὡσὰν παιγνίδιν παίζομεν, τὸ λέγουσιν ἀμπάρα·
"σήμερον ν' ἀποθάνωμεν παροῦ νὰ ἐντραποῦμεν·
"ὅλοι μετ' ἔμου δράμετε ἀπάνω εἰς τοὺς ἐχτρούς μας."
Εἰς τοῦτο οἱ Φράγκοι ἐντράπησαν ἀπὸ ἐκεινοῦ τὸν λόγον
κι ὅλοι ὁμοῦ ἐπροθύμησαν, εἰς τοὺς Ρωμαίους ἐδράμαν·
μὲ τὰ σπαθία τοὺς ἄρχισαν κ' ἐκεῖνοι πάλι ἐτούτους.
Κ' εἶδον ἐτοῦτο οἱ Ρωμαῖοι, ἐτέθησαν εἰς κρότος,
φεύγοντα γὰρ ἀνέβησαν μέχρι τὴν ἄνω ράχην.
Οἱ Τοῦρκοι ὅπου ἔρχονταν στὸ δεύτερον ἀλλάϊ,
ὡς ἤκουσαν τὸν θόρυβον ποῦ ἐκάμναν οἱ Ρωμαῖοι,
σπουδαίως τὸν ἀνήφορον ἀνέβηκαν, ἐσῶσαν·
καὶ οἱ Ρωμαῖοι ὁπ' εἴδασιν ἐπήρασιν τὸ κρότος,
ἐβάλθησαν μὲ προθυμίαν καὶ ἐδιώχνασίν τους.
Κι ὡς ἤκουσαν τον θόρυβον, τὸ κρότος τοῦ φουσσάτου,
τὰ ἄλλα ἀλλάγια τῶν Ρωμαίων ὁποῦσαν χωσιασμένα,
ὅλα ἐβάλθησαν εἰς φυγίον, φεύγουν ἔνθα ἠβλέπουν.
Τότε ὁ μισὲρ Ἀσελὴς λαλεῖ τοὺς ἐδικούς του—
ἐπεὶ εἶχεν ἕναν ἀδελφόν, Καίσαρην τὸν ἐλέγαν,
στὴν Πόλιν τὸν ἐβάσταξαν στὴν φυλακὴν ἀπέσω—
καὶ λέγει· "Τί ἔ|ναι ἡ ἁμαρτία ποῦ γένεται εἰς ἐμένα, f. 189r 1
"νὰ μὴ πιαστῇ ἐκ τοὺς ἄρχοντες, ἀπὲ τοὺς κεφαλᾶδες
"ἕνας ἢ δύο νὰ ἀλλαχτῇ ἀφέντης ὁ ἀδελφός μου, (p. 125)
"ὁ Καίσαρης τῆς Ρωμανίας, ποῦ τὸν κρατοῦν στὴν Πόλιν
"ἀπέσω εἰς τὴν φυλακήν, εἰς τὰ παλαιὰ παλάτια;"
Ἐτοῦτο, ὡς τὸ ἤκουσεν ὁκάποιος του σεργέντης,
Περὴν Κουμάϊν τὸν ἔλεγαν, οὕτως τὸν ὠνομάζαν·
"Τί νἄχω, ἀφέντη, ἀπ' ἐσὲν νὰ σὲ τοὺς ἔχω δείξει;"
λέγει του ὁ σὲρ Ἀσελής· "Ὅσον θέλεις νὰ ἔχῃς,
"ἄνευ τὰ σῶμα μου αὐτὸ καὶ πρᾶμα τῆς τιμῆς μου."
Τὸ ἀκούσειν τὴν ὑπόθεσιν ἐκεῖνος ὁ σεργέντης,
τὸ τί τὸν ὑποσχέθηκεν σὲρ Ἀσελὴς ἐκεῖνος,

5392 ἐστήκηζε 96 πουρού 98 ἐτράπησαν 5400 κακιὼν
1 εἰς] εἰ 8 κράτος 25 μισὲρ

Η λέγει του· "Ἔλθε μετὰ μὲ καὶ νὰ σὲ δείξω ποῦ εἶναι."
Ἐπῆρε τὸν κ' ἐδιέβησαν ἀπάνω εἰς ἕνα σπήλαιον,
ὅπου ἦτον μέσα εἰς δύο βουνία, εἰς μίαν λαγκάδα ἀπέσω
ἐκεῖ ὅπου ἔνι σήμερον τὸ κάστρον Γαρδικίου·
5430 "Θεωρεῖς, ἀφέντη, κάτω ἐκεῖ μέσα εἰς τὴν λαγκάδα
(4100) "τὸν Μέγαν τὸν Δεμέστικον καὶ τὸν Καβαλλαρίτσην,
"ἀπαύτου καὶ τὸν Μακρυνὸν ἐδῶθεν τοῦ σπηλαίου.
"Ὀχτὼ γὰρ Τοῦρκοι τοὺς κρατοῦν καὶ συντυχαίνουνέ τους,
"πολλὰ τοὺς ὀνειδίζουσιν καὶ κατακρένουνέ τους·
35 "τὴν ρόγαν τους ἐκράτησαν, ἐχτρούς τους τοὺς ἐποῖκαν." f. 142r
Ἀφοῦ ἦλθε ὁ μισὶρ Ἀνσελὴς ἀπάνω εἰς τὸ σπή-
λαιον,
κ' ἐτήρησεν κ' ἐγνώρισεν τοὺς ἄρχοντας ἐκείνους,
ἐκ τὰ ἄρματα ὅπου ἐβάσταζαν, καλὰ τοὺς ἐγνωρίζει.
Στριγγὴν φωνὴν ἐλάλησεν καὶ λέγει πρὸς τοὺς Τούρκους·
40 "Καὶ τί ἔνι αὐτὸ ποῦ κάμνετε, συντρόφοι κι ἀδελφοί μου;
"προσέχετε μὴ ποιήσετε πρᾶγμα τῆς ἀπιστίας·
"ἐδῶ γουργὸν τοὺς φέρετε μὲ φύλαξιν μεγάλην."
Οἱ Τοῦρκοι, ὡς τὸν ἐγνώρισαν ἐκ τ' ἄρματα ποῦ ἐβάστα,
"ὁ μισὶρ Ἀνσελὴς εἶπαν· ἔνι ὅπου μᾶς κράζει."
45 Εὐτὺς ἐξαρματῶσαν τους, ἐκεῖ τοὺς ἀνεβάζουν·
ἔμπροστέν του τοὺς ἤφεραν κρατῶντα τους οἱ Τοῦρκοι.
Τὰς χεῖρας του ἐσήκωσεν καὶ τὸν Θεὸν δοξάζει,
ἐπεὶ ἐπληροφορέθηκεν κι ἀληθινὸν τὸ ἐκράτει,
τὸν ἀδελφόν του ἀπ' αὐτοὺς θέλει ἐξαγοράσει.
50 "Ὡρισεν κ' ἐλαλήσασιν τὸ ἴδιον του σαλπίγγι,
(4120) ἐπῆραν τους κ' ἐδιάβησαν μετὰ χαρᾶς μεγάλης·
ἐκεῖσε εἰς τὴν Βελίγοστην τοῦ πρίγκιπος τοὺς δίδει,
μέγα κανίσκιν τοῦ ἔδωκεν, πολλὰ τὸν εὐχαρίστα.
Ἀφοῦ γὰρ ἐσυνάχτησαν | τὸ φράγκικον φουσσᾶτο f. 142v
55 ἐκεῖσε εἰς τὴν Βελίγοστην ἀγνώμιασιν ἐποῖκαν
νὰ ἰδοῦν καὶ νὰ ἐγνωρίσουσιν τὸ τί λαὸν ἐπιάσαν.
Ἐν τούτῳ ἐγνωμιάσασιν καὶ ηὗραν τὴν ἀλήθειαν·
ὅτι ἐκρατοῦσαν ζωντανοὺς ἐκεῖσε εἰς φυλακήν τους
τὸν Μέγαν γὰρ Δεμέστικον, τὸν Μακρυνὸν ἐκεῖνον,

5430 ἐκεῖ κάτω 33 ὀχτὼ] ἐκτὼ 36 ἀφότου γὰρ ἦλθε 39 στριγκὴν
40, 43 ὅπου 44 ὁ μ. ἀνσ. τοὺς εἶπασιν ἔνι ὅπου 48 ἐπὴν

P λέγει τον· "Ἔλα μετ' ἐμὲν ποῦ ἔναι νὰ σὲ δείξω."
Ἐπῆρε τους, ἐδιήβηκεν ἄνω εἰς σπήλαιον ἕναν
ποῦ ἦτον ἔσω εἰς δύο βουνά, ἔσω εἰς μίαν λαγκάδα
ἐκεῖ ὅπου ἔνι σήμερον τὸ κάστρο τὸ Γαρδίκιν...

5430

This passage, which relates the capture of the Greek chiefs, is omitted by the Greek scribe, probably for the reasons already mentioned on pp. 309 and 320.

Η ὡσαύτως ἐκρατούσασιν καὶ τὸν Καβαλλαρίτσην·
ὁμοίως ἐκρατούσασιν ἄρχοντες, σεβαστᾶδες,
τριακόσιους γὰρ πεντήκοντα καὶ τέσσαρους ὡσαύτως,
ὠνομασμένοι ἄρχοντες ἦσαν ἐτοῦτοι ὅλοι·
ηὗραν καὶ ἀρχοντόπουλα κι ἄλλον λαὸν μετ᾽ αὗτους,
ἦσαν πεντάκις χίλιοι τριάκοντα καὶ πλέον.
Ὥρισεν γὰρ ὁ πρίγκιπας νὰ ἀναπαυτοῦν ἐκεῖσε
στὴν χώραν τῆς Βελίγοστης ὅλα του τὰ φουσσᾶτα.
Ἀφῶν γὰρ ἀναπαύτησαν ἐκείνην τὴν ἡμέραν,
ἐπὶ τὴν αὔριον ἤλθασιν ὅλον τὸ ἀρχοντολόγι,
ὅπου ἦσαν ἀπὸ τὰ Σκορτά, ὅλοι ροβολεμένοι·
(4140) ἐλεημοσύνην τοῦ ζητοῦν συμπάθειον νὰ τοὺς ποιήσῃ.
Ἐν τούτῳ τὸν παρακαλοῦν ὅλοι του οἱ καβαλλάροι
ὅπως ποιήσῃ πρὸς αὐτοὺς συμπάθειον, ἐλεημοσύνην.
Κι ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος, καλὸς ἀφέντης ἦτον,
γλυκύς, πραΰς, ἀνά|δοχος, εἰς πάντας τέτοιος ἦτον, f. 143r
εὐτὺς τοὺς ἐσυμπάθησε, ὥρισε νὰ τοῦ ὁμόσουν
νὰ ἀπέχουν ἐκ τὲς πονηρίες, νὰ εἶναι πιστοὶ πρὸς αὗτον.
Μεθαύριον γὰρ τὸ πρωῒ ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
ὁρίζει νὰ τοῦ φέρουσι ἐμπρός του τοὺς Ρωμαίους
νὰ τοὺς ἰδῇ ὀφθαλμοφανῶς καὶ νὰ συντύχῃ μὲ αὗτους,
τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως κι ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες.
Ἐνταῦτα ἠφέρασιν ὀμπρὸς Δεμέστικον τὸν Μέγαν,
τοῦ βασιλέως τὸν ἀδελφόν, ὅπου πολλὰ ἐπεθύμα
νὰ τὸν ἰδῇ, ὡς ἔτυχεν νὰ ἔνι εἰς φυλακήν του.
Τὸ ἔλθει τὸν ἐπροσηκώθηκεν, γλυκέα τὸν ἐχαιρέτα,
ἀπὸ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ, σιμά του τὸν καθίζει.
Μετὰ ταῦτα ἐκάθισαν ὁμοίως κ᾽ οἱ κεφαλᾶδες [ὅλοι]
κ᾽ ἐνταῦτα ἄρχισε νὰ λαλῇ, τοῦ Δεμεστίκου λέγει·
τὸ πῶς ἦτον ὁμόσοντα μετὰ τὸν βασιλέαν
νὰ στήκουν πάντοτε ἑνομοῦ, ἀγάπην νὰ κρατοῦσιν,
(4160) τὴν συντεκνίαν ὅπου ἔποικαν ποτὲ νὰ μὴ τὴν σφάλουν·
κ᾽ ἐκεῖνος γὰρ τὸ ἔσφαλεν κ᾽ ἐξέβη ἀπὸ τὸν ὅρκον,
τὴν μάχην ἐπεχείρησεν κι ἀπέστειλεν φουσσᾶτα.
Τὸν τόπον του ἐκατέλυσεν μὲ κούρση καὶ μὲ μάχην,

5462 τριακοσίους 78 γουλιάμο 79 ὁ. τοῦ νὰ φ. 80 μὲ] μετ᾽

P Ἐνταῦτα ἠφέρασιν ὀμπρὸς Δεμέστιγον τὸν Μέγαν, (p. 126)
τὸν ἀδελ|φὸν τοῦ βασιλέως, ὅπου πολλὰ ἐπεθύμα f. 189r 11
νὰ τὸν ἰδῇ, ὡς ἐτύχαινεν νὰ ἔνι εἰς φυλακήν του.
Τὸ ἐλθεῖν ἐπροσηκώθη τον, γλυκέα τὸν χαιρετίζει,
κι ἀπὲ τὸ χέριν τὸν κρατεῖ, σιμά του τὸν καθίζει.
Καὶ εἰς αὐτὸ ἐκάθισαν ὅλοι οἱ κεφαλᾶδες·
καὶ οὕτως ἦρξεν νὰ λαλῇ, τοῦ Δεμεστίκου λέγει·
πῶς γὰρ τὸν ὅρκον ἔποικεν μετὰ τὸν βασιλέα
νὰ στέκουν πάντοτε ὁμοῦ, νὰ ἔχουσιν ἀγάπην,
τὴν συντεκνίαν, τὴν ἔποικαν, ποτὲ νὰ μὴ τὴν λάθουν·
κ' ἐκεῖνος γὰρ τὸ ἔσφαλεν κ' ἐξέβην ἐκ τὸν ὅρκον,
τὴν μάχην ἐπεχείρησεν κι ἀπέστειλεν φουσσᾶτα.
Τὸν τόπον ἐκατέλυσεν μὲ κούρση καὶ μὲ μάχες,

5482 ὀπρὸς 88 δεμεσθήκου 89 ἔπηκαν

Η τὸ ὅποιον πρᾶγμα ἔσφαλε ὡς βασιλέας ὅπου ἦτον· f. 143ᵛ
ἐνταῦτα ἐβλέποντα ὁ Θεός, ὁ ἐκδικητὴς τῶν πάντων,
τὴν ἁμαρτίαν ὅπου ἔποικεν καὶ τὰ φονοκοπεῖα,
ἐχόλιασεν καὶ ὠργίστη του. "Ἰδές, τὸ τί ἐγινέτον,
"τοῦ βασιλέως ἡ ἁμαρτία 'ς ἐσὲν ἐκατεστάθη.
"Ἰδές, κύρη <μου>, ἀδελφέ, πόσα φουσσᾶτα εἶχες,
"καβαλλαρίους γὰρ καὶ πεζοὺς κἂν δέκα ὀχτὼ χιλιάδες
"εἰς τὴν Πρινίτσαν, ποῦ ἦλθες μὲ παρρησίαν μεγάλην,
"εἰς θάρρος γὰρ καὶ λογισμὸν νὰ ἐπάρῃς τὸν Μορέαν·
"τριακόσιοι Φράγκοι εὑρέθησαν ὅπου ἦσαν ἐδικοί μου,
"τὸν πόλεμον ἐκέρδισαν κ' ἐσᾶς ἐκατεσφάξαν.
"Κ' ἐδάρτε πάλιν, ἀδελφέ, εἰς τὸ Μακρὺν τὸ Πλάγι
"ἴδετε τὸ τί ἐπάθετε μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχες.
"Ἐγὼ [γὰρ] οὔτε καυχοῦμαι το, οὔτε ἐπαινοῦμαι ἀτός μου,
"ἀλλὰ τὸν Θεὸν εὐχαριστῶ, τὸν δικαιοκρίτην πάντων,
"ἀφότου μὲ ἐξεδίκησεν, ὡς τὸ εἴδετε ἀτοί σας."
(4180) Ἐτοῦτα τὰ ἀφηγήσετον κ' εἶπεν τοῦ Δεμεστίκου.

Ἄρχισε πάλιν νὰ λαλῇ Δεμέστικος ὁ Μέγας
καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπα ἀπόκρισιν ἐτέτοιαν·
"Οὐδὲν ἔχομεν, ἀδελφέ, πρίγκιπα τοῦ Μορέως, f. 144ʳ
"ἰσοπορίαν διὰ νὰ λαλῶ ὅσον διαφέρνει εἰς τοῦτο,
"διατὶ εἶμαι γὰρ εἰς φυλακὴν κ' ἔχεις με δεσμωμένον.
"Ὅμως, ἂν μοῦ ἤθελες εὐθέως κόψει τὴν κεφαλήν μου,
"οὐ μὴ νὰ ἀφήσω καὶ νὰ εἰπῶ κι ἀπόκρισιν νὰ δώσω
"μέρος ἀπὸ ὅσα ἐλάλησες, διατὶ ἔν' κατηγορία μου.
"Οὐ πρέπει γὰρ εὐγενικοῦ ἀνθρώπου νὰ καυχᾶται,
"ὅταν τοῦ δώσῃ ἡ τύχη του εἰς πόλεμον τὸ νῖκος
"καὶ φέρῃ τον στὰς χεῖρας του, νὰ ἔχῃ εἰς ἐξουσίαν του
"ἐκεῖνον ὅπου μάχεται καὶ ἔχει τον ἐχτρόν του·
"τῆς μάχης τὰ ἐριζικὰ κοινὰ εἶναι εἰς τοὺς πάντας.
"Κ' ἐτοῦτο ὅπου ἐλάλησες διὰ τὸν ἐμὸν ἀφέντην,
"τὸν βασιλέα γὰρ τῶν Ρωμαίων, ἄδικον μέγαν ἔχεις·
"ἐπεὶ οἱ πάντες ἐξεύρουν το, ὡς ἔνι γὰρ κ' ἡ ἀλήθεια,
"ὅτι ὁ τόπος τοῦ Μορέως οὐδὲν ἔνι ἐδικός σου

5499 'ς] εἰς 5502 ὅπου 20 ἔνι 23 νὰ τὸν ἔχῃ 25 διατὶ τῆς μάχ.

P τὸ ὅποιον ἔσφαλεν πολλὰ ὡς βασιλεὺς ποῦ ἦτον·
θωρῶντα ἐνταῦτα ὁ Θεός, ὁ ἐκδικητὴς τῶν πάντων,
τὴν ἁμαρτίαν, τὴν ἔποικεν, καὶ τὰ φονοκοπεῖα,
ἐχόλιασεν, ὠργίστη τον. "Ἰδὲς τὸ τί ἐγίνη,
"τοῦ βασιλέως ἡ ἁμαρτία 's ἐσένα κατεστήθη. f. 189ᵛ I
"Ἰδές, κύρη καὶ ἀδελφέ, πόσα φουσσᾶτα εἶχες,
"καβαλλαρίους καὶ πεζοὺς στὸν κάμπον τῆς Πρινίτσας·
"μὲ παρρησίαν ἤλθετε νὰ ἐπάρῃς τὸν Μορέαν· (p. 127)

"τριακόσοι Φράγκοι εὑρέθησαν ὅπου ἦσαν ἐδικοί μου,
"τὸν πόλεμον ἐκέρδισαν κ' ἐσᾶς ἐκατεσφάξαν.
"Καὶ τώρα πάλιν, ἀδελφέ, εἰς τὸ Μακρὺν τὸ Πλάγιν
"ἰδέτε τί ἐπάθετε μὲ ὅσα φουσσᾶτα εἶχες.
"Ἐγὼ οὔτε καυχοῦμαι το, οὔτε ἐπαινοῦμαι ἀτός μου,
"ἀλλὰ τὸν Θεὸν εὐχαριστῶ, τὸν μέγαν δικαιοκρίτην,
"ἐπεὶν μὲ ἐδικαίωσεν, ὡς τὸ εἴδετε ἀτοί σας."
Ἀφότου ἀποπλήρωσεν ὁ πρίγκιπα Γουλιάμος
τὰ ὅσα ἀφηγήθηκεν κ' εἶπεν τοῦ Δεμεστίκου,
ἄρχισεν πάλιν νὰ λαλῇ Δεμέστικος ὁ Μέγας,
νὰ λέγῃ πρὸς τὸν πρίγκιπαν ἀπόκρισιν τοιάδε·
"Οὐδὲν ἔχομεν, ἀδελφέ, πρίγκιπα τοῦ Μορέως,
"ἰσοπορία νὰ λαλῶ ὅσα | συμφέρει εἰς τοῦτο, f. 189ᵛ II
"διοῦ εἶμαι στὴν φυλακὴν καὶ ἔχεις με δεμένον.
"Πλὴν νὰ μοῦ ἤθελες εὐτὺς κόψει τὴν κεφαλή μου,
"οὐ μὴ ἀφήσω νὰ εἰπῶ, ἀπόκρισιν νὰ δώσω
"μέρος ὅσα ἐλάλησες, διοῦ ἔν' κατηγορία μου.
"Οὐ πρέπει γὰρ εὐγενικοῦ ἀνθρώπου νὰ καυχᾶται,
"ὅταν τοῦ δώσῃ εἰς πόλεμον ἡ τύχη νὰ κερδίσῃ
"καὶ φέρῃ του στὰς χεῖρας του, νἄναι εἰς ἐξουσίαν του
"ἐκεῖνος ὅπου μάχεται καὶ ἔχει τον ἐχτρόν τον·
"ὅτι τῆς μάχης τὰ ριζικὰ κοινὰ 'ναι εἰς τὸν κόσμον.
"Κ' ἐτοῦτο τὸ ἐλάλησες διὰ τὸν ἐμὸν ἀφέντη,
"τὸν βασιλέα τῶν Ρωμαίων, ἄδικον μέγαν ἔχεις·
"ὅτι οἱ πάντες ξεύρουν το, ὡς ἔνι ἡ ἀλήθεια,
"ὅτι ὁ τόπος τοῦ Μορέως οὐδὲν ἔνι ἐδικός σου

5496 ἐντ. θῳρῶντα 97 τὰ φωνωκοπήαν 99 κατεσθήθη 5509 καλὰ τὸν θν 16 σἰωμφέρη 23 εἰς τα χύρας 24 ἐκείνων

Η "μὲ δικαίαν κληρονομίαν· μὲ δυναστείαν τὸν ἔχεις,
5531 "τοῦ βασιλέως τῆς Ρωμανίας ἕνι γονικαρχία·
(4200) "καὶ μὲ ἁμαρτίαν τυραννικὴν ἤλθασιν οἱ γονεῖς σου
"κ' ἐπιάσασιν τοῦ βασιλέως τὸν τόπον καὶ κρατεῖς τον.
"Ἴδες τὸ ποῦ σὲ ἤφερεν ὁ φτόνος κ' ἡ ἁμαρτία σου
35 "στὰς χεῖρας γὰρ τοῦ βασιλέως τοῦ ἀφέντη μου τοῦ ἁγίου· f. 144ᵛ
"κι ἂν ἤθελεν, ὡς βασιλέας, εἶχεν τὴν ἐξουσίαν
"νὰ ποιήσῃ ὅσον ἤθελεν ἐτότε εἰς ἐσέναν.
"Πολλὰ ἕνι ἐλεήμονας καὶ χριστιανὸς εἰς πάντας·
"μετὰ τιμῆς σ' ἐξήβαλεν ἀπὸ τὴν φυλακήν του,
40 "μὲ συμφωνίες σὲ ἐξήβαλεν καὶ ὅρκον τοῦ ἐποῖκες,
"ποτέ σου μὲ ἅρματα μὴ ὑπάῃς 's αὐτον καὶ στὸν λαόν
του·
"καὶ σύντεκνον σὲ ἔποικεν νὰ στερεωθῇ ἡ φιλία σας.
"Κι ἀφότου ἐξέβης ἀπ' ἐκεῖ, ἀπὸ τὴν φυλακήν του,
"κ' ἤλθες ἐδῶ εἰς τὸν Μορέαν, ποτὲ οὐ καὶ ἀναπαύτης.
45 "Εὐθέως φουσσᾶτα ἐσώρεψες κι ἀτός σου ἁρματώθης,
"ἐδιάβης στὴν Λακκοδαιμονίαν διὰ νὰ φανῇς εἰς κόσμον·
"εὔκαιρην δόξαν ἔδειξες διὰ νὰ φανῇ ἡ ἀφεντία σου,
"τὸν βασιλέαν ἀπίστησες, ἐπάτησες τὸν ὅρκον,
"τὸ ἐνάντιον γὰρ τοῦ ἔποικες εἰς ὅσον τοῦ ἐπισχήθης,
50 "τὴν μάχην ἐπεχείρησες ἀφότου ἁρματώθης.
"Κατ' αὐτοῦ ἐδιάβης κ' ἔσφαλες, ἐπάτησες τὸν ὅρκον·
(4220) "κι ἂν ἐθυμάσου τὰ ἔπαθες εἰς τὴν Πελαγονίαν,
"ποτέ σου οὐ μὴ ἐκαυχήσεσουν κι ἄλλον νὰ ἐκατηγόρας.
"Ἐπεὶ τοῦ κόσμου τὰ ἐνάντια καὶ τῆς στρατείας ὁμοίως
55 "οὐδὲν ὑπάρχουσιν ὁμοῦ, οὐ πρέπει νὰ ἔχουν καῦχος. f. 145ʳ
"Ὅμως, ἂν τὸ ἤφερε ὁ καιρός, τῆς φυλακῆς μου ἡ θλίψη,
"κ' ἐλάλησα περισσότερα, τὰ οὐκ ἔπρεπε νὰ εἴπω,
"συμπάθειο ἂς ἔχω ἀπὸ σοῦ κι ἀπὸ τοὺς κεφαλᾶδες."
Ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος, οὕτως τοῦ ἀπεκρίθη·
60 "Ἐσύ, ἀδελφὲ Δεμέστικε, γινώσκω, ἀπὸ πικρία σου
"εἶπες κ' ἐλάλησες πολλά, κ' ἐγὼ σὲ τὰ ὑπομένω,
"ὡς ἄνθρωπος εὐγενικός, διατὸ εἶσαι εἰς φυλακήν μου.
"Εἰ δὲ καὶ ἂν ἦτον ἀλλαχοῦ, νὰ εἶχες ἐλευτερίαν,

5530 μὲ δ. γὰρ κ. — 37 νὰ π. γὰρ ὅσον 41 ὑπάγεις εἰς α. καὶ εἰς τὸν

P "μὲ δικαίαν κληρονομίαν· μὲ δυναστείαν τὸν ἔχεις,
5531 "τοῦ βασιλέως τῆς Ρωμανίας ἔναι γονικαρχία·
"καὶ μὲ ἁμαρτίαν τυραννικὴν ἤλθασι οἱ γονεῖς σου
"καὶ ἔπιασαν τοῦ βασι|λέως τὸν τόπον καὶ κρατεῖς τον. f. 190r I
"Ἰδὲς τὸ ποῦ σὲ ἤφερεν ὁ φτόνος κ' ἡ ἁμαρτία
35 "ἐκεῖ στὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως τοῦ ἁγίου μου ἀφέντη·
"κι ἂν ἤθελεν ὁ βασιλεύς, εἶχεν τὴν ἐξουσίαν
"νὰ ποιήσῃ ὅσον ἤθελεν ἐτότε εἰς ἐσένα.
"Ἀλλὰ ὡς ἕνι ἐλεήμονας, χριστιανὸς εἰς πάντας,
"μετὰ τιμῆς σὲ ἐξήβαλεν ἀπὲ τὴν φυλακήν του...
40

"κ' ἦλθες ἐδῶ εἰς τὸν Μορέαν, ποσῶς οὐκ ἀναπαύτης·
45 "εὐθέως φουσσᾶτα ἐσύναξες κι ἀτός σου ἁρματώθης,
"ἐδιέβης στὴν Λακιδαιμονίαν διὰ νὰ φανῇς εἰς κόσμον·
"εὔκαιρην δόξαν ἔδειξες νὰ ἀποφανῇς εἰς τοῦτο,
"τὸν βασιλέα ἀπίστησες, ἐπάτησες τὸν ὅρκον,
"τὸ ἐναντίον τὸ ἔποικες εἰς ὅσον ὑποσχέθης.
50

"Κι ἂν ἐθυμάσουν τὰ ἔπαθες εἰς τὴν Πελαγονίαν,
"ποτὲ νὰ μὴ ἐκαυχάσουνε, ἄλλον νὰ ἐκατηγόρας. (p. 128)
"Ἐπεὶ τοῦ κόσμου τὰ ἐνάντια καὶ τῆς στρατείας ὁμοίως...
55

"Ὅμως, σὰν <τὸ> ἤφερε ὁ καιρός, τῆς φυλακῆς μου ἡ
θλῖψις, f. 190r II
"καὶ εἶπα περισσότερο, τὰ οὐκ ἔπρεπε νὰ εἴπω,
"συμπάθειο ἂς ἔχω ἀπό σου καὶ ἐκ τοὺς κεφαλᾶδες."
Ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος, οὕτως τὸν ἀπεκρίθη·
60 "Ἐσύ, ἀδελφὲ Δεμέστικε, γινώσκω, ἀπὸ πικρία σου
"εἶπες κ' ἐλάλησες πολλὰ κ' ἐγὼ σοῦ τὰ ὑπομένω,
"ὡς ἄνθρωπος εὐγενικὸς ποῦ εἶσαι στὴν φυλακήν μου.
"Εἰ δὲ καὶ ἦτον ἀλλαχοῦ, νὰ εἶχες ἐλευτερίαν,

5546 διαναφανήσῃς κ. and Buchon accordingly reads: διὰ ν' ἀφανίσῃς κ.
48 ἀπήσθησες 60 δαιμέσθηκε

Η "νὰ εἶπες, ὅτι ἀφιόρκησα στὸν ὅρκον ὅπου ἐποῖκα,
"ἂν ἦτο ἀτός του ὁ βασιλέας, νὰ ἐσφάγηκα μετ' αὐτον.
"Διατὸ εἶσαι γὰρ εἰς φυλακήν, εἶσαι συμπαθημένος·
"οἱ πάντες γὰρ ἐξεύρουσιν ἐγὼ σφάλμα οὐκ ἐποῖκα.
"Ὁ βασιλέας διὰ ψέματα, ὅπου τοῦ ἀποστεῖλαν
"ἐδῶθεν οἱ ἄπιστοι Ρωμαῖοι ἐκ τὴν Μονοβασίαν,
"ἐπίστεψεν τὰ λόγια τους κι ἀπόστειλεν φουσσᾶτα,
"καὶ ἄρχισε νὰ μάχεται κ' ἐποίησεν ἁμαρτίαν.
(4240) "Κι ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτορας νὰ τοῦ ἔχῃ συμπαθήσει,
"διατὸ ἔχω γὰρ πληροφορίαν, ἄλλοι τὸν ἀπεργῶσαν,
"κ' ἐπίστεψε τὰ λόγια τους κ' ἔστειλε ἐδῶ φουσσᾶτα,
"καὶ ἄρχασαν τὴν μάχην μας κ' ἐγίνετον ζημία μας.
Ἀπαύτου γὰρ ἐσίγησαν ἀμφότερα τὰ μέρη f. 145ᵛ
κ' ἐρρίξαν τὴν κατηγορίαν εἰς τοὺς Μονοβασιῶτες.
Μετὰ ταῦτα ὁ πρίγκιπας ἐκείνην τὴν ἐσπέραν
μετὰ βουλῆς ἐδιόρθωσε τὲς φυλακὲς ὅπου εἶχεν,
τὸ ποῦ νὰ βάλῃ τὸν καθὲν πρὸς τὴν οὐσίαν ὅπου εἶχεν.
Εἰς τὸ Χλουμοῦτζι ἀπέστειλεν Δεμέστικον τὸν Μέγαν
κ' εἰς τὴν αὐτούνην συντροφίαν καὶ τὸν Καβαλλαρίτσην·
τοὺς ἄλλους γὰρ ἀπέστειλεν στὰ ἔτερά του κάστρη.
Κι ὅσον ἀπέστειλεν αὐτούς, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
ὥρισεν καὶ ἐκράξασιν ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες,
ὁμοίως τοὺς φρονιμώτερους ὅλου του τοῦ φουσσάτου.
Βουλὴν ἀπῆρεν μετ' αὐτοὺς τὸ πῶς θέλουσιν πράξει,
τὸ ποῦ νὰ ἀπέλθουν, ποῦ νὰ ὑπάουν, ποῦ νὰ καβαλλικέψουν·
οἱ μὲν ἐλέγαν νὰ ἀπελθοῦν στὸ σπίτι του ὁ καθένας,
νὰ ἀναπαοῦσιν κἂμ ποσῶς διατὶ ἦσαν κοπιασμένοι·
οἱ δέ, οἱ φρονιμώτεροι κι ὅπου ἦσαν πονεμένοι,
(4260) ἰσιάστησαν τοῦ νὰ ἀπελθοῦν στὴν Λακοδαιμονίαν,
διατὸ ἦτον χώρα εὔκολη διὰ ἀνάπαψιν φουσσάτου,
καὶ εἴχασιν τὰ πράγματα πλήθη διὰ τὴν ζωήν τους...

5578 με τὰ τ. γὰρ ὁ π. 82 αὐτοῦνῖῶ 89 οἱ μὲν δὲ ἐ. 93 εὔχολη—ἀνάπαυσις

P "νὰ εἶπες, ἐφιόρκησα στὸν ὅρκον, τὸν ἐποῖκα,
"ἂν ἦτο ἀτός του ὁ βασιλεύς, νὰ ἐσφάζομουν μετ' αὐτον.
"Διότι εἶσαι εἰς φυλακήν, εἶσαι συμπαθημένος·
"οἱ πάντες γὰρ ἠξεύρουν το, ἐγὼ σφάλμα οὐκ ἔχω.
"Ὁ βασιλεύς, διὰ ψέματα, τὰ τοῦ ἔστειλαν ἐδῶθε
"οἱ Ρωμαῖοι οἱ ἄπιστοι ἐκ τὴν Μονοβασίαν,
"κ' ἐπίστεψε τὰ λόγια τους καὶ ἔστειλε φουσσᾶτα,
"καὶ ἄρχισεν νὰ μάχεται καὶ ἔποικε ἁμαρτία.
"Κι ὁ παντοκράτωρ ὁ Θεὸς νὰ τοῦ τὸ συμπαθήσῃ, f. 190v 1
"ὅτι ἔχω εἰς πληροφορίαν, ἄλλοι τὸν ἀπεργῶσαν,
"κ' ἐπίστεψεν τὰ λόγια τους κι ἀρχίνησεν τὴν μάχην."

Ἀπαύτου γὰρ ἐσίγησαν ἀμφότερα τὰ μέρη
κ' ἔρριξαν τὴν κατηγορίαν εἰς τοὺς Μονοβασιῶτες.
Καὶ μετὰ ταῦτα ὁ πρίγκιπας ἐκείνην τὴν ἑσπέραν
ὥρισεν, ἐδιόρθωσαν τὲς φυλακὲς ὅπου εἶχεν,
καὶ τὸν καθέναν ἔβαλεν πρὸς τὴν οὐσίαν, τὴν εἶχεν.
Εἰς τὸ Χλουμοῦτζι ἀπέστειλεν Δεμέστικον τὸν Μέγαν
καὶ τοῦ αὐτοῦ τὴν συντροφίαν καὶ τὸν Καβαλλαρίτσην·
τοὺς ἄλλους γὰρ ἀπέστειλε στὰ ἕτερα τὰ κάστρη.
Καὶ ὡσὰν τοὺς ἀπέστειλεν ὡσὰν τὸ ἀφηγοῦμαι,
ὥρισε καὶ ἐλάλησαν ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες,
ὁμοίως τοὺς γνωστικώτερους τοὺς εἶχεν στὸ φουσσᾶτον.
Βουλὴν ἐπῆρεν μετ' αὐτοὺς τὸ πῶς θέλουσιν πράξειν,
ποῦ νὰ ἀπέλθουν, ποῦ νὰ πᾶν, καὶ πῶς διὰ | νὰ
ποιήσουν· f. 190v II
οἱ μὲν ἐλέγαν νὰ ἀπελθοῦν εἰς τὰ ὁσπίτιά τους,
ὁ κάθε εἷς νὰ ἀναπαυτῇ ὅτ' ἦσαν κοπιασμένοι·
οἱ δέ, οἱ φρονιμώτεροι ὁποῦσαν πονεμένοι,
ὠρθώσασι νὰ ἀπελθοῦν στὴν Λακιδαιμονίαν,
ἐπεὶ ἦτο ἡ χώρα εὔκολη δι' ἀνάπαψιν φουσσάτου, (p. 129)
καὶ εἴχασιν τὰ πράγματα πλήθια διὰ <τὴν> ζωήν τους,
ὅπως καὶ νὰ διακρατοῦν τοῦ Μιζηθρᾶ τὸ σέντζιο.
Κι ἂν τύχῃ νὰ εὕρουσιν ὁδὸν νὰ πιάσουσιν τὸ κάστρον,
ἀπ' ὅσο ἠμπορέσουσι τὸν τόπον νὰ κερδέσουν.
Εὐτὺς τὸν μισὲρ Ἀσελὴ ὁ πρίγκιπας ἐλάλει,

5568 τὰ τοῦ] νὰ των 69 οἱ ρομαίως ἡ ἄπηστος 70, 74 ἐπήσθευσεν
72 πανδοκρ.—τοῦ νὰ τὸν 79 ἐδιόρθωσεν 84 ἀφηγούμεν 93 ἐπὼ
95 τὸ σο σέντζειο 97 κερδέσω

The MS here does not indicate a lacuna, since the numbers of the quinternion continue to correspond to the unit 9, for instance f. 209 = κβ′, cp. p. 320, which proves that H was either incomplete when paged, or perhaps never contained the full account of the original MS.

P ὁποῦτον πρῶτος ἀρχηγὸς εἰς ὅλα τὰ φουσσᾶτα·
5600 τὸν μισὲρ Τζὰν ντὲ Καταβᾶ τὸν πρωτοστράτοράν του
ὁρίζει αὐτοὶ νὰ ὀρθώσουσιν, νὰ ἐξέβουν τὰ φουσσᾶτα
νὰ πᾶν στὴν Λακιδαιμονίαν καθὼς τὸ ἐσυβουλέψαν.
Κι αὐτοί, ὡς προθυμότατοι, ὠρθῶσαν, ἐκινῆσαν·
ἐπὶ τὴν αὔριον τὸ πρωῒ ἐσώσασιν ἐκεῖσε.
5 Κι ἀφῶν γὰρ ἀποσώσασιν, τάδε μαντᾶτα ηὗραν·
Ρωμαῖοι γὰρ οἱ πλεώτεροι τῆς χώρας γὰρ ἐκείνης f. 191r 1
ἐδιέβησαν συφαμελοὶ στοῦ Μεζιθρᾶ τὸ κάστρον.
Κι ἀφῶν ηὗρε ὁ πρίγκιπας εὔκαιρην δὲ τὴν χώραν
ἀπὸ τοῦ κάστρου τὸν λαόν, τοὺς τοπικοὺς ἐκείνους,
10 μεγάλως τὸ ἐβαρέθηκεν, πολὺ κακὸν τοῦ ἐφάνη.
Εὐθέως ἐδιόρθωσεν, τὰ σπίτια τους ἐδῶκεν
ἄλλων τινῶν, ποῦ ἔβαλεν νὰ μένουσιν ἀπέσω,
ποῦ ἦσαν Φράγκοι τοπικοί, ἄνθρωποι τῆς ἀλήθειας,
ὅπου εἶχε θάρρος εἰς αὐτοὺς πλέο παροῦ 'ς ἐκείνους.
15 Ἀπαύτου ὁρίζει τὸν λαὸν νὰ τρέχουν νὰ κουρσεύουν
τὲς χῶρες, τὰ περίχωρα ποῦσαν ροβελεμένα.
Τὴν χώραν ἐσωτάρχισεν τῆς Λακεδομανίας·
λαὸν ἔθεκεν εἰς αὐτήν, ὁρίζει νὰ τὴν χτίζουν
καὶ νὰ τὴν δυναμώνουσιν ἐξ ὅ,τι κάμνει χρεία.
20 Ἐδράμαν τὰ φουσσᾶτα του τὰ Βάτικα, τὸ Ἔλος,
καὶ μέχρι ὧς στὴν Μονοβασίαν ἐκούρσεψαν τὸν τόπον·
ἀπαύτου τὸν Δραγάλιγον κι ὅλην τὴν Τσακωνίαν
ἐκούρσεψαν κι ἀφάνισαν, τοὺς τόπους ἐρημῶσαν·
τὴν χώραν ἐσω|τάρχισαν, ἐπλούτυναν οἱ ἀνθρῶποι, f. 191r II (p. 130)
25 ὅπου ἔβαλεν ὁ πρίγκιπας νὰ μένουν εἰς τὴν χώραν,
ἐπεὶ καὶ ἐλογίζετον νὰ ξεχειμάσῃ ἐκεῖσε.
Ὡς δὲ εἶναι τὰ ἐριζικὰ κ' ἡ τύχη τῶν ἀνθρώπων,
ἄλλα σκοποῦσιν νὰ γενοῦν καὶ ἄλλα τοὺς εὑρίσκουν,
πολλὰ ἐμποδίζει ὁ κίντυνος ποῦ ἔρχεται τοῦ ἀνθρώπου·
30 οὐδὲν ἐπέρασεν ποσῶς σῶος γὰρ ἕνας μῆνας,
μαντᾶτα τὸν ἠφέρασιν τοῦ πρίγκιπος Γουλιάμου,
οἱ Σκορτινοὶ ἐρροβόλεψαν κ' ὑπᾶν μὲ τοὺς Ρωμαίους,
ἔβαλαν παρακαθισμοὺς στὸ κάστρο τοῦ Ἀρακλόβου,

5600 ντὲ] δε 2 νὰ πᾶν] νὰ$^{\pi l}$ 3 ποθημότατοι 10 εὐαρέθηκεν—ἐθάνη
17 *sic* 21 μέχρης ὁ στλω 24 τὴν χ. τλω ἐσωτάρχησεν 29 κλιδλωος

Η Τὸ ἀκούσει το ὁ πρίγκιπας καὶ πληροφορεθεῖ το, f. 148r
5637 τὴν χώραν ἐσωτάρχισεν τῆς Λακοδαιμονίας
ἀπὸ λαὸν καὶ πράγματα νὰ ἔχουν διὰ ζωήν τους,
κι ἀπῆρεν τὰ φουσσᾶτα του καὶ στὴν Βελίγοστη ἦλθεν.
40 Τοὺς κεφαλᾶδες ἔκραξεν ὅλου του τοῦ φουσσάτου·
βουλὴν ἀπήρασιν ὁμοῦ τὸ πόθεν νὰ σεβοῦσιν
στὸν δρόγγο ἐκεῖνον τῶν Σκορτῶν, διατὶ εἶν' σκληροὶ
οἱ τόποι
ἀπὸ βουνία καὶ ἔμπατα κι ἀπὸ σκληρὲς κλεισοῦρες.
Ἔκραξε τὸν μισὶρ Ἀνσελὴν τὸν φρόνιμον στρατιώτην
45 καὶ λέγει του ὁ πρίγκιπας μὲ εἰλικρινὴν τὴν γνώμην·
"Ἐσύ, ἀδελφὲ καὶ σύντροφε, πολλὰ ἔποικες διὰ ἐμέναν·
"μὲ τὴν βουλὴν καὶ φρόνεσιν ὅπου ἔχω ἀπὸ ἐσέναν
"μεγάλα κατορθώματα, στρατιωτικὲς δουλεῖες,
"ἐποίησα ποῦ ὠφελήθηκα, οἱ πάντες τὸ ἐγνωρίζουν,
50 "στὴν μάχην ὅπου ἔχομεν μετὰ τὸν βασιλέαν.
"Διὰ τοῦτο πάλιν, ἀδελφέ, φίλε καὶ συγγενῆ μου,
(4320) "ἀξιῶ σε καὶ παρακαλῶ νὰ ποιήσῃς γὰρ ἐτοῦτο
"διὰ τὸ δεσπέττο καὶ χολήν, τὴν μὲ ἔποικε ὁ ἀνεψιός μου,
"ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ὁ μέγας δημηγέρτης,
55 "—ὅπου ἄφηκεν τὸν τόπον του κ' ἐμέν, ὅπου εἶμαι θεῖος
του,
"κι ὅπου κρατεῖ τὴν ἀφεντία, | ὅπου ἔχει ἀπὸ ἐμέναν, f. 148v
"κ' ἐδιάβη νὰ πομπεύεται εἰς τὸ ρηγᾶτο Πούλιας—
"ὡσαύτως διὰ τὴν κάκωσιν καὶ τὴν δημηγερσίαν
"τῶν Σκορτινῶν τῶν ἄπιστων, αὐτῶν τῶν δημηγέρτων,
60 "ὅπου ἀπιστῆσαν εἰς ἐμὲν ὑπὲρ φορῶν γὰρ δύο.
"Τοὺς Τούρκους, ὅπου ἔχομεν ἀρτίως ἐδῶ μετ' ἔμας,
"νὰ τοὺς διορθώσῃς νὰ σεβοῦν εἰς τῶν Σκορτῶν τὸν
δρόγγον,
"νὰ κάψουν κ' ἐξαλείψουσιν τὰ ὁσπίτια καὶ χωρία,
"κι ὅσους ἀνθρώπους πιάσουσιν εὐθέως νὰ ἀποθάνουν·
65 "κι ὅσον κερδίσουν ἀπ' αὐτοὺς ἂς ἔνι ἐδικόν τους."

5642 *εἰς τὸν δρόγγον—εἶναι* 49 *ὅπου* 60 Cp. l. 5470 sqq. relating their first revolt.

P *ὁμοίως στὴν Καρύταιναν ἐβάλασιν φουσσᾶτα*
εἰς λογισμὸν νὰ τὰ κρατοῦν διὰ τὸν βασιλέα.
Τὸ ἀκούσει γὰρ ὁ πρίγκιπας ἐτοῦτα τὰ μαντᾶτα,
τὴν χώραν ἐσωτάρχισεν τῆς Λακιδαιμονίας
ἀπὸ λαὸν καὶ πράγματα νὰ ἔχουν τὴν ζωήν τους,
ἐπῆρεν τὰ φουσσᾶτα του στὴν Βελίγοστη ὑπῆγεν.
Λαλεῖ τοὺς κεφαλᾶδες του, τοὺς πρώτους τοῦ φουσσάτου·
βουλὴν ἐπή|ρασιν ὁμοῦ τὸ πῶς θέλουν ποιήσει f. 191ᵛ I
νὰ σέβουν στὸν δρόγγον τῶν Σκορτῶν ὅτι ἔνι σκληρὸς τόπος
ἀπὸ βουνὰ καὶ ἔμπατα κι ἀπὸ στενὲς κλεισοῦρες.
Λαλεῖ τὸν μισὲρ Ἀσελὴ τὸν φρόνιμον στρατιώτη
καὶ λέγει τον ὁ πρίγκιπας μετὰ πολλὴν ἀγάπην·
"Ἐσύ, ἀδελφὲ καὶ σύντροφε, πολλὰ ἔποικες διὰ μένα·
"μὲ τὴν βουλὴν καὶ φρόνεσιν ὁπόχω ἀπὸ σένα
"μεγάλα κατορθώματα, στρατιωτικὲς δουλεῖες,
"ἔποικα κι ὠφελήθηκα, οἱ πάντες τὸ ἐγνωρίζουν,
"στὴν μάχην ὅπου ἔχομεν μετὰ τὸν βασιλέαν.
"Διὰ τοῦτο πάλιν, ἀδελφέ, φίλε καὶ συγγενῆ μου,
"ἀξιῶ <σε> καὶ παρακαλῶ νὰ ποίσῃς καὶ ἐτοῦτο
"διὰ τὸ κακὸν καὶ τὴν χολὴν ποῦ μοῦ ἔποικε ὁ ἀνεψιός μου,
"<ὁ> ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ὁ μέγας δημηγέρτης—
"ὅπου ἄφηκε τὸν τόπον του κ' ἐμένα ποῦμαι θεῖος του
"κι ὅπου κρατεῖ τὴν ἀφεντία ὁπόχει ἀπὸ μένα,
"ἐδιέβη νὰ πομπεύεται εἰς τὸ ρηγᾶτον Πούλιας—
"ὥσ|αύτως διὰ τὴν κάκωσιν καὶ τὴν δημηγερσίαν f. 191ᵛ II
"τῶν Σκορτινῶν τῶν ἄπιστων, αὐτῶν τῶν δημηγέρτων,
"ὅπου ἀπιστῆσαν ἀπὸ μὲ ὑπὲρ φορῶν γὰρ δύων.
"Τοὺς Τούρκους, ὅπου ἔχομεν ἐδῶ στὴν συντροφίαν μας,
"νὰ τοὺς ὀρθώσῃς νὰ σεβοῦν εἰς τῶν Σκορτῶν τὸν δρόγγον,
"νὰ κάψουν, νὰ ἐξαλείψουσιν ὁσπίτια καὶ χωρία
"κι ὅσους ἀνθρώπους πιάσουσιν εὐτὺς ἂς ἀποθάνουν·
"κι ὅσον κερδέσουν ἀπ' αὐτοὺς ἂς ἔναι διὰ δικό τους."

5636 *μανδάτα* 42 *στὸν*] *στρον* 53 *ὅπου* 58 *ὡσ. δὲ διὰ*
59 *ἄπισθων* 60 *ἀπισθήσαν*

Η Ἐνταῦτα ὁ μισὶρ Ἀνσελής, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
ἐγνώρισε τὸν πρίγκιπα τὸ πῶς ἦτον θλιμμένος,
καὶ εἶπεν κ' ὑποσχήθη του τὸ ὁρίζει νὰ πληρώσῃ,
γλυκιὰ τὸν ἀποκρίθηκεν· "Ἀφέντη, μὴ χολιάζῃς·
"κ' ἐγὼ νὰ ποιήσω τὸ ἀγαπᾷς, ὅπου σὲ θέλει ἀρέσει."
Τοὺς κεφαλᾶδες ἔκραξε, πρῶτον γὰρ τὸν Μελίκην,
(4340) τοῦ πρίγκιπος τὸν ὁρισμὸν λεπτῶς τοῦ ἀφηγήθην
τὸ πῶς ὁρίζει νὰ σεβοῦν εἰς τῶν Σκορτῶν τὸν δρόγγον·
ὅσον κοῦρσον καὶ διάφορον θέλουσιν γὰρ κερδίσει,
νὰ τὸ ἔχῃ μὲ τοὺς Τούρκους του, νὰ ἕνι ἐδικόν του.
Κι ὁ Μελίκ, ὡς τὸ ἤκου|σεν, μεγάλως τὸ ἀνεχάρη, f. 149r
ἀπόκρισιν τοῦ ἔδωκεν πρόθυμα νὰ τὸ ποιήσῃ·
χαιράμενοι ἐγίνησαν μικροί τε καὶ μεγάλοι.
Εἰς τρία ἀλλάγια τοὺς ἔποικεν νὰ εἶναι χωρισμένοι·
ὁ μισὶρ Ἀνσελὴς τοῦ ἔδωκεν πρόβεδους ἐκ τὸν τόπον.
Ἐσέβησαν εἰς τὰ Σκορτὰ οἱ Τοῦρκοι κ' ἐσκεπάσαν,
ἐκάψαν κ' ἐξηλείψασιν τὸν τόπον καὶ τὲς χῶρες·
ὅσους ἐπιάσαν μὲ ἄρματα, ὅλους ἐκατεκόψαν,
κι ὅσοι ἐπροσπέφταν εἰς αὐτοὺς εἶχαν ἐλεημοσύνην,
τοῦ πρίγκιπος τοὺς ἤφερναν κ' ἐπαραδίδανέ τους.
Κι ὅταν εἶδαν οἱ ἄρχοντες οἱ Σκορτινοὶ ἐτοῦτο,
στὰ ὄρη ἐπροσφύγασιν καὶ στὰ ὑψηλὰ βουνία·
βουλὴν ἀπῆραν ἐνομοῦ τὸ πῶς θέλουσιν διάξει.
Στὸν πρίγκιπαν ἀπέστειλαν ἕναν μαντατοφόρον,
ἐλεημοσύνην τοῦ ζητοῦν καὶ νὰ τοὺς συμπαθήσῃ,
λέγοντα καὶ ἀρνούμενοι, οὐδὲν ἐρροβολέψαν·
(4360) ἐκεῖνο γὰρ ὅπου ἔποικαν ἦτον δι' ἄλλον τρόπον.
Βουλὴν ἀπῆραν ἐνομοῦ τὸ πῶς θέλουσιν πράξει
ἀπὸ τὴν μάχην τῶν Ρωμαίων, αὐτοῦ τοῦ βασιλέως,
διατὸ ἔλειπεν ὁ ἀφέντης τους τῆς Καρυταίνου ἐκεῖνος.
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας οὐδὲν τοὺς ἀποδέχτη· f. 149v
τὸ δὲ οἱ μεγάλοι ἄνθρωποι, οἱ κεφαλᾶδες ὅλοι,
ὅπου εἶχαν σπλάχνος καὶ φιλίαν στὸν ἀφέντην Καρυ-
ταίνου,
τὸν πρίγκιπα παρακαλοῦν, γονατιστὰ τὸν δέονται,

5669 γλυκεία 71 πρῶτον] a^{r} 84 ἐπροσπέπταν 92 ἐκεῖνον
95 ἐκεῖνος τῆς καρ. 98 σπλάγχνος

P Ἐν τούτῳ ὁ μισὲρ Ἀσελής, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
ἐγνώρισε τὸν πρίγκιπαν τὸ πῶς ἔναι θλιμμένος,
καὶ εἶπεν κ' ὑποσχέθη του τὸ ὁρίζει νὰ πληρώσῃ,
γλυκέα τὸν ἀποκρίθηκεν· "Ἀφέντη, μὴ χολιάζῃς
" κ' ἐγὼ νὰ ποίσω, τὸ ἠγαπᾷς, ὅπου σοῦ θέλει ἀρέσει."
Τοὺς ἀρχηγοὺς ἐλάλησεν, πρῶτον δὲ τὸν Μελίκην,
τοῦ πρίγκιπος τὸν ὁρισμὸν λεπτῶς τοὺς ἀφηγήθη,
τὸ πῶς ὁρίζει νὰ ὑπᾶν εἰς τῶν Σκορτῶν τὸν δρόγγον·
καὶ ὅσο κοῦρσον θέλουσιν τοῦ νὰ διαφορέσουν,
νὰ ἔχῃ | μετὰ <τοὺς> Τούρκους του, νὰ ἔναι ἐδικόν f. 192r 1
τους.
Ὁ Μελίκ, ὡς τὸ ἤκουσεν, ἐχάρηκεν μεγάλως·
ἀπόκρισιν τοῦ ἔδωκεν πρόθυμα νὰ τὸ ποίσῃ·
χαιράμενοι ἐγίνησαν μικροί τε καὶ μεγάλοι.
Τρία ἀλλάγια τοὺς ἔποισεν νὰ εἶναι χωρισμένοι· (p. 131)
ὁ σὲρ Ἀσελὴς τοῦ ἔδωσε πρόβοδους ἐκ τὸν τόπον.
Ἐδιέβησαν εἰς τὰ Σκορτὰ οἱ Τοῦρκοι κ' ἐκουρσέψαν,
ἐκάψαν καὶ ἐξάλειψαν τὸν τόπον καὶ τὰς χώρας·
ὅσους μὲ ἄρματα ἔπιασαν, ὅλους ἐκατεκόψαν,
κι ὅσοι ἐπρόσπεσαν 's αὐτοὺς ἐλεημοσύνην ηὗραν,
τοῦ πρίγκιπος τοὺς ἤφεραν καὶ ἐπαράδιδάν τους.
Καὶ ὅταν εἶδαν οἱ ἄρχοντες οἱ Σκορτινοὶ ἐτοῦτο,
εἰς τὰ ὄρη ἐφεύγασιν, εἰς τὰ ψηλὰ βουνία...

Βουλὴν ἐπῆραν ἑνομοῦ τὸ πῶς θέλουσιν πράξειν
ἀπὸ τὴν μάχην τῶν Ρωμαίων, αὐτῶν τοῦ βασιλέως,
διοῦ ἔλειπεν <ὁ> ἀφέντης τους αὐτὸς τῆς Καρυταίνου.
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας, οὐδὲν τοὺς ἀποδέχτη·
οἱ δὲ μεγάλοι ἄνθρωποι, ὅλοι οἱ κεφαλᾶδες,
ὑποῦχαν σπλάχνος καὶ φιλίαν στὸν ἀφέντη Καρυταίνος,
τὸν πρίγκιπαν παρακαλοῦν καὶ δέονται πρὸς αὐτον, f. 192r

5678 χαιράμενο 84 ἐπρόσσπευσαν 87 στα ὄρη 95 αὐθεν᾽ μας
98 καρητέν^{ος}

Ἦ νὰ συμπαθήσῃ τοῦ λαοῦ, ἀφότου ἐπροσπέσαν.
5701 Κι ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος, μὲ προθυμίαν τὸ ἐποῖκεν.
Εἰς τὸν Μελὶκ ἀπέστειλεν σπουδαίως μαντατοφόρον,
νὰ ἀφήσῃ γὰρ τὸ κοῦρσό του καὶ νὰ ἀπέλθῃ εἰς αὐτον.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς τὸ ἤκουσεν, εἰς τὴν Βελίγοστη ἦλθεν,
5 τὸν πρίγκιπα ἐπροσκύνησεν· καλὰ τὸν ἀποδέχτη.
Ἐνταῦτα ἀπηλογίασεν ὁ πρίγκιπας τὸν λαόν του
κ' ἐδιάβηκεν ὁ κατὰ εἷς εἰς τὴν ἀνάπαψίν του.
Κι αὐτὸς ἐδιάβη στὸν Μορέαν μετὰ τὴν φαμελίαν του,
κι ὅσοι ἦσαν ἀπὸ τὸν Μορέαν ἐδιάβησαν μετ' αὐτον.
10 Ὁμοίως ἐδιάβησαν ἐκεῖ οἱ Τοῦρκοι μετ' ἐκεῖνον·
κι ἀφότου ἐσώσασιν ἐκεῖ ἀπηλογία ἐζητῆσαν
(4380) τοῦ πρίγκιπος, καθὼς ἦτον ἡ συμφωνία ὅπου εἶχαν
ἐτότε, ὅταν ἤλθασιν ἀρχὴν στὴν Ἀνδραβίδα.
Πολλὰ τοῦ ἐφάνη βαρετὸν ὁ ἀποχωρισμός τους·
15 ὥρισεν κ' ἐπληρῶσαν τους τὴν ρόγαν τους ἀκέραιαν,
καὶ τὸν Μελὶκ φιλοτι|μᾷ καὶ ξένια τοῦ ἐδῶκεν. f. 150r
Παρακαλεῖ καὶ λέγει τον τοῦ νὰ σταθῇ μετ' αὐτον
ἐξαμηναῖον καὶ μοναχὰ καὶ τότε νὰ ὑπαγαίνῃ·
κ' ἐκεῖνος τοῦ ἀπεκρίθηκεν, ὑποκλιτὰ τὸν λέγει·
20 "'Αφέντη μου καὶ βασιλέα, ἐλπίζω ἡ δούλεψίς μου
"ὄφελον σὲ ἐποίησεν καὶ διάφορον ὁμοίως.
"'"Οταν ἐσυμβιβάστηκα μὲ τὸν ἐχτρὸν τοῦ Θέου,
"αὐτοῦνον τὸν Δεμέστικον, ἐκεῖσε εἰς τὴν Πόλιν,
"χρόνον τοῦ ὑποσχήθηκα μετ' αὖτον νὰ ποιήσω·
25 "καὶ τώρα ἐδιχρόνισε ποῦ λείπω ἐκ τὰ ἐδικά μου.
"Κ' ἐτοῦτοι ὅπου εἶναι μετ' ἐμὲ ὅλοι μου οἱ συντρόφοι
"οὐδὲν μὲ ἀφίνουν νὰ σταθῶ ἐδῶ στὸν τόπον τοῦτον.
"Καὶ δέομαί σε, ἀφέντη μου, μηδὲ μὲ τὸ βιάσῃς,
"ὅτι ὅρκον <ἔχω> νὰ στραφῶ ἐκεῖ εἰς τὰ ἰγονικά μου."
30 Ἰδὼν ἐτοῦτο ὁ πρίγκιπας, οὐδὲν τὸν πολυβιάζει·
χαρίσματα τοῦ ἔδωκεν, φιλοδωρίες μεγάλες,
(4400) μὲ πρόβεδους τὸν ἔστειλεν κ' ἐδιάβη τῆς Βλαχίας.
Ἀλήθεια τοῦτο ἐγίνετον ὅτι τινὲς ἀπ' αὖτους
ἐνέμειναν μὲ προθυμίαν ἐτότε εἰς τὸν Μορέαν·

5705 ἀποδέκτη 8 αὐτὸς] ἐκεῖνος 15 ἀκεραίαν 16 ξενία 22 τοῦ θῦ
24 νὰ π. μόνον μετ' αὖτον 25 ὅπου 27 ἐτούτον

P *νὰ συμπαθήσῃ τοῦ λαοῦ ἀφότου ἐπροσπέσαν.*
5701 *Ὁ πρίγκιπας τοὺς ἤκουσε, θέλημα τοὺς ἐποίκεν,*
εἰς τὸν Μελὶκ ἀπόστειλεν σπουδαίως μαντατοφόρον,
ν' ἀφήσῃ τὰ ἐκούρσευεν καὶ πρὸς αὐτὸν νὰ ἔλθῃ.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς τὸ ἤκουσεν, στὴν Βελιγοστὴ ἦλθεν,
5 *τὸν πρίγκιπα ἐπροσκύνησε· καλὰ τὸν ἀποδέχτην.*
Εἰς τοῦτο ἀπηλόγιασεν ὁ πρίγκηψ τὸν λαόν του
καὶ ἐδιέβην ὁ καθεὶς εἰς τὴν ἀνάπαψίν του·
αὐτὸς ὑπῆγεν τοῦ Μορέως μετὰ τὴν φαμελίαν του.

10 *Οἱ Τοῦρκοι ἐπήγασιν ὁμοῦ ἐκεῖσε μετ' ἐκεῖνον·*
κι ἀφῶν ἀπόσωσαν ἐκεῖ, ἀπολογίαν ζητοῦσι
τοῦ πρίγκιπος, καθὼς ἦτον οἱ συμφωνίες, τὲς εἶχαν
ἐτότε, ὅταν ἤλθασιν ἀρχὴ εἰς τὴν Ἀνδραβίδαν.
Πολλὰ τοῦ ἐφάνη βαρετὸν ὁ ἀποχωρισμός τους·
15 *ὥρισεν, ἐπληρῶσαν τους τὴν ρόγαν ἀκεραίαν,*
καὶ τὸν Μελὶκ | φιλοτιμᾷ καὶ ξένια τὸν ἐδῶκεν. f. 192ᵛ I
Παρακαλεῖ καὶ λέγει τον τοῦ νὰ σταθῇ μετ' αὖτον
ἑξαμηναῖον μοναχὰ καὶ τότε νὰ ὑπαγαίνῃ·
κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκεν, ὑποκλιτὰ τὸν λέγει·
20 *"'Αφέντη, μέγα πρίγκιπα, ὀλπίζω ἡ δούλεψή μου*
"ὄφελον σὲ ἐποίησεν καὶ διάφορον ὁμοίως.
""Οταν ἐσυβιβάστηκα μετὰ τοῦ Δεμεστίκου,

"χρόνον τὸν ὑποσχέθηκα νὰ ποίσω μετ' ἐκεῖνον·
25 *"καὶ τώρα ἐδιχρόνισεν ποῦ λείπω ἐκ τὰ δικά μου·* (p. 132)
"κι αὐτοὶ ὁποῦναι μετ' ἐμὲν ὅλη ἡ συντροφία
"οὐδὲν μὲ ἀφίνουν νὰ σταθῶ ἐδῶ στὸν τόπον τοῦτον.
"Καὶ δέομαί σε, ἀφέντη μου, μηδὲ μὲ τὸ βιάσῃς,
"ἐπεὶ ὅρκον ἔχω νὰ στραφῶ ἐκεῖ στὰ γονικά μου."
30 *Ἰδὼν ἐτοῦτο ὁ πρίγκιπας οὐδὲν τὸν πολυβιάζει·*
χαρίσματα τὸν ἔδωκεν, φιλοδωρίες μεγάλες,
μὲ πρόβοδους τοὺς ἔστειλεν κ' ὑπᾶσι τῆς Βλαχίας.
Ἀλήθεια τοῦτο ἐγένοτον ὅτι τινὲς ἀπ' αὖτους
ἐνέμειναν εἰς τὸν Μορέαν μὲ προθυμίαν | ἐτότε· f. 192ᵛ II

5700 σημπαθήσουν—ἐπροπέσαν 8 αὐτὸς τοῦ μ. ὑπάγαινεν 22 ἐσηβηβάστηκαν 25 ἐδιαχρόνισα? 26 ὅλλοι οἱ συντ. 32 τῆς] στης 33 ἀλήθη

Η καὶ ὥρισεν ὁ πρίγκιπας κ' ἐβάφτισάν τους ὅλους.
5736 Ἔποικεν δύο καβαλλαρίους, | ἔδωκέν τους προνοΐες, f. 150ᵛ
γυναῖκες γὰρ τοὺς ἔδωκεν, κ' ἐποιήσασιν παιδία,
ὅπου εἶναι ἀκόμη εἰς τὸν Μορέαν, στοῦ Βουνάρβη, στὴν
Ρένταν.
Ἐν τούτῳ ἀφίνομεν ἐδῶ ἐτοῦτο, ὅπου ἀφηγοῦμαι,
καὶ θέλω νὰ σὲ ἀφηγηθῶ διὰ ἐκεῖνον τὸν στρατιώτην,
τὸν ἀφέντην τῆς Καρύταινας, τὴν πρᾶξιν ὅπου ἐποῖκεν,
ποῦ ἦτον ἐκείνους τοὺς καιροὺς στοῦ πρίγκιπος τὴν μάχην,
κι οὐδὲν ἦτον εἰς τὸν Μορέαν στὴν μάχην τῶν Ρωμαίων
εἰς τὸν καιρὸν ὅπου λαλῶ, κι ἀκούσετε τὰ λέγω.
Στὴν μάχην ὅπου εἴχασιν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
μὲ τῶν Ρωμαίων τὸν βασιλέα καὶ μὲ τὸν ἀδελφόν του,
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, (ὅπου τὸν ἐκρατοῦσαν
διὰ ἕναν ἐκ τοὺς καβαλλαρίους τοὺς πρώτους γὰρ τοῦ
κόσμου,
στρατιώτης ἦτο ἐξάκουστος εἰς ὅλα τὰ ρηγᾶτα),
ἀπὸ ἁμαρτίας δαιμονικῆς, διὰ γυναικὸς ἀγάπην—
τὸ ἐπάθασιν κι ἄλλοι πολλοὶ φρόνιμοι καὶ στρατιῶτες!—
(4420) ὁκάποιου του καβελλαρίου γυναῖκα ἐρωτεύτη,
τοῦ μισὶρ Ντζᾶ ντὲ Καταβᾶ, οὕτως τὸν ὠνομάζαν.
Ἐπῆρε την ἐκ τὸν Μορέαν κ' ἐδιάβη εἰς τὴν Πούλιαν,
λέγας νὰ προσκυνήσουσιν ἐκεῖ στὰ μοναστήρια,
εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον εἰς τὸ Μπάρ, νὰ σώσῃ κ' εἰς f. 151ᵛ
τὴν Ρώμην,
εἶθ' οὕτως στὸν Ἀρχάγγελον, στὸ μέγα μοναστῆριν,
ὅπου ἔνι εἰς ὄρος καὶ βουνὶ πλησίον τῆς Μαφρεδόνης.
Ὁ ῥοΐ Μαφρὲς εὑρίσκετον ἐτότε εἰς τὴν Πούλιαν
ῥῆγας, ἀφέντης Σικελίας, κι ὅλου γὰρ τοῦ ῥηγάτου·
κι ὡς ἤκουσεν ἀπὸ τινὲς ὅπου ἦλθαν κ' εἴπανέ του
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἦλθεν ἐκεῖ εἰς τὴν Πούλιαν,
ὁ ἐξάκουστος εἰς τὰ ἄρματα 'ς ὅλην τὴν Ρωμανίαν,

5735 ἐβαπτίσαν τους 38 στοῦ β. καὶ στὴν ρ. 42 καὶ ποῦ 56 νικοᴬˡ
63 εἰς

Cod. T takes up the narrative again at l. 5740. 5741 τὴν πράξη
ὁπου πίκε 42 καὶ ὁπου ουκ ἦτον εκῶους 43 καὶ ουδὲν ηβρέθη εις
44 τὸν γκερόν—καὶ ἀκούσατε f. 76ᵛ 46 μὲ τῶν ρ. βασ. 48 ἐκ
τὴς καβελαρίους 49 ξακουστός 52 καβελαριου 53 μισέρ τζαν

P καὶ ὥρισεν ὁ πρίγκιπας καὶ ἐβαφτίσασίν τους.
Ἔποικε δύο καβαλλαρίους, ἔδωκέν τους προνοΐες,
γυναῖκες τοὺς ἐδώκασιν καὶ ἔποικαν παιδία,
ὁποῦναι ἀκόμη στὸν Μορέαν, στὸν Βούρναρβον κ᾽ εἰς
τὴν Ρένταν.
Ἐν τούτῳ ἀφίνομεν ἐδῶ ταῦτα, τὰ ἀφηγοῦμαι,
καὶ θέλω νὰ ἀφηγηθῶ δι᾽ αὐτὸν τὸν στρατιώτην,
τὸν ἀφέντην τῆς Καρύταινας, τὴν πρᾶξιν, τὴν ἐποῖκεν,
ποῦ ἦταν ἐκείνους τοὺς καιροὺς στοῦ πρίγκιπος τὴν μάχην,

εἰς τὸν καιρόν, τὸν σὲ λαλῶ, κ᾽ ἠκούσετε τὸ λέγω.
Στὴν μάχην ὅπου εἶχασιν ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος
μὲ τῶν Ρωμαίων βασιλέαν καὶ μὲ τὸν ἀδελφόν του,
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, (ὅπου τὸν ἐκρατοῦσαν
ἕναν ἐκ τοὺς καβαλλαρίους τοὺς πρώτους γὰρ τοῦ
κόσμου,
στρατιώτης ἦτον ξάκουστος εἰς ὅλα τὰ ρηγᾶτα),
ἀπὸ ἁμαρτίας δαιμονικῆς, διὰ γυναικὸς ἀγάπην—
τὸ ἔπαθαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ φρόνιμοι στρατιῶται!—
ὁκάτινος καβαλλαρίου γυναῖκα | ἐρωτεύτη, f. 193r 1
τοῦ μισὲρ Τζὰν ντὲ Καταβᾶ, οὕτως τὸν ὠνομάζαν.
Ἐπῆρεν την ἐκ τὸν Μορέαν, ἐδιέβην εἰς τὴν Πούλιαν,
λέγουν νὰ προσκυνήσουσιν ἐκεῖ στὰ μοναστήρια,
στὸν Ἅγιον Νικόλαον στὸ Μπάρ, νὰ σώσῃ εἰς τὴν
Ρώμην,
εἶθ᾽ οὕτως στὸν Ἀρχάγγελον, στὸ μέγα μοναστῆρι
ὅπου ἔνι ἄνω εἰς τὸ βουνὶν πλησίον τῆς Μαφρηδόνιας.
Ὁ ῥοΐ Μαφρὲς εὑρίσκετον ἐτότε εἰς τὴν Πούλια
ῥῆγας, ἀφέντης Σικελίας καὶ ὅλου τοῦ ῥηγάτου·
κι ὡς ἤκουσεν ἀπὸ τινὲς ποῦ ἦλθαν κ᾽ εἴπασίν του
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἦλθεν ἐκεῖ εἰς τὴν Πούλλιαν,
ὁ ἐξάκουστος στὰ ἄρματα ᾽ς ὅλην τὴν Ρωμανίαν,

5739 ἀφηγούμεν 56 στὸ Μπὰρ] στοπὰς 60 ὁ ῥήγας—καὶ ὅλο του τὸ ῥηγάτων 61 πὸς ἦλθαν

54 καὶ διεῦη την στὴν πούλια 55 λέγωντας ὴς προσκύνησι ἐκεὶ στὸ μοναστῆρι 56 νικο^{λ} τὸν παρ 57 εκὶ στὸ μέγα μ. 58 ὁπόνε—καὶ βουνὸ πλησιό τῆς μαφριδόνιας 59 ὁ ρε μανφρες 60 γὰρ om. 61 τινὲς ὁπούλθαν καὶ ηπασίν του 63 ὁ ξακουστός

Η πολλὰ τὸ ἐθαυμάστηκεν, ἐρώτησε τὸν τρόπον
νὰ μάθῃ καὶ τὴν ἀφορμήν, τὸ τί ἤθελεν ἐκεῖσε.
Τινὲς ὅπου τὸ ἀκούσασιν ἀπὸ τὴν φαμελίαν του
νὰ προσκυνήσῃ, λέγουν του, εἰς τὰ ἅγια μοναστήρια,
ὅπου εἶναι εἰς τὸ ρηγᾶτο του, ν' ἀπέλθῃ κ' εἰς τὴν Ρώμην·
<καὶ> ὁκάποιος ἄλλος φρόνιμος (ὅπου ἦτον παιδεμένος,
ὅπου ἦτον ἐρωτήσοντα ὁκάποιον συγγενῆν του,
ὅπου ἦτον ἐκ τὴν φαμελίαν τοῦ ἀφέντη τῆς Καρυταίνας,
(4440) καὶ τοῦ εἶχε εἰπεῖ τὴν ἀφορμήν, τὸν τρόπον, τὴν ἀλήθειαν)
λέγει τὸν ρῆγαν μυστικῶς κ' ἐπληροφόρησέ τον
τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀφορμὴν καὶ ὅλην τὴν ἀλήθειαν·
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ὁ ἐξάκουστος στρατιώτης
ὁκάποιου του καβαλλαρίου γυναῖκαν ἐρωτεύτη, f. 151ᵛ
κι ἀπῆρε την ἐκ τὸν Μορέαν κ' ἦλθεν ἐδῶ εἰς τὴν Πούλιαν
διὰ νὰ τὴν ἔχῃ ἐρωτικήν, νὰ χαίρεται μετ' αὔτην.
Τὸ ἀκούσει το ὁ ῥοΐ Μαφρόϊς, μεγάλως τὸ ἐβαρύνθη,
ἐθλίβηκε τὴν ἐντροπὴν τοῦ εὐγενικοῦ στρατιώτου·
καβαλλάρην ἀπέστειλεν καλὰ συντροφεμένον,
κ' ἐδιάβη εἰς τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ τῆς Καρυταίνου ἀφέντην.
Ἐκ τὸ ἰμοιράδιν τοῦ ρηγὸς λέγει, παρακαλεῖ τον,
νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ νὰ τὸν ἰδῇ, χρήζει νὰ τοῦ συντύχῃ.
Κ' ἐκεῖνος γὰρ τὸ ἀκούσει το, πηδᾷ, καβαλλικεύει,
μὲ ὅλην του τὴν φαμελίαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν ῥῆγαν.
Τὸ ἰδεῖ τον ὁ ῥοΐ Μαφρές, ἐπροσηκώθηκέν τον,
ἀπὲ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ, σιμά του τὸν καθίζει,
ἄρξετον νὰ τὸν ἐρωτᾷ τὸ πότε ἦλθεν ἐνταῦτα.
Κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκεν· ἦλθε νὰ προσκυνήσῃ
στὰ μοναστήρια, ὅπου ἔταξεν ἐτότε εἰς τὴν Πόλιν,
(4460) στὴν φυλακὴν τοῦ βασιλέως τῆς Κωνσταντίνου Πόλης.
Κι ὁ ῥῆγας τοῦ ἀποκρίθηκεν, τὰ ἐτέτοια τοῦ ἐλάλει·
"Θαυμάζομαι εἰς τὴν γνῶσιν σου, εἰς τὸ ἔπαινος ὅπου ἔχεις,

5764 τὸ] τὸν 67 νὰ προσκ. καὶ νὰ ἰδῇ εἰς τὰ, *sic*; the sense required a verb corresponding to ἐρώτησε 78 δ. νὰ ἔχῃ την ἐρ. 92 κων$^{τν'}$ πο$^{λ'}$

Cod. T 5765 τὸ τίθελε 66 ποῦ τὼν ἀκούσασι απε 68 ὀπούνε—νὰ πάγι καὶ ης τὴν ρ. 69 ποῦ 70 οκάπηος σὺνγενήστου 71 καριτένου 72 ἦχε πη 73 καὶ πληροφορεσή τον f. 76ᵛ 75 ὁ ξακουστός 77 καὶ πήρε την—ἦλθε δῶ 78 νάχη την οροτηκὶ 79 ρὲ μανφρὲς—τὸ φαρέθη 81 συνδροφιασμένον 82 καὶ διέβη στὸ μισὲρ τζεφρὲ τῆς καρή-

P πολλὰ τὸ ἐθαυμάστηκεν, ἐρώτησεν τὸν τρόπον
5765 νὰ μάθῃ καὶ τὴν ἀφορμήν, τί ἤθελεν ἐκεῖσε.
Τινὲς ὅπου τὸ ἤκουσαν ἀπὸ τὴν φαμελίαν του
νὰ προσκυνήσῃ, λέγουν τον, στὸ ἅγιον μοναστῆρι,
ὅπου ἔνι εἰς τὸ ῥηγᾶτον του, νὰ ὑπᾷ καὶ εἰς τὴν Ῥώμην. (p. 133)
Ὁκάποιος ἄλλος ἄνθρωπος, ὅπου ἦτον παιδευμένος,
70 καὶ εἶχεν ἐρωτήσεινε ὁ|κάποιον συγγενῆ του, f. 193r II
καὶ ἦτον ἐκ τὴν φαμελίαν τοῦ ἀφέντου Καρυταΐνος...

75
ὁκάτινος καβαλλαρίου γυναῖκα ἐρωτεύτη,
ἐπῆρε την ἐκ τὸν Μορέαν κ' ἦλθεν ἐδῶ μετ' αὔτην,
τοῦ νὰ κρατῇ καὶ χαίρεται καὶ στέκεται μετ' αὔτην.
Τὸ ἀκούσει το ὁ ῥοΐ Μαφρὲς μεγάλως ἐβαρύνθη,
80 ἐθλίβηκε τὴν ἐντροπὴν τοῦ μεγάλου στρατιώτου·
καβαλλάρην ἀπέστειλεν καλὰ συντροφεμένον,
ὑπᾷ πρὸς τὸν μισὲρ Τζεφρὲ ἀφέντην Καρυταίνου·
ἀπὲ τὸ μέρος τοῦ ῥηγὸς λέγει, παρακαλεῖ τον,
νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ νὰ τὸν ἰδῇ, χρήζει νὰ τὸν συντύχῃ.
85 Κ' ἐκεῖνος, ὡς τὸ ἤκουσεν, πηδᾷ, καβαλλικεύει,
μὲ ὅλην του τὴν φαμελίαν ἐδιέβη εἰς τὸν ῥῆγαν.
Τὸ ἰδεῖν τον γὰρ ὁ ῥοΐ Μαφρές, ἐπροσηκώθηκέ τον,
ἀπὲ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ, σιμά του τὸν καθίζει,
ἄρξετον νὰ τὸν ἐρωτᾷ τὸ πῶς ἦλθεν ἐνταῦτα.
90 Κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκεν· ἦλθεν νὰ προσκυνήσῃ
στὰ μοναστήρια, τὰ ἔταξεν | ἐκεῖσε εἰς τὴν Πόλιν, f. 193v I
ὅταν ἦτον στοῦ βασιλέως τὴν δύναμιν ἀπέσω.
Κι ὁ ῥῆγας ἀπεκρίθηκεν, οὕτως τὸν συντυχαίνει·
"Θαυμάζομαι στὴ γνώση σου, στὸ ἔπαινον, τὸ ἔχεις,

5766 ἤκουσεν 68 εἰς τὴν] στιω 70 ἐροτήσηνεόκαπιον 80 ἐλθήβη και τὴν 81 ἀπέστηλαν 93 τὸν αἰσιωτηχένη

τενος τὸν ἀ. 83 ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ρ.—παρεκαλή 84 αν χρίζη ναν του σ. 85 γὰρ om. 87 τον ὠ εμανφρὲς 88 απο—τὸν γκρατή—τὸν γκαθήζη 89 νὰ τὸν]αρτον ἐρ. ποται 90 ἀπεκρ. 91 ὀπόταξε 92 εἰς φ.—κοσταντ. 93 ακεκρ. ούτος τοῦ συντιχένι 94 θαυθάζομαι—ὀπόχης

Η "ὅτι εἶσαι εἰς τὰ ἄρματα ἐξάκουστος στρατιώτης,
5796 "κι ἄφηκες τὸν ἀφέντην σου τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον
"εἰς τέτοιαν μάχην δυνατὴν καὶ χρείαν ἀπὸ φουσσᾶτο, f. 152r
"ὅπου ἔχει μὲ τὸν βασιλέα τῆς Κωνσταντίνου Πόλης.
"Οὐ πρέπει νὰ ἔνι εὐγενικὸς ἄνθρωπος ψεματάρης,
5800 "οὔτε στρατιώτης, ὡς ἐσὺ ὅπου εἶσαι ἐπαινεμένος,
"καὶ πᾶσα ἄνθρωπος <εὐγενὴς> πρέπει νὰ τὸ βαρειέται
"καὶ νὰ τὸ θλίβεται πολλὰ ὅταν ἀκούσῃ ὅτι σφάλλει.
"Ἀφέντη τῆς Καρύταινας, θέλω νὰ τὸ ἐγνωρίζῃς,
"καὶ κράτει το εἰς πληροφορίαν, ἐξεύρω τὴν ἀλήθειαν,
5 "τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀφορμὴν τὸ πῶς ἦλθες ἐνταῦτα,
"καὶ θλίβομαί το, μὰ τὸν Θεόν, διὰ τὸ ἔπαινος ὅπου ἔχεις.
"Τὸ πρᾶγμα ἔνι ἄσκημον, βαρειῶμαι νὰ τὸ λέγω.
"Ὅμως διὰ τὴν ἀγάπην σου θέλω νὰ τὸ φαυλίσω
"νὰ τὸ ἐγνωρίσῃς καθαρά, τὸ σφάλμα ὅπου ἐποῖκες.
10 "Ἐσὺ ἄφηκες τὸν πρίγκιπα, τὸν κύρην σου τὸν λίζιον,
"ὅπου ἔχει μάχην δυνατὴν μετὰ τὸν βασιλέαν,
(4480) "κ' ἐπάτησες τὸν ὅρκον σου, ὅπου ἔχεις γὰρ εἰς αὐτον,
"κ' εἶσαι ἀφίορκος, ἄπιστος στὸν λίζιον σου ἀφέντην.
"Καὶ πάλε, ἄλλο ἄσκημον, δημηγερσίαν μεγάλην,
15 "ἐπῆρες τοῦ καβαλλαρίου τοῦ ἀνθρώπου σου τοῦ λίζιου
"τὴν ὁμόζυγόν του γυνὴν καὶ περπατεῖς μετ' αὐτην,
"ὅπου ἔχεις ὅρκον μετ' αὐτὸν κ' ἐκεῖνος μετὰ σέναν.
"Λοιπόν, διατὸ ἔνι ἐξάκουστον τὸ ἔπαινος ὅπου ἔχεις, f. 152v
"σὲ δίδω τέρμενον μακρύν, ἡμέρες δεκαπέντε,
20 "νὰ λείπῃς ἐκ τὸν τόπον μου κ' εἰς τὸν Μορέα νὰ ὑπάγῃς
"τοῦ πρίγκιπος τοῦ ἀφέντη σου εἰς μάχην νὰ βοηθήσῃς,
"ὅπου ἔχει μὲ τὸν βασιλέα ἐκεῖνον τῶν Ρωμαίων.
"Εἴτε εὑρεθῇς στὸν τόπον μου διαβὼν οἱ δύο ἑβδομάδες,
"ὀμνύω σε εἰς τὸ στέμμα μου, κ' εἰς τὴν ψυχήν μου ἀπάνω,

5801 αν̄ου̃ π. να τὸν ναριέτε 2 τὸ] τὸν 14 ἄλλον 15 λιζίου 20 μωραι 23 ἦτε—εὐδομ.

Cod. T 5795 ὁπου ἦσε—ἐξακοῦστός 97 φουσάτα 98 ὁπόχη—τῆς κοσταντ. 99 δε δήχνι νὰ ἦσαι εὐγενικὸς τῆς πράξες ὁπου κάμνης 5800 οὔδε στρατιότης πενετος ὁσὰν σε λέγουν πάντες 1 μὰ πάσα ἀ. εὐγενικὸς καὶ αρετὴς καὶ γνώσις 2 τυχαίνει νὰ τὸ ἐντρέπεται να θλήβεται ὅταν σφάλη 3 μισὲρ τζεφρὲς ἐγνώριζε καὶ ξεύρω τὼ ἀπὸ ἐμένα f. 77r 4 καὶ κράτιε—εἰξευρω

P "ὅτι εἶσαι εἰς τ' ἄρματα ἐξάκουστος στρατιώτης,
5796 "κι ἄφηκες τὸν ἀφέντην σου τὸν πρίγκιπα Γουλιάμον
"εἰς τέτοιαν μάχην δυνατὴν καὶ χρείαν τοῦ φουσσάτου,
"ὅπου ἔχει μὲ τὸν βασιλέα τῆς Κωσταντίνου Πόλης.
"Οὐ πρέπει νὰ ἔνι εὐγενὴς ἄνθρωπος ψεματάρης,
5800 "οὔτε στρατιώτης, ὡς ἐσὺ ὅπου εἶσαι παινεμένος,
"καὶ πᾶς ἄνθρωπος εὐγενὴς πρέπει νὰ τὸ βαρειέται
"καὶ νὰ τὸ θλίβεται πολλὰ ὅταν ἀκούσῃ σφάλμα.
"'Αφέντης τῆς Καρύταινας, θέλω νὰ ἐγνωρίσῃς,
"καὶ κράτει το εἰς πληροφορίαν, ἐξεύρω τὴν ἀλήθειαν,
5 "τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀφορμὴν τὸ πῶς ἦλθες ἐνταῦτα,
"καὶ θλίβομαί το, μὰ τὸν Θεόν, εἰς τὸ ἔπαινον, τὸ ἔχεις.
"Τὸ πρᾶγμα ἔνι ἄσκημον, βαρειῶμαι νὰ | τὸ λέγω. f. 193ᵛ 11
"Ὅμως διὰ τὴν ἀγάπη σου θέλω νὰ τὸ φαυλίσω
"νὰ τὸ ἐγνωρίσῃς ἀκριβά, τὸ σφάλμα, τὸ ἐποῖκες.
10 "Ἄφηκες τὸν ἀφέντην σου στὴν μάχην ὅπου ἔνι,

"κ' ἐπάτησες τὸν ὅρκον σου ὅπου εἶσαι ὠμοσμένος,
"κ' εἶσαι ἄπιστος, ἐφίορκος, στὸν λίζιόν σου ἀφέντη.
"Καὶ πάλιν ἄλλο ἄσκημον, δημηγερσίαν μεγάλη,
15 "ἐπῆρες τοῦ καβαλλαρίου ὀδεῖνος τὴν γυναῖκαν,
"τὴν ὅποιαν εἶχε ὁμόζυγον καὶ περπατεῖς μετ' αὐτην,
"ὅπου ἔχεις ὅρκον μετ' αὐτόν, κ' ἐκεῖνος μετ' ἐσέναν. (p. 134)
"Λοιπόν, διοῦ ἔνι ἐξάκουστον τὸ ἔπαινον, τὸ ἔχεις,
"σὲ δίδω τέρμενον μακρύν, ἡμέρες δεκαπέντε,
20 "νὰ λείπῃς ἐκ τὸν τόπον μου, νὰ ὑπᾷς εἰς τὸν Μορέαν,
"τοῦ πρίγκιπος τοῦ ἀφέντου σου στὴν μάχην νὰ βοηθήσῃς,
"ὅπου ἔχει μὲ τὸν βασιλέαν ἐκεῖνον τῶν Ρωμαίων.
"Εἰ δὲ εὑρεθῇς στὸν τόπον μου, διαβόντα τοῦ τερμένου,
"ὀμνύω σε εἰς τὸ στέμμα μου, εἰς τὴν ψυχήν μου ἀπάνω,

5814 ἄλον 15 ὄδηνως 18 τὸ αἴτενον τὸ ἔχ. 24 εἰς τὴν] στω

---

6 καὶ θ. το δυνατὰ δια το ἐπηνος οπου ἠχες 7 τὸ πράμα ἔνε ἄσχημον βαρίουμαι ναντω λέγω 8 γηὰ τὴν—ναμτὸ φαυβλήσω 9 ἐγνωρίζῃς φανερὰ 10 ἀφηκαὶς τὸν πριὼντζηπο 12 ὀπόχῃς 13 ἐπήορκος 14 ἄσχημο 16 τὴν ομοζήγοτον γυνὴ 17 ὀπόχεις 18 διατήσε εξακουστον τὸ ἔπαινον ὀπόχῃς 19 σοῦ δήδω 20 νὰ λήψοις—να παγις 21 στὴ μάχη νὰ βοθήσῃς 22 om. 23 ηδε—διαβοντα δύο βδομάδες 24 ὀμνέγω σὲ στὸ στέμα μου

Η "ὁρίσει θέλω παρευτὺς νὰ κόψουν τὴν κεφαλήν σου."
5826 Τὸ ἀκούσει το ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς τῆς Καρυταίνου ὁ ἀφέντης,
τὸ πῶς τὸν ἀποσκέπασεν ὁ ρῆγας ἀπ' ἀτός του,
καὶ εἶπεν του τὸ φταίσιμον, τὸ σφάλμαν ὅπου ἐποῖκεν,
ἀπ' τῆς αἰσχύνης κ' ἐντροπῆς, ὅπου εἶχεν ἐκ τὸν ρῆγαν,
30 ἡ συντυχιά του ἐκόντεψεν, τὸ τί λαλήσει οὐκ εἶχεν.
Ὅμως, ὡσὰν ἠμπόρεσεν, τὸν ρῆγαν ἀποκρίθη·
(4500) "Ἀφέντη ρῆγα, δέομαι, προσπίπτω, προσκυνῶ σε·
"ὅσον μὲ εἶπες καὶ λαλεῖς, ὡς ὁ Θεὸς τὸ λέγεις,
"ἐπεὶ ἀπ' ἀτός μου γνώθω το τὸ φταίσιμον ποῦ ἐποῖκα·
35 "καὶ προσκυνῶ κ' εὐχαριστῶ τὴν βασιλείαν σου εἰς τοῦτο
"κ' ἐγὼ κάταυτα νὰ διαβῶ κι ἀπέδω νὰ μισσέψω,
"νὰ ὑπάγω εἰς τὸν ἀφέντην μου τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον."
Ἀπηλογίαν ἐζήτησεν, ὁ ρῆγας τοῦ τὴν δίδει·
ἐστράφη εἰς τὴν κατοῦναν του, τὴν φαμελίαν του ἀπῆρε, f. 153r
40 σπουδαίως ἀπέκει ἐμίσσεψεν, ἐκίνησεν κ' ἐδιάβη.
Εἰς τὸ Βροντῆσι ἔσωσεν ἀπέσω εἰς ἕξι ἡμέρες·
κάτεργον ηὗρεν ἕτοιμον κ' ἐσέβηκεν εἰς αὐτο
κ' εἰς τὴν Κλαρέντσαν ἔσωσεν ἀπέσω εἰς τρεῖς ἡμέρας.
Τὸν πρίγκιπαν ἐρώτησεν ποῦ νὰ τὸν ἔχῃ εὕρει,
45 κ' ἐκεῖνος ποῦ τὸ ἔξευρεν ἐπληροφόρησέ τον·
στὴν Ἀνδραβίδα εὑρίσκεται ὁ πρίγκιπας Γυλιάμος.
Σώρεψιν ἔχει δυνατὴν μὲ ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες,
τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ βουργισέους, καὶ τοὺς καβαλλαρίους,
βουλὴν ἐπαίρνουν ἑνομοῦ διὰ μαντᾶτα ὅπου ἔχουν·
50 μαντᾶτα τοὺς ἠφέρασιν, πολλὰ καλὰ οὐκ εἶναι.
Λαὸς μέγας ἐπέζεψεν εἰς τὴν Μονοβασίαν·
(4520) ὁ βασιλεὺς τοὺς ἔστειλεν ὅπως νὰ συμμαχήσουν
τὸν τόπον του καὶ τὸν λαὸν ὅπου εἶχεν κιντυνέψει.
Κι ὡς τὸ ἄκουσεν τὸ σὲ λαλῶ ὁ ἀφέντης τῆς Καρυταίνου,

5826 ὁ αὐθ. τῆς καρ. 29 ἀπὸ 31 ὑπόρεσεν 32 προσπ. καὶ π.
34, 45 ὅπου 39 ἀπῆρε τὴν φ. του 53 κινδ.

Cod. T 5825 νὰ om.—τὴν γκεφαλή σου 26 ὁ om. 28 που ἐπήκαι 29 ἀπὸ εσχιωὴς—μὲ τὸν ρήγαν 31 ἀπεκρίθη 33 ὸς ὅρησες καὶ σύντυχες ουτος ἔχη αλήθηα f. 77v 34 ἐπὴ ἀτός μου—ποπήκα 35 εὐχ. καὶ πρὸσκυνο 36 ἐγὼ ενταύθα 38 ἀπηλογιὰ 39 τὴν γγατούνα τον πέρνη τη φαμελιά του 40 σπ. ἐκήσε—εκιὶνησε ηδη εὐη 41 ἕξη ημερες 42 κάτερ

P "ὁρί|σει θέλω παρευτὺς τὴν κεφαλή σου κόψουν." f. 194r I
Τὸ ἀκούσει το ὁ μισὲρ Τζεφρὲς <ὁ> ἀφέντης Καρυ-
ταίνου,
τὸ πῶς τὸν ἀποσκέπασεν ὁ ῥῆγας ἀπ' ἀτός του,
καὶ εἶπεν το τὸ φταίσιμον, τὸ σφάλμαν ὅπου εἶχεν,
κ' ἐκ τῆς αἰσχύνης κ' ἐντροπῆς ὅπου εἶχεν ἐκ τὸν ῥῆγαν,
ἡ συντυχία του ἐκόντεψεν, τὸ τί λαλήσει οὐκ εἶχεν.
Ὅμως, ὅσον ἠμπόρεσεν, τὸν ῥῆγαν ἀπεκρίθη·
"Ἀφέντη ῥῆγα, δέομαι, πίπτω καὶ προσκυνῶ σε·
"ὅσα μὲ εἶπες καὶ λαλεῖς, ὥρισές τα μὲ δίκαιον,
"ἐπεὶ ἀτός μου ἐγροικῶ τὸ φταίσιμον, τὸ ἔχω·
"καὶ προσκυνῶ, εὐχαριστῶ τὸ στέμμαν τῆς βασιλείας σου·
"ἐγὼ παρευτὺς νὰ διαβῶ, σύντομα νὰ ὑπαγαίνω
"ἐκεῖ εἰς τὸν ἀφέντην μου τὸν πρίγκιπα Γουλιάμον."
Ἀπολογίαν ἐζήτησεν, ὁ ῥῆγας τοῦ τὴν δίδει·
ἐστράφη εἰς τὴν κατοῦναν του, παίρνει τὴν φαμελίαν του,
σπουδαίως ἀπέκει ἐμίσσεψεν, ὑπάγει εἰς τὸ Βροντῆσι.

Κάτεργον ηὗρεν ἕτοιμον, ἐσέβησαν ἀπέσω,
εἰς | τὴν Γραρέντσαν ἔσωσεν μέσα εἰς τρεῖς ἡμέρες. f. 194r II
Τὸν πρίγκιπαν ἠρώτησε ποῦ διὰ νὰ τὸν εὕρῃ,
κ' ἐκεῖνος ὅπου ἤξευρεν ἐπληροφόρησέν τον·
στὴν Ἀνδραβίδα εὑρίσκεται ὁ πρίγκιπα Γουλιάμος.
Σύναξιν ἔχει δυνατὴν μὲ ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες,
ἀρχιερεῖς καὶ βουργισέους, μικρούς τε καὶ μεγάλους,
βουλὴν ἐπαίρνασιν ὁμοῦ δι' ἐκεῖνα τὰ μαντᾶτα·
καὶ εἶχαν, ἐσυντύχαιναν, τὸ πῶς διὰ νὰ πράξουν...

5830 ἐκόνδευσεν

εἴβρες 43 τὴ γλαρέντζα—ημέρες 44 δὰ τὸν πρ. ροτα που ἔνε να τον εὕρη 45 ἐκ. ποῦ τον ἤξευρε ἐπληροφόρεσέ τον 46 πρίγκιπα γουλ. 48 μαρχιερὴς καὶ βουργηζέους 51 μονεμβασία 53 ὁποῦχαν κιδυνέψη 54 τόκουσε ὁ σὲ λ. ἀφέντ.

Η ὅτι ὁ πρίγκιπας εὑρίσκεται ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδραβίδα
5856 μὲ ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες του καὶ τοὺς καβαλλαρίους,
μεγάλως τὸ ἐχάρηκεν εἰς τούτην τὴν ἐλπίδα
ὅτι <ὅλοι> θέλουσιν βαλθῆ, διατὶ τὸν ἀγαποῦσαν,
στὸν πρίγκιπα τῆς Ἀχαΐας διὰ νὰ τοῦ συμπαθήσῃ.
60 Ἄλογα τοῦ ἐδανείσασιν οἱ φίλοι του ἐκεῖσε· f. 153ᵛ
εὐτὺς ἐκαβαλλίκεψεν στὴν Ἀνδραβίδα ἐδιάβη,
ὅλοι τὸν ἀπαντήσασιν, χαρὰν μεγάλην κάμνουν.
Ὅλους ἐπαρακάλεσεν, ὡς ἀδελφοὺς καὶ φίλους·
λέγει· "Ἐδάρτε ἂς ἰδῶ τὸ ποῖ μὲ ἀγαποῦσιν
65 "ἀπὸ ἐσᾶς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους κι ἀδελφούς μου,
"νὰ ἔχω τὴν βοήθειαν σας στὸ φταίσιμον, τὸ ἐποῖκα·
"ἐπεὶ ἐγνωρίζετε καλὰ ὅτι ἔσφαλα μεγάλως
"εἰς τὸν ἀφέντην λίζιον μου, τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον."
Ὅλοι τοῦ ἐπισχήθησαν, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
70 νὰ εἶναι εἰς βοήθειαν του στὴν δύναμίν τους ὅλην.
Ἐπῆραν τὸν κ' ὑπήγασιν στὸν πρίγκιπα ὁλόρθα
(4540) ἐκεῖ ὅπου ἦτον κι ἀππλίκευεν εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν.
Ἐνταῦτα ἐπροσκύνησε τὸν πρίγκιπα Γουλιάμον·
ὁ πρίγκιπας εὑρίσκετον εἰς αὐτὸν χολιασμένος,
75 ὀργὴν μεγάλην τοῦ ἔδειξεν, μέγα δίκαιον τὸ εἶχεν,
ἐπεὶ εἰς ἐκεῖνον ἤλπιζεν καὶ πλέον τὸ θάρρος εἶχεν,
βοήθειαν νὰ ἔχῃ ἀπ' αὐτὸν εἰς ὅλες του τὲς χρεῖες,
κι αὐτὸς τὸν ἐλευτέρωσεν στὴν βίαν του τὴν μεγάλην.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ὁ ἐπαινετὸς στρατιώτης,
80 φρόνιμος ἦτον κ' ἔξευρεν τὸ φταίσιμο ὅπου ἐποῖκεν,
καὶ τὸ ζωνάριν του ἔβγαλεν, στὸν σφόντυλά του βάνει· f. 154ᵛ
εὐτὺς χαμαὶ ἐπέσατο, ἐλεημοσύνην κράζει
καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπα ἐνώπιον τῶν πάντων·
"Ἐγώ, ἀφέντη, ἔφταισα καὶ ἦλθα νὰ μὲ κρίνῃς."
85 Γονατιστὰ τὸν ἔλεγεν ἐτοῦτα, τὰ σὲ λέγω·
οἱ ἀρχιερεῖς κ' οἱ ἕτεροι ὅλοι οἱ κεφαλᾶδες

5866 *εἰς τὸ πταίσιμον τῶ ἐπήκαν* 67, 76 *ἐπὴν* 70, 78 *εἰς τὴν* 81 *εὔγαλεν—του τῶ βανη*

Cod. T 5855 *εὑρίσκετον* 56, 57 om. 58 *ωτὶ ὅλοι θέλουσιν βαλθὴ* 60 *δανήσαση* 61 *εδιεῦι* 62 *απαντοῦσασι χ. μ. ἦχαν* 63 *ἐπαρεκἄλεσαν* f. 78ᵛ 66 *πὸ πήκα* 67 *ἐπὴ γνωρίζετε—μεγάλα* 68 *ληζυο μου μικρὴ τε καὶ μεγάλη* 70 *νὰ ἦστε ὴς βοήθεια μου καὶ ης δηαφεντεψὶ μου* 71 *καὶ*

πήγαν τον 72 ποῦτον καὶ πλήκαιβε 74 ἠβρίσκετον 75 τώδηξε—τὸ om. 76 ὴς κιῶον 77 εξ αυτών 79 πενετὸν 80 ἠξευρε—τὸ πίκαι 81 σφονδυλά του 82 ευθὴς χάμε στὴ γὴ ἔπεσε 84 α. μου ἔφθεσα 85 γ. τὰ ἔλ. ἐτ. ποῦ σᾶς λέγω

Η κ᾽ οἱ καβαλλάροι σὺν αὐτῷ εὐτὺς ἐγονατίσαν,
δεόμενοι ἐλέγασιν τοῦ πρίγκιπος ἐτοῦτο·
"Διὰ τὸν Χριστόν, ἀφέντη μας, ἐδὰ συμπάθησέ του
"κι ἂν πέσῃ πλέον εἰς φταίσιμον, τὴν κεφαλήν του κόψε.
"᾽Εσὺ ἐξεύρεις, ἀφέντη μας, τὴν μάχην ποῦ ἔχεις τώρα·
"ἔπρεπεν ἄλλους νὰ εἴχαμεν τοῦ νὰ μᾶς βοηθήσουν."
Κι ὡς ἦτον πάντα ὁ πρίγκιπας φρόνιμος, ἐλεήμων,
οὕτως τοὺς ἀποκρίθηκεν, τούτους τοὺς λόγους εἶπεν·
"᾽Αρχοντες, ἐγνωρίζετε, καλὰ τὸ ἐπινοεῖτε,
"ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἀνεψιός μου ὑπάρχει
"καὶ ἄνθρωπός μου λίζιος εὑρίσκεται καὶ πρῶτος·
"καὶ ὅσον πλέον ἔσφαλεν εἰς πλέον θλῖψιν τὸ ἔχω.
""Ομως, διὰ τὴν ἀγάπην σας καὶ παρακάλεσίν σας,
"πάλε κ᾽ ἐτούτην τὴν φορὰν ἂς ἔν᾽ συμπαθημένος."
Ὅλοι τὸν ἐπροσκύνησαν, εὐχαριστήσανέ τον,
καὶ ἔστρεψεν τὸν τόπον του ὡσαύτως καὶ τὰ κάστρη. f. 154ᵛ
Εἶπεν γὰρ ὁ πρίγκιπας ἐνώπιον τοῦ λαοῦ του·
"᾽Αρχοντες, ὅλοι ἐξεύρετε τὸ σφάλμαν ὅπου ἐποῖκεν
"εἰς τὸν καιρὸν ποῦ ἐγύρισε μετὰ τὸν Μέγαν Κύρην·
"μὲ ἄρματα ἐπολέμησε εἰς κάμπον μετ᾽ ἐμένα.
"᾽Εγὼ τοῦ ἐσυμπάθησα, καθὼς τὸ ἐξεύρετε ὅλοι·
"τὸν τόπον του τὸν ἔστρεψα, ὡς νέο δόμα τοῦ ἐδῶκα
"ὅπως τὰ πάντα νὰ κρατῇ αὐτὸς καὶ τὰ παιδία του,
"ἐπειὶ ἐξακληρήθηκεν μὲ φταίσιμο ἐδικόν του·
"θέλω δὲ πάλι ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ τὸ ἔχῃ εἰς τοιοῦτον τρόπον."
᾽Αφῶν ἐσυμπαθήστηκεν ὁ ἀφέντης τῆς Καρυταίνου,
εἰς τὴν βουλὴν ἐκάθισεν αὐτὸς κ᾽ οἱ κεφαλᾶδες,
ὁ πρίγκιπας ὅπου λαλῶ κ᾽ οἱ καβαλλάροι ὅλοι.
᾽Ο πρίγκιπας τοὺς ἐρωτᾷ, διὰ νὰ τὸν συμβουλέψουν
διὰ τὸν λαὸν ὅπου ἔμαθεν τοῦ βασιλέως ὅτι ἦλθεν.—
"᾽Επειὶ ἠθέλησε ὁ Θεὸς κ᾽ ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος,

5891, 5 ὅπου 5900 ἔνι 8 τοῦ τῶ ἐδ. 9 ὅπως κρατῆ αὐτὸς καὶ τὰ πάντα παιδία του 10, 17 ἐπὴν 11 πάλιν

Cod. T 5887 συν αυτό 89 δ. τ. χ. δεόμεθε αυθέντη συμπαθησέ του 90 αμ πέση πλέω σε πτ. την γκεφαλὴν 91, 92 om. 93 καὶ om.—πάντα φρόνιμος ὁ πρ. κ᾽ ελεήμων 94 απακρίθη και 95 επενο ήται 96 ὁ om.—ανηψίος f. 78ᵛ 98 τόχω 99 γηα τὼ α.—παρεκαλεσή σας 2 ὁμίος καὶ τὸ κάστρο 4 ἠξεύρετε—ποῦ 5 που γήρησε—μέγα 7 ξεῦρετε

8 *νέο δόγμα τοῦ το δο*^{σι} 9 *ὅπως κ. καὶ νέμεται αὐτὸς καὶ τὰ π. του* 10 *ἐπὴ εξακληρίστηκαι* 11 *πάλαι ἀπέ—ναντο εχης στέτιον τρ.* 12 *ἀφὸν εσημπαθὴβη καὶ αυτῶς καὶ η καὶ φαλάδες* 13 *εκάθ. δὴανα σὶβουλευθούσι* 15 *σηβουλέψουν* 16 *ὀπόμαθε—ὀτήλθε* 17 *ἐπὴ ευδόκησε ὁ θεὸς καὶ τοῦ φοτος ἡ μῆρ*

Η "ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἐστράφη ἐδῶ μετ' ἔμας,
"δός του φουσσᾶτα καὶ λαὸν νὰ ἀπέρχεται εἰς τὸ Νίκλι
"νὰ στέκῃ ἐκεῖ νὰ μάχεται, τὸν τόπον νὰ φυλάσσῃ,
"καὶ πάλε ὅταν κάμνῃ χρεία νὰ τοῦ βοηθοῦμεν ὅλοι."
Ἐν τούτῳ ἀφίνω ἐδῶ λέγειν καὶ ἀφηγᾶσται
διὰ τὸν Γουλιάμον πρίγκιπα ὁμοίως καὶ τὸν λαόν του, f. 155r
καὶ θέλω νὰ σὲ ἀφηγηθῶ, ὅπως νὰ τὸ ἐγνωρίσῃς,
τὸ πῶς ἦλθεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ ρηγὸς τῆς Φραγκίας,
μισὶρ Κάρλον τὸν ἔλεγαν, ὁ ἀφέντης τῆς Προβέντσας,
(ὁ Πάπας γὰρ τὸν ἔστεψεν ρῆγαν τῆς Σικελίας)
καὶ πῶς ἐσυμπεθέρεψεν, καὶ πῶς ἐσυμβιβάστη
μετὰ τὸν πρίγκιπα Μορέως, ἐκεῖνον τὸν Γυλιάμον,
κι ἀπῆρεν τοῦ ρηγὸς ὁ υἱὸς 's ὁμόζυγον γυναῖκαν
τοῦ πρίγκιπος τὴν θυγατήρ, τὴν μαντάμα Ζαμπέα,
(4600) μὲ συμφωνίες, συμβίβασες, τὲς ἐποῖκαν ἀμφοτέρως,
νὰ κληρονομήσῃ τοῦ ρηγὸς ὁ υἱὸς τὸ πριγκιπᾶτο,
κι ὁ πρίγκιπας τοῦ νὰ κρατῇ τὸν τόπον του ἐκ τὸν ρῆγαν.
Εἰς τὸν καιρὸν ὅπου λαλῶ καὶ λέγω κι ἀφηγοῦμαι,
ὁ κόντος, ντ' Ἀντζῶ τὸν ἔλεγαν, ὁ ἀφέντης τῆς Προβέντσας
εἶχεν μὲ τὴν γυναῖκαν του ἐκείνην τὴν κουντέσσαν
τρεῖς θυγατέρες ἔμορφες ὅπου ἤσασιν παιδία τους.
Τὴν πρώτην γὰρ ὑπάντρεψεν (ὅπου ἦτον κληρονόμος),
μετὰ τὸν δεύτερον ἀδελφὸν τοῦ ρηγὸς τῆς Φραγκίας,
μισὶρ Κάρλον τὸν ἔλεγαν, ὁ ἐξάκουστος στρατιώτης.
Ἐκεῖνος ἐκληρονόμησεν μὲ τὴν ὁμόζυγόν του
τοῦ κόντου ντ' Ἀντζῶ τὴν ἀφεντίαν κι ὅλον του τὸ κοντᾶτο. f. 155v
Τὴν δεύτερην γὰρ ἀδελφὴν τοῦ κόντου τὴν θυγάτηρ
ἐπῆρε ὁ ρῆγας τῆς Φραγκίας ὁμόζυγον γυναῖκαν.
Διαβόντα ὀλίγος ὁ καιρός, ὁ ρῆγας τῆς Ἀγγλετέρρας
ἐπῆρεν τὴν τρίτην ἀδελφὴν τῶν δύο ὅπου σὲ λέγω
στεφανικὴν γυναῖκαν του, ῥήγαιναν τὴν ἐποῖκε.
Κι ἀφότου γὰρ ὑπάντρεψεν ὁ κόντος τῆς Προβέντσας

5930 εἰς 39, 49 ὑπάνδρ. 45 γυναίκαν του ὁμόζυγον

Cod. T 5918 ἐσὴ αστη ἐδῶ 22 τὰ λέγι καὶ αφηγάστε 24 φυγειθῶ δια νὰν το εγνωρίζῃς 25 τοῦ ρίγα f. 79r 26 αὐθέντη 28 εσὴ θερεψαι 29 με τὸν 30 επήρεν—ὁ om. 31 τὴν αδελφύ 32 ἐπισαν αφοτέρος 33 καὶ κληρονόμισε 34 δια νὰ κρατὶ 36 ὁ κόνται ντε ἀντζο—

P

Εἰς τὸν καιρόν, τὸν σὲ λαλῶ ποῦ λέγω κι ἀφηγοῦμαι,
κόντον ντ' Ἀντζῶ τὸν ἔλεγαν, ἀφέντην τῆς Προβέντσας,
εἶχε μὲ τὴν γυναῖκα του ἐκείνην τὴν κοντέσσα
τρεῖς θυγατέρες ἔμορφες ὁποῦσασιν παιδία του.
Τὴν πρώτην γὰρ ὑπάντρεψεν (ὁποῦτον κληρονόμος),
μὲ ἀδελφὸν τὸν δεύτερον τοῦ ρηγὸς δὲ τῆς Φράντσας, (p. 135)
μισὲρ Κάρλον τὸν ἔλεγαν, <ὁ> ἐξάκουστος στρατιώτης.
Αὐτὸς ἐκληρονόμησεν μὲ τὴν ὁμόζυγόν του
τοῦ κόντου ντ' Ἄντζω τὴν ἀφεντίαν καὶ ὅλο τὸ κοντᾶτον. f. 194v 1
Τὴν δεύτερην ἐπῆρεν την ὁ ῥῆγας δὲ τῆς Φράτσας·

τὴν τρίτην καὶ τὴν ὕστερην ὁ ῥῆγας Ἐγγλιτέρρας.

Κι ἀφότου γὰρ ὑπάντρεψεν ὁ κόντος τῆς Πρεβέντσας

5939 ηπάνδρεσαν

προβέτζας 39 επάνδρευσε 41 μισὲρ—ὁ ξακουστός 43 του om.— κον᾽δω 44 τοῦ κόνται 46 λήγος—ο κόνταις τὴς εγλητέρας 47 που σας λ. 48 στεφάνη καὶ ηγυνέκατου 49 αφόντου—επάνδρευσε—προβέτζας

Η τὲς θυγατέρες του τὲς τρεῖς, καθὼς σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
5951 διαβὼν ὀλίγος ὁ καιρός, ἀπόθανεν ὁ κόντος
(4620) κ᾽ ἐνέμεινεν στὸν τόπον του ἀφέντης κληρονόμος
ὁ μισὶρ Κάρλος ἀδελφὸς τοῦ ρηγὸς τῆς Φραγκίας,
διατὶ εἶχεν τὴν πρώτη ἀδελφὴν ἀπὸ τὲς τρεῖς ἐκεῖνες.
Λοιπόν, ἐκεῖνον τὸν καιρὸν κ᾽ ἐκείνους γὰρ τοὺς χρόνους
ὁ Φρεδερίγος βασιλέας, ἐκεῖνος τῆς ᾽Αλλαμάνιας,
ἀφέντευεν τὴν Σικελίαν ἐκεῖνο τὸ ρηγᾶτο
σὺν τὰ τῆς Πούλιας, σὲ λαλῶ, εἶχεν τὴν ἀφεντίαν.
Τὸν Πάπαν ἐδυνάστευεν, τοῦ ἀπῆρεν τὴν Καμπάνιαν,
τὴν Ρωμανίαν ἀλλὰ δή, τὴν ἀφεντίαν τῆς Ρώμης·
τὸν Πάπαν γὰρ ἐξώρισε κ᾽ ἐμίσσεψε ἐκ τὴν Ρώμην,
στὴν Βενετίαν ἐκατέφυγεν νὰ μὴ τὸν θανατώσῃ. f. 156r
᾽Απέκει τὸν ἀφώρισεν ὁ Πάπας κ᾽ οἱ ᾽Εκκλησίες
ἐκεῖνον καὶ τοὺς τόπους του κι ὅπου ἦσαν μετ᾽ ἐκεῖνον.
Καμμία ἐκκλησία οὐκ ἐψάλλετον, ἀλλὰ οὔτε ἐλειτουργᾶτον,
παιδία οὐκ ἐβαφτίζονταν, νεκροὺς οὐδὲν ἐψάλλαν,
ἀλλὰ ποτὲ ἀντρόγυνον οὐδὲν τοὺς εὐλογοῦσαν.
Πάντα τὸν ἀφωρίζασιν ᾽ς ὅλες τὲς ἐκκλησίες,
εἰς τὰ ρηγᾶτα πανταχοῦ εἰς τὴν χριστιανωσύνην,
στὰ μοναστήρια κ᾽ οἱ ἀρχιερεῖς ὅλης τῆς οἰκουμένης.
᾽Ο Φρεδερίγος ὁ βασιλεὺς εἶχεν υἱὸν γὰρ νόθον,
(4640) Μαφρόϊ τὸν ὠνομάζασιν, πρίγκιπα τῆς Σαλέρνου·
τῆς Κάπουας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ εἶχε τὴν ἀφεντίαν.
᾽Απόθανεν ὁ βασιλέας ἐκεῖνος ὁ Φρεδερίγος
κ᾽ ἐστέψασιν τὸν ρόϊ Μαφρὲ ρῆγαν τῆς Σικελίας,
ὅστις ἀφέντευεν κι αὐτὸς τὰ ἐκράτει κι ὁ πατήρ του·

τὴν ἐκκλησίαν ἐμούρτευεν ὡς τύραννος ὅπου ἦτον.

5959 ἀπ. τοῦ τὴν κάμπ. 60 καὶ τὴν ρωμ. 63 οἱ] ἡ 66 ἐψάλταν, originally ἐθάπταν, which was cancelled 67 ἀνδρόγ. 68 μάντα—εἰς

Cod. T 5950 τἀφηγ. 51 διαβόντα ληγως 52 ἀνέμηνε 53 μισὲρ κάρουλως τοῦ ρίγα 54 απο τὶς f. 79v 55 τον γκερὸν 56 φὲρδερίγος βασιλεύς 58 με τα τῆς π. 59 επίρε του τὴν γκαμπάνια 60 καὶ τὴν ρομάνια ἀλαδὴ τῆς αὐθεντιὰς 62 κατάφηγε νὰ μὴν 63 απὲ τὸν αφ.

P τὲς θυγατέρες του τὲς τρεῖς, καθὼς τὸ ἀφηγοῦμαι,
5951 διαβὼν ὀλίγος ὁ καιρός, ἀπέθανεν ὁ κόντος
καὶ ἔμεινε στὸν τόπον του ἀφέντης κληρονόμος
ὁ μισὲρ Κάρλος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ ρῆγα δὲ τῆς Φράντσας,
διοῦ ἦτον πρώτη ἀδελφὴ (!) ἀπὸ τὲς τρεῖς ἐκεῖνες.
Λοιπόν, ἐκεῖνον τὸν καιρὸν κ' ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες (p. 136)
ὁ Φερδερίγος βασιλεύς, αὐτὸς τῆς 'Αλλαμάνιας,
ἀφέντευεν τὴν Σικελίαν ἐκεῖνο τὸ ρηγᾶτο
σὺν τὰ τῆς Πούλιας, σὲ λαλῶ, εἶχε τὴν ἀφεντίαν.
Τὸν Πάπαν ἐδυνάστεψεν κ' ἐπῆρε τὴν Καμπάνιαν,
ἀκόμη γὰρ ἐπῆρεν του τὴν ἀφεντίαν τῆς Ρώμης·
τὸν Πάπαν γὰρ ἐξώ|ρισεν καὶ ἔφυγεν ἐκεῖθεν, f. 194v II
στὴν Βενετία ἐκατέφυγεν νὰ μὴν τὸν θανατώσῃ.
Κ' εἰς αὖτο γὰρ ἀφώρισεν ὁ Πάπας κ' ἡ 'Εκκλησία
ἐκεῖνον καὶ τοὺς τόπους των <καὶ> ὁποῦσαν μετ' ἐκεῖνον.
Καμμία ἐκκλησία οὐ ψάλλετον, ἀλλ' οὔδε ἐλειτουργᾶτον,
παιδία οὐδὲν ἐβάφτιζαν, νεκροὺς οὐδὲν ἐψάλλαν,
οὔτε ποτὲ ἀντρόγυνον καθόλου εὐλογοῦσαν.
Πάντα τὸν ἀφωρίζασιν 's ὅλες τὲς ἐκκλησίες,
στὰ μοναστήρια, σὲ λαλῶ, οἱ χριστιανοὶ γὰρ ὅλοι,
ἀρχιερεῖς καὶ προεστοὶ ὅλης τῆς οἰκουμένης.
'Ο Φερδερίγος βασιλεὺς εἶχεν υἱὸν παστάρδον,
Μαφρόϊς ἦτον τὸ ὄνομα, πρίγκιπας τοῦ Σαλέρνου·
τῆς Κάπουας τὴν κράτησιν εἶχε, τὴν ἀφεντία.
'Απόθανεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὁ Φερδερίγος,
καὶ ἔστεψαν τὸν ρόϊ Μαφρὲ ρῆγαν τῆς Σικελίας,
ὁποῖος ἀφέντευεν κι αὐτός, ὡσὰν καὶ ὁ πατήρ του,
τοὺς τόπους καὶ τὴν ἀφεντίαν, | τὰ ἐκράτει καὶ ἐκεῖνος· f. 195r I
τὴν ἐκκλησίαν ἐμούρτεψεν καθὼς καὶ ὁ πατήρ του.
Καὶ ὡς ἀπέρασεν καιρὸς κάμπόσος, ὡς εἰκάζω,

5957 σιωκελήαν 59 τὸ πάπαν 62 θανατόσιω 63 ἀφύρησεν
67 ἀνδρόγ. 69 ὥλλοι 72 σαλέργου 73 κούπουας

64 καὶ ὅσι ἡσα μετα κιιον 65 κλησία ουκαι ψ. αλοῦται λητουργάτον 67 ἀλὰ οὖδε τανδρόγυνα 70 τὰ μοναστ. 71 ὁ om.—φερδερήγος 72 ὠνόμαζαν 74 ὁ βασιλευς—φερδέρηγως 75 μαφρη 76 τὰ κρα$^{\tau}$ε 78 τὴν ἐ. δυνάστεβεν οσπερ καὶ ο πατήρ του

Η Ἐν τούτῳ ὁ Πάπας ἔποικεν κ' ἐστράφη εἰς τὴν Ρώμην.
5981 Κ' ἔξευρεν καὶ ἐγνώριζεν ὅτι ὁ μισὶρ Κάρλος
ὁ κόντος (ντὲ Ἀντζῶ τὸν ἔλεγαν, ἀφέντην τῆς Προβέντσας,
αὐτάδελφος ἦτον τοῦ ρηγὸς ἐκείνου τῆς Φραγκίας),
ἦτον στρατιώτης φοβερός, ἐξάκουστος στὸν κόσμον.
85 Μὲ τὴν βουλὴν τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γαρδιναρίων f. 156ᵛ
μαντᾶτα ἀπόστειλε εἰς αὐτόν, ὁμοίως στὸν ἀδελφόν του,
εὐχὴν καὶ παρακάλεσιν κ' ὑπόσχεσες μεγάλες,
ἂν θέλῃ νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὸν τὴν μάχην νὰ καταπιάσῃ
μετὰ τὸν ρόϊ τὸν Μαφρόϊ (τὸν τύραννον ἐκεῖνον
90 ὅστις κρατεῖ τῆς ἐκκλησίας τοὺς τόπους καὶ τὰ δίκαια),
νὰ πολεμήσῃ μετ' αὐτόν, νὰ τὸν ἔχῃ ἐξαλείψει·
(4660) τοῦ Ἁγίου Πέτρου τὸν θησαυρὸν κι ὅλον του τὸ λογάριν
νὰ τὸ ἔχῃ εἰς ἐξουσίαν του, φουσσάτα νὰ ρογέψῃ.
Καὶ τὸν σταυρὸν νὰ ἐπάρουσιν ὅσοι εἰς Χριστὸν
πιστεύουν,

95

τὸ σκῆπτρον γὰρ τῆς Ἐκκλησίας νὰ τοῦ τὸ παραδώσῃ,
νὰ τὸ ἔχῃ κ' εἰς κληρονομίαν αὐτὸς καὶ τὰ παιδία του,
ρῆγαν νὰ τὸν φημίσουσι, τὸ στέμμα νὰ τοῦ βάλουν,
νὰ ἔνι ρῆγας τῆς Σικελίας καὶ τοῦ ρηγάτου Πούλιας.
6000 Κι ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος ὁ ἀντρειωμένος,
ὁ μισὶρ Κάρλος, σὲ λαλῶ, ὁ κόντος τῆς Προβέντσας,
τὸ τοῦ ὑπισχίετον κ' ἔγραφεν ὁ ἁγιώτατος ὁ Πάπας,
οὐδὲν ἠθέλησε ποσῶς τοῦ νὰ τὸ καταπιάσῃ,
5 λέγας καὶ λογιζόμενος, ὅτι ἂν τὸ καταπιάσῃ,
τὸν ρῆγα ἐκεῖνον τῆς Φραγκίας, ὅπου ἦτον ἀδελφός του, f. 157ʳ
ἤθελεν βάλει εἰς ταραχὴν κ' εἰς μάχην γὰρ μεγάλην
μὲ τοὺς Ἀλλαμάνους ἀλλὰ δὴ καὶ μὲ τοὺς Γημπη-
λίνους·
κ' ἤθελεν ἔχει ἁμαρτία διὰ τὰ φονοκοπεῖα
10 τῆς μάχης καὶ τοῦ ἐξηλειμοῦ 's τῶν Χριστιανῶν τὸ γένος.

5989 *τὸν ῥώη μαφρώη* 93 *εἰς ἐξ. του νὰ τὸ ἔ.* 6000 *ἀνδρ.* 10 *τῆς μ. γὰρ καὶ—εἰς*

Cod. T 5981 *μισὲρ κάρουλος* 82 *ὁ κόνταις ντε ἀντζο—αὐθέντις* 84 *ξακουστος καὶ φοβερὸς στὸν γκόσμον* 85 *καὶ τὸν γαρδεναλέος* f. 80ʳ 86 *ἀπέστιλε σαυτον* 87 *επή καὶ παρεκάλεση* 88 *νάλθη—τὴν μ. νὰ κινήση* 89 *polω μαφρονή* 90 *τῆς σηκαίλιας* 91 *ἦχε ξαλήψη* 93 *στὴν*

P τοῦ Πάπα ἐσυγκρότησαν κ' ἐστράφη εἰς τὴν Ρώμην.
5981 Κ' ἤξευρεν καὶ ἐγνώριζεν, αὐτὸς ὁ μισὲρ Κάρλος
(κόντο ντ' Ἄντζω τὸν ἔλεγαν, ἀφέντη τῆς Προβέντσας,
αὐτάδελφος γὰρ τοῦ ρηγός, καθὼς σὲ τὸ ἀφηγήθην), (p. 137)
ἦτον στρατιώτης φοβερός, ἐξάκουστος στὸν κόσμον.
Μὲ τὴν βουλὴν τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γαρδιναλέων
μαντᾶτα στέλνουν εἰς αὐτόν, τοιάδε τοῦ μηνοῦσιν·
εὐχὴν καὶ παρακάλεσιν, ὑπόσχεσιν μεγάλην,
ἂν θέλῃ νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτόν, τὴν μάχην νὰ καταπιάσῃ
μετὰ τὸν ρόϊ ντὲ Μαφρέ, τύραννον Ἐκκλησίας,

νὰ πολεμήσῃ μετ' αὐτὸν καὶ νὰ τὸν ἐξαλείψῃ·
τοῦ Ἁγίου Πέτρου τὸν θησαυρὸν κι ὅλον του τὸ λογάριν
νὰ τὸ ἔχῃ εἰς ἐξουσίαν του φουσσᾶτο νὰ συνάξῃ.
Καὶ τὸν σταυρὸν νὰ ἐπάρουσιν ὅσοι εἰς Χριστὸν
πιστεύουν,
νὰ ἔλθουν ὅλοι μετ' αὐτὸν ὅ|σοι εἶναι βαφτισμένοι· f. 195r II
τὸ σκῆπτρον γὰρ τῆς Ἐκκλησίας νὰ τοῦ τὸ παραδώσῃ,
νὰ ἔχῃ καὶ εἰς κληρονομίαν αὐτὸς καὶ τὰ παιδία του,
ρῆγαν νὰ τὸν τιμήσουσιν, τὸ στέμμα νὰ τὸν βάλουν
νὰ ἔνι ρῆγας τῆς Σικιλίας καὶ ὅλου τοῦ ρηγάτου
6000 ὅσο <ἔν> ἡ διακράτησις, ὁμοίως καὶ τῆς Πούλιας.
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος ὁ ἀντρειωμένος,
μισὲρ Κάρλος ὁ ἀδελφὸς τοῦ ρῆγα δὲ τῆς Φράντσας,
τὸ τοῦ ὑποσχέθη κ' ἔγραψεν ὁ ἁγιώτατος <ὁ> Πάπας,
5 οὐδὲν ἠθέλησεν ποσῶς νὰ τὸ καταπιάσῃ·
τὸν ρῆγαν ἐκεῖνον τῆς Φράτσας τε ὁποὖτον ἀδελφός του,
τὸν θέλει βάλει εἰς ταραχὴν καὶ μάχην δὲ μεγάλην
μετὰ τοὺς Ἀλλαμάνους τε καὶ μὲ τοὺς Γγιπιλίνους·
κ' ἤθελεν ἔχει ἁμαρτία διὰ τὰ φονοκοπεῖα
10 τῆς μάχης τῶν Χριστιανῶν, ἐξαλεισμὸν καὶ φτόνους.

5981 αὐτὸν 82 ὁ κόντο 86 μανδάτα—τὸ ἄδε 94 πισθεύουν
96 σκίπτον 6000 ὅσον ἡ δ. 10 φθόνους, *sic*; φόνους would be better

---

ἐξ. 94 νὰ πάρουσιν 96 σκήπτορ 97 τὰ τὸ ἔχει εἰς 98 ναμτοῦ
99 ἔνε 6000 τόκουσε 1 μισέρ—ἐκεῖνος τῆς προβ. 2 το τὶ ἠπὸσκαὶ τον
4 ποσὼς δια νὰν τω κ. 5 om. 6 ὁπον ἦτον 8 με om. before τοὺς ἀλ.
—γεμπελίνους 10 τοῦ ξαλημοὺ

Η Ἐν τούτῳ ἐξῆλθε ἡ ὑπόθεσις, ἐτοῦτο ὅπου σὲ γράφω.
Ὁ ῥῆγας ἐκεῖνος τῆς Φραγκίας ὠρέχτη νὰ ποιήσῃ
(4680) χαρὰν καὶ κάλεσμα λαμπρὸν μετὰ τοὺς ἐδικούς του·
τὸν σύγαβρόν του ἐμήνυσεν, τὸν ῥῆγαν τῆς Ἀγγλετέρρας,
6015 φιλιτικῶς τοῦ τὸ ἔγραψεν, ἀξιοπαρακαλεῖ τον
νὰ ἔλθῃ μὲ τὴν ῥήγαιναν, ἐκείνην τὴν ἀδελφήν του,
εἰς τὸ Παρὶς νὰ ἐσμίξουσιν, νὰ ποιήσουν τὴν χαράν τους.
Κ' ἐκεῖνος τὸ ἐδέξατο 's εἰλικρινὴν ἀγάπην·
ὀνόστιμον τοῦ ἐφάνηκεν νὰ ἐσμίξουν καὶ χαροῦσιν.
20 Ἐπῆρε γὰρ τὴν ῥήγαινα καλὰ συντροφεμένην
κ' εἰς τὸ Παρὶς ἀπήλθασιν, χαρὰν μεγάλη ἐποῖκαν.
Στὴν ἕνωσιν ποῦ ἐνώθησαν οἱ ῥήγαινες οἱ δύο
καὶ μίαν ἡμέραν κυριακήν, εἶχον χαρὲς μεγάλες,
οἱ δύο ἀδελφὲς οἱ ῥήγαινες ἐνώθησαν ἀλλήλως·
25 ἡ δεύτερη ἦτον τῆς Φραγκίας κ' ἡ τρίτη τῆς Ἀγγλετέρρας. f. 157ᵛ
Κι ὡσὰν ἐκαθεζόντησαν 's τῆς ῥήγαινας τὴν τσάμπρα,
ἦλθεν κ' ἡ πρώτη ἀδελφή, ἡ κουντέσσα τῆς Προβέντσας,
ὅπου εἶχεν γὰρ τὸ ἰγονικὸν ἐκεῖνο τοῦ πατρός τους.
Τὸ ἰδεῖ την ὅτι ἔρχετον, ἐπροσηκώθησάν της·
30 ἐκάθισαν γὰρ ἐνομοῦ, ὡς τὸ ἔχουν οἱ γυναῖκες.
Κι ὅσον ἐπεριεγίνησαν καθήμεναι ἀλλήλως,
ἡ ῥήγαινα γὰρ τῆς Φραγκίας, ὅπου ἦτον ἡ μεσαία τους,
(4700) λέγει τῆς πρώτης ἀδελφῆς, ὅπου ἦτον ἡ κουντέσσα·
"Οὐ πρέπει σε, καλὴ ἀδελφή, νὰ κάθεσαι μετ' ἔμας
35 "ἴσως ὡσὰν ἐμᾶς τὲς δύο ὅπου εἴμεσταν ροΐνες·
"εἰς ἄλλην δόξαν καὶ βαθμὸν εἴμεσταν παρὰ ἐσένα."
Κι ὡς τὸ ἤκουσεν ἡ εὐγενικὴ ἐκείνη ἡ κουντέσσα,
ἀπὸ πικρίας καὶ ἐντροπῆς ἀπέκει ἐσηκώθη·
εὐθέως ἀπέκει ἐμίσσεψεν, στὸ ὀσπίτι της ἀπῆλθεν,
40 ἐσέβην εἰς τὴν τσάμπραν της μετὰ πολλῶν δακρύων.
Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνέφανεν ὁ κόντος τῆς Προβέντσας·

6012 ὀρέκτη 14 σήγαυρόν 18 εἰς 22 ὅπου 26 εἰς τῆς ῥ. τῆς τζάμπρας 36 ἐσὲν

Cod. T 6011 ἐντοῦτω ὁπου σε γρ. 14 σηγαμβρόν—εγλητέρας 15 φηληκός—αξυο παρεκαλή 17 παρήση f. 80ᵛ 18 ης ληκρωην 19 πολλὰ καλὰ τὸ φ. νὰ σμίξουν 20 συνδροφιασμένη 21 παρήση 22 στὴν ενοσί του 23 ήχαν 24 ἡ ρίγενες εκάθησαν αλήλως 25 καὶ η έτερη τῆς ἐγλητέρας

P Εἰς τοῦτο ἐξῆλθε ὑπόθεσις ἐτούτη ὅπου σὲ γράφω.
Ὁ ῥῆγας αὐτὸς τῆς Φράντσας τε ὀρέγεται νὰ ποίσῃ
χαρὰν καὶ κάλεσμαν λαμπρὸν μετὰ τοὺς ἐδικούς του· f. 195ᵛ I
τὸν σύγαμπρόν του ἐμήνυσεν, ῥῆγαν τῆς Ἐγγλιτέρρας,
φιλιτικῶς τοῦ ἔγραψεν, ἀξίως παρακαλεῖ τον, (p. 138)
νὰ ἔλθῃ μὲ τὴν ῥήγαιναν, τὴν γυναικάδελφήν του,
εἰς τὸ Παρὶς νὰ ἐσμίξουσιν, νὰ κάμουν τὴν χαράν τους.
Κ' ἐκεῖνος τὸ ἐδέξατο 's εἰλικρινῆ ἀγάπην·
ὀνόστιμον τοῦ ἐφάνηκεν νὰ ἐσμίξουν νὰ χαροῦσιν.
Ἐπῆρεν τὴν γυναῖκαν του, τὴν ῥήγαιναν ἐκείνην,
κ' εἰς τὸ Παρίσι ἀπόσωσαν καλὰ συντροφεμένοι·
χαρὲς μεγάλες ἔποικαν ὡς τὸ ἔχουν οἱ ῥηγᾶδες.
Καὶ μίαν ἡμέραν κυριακὴν ἦσαν χαρὲς μεγάλες,
οἱ δύο ἀδελφὲς οἱ ῥήγαινες ἐνώθησαν ἀλλήλως·
ἡ δεύτερη τῆς Φράτσας ἔν', ἡ τρίτη τῆς Ἐκλιτέρρας.
Κι ὡσὰν ἐκαθεζόντησαν στῆς ῥήγαινας τὴν τσάμπραν,
ἦλθεν καὶ ἡ <πρώτη> ἀδελφή, κουντέσσα τῆς Προ-
βέντσας,
ὅπου ἦτον κληρονόμισσα 's ὅλον τὸ γονικόν τους.
Τὸ ἰδοῦν την ὅτι | ἔρχεται, ἐπροσηκώθησάν την· f. 195ᵛ II
ἐκάθισαν γὰρ ἐνομοῦ, ὡς τὸ ἔχουν οἱ γυναῖκες.
Κι ὅσον ἐπεριγίνετον καθόμενες <ἀλλήλως>,
τῆς Φράτσας δὲ ἡ ῥήγαινα, ἡ δεύτερη ἐκείνη,
λέγει τῆς πρώτης ἀδελφῆς, ἐκείνης τῆς κουντέσσας·
"Οὐ πρέπει σε, καλὴ ἀδελφή, ἀλλὰ καὶ πρώτη ἂν εἶσαι,
"μετ' ἔμας νὰ καθέζεσαι, ἐπεὶν κουντέσσα εἶσαι·
"ἡμεῖς ροΐνες ἤμεστεν κι ἄλλη δόξα μᾶς πρέπει."
Ὡς τὸ ἤκουσε ἡ εὐγενικὴ ἐκείνη ἡ κοντέσσα,
ἀπὸ πικρίας καὶ ἐντροπῆς ἐκεῖθεν ἐσηκώθη
εὐτὺς καὶ ἐδιέβηκεν, στὸ σπίτι της ἀπῆλθεν,
ἐσέβη εἰς τὴν τσάμπραν της μετὰ πολλῶν δακρύων.
Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνέφανεν ὁ κόντος τῆς Πρεβέντσας·

6014 ἐγγητέρας 17 τους] του 18 εἰς ὁληκρηνὶω 23 καὶ μίαν] καμίαν
27 κουνταίσα 33 κουρτέσας 35 ἐπὶω 36 ρηναις

---

27 κονταίσα 28 γὰρ ἠκονεικὸ 29 τὸ ηδὶω—ἔρχεται 30 τόχουσι ἡ γυναῖκες 31 καθήμενες 32 μεσι[a] 33 ἦτονε 35 ὀποῦμεστε ριγίνες 36 ἡμεθε 37 κουνταίσα 38 ἀπέ—ἐκίθεν ἐσηκόθη

Η ἐρώτησεν ἀπ' ἔξωθεν τὸ ποῦ ἦτον ἡ κουντέσσα,
κι ὁκάποιος τοῦ ἀπεκρίθηκεν καὶ λέγει του· "'Αφέντη,
"ἐκεῖ ἀπ' ἔσω στὴν τσάμπραν της, λογίζομαι, κοιμᾶται." f. 158r
'Ο κόντος γὰρ ἐλεύτερα ἐσέβηκεν ἀπ' ἔσω·
τὸ νοήσει δὲ ἡ εὐγενικὴ ὅτι ἔρχετον ὁ κόντος,
τὰ ὀμμάτια της ἐσφούγγισεν μετὰ τὸ ἀναπετάριν.
'Ο κόντος γὰρ ἐγνώρισεν τὰ ὀμμάτια τῆς κουντέσσας
ἀπὸ τὰ δάκρυα τὰ πολλὰ τὸ πῶς ἦσαν πρησμένα,
καὶ λέγει της μετὰ θυμοῦ· "Τί ἔνι τὸ κλαίεις, κουντέσσα;"
κ' ἐκείνη ἠθέλησε νὰ ἀρνηθῇ, νὰ μὴ τὸ φανερώσῃ.
Κ' ἐκεῖνος ὤμοσεν εὐθέως ὅρκον φριχτὸν καὶ εἶπεν·
(4720) "'Εὰν οὐ τὸ εἴπῃς σύντομα ἀλήθεια, τί ἔν' τὸ κλαίεις,
"ποιήσει σὲ θέλω τιμωρίαν νὰ κλάψῃς εἰς ἀλήθειαν."
Κ' ἐκείνη φοβιζόμενη εἶπεν του τὴν ἀλήθειαν,
τὸ πῶς ἀπῆλθε διὰ νὰ ἰδῇ τὲς δύο της ἀδελφᾶδες
κ' ἐκάθισεν ὁμοῦ μὲ αὐτὲς διὰ νὰ παραδιαβάσουν·
"καὶ διατ' ὅτι ἐκάθισα ἰσόπυρα μετ' αὗτες,
"κι οὐδὲν τὲς ἀκριοετίμησα διατὸ ἤσασιν ροῦνες,
"ἡ ἀδελφή μου ἡ ῥήγαινα ἐκείνη τῆς Φραγκίας
"ἄρξετον <τοῦ> νὰ μὲ λαλῇ καὶ λέγει πρὸς ἐμέναν·
"'Οὐ πρέπει σε, καλὴ ἀδελφή, νὰ κάθεσαι μετ' ἔμας
"'ἰσόπυρα εἰς ἕνα βαθμόν, οὔτε εἰς ἀξίαν ἐτέτοιαν,
"'διότι ἁρμόζει νὰ ἔχωμεν δόξαν κι ἀξίαν πλειοτέραν,
"'παρὰ κουντέσσα ἢ δούκισσα ἢ ἄλλη καμμία γυναῖκα.'" f. 158v
"Κ' ἐγώ, τὸ ἀκούσει το, εὐτὺς ἐθλίβηκα τοσούτως,
"ὅτι ἀπ' τῆς θλίψεως κ' ἐντροπῆς ἐμίσσεψα ἀπέκει
"καὶ ἦλθα ἐδῶ εἰς τὴν τσάμπρα μου καὶ ἔκλαψα εἰς
σφόδρα."
'Ο κόντος δὲ τὸ ἀκούσει το, ὅρκον φριχτὸν ἐποῖκεν
καὶ εἶπεν τὴν ἑαυτοῦ γυνήν, ἐκείνην τὴν κουντέσσα·
"'Ομνύω σε ἐτοῦτο εἰς τὸν Χριστὸν κ' εἰς τὴν ἑαυτοῦ
μητέρα,

6044 *εἰς τὴν ντζάμπραν* 54 *π. τῆς θέλω τ. νὰ κλάψη* 57 *παραδηβάζουν* 58, 63 *ἰσόπῠρα*, which I keep, although in l. 5516 we read *ἰσοπορία* 58 *διατὸ τί* 59 *τοὺς ἀκριοτίμησε* 67 *ἀπὸ*

Cod. T 6042 *κονταΐσα* 43 *καὶ κάπιος τἀπεκρ.* 44 *λλογειζομε* 46 *νοῆσοντας ἡ ευγ.* f. 81r 47 *τὰ ομάτηα εσφόνγκιζε με τὸ α.* 48 *τὰ μάτηα* 49 *πρημένα* 50 *τί ἔνε που κλέγις κουνταΐσα* 52 *εὐθὴς ὅ. φρακτὸν*

P ἠρώτησεν ἀπ' ἔξωθεν· "Ποῦ ἔναι ἡ κουντέσσα;"
ὁκάτις ἀπεκρίθηκεν ὅτι εἰς τὴν τσάμπραν ἔνι.

6045 Ὁ κόντος γὰρ ἐλεύτερα ἐσέβηκεν ἀπ' ἔσω·
τὸ νοήσει ἡ εὐγενικὴ ὅτι ἔρχεται ὁ κόντος,
τὰ ὀμμάτια της ἐσφόγγιζεν μὲ τὸ ἀναπετάριν.
Ὁ κόντος δὲ ἐννόησεν, ἔκλαιεν ἡ κουντέσσα, f. 196r 1

50 καὶ λέγει της μετὰ χολῆς· "Τί κλαίεις, ἡ κουντέσσα;"
ἐκείνη ἠθέλησε νὰ ἀρνηθῇ, νὰ μὴ τ' ὁμολογήσῃ.
Ἐκεῖνος εὐθέως ὤμοσεν, ὅρκον φριχτὸν ἐποῖκεν·
"Ἂν οὐκ εἰπῇς το σύντομα τὸ τί ἔναι τὸ κλαίεις,
"ποίσει σὲ θέλω τιμωρίαν ἀληθινὰ νὰ κλάψῃς."
55 Ἐκείνη γὰρ φοβούμενη εἶπε του τὴν ἀλήθειαν
τὸ πῶς ἀπῆλθεν νὰ ἰδῇ τὲς δύο της ἀδελφάδες·
"καὶ ἔκατσα ὁμοῦ μὲ αὐτὲς νὰ παραδιαβάσω· (p. 139)
"καὶ διατὶ ἐκάθισα ἰσόπορα μετ' αὗτες,
"καὶ οὐδὲν τὲς ἐτίμησα διοῦ ἦσαν ρηγῖνες,
60 "ἡ ἀδελφή μου ἡ δεύτερη, ἡ ρήγαινα τῆς Φράτσας,
"ἄρξετο ὅτι νὰ λαλῇ, οὕτως μὲ συντυχαίνει·
"'Οὐ πρέπει σου, καλὴ ἀδελφή, νὰ κάθεσαι μετ' ἔμας
"'ἰσόπορα εἰς ἕναν βαθμόν, οὐδὲ εἰς ἀξίαν τοιούτην,
"'διοῦ ἁρμόζει νὰ ἔχωμεν ἀξίαν πλειοτέραν,
65 "'παροῦ κουντέσσα ἢ δούκισσα ἢ ἄλλη καμμία γυναῖκα.'"
"Κ' ἐγώ, τὸ ἀκούσει το, εὐτὺς | ἐθλίβη το μεγάλως, f. 196r II

"καὶ ἦλθα ἐδῶ εἰς τὴν τσάμπρα μου καὶ ἔκλαψα
πολλάκις."
Ὁ κόντος, ὡς τὸ ἤκουσεν, ὅρκον φριχτὸν ἐποῖκεν
70 κ' εἶπεν πρὸς τὴν γυναῖκα του, ἐκείνην τὴν κουντέσσα·
"'Ομνύω σε εἰς τὸν Χριστόν, εἰς τὴν αὐτοῦ μητέραν,

6050 ἡ] ὅ? 51 τὸ μολογήσει 59 ἐτήμησαν 66 or ἀκούσω?
68 τζάμπου μου—ἔκλασα 70 In the MS this line follows after l. 72.

---

53 εἀν μου ηπϊς σ. διατὴ ετήα κλέγις 55 καὶ κlω ἡ φοβερηζάμενη 56 διὰ om. 57 καὶ κάθησε—περιδιαβάσουν 58 καὶ διατὴ εκ. ήσώπιρα 59 καὶ δεν τὴς ακριοτἠμισα διατ ήσανε ριγλώαις 63 ἠς σοπηρότητα βαθμοῦ 64 διατὴ 67 ἐκ τῆς θ. 70 τη γκουντέσα 71 ὁμνέο σε τούτω—τὴν αυτοῦ μρά

Η "ποτέ μου νὰ μὴ ἀναπαῶ, μήτε χαρὰν νὰ ἔχω,
(4740) "ἕως οὗ νὰ ποιήσω νὰ γενῇς ρήγαινα μὲ τὸ στέμμα."
Εὐθέως ἐξέβην ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἦλθεν εἰς τὸν ρῆγαν,
6075 στὸν ἀδελφόν του, σὲ λαλῶ, τὸν ρῆγαν τῆς Φραγκίας,
ἐκεῖ ὅπου ἐπαραδιάβαζεν μετὰ τὸν σύγαβρόν του,
τὸν ρῆγαν, ὅπου λέγουσιν τῆς 'Αγγλετέρρας ρῆγαν.
'Επαίρνει τον εἰς μίαν μερέαν κι ἄρχισε νὰ τοῦ λέγῃ·
"'Αφέντη ρῆγα κι ἀδελφέ, καλὰ πρέπει νὰ ἐξεύρῃς,
80 "τὸ πῶς ὁ ἅγιος μας ὁ πατήρ, ὁ Πάπας γὰρ τῆς Ρώμης,
"διὰ πλείστων καὶ πολλῶν φορῶν ἀπέστειλε εἰς ἐμένα
"εὐχὴν καὶ παρακάλεσιν νὰ ἀπέλθω ἐκεῖ εἰς τὴν Ρώμην,
"ἂν θέλω εἰς μάχην νὰ πιαστῶ μετὰ τὸν ρόϊ Μαφρόϊ,
"νὰ πολεμήσω μετ' αὐ|τὸν εἰς κάμπον μὲ φουσσᾶτα, f. 159r
85 "ρῆγαν μὲ στέψῃ Σικελίας, τὸ σκῆπτρον νὰ μὲ δώσῃ,
"νὰ εἶμαι γὰρ διαφέστορας τῆς 'Εκκλησίας τῆς Ρώμης.
"Κ' ἐγὼ ποτὲ οὐκ ἠθέλησα νὰ τὸ ἔχω καταπιάσει,
"ὁ Θεὸς τὸ ἐξεύρει, ὡς διὰ ἐσέν, νὰ μὴ σὲ βάλω εἰς μάχην
"καὶ κόλασιν, νὰ μάχεσαι τὸν ρῆγα 'Αλλαμανίας,
90 "εἶθ' οὕτως καὶ τὸ μέρος του μὲ ὅλους τοὺς Γημπηλίνους.
"Λοιπόν, ἀφέντη, ἀρτίως βουλὴ μοῦ ἦλθεν νὰ τὸ ποιήσω·
"διοῦ σὲ δέομαι, προσκυνῶ, ὡς ἀφέντην κι ἀδελφόν μου,
(4760) "νὰ ἔχω πρῶτα ὁρισμὸν ἀπὸ τὴν ἀφεντίαν σου
"κι ἀπέκει καὶ βοήθειαν, λογάριν καὶ φουσσᾶτα,
95 "νὰ ἀπέλθω γὰρ τιμητικά, ὡς πρέπει τῆς τιμῆς σου."
'Ο ρῆγας δὲ τὸ ἀκούσει το, μεγάλως τὸ ἀποδέχτη,
καὶ λέγει οὕτως πρὸς αὐτὸν τὸν ἀδελφόν του ἐκεῖνον·
"Εὐχαριστῶ τὸν Βασιλέα ὅπου ἔπλασε τὸν κόσμον,
"ὅταν σὲ ἔδωκεν βουλὴν ἐτοῦτο νὰ ποιήσῃς,
6100 "διατὶ ἕνι πρᾶγμα τῆς τιμῆς καὶ σωτηρία τοῦ κόσμου.
"Κ' εἰς τοῦτο ἐβγάνω μάρτυρα τὸν Κύριον τῆς Δόξης
"τὸ πῶς εἶχα τὴν ὄρεξιν νὰ σὲ τὸ συμβουλέψω,

6076 ἐπαραδιάβαζαν—σύγαυρόν 83 ἂν θ. τὴν μάχην νὰ πιάσω 89 ρίγαν τῆς ἀ. 91 λ. α. ἀρτ. μοῦ ἦλθεν ἡ βουλὴ νὰ τὸ π. 95 τιμή σου 96 ἀποδέκτη 97 ἐκ. τὸν ἀδελφόν του

Cod. T 6073 ὁσοῦ f. 81v 76 ποῦ—σηγαμβρόν του 77 λέγασι—τῆς ἐγλητέρας 78 ἤρχισε 79 νὰ ξεύρις 80 ὁ om. before πατήρ 82 παρεκάλεση—ἐκεῖ om. 83 ἂν θέλω γὰρ καὶ ορέγομαι τὴ μάχη νὰ πηήσω 83a μετα τὸν ρολὼ μαφρὸν τὸν εχθρὸν τῆς ἐκλησίας 85 σκέψη—τὸ σκείπτορ 86 τῆς ἐκ. ρώμης 87 ἠθ. δια να τὸ καταπιάσω 88 ἠξεύρη ὁς δηασε 89 τὸ ρήγα

P "ποτέ μου νὰ μὴ κοιμηθῶ ἁμάδι μετ' ἐσένα,
"ἕως νὰ ποίσω νὰ γενῇς ρήγαινα μὲ τὸ στέμμα."
Εὐθέως ἐξέβη ἀποκεῖ κ' ὑπῆγεν εἰς τὸν ρῆγαν,
στὸν ἀδελφόν του, σὲ λαλῶ, τὸν ρῆγαν δὲ τῆς Φράτσας,
ὅπου ἐπαραδιάβαζεν μετὰ τὸν σύγγαμπρό του,
τὸν ρῆγαν, ὅπερ λέγουσιν αὐτὸν τῆς Ἐκλιτέρρας.
Ἐπαίρει τον εἰς μιὰν μερίαν, ἄρχισεν νὰ τὸν λέγῃ·
"Ἀφέντη ρῆγα κι ἀδελφέ, πρέπει καλὰ νὰ ἠξεύρῃς,
"τὸ πῶς ὁ ἁγιώτατος, ὁ Πάπας ὁ τῆς Ρώμης,
"πολλὲς φορὲς ἀπέστειλε μαντᾶτα εἰς ἐμένα,
"εὐχὴν καὶ παρακάλεσιν νὰ ἀπέλθω εἰς τὴν Ρώμην,
"ἂν θέλω εἰς μάχην νὰ πιαστῶ μετὰ τὸν ῥοΐ Μαφρόεν,
"νὰ πολεμήσω μετ' αὐτὸν εἰς κάμπον μὲ φουσσᾶτα,
"καὶ ρῆγαν μὲ ὑπόσχεται νὰ γένω Σικελίας, f. 196v 1
"νὰ εἶμαι καὶ διαφέστορας τῆς Ἐκκλησίας Ρώμης.
"Κ' ἐγὼ ποτὲ οὐκ ἤθελα νὰ τὸ καταπιάσω,
"ὁ Θεὸς τὸ ἠξεύρει, δι' ἐσέν, νὰ μὴ σὲ βάλω εἰς μάχην
"καὶ κόλασιν, νὰ μάχεσαι τὸν ρῆγαν Ἀλλαμάνιας,
"εἶθ' οὕτως καὶ τὸ μέρος του μὲ ὅλους τοὺς Γγιπιλίνους.
"Λοιπόν, ἀφέντη, ἦλθε μου βουλὴ νὰ τὸ ποιήσω·
"δέομαί σε καὶ προσκυνῶ, ὡς ἀφέντη <κι> ἀδελφό μου,
"νὰ ἔχω ὀμπρός μου τὸν ὁρισμὸν αὐτὸν τῆς ἀφεντίας σου,
"κι ἀπέκει καὶ βοήθειαν, λογάριν καὶ φουσσᾶτα,
"νὰ ἀπέλθω τιμητικά, ὡς πρέπει τῆς τιμῆς μου."
Ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, καλὰ τὸ ἀπεδέχτη,
καὶ λέγει οὕτως πρὸς αὐτόν, λέγω τὸν ἀδελφόν του·
"Εὐχαριστῶ τὸν Βασιλέα ὅπου ἔποικεν τὸν κόσμον,
"ὅπου σ' ἐδῶκεν τὴν βουλὴν ἐτούτην νὰ τὸ ποίσῃς, (p. 140)
"διοῦ ἕνι πρᾶγμα τῆς τιμῆς καὶ σωτηρία τοῦ κόσμου.
"Εἰς τοῦτο ἐβγάνω μαρτυρίαν τὸν Κύριον τῆς Δόξης
"τὸ πῶς εἶχα τὴν ὄρεξιν νὰ σὲ τὸ συμβουλέψω. f. 196v II

6081 ἀπέσθηλεν 83 ἂν θ. τὴν μάχ. 89 νὰ μάχ. μετὰ τὸν ρήγαν
90 ὅλλους 93 ὀπρὸς—ὁρημὸν

τῆς ἀλαμάνιας 90 γεμπελούνους 91 λ. αυθ. ανδελφέ ἄρτη βοῦλο με ναν το πισι 92 καὶ σε πρὸσκιὼ ο 93 ἀπέ 94 καὶ τότε σεν βοήθ. 96 ος το ἤκουσε—απεδέκτη 97 πρὸς ἀ. λέγο τὸν αδελφον του 98 ὀπόπλασε τὸν γκόσμον 99 σοῦ—ἐντούτο νὰ πηησῖς 6100 πράμα σοτιρίας 2 δια να σε τὸ βουλέψω

Η "νὰ τὸ ποιήσῃς μὲ ὄρεξιν καὶ νὰ τὸ καταπιάσῃς.
"Καὶ πάλι ἐπροσεγγιζαίνομουν, μὴ πιάσῃ καὶ σκοπήσῃς f. 159ᵛ
6105 "ὅτι ἤθελα νὰ λείπεσαι ἀπὸ τὴν συντροφίαν μου.
"Λοιπόν, ἀφῶν σὲ ἔδωκεν τὴν ὄρεξιν ὁ Θέος
"κι ὀρέγεσαι ἀπὸ λόγου σου νὰ τὸ ἔχῃς καταπιάσει,
"ἔπαρε ἐκ τὸ λογάριν μας ὁμοίως κ' ἐκ τὸν λαον μας,
"φουσσᾶτα ρόγεψε καλὰ νὰ ἔχῃς μετὰ σέναν,
10 "καὶ ὁ Θεὸς καὶ ἡ εὐχὴ [τοῦ ἁγιωτάτου] ἐκεινοῦ τοῦ
πατρός μας
"κ' εἶθ' οὕτως κ' ἡ ἐμὴ εὐχὴ ὅπου εἶμαι ἀδελφός σου,
"νὰ εἶναι εἰς βοήθειαν σου ἔνθα κι ἂν ὑπαγαίνῃς·
(4780) "ἐπεὶ ἔχω ἐλπίδα εἰς τὸν Θεὸν κ' εἰς τὴν ἁγίαν Θεοτόκον,
"στὴν φρόνεσιν κ' εἰς τὴν στρατείαν, ὅπου ἔνι εἰς ἐσένα,
15 "νὰ ποιήσῃς πρᾶγμα τῆς τιμῆς πρῶτα τῆς Ἐκκλησίας
"καὶ μετὰ ταῦτα ἐμὲν κ' ἐσὲν κι ὅλῶν τῶν ἐδικῶν μας."
Ὁ κόντος γάρ, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον κ' ἐπιδέξιος,
τὸν ρῆγαν εὐχαρίστησεν ὡς ἀφέντην κι ἀδελφόν του,
καὶ μετὰ ταῦτα ἐδιόρθωσε, ἀπῆρε γὰρ λογάριν,
20 φουσσᾶτα ἐρρόγεψεν πολλά, ἀνθρώπους παιδεμένους,
καβαλλαρίους γὰρ καὶ πεζοὺς στρατιῶτες ἀντρειωμένους.
Τὸν ρῆγα ἀπεχαιρέτησεν, ἀπῆλθεν στὴν Προβέντσαν,
τὰ πλευτικά του ἐδιόρθωσεν, ἐσέβηκεν εἰς αὗτα, f. 160ʳ
καὶ εἰς τὴν Ρώμην ἔσωσεν ἀπέσω εἰς ἕναν μῆναν.
25 Δώδεκα μίλια εὑρίσκεται ἡ θάλασσα ἐκ τὴν Ρώμην·
κι ἀφότου ἐξέβηκε εἰς τὴν γῆν, ἐβγῆκεν ὁ λαός του·
τὰ ἄλογα καὶ τὰ φαρία καὶ τὲς ἁρματωσίες,
καὶ τὴν φαγοῦραν ἀλλὰ δὴ καὶ τὲς οἰκονομίες,
ὥρισεν κ' ἐφορτώσασιν 's ἁμάξια καὶ μουλάρια,
30 κ' ἐκίνησεν κι ἀπέρχετον ὁλόρθα εἰς τὴν Ρώμην.
Τὸ ἀκούσει ἐτοῦτο ὁ ἁγιώτατος τῆς Ρώμης γὰρ ὁ Πάπας,
ὁ μισὶρ Κάρλος ἔρχετον, ὁ κόντος τῆς Προβέντσας,

6104 *ἐπροσεγιζένομουν sic* 6 *θσ̄* 13 *ἐπὴν—θκ̄ον* 21 *ἀνδρ.* 26 *εὐγῆκε* 29 *εἰς*

Cod. T 6103 *ναμτο καταπ.* f. 82ʳ 4 *μὰ πάλαι σἰωτηροῦμουνα μὴ πιάσης* 5 *νὰ ἐλῆψες* 6 *μὰ πὼ ὁ θ̄ς̄ σοῦ ἔδοκε τὴν ὄρεξη ἀδελφέ μου* 7 *καταπιάσι* 8 *ὁμ. καὶ ἀπὲ τὸν* 9 *ρογ. πολλά—μεταισένα* 10 *καὶ ὁ θεὸς ὁ ἁγιος καὶ ἡ αὐτοῦ μρ̄α'* 10ᵃ *καὶ τοῦ πατρός μας ἡ εὐχὴ ὁμοίως καὶ τῆς μρ̄ς' μας* 11 *καὶ μοῦ δε τοῦ αμαρτολοῦ ὁπον ἡμε ἀδελφό σου* 12 *ἡς β. σου*

P

"Καὶ πάλιν ἐπροκρένομου, μὴ τύχῃ καὶ σκοπήσῃς
"ὅτι θέλω νὰ λείπεσαι ἀπὸ τὴν συντροφίαν μου.
"Λοιπόν, ἀφοῦ σὲ ὡδήγησεν ὁ Κύριος τῆς Δόξης
"καὶ θέλεις ἀπὸ λόγου σου νὰ τὸ καταπιάσῃς,
"ἔπαρον 'κ τὸ λογάρι μου καὶ ἀπὸ τὸν λαόν μου,
"φουσσᾶτα ρόγεψε καλὰ νὰ ἔχῃς μετ' ἐσένα,
"καὶ ὁ Θεὸς καὶ ἡ εὐχὴ ἐκείνου τοῦ πατρός μας,
"εἶθ' οὕτως κ' ἡ ἐμὴ εὐχὴ ὁποῦμαι ἀδελφός σου,
"νὰ ἔνι εἰς βοήθειαν σου ἔνθα <κι> ἂν ὑπαγαίνῃς,
"καὶ ἔχω ὀλπίδαν εἰς <τὸν> Θεόν, στὴν γνῶσιν ὅπου ἔχεις,

"νὰ ποίσῃς πρᾶγμαν τῆς τιμῆς, πρῶτον τῆς Ἐκκλησίας,
"καὶ μετὰ ταῦτα ἐμὲν κ' ἐσὲν κι ὅλων τῶν ἐδικῶν μας."
Ὁ κόντος γάρ, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον κ' ἐπιδέξιος,
τὸν ρῆγαν εὐχαρίστησεν ὡς ἀφέντη <κι> ἀδελφόν του,
καὶ μετὰ ταῦτα ὥρθωσεν ἐπῆρεν καὶ λογάριν,
φουσσᾶτα ἐσύναψεν πολλά, ἀνθρώπους παιδευμένους,
καβαλλαρίους καὶ πεζούς, ἀνθρώπους ἀντρειωμένους.
Τὸν ρῆγα ἀποχαιρέτησεν, ἐδιέβη | εἰς τὴν Προβέντσα, f. 197r 1
τὰ πλευτικά του ὥρθωσεν κ' ἐσέβηκεν εἰς αὗτα,
καὶ εἰς τὴν Ρώμην ἔσωσε ἔσω εἰς ἕναν μῆναν.
Δώδεκα μίλια εὑρίσκεται ἡ θάλασσα ἐκ τὴν Ρώμην·
κι ἀφῶν ἐπέζεψεν στὴν γῆν, ἐξέβην ὁ λαός του·
τὰ ἄλογα καὶ τὰ φαρία καὶ οἱ ἁρματωσίες,
καὶ ὅλες τὲς οἰκονομίες, ὅσες κι ἂν ἐβασταῖναν,
ὥρισε καὶ ἐφόρτωσαν 's ἁμάξια καὶ μουλάρια,
κ' ἐκίνησαν ν' ἀπέρχονται ὁλόρθα εἰς τὴν Ρώμην.
Τὸ ἀκούσει εἰς πληροφορίαν ὁ Πάπας ἐκ τὴν Ρώμην,
ὁ μισὲρ Κάρλος ἔρχεται, ὁ ἀφέντης τῆς Προβέντσας,

6108 ἐκ τὸ 21 ἀνδρ. 26 ἐπεύζευσεν 28 ὅσαι ἀνεβασταῖναν

ὥποθεν γὰρ ὀδέβης 13 επὶὼ ολπίζω στὸν θεὸν καὶ στὴν αυτου μητέρα 14 καὶ ης στρατια καὶ πράξη πόσε σένα 15 πράματα τ. 16 εδικό μας 17 ὁποῦτον 18 ος ἀδελφὸν καὶ ανθέντη 19 επήρε 20 καλά 21 γάρ om. 22 πρεβέντζα 25 μλ. λύπετε 26 ἀφόντου—ηξεύη καὶ ὁ λαός του 29 στάμάξυα 31 ἐτοῦτο] το f. 82v 32 ὁ μισὲρ κ. ε. ὁ κόντες τῆς προβέτζας

Η μὲ τὰ φουσσᾶτα τὰ λαμπρά, τὸ ἄνθος τῆς Φραγκίας,
(4801) ἐσήκωσε τὰς χεῖρας του καὶ τὸν Θεὸν δοξάζει,
6135 τὸν ἅγιον Πέτρον ἀλλὰ δὴ ὁμοίως τὸν ἅγιον Παῦλον,
ὅπου τὸν ἐγκαρδιώσασιν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν βοήθειαν
τῆς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας στοὺς τύραννους ἀπάνω·
διατὸ εἶχε ἀρτίως πληροφορίαν κ' εἰς τὸν Θεὸν ἐλπίδα
νὰ λείψουσιν οἱ τυραννίες κ' οἱ ἐχτροὶ τῆς Ἐκκλησίας,
40 κ' ἐκεῖνος ν' ἀναπαύεται εἰς τὸ σκαμνὶ τῆς Ρώμης.
Ἐν τούτῳ ὁ Πάπας 'κ τὴν χαρὰν ὅπου εἶχε ἀπὸ τὸν
κόντον
καὶ διὰ νὰ δώσῃ προθυμίαν τοῦ κόντου τῆς Προβέντσας, f. 160ᵛ

45

τιμὴν μεγάλην τοῦ ἔποικεν στὴν ἕνωσιν ἐκείνην.
Κι ἀφότου ἀπεσώσασιν καὶ ἦλθαν εἰς τὴν Ρώμην,
ὁ κατὰ εἷς ἐπέζεψεν εἰς τὴν κατοῦνα ὅπου εἶχεν.
Κι ὅσον ἐκατουνέψασιν, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
50 ὁ Πάπας γὰρ ἀπέστειλεν πέντε γαρδιναρίους,
μητροπολῖτες τέσσαρους καὶ δώδεκα ἐπισκόπους,
στὸν κόντον τοὺς ἀπόστειλεν ἀξιοπαρακαλῶντα
(4820) νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ, νὰ τὸν ἰδῇ διὰ καὶ νὰ τοῦ συντύχῃ·
ἐνταῦτα τὸν ἠφέρασιν μετὰ τιμῆς μεγάλης.
55 Ὁ Πάπας γὰρ ὁ ἁγιώτατος ἐπροσηκώθηκέν του,
ἀπὸ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ, σιμά του τὸν καθίζει·
"Καλῶς ἦλθεν ὁ εὐγενικός, τὸ αἷμα τῆς Φραγκίας,
"τῶν χριστιανῶν διαφέστορας, ὁ υἱὸς τῆς Ἐκκλησίας."
Ἄρξετον νὰ τὸν ἐρωτᾷ μαντᾶτα ἀπὸ τὸν ῥῆγα,
60 τὸν ἀδελφόν του, σὲ λαλῶ, ἐκεῖνον τῆς Φραγκίας·
κι ἀφότου ἀφηγήσετον τοῦ ῥῆγα τὰ μαντᾶτα,
τότε τὸν εὐχαρίστησεν καὶ μυριοεπαινᾷ τον,
διατὶ ἦλθε ἐκεῖ κ' ἐκόπιασεν στῆς Ἐκκλησίας τὴν χρείαν,

6141 ἐκ τὴν The lines 43—45 are wanting in H and T; they seem to be an interpolation of P.

Cod. T 6136 ακαρδιόσασιν—τὴν om. 37 απάνο ης τοὺς τιράνους 38 διατήχε 40 ανὰπὲβετε 41 ἀπὸ τὸν κόντον] ἀπετονται 42 τοῦ κόνται 43, 44, 45 om. 46 τοῦ om. 47 ἦλθανε 48 ὁ καθεὶς—τὴν γκατούνα 49 ὁσὰν—ταφὴγοῦμεν 50 γαρδεναλίους 51 καὶ om. 52 στον γκοντο—

P μὲ τὰ φουσσᾶτα τὰ λαμπρά, τὸ ἄνθος τῆς Φραγκίας,
ἐσήκωσε τὰς χεῖρας του καὶ τὸν Θεὸν δοξάζει,
τὸν ἅγιον Πέτρον ἀλλὰ δὴ καὶ τὸν ἅγιον Παῦλον,
ὅπου τὸν ἐγκαρδίωσαν καὶ ἦλθεν εἰς βοήθειαν
εἰς τοὺς τυράννους καὶ ἐχτροὺς ὅλης τῆς Ἐκκλησίας·

νὰ λείψουσιν τὰ σκάνταλα, οἱ τυραννίες ποῦ κάμνει,
κ' ἐκεῖνος ν' ἀναπεύεται εἰς τὸ σκαμνὶν τῆς Ρώμης.
Εἰς τοῦτο ὁ Πάπας 'κ τὴν | χαρὰν ὅπου εἶχεν διὰ τὸν
κόντον f. 197r II
καὶ διὰ νὰ δώσῃ προθυμίαν τοῦ κόντου, καθὼς πρέπει,
ἀτός του ἐκαβαλλίκεψεν μὲ τοὺς γαρδιναλίους,
ὁμοίως μὲ τοὺς εὐγενεῖς ἀνθρώπους ἐκ τὴν Ρώμην,
κι ἀπῆλθεν εἰς συναπαντὴν τοῦ κόντου τῆς Προβέντσας· (p. 141)
τιμὴν μεγάλην τοῦ ἔποικεν στὴν ἕνωσιν ἐκείνην.
Κι ἀφότου ἀποσώσασιν στὴν Ρώμην εἰς τὸ κάστρο,
ὁ κάθε εἷς ἐπέζεψεν εἰς τὴν αὐτοῦ κατοῦναν.
Κι ἀφότου ἐπεζέψασιν, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
ὁ Πάπας γὰρ ἀπέστειλεν πέντε γαρδιναλίους,
μητροπολίτας τέσσερους καὶ δώδεκα ἐπισκόπους,
στὸν κόντον τοὺς ἀπέστειλεν, ἀξιοπαρακαλοῦν τον
νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ, νὰ τὸν ἰδῇ μετ' αὐτὸν νὰ συντύχῃ·
ἐνταῦτα τὸν ἠφέρασιν μετὰ τιμῆς μεγάλης.
Ὁ Πάπας τὸ νὰ τὸν ἰδῇ, ἐπροσηκώθηκέν του,
ἀπὲ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ, σιμά του τὸν καθίζει·
"Καλῶς ἦλθεν ὁ εὐγενής, τὸ αἷμα τῆς Φραγκίας,
"τῶν χριστιανῶν διαφέστορας, υἱὸς τῆς Ἐκκλησίας." f. 197v I
Ἤρξετον νὰ τὸν ἐρωτάῃ μαντᾶτα ἐκ τὸν ῥῆγαν,
τὸν ἀδελφόν του, σὲ λαλῶ, ἐκεῖνον δὲ τῆς Φράτσας·
κι ἀφότου ἀφηγήσετο τοῦ ῥῆγα τὰ μαντᾶτα,
τότε τὸν εὐχαρίστησεν, μυριοεπαινᾷ τον,
διότι ἐσυνέργησεν στῆς Ἐκκλησίας τὴν χρείαν,

6139 σκάνδαλα 40 ἀναπεύβαιται 41 ἐκ τὴν 48 ἐπεύζευσε
49 αἰπεζεύσανσοιν 50 ἀπέσθηλε 55 τὸν να τον ἠδὶὰ 59 ἐρωταύ
61 ἀφηγήσεντο

αξύο παρεκαλόντα 53 διατὴ εχη ναν τὸν συντήχι 55 γὰρ ὁ om. 56 τὸν χέρη τὸν γκρατεῖ—τὸν γκαθήζη 57 κ. ἦλθες ὁ ευγενής 59 ἀπὲ 60 τὸ ρίγα της Φραγκίας 61 εφηγήσατο 62 καὶ μυρὸ πενέσε τον 63 ἐκεῖ om.
f. 83r

Η τὸ ὅποιον πρᾶγμα θέλει εἶσται τιμὴ καὶ ὄφελός του,
6165 τῶν χριστιανῶν ἀνάπαψις κι ὅλης τῆς Ἐκκλησίας. f. 161r
Κι ἀφότου ἐσυντύχασιν κ' εἶπαν ὅσον ἠθέλαν,
ὁ κόντος γὰρ ἐστράφηκεν εἰς τὴν κατοῦνα ὅπου εἶχεν.
Καὶ μετὰ ταῦτα ὥρισεν ὁ ἁγιώτατος ὁ Πάπας
κ' ἐκάλεσεν τοὺς ἅπαντας, μικρούς τε καὶ μεγάλους·
70 κάλεσμα ἔποικεν φοβερὸν καὶ κούρτην γὰρ μεγάλην,
ἐκάλεσεν [ἐκεινοὺς] ὅπου ἤλθασιν ἐτότε μὲ τὸν κόντον,
ὁμοίως καὶ τοὺς εὐγενικοὺς ἀνθρώπους γὰρ τῆς Ρώμης.
(4840) Στοῦ ἅγιου Πέτρου τὴν ἐκκλησίαν ἐλειτούργησεν ὁ Πάπας·
κι ἀφότου ἐλειτούργησεν κ' ἐξέβη ἀπὸ τὸ βῆμα,
75 τὸν μισὶρ Κάρλον ἔστεψεν ρῆγαν τῆς Σικελίας
μετὰ χρυσίου τοῦ στέμματος ἀτός του γὰρ ὁ Πάπας·
εὐφήμησάν τον οἱ ἅπαντες, μικροί τε καὶ μεγάλοι.
Κι ἀφότου ἐστέφτη ὁ κόντος ντὲ Ἀντζῶ ρῆγας τῆς Σικελίας,
οὐδὲν ἠθέλησε ποσῶς νὰ χάνῃ τὸν καιρόν του·
80 ἦλθε στὸν Πάπα, λέγει τον· "Ἀφέντη, πάτερ ἅγιε,
"ἐγὼ οὐδὲν ἤλθα ἐδῶ νὰ κάθωμαι ὡς γυναῖκα,
"ἀφότου ἐκατάπιασα τὴν μάχην μὲ τὸν ρῆγαν,
"αὐτόνον γὰρ τὸν ρόϊ Μαφρὲ καὶ μὲ τοὺς Γημπηλίνους,
"ὅπου εἶναι ἐχτροὶ τῆς Ἐκκλησίας κ' εἶναι ἀφωρισμένοι.
85 "Ἐγὼ οὐ καυχῶμαι, οὐ δύνομαι μόνος νὰ πολεμήσω f. 161v
"τοὺς τύραννους καὶ τοὺς ἐχτροὺς ὅλης τῆς Ἐκκλησίας.
"Ἀλλὰ ἀφῶν σὺ καθέζεσαι εἰς τὸ σκαμνὶ τῆς Ρώμης
"καὶ ἔποικες διαφέστοραν ἐμὲν τῆς Ἐκκλησίας,
"ὅρισε, στεῖλε πανταχοῦ εἰς ὅλα τὰ ρηγᾶτα,
90 "ὅσοι πιστεύουν εἰς Χριστὸν καὶ εἶναι στὸν ὁρισμόν σου,
"ὅλοι νὰ σὲ βοηθήσουσιν μὲ τὰ φουσσᾶτα ποῦ ἔχουν,
"νὰ πολεμήσῃς τοὺς ἐχτροὺς ποῦ εἶναι τῆς Ἐκκλησίας."
(4860) Ἀκούσων τοῦτο ὁ ἁγιώτατος ὁ Πάπας γὰρ τῆς Ρώμης,

6177 ἐφήμησαν 78 ἐστεύθη 80 καὶ λέγει—περ' 87 ἐσὺ
91, 92 ὅπου

Cod. T 6164 τὸ ὅπιο πράμα θελήστε τημὶ καὶ ὄφελον μεγάλον 66 ἀφόντου
67 εις τὼ—ἀπούχε 70 πήκαι 71 ἐκ. γὰρ ἐκὼοὺς ὁπου ἤλθαν με τον
γκόνται 74 ἀφόντου—καὶ om. 75 μισὲρ 77 ἐφημ.—om. οἱ 78 εστεύθη

P τὸ ὅποιον πρᾶγμα τοῦ νὰ ἔν' τιμὴ καὶ ὄφελός του,
6165 τῶν Χριστιανῶν ἀνάπαψη κι ὅλης τῆς Ἐκκλησίας.
Κι ἀφότου ἐσυντύχασι καὶ εἶπαν τὰ ἐχρῆζαν,
ὁ κόντος δὲ ἐστράφηκεν ἐκεῖ εἰς τὸ πέζευμάν του.
Καὶ μετὰ ταῦτα ὥρισεν ὁ Πάπας γὰρ τῆς Ρώμης
κ' ἐκάλεσεν τοὺς ἅπαντας, μικρούς τε καὶ μεγάλους·
70 κάλεσμα ἔποικεν φριχτὸν καὶ κούρτη δὲ μεγάληv,
κ' ἐκάλεσεν ὅσοι ἤλθασιν ἐτότε μὲ τὸν κόντον,
ὁμοίως κι ὅλους τοὺς εὐγενεῖς ἀνθρώπους ἐκ τὴν Ρώμην.
Στοῦ ἅγιου Πέτρου τὴν ἐκκλησίαν ἐλειτούργησε ὁ
Πάπας·
κι ἀφότου ἐλειτούργη|σεν κ' ἐξέβηκεν τὸ βῆμα, f. 197v II
75 τὸν μισὲρ Κάρλον ἔστεψε ρῆγαν τῆς Σικελίας
μετὰ χρυσοῦ τοῦ στέμματος ἀτός του γὰρ ὁ Πάπας·
εὐφήμησάν τον οἱ ἅπαντες, μικροί τε καὶ μεγάλοι.
Ἀφοῦ ἐστέφτη ὁ σὲρ Κάρουλος ρῆγας τῆς Σικελίας,
οὐδὲν ἠθέλησεν ποσῶς νὰ χάνῃ τὸν καιρόν του·
80 ἦλθεν στὸν Πάπα, λέγει τον· "Ἀφέντη, πάτερ ἅγιε,
"ἐγὼ ἐδῶ οὐδὲν ἦλθα νὰ κάθωμαι ὡς γυναῖκα,
"ἀφῶν ἐκαταπίασα τὴν μάχην μὲ τὸν ρῆγαν,
"αὐτεῖνον δὲ τὸν ρόε Μαφρὲ καὶ μὲ τοὺς Γγιπιλίνους,
"ὅπου εἶναι ἐχτροὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔνι ἀφωρεσμένοι.
85 "Ἐγὼ οὐ καυχοῦμαι, οὐ δύνομαι μόνος νὰ πολεμήσω.

"Ἀλλὰ ἀφῶν ἐσὺ κάθεσαι εἰς τὸ σκαμνὶν τῆς Ρώμης
"κ' ἔποικες διαφέστοραν ἐμὲ τῆς Ἐκκλησίας,
"ὅρισε, στεῖλε πανταχοῦ εἰς ὅλα τὰ ρηγᾶτα,
90 "ὅσοι πιστεύουν εἰς Χριστὸν κ' ἔνι στὸν ὁρισμόν σου,
"ὅλοι νὰ σὲ βοηθήσουσιν μὲ τὰ φουσσᾶτα ποῦ ἔχουν,
"νὰ πολεμήσουν | τοὺς ἐχτροὺς ποῦ ἔνι τῆς Ἐκκλησίας." f. 198r I
Ἠκούσας τοῦτο ὁ ἅγιος ὁ Πάπας ὁ τῆς Ρώμης

6165 ἀνάπαυσιω 71 οὐσει 75 ἔστευσεν 77 ἐφήμισαν 78 ἐστεύθη ὁ μισὲρ κάρλος 92 αἰχρούς

79 νὰ χάσι τὸν γκερόν 80 ἦλθε στὸν π. καὶ ἦπε του 81 εγὸ δεν ἤλθα γὰρ εδώ 82 αφὸν εκατὰ πίαστηκα 83 τον ρόιω μαφρεν—γεμπελιώ ους 84 ὁπούνε—αφορεσμένη 85 καυχουμεν 87 σὺ om. 88 καὶ πίκες 89 πaριγάτα 91 οπώχουν 92 πολεμίσις—οπουτης 93 τουτα f. 83v

Η *ὀνόστιμον τοῦ ἐφάνηκεν τὸ ἐλάλησεν ὁ ρῆγας.*
6195 Εὐθέως ὁρίζει, γράφουσι, στέλνει *μαντατοφόρους*
εἰς τὰ ρηγᾶτα ἀλλὰ δὴ κ' εἰς ὅλην τὴν Ἰτάλιαν,
εὐχὴν καὶ παρακάλεσιν νὰ ἔλθουν νὰ τοῦ βοηθήσουν
νὰ ἐβγάλῃ ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἀφεντίαν καὶ τόπους
τοὺς τύραννους καὶ ἀσεβεῖς ὅπου τὴν ἐμουρτεῦαν.
6200 Φουσσᾶτα ἤλθασιν λαμπρὰ ἀπ' ὅλα τὰ ρηγᾶτα,
κ' ἐκ τὴν Ἰτάλιαν ἤλθασιν ὅσοι ἦσαν γὰρ Γέλφοι.
Κι ἀφότου ἐσωρεύτησαν ὅλοι ἐκεῖ εἰς τὴν Ρώμην,
ὁ ρῆγας ἐδιεμέρισεν τοῦ καθενὸς τὸ ἀλλάγιν
καὶ ὥρισε τοῦ <νὰ> ἐξεβοῦν ἀπὸ τὴν πόλιν Ρώμης. f. 162r
5 Κ' ἐκεῖνος ἀρματώθηκεν ὡς τοῦ ἔπρεπεν ὡς ρῆγας·
ἀρματωμένος τὰ ἄρματα ἦλθεν <ἐκεῖ> εἰς τὸν Πάπαν,
γονατιστὰ τοῦ ἐζήτησεν νὰ δώσῃ τὴν εὐχήν του.
Κι ὁ Πάπας τὸν εὐλόγησεν καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ ἐποῖκεν·
ὥρισεν καὶ ἐθέσαν του στὸ ἀριστερὸν πλατάριν
10 τοῦ ἁγίου σταυροῦ τὴν τύπωσιν, νὰ τὸν βαστᾷ μετ'
αὐτόν·
ὁμοίως καὶ τὰ φουσσᾶτα του, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
τοὺς ἅπαντας εὐλόγησεν, εὐχήθηκεν καὶ εἶπεν·
(4880) "Ὅσοι ἀποθάνουν 'κ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ ταξεῖδι ἐκεῖνο,
" νὰ ἔχουν συμπάθειον 'κ τὸν Χριστὸν ὁμοίως κ' ἐκ
τὸν Πάπα
15 " ἀπὸ ὅσα ἁμαρτήματα ἐποίησαν στὴν ζωήν τους,
" ὥσπερ γὰρ νὰ ἀπόθαναν στὰ μέρη τῆς Συρίας
" διὰ νὰ ἐξήβαλαν τοῦ Χριστοῦ αὐτὸν τὸν ἅγιον τάφον
" ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐθνῶν, τὸ γένος τῶν βαρβάρων."
Κι ἀφότου ἀπῆρε τὴν εὐχὴν ὁ ρῆγας ἐκ τὸν Πάπα,—
20 οὕτως τὸ ἔποικεν ὁμοίως ἀπάντων τῶν φουσσάτων,—
ἐξέβησαν κι ἀπέρχονταν ὁλόρθα εἰς τὴν Πούλιαν.
Ὡς τὸ ἔμαθεν ὁ ῥοΐ Μαφρὲς αὐτοῦνα τὰ μαντᾶτα,
ὅτι ἔρχετον ἀπάνω του ὁ ῥοΐ Κάρλος ἀτός του,

6199 τὴν] τὸν 6207 νὰ τοῦ δώσῃ 13 ὅτι ὅσοι ἀπ. ἐκ τὸ 14 ἐκ 16 ἀπόθανεν

Cod. T 6194 τοῦ φάν. τὸ σύντηχε 96 τίωι τάλια 97 παρεκάλεσω ναλθοὶὼ αμ τοῦ β. 99 τηνὲ μουρτεύουν 6201 καὶ ὀκ—η γέλφη 2 ἀφόντου 3 ἐδιαμέρησε 4 τοῦ om. 5 ος πρέπη δια ρήγας 6 στάρματα ἤλθε εκεί

P *καλὸν πολλὰ τοῦ ἐφάνηκεν τὸ ἐλάλησεν ὁ ρῆγας.* (p. 142)
Εὐτὺς ὁρίζει, γράφουσιν, στέλλει μαντατοφόρους
εἰς τὰ ρηγᾶτα πανταχοῦ, εἰς ὅλην τὴν Φραγκίαν,
εὐχὴν καὶ παρακάλεσιν νὰ τοῦ ἔχουν βοηθήσει

εἰς τοὺς τυράννους καὶ ἐχτροὺς ὅπου τὸν ἐμουρτέψαν.
Φουσσᾶτα ἤλθασι λαμπρὰ ἀπ' ὅλα τὰ ρηγᾶτα,
ἐκ τὴν Ἰτάλιαν ἤλθασιν ὅσοι ἦσαν γὰρ οἱ Γέλφοι.
Κι ἀφότου ἐσυνάχτησαν ὅλοι ἐκεῖ εἰς τὴν Ρώμην,
ὁ ρῆγας ἐδιεμοίρασεν τοῦ καθενὸς τὸ ἀλλάγιν
καὶ ὥρισεν νὰ ἐξηβοῦν ἀπὸ τῆς πόλεως Ρώμης.
Κ' ἐκεῖνος ἀρματώθηκεν, ὡς ἔπρεπεν κι ἁρμόζει·
ἁρματωμένος τ' ἄρματα ἐδιέβη εἰς τὸν Πάπα,
γονατιστὰ ἐζήτησεν νὰ δώσῃ τὴν εὐχήν του.
Κι ὁ Πάπας τὸν εὐλόγησεν καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ ἐποῖκεν·
ὥρισεν | καὶ ἐθέσαν τον στὸ ἀριστερόν του πλάγι f. 198ʳ II
τοῦ ἁγίου σταυροῦ τὴν τύπωσιν νὰ τὴν βαστᾷ μετ' αὗτον·
ὁμοίως καὶ τὰ φουσσᾶτα του, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
τοὺς ἅπαντας εὐλόγησεν, εὐχήθηκεν καὶ εἶπεν·
"Ὅσοι ἀποθάνουν 'κ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ ταξεῖδι ἐκεῖνο,
"νὰ ἔχουσιν συμπάθειον ἐκ τὸν Χριστὸν τὸν ζῶντα
"καὶ ἐκ τὸν Πάπαν ἀλλὰ δὴ ἀπὲ τὲς ἁμαρτιές τους."

Κι ἀφῶν ἐπῆρεν τὴν εὐχὴν ὁ ρῆγας ἐκ τὸν Πάπαν,
ἐξέβησαν καὶ ἤλθασιν ὁλόρθα εἰς τὴν Πούλιαν.
Ὡς τὰ ἤκουσεν ὁ ρόϊ Μαφρὲς ἐτοῦτα τὰ μαντᾶτα,
ὅτι ἔρχεται ἀπάνω του αὐτὸς ὁ ρῆγας Κάρλος,

6196 παδαχοῦ 6210 βαστὰν 13 ἐκ 14 σηνμπάθηον 15 τους] του

στὸν π. 7 ευχὴ δια να τοῦ δώση 8 καὶ να στρῶν' του πεῖκε 9 πλατάρη 12 εὐχήθη τους καὶ 13 ὁτι ὡσι—εκ τὸ τ. 15 ἀπόσα α. εις τοὶ ζωή τους επείσαν 16 ἀπόθεναν 17 δὴα να λευθεροσουν τοῦ χῦ αὐτῶν τὸν 18 χοίρας 19 ἀφόντου επῆρε τὴν εχὴ 20 το πίκαὶ γὰρ ομίος 21 κερχώντησαν—τὴν μπούλια f. 84ʳ 22 αυτὼα 23 ρὲ κ.

Η ἀπόστειλεν καὶ ἤλθασιν ἀπὸ τὴν Ἀλλαμάνιαν f. 162v
6225 φουσσᾶτα πλεῖστα καὶ καλά, ὅλοι ἦσαν ἀντρειωμένοι,
εἶθ' οὕτως ἐκ τὴν Λουμπαρδίαν ὁμοίως κ' ἐκ τὴν Ντουσκάναν,
ὅπου ἦσαν ἐκ τὸ μέρος του, ὅσοι ἦσαν Γημπελῖνοι·
ἐκ τὴν Σικέλιαν ἤλθασιν κ' ἐκεῖνοι τῆς Καλάβριας,
τόσα φουσσᾶτα ἐσώρεψεν, ὅτι ἀριθμὸν οὐκ εἶχαν.
30 Στὸ Μπονιβὰντ ἐστήκετον κι ἀνάμενε τὸν ρῆγαν·
καὶ τόσα τὸν ἀνάμεινε, ὅτι ἔσωσεν κ' ἐκεῖνος.
Ἐκεῖσε ἐπολεμήσασιν μὲ ὅλα τους τὰ φουσσᾶτα·
(4900) κι ὡς ἔνι θέλημα Θεοῦ ὅπου ἔχει γὰρ καὶ δίκαιον,
τοῦ δίδει ὁ Θεὸς τὴν εὐτυχίαν, ἐπαίρνει καὶ τὸ νῖκος,
35 ἐκέρδισε τὸν πόλεμον ὁ μέγας ρόϊ Κάρλος.
Ἐκεῖ ἐσκοτώθη ὁ ρόϊ Μαφρές, τὸν πόλεμον ἐχάσε,
κι ὅσοι ἐνέμειναν ἀπ' αὐτοῦ, λέγω ἀπὸ τὸν λαόν του,
ὅλοι ἐπροσκυνήσασιν τὸν μέγα ρόϊ Κάρλον,
κι οὕτως ἐνέμεινεν αὐτὸς μὲ ἀνάπαψιν κ' εἰρήνην
40 ρῆγας ἀφέντης Σικελίας καὶ τοῦ ρηγάτου Πούλιας.
Ἐν τούτῳ ἀφίνω νὰ λαλῶ αὐτό, τὸ σὲ ἀφηγοῦμαι,
καὶ θέλω πάλε νὰ στραφῶ στὸν πρίγκιπα Γυλιάμον,
νὰ εἰπῶ καὶ νὰ ἀφηγήσωμαι τὲς πρᾶξες, | τὲς ἐποῖκεν. f. 163r
Ἐδῶ ἄρξομαι νὰ λαλῶ καὶ νὰ σᾶς ἀφηγοῦμαι
45 περὶ τοῦ πρίγκιπα Μορέως, ἐκείνου τοῦ Γυλιάμου,
τὸ πῶς ἐποίησεν κ' ἔπραξεν εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον,
ὅταν ἐστράφη ὁ εὐγενικὸς τῆς Καρυταίνου ὁ ἀφέντης
ἐκ τὸ ρηγᾶτο Σικελίας ἐκεῖθεν ἐκ τὴν Πούλιαν.
Καθὼς σὲ τὸ ἀφηγήσωμαι ὀπίσω εἰς τὸ βιβλίον μου,
50
τὸν τόπον του τοῦ ἔστρεψεν, ὅπερ ἐκράτει ἀπ' αὖτον
εἰς τρόπον γὰρ καὶ συμφωνίαν, καθὼς τὸ ἐπεριεστῆσαν,
(4920) νὰ τὸν κρατῇ εἰς κληρονομίαν μόνη καὶ τοῦ παιδίου του,
ὥσπερ <καὶ> τοῦ τὸν ἔστρεψεν καὶ πρῶτα εἰς τὸ Νίκλι

6225 ἀνδρ. 39 ἐνεμείνασιν μὲ ἀνάπαυσιν καὶ εἰρ. 45 γουλιάμ^{ω}
53 νὰ τῶ κρ.

Cod. T 6224 ἀπέστηλε—απε 25 πλήσθα 26 τοσκάνα 27 του που ἦσαν γεμπελιώη 28 τζητζήληα—καὶ κεῖνοι 29 καὶ αριφνὴμῶν 30 τὸν πονηβάτ—εστέκαιτον 31 καὶ τόσο ἀκαρτέρεψαι 32 τους] του 33 ένε—ὁπόχη καὶ τὸ δ. 35 ὁ μεγ. ρίξ ο κάρλος 36 ὁ ρε μανφρὲς 38 ὅλοι τον πρὸσκ.

P ἀπέστειλε καὶ ἤλθασιν φουσσᾶτα Ἀλλαμάνων,
6225 φουσσᾶτα πλεῖστα καὶ καλά, ὅλα ἀντρειωμένα,
ὡσαύτως ἐκ τὴν Λουμπαρδίαν καὶ ἀπὲ τὴν Τοσκάναν,
ὅπου ἦσαν εἰς τὸ μέρος του, ὅσοι ἦσαν γκιπειλῖνοι·
ἐκ τὴν Σικίλιαν | ἤλθασι κι ὅλοι ἐκ τὴν Καλάβριαν· f. 198ᵛ I
τόσα φουσσᾶτα ἐσύναψεν, ὅτι ἀριθμὸν οὐκ εἶχαν.
30 Στὸν Μποννιβὰτ ἐστέκετον κ᾽ ἐπάντεχεν τὸν ῥῆγαν
καὶ τόσον τὸν ἀνάμενεν, ὅτι ἦλθεν κ᾽ ἐκεῖνος.
Ἐκεῖ ἐπολεμήσασιν μὲ ὅλα τὰ φουσσᾶτα·
κι ὡς ἦτον θέλημα Θεοῦ καὶ ἦτον καὶ τὸ δίκαιον,
τὸν δίδει ὁ Θεὸς τὴν εὐτυχίαν, ἐπαίρνει καὶ τὸ δίκαιον,
35 ἐκέρδισεν τὸν πόλεμον ὁ μέγας ῥῆγας Κάρλος. (p. 143)
Ἐκεῖ ἐσκοτώθη ὁ ῥοῖ Μαφρές, τὸν πόλεμον ἐχάσεν·
καὶ ὅσοι ἐνεμείνασιν, λέγω ἐκ τὸν λαόν του,
οἱ πάντες ἐπροσκύνησαν τὸν μέγαν ῥῆγαν Κάρλον,
κι οὕτως ἀπόμεινεν αὐτὸς ᾽ς ἀνάπαψιν κ᾽ εἰρήνην
40 ῥῆγας ἀφέντης Σικελίας καὶ τοῦ ῥηγάτου Πούλιας.

Ἐδῶ ἄρξομαι νὰ λαλῶ καὶ νὰ σᾶς ἀφηγοῦμαι
45 περὶ τὸν πρίγκιπαν Μορέως, ἐκεῖνον τὸν Γουλιάμον,
πῶς ἔποικεν καὶ ἔπραξεν εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον,
ὅταν ἐστράφη ὁ εὐγενὴς ὁ ἀφέντης Καρυταίνου
ἐκ τὸ | ῥηγᾶτον Σικελίας, ἐκεῖθεν ἐκ τὴν Πούλιαν. f. 198ᵛ II
Καθὼς σὲ τὸ ἀφηγήσαμουν ὀπίσω εἰς τὸ βιβλίον
50 ὅτι τὸν ἐσυμπάθησεν ὁ πρίγκιπας ἀτός του·
τὸν τόπον του γὰρ ἔστρεψεν, ὅπερ ἐκράτει ἀπ᾽ αὖτον,
εἰς τρόπον δὲ καὶ συμφωνίαν, καθὼς καὶ τὸ ἐστῆσαν,
νὰ τὸν κρατῇ εἰς κληρονομίαν μόνον καὶ στὸ κορμίν του,
ὥσπερ καὶ τοῦ τὸν ἔστρεψεν ἐκεῖσε εἰς τὸ Νίκλιν,

6224 ἀπέσθηλεν 25 πλήσθα—ἀνδρ. 36 ῥόῳ 39 ἀπομήνασῳ
σανάπαυσῳ 50 αἰσῳπάθησεν 52 σῳμφωνίαν 53 στὸ] τὸ

39 ανεμιώασιν με ἀ. 41 το σας αφ. 42 γουλιάμον 43 νὰ πὸ—νὰ om.
—τὲς π. ὅπου 44 εδόθεν ἄρξ. λαλῶ 45 γουλιάμου 46 τὸν γκερόν
47 ὁ αὐθέντης 50 om. 51 επερεκρατηε f. 84ᵛ 52 ἐπερηστήσαν
53 μῶνο 54 ὡσπερ γὰρ τουτὸ

Η <ποῦ> ἐμάχετον ὁ πρίγκιπας μετὰ τὸν Μέγαν Κύρην.
6256 Ὡς τὸ ἔχει καὶ τὸ συνηθὲς τῆς μάχης, ἔνθα ἔνι,
τὰ μὲν καιροὺς κερδαίνουσιν, τὰ δὲ ἔχουν ζημίες,
τὸ ὅποιον πρᾶγμα μὲ ἤθελεν κολάσει γὰρ μεγάλως
ὅλα νὰ <σοῦ> τὰ ἔγραφα εἰς τοῦτο τὸ βιβλίον.
60 Ἀλλὰ διὰ τὸ ἐλαφρότερον ἐμέν, ὅπου τὸ γράφω,
κ' ἐσέν, ὅπου τὸ ἀφκράζεσαι κι ὅπου τὸ ἀναγινώσκεις,
ἐβιάστην κι ἀθολόγησα, ἔγραψα κι ἀφηγοῦμαι
τὲς πρᾶξες καὶ ὑπόθεσες ὅπου καρπὸν βαστοῦσιν.
Ἐν τούτῳ ἄρξομαι ἀπ' ἐδῶ κι ἀφκράζου νὰ μαθαίνῃς. f. 163ᵛ
65 Ὁ πρίγκιπας, ὡς τὸ ἤκουσεν κι ὡς τὸ ἐπληροφορέθη,
τὸ πῶς ὁ ρῆγας Κάρουλος ἐνίκησεν ἐτότε
τὸν ῥοΐ Μαφρὲ εἰς πόλεμον, τὴν κεφαλήν του ἐκόψε,
κι ἀπῆρεν του τὴν ἀφεντίαν ὅλου του τοῦ ρηγάτου,
μεγάλως τὸ ἐχάρηκεν, εἰς σφόδρα τὸ ἀποδέχτη,
70 διατὶ τὸ γένος τῶν Φραγκῶν, ὅπου ἦτον γὰρ κ' ἐκεῖνος,
ἐπλήσιασεν εἰς τὸν Μορέαν, στὸν ἐδικόν του τόπον.
Ἐν τούτῳ ἐσκόπησεν καλὰ ἔσω στὸν λογισμόν του
(4940) καὶ εἶπεν κ' ἐδιακρίσετον οὕτως, ὡσὰν τὸ λέγω·
ὅτι ἀφότου ὁ βασιλέας τῆς Κωνσταντίνου Πόλης
75 ἐρρίζωσεν εἰς τὸν Μορέαν κ' ἐπλήθυνε ἡ ἀφεντία του,
ποτέ του οὐδὲν τὸν ἤθελεν ἐβγάλει ἀπὸ τὸν τόπον
ἐκεῖνος μόνος μοναχὸς μὲ τὸν λαὸν ὅπου εἶχεν,
ἐὰν οὐκ εἶχε δύναμιν ἀπὸ ἄλλης ἀφεντίας.
Λοιπόν, ἀφότου ὁ Θεὸς ἐπρόσταξεν καὶ ἦλθε
80 τοῦ ῥοΐ Κάρλου ἡ ἀφεντία ἐκεῖ πλησίον στὴν Πούλιαν,
(κι ὁ Θεὸς οὐδὲν τοῦ ἔδωκεν υἱὸν διὰ κληρονόμον
νὰ ἀφήκῃ εἰς τὸν τόπον του ἀφέντην γὰρ δικαῖον του,
ὅταν τοῦ ἔλθῃ θάνατος, στὴν ὥραν | τῆς θανῆς του, f. 164ʳ
μόνι καὶ θηλυκὰ παιδία ἔχει διὰ κληρονόμους),

6255 μέγ. κύρην] βασιλέα 56 ὡς τὸ ἔχουσι τὸ συν. 66 κάρλος
69 ἀποδέκτη 73 ἐδιακρύσετον

Cod. T 6256 τῆς μ. ἔθος ἔναι 57 τοὺς μεν—ἔχουν καὶ ζ. 58 τοποιο πράμα 59 ὅλα γὰρ ναμτὰ ἔγραφα 60 αλαφρότερον 61 καὶ σὴ ὀποῦ ταυγκράζεσε 62 ευηάστηκα αθολογει σα ἔγρ. 65 ὁ πριγκιπος ως τόκουσε—πληροφορέθη 66 ο ρήγα κάρουλος—ἐτότες 67 τὸν ρε μανφρε—τὴν γκεφαλι του κόψε 68 επίρε 69 εἰς om. 71 εἰς τὸν δικον 73 καὶ διακρίθη το 74 ἀφόντου γὰρ ὁ βασιλεὺς τῆς κοστ. 75 καὶ πλάτιωε η α. 76 ἀπέ

P <ποῦ> ἐμάχετον ὁ πρίγκιπας μετὰ τὸν Μέγαν Κύρην.
6256 Ὡς τὸ ἔχουν τὰ συνήθεια τῆς μάχης, ἔνθα εἶναι,
τὰ μὲν καιροὺς κερδαίνουσιν, τὰ δὲ ἔχουν ζημίες,
τὸ ὅποιον εἶσται ἤθελεν κόλαση δὲ μεγάλη,
ἐὰν ὅλα νὰ ἔγραφα εἰς τὸ βιβλίον ἐτοῦτο.
60 Ἀλλὰ διὰ τὸ λαφρότερον ἐμέν, ὅπου τὸ γράφω,
κ᾽ ἐσένα, ποῦ ἀφκράζεσαι κι ὅπου ἀναγινώσκεις,
ἐβιάστην κι ἀνθολόγησα καὶ ἔγραψά το οὕτως,
τὲς πρᾶξες καὶ ὑπόθεσες ὅπου καρπὸν βαστάζουν.
Εἰς τοῦτο ἤκουε ἀπὸ ᾽δῶ καὶ μάθε τὰ συμβάντα.
65 Ὁ πρίγκιπας, ὡς ἤκουσεν καὶ ἐπληροφορήθη,
τὸ πῶς ὁ ῥῆγας Κάρουλος ἐνίκησεν ἐτότε f. 199r 1
τὸν ῥοΐ Μαφρὲν εἰς πόλεμον, τὴν κεφαλήν του ἐκόψεν,
κ᾽ ἐπῆρεν του τὴν ἀφεντίαν καὶ ὅλον τὸ ῥηγᾶτον,
μεγάλως τὸ ἐχάρηκεν καὶ σφόδρα τὸ ἐδέχτην,
70 διὰ τὸ γένος τῶν Φραγκῶν, ὅπου ἦτον γὰρ ἐκεῖνος,
ἐπλησίασεν στὸν Μορέαν, στὸν ἐδικόν του τόπον.
Ἐν τούτῳ ἐσκόπησεν βουλὴν ἔσω στὸν λογισμόν του,
εἶπεν, ἐδιακρίθηκεν οὕτως ὡσὰν σὲ λέγω·
ὅτι ἀφῶν ὁ βασιλεὺς στὴν Κωνσταντίνου Πόλιν
75 ἐρρίζωσεν εἰς τὸν Μορέαν, ἄπλωσεν ἡ ἀφεντία του,
ποτὲ οὐδὲν τὸν ἤθελεν ἐβγάλει ἐκ τὸν τόπον (p. 144)
ἐκεῖνος μόνος μοναξὸς μὲ τὸν λαόν, τὸν ἔχει,
ἐὰν οὐκ εἶχεν δύναμιν ἀπὸ ἄλλην ἀφεντία.
Λοιπόν, ἀφότου ὁ Θεὸς ἐπρόσταξεν καὶ ἦλθεν
80 τοῦ ῥῆγα Κάρλου ἡ ἀφεντία ἐκεῖ πλησίον στὴν Πούλια
(ὁ Θεὸς οὐδὲν τὸν ἔδωκεν υἱὸν διὰ κληρονόμον
νὰ ἀφήσῃ εἰς τὸν τόπον του διὰ φυσικὸν ἀφέντη,
ὅταν τοῦ ἔλθῃ τὸ κοινόν, ἡ ὥρα τοῦ θανά|του, f. 199r II
μόνον καὶ θηλυκὰ παιδία ἔχει διὰ κληρονόμους),

6255 μέγ. κύρην] βασιλέαν 56 συνήθη 66 ἐκλώησεν 81 τὸν] τὸ

76a καὶ μάλων περησῶτερος φοβόντας μείπος χάσει 76b τον τόπον που τοῦ πρόσμωε που κέρδεσαν ἡ γονής του 77 μοναξὸς 78 ἔχει δ. απάλην αὐθεντία f. 85r 79 λ. αφὸν επρόσταξε ὁ θεὸς εκεὶ σιμὰ καὶ ἦλθε 80 πλησίον] σιμά 81 καὶ ουδεν τοῦ έδοσε ὁ θεὸς 82 νὰ φ. γάρ στον—δικόντου 83 ὁτατοῦ 84 μῶνο

Η εἰ ἠμπορέση, δυνηθῇ συμπεθερίαν ποιήσει
6286 μετὰ τὸν ὑψηλότατον ἐκεῖνον <τὸν> ρόϊ Κάρλον,
νὰ ἐπάρῃ ὁ υἱὸς γὰρ τοῦ ρηγὸς τὴν θυγατέρα ἐκείνου,

ἤθελεν ἔχει δύναμιν, φουσσᾶτα ἀντρειωμένα,
90 νὰ ἔβγαλε τὸν βασιλέα ἀπὸ τὸ πριγκιπᾶτο.
Κι ἀφότου ἐσκόπησεν καλὰ ὁ πρίγκιπας ἀτός του,
ὥρισεν καὶ ἐκράξασιν τοὺς κεφαλᾶδες ὅλους,
ποῦ ἦσαν οἱ φρονιμώτεροι κ' οἱ πρῶτοι τῆς βουλῆς του,
κ' εἶπεν τους κι ἀφηγήσετον ἐκείνην τὴν βουλήν του.
(4960) 95 Καὶ ὅσον τὸν ἀφκράστησαν, ἐσύντυχαν ἀλλήλως·
πολλὰ ἐδιακρίναν κ' εἴπασιν τὲς ἀφορμὲς καὶ τρόπους
τὸ πῶς ἠμπόρει νὰ γενῇ νὰ πληρωθῇ τὸ πρᾶγμα,
διατὶ ἦτον εὐγενικὸς κ' εἰς πλοῦτος ὑπὲρ φύσιν,
κι ὁ πρίγκιπας ἦτον μικρὸς πρὸς τὴν οὐσίαν ὅπου εἶχε,
6300 πολλάκις μὴ τὸ ἐδέξατο κι οὐ μὴ τὸ ἐκαταδέχτη.
Λοιπόν, εἰς τοῦτο ἐσύντυχεν ὁ φρονιμώτερός τους,
ὅστις εὑρέθη στὴν βουλὴν τοῦ πρίγκιπος ἐτότε,
τὸν ἔλεγαν κι ὠνόμαζαν μισὶρ Νικόλα ντὲ Σαὶντ Ὁμέρ.
'Αφέντης ἦτον τῆς Θηβοῦ, γνῶσιν εἶχεν μεγάλην, f. 164ᵛ
5 καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πρίγκιπα, τέτοιαν βουλὴν τοῦ δίδει·
"Εἰ μὲν θέλεις, ἀφέντη μου, ἐτοῦτο νὰ πληρώσῃς,
"ἐγὼ τὸ ἐπαίρνω ἀπάνω μου, ἂν κάμῃς τὴν βουλήν μου,
"νὰ πληρωθῇ ἡ συμπεθερία μετὰ τὸν ρόϊ Κάρλον.
"'Αλήθεια ἔνι, τὸ ἐξεύρουσιν οἱ πάντες, τὸ ἐγνωρίζουν,
10 "ὁ ἀφέντης ὁ πατέρας σου μετὰ καὶ τοὺς γονεῖς μας,
"ὅπου ἐκέρδισαν τὸν Μορέαν, τὸ λέγουν πριγκιπᾶτο,
"μὲ τὸ σπαθὶ ἐκερδίσασιν, ὅσον ὑποκρατοῦμε.
"Κι ὁ ἀφέντης καὶ πατέρας σου τὸν τόπον τοῦ Μορέως
"οὐδὲν τὸν εἶχε ἀπὸ τινὰν νὰ τὸν κρατῇ ἀπ' ἐκεῖνον·
(4980) 15 "μόνι ἐκ τὸν Θεὸν κ' ἐκ τὸ σπαθὶ εἶχεν τὴν ἀφεντίαν.
"Κι ὅσον ἐμεταστάθηκεν ὁ ἀφέντης καὶ πατήρ σου,

6285 ἡ μὲν ὑπορέση 87 ἐκεινοῦ τὴν θ. 89 ἀνδρ. 93 ὅπου 97 ὑπόρη 98 ἦτον ὁ ρίγας εὐγ. 6300 ἐκαταδέκτη 3 νικο$^{\lambda'}$; νικόλα ντὲ σ. ὅμερ would form a correct hemistich 5 ἐτέτιαν

Cod. T 6285 η μέν πορέση—σοὶ μπεθερηὸ 86 ρὲ κάρλον 87 ἐκ. τὶ θηγάτηρ 91 ἀφόντου 92 ὅλλους 94 καὶ ἤπε καὶ φανέροσε 95 καὶ ὁσὰν τον ἀφηνκράστησαν 96 διακρίναν 97 μπορῖ δια να γενὴ—τὸ πράμα

P εἰ μὲν ἰδῇ καὶ δυνηθῇ συμπεθερία νὰ ποίσῃ
6286 μετὰ τὸν ὑψηλότατον αὐτὸν τὸν ρῆγαν Κάρλον,
τὴν θυγατέραν, σὲ λαλῶ, τοῦ πρίγκιπος Γουλιάμου,
νὰ ἔπαιρνε διὰ νύφην του αὐτὸς ὁ ρῆγας Κάρλος,
ἤθελεν ἔχει δύναμιν, φουσσᾶτα ἀντρειωμένα,
90 νὰ ἔβγαλεν τὸν βασιλέαν ἀπὲ τὸ πριγκιπᾶτον.
Κι ἀφῶν ἐσκόπησεν καλὰ ὁ πρίγκιπας ἀτός του,
ὥρισεν καὶ ἐλάλησαν ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες,

καὶ εἶπεν κι ἀφηγήθηκεν ἐκείνην τὴν βουλήν του.
95 Καὶ ὅσοι τὸ ἠκούσασιν κ' ἐσύντυχαν ἀλλήλως,
πολλὰ ἐδιακρίνασιν τὲς ἀφορμὲς ἐκεῖνες,
τοὺς τρόπους, πῶς νὰ ἠμπορῇ νὰ πληρωθῇ τὸ πρᾶγμα,
διοῦ ἦτον ὁ ρῆγας εὐγενὴς καὶ πλούσιος εἰς ἄκρον,
κι ὁ πρίγκιπας ἦτον μικρὸς πρὸς τὴν οὐσίαν, τὴν εἶχεν.
6300
Λοιπὸν εἰς τοῦτο ἐσύντυχεν | εἷς γνωστικὸς ἀπ' αὖτους, f. 199v 1
ὅστις εὑρέθη στὴν βουλὴν τοῦ πρίγκιπος ἐτότε,
μισὲρ Νικόλαον τὸν ἔλεγαν, ντὲ Σατομὲρ τὸ ἐπίκλην.
Ἀφέντης ἦτον τῆς Θηβοῦ, μεγάλην γνῶσιν εἶχεν,
5 καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πρίγκιπαν, οὕτως τὸν συμβουλεύει·
"Εἰ μὲν θελήσῃς, πρίγκιπα, ἐτοῦτο νὰ ποιήσῃς,
"ἐγὼ τὸ ἐπαίρνω ἀπάνω μου, ἂν πιάσῃς τὴν βουλήν μου,
"νὰ πλερωθῇ ἡ συμπεθερία μετὰ τὸν ρῆγαν Κάρλον.
"Ἀλήθεια ἔν', τὸ ξεύρουσιν πάντες, τὸ ἐγνωρίζουν,
10 "ὁ ἀφέντης ὁ πατέρας σου μετὰ καὶ τοὺς γονεῖς μας
"ἐκέρδισεν γὰρ τὸν Μορέαν, τὸ λέγουν πριγκιπᾶτον,
"μὲ τὸ σπαθὶ τὸ ἐκέρδισεν ὅσον ὑποκρατοῦμεν.
"Κι ἀφέντης ὁ πατέρας σου τὸν τόπον τοῦ Μορέως
"οὐδὲν τὸν ἔχει ἀπὸ τινὰν νὰ τὸν κρατῇ ἀπ' ἐκεῖνον,
15 "ἐκ τὸν Θεὸν κ' ἐκ τὸ σπαθὶν εἶχεν τὴν ἀφεντίαν.
"Κι ὅσον ἐμετεστάθηκεν ὁ ἀφέντης ὁ πατήρ σου,

6288 *νήμφην* 89 *ἀνδρ.* 90 *πρινγγηπάτων*

98 *ἦτον ὁ ρήγας εὐγ.* 99 *ποῦ* 6300 *μιὼ τὸ ἐδεκτὴ καὶ μιω τῶ καταδέκτη*
2 *οστο ευρ.* 3 *μισερ νηκο$^{\lambda'}$ ντε σαντὸ μὲρ* 5 *τοδώσε* 6 *εντοῦτο*
7 *ανγγάμϊς τὴν β.* 8 *ρίγα κάρλον* f. 85v 9 *εν τῶ ξεύρουσι—τὸ γνωρίζουν*
10 *ὁ om.—τοὺς γωνιούς μας* 12 *εκερδήσαμε* 15 *μονο* 16 *ὁ om.*

Η "κι ἀφέντεψε ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ὁ ἀφέντης κι ἀδελφός σου,
"κ' ἐκράτησεν τοῦ βασιλέως ἐκείνου τοῦ Ρομπέρτου
"τὴν θυγάτηρ του, ὅπου ἔστελνεν τοῦ ρόϊ Ραγγοῦ εἰς γυναῖκα,
6320 "κ' ἐνταῦτα εὐλογήθηκεν καθὼς τὸ ἐξεύρομε ὅλοι.
"'Σ ἀνταμοιβὴν τοῦ βασιλέως, διατὶ ἔσφαλεν πρὸς αὖτον,
"νὰ ἔχῃ ἀγάπην μετ' αὐτόν, τὸ πρᾶγμα νὰ πραὔνῃ,
"ἐποίησε τὴν συμβίβασιν κ' ἐγίνη ἄνθρωπός του,
"τοῦ νὰ κρατῇ τὸν τόπον του ἀπὸ τὸν βασιλέα. f. 165r
"Λοιπόν, καθὼς τὸ ἔποικεν ἐτότε ὁ ἀδελφός σου
"κ' ἐγένετον τοῦ βασιλέως <ὁ> ἄνθρωπός του λίζιος,
"οὐδὲν ἠμπόρει ἄλλον κανεὶν ἐκεῖνος νὰ δουλέψῃ,
"μόνι κι αὐτὸς ὁλοστινὸς εἰς αὖτον νὰ τὸ ποιήσῃ.
"Λοιπόν, ὡσὰν τὸ ἔποικεν διὰ διάφορόν του ἐκεῖνος,
"διὰ νὰ πληρώσῃ ὄρεξιν καὶ νὰ ἔχῃ διαφορήσει,
"οὕτως τὸ ποίησε καὶ ἀρτίως ἐσὺ εἰς τὸν ρόϊ Κάρλον,
"διὰ νὰ πληρώσῃς ὄρεξιν καὶ νὰ ἔχῃς διαφορήσει.
"Κ' εἰ μὲν τὸ ποιήσεις, ὡς λαλῶ, ἀπάνω μου τὸ ἐπαίρνω,
"ὁ ῥῆγας μετὰ προθυμίας μετὰ σὲ συγγενέψει."
(5000) Τὸ ἀκούσει το ὁ πρίγκιπας κ' ἐκεῖνοι τῆς βουλῆς του,
ὅλοι τὸ ἀγαπήσασιν κ' εἰς σφόδρα τὸ ἐπαινέσαν.
Κι ἀφότου ἐδόθη ἡ βουλή, καθὼς σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
τὸ πρᾶγμα ἐστερεώθηκεν κ' ἐστάθησαν εἰς αὖτο.
Τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ὥλενας μετὰ τὸν μισὶρ Πιέρη
(τὸ ἐπίκλην του ἦτον ντὲ Βάς, οὕτως τὸν ὠνομάζαν,
τὸν ἐκρατοῦσαν φρόνιμον 'ς ὅλον τὸ πριγκιπᾶτον),
αὐτοὺς ἐκλέξαν νὰ ἀπελθοῦν στὸν ῥῆγα ἀποκρισάροι.
'Ωρθώθησαν κ' ἐπέρασαν ὁλόρθα εἰς τὸ Βροντῆσι·
κι ἀφότου ἀποσκάλωσαν, ἄλογα ἀγοράσαν, f. 165v
ὡδέψασιν κι ἀπήλθασιν ἐκεῖ ὅπου ἦτον ὁ ῥῆγας.

6320 ἐνταῦθα τὴν εὐλ. 21 καὶ εἰς ἀνταμειβὴν 27 ὑπόρει ἄ. κανὴν 29 ἐκείνος διὰ δ. του 41 εἰς 42 διὰ νὰ ἀπ.

Cod. T 6318 ρουμπέρτου 19 τὴν φυγατήρ του απέστηλε τοῦ ρεραγοῦ γλωέκα 20 τὶ βλογίθηκαι ὁσαν το ξεύρομε ὅλη 22 τὸ πράμα 23 σλωήβασι 24 δια να κρατὴ 25 οδαξ ελ φόν σου!! 26 καὶ γλωετον τοῦ βασιλέα 27 ημπόρη 28 μονον—ναν τὸπησι 30 νάχη 31 πήησε καὶ εση σαυτὸν

P "κι ἀφέντεψεν μισὲρ Τζεφρὲς ἀφέντης | ὁ ἀδελφός σου, f. 199ᵛ 11
"ἐκράτησεν τοῦ βασιλέως ἐκείνου τοῦ Ρουμπέρτου
"τὴν θυγατήρ, τὴν ἔστειλεν τοῦ ρόϊ Ραγοῦ γυναῖκαν,
6320 "εὐτὺς τὴν εὐλογήθηκεν καθὼς τὸ ἠξεύρομε ὅλοι. (p. 145)
"Δι' ἀνταμοιβὴν τοῦ βασιλέως, διοῦ ἔσφαλεν εἰς αὖτον,
"νὰ ἔχῃ ἀγάπην πρὸς αὐτόν, τὸ πρᾶγμα νὰ πραΰνῃ,
"ἐποίησε τὴν συμβίβασιν κ' ἐγίνη ἄνθρωπός του,
"τοῦ νὰ κρατῇ τὸν τόπον του ἀπὲ τὸν βασιλέα. (p. 146)
25 "Λοιπόν, ἐτότε ἔποικεν ὁ ἀδελφός σου ἐκεῖνο
"κ' ἐγίνετον τοῦ βασιλέως ὡς ἄνθρωπός του λίζιος,
"κι οὐδὲν ἠμπόρει ἄλλον τινὰν ἐκεῖνος νὰ δουλώσῃ,
"μόνον κι αὐτὸς ὁλοστινὸς εἰς αὐτὸν νὰ ποιήσῃ.
"Λοιπόν, ὡσὰν τὸ ἔποικεν διὰ σύμφερόν του ἐκεῖνος,
30 "διὰ νὰ πληρώσῃ ὄρεξιν καὶ νὰ διαφορήσῃ,
"οὕτως τὸ ποῖσε καὶ ἐσὺ μετὰ τὸν ρῆγαν Κάρλον,
"διὰ νὰ πληρώσῃς ὄρεξιν καὶ νὰ διαφορήσῃς.
"Κ' εἰ μὲν τὸ ποιήσεις, σὲ λαλῶ, ἀπάνω μου τὸ παίρνω,
"ὁ ῥῆγας μετὰ προθυμίαν μὲ ἐσὲ νὰ συγγενέψῃ."
35 Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας κ' ἐκεῖνοι τῆς | βουλῆς f. 200ᵛ 1
του
ὅλοι τὸ ἠγαπήσασιν, πολλὰ τὸν ἐπαινέσαν.
Κι ἀφὼν ἐδόθη ἡ βουλή, καθὼς τὸ ἀφηγοῦμαι,
τὸ πρᾶγμα ἐστερεώθηκεν καὶ εἰς αὐτὸ ἐστάθη.
Τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ὥλενας μὲ τὸν μισὲρ Πιέρην
40 (ντὲ Ντεβὰς τὸ ἐπίκλην του, οὕτως τὸν ὠνομάζαν,
τὸν ἐκρατοῦσαν φρόνιμον στὸ πριγκιπᾶτον ὅλον),
αὐτοὺς ἐκλέξαν νὰ ὑπᾶν στὸν ῥῆγα ἀποκρισάροι.
Ὠρθῶσαν καὶ ἐπέρασαν ἐκεῖθε ἐκ τὸ Βροτῆσι,

45 ὡδέψαν καὶ ἀπήλθασιν ὁλόρθα εἰς τὸν ῥῆγαν. (p. 147)

6321 ἔσσφαλεν 28 ὁλαστlωος 29 ὁσσὰν—ἐκlίνος διὰ σlώφερόν τό
34 σlωγγενεύση 36 ὅλη τῶν ἠγαπ. 37 καθὼς] κάσ

τον ρίγα κ. 32 καὶ δια να διαφορήσης 33 κη μεν πηήσης—πέρνω
34 σlωγγενεψον 35 καὶ κlίνος 36 ἀγαποῦσασι 37 καθὼς] καλὸς
f. 86ᵛ 38 πράμα 39 τὸν πίσκοπον τῆς ἔλενας 40 ἐπικλlίστου
42 ἐγλέξαν—ἄπεκρισ. 43 απέρασαν—εἰς om. 44 αφόντου ἀπεσκάλ.
45 ποῦτον

Η Τὸν ηὗραν στὴν Ἀνάπολιν κ' ἐπροσκυνήσανέ τον·
πιττάκια τοῦ ἐβασταίνασιν κ' ἐπροσκομίσανέ τα,
τὰ ἐγράφασιν κ' ἐλέγασιν, ὅλα νὰ τοὺς πιστέψῃ,
τὰ θέλουσιν ἀφηγηθῆ κ' ἐκ στόματος λαλήσει.
Κι ἀφότου ἐπαράλαβεν ὁ ῥῆγας τὰ πιττάκια
κ' ἐγνώρισεν τὴν δήλωσιν ὅτι νὰ τοὺς πιστέψῃ,
ὁρίζει ὁ ῥῆγας, κράζουν τους εἰς τόπον κατ' ἰδίας,
κι ἄρξετον νὰ τοὺς ἐρωτᾷ τὸ τί θέλουν νὰ εἰποῦσιν.
Κ' ἐκεῖνοι, ὡς ἦσαν φρόνιμοι, ἀρχίσαν νὰ τοῦ λέγουν·
(5020) λεπτομερῶς τοῦ εἴπασιν τὸ τί ἠθέλαν ἐκεῖσε,
τὴν ὄρεξιν τοῦ πρίγκιπος, ἂν θέλῃ ὁ Θεὸς κι ὁ ῥῆγας
συμπεθερειὸν νὰ ποιήσουσιν, τὸ ἕνα νὰ γενοῦσιν.
Κι ἀφότου ἀφκράστηκεν καλὰ ὁ ῥῆγας τὰ τοῦ εἶπαν,
ἀπόκρισιν τοὺς ἔδωκεν· νὰ ἐπάρῃ τὴν βουλήν του
κ' ἐνταῦτα ποιήσῃ ἀπόκρισιν, ὡς πρέπει καὶ λαχάνει.
Ἐνταῦτα ὁ ῥῆγας ὥρισε, κράζουν τοὺς κεφαλᾶδες,
τοὺς πρώτους καὶ καλλιώτερους ὅπου ἦσαν στὴν βουλήν
του·
λεπτῶς τοὺς ἀφηγήσετον τοῦ πρίγκιπος Μορέως, f. 166r
τὸ τί ἐμήνα κ' ἔγραφεν νὰ ποιήσῃ μετ' ἐκεῖνον.
Κ' ἐνταῦτα ἄρχασαν νὰ λαλοῦν κ' ἐπαίρνουν τὴν βουλήν
τους·
κι ἀφότου ἐσυμβουλεύτησαν εἴπασιν <καὶ> ἐτοῦτο·
νὰ κράξουν κ' ἐρωτήσουσιν τοὺς ἀποκρισαρίους
νὰ μάθωσιν κι ἀκούσωσιν ὅλα τους τὰ κεφάλαια.
Ἐν τούτῳ τοὺς ἐκράξασιν, ἄρχασαν κ' ἐρωτοῦν τους,
ὁ πρίγκιπας γὰρ τοῦ Μορέως, ἐκεῖνος ὁ Γυλιάμος,
τὸ πῶς κρατεῖ τὸν τόπον του καὶ ποῖον ἀφέντην ἔχει,
καὶ τί τόπος ἔνι ὁ Μορέας καὶ τί ἠμπορεῖ νὰ ἀξιάζῃ;
Ἐνταῦτα ἀποκρίθηκεν αὐτὸς ὁ μισὶρ Πιέρης,
ὅπου ἔξευρεν κ' ἐγνώριζεν τὰ πάντα τοῦ Μορέως.
(5040)

6346 *εἰς τὴν ἀ. τὸν ὕβρασιν* 57 *συμπεθέριον* 72 *ὑπορεῖ* 73 *ἐκείνος ὁ*

Cod. T 6346 *εἰς τὶὼ ἀ. τον ἤβρασι* 47 *τοῦ βαστένασι* 48 *ναν τούς* 50 *αφόντου* 51 *ναν τούς* 53 *ναντοὺς ρωτα—θέλουν ἀ πούσι* 54 *ναμ τοῦ* 55 *λεπτόμερος* 57 *συμπεθερυὸ—νὰ γενοῦνε* 58 *καὶ ἀφόντου ανγκράστη και* 60 *ὸς πρ. καὶ τιχένη* 62 *καλύτερους ὀποῦσαν* 63 *αφηγηθη και τοῦ*

P Στὴν Ἀνάπολιν τὸν ηὔρασιν καὶ ἐπροσκύνησάν τον·
6347 πιττάκια ἐβάσταζαν καὶ ἐπροσκόμισάν τα,
τὰ ἐγράφασιν καὶ ἔλεγαν, ὅλα νὰ τὰ πιστέψῃ,
τὰ θέλουσιν ἀφηγηθῆ κ' ἐκ στόματος λαλήσει.
50 Ἀφῶν γὰρ ἐπαράλαβεν ὁ ῥῆγας τὰ πιττάκια,

ὁρίζει ὁ ῥῆγας, φέρνουν τους εἰς τόπον κατ' ἰδίαν,
ἄρξετον νὰ τοὺς ἐρωτᾷ· τί θέλουν νὰ ποιήσουν;
Κι αὐτοί, ὡς ἦσαν φρόνιμοι, ἄρχισαν νὰ τὸν λέγουν,
55 λεπτομερῶς τὸ εἴπασιν τί ἤθελαν ἐκεῖσε,
τὴν ὄρεξιν τοῦ πρίγκιπος, ἂν θέλῃ ὁ Θεὸς κι ὁ ῥῆγας
συμ|πεθερίαν νὰ ποίσουσιν, τὸ ἕνα νὰ γενοῦσιν. f. 200r II
Καὶ ἀφῶν ἤκουσεν καλὰ ὁ ῥῆγας τὰ τὸν εἶπαν,
ἀπόκρισιν τοὺς ἔδωκεν· νὰ ἐπάρῃ τὴν βουλήν του.
60

Ἐνταῦτα ὁ ῥῆγας ὥρισεν, λαλεῖ τοὺς κεφαλᾶδες,
τοὺς πρώτους καὶ καλλιώτερους, τοὺς εἶχεν τῆς βουλῆς
του·
λεπτομερῶς τοὺς ἔδειξεν τοῦ πρίγκιπος τοὺς λόγους,
τὸ εἴτι τὸν ἐμήνυσαν νὰ ποιήσῃ μετ' ἐκεῖνον.
65 Εἰς τοῦτο ἐδικολόγησαν ἀπάνω στὴν βουλήν τους·
κι ἀφῶν ἐσυμβουλεύτηκαν εἴπασιν γὰρ ἐτοῦτο·
νὰ ἔλθουν νὰ ἐρωτήσουσιν τοὺς ἀποκρισαρίους
νὰ μάθουν καὶ ἀκούσωσιν ὅλα τους τὰ μαντᾶτα.
Καὶ οὕτως τοὺς ἐλάλησαν, ἄρχισαν κ' ἐρωτοῦν τους,
70 ὁ πρίγκιπας γὰρ τοῦ Μορέως, ἐκεῖνος ὁ Γουλιάμος,
τὸ πῶς κρατεῖ τὸν τόπον του καὶ ποῖον ἔχει ἀφέντην,
τί τόπος ἔνι ὁ Μορέας καὶ τί ἠμπορεῖ <νὰ> χρήζῃ;
Εἰς τοῦτο ἀποκρίθηκεν αὐτὸς ὁ μισὲρ Πιέρης,
ὅπου ἤξευρεν κ' ἐγνώριζεν τὰ πάντα τοῦ Μορέως,
75 τὰ πάντα τοῦ ἀφηγήθηκεν ἀπὸ ἀρχῆς εἰς τέλος. f. 200v I

6346 ἐπροσκ. τα 48 πισθεύσει 55, 63 λεπτόμερος 57 σιωμπεθερίαν
68 μανδάτα 72 οἱ τόπος 74 ὀπο—πάνδα

πρίγκιπα 64 τὸ πος μιωὰ καὶ γράφη του νὰ πήσι μετα κιώων 66 αφόντου —καὶ ἐτοῦτο f. 86v 67 καὶ τοὺς αποκρισάρους 68 νὰ μάθουσιν καὶ ακούσουσι 69 ἄρχισαν 70 γουληάμος 72 ένε καὶ τη μπορὶ να ξηήζῃ 73 απεκρ. εκιώος 74 ὀποῦ ξευρε 75 om.

Η Κι ἀφότου ὁ ρῆγας ἤκουσεν ὡσαύτως κ' ἡ βουλή του
6377 τὸ πριγκιπᾶτο τοῦ Μορέως τὸ τί κρατεῖ κι ἀξιάζει,
ὅλοι τὸν ἐσυμβούλεψαν νὰ πληρωθῇ τὸ πρᾶγμα,
διατὶ εἴδασιν κι ἀπείκασαν ὅτι ἦτον διάφορόν του.
80 Κ' ἐν τούτῳ ὁ ρῆγας ἔστερξεν νὰ πληρωθῇ ἡ βουλή τους·
κι ἀφότου ὁ ρῆγας ἔστερξεν συμπεθερία νὰ ποιήσῃ
μετὰ τὸν πρίγκιπα | Μορέως, ἐκεῖνον τὸν Γυλιάμον, f. 166v
ἐπίσκοπον ἐδιόρθωσε καὶ δύο φλαμουριαρίους
καὶ ἄλλους δύο καβαλλαρίους ὅπου ἦσαν μετ' ἐκεῖνον,
85 ἀποκρισάρους νὰ ἀπελθοῦν στὸν πρίγκιπα Γυλιάμον,
νὰ στρέψουσιν ἀπόκρισιν μετὰ τοὺς ἐδικούς του
τὸ θέλημα κι ἀπόκρισιν, τὸ τοῦ μηνᾷ ὁ ρῆγας.
Ἐνταῦτα ἐμισσέψασιν κ' ἦλθαν εἰς τὸ Βροντῆσι·
τὰ πλευτικὰ ηὑρήκασιν, τὰ ἦσαν ὠρθωμένα,
90 ἐσέβησαν ἀμφότεροι, ἦλθαν εἰς τὴν Κλαρέντσαν,
στὴν Ἀνδραβίδα ηὕρασιν τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον.
Ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ὥλενας μετὰ τὸν μισὶρ Πιέρην
τὸν πρίγκιπαν ἐλάλησαν καὶ μοναξὰ τὸν εἶπαν
τὰ ὅσα ἐπερίστησαν κ' ἐποίησαν μὲ τὸν ρῆγαν.
(5060) 95 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκράξασιν καὶ τοὺς μαντατοφόρους,
ὅπου ἤλθασιν μετ' ἐκεινοὺς ἀπὸ τὸν ρῆγαν Κάρλον.
Κι ἐνταῦτα ἐσυντύχασιν τὰ εἴχασιν νὰ εἰποῦσιν
ἀπὸ τὸν ρῆγαν Κάρουλον τοῦ πρίγκιπα Μορέως·
τὸ πῶς ἀρέσει τοῦ ρηγός, ὀρέγεται καὶ θέλει
6400 νὰ πληρωθῇ ἡ συμπεθερία στὰς συμφωνίας ἐκείνας,
ὅπου εἴπασιν γὰρ τοῦ | ρηγὸς ἐκεῖνοι οἱ ἀποκρισάροι, f. 167r
τοὺς ἔστειλεν ὁ πρίγκιπας ἐτότε εἰς τὸν ρῆγαν,
ἤγουν νὰ ἐπάρῃ ὁ πρίγκιπας τὴν θυγατέρα ὅπου εἶχεν,
ὅπου ἦτον κληρονόμος του, τὴν ἔλεγαν Ζαμπέα,
5 νὰ ἀπέλθουν στὴν Ἀνάπολιν, νὰ ἐσμίξουν μὲ τὸν ρῆγαν,
νὰ εὐλογηθοῦσιν τὰ παιδία, νὰ ἐπάρῃ ὁ υἱὸς τοῦ ρῆγα

6381 νὰ πληρωθῇ ἡ συμπ. 89 πλευθικὰ 98 κάρλον 6405 νὰ ἀπ. ἐκεὶ εἰς τὴν ἀ.

Cod. T 6376 ἀφόντου—ἄκουσε 77 ἀξήζη 78 εσηβοῦλεψαν—τὸ πράμα 79 καὶ πεἰκασιν—τους 80 νὰ πλ. τὸ πράμα 81 νὰ πληρωθὴ σοὶ μπεθεριὰ καὶ νὰ γενὴ ω γάμως 82 γουλιάμον 83 φλαμουριαρέους 84 ὀποῦσαν μετα κλώων 85 γουλιάμον 87 το τη μlwα 88 ἐνταύτα ἐμισεύσασι

P Κι ἀφῶν ὁ ῥῆγας τὸ ἤκουσεν ὁμοίως καὶ ἡ βουλή του
6377 τὸ πριγκιπᾶτον τοῦ Μορέως τί ἠμπορεῖ νὰ χρήζῃ,
ὅλοι τὸν ἐσυμβούλεψαν νὰ πληρωθῇ τὸ πρᾶγμα,
διότι ἐγνωρίσασιν ἕνι διάφορόν τους.
80 Εἰς αὐτο ὁ ῥῆγας ὥρισε νὰ πληρωθῇ ἡ βουλή του·
κι ἀφῶν ὁ ῥῆγας ἔστρεξεν συμπεθερία νὰ γένῃ,

ἐπίσκοπον ἐδιόρθωσεν καὶ δύο φλαμουριάρους
καὶ ἄλλους δύο καβαλλαρίους, ὅπου ἦσαν μετ' ἐκείνους,
85 ἀποκρισάροι νὰ ὑπᾶν στὸν πρίγκιπαν Γουλιάμον,
νὰ στρέψουσιν ἀπόκρισιν τὸ θέλημα τοῦ ῥῆγα.

Ἐκεῖθεν γὰρ ἐκίνησαν, ἦλθαν εἰς τὸ Βροτῆσι·
τὰ πλευτικὰ ηὑρήκασιν καὶ ἦσαν ὡρθωμένα,
90 ἐσέβηκαν ἀμφότεροι κ' ἦλθαν εἰς τὴν Γλαρέντσαν,
στὴν Ἀνδραβίδα ηὑρήκασιν τὸν πρίγκιπαν Γουλιάμον.
Ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ὥλενας μὲ τὸν μισὲρ Πιέρην
τὸν πρίγκιπαν ἐλάλησαν καὶ μοναχὰ | τὸν λέγουν f. 200ᵛ II
τὰ ὅσα ἐδιόρθωσαν κ' ἐποῖκαν μὲ τὸν ῥῆγαν.
95 Μετ' αὖτα ἐλαλήσασιν καὶ τοὺς μαντατοφόρους,
ὅπου ἦλθασιν μετ' ἐκεινοὺς ἀπὸ τὸν ῥῆγαν Κάρλον.
Εἰς τοῦτο ἐσυντύχασιν τὰ εἴχασιν νὰ εἰποῦσιν,
ἀπὲ τὸν ῥῆγαν εἴπασιν τοῦ πρίγκιπος Μορέως·
τὸ πῶς ἀρέσει τοῦ ρηγός, ὀρέγεται καὶ θέλει (p. 148)
6400 νὰ πληρωθῇ ἡ συμπεθερία στὲς συμφωνίες ἐκεῖνες,

ὅπως νὰ ἐπάρῃ ὁ πρίγκιπας αὐτοῦ τὴν θυγατέραν,
ὅπου ἦτον κληρονόμισσα, τὴν ἔλεγαν Ζαμπέαν,
5 νὰ ὑπάγῃ στὴν Ἀνάπολιν νὰ ἐσμίξῃ μὲ τὸν ῥῆγαν,
νὰ εὐλογηθοῦσιν τὰ παιδία, νὰ λάβῃ ὁ υἱὸς τοῦ ῥῆγα

6381, 6400 σιωμπεθερήα 89 πλευθικὰ 95 μανδατοφ.

---

90 ἀφότερη—γλαρέντζα 91 γουλιάμον 93 μοναχά 94 επερήέστησαν
96 ὁποῦλθασιν μετὰ κἰωοὺς f. 87ʳ 97 τὰ ἤχανε να ποῦσ^{ου} 98 απο το
ρίγα κάρουλον 99 ὀρέγ. καὶ θέλει] ἀρέση του καὶ θέλη 6400 στασιφονιὰς
3 νὰ πάρη ποῦχε 5 νὰ σμ. με το ρ. 6 νὰ πὰρη

Η *τὴν θυγατέρα, σὲ λαλῶ, τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμου,*
καὶ μετὰ ταῦτα ὁ πρίγκιπας νὰ ποιήσῃ καὶ τὸ ὁμάτζιο,
τοῦ νὰ κρατῇ τὸν τόπον του ἀπὸ τὸν ρῆγα Κάρλον.
Κι ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας, μεγάλως τὸ ἀποδέχτη,
μεγάλως γὰρ ἐτίμησεν, δωρήματα ἐδῶκεν
ἐκείνων ὅπου ἤλθασιν ἀποκρισάροι εἰς αὐτον.
Καὶ ὤρθωσεν κ' ἐστράφησαν ἐκεῖσε εἰς τὸν ρῆγαν
τοῦ νὰ στρέψουν ἀπόκρισιν, νὰ τὸν πληροφορέσουν,
(5080) *τὸ πῶς ὁ πρίγκιπας Μορέως, οἱ συμφωνίες τοῦ ἀρέσουν*
κ' οἰκονομᾶται διὰ νὰ ἐλθῇ τὸ πρᾶγμα νὰ πληρώσουν.
Κι ὁ πρίγκιπας ἀπέστειλεν στὸν Εὔριπον εὐθέως,
κ' ἠφέρασίν του κάτεργον καλὰ ἀρματωμένον,
κ' εἰς τὴν Κλαρέντσαν ὤρθωσεν κι ἄλλο τοῦ ἀρματῶσαν.
Οἰκονομήθη ὡς ἔπρεπεν τέτοιου μεγάλου ἀνθρώπου· f. 167v
ἐσέβην εἰς τὰ κάτεργα μετὰ τὴν θυγατήρ του,
τὴν ὠνομάζασι ἡ Ζαμπέα, μετὰ τὴν φαμελίαν του,
ἐπῆρεν καὶ καβαλλαρίους ὅσους τοῦ ἔκαμναν χρεία,

ἐκ τὴν Κλαρέντσα ἐμίσσεψαν, εἰς τὸ Βροντῆσι ἐσῶσαν.
Κι ἀφότου ἀποσκαλώσασιν, ἄλογα ἀγοράσαν,
ὡδέψαν κ' ἐπερπάτησαν στὴν Ἀνάπολιν ἐσῶσαν.
Ὁ ρῆγας γάρ, ὡς τὸ ἤκουσεν κι ὡς τὸ ἐπληροφορέθη,
ὅτι ἔρχετον ὁ πρίγκιπας ἐκεῖ πλησίον τῆς χώρας,
ἀτός του ἐκαβαλλίκεψεν, ἐξέβη εἰς ἀπαντήν του.
Ἐκεῖ ὅπου τὸν ἀπάντησεν γλυκέα τὸν χαιρετίζει,
ἀπὸ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ, ὡδεύασιν οἱ δύο·
τιμὴν μεγάλην τοῦ ἔποικεν, οἱ πάντες τὸ ἐθαυμάσαν.
Καὶ μετ' αὐτὸν ἐπέζεψαν εἰς τοῦ ρηγὸς τὸ ὁσπίτι·
ὥρισεν, ἀππλικέψαν τον τιμητικὰ εἰς τὴν χώραν.
(5100) *Ἐκάλεσέ τον νὰ γευτῇ ἐπὶ τῆς αὐρίου μετ' αὐτον·*
καὶ διὰ τιμὴν τοῦ πρίγκιπος ἐκάλεσεν τοὺς πάντας

6407 γυλιάμω 10 ἀποδέκτη 14 τοῦ νὰ τοῦ στρ. 15 τοῦ ἀρέσουν ἡ σ. 19 ἄλλον 23 ἔκαμνεν 34 ἐκεὶ μεταύτον ἐπ.

Cod. T 6408 ὁ πρίγγιπος—καὶ τῶ μάτζηω 9 δια να κρατὶ 10 τόκουσε 11 χαρίσματα ἐδ. 12 εκὶώη 14 δια νὰ στρ. 15 ὁ πρίγκιπα—τοῦ α. η σὴ φονίες 16 διὰ om.—τὸ πράμα νὰ πληρώση 17 στὶῶ ἔγριπον 19 γλαρέντζα 23 του κάμναν 25 γλαρέντζα εμίσεψε εις το β. ευτασι

P *τὴν θυγατέρα, σὲ λαλῶ, τοῦ πρίγκιπος Γουλιάμου,*
καὶ μετὰ ταῦτα ὁ πρίγκιπας νὰ ποίσῃ τὸ ὁμάντζιο,
τοῦ νὰ κρατῇ τὸν τόπον του ἀπὸ τὸν ῥῆγαν Κάρλον.
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας, μεγάλως τὸ ἀποδέχτη, (p. 149)
μεγάλως καὶ ἐτίμησεν τοὺς ἀποκρισαρέους,
δωρή|ματα τοὺς ἔδωκε, φιλοτιμίες μεγάλες. f. 201r 1
Καὶ ὥρθωσεν, ἐστράφησαν ἐκεῖσε εἰς τὸν ῥῆγαν·
τὰ πάντα ἀφηγήθηκαν, τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες (p. 150)
πῶς ἀρέσει τοῦ πρίγκιπα νὰ ποιήσῃ μὲ τὸν ῥῆγα,
κ' οἰκονομεῖται νὰ ἐλθῇ, νὰ πληρωθῇ τὸ πρᾶγμα.
Κι ὁ πρίγκιπας ἀπέστειλε στὴν Εὔριπον εὐθέως,
ἠφέρασίν του κάτεργον καλὰ ἁρματωμένον, (p. 151)
εἰς τὴν Γλαρέντσαν ὥρθωσεν καὶ ἄλλο ἁρματῶσαν.
Οἰκονομήθη ὡς ἔπρεπεν τοιούτου μεγάλου ἀνθρώπου·
ἐσέβη εἰς τὰ κάτεργα μετὰ τῆς θυγατρός του,
τὴν ὠνομάζασιν Ζαμπέαν, καὶ μὲ τὴν φαμελίαν του,
ἐπῆρε καὶ καβαλλαρίους ὅσοι ἐκάμνα χρεία.
Κι ἀφότου ἀπεσκάλωσαν ἐκεῖ εἰς τὸ Βροτῆσι,
ἄλογα εὐτὺς ἀγόρασεν καὶ τὴν ὁδὸν ἐπίασεν.
Καὶ οὕτως ἀπεσώσασιν ἐκεῖσε εἰς τὸν ῥῆγαν,
ἤγουν εἰς τὴν Ἀνάπολιν ποῦ ἦτον κατοικία του.
Ὁ ῥῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν καὶ ἐπληροφορέθην,
πῶς ἔρχεται ὁ πρίγκιπας ἐκεῖ πλησίον τῆς πόλης,
ἀτός του ἐκαβαλλίκεψεν, ἦλθεν εἰς ἀπαντήν του· f. 201r II

ἀπὸ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ, ὠδεύασιν οἱ δύο·
τιμὴν μεγάλην τοῦ ἔποικεν, οἱ πάντες τὸ ἐθαυμάσαν.
Ὁμοῦ γὰρ ἀπεζέψασιν εἰς τοῦ ρηγὸς τοὺς οἴκους·
ὥρισεν, κι ἀππλικέψαν τον τιμητικὰ ὡς πρέπει.
Ἐκάλεσέ τον νὰ γευτῇ τὴν αὔριον μετ' αὐτον·
καὶ διὰ τιμὴν τοῦ πρίγκιπος ἐκάλεσεν τοὺς πάντας,

6413 ὥρθοσαν 15 μὲ τὸν ῥῆγα] με ταιρlωγαις, *sic*; certainly not μὲ ταῖς ῥήγλαις, as Buchon reads 17 ἀπαίσθηλεν 27 κατικήαν

---

f. 87v 28 τώκουσε—το πληρ. 29 ὁ πρίγκιπος 31 ποῦ 33 τῶπισε—το θαυμάσαν 34, 35 εκὴ μεταύτον ἐπεζεὺσαν τ̃ων τημιτηκα στὴ χωρα 36 τῆς αύριον

Η ὅλους τοὺς εὐγενικούς, ὅπου ἦσαν εἰς τὴν χώραν.
Κούρτην μεγάλην ἔποικεν, χαρὲς μεγάλες ἦσαν·
καὶ ἀφότου ἐχάρησαν καλὰ ἐκείνην τὴν ἡμέραν,
ὁ κατὰ εἰς ἐδιάβηκεν εἰς τὴν κατούνα ὅπου εἶχεν.
Ἐπὶ τῆς αὐρίου τὸ πρωΐ ὁ πρίγκιπας ἐδιάβη, f. 168r
στὸν ρῆγαν ἐκατέλαβε νὰ τὸν ἔχῃ συντύχει.
Ὁρίζει ὁ ρῆγας κ᾽ ἤλθασιν ὅλοι του οἱ κοντᾶδες·
ἐκάθισαν εἰς τὴν βουλήν, ἄρξαν νὰ συντυχαίνουν.
Ἐνταῦτα ἤλθασιν ἐκεῖ ἐκεῖνοι οἱ ἀποκρισάροι,
ὅπου ἦσαν εἰς τὸν πρίγκιπα διαβόντα εἰς τὸν Μορέαν
καὶ ἄρξασιν νὰ λέγουσιν, νὰ θέλουν ἀφηγᾶσται,
τὸ πῶς ἀπῆλθαν στὸν Μορέαν, στὸν πρίγκιπα Γυλιάμον,
μὲ τοῦ ρηγὸς τὸν ὁρισμὸν διὰ τὴν συμπεθερίαν,
κ᾽ εἰς τί ἀποκατάστησαν κ᾽ εἰς τί ποσὸν ἠφέραν
τὸ πρᾶγμα, τὴν ὑπόθεσιν ἐνῷ ἤσασιν σταλμένοι.
"Λοιπόν, ἀφῶν ἐπρόσταξεν ὁ Βασιλέας τῆς Δόξης
"κ᾽ ἦλθεν ὁ πρίγκιπας ἐδῶ εἰς τὸ κράτος τῆς βασιλείας
σου,
"ἐνέμεινεν ἡ ὑπόθεσις 's ἐσᾶς τοὺς δύο ἀφέντας,
(5120) "νὰ ποιῆτε κ᾽ ἐκπληρώσετε τὸ πρᾶγμα εἰς τέτοιον
τρόπον,
"ὅπου νὰ ἔνι εἰς τιμὴν ἐσᾶς τῶν δύο ἀφέντων,
"κ᾽ εἰς δόξαν καὶ ἀνάπαψιν ἐσᾶς καὶ τοῦ λαοῦ σας."
Καὶ ὅσον ἀποπλήρωσαν ἐκεῖνοι οἱ ἀποκρισάροι
τὸ ὅσον εἴχασιν νὰ εἰποῦν διὰ τὴν συμπεθερίαν,
ἄρχασεν τότε ὁ πρίγκιπας νὰ λέγῃ κι ἀφηγᾶται
τὴν πρᾶξιν γὰρ καὶ τὴν ἀρχήν, τὸ πῶς τὸ πρᾶγμα
ἀρχάστην f. 168v
καὶ πῶς ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ καὶ θέλημα τοῦ ῥῆγα
ἦλθεν ἐκεῖθεν κ᾽ ἤφερεν μὲ αὐτὸν τὴν θυγατήρ του,
κ᾽ ἦτον νὰ ποιήσῃ ἕτοιμος τὸ ὅσον ἐπεριστῆσαν
οἱ ἀποκρισάροι τοῦ ρηγὸς μὲ αὐτὸν εἰς τὸν Μορέαν,

6443 νὰ] διὰ νὰ 48 καὶ νὰ θέλουν 51 τί π.] τὸ π. 61 ἀρχ. ὁ πρ. νὰ λαλῆ νὰ λέγῃ 64, 66 μὲ αὐτὸν] μεταύτον

Cod. T 6438 ὁπούσανε στὴ χ. 40 αφόντου 41 ὁ καθεὶς—τὴν γκατούνα που 42 αύριον—εδιέβη 43 στὸ ρίγα εκατέλαβε δια να τὸν συντύχη 47 οποῦσαν 48 καὶ νὰ θέλη να φὴ γάστε 49 γουλιάμον 51 καὶ ἔτζη

P ὅλους γὰρ τοὺς εὐγενικοὺς ὁποῦσαν εἰς τὴν πόλιν.
Κούρτην μεγάλη ἔποικεν, χαρὲς μεγάλες εἶχεν·
κι ἀφῶν ἐχάρησαν καλὰ ἐκείνην τὴν ἡμέραν,
ὁ κάθε εἷς ἐδιέβηκεν εἰς τὸ ἀππλίκεμάν του.
Τὴν αὔριον ὁ πρίγκιπας ἐδιέβην εἰς τὸν ρῆγαν·

ὁρίζει ὁ ρῆγας, ἤλθασιν ὅλοι οἱ κεφαλᾶδες,
ἐκάθισαν εἰς τὴν βουλήν, ἄρξαν νὰ συντυχαίνουν.
Εἰς τοῦτο ἤλθασιν ἐκεῖ κ' οἱ ἀποκρισαρέοι,
ὅπου ἦσαν εἰς τὸν πρίγκιπαν ἐκεῖσε εἰς τὸν Μορέαν
καὶ ἄρξασιν νὰ λέγουσιν καὶ οὕτως νὰ λαλοῦσιν,
τὸ πῶς ἀπῆλθαν στὸν Μορέαν | στὸν πρίγκιπα Γουλιά-
μον f. 201v I
μὲ τοῦ ρηγὸς τὸν ὁρισμὸν διὰ τὸ συμπεθέριν, (p. 152)
καὶ τί ἀποκατάστησαν κ' εἰς τί ποσὸν τὸ ἠφέραν
τὸ πρᾶγμα, τὴν ὑπόθεσιν ἐνῷ ἦσαν σταλμένοι.
"Λοιπόν, ἀφῶν ἐπρόσταξεν ὁ Βασιλεὺς τῆς Δόξης
"καὶ ἦλθεν γὰρ ὁ πρίγκιπας ἐδῶ στὴν βασιλείαν σου,
"ἀνέμεινεν <ἡ> ὑπόθεσις 'ς ἐσᾶς τοὺς δύο ἀφέντας,
"τὸ πρᾶγμα νὰ πληρώσετε εἰς τρόπον γὰρ τοιοῦτον
"ὅπου νὰ ἔνι εἰς τιμὴν ἐσᾶς τῶν δύο ἀφέντων,
"κ' εἰς δόξαν καὶ ἀνάπαψιν ἐσᾶς καὶ τοῦ λαοῦ σας."
Καὶ ὅσον ἀποπλήρωσαν τοὺς λόγους γὰρ ἐκείνους
τὸ ὅσον εἶχαν νὰ εἰποῦν διὰ τὴν συμπεθερίαν,
ὁ πρίγκιπας ἀρχίνησε νὰ λέγῃ, ν' ἀφηγῆται
τὴν πρᾶξιν δὲ καὶ τὴν ἀρχήν, τὸ πῶς τὸ πρᾶγμα ἦρξεν
καὶ πῶς ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ καὶ θέλημα τοῦ ῥῆγα
ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ἤφερεν μὲ αὐτὸν τὴν θυγατήρ του,
κ' ἦτον νὰ ποίσῃ ἕτοιμος τὰ ὅσα ἐπεριστῆσαν
οἱ ἀποκρισά|ροι τοῦ ρηγὸς μὲ αὐτὸν εἰς τὸν Μορέαν. f. 201v II

6450 σιωμπεθέρω 59 ἀποπλήροσεν 60 σιωμπεθ.

τὰποκατ. καὶ ης τή ποσϋ τον φέραν 52 πράμα—στελμένη 53 βασιλεύς 55 ἀφθέντες 56 νὰ πησετε να πληροθῆ τὸ πράμα f. 88r 57 ένε—τῶν δίον ά. 58 ανάπαυσις 59 καὶ ὁσάν—αποκρισιάροι 60 νὰ ποὺν για τὴ σ. 61 ἤρχησε ὁ π. νὰ λέγι καὶ αφηγάσται 62 τὸ πραμα αρχίσαν 63 απο τον ωρϊσμών 64 μετ αὐτον τὴ θιγατὴρ του 65 καὶ ἦτον ἑτημος πηή—περϊστείσαν 66 μετάτον

Η στὲς συμφωνίες ὅπου ἔποικαν κ' εἰς ὅλα τὰ κεφάλαια.
Κ' ἐνταῦτα ἀποκρίθηκεν ὁ ρῆγας ἀπ' ἀτός του·
ὅτι ὅσον λέγει ὁ πρίγκιπας ἀλήθεια οὕτως ἔνι,
καὶ θέλει γὰρ κι ὀρέγεται νὰ πληρωθῇ τὸ πρᾶγμα,
καθὼς τὸ ἐσυμβίβασαν κι ὡσὰν τὸ ἐπεριεστῆσαν.
Κι ἀφότου ἐπληρώσασιν κ' εἵπασιν τὰ κεφάλαια,
ὥρισαν καὶ ἠφέρασιν ἐκεῖσε τὰ παιδιά τους.
Τῆς 'Ανάπολης ὁ ἀρχιερεύς, μητροπολίτης ἔνι,
ἐκεῖνος ἀρρεβώνιασεν ἐτότε τὰ παιδία·
(5140) κι ἀφότου ἀρρεβώνιασεν κ' ἐποιήσασιν τὸν γάμον,
ἐποίησε γὰρ ὁ πρίγκιπας τὸ ὁμάτζιον πρὸς τὸν ρῆγα
τοῦ νὰ κρατῇ τὸν τόπον του ἀπὸ τὸν ρῆγα Κάρλον.
'Εκδύθη καὶ τὸν τόπον του καὶ τοῦ ρηγὸς τὸν δίδει,
κι ὁ ρῆγας ἐρεβέστισεν ἐνταῦτα τὸν υἱόν του,
ἐκεῖνον τὸν μισὶρ Λωΐς ἀπὸ τὸ πριγκιπᾶτο·
καὶ ἐκεῖνος τὸ ἔστρεψεν πάλε τοῦ πεθεροῦ του, f. 169r
νὰ τὸ κρατῇ, νομεύεται ἕως ὅτου ζῇ εἰς τὸν κόσμον.
Κι ἀφότου ἐκαταστήσασιν ἐτοῦτα ὅπου σὲ λέγω,
ἄργησε ὁ πρίγκιπας ἐκεῖ ἡμέρας δεκαπέντε
μετὰ τὸν ρῆγαν Κάρουλον· χαρὲς μεγάλες εἶχαν.
'Ενταῦτα ἤλθαν ἐκ τὸν Μορέαν τοῦ πρίγκιπος μαντᾶτα
τὸ πῶς ἀπὸ τοῦ βασιλέως ἤλθε εἰς Μονοβασίαν
ὁκάποιος του ἕνας ἀνεψίος καὶ ἤφερεν φουσσᾶτα,
Κουμάνους, Τούρκους καὶ Ρωμαίους ἐκ τῆς Νικαίας τὰ μέρη,
κ' ἔχουσιν φόβον στὸν Μορέαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου,
τὸν πρίγκιπα παρακαλοῦν νὰ καταλάβῃ ἐκεῖσε.
'Ακούσων ταῦτα ὁ πρίγκιπας, ἀπῆγεν εἰς τὸν ρῆγαν
καὶ εἶπεν του λεπτομερῶς ἐκεῖνα τὰ μαντᾶτα,
κ' ἐζήτησέ του ἀπολογίαν ν' ἀπέλθῃ στὸν Μορέαν
(5160) διὰ συμμαχίαν καὶ δύναμιν τοῦ τόπου καὶ λαοῦ του·
εἰς τὰ κάστρη του νὰ ἀπελθῇ διὰ νὰ τὰ σωταρχίσῃ.

6482 καὶ ἐκ. εὐθέως τὸ ἔστρ. 86 κάρλον 88 τὸ πῶς ἤλθεν ἀπὸ τ. β. εἰς τὴν μ. 93 ἀπῆγεν? very indistinct 97 εἰς τὰ κάστροι νὰ ἀπέλθῃ

Cod. T 6467 ὀπόπικαι—καὶ φάλεια 68 ἀπεκρ. 69 οὕτως λέγι 70 πράμα 71 εσυνήβασαν—περήεστήσαν 72 αφόντου 73 ὁρισε 74 ὁ om.—έναι 75 αρευόνιασε 76 καὶ αφοντου ευλογειθησαν καὶ πηήσαν 78 ὠπὸς κρατὴ 79 εγδήθη και 80 ερευεστήρϊσε 81 μισὲρ λωβὶὼ

P

Κ' εἰς τοῦτο ἀποκρίθηκε ὁ ῥῆγας ἀπ' ἀτός του·
ὅσον εἶπεν ὁ πρίγκιπας ἀλήθεια οὕτως ἔνι
καὶ θέλει καὶ ὀρέγεται νὰ πληρωθῇ τὸ πρᾶγμα,
καθὼς τὸ ἐσυνήβασαν καὶ ὅσον γὰρ ἐστῆσαν.
Κι ἀφῶν ἀποπληρώσασιν καὶ εἶπαν τὰ κεφάλαια,
ὥρισε καὶ ἠφέρασιν ἐκεῖσε τὰ παιδία.
Ὁ ἀρχιερεὺς τῆς Ἀνάπολης, μητροπολίτης ἦτον,
ἐκεῖνος ἀρραβώνιασεν ἐτότε τὰ παιδία·
κι ἀφῶν ἀρρεβωνίασαν καὶ ἔποικαν τὸν γάμον,
ἐποίησεν ὁ πρίγκιπας ὁμάτζιο τοῦ ῥῆγα
τοῦ νὰ κρατῇ τὸν τόπον του ἀπὲ τὸν ῥῆγαν Κάρλον.
Ἐκδύθηκεν τὸν τόπον του καὶ τοῦ ρηγὸς τὸν δίδει,
κι ὁ ῥῆγας ἐρεβέστισεν ἐνταῦτα τὸν υἱόν του
ἐκεῖνον τὸν μισὲρ Λωὴν ἀπὸ τὸ πριγκιπᾶτον·
ἐκεῖνος πάλιν τὸ ἔστρεψεν ἀπὲ τὸν πεθερόν του
νὰ <τὸ> κρατῇ, νομεύεται εἰς τὴν ζωήν του ὅλην.
Κι ἀφῶν ἀπεκατέστησαν αὐτά, ὅπου σᾶς λέγω,
ἔποικε ἐκεῖ ὁ | πρίγκιπας ἡμέρας δεκαπέντε f. 202r 1
μετὰ τὸν ῥῆγαν Κάρουλον, χαρὲς μεγάλες εἶχαν.
Εἰς τοῦτο ἦλθαν ἐκ τὸν Μορέα τοῦ πρίγκιπος μαντᾶτα
τὸ πῶς ἦλθεν τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Μονοβασίαν
ὁκάποιός του ἀνεψιὸς καὶ ἤφερεν φουσσᾶτα,
Κουμάνους, Τούρκους καὶ Ρωμαίους, ἐκ τῆς Λυκίας τὰ μέρη,
καὶ ἔχουν φόβον στὸν Μορέαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Μορέως,
τὸν πρίγκιπα παρακαλοῦν συντόμως νὰ ὑπάγῃ.
Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας ἀπῆλθεν εἰς τὸν ῥῆγαν
καὶ εἶπεν του λεπτομερῶς ἐκεῖνα τὰ μαντᾶτα·
ἀπολογίαν ἐζήτησεν νὰ ὑπάγῃ τοῦ Μορέως
διὰ συμμαχίαν καὶ δύναμιν τοῦ τόπου, τοῦ λαοῦ του·
στὰ κάστρη του νὰ ἀπελθῇ τοῦ νὰ τὰ σωταρχίσῃ. (p. 153)

6469 ἀλήθειαν 74 μῶρπολήτης 79 ἐκδήδηκεν 87 ἦλθεν 92 σιώτομος 94 λεπτόμερος—μανδ. 96 σιωμαχίαν 97 τον ναπελθή

82 καὶ κιώος ευθέος τὸ ἔστρ. 83 στὸν γγόσμον 85 ἤργησε f. 88v 86 Κάρουλων 88 το πὼς ἦλθαν ἀπὸ τοῦ β. εἰς τὴ μονοβασία 89 ὀκ. ἕνας του ανηψιος 92 παρεκαλοῦν 93 επίγε 94 λεπτῶμερος 95 ἀπηλογηὰ νὰ ἔλθη 96 σὴ μαχια 97 του δια ναπελθὴ δια ναντα σ.

Η Κι ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, εἶπε ὅτι καλὸν ἦτον
νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν τόπον του διὰ νὰ τὸν συμμαχήσῃ,
κι ἀπὸ τοὺς ἀντιδίκους του νὰ τὸν ἔχῃ φυλάξει.
Ἐν τούτῳ ἀπῆρε ὁ πρίγκιπας | ἀπολογίαν 'κ τὸν ρῆγαν· f. 169ᵛ
σπουδαίως ἐκαβαλλίκεψεν, ἔσωσε εἰς τὸ Βροντῆσι,
ηὗρεν τὰ κάτεργα ἕτοιμα, ἐσέβηκεν ἀπέσω,
εἰς δύο ἡμέρας ἔσωσεν ἐκεῖσε εἰς τὴν Κλαρέντσα
κι ἀπέκει ἐκαβαλλίκεψεν κ' ἦλθεν στὴν 'Ανδραβίδαν.
Τὸ ἀκούσει το οἱ ἅπαντες τοῦ τόπου τοῦ Μορέως,
τὸ πῶς ἦλθεν ὁ πρίγκιπας, ἐχάρησαν μεγάλως·
θάρσος ἐπῆραν δυνατὸν ἀπάνω εἰς τοὺς ἐχτρούς τους.
Καταπαντόθεν ἔστειλεν γραφὲς τῶν κιβιτάνων
νὰ ἔχουν μεγάλην φύλαξιν ὅλοι μὲ τὸν λαόν τους,
ἐπεὶ κ' ἐκεῖνος ἔρχετον διὰ νὰ τοὺς συμμαχήσῃ,
τὰ κάστρη νὰ σωταρχίσουσι καὶ τὸν λαὸν σωρέψουν,
νὰ στήκουν καὶ φυλάττουσιν τὸν τόπον καὶ τὲς ἄκρες.
Καὶ ὅσον ἀναπαύτηκεν κἂν τέσσαρες ἡμέρες,
τῶν κεφαλάδων ἔγραψεν καὶ τῶν καβαλλαρίων,
(5180) κ' ἦλθαν ἐκεῖσε εἰς αὐτὸν κ' εὐθέως καβαλλικεύουν.
Ἐπῆρε τους κ' ἐδιάβησαν ἀπὸ τὰ κάστρη ὅλα
καὶ ὥρθωσε νὰ ἔχουσιν φύλαξες κατὰ τόπον.

Ἐν τούτῳ παύω ἐδῶ μικρὸν νὰ γράφω καὶ νὰ λέγω
ἀπὸ τὸν πρίγκιπα Μορέως ἐκεῖνον τὸν Γυλιάμον
καὶ θέλω νὰ ἀφηγήσωμαι ἀπὸ τὸν ρῆγαν Κάρλον, f. 170ʳ
τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικεν, τὸ σπλάχνος ὅπου ἐδεῖξεν
ἐτότε πρὸς τὸν πρίγκιπα ἐκεῖνον τοῦ Μορέως.
Ὁ ρῆγας ὡς παφρόνιμος, παιδευτικὸς τῆς μάχης,

ἀφότου ἐξέβη ὁ πρίγκιπας κ' ἐμίσσεψεν ἀπ' αὐτον,

6501 ἐκ τὸν 4 ἐσώσασιν 5 ἐκαλίκευσεν 11 ἐπὴν
23 σπλάγχνος

Cod. T 6498 εἶπε ὁ καὶ καλῶ ένε 99 δῖα τού σημαχήσι 6501 επίρε—
άπη λογηα εκ τὸν ρ. 4 ἡμέρες εσόσασι απέσο στῶ γλαρέντζα 6 ἡ ἄρχωντες
7 πρῶγκιπος 8 θαρὼς 9 τον γγιβοτάνων 10 νάχουν 11 ἐπὴ ἤρχετον

P Κι ὁ ῥῆγας ὡς τὸ ἤκουσεν εἶπεν· "Καλῶς ὑπάρχει,
"νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν τόπον σου καὶ ὄρθωσιν νὰ ποιήσῃς
6500 "ἀπὲ τοὺς ἀντιδίκους <σου> ὅπως νὰ τὸν φυλάξῃς."
Εἰς τοῦτο ἐπῆρε ὁ πρίγκιπας ἀπελογίαν 'κ τὸν ῥῆγαν·
σπου|δῇ ἐκαβαλλίκεψεν, ἦλθεν εἰς τὸ Βροντῆσι, f. 202r II
ηὗρεν τὰ κάτεργα ἕτοιμα, ἐσέβησαν ἀπέσω,
εἰς δέκα ἡμέρες ἔσωσεν ἐκεῖ εἰς τὴν Γλαρέντσαν,
5 ἀπέκει ἐκαβαλλίκεψεν, ἦλθεν στὴν 'Ανδραβίδαν.
'Ως τὸ ἤκουσαν οἱ ἅπαντες τοῦ τόπου τοῦ Μορέως
τὸ πῶς ἦλθεν ὁ πρίγκιπας, ἐχάρησαν μεγάλως·
θράσος ἐπῆραν δυνατὸν ἀπάνω τῶν ἐχτρῶν τους.
Καταπαντόθεν ἔστειλαν γραφὲς τῶν κιβιτάνω
10 νὰ ἔχουν φύλαξιν καλὴν ὅλοι μὲ τὸν λαόν τους,
ἐπεὶ κ' ἐκεῖνος ἔρχετον διὰ νὰ συμμαχήσῃ,
τὰ κάστρη νὰ γαρνίσουσιν καὶ τὸν λαὸν φυλάξει,
νὰ στέκουν νὰ φυλάττουσιν τὸν τόπον καὶ τὲς ἄκρες.
Καὶ ὅσον ἀναπαύτηκεν κἂν τέσσερις ἡμέρες,
15 τῶν κεφαλάδων ἔγραψεν καὶ τῶν καβαλλαρίων·
ἦλθαν ἐκεῖσε εἰς αὐτόν, εὐθέως καβαλλικεύει.
'Επῆρεν τους, ἐδιέβηκαν ἀπὸ τὰ κάστρη ὅλα
καὶ ὥρθωσεν | νὰ ἔχουσιν φύλαξιν κατὰ τόπον, f. 202v I
ὡς νὰ διαφυλάττωνται ἀπὲ τοὺς ἀντιδίκους.
20

25 'Ο ῥῆγας ὡς πανφρόνιμος, οὗτος ὁ ῥοΐ Κάρλος,
ἀπὲ τὸ σπλάχνος τὸ πολύ, τὴν ζέσιν ὅπου εἶχεν
πρὸς τὸν αὐτοῦ συμπέθερον τὸν πρίγκιπαν Γουλιάμον,
κι ὡς ἦτον καὶ παιδευτικὸς τῆς μάχης τῶν φουσσάτων,
ἀφῶν ἐξέβη ὁ πρίγκιπας κ' ἐκεῖθεν ἐδιέβη,

6501 ἐκ τὸν 27 πρὸς τὸν αὐτὸν σ|ωμπέθερον 29 καὶ κεῖθεν

12 νὰ om. 13 στέκουν 14 τέσερης f. 89r 15 τὸν γκα βελαρίον
16 εἰς] πρὸς—ευθὴς 17 καὶ διὰβηκαὶ 18 φ. εἰς καθεν τόπον 19 om.
21 γουλιάμον 22 καὶ θένω νὰ σαφηγειθῶ 23 ὑπὸ δίξε 25 πὰνφρώνιμως
29 απαυτ

Η ἐσκόπησεν, ἐλόγιασεν [ὅτι] ἀφότου ὁ βασιλέας
6531 ἀπόστειλεν εἰς τὸν Μορέαν φουσσᾶτα ἐδικά του
νὰ μάχωνται τὸν πρίγκιπα ποῦ ἔνι συμπέθερός του,
τοῦ πρίγκιπα κάμει ἤθελεν χρεία νὰ εἶχεν συμμαχίαν
ἀπὸ φουσσᾶτα καὶ λαὸν τὸν τόπον του φυλάξει.
Ἐν τούτῳ ὁρίζει κ' ἔκραξαν ἕναν του καβαλλάρην,
ὅπου ἦτον παιδευτικὸς στρατιώτης εἰς τὰς μάχας·
(5200) μισὶρ Γυαλεράν τὸν ἔλεγαν, ντὲ Βρῆ εἶχε τὸ ἐπίκλη.
Λέγει του· "Θέλω νὰ ἀπελθῇς ἐκεῖσε εἰς τὸν Μορέαν
" εἰς συμμαχίαν τοῦ πρίγκιπος, ὅπου ἔν' συμπέθερός μου,
" μὲ ρογατόρους ἑκατὸν ἀπάνω εἰς τὰ φαριά τους
" καὶ διακοσίους ὁμοίως πεζοὺς ὅλοι ἐκλεκτοὶ κ' ἐκεῖνοι,
" νὰ εἶναι οἱ ἑκατὸν τζαγράτοροι κ' οἱ ἄλλοι σκουταρᾶτοι.
" Κι ὁρίζω νὰ εἶναι ἐξαμηναῖον ὅλοι τους πληρωμένοι,
" νὰ εἶσαι ἐσὺ ἀπάνω τους μπάϊλος καὶ καπετάνος· f. 170ᵛ
" κ' οἰκονομήσου παρευτὺς κ' ὑπάγαινε σπουδαίως.
" Τὰ πλευτικὰ εἶναι ἕτοιμα ἐκεῖσε εἰς τὸ Βροντῆσι,
" καὶ σέβα εἰς ταῦτα, ὑπάγαινε σπουδαίως εἰς τὸν Μορέαν,
" εἰς συμμαχίαν τοῦ πρίγκιπος, πολλὰ μὲ τὸν χαιρέτα,
" κ' εἰπές του ἀπὸ τὸ μέρος μου, ἂν χρήζῃ πλέον φουσσᾶτα,
" ἂς ἔχω εἴδησιν μικρὴν κ' εὐθέως νὰ τοῦ ἀποστείλω."
Ὁ καβαλλάρης παρευτύς, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
οἰκονομήθη ἕτοιμα, ὡς τὸ ὥριζεν ὁ ῥῆγας.
Ἐξέβη ἀπ' τὴν Ἀνάπολιν, ἦλθεν εἰς τὸ Βροντῆσι·
ἐκεῖ ηὗρεν τὰ πλευτικὰ [ἕτοιμα], ἐσέβη εἰς αὗτα ἀπέσω,
κ' εἰς τὴν Κλαρέντσαν ἔσωσεν ἀπέσω εἰς τρεῖς ἡμέρες.
Ὁ πρίγκιπας εὑρέθηκεν ἐτότε εἰς τὸ Βληζῆρι.
(5220) Μισὶρ Γυαλεράν τοῦ ἀπέστειλεν μαντατοφόρους ἕξι·
σιργέντες ἦσαν τέσσαροι κ' οἱ δύο ἦσαν καβαλλάροι,
κ' ἐμήνα του λεπτομερῶς τὸ πῶς ἦλθεν 'κ τὴν Πούλιαν
μὲ τοῦ ρηγὸς τὸν ὁρισμόν, μὲ τὸ φουσσᾶτο ὅπου ἔχει

6530 ἐλογίασεν 32 ὅπου 33 ἤθελεν κάμει 53 ἀπὸ 57 μανδ. 59 ἐκ τὴν

Cod. T 6530 καὶ λόγιασεν 31 ἀπέστειλεν 32 ὀπὸν σιμπ. 33 τοῦ πριγκιπος εκαμναν χρι[α] 36 ἦτονε πεδ. στ. γὰρ τῆς μάχης 37 μισὲρ γαλεράν 39 πόνε σιμπ. 40 χίλιους 41 ὁμίος τρὶς χήλειους απεζοὺς ὅλη κλεκτὴ νὰ ὦσε 42 νὰ ὦσε ἡ χήλη τζαγράτορες καὶ ἡ άλη 43 ὦσε εξάμηνο

P *ἐσκόπησεν, ἐλόγιασεν ἀφῶν ὁ βασιλέας*
6531 *ἀπέστειλεν εἰς τὸ Μορέαν φουσσᾶτα ἐδικά του*
νὰ μάχωνται τὸν πρίγκιπαν ἐκεῖνον τὸν Γουλιάμον·
εἰς τοῦτο κάμνει χρείασιν νὰ ἔχῃ συμμαχίαν.

Εὐτὺς ὁρίζει καὶ λαλοῦν ἕναν του καβαλλάρην,
ὅπου ἦτον γὰρ παιδευτικὸς στρατιώτης εἰς τὲς μάχες·
μισὲρ Γαλιέρην τὸν ἔλεγαν, ντὲ Βρῆ εἶχεν τὸ ἐπίκλην.
Λέγει τον· "Θέλω νὰ ὑπᾷς ἐκεῖ εἰς τὸν Μορέαν
"εἰς συμμαχίαν τοῦ πρίγκιπος, ποῦ ἕνι συμπέ|θερός μου f. 202ᵛ II
"μὲ ρογατόρους ἑκατὸν ἀπάνω εἰς τὰ φαρία
"καὶ διακόσιους πεζοὺς ὅλοι ἐκλεκτοὶ κ' ἐκεῖνοι,
"οἱ ἑκατὸν τζαγράτοροι κ' οἱ ἄλλοι σκουταρᾶτοι.
"Ὁρίζω νὰ ἕνι ἐξάμηνον ὅλοι τους πληρωμένοι,
"νὰ εἶσαι ἐσὺ ἀπάνω τους μπάϊλος καπετάνιος·
"κ' οἰκονομήσου παρευτύς, ὑπάγαινε σπουδαίως.
"Τὰ πλευτικὰ ἕνι ἕτοιμα ἐκεῖ εἰς τὸ Βροντῆσι
"καὶ σέβα εἰς αὗτα, ἄγωμε ἐκεῖ εἰς τὸν Μορέαν
"εἰς συμμαχίαν τοῦ πρίγκιπος, πολλὰ μὲ τὸν χαιρέτα,
"κ' εἰπέ τον ἀπὸ μέρος μου, ἂν χρήζῃ πλέο φουσσᾶτα, (p. 154)
"ἂς ἔχω εἴδησιν μικρὴν εὐθέως νὰ τὰ στείλω."
Ὁ καβαλλάρης παρευτύς, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
οἰκονομήθη ἕτοιμα, ὡς τὸ ὥριζεν ὁ ρῆγας.
Ἐξέβη ἐκ τὴν Ἀνάπολιν, ἦλθεν εἰς τὸ Βροντῆσι·
εὗρεν ἐκεῖ τὰ πλευτικά, ἐσέβησαν ἀπέσω,
εἰς τὴν Γλαρέντζαν ἔσωσαν ἔσω εἰς τρεῖς ἡμέρες.
Ὁ πρίγκιπας ηὑρέθηκεν | ἐτότε εἰς τὸ Βληζῆρι. f. 203ʳ I
Μισὲρ Γαλέρας τοῦ ἔστειλε μαντατοφόρους ἔξι·
σεργέντες ἦσαν τέσσερις κ' οἱ δύο καβαλλάροι,
ἐμήνυσεν λεπτομερῶς πῶς ἦλθεν ἐκ τὴν Πούλιαν
μὲ τοῦ ρηγὸς τὸν ὁρισμὸν μὲ ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα

6533 *χρήασιω* 39 *σιωμπεθερός* 45 *οἰκονομήσοιω* 50 *στήλη*
57 *μανδ.* 59 *λεπτόμερος—πούλη*

44 *καὶ om.—καπετάνιος* 45 *καὶ ήπαγε* 47 *εἰς αὗτα* f. 89ᵛ 48 *μου τὸν* 49 *ηπέτου απο μέρος* 50 *ευθὴς ναντου τα στήλω* 51 *ὀπούτον* 52 *τώρισε* 53 *εκ τὴν* 55 *τὴ γλαρέντζα ές. μέσον εἰς πέντε ἡμ.* 56 *βληρήζῃ* 57 *ὁ μισὲρ γαλέρας—ἔξη μαντ.* 58 *τέσερυ καὶ δύο καβαλάροι* 59 *λεπτόμερος πὸς ἦλθε απο τὴν πούλια* 60 *με τὰ φουσάτα πόχη*

Η *εἰς συμμαχίαν τοῦ πρίγκιπος νὰ ποιήσῃ τὸν ὁρισμόν του.*
Κι ὅταν ἔμαθε ὁ πρίγκιπας τὸ ἔλθημον τοῦ μπάϊλου
ἐκείνου τοῦ μισὶρ | Γκαλερᾶ, ὅπου ἦλθε ἀπὸ τὸν ρῆγαν f. 171r
καὶ ἤφερεν καὶ μετ' αὐτοῦ τὸ ἔκλαμπρον φουσσᾶτο,
καβαλλαρίους γὰρ καὶ πεζούς, καθὼς σὲ τὸ ἀφηγοῦμαι,
πολλὰ τοῦ ἐφάνη ὀνόστιμον, ἐχάρην το μεγάλως·
καὶ διὰ νὰ ποιήσῃ γὰρ τιμὴν τοῦ μπάϊλου διὰ τὸν ρῆγαν,
εὐθέως ἐκαβαλλίκεψεν μὲ τὸν λαὸν ὅπου εἶχεν,
κι ἀπῆλθε ὁλόρθα πρὸς αὐτὸν ἐκεῖσε εἰς τὴν Κλαρέντζα.
Καὶ πάλι ὁ μισὶρ Γγαλεράνς, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
τὸ ἀκούσει [καὶ μάθει] ὅτι ἔρχετον ὁ πρίγκιπας πρὸς αὖτον,
εὐθέως ἐκαβαλλίκεψε μετὰ τὴν συντροφίαν του,
ἁρματωμένοι εἰς τὰ ἄλογα, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι,
καὶ ἦλθαν εἰς συναπαντὴν τοῦ πρίγκιπος Γυλιάμου
στὸν ποταμὸν τοῦ Ἡλειακοῦ, στὴν Κρίβησκαν τὸ λέγουν.
Ἐκεῖ ἐσυναπαντήθησαν, ἐχάρησαν ἀλλήλως·
(5240) *ἐκεῖνος ὁ μισὶρ Γγαλερὰνς τὸν πρίγκιπα ἐχαιρέτα*
ἐκ τὸ ἰμοιράδι τοῦ ρηγὸς καὶ εἶπεν πρὸς ἐκεῖνον·
"Ὁ ρῆγας μὲ ἔστειλεν ἐδῶ, πολλὰ σὲ χαιρετίζει,
"ἐτοῦτον ὅλον τὸν λαὸν μετὰ μὲ σὲ ἀποστέλνει
"εἰς συμμαχίαν τοῦ τόπου σου, βοήθειαν διὰ τὴν μάχην
"ὅπου ἔχεις μὲ τὸν βασιλέαν αὐτόνων τῶν Ρωμαίων." f. 171v

Κι ὁ πρίγκιπας ὡς φρόνιμος εὐχαριστᾷ τὸν ρῆγαν.

Ἀφότου γὰρ ἀπέσωσαν κ' οἱ δύο εἰς τὴν Κλαρέντζαν,
ὥρισεν ὁ πρίγκιπας ἄλογα νὰ ἔχουν εὗρει,
τὰ λέγουσιν παρίππια, νὰ δώσουν τῶν ρογατόρων
πρὸς ἕνα γὰρ τοῦ καθενὸς διὰ νὰ τοὺς ἀναπεύουν,
τοῦ νὰ βαστοῦν τὰ ροῦχα τους καὶ τὲς ἁρματωσίες τους.
Κι ἀφότου οἰκονόμησεν ὁ πρίγκιπας τοὺς Φράγκους,

6562 καὶ ὅταν ὁ π. ἔμαθεν 64 ἔλαμπρον 70 πάλιν 74 γυλιάμ^{ω} 78 ἡμυράδι 91 οἰκοδόμησεν

Cod. T 6561 τοῦ πρ. μετὰ φουσάτα πόχη 62 καὶ ὅταν ὁ πρίγκιπος ἐμ. τὸ ἔλθημα 63 μισὲρ γαλέρα 64 μετ αυτὸν τῶ ἔλαμπρον 65 κε απεζοὺς 66 ὀνοστημά 68 εὐθὴς 69 εἰς αυτὸν μετὸν λαὸν ὁποῦχε 70 πάλε ὁ μισὲρ γαλέρας 71 τὸ ἀ. γὰρ καὶ μάθη τῶ πὸς ἔρχετε ὁ π. 72 συνδροφ. 73 καβελάρι 74 συνἀπάντησι—γουλιάμου 75 τον ηλιαχὼν στὴν γκρή-

P εἰς συμμαχίαν τοῦ πρίτσιπος, βοήθειαν νὰ τὸν δώσῃ.
Ὅταν ἔμαθε ὁ πρίγκιπας τὸ πῶς ἦλθεν ὁ μπάϊλος,
οὗτος ὁ μισὲρ Γαλερᾶς, ὅπου ἦλθεν ἐκ τὸν ῥῆγαν
καὶ ἤφερεν καὶ μετ᾽ αὐτὸν τὸ ἔκλαμπρον φουσσᾶτον,
καβαλλαρίους καὶ πεζούς, ὅπου ἤλθασιν ἐκεῖσε,
ἐφάνη του πολλὰ καλόν, ἐχάρηκε μεγάλως·
διὰ νὰ ποίσῃ γὰρ τιμὴν τοῦ μπάϊλου διὰ τὸν ῥῆγαν,
εὐτὺς ἐκαβαλλίκεψεν μὲ τὸν λαόν, τὸν εἶχε,
ἀπῆλθε ὁλόρθα εἰς αὐτὸν ὅπου ἦτον στανεμένος.

Τὸ ἠκούσει ὁ καβαλλάριος ὅτι ἔρχεται ὁ πρίγκηψ,
εὐθέως ἐκαβαλλίκεψεν μετὰ τὴν συντροφίαν του,
ἁρματωμένοι ὅλοι τους, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι,
καὶ ἦλθαν εἰς συναπαντὴν τοῦ πρί|γκιπα Γουλιάμου f. 203r II
στὸν ποταμὸν τοῦ Ἐλειακοῦ, στὴν Κρήσαιβαν τὸ λέγουν.
Ἐκεῖ ἐσυναπαντήθηκαν, ἐχάρησαν μεγάλως·
ἐκεῖνος γὰρ ὁ Γαλερᾶς τὸν πρίγκιπα ἐχαιρέτα
ἐκ τὸ μεράδιν τοῦ ρηγὸς καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"'Ο ῥῆγας μὲ ἀπόστειλεν τοῦ νὰ σὲ συμμαχήσω
"καὶ τὸν λαόν, ποῦ θεωρεῖς, μετά μου ἀποστέλλει
"εἰς συμμαχίαν διὰ νὰ ἔν᾽ τοῦ τόπου σου βοήθεια
"διὰ τὴν μάχην, τὴν ἔχετε μετὰ τὸν βασιλέαν.
"Καὶ πάλι ἂν χρήζῃς πλεότερον, μήνα του νὰ σὲ στείλῃ."
Ὁ πρίγκιπας ὡς φρόνιμος εὐχαριστεῖ τὸν ῥῆγαν,
στὴν συμμαχίαν, τὴν ἔστειλεν, ὁμοίως καὶ βοήθειαν.
Κι ἀφῶν ἀπόσωσαν ὁμοῦ οἱ δύο εἰς τὴν Γλαρέντζα,
ὁ πρίγκιπας γὰρ ὥρισεν ἄλογα νὰ ηὑροῦσιν,
ὅπως διὰ νὰ δώσουσιν αὐτῶν τῶν ρογατόρων
πρὸς ἕνα δὲ τοῦ καθενός, καὶ νὰ τοὺς ἀναπαύουν
καὶ νὰ βαστοῦν τὰ ροῦχα τους καὶ τὲς | ἁρματωσίες τους. f. 203v I
Ἀφότου οἰκονόμησεν ὁ πρίγκιπας τοὺς Φράγκους,

6561 να το δόσει 62 ὅταν ὁ π. ἔμαθε 63 οὗτος] ὁ τους 71 πρίγκιπας 75 or κρησκιβαν? not distinct 80 καὶ] μὲ—μετουμοῦ 86 ἀπόσασεν 87 υβρούσιω

βησ κατὸ λ. 76 συνὰπαντήστησαν f. 90r 77 μισὲρ γαλέρας—χερέτα 78 ἀπὸ το μέρος τοῦ ριγῶς 80 μετ έμου 82 ὀπόχης—αὐτιῶον 83 and 85 om. 86 στὴ γλαρέντζα 87 ὁ πρίγκιπας ὅρισε παρευθὺς ἄλογα νὰ ευρούσι 89 ανὰπαύσουν 90 δια νὰ βαστ. 91 καὶ αφόντου ἐκονώμισε

Η ὅπου ἦλθαν εἰς βοήθειαν του, τοὺς ἔστειλεν ὁ ῥῆγας,
βουλὴν ἀπῆρεν μ᾽ ἐκεινοὺς ὅπου ἦσαν τῆς βουλῆς του,
τὸ ποίαν ὁδὸν νὰ πιάσουσιν κ᾽ εἰς ποῖον μέρος νὰ ἀπέλθουν
εἰς τοὺς ἐχτροὺς ὅπου ἔχουσιν, τὸ γένος τῶν Ρωμαίων.
Κι ἀφῶν ἐπῆραν τὴν βουλήν, ἐμίσσεψαν ἐνταῦτα
(5260) στὸ παρεπόταμον τοῦ Ἀλφέως, ἐκεῖσε ἀπεσῶσαν·
τὸ λέγουσιν στὴν Ἴσοβαν· ἦλθαν οἱ κιβιτάνοι
μὲ τὸν λαὸν ὅπου εἶχασιν, ὁμοίως κ᾽ οἱ φλαμουριάροι·
διὰ μῆνες δύο ὡρίστησαν νὰ ἔχουν τὸ ψωμί τους,
κ᾽ ἐκεῖ βουλὴν ἀπήρασιν τὸ ποῦ νὰ φουσσατέψουν.
Ἐν τούτῳ ἐσυμβουλεύτησαν νὰ ἀπέλθουν εἰς τὸ Νίκλι,
εἰς τέτοιον νοῦν γὰρ καὶ σκοπὸν διατὸ ἔνι ἁπλὴς ὁ τόπος f. 172r
διὰ νὰ ἔχουν τὰ φουσσᾶτα τους ἀνάπαψιν κι ἀππλίκην
καὶ νὰ πλησιάσουν τῶν Ρωμαίων εἰς τὰ φουσσᾶτα ὅπου
ἔχουν,
πολλάκις νὰ ἠθελήσουσιν νὰ ἔχουν φουσσατέψει·
κ᾽ εἰ μὲν ἐλθοῦν εἰς ὄρεξιν τοῦ νὰ ἔχουσιν μαδίσει,
ὁ πρίγκιπας ἐλόγιαζεν εἰς τὰ φουσσᾶτα ὅπου ἔχει,
κ᾽ εἰς τὴν ἐλπίδα τοῦ Θεοῦ βοήθειαν νὰ τοῦ δώσῃ,
ἀπάνω γὰρ εἰς τοὺς Ρωμαίους τὸ νῖκος νὰ τὸ ἐπάρῃ.
Κ᾽ εἰ μὲν εὐδόκησε ὁ Χριστὸς νὰ τοῦ ἔδωκεν τὸ νῖκος,
πολλὰ ἐλαφρὰ νὰ ἐκέρδισε ὅλον τὸ πριγκιπᾶτο.
Ἐνταῦτα ἐκαβαλλίκεψαν, ἐχώρισαν τὰ ἀλλάγια,
ἐξέβησαν ᾽κ τὴν Ἴσοβαν, ἐσῶσαν τὴν ἐσπέραν
ἐκεῖσε στὴν Καρύταινα, εἰς τὸ λαμπρὸν τὸ κάστρον.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ὡς ἔμαθεν ἐνταῦτα
(5280) ὅτι ἔρχετον ὁ πρίγκιπας μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν,
ἐκεῖ ἐκ τὸ παρεπόταμον ἀνέβαινεν πρὸς αὖτον.
Εὐθέως ἐκαβαλλίκεψεν μετὰ τοὺς ἐδικούς του
καὶ ἦλθεν εἰς συναπαντὴν τοῦ πρίγκιπα Μορέως.
Καὶ πάλε ἀπὸ τὴν Ἄκοβαν ἦλθε ὁ μισὶρ Γατιέρης,
ὁ ἀφέντης τοῦ κάστρου ἐκεινοῦ, μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου
εἶχεν·

6593 μετ᾽ ἐκεινοὺς 6610 νὰ ἐπάρῃ γὰρ τὸ ἔνικος (*sic*) ἀπ. εἰς τοὺς ρωμαίους 14 ἐκ

Cod. T 6592 ὀποῦλθαν εἰς β. τους 93 επίρε—ὀπουσαν 95 ὀπόχασι 98 κιβοτάνη 99 ὀποῦχασι 6601 επίρασι 2 εσὴ βοῦλευθησαν 3 δια τὴ ένε πλησίος τίπος (!) 4 om. 5 ποχουν 6 θελήσουσι 7 πρὸς

P *ὅπου ἦλθαν εἰς βοήθειαν, τοὺς ἔστειλεν ὁ ῥῆγας,*
βουλὴν ἐπῆρε μετ' αὐτοὺς ὅπου εἶχεν τῆς βουλῆς του,
ποίαν ὁδὸν νὰ πιάσουσιν, ποῖον μέρος νὰ πιάσουν
6595 *εἰς τοὺς ἐχτροὺς ὅπου ἔχουσιν, τὸ γένος τῶν Ρωμαίων.*
Κι ἀφῶν ἐπῆραν τὴν βουλήν, ἐκίνησαν ἐκεῖθεν
στὸ παραπόταμον τοῦ Ἀλφέως, ἐκεῖ γὰρ ἀπεσῶσαν·
τὸ λέγουν εἰς τὴν Εἴσοβαν· οἱ κιβιτάνοι ὅλοι
μὲ τὸν λαόν, τὸν εἶχασιν, ὁμοίως οἱ φλαμουριάροι·
6600 *δύο μῆνες ὡρίστησαν νὰ ἔχουν οἰκονομίαν.* (p. 155)
Ἐκεῖ βουλὴν ἐπήρασιν τὸ ποῦ νὰ φουσσατέψουν.
Εἰς τοῦτο ἐσυμβουλεύτηκαν νὰ ἀπέλθουν εἰς τὸ Νίκλι.
Εἰς τοῦτο ἐσκοπήσασιν ὁ τόπος ἁπλὸς ἔνι
νὰ ἔχουν τὰ φουσσᾶτα τους ἀνάπαψιν μεγάλην,
5 *νὰ πλησιάσουν τοὺς Ρωμαίους μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅλα,*
πολλάκις ἂν θελήσουσι νὰ ἔχουν | πολεμήσει. f. 203^{v} 11

Ὁ πρίγκιπας ἐσκόπιζεν εἰς τὰ φουσσᾶτα, τὰ εἶχεν,
κ' εἰς τὴν ὀλπίδαν τοῦ Θεοῦ βοήθειαν νὰ τοῦ δώσῃ,
10 *νὰ ἔχῃ τὸ νῖκος σύντομα ἀπάνω εἰς τοὺς Ρωμαίους.*
Κ' εἰ μὲν τὸν δώσῃ ὁ Θεὸς τὸ νῖκος νὰ ἐπάρῃ,
πολλὰ ἐλαφρὰ ἐκέρδαινεν ὅλον τὸ πριγκιπᾶτον.
Εἰς τοῦτο ἐκαβαλλίκεψαν, ἐχώρισαν τὰ ἀλλάγια,
ἐξέβησαν στὴν Ἴσοβαν, ἐσῶσαν τὴν ἐσπέραν
15 *ἐκεῖ εἰς τὴν Καρύταιναν, εἰς τὸ λαμπρὸ τὸ κάστρο.*
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ὡς ἔμαθεν ἐνταῦτα
ὅτι ἔρχετον ὁ πρίγκιπας ἐκεῖ μὲ τὰ φουσσᾶτα,

εὐτὺς ἐκαβαλλίκεψεν μετὰ τοὺς ἐδικούς του
20 *καὶ ἦλθεν εἰς συναπαντὴν τοῦ πρίγκιπος Γουλιάμου.*
Καὶ πάλιν ἐκ τὴν Ἄκοβαν ἦλθεν μισὲρ Γαλτιέρης,
ἀφέντης τοῦ κάστρου ἐκεινοῦ, μὲ ὅσα φουσσᾶτα εἶχεν·

6592 ἔστηλαν 94 πίαν νωδοίσασπειάσουσιω 6600 ἐρήστησαν 8 στὰ φουσ. 13 τα ἀλάγει

ὥρεξη δια νὰ πολεμίσουν 8 που ἦχε f. 90^{v} 9 ναν τοῦ δ. 10 καὶ πάρη νήκος καὶ τοιμί ἀπ. εἰς τοὺς ρωμ. 11 ευδοκοίσοι ω θ^{s} καὶ νὴκι της προσμιὼη 12 νὰ κέρδισε 15 τὴν γγαρήτενα 17 πουχαι 18 εκείσε ἤστω π. 20 καὶ ἦλθεν ησιωαπαν^{τ} τοῦ πρίγκιπος 21 αχωβα—μισὲρ γαλτηέρης 22 πούχε

Η ἐκεῖσε εἰς τὴν Καρύταιναν | ἐνώθησαν ἀλλήλως· f. 172ᵛ
ἐγνώμιασαν τοῦ καθενὸς τὸ τί φουσσᾶτα εἶχεν,
καὶ ηὕρασιν ὅτι εἴχασιν οἱ δύο [ἐκεῖνοι] φλαμουριάροι,
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας κ' ἐκεῖνος τῆς 'Ακόβου,
ἀνθρώπους εἰς τὰ ἄλογα καλὰ ἑκατὸν πενῆντα,
ὅπου ἦσαν ὅλοι ἐκλεκτοί, στρατιῶτες παιδεμένοι·
διακοσίους εἴχασιν πεζούς, ὅλους ἁρματωμένους.
Κι ἀφότου ἐκατουνέψασιν στὸν κάμπον τῆς Καρυταίνου
ἐκεῖ εἰς τὸ παρεπόταμον, στὰ πανώραια λιβάδια,
ὥρισεν γὰρ ὁ πρίγκιπας, κράζουν τοὺς κεφαλᾶδες,
τὸν ἀφέντην τῆς Καρύταινας κ' ἐκεῖνον τῆς 'Ακόβου
ὡσαύτως καὶ τοὺς ἕτερους, τοὺς πρώτους τοῦ φουσσάτου.
Βουλὴν ἐζήτησε ὁλονῶν τὸ ποῦ τὸν συμβουλεύουν
νὰ ἀπέλθουν τὰ φουσσᾶτα του ἀπάνω εἰς τοὺς ἐχτρούς του.
(5300) 'Ενταῦτα πρῶτο ἐλάλησεν ὁ ἀφέντης τῆς Καρυταίνου
καὶ δεύτερον ἀπὸ αὐτοῦ ὁ ἀφέντης τῆς 'Ακόβου,
καὶ εἶπαν κ' ἐσυμβούλεψαν νὰ ἀπέλθουν εἰς τὸ Νίκλι
οὕτως καθὼς τὸ εἴχασιν συμβουλευτῆ εἰς τὸ πρῶτον.
'Ο ἀφέντης τῆς Καρύταινας λέγει τῶν κεφαλάδων·
ὅτι ἔξευρεν κ' ἐγνώριζεν τὴν κεφαλὴν ἐκείνην,
ὅπου εἶχεν γὰρ ὁ βασιλέας ἀπάνω εἰς τὸν λαόν του,
ὅτι ἦτον ἀλαζονικὸς κ' εἶχεν μεγάλην δόξαν
κ' ἔπαρσιν στὰ φουσσᾶτα του, τὰ εἶχεν μετ' ἐκεῖνον· f. 173ʳ
"Πολλὰ γουργὸ νὰ ὀρεχτῇ νὰ ἐλθῇ νὰ πολεμήσῃ
"ὅπου <νὰ> τὸν ζητήσωμεν, εἰς κάμπον ἢ εἰς βουνία.
"Κι ἂν δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ τὸ ριζικόν, καὶ προθυμήσῃ
εἰς τοῦτο,
"νὰ πολεμήσωμε ἑνομοῦ καὶ λάβωμεν τὸ νῖκος,
"ἐπαίρνομε ὅλον τὸν Μορέαν ἐκ τῶν Ρωμαίων τὰς
χεῖρας."
'Ενταῦτα ἐδιορθώσασιν, ἐχώρισαν τὰ ἀλλάγια,

6632 ὥρισεν ὁ πρ. καὶ ἔκραξαν 45 φουσάτατα του 46 ὀρεκτὴ

Cod. T 6623 τὴν γγαρίτενα 25 ἔχουνε εκιώη διὸ φλ. 27 πεντακόσιους καβαλαριοὺς καὶ φοῦμϊστη πετρίτες 28 ὀπούσαν 29 καὶ διακόσιους γὰρ πεζοὺς καλὰ αρματομένη 30 αφοντου—στὸν γγάπο καρ. 31 ἐκίσε—εἰς τὰ ορέα λιβ. 32 ωρίζη γαρ ὁ π. κράζουν 35 σιβουλέβουν 36 νὰ ἔλθουν

P *ἐκεῖ εἰς τὴν Καρύταιναν ἐνώθησαν ἀλλήλως·*
τοῦ καθενὸς ἐγνώμιαζεν τὸ τί ἀλλάγιν εἶχεν,
καὶ ηὗραν ὅτι εἴχασιν οἱ δύο φλαμουριάροι,
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας κ' ἐκεῖνος τῆς 'Ακόβου, f. 204r I
ἀνθρώπους εἰς τὰ ἄλογα καλὰ ἑκατὸν πενῆντα
καὶ ἦσαν ὅλοι ἐκλεκτοὶ ἄνθρωποι τοῦ πολέμου.

'Αφῶν ἀππλίκεψαν ἐκεῖ στὸν κάμπον Καρυταίνου,

ὥρισε εὐτὺς ὁ πρίγκιπας, λαλοῦν τοὺς κεφαλᾶδες,
τὸν ἀφέντη τῆς Καρύταινας κ' ἐκεῖνον τῆς 'Ακόβου,
ὡσαύτως καὶ τοὺς ἕτερους, τοὺς πρώτους τοῦ φουσσάτου.
Βουλὴν ἐζήτησεν ὁλῶν τὸ ποῦ νὰ φουσσατέψῃ.

Εἰς τοῦτο πρῶτο ἐλάλησεν ἀφέντης Καρυταίνου
καὶ δεύτερον γὰρ ἀπ' αὐτὸν ὁ ἀφέντης τῆς 'Ακόβου,
εἶπαν καὶ ἐσυμβούλεψαν νὰ ὑπᾶσιν εἰς τὸ Νίκλι
οὕτως ὡσὰν τὸ εἴχασιν συμβουλευτῆ ἐν πρώτοις.
'Ο ἀφέντης τῆς Καρύταινας λέγει τῶν κεφαλάδων·
ἐπεὶ ἤξευρεν, ἐγνώριζεν τὴν κεφαλὴν ἐκείνην,
ὅπου τὸν εἶχε ὁ βασιλεὺς ἄνω εἰς τὸν λαόν του,
ὅτι ἦτον ἀλαζονικὸς κ' εἶχεν μεγάλη δόξαν,
ἔπαρσιν στὰ φουσσᾶτα του, τὰ εἶχεν μετ' ἐκεῖνον·
"Πολλὰ γουρ|γὸν νὰ ὀρεχτῇ νὰ ἔχῃ πολεμήσει f. 204r II
"ὅπου ἂν τὸ ζητήσωμε, εἰς κάμπον καὶ εἰς ὄρος.
"Κι ἂν δώσῃ ὁ Θεὸς τὸ ριζικὸν καὶ προθυμήσῃ οὕτως,
"*νὰ πολεμήσωμεν ὁμοῦ καὶ λάβωμεν τὸ νῖκος,*
"*παίρνομεν ὅλον τὸν Μορέα ἐκ τῶν Ρωμαίων τὰς*
χεῖρας."
Εἰς τοῦτο ἐδιόρθωσαν, ἐχώρισαν τὰ ἀλλάγια,

6628 ἐκλετὴ 38 απαυ$^{τ'}$ 40 σιμβουλευθῆς 42 ἤξευραν
47 ζητίσωμαι

---

37 ὁ om. f. 91r 39 καὶ σιβοῦλεψαν 40 σηβουλευθὴ 41 τῶν γκεφαλάδων 42 εἰξευρε—τὴν γγεφαλήν 43 βασιλεύς ἀπ. ἡστα φουσάτα
44 ἤτονε 45 μετα κιῶον 46 γοργα νὰ ορεκτὴ νὰλθὴ 47 ὁπου να τὸν
49 ωμου 50 ταχι$^{β'}$ 51 ενταύτα εδιεχῶρισαν ορθώσασι ταλάγια

Η ὠρθῶσαν τὰ φουσσᾶτα τους, πρῶτα τοὺς κουρσατόρους,
ἐσέβησαν στὸν Γαρδαλεβόν, τὴν Τσακωνίαν κουρσεύουν,
διατὸ ἦσαν ροβολέψοντα μετὰ τὸν βασιλέα·
6655 κοῦρσον μεγάλον ἔποικαν, ἀριφνισμὸν οὐκ εἶχεν.
Ἡμέρες πέντε ἐκούρσευαν ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα,
(5320) καὶ μετὰ ταῦτα ἐστράφησαν ἐκεῖσε εἰς τὸ Νίκλι.
Κ' ἡ κεφαλὴ τοῦ βασιλέως μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν
ἦτον στὴν Λακοδαιμονίαν, ποτὲ ἀπ' ἐκεῖ οὐκ ἐξέβη.
60 Κι ἂν μὲ ἐρωτήσῃ ὁκάποιος, διὰ τί τρόπον τὸ ἐποῖκεν;
ἐγὼ τοῦ ἀποκρένομαι· διατὶ ὁρισμὸν τὸ εἶχεν,
τὸν ὥρισεν ὁ βασιλέας ἀτός του ὁ κὺρ Μιχάλης,
ἀφότου ἐγίνη ὁ πόλεμος ἐκεῖνος τῆς Πρινίτσας,
ποτὲ Ρωμαῖοι μὴ ἐσμίξουσιν εἰς κάμπον νὰ πολεμήσουν f. 173v
65 μὲ Φράγκους γὰρ εἰς τὸν Μορέαν, διὰ τρόπον τι τοῦ
κόσμου·
κι ἀπέκει τοῦ Μακρυπλαγίου ὁ δεύτερος ἐκεῖνος.
Τὸ ὥμοσεν ὁ βασιλέας κι οὕτως τὸ ἐπροφωνέθη·
εἰς τοῦ Μορέως τὴν περιοχήν, εἰς κάμπον, μὲ κοντάρια,
ποτὲ Ρωμαῖοι μὴ ἐσμίξουσιν μὲ Φράγκους νὰ πολεμήσουν,
70 ἐπεὶ ἀφότου ἐκέρδισαν τριακόσιοι μόνοι Φράγκοι
τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως, ὅπου εἶχε ἕξι χιλιάδες
λαὸν ἀπάνω εἰς τὰ ἄλογα ἄνευ τὰ πεζικά του.
Ἂν ηὗραν ἄλλοι πλειότεροι [Φράγκοι] Ρωμαίους εἰς τὸν
κάμπον,
ποτέ του πλεῖον ὁ βασιλέας οὐκ εἶχεν τὸν Μορέαν.
75 Εἰς τὸ βουνὶ τοὺς ὥρισεν νὰ στήκουν οἱ Ρωμαῖοι,
τὸν τόπον νὰ φυλάσσουσιν ὅλοι μὲ τὰ δοξάρια·
(5340) κι ὅταν εὕρουσιν τὸν καιρόν, μὲ μηχανίαν, μὲ τρόπον,
καὶ ἔχουν τὴν προτίμησιν, νὰ πολεμοῦν τοὺς Φράγκους.
Κι ἀφότου ἄκουσε ὁ πρίγκιπας τὸν ὁρισμὸν ἐκεῖνον,
80 κράζει τοὺς κεφαλᾶδες του διὰ νὰ τὸν συμβουλέψουν.
Κ' οἱ μὲν ἀπ' αὔτους εἴπασιν, τέτοιαν βουλὴν τοῦ ἐδῶκαν·

6659 ἀπέκει 62 μιχ^{ὰς} 67 For ὥμοσεν we expect ὥρισεν 73 εἰς τὸν] εἰς 74 τὸν] εἰς τὸν

Cod. T 6653 εξεύησαν στὴ γαρδελευούν—κουρσέψουν 55, 56 om. 58 πούχε 59 στὴ λακιδ.—αποκὶ οὐ ξευη 60 καὶ α μεροτήσης να σὲ πὸ—

P ὠρθῶσαν τὰ φουσσᾶτα τους, πρῶτον τοὺς κουρσατόρους,
σεβαίνουν στὸ Γαρδήλιβον, τὴν Τσακωνίαν κουρσεύουν,
διότι ἐρροβόλεψαν μετὰ τὸν βασιλέαν·
κοῦρσο μεγάλο ἔποικαν ὅπου ἀριθμὸν οὐκ εἶχεν. (p. 156)
Ἡμέρες πέντε ἐκούρσευαν ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα,
καὶ μετὰ ταῦτα ἐστράφηκαν ἐκεῖσε εἰς τὸ Νίκλι.
Ἡ κεφαλὴ τοῦ βασιλέως μὲ ὅσα φουσσᾶτα εἶχεν
ἦτον στὴν Λακινδαιμονίαν, ἀπέκει οὐκ ἐξέβη.
Ἂν μὲ ἐρωτήσῃ καὶ τινάς, διὰ τί τρόπον τὸ ἐποῖκεν;
ἐγὼ τὸν ἀποκρένομαι· διοῦ ὁρισμὸν τὸ εἶχεν,
τὸν ὥρισε ὁ βα|σιλεὺς κὺρ Μιχαὴλ ἀτός του. f. 204ᵛ 1

Εἰς τὸ βουνὶν τοὺς ὥρισεν νὰ στέκουν οἱ Ρωμαῖοι,
τὸν τόπον νὰ φυλάττουσιν ὅλο μὲ τὰ δοξάρια·
καὶ ὅταν εὕρουσιν καιρόν, μὲ μηχανίαν καὶ τρόπον,
νὰ ἔχουν τὴν προτίμησιν, νὰ πολεμοῦν τοὺς Φράγκους.
Ἀφοῦ ἔμαθεν ὁ πρίγκιπας τὸν ὁρισμὸν ἐκεῖνον,
λαλεῖ τοὺς κεφαλᾶδες του τοῦ νὰ τὸν συμβουλέψουν.
Κ' οἱ μὲν ἀπ' αὔτους εἴπασιν, τοιούτην βουλὴν ἐδῶκαν·

6659 *εἰς τὴν*

το πίσε 61 *εγὼ τὸ απεκρίνομαι—οὐκϊχε* 62 *βασιλεύς—μιχάλης*
63—74 om., as in P. 76 *φηλάτουσι* 77 *τον γκερόν—καὶ τρόπον*
79 *αφόντου ακοὺσι* 80 *σηβουλέψουν* 81 *τον δόσαν*

Η *νὰ ἐπάρῃ τὰ φουσσᾶτα του, νὰ ἀπέλθῃ ὁλόρθα ἐκεῖσε,*
ὅπου ἦτον [τοῦ βασιλέως] ἡ κεφαλή, στὴν Λακκο-
δαιμονίαν, f. 174r
νὰ πολεμήσῃ μετ' αὐτόν, νὰ τὸν καταδικάσῃ.
Οἱ δὲ ἄλλοι οἱ φρονιμώτεροι ὅπου ἐξεῦραν τὸν τόπον,
οὐδὲν τὸ ἐστεργήθησαν νὰ τὸ ποιήσουν οὕτως,
λέγας· ὅτι τὸ διάστημα ὅπου ἔνι ἀπὸ τὸ Νίκλι
μέχρι εἰς τὴν Λακκοδαιμονίαν ἔνι δασώδης τόπος,
βουνία καὶ στενολάγγαδα, ὅπερ βολὴ δοξώτων
νὰ στήκουν καὶ δοξεύουσιν ἐμᾶς καὶ τ' ἄλογά μας,
κ' ἡμεῖς νὰ μὴ δυνώμεθεν ἐβλάψωμεν ἐκείνους.
Ἐνταῦτα κράζει ὁ πρίγκιπας μισὶρ Γγαλεράν ἐκεῖνον,
τὸν ἀφέντην τῆς Καρύταινας κ' ἐκεῖνον τῆς Ἀκόβου,
ὡσαύτως καὶ τοὺς ἕτερους ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες·
βουλὴν ἐζήτησε νὰ εἰποῦν τὸ πῶς νὰ ἔχουν πράξει.
Ἐν τούτῳ εἴπασιν τινὲς νὰ στήκουν εἰς τὸ Νίκλι,
(5360) *νὰ κατακλείσουν τοὺς Ρωμαίους στοῦ Μηζηθρᾶ τὰ μέρη*
νὰ μὴ ἔχουν πόθεν ἐξεβῆ, τοὺς τόπους νὰ ζημιώνουν·
καὶ νὰ κρατοῦν τὰ διάβατα, τὸν τόπον νὰ φυλάττουν,
νὰ μὴ περάσῃ ἡ κεφαλὴ τοῦ βασιλέως ἐκείνη,
νὰ ποιήσῃ τίποτε ζημίαν εἰς τῶν Σκορτῶν τὰ μέρη,
οὔτε στὸ Ἄργος ἀλλὰ δή, οὔτε στὴν Μεσαρέαν·
ἐπεὶ ἂν μισσέψουν ἀπ' ἐκεῖ κι ἀφήσουσιν τὸν τόπον f. 174v
ἀπόσκεπον κι ἀφύλαχτον, θέλουν ἔλθει οἱ Ρωμαῖοι
καὶ δράμει καὶ κουρσεύοντα τοὺς τόπους ἐρημώσουν.
Στὸ τέλος γὰρ ὁ πρίγκιπας κ' οἱ φρονιμώτεροί τους
οὐδὲν τὸ ἐσυμβιβάστησαν οὕτως νὰ τὸ ποιήσουν,
λέγας διὰ τὸν μισὶρ Γγαλεράν καὶ διὰ τοὺς ρογατόρους,
διατὶ οὐκ ηὑρίσκασιν τροφὴν δι' αὐτοὺς καὶ τὰ ἄλογά τους,
νὰ εὑρίσκουν, νὰ ἀγοράζουσιν, ὡς τὸ ἔχουν τὰ φουσσᾶτα.
Ἐν τούτῳ ὁρίζει ὁ πρίγκιπας τὸ Νίκλι νὰ σωταρχίσουν
ἀπὸ ὅλα γὰρ τὰ πράγματα ὅπου εἶχεν χρεία τὸ κάστρον·

6688 *καὶ μέχρι* 6700 *ἐκείνοι τοῦ βασ.* 9 *ηὐβρήσκασιν*

Cod. T f. 91v 6683 *στὴ λακιδεμονία* 85 *οπούξευραν* 86 *πηήσι* 87 *λέγοντα—ένε* 88 *λακιδεμωνία—ἔνε* 89 *δοξότης* 90 *στέκουν* 91 *καὶ μὶς—δυνόμεθε νὰ β.* 92 *κράθη ὁ πρίγκιπος μισὲρ γαλήρα* 95 *εζήσε να του εἰπ.—ήχε* 96 *στέκουν* 97 *του μιζηθρος* 6700 *νὰ μὶν—εκεῖνη του β.*

P *νὰ ἐπάρῃ τὰ φουσσᾶτα του καὶ νὰ ὑπάγῃ ὁλόρθα*
ὅπου γὰρ ἔν' τοῦ βασιλέως ἡ κεφαλή, ἐκεῖσε
νὰ πολεμήσῃ μετ' αὐτόν, νὰ τὸν καταδικάσῃ.
Οἱ δὲ οἱ γνωστικώτεροι ὁποῦσαν μετ' ἐκεῖνον,
οὐδὲ ποσῶς τὸ ἔστρεξαν οὕτως νὰ τὸ ποιήσουν,
λέγοντας· τὸ διάστημα τὸ ἔνι ἀπὲ τὸ Νίκλι
ἕως στὴν Λακιδαιμονίαν ἔνι δασώδης τόπος,
βουνία καὶ στενολάγγαδα, ὅπου βολὴ δοξιώτων
νὰ στέκουν νὰ δο|ξεύουσιν ἡμᾶς καὶ τὰ ἄλογά μας, f. 204ᵛ II
κ' ἡμεῖς νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ βλάψωμεν ἐξ αὕτους.
Εἰς τοῦτο λαλεῖ ὁ πρίγκιπας τὸν μισὲρ Γαλεράνο,
τὸν ἀφέντην τῆς Καρύταινας κ' ἐκεῖνον τῆς Ἀκόβου,
ὡσαύτως καὶ τοὺς εὐγενεῖς ὅλους τοὺς κεφαλᾶδες·
βουλὴν ἐζήτησε νὰ εἰποῦν τὸ πῶς νὰ ἔχουν πράξειν.
Εἰς τοῦτο εἴπασιν τινὲς νὰ στέκουν εἰς τὸ Νίκλι,
νὰ κατακλείσουν τοὺς Ρωμαίους στοῦ Μαιζηθρᾶ τὰ μέρη,
μὴ ἔχουν πόθεν ἐξηβῆ τοὺς τόπους νὰ ζημιώσουν·
καὶ νὰ κρατοῦν τὰ διάβατα, τὸν τόπον νὰ φυλάττουν,
νὰ μὴ περάσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτὴ τοῦ βασιλέως,
καὶ ποίσῃ τίποτες ζημίαν εἰς τῶν Σκορτῶν τὰ μέρη,
οὔτε στὸ Ἄργος ἀλλὰ δή, οὔτε στὴν Μεσαρέαν·
ἐπεὶ ἂν ὑπᾶσιν ἀπ' ἐκεῖ κι ἀφήσουσιν τὸν τόπον
ἀπόσκεπτον, ἀφύλακτον, νὰ ἔχουν οἱ Ρωμαῖοι
νὰ δράμουν, νὰ κουρσέψουσιν, τοὺς | τόπους νὰ ρημάξουν. f. 205ʳ I
Εἰς τέλος γὰρ ὁ πρίγκιπας κ' οἱ γνωστικώτεροί τους
οὐδὲν ἐσυμβιβάστησαν οὕτως νὰ τὸ ποιήσουν
ὡς διὰ τὸν μισὲρ Γαλερὰν καὶ διὰ τοὺς ρογατόρους,
διοῦ τροφὴν οὐκ ηὕρισκαν οὔτε <διὰ> τὰ ἄλογά τους,
νὰ εὑρίσκουν, ν' ἀγοράσουσιν, ὡς τὸ ἔχουν τὰ φουσσᾶτα.
Εἰς τοῦτο ὁρίζει ὁ πρίγκιπας τὸ Νίκλι νὰ σωταρχίζουν
ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα ὅπου τὰ εἶχεν χρείαν·

6682 ἐπάρουν 94 ὅλλους 6704 The sense requires : *νὰ ἔλθουν*

---

1 στα μέρι 2 οὐδε—οὔτε 3 επὶ α μισεύσι 4 αφήλαγον—ελθὴ 5 καὶ δράμουν καὶ κοὺρσέβουσι 7 το συνηβάστησὰν—ναντὸ 8 λέγοντας—μισὲρ γαλέρα 9 ιβρισκασι—διάτους 10 τόχουν f. 92ʳ 12 ἀπάλλα γ. τὰ πράματα ὁπουχε γὰρ τὸ κάστ.

Η τὸν μισὶρ Ντζὰ ντὲ Νιβηλὲτ ἄφηκεν κιβιτᾶνον
μὲ ἑκατὸν [ἀπάνω] εἰς τὰ ἄλογα νὰ στήκουσιν μετ' αὐτον
καὶ τζαγρατόρους ἑκατὸν κ' ἑκατὸν σκουταράτους,
δοξαρατόρους τριακοσίους νὰ στήκουσιν μὲ ἐκεῖνον
τοῦ νὰ διατρέχουν τοῦ Νικλίου τὰ μέρη καὶ τοὺς κάμπους,
καὶ μέχρι εἰς τὴν Βελίγοστην καὶ τοῦ Χελμοῦ τὰ μέρη,
νὰ μὴ περάσῃ ἐκ τοὺς Ρωμαίους διὰ κοῦρσον ἢ διὰ μάχην,
διὰ νὰ ποιήσουσιν ζημίαν εἰς τῶν Φραγκῶν τοὺς τόπους.
Κι ἀφότου ἀπεκατέστησεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
τὴν γαρνιζοῦν καὶ φύλαξιν τοῦ μέρους τοῦ 'Αμυκλίου, f. 175r
ἐπῆρεν τὰ φουσσᾶτα του κ' εἰς τὴν Καρύταινα ἦλθεν
κι ἀπέκει ἀπηλογίασεν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα.
'Εδιάβησαν οἱ Καλαματιανοὶ κ' ἐκεῖνοι γὰρ τοῦ "Αργου,
ὁ ἀφέντης γὰρ τῆς Μεσαρέας, ἐκεῖνος τοῦ 'Ακόβου,
ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ Σκορτινοί, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι·
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας μετὰ τὴν φαμελίαν του
ἐδιάβη μὲ τὸν πρίγκιπα ὁμοῦ μετὰ τὸν μπάϊλον,
ἐκεῖνον τὸν μισὶρ Γαλεραὰν ὅπου ἦτον διὰ τὸν ρῆγαν·
εἰς τὸν Μορέαν ἐδιέβησαν ὁλόρθα εἰς τὴν Κλαρέντσαν.
Κι ἀφότου ἀποσώσασιν κ' ἐπιάσασιν κατοῦνες,
ὥρισεν γὰρ ὁ πρίγκιπας, κράζουν τὸν λογοθέτην,
ἐκεῖνον τὸν μισὶρ Λινὰρτ ὅπου ἦτον ἐκ τὴν Πούλιαν,
τὸν ἀφέντην τῆς Καρύταινας καὶ λέγει πρὸς ἐκείνους·
"Εἴδατε σπλάχνος καὶ τιμήν, τὴν μ' ἔποικεν ὁ ρῆγας
"κ' ἔστειλε τὸν μισὶρ Γαλεραὰν μετὰ τοὺς ρογατόρους
"εἰς συμμαχίαν, βοήθειαν ὅλου τοῦ πριγκιπάτου.
"'Εν τούτῳ λέγω πρὸς ἐσᾶς· Δότε με τὴν βουλήν σας
"τὸ τί τιμὴν κ' εὐεργεσίαν νὰ ποιήσωμεν πρὸς αὐτον,
"ἐπεὶ εἴδατε ὀφθαλμοφανῶς [ὅτι] διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦνον
"ἐδιάβημαν γυρεύοντα τοῦ νὰ ἔχωμεν μαδίσει f. 175v
"μὲ τὸν λαὸν τοῦ βασιλέως καὶ μὲ τὴν κεφαλήν του."

6715 σκουράτους 16 καὶ δοξ.—μετ' ἐκείνον 17 διαπρέπουν 36 οἴδατε σπλάγχνος 41 οἴδατε—αὐτούνων

Cod. T 6713 μισὲρ τζ.—καὶ βοτάνο 14 μὲ τριακόσιους καβαλαριους νὰ στέκουν μετ εκἰωον 15 καὶ τζ. τρικοσιοὺς διακοσους σκουταράτους 16 καὶ δοξαράτους τριακοσιους να στέκουν μετ εκἰωον 17 νὰ δηαφηλάτουν 18 βελιγοστή 19 νὰ μἰὼ περάσουν—δια κουρσι να κουρσέψου 21 αφὸν—πρίγκιπα

P *τὸ μισὲρ Τζὰν ντὲ Νιβελὲτ ἄφηκεν κιβιτᾶνον* (p. 157)
μετὰ ἀλόγων ἑκατὸν νὰ στέκουν μετ' ἐκεῖνον
καὶ τζαγρατόρους ἑκατὸ κ' ἑκατὸ σκουταράτους,
καὶ δοξαράτους τριακοσίους νὰ στέκωνται ἐκεῖσε
τοῦ νὰ διατρέχουν τοῦ Νικλίου τὰ μέρη καὶ τοὺς κάμπους,
καὶ μέχρι στὴν Βελίγοστην καὶ τοῦ Χελμοῦ τὰ μέρη,
νὰ μὴ περάσουν οἱ Ρωμαῖοι διὰ κοῦρσον, διὰ μάχην
τοῦ νὰ ποιήσουσιν ζημίαν στοῦ πρίγκιπος τὸν τόπον.
Κι ἀφῶν ἀπεκατέστησεν ὁ | πρίγκιπας Γουλιάμος f. 205r II
τὴν γαρνιζοῦν καὶ φύλαξιν στὸ μέρος τοῦ Νικλίου,
ἐπῆρεν τὰ φουσσᾶτα του, εἰς τὴν Γλαρέντσα ὑπάγει,
κι οὕτως ἀπολογίασεν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα.

Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας μετὰ τὴν φαμελίαν του
ἐδιέβην μὲ τὸν πρίγκιπαν ὁμοῦ μετὰ τὸν μπάϊλον,
αὐτὸν τὸν μισὲρ Γαλεράν, ποῦ ἦτον διὰ τὸν ρῆγαν·
ἐκεῖσε ἀποσώσασιν ὁμοῦ εἰς τὴν Γλαρέντσα.
Ἀφότου ἀποσώσασιν κι ἀπόζεψαν ἐκεῖσε,
ὥρισεν γὰρ ὁ πρίγκιπας, λαλοῦν τὸν λογοθέτην,
ἐκεῖνον τὸν μισὲρ Λινὰρτ ὅπου ἦτον ἐκ τὴν Πούλιαν,
τὸν ἀφέντη τῆς Καρύταινας καὶ λέγει πρὸς ἐκείνους·
"Ἰδετε σπλάχνος καὶ τιμήν, τὴν μὲ ἔδωκεν ὁ ρῆγας
"καὶ ἔστειλεν τὸν Γαλεράν μετὰ τοὺς ρογατόρους
"εἰς συμμαχίαν καὶ βοήθειαν ὅλου τοῦ πριγκιπάτου.
"Ἐν τούτῳ λέγω πρὸς ἐσᾶς· Δότε με τὴν βουλήν σας
"τὸ τί τιμὴν κ' εὐεργεσίαν νὰ ποίσωμεν εἰς αὐτον, f. 205v I
"ἐπεὶ <τὸ> εἴδετε καλὰ διὰ τὸν λαὸν αὐτεῖνον
"ἐδιέβημαν γυρεύοντας νὰ τὄχωμεν μαδίσει
"μὲ τὸν λαὸν τοῦ βασιλέως καὶ μὲ τὴν κεφαλήν του."

6722 στὸ] τὸ

γουλιάμος 22 τὸ μέρος τανικλιου 23 τὴν γγαρίτενα 24 απιλόγιασε
26 τις ακόβου 29 εδιέβη—ομου με τὸν μισερ γαλε^{ρα} (?) 30 om. 31 τὴ γλαρέντζα 32 αφόντου ἀπεσ. 34 ληρὰτ—τὴ μπούλια 35 εκιῶον
36 ηδέτε σπλάχνος 37 μισὲρ γαλέρα 39 δότεμου f. 92r 41 ὅτι διατο λαὸν του 42 ἐστέκαμεν με προθυμιὰ οδια να πολεμι^{σ} 43 τὴν γγεφαλήν

Η Κι ἀφότου ἐσυμβουλεύτηκεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
6745 τὸ τί τιμὴν κ' εὐεργεσίαν νὰ ποιήσῃ πρὸς ἐκεῖνον
(διὰ τὴν τιμὴν γὰρ τοῦ ρηγὸς ἐλόγιασέ το πλεῖον),
ἐν τούτῳ κράζει πρὸς αὐτὸν μισὶρ Γγαλερὰν ἐκεῖνον
καὶ λέγει του προφαντικὰ ἐνώπιον πάντων, ὅλων·
"'Εσὲν ἀπέστειλεν ἐδῶ ὁ ἀφέντης μου ὁ ρῆγας
50 "μὲ τὸν λαὸν ὅπου ἤφερες διὰ συμμαχίαν τοῦ τόπου·
"τὸ ὅποιον πρᾶγμα ἐδέχτηκα εἰς δόξαν μου μεγάλην,
"'ς εὐεργεσίαν, βοήθειαν ἐμὲν καὶ τοῦ λαοῦ μου.
"'Εν τούτῳ θέλω, φίλε μου, ἀξιοπαρακαλῶ σε,
"δι' ἀνταμοιβὴν γὰρ τῆς τιμῆς, τὴν μὲ ἔποικεν ὁ ρῆγας,
55 "νὰ παραλάβῃς ἀπὸ ἐμὲν τ' ὀφφίκιον τοῦ μπαλιάτου,
"νὰ εἶσαι μπάϊλος κύβερνος ὅλου τοῦ πριγκιπάτου
(5420) "ἐκ μέρους πρῶτον τοῦ ρηγὸς καὶ δεύτερον ἀπὸ ἐμέναν,
"νὰ κυβερνᾷς τὸν τόπον μας ὁλοῦ τοῦ πριγκιπάτου
"εἰς αὔξησίν τε καὶ τιμὴν ἐμᾶς κ' ἐσὲν ὁμοίως."
60 'Ακούσων ταῦτα ὁ [μισὶρ] Γγαλεράνς ἤθελεν πρὸς τὸν
νοῦν του
νὰ ποιήσῃ πρὸς τὸν πρίγκιπα ἀπόκρισιν ἐτέτοιαν,
τὸ πῶς <γὰρ> οὐκ ἐδύνετον ἐτοῦτο νὰ ποιήσῃ,
σκοπῶντα, λογιζόμενος διὰ νὰ στραφῇ | εἰς τὴν Πούλιαν. f. 176r
Καὶ πάλε ἐσκόπησε μικρὸν καὶ εἶπεν πρὸς τὸν νοῦν του·
65 ὅτι ἀφότου ὁ πρίγκιπας τὸν βάνει διὰ τὸν ρῆγαν,
διὰ μπάϊλον εἰς τὸν τόπον του, τιμή του ἔνι μεγάλη,
καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπα· "Στὸν ὁρισμόν σου, ἀφέντη,
"νὰ ποιήσω ὅσον μὲ λαλεῖς στὴν δύναμίν μου ὅλην."
'Ενταῦτα εὐθέως ὁ πρίγκιπας ἐπαίρνει τὸ χερόρτι,
70 τὸν μισὶρ Γγαλερᾶν ἐρρεβέστισε διὰ μπάϊλον τοῦ πριγ-
κιπάτου,
καὶ ἦτον μπάϊλος στὴν ζωὴν τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμου.
'Εν τούτῳ παύομαι ἐδῶ ἐτοῦτο ὅπου ἀφηγοῦμαι

6746 ἐλόγιασε τὸ πλεῖον 51 ἐδέκτικα 52 εἰς

Cod. T 6744 καὶ αφόντου ἐσυβουλεύτη καὶ—γουλιάμος 46 πλέον 47 μισὲρ γαλερα κἰωων 49 om. first ὁ 50 που 51 τὼ πίο πράμα εδέκτηκα 52 εις βεργεσία βοήθια εμου 53 θέλω ἀδελφέ αξυὸπαρεκαλωσαι 54 εἰς αντημιβη 55 νὰ περιλάβης απ εμου τοφήκιο τοῦ μπαΐλου 57 εκ μέρος—καί om. 59 αυξεσιν 60 μισὲρ γαλερα τήθελε 62 το πὸς γαρ

P Κι ἀφῶν ἐσυμβουλεύτηκεν ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος
6745 τὸ τί τιμὴν κ' εὐεργεσίαν νὰ ποίσῃ πρὸς ἐκεῖνον,
(διὰ τιμὴν γὰρ τοῦ ρηγὸς ἐλόγιασέν το πλέον),
εὐτὺς λαλεῖ πρὸς αὔτονε τὸν μισὲρ Γαλεράνον
καὶ ταῦτα τὸν ἐσύντυχεν ἐνώπιον τῶν πάντων· (p. 158)
"Ἐσένα ἀπέστειλεν ἐδῶ ὁ ἀφέντης μας ὁ ρῆγας
50 "μὲ τὸν λαὸν ποῦ ἤφερες εἰς συμμαχίαν τοῦ τόπου·
"τὸ ὁποῖον ἐδέχτηκα εἰς δόξα μου μεγάλη,
"βοήθειαν κ' εὐεργεσίαν ἐμοῦ καὶ τοῦ λαοῦ μας.
"Εἰς τοῦτο θέλω, φίλε μου, ἀξιοπαρακαλῶ σε,
"δι' ἀνταμοιβὴν γὰρ τῆς τιμῆς ὅπου ἔποικεν ὁ ρῆγας,
55 "νὰ παραλάβῃς ἀπὸ μὲν τ' ὀφφίκιον τοῦ μπαϊλά|του, f. 205v II
"νὰ εἶσαι μπάϊλος κύβερνος ὅλου τοῦ πριγκιπάτου
"ἐκ μέρος πρῶτον τοῦ ρηγός, δεύτερον ἀπὸ μένα,
"νὰ κυβερνᾷς τὸν τόπον μας ὅλου τοῦ πριγκιπάτου
"εἰς τιμήν μας καὶ αὔξησιν ὁμοίως καὶ ἐδικήν σου."
60 Ἠκούσας ὁ μισὲρ Γαλερᾶς ἤθελεν πρὸς τὸν νοῦν
του
νὰ ποιήσῃ πρὸς τὸν πρίγκιπαν ἀπόκρισιν τοιούτην,
τὸ πῶς γὰρ οὐκ ἠδύνετον ἐκεῖνο νὰ τὸ ποίσῃ,
σκοπῶν καὶ λογιζόμενος τοῦ νὰ στραφῇ στὴν Μπούλιαν.
Καὶ πάλι ἐκατεσκόπησεν καὶ εἶπεν πρὸς τὸν νοῦν του·
65 ὅτι ἀφῶν ὁ πρίγκιπας τὸν βάνει διὰ τὸν ρῆγαν,
διὰ πάϊλον εἰς τὸν τόπον του, τιμή του ἔν' μεγάλη,
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πρίγκιπαν· "Στὸν ὁρισμόν σου,
ἀφέντη,
"νὰ ποίσω ὅσον μὲ λαλεῖς στὴν δύναμίν μου ὅλην."
Εἰς τοῦτο εὐτὺς ὁ πρίγκιπας ἐπαίρνει τὸ χερόρτιν,
70 ἔστεψεν τὸν σὲρ Γαλεράν μπάϊλον τοῦ πριγκιπάτου,
καὶ ἦτον μπάϊλος στὴν ζωὴν τοῦ πρίγκι|πος Γουλιάμου. f. 206r I
Ἐν τούτῳ παύω ἀποδῶ τοῦτο, τὸ ἀφηγοῦμαι,

6745 πρὸσαι κλὼνων 50 εἰσλωμαχίαν 60 ἤλθενλεν πρ. το νόλω 62 αἰκλώη
66 εἰς τὸν] στὸν 68 στὴν] σθλω 69 τὸ] διὰ τὸ

ουκαὶ δλὼετον 63 σκὸπιζωντα λογιάζωντα 64 προς του ού τον! 65 αφόντου
66 ἔνε 67 πρὸς τὸν πρ. τημί σου ἔνε μεγάλη 68 μου λαλης 69 τὸ
χερορ^{τ} f. 93r 70 μισερ γαλέραν ἐρεβεστηρισε μπάϊλον 71 γουλιάμου
72 τοῦ τοπου ἀφ.

Η *καὶ θέλω νὰ σᾶς ἔχω εἰπεῖ περὶ τοῦ ρόϊ Κάρλου.*

6775

(5440) *Ἀφότου γὰρ ἐκέρδισεν ὁ μέγας ρόϊ Κάρλος*
τῆς Πούλιας καὶ τῆς Σικελίας ἐκεῖνα τὰ ρηγᾶτα,
κ' ἐσκότωσεν στὸν πόλεμον τὸν ρόϊ Μαφρόϊ ἐκεῖνον,
ἐκράτει τὰ ρηγᾶτα του μὲ ἀνάπαψιν κ' εἰρήνην.
Ὁκάποιος μέγας εὐγενὴς ἀπὸ τὴν Ἀλαμάνιαν,
τὸν ὠνομάζαν Κουραδήν, ἐνῷ ἦτον ἀνεψίος
τοῦ Φρεδερίγου βασιλέως κ' ἐξάδελφος ὁμοίως
ἐκείνου γὰρ τοῦ ρόϊ Μαφρὲ ὅπου σᾶς ἀφηγοῦμαι,
ὡς ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν καὶ ἐπληροφορέθη
τὸ πῶς ὁ ρῆγας Κάρουλος μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν f. 176v
εἰς κάμπον ἐπολέμησε μὲ τὸν ἐξάδελφόν του,
τὸν ρόϊ Μαφρὲ ἐνίκησεν, τὴν ἀφεντίαν ἀπῆρεν,
ὡρέχτη κι ἀναγκάστηκεν ἀπὸ τοὺς ἐδικούς του
νὰ φουσσατέψῃ νὰ ἐλθῇ ἐκεῖσε εἰς τὴν Πούλιαν,
νὰ πολεμήσῃ ἐνομοῦ μετὰ τὸν ρόϊ Κάρλον·
πολλάκις νὰ τοῦ δώσῃ ὁ Θεός, ἂν λάχῃ, νὰ ἐκδικήσῃ
ἐκεῖνον γὰρ τὸν ρόϊ Μαφρὲ ὅπου ἦτο ἐξάδελφός του.
Ἐνταῦτα ἐπεριεπάτησεν ὅλην τὴν Ἀλαμάνιαν,
ὅλους ἐπαρακάλεσε τοὺς ἀρχηγοὺς κι ἀφέντες,
οἵτινες ἀφεντεύασι τότε τὴν Ἀλαμάνιαν,
νὰ τοῦ βοηθήσουν καὶ νὰ ἐλθοῦν μετ' αὐτον εἰς τὴν
Πούλιαν,
(5460) *νὰ πολεμήσουν ἐνομοῦ μετὰ τὸν ρόϊ Κάρλον,*
νὰ ἐκδικήσουσιν ὁμοῦ τὸν ρόϊ Μαφρόϊ ἐκεῖνον.
6800 *Ὅλοι γὰρ τοῦ ἐπισχήθησαν νὰ τοῦ ἔχουσιν βοηθήσει·*
ἄλλοι λαὸν τοῦ ἐδώκασιν, ἄλλοι μετ' αὐτον ἦλθαν.
Ἐσώρεψεν πολὺν λαόν, πεζοὺς καὶ καβαλλάριους,

6785 *καὶ ἐπλ. το* 86 *κάρλος* 89 *ὀρέκτη* 96 *ἀφέντευαν ἐτότε*
97 *ἐλθὴ* 6800 *νὰ τοῦ*] *νὰ τῶ*

Cod. T 6773 *νὰ σας φηγηθὼ π. τοῦ ρίγα* 74—77 om. 79 *εἰς πόλ. τὸν ραι μαφρὸν* 80 *εκράτηε* 82 *ανηψίως* 83 *φερδερήγο* 84 *ρεμανφρέ* 85 *επληρὼ φορε θ' καὶ το* 86 *ω ρίγα κάρουλος—που* 88 *τὸν ρὲ μανφρε ἐνέκησε—επίρε* 91 *ἀνταμου—ρίγα καρλων* 92 *πολ. καὶ του δ.—αλάχη να*

P καὶ θέλω νὰ ἀφηγηθῶ περὶ τοῦ ρῆγα Κάρλου,
τὸν πόλεμον τὸν ἔποικεν μετὰ τὸν Κουραδῖνον,
6775 τὸν ἀνηψίον, σὲ λαλῶ, βασιλέως Φερδερίγου
ὁμοίως καὶ ἐξάδελφος τοῦ ρόϊ Μαφρὲ ἐκείνου.
Ἀφότου γὰρ ἐκέρδισεν αὐτὸς ὁ ρῆγας Κάρλος
τῆς Πούλιας καὶ Σικελίας ἐκεῖνα τὰ ρηγᾶτα,
κ' ἐσκότωσεν εἰς πόλεμον τὸν ρόϊ Μαφρὲ ἐκεῖνον,
80 ἐκράτει τὰ ρηγᾶτα του μὲ ἀνάπαψιν κ' εἰρήνην.
Ὁκάποιος μέγας εὐγενὴς ἀπὲ τὴν Ἀλαμάνιαν,
ὠνόμαζάν τον Κουραδὴν ὁποῦτον ἀνεψίος
τοῦ Φερδερίγου βασιλέως κ' ἐξάδελφος ὁμοίως
ἐκείνου γὰρ τοῦ ρόϊ Μαφρὲ ὅπου σᾶς ἀφηγοῦμαι,
85 ὡς ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν καὶ ἐπληροφορήθην
τὸ πῶς ὁ ρῆγας Κάρουλος μὲ τὰ φουσσᾶτα ποῦ εἶχεν
εἰς κάμπον ἐπολέμησεν μὲ τὸν ἐξάδελφόν του,
τὸν ρόϊ Μαφρὲ ἐνί|κησε, τὴν ἀφεντίαν ἐπῆρεν, f. 206r II
ὠρέχτη κι ἀναγκάστηκεν, εἶπε τοὺς ἐδικούς του
90 νὰ φουσσατέψῃ νὰ ἐλθῇ ἐκεῖσε εἰς τὴν Πούλια, (p. 159)
νὰ πολεμήσῃ ἑνομοῦ μετὰ τὸν ρῆγαν Κάρλον,
νὰ ἐκδικηθῇ τὸν θάνατον τοῦ αὐτοῦ ἐξαδέλφου.

Εἰς τοῦτο ἐπεριπάτησεν ὅλην τὴν Ἀλαμάνιαν,
95 ὅλους ἐπαρακάλεσεν τοὺς ἀρχηγοὺς κι ἀφέντες,
οἵτινες ἀφεντεύασιν τότε τὴν Ἀλαμάνιαν,
νὰ τὸν βοηθήσουν νὰ ὑπᾶν μετ' αὖτον εἰς τὴν Πούλιαν,
νὰ πολεμήσουν ἑνομοῦ μετὰ τὸν ρόε Κάρλον,
ὅπως νὰ ἐκδικήσουσιν τὸν ρόϊ Μαφρὲ ἐκεῖνον.
6800 Ὅλοι τὸν ὑποσχέθησαν λαὸν τοῦ νὰ τοῦ δώσουν,
ὅλοι μετ' αὖτον ἤλθασιν ἐκεῖσε εἰς τὴν Πούλιαν.
Ἐσύναψεν πολὺν λαόν, πεζοὺς καὶ καβαλλάρους,

6784 πουσας 96 ητεινασ 99 ρώω

αδϊκεισῃ 93 τὸν θάνατον τοῦ ρὲ μανφρὲ—ξαδελφός του 94 ἐνταύτα γὰρ ἐπάτησε ὅλη τὴν α. 95 ὅλλους ἐπαρεκ. 96 αυθεντεύασι 97 ναν τοῦ β. να ελθὴ 98 ρόω 99 να εγδικίσουσι ενομου του ρὲ μανφρε τω ἔμα

6800 ὄλλει γὰρ τοῦ εποσχέθησαν να τοῦ έχη βοηθι^{σ} 1 ἄλη—δόσασι 2 καβαλάρους f. 93v

Η ἐξέβη ἀπὸ τὸν τόπον του ἐκεῖ ἐκ τὴν Ἀλαμάνιαν
καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Λουμπαρδίαν ποῦ ηὗρε τοὺς Γυμπελί-
νους,
τοὺς τύραννες τῆς Ἐκκλησίας ὅπου | εἶναι ἐχτροὶ τοῦ Πάπα, f. 177r
ὅλους ἐπαρακάλεσεν καὶ ἤλθασιν μετ' αὐτον,
μὲ προθυμίαν καὶ ὄρεξιν μετ' αὐτον νὰ ἀποθάνουν.
Τοὺς Ἀλαμάνους εἴχασιν κάλλιον παρὰ τοὺς Φράγκους·
τόσα φουσσᾶτα ἐσώρεψεν, ἀριφνισμὸν οὐκ εἶχαν.
Κι ἀφότου ἐσυνάχτησαν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα,
ἐχώρισεν τὰ ἀλλάγια του, χώρια τὰ πεζικά του,
ἐξέβη ἀπὸ τὴν Λουμπαρδίαν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Πούλιαν.
Ἐνταῦτα παύομαι ἀπ' ἐδῶ νὰ γράφω καὶ νὰ λέγω
περὶ τοῦ Ἀλαμάνου ἐκεινοῦ, τοῦ ἐξάκουστου στρατιώτου,
τοῦ Κουραδίνου, σὲ λαλῶ, ὅπου ἦτον ἀνεψίος
τοῦ Φρεδερίγου βασιλέως, τοῦ ἐχτροῦ τῆς Ἐκκλησίας,
καὶ θέλω πάλε νὰ στραφῶ καὶ νὰ σᾶς ἀφηγήσω
(5480) τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικεν ὁ μέγας ρόϊ Κάρλος,
ὅταν ἤκουσεν κ' ἔμαθεν ἐκεῖνα τὰ μαντᾶτα
ὅτι ἔρχετον ὁ Κουραδὴς διὰ νὰ τὸν πολεμήσῃ.
Ὡς ἤκουσεν ὁ ἐξάκουστος ὁ μέγας ρόϊ Κάρλος
τὸ πῶς ἐπεριεσώρευεν ὁ Κουραδὴς ἐκεῖνος
φουσσᾶτα, νὰ ἔλθῃ ἀπάνω του διὰ νὰ τὸν πολεμήσῃ·
ὡς ἦτον γὰρ παφρόνιμος | στρατιώτης εἰς τὰ πάντα, f. 177v
οὐδὲν ἐγίνη ἄμελος νὰ τὸν καταφρονήσῃ.
Γοργὸν σπουδαίως ἀπέστειλεν ἐκεῖ εἰς τὸν ἀδελφόν του,
ὅπου ἦτον ρῆγας τῆς Φραγκίας διὰ νὰ τοῦ ἔχῃ βοηθήσει
φουσσᾶτα ἀπὸ τὸν τόπον του, παιδευτικοὺς στρατιῶτες,
νὰ τοῦ βοηθήσουν εἰς τὴν χρείαν τῆς μάχης ὅπου εἶχεν.
Κι ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσε, κράζει τὸν ἀδελφόν του,
τὸν κόντον ντὲ Ἀρτόϊ, λέγει τον ἐκεῖνα τὰ μαντᾶτα
καὶ ὥρισέν του παρευτὺς νὰ ἐπάρῃ δύο χιλιάδες

6804 ὅπου 5 *sic* 8 καλίον 12 λουμπάρδιαν 31 τοῦ κόντου ντὲ. ἀ. σὲ λέγω ἐκ. τὰ μ.

Cod. T 6803 απε 4 καὶ ήβρε τους γεμπελίνους 5 τήρανους—πουνε 6 ὅλλους ἐπαρεκ. καὶ om.—μεταικλωσον 7 μώρεξυ 8 καλή περὶ τοὺς φρ. 9 ἀριφνημόν 10 αφόντου 11 ἐχάρισαν 12 ἤλθαν 13 ἀπ' om. 14 ξακουστου 15 σου λαλῶ—ανηψύος 16 φερδερίγο 17 ἀφυγούμαι

P ἐξέβη ἐκ τὸν τόπον του ἀπὲ τὴν Ἀλαμάνιαν
καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Λουμπαρδίαν, εὗρεν τοὺς Κιπιλίνους,
6805 τοὺς τυράννους | τῆς Ἐκκλησίας, ποῦ ἦταν ἐχτροὶ τοῦ f. 206ᵛ I
Πάπα,
ὅλους ἐπαρακάλεσεν, ὑπῆγαν μετ᾽ ἐκεῖνον,
μὲ προθυμίαν καὶ ὄρεξιν μὲ αὐτὸν νὰ ἀποθάνουν.
Τοὺς Ἀλαμάνους εἴχασιν κάλλιον ἀπὲ τοὺς Φράγκους·
τόσα φουσσᾶτα ἐσύναξεν ὅτι ἀριθμὸν οὐκ εἶχαν.
10 Κι ἀφότου ἐσυνάχτησαν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα,
ἐχώρισεν τὰ ἀλλάγια, χώρια τὰ πεζικά του,
ἐξέβην ἐκ τὴν Λουμπαρδίαν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Πούλιαν.

21 Ὡς ἤκουσεν ὁ ἐξάκουστος ἐκεῖνος ὁ ρόε Κάρλος
τὸ πῶς ἐπερισύναψεν ὁ Κουραδὴς ἐκεῖνος
φουσσᾶτα, νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὸν τοῦ νὰ τὸν πολεμήσῃ·
ὡς ἦτον γὰρ πανφρόνιμος στρατιώτης εἰς τὰ πάντα,
25 οὐδὲν ἔγινεν ἄμελος νὰ τὸν καταφρονέσῃ.
Γουργὸν σπουδαίως ἀπέστειλεν ἐκεῖ εἰς τὸν ἀδελφόν του,
λέγω στὸν ρῆγαν Φράτσας τε καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ
φουσσᾶτα ἐκ τὸν τόπον του, παι|δευτικοὺς στρατιῶτες. f. 206ᵛ II

30 Ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, λαλεῖ τὸν ἀδελφόν του,
τὸν κόντον ντὲ Ἀρτόϊσι, λέγει τον τὰ μαντᾶτα
καὶ ὥρισέ τον παρευτὺς νὰ πάρῃ δύο χιλιάδες

6821 ρώαι 22 κουράδη

---

18 ὁ ρε κάρλος 19 άκουσε 21 ξακουστος—ὁ ρὲ κ. 22 ἐπερὴσὸρευσε
24 πὰνφρώνημος 25 εγλώη—τὸν γκαταιφρονήση 27 δια να τὸν βοηθι^{σι}
28 απε—στρα 31 τὸν γγόνται γὰρ τον αρδουλὼ κειπε του τα μαντάτα f. 94ʳ
32 νὰ πάρη

Η καβαλλαρίους εἰς τὰ ἄλογα ἐκ τὸ ἄνθος τῆς Φραγκίας,
νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν συμμαχίαν ἐκείνου τοῦ ἀδελφοῦ τους,
6835 τοῦ ῥοΐ Κάρλου τοῦ ἐξάκουστου ἐκεῖσε εἰς τὴν Πούλιαν.
Μετὰ ταῦτα ἀπέστειλεν ἐκεῖνος ὁ ῥοΐ Κάρλος
ἐκεῖσε εἰς τὸν τόπον του ἐνῷ ἦτον ἡ Προβέντσα·
(5500) ἐξῆντα κάτεργα ἤλθασιν, καράβια καὶ ταρίδες,
ὅπου ἐβασταῖναν τὸν λαὸν ὁμοίως καὶ τὰ ἄλογά τους,
40 τὴν σωταρχίαν καὶ τὴν τροφὴν ἐκείνου τοῦ φουσσάτου.
Ἀπαύτου πάλε ὁ ἁγιώτατος ὁ Πάπας γὰρ τῆς Ρώμης,
ὡς ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν ἐκεῖνα τὰ μαντᾶτα,
ὅτι ἔρχετον ὁ Κουραδὴς μὲ πλῆθος γὰρ φουσσάτων
ἀπάνω εἰς τῆς Ἐκκλησίας τοὺς τόπους καὶ τὲς χῶρες,
45 τὸν ῥῆγαν Κάρλον ἔκραξε καὶ λέγει του· "Τιέ μου,
"ἀφότου γὰρ ἐμάθαμεν κ' ἐξεύρομε εἰς ἀλήθειαν f. 178r
"ὅτι ἔρχεται ὁ Κουραδὴς στὴν Ἐκκλησίαν ἀπάνω,
"ἐγὼ σὲ δίδω ἐξουσίαν νὰ ἐπάρῃς 'κ τὸ λογάριν
"τοῦ ἁγίου Πέτρου τοῦ Ἀπόστολου τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ρώμης
50 "ὅσον κελεύεις κι ὀρέγεσαι, ὅλο ἔν' στὸ θέλημά σου·
"καὶ ρόγεψε φουσσᾶτα σου ὅσα ἠμπορεῖς νὰ εὕρῃς
"καὶ φύλαξον τῆς Ἐκκλησίας τὰ δίκαια καὶ <τὸν>
τόπον."
Κι ὁ ῥῆγας, ὡς παμφρόνιμος, εὐχαριστᾷ τὸν Πάπαν·
χαμαὶ τὸν ἐπροσκύνησε κι ὁ Πάπας τοῦ εὐχήθη.
55 Καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ἁγιώτατος ὁ Πάπας γὰρ τῆς Ρώμης
ὥρισεν καὶ ἐγράψασιν εἰς ὅλα τὰ ῥηγᾶτα,
ἀπέστειλε γαρδιναρίους καὶ ἀρχιερεῖς, ὡσαύτως
(5520) εὐχὴν καὶ παρακάλεσιν, νὰ τοῦ ἔχουσιν βοηθήσει
ὅλοι, φουσσᾶτα καὶ λαὸν νὰ τοῦ ἔχουν ἀποστείλει,
60 εἰς τοῦ ῥηγὸς τοῦ Κάρλου τε τὴν συντροφίαν νὰ ἔλθουν,
ὅστις βαστᾷ τὸ φλάμουρον, τῆς Ἐκκλησίας τὸ σκῆπτρον·
νὰ τοῦ βοηθήσουν ἑνομοῦ τοῦ νὰ ἔχουσι φυλάξει
τοὺς τόπους καὶ τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας Ρώμης.

6848 ἐκ τῶ 49 ἀποστόλου 50 ὅλον εἰς τῶ θ. σου 51 ὑπορεῖς
61 τὸ σκ. τῆς ἐκ.

Cod. T 6833 κτὸ 34 τοῦ ἀδ. του 35 τοῦ ρόω—του εξακουστοὺ
36 ὁ ρε κ. 39 ευάστεναν 43 ὁτὴ ἤρχετον—φουσάτου 44 τοὺς τ. γὰρ
καὶ χόρες 46 αφόντου—καὶ ξευρομέ το αλήθια 48 σου δ.—ηπάρης εκ τὸ

P καβαλλαρίους εἰς ἄλογα ἐκ τὸ ἄνθος τῆς Φράτσας,
νὰ ἀπέλθῃ εἰς βοήθειαν τοῦ ρῆγα τοῦ ἀδελφοῦ τους,
6835 τοῦ ρῆγα Κάλλου, ἐξάκουστου καὶ ἀξίου στρατιώτου.
Εἰς τοῦτο πάλι ἀπέστειλεν ἐκεῖνος ὁ ρὲ Κάρλος
ἐκεῖσε εἰς τὸν τόπον του ὅπου ἦτον ἡ Προβέντσα·
ἐξῆντα κάτεργα ἤλθασιν, καράβια καὶ ταρίδες,
ποῦ ἐβαστάζαν τὸν λαὸν ὁμοίως τὰ ἄλογά τους.
40
Πάλιν ὁ ἁγιώτατος ὁ Πάπας ὁ τῆς Ρώμης,
ὡς τὸ ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν ἐκεῖνα τὰ μαντᾶτα,
πῶς ἔρχεται ὁ Κουραδὴς κατὰ τῆς Ἐκκλησίας,
τοὺς τόπους καὶ τὲς χῶρες της τοῦ νὰ τὲς καταλύσῃ,
45 τὸν ρῆγαν Κάρλο ἐλάλησεν καὶ λέγει τον· "Τιέ μου,
"ἀφῶν καλὰ ἐμάθαμεν | πληροφορίαν τὸ πρᾶγμα, f. 207r 1
"ὅτι ἔρχεται ὁ Κουραδὴς στὴν Ἐκκλησίαν ἀπάνω, (p. 160)
"ἐγὼ σὲ δίδω ἐξουσίαν, ἔπαρε ἐκ τὸ λογάριν
"τοῦ Πέτρου τοῦ Ἀπόστολου τῆς Ἐκκλησίας Ρώμης
50 "ὅσον κελεύεις κ' ἠγαπᾶς, ὅλο 'ναι εἰς θέλημά σου·
"καὶ ρόγεψε φουσσᾶτα σου ὅσα ἠμπορεῖς νὰ εὕρῃς,
"καὶ φύλαξε τῆς Ἐκκλησίας τὸν τόπον καὶ τὸ δίκαιον."
Ὁ ρῆγας, ὡς πανφρόνιμος, εὐχαριστεῖ τὸν Πάπαν·
χάμω τὸν ἐπροσκύνησεν κ' ἐκεῖνος τὸν εὐχήθη.
55 Εἰς τοῦτο ὁρίζει παρευτὺς ὁ Πάπας γὰρ τῆς Ρώμης,
γραφὲς γράφει, ἀπέστειλεν εἰς ὅλα τὰ ρηγᾶτα,
ἀπόστειλεν γαρδιναλίους καὶ ἀρχιερεῖς, ὡσαύτως
εὐχὴν καὶ παρακάλεσιν τοῦ νὰ τοῦ βοηθήσουν
ὅλοι, φουσσᾶτα καὶ λαὸν στὴν συντροφίαν νὰ πᾶσιν,
60 τοῦ ρηγὸς γὰρ τοῦ Κάρουλου τοῦ νὰ τοὺς ἀποστείλουν,
ὅπου κρατεῖ τὸ φλάμουρον τῆς Ἐκκλησίας Ρώμης,
τὰ δίκαια ὅλα νὰ κρατῇ καὶ νὰ διαφυλάττῃ.

6838 *καρίταις* 39 *ἐβάσταζαν* 42 *ὡς τὸ*] *ὁ το* 43 *κουράδης* and 47 *κούραδης* 50 *ὅσον*] *ἀσων* 51 *ρώγευσεν—ὑπορῆς* 52 *φύλαξεν* 54 *εὐχήνθη* 60 *κάρουλου ρου*

50 *ὅλον στων ορισμῶν σου* 52 *φήλαξη* 53 *πὰνφρώνημος* 54 *χάμε—τὸν ευχ.* 55 *καὶ τόται ὁ ἀγ.* 57 *γαρδεναλήους* 58 *παρὲκάλεση να τὸν εχι βοηθίσι* 59 *ἔχουνε ἀπεστ.* 60 *εἰς του ριγα κάρλου τῶ συνδροφια εκεισε διὰ να ἐλθου* f. 94r 61 *ὀπιός β.—το σκ. ἐκ.* 62 *να τὸν β. ὅλη ομοῦ διανάχουσι φηλάξυ*

Η Εὐχήν, συμπάθειον νὰ ἔχουσιν ἀπὸ ὅσα ἁμαρτέψαν
6865 ἀφότου ἐγεννήθησαν κ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν,
ὥσπερ γὰρ νὰ ἀπήλθασιν εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸν τάφον f. 178v
νὰ ἐπολεμῆσαν τοὺς ἐχτρούς, τὸ γένος τῶν βαρβάρων.
Ὅλοι τοῦ ἀποστείλασιν ἀπὸ ὅλα τὰ ρηγᾶτα
φουσσᾶτα πλεῖστα καὶ καλά, πεζοὺς κ' εἰς τὰ ἄλογά τους.
70 Ὁ ρῆγας πάλε ἀπόστειλεν, αὐτὸς ὁ μέγας Κάρλος,
στὸ πριγκιπᾶτο τοῦ Μορέως, στὸν πρίγκιπα Γυλιάμον,
παρακαλῶντα φιλικῶς νὰ ἔλθῃ νὰ τοῦ βοηθήσῃ
μὲ τὸν λαὸν τοῦ τόπου του, μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν.
Κι ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας, ἐθλίβην τὸ μαντᾶτο,
75 διατὸ ἐφοβήθην δυνατὰ ὡς διὰ τὸν Κουραδῖνον,
διατὸ ἄκουσεν τὴν δύναμιν [ὅτι] εἶχεν πολλὰ φουσσᾶτα·
πολλάκις κ' ἔλθῃ ἀπὸ ἁμαρτίας καὶ ἔλθῃ αὐτοῦ τὸ νῖκος,
(5540) καὶ χάσῃ ὁ ρῆγας Κάρουλος τὴν ἀφεντίαν τῆς Πούλιας.
Ὅμως, τὸ ἀκούσει ὁ πρίγκιπας ἐκεῖνο τὸ μαντᾶτο,
80 ἀπέστειλε εἰς τοῦ βασιλέως τὴν κεφαλὴν ὅπου εἶχεν
ἐκεῖσε <γὰρ> εἰς τὸν Μορέαν, ὅπου ἦτον γὰρ δικαῖος του.
Τρέβαν ἐποίησε μετ' αὐτόν, ἀγάπην διὰ ἕναν χρόνον
διὰ νὰ ἐνεμείνῃ ὁ τόπος του 's ἀνάπαψιν κ' εἰρήνην.
Μετὰ ταῦτα [γὰρ] ἐδιόρθωσε νὰ ἐπάρῃ | μετ' ἐκεῖνον f. 179r
85 τοὺς πρώτους καὶ καλλιώτερους, τὸ ἄνθος τοῦ Μορέως.
Ἐν πρώτοις ἀπῆρεν μετ' αὐτὸν τὸν ἀφέντην τῆς Καρυ-
ταίνου·
ὁμοίως ἐπῆρε μετ' αὐτὸν τὸν ἀφέντην τῆς Ἀκόβου,
τὸν μέγαν τὸν κοντόσταυλον τὸν Τσιαντεροῦν ἐκεῖνον,
τὸν μισὲρ Ντζεφρὲ ντὲ Ντουρνᾶ κι ἄλλους καβαλλαρίους,
90 εἰς ἀριθμὸν τετρακοσίων ἀπάνω εἰς τὰ φαριά τους.
Οὐδὲν ἐποῖκαν ἄργηταν· ἀπὸ τὸ Δεσποτᾶτο
ἐπέρασαν κ' ἐδιάβησαν ὁλόρθα στὸ Βροντῆσι·
ὅσα ἄλογα τοῦ ἐλείπασιν ηὕρηκαν κι ἀγοράσαν·
κ' ἐνταῦτα ἐκαβαλλίκεψαν κι ὡδήγεψαν τοσούτως,

6870 αὐτὸς] ἐκείνος 79 ἐκείνον 81 δικαῖον 83 's] εἰς 88 ντζίαν ντὲ ροῦν 89 ντὲ] γὰρ ντὲ

Cod. T 6864 νάζουσι απο 65 ἀφ. ἐγ. ἐος κλώη την η. 67 νὰ πὸλεμίσαν 69 πεζ. καὶ καβαλάρους 70 απέστηλε εκλώος ο μέγα κ. 71 γουλιάμον 72 παρεκαλόντας—νάλθη ναμ τοῦ 73 πουχε 74 τόκουσε ὁ πρίγγιπος

P

6870 Ὁ ῥῆγας Κάρλος ἔστειλεν, αὐτὸς ὁ μέγας Κάρλος,
εἰς τοῦ Μορέως | τὸν πρίγκιπαν ἐκεῖνον τὸν Γουλιάμον, f. 207r 11
παρακαλῶντα φιλικῶς τοῦ νὰ τοῦ βοηθήσῃ
μὲ τὸν λαὸν τοῦ τόπου του, μὲ τὰ φουσσᾶτα, τὰ ἔχει.
Κι ὁ πρίγκηψ, ὡς τὸ ἤκουσεν, ἐθλίβη το μεγάλως
καὶ ἐφοβήθη δυνατὰ διὰ τὸν Κουραδῖνον,
ἐπεὶ ἤκουεν τὴν δύναμιν, τὸ πλῆθος τῶν φουσσάτων.

Ὁμοίως τὸ ἐγροίκησεν ὁ πρίγκιπας ἐκεῖνο,
ἀπέστειλεν τοῦ βασιλέως τὴν κεφαλὴν ὅπου ἦτον
ἐκεῖσε εἰς τὸν Μεζηθρᾶν, ἐμήνυσέν του οὕτως.
Τρέβαν ἔποικεν μετ' αὐτόν, ἀγάπην χρόνον ἕνα
διὰ νὰ στέκῃ ὁ τόπος του εἰρηνοποιημένος.
Εἰς τοῦτο ἐδιόρθωσεν νὰ ὑπάγῃ μετ' ἐκεῖνον
τοὺς πρώτους καὶ καλλίτερους, τὸ ἄνθος τοῦ Μορέως.

Ἀρχὴν ἐπῆρεν μετ' αὐτὸν ἀφέντην τῆς Ἀκόβου,
τὸν μέγαν τὸν κοντόσταυλον τὸν Ντζάδρον γὰρ ἐκεῖνον,
τὸν μισὲρ Ντζὰν τε τὸν Τουρνᾶ κι ἄλλους καβαλλαρίους,
εἰς ἀριθμὸν τετρακοσίους ἀπάνω εἰς τὰ φαρία.
Οὐδὲν ἐποῖκεν ἄργητα· ἀπὲ τὸ Δεσποτᾶτον
ἐπέρασεν, ἐδιέβηκεν ὀρθὰ εἰς τὸ Βροντῆσι·
ὅσα ἄλογα τοὺς ἔλειπαν ηὗραν κι ἀγόρασάν τα. f. 207v 1
Ἐνταῦτα ἐκαβαλλίκεψαν καὶ ὥδεψαν τοσούτως,

6879 *ἐκλίνων* 85 *τουπρότου—μοραίως* above *φουσάτου*, which is cancelled

75 *διατή—τὸν γγουραδίνον* 76 *διατὴ ἤκουσε* 78 *ρίγα* 79 *ὁμῶς*
80 *τὴν γγεφαλὴν* 81 *εκ. γὰρ ἠς το μωρέα—δικαιὸς του* 83 *ανεμλίωη*
84 *καὶ μετὰ τ. ἐδ. νὰ πάρη* 86 *επίρε* 88 *τὸν γγοντόστ. τὸν τζαντερού εκ.*
89 *μισὲρ τζεφρέ γὰρ ντε ντουρνὰ* f. 95r 90 *εἰς αρ. χήλιον εκατόν* 93 *τοῦ*
λήψασι ἠβρίκαν καὶ αγογιάσαν

Η στὸ Μπονιβὰντ ἀπέσωσεν, ἐκεῖ ηὗρεν τὸν ρῆγαν.
6896 Κι ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν κι ὡς τὸ ἐπληροφορέθη,
ὅτι ἔρχετον ὁ πρίγκιπας, ἐξέβη εἰς ἀπαντήν του·
(5560) γλυκέα τὸν ἐχαιρέτησεν, ἀσπάστησαν ἀλλήλως,
ἀπὸ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ τὸν πρίγκιπαν ὁ ρῆγας.
6900 Τὸ ἰδεῖ τὸν ἔμορφον λαὸν ὅπου ἤφερεν μετ' αὗτον,
πολλὰ τὸν εὐχαρίστησεν κ' ἐχάρησαν ἀλλήλως.
Ἐνταῦτα τὸν ἐσύντυχεν κ' ἐπληροφόρεσέ τον,
τὸ πῶς ἦλθεν ὁ Κουραδὴς κ' ἐσέβην εἰς τὴν Πούλιαν
μὲ δύναμιν πολλοῦ λαοῦ ὅπου εἶχεν μετ' ἐκεῖνον.
5 Κατερωτῶντα ἔρχετον, γυρεύοντα τὸν ρῆγαν, f. 179ᵛ
καὶ τόσα τὸν ἐγύρεψεν, ἐπλήσιασεν μετ' αὗτον.
Κι ἀφότου ἐπλησιάσασιν τὰ δύο φουσσᾶτα ἐκεῖνα,
ὁ πρίγκιπας (ὅπου ἔξευρεν τῆς Ρωμανίας τὴν μάχην,
τὲς μηχανίες καὶ πονηρίες ὅπου ἔχουν οἱ Ρωμαῖοι
10 κ' οἱ Τοῦρκοι, ποῦ τοὺς ἔμαθαν νὰ ἐξεύρουσιν τῆς μάχης),
κράζει μετ' αὗτον ἐκεινοὺς ὅπου ἤθελεν κι ἀγάπα·
ὅλοι ἐκαβαλλίκεψαν, μετ' αὐτὸν ὑπαγαίνουν,
ὡδήγεψαν κ' ἐδιέβησαν ἄνω εἰς βουνὶν ἀπάνω
διὰ νὰ ἐγνωμιάσουν καὶ νὰ ἰδοῦν καὶ νὰ κατασκοπήσουν
15 τοῦ Κουραδίνου τὸν λαὸν καὶ τί φουσσᾶτα εἶχεν.
Κι ἀφότου τοὺς ἐγνώμιασεν, μεγάλως τὸ ἐθαυμάστη·
<καὶ> κράζει τοὺς καβαλλαρίους ὅπου ἦσαν μετ' ἐκεῖνον
(5580) καὶ λέγει τους· "Συντρόφοι μου, ἐλᾶτε ἐδῶ νὰ ἰδῆτε·
"φουσσᾶτα ἐβλέπω φοβερά, πλεῖστα καὶ ἀντρειωμένα·
20 "ἐγὼ ἐγνωμιάζω νὰ ἔχουσιν διπλὰ παρὰ τὸν ρῆγαν."
Ἐνταῦτα ἀπῆρε, ἐστράφηκεν ὀπίσω εἰς τὸ φουσσᾶτο·
κι ἀφότου ἀποσώσασιν, ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
κράζει τὸν ρῆγαν μοναξὰ καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"Ἔξευρε, ἀφέντη μου καλέ, ἐγὼ πληροφορῶ σε
25 "ὅτι ἐγὼ ἀπέρχομαι ὅπου εἶδα τὰ φουσσᾶτα,

6910 ὅπου 15 κουραδυνοῦ 18 σύντροφοι 19 ἀνδρ.

Cod. T 6895 μπωνιβάτ ἀ. καὶ κει ἤβρε καὶ τον ρ. 96 τὸ πληροφορέθη 99 τὸν γγρατὴ 6904 πόλη λαοῦ—μετα κἰῶων 5 καθεροτόντα 7 αφόντου 8 ὀπούξευρε 9 ὀπόχουν 10 πουτὴς ἐμ. να ξεύρουνε τὴς μάχες 12 μετ αὐτονε παγένουν 13 καὶ δ. σένα βουνὴ απ. 14 νὰ γνωμ. 16 ἀφόντου—

P *στὸν Πονιβὲτ ἀπέσωσαν ἐκεῖσε εἰς τὸν ῥῆγαν.*
6896 Ὁ ῥῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, ὡς τὸ πληροφορέθην,
πῶς ἔρχεται ὁ πρίγκιπας, ἐξέβη εἰς ἀπαντή του·
γλυκέα τὸν ἐχαιρέτησεν, ἀσπάστησαν ἀλλήλως,
κι ἀπὸ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ τὸν πρίγκιπαν ὁ ῥῆγας.
6900 Τὸ ἰδεῖ τὸν ἔμορφον λαὸν ὅπου ἤφερεν μετ' αὗτον,
πολλὰ τὸν εὐχαρίστησεν κ' ἐχάρησαν ἀλλήλως.
Εἰς τοῦτο τὸν ἐσύντυχεν κ' ἐπληροφόρησέ τον,
τὸ πῶς ἦλθεν ὁ Κουραδὴς κ' ἐσέβην εἰς τὴν Πούλιαν (p. 161)
μὲ δύναμιν πολλοῦ λαοῦ ὁποὖχεν μετ' ἐκεῖνον.
5 Κατερωτῶντα ἔρχεται, γυρεύοντα τὸν ῥῆγαν,
καὶ τόσον τὸν ἐγύρεψεν, ἐπλήσιασεν μετ' αὗτον.
Καὶ ἀφῶν ἐπλησιάσασιν τὰ δύο φουσσᾶτα ἐκεῖνα,
ὁ πρίγκιπας (ὅπου ἤξευρεν τῆς Ρωμανίας τὲς μάχες,
τὲς μηχανίες καὶ πονηρίες ὁπὄχουν οἱ Ρωμαῖοι
10 *κ' οἱ Τοῦρκοι ὅπου | τοὺς ἔμαθαν νὰ ἠξεύρουσιν τὲς μάχες),* f. 207ᵛ 11
λαλεῖ μετ' αὗτον ἐκεινοὺς ὅπου ἤθελεν κ' ἠγάπα·
ὁμοῦ ἐκαβαλλίκεψαν, μετ' αὐτὸν ὑπαγαίνου,
ὡδήγεψαν, ἐδιέβησαν ἄνω εἰς ἕναν ὄρος
τοῦ νὰ ἐγνωμιάσουσιν, νὰ ἰδοῦν καὶ νὰ σκοπήσουν
15 *τοῦ Κουραδίνου τὸν λαὸν καὶ τί φουσσᾶτα εἶχε.*
Κι ἀφῶν τοὺς ἐγνωμίασεν, μεγάλως ἐθαυμάστη·
λαλεῖ γὰρ τοὺς καβαλλαρίους ὁποὖχεν μετ' ἐκεῖνον
καὶ λέγει τους· "Συντρόφοι μου, ἐλᾶτε ἐδῶ νὰ ἰδῆτε·
"φουσσᾶτα ἐβλέπω φοβερά, πλεῖστα καὶ ἀντρειωμένα·
20 *"ἐγνωμιάζω νὰ ἔχουσιν διπλὰ παρὰ τὸν ῥῆγαν."*
Εἰς τοῦτο ἐπῆρε, ἐστράφηκεν ὀπίσω εἰς τὸ φουσσᾶτον.
Ἀφῶν ἀπόσωσεν ἐκεῖ ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος...

"Ἤξευρε, ἀφέντη μου καλέ, ἐγὼ πληροφορῶ σε,
25 *"ἐπεὶ ἐκεῖθεν ἔρχομαι ὅπου εἶδα τὰ φουσσᾶτα,*

6895 ἀπέσοσεν 98 ἀσπάστησαν] ἀπέστηλαν? 6905 κατεροτωνταν
6 ἐπλησίασεν 19 εὐλέπω—ἀνδρ.

τὸ θαυμάστη 17 καὶ κράζῃ τοὺς κ. ὀποῦσαν 18 καὶ λ. σωδρόφη ελάτε δω
νὰ ηδήτε τὸ φουσάτο f. 95ᵛ 19 καὶ om. 20 γνωμίαζω—ἀπὲ τὸν ρίγα
21 επίρε 22 καὶ αφόντου γὰρ απέσοσαν—γουλιάμος 23 εἰς μωναξὰ
24 εἴξευρε 25 ὀποῦδα

Η "*τὴν δύναμιν καὶ τὸν λαὸν ὅπου ἔχει ὁ Κουραδῖνος,* f. 180r
"*διὰ νὰ ἐγνωμιάσω καὶ νὰ ἰδῶ τὸ τί φουσσᾶτα ἔχει.*
"*Οὐδὲν ἀπῆγα μοναξὸς νὰ μὲ κατηγορήσῃς·*
"*στρατιῶτες εἶχα μετ' ἐμέν, ἀνθρώπους παιδεμένους.*
"*Κι ὡς εἴδαμε εἰς πληροφορίαν, καθὼς τὸ ἐγνωμιάσαν,*
"*λογίζω νὰ ἔχῃ ὁ Κουραδὴς εἰς τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶδον*
"*διπλὰ φουσσᾶτα παρὰ ἐμᾶς· λαὸς λαμπρὸς μοῦ ἐφάνῃ.*
"*Ἐν τούτῳ λέγω, ἀφέντη μου, κ' ἐσὲν οὐδὲν λανθαίνει,*
"*ὅτι οἱ Ἀλαμᾶνοι εὑρίσκονται σήμερον εἰς τὸν κόσμον*
"*ἕνας λαὸς ἀκέφαλος, ὅλοι θελληματάροι·*
"*κι ὅταν ἐλθοῦν εἰς πόλεμον διὰ νὰ ἔχουν πολεμήσει,*
"*καμμίαν ὁρμὴν οὐκ ἔχουσιν, πρᾶξιν καλῶν στρατιώτων·*
(5600) "*οὕτως ἔρχονται εἰς πόλεμον ὡσὰν παραπαρμένοι.*
"*Λοιπόν, λέγω σε, ἀφέντη μου, ἂν θέλῃ ἡ βασιλεία σου*
"*μηδὲν τοὺς πολεμήσωμεν ὡς πολεμοῦν οἱ Φράγκοι*
"*καὶ χάσωμεν τὸν πόλεμον, ὅτι πλειότεροί μας εἶναι·*
"*ἀλλὰ ἂς τοὺς πολεμήσωμεν μὲ μηχανίαν καὶ φρόνα*
"*ὡς πολεμοῦν εἰς Ρωμανίαν οἱ Τοῦρκοι κ' οἱ Ρωμαῖοι.*
"*Κ' εἰ μὲν τὸ ποιήσομε ὡς λαλῶ, ἐγὼ εἰς Θεὸν ἐλπίζω,*
"*καὶ εἰς τὸ δίκαιον ποῦ ἔχομεν, νὰ μᾶς ἔλθῃ τὸ νῖκος."*
Κι ὁ ῥῆγας, ὡς παμφρόνιμος στρατιώτης ὅπου ἦτον, f. 180v
τὸν πρίγκιπαν ἐλάλησεν, οὕτως τοῦ ἀπεκρίθη·
"*Γίνωσκε, πρίγκιπα ἀδελφέ, φίλε καὶ συγγενῆ μου,*
"*οὐκ ἔνι πρᾶγμα σήμερον εἰς τὸν παρόντα κόσμον,*
"*ἢ φρόνεσις ἢ μηχανία, καμμία ἐπιδεξιωσύνη,*
"*τοῦ νὰ μηδὲν τὴν ἔποικα εἰς τὸν ἐχτρόν μου ἀπάνω,*
"*μόνι νὰ τὸν ἐνίκησα νὰ ἐπῆρα τὴν ἀφεντίαν του.*
"*Λοιπόν, καλέ μου συγγενῆ, ὡς φρόνιμος ὅπου εἶσαι*

"*κ' ἐξεύρεις καὶ τὲς μηχανίες ὅπου ἔχουσιν οἱ Τοῦρκοι,*
"*ἐδῶ ἔχεις τὰ φουσσᾶτα μας κι ὡς θέλεις, διόρθωσέ τα."*
Ἐνταῦτα τοῦ ἀπεκρίθηκεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος·

6945 ὅπου 52 ἐπῆρε

Cod. T 6927 να γνωμιασω 28 επίγα μοναχός 29 μετ εμου
31 λογείαζω νὰ ἔχης—πουδα 32 παρεμὰς—μὲ φάνη 33 λαθάνη
34 ειβρίσκοντε—τὸν γκόσμον 36 διὰ νὰ πολεμίσουν 38 ἔτζη ἐρχ.
41 πλεοτερὶ 44 καὶ ημὲν καὶ π. ὸς λ. εγῶ ὴς θῦ᾽ πιστεύο 46 πανφρόνημως

P "*τὴν δύναμιν καὶ τὸν λαὸν ποῦ ἔχει ὁ Κουραδῖνος.*

"Στρατιῶτες εἶχα μετ' ἐμέν, ἀνθρώπους παιδευμένους,
"καὶ εἴδαμε πληροφορίαν, καθάρια | ἐγνωμιάσαν. f. 208r I
"Λογίζω νὰ ἔχῃ ὁ Κουραδὴς εἰς τὰ φουσσᾶτα ποῦ εἶδα
"διπλὰ φουσσᾶτα παρὰ ἐμᾶς· λαμπρὸς λαὸς ὑπάρχει.
"Εἰς τοῦτο λέγω, ἀφέντη μου, κ' ἐσὲν οὐδὲν λανθάνει,
"οἱ Ἀλαμᾶνοι εὑρίσκονται σήμερον εἰς τὸν κόσμον
"ἕνας λαὸς ἀκέφαλος, ὅλοι θελληματάροι·
"κι ὅταν ἐλθοῦν εἰς πόλεμον, νὰ ἔχουν πολεμήσει,
"καμμίαν ὁρμὴν οὐκ ἔχουσι, τάξιν καλῶν στρατιώτων·
"οὕτως ἔρχονται εἰς πόλεμον ὡσὰν παραπαρμένοι.
"Λοιπόν, ἀφέντη, λέγω σε, ἂν θέλῃ ἡ βασιλεία σου,
"μηδὲν τοὺς πολεμήσωμεν ὡς πολεμοῦν οἱ Φράγκοι
"καὶ χάσωμεν τὸν πόλεμον διοῦ πλεότεροι εἶναι·
"ἀλλὰ ἂς τοὺς πολεμήσωμεν μὲ μηχανίαν καὶ τέχνην
"ὡς πολεμοῦν στὴν Ρωμανίαν οἱ Τοῦρκοι κ' οἱ Ρωμαῖοι.
"Καὶ ἂν τὸ ποίσωμε ὡς λαλῶ, εἰς τὸν Θεὸν ὀλπίζω,
"στὸ δίκαιον, ὅπου ἔχομεν, νὰ μᾶς ἐλθῇ τὸ νῖκος."
Κι ὁ ῥῆγας, ὡς πανφρόνιμος στρατιώτης ὅπου ἦτον, (p. 162)
τὸν πρίγκιπαν ἐλάλησεν, οὕτως τὸν ἀποκρίθη·
"Γίνωσκε, πρίγκιπα | ἀδελφέ, φίλε καὶ συγγενῆ μου, f. 208r II
"οὐκ ἔνι πρᾶγμα σήμερον εἰς τὸν παρόντα κόσμον,
"ἡ φρόνεση, ἡ μηχανία καὶ ἐπιδεξιωσύνη,
"ὅπου νὰ μὴ τὴν ἔποικα εἰς τὸν ἐχτρόν μου ἀπάνω,
"μόνον νὰ τὸν ἐνίκησα, τὴν ἀφεντίαν νὰ πάρω.
"Λοιπόν, καλέ μου συγγενῆ, ὡς φρόνιμος ὅπου εἶσαι,
"ἀφότου ἐπαιδεύτηκες στῆς Ρωμανίας τὶς μάχες,
"ἠξεύρεις καὶ τὲς μηχανίες, τὲς ἔχουσιν οἱ Τοῦρκοι·
"ἐδῶ ἔχεις τὰ φουσσᾶτα μας κι ὡς θέλεις, ὄρθωσέ τα."
Εἰς τοῦτο ἀποκρίθηκεν ὁ πρίγκιπα Γουλιάμος·

6938 ὁσσὰν 41 διοῦ εἶναι πλ. 50 καὶ ηπηδεξιοσύνη 52 νὰ π. τὴν αὐθεντίαν

47 τὸν απεκρ. f. 96r 49 οὖ καὶ νε πράμα τίποτε εἰς 50 φρόνεσι γὰρ η μ.—πιδεξοσιώνη 51 που να μ. τὴν ἔπησα εἰς τὸν οχθρόν 52 μώνο ναμτον—νὰπίρα 54 om. 55 τῆς μηχανίαις ὀπόχουσι 56 εδόχης 57 τοῦ om. —γουλιάμος

Η "Ἀφέντη, ἀφῶν ὀρέγεσαι κι ὁρίζεις νὰ τὸ ποιήσω,
(5621) "νὰ πράξωμε μὲ φρόνεσιν καὶ μὲ τὲς μηχανίες,
6960 "ἄκουσον πρῶτα νὰ σὲ εἰπῶ τὴν πρᾶξιν ὅπου λέγω,
"κ' εἰ μὲν σὲ φαίνει ἀρεστόν, οὕτως νὰ τὸ διορθώσω."
Ἐνταῦτα ἄρξετον νὰ λαλῇ καὶ νὰ τοῦ ἀφηγᾶται,
τὸ πῶς οἱ Τοῦρκοι κ' οἱ Ρωμαῖοι οὐδὲν εἶναι στρατιῶτες
νὰ πολεμοῦν εἰς πρόσωπον ὡσὰν ἐμεῖς οἱ Φράγκοι,
65 διατὸ ἔχουν πονηρίαν καὶ πολεμοῦν μὲ τέχνην·
"Κι ἀφότου ὁρίζεις νὰ γενῇ νὰ πράξωμε ὡς τὸ λέγω,
"νὰ σὲ διδάξω καὶ νὰ εἰπῶ τὸ πῶς θέλομεν πράξει.
"Ὁ τόπος [ἐτοῦτος] ὅπου εἴμεστεν ἔνι κλα|στώδης τόπος f. 181r
"κι οὐδὲν ἔνι διὰ πόλεμον κάμπος πλατύς, καθάριος,
70 "ὡς πολεμοῦν εἰς τὴν Φραγκίαν κ' εἰς ὅλα τὰ ρηγᾶτα.
"Διὰ τοῦτο ἂς χωρίσωμεν ἀπὸ ὅλα μας τὰ ἀλλάγια
"λαφροὺς ἀνθρώπους, φρόνιμους, στρατιῶτες παιδε-
μένους,
"καὶ νὰ ἔχουν ἄλογα ἐλαφρὰ νὰ διώξουν καὶ νὰ φύγουν,
"ἀλλάγια τρία ἢ τέσσαρα νὰ τοὺς ἔχωμεν χωρίσει,
75 "νὰ τοὺς ὀρθώσωμεν νὰ ὑπάουν ἐκεῖ εἰς τοὺς Ἀλαμάνους,
"νὰ δείξουν ὅτι θέλουσιν τοῦ νὰ ἔχουν πολεμήσει·
"κ' ἐκεῖνοι, ὡς εἶναι πρόθυμοι πολλὰ εἰς τὸν πόλεμόν τους,
(5640) "ἐξεύρω, μετὰ προθυμίας θέλουν ἔλθει πρὸς αὐτους.
"Κ' ἐτοῦτοι, ἂν εἶναι φρόνιμοι, ἂς τοὺς ἀφοῦν νὰ ἔλθουν,
80 "καὶ τὸ πλησιάσει εἰς αὐτούς, ἂς δείξουν ὅτι φεύγουν·
"κ' ἐνταῦτα ἂς ἔρχωνται ὀρθὰ ἐκεῖσε εἰς τὰς κατοῦνας,
"καὶ τὸ ἀποσώσει ἐκεῖ πλησίον, μηδὲν σεβοῦν ἀπέσω·
"ἂς πιλαλήσουν κι ἂς διαβοῦν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος
"καὶ πάντα ἂς εἶναι μαζωτά, μὴ πιάσῃ καὶ σκορπίσουν.
85 "Κ' ἐγὼ ἐγνωρίζω καθαρὰ οὕτως τοὺς Ἀλαμάνους
"καὶ τοὺς Λουμπάρδους ἀλλὰ δή, ὁμοίως τοὺς ρογατόρους,
"ὅτι τὸ ἰδεῖ τὲς τέντες μας, τὲς φορεσίες, τὰ ροῦχα,

6965 πόλεμον 75 ὑπάγουν 83 ἄλλον

Cod. T 6958 ναντο 59 με τὴς μιχ. 60 να σε πὸ—ὁπου σὲ λέγω
61 φανὴ αρεστὸν—ναμτο πῆσω 62 ἄρξετο λαλὴ καὶ ναντὸν 64 ὁσαν εμὰς
τοὺς φράγγους 65 διατη ἔχουν πράξη πονιριὰς καὶ πολεμου 66 καὶ ἀφόντου
—τὸ om. 68 ὁ τ. τοῦτος πούμεθεν ένε κλασόδις 69 καὶ δεν ενε
72 ἀνοῦς' πεδεμένους 73 καὶ νάχουν—δόξουν 74 ναντους ἐχομερίση

P "'Αφέντη, ἀφῶν ὀρέγεσαι καὶ θέλεις νὰ τὸ ποίσω,
"νὰ πράξωμεν μὲ φρόνεψιν καὶ μετὰ μηχανίαν,
"ἤκουσον πρῶτον νὰ εἰπῶ τὴν πρᾶξιν ὅπου λέγω,
"καὶ ἐὰν σὲ φανῇ καλόν, οὕτως νὰ τὸ ὀρθώσω."
Εἰς τοῦτο ἦρξεν νὰ λαλῇ καὶ νὰ τὸν ἀφηγᾶται,
τὸ πῶς οἱ Τοῦρκοι κ' οἱ Ρωμαιοὶ οὐκ εἶναι στρατιῶτες
νὰ πολεμοῦν εἰς πρόσωπον ὡσὰν ἐμεῖς οἱ Φράγκοι,
διότις ἔχουν πονηρία καὶ πολεμοῦν μὲ τέχνη·
"Κι ἀφῶν | ὁρίζεις νὰ γενῇ, νὰ πράξωμεν τὸ λέγεις, f. 208v I
"νὰ σὲ διδάξω, νὰ εἰπῶ τὸ πῶς θέλομεν πράξει.
"Ὁ τόπος ὅπου εἴμεστεν ἔναι κλασώδης τόπος
"καὶ οὐκ ἔναι διὰ πόλεμον κάμπος πλατύς, καθάριος,
"ὡς πολεμοῦν εἰς τὴν Φραγκία κ' εἰς ὅλα τὰ ρηγᾶτα.
"Διὰ τοῦτο ἂς χωρίσωμεν ἐξ ὅλον τὸ φουσσᾶτον
"ἀνθρώπους ἐλαφρότατους, φρόνιμους, παιδευμένους,
"νὰ διώξουν καὶ νὰ φύγουσιν εἰς ἄλογα δρομίου·
"ἀλλάγια τρία, τέσσαρα θέλω νὰ τοὺς χωρίσω,
"νὰ τοὺς ὀρθώσω νὰ ὑπᾶν ἐκεῖ εἰς τοὺς 'Αλαμάνους.

"'Εκεῖνοι, ὡς εἶναι πρόθυμοι πολλὰ εἰς τὸν πόλεμόν τους,
"ἠξεύρω, μετὰ προθυμίας θέλουν ἐλθεῖ πρὸς αὔτους.
"Κι αὐτοί, ἂν εἶναι φρόνιμοι, ἂς τοὺς ἀφίνουν νἄλθουν,
"<καὶ> τὸ πλησιάσει εἰς αὐτούς, νὰ δείξουν ὅτι φεύγουν·
"καὶ οὕτως γὰρ ἂς ἔρχωνται ὁλόρθα εἰς τὲς τέντες,
"καὶ τὸ νὰ σώσουσιν πλησίον, ἔσω μηδὲν σεβοῦσιν·
"ἂς πιλαλοῦν καὶ ἂς διαβοῦν ἀπὲ τὸ ἄλλο μέρος
"καὶ πάντα ἂς ἔνι | μαζωχτά, μὴ τύχῃ καὶ σκορπίσουν. f. 208v II
"'Εγὼ ἐγνωρίζω καθαρὰ αὐτοὺς τοὺς 'Αλαμάνους
"καὶ τοὺς Λουπάρδους ἀλλὰ δή, ὁμοίως καὶ τοὺς
Τουσκάνους·
"ὡσὰν ἰδοῦν τὲς τέντες μας, τὲς φορεσίες, τὰ ροῦχα,

6958 πήσων 59 φρόνευσlω 64 ὠσσάν 66 τὸ λ.] ολέγεις 77 πολαιμόν τα 79 ήνεν 80 τὸ πλ. εἰς τοὺς αδήξουν 87 ται τένται μας

75 ναντοὺς—ναηπάν 76 νὰ δίξουν το πὸς θ. νὰ f. 96v 78 ἐλθὴ
79 αφίσουν άλθουν 80 πλησιάσουν 81 ἔρχουνται ριτα εκίθε στὲς κατούνες
82 τὸ ἀπεσῶσουν 84 μαζοκτὰ μὶ πιάσουν 85 γνορίζω 86 ρεγατόρους

Η "καὶ τὰ λαμπρὰ τὰ πράγματα, τὰ ἔχουν οἱ κατοῦνες, f. 181ᵛ
"ν' ἀφήκουσιν νὰ διώχνουσιν ἐκεῖνον τὸν λαόν μας
6990 "κ' εἰς τὲς κατοῦνες νὰ σεβοῦν, τὰ ροῦχα μας ἐπαίρνει.
"Κ' ἡμεῖς οἱ δύο, ἀφέντη μου, ἂς χωριστοῦμε εἰς δύο
"μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου ἔχομεν, νὰ χωριστοῦν τὰ ἀλλάγια,
"νὰ βάλωμεν τὰ ἐγκρύμματα εἰς ἐπιδέξιους τόπους.
"Οὐ χρήζω νὰ ἔχω μετὰ ἐμὲν μόνι καὶ τὸν λαόν μου,
95 "ὅπου ἤφερα ἀπὸ τὸν Μορέαν, διατὶ τοὺς ἐγνωρίζω.
"Κι ἀφῶν ἰδοῦν οἱ βίγλες μας ἐκεῖ ἀπὸ τὰ βουνία
"ὅτι οἱ 'Αλαμᾶνοι ἐσέβησαν ἀπέσω εἰς τὲς κατοῦνες,
(5660) "καὶ σκορπιστοῦν τὰ ἀλλάγια τους, στὸ κέρδος νὰ
βαλθοῦσιν,
"ἂς δώσουσιν τὰ βούκκινα νὰ νοήσῃ ὁ λαός μας,
7000 "νὰ ἐξεβοῦμε ἐκ τὲς χωσίες, νὰ δράμωμεν πρὸς αὔτους.
"Ἔλα ἐσὺ ἐκ τὴν μίαν μερέαν κ' ἐγὼ πάλε ἀπ' τὴν ἄλλην
"μετὰ φουσσᾶτα καὶ λαὸν ὅπου ἔχομεν μετά μας·
"κ' ἐκεῖνα γὰρ τὰ τέσσαρα τὰ ἀλλάγια τὰ ἐλαφρά μας,
"τὸ ἀκούσει γὰρ τὰ βούκκινα ὀπίσω νὰ στραφοῦσιν,
5 "τὸν γῦρον νὰ τοὺς δώσωμεν ὅλοι μὲ προθυμίαν.
"Κι ἀφῶν τοὺς ἐξηλώσωμεν καὶ σκορπιστοῦν τὰ ἀλλάγια,
"πολλὰ ἐλαφρὰ κ' ἐγρήγορα θέλουσιν κιντυνέψει."
Κι ἀφότου γὰρ ἐπλήρωσεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
ἐκεῖνα, τὰ ἀφηγήθηκεν καὶ εἶπεν πρὸς τὸν ῥῆγα, f. 182ʳ
10 ὁ ῥῆγας τὸν ἀφκράστηκεν κ' ἐπαίνεσεν εἰς σφόδρα,
τὰ ὅσα τοῦ ἀφηγήσετον ὀνόστιμον τοῦ ἐφάνη,
κ' ἐστράφη πρὸς τὸν πρίγκιπα καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"Παρακαλῶ σε, ἀδελφέ, ὡσὰν μὲ τὸ ἀφηγήθης,
"νὰ τὸ διορθώσῃς νὰ γενῇ, ὅτι πολλὰ μὲ ἀρέσει."
15 Κι ὁ πρίγκιπας, ὡς τὸ ἤκουσεν, κράζει τοὺς κεφαλᾶδες,
τοὺς κιβιτάνους τοῦ λαοῦ ὅπου ἤσασιν τὰ ἀλλάγια.
'Αμφότεροι ἐδιορθώσασιν, ἐκεῖνος μὲ τὸν ῥῆγαν,
(5680) κ' ἐχώρισαν τὰ τέσσαρα ἀλλάγια ὅπου σὲ εἶπα·

7001 ἔλλα—ἀπὸ 7 κινδυνεύσει

Cod. T 6988 πράματα ὀπόχουν 89 καὶ ἀφήκουσιν 90 μας νὰ πέρνου 91 ας χ. ηδίω 92 πόχομε 93 ενγγρίματα 94 μεταιμου μῶνο 95 εκ τὸ μορ. 96 ηδούνε η βήγλες 99 τὰ β. νοήσουν τὰ φουσάτα 7000 νὰ εξεύομεν 1 καὶ γῶ απο τὼ ἄλλην 2 ὀπόρχεται μεταί μας 3 τέσερα—

P "καὶ τὰ λαμπρὰ τὰ πράγματα <ποῦ> ἔχουσιν στὲς τέντες,
"ν' ἀφήσουν νὰ διώχνουσιν αὐτεῖνοι τὸν λαόν μας
6990 "καὶ εἰς τὲς τέντες νὰ σεβοῦν, τὰ ροῦχα μας νὰ ἐπάρουν.
"Ἡμεῖς οἱ δύο, <τὰ> ἀλλάγια ἂς χωρίσωμε εἰς δύο·

"νὰ βάλωμε ἐγκρύμματα εἰς τόπους ἐπιδέξιους.
"Οὐ χρήζω νὰ ἔχω μετὰ μὲν μόνον καὶ τὸν λαόν μου, (p. 163)
"ὁποὔφερα ἐκ τὸν Μορέαν διατὶ τοὺς ἐγνωρίζω.
"Κι ἀφῶν ἰδοῦν οἱ βίγλες μας ἐκεῖσε ἐκ τὰ ὄρη
"οἱ Ἀλαμᾶνοι ἐσέβησαν ἀπέσω εἰς τὲς τέντες,
"καὶ σκορπιστοῦν τὰ ἀλλάγια, εἰς κέρδος νὰ βαλθοῦσιν,
"ἂς δώσουσι τὰ βούκκινα νὰ <τὸ> γροικήσῃ ὁ λαός μας,
7000 "νὰ ἐξεβοῦμε ἐκ τὲς χωσίες, νὰ δράμωμεν εἰς αὔτους,
"ἐσὺ ἀπὲ τὴν μίαν μερίαν κ' ἐγὼ ἀπὲ τὴν ἄλλην
"μὲ τὰ φουσσᾶτα καὶ λαόν, τὸ ἔχομεν μετ' ἔμας·
"ἐκεῖνα | δὲ τὰ τέσσαρα τὰ ἐλαφρὰ ἀλλάγια, f. 209r 1
"τὸ ἀκούσουσιν τὰ βούκκινα ὀπίσω νὰ στραφοῦσιν,
5 "καὶ γῦρον νὰ τοὺς δώσωμεν ὅλοι μὲ προθυμίαν.
"Κι ἀφῶν τοὺς ἐξηλώσωμεν καὶ σκορπιστοῦν τὰ ἀλλάγια,
"πολλὰ ἐλαφρὰ καὶ σύντομα θέλουσιν κιντυνέψει."
Ἀφότου γὰρ ἐπλήρωσεν ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος
ἐκεῖνα τ' ἀφηγήθηκεν καὶ εἶπεν πρὸς τὸ ρῆγαν,
10 ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, ἐπαίνεσέ τον σφόδρα,
ἐπεὶ ὅσον τὸν ἐσύντυχεν ὅλον καλὸν τοῦ ἐφάνη,
κ' ἐστράφη πρὸς τὸν πρίγκιπαν καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·
"Παρακαλῶ σε, ἀδελφέ, ὡσὰν τὸ ἀφηγήθης,
"νὰ τὸ ὀρθώσῃς νὰ γενῇ, ἐπεὶ πολλὰ μοῦ ἀρέσει."
15 Κι ὁ πρίγκιπας, ὡς τὸ ἤκουσεν, λαλεῖ τοὺς κεφαλᾶδες,
τοὺς κιβιτάνους, σὲ λαλῶ, ὁποὖχαν τὰ ἀλλάγια.
Ὁμοῦ ἐδιορθώσασιν, ὁ πρίγκιπας κι ὁ ρῆγας,
ἐχώρισαν τὰ ἀλλάγια τὰ τέσσαρα, τὰ εἶπεν,

6991 ἡμεῖς εἰν δίο ἀλ. 93 βάλομαι—ἐκκρήματα 7000 ἐξεβούμαι
2 το ὤχωμεν μαιταίμας 7 κινδ.

ταλαφρά μας 5 ναντοὺς f. 97r 7 καὶ γλήγορα—κυνδυνέψει 8 αφόντου —γουλιάμος 10 ἀγκράστηκαι 11 τὰ φηγήθηκαι ὀνόστημα τοῦ φάνη 14 μαρέσι 16 κιβωτάνους 17 ἐκεῖνος] αμάδι 18 τέσερα—που

Η τοὺς κεφαλᾶδες κι ἀρχηγοὺς ἐκράξαν κατὰ μόνας
7020 καὶ τοὺς ἐδιερμηνέψασιν τὸ πῶς ἠθέλαν πράξει.
Κ' ἐκεῖνοι ἀπῆραν τὸν λαόν, τὰ δὲ λοιπὰ ἀλλάγια,
τὰ ἐγκρύμματα καὶ τὲς χωσίες ἐχῶσαν εἰς τοὺς τόπους,
ὅπου ἔπρεπεν κ' ἐτύχαινεν καὶ ἦτον ἐπιδέξιον.
Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκίνησαν τὰ τέσσαρα ἀλλάγια
25 κι ὁλόρθα ὑπαγαίνασιν ἐκεῖ εἰς τὸν Κουραδῖνον.
Κι ὁ Κουραδής, ὡς ἔμαθεν ὅτι ἔρχετον ὁ ρῆγας
ἐκεῖ πρὸς τὲς κατοῦνες του διὰ νὰ τὸν πολεμήσῃ,
ὥρισεν κ' ἐχωρίστησαν τὰ ἐδικά του ἀλλάγια,
χώρια της καθεμία φυλὴ τοῦ νὰ ἔχουν πολεμήσει,
30 κ' ἐκίνησαν κ' ἐρχόντησαν τὸν ρῆγαν νὰ ἀπαντήσουν.
Λοιπόν, ἐὰν σοῦ ἔγραφα λεπτομερῶς τὲς πρᾶξες, f. 182v
τὸ ὅσον ἐγίνετον ἐκεῖ στὸν πόλεμον ἐκεῖνον,
ἀλάχῃ νὰ ἐβαρήθηκες διὰ τὴν πολυλογίαν
καθὼς βαρειῶμαι γὰρ κ' ἐγὼ νὰ σὲ τὸ διπλογράφω.
35 Ἀλλὰ καθὼς ἀκούσετε τὸ πῶς τὸ ἐκαταλέξα,
καὶ πῶς τὸ ἐδιερμήνεψεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος,
οὕτως καὶ τὸ ἐπλήρωσεν κι ἀπεκατέστησέν το.
(5700) Ἐκεῖνος γὰρ ὁ πόλεμος στὸ Μπονιφὰντ ἐγίνη,
ὅπου ἔνι ὁ τόπος συγκλαστός, πλάγια γὰρ καὶ λαγγάδια·
40 καὶ δι' αὗτα ἀπεργώθησαν ἐτότε οἱ Ἀλαμᾶνοι,
διατὶ οὐκ ἔβλεπαν καθαρὰ τοῦ Κάρλου τὰ φουσσᾶτα·
ἀφνίδια τοὺς ἐπέτρωσαν τὰ τέσσαρα ἀλλάγια
ἐκεῖνα, τὰ ὑπαγαίνασιν νὰ τοὺς ἐξεμαυλίσουν.
Κ' ἐκεῖνοι ἐλογίσαντο ὅτι ἔρχονται καὶ τὰ ἄλλα·
45 διὰ τοῦτο ἐτέθησαν εὐθέως νὰ ἀπέρχωνται πρὸς αὗτους
μὲ προθυμίαν κ' ἐγρήγορα, ὡς τὸ ἔχουν τὰ φουσσᾶτα.
Κι ὡσὰν ἦλθαν νὰ ἐσμίξουσιν νὰ δώσουν κονταρέας,
ἐγύρισαν εἰς τὸ φυγίον τὰ τέσσαρα ἀλλάγια
κ' ἐβάλθησαν νὰ ἀπέρχωνται ὁλόρθα εἰς τὲς κατοῦνες.
50 Κ' οἱ Ἀλαμᾶνοι, ὡς εἴδασιν τοὺς Φράγκους ὅτι ἐφεῦγαν,

7022 ἐγγρήματα 29 χ. τῆς κάθε μίας φυλῆς 31 ἐὰν] ἂν
46 ἐγρήγορον

Cod. T 7020 διερμηνέψασι 21 ἐπίραν 22 εχόσανε στοὺς τ.
23 ὀπόπρεπε 24 τέσερα 25 ἐπαγένασι στὸν γγουραδίνον 29 δια
νάχουν 31 λ. γὰρ ας σοῦ ἔγ.—λεπτόμερος 33 νὰ βαρέθηκες δια τὴν
πολὴγραφία 34 βαριούμαι καὶ ἐγὼ να σοὺ f. 97v 36 το διερμιώψαι—

P τοὺς κεφαλᾶδες κι ἀρχηγοὺς λαλοῦσιν κατὰ μόνας,
7020 εὐτὺς τοὺς ἐδιόρθωσαν τὸ πῶς διὰ νὰ πράξουν.
Ἐκεῖνοι ἐπῆραν τὸν λαόν, τὰ δὲ λοιπὰ ἀλλάγια,
τὰ ἐγκρύμματα καὶ τὲς χωσίες ἔθηκαν εἰς τοὺς τόπους, f. 209r II
ὅπου ἔπρεπεν νὰ στέκωνται καὶ ἦτον ἐπιδέξιο.
Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκίνησαν τὰ τέσσαρα ἀλλάγια,
25 ὁλόρθα ὑπαγαίνασιν ἐκεῖ εἰς τοὺς Κουραδίνους.
Ὁ Κουραδής, ὡς ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ ῥῆγας
ἐκεῖσε πρὸς τὰς τέντας του τοῦ νὰ τὸν πολεμήσῃ,
ὥρισεν, ἐχωρίστηκαν τὰ τέσσερα ἀλλάγια,
χώρια τους καθεμία φυλὴ νὰ ἔχουν πολεμήσει.

Ἐκεῖνος γὰρ ὁ πόλεμος στὸν Πονιβὰτ ἐγίνη,
ὅπου εἶν' τόπος συγκλειστός, πλάγια καὶ λαγγάδια·
40 καὶ εἰς αὐτο ἀπεργώθησαν τότε οἱ Ἀλαμᾶνοι, (p. 164)
διότις οὐκ ἐβλέπασιν τοῦ Κάρλου τὰ φουσσᾶτα·
ἐξάφνης τοὺς ἐπέτρωσαν τὰ τέσσαρα ἀλλάγια
ἐκεῖνα, τὰ ὑπαγαίνασιν νὰ τοὺς ἐξεμαυλίσουν.
Κ' ἐκεῖνοι ἐλογίστηκαν ὅτι ἔρχονται καὶ ἄλλα,
45 διοῦ ἐβάλθησαν ὀμπρὸς νὰ ἔρχωνται πρὸς αὔτους
μὲ προθυμίαν καὶ σύντομα, ὡς τὸ ἔχουν τὰ φουσσᾶτα.
Κι ὡς ἦλθαν νὰ ἐσμίξουσιν νὰ δώσουν κονταρέας,
ἐγύρισαν εἰς τὸ φυγίον τὰ τέσσαρα ἀλλάγια f. 209v I
κ' ἐβάλθησαν νὰ ἔρχωνται ὁλόρθα εἰς τὲς τέντες.
50 Οἱ Ἀλαμᾶνοι, ὡς εἴδασιν τοὺς Φράγκους ὅτι φεύγουν,

7021 δὲ λοιπὰ] ἔληπα 27 πολαιμήσουν 39 σlωγκιστὸς 45 ὀπρὸς 47 κονδαρέας

γουλιάμος 38 μπονιφάντ 39 ὀπόνε—π. γὰρ καὶ ἀλάγια 40 διαύτο 41 ἤβλεπαν 42 αφ. τα επλάκοσαν τὰ τέσερα ἀλλάγια 44 ἐλογειάσασι—ἔρχουνται 46 καὶ om.—ογλήγωρα—τόχουν 47 σμίξουσι 48 φευγιὸ—τέσερα 49 καὶ εὐάλθη νὰ πέρχωνται 50 φεύγουν

Η τοῦ πολέμου ἐθυμήθησαν κι ἀρχάσαν νὰ τοὺς διώχνουν,
καὶ τόσα τοὺς ἐδιώξασιν, ἐσῶσαν εἰς τὲς τέντες.
Οἱ Φράγκοι ἀναγαμήσασιν, ἀφῆκαν τὲς κατοῦνες, f. 183r
'κ τὸ πλευρὸν ἀπεράσασιν κ' ἐδιάβησαν ἀπέξω.
Κ' οἱ 'Αλαμᾶνοι, ὡς εἴδασιν τὲς τέντες ὅπου ἐστέκαν
μὲ τὰ λαμπρὰ τὰ ἄρματα, τὰ ροῦχα, τὸ λογάριν,
ἀφήκασιν νὰ διώχνουσι τοὺς Φράγκους ὅπου ἐφεῦγαν
(5720) κ' εἰς τὲς κατοῦνες ἔδωκαν, ἐσέβησαν ἀπέσω,
ἀρχίσαν νὰ σκορπίζωνται, νὰ ἐπαίρνουσιν τὰ ροῦχα
καὶ τὰ σεντούκια, ὅπου εἴχασιν ἀπέσω τὸ λογάριν,
ἐτσάκιζαν κ' ἐπαίρνασιν ἀπαύτου εἴ τι ηὑρέσκαν·
ἀλλήλως ἐμαλλώνασιν, μὲ τὰ σπαθία ἐκροῦσαν.
Κ' ἰδὼν οἱ βίγλες τῶν Φραγκῶν τὴν πρᾶξιν τῶν
Ντουδέσκων,
ἐλάλησαν τὰ βούκκινα κ' ἐννόησαν οἱ χωσίες,
κ' ἐξέβησαν τὰ ἐγκρύμματα, ὁ πρίγκιπας κι ὁ ῥῆγας,
ὁ εἷς ἀπὸ τὴν μίαν μερέαν, κι ὁ ἄλλος ἀπὸ τὴν ἄλλην.
Κ' ἐκεῖνοι ὅπου ἐφεύγασιν, τὰ τέσσαρα τὰ ἀλλάγια,
ὀπίσω στρέμμα ἐποίκασιν ἐκεῖ πρὸς τὲς κατοῦνες,
τὸν γῦρον ἐτριγύρισαν ὅλους τοὺς 'Αλαμάνους·
ἐσώσασιν τὰ πεζικὰ μὲ τζάγρες καὶ δοξάρια·
οὕτως τοὺς ἐκατέσφαζαν ὡσὰν ἀγριοχοιρίδια,
ὀλίγοι γὰρ ἐγλύτωσαν ἀπὸ τοὺς 'Αλαμάνους.
Τὸ δὲ <οἱ> Ντουσκᾶνοι ἀλλὰ δὴ ὡσαύτως κ' οἱ |
Λουμπάρδοι, f. 183v
πολλοὶ ἀπ' αὕτους ἔφυγαν διατὸ ἐξεῦραν τὸν τόπον,
καὶ ἄλλοι φίλους εἴχασιν καὶ ὡδηγέψανέ τους.
Τὸν Κουραδῖνον ἔπιασαν, τὴν κεφαλήν του ἐκόψαν
ὁκάποι ἀπ' τὴν 'Ανάπολιν, ὅπου τὸν ἐκακεῦαν,
(5740) διατὸ ἀγαποῦσαν τοῦ ῥηγὸς τὴν ἀφεντίαν νὰ ἔχουν.
Στὸ ξίφος γὰρ τοῦ κονταρίου τὴν κεφαλήν του ἠφέραν,
καὶ τοῦ ῥηγὸς τὴν ἤφεραν κ' ἐπροσκομίσανέ την.

7054 ἐκ τῶ 56 με τὰ 60 τὰ] εἰς τὰ 62 καὶ ἐκρ. με τὰ σπαθία
75 καὶ ἄλλους πάλαι ὅπου εἴχασιν φίλους καὶ ὁδ. 76 ἐπίασαν 77 ἀπὸ
79 ἠφέραν τὴν κ. του

Cod. T 7051 ἐθυμόθησαν καὶ ἄρχασαν ναν τους 53 αναχορίσασι—τὰς κατούνας 54 εκ το—καὶ διέβησαν απεσο 57 ἐφήγαν 58 ἔδοσαν 59 σκορπίζουνται να πέρ. f. 98r 61 ἀπαύτον ὁτη ἠβρίσκαν 62 αλ.

P τοῦ πόλεμου ἐθυμώθησαν, ἄρχισαν νὰ διώχνουν,
καὶ τόσον τοὺς ἐδίωξαν, ἐσῶσαν εἰς τὲς τέντες.
Οἱ Φράγκοι ἐπεράσασιν καθὼς εἶχαν τὸν λόγον,
ἐκ τὸ πλευρὸν ἐδιέβησαν, ἐπέρασαν ἀπ' ἔξω.
Οἱ Ἀλαμᾶνοι, ὡς εἴδασιν τὲς τέντες, ὅπου ἐστέκαν
μὲ τὰ λαμπρὰ τὰ ἄρματα, τὰ ροῦχα, τὸ λογάριν,
ἀφῆκαν νὰ διώχνουσιν τοὺς Φράγκους ὅπου ἐφεύγαν
καὶ εἰς τὲς τέντες ἔδραμαν, ἐσέβησαν ἀπέσω,
ἄρχισαν νὰ σκορπίζουσιν, νὰ ἐπαίρνουσιν τὰ ροῦχα,
καὶ τὰ σεντούκια, ποὔχασιν ἀπέσω τὸ λογάριν,
ἐτσάκισαν, ἐπαίρνασιν ἐξ αὗτα ὅ,τι ηὗραν·
ἀλλήλως ἐμαχόντησαν μὲ τὰ σπαθία στὰ χέρια.
Ἰδὼν οἱ βίγλες τῶν Φραγκῶν τὲς πρᾶξες τῶν Τουδέσκων,
ἐλάλησαν τὰ βούκκινα, ἐννόησαν οἱ χωσίες,
καὶ ἔξω ἐξηβήκασιν ὁ πρί|γκιπας κι ὁ ῥῆγας, f. 209v 11
ὁ εἷς ἀπὲ <τὴν> μιὰν μερίαν, ὁ ἄλλος ἐκ <τὴν> ἄλλην.
Ἐκεῖνοι ὅπου ἔφευγαν, τὰ τέσσαρα ἀλλάγια,
ὀπίσω στρέμμαν ἔποικαν ἐκεῖ πρὸς τὲς κατοῦνες,
τὸν γῦρο ἐτριγύρισαν ὅλους τοὺς Ἀλαμάνους·
ἐσώσασιν τὰ πεζικὰ μὲ τζάγρες καὶ δοξάρια·
οὕτως τοὺς ἐκατέσφαξαν ὡς ἀγριοχοιρίδια,
ὀλίγοι γὰρ ἐγλύτωσαν ἀπὸ τοὺς Ἀλαμάνους.
Τὸ δὲ οἱ Τοσκᾶνοι ἀλλὰ δὴ ὁμοίως κ' οἱ Λουμπάρδοι,
πολλοὶ ἀπ' αὕτους ἔφυγαν διοῦ ἤξευραν τὸν τόπον,
καὶ ἄλλοι εἶχαν φίλους τους κι αὐτοὶ τοὺς ὡδηγέψαν.
Τὸν Κουραδῖνον ἔπιασαν, τὴν κεφαλή του ἐκόψαν
τινὲς ἐκ τὴν Ἀνάπολιν ὅπου τὸν ἐκακεῦαν,
διότι ἀγαπούσασιν τὸν ῥῆγαν νὰ ἔναι ἀφέντης.
Στὸ ξίφος δὲ τοῦ κονταρίου τὴν κεφαλήν του ἠφέραν
καὶ τοῦ ρηγὸς τὴν ἔδωκαν, ἐπροσεκόμισάν την. (p. 165)

7051 πόλέμου 54 ἐδιέβηέσαν 60 καὶ τὰ] εἰς τὰ 62 στὰ χαίρι
70 τὰ π.] μετὰ π. 76 ἐπήασαν 79 κονδαρήου

τον μαλόνασι καὶ κρ. με τα σπ. 63 τουδέσκον 64 ἡ χοσίαις 65 καὶ om.
66 ἐκ τὴν άλη 67 τέσερα 68 στρέμα πίκασι 70 δοξάρη 71 εκατ-
αίστησαν ὸς αν αγρηοχίρους 73 το δὲ τοὺς κάνη 74 ἐφευγαν διατή ξευραν
75 καὶ ἄλους πάλαι ὀποῦχασι φίλους καὶ οδιγεψάν τους 76 τὸν γγουραδίνον—
του κόψαν 78 διατὴ—ναχη 79 τὴν γκεφαλήν του φέραν

Η Κι ὁ ρῆγας, ὡς εὐγενικὸς καὶ φρόνιμος ὅπου ἦτον,
πολλὰ τὸ ἐβλαστήμησεν, μεγάλως τὸ ἐλυπήθη,
κ' ἐχόλιασεν πρὸς ἐκεινούς, ὅπου τὸ ἔργον ἐποῖκαν,
καὶ φανερὰ τὸ ἐλάλησεν, οἱ πάντες γὰρ τὸ ἀκοῦσαν·
7085 τὸ πῶς ἠγάπα κ' ἤθελεν κάλλιον νὰ εἶχεν χάσει
μίαν ἀπὸ τὲς χῶρες του ἐκ τὲς καλλιώτερές του,
παρὰ νὰ εἴχασιν ποσῶς τὸν Κουραδὴ σκοτώσει.
Ἐπεὶ ἂν τὸν εἶχαν ζωντανὸν πιάσει εἰς πόλεμόν του,
τιμὴν μεγάλη ἐβούλετον νὰ τοῦ εἶχεν ποιήσει,
90 διατὸ ἦτον γὰρ εὐγενικὸς ἄνθρωπος καὶ στρατιώτης
καὶ ἔρχετον στρατιωτικὰ τοῦ νὰ ἔχῃ ἐκδικήσει
τὸν θάνατον τοῦ ρόϊ Μαφρέ, ποῦ ἦτον ἐξάδελφός του,
κι οὐδὲν τὸ ἐξεδούλεψεν νὰ κόψῃ τὴν κεφαλήν του.
Ἀφότου γὰρ ἐπλήρωσεν ὁ πόλεμος ἐκεῖνος, f. 184r
95 τοὺς ζωντανούς, ὅπου ἔπιασαν, ὥρισεν <γὰρ> ὁ ρῆγας
καὶ ὅλους ἐδιεμοίρασαν κ' ἐστείλασιν στὰ κάστρη.
Τὸ κέρδος ὅπου ἐκέρδισαν ὥρισεν πάλε ὁ ρῆγας,
(5760) ὁ κατὰ εἷς τὸ ἐκέρδισεν νὰ τὸ ἔχῃ ἐδικόν του.
Τὴν τένταν γὰρ τοῦ Κουραδῆ, ὅπου εἶχεν δέκα στύλους,
7100 καὶ τὰ λαμπρὰ τὰ ἄρματα, τὰ ροῦχα, τὸ λογάρι,
τὰ εἶχεν στὴν κατοῦνα του, ἐκράτησεν ὁ ρῆγας
διὰ λόγου κ' ἰμοιράδι του, τίποτε ἄλλον οὐ χρειάστη.
Καὶ τὴν κατοῦνα τοῦ δουκὸς ντὲ Καρεντάνα ἐκείνου,
τὰ εἶχεν εἰς τὲς τέντες του, ἄρματα καὶ λογάρι,
5 ὥρισεν καὶ ἐδώκασιν τοῦ πρίγκιπος Γυλιάμου
διὰ εὐεργεσίαν κι ὁ λόγου του μερίδιν τοῦ πολέμου.
Κι ἀφότου εὐεργέτησεν ὅλους του τοὺς στρατιῶτες
κ' ἐμέρισεν τὸ κοῦρσον του, τὸ νῖκος ὅπου ἐποιῆσεν,
ὥρισεν κι ἀπηλόγιασαν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα
10 κ' ἐδιέβηκεν ὁ κατὰ εἷς ἐκεῖθεν ὅπου ἦλθεν.
Τὸν πρίγκιπα ἐκράτησεν κι ἀπῆρε μετ' ἐκεῖνον

7085 καλίον 92 ὅπου 95 ἐπίασεν 96 ἐδιεμοίρασεν 7100, 4 λογρ
2 ἡμυράδη 3 ἐκείνου ντὲ κ. 10 ἐδιέβησαν

Cod. T 7081 οπούτον 83 τὸ ἔργο ἐπίσα 84 γὰρ om. 85 αγάπα
86 καὶ εκ τὴς καλητερές του 87 περὶ—τὸν γγουραδι 88 ἦχε 89 ναν
τοῦθελε π. f. 98v 90 διατή τον 91 διά να ξεγδηκίσι 92 ρὲ μανφρὲ
ὀποῦτον ξαδελφός του 93 καὶ οὐδὲν ητον εὔπρεπον κόνψη τὴν γγεφαλή του
94 ἐκλώησε ὁ πόλ. 95 ὀπόπιασε ὥρ. γὰρ 96 εδιαμίρασε καὶ στήλαν

P Ὁ ῥῆγας, ὡς εὐγενικὸς καὶ φρόνιμος ὅπου ἦτον,
πολὺ κακὸν τοῦ ἐφάνηκεν, μεγάλως τὸ ἐβαρύνθη,
πρὸς ἐκεινοὺς ἐχόλιασεν, ὅπου ἔποικαν τὸ ἔργο, f. 210r I
καὶ φανερὰ ἐλάλησεν, οἱ πάντες τὸ ἠκοῦσαν·
τὸ πῶς ἠγάπα κ' ἤθελεν κάλλιον νὰ εἶχε χάσει
μίαν ἀπὸ τὲς χῶρες του ἐκ τὲς καλλιώτερές του,
παροῦ ὅπου ἐσκότωσαν τὸν Κουραδὶν ἐκεῖνον.
Ἐπεὶ ἂν τὸν εἶχεν ζωντανὸν πιάσει εἰς τὰς χεῖρας,
τιμὴν πολλὴν ἐβούλετον ὡς διὰ νὰ τοῦ ποίσῃ,
διότι ἦτον εὐγενὴς ἄνθρωπος, στρατιώτης,
ἔρχετον στρατιωτικὰ τοῦ νὰ ἐξεκδικήσῃ
τὸν θάνατον τοῦ ῥοϊ Μαφρέ, ποῦ ἦτον ἐξάδελφός του,
κι οὐδὲν τὸ ἐξεδούλωσεν νὰ χάσῃ τὸ κεφάλιν.
Ἀφόντου γὰρ ἐπλήρωσεν ὁ πόλεμος ἐκεῖνος,
τοὺς ζωντανούς, τοὺς ἔπιασαν, ὥρισε δὲ ὁ ῥῆγας,
ὅλους ἐδιαμοίρασαν, ἔστειλαν εἰς τὰ κάστρη.
Τὸ κέρδος ὅπου ἐκέρδισαν ὥρισεν εἰς ἐκεῖνο,
ὁ καθεὶς τὸ ἐκέρδισεν νὰ ἔνι ἔδικόν του.
Τὴν τέντα δὲ τοῦ Κουραδῆ, ὅπου εἶχεν δέκα στύλους,
καὶ τὰ λαμπρά του <τὰ> ἄρματα, τὰ ροῦχα καὶ λογάρι, f. 210r II
ἐκράτησεν διὰ λόγου του ὁ ῥῆγας νὰ τὰ ἔχῃ.

Καὶ τὴν καντοῦνα τοῦ δουκὸς ντὲ Καρετάνου ἐκείνου,
τὰ εἶχεν εἰς τὴν τέντα του, ἄρματα καὶ λογάρι,
ὥρισεν καὶ ἐδώκασιν τὸν πρίγκιπαν Γουλιάμον
δι' εὐεργεσίαν λόγου του μερίδι τοῦ πολέμου.
Κι ἀφότου εὐεργέτησεν τοὺς στρατιώτας ὅλους
κ' ἐμέρισεν τὸ νῖκος του, τὸ κοῦρσο, τὸ ἠπῆρεν,
ὥρισεν, ἀπολόγιασαν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα
καὶ ἐδιέβη ὁ κάθε εἷς ἐκεῖθεν ὅθεν ἦλθεν.
Τὸν πρίγκιπαν ἐκράτησεν, ἐπῆρε τον μετ' αὐτον (p. 166)

7084 ἐλάλησαν 88 ζωτανὸν 94 αφῶν του 95 αἰπήασαν 96 ἔστειλεν
7103 ἐκιῶνου ντὲ κ. 4 τὰ] νὰ—ταίτατου 5 γουλιάμου

97 πάλε] γάρ 98 ὁ καθε ης τὸ εκέρδεσε να τόχη 99 οπούχε 7101 στὴν γγατούνα 2 δηὰ λ. του μιραδι του ἄλον οὐδεν επήρε 3 τὴν γγατούνα—εκιῶνου τε καρατάνα 5 τοῦ πρίγκιπα γουλιάμου 6 δια βεργεσια μερτικὸν μερίδι τοῦ π. 7 ἀφόντου—του om. 8 που ἐπηκαὶ 10 καὶ διέβηκαὶ ο καθε ἡς 11 καὶ πιρε

Η *κι ὁλόρθα στὴν Ἀνάπολιν ἐδιάβησαν οἱ δύο,*
λέγας νὰ ἰδῇ τὴν ρήγαιναν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος
ὁμοίως τὴν θυγατέραν του ἐκείνην τὴν Ζαμπέαν,
ὅπου εἶχεν τοῦ ρηγὸς ὁ υἱὸς ὁμόζυγον γυναῖκα.
Κι ἀφότου ἀπεσώσασιν ὁ πρίγκιπας καὶ <ὁ> ρῆγας
ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀνάπολιν ἀμφότεροι οἱ δύο, f. 184ᵛ
(5780) *ὁ ρῆγας ἄρξετον λαλεῖ τῆς ρήγαινας νὰ λέγῃ,*
τοῦ νὰ ἐπαινῇ τὸν πρίγκιπα καὶ νὰ τὸν ἔχῃ αὐξαίνει·
τὸ πῶς ἀπὸ τῆς γνώσεως του καὶ τὴν διόρθωσίν του
ἐκέρδισε τὸν πόλεμον, ἀπῆρεν καὶ τὸ νῖκος
ἀπὸ τοὺς ἀντιδίκους του, αὐτοὺς τοὺς Ἀλαμάνους.
Κ' ἡ ρήγαινα, ὡς εὐγενική, τὸν πρίγκιπα εὐχαρίστει,
τιμὴν μεγάλην τοῦ ἔποικεν, δωρήματα τοῦ ἐδῶκεν.
Κι ὁ ρῆγας πάλε τοῦ ἔκαμνεν τόση τιμὴν μεγάλην
τοῦ πρίγκιπος, φιλανθρωπίαν, οἱ πάντες τὸ ἐθαυμάζαν·
ἐκράτησέ τον μετ' αὐτὸν μετὰ χαρὲς μεγάλες
ἡμέρας γὰρ κἂν δεκοχτώ, θέλεις εἰκοσιδύο,
καὶ εἶχεν ὄρεξιν καλὴν νὰ τὸν κρατῇ μετ' αὗτον
κανέναν μῆναν, θέλεις δύο, νὰ χαίρωνται ἀλλήλως.
Κ' ἐνταῦτα ἤλθαν ἐκ τὸν Μορέαν τοῦ πρίγκιπος μαντᾶτα
τὸ πῶς οἱ ἀντιδίκοι του, οἱ ἄνομοι Ρωμαῖοι,
ἐπάτησαν τὸν ὅρκον τους κι ἀρχάσασιν τὴν μάχην
κι ἀφήκασιν τὸ τέρμενον ὅπου εἶχαν μετ' ἐκεῖνον.
Τὸ ἀκούσει το ὁ πρίγκιπας, ἀπῆλθεν εἰς τὸν ρῆγαν
κι ἀπηλογίαν τοῦ ἐζήτησεν ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸν Μορέαν,
μὴ κιντυνέψῃ ὁ τόπος του καὶ πάθῃ καὶ ζημίαν.
Κι ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, ἀκριοβλαστήμησέ το· f. 185ʳ
(5800) *κι ὡς ἔξευρεν κ' ἐγνώριζεν, ὡς ἦτον γὰρ κ' ἡ ἀλήθεια,*
ὅτι ἀπὸ τὴν διόρθωσιν τοῦ πρίγκιπα Μορέως
ἐκέρδισε τὸν πόλεμον τοῦ Κουραδῆ ἐκείνου
κ' ἐνέμεινέ του ἡ ἀφεντία τῆς Πούλιας τοῦ ρηγάτου,
(τὴν ἤθελαν νὰ ἐπάρουσιν ἐκεῖνοι οἱ Ἀλαμᾶνοι,

7122 *ἐκείνους τοὺς* ἀλ. 25 *τόσα* 32 *οἱ ἄνομοι* was cancelled, evidently at a somewhat late date. Buchon has: *ἐκεῖνοι οἱ ρ.* 34 om. by Buchon

---

Cod. T 7112 *εδηεβησαν* 13 *λέγοντας* 15 *οποῦχε—ὁ* om. 16 *αφόντου* f. 99ʳ 19 *δια νὰ πενὰ—καὶ να τον ἀξηόνη* 20 *του* om.—*καὶ τῆς διόρθοσής του* 21 *επήρε* 23 *ευχαρίστα* 24 *τόπικαὶ—τοῦ δόκαὶ* 25 *πάλε τιμι*

P

διὰ νὰ ἰδῇ τὴν ῥήγαιναν ὁ πρίγκιπας Γουλιάμος,
ὁμοίως τὴν θυγατέραν του, ἐκείνην τὴν Ζαμπέαν,
ποῦ εἶχε τοῦ ρηγὸς <ὁ> υἱὸς ὁμόζυγον γυναῖκα.
Κι ἀφότου ἀποσώσασιν ὁ πρίγκιπας καὶ ὁ ῥῆγας
ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀνάπολιν ἀμφότεροι οἱ δύο,
ὁ ῥῆγας ἤρξεν νὰ λαλῇ τῆς ῥήγαινας νὰ λέγῃ,
νὰ ἐπαινῇ τὸν πρίγκιπαν, πολλὰ νὰ τὸν ἀξιώνῃ·
τὸ πῶς ἀπὲ τὴν γνῶσιν του καὶ τὴν διόρθωσίν του
ἐκέρδισεν τὸν πόλεμον, ἠπῆρε καὶ τὸ νῖκος f. 210v I
ἀπὲ τοὺς ἀντιδίκους του, αὐτοὺς τοὺς Ἀλαμάνους.
Ἡ ῥήγαινα, ὡς εὐγενική, τὸν πρίγκιπα εὐχαρίστα,
τιμὴν μεγάλην τοῦ ἔποικεν, δωρήματα τοῦ ἐδῶκεν.
Ὁ ῥῆγας πάλιν τοῦ ἔκαμεν τόση τιμὴ μεγάλη
τοῦ πρίγκιπος, φιλανθρωπίαν, οἱ πάντες ἐθαυμάζαν·
ἐκράτησέ τον μετ' αὐτὸν μετὰ χαρὲς μεγάλες.
Ἡμέρες ἔποικεν ἐκεῖ εἴκοσι τρεῖς καὶ πλέον·
καὶ εἶχεν ὄρεξιν καλὴν νὰ τὸν κρατῇ μετ' αὖτον
νὰ χαίρωνται οἱ δύο ὁμοῦ πολὺν καιρὸν ἀκόμα.
Εἰς τοῦτο ἦλθαν ἐκ τὸν Μορέαν τοῦ πρίγκιπος μαντᾶτα
τὸ πῶς οἱ ἀντιδίκοι του, ἐκεῖνοι οἱ Ρωμαῖοι,
ἀπέσωσεν ἡ τρέβα τους καὶ ἄρχισαν τὴν μάχην.

Ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας, ἀπῆλθεν εἰς τὸν ῥῆγαν,
ἀπολογίαν ἐζήτησεν νὰ πάγῃ τοῦ Μορέως,
μὴ κινδυνέψῃ ὁ τόπος του καὶ πάθῃ καὶ ζημία.
Ὁ ῥῆγας | ἐλυπήθηκεν, πολλὰ βαρὺ τοῦ ἐφάνη· f. 210v II
ὡς ἤξευρεν, ἐγνώριζε, καὶ ἦτον ἡ ἀλήθεια,
ὅτι ἐκ τὴν διόρθωσιν τοῦ πρίγκιπος Μορέως
ἐκέρδισεν τὸν πόλεμον τοῦ Κουραδῆ ἐκείνου
καὶ ἔμεινέ του ἡ ἀφεντία, τῆς Πούλιας <τὸ> ρηγᾶτον.

7116 ἀφούτο 30 πολὴ κερὸν 37 κλωδωεύσει 38 βαρλω

τοῦ ἔκαμνε τόσι τ. μεγ. 26 τὸ om. 29 ναν τὸν γγρατὴ 32 τὸ πὸς εσκανδαλήστησαν καὶ κλώησαν τὴ μάχη 33 τοῦ πρίγκιπος γὰρ ὁ λαὸς ομου με τοὺς ρομαίους 34 ἤχανε 35 πρίγγηπος 36 απολογια 37 μοι κλὼ δλωεψοι 39 είξευρε 42 ανέμλωε 43 νὰ om.

Η *οἱ Γιμπελῖνοι, μετ' αὐτοὺς Ντουσκᾶνοι καὶ Λουμπάρδοι),*
κ' ἐγνώριζε ὅτι ὁ πρίγκιπας εἶχε ἐξοδιάσει τόσον
εἰς τὸν λαὸν ὅπου ἤφερεν ἐτότε ἐκ τὸν Μορέαν
εἰς συμμαχίαν καὶ δούλεψιν, βοήθειαν πρὸς ἐκεῖνον·
ὥρισεν καὶ ἐδῶκαν του ἀπ' ἔσω ἐκ τὸ βιαστῆρι
λογάριν πλῆθος, χρήματα, χρυσάφι καὶ ἀσῆμιν,
φαρία ἑκατὸν τοῦ ἔδωκεν ἐκ τὰ καλλιώτερά του.
Μετὰ ταῦτα [πάλε] τοῦ ἔδωκεν ἀνθρώπους τῶν ἁρμάτων
πενῆντα ἀπάνω εἰς τὰ φαρία, ὅλοι ἐκλεκτοὶ στρατιῶτες,
καὶ διακοσίους τζαγράτορους, ἐνῷ ἦσαν πληρωμένοι
διὰ ἕξι μῆνες ὅλοι τους, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι,
νὰ τοὺς ἐπάρῃ εἰς τὸν Μορέαν, νὰ στήκουν μετ' ἐκεῖνον,
νὰ τοῦ βοηθοῦν νὰ μάχεται τοὺς ἄνομους Ρωμαίους,
ὅπου ποτέ τους οὐ κρατοῦν ἀλήθειαν οὔτε ὅρκον.
Ἀφότου γὰρ ἐδιόρθωσεν ὁ πρίγκιπας Μορέως f. 185
(5820) *τὰ πάντα ὅλα πράγματα, τὰ τοῦ ἔδωκεν ὁ ῥῆγας,*
φουσσᾶτα, ἅρματα, φαρία, τὲς τέντες, τὸ λογάριν,
ἀπηλογίαν τοῦ ἐζήτησεν κι ἀπεχαιρέτησέν τον·
ἐξέβη ἀπ' τὴν Ἀνάπολιν κ' ἦλθεν εἰς τὸ Βροντῆσι,
εὗρεν τὰ πλευτικὰ ἕτοιμα ὡς τὸ ὥρισεν ὁ ῥῆγας·
ἀπέσω εἰς αὗτα ἐσέβηκεν μὲ τὸν λαὸν ὅπου εἶχεν
κ' εἰς τὴν Κλαρέντσαν ἔσωσεν τὴν δεύτερην ἡμέραν.
Τὸ ἀκούσει το οἱ ἅπαντες ἐκεῖνοι <οἱ> Μοραΐτες
ὅτι ἔσωσεν ὁ πρίγκιπας κ' ἦλθεν εἰς τὴν Κλαρέντσαν
μετὰ φουσσᾶτα καὶ λαὸν ὅπου εἶχεν μετ' ἐκεῖνον,
ὕγιοι, σωζᾶτοι, οὐκ ἔλειπεν ἕνας μόνος ἀπ' αὗτους,
μὲ κέρδος, πλοῦτον φοβερόν, τὸ ἐκέρδισαν ἐκεῖσε
στὸν πόλεμον ὅπου ἔποικαν μετὰ τὸν Κουραδῖνον,
τὸν Κύριον ἐδόξασαν καὶ τὴν ἁγίαν Θεοτόκον.
Χαρὰν μεγάλην ἔποικαν οἱ πάντες τοῦ Μορέως,
τὸν πρίγκιπα ἐπροσκύνησαν καὶ τοὺς φλαμουραρίους·

7147 *δούλευσιν* 56 *ἄνομους* cancelled as in l. 7132

Cod. T 7144 *η γεμπελώη—τωσκανη καὶ λουπάρδι* 45 *ξοδιάσι τόση ὼ* (!) 46 *ὀπούφερε* 47 *βοήθη* f. 99^{v} 52 *τριακόσους* 53 *καὶ διακόσους* 54 *καβελαρι* 55 *ναστέκουν μετὰ κεῖνον* 56 *νὰ μάχονται ἐκεῖνους τοὺς ρομ.* 57 om. 59 *πράματα—έδοσε* 61 *απολογηα* 62 *ἐκ τήν*

P

Ἐλόγιασε τὸν πρίγκιπα ὅτι εἶχεν ξοδιάσει
εἰς τὸν λαόν, τὸν ἤφερεν ἐτότε ἐκ τὸν Μορέα
εἰς συμμαχίαν καὶ δούλεψιν, βοήθειαν πρὸς ἐκεῖνον·
ὥρισε καὶ ἐδῶκαν τον ἀπ' ἔσω ἐκ τὸ λογάριν
χρυσάφι, χρήματα πολλὰ εἰς πλῆθος τὸν ἐδῶκεν,
φαρία τὸν ἔδωκε ἑκατὸν ἐκ τὰ καλίτερά του·
μετὰ ταῦτα ἐδῶκε του εἰς ἄρματα κι ἀνθρώπους,
πενῆντα ἄνω εἰς φαρία, ὅλοι ἐκλεκτοὶ στρατιῶτες,
καὶ τζαγρατόρους διακοσίους καὶ ἦσαν πληρωμένοι
διὰ ἕξι μῆνες ὅλοι τους, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι,
νὰ τοὺς ἐπάρῃ εἰς τὸν Μορέαν, νὰ στέκουν μετ' ἐκεῖνον,
νὰ τὸν βοηθοῦν νὰ μάχεται ἐ|κεινοὺς τοὺς Ρωμαίους. f. 211r 1

Ἀφότου ἐδιόρθωσεν ὁ πρίγκιπας Μορέως
ὅλα τὰ πράγματα αὐτά, τὰ τοῦ ἐδῶκεν ὁ ῥῆγας,
φουσσᾶτα, ἄρματα, φαρία, τὲς τέντες καὶ λογάριν,
ἀπολογίαν ἐζήτησεν κι ἀποχαιρέτησέν τον·
ἐξέβη ἐκ τὴν Ἀνάπολιν, ἦλθεν εἰς τὸ Βροντῆσι
κ' ηὗρεν τὰ πλοῖα ἕτοιμα ὡς τὸ ὥρισεν ὁ ῥῆγας·
ἀπέσω εἰς αὗτα ἐσέβηκεν μὲ τὸν λαόν, τὸν εἶχεν,
εἰς τὴν Γλαρέντσα ἔσωσεν στὸν τόπον τοῦ Μορέως.
Ὡς τὸ ἤκουσαν οἱ ἅπαντες ἐκεῖνοι οἱ Μοραΐτες
πῶς ἔσωσεν ὁ πρίγκιπας, ἦλθεν εἰς τὴν Γλαρέντσαν...

ὕγιοι, σωστοί, οὐκ ἔλειπαν μόνον καὶ τρεῖς ἀπ' αὗτους,
μὲ κέρδος, πλοῦτον φοβερόν, τὸ ἐκέρδισαν ἐκεῖσε (p. 167)
στὸν πόλεμον, τὸ ἐκέρδισαν ἀπὸ τὸν Κουραδῖνον,
τὸν Κύριον ἐδόξασαν μικροί τε καὶ μεγάλοι,
ὡσαύτως ἔποισαν χαρὰν οἱ τοπικοὶ Μορέως.

7147 δούλευσιω 51 μετὰ ταῦτα ἐδ. του] ταῦτα πάλιν ἐδ. του 52 πενήτα
58 om. by Buchon 69 ἀπαύτος

---

63 ἤβρε 64 εσέβησαν—ὀπούχε 65 ἠστη γλαρέντζα—τὴ δεύτερο
67 στὴ γλαρέντζα 68 ὀπουχε μετα κιὼν 69 ἠγι σοζάτη 70 τὸ
κέρδυσαν 71 ἔπισαν μετα τὸν γγονραδίνον 72 καὶ τὴν αὐτοῦ μρᾶ'
74 φλαμουριαρίους

Η ὅπου εἶχεν φίλον, συγγενῆν, ἐχάρη μετ' ἐκεῖνον,
7176 κι ὅλοι τὸν Θεὸν ἐδόξασαν ὅταν [τοὺς] εἶδαν ὅτι ἦλθαν.
Ὁ πρίγκιπας ἐρώτησεν νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν,
τὸ πῶς ἐγίνετο ἡ ἀφορμὴ | κ' ἐσκανταλίστη ἡ ἀγάπη. f. 186r
Κ' ἐκεῖνοι ὅπου τὸ ἐξεύρασιν τὸν ἐπληροφορέσαν,
(5840) 80 τὸ πῶς τὴν μάχην ἄρχισαν κ' ἐγίνησαν ἀφιόρκοι,
διατὶ τοὺς εἴπασιν τινές, κ' ἐλπίζαν νὰ ἔνι ἀλήθεια,
ὅτι ἐσκοτώθη ὁ πρίγκιπας στὸν πόλεμον ἐκεῖνον,
ὅπου ἐπολεμήσασιν ὁ ρῆγας κ' οἱ Ἀλαμᾶνοι.
Ἐνταῦτα ἀπεκρίθηκεν ὁ πρίγκιπας καὶ εἶπεν·
85 "Ποτὲ ἀφορμὲς οὐ λείπουσιν τῶν ἄπιστων Ρωμαίων·
"ὡς ἔχουσιν τὴν ἀφιορκίαν, ἔχουσιν καὶ τοὺς τρόπους."
Μετὰ ταῦτα κράζει ὁ πρίγκιπας τὸν ἀφέντην τῆς Καρυταίνου
καὶ λέγει του· "Καλὲ ἀνεψίε, παράλαβε μετά σε
"τοὺς Φράγκους ὅπου ἠφέραμεν μετά μας ἐκ τὴν Πούλιαν,
90 "ὅπου μᾶς εὐεργέτησεν κ' ἐβοήθησεν ὁ ρῆγας,
"νὰ μᾶς βοηθοῦν καὶ μάχωνται μετά μας τοὺς Ρωμαίους·
"κι ἂς εἶναι ἐκεῖσε εἰς τῶν Σκορτῶν μετά σε εἰς τὴν ἄκρην,
"εἰς φύλαξιν τοῦ τόπου μας, καὶ τοὺς Ρωμαίους νὰ βλάβουν."
Τὸ ἀκούσει το ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς τῆς Καρυταίνου ὁ ἀφέντης,
95 μεγάλως τὸ ἀποδέξετον, ὀνόστιμον τοῦ ἐφάνη,
λογίζοντα κ' ἐλπίζοντα μὲ τὸν λαὸν ἐκεῖνον
θέλει ζημιώσει τοὺς Ρωμαίους, τὸν τόπον του φυλάξει.
Ἐπῆρε τους κι ἀπήλθασιν εἰς τῶν Σκορτῶν τὰ μέρη· f. 186v
ἐκεῖσε τοὺς ἐδιόρθωσεν νὰ κατοικοῦν καὶ στήκουν
(5860) 7200 εἰς τὸ χωρίον, τὸ λέγουσιν Ἀράχοβαν Μεγάλην,
ὅπου ἔνι ἡ ἄκρη τῶν Σκορτῶν ἐκεῖ πρὸς τοὺς Ρωμαίους,
νὰ μάχωνται μετ' ἐκεινούς, τὸν τόπον νὰ φυλάττουν.
Ἐν τούτῳ ἐσυνέβηκεν, ἂν λάχῃ ἀπὸ ἁμαρτίας,
κι οὐδὲν ἐπέρασεν ποσῶς κανένας μῆνας, δύο,

7178 *ἐσκανδ.* 85 *ἄπιστων* cancelled as in l. 7132 94 *ὁ ἀ. τῆς κ.*

Cod. T 7175 *ὀπούχε—ηχάρη* 76 *ἐδοξαζαν ὅταν ἠδανη οτί λθαν* f. 100r
78 *καὶ σκανδαλίστη* 79 *ἠξευραν* 80 om. 81 *καὶ ἠλπιζαν να ένε*

P

7176 Ὁ πρίγκιπας ἐρώτησεν νὰ μά|θῃ τὴν ἀλήθειαν, f. 211r II
τὸ πῶς ἐγίνη ἡ ἀφορμὴ κ' ἐσκανταλίστη ἡ τρέβα.
Κ' ἐκεῖνοι ὅπου ἤξευραν ἐπληροφόρησάν τον,
80 τὸ πῶς τὴν μάχην ἄρχισαν ἐκεινοὶ οἱ Ρωμαῖοι,
διότι εἴπασιν τινὲς καὶ ὄλπιζαν 's ἀλήθεια,
ὅτι ἐσκοτώθη ὁ πρίγκιπας στὸν πόλεμον ἐκεῖνον
ὅπου ἐπολεμήσασιν ὁ Κουραδὴς κι ὁ ρῆγας.
Εἰς τοῦτο ἀποκρίθηκεν ὁ πρίγκιπας καὶ εἶπεν·
85 "Ποτὲ ἀφορμὲς οὐ λείπουσιν τῶν ταπεινῶν Ρωμαίων·
"ὡς ἔχουσιν τὴν φιορκίαν, ἔχουσιν καὶ τοὺς τρόπους."
Εὐτὺς λαλεῖ ὁ πρίγκιπας τὸν ἀφέντη Καρυταίνου
καὶ λέγει του· "Καλὲ ἀνηψιέ, ἔπαρον μετὰ σένα
"τοὺς Φράγκους, τοὺς ἠφέραμεν ἡμεῖς ἀπὸ τὴν Πούλια,
90 "ὅπου μὲ εὐεργέτησεν εἰς βοήθειαν μας ὁ ρῆγας·

"ἂς ἔνι ἐκεῖ εἰς τὰ Σκορτὰ μὲ ἐσέναν εἰς τὴν μάχην,
"εἰς φύλαξιν τοῦ τόπου μας κ' εἰς βλάβην τῶν ἐχτρῶν
μας."
Ὡς τὸ|ἤκουσεν μισὲρ Τζεφρὲς ἀφέντης Καρυταίνου, f. 211v I
95 μεγάλως τὸ ἀποδέχτηκεν, λίαν καλὸν τοῦ ἐφάνη,
λογίζοντα, ἐλπίζοντα μὲ τὸν λαὸν ἐκεῖνον
νὰ ζημιώσῃ τοὺς Ρωμαίους καὶ τόπον του φυλάξῃ.
Ἐπῆρεν τους καὶ ἤλθασιν εἰς τῶν Σκορτῶν τὰ μέρη·
ἐκεῖ τοὺς ἐδιόρθωσεν νὰ κατοικοῦν, νὰ στέκουν
7200 εἰς τὸ χωρίον, τὸ ἔλεγαν Ἀράχοβαν Μεγάλην,
ὁπόνι <ἡ> ἄκρη τῶν Σκορτῶν ἐκεῖ πρὸς τοὺς Ρωμαίους.

Εἰς τοῦτο ἐσυνέβηκεν ἐξ ἁμαρτίας μεγάλης,
καὶ οὐκ ἐπέρασαν πολλοὶ μῆνες, ἄλλο δὲ πλέον·

7178 αὐφορμὴ 81 ὄλπιζεν 88 ἀνηψαὶ 90 βοήθηάν μας 96 με τὸν λὸν 98 αἰπίραν 7203 αἰσlωαίβηκαν 4 πολοὶ μήναι ἀλοδεπλέον

83 ἐπολέμισε 85 οὐ λειπ. καὶ σκάνδαλα στὸν γγόσμον 86 om. 88 ανυψιὲ 89 ειφέραμε—ἀπὲ τὴν πουλ. 92 στὸ κορτό 94 μισὲρ τζεφρές 95 ἀπο-δέξατο—τοῦ φάνη 98 ηστὸ σκορτὶ 99 στέκουν 7201 ὁπόνε 2 μετὰ κεινοὺς

Η ἐφάνη ἀπὸ τὰ κρύα νερά, τὰ εἶχε ὁ τόπος ἐκεῖνος,
7206 τὸ κοιλιακὸν τοὺς ηὗρηκεν κι ἀπόθαναν οἱ πλέῳ
οἱ Φράγκοι ἐκεῖνοι ὅπου ἤσασιν εἰς τὸ χωρίο Ἀραχόβου.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἀνάπαψιν οὐκ εἶχεν·
ἀπὸ ὅσοι ἐναπέμειναν ἀπ' αὗτους, νὰ ἦσαν ὕγιοι
10 τοῦ νὰ ἐβαστοῦσαν ἄρματα καὶ νὰ ἐκαβαλλικεῦαν,
ἀεννάως τοὺς ἔπαιρνεν μετ' αὐτὸν κ' ὑπήγαιναν εἰς μάχην,
κ' ἐμάζησε μὲ τοὺς Ρωμαίους κ' ἐζήμιωνεν μεγάλως.
Ἐνταῦτα ἐσυνέβηκεν ἀπὸ ἁμαρτίας τοῦ τόπου
καὶ δυστυχίαν γὰρ τῶν Φραγκῶν ἐτότε τοῦ Μορέως,
15 ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ὁ ἐξάκουστος ἐκεῖνος,
ἔπεσε εἰς ζάλην φοβερήν, 's ἀστένειον βαρυτάτην
κ' ἐνίκησεν τὸ φυσικόν, | τὸ ἔχουσιν οἱ ἀνθρῶποι, f. 187r
κ' ἐπῆρε τον ὁ θάνατος· ἔδε ζημία μεγάλη
ὅπου ἦλθε ἐτότε εἰς τὸν Μορέαν, θλίψη μεγάλη ἐγίνη.
(5880) 20 Ἐθλίβη τον ὁ πρίγκιπας, ὅπου ἦτον γὰρ καὶ θεῖος του,
οἱ πάντες τὸν ἐκλάψασιν, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
αὐτὰ τὰ ὄρνεα τὰ ἄλαλα κι αὐτὰ ἐκλάψανέ τον·
ἀϊλλοὶ ζημία ποῦ ἐγίνετον ἐτότε εἰς τὸν Μορέαν!
Καὶ ποῖος οὐκ ἐβλαστήμησεν καὶ τίς οὐκ ἐλυπήθη;
25 πατέραν εἶχαν τὰ ὀρφανά, ἄντραν εἶχαν οἱ χῆρες,
ἀφέντην καὶ διαφέστοραν ὅλη ἡ φτωχολογία.
Τοὺς ἄπαντες ἐφύλαγεν ἀπὸ τὴν ἀδικίαν·
ποτὲ φτωχὸν οὐκ ἄφινεν νὰ δυστυχοατυχήσῃ,
ἄνθρωπον ποῦ ἐχρημάτιζεν νὰ πέσῃ εἰς πενητείαν.
30 Ἔδε ἁμαρτίαν ὅπου ἔποικεν ὁ θάνατος ἐτότε
νὰ ἐπάρῃ ἐτέτοιον ἄνθρωπον, ἐξάκουστον στρατιώτην,
νὰ μείνουσιν πεντάρφανα ὅσοι τὸν ἀγαποῦσαν.
Λοιπόν, ὡς ἦλθε ἀπὸ ἁμαρτίας κι οὐκ εἶχεν κληρονόμον
νὰ ἀφήκῃ τέκνον ἀπὸ αὐτοῦ, διὰ νὰ κληρονομήσῃ
35 τὰ κάστρη καὶ τὴν ἀφεντίαν ὅπου εἶχεν στὸν Μορέαν,
εἰς τῶν Σκορτῶν | γὰρ τὸν ζυγὸν καὶ εἰς ἑτέρους τόπους, f. 187v

7206 οἱ πλέω, *sic* 8 ἀνάπαυσιν 11 ὑπηγέναν 12 ἐζημίωνεν
23 ὅπου 25 ἄνδραν 29 ὅπου

Cod. T 7205 τάχε 6 τοὺς ἔπιασε 8 αναπαή f. 100v 9—12 om.
14 γὰρ om. 15 ὁ ξακουστός 16 ἐπ. σαστένια φ. σε ζάλη βαρ. 17 τὸ
ἔχουν 18 καὶ καλεσέ τον ὁ θεὸς ἐδε 19 τότε 23 αείλὴ ζημιὰ πὸ γίνετον

P ἐφάνη ἐκ τὰ κρύα νερά, τὰ ἔχει αὐτὸς ὁ τόπος,
7206 τὸ κοιλιακὸν τοὺς ἐκόλλησε καὶ πόθαναν οἱ Φράγκοι,
ἐκεῖνοι ὅπου ἤσασιν <εἰς τὸ> χωρίο Ἀραχόβου.
Ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας ἀνάπαψιν οὐκ εἶχεν·
ὅσους ὅπου ἦσαν ὑγιεῖς, ὅπου ἔμειναν ἀπ' αὗτους
10 τοῦ νὰ βαστοῦσιν ἄρματα καὶ νὰ καβαλλικεύουν,
μὲ αὐτὸν ἀεὶ τοὺς | ἔσυρνεν κ' ὑπάγαιναν εἰς μάχην, f. 211ᵛ II
καὶ ἐπολέμει τοὺς Ρωμαίους, καὶ οἱ Ρωμαῖοι ἐκεῖνον.
Ἐνταῦτα ἐσυνέβηκεν ἀπὲ τὸ ριζικόν τους,
εἰς δυστυχίαν τῶν Φραγκῶν ἐτότε τοῦ Μορέως,
15 ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ὁ ἐξάκουστος ἐκεῖνος
ἔπεσεν εἰς ἀστένειαν καὶ ζάλην βαρυτάτην
κ' ἐνίκησεν τὸ φυσικόν, τὸ ἔχουν οἱ ἀνθρῶποι.
Ἐπῆρε τον ὁ θάνατος· ἔδε ζημία μεγάλη,
ποῦ ἦλθεν τότε εἰς τὸν Μορέαν καὶ λύπην εἰς τοὺς
Φράγκους. (p. 168)
20 Ἐθλίβη τον ὁ πρίγκιπας πολλὰ τὸν ἀνεψίον <του>,
οἱ πάντες γὰρ ἐκλάψασιν, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
τὰ ὄρνεα τὰ ἄλα<λα> κι αὐτεῖνα ἔκλαψάν τον.
Ἔδε ζημία ποῦ ἔγινε ἐτότε εἰς τὸν Μορέαν!

25

30

Ὡς ἦτον δὲ ἀπὸ ἁμαρτίας κι οὐκ εἶχεν κληρονόμον
νὰ ἀφήσῃ τέκνον ἀπ' αὐτόν, νὰ τὸν κληρονομήσῃ
35 τὰ κάστρη καὶ τὴν ἀφεντίαν ὅπου εἶχε στὸ Μορέαν,

7208 ἀνάπαυσιν 9 εἰς ὅσους ἦσαν ὑγ.—ἀπαύστους 16 φυλικὸν 22 ἔκλασάν τον

25 τὰ αρφανά—ἡ χιράδες 27 ἁπαντας εφήλασε ἀπέ 28 οὐ καὶ ἀφ. νὰ διστηχιατήση 29 που χριματ. 30 ὀπόπικαὶ 31 νὰ πάρι τέτηον ἀ. ἐξακουστόν 32 πεντάρφανη 34 απαυτόν 35 ὁπουχε 36 τὸ σκορτί

Η *τὸν τόπον του ἐμερίσασιν κ' ἐποῖκαν δύο μερίδια·*
τὸ ἕνα ἐπῆρε ὁ πρίγκιπας διατὸ εἶχεν τὴν ἀφεντίαν,
καὶ τὸ ἄλλο ἡ γυναῖκα του διὰ ντουάριν, ὅπου εἶχεν.
(5900) 7240 Ἐκείνη γὰρ ἡ ἀρχόντισσα ἦτον γὰρ αὐταδέλφη
μισὶρ Γυλιάμου ἐκεινοῦ τῶν Ἀθηνῶν τοῦ δοῦκα,
Μέγαν Κύρην τὸν ἔλεγαν, ὄνομα τῶν Ἑλλήνων.
Ἀφότου γὰρ ἐπέρασε καιρός, μῆνες κ' ἡμέρες,
ὁ Μέγας Κύρης ἔστειλεν εἰς τὸ ρηγᾶτο Πούλιας
45 *μαντατοφόρους φρόνιμους* [ἐκεῖ] *στὸν κόντον ντὲ Πριένε,*
μισὶρ Οὔγγο τῷ ὀνόματι, κόντος ἦτον τοῦ Λέτσε.
Συμβίβασιν ἐποίκασιν νὰ ἐπάρῃ τὴν ἀδελφήν του
's ὁμόζυγον γυνὴν αὐτοῦ, τὴν κυρὰν τῆς Καρυταίνου.
Κι ἀφότου ἐσυμβιβάστησαν ἀπέρασεν ὁ κόντος
50 κ' ἦλθεν ἐκεῖσε εἰς τὸν Μορέαν στὴν χώραν Ἀνδραβίδας·
κι ὁ Μέγας Κύρης ἦλθε ὁμοίως ἀπὸ τὴν χώραν Θήβας.
Κι ὅταν ἐνώθησαν ὁμοῦ, ἰσιάστησαν ἀλλήλως,
ἀπέστειλαν κ' ἦλθεν ἐκεῖ ἡ κυρὰ τῆς Καρυταίνου,
κ' ἐκεῖ τὴν εὐλογήθηκεν ὁ κόντος [Οὔγγὸς] ντὲ Μπριένε.
55 Κι ἀφότου γὰρ ἐδιόρ|θωσεν τὰ κάστρη καὶ τὰς χώρας, f. 188r
ὅπου εἶχεν τῆς ἀρχόντισσας ἐκεῖσε εἰς τὸν Μορέαν,
ἐπῆρε την κι ἀπέρασε κ' ἐδιάβησαν στὴν Πούλιαν.
Κι οὐδὲν ἐπέρασεν καιρός, ὡς ἤθελεν ὁ Κύριος,
κ' ἐσύλλαβεν ἡ ἀρχόντισσα ἀπὸ τὸν κόντον Οὔγγον
(5920) 60 κ' ἐποίησεν υἱὸν ἐξαίρετον, Γατιέρην τὸν ἐκράζαν,
ἐξέβηκεν εἰς τ' ἄρματα πρόθυμος, εἰς στρατείαν
κ' ἐξάκουστος κ' ἐπαινετὸς στῆς Δύσης τὰ ρηγᾶτα.
Κι ἀφότου ἐπέρασεν καιρός, ἐδιάβησαν καὶ χρόνοι,
κι ἀπόθανεν ὁ μισὶρ Γγίς, τὸ ἐπίκλην ντὲ Λαρότσε,
65 ὁ Μέγας Κύρης, σὲ λαλῶ, τῶν Ἀθηνῶν ὁ δοῦκας,
ἐξέπεσεν ὁ τόπος του κ' ἡ ἀφεντία ὅπου εἶχεν
τοῦ κόντου Γατιέρη τοῦ υἱοῦ ἐκεινοῦ τοῦ κόντου Οὔγγου,

7239 ἄλλον 48 εἰς 53 ἦλθαν 57 ἀπήρασε

Cod. T 7237 καὶ πισαν 38 διατύχε 39 ντουράηον ὀπούχε 41 μισὲρ γουλ. f. 101r 43 καὶ μέρες 44 μέγα κύρης—ής το ρίγα τῆς π. 45 ἐκεῖ om.—στο κονT—μπριένε 46 μισὲρ σιωγκὸ το ὠνοματη—λέντζη 47 νὰ πάρι 48 τὴν γγιρα 49 καὶ αφόντου εσυνηβάστησαν ἐπέρασε ὁ κόντες 50 στὸν τόπον ἀνδ. 51 μέγα κύρης—απε 52 εσηάστησαν

P τὸν τόπον του ἐμοίρασαν, | ἐποῖκαν μοῖρες δύο· f. 212r I
τὸ ἕνα ἐπῆρε ὁ πρίγκιπας διὰ τὴν ἀφεντίαν,
τὸ ἄλλο ἡ γυναῖκα του διὰ ντουάριν ὅπου εἶχεν.
Ἐκείνη δὲ <ἡ> ἀρχόντισσα ἀδελφὴ εὑρισκέτον
τοῦ σὲρ Γουλιάμου ἐκεινοῦ τῶν Ἀθηνῶν τοῦ δοῦκα,
Μέγαν Κύρην τὸν ἔλεγαν, ὄνομα τῶν Ἑλλήνων.
Ἀφοῦ ἐπέρασε ὁ καιρός, μῆνες τε καὶ ἡμέρες,
ὁ Μέγας Κύρης ἔστειλεν εἰς τὸ ρηγᾶτον Πούλιας
μαντατοφόρους φρόνιμους στὸν κόντο ντὲ Πριέρη,
τὸν σὲρ Οὔγγὸν <τὸ> ὄνομα, κόντος ἦτον τοῦ Λέτση.
Συμβίβασιν ἐποίκασιν νὰ ἐπάρῃ τὴν ἀδελφήν του
ὁμόζυγον γυναῖκαν του, κυρὰν τῆς Καρυταίνου.
Ἀφῶν ἐσυμβιβάστησαν, ἀπέρασεν ὁ κόντος,
ἦλθεν ἐκεῖ εἰς τὸν Μορέαν εἰς χώραν Ἀνδραβίδαν·
ὁ Μέγας Κύρης ὅμοια ἦλθεν ἀπὲ τὴν Θήβαν.
Καὶ ὅταν γὰρ ἐνώθησαν, ἰσιάστησαν ἀλλήλως,
ἀπέστειλαν καὶ ἦλθε ἐκεῖ <ἡ> κυρὰ τῆς Καρυταίνου
κ' ἐκεῖ τὴν εὐλογήθηκεν ὁ κόντος | ντὲ Πριέρης. f. 212r II
Ἀφότου γὰρ ἐκέρδισεν τὰ κάστρη καὶ τὲς χῶρες,
ὅπου εἶχεν τῆς ἀρχόντισσας ἐκεῖ εἰς τὸν Μορέαν,
ἐπῆρεν την, ἐπέρασεν, ἐδιέβην εἰς τὴν Πούλια.
Καὶ οὐκ ἐπέρασεν καιρός, ὡς ἤθελεν ὁ Κύριος,
ἐσύλλαβεν ἡ ἀρχόντισσα ἀπὸ τὸν κόντον Οὔγγον,
ἔποικεν υἱὸν ἐξαίρετον, Γαλτιέρην τὸν ἐλέγαν,
ἐξέβην εἰς τὰ ἄρματα πρόθυμος, στὴν στρατείαν (p. 169)
ἐξάκουστος καὶ θαυμαστὸς στῆς Δύσης τὰ ρηγᾶτα.
Ἀφῶν ἐπέρασεν καιρός, διέβησαν καὶ χρόνοι,
ἀπόθανεν ὁ μισὲρ Γὶς τὸ ἐπίκλην ντὲ Λαρότσε,
οὗτος ποῦ τὸν ἐλέγασιν τῶν Ἀθηνῶν ὁ δοῦκας,
ἐξέπεσεν ὁ τόπος του, ἡ ἀφεντία τὴν εἶχεν,
κόντου τοῦ Οὔγγου τὸν υἱὸν ἐκεινὸν τὸν Γαλτιέρη,

7238 τὸ ἓν 39 τὸ ἄλον ἡ γλωαίκαν του 41 μισὲρ 43 μήνας
45 δὲ πριέρλω 46 σερ ρούγγον 51 ὅμοιον 52 εἰσηαστησαν, not εἰς
κάστελλον, as Buchon reads 54 ντὲ] δὲ

54 ολώγκϊς 55 γάρ om. 57 εδιέβη ης τὴν πούλια 58 ὁ καιρός
59 ἐσὺνέλαβε—τὸν γκοντον 60 ἐξευρετων γαλτηέρι 62 εξακουστος
63 ἀφόντου—ἐδιέβ. 64 καὶ απεθανε ὁ μισὲρ γές το επικλὶω τη λαρόζο
67 γαλτηέρι

Η *ἐκεινοῦ γὰρ τοῦ ἐπαινετοῦ στρατιώτου ὅπου σὲ λέγω,*
ὅστις ἦτον ἐξάδελφος τοῦ μισὶρ Γγῆ ἐκείνου.
7270 *Κι ὡς ἦλθεν κ' ἐπαράλαβεν τὸ Μεγαλοκυρᾶτο,*
κ' ἐγίνη δοῦκας Ἀθηνῶν, ἀφέντης κληρονόμος.
Κι ὡς ηὗρε ὅτι εἴχασιν ἐλθεῖ ἐτότε οἱ Κατελᾶνοι,
ὅπερ <γὰρ> τοὺς ἐλέγασιν κ' ἐκράζασιν Κουμπάνια,
ἐκεῖσε εἰς τὸν Ἁλμυρόν, ὅπερ τοὺς εἶχεν φέρει f. 188ᵛ
ὁ δοῦκας γὰρ τῶν Ἀθηνῶν, ὁ μισὶρ Γγὶς ἐκεῖνος
εἰς λογισμὸν καὶ συμφωνίες νὰ ἐλθοῦν στὸν Μορέαν,
τὸν τόπον νὰ κερδίσουσι, τὴν ἀφεντίαν νὰ ἐπάρῃ
διὰ τὴν ὁμόζυγον αὐτοῦ ὅπου ἦτον κληρονόμος,
ἐκείνην ὅπου ὠνόμαζαν κ' ἐκράζασιν Μαάτην—
(5940) *ὁ πρίγκιπας ὁ Τάραντος ἐκράτει τὸ ἰγονικόν της,*
τὸ πριγκιπᾶτο Ἀχαΐας μὲ τρόπον ἀδικίας.
Λοιπόν, ὡς ηὗρηκεν ἐκεῖ μισὶρ Γατιέρης ὁ δοῦκας
ὅτι εἴχασιν ἐλθεῖ <ἐκεῖ> ἐκείνη ἡ Κουμπάνια
κ' εἶχαν μετ' αὗτους ἐνομοῦ Τούρκους χιλίους καὶ πλέον,
ἐσυμβιβάστην μετ' αὐτοὺς μὲ συμφωνίες μεγάλες
νὰ μάχωνται τὴν Ρωμανίαν καὶ τὴν Βλαχίαν ἐπάρουν.
Καὶ ὅσον ἐκερδίσασιν τοῦ Δομοκοῦ τὸ κάστρον,
ἐσέβησαν εἰς σκάνταλα κ' εἰς μάχην γὰρ μεγάλην.
Οἱ Κατελᾶνοι ἐσύμπεφταν δουλωτικὰ εἰς τὸν δοῦκαν·
κ' ἐκεῖνος ἀπὸ ἀλαζονείας, ὡς τὸ ἔχουσιν οἱ Φράγκοι,
κι ἀπὸ κακῆς του γὰρ βουλῆς ὅπερ τοῦ ἐδῶκαν ἄλλοι,
ἐβάλθη κ' ἐπολέμησε· τὸν πόλεμον ἀχάσε,
ἐπιάστην εἰς τὸν πόλεμον, τὴν κεφαλήν του ἐκόψαν,
ἐπῆραν καὶ τὸν τόπον του τὸ Μεγαλοκυρᾶτο, f. 189ʳ
καὶ εἶναι ἀφέντες σήμερον εἰς αὗτο ἡ Κουμπάνια.
Ὁ πόλεμος ἐγίνετον ἡμέρα γὰρ δευτέρα
στὰς δεκαπέντε τοῦ μηνὸς ὅπερ τὸν λέγουν μάρτιον,
ἐν ἔτει τρέχοντος χρονῶν τῷ ἀπὸ κτίσεως κόσμου,
ἓξι χιλιάδων ἀλλαδὴ κι ὀχτακοσίων χρόνων

7277 *νὰ ἐπ. τὴν αὐθεντίαν* 88 *σκάνδ.* 89 *ἐσύμπεπταν* 91 *τοῦ] τὸν*
98 *τῷ] τὸ*

Cod. T 7268 *στρατιότη* 69 *μισὲρ γϊ* f. 101ᵛ 72 *ος νΐδε οτὶ*
73 *ὅπερ γὰρ τους—καὶ ἐκραζαν γκοῦνμπάνια* 74 *ἀρμιρὸν* 75 *μισὲρ γὴς*
76 *ἐλθοῶω* 79 *μαᾶταν* 80 *πρίγκιπος—τὸ ἠγ. του* 82 *γαλτηέρ*

P

ὅστις ἦτον ἐξάδελφος τοῦ μισὲρ Γῆ ἐκείνου.
Καὶ ἦλθεν, ἐπαράλαβεν τὸ Μεγαλοκυρᾶτο,
ἐγίνη δοῦκας Ἀθηνοῦ, ἀφέντης κληρονόμος.
Ὡς ηὗραν ὅτι ἤλθασιν | ἐτότε οἱ Κατελᾶνοι, f. 212ᵛ I
ὅπου τοὺς ὠνομάζασι Μεγάλη Συντροφίαν,
ἐκεῖσε εἰς τὸν Ἁλμυρόν, ὅπου τοὺς εἶχεν φέρει
ὁ δοῦκας δὲ τῶν Ἀθηνῶν, ὁ μισὲρ Γκὶ ἐκεῖνος,
εἰς λογισμὸν καὶ συμφωνίαν νὰ ἔλθῃ στὸν Μορέαν
τὸν τόπον νὰ κερδίσουσιν, τὴν ἀφεντίαν νὰ πάρῃ
ὡς διὰ τὴν γυναῖκαν του ὅπου ἦτον κληρονόμος·
ἐκείνην τὴν ὠνόμαζαν καὶ ἔλεγα Μαργέταν—
ὁ πρίγκιπας ὁ Τάραντος βαστᾶ τὸ γονικόν της,
τὸ πριγκιπᾶτον Ἀχαΐας, μὲ τρόπον ἀδικίας.
Λοιπόν, ὡς ηὗρηκεν ἐκεῖ ὁ δοῦκας Γαλτιέρης
ὅτι ἐκεῖσε ἤλθασιν ἐκείνη ἡ Συντροφία
καὶ εἴχασιν καὶ μετ' αὐτοὺς Τούρκους χίλιους καὶ πλέον,
ἐσυμβιβάστησαν μ' αὐτοὺς μὲ συνφωνίες μεγάλες
νὰ μάχωνται τὴν Ρωμανίαν καὶ τὴν Βλαχίαν νὰ πάρουν.
Καὶ ὅσον ἐκερδίσασιν τοῦ Δομοκοῦ τὸ κάστρον,
ἐσέβησαν εἰς σκάνταλα καὶ | εἰς μεγάλην μάχην. f. 212ᵛ II
Οἱ Κατελᾶνοι ἐσύμπεφταν καθολικὰ εἰς τὸν δοῦκαν·
κ' ἐκεῖνος ἀπὸ ἀλαζονείας, ὡς τὸ ἔχουσιν οἱ Φράγκοι,
ἀπὸ βουλῆς του τῆς κακῆς, τὴν ἔδωσαν οἱ ἄλλοι,
ἐβάλθηκε, ἐπολέμησε, τὸν πόλεμον ἐχάσεν,
ἐπιάστη εἰς τὸν πόλεμον, τὴν κεφαλήν του ἐκόψαν,
ἐπῆραν καὶ τὸν τόπον του, τὸ Μεγαλοκυρᾶτον,
καὶ ἕνι ἀφέντες σήμερον ἐκείνη ἡ Συντροφία.
Ὁ πόλεμος ἐγίνετον ἡμέραν γὰρ δευτέραν,
στὰς δεκαπέντε τοῦ μηνὸς ὅπου τὸν λέγουν μάρτην,
ἐν ἔτει τρέχοντα χρονῶν ἀπὸ κτίσεως κόσμου
ἑξάκις χιλιάδων δὲ καὶ ὀχτακόσιών τε (p. 170)

7277 *νὰ πάρη τὼ αὐθεντία* 80 *της*] *του* 85 *σὺμφωνειαὶς* 88 *σκάνδ.*
89 *ἐσύμπευθαν*

---

83 *ἐκεῖ ἐκείνη ἡ κ.* 84 *ὁμου* 85 *εσυνὴ βὰστι* 86 *μάχουνται*
89 *εσήμπευτα* 90 *κλώη—τόχουσι* 91 *κακή τους* 93 *τὴν γγεφαλή*
98 *χρονοῦ* 99 *χιλιάδες—ὀκτακοσιη χρόνη* f. 102ʳ

(5960) Η *καὶ σὺν αὐτοῖς δεκαεφτά, καὶ τῆς ἰνδίκτου ὀγδόης.*
7301 *Ἐν τούτῳ παύομαι ἐδῶ περὶ τοῦ κόντου ντὲ Μπριένε,*
ὅπου ἦτον δοῦκας Ἀθηνῶν, νὰ λέγω καὶ νὰ γράφω
καὶ θέλω <καὶ> νὰ σᾶς εἰπῶ κι ἀφήγησιν ἑτέραν,
τὸ τί συνέβη εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμου,
ὅταν ἦτον στὴν φυλακὴν τῆς Κωνσταντίνου πόλης
κ' ἐξέβη μὲ τὲς συμφωνίες ὅπου ἔποικαν ἐτότε,
τὲς ὅποιες γὰρ ἀκούσετε εἰς τὸ βιβλίον ἐτοῦτο.
Ἔδωκεν γὰρ καὶ ὄψιδες τοῦ βασιλέως ἐτότε
τοῦ Τζαδεροῦ τὴν ἀδελφήν, τοῦ μέγα κοντοσταύλου,
καὶ τὴν θυγάτηρ ἐκεινοῦ τοῦ Πασσαβᾶ τοῦ ἀφέντη,
ὅπου ἦτον πρωτοστράτορας ὅλου τοῦ πριγκιπάτου.
Λοιπόν, ὡς ἦσαν ὄψιδες οἱ ἀρχόντισσες ἐκεῖνες
ἐκεῖσε διὰ τὸν πρίγκιπα στὴν Κωνσταντίνου πόλιν,
ἔτυχεν καὶ ἀπόθανεν ὁ ἀφέντης τῆς Ἀκόβου,
μισὶρ Γατιέρην τὸν ἔλεγαν, τὸ ἐπίκλην [του] ντὲ Ροζιέρες, f. 189v
κι οὐκ εἶχεν κληρονόμον του ἀπὸ τὸν ἐνιαυτόν του,
μόνι τοῦ πρωτοστράτορος τὴν θυγάτηρ ἐκείνην
τοῦ μισὶρ Ντζᾶ ντὲ Πασσαβᾶ, ποῦ εἶχεν τὴν ἀδελφήν του
ὁμόζυγον γυνὴν αὐτοῦ, κ' ἐποῖκαν θυγατέραν,
(5980) *τὴν ὠνομάζαν κ' ἔλεγαν μαντάμα Μαργαρίταν.*
Καὶ διατὸ ἦτον ὄψιδα ἐτότε εἰς τὴν Πόλιν
(τὴν ἔβαλεν ὁ πρίγκιπας ὡς διὰ τὸν ἐνιαυτόν του),
κι οὐδὲν ηὑρέθη εἰς τὸν Μορέαν στὰ τέρμενα ἀπέσω
διὰ ν' ἀπέλθῃ στὸν πρίγκιπα, διὰ νὰ τὴν ρεβεστίσῃ
τῆς Ἄκοβας τὴν ἀφεντίαν ὅπου ἦτον κληρονόμος,
ἐκράτησεν ὁ πρίγκιπας τὴν ἀφεντία δι' ἐκεῖνον.
Κι ὅταν ἦλθε ἡ ἀρχόντισσα ἡ μαντάμα Μαργαρίτα
ἀπέκει ὅπου ἦτον ὄψιδα διὰ τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον,
καὶ ἦλθεν κ' ἐξεζήτησεν τὴν ἀφεντίαν Ἀκόβου,
ὁ πρίγκιπας τῆς ἔστρεψεν ἀπόκρισιν ἐτέτοιαν·

7309 τζαδροῦ—μεγάλου 15 τὸν] τὸ 17 ἀστράτορας 18 ὅπου

Cod. T 7300 καὶ δικτηόνου 2 ὀποῦτον 3 δια να σας 4 τὸν γγερὸν τοῦ πρωγκίπου γουλ. 5 της κοσταντ. 6 ἐξέβηκαὶ μὲ σ. ὀπόπικαὶ ετότες 7 τοῦτῶ 8 καὶ om.—τώτε 9 τοῦ ζάνδρου γὰρ τὴν 12 ωσὰν ὄψιτες ἡ ἀρχ. 13 στὴν γγοσταντ. 15 μισὲρ γατιέρις—τὸ επικλὴν ροζιέρις

P καὶ σὺν αὐτῷ καὶ δεκαεφτά, ἑβδόμης δὲ ἰνδίκτου.
7301 Εἰς τοῦτο παύω ἀποδῶ περὶ τὸν κόντο ἐκεῖνον,
καὶ ἐκ τὸν δοῦκα Ἀθηνῶν νὰ λέγω καὶ νὰ γράφω,
καὶ θέλω νὰ ἀφηγηθῶ ἀφήγησιν ἑτέραν,
τί ἐσυνέβη εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πρίγκιπος Γουλιάμου,
ὅταν ἦτον εἰς φυλακὴν τῆς Κωνσταντίνου πόλης
κ' ἐξέβη μὲ τὲς συμφωνίες ὅπου ἔποικεν ἐτότε. f. 213r I

Ἔδωκεν γὰρ καὶ ὄψιδες τοῦ βασιλέως ἐτότε
τοῦ Ντζάδρου γὰρ τὴν ἀδελφήν, τοῦ μέγα κοντοσταύλου,
καὶ τὴν θυγάτηρ ἐκεινοῦ τοῦ Μπασαβᾶ τοῦ ἀφέντη,
ὅπου ἦτον πρωτοστράτορας ὅλου τοῦ πριγκιπάτου.
Λοιπόν, ὡς ἦσαν ὄψιδες οἱ ἀρχόντισσες ἐκεῖνες
ἐκεῖ διὰ τὸν πρίγκιπαν ἐν Κωσταντίνου πόλει,
ἔτυχεν καὶ ἀπόθανεν ὁ ἀφέντης τῆς Ἀκόβου,
μισὲρ Γαλτιέρην τὸν ἔλεγαν, τὸ ἐπίκλην ντὲ Ροζιέρης,
κι οὐκ εἶχεν κληρονόμον του ἀπὸ τὸν ἐμαυτόν του,
μόνον τοῦ πρωτοστράτορος τὴν θυγατέρα ἐκείνην
τοῦ μισὲρ Τζᾶν ντὲ Πασαβᾶ, ποῦ εἶχεν τὴν ἀδελφήν του
ὁμόζυγον γυναῖκαν του, κ' ἔποικεν θυγατέραν,
τὴν ὠνομάζαν κ' ἔλεγαν μαντάμα Μαργαρίταν.
Διότι ἦτον ὄψιδα ἐτότε εἰς τὴν Πόλιν,
(τὴν ἔβαλεν ὁ πρίγκιπας διὰ τὸν ἐμαυτόν του),
καὶ οὐκ εὑρέθη στὸν Μορέαν, στὸ | τέρμενον ἀπέσω f. 213r II
τοῦ νὰ ὑπᾷ στὸν πρίγκιπαν καὶ νὰ τὴν ρεβεστίσῃ
τῆς Ἄκοβας τὴν ἀφεντίαν ὅπου ἦτον κληρονόμος,
ἐκράτησεν ὁ πρίγκιπας τὴν ἀφεντίαν δι' αὐτον. (p. 171)
Καὶ ὅταν ἦλθε ἡ ἀρχόντισσα μαντάμα Μαργαρίτα
ἐκεῖθε ὁποῦτον ὄψιδα διὰ τὸν πρίγκιπαν Γουλιάμον,
καὶ ἦλθεν, ἐξεζήτησεν τὴν ἀφεντίαν Ἀκόβου,
ὁ πρίγκιπας τὴν ἔδωκεν ἀπόκρισιν τοιούτην·

7301 ἀποβοδῶ 6 σιωμφων. 13 πόλιω 18 τὸ μίσερ τζὰν δε π. 21 ὀψήδα

16 ενὴ αυτὸν 17 μῶνο—θηγατέρα 18 μισερ τζαν τε π.—ὁπου 19 καὶ πικαι 21 καὶ δια να ένε τότεσὸν ὀψ. ης τὴν π. 22 ενιαυτόν 23 εβρέθη 24 ρεβεστιρι 25 ἀκοβου 28 ποῦτον—γουλιάμου f. 102v

Η ὅτι ἀφότου ἐπέρασεν ὁ χρόνος καὶ ἡ μέρα
ὅπερ <γὰρ> τῆς ἐξέπεσεν τὸ ἰγονικὸν ἐκεῖνο,
κι οὐδὲν ἤλθεν στὴν κούρτην <του> διὰ νὰ τὸ ἐξεζητήσῃ,
ὡς τὸ ἔχουσιν τὰ τέρμενα τοῦ τόπου τὰ συνήθεια· f. 190v
τίποτε ἂν εἶχε, ἐχάσε το, τίποτε οὐδὲν τῆς δίδει.
Κι ὡς τὸ ἤκουσε ἡ ἀρχόντισσα, μεγάλως τὸ ἐθαυμάστη,
διατὶ οὐκ ἤλπιζεν ποτὲ στὸν πρίγκιπα νὰ εὕρῃ
ἐτέτοιαν γὰρ ἀπόκρισιν ὡσὰν τῆς ἀποκρίθη,
διατὶ ἦτον εἰς φυλακὴν ὄψιδα δι' ἐκεῖνον,
(6000) ἀτός του γὰρ τὴν ἔβαλεν, φταίσιμον οὐκ ἐποῖκεν·
ἐπεί, ἂν ἦτον στὸν Μορέαν εἰς τὴν ἀνάπαψίν της,
ποτὲ οὐδὲν ἀπόλειπε νὰ σφάλῃ ἐκ τὰ συνήθεια.
Ἀφότου δὲ ὁ πρίγκιπας τὴν ἔβαλεν δι' ἐκεῖνον
διὰ ὄψιδα καὶ φυλακήν, οὐδὲν ἐθάρρει εἰς αὗτον
ἐτέτοιους τρόπους κι ἀφορμὲς κι ἀπόκρισιν νὰ ποιήσῃ.
Ὅμως, ἀφῶν ἐγνώρισεν ἡ ντάμα Μαργαρίτα
κ' ἐκεῖνοι ὅπου ἦσαν μετ' αὐτὴν οἱ συμβουλάτοροί της,
ὅτι ὁ πρίγκιπας Μορέως οὐδὲν τῆς στρέφει δίκαιον,
ἐμίσσεψεν κ' ἐδιάβηκεν στὸ ὁσπίτι της θλιμμένη.
Διαβοῦσα γὰρ καιρὸς μικρός, ἕνας μῆνας καὶ πλέον,
ἐστράφη πάλι ἡ ἀρχόντισσα, στὸν πρίγκιπαν ἐδιάβη
μὲ τὴν βουλὴν καὶ συντροφίαν ὅπου εἶχεν μετ' ἐκείνην,
κι ἀνάκραξεν κ' ἐζήτησεν τὸ κάστρον τῆς Ἀκόβου f. 190v
μετὰ τὴν περιοχὴν αὐτοῦ κι ὅλην τὴν μπαρουνίαν.
Ἐποίησε γὰρ τὴν δεύτερην ἀνάκραξιν καὶ τρίτην·
κι ὁ πρίγκιπας τῆς ἔστρεψεν ἀπόκρισιν ἐτέτοιαν,
ὡσὰν τὴν πρώτην γὰρ φορὰν ἐκράτει ἕναν στίχον.
Ἀφότου ἐγροίκησεν καλὰ ἡ ντάμα Μαργαρίτα
ὅτι ποτὲ ἐκ τὸν πρίγκιπα δίκαιον οὐδὲν εὑρίσκει,
(6020) ὅλους ἐπαρακάλεσε φίλους καὶ συγγενεῖς της
τοῦ νὰ τὴν συμβουλέψουσιν τὸ πῶς νὰ ἔχῃ πράξει,

7332 ἐκείνον 35 ἂν εἶχεν τίπ. 41 ἐπὴν—ἀνάπαυσιν 55 δεύτερον—τρίτον

Cod. T 7331 αφὸν απέρασε 32 ὁπ. γάρ τὴς 33 ηστὴν γγούρτην—τὸ ξεζητήση 34 τόχουσι 35 δὲν 39 διατεκιῶον 40 οὐ καὶ πίσε 41 επὴ 43 αφόντου γὰρ ὁ πρίγκιπος—δια κιῶον 44 οὐδὲν ὁλπιζε ἡς αὐτον 47 ποῦσαν 48 πριώγκιπος—κάμνη δίκαιο 49 καὶ διέβηκαι στὸ σπιτὴς θ.

P ὅτι ἀφῶν ἐπέρασεν ὁ χρόνος καὶ ἡ μέρα,
ὅπερ καὶ τῆς ἐξέπεσεν τὸ γονικὸν ἐκεῖνο,
κ' εἰς τὴν κούρτην οὐδὲν ἦλθεν νὰ τὸ ἐξεζητήσῃ,
ὡς τὸ ἔχουσιν τὰ τέρμενα τοῦ τόπου τὰ συνήθη·
ἂν εἶχε δίκαιο ἐχάσε το, τίποτε οὐδὲν τῆς δίνει.
Ὡς τὸ ἤκουσε ἡ ἀρχόντισσα, μεγάλως τὸ ἐθαυμάστη,
διοῦ οὐκ ἤλπιζεν ποτὲ στὸν πρίγκιπαν νὰ εὕρῃ
τοιούτην γὰρ ἀπόκρισιν ὡσὰν τῆς ἀποκρίθη,
διοῦ ἦτον εἰς τὴν φυλακὴν ὄψιδα δι' ἐκεῖνον,
ἀτός του δὲ | τὴν ἔβαλε, φταίσιμον οὐκ ἐποῖκεν· f. 213ᵛ I
ἐπεὶ ἂν ἦτον στὸν Μορέαν εἰς τὴν ἀνάπαψίν της,
ποτὲ οὐδὲν ἀπόλειπε νὰ σφάλῃ εἰς τὸ ἔθος.
Ἀφότου δὲ ὁ πρίγκιπας τὴν ἔβαλε δι' αὐτον
διὰ ὄψιδαν στὴν φυλακήν, οὐδὲν ἐθάρρει εἰς αὐτον
τοιούτους τρόπους, ἀφορμὲς κι ἀπόκρισιν νὰ ποίσῃ.
Ὅμως, ἀφῶν ἐγνώρισεν μαντάμα ἡ Μαργαρίτα
καὶ ὅπου ἦσαν μετ' αὐτὴν οἱ συμβουλάτορές της,
ὅτι ὁ πρίγκιπας Μορέως οὐδὲν τῆς δίδει δίκαιον,
ἐκίνησεν, ἐδιέβηκεν στὸ σπίτι της θλιμμένη.
Κι ὅσον ἐπέρασεν καιρός, ἕνας μῆνας καὶ πλέον,
ἐστράφην ἡ ἀρχόντισσα στὸν πρίγκιπαν ὁμοίως
μὲ τὴν βουλὴν καὶ συντροφίαν ὅπου εἶχε μετ' ἐκείνην,
ἀνάκραξεν κ' ἐζήτησεν τὸ κάστρον τῆς Ἀκόβου
μὲ τὴν περιοχὴν αὐτῆς κι ὅλην τὴν παρουνίαν.
Ἔποικεν γὰρ καὶ δεύτερην ἀνάκραξιν καὶ τρίτην·
κι ὁ πρίγκιπας τὴν ἔστρεψεν ἀπό|κρισιν τοιούτην, f. 213ᵛ II
ὡσὰν τὴν πρώτην τὴν φορὰν ἐκράτειεν ἕναν στίχον.
Ἀφότου γὰρ ἐγνώρισεν μαντάμα Μαργαρίτα
ὅτι ποτὲ ἐκ τὸν πρίγκιπον δίκαιον οὐδὲν εὑρίσκει,
ὅλους ἐπαρακάλεσεν φίλους καὶ συγγενούς της
ὅπως νὰ τὴν βουλέψουσιν τὸ πῶς νὰ ἔχῃ πράξει,

7339 ὀψήδα 40 φθαίσιμον 41 ἀνάπαυσιν 42 ποδε 43 διαυτὸν
44 ὀψήδαν 45 διοὺ τους τρόπ. 47 εἰς σἰωμβουλάτορής της 49 στὸν
52 αἰκἰώον 57 ὁσσὰν 58 μανδάμα 60 σἰωγγενους

50 διάβόντας 51 πάλαι—ἐδιεῦη 52 ὁποῦχε μεταικἰώον 53 ἀνάκραζε
54 καὶ μὲ ὅλην 55 ἐπ. καὶ τὴν δεύτερη α. ος τὴν πρότην 56 τὴν ἐστρ.
f. 103ᵛ 57 ἐκράτης 58 ἀφόντου εγνῶρισε 59 απο τόν 60 επαρε-
κάλεσε—συγγενούς τις 61 δια να τὴν

Η *νὰ μὴ χάσῃ τὸ δίκαιον της καὶ πέσῃ εἰς ἀκληρίαν.*
Κ' *ἐτότε οἱ φρονιμώτεροι, ὅπου τὴν ἀγαποῦσαν,*
ὅλοι τὴν ἐσυμβούλεψαν τοῦ νὰ ἔχῃ ἐπάρει ἄντραν,
ἄνθρωπον μέγαν, φρόνιμον κι ἀπὸ ὑψηλὴν γενέαν,
"κ' ἐκεῖνος μὲ τὰ φρόνα του καὶ μὲ τοὺς ἐδικούς του
"σὲ θέλει βάλει εἰς νομὴν ἀπὸ τὸ ἰγονικόν σου."
Ἐν τούτῳ γὰρ ἡ ἀρχόντισσα, ὡς φρόνιμη ὅπου ἦτον,
ἐσυγκατέβη, ἔστερξεν ἄντραν νὰ ἔχῃ ἐπάρει.
Ἐνταῦτα ἐσυνεργήσασιν οἱ πρῶτοι τῆς γενεᾶς της
κι ἀπῆρεν ἄντρα εὐγενικὸν ἀπὸ ὑψηλὴν γενέαν,
αὐτάδελφον τοῦ εὐγε|νικοῦ μισὶρ Νικόλα ἐκείνου, f. 191ʳ
ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ τὸν ἔλεγαν καὶ τῆς Θηβοῦ ἀφέντην,
τὸν μισὶρ Ντζὰν τὸ ὄνομα ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ κ' ἐκεῖνον·
εἶχαν καὶ τρίτον ἀδελφὸν κ' ἐκράζαν τον μισὲρ Ὅτον.
Κι ἀφῶν τὴν εὐλογήθηκεν ὁ μισὶρ Ντζὰς ἐκεῖνος,
τὸ ὀφφίκιον ἐπαράλαβε τοῦ πρωτοστρατοράτου,
ὅπου ἦτον γὰρ τὸ ἰγονικὸν τῆς γυναικός του ἐκείνης.
Ἐκεῖνοι γὰρ ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ μεγάλη εὐγένειαν εἶχαν·
(6040) *ἡ μήτηρ τους εὑρίσκετον τοῦ ῥῆγα τῆς Οὐγγρίας*
αὐτάδελφη ὀνόμιμη, τὴν εἶχεν ὁ πατήρ τους
ἐκεῖνος ὁ μισὶρ Μπελᾶς διὰ ὁμόζυγον γυναῖκαν·
κ' ἐποιήκασιν οἱ δύο ὁμοῦ ἐκείνους τοὺς τρεῖς ἀφέντες.
Κι ὁ δοῦκας γὰρ τῶν Ἀθηνῶν, αὐτὸς ὁ Μέγας Κύρης,
εἶχε αὐταδέλφους ἄλλους τρεῖς κ' ἦσαν πρῶτοι ἐξαδέλφοι
μετὰ ἐκεινοὺς ντὲ Σαὶντ Ὁμέρ, 's πρῶτον βαθμὸν σὲ λέγω.
Κι ἀφότου εὐλογήθηκεν ὁ μισὶρ Ντζὰς ἐκεῖνος
ἐκείνην τὴν εὐγενικὴν τὴν ντάμα Μαργαρίτα,
οὐδὲν ἠθέλησε ποσῶς τοῦ νὰ μακρημερέψῃ
ἡ ὑπόθεσις τῆς Ἄκοβας, νὰ μὴ τὴν ἀνακράξῃ
στὴν κούρτην γὰρ τοῦ | πρίγκιπος ἐκείνου τοῦ Μορέως. f. 191ᵛ
Τοὺς ἀδελφούς του ἀξίωσεν κ' ἦλθαν ὁμοῦ μετ' αὐτόν·

7364, 71 ἄνδραν 72 νικο^{λ} 77 ἄστρατοράτου 79 εὐγ. μεγ. εἶχαν
84 ἐκείνος ὁ μ. κ. 86 εἰς ἄ' β.

Cod. T 7363 ὥπερ τὴν ἀγ. 64 εσηβοῦλεψαν δια να πάρη ἄνδρα 65 απὸ ψιλη 66 με την γνῶση του 67 θέλη γιρευσι καὶ βαλθὴ νάχης το ἠγ. σου 68 ὁπουτον 69 ἐσὶωγγατέβη ἡστερξε ἄνδρα της δια να πάρη 70 τὴς γενηας 71 και πίρε—απὸ ψυλη γ. 72 αυτὰδελφοῦ—μισὲρ νηκο^{λ} 73 ντεσαντωμὲρ

P μὴ χάσῃ δὲ τὸ δίκαιον της καὶ πέσῃ εἰς ἀκληρίαν.
Καὶ τότε οἱ φρονιμώτεροι, ὅπου τὴν ἠγαποῦσαν,
ὅλοι τὴν ἐσυμβούλεψαν τοῦ νὰ ἐπάρῃ ἄντρα,
ἄνθρωπον μέγαν, φρόνιμον, ἀπὸ ὑψηλὴν γενέαν,
"κ' ἐκεῖνος μὲ τὴν γνῶσιν του καὶ μὲ τοὺς ἐδικούς του
"σὲ θέλει βάλει εἰς νομὴν ἀπὲ τὸ γονικό σου."
Εἰς τοῦτο ἡ ἀρχόντισσα, ὡς φρόνιμη ὅπου ἦτον,
ἐσυγκατήβη, ἔστερξεν ὅτι νὰ πάρῃ ἄντραν.
Εἰς τοῦτο ἐσυνέργησαν οἱ πρῶτοι τῆς γενεᾶς της,
κ' ἐπῆρεν ἄντραν εὐγενῆν ἀπὸ ὑψηλὴν γενέαν,
αὐτάδελφον τοῦ εὐγενοῦ σὲρ Νικόλου ἐκείνου,
ντὲ Σὰντ 'Ομὲρ τὸν ἔλεγαν, τῆς Θήβας τὸν ἀφέντην, f. 214r 1
τὸν μισὲρ Τζὰν τὸ ὄνομαν ντὲ Σὰντ 'Ομὲρ ἐκεῖνον·
εἶχαν καὶ τρίτον ἀδελφόν, ἔλεγαν μισὲρ Ὄτον.
Κι ἀφῶν τὴν εὐλογήθηκεν ὁ μισὲρ Τζὰν ἐκεῖνος, (p. 172)
τὸ ὀφφίκιο ἐπαράλαβε τοῦ πρωτοστρατοράτου
ὁποῦτον διὰ γονικὸν τῆς γυναικός του ἐκείνης.
Αὐτεῖνοι οἱ ντὲ Σὰντ 'Ομὲρ εὐγενικοὶ γὰρ ἦσαν·
ἡ μήτηρ τους εὑρίσκετον τοῦ ρῆγα τῆς Οὐγγρίας
αὐτάδελφή του νόμιμος, τὴν εἶχεν ὁ πατήρ τους
ἐκεῖνος ὁ μισὲρ 'Αμπελᾶς ὁμόζυγον γυνήν του·
καὶ ἔποικαν οἱ δύο ὁμοῦ αὐτοὺς τοὺς τρεῖς ἀφέντες.
'Ο δοῦκας δὲ τῶν 'Αθηνῶν αὐτὸς ὁ Μέγας Κύρης
εἶχεν αὐτάδελφους γὰρ τρεῖς καὶ ἦσαν ἐξαδέλφοι
μετ' ἐκεινοὺς ντὲ Σὰντ 'Ομέρ, πρῶτον βαθμὸν σὲ λέγω.

Εὐτὺς αὐτὸς ὁ μισὲρ Τζὰν δὲ Σὰντ 'Ομὲρ ἐκεῖνος—
οὐδὲν ἠθέλησεν ποσῶς τοῦ νὰ μακρημερέψῃ
ἡ ὑπόθεσις τῆς 'Ακοβας, νὰ μὴ τὴν ἀνακράξῃ—

τοὺς ἀδελφούς του ἠξίωσεν κ' ἦσαν ὁμοῦ μετ' αὐτον·

7365 γενήαν 75 μισερρότον 84 των δούκαν

—αυθέντης 74 τοῦ μισὲρ τὸ ών. ντε σαλὼ τομὲρ εκ. 75 καὶ ἕτερον ἀδ. 76 τζὰν 77 το τοῦ προτωστρατόρου 79 σαλὼ τομὲρ 80 ουγγαρίας 81 ονό μομϊ 84 μέγα κύρης 85 αυτὰ δελφοὺς f. 103v 86 ντεσάλω τομὲρ 87 αφόντου—μισὲρ τζὰν 89 δια να μακρη ημερεψη 90 ἡ om.— νὰ μὴν 91 ηστὴν γγούρτι

Η εἰς τὸν Μορέαν ἀπέσωσαν ὁλόρθα εἰς τὴν Κλαρέντσα·
ἐκεῖ ηὗραν τὸν πρίγκιπα μετὰ τοὺς κεφαλᾶδες
7395 ἐνῷ ἐκράτει παρλαμᾶ διὰ ὑπόθεσες ὅπου εἶχεν.
Ἡμέρας δύο ἐποιήσασιν, τίποτε οὐκ ἀνακράξαν.

Διαβόντα γὰρ ἡμέρες δύο ἦλθεν ὁ μισὶρ Ἰωάννης
μετὰ τοὺς δύο του ἀδελφούς, ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ ἐκείνους
(6060) 7400 καὶ μετὰ τὴν γυναῖκαν του ὅπου ἦτον κληρονόμος·
κ' ἦλθαν ἐμπρὸς στὸν πρίγκιπα κ' ἐπρεζαντίστη ἐκείνη
ὡς κληρονόμος ὅπου ἦτον τοῦ ἰγονικοῦ της ὅλου.
Κ' ἐνταῦτα ἐπρεζάντισε τὸν ἄντραν της ἐκεῖνον
ὡς ἀβουὲ καὶ ἄντραν της, ὡς τὸ ἔχουν τὰ συνήθεια.
5 Κ' εὐθέως τὴν ὥραν ἐκεινὴν τοῦ εἶπεν ὁ μισὶρ Ἰωάννης·
"'Αφέντη πρίγκιπα Μορέως, ἀξιῶ, παρακαλῶ σε,
"ὡς ἀφέντης μου ποῦ εὑρίσκεσαι καὶ ἴδιος κληρονόμος,
"νὰ ὁρίσῃς καὶ νὰ σωρευτοῦν οἱ κεφαλᾶδες σου ὅλοι,
"οἱ φλαμουριάροι τοῦ Μορέως κ' οἱ λίζιοι καβαλλάροι
10 "διὰ νὰ ἀφκραστῇς μετὰ κεινοὺς τὰ ἔχω ν' ἀνακράξω,
"κ' εἰς δίκαιον νὰ μὲ κρίνετε, ἀπόφασιν νὰ λάβω, f. 192
"πρὸς τὰ συνήθεια τοῦ Μορέως θέλω νὰ λάβω δίκαιον·
"χάριν καμμίαν οὐ ζητῶ εἰ μὴ τὸ δίκαιον ποῦ ἔχω."
Ἐνταῦτα τοῦ ἀπεκρίθηκεν ὁ πρίγκιπας ἀτός του
15 καὶ λέγει του· "Μετὰ χαρᾶς, ἀφῶν ζητεῖς τὸ δίκαιον,
"ἕτοιμος μὲ τὴν κούρτην μου νὰ σὲ τὸ ἐκπληρώσω."
Ὥρισε ὁ πρίγκιπας εὐθέως κ' ἦλθαν οἱ φλαμουριάροι,
οἱ καβαλλάροι ἀλλὰ δὴ τοῦ πριγκιπάτου οἱ λίζιοι·
ἐκάτσαν ὅλοι ἐνομοῦ εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν,
(6080) 20 ὅπου ἤμενεν ὁ πρίγκιπας, ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδραβίδα.
Ἐνταῦτα ἐσηκώθηκεν ὁ γέρο μισὶρ Νικόλαος,
ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ τὸν ἔλεγαν, ὁ τῆς Θηβοῦ ἀφέντης.
Μὲ τὴν δεξιὰν τὴν χεῖραν του τὴν ἀδελφήν του ἐκράτει,
τοῦ ἀδελφοῦ του τὴν γυνήν, τὴν ντάμα Μαργαρίτα,

7396 οὐ καὶ ἀνακρ. 99 ἐκ. ντὲ σ. ὁμέρ 7403, 4 ἄνδραν 4 συνηθεία
5 ἐκεινην 7, 13 ὅπου 21 γέρω 23 μὲ τὴν δεξιάν του τὴν χ. ἐκράτη τὴν ἀ του

Cod. T 7393 στὴ γλαρέντζα 95 ἐκράτηε πάρλαμα 97 om. 98 ἡμέρας
99 σαιωτόμερ 7400 ὁποῦτον 1 καὶ ἤλθε ὁμπρὸς—καὶ πρεζενταρι^{στ}
2 ἦτονε 3 ἐπρεζεντάρησε 4 os ἄβουε καὶ ἄνδρας—τὸ om. 5 εκιωη γὰρ

P εἰς τὸν Μορέαν ἀπόσωσαν ἐκεῖ εἰς τὴν Γλαρέντσα· f. 214r II
ἐκεῖ ηὗραν τὸν πρίγκιπαν μετὰ τοὺς κεφαλᾶδες
ὅπου ἐσυντυχαίνασιν ὑπόθεσες, τὲς εἶχαν.
Ἡμέρες δύο ἔποικαν, τίποτες γὰρ οὐκ εἶπον·
ἔπαιζον, εἴχασιν χαρὲς μετὰ τοὺς Μοραΐτες.
Διαβόντας δὲ ἡμέρες δύο ἦλθεν ὁ μισὲρ Τζάνης
μετὰ τοὺς δύο ἀδελφοὺς ντὲ Σὰντ Ὁμὲρ ἐκείνους
καὶ μετὰ τὴν γυναῖκαν του ὁποῦτον κληρονόμος·
ἦλθαν ὀμπρὸς στὸν πρίγκιπαν, ἐφάνησαν εἰς αὖτον
ὡς ἦτον κληρονόμισσα τοῦ γονικοῦ της ὅλου.
Ἐνταῦτα ἐφανέρωσεν τὸν ἄντραν της ἐκεῖνον
ὡς ἄντραν της καὶ ἀβοέρ, ὡς τὸ ἔχουν τὰ συνήθεια.
Τῆς ὥρας γὰρ ἐλάλησεν ὁ μισὲρ Τζὰς ἐκεῖνος·
"Ἀφέντη πρίγκιπα Μορέως, ἀξιῶ, παρακαλῶ σε,
"ὡς ἀφέντης ποῦ εὑρίσκεσαι, ἴδιος κληρονόμος,
"νὰ ὁρίσῃς καὶ <νὰ> συναχτοῦν οἱ κεφαλᾶδες ὅλοι,
"<οἱ> φλαμουριάροι τοῦ Μορέως, οἱ λίζιοι καβαλλάροι,
"ὡς νὰ ἠκούσῃς μετ' αὐτοὺς | τὰ ἔχω νὰ λαλήσω· f. 214v I
"εἰς δίκαιον νὰ μὲ κρίνετε, ἀπόφασιν νὰ λάβω,
"εἰς τὰ συνήθεια τοῦ Μορέως θέλω νὰ ἔχω κρίσιν· (p. 173)
"χάρη καμμίαν οὐ ζητῶ εἰ μὴ τὸ δίκαιον μόνον."
Εἰς τοῦτο ἀποκρίθηκεν ὁ πρίγκιπας ἀτός του
καὶ λέγει τον· "Μετὰ χαρᾶς, ἐπίζητα εἰς δίκαιον,
"ἕτοιμος μὲ τὴν κούρτην μου νὰ σὲ τὸ ἐκπληρώσω."
Ὁρίζει εὐτὺς ὁ πρίγκιπας, ἦλθαν οἱ φλαμουριάροι
καὶ ὅλοι οἱ καβαλλαροὶ ὅπου ἦσαν τοῦ Μορέως·
ὅλοι ἐκάθισαν ὁμοῦ εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν,
ὅπου ἔμεινεν ὁ πρίγκιπας, ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδραβίδαν.
Εἰς τοῦτο ἐσηκώθηκεν αὐτὸς ὁ μισὲρ Νικόλας,
δὲ Σὰντ Ὁμὲρ τὸν ἔλεγαν, τῆς Θήβας ὁ ἀφέντης.
Μὲ τὸ δεξιὸν τὸ χέριν του τὴν νύφην του ἐκράτειε,
τοῦ ἀδελφοῦ του τὴ γυνή, τὴ μαντάμαν Μαργαρίταν,

7401 ὀπρὸς 3 and 4 ἄνδραν 7 ἴδιος] ἤδυὼς 16 ἔτιμον 21 νικολ
24 τὴ] ἡ

6 παρεκαλῶ 7 om. μου—ὦπού 9 καβελάρι 10 να κραστῆς μεταικἰωσὸς
15 ζῆτας f. 104r 16 τὴν γγούρτι 17 πρἰγκιπὸς ευθής 18 καλάρι
20 ἐμἰωε 21 ὁ γέρω μισὲρ νικόλας 22 σκἰὼ το μὲρ 23 δοξὰ του χίρα
γὰρ τὴ νηφη του εκράτη

Η καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπα· "Ἀφέντη τοῦ Μορέως,
7426 "ἀλήθεια ἔνι, τὸ ἐξεύρουσιν τοῦ πριγκιπάτου οἱ πάντες,
"ὅτι ἡ ἀδελφή μου, ὅπου ἔνι ἐδῶ ἐνώπιον τῆς ἀφεντίας
σου,
"εὑρίσκεται γὰρ ἀνεψία τοῦ ἀφέντου τῆς Ἀκόβου,
"μισὶρ Γαρτιέρην τὸν ἔλεγαν, τὸ ἐπίκλην ντὲ Ροζιέρες·
30 "τῆς ἀδελφῆς του ἔνι | παιδὶ ἡ ἀδελφή μου ἐτούτη. f. 192v
"Κι ὡς ἔθνηκεν ἄνευ παιδὶ νὰ ἀφήκῃ κληρονόμον,
"ἐξέπεσεν ὁ τόπος του, τὸ κάστρον τῆς Ἀκόβου,
"ἐτούτης μου τῆς ἀδελφῆς ὅπου ἔνι κληρονόμος.
"Κι ὡς τὸ ἐξεύρεις, ἀφέντη μου, ὅτ' ἦτον διὰ ἐσέναν
35 "[ὄψιδαν] εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν ἔβαλες ἀτός
σου·
"οὐδὲν εὑρέθηκεν ἐδῶ στὸ τέρμενον τοῦ χρόνου,
"ἀφῶν ἐμεταστάθηκεν ὁ ἀφέντης τῆς Ἀκόβου,
"διὰ νὰ ἐλθῇ καὶ πρεζαντιστῇ ἐμπρὸς στὴν ἀφεντίαν σου,
"ὡς τὸ ἔχουν τὰ συνήθεια μας ὁλοῦ τοῦ πριγκιπάτου,
(6100) 40 "ἀπέσω εἰς τὰς σαράκοντα ἡμέρας κ' εἰς τὸν χρόνον,
"εἰς τὸ ὅποιον πρᾶγμα οὐδὲν σὲ φταίει, τίποτε οὐδὲν
ἐσφάλλει,
"ἀφῶν ἦτον εἰς φυλακήν, ἐσὺ τὴν εἶχες βάλει,
"διὰ ὄψιδαν τὴν ἔβαλες κ' ἐξέβης ἀπ' ἐκεῖθεν.
"Καὶ ὅταν τὴν ἐξήβαλες κ' ἦλθεν ἐδῶ εἰς τὸν τόπον,
45 "εὐθέως γὰρ ἐκατάλαβεν καὶ ἦλθεν ἔμπροστέν σου·
"ὡς κληρονόμος φυσικὸς ὅπου ἦτον τῆς Ἀκόβου
"ἐπρεζαντίστη εἰς ἐσὲν κ' ἐζήτησέ σε δίκαιον.
"Κ' ἐσὺ τῆς ἀποκρίθηκες ὅτι δίκαιον οὐκ εἶχεν·
"καὶ πάντα ἐσυχνοέρχετον κ' ἐζήτα σὲ γὰρ δίκαιον
50 "κ' ἐσὺ ποτὲ οὐκ ἠθέλησες κούρτην νὰ τῆς κρατήσῃς,
"μόνι αὐτεξούσιος ἔλεγες ὅτι δίκαιον οὐκ εἶχεν. f. 193r
"Κ' ἐτούτη, ὡς ἀσυμβούλευτος γυναῖκα ἄνευ φίλους,

7426 οἱ π. τοῦ πριγκ. 48 τῆς ἀποκρ. καὶ ἔλεγες δίκ. οὐκ εἶχεν

Cod. T 7426 ἀ. τῶ ἠξεύρουσι πάντες τοῦ π. 27 στὶ ἰωήφη μου ὀπου ένε
28 ευρήσκε γὰρ ανηψία ταυθέντι 29 μισὲρ γατιέρη—τὸ επικλὶω τε ροζέρης
30 ένε π. ἰωέφη μου ετέτι 31 διχὼς π. ναφίκις κ. 32 τὸ κάστρον του ὁ
τόπος τῆς ἀ. 33 ὀπόνε 34 το ξεύρης έσένα 35 ης τὴν γγοστανδινόπολη

P καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπαν· "Ἀφέντη τοῦ Μορέως,
7426 "ἀλήθεια ἔνι, ὡς ἠξεύρουσιν πάντες τοῦ πριγκιπάτου,
"ἡ νύφη μου, ποῦ ἔνι ἐδῶ | ἐνώπιον τῶν πάντων, f. 214v II
"ἀνεψιὰ εὑρίσκεται τοῦ ἀφέντου τῆς Ἀκόβου·

"τῆς ἀδελφῆς του ἔν' παιδὶ ἡ ἀδελφή μου ταύτη.
"Καὶ ὡς ἀπόθανεν χωρὶς παιδὶν καὶ κληρονόμον...

"ὡσὰν ἠξεύρεις, ἀφέντη μου, ὅτι ἦτον δι' ἐσένα
"ὀψίδα, ποῦ τὴν ἔβαλες στὴν Πόλιν γὰρ ἀτός σου,
"καὶ οὐκ εὑρέθηκεν ἐδῶ στὸ τέρμενον τοῦ χρόνου,

"νὰ ἔλθῃ νὰ φανερωθῇ ὀμπρὸς στὴν ἀφεντιά σου,
"ὡς τὸ ἔχουν τὰ συνήθεια ὅλου τοῦ πριγκιπάτου,
"'ς ἡμέρες τεσσαράκοντα καὶ πλήρωσιν τοῦ χρόνου,
"εἰς ὅποιον πρᾶγμα οὐκ ἔσφαλεν οὔτε ἔφταισεν κἂν ὅλως
"ἀφῶν ἦτο στὴν φυλακὴν ὅπου τὴν εἶχες βάλει,
"καθὼς ἦτο διὰ ὄψιδα ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ σου.
"Καὶ ὅταν τὴν ἐξήβαλες καὶ ἦλθεν εἰς τὸν τόπον,
"εὐτὺς γὰρ ἐκατέλαβεν καὶ ἔμπροστέ σου ἦλθεν,

"κ' ἐφανερώθη εἰς ἐσὲν κ' ἐζήτησεν τὸ δίκαιον.
"Κ' ἐσὺ τὴν ἀποκρίθηκες· δίκαιον γὰρ οὐκ ἔχει·
"καὶ πάντα ἐσυ|χνοέρχετον, ἐζήτησε τὸ δίκαιον f. 215r I
"κ' ἐσὺ ποτὲ οὐκ ἤθελες κούρτην νὰ τῆς κρατήσῃς,
"ὡς αὐτεξούσιος ἔλεγες· δίκαιον γὰρ οὐκ ἔχει.
"Κ' ἐτούτη, ὡς ἀβούλευτη γυναῖκα χωρὶς ἄντρα,

7426 ἀλήθηαν 40 εἰς 43 οψήδαν 52 ἄνδρα

36 ηβρέθηκαι 38 δια νάλθη νὰ πρεζενταρηστὴ ομπρος τὴν α. του 40 τας σαράκονταs ἡ. καὶ τὸν χρῶνον 41 εἰς το ωπίο δε σόπτεσε οὐδε ποσως ἐσφάλε 42 εσὶὼ 43 διὰ om.—ὀψίδα γὰρ την—ἀποκίθεν f. 104v 45 ἐκατέλαβε —ἐμπροστέ σου 46 ὀπουτον 47 ἐνεφανήστι—ἐζ. σου δ. 48 ἀπεκρίθηκες καὶ ἤπες—ἔχη 49 ἐσυχνὸἐρχέτονε 50 ναντῆς 51 μῶνο ὸς αυθεξούσιος ἐλ. δ. ου καὶ χης 52 ὡς om.—ασιβουλευτης γ. δίχος άνδρα

Η "ἐστρέφετον στὸ ὁσπίτι της ὡσὰν ἀπεγνωσμένη
"κι ἀνάμενεν νὰ τῆς ἐλθῇ ἀπὸ Θεοῦ βοήθεια.
"Θεοῦ εὐδοκοῦντος σήμερον ὑπαντρεμένη ἔνι
"εἰς ἄνθρωπον εὐγενικὸν ἀπὸ γενέας μεγάλης,
"τὸ δίκαιον ποῦ τῆς ἔρχεται νὰ τὸ φυλάξῃ οὕτως
"ὡς πρέπει πᾶσα εὐγενικοῦ ἀνθρώπου νὰ τὸ κάμνῃ.
"Διὰ τοῦτο ἦλθασιν ἐδῶ ἐμπρὸς στὴν ἀφεντίαν σου
(6120) "κ' ἐγὼ μετ' αὕτους ἐνομοῦ ὅπου εἶμαι ἀδελφός τους,
"καὶ παραφρίζω καὶ τοὺς δύο, τὸν ἕναν κληρονόμον,
"κι ὁ ἄλλος, ὡς ἀβουέρην της, τὸ δίκαιον τους ζητῶντα.
"Παρακαλῶ σε, δέομαι νὰ τοὺς τὸ ἔχῃς δώσει
"τὸ δίκαιον ποῦ τοὺς ἔρχεται, καὶ εἰς νομὴν τοὺς βάνῃς
"ἀπὸ τὰ κάστρη κι ἀφεντίαν τῆς περιοχῆς Ἀκόβου.
"Κ' ἑτοῦτοι εἶναι ἕτοιμοι νὰ ποιήσουν πρὸς ἐσέναν
"τὸ ὅσον χρεωστοῦσιν εἰς δουλείαν κι ὁμάτζι καὶ λιζίαν."
Ἐνταῦτα ἀπεκρίθηκεν ὁ πρίγκιπας ἀτός του
καὶ λέγει τοῦ μισὶρ Νικολάου ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ ἐκείνου·
"Ἡμεῖς ἀκούσαμεν λεπτῶς κ' ἡ κούρτη μας ὡσαύτως
"τοὺς λόγους ὅπου ἐσύντυχες καὶ τὴν ὑπόθεσίν σου,
"καὶ μαρτυροῦμεν, λέγομεν, ἀλήθεια ἔνι τὸ εἶπες, f. 193ᵛ
"[ὅτι] διὰ ἐδικήν μου ἀφορμὴν καὶ διὰ ἐδικόν μου τρόπον
"ἐχάσεν κι ἀκληρήθηκεν ἡ ἀρχόντισσα ἡ ἀδελφή σου
"τὸ ἰγονικὸν καὶ ἀφεντίαν, τὸν τόπον τῆς Ἀκόβου.
"Ἐν τούτῳ σὲ ἀποκρένομαι καὶ λέγω κ' ἐρωτῶ σε·
"ἐὰν μᾶς ζητῇς νὰ ποιήσωμεν τὸ δίκαιον κατὰ νόμον,
"ἢ ἂν μᾶς ζητᾷς διὰ χάριταν καὶ διάκρισιν ἀφέντου,
"διατὸ ἐμποδίστη ὡς διὰ ἐμᾶς κι οὐδὲν εὑρέθη ἐνταῦτα
(6140) "ἐδῶ εἰς τὸ πριγκιπᾶτον μας κ' εἰς τὴν ἀνάπαψίν της
"ἀπέσω εἰς τὰ τέρμενα, τὰ ἔχουσιν τὰ συνήθεια,
"τοῦ νὰ ἀνακράξῃ ὡς ἔπρεπεν καὶ νὰ ζητήσῃ δίκαιον."
Ἐνταῦτα ἀποκρίθηκεν μισὶρ Νικόλαος ἐκεῖνος

7457 ὅπου—φυλάξουν 64 ὅπου 69 ἐκεινοῦ ντὲ σ. ὁμὲρ 76 ἀποκραίνομε
77 νόμου 78 ἢ ἂν] ἐὰν—διὰ κρίσιν 80 ἀνάπαυσιν

Cod. T 7453 στὸ σπιτ' τις 54 ναντῆς ἔλθη 55 ἐπανδρεμένη ἐνε
57 που—φυλάξουν 58 καθε εὐγ. 62 τους] της 63 παρεκαλῶ—ναντοὺς
65 τῆς om. 67 ὅσω χροστούσι εις δ. καὶ ομάτζια καὶ λήζυα 68 ἐνταύτα
69 μισὲρ νηκολοῦ ντε σαιωτομερ 70 εμίς 71 τοὺς λ. τοὺς ἐσύντ.

P "ἐστρέφοτον στὸ σπίτι της ὡσὰν ἀπογνωσμένη
"κι ἀνάμενε νὰ τῆς ἐλθῇ ἐκ τὸν Θεὸν βοήθεια.
"Θεοῦ εὐδοκοῦντος σήμερον ἔναι ὑπαντρεμένη
"εἰς ἄνθρωπον εὐγενικὸν ἀπὸ γενεᾶς μεγάλης,
"τὸ δίκαιον ποῦ τῆς ἔρχεται νὰ τὸ φυλάξῃ οὕτως
"ὡς πρέπει πᾶσα εὐγενῆ ἀνθρώπου νὰ τὸ ποίσῃ.
"Διὰ τοῦτο ἤλθασιν ἐδῶ ὀμπρὸς στὴν ἀφεντία σου (p. 174)
"κ' ἐγὼ μετ' αὕτους ἐνομοῦ ὡς ἀδελφὸς ὅπου εἶμαι,
"καὶ παραοφρίζω καὶ τοὺς δύο, τὸν ἕναν κληρονόμον,
"ὁ ἄλλος, ὡς ἀβουέρης της, τὸ δίκαιον ζητῶντας.
"Παρακαλοῦν δεόμενοι τοῦ νὰ τοὺς ἔχῃς δώσει,
"καὶ νὰ τοὺς βάλῃς εἰς νομήν, τὸ γονικόν τους νἄχουν
"ἀπὸ τὸ κάστρο, περιοχὴν τῆς μπαρουνίας Ἀκόβου.
"Κι αὐτεῖνοι ἔναι ἕτοιμοι νὰ ποίσουν πρὸς ἐσέναν
"ὅ|σον χρωστοῦν εἰς λίζιον, δουλείαν καὶ ὁμάντζιον." f. 215r 11
Εἰς τοῦτο ἀποκρίθηκεν ὁ πρίγκιπας ἀτός του·
λέγει τοῦ μισὲρ Νικολοῦ ντὲ Σὰντ Ὁμέρη ἐκείνου·
"Ἡμεῖς ἠκούσαμεν λεπτῶς κ' ἡ κούρτη μας ὁμοίως
"τοὺς λόγους τοὺς ἐσύντυχες καὶ τὴν ὑπόθεσίν σου
"καὶ μαρτυροῦμεν, λέγομεν, ἀλήθεια τὸ εἶπες,
"διὰ ἐδικήν μου ἀφορμήν, δι' ἐδικόν μου τρόπον
"ἔχασεν, ἀκληρήθηκεν ἡ ἀρχόντισσα αὐτείνη
"τὸ γονικὸν καὶ ἀφεντίαν τοῦ κάστρου τῆς Ἀκόβου. (p. 175)
"Εἰς τοῦτο ἀποκρένομαι, λέγω καὶ ἐρωτῶ σε,
"ἂν μᾶς ζητᾷς νὰ ποίσωμεν τὸ δίκαιον κατὰ νόμον,
"ἢ ἂν μᾶς ζητᾷς διὰ χάριταν καὶ διάκρισιν ἀφέντη,
"διοῦ ἐμποδίστη δι' ἡμᾶς κι οὐδὲν εὑρέθη ἐνταῦτα
"ἐδῶ γὰρ εἰς τὸν τόπον μας, τὸν λέγουν πριγκιπᾶτον,
"ἀπέσω εἰς τὰ τέρμενα, στοῦ τόπου τὰ συνήθεια,
"τοῦ νὰ λαλήσῃ ὡς ἔτυχεν κι ὡς ἔπρεπε δικαίου."
Εἰς τοῦτο ἀποκρίθηκεν μισὲρ Νικόλος οὕτως

7454 βοήθιαν 59 ὀπρὸς 63 ἔχει 69 ἐκιῶου ντὲ σαντομέρη
77 ἀμαζητάς—νόμου 78 ἢ ἂν] ἔαν—καὶ διὰ κρίσιν

72 λέγω—ένε f. 105r 74 ἐχ. εξακληρίστηκεν αρχ. ωίφι σου 76 ἀπεκρένομαι 77 ἐὰν μα ζηταϛ 78 ἐὰν μα ζητάς 79 διατὴ ἐμπ. διημὰς—ειβρέθη 81 τὰ ἔχ. η νόμι 82 δια να ἀνακρ. 83 απεκρήθ. ὁ μισερ νικολὸς

Η καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπα ἀπόκρισιν ἐτέτοιαν·
7485 "Ἀφέντη πρίγκιπα Μορέως, λέγω τὴν ἀφεντίαν σου·
"ἐὰν ἔβλεπα κ' ἐγνώριζα μετὰ πληροφορίας
"ὅτι ἡ ἀδελφή μου, ὅπου ἔνι ἐδῶ, οὐδὲν ζητεῖ μὲ δίκαιον
"τὸ κάστρον καὶ τὴν ἀφεντίαν, τὴν περιοχὴν Ἀκόβου,
"ἐτότε νὰ ἦτον εὔπρεπον τοῦ νὰ ἐζητοῦμαν χάριν.
90 "Τὸ δὲ τὸ δίκαιον ἔνι ὀρθόν, ὡς τὸ ἐξεύρεις ἀτός σου,
"ὅτι ἡ ἀδελφή μου ὡς διὰ ἐσὲν εἰς φυλακὴ ἐκρατειέτον f. 194ᵛ
"κι οὐδὲν ἠμπόρει οὐδὲ ποσῶς τοῦ νὰ ἐξέβῃ ἀπέκει
"διὰ νὰ ἔλθῃ ἀνακράζοντα τὸ ἰγονικὸν Ἀκόβης.
"Διὰ τοῦτο γὰρ οὐδὲν ζητῶ χάριν καμμία ἀπὸ ἐσέναν,
95 "μόνι τὸ δίκαιο ὡς ἀπαιτεῖ κι ὁρίζει το ὁ νόμος."
Ἐνταῦτα τοῦ ἀπεκρίθηκεν ὁ πρίγκιπας Μορέως
καὶ λέγει τοῦ μισὶρ Νικολάου ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ ἐκείνου·
"Ἀφῶν οὐ χρήζεις χάριταν νὰ λάβῃς ἀπὸ ἐμέναν
"καὶ θέλεις κι ἀνακράζεις με τῆς κούρτης μου τὸ δίκαιον,
(6160) 7500 "λέγω καὶ μαρτυρῶ σε το, 's ἀλήθειαν τὸ ἀφιρώνω,
"ὅτι ἁμαρτίαν ἀπὸ Θεοῦ καὶ ψέγος τῶν ἀνθρώπων
"ἤθελα ἔχει εἰς ἐμέν, ἂν σὲ ἔλειψα ἀπὸ τοῦτο.
"Διὰ τοῦτο θέλω νὰ γενῇ τὸ πρᾶγμα ἀφιρωμένον
"μὲ προσοχὴν καὶ διάκρισιν, τοῦ τόπου τὰ συνήθεια,
5 "ὅπως μὴ σφάλω τίποτε κ' ἔχω κατηγορίαν
"ἀπὸ τὸν Θεὸν κ' ἐκ τοὺς ἁγίους ὁμοίως κ' ἐκ τοὺς
ἀνθρώπους.
"Καὶ θέλω τοῦ νὰ σωρευτοῦν ὅλου τοῦ πριγκιπάτου
"οἱ φλαμουριάροι κι ἀρχιερεῖς, οἱ λίζιοι καβαλλάροι,
"νὰ βάλω τὴν ὑπόθεσιν εἰς αὔτους νὰ τὴν κρίνουν
10 "πρὸς τὰ συνήθεια τοῦ Μορέως, μὲ τοῦ Θεοῦ τὸν φόβον,
"τὰ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὁ Ρομπέρτος f. 194ᵛ
"τοῦ μακαρίτου μου ἀδελφοῦ τοῦ πρίγκιπα Ντζεφρόη,
"ὅταν ἐσυμβιβάστησαν κ' ἐπῆρεν τον γαβρόν του."
Ἐνταῦτα ὁρίζει ὁ πρίγκιπας κ' ἐγράψασιν πιττάκια

7492 ὑπόρει 7500 εἰς 12 τοῦ μακαριτοῦ μοι αυ$^{\theta\tau}$ καὶ ἀδελφοῦ
13 γαυρὸν

Cod. T 7487 ἐνε—οὐδε ζητα 89 ἐτ. ἦτον εὐτρεπον διανα 90 ἔνε—τὸ ξεύρης
91 ὡς om.—διασέν 92 καὶ οὐκι ἰωπόρηε οὔδε π. διανα ξευι α. 93 νάλθη
94 γὰρ οῦ καὶ ζητὸ χ. καμια ποσένα 95 μῶνο 96 πριώγκιπος 97 καὶ

P καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπαν ἀπόκρισιν τοιάνδε· f. 215ᵛ I
"Ἀφέντη πρίγκιπα Μορέως, λέγω τὴν ἀφεντία σου·
"ἂν ἔβλεπα κ' ἐγνώριζα μετὰ πληροφορίας
"ἡ ἀδελφή μου ὁπόναι ἐδῶ οὐδὲν ζητᾶ μὲ δίκαιον
"τὸ κάστρον καὶ περιοχὴν τῆς μπαρουνίας Ἀκόβου,
"τότες νὰ ἦτον ἔμπρεπον νὰ ἐζητοῦμαν χάριν.
"Τὸ δὲ τὸ δίκαιον ἔνι ὀρθό, ὡς τὸ ἠξεύρεις ἀτός σου,
"ἡ ἀδελφή μου ἐστέκετον εἰς φυλακὴν δι' ἐσένα
"καὶ οὐκ ἐδύνετον ποσῶς νὰ ἐξέβῃ ἀπέκει,
"νὰ ἔλθῃ ἀνακράζοντα τὸ γονικὸν Ἀκόβου.
"Εἰς τοῦτο δὲ οὐδὲν ζητῶ χάριν τοῦ νὰ μὲ δώσῃς,
"μόνον τὸ δίκαιον ὡς ἔν' κι ὁρίζει το ὁ νόμος."
Εἰς τοῦτο ἀποκρίθηκεν ὁ πρίγκιπα Γουλιάμος,
εἶπε τοῦ μισὲρ Νικολοῦ ντὲ Σὰντ Ὁμὲρ ἐκείνου·
"Ἀφῶν οὐ χρήζεις χάριταν νὰ ἔχῃς ἀπὸ μένα,
"καὶ θέλεις, ἀνακράζεις με μὲ δίκαιον τῆς κούρτης,
"λέγω καὶ μαρτυρῶ σε το, ἀλήθει|α τὸ ἀφιρώνω, f. 215ᵛ II
"ὅτι ἁμαρτία ἔν' ἀπὸ Θεοῦ καὶ ψέγος ἀπὸ ἀνθρώπων
"ἤθελεν εἶσταιν εἰς ἐμὲν ἃ σὲ ἔλειψα ἐκ τούτου.
"Διὰ τοῦτο θέλω νὰ γενῇ τὸ πρᾶγμα ἀφιρωμένον
"μὲ προσεχὴν καὶ διάκρισιν, τοῦ τόπου τὰ συνήθεια,
"ὅπως μὴ σφάλω τίποτε κ' ἔχω κατηγορίαν.

"Καὶ θέλω το νὰ συναχτοῦν ὅλοι τοῦ πριγκιπάτου,
"φλαμουριάροι, ἀρχιερεῖς, κι ὅλοι οἱ καβαλλάροι
"νὰ βάλω τὴν ὑπόθεσιν εἰς αὐτοὺς νὰ τὴν κρίνουν
"μὲ φόβον πρῶτον τοῦ Θεοῦ στοῦ τόπου τὰ συνήθεια, (p. 176)
"τὰ ἔδειξεν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὁ Ρουμπέρτος
"ὅταν ἐσυμβιβάστησεν ὁμοῦ μὲ τὸν γαβρόν του."
Ἐνταῦτα ὁρίζει ὁ πρίγκιπας καὶ ἔγραψαν πιττάκια

7484 τιάδε 88 om. by Buchon 89 τό ταισενῆτων ἔνπρεπον 90 ὡς τὸ] ὥτο 95 ὡς] ἂς 7500 ἀλήθηαν 5 ὅπως] ὥμος 10 πρῶτον, not ἀοράτου, as B. reads—καὶ στοῦ 11 τὰ] νὰ 13 ἐσυμβιβάστησαν

λ. μ. νικο^λ' ντε σαλῶ τομὲρ 98 χάριτη 99 μὰ θ. καὶ ανγγράζῃς γὰρ—μου om. 7502 ασέληψα απε τοῦτο f. 105ᵛ 3 τῶ πράμα 4 προσεχή 7 ὁτι να σ.—ὅλη 8 εἰ φ. καὶ ἡ καβαλαρὴ οἱ λήζῃ ἀρχιέρίς 12 τοῦ μακαριτοῦ μου ἀδ.—τζεφρόε 13 ἐσῶση βάστησαν—γαμβρόν 14 καὶ γράφουν του π.

Η εἰς ὅλους τοὺς φλαμουριαρίους τοῦ πριγκιπάτου ὅλου
7516 ὡσαύτως κ' εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς κ' εἰς τοὺς καβαλλαρίους,
καὶ ἦλθαν κ' ἐσωρεύτησαν ἐκεῖσε εἰς τὴν Κλαρέντζαν.
Στοῦ ἅγιου Φραγκίσκου ἐσέβησαν, εἰς τοὺς Φρεμενουρίους,
κ' ἐκάτσαν εἰς κρισίματα, ὡς ἔνι τὸ συνήθειον.
(6180) 20 Ἐνταῦτα λέγει ὁ πρίγκιπας μισὶρ Νικολάου ἐκείνου·
"Θέλω νὰ μάθω ἀπὸ σοῦ τὸ ποῖος ἔνι ὁ ἀβουκᾶτος
"ὅπου χρεωστεῖ τοῦ νὰ λαλῇ ὡς διὰ τὴν ἀδελφήν σου,
"τοῦ νὰ βαστᾷ τὸν λόγον της, νὰ συντυχαίνῃ εἰς κούρτην."
Κ' ἐκεῖνος τοῦ ἀπεκρίθηκεν· ἀτός του θέλει εἶσται,
25 νὰ λέγῃ κι ἀποκρένεται ὅσον διαφέρνει εἰς κρίσιν
διὰ ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν τοῦ κάστρου τῆς Ἀκόβου.
Κ' εἰς τοῦτο ἀπεκρίθηκεν ὁ πρίγκιπας καὶ εἶπεν·
"Ἀφότου ἐσὺ ἀποδέχεσαι νὰ εἶσαι ἀβοκᾶτος
"διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν τῆς ντάμα Μαργαρίτας,
30 "κ' ἐγὼ ὡς διὰ τὴν ἀγάπην σου κι ὡς διὰ τὴν συντρο-
φίαν σου
"νὰ σὲ ποιήσω συν|τροφίαν καὶ νὰ βαλθῶ ἀβοκᾶτος, f. 195r
"νὰ διαφεντεύω καὶ κρατῶ τὰ δίκαια τῆς κούρτης."
Ἐνταῦτα κράζει ὁ πρίγκιπας τὸν λογοθέτη ἐκεῖνον,
μισὶρ Λινάρδον τὸ ὄνομα, ἀπὸ τὴν Πούλιαν ἦτον·
35 ἄνθρωπος ἦτον φρόνιμος, καλὰ γραμματισμένος·
ἐκεῖνον εἶχε ἰσόψυχον καὶ πρῶτον στὴν βουλήν του.
Τὴν βέργαν γὰρ καὶ τὸ ραβδί, τὸ ἐκράτει εἰς τὸ χέριν,
ὡς τὸ ἔχουσιν οἱ ἀρχηγοὶ κ' οἱ ἀφέντες γὰρ τοῦ κόσμου,
τοῦ ἔδωκεν καὶ λέγει τον· "Ἐγὼ σὲ παραδίδω
(6200) 40 "τὴν ἀφεντίαν ὅπου κρατῶ νὰ στήκῃς διὰ τὴν κούρτην,
"νὰ κρένῃς γὰρ καὶ νὰ κρατῇς τὸ δίκαιον μὲ τὸν νόμον,
"μὲ τὴν βουλὴν καὶ συντροφίαν ὅπου εἶναι ἐδῶ εἰς
τὴν κούρτην·
"κι ὁρκῶ σε κατὰ τοῦ Χριστοῦ κ' εἰς τὴν ψυχήν σου ἀπάνω,

7518 *εἰς τὸν ἅγιον* 19 *sic*, not *χρησίματα* as B. reads 33 *ἐκείνον τὸν λογ.* 37 *εἰς τὸ χ. του*

Cod. T 7515 *φλαμουριαρούς* 17 *τὶὼ γλαρέντζαν* 18 *στοῦ σὰν φραντ-ζέσκο ἐσ. στοὺς φραμεναρίους* 19 *ένε* 20 *τοῦ μισερ νικο*$^{\lambda}$ *ἐκ.* 21 *τὸ* om.— *πίος ἔνε αβογάτος* 22 *ποῦ χ. δια να λ.* 23 *δια να β. τα λογια της* 24 *τὰποκρ.* 25 *η κρι*^{σι} 28 *αβωγάτος* 30 *καὶ δια τὴν σινδροφ.*

P εἰς ὅλους τοὺς φλαμουριαροὺς ὅλου τοῦ πριγκιπάτου
7516 ὁμοίως εἰς τοὺς καβαλλαρίους κ' εἰς ὅλους τοὺς λιζίους.
Ἦλθαν καὶ ἐσυνήχτησαν ὅλοι εἰς τὴν Γλαρέντζαν,

κ' ἐκάθισαν νὰ κρίνουσιν ὡς ἔ|νι τὰ συνήθεια. f. 216r I
Ἐνταῦτα εἶπε ὁ πρίγκιπας τοῦ μισὲρ Νικολάου·
"Θέλω νὰ μάθω ἀπὸ σοῦ ποῖος ἔνι ἀβουκᾶτος,
"νὰ χρεωστῇ καὶ νὰ λαλῇ διὰ τὴν ἀδελφήν σου
"καὶ νὰ βαστᾷ τὸν λόγον της, νὰ συντυχαίνῃ εἰς κούρτην."
Κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκεν· ἀτός του θέλει εἶσταιν,
νὰ λέγῃ νὰ ἀποκρένεται, ὡσὰν διαφέρει ὁ νόμος,
δι' ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν τῆς μπαρουνίας Ἀκόβου.
Εἰς τοῦτο ἀποκρίθηκεν ὁ πρίγκιπας καὶ εἶπεν·
"Ἀφῶν ἐσὺ ἀποδέχεσαι νὰ εἶσαι ἀβοκᾶτος
"ὡς διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς ντάμα Μαργαρίτας,
"καὶ τὸ διὰ τὴν ἀγάπην σου καὶ διὰ τὴν συντροφίαν
σου,
"νὰ σὲ ποιήσω συντροφίαν καὶ νὰ βαστῶ ἀβουκᾶτος,
"νὰ διαφεντεύω, νὰ κρατῶ τὰ δίκαια τῆς κούρτης."
Εὐτὺς λαλεῖ ὁ πρίγκιπας αὐτὸν τὸν λογοθέτην,
μισὲρ Λινάρδον <τὸ> ὄνομα, ἀπὲ τὴν Πούλιαν ἦτον·
ἄνθρωπος ἦτον φρόνιμος, καλὰ γραμματισμένος·
ἐκεῖνον εἶχε ἰσόψυχον καὶ πρῶτον | τῆς βουλῆς του. f. 216r II
Τὴν βέργαν δὲ καὶ τὸ ραβδί, τὸ ἐβάστα εἰς τὸ χέριν,
ὡς τὸ ἔχουσιν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ κόσμου οἱ ἀφέντες,
ἔδωκέν τον καὶ λέγει τον· "Ἐγὼ σὲ παραδίδω,
"τὴν ἀφεντίαν, τὴν κρατῶ, νὰ στέκῃς διὰ τὴν κούρτην,
"νὰ κρίνῃς διὰ νὰ κρατᾷς τὸ δίκαιον μὲ τὸν νόμον,
"μὲ τὴν βουλὴν καὶ συντροφίαν, ὅσοι εἶναι εἰς τὴν
κούρτην·
"κι ὁρκίζω σε εἰς τὸν Χριστόν, εἰς τὴν ψυχήν σου ἀπάνω,

7532 διαυθεντέβο 40 τὴν] τι. In the edition of B. ll. 38 and 39 follow l. 35, by mistake 41 δία αἰ να κρατᾶς

31 συνδροφιά—βαλθῶ αβογάτος f. 106r 32 καὶ] νὰ 34 μισὲρ λῶαρδος 37 ἐκράτης 38 τόχουσι 40 που—να στέκεις δια τὴν γούρτην 42 ὁπούνε—στηνγγούρτην 43 καὶ ἄρκοσε

Η "ἐσὲν κι ὅσοι καθέζονται μετὰ σὲ ἐδῶ εἰς τὴν κούρτην,
7545 "τὸ δίκαιον τῆς ἀρχόντισσας μαντάμα Μαργαρίτας
"νὰ τὸ κρατήσετε καλὰ ὥσπερ καὶ <τὸ> τῆς κούρτης.
"Μὴ σαλευτῆτε τίποτε διὰ φτόνον ἢ φιλίαν·
"προσέχετε μὴ σφάλετε ἀπάνω εἰς τὰς ψυχάς σας,
"ἐπεὶ ἐγὼ διὰ συντροφίαν κι ἀγάπην τοῦ ἀδελφοῦ μου
50 "τοῦ [μισὶρ] Νικολάου ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ θέλω νὰ ἀβοκαρίσω
"ἐκ τὸ ἄλλο μέρος, νὰ κρατῶ τὸ δίκαιον | γὰρ τῆς κούρτης." f. 195r
Ἐν τούτῳ ἐπεχείρησεν μισὶρ Νικόλας ἐκεῖνος
νὰ λέγῃ κι ἀφηγήσεται τὸν τρόπον τῆς Ἀκόβου,
τὸ πῶς ἐξέπεσε ἡ ἀφεντία τοῦ ἰγονικοῦ ἐκείνου
55 τῆς πρωτοστρατόρισσας τῆς ντάμα Μαργαρίτας,
καθὼς τὸ ἀκούσετε ἐδῶ ὀπίσω εἰς τὸ βιβλίον μου
τοὺς τρόπους καὶ τὲς ἀφορμὲς καὶ τὴν καθοδηγίαν,
τὸ ὅποιον οὐδὲν μὲ φαίνεται νὰ σᾶς τὸ διπλογράψω,
διατὸ ἔνι γὰρ κολαστικόν, οἱ πάντες τὸ βαρειῶνται.
(6220) 60 Κι ἀφότε ἀποπλήρωσε τὰ εἶχεν νὰ λαλήσῃ,
ἐνταῦτα πάλε ἄρχισεν ὁ πρίγκιπας νὰ λέγῃ,
νὰ βάνῃ τρόπους κι ἀφορμὲς καὶ λόγους ἐναντίους
πρὸς τὸ εἶπεν γὰρ κ' ἐλάλησε μισὶρ Νικόλαος ἐκεῖνος,
ὡς τὸ ἔχουσιν οἱ διάταξες κι ὅλα τὰ δικαστήρια
65 καὶ λέγουσιν ὁ κατὰ εἷς τὸ ἐξεύρει διὰ ὄφελόν του.
Κι ἀφότου εἴπασιν πολλὰ κ' ἐπλήθυναν τὰ λόγια,
ὥρισεν ὁ πρίγκιπας κ' ἠφέραν τὸ βιβλίον,
ὅπου ἔγραφαν κ' ἐλέγασιν τοῦ τόπου τὰ συνήθεια.
Ἐνταῦτα ηὕρασιν ἐκεῖ ἐγγράφως τὸ κεφάλαιον,
70 ὅπερ γράφει λεπτομερῶς, λέγει καὶ διερμηνεύει,
τὸ πῶς ὁ λίζιος ἄνθρωπος χρεωστεῖ ποιῆσαι τοῦτο·
εἰ μὲν συμβῇ ὁ ἀφέντης του ὁ ἐχτρός του νὰ τὸν πιάσῃ f. 196r
καὶ νὰ τὸν ἔχῃ εἰς φυλακήν, εἰς τιμωρίαν σιδήρων,
νὰ τὸν ζητήσῃ ὁ ἀφέντης του καὶ νὰ τὸν ἀνακράξῃ·

7549 ἐπὴν 59 βαρείονται 64 ἡ διάσταξες 68 ἐγράφαν
69 ἐγράφως 70 ἅπερ 72 νὰ τὸν ποιήσῃ

Cod. T 7544 *σὲν—στὼ γουρ'* 46 *καθὸς πὲρ καὶ τὴς κ.* 47 *ἡ ζυλήα*
48 *στὴ ψηχη* 50 *τοῦ μισερ νηκο*^{λ} *ντε σαλωτομερ θελω νὰ βοκαρίσω* 51 *γὰρ*
om. 52 *ἐνταύτα επεκειρισε ὁ μισερ νικο*$^{λ|}$ 54 *ἀφεντία* 57 *τὴν γγαθο-*
διγι^{α} 58 *το ωπήο—μου φαίν. διπλογράφο* 59 *διατὴ ένε* 60 *καὶ αφόντου*

P "ἐσὲν κι ὅσοι καθέζονται μετ' ἔσου εἰς τὴν κούρτην,
"τὸ δίκαιον τῆς ἀρχόντισσας τῆς ντάμας Μαργαρίτας
"νὰ τὸ κρατήσετε καλὰ καθάπερ καὶ τῆς κούρτης.
"Μὴ σαλευτῆτε τίποτε διὰ φόβον καὶ φιλίαν·
"προσέχετε μὴ σφάλετε ἀπάνω εἰς τὴν ψυχήν σας,
"ἐπεὶ ἐγὼ διὰ συντροφίαν κι ἀγάπην τοῦ ἀδελφοῦ μου
"μισὲρ Νικολοῦ ντὲ Σὰντ' Ὁμὲρ θέλω ν' ἀβουκατέψω
"ἐκ τὸ ἄλλο μέρος, νὰ κρατῶ τὸ δίκαιον τῆς κούρτης."
Εἰς τοῦτο | ἐπιχείρησεν αὐτὸς ὁ μισὲρ Νικόλας f. 216ᵛ 1
νὰ λέγῃ τὴν ἀφήγησιν, τὸν τρόπον τῆς δουλείας,
τὸ πῶς γὰρ καὶ ἐξέπεσεν ἡ ἀφεντία Ἀκόβου
τὸ τῆς πρωτοστρατόρισσας τῆς ντάμας Μαργαρίτας,
καθὼς καὶ τὸ ἠκούσετε ἐδῶ εἰς τὸ βιβλίον
τοὺς τρόπους καὶ τὲς ἀφορμὲς καὶ τὴν καθοδηγίαν.

Ἀφότου ἀποπλήρωσεν τὰ εἶχε νὰ λαλήσῃ,
ἐνταῦτα πάλιν ἄρχισεν ὁ πρίγκιπας νὰ λέγῃ, (p. 177)
νὰ βάνῃ τρόπους, ἀφορμὲς καὶ λόγους ἐναντίους
πρὸς τὸ εἶπεν καὶ ἐλάλησεν μισὲρ Νικόλαος ἐκεῖνος,
ὡς τὸ ἔχουν οἱ διάταξες κι ὅλα τὰ δικαστήρια
καὶ λέγουσιν ὁ κάθε εἷς τὸ ξεύρει εἰς ὄφελόν του.
Ἀφότου εἴπασιν πολλὰ κ' ἐπλήθυναν οἱ λόγοι,
ὥρισεν δὲ ὁ πρίγκιπας, ἠφέραν τὸ βιβλίον·

τὰ ἔγραφεν, λεπτομερῶς λέγει καὶ ἑρμηνεύει,
τὸ πῶς ὁ λίζιος ἄνθρωπος χρεωστεῖ νὰ ποίσῃ ἐτοῦτο·
εἰ μὲν συμβῇ ὁ ἀφέντης του νὰ τὸν πιάσῃ ἐχτρός του
καὶ νὰ τὸν ἔχῃ εἰς φυλακήν, εἰς τιμωρίαν σιδήρων,
νὰ τὸν ζητήσῃ <ὁ> | ἀφέντης του καὶ νὰ τὸν ἀνακράξῃ· f. 216ᵛ 11

7549 καὶ διαγάπω 50 νικολὸ 51 ἄλος 56 βληβλήον 63 ὁ ἐκλιος
64 οἱ] ἡ 70 λεπτόμερος 72 σιμβή α αὐθέντη μου

ἐπεπλήροσε f. 106ᵛ 62 καὶ μὲ λόγους 63 τα ἤπαι—μισερ νικο^λ
64 τόχουσι η διατ. 65 ὁ καθε ἠς τὸ ξεύρι δια ὀφηλλὼ του 67 γὰρ ὁ πρίγκ.
68 ὀπόγραφαν 69 ἐγρὰ φος 70 ὠπώγραφε κατὰλεπτός λέγει διορμωεύη
71 τοῦτο χρ. ποιήσαι 72 σηνβὴ—καὶ ὁ ἐχθ. 73 ηστὸ μωρέα σιδέρου

Η *νὰ σέβῃ εἰς <τὴν> φυλακὴν εἰς ὄψιδαν διὰ ἐκεῖνον,*
7576 *νὰ ἐβγάλῃ τὸν ἀφέντην του ἀπὸ τὸ δεσμωτήριον.*
Ὀφείλει πρὸς τὸ σύνηθες καὶ πρὸς τὸ ὁρίζει ὁ νόμος
νὰ σέβῃ εἰς τὴν φυλακὴν σωματικῶς ἀτός του.
Καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ἀφέντης του χρεωστεῖ πάλιν νὰ ἐβγάλῃ
(6240) 80 *τὸν λίζιον ἄνθρωπο ἀπ' ἐκεῖ ποῦ ἐσέβη ὡς διὰ ἐκεῖνον.*
Οἱ πάντες γὰρ ὅπου ἤσασιν ἐκεῖ στὴν κούρτη ἐτότε,
ὅλοι ἐπλαγίασαν κ' ἔλεγαν μὲ διάκρισιν μεγάλην
ὅτι ἡ πρωτοστρατόρισσα ἐτύχαινεν νὰ ἔχῃ
τὸ ἰγονικόν, τὴν περιοχὴν τοῦ κάστρου τῆς Ἀκόβου,
85 *ἀφῶν ἀτός του ὁ πρίγκιπας τὴν ἔβαλε καὶ ἦτον*
ὄψιδα καὶ εἰς φυλακὴν διὰ ἐκεῖνον <εἰς> τὴν Πόλιν.
Τὸ φέρει γὰρ ὁ πρίγκιπας τοῦ νόμου τὸ βιβλίον
κ' ἐστάθη κι ἀφιρώθηκεν εἰς τὸ κεφάλαιο ἐκεῖνο·
κι ἀπόδειξε μὲ τὸ βιβλίον, τοῦ τόπου τὰ συνήθεια,
90 *ὅτι μὲ δίκαιον χρεωστικὸν ἐχρεώστει νὰ τὸ ποιήσῃ.*
Οὐδὲν τῆς ἔφταιεν τίποτε διατὶ γὰρ οὐκ ηὑρέθη
διὰ νὰ ζητήσῃ δίκαιον | στὸ ἰγονικὸν ἐκεῖνον f. 196ᵛ
ἀπέσω εἰς τὰ τέρμενα ὅπου ἔχουν τὰ συνήθεια.
Ἐμεταπιάσαν ὅλοι τους κ' ἐστράφησαν καὶ εἶπαν
95 *ὅτι ἀφότου ἐτύχαινε κ' ἐχρεώστει νὰ <τὸ> ποιήσῃ,*
(νὰ σέβῃ γὰρ στὴν φυλακὴν ἀφῶν τὴν ἀνακράξει
ὁ ἀφέντης της ὁ λίζιος, τὸ ὁρίζουν τὰ συνήθεια,
κι οὐδὲν εὑρέθη εἰς τὸν Μορέα στὰ τέρμενα ἀπέσω,
νὰ φανιστῇ εἰς τὸν πρίγκιπα, νὰ τοῦ ζητήσῃ δίκαιον),
(6260) 7600 *κ' ἐπέρασαν τὰ τέρμενα,—τὸ δίκαιον της ἐχάσε·*
ἐδῶκαν τὴν ἀπόφασιν ὅτι ἔρημα γυρεύει.
Ἐκράξασιν τὸν πρίγκιπα καὶ τὸν μισὶρ Νικόλαον,
καὶ ἤλθασιν ἀμφότεροι ἐνώπιον τῆς κούρτης.
Κι ὁ λογοθέτης, ὅπου ἦτον τοῦ πρίγκιπος <ὁ> δίκαιος,
5 *ἐκεῖνος τοὺς ἐσύντυχεν κ' ἐβάσταξε τὸν λόγον,*
τὸ πῶς ἡ κούρτη ἐτήρησε κ' ηὔρασι μὲ τὸν νόμον·

7577 *συνηθὲς* 78 This line is cancelled 80 *τὸν λίζ. τὸν ἄνθρωπον—ὅπου*
83 *ἄστρατόρησα* 94 *εἶπεν* 99 *τοῦ] τοὺς* 7600 *ἐπέρασεν—τὸ δίκαιόν της*

Cod. T 7575 *διατεκλώον* 76 *απε* 78 om. 79 *πάλε* 80 *τὸν λ. του τὸν ἄνον᾽ ὁπου σεύει δια ἐκλώον* 81 *ὠποῦσασι—στὴν γγούρτην* 84 *τὸ κάστρο* 86 *δι εκλώονε στὴν π.* 88 *καὶ στάθηκαὶ ἀφ.* 90 *τὸ* om.

P *νὰ σέβῃ εἰς τὴν φυλακὴν εἰς ὀψίδαν δι' ἐκεῖνον,*
7576 *νὰ ἐβγάλῃ τὸν ἀφέντη <του> ἀπὸ δεσμωτηρίου.*

Καὶ μετὰ <ταῦτα ὁ> ἀφέντης του χρεωστεῖ νὰ τὸν ἐβγάλῃ
80 *τὸν λίζιον τὸν ἄνθρωπον ποῦ εἰσέβην δι' ἐκεῖνον.*
Οἱ πάντες, ὅπου ἤσασιν ἐτότε εἰς τὴν κούρτην,
ὅλοι ἐπλευρίασαν, ἔλεγαν <μὲ> διάκρισιν μεγάλην
ὅτι ἡ πρωτοστρατόρισσα ἐτύχαινε νὰ ἔχῃ
τὸ γονικὸν καὶ περιοχὴν τοῦ κάστρου τῆς Ἀκόβου,
85 *ἀφοῦ ἀτός του τὴν ἔβαλεν ὁ πρίγκιπας δι' ἐκεῖνον*
ὀψίδαν καὶ εἰς φυλακὴν ἀπέσω εἰς τὴν Πόλιν.
Τὸ φέρει γὰρ ὁ πρίγκιπας τοῦ νόμου τὸ βιβλίον,
ἐστάθην, ἀφιρώθηκεν εἰς τὸ κεφάλαιο ἐκεῖνο
κι ἀπόδειξε μὲ τὸ βιβλίον, τοῦ τόπου τὰ συνήθεια,
90 *ὅ,τι μὲ δίκαιον χρεωστικὸν ἐχρεώστει νὰ ποιήσῃ.*
Κι οὐδὲν τῆς τρέχει τίποτες διοῦ γὰρ οὐκ εὑρέθη
τοῦ νὰ ζητήσῃ δίκαιον στὸ γονικὸν ἐκεῖνο
ἀπέσω εἰς τὸ τέρμενον, τὸ ἔχουν τὰ συνήθη.
Ἐμεταπίασαν ὅλοι τους, ἐστράφησαν καὶ εἶπαν
95 *ὅτι ἀφῶν ἐτύχαινεν κ' ἐχρώστειε νὰ τὸ ποίσῃ,* f. 217r 1
(νὰ σέβῃ εἰς τὴν φυλακήν, εἰ μὲν τὴν ἀνακράζει
ὁ ἀφέντης <της> ὁ λίζιος, τὸ γράφουν τὰ συνήθεια,
καὶ οὐκ εὑρέθη εἰς τὸν Μορέαν στὸ τέρμενον ἀπέσω,
νὰ φανιστῇ εἰς τὸν πρίγκιπαν, νὰ τοῦ ζητήσῃ δίκαιον),
7600 *κ' ἐπέρασαν τὰ τέρμενα,—τὸ δίκαιον της ἐχάσεν·*
ἔδωκαν τὴν ἀπόφασιν ὅτι ἔρημα γυρεύει.
Ἐλάλησαν τὸν πρίγκιπαν καὶ τὸν μισὲρ Νικόλαν,
καὶ ἤλθασιν ἀφότεροι ἐνώπιον τῆς κούρτης.
Ὁ λογοθέτης, ποῦ ἤτονε τοῦ πρίγκιπος δικαῖος,
5 *ἐκεῖνος τοὺς ἐσύντυχεν κ' ἐβάσταξεν τὸν λόγον,*

7580 *ἐξέβην* 93 *σιωήθη*, as in l. 7334 96 *τὴν ἀνακλάζω*

---

f. 107r 91 *ευτεε—οὐ καὶ βρέθη* 93 *οπόχουν* 95 *ἀφόντου—καὶ χρεοστ|νὰ π.* 96 *εἰς φυλ.* 97 *ὁς τόχουν τὰ συνήθεια* 99 *νὰ φανὴστη στὼν μπρίγκιπα* 7600 *απέρασαν* τ *οτι εὐκερα γ.* 2 *μισὲρ νικο|λ* 3 *αφότερη*

Η λεπτομερῶς τοὺς ἔδειξε τὸ δίκαιον καὶ τοὺς τρόπους,
τὸ πῶς ἡ κούρτη ἐκέρδισε τὸ κάστρον τῆς Ἀκόβου
μὲ τὰ ὁμάτζια κι ἀφεντίαν, τὴν περιοχὴν ὅπου εἶχεν,
7610 πρὸς τὰ συνήθεια τοῦ Μορέως, καθὼς τὸ ὁρίζει ὁ νόμος.
Τὸ ἀκούσει ἐτοῦτο ὁ πρίγκιπας, ὡς τὸ ἔχουσιν οἱ κοῦρτες,
τὴν κούρτην εὐχαρίστησεν κι ἀπόφασιν ἀπῆρεν·
ὡς δὲ ὁ πρωτοστράτορας ὁ μισὶρ Ντζᾶς ἐκεῖνος, f. 197r
οὐδὲν ἠθέλησεν ποσῶς εὐχαριστίαν νὰ ποιήσῃ.
15 Μετὰ ταῦτα ὅλοι οἱ ἄρχοντες, οἱ λίζιοι φλαμουριάροι,
ἀπηλογίαν ἐζήτησαν κι ὁ πρίγκιπας [τοὺς] τὴν δίδει,
κ' ἐδιάβησαν ὁ κατὰ εἷς ἔνθα ἤθελεν κ' ἠγάπα.
Ἡ κούρτη γὰρ ἐσκόρπισεν, ὁ κατὰ εἷς ἐδιάβη
ἐκεῖ ποῦ ἐχρεώστει ν' ἀπελθῇ ἕκαστος ἀπ' ἐκείνους.
(6280) 20 Καὶ μετὰ ταῦτα ὁ πρίγκιπας κράζει τὸν λογοθέτην
καὶ λέγει του γὰρ μοναξὰ μὲ διάκρισιν μεγάλην·
"Ὀμνύω σε, λογοθέτη μου, ἐνώπιον τοῦ Κυρίου μου,
"πολλὰ μὲ ἐφάνη βαρετὸν ἡ κρίσις ὅπου ἐδόθη,
"καὶ ἀκληρήθη ἡ ἀρχόντισσα, ἡ ντάμα Μαργαρίτα,
25 "ἀπὸ τὸ κάστρον κι ἀφεντίαν, τὴν περιοχὴν Ἀκόβης,
"διατὶ ἀπεικάζω αἰσθητὰ κ' ἐξεύρω ὅτι ἔνι ἀλήθεια
"ὅτι ἐγὼ τὴν ἔβαλα στὴν φυλακὴν ὅπου ἦτον.
"Καὶ δι' αὕτην γὰρ τὴν ἀφορμὴν οὐδὲν εὑρέθη ἐνταῦτα
"στὰ τέρμενα καὶ στὸν καιρὸν ὅπου ἔπρεπεν νὰ ἔλθῃ,
30 "νὰ ἐμφανιστῇ εἰς τὴν κούρτην μου καὶ νὰ ἔχῃ ἐξεζητήσει
"τῆς Ἀκοβας τὴν ἀφεντίαν ὅπου ἦτο ἰγονικόν της.
"Κ' ἐτούτη γὰρ ἡ ἁμαρτία νὰ σὲ εἰπῶ πῶς ἐγίνη.
"Ἐτότε ὅταν μὲ ἠφέρασιν κ' εἴπασιν τὸ μαντᾶτο, f. 197v
"ὅτ' εἶναι καὶ ἀπόθανεν ὁ ἀφέντης τῆς Ἀκόβου
35 "(διατὸ ἦτον εἰς τὴν φυλακὴν ἡ ντάμα Μαργαρίτα,
"ὅπερ γὰρ τῆς ἔρχετον τὸ ἰγονικὸν ἐκεῖνο,
"διατὸ ἦτον κληρονόμος του, παιδὶ τῆς ἀδελφῆς του),

7613 ἀστράτορας 19 ὅπου 32 ἐτούτην γὰρ τὴν ἁμαρτίαν 34 ὅτι ναὶ καὶ 36 ἐκείνον

Cod. T 7607 κατὰλεπτός 8 τὸν τόπον τῆς ἀκ. 11 τουτο—ἡ κούρτες 12 τὴν γκούρτη—επίρε 13 ὁ δε ὁ πρ. ὁ μισὲρ τζὰν 14 νὰ om. 15 ἡ λήζη ἡ καβαλάρι 16 ἐζήτησε—τοὺς om. 17 οκὰθεὴς 18 ὁ καθεὴς ἐδιέβη

P

τὸ πῶς ἡ κούρτη ἐκέρδισεν τὸ κάστρον τῆς Ἀκόβου·
λεπτομερῶς τὸ ἔδειξεν, τοῦ νόμου τὸ βιβλίο, (p. 178)
7610 ὅπερ ἐγράψαν ἐξ ἀρχῆς ἔσωθεν τῶν συνήθειων.
Τὸ ἀκούσει το ὁ πρίγκιπας, ὡς τὸ ἔχουσιν οἱ κοῦρτες,
τὴν κούρτην εὐχαρίστησεν, ἀπολογίαν ἐπῆρεν·
τὸ δὲ ὁ πρωτοστράτορας ὁ μισὲρ Τζὰν ἐκεῖνος,
οὐδὲν ἠθέλησεν ποσῶς εὐχαριστίαν νὰ δώσῃ.
15 Μετὰ ταῦτα ὅλοι οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ φλαμουριάροι
ἀπολογίαν ἐζήτησαν, ὁ πρίγκιπας τοὺς δίδει·
ἐδιέβησαν ὁ κάθε εἷς ποὔθελαν καὶ ἠγάπαν,

ὅπου ἐχρεώστει νὰ ἀ|πελθῇ ἕκαστος ἀπὸ κείνους. f. 217r II
20 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάλησεν ὁ πρίγκιπας τὸν λογοθέτην,
μοναξὰ τὸν ἐσύντυχεν μὲ διάκρισιν μεγάλην·
"Ὀμνύω σε, λογοθέτη μου, ἐνώπιον Κυρίου,
"πολλὰ μ' ἐφάνη βαρετὸν ἡ κρίσις ὅπου ἐγίνη
"καὶ ἀκληρήθη ἡ ἀρχόντισσα ἡ ντάμα Μαργαρίτα
25 "ἀπὸ τὸ κάστρον κι ἀφεντίαν περιοχῆς Ἀκόβου,
"διοῦ ἐγνωρίζω αἰστητὰ κ' ἠξεύρω εἰς ἀλήθεια
"ὅτι ἐγὼ τὴν ἔβαλα στὴν φυλακὴν ὅπου ἦτον.
"Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀφορμὴν οὐδὲν εὑρέθη ἐνταῦτα
"στὰ τέρμενα κ' εἰς τὸν καιρὸν ὅπου ἔπρεπε νὰ ἔναι,
30 "νὰ ἐφανιστῇ εἰς τὴν κούρτην μου καὶ νὰ ἐξεζητήσῃ
"τῆς Ἄκοβας τὴν ἀφεντίαν ὅπου ἔνι γονικόν της·
"κ' ἐτούτη γὰρ ἡ ἁμαρτία νὰ σὲ εἰπῶ πῶς ἐγίνη.
"Ἐτότε ὅταν ηὕρασιν καὶ εἶπαν τὸ μαντᾶτο
"τὸ ὅτι γὰρ ἀπόθανεν ὁ ἀφέντης τῆς Ἀκόβου
35 "(διοῦτον εἰς τὴν φυλακὴν μαντάμα Μαργαρίτα,
"ὅπου ἦτον κληρονόμισσα, ὡς ἔνι ἡ ἀλήθεια),

7609 λεπτόμερος 16 ἐζήτησεν 26 ἐστητα 32 καὶ ἐτούτην γὰρ τὴν ἁμαρτίαν 35 μανδάμα

19 ὁπου f. 107r 22 ὁμνόωσε 23 που 24 καὶ ξακληρίστη 25 απε τὰ κάστρι—τῆς ἀκόβης 26 καὶ ξεύρο τὴν ἀληθ. 27 εἰς φυλ. 28 γὰρ om. 29 τὸν γγερόν 30 νὰ εφανη στὴν γγούρτη μου καὶ να ἤθελε ζητίση 33 με φέρασι 34 οτὴ ένε 35 διατοι ἦτον 36 ἐρχώτονε 37 διατὴ

Η "μὲ ἤφερεν ἡ ὄρεξις κ' ἐπίασα τὸ βιβλίον
"ἐκεῖνο ὅπου γράφουσιν τοῦ τόπου τὰ συνήθεια.
(6300) 7640 "Καὶ ἔτυχεν καὶ ηὗρηκα ἐκεῖνο τὸ κεφάλαιον
"ὅπερ <τὸ> γράφει καὶ δηλοῖ, λέγει καὶ διερμηνεύει,
"τὸ πῶς ὁ λίζιος ἄνθρωπος, ὅποιος γὰρ κι ἂν ἔνι,
"χρεωστεῖ νὰ σέβῃ εἰς φυλακὴν εἰ μὲν τὸν ἀνακράξῃ
"ὁ ἀφέντης του ὁ φυσικὸς διὰ νὰ ἔβγῃ ἀπέκει ἐκεῖνος·
45 "καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ἀφέντης του χρεωστεῖ νὰ τὸν ἐβγάλῃ
"ἀπὸ τὸ δεσμωτήριον τῆς φυλακῆς ἐκείνης.
"Λοιπόν, ὡς ἐλογίστηκα καὶ ηὕραμε τὸν νόμον,
"ἀφῶν ἡ πρωτοστρατόρισσα εὑρίσκετον στὴν Πόλιν
"εἰς φυλακήν, ὡς ὄψιδαν ὅπου ἦτον διὰ ἐμέναν,
50 "κι οὐκ ἠμπόρει νὰ ἐμφανιστῇ, στὴν κούρτην μου νὰ ἔλθῃ
"ἀπέσω εἰς τὰ τέρμενα, τὰ ὁρίζει γὰρ ὁ νόμος,
"ἦτον δίκαιον νὰ ἀκληρηθῇ καὶ χάσῃ τὸ ἰγονικόν της;
"Ἐν τούτῳ ἐδιακρίθηκα κ' εἶπα εἰς τὸν | λογισμόν μου· f. 198r
"ὅτι ἀφότου εὑρίσκετον στὴν φυλακὴν δι' ἐμέναν,
55 "καὶ ἔχανε τὸ ἰγονικόν, τῆς εἶχεν ἐξεπέσει,
"πάλε ἡ ἁμαρτία, τὸ μέμψιμον, ἔρχετον εἰς ἐμέναν.
"Κ' εἰς τοῦτο ἐβουλήθηκα κ' ἐπῆρα εἰς τὸν σκοπόν μου
"νὰ τῆς ἀφήκω τὸ ἥμισον τῆς μπαρουνίας ἐκείνης,
"καὶ πάλε τὸ ἄλλο ἥμισον νὰ δώσω τῆς Μαργαρίτας,
(6320) 60 "τῆς θυγατρός μου τῆς μικρῆς, νὰ τὸ ἔχῃ εἰς γονικόν της.
"Κ' εἶδες ὅτι ἤλθασιν ἐδῶ ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ ἐκεῖνοι
"μὲ παρρησίαν καὶ ἔπαρσιν κι ἀλαζονείαν μεγάλην·
"πολλὰ μ' ἐφάνη βαρετὸν κ' ἐχόλιασε ἡ καρδία μου
"καὶ δι' αὗτο γὰρ ἐρώτησα ἐτότε τὸν μισὶρ Νικόλα,
65 "τὸ τί ἐζήτει εἰς τὴν κούρτην μου, κἂν χάριταν, κἂν
δίκαιον;
"κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκεν μὲ ἀλαζονείαν μεγάλην·
"ὅτι ἀπὸ ἐμὲν οὐκ ἔχρηζεν καμμίαν χάριν νὰ λάβῃ,
"μόνι τὸ δίκαιον ποῦ ἔρχετον τῆς ντάμα Μαργαρίτας.

7639, 40 ἐκείνον 49 ὡς] εἰς 50 καὶ οὐδὲν ὑπόρει 60 νὰ τῶ ἔχω
61 αὐτοὶ ντὲ σ. ὁμὲρ 64 νικο^{λ} 67 οὐκ] οὐ καὶ 68 ὅπου

Cod. T 7641 ὅπερ γὰρ γρ. 42 αν ένε 43 να εμπι 44 δια ναύγι
f. 108r 49 εις οψίδα ὣπούτον διεμένα 50 καὶ οὐδὲν ημπόριε να εμφανὴστη
στην γγούρτι 52 ακληρηστὴ—καὶ om. 54 αφόντου—δια ἐμ. 56 ερχέτον

P "μὲ ἤφερεν ἡ ὄρεξις κ' ἔπιακα τὸ βιβλίο
"ἐκεῖνο ποῦ ἐγράφασιν τοῦ τόπου τὰ συνήθεια,
"καθὼς καὶ τὸ ἠκούσετε ὀμπρὸς ὅπου ἀναγνώστη.

45

"Λοιπόν, ὡς ἐλογίστηκα | καὶ ηὔραμεν τὸν νόμον, f. 217ᵛ I
"ἀφοῦ ἡ πρωτοστρατόρισσα εὑρίσκετον στὴν Πόλιν
"εἰς φυλακὴν καὶ ὄψιδαν, ὁποὖτον δι' ἐμένα,
"καὶ οὐκ ἠμπόρεσε νὰ ἐλθῇ νὰ φανιστῇ εἰς τὴν κούρτην
"ἀπέσω εἰς τὰ τέρμενα, τὰ ἔχομεν συνήθεια,
"δίκαιον ἦτον ν' ἀκληρηθῇ ἀπὲ τὸ γονικόν της;
"Ἐν τούτῳ ἐδιακρίθηκα κ' εἶπα εἰς λογισμόν μου·
"ὅτι ἀφῶν εὑρίσκετον εἰς φυλακὴν δι' ἐμένα,
"καὶ ἔχανεν τὸ γονικὸν ὅπου εἶχε ἐξεπέσει,
"πάλι ἁμαρτία καὶ μέψιμον ἔρχετον εἰς ἐμένα.
"Κ' εἰς τοῦτο ἐβουλήθηκα ὅπως διὰ νὰ ποιήσω
"καὶ νὰ τῆς δώσω τὸ ἥμισον τῆς μπαρουνίας Ἀκόβου,
"πάλιν τὸ ἄλλο ἥμισον νὰ δώσω Μαργαρίτας,
"τῆς θυγατρός μου τῆς μικρῆς, νὰ τὸ ἔχῃ γονικόν της.
"Καὶ εἶδες ὅτι ἤλθασιν αὐτοὶ οἱ ντὲ Σὰντ Ὁμέροι
"μὲ παρρησίαν καὶ ἔπαρσιν κι ἀλαζονείαν μεγάλην·
"πολλὰ μ' ἐφάνη βαρετὸν κ' ἐκάκισε ἡ καρδία μου
"καὶ δι' αὐτὸ ἠρώτησα μισὲρ Νικόλα τότε·
"τί θέλει ἐκ τὴν κούρτην μου, ἢ χάριταν ἢ δίκαιον; (p. 179)
"κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκεν μὲ ἀλαζονείαν μεγάλην·
"ὅτι ἀ|π' ἐμὲν οὐκ ἔχρηζεν χάριταν οὐδεμίαν, f. 217ᵛ II
"μόνον τὸ δίκαιον, τὸ ἔρχετον τῆς ντάμας Μαργαρίτας.

7638 ἔπικα 39 αἰκλώω τὸ ἐγράφ. 40 ὀπρὸς 50 ἠπόρεσε 61 σαντομέρη 64 νικο$^{\lambda\iota}$ 65 χ. ἢ μὲ δίκαιον 68 μαρίτας

μετ εμ. 57 ελογιστηκα καὶ ἐπ. 58 ἀφήσω τὸ ημεισῶ 59 ημησὼ νὰ om. 60 ναν τὸ ε. ηγονηκόν της 61 om. 64 γὰρ om.—μισερ νὴ κολῶ 65 ζητὰ εἰς τὴν γγούρτι 66 απεκρ. 67 απο μὲν δενέ χριζε χάριν καμια νὰ λ. 68 μῶνο—πώρχετον

Η "Κ' ἐγὼ διὰ τοῦτο ὥρισα κ' ἠφέραν τὸ βιβλίον,
7670 "ὅπου ἔνι ὁ νόμος τοῦ Μορέως, καὶ γράφουν τὰ συνήθεια,
"διὰ νὰ κριθοῦμε μετ' αὐτό, νὰ λείψῃ ἡ ἀλαζονειά τους,
"κι ἀπώθωκα τὴν διάταξιν στὴν τήρησιν τῆς κούρτης.
"Λοιπόν, ἀφότου ἐκρίνασιν οἱ λίζιοι μὲ τὸν νόμον f. 198ᵛ
"ὅτι ἀκληρήθηκεν ἡ ντάμα Μαργαρίτα,
75 "θέλω νὰ ποιήσω πρὸς αὐτὴν χάριν, νὰ τὸ ἐγνωρίσουν
"ὅσοι τὸ ἀκούσουν κ' ἔχουσιν φρένα καὶ γνῶση εἰς αὐτους.
"Ἐν τούτῳ ἐξεύρω, ἐπίσταμαι τὸ γράφει εἰς τὸ ριτζέστρο·
"τῆς Ἀκοβας ἡ μπαρουνία μὲ τὰ ὁμάτζια ποῦ ἔχει,
"ὅτι εἶναι εἰκοσιτέσσαρα φιὲ καβαλλαρίων.
(6340) 80 "Διὰ τοῦτο θέλω, ἂν μ' ἀγαπᾷς, νὰ κράξῃς τὸν Κολινέτον,
"ὅπου ἔν' πρωτοβιστιάριος ὅλου τοῦ πριγκιπάτου,
"κι ἂς ἔλθουσιν οἱ γέροντες τῆς μπαρουνίας Ἀκόβου
"κι ἂς φέρουσιν τὰ πραχτικὰ ὅπου ἔχουσιν μετ' αὐτους.
"Καὶ ποιήσετε τὴν μερισίαν ὅλης τῆς μπαρουνίας·
85 "τὸ τρίτον γὰρ χωρίσετε κι ἀθολογήσετέ το·
"ἐνῷ ἔρχονται τὰ φιε ὀχτώ, θέλω τὰ πέντε νὰ εἶναι
"ὅλα ἀπὸ τὰ καλλιώτερα δεμοσικὰ τοῦ τόπου·
"κι ἀπὸ τὰ ὁμάτζια χώρισον τὰ πρῶτα γὰρ τὰ τρία,
"καὶ βάλε νὰ μοῦ γράψουσιν φράγκικον προβελέντζι,
90 "τὸ πῶς τὰ δίδω αὐτὰ τὰ ὀχτὼ τὰ φιε τῆς Ἀκόβου,
"τὸ τρίτον γὰρ τῆς μπαρουνίας, τῆς ντάμα Μαργαρίτας
"διὰ χάριν καὶ δόμα νέον | αὐτῆς καὶ τῶν παιδίων της." f. 199ᵛ
Κι ὁ λογοθέτης παρευτύς, μὲ προθυμίαν μεγάλην,
τοῦ πρίγκιπος τὸν ὁρισμὸν ἐπλήρωσεν κ' ἐποῖκεν,
95 τὸ προβελέντζι ἐβούλλωσεν ἀτός του ὁ λογοθέτης,
τοῦ πρίγκιπος τὸ ἤφερεν καὶ προσκομίζει τοῦ το.
Κι ὁ πρίγκιπας τὸ ἀνάγνωσεν· πολλὰ καλὸν τοῦ ἐφάνη·
τὸ κουβερτοῦρι ἐσήκωσεν αὐτὸ τοῦ κρεββατίου του,
ἐκεῖ ἀπὸ κάτω τὸ ἔβαλεν, λέγει τοῦ λογοθέτη·
(6360) 7700 "Ἄγωμε ἀτός σου, φέρε ἐδῶ τὴν ντάμα Μαργαρίτα

7675 χάριταν 76 ἔχωσιν 78 ὅπου 80 κολὴν ἔτον 81 ἔνι ἂβιστιάριος 98 αὐτὸ] ἐκεῖνον

Cod. T 7670 ὧπόνε 71 μετ αυτούς 72 ἀπόθεσα 73 αφόντου 74 ὅτι πος ἀκληρίθηκαὶ ἰωτάμα 75 χάρη ναν τὸ ἐγνωρι$^{σ|}$ 77 ρεγίστρο 78 τα ὁμάτζι ὁπου ἦχε f. 108ᵛ 80 α μαγαπὰς—τὸν κολιέντος 81 ὧπόνε

P "Κ' ἐγὼ διὰ τοῦτο ὥρισα κ' ἤφεραν τὸ βιβλίο,
"ὅπου ἔνι ὁ νόμος τοῦ Μορέως καὶ γράφει τὰ συνήθεια,
"καὶ νὰ κριθοῦμεν μετ' αὐτόν, ἡ ἀλαζονεία νὰ λείψῃ·
"καὶ οὕτως μὲ τὴν τήρησιν τῆς κούρτης τῶν λιζίων,

"βλέπεις, ἐξεκληρήθηκεν ἡ ντάμα Μαργαρίτα.

"Ἐν τούτῳ ἐγὼ λεπτομερῶς ἠξεύρω εἰς ἀλήθειαν
"ὡσὰν εἰς τὸ ριτζίστρο μου γράφει ἐν ἀκριβείᾳ
"τὴν παρονίαν τῆς Ἀκοβας μὲ τὴν περιοχήν της,
"ὅτι εἶναι εἰκοσιτέσσαρα φέη καβαλλαρίων.
"Εἰς τοῦτο θέλω, ἂν μ' ἀγαπᾷς, ἔπαρ' τὸν Κολινέτον,
"ὅπου ἔνι πρωτοστράτορας ὅλου τοῦ πριγκιπάτου,
"κι ἂς ἔλθουσιν οἱ γέροντες τῆς μπαρουνίας Ἀκόβου
"κι ἂς φέρουσιν τὰ πραχτικὰ ὅπου ἔχουσιν μετ' αὐτους.
"Καὶ ποίσετε τὴν μοιρασίαν ὅλης τῆς μπαρουνίας·
"τὸ τρίτον γὰρ μερίσετε κι ἀνθολογήσετέ το·
"ἐνῷ ἔρχονται <τὰ> φέη ὀχτώ, θέλω νὰ ἔν' τὰ πέντε
"ὅλα τὰ καλλιώτερα δημόσια γὰρ τοῦ τόπου·
"καὶ ἀπὸ τὰ ὁμάτζια τὰ πρῶτα γὰρ τὰ τρία, f. 218r 1
"καὶ βάλε νὰ μὲ γράψουσιν φράγκικον πρεβελέτζιο,
"τὸ πῶς τὰ δίδω ἐγὼ αὐτὰ τὰ φέη τῆς Ἀκόβου,
"τὸ τρίτον γὰρ τῆς μπαρονίας, τῆς ντάμας Μαργαρίτας
"διὰ χάριν, διὰ δόσμα νέον αὐτῆς καὶ τῶν παιδίων.
Ὁ λογοθέτης παρευτύς, μὲ προθυμίαν μεγάλην,
τοῦ πρίγκιπος τὸν ὁρισμὸν ἐπλήρωσεν εὐθέως,
τὸ πρεβελέντζι ἐβούλλωσεν ἀτός του ὁ λογοθέτης, (p. 180)
τοῦ πρίγκιπος τὸ ἤφερεν κ' ἐπροσεκόμισέ το.
Ὁ πρίγκιπας τὸ ἀνάγνωσεν, πολλὰ καλὸ τοῦ ἐφάνη·
τὸ κορβερτῆρι ἐσήκωσεν αὐτὸ τοῦ κρεββατίου,
ἀπὸ κάτω τὸ ἔθεσεν, λέγει τοῦ λογοθέτου·
"Σῦρε ἀτός σου, φέρε ἐδῶ τὴν ντάμα Μαργαρίταν,

7672 τὸ λιζίον 74 εὐλέπεις 76 λεπτόμεριs 87 ὅλα] ἄλα 91 τάμας 92 diados μα (?) νέου

π/βεστιάρη 82 καὶ γέροντες 84 μερέσειν 85 αθὸ ολογίσεται 86 ἔρχεται τά φί 87 δεμοσεικὰ 88 τα μάτζια—χώρισον om. 92 δομάνεο —καὶ τῶν γωνέων 97 πρίγκιπος τανάγ. 98 τὸ κ. του εσίκ. ἐκεινοῦ τοῦ κρεβατιοῦ του 99 καὶ λέγει

Η "κ' εἰπές της ὅτι χρήζω την, θέλω νὰ τῆς συντύχω."
Κι ὁ λογοθέτης παρευτὺς ἀπῆλθεν κ' ἔφερέν την·
τὸ ἔλθει ἡ πρωτοστρατόρισσα, ὁ πρίγκιπας τῆς λέγει·
"Τὸν Θεὸν ἐβγάνω μάρτυρα, καλή μου θυγατέρα,
7705 "στὴν ὄρεξιν καὶ θέλημα, ὅπου εἶχα πρὸς ἐσέναν,
"τοῦ νὰ σὲ ποιήσω κουρτεσίαν καὶ χάριταν ὁμοίως
"στὸ ἰγονικὸν ποῦ σὲ ἔρχετον, στὴν μπαρουνίαν Ἀκόβου·
"ἐπεὶ διὰ τοῦτο ἐρώτησα τὸν γέρο μισὶρ Νικόλα
"ἐτότε ὅταν ἤλθετε ἐνώπιον μου εἰς τὴν κούρτην·
10 "τὸ τί μοῦ ἐζήτει πρότερον κι ὠρέγετον νὰ ποιήσω,
"κἂν δίκαιον κἂν τε χάριταν, τὸ ὅποιον θέλει ἐκ τὰ δύο;
"κ' ἐκεῖνος ἀπὸ ἀλαζονείας καὶ ἔπαρσιν ὅπου εἶχεν, f. 199v
"οὐδὲν ἐχρειάστη χάριταν νὰ λάβῃ ἀπὸ ἐμέναν,
"ἀλλὰ τὸ δίκαιον ἤθελεν νὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν κούρτην.
15 "Κ' ἐγὼ διὰ τοῦτο ἤφερα τοῦ νόμου τὸ βιβλίον·
"τῆς κούρτης τὸ ἐπαράδωκα, μετὰ ταῦτα μᾶς ἐκρῖναν·
"κι ἀφῶν ἡ κούρτη τὸ ἔκρινεν τὸ τί σὲ ποιήσει οὐκ ἔχω.
"Ὅμως ἐγὼ διὰ χάριταν ἐξεύροντα μὲ ἀλήθειαν
"ὅτι διὰ ἐμὲν εὑρέθηκες ὄψιδα εἰς τὴν Πόλιν
(6380) 20 "ὅταν γὰρ σὲ ἐξέπεσεν ἡ μπαρουνία Ἀκόβου·
"ἔχοντα δὲ τὴν διάκρισιν καὶ σπλάχνος εἰς ἐσέναν,
"ἐχώρισα καὶ δίδω σε τῆς μπαρουνίας τὸ τρίτον
"ὡς νέον δόμα καὶ κληρονομίαν ἐσὲν καὶ τῶν παιδίων σου·
"καὶ σήκωσε τὸ ὑπάπλωμα κι αὐτὸ τὸ κουβερτάριν
25 "νὰ εὕρῃς τὸ προβελέγγι σου, πάρ το μὲ τὴν εὐχήν
μου."
Κι ὁ λογοθέτης ἅπλωσεν, τὸ προβελέγγι ἐβγάνει,
τοῦ πρίγκιπος τὸ ἔδωκεν, στὰς χεῖρας του τὸ βάνει·
κι ὁ πρίγκιπας ἐλάλησε τῆς ντάμα Μαργαρίτας·
"Ἔλα ἐδῶ, θυγάτηρ μου, διὰ νὰ σὲ ρεβεστίσω."
30 Κ' ἐκείνη τοῦ ἐσίμωσεν, καὶ τὸ χαρτὶ τῆς δίδει·
ἐβγάνει τὸ χερόρτι του, μὲ αὐτὸ | τὴν ρεβεστίζει. f. 200r

7702 την] της 3 καὶ τὸ ἔλθει 5 στὴν] τὴν—ἐσεσέναν 7 ὅπου
9 ἐνώπιόν μου 14 ἀλλὰ] ἄνευ 19 ὄψιδον 21 σπλάγχνος εἰς ἐσεσέναν
22 τὸ τρίτον τῆς μπ. 25 καὶ ἔπαρτω 31 μὲ ἐκείνον

Cod. T 7701 καὶ ἠπέ—ναν της 2 καὶ om.—ἤφερέ την 3 ἐλθὴ
5 ὀπούχα 6 διανα σε π. κουρτεσὰ 7 που σοῦ ἔρχ. f. 109r 8 τῶν
γκερον μησὲρ νηκοʰ 9 στὴν γγούρτη 10 ζήτα—ναπίσω 11 καν δε

P "εἰπέ την ὅτι χρήζω την, θέλω νὰ <τὴν> συντύχω."
Κι ὁ λογοθέτης παρευτὺς ἐδιέβη, ἤφερέ την,
καὶ ὡς ἀπόσωσεν ἐκεῖ, ὁ πρίγκιπας τὴν λέγει·
"Τὸν Θεὸν ἐβγάνω μάρτυραν, καλή μου θυγατέρα,
7705 "στὸ θέλημα, στὴν ὄρεξιν, τὴν εἶχα εἰς ἐσένα,
"νὰ σὲ ποιήσω κουρτεσίαν καὶ χά|ριταν ὁμοίως f. 218r II
"στὸ γονικόν, τὸ σὲ ἔρχετον, τὴν μπαρονίαν Ἀκόβου·
"ἐπεὶ δι' αὐτὸ ἠρώτησα τὸν γέρο σὲρ Νικόλαν
"ἐτότε ὅταν ἤλθετε ἐνώπιον μου στὴν κούρτην·
10 "τί μὲ ζητεῖ πρωτίτερον κι ὀρέγεται νὰ ποίσω,
"κἂν δίκαιον κἂν χάριτα ἤθελεν ἐκ τὰ δύο;
"κ' ἐκεῖνος ἀπὸ ἀλαζονείαν καὶ ἔπαρσιν, τὴν εἶχεν,
"οὐδὲν ἐχρειάστη χάριταν νὰ λάβῃ ἀπὸ μένα,
"μόνον τὸ δίκαιον ἤθελεν νὰ λάβῃ ἐκ τὴν κούρτην.
15 "Κ' ἐγὼ δι' αὐτὸ ἤφερα τοῦ νόμου τὸ βιβλίο·
"τῆς κούρτης τὸ ἐπαρέδωσα, μετ' αὐτὸ μὲ ἐκρῖναν·
"κι ἀφῶν ἡ κούρτη μ' ἔκρινε τὸ τί σὲ ποίσω οὐκ ἔχω.
"Ὅμως ἐγὼ διὰ [τὴν] χάριταν ἐξεύρω το εἰς ἀλήθειαν
"ὅτι δι' ἐμὲν εὑρέθηκες ὀψίδα εἰς τὴν Πόλιν,
20 "ὅταν γὰρ σοῦ ἐξέπεσεν ἡ μπαρουνία Ἀκόβου·
"ἔχοντα τὴν διάκρισιν καὶ σπλάχνος εἰς ἐσένα,
"ἐχώρισα καὶ δίδω σε τὸ τρίτο τῆς Ἀκόβου
"τῆς μπαρουνίας νέον δόσιμον | ἐσὲν καὶ τῶν παιδίων σου." f. 218v I

25
Ὁ λογοθέτης ἄπλωσεν, τὸ πρεβελέντζι ἐβγάνει,
τοῦ πρίγκιπος τὸ ἔδωκεν, ἐπῆρεν το στὰς χεῖρας·
κι ὁ πρίγκιπας ἐλάλησεν τὴν ντάμα Μαργαρίταν·
"Ἔλα ἐδῶ, θυγάτηρ μου, τοῦ νὰ σὲ ρεβιστίσω."
30 Κ' ἐκείνη τὸν ἐσίμωσεν, καὶ τὸ χαρτὶν τῆς δίδει·
ἐβγάνει τὸ χερόρτιν του, μὲ αὐτὸ τὴν ρεβεστίζει.

7705 *τὴν ὄρ. τὸ θέλημα τὴν εἶχα* 8 *επίδι αὐτόν—μισὲρ* 19 *ὀψήδαν* 21 *σπλάγχνος* 31 *αὐτὸν*

χάριταν πιό θέλει 13 *ἀπὸ μένα* 14 *μῶνο τὸ δίκ.—ἐκ τὴν γγούρτη* 16 *τὸ παραδ.* 17 *καὶ ἀφότου ἡ κ. τὸκρῖωε—σὲ* om. 18 *ἠξεύροντα* 19 *διεμεν ἐβρ. ὀψύδα* 21 *σπλάχνος* 22 *το τρ. τὴς μπαρουνίας* 24 *φάπλομα—κουβερτοῦρι* 25 *νὰβρις τῶ πρηβη λέγιο σου* 26 *τὸ προβελέντζη* 28—30 om. 31 *εὐγάνη το χερόρτι του με κλῶον τὴν ρεβεστήρη*

Η Κ' ἐκείνη γάρ, ὡς φρόνιμη, μετὰ χαρᾶς τὸ ἀπῆρεν,
μὲ χαμηλὸν προσκύνημα κ' εὐχαριστίαν μεγάλην.
Ἐνταῦτα ἀποχαιρέτησεν, στὸ ὁσπίτι της ἐδιάβη·
ἐκεῖ ηὗρηκεν τὸν μισὶρ Ντζᾶν τὸν ἄντραν της ἐκεῖνον.
Χαρὰν μεγάλην τοῦ ἔδειξεν, λεπτῶς τοῦ ἀφηγήθην
τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικεν ἐκεῖσε ὅπου ἐδιάβη
καὶ τὴν δωρέαν, την ἔλαβεν, τὴν χάριταν ποῦ ἀπῆρεν
ἀπὸ τὸν πρίγκιπα Μορέως, τὸ τρίτον τοῦ Ἀκόβου.
(6400) Τὸ ἀκούσει το ὁ μισὶρ Ντζᾶς, τὰς χεῖρας του σηκώνει·
χαρὰν μεγάλην ἔποικεν καὶ τὸν Θεὸν δοξάζει,
διατὶ ποτέ του οὐκ ἤλπιζεν, ποτέ του οὐδὲν ἐθάρρει
νὰ ἔχῃ μερίδι οὔτε ἀφεντίαν στὴν μπαρουνίαν Ἀκόβου.
Ἀφότου γὰρ ὁ πρίγκιπας ἐποίησε τὰ σᾶς γράφω,
τὸν λογοθέτην ἔκραξε κ' εἶπε του νὰ ποιήσῃ
ἕτερον προβελέντζιο ἀπὸ τὰ δύο ἰμερίδια
τοῦ κάστρου καὶ τῆς περιοχῆς τῆς μπαρουνίας Ἀκόβου,
τὸ πῶς τὸ δίδει εἰς γονικὸν τῆς θυγατρός του ἐκείνης,
τῆς Μαργαρίτας, σὲ λαλῶ, οὕτως τὴν ὠνομάζαν.
Ἔγραψαν κ' ἐβουλλῶσαν τα, κράζει καὶ δίδει τῆς τα,
εὐθέως τὴν ἐρρεβέστισεν | καὶ εἰς νομὴν τὴν βάνει, f. 200ᵛ
εὐχήθη της νὰ τὸ κρατῇ, νὰ τὸ κληρονομήσῃ.
Μετὰ ταῦτα ὁ πρίγκιπας, ἐκεῖνος ὁ Γυλιάμος,
τὰ πάντα ὅπου σὲ λαλῶ, γράφω καὶ ἀφηγοῦμαι,
καὶ ἄλλα πλεῖστα καὶ πολλά, τὰ οὐκ ἠμπορῶ σὲ γράφει,
ἐποίησεν καὶ ἐδιόρθωσεν κι ἀπεκατέστησέν τα.
Ὡς ἕν' τὸ πρᾶγμα φυσικὸν στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων
κι ὅσοι γεννοῦνται γεύγονται θάνατον κι ἀποθνήσκουν,
ἦλθεν τοῦ πρίγκιπος καιρός, τὸ ἐχρεώστει, νὰ ἀποθάνῃ,
(6420) νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν παράδεισον καὶ νὰ διαβῇ ἐκ τὸν κόσμον.
Στὴν Καλομάτα ἐδιέβηκεν ὅπου εἶχεν μέγαν πόθον
διατὶ ἐγεννήθηκεν ἐκεῖ κ' ἦτον ἰγονικόν του,
τὸ ἴδιον καὶ τὸ φυσικόν, τὸ ἔδωκε ὁ Καμπανέσης

7734 μετὰ ταῦτα 35 ἄνδραν 38 ὅπου 46 προβελέντζι 48 ἠγονικὸν
50 ἔγραψεν 53 ταῦτα γὰρ ὁ πρ.

Cod. T 7732 επήραι 33 πρὸς κύνησμα 34 ἀπεχ.—στὸ σπ.
35 ήβρε τον μησὲρ τζὰν 37 που εδιεβη 38 που επίρε 39 της ακοβου
f. 109ᵛ 40 μισὲρ τζάνες 42 εθάριε 43 νάχη 44 ἀφόντου
46 προβελέντζιο τα διο μεριδια ἀκόβου 47 καὶ om.—τῆς μπ. ἐκείνης

P Κ' ἐκείνη ἡ εὐγενικὴ μετὰ χαρᾶς τὸ ἐπῆρε,
μὲ χαμηλὸν προσκύνημα κ' εὐχαριστίαν μεγάλην.
Εἰς τοῦτο ἀποχαιρέτησεν, στὸ σπίτιν της ἐδιάβην·
εὗρεν ἐκεῖ τὸν μισὲρ Τζᾶν τὸν ἄντραν της ἐκεῖνον.
Χαρὰν μεγάλην τοῦ ἔδειξεν, λεπτομερῶς τοῦ εἶπεν
τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικεν ἐκεῖ ὅπου ἐδιέβην, (p. 181)
τὴν δωρεάν, τὴν ἔλαβεν 'κ τοῦ πρίγκιπα Γουλιάμου,
καθὼς ἄνωθεν εἴπομεν, τὸ τρίτον τῆς 'Ακόβου.
'Ως τὸ ἤκουσεν ὁ μισὲρ Τζᾶν τὰς χεῖρας του ἐπῆρεν·
χαρὰν μεγάλην ἔποικεν καὶ τὸν Θεὸν δοξάζει,
διοῦ ποτὲ οὐδὲν ἤλπιζεν, ποτὲ οὐδὲν ἐθάρρει
νὰ ἔχῃ μερίδαν ἡ ἀφεντία | στὴν μπαρονίαν 'Ακόβου. f. 218v II
'Αφότου γὰρ ὁ πρίγκιπας ἔποικεν τὰ σὲ γράφω,
τὸν λογοθέτη ἐλάλησεν καὶ εἶπεν του νὰ ποίσῃ
ἕτερον προβελέντζιον ἀπὲ τὰ δύο μερίδια,
τοῦ κάστρου, τῆς περιοχῆς τῆς μπαρουνίας 'Ακόβου,
τὸ πῶς τὸ δίδει γονικὸν τῆς θυγατρός του ἐκείνης,
τῆς Μαργαρίτας, σὲ λαλῶ, οὕτως τὴν ὠνομάζαν.
Ἔγραψαν, ἐβουλλῶσαν το, λαλεῖ την, δίδει τῆς το,
εὐθέως τὴν ἐρρεβέστησεν καὶ εἰς νομὴν τὴν βάνει,
εὐχήθη την νὰ τὸ κρατῇ, νὰ τὸ κληρονομήσῃ.
Εἰς τοῦτο γὰρ ὁ πρίγκιπας, ἐκεῖνος ὁ Γουλιάμος,
τὰ πάντα ὅλα ποῦ λαλῶ καὶ γράφω κι ἀφηγοῦμαι,
καὶ ἄλλα πλεῖστα καὶ πολλά, τὰ οὐ δύνομαι νὰ γράφω...

'Ως ἔν' τὸ πρᾶγμα φυσικὸν στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων
κι ὅσοι γεννῶνται γεύονται ποτήριον τοῦ θανάτου,
ἦλθεν τοῦ πρίγκιπος καιρὸς τὸ χρέος νὰ πληρώσῃ,
νὰ τελειώσῃ τὸ κοινὸν ποτήριον τοῦ θανάτου.
Στὴν Καλαμάτα ἐδιέβηκεν ὅπου εἶχεν πόθον μέγαν
διοῦ ἐκεῖ ἐγεννήθηκε κ' εἶχεν τὸ γονικόν του,
ἴδιον γὰρ καὶ φυσικόν, τὸ ἔδωκε ὁ Καμπανέσης

7738 ἐκ 54 ὅλλα 57 ἔνει

48 εἰς om.—ἠγονηκόν 50 τα] τό 51 τὴν ρεβεστήρησε 53 ἐκ. γὰρ ὁ 55 ἄλα πλησθα—ειμπορι τα γράφει 57 πράμα 58 γενόντε γιεβοντε—ἀπεθν. 60 τὸν γγόσμον 61 ἠστὴν γγαλαμάταν—μεγάλον 63 καμπανέζης

Ἡ εἰς γονικὸν κληρονομίας ἐκεινοῦ τοῦ πατρός του
τοῦ γέρο <τοῦ> μισὶρ Ντζεφρέ, Βιλαρδουὴν τὸ ἐπίκλην.
Καταπαντοῦθε ἀπέστειλε νὰ ἔλθουν οἱ φλαμουριάροι,
οἱ ἀρχιερεῖς κ' οἱ φρόνιμοι ὅλου τοῦ πριγκιπάτου·
ἐκεῖσε ἐκατέπεσεν εἰς ζάλην τοῦ θανάτου·
ὅλους ἐπαρακάλεσε διὰ νὰ τὸν συμβουλέψουν
νὰ ποιήσῃ πρᾶγμα εὔπρεπον εἰς τέλος τῆς ζωῆς του.
Τὴν διάταξίν του ἔ|ποικεν μὲ διάκρισιν μεγάλην· f. 201r
τὸν μέγαν τὸν κοντόσταυλον, τὸν Τζαρδεροῦν ἐκεῖνον,
ἐδιόρθωσεν καὶ ἄφηκεν μπάϊλον στὸ πριγκιπᾶτο.
Τὸν ρῆγαν γὰρ τὸν Κάρουλον ἔγραψεν κι ἄξιωσέ τον,
πρῶτα τὲς θυγατέρες του κι ὅλους τοῦ πριγκιπάτου,
μικροί, μεγάλοι, νὰ τοῦ εἶναι ὅλοι παραδομένοι,
νὰ τοὺς κρατῇ καὶ κυβερνῇ ὅλους μὲ δικαιοσύνην.
Τὰ μοναστήρια τῶν Φραγκῶν ὁμοίως καὶ τῶν Ρωμαίων,
τὰ ἔποικεν κι ἀνάστησεν διὰ νὰ παρακαλοῦσιν
(6440) τὸν Βασιλέα τῶν οὐρανῶν διὰ τὴν χριστιανωσύνην·
τὰ ψυχικά, τὰ ἔχουσιν μετὰ προβελεντζίου του,
ὅπου ἔποικεν τοῦ καθενός, τινὰς μὴ τὰ ἐμποδίσῃ,
μηδὲ ἐνοχλήσῃ τίποτε ἀπὸ ὅσα τοὺς ἐδῶκεν.
Ὡσαύτως γὰρ καὶ τὲς δωρεὲς ὅπου ἔποικεν ἀνθρώπων,
ὅπου τὸν ἐδουλέψασιν μὲ προθυμίαν καὶ κόπον,
μὴ τοὺς ὀχλήσῃ πώποτε ἄνθρωπος γεννημένος.
Ὅρισε κ' ἐπαρήγγειλεν, μεθ' ὅτου ἀποθάνῃ,
μὴ προῦ περάσῃ ὁ καιρὸς ἐκεῖνος γὰρ ὁ χρόνος,
τὰ ὀστέα του μοναχὰ νὰ βάλουσι εἰς σεντοῦκι
στὸν ἅγιον Ἰάκωβον Μορέως, ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδραβίδαν,
στὴν ἐκκλησίαν ὅπου ἔποικεν καὶ ἔδωκεν στὸ Τέμπλο, f. 201v
εἰς τὸ κιβούριον, τὸ ἔποικεν, ὅπου ἦτον ὁ πατήρ του·
εἰς τὴν δεξιάν του τὴν μερέαν νὰ ἔνι ὁ ἀδελφός του,
κ' ἐκεῖνος νὰ ἔνι ἀριστερά, καὶ ὁ πατήρ του μέσα.
Ἐδιόρθωσεν κ' ἐπρόνοιασεν τέσσαρους καπελλάνους,

7764 ἠγονικὸν—ἐκ. καὶ τοῦ π. του 72 ντζαδροῦν 74 ἀξιώσέ τον
81 προβελενζίου 82 τὰ] τῶ

Cod. T 7764 ἐκ. καὶ τοῦ π. του 65 τοῦ γερου τοῦ μισὲρ τζ.—βηλαρδουβην
66 κατὰ πὰντοῦ f. 110r 70 πράμα 72 τὸν γκοντόστ.—ντζαδροῦν
73 ἄφησε 76 μ. μ. ἄρχοντες να τουὶὼ παρεδωμένη 77 κηβερνᾶ 79 παρα-

P εἰς γονικόν, κληρονομίαν | ἐκείνου τοῦ πατρός του f. 219r I
τοῦ γέρου τοῦ μισὲρ Τζεφρὲν Βιλαρτουὴ τὸ ἐπίκλην.
Ἐκεῖσε ἐκατάπεσεν εἰς ζάλην τοῦ θανάτου·
καταπαντοῦ ἀπέστειλεν νὰ ἔλθουν οἱ φλαμουριάροι,
ἀρχιερεῖς καὶ γνωστικοὶ ὅλου τοῦ πριγκιπάτου·
ὅλους ἐπαρακάλεσεν τοῦ νὰ τὸν συμβουλέψουν
νὰ ποίσῃ πρᾶγμαν ἔμπρεπον εἰς τέλος τῆς ζωῆς του.
Τὴν διάκρισίν του ἔποικεν, διάταξιν μεγάλην·
τὸν μέγαν του κοντόσταυλον, τὸν Τζάδρουν γὰρ ἐκεῖνον,
ἐδιόρθωσεν καὶ ἄφηκεν μπάϊλον εἰς τὸν Μορέαν.
Τὸν ρῆγαν Κάρλον ἔγραψεν, πολλὰ ἠξίωσέν τον,
πρῶτον τὲς θυγατέρες του κι ὅλους τοῦ πριγκιπάτου,
μικροί, μεγάλοι, ἅπαντες νὰ εἶν' παραδομένοι,
νὰ τοὺς κρατῇ, νὰ κυβερνᾷ ὅλους μὲ δικαιοσύνη.
Τὰ μοναστήρια τῶν Φραγκῶν ὅμοιως καὶ τῶν Ρωμαίων, (p. 182)
τὰ ἔποικεν κι ἀνάστησεν τοῦ νὰ παρακαλοῦσιν
τὸν Βασιλέαν τῶν οὐρανῶν, νυχτός τε καὶ ἡμέρας,
νὰ σώζωνται οἱ χριστιανοὶ ὁποῦναι βαφτισμένοι·
τὰ ψυχικά, τὰ ἔχουσιν μετὰ πρεβελεντζίων,
ποῦ ἔποικεν τοῦ καθενός, τινὰς μὴ τὰ ἐμποδίσῃ,
μηδὲ ἐνοχλήσῃ τίποτε εἰς ὅσον τοὺς ἐδῶκεν.
Ὡσαύτως γὰρ τὲς δωρεὲς ὅπου ἔποικεν ἀνθρώπων,
ὅπου τὸν ἐδουλέψασιν μὲ προθυμίαν καὶ κόπον,
μὴ τοὺς νοχλήσῃ τίποτες ἄνθρωπος γεννημένος.
Ὅρισεν, ἐπαρήγγειλεν, ἀφότου ἀποθάνῃ
μὴ πρὶν | περάσῃ ὁ καιρὸς ἐκεῖνος καὶ ὁ χρόνος, f. 219r II
τὰ ὀστέα του μοναχὰ νὰ θέσουν εἰς σεντοῦκιν
στὸν ἅγιον Ἰάκωβον, ἐκεῖ στὴν Ἀνδραβίδαν,
στὴν ἐκκλησίαν, τὴν ἔποικεν καὶ ἔδωκε στὸ Τέμπλο,
εἰς τὸ κιβοῦρι ὅπου ἔποικεν, ὅπου ἦτον ὁ πατήρ του·
εἰς τὴν δεξιάν του τὴν μερίαν <νὰ> ἔνι ὁ ἀδελφός του,
κι αὐτὸν νὰ θέσουσιν ζερβά, καὶ ὁ πατήρ του ἔσω.
Ὥρθωσεν, ἐπρονοίασεν τέσσερους καπελλάνους,

7765 βιλάρτου ἦτο ἐπ. 68 ὅλλου 69, 75, 77 ὅλλους 70 ἐμπρεπὸν
73 στο μωρέαν 84 ἐνεχλήσει 91 τέμπλος 92 εἰς om.

καλούνε 81 που ἔχουσι μετα προβελεντζιά τους 82 μην το 83 ἐδόκαι
84 ὀπόπικαι 86 μὶὼ τοὺς—τίποται 89 νὰ βάλουν 92 κειβούρι
93 ένε 94 ἔνε—τοὺ μήσω

Η τοὺς ὀνομάζουν οἱ Ρωμαῖοι ἱερεῖς τοὺς λέγουν ὅλοι,
νὰ στήκουσιν ἀδιάλειπτοι εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων,
νὰ ψάλλουσιν καὶ λειτουργοῦν ἀεννάως διὰ τὲς ψυχές
τους·
εἰς ἐντολὴν κι ἀφορισμὸν ὥρισε, ἐγράψανέ το,
(6460) 7800 ποτὲ νὰ μὴ ἔχουν σκάνταλον ἀπὸ ἄνθρωπον τοῦ κόσμου.
Κι ἀφότου ἐκατόρθωσεν ὅσα σᾶς ἀφηγοῦμαι
καὶ ἄλλα πλεῖστα πράγματα (τὰ οὐκ ἠμπορῶ σᾶς γράψει,
διατὶ βαρειῶμαι γράφει τα διὰ τὴν πολυγραφίαν),
τὸ πνεῦμα του ἐπαρέδωκεν κι ἀπῆραν το οἱ ἀγγέλοι·
ἐκεῖ τὸ ἀποσκηνώσασιν ὅπου εἶναι οἱ δίκαιοι ὅλοι·
ὅλοι τὸν μνημονεύετε, καλὸς ἀφέντης ἦτον.
Ἔδε ἁμαρτία ποῦ ἐγίνετον, τὸ πρέπει νὰ λυποῦνται
μικροὶ μεγάλοι τοῦ Μορέως, διατὶ οὐδὲν ἀφῆκεν
ἀπ' αὔτου υἱὸν ἀρσενικὸν διὰ νὰ κληρονομήσῃ
τὸν τόπον, ὅπου ἐκέρδισε μὲ μόχθον ὁ πατήρ του. f. 202ᵛ

ἕως ἐδῶ
βίος τοῦ
πρίγκιπ
Γυλιάμ
ὅταν δὲ
ἀπέθαν
ἦτον ἔτ
5 ψπε

Ἀφότου γὰρ ἀπέθανεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος,
ὁ μισὶρ Ντζὰς ὁ Τζαρδεροῦς, κοντόσταυλος ὁ μέγας,
(οὕτως τὸν ὠνομάζασιν στὸ πριγκιπᾶτο ὅλο,
(6480) ὅπερ γὰρ τὸν ἄφηκε μπάϊλον εἰς τὸν Μορέαν)
εὐθέως πιττάκια ἔγραψεν, μαντατοφόρους στέλνει
ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀνάπολιν ὅπου ἦτο ὁ ρῆγας Κάρλος.
Λεπτομερῶς τοῦ ἐμήνυσεν κ' ἐπληροφόρεσέ τον

7800 σκάνδ. 3 βαρίωμαι 7 ὅπου 20 τζαρδρούς

The marginal note after l. 7810 is written in the same red ink as the initial letters. Then follows the calculation of a modern reader, who subtracted 5508, the year of Christ's birth, from 6785, that of the creation of the world, and obtained as result 1277 A.C.

Cod. T 7796 *ενομάζουν* 97 *νὰ στέκουσι αδιάληπτι εισε ὄνας τὸνε ὠνον*
f. 110ᵛ 98 *νὰ ψάλουν καὶ νὰ λ. αενὰ δια τὼ ψυχή τους* 7800 *ναμὼ—*

P

νὰ στέκουν ἀδιάλειπα, ἐκεῖσε νὰ μὴ λείπουν,
νὰ ψάλλουν καὶ νὰ λειτουργοῦν ὡς διὰ τὲς ψυχές των·
εἰς ἐντολὴν κι ἀφορισμὸν ὥρισεν, ἔγραψάν το,
ποτὲ μὴ ἔχουν σκάνταλον ἀπὸ ἄνθρωπον τοῦ κόσμου.
Κι ἀφότου ἐδιόρθωσεν αὐτά, τὰ ἀφηγοῦμαι
καὶ ἄλλα πλέον πράγματα, τὰ οὐ δύνομαι νὰ γράφω,

τὸ πνεῦμα του ἐπαράδωκεν, οἱ ἄγγελοι τὸ ἐπῆραν·

ὅλοι τὸν μνημονεύετε, καλὸς ἀφέντης ἦτον.
Ἔδε ἁμαρτία, τὸ ἔγινεν, τὸ πρέπει νὰ λυποῦνται,
διότι οὐδὲν ἄφηκεν ἐξ αὐτον κληρονόμον,
ἤγουν ἀρσενικὸν παιδὶν τοῦ νὰ κληρονομήσῃ
ἐκεῖνο, τὸ ἐκέρδισεν μὲ κόπον ὁ πατήρ του.
Ἀμμὴ ἔποικεν θηλυκὰ κ' ἐχάθη ἡ δούλεψή του·
ἐπεὶ τὸ θηλυκὸν παιδὶ 's κληρονομίαν ἀφέντου
ποτὲ στερχτὸ οὐκ εὑρίσκεται τοῦ νὰ κληρονομήσῃ, f. 219ᵛ 1
ἀφοῦ ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο κάταρα εἰς τὲς γυναῖκες·
κι οὐ πρέπει τοῦ νὰ χαίρεται ποτέ του γὰρ ἀφέντης
ὅπου διὰ κληρονομίαν ἔποικε θυγατέρες·
ἐπεὶ ὅλην τὴν ἀφεντίαν καὶ δόξαν ὅπου ἔχει,
οἷον γαμπρὸν τοῦ δώσῃ ὁ Θεός, θέλει τοῦ τὴν ἐπάρει.
Ἀφότου γὰρ ἀπόθανεν ὁ πρίγκιπα Γουλιάμος,
ὁ μισὲρ Τζάνες ὁ Τζαδροῦς, κοντόσταυλος ὁ μέγας,

ὅπερ γὰρ καὶ τὸν ἄφηκεν μπαΐλον εἰς τὸν Μορέαν,
εὐτὺς πιττάκια ἔγραψεν, μαντατοφόρους στέλλει
ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀνάπολιν ὅπου ἦτο ὁ ῥῆγα Κάρλος.
Λεπτομερῶς τοῦ ἐμήνυσεν κ' ἐπληροφόρησέν τον

7799 *εἰς σεντολιὼ* 7800 *σκάνδ.* 1 *τὰφιγούμε* 6 *ὅλλοι* 11 *δούλευσίν του* 12 *εἰς* 13 *στερκτὸ* 18 *εἷον γαμβρὸν* 22 *εἰς τὸν*] *στὸν*

σκανδ. 1 *αφόντου—κὰθὸς σε τὰφηγ.* 2 *πλησθὰ πράματα μὰ οὐκ ιμπορὸ ναγράψι* 3 *βαρουμε* 4 *τὸ πνα′ του ἐπαραδοκαὶ καὶ ἡ ἁγ. τὸ πίραν* 7 *γίνετο* 9 *ἀπαύτον* 11 The marginal note is not in T 19 *ἀφόντου γὰρ ἀπόθανε ὁ πρίγκιπα γουλιάμος* 20 *ὁ μισὲρ τζὰς ὁ τζανδροὺς* 24 *ὁ μέγα κ.* 25 *κατὰ λεπτός*

Η *τὸν θάνατον τοῦ πρίγκιπος καὶ τὴν κατάστασίν του.*
Κι ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, μεγάλως τὸ ἐλυπήθην·
ὥρισεν καὶ ἤλθασιν οἱ πρῶτοι τῆς βουλῆς του.
Βουλὴν ἐζήτησεν αὐτῶν τοῦ νὰ τὸν συμβουλέψουν
περὶ τοῦ τόπου τοῦ Μορέως πῶς νὰ τὸν κυβερνήσῃ.
Καὶ ἡ βουλή του τοῦ εἶπασιν τοῦ νὰ ἔχῃ ἀποστείλει
ἄνθρωπον φρονιμώτατον, στρατιώτην παιδεμένον,
τοῦ νὰ ἔνι μπάϊλος, κύβερνος 'ς ὅλο τὸ πριγκιπᾶτο, f. 202r
νὰ ἔχῃ ἀπάδειαν κ' ἐξουσίαν νὰ κυβερνῇ τοὺς πάντας
εἰς ὄρεξιν κι ἀνάπαψιν τῶν τοπικῶν ἀνθρώπων.
Ἐνταῦτα γὰρ ἐδιόρθωσεν ὁκάποιον καβαλλάρην·
Ροῦσον τὸν ὠνομάζασιν καὶ ντὲ Σουλῆ τὸ ἐπίκλη·
ἄνθρωπος ἦτον εὐγενής, στρατιώτης παιδεμένος.
Καὶ ρογατόρους τοῦ ἔδωκεν πενῆντα εἰς τὰ φαριά τους
(6500) *καὶ διακοσίους τζαγράτορους, ὅλοι ἐκλεχτοὶ εἰς ἄκρον,*
τοὺς ὅποιους γὰρ τὸν ὥρισεν ὁ ρῆγας ἀπατός του
νὰ βάλῃ αὐτοὺς εἰς φύλαξιν τῶν καστρῶν τοῦ Μορέως·
προστάγματα τοῦ ἔποικεν, τὰ ἐπῆρε μετ' ἐκεῖνον.
Στοὺς ἀρχιερεῖς, φλαμουριαρίους καὶ στοὺς καβαλλαρίους,
τοὺς πρώτους ὅπου ἤσασιν ἐτότε τοῦ Μορέως,
'ς ὅλους πιττάκια ἐβάσταινεν ἐκ τοῦ ρηγὸς τὸ μέρος.
Ἐξέβη ἀπ' τὴν Ἀνάπολιν μὲ τὸν λαὸν ἐκεῖνον
κ' εἰς τὴν Κλαρέντσαν ἔσωσεν τὸ ἔβγα τοῦ μαΐου.
Τὸ σώσει γὰρ ἀπέστειλεν στοὺς ἀρχιερεῖς τοῦ τόπου,
εἰς ὅλους τοὺς φλαμουριαρίους κ' εἰς τοὺς καβαλλαρίους
γραφές, πιττάκια τοῦ ρηγός, τὰ ἐβάστα μετ' ἐκεῖνον.
Ὡσαύτως γὰρ τοὺς ἔ|γραψεν κ' ἐκ μέρους ἐδικοῦ του f. 203r
ὅπως νὰ καταλάβωσιν ἐκεῖσε εἰς τὴν Κλαρέντσα,
νὰ ἰδοῦσιν τὰ προστάγματα, τὰ ἤφερε ἐκ τὸν ρῆγαν.
Κ' ἐκεῖνοι ἐκατέλαβαν· τὸ λάβει τὰ πιττάκια,
κι ὅσον ἀποσωρεύτησαν μικροί τε καὶ μεγάλοι,

7835 ἀνάπαυσιν 45 ἤσασιν] ὕπασιν 46 εἰς 47 ἀπὸ

Cod. T 7827 τὸ ληπίθει 29 δια να τὸν σοιβουλέψουν 30 τὸν γγιβερνίσει 31 καὶ ἡ β. του ἠπασει δια νάχη ἀπεστήλη 33 δια μπάϊλος κηβερνητής ὅλου τοῦ πριντζηπάτου 34 αδια—νὰ κιβὲρνὰ f. 111r 36 γὰρ om.—καβελάρι 37 καὶ om. 40 καὶ διακόσιους τζαγρατόρους—

P τὸν θάνατον τοῦ πρίγκιπος καὶ τὴν κατάστασίν του.
Κι ὁ ῥῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν, μεγάλως ἐλυπήθην·
ὥρισεν δὲ καὶ ἤλθασιν οἱ πρῶτοι τῆς βουλῆς του.
Βουλὴν γὰρ τοὺς ἐζήτησεν τοῦ νὰ τὸν συβουλέψουν (p. 183)
περὶ τὸν τόπον τοῦ Μορέως πῶς νὰ τὸν κυβερνήσῃ.
Καὶ ἡ βουλή του εἶπασιν ὅπως διὰ νὰ στείλῃ
ἄνθρωπον φρονιμώτατον, στρατιώτην παιδευμένον,
ὅπου νὰ ἔνι μπάϊλος, κύβερνος εἰς τὸν τόπον,
νὰ ἔχῃ καὶ | τὴν ἄδειαν νὰ κυβερνᾷ τοὺς πάντας f. 219ᵛ II
εἰς θέλημαν κι ἀνάπαψιν τῶν τοπικῶν ἀνθρώπων.
Εἰς τοῦτο ἐδιόρθωσεν ἕναν του καβαλλάρην·
Ροῦσσον τὸν ὠνομάζασιν, ντὲ Σουλῆ τὸ ἐπίκλην·
ἄνθρωπος ἦτον εὐγενής, στρατιώτης παιδευμένος.
Καὶ ρογατόρους τοῦ ἔδωκεν πενῆντα εἰς φαρία
καὶ τζαγρατόρους διακοσίους ἐκλεχτοὺς γὰρ εἰς ἄκρον,
τοὺς ὅποιους γὰρ ὥρισεν ὁ ῥῆγας ἀπατός του
διὰ νὰ τοὺς βάλῃ φύλαξιν τῶν κάστρων τοῦ Μορέως·
κομεσιοῦν τὸν ἔποικεν, μετ' αὖτον τὴν ἐπῆρεν.
Ἀρχιερεῖς, φλαμουραρίους καὶ εἰς τοὺς καβαλλάρους...

ὁ ῥῆγας πάλιν ἔγραψεν ἐκ μέρους ἐδικοῦ του.
Ἐξέβη ἐκ τὴν Ἀνάπολιν μὲ τὸν λαόν, τὸν εἶχεν,
εἰς τὴν Κλαρέντσαν ἔσωσεν στὸ τέλος τοῦ μαΐου.
Τὸ σώσει γὰρ ἀπέστειλεν στοὺς ἀρχιερεῖς τοῦ τόπου,
εἰς ὅλους τοὺς καβαλλαρίους, γραφές τε καὶ πιττάκια
τοῦ ῥηγός, τὰ ἐβάσταζεν καὶ εἶχεν μετ' ἐκεῖνον.
Ὡσαύτως γὰρ τοὺς ἔγραψεν ἐκ μέρους ἐδικοῦ του
ὅπως νὰ καταλάβουσιν ἐκεῖ εἰς τὴν Κλαρέντσα,
νὰ ἰδοῦσιν τὰ προστάγματα, τὰ ἤφερε ἐκ τὸν ῥῆγαν.
Κ' ἐκεῖνοι ἐκατέλαβαν· τὸ λάβει τὰ πιττάκια
καὶ ὅσον ἐσυνάχτησαν μικροί τε καὶ μεγάλοι,

7835 ἀνάπαυσιν 50 ὅλλους

εκληκτη 43 τοὺς ἐπῆρε 44 εις τοὺς α. καβαλαριοὺς καὶ ἠς τοὺς φλαμουριάρους 47 ἐκ τήν 48 τὴν γλαρέντζα—στὸ εύγα 49 στὴς αρχ. 50 φλαμουριαρούς 51 τὰ βάστα 52 εκ μέρος ἐδικόν του 53 τὴν γλαρ. 55 ἐκατήλαβεν

Η *ἀνοῖξαν τὰ προστάγματα καὶ ἀναγνώσανέ τα·*
τὸ πῶς ὁ ῥῆγας ὥρισεν ἅπαντας τοῦ Μορέως,
τὸν Ροῦσο ἐκεῖνον ντὲ Σουλῆ νὰ τὸν δεχτοῦν διὰ μπάϊλον,
(6520) 7860 *κι ὅσοι εἶναι λίζιοι ἄνθρωποι καὶ χρεωστοῦν ὁμάτζια,*
τοῦ Ρούσου νὰ τὰ ποιήσουσιν ὡς διὰ τὰ ἰγονικά τους,
ὥσπερ νὰ ἦτο ὁλοστινὸς ὁ ῥῆγας ἀπατός του.
Καὶ ὅσον ἀναγνώσασιν τοὺς ὁρισμοὺς ἐκείνους
οἱ φλαμουριάροι κ' οἱ ἀρχιερεῖς κ' οἱ καβαλλάροι ὁμοίως,
ὁμοῦ βουλὴν ἀπήρασιν πῶς νὰ ἀπηλογηθοῦσιν.
Τὸν μητροπολίτην τῆς Πατροῦ, μισὶρ Μπενέτος ἄκω,
ἐκεῖνον γὰρ ἐκλέξασιν νὰ συντύχῃ διὰ ὅλους.
Ἐνταῦτα ἐπεχείρησεν καὶ λέγει πρὸς τὸν μπάϊλον·
τὸ πῶς οἱ πάντες τοῦ Μορέως, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
τοὺς ὁρισμούς, προστάγματα, τὰ ἤφερεν ἐκ τὸν ῥῆγαν, f. 203ᵛ
ὅλοι τὰ ἐπροσκύνησαν καὶ δέχονται τὰ ὁρίζει·
τὸν μπάϊλον ὅπου ἔστειλεν κ' ἐκεῖνον δέχονταί του,
νὰ τὸν κρατοῦν καὶ σέβωνται ὥσπερ νὰ ἦτον ὁ ῥῆγας.
Τὸ δὲ ὁμάτζιο καὶ λιζίαν, τὸ ὁρίζει νὰ ἔχουν ποιήσει
τοῦ μπάϊλου ἐκεινοῦ ντὲ Σουλῆ, ποτὲ οὐδὲν τὸ κάμνουν,
διότι γὰρ ἠθέλασιν σφάλλει ἀπὸ τὰ συνήθεια,
τὰ ὁρίζει ὁ νόμος τοῦ Μορέως, τὰ ἔχουν ἐκ τὴν κουγκέσταν,
τὰ ὡμόσασιν κ' ἐγράψασιν ἐκεῖνοι ὅπου ἐκερδίσαν
τὸ πριγκιπᾶτο τοῦ Μορέως, ἀπὸ σπαθίου τὸ ἀπῆραν.
(6540) 80 *Ἐπεὶ ὁ νόμος τοῦ Μορέως, τοῦ τόπου τὰ συνήθεια*
ὁρίζουν ὅτι ὁ πρίγκιπας, ὁ ἀφέντης γὰρ τοῦ τόπου,
ὅστις κι ἂν ἔνι, ὅταν ἐλθῇ τὴν ἀφεντίαν νὰ λάβῃ,
σωματικῶς νὰ ἀπέρχεται ἐντὸς τοῦ πριγκιπάτου,
νὰ ὁμόσῃ πρῶτα τοῦ λαοῦ, ὅπου εἶναι στὸν Μορέαν,
85 *εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ τὴν χεῖραν του νὰ βάλῃ·*
νὰ τοὺς κρατῇ, δικαιολογᾷ εἰς τὰ συνήθεια ποῦ ἔχουν,
κ' εἰς τὴν φραγγίδαν ποῦ ἔχουσιν νὰ μὴ τοὺς σκανταλίσῃ.

7859 δεκτοῦν 65 πῶς] τὸ πῶς 86 ὅπου 87 σκανδαλίση

Cod. T 7858 ὅριζε 59 ντε σολη—δεκτοῦν 61 νὰ τὰ] ναντοῦ 62 ὁσανα ἦτον το κορμὶ ω ρηγας απότός του 63 καὶ ὁσὰν τοὺς αναγνῶξασει f. 111ᵛ 64 καὶ ἀρχ. 65 επίρασι πὸς νὰ πηλογ. 66 άκοε 67 εγλέξασειν δια ὅλους νὰ σ. 68 ἐπεκίρισε 70 κτο ρίγα 72 που 73 ὁσπέρ

P ἄνοιξαν τὰ προστάγματα καὶ ἀναγνώσασίν τα·
τὸ πῶς | ὁ ῥῆγας ὥρισεν ἁπάντας τοῦ Μορέως, f. 220r I
τὸν Ροῦσσο ἐκεῖνον ντὲ Σουλῆ νὰ τὸν δεχτοῦσι μπάϊλον,
καὶ ὅσοι εἶναι λίζιοι καὶ χρεωστοῦν ὁμάντζιν,
τοῦ Ρούσσου νὰ τὸ ποιήσουσιν διὰ τὰ γονικά τους,
ὥσπερ νὰ ἦτον ὁλοστινὸς ὁ ῥῆγας γὰρ ἀτός του.
Καὶ ὅσον ἀναγνώσασιν τοὺς ὁρισμοὺς ἐκείνους
<οἱ> φλαμουριάροι, ἀρχιερεῖς, ὅλοι οἱ καβαλλάροι,
εὐτὺς βουλὴν ἐπήρασιν πῶς νὰ ἀποκριθῶσιν.
Μητροπολίτης τῆς Πατροῦ, ὄνομα Μπενεδέττος,
ἐκείνονε ἐκλέξασιν δι' ὅλους νὰ συντύχῃ.
Εἰς τοῦτο ἐπιχείρησεν καὶ λέγει πρὸς τὸν μπάϊλον· (p. 184)
τὸ πῶς οἱ ἄρχοντες Μορέως, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
τοὺς ὁρισμοὺς καὶ τὰς γραφάς, τὰ ἤλθαν ὀκ τὸν ῥῆγαν,
ὅλοι τὰ ἐπροσκύνησαν καὶ δέχουνται τὰ ὁρίζει·
τὸν μπάϊλον τὸν ἔστειλε κ' ἐκεῖνον δέχονταί τον,
νὰ τὸν κρατοῦν ἀντίτυπον ὡσὰν νὰ ἦτον ὁ ῥῆγας.
Τὸ δὲ ὁμάτζιον καὶ λιζίαν, τὸ ὥρισε νὰ ποίσουν
τοῦ μπάϊλου ἐκείνου ντὲ Σουλῆ, ποτὲ οὐδὲν τὸ κάμνουν,
διοῦ σφάλλουν τὰ συνήθεια καὶ νόμους τοῦ Μορέως,
τὰ ἔχουν ὀκ τὴν κουγκέστα τους, τὰ ὠμόσαν καὶ τὰ
ἐγράψαν
ἐκεῖνοι ὅπου ἐκέρδισαν τὸν τόπον τοῦ Μορέως.

Ὁρίζουν ὅτι ὁ πρίγκιπας, τοῦ τόπου ὁ ἀφέντης,
ὅταν τοῦ ἔλθῃ ὁ καιρὸς τὴν ἀφεντίαν νὰ λάβῃ,
σωματικῶς νὰ | ἀπέρχεται ἐντὸς τοῦ πριγκιπάτου, f. 220r II
νὰ ὀμόσῃ πρῶτον τοῦ λαοῦ, ὅπου ἔν' εἰς τὸν Μορέαν,
εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ τὴν χεῖραν του νὰ θέσῃ·
νὰ τοὺς κρατῇ εἰς δίκαιον στοῦ Μορέως τὰ συνήθεια,
στὴν σφραγίδαν, τὴν ἔχουσιν, νὰ μὴ τοὺς σκανταλίσῃ.

7859 τζεσουλὴ 61 τὸ] τὰ 71 ὅλλοι 72 δεχοντέν τον 77 να ἔχουν
81 ὁρίζουν γὰρ ὅτι 86 νὰ τ. κρατῆς δίκ. εἰς τοῦ μ. συνήθεια 87 *sic*—σκανδ.

γαρ νάτον ὁ ῥήγας 74 τορήζῃ να πηήσουν 75 ντὲ σουλῆ om.—τίποτε οὐδὲν τοῦ κ. 76 διατή—απε 77 στὴν κονκουέστα 78 κερδίσαν 79 το πίραν 82 ἔνε 84 ὁποιὼε 86 δι καὶ ὅλογα εις τα σ. τάχουν 87 σφραγγίδα ποχουσι να μην τοὺς καταλήσουν

Η Κι ἀφῶν ὁμόση ὁ πρίγκιπας οὕτως ὡσὰν τὸ λέγω,
ἐνταῦτα ἀρχάζουν οἱ ἅπαντες λίζιοι τοῦ πριγκιπάτου
7890 καὶ κάμνουσιν τὰ ὁμάτζια στὸν πρίγκι|παν ἐκεῖνον. f. 204r
Ἐπεὶ ἡ λιζία ποῦ γίνεται, φιλοῦνται εἰς τὸ στόμα,
κ' ἔνι τὸ πρᾶγμα ἐπίκοινον ἀμφοτέρων τῶν δύο·
οὕτως χρεωστεῖ ὁ πρίγκιπας τὴν πίστιν πρὸς τὸν λίζιον
ὡσὰν ὁ λίζιος πρὸς αὐτόν, οὐκ ἔνι διαφωνία,
95 ἄνευ ἡ δόξα καὶ τιμὴ ὅπου ἔχει πᾶσα ἀφέντης.
Πολλάκις δὲ ὁ πρίγκιπας νὰ ἦτον εἰς ἄλλον τόπον
καὶ νὰ ἤθελεν νὰ ἔβαλλεν ὁκάποιο ἄλλον δικαῖον του
νὰ παραλάβῃ τῶν λιζίων τὰ ὁμάτζια ὅπου χρεωστοῦσιν,
οὐδὲν χρεωστοῦν οἱ ἄνθρωποι οἱ λίζιοι τοῦ Μορέως
(6560) 7900 νὰ ποιήσουν ἄλλου γὰρ τινὸς ὁμάτζιαν καὶ λιζίαν,
παρὰ τοῦ πρίγκιπος αὐτοῦ στὸ πριγκιπᾶτο ἀπέσω.
"Διὰ τοῦτο σὲ παρακαλοῦν οἱ λίζιοι τοῦ Μορέως
"μὴ τὸ δεχτῇς εἰς βάρος σου ἐτοῦτο ὅπου σὲ λέγουν,
"ἐπεὶ πρῶτα ν' ἀπόθαναν καὶ νὰ τοὺς ἀκληρῆσαν,
5 "παρὰ νὰ τοὺς ἐβγάλασιν ἐκ τὰ συνήθεια ποῦ ἔχουν.
"Ὅμως ἐτοῦτο νὰ γενῇ διὰ τοῦ ρηγὸς τὴν δόξαν·
"νὰ μὴ σκοπήσῃ τίποτε διὰ σκυβουρίαν τὸ κάμνουν.
"Ἀλλὰ ἀφότου ἄλλαξεν τοῦ πρίγκιπος ἡ ἀφεντία,
"καὶ ἤλθαμεν στὴν ἀφεντίαν τοῦ ἀφέντη μας τοῦ ῥῆγα,
10 "ἐὰν εἴχαμεν τὴν δύναμιν | νὰ ἐποιήσαμεν τὸ ὁμάτζιον! f. 204v
"ἡμεῖς, ὅπου εἴμεθεν ἐδῶ μετὰ τὴν εὐγενείαν σου
"οὐδὲν ἔχομεν [τὴν] ἐξουσίαν ἄνευ νὰ ἦσαν κι ἄλλοι·
"ὁ Μέγας Κύρης πρότερον, τῶν Ἀθηνῶν ὁ δοῦκας,
"οἱ τρεῖς ἀφέντες τοῦ Εὐρίπου καὶ τῆς Νηξίας ὁ δοῦκας,
15 "τῆς Ποντενίτζας ἀλλὰ δὴ ἐκεῖνος ὁ μαρκέσης.
"Ὅμως ἂς λείψουν τὰ πολλά, ἐὰν ἓν' τὸ θέλημά σου,
"διατὸ εἶσαι μπάϊλος σήμερον κ' ἔχεις τὴν ἐξουσίαν,
"κι οὐκ εἶσαι ἀφέντης φυσικὸς ὁμάτζιον νὰ σὲ ποιήσουν.

7889 μετὰ ταῦτα 91 ὅπου 92 τὸ πρ. ἀμφότερον ἐπήκλωον εἰς τοὺς δύο
93 τὴν om.—τὸν] τὸ 94 ἔνι ἡ διαφ. 7901 ἀπέσω εἰς τῶ πριγκ. 3 δεκτῆς
5 ὅπου 14 εὐρίπου 16 ἔνι

Cod. T 7889 καὶ μετα τ.—πριντζηπάτου 92 καὶ ἔνε το πράμα αφότερο
επικλωὸν εἰς τοὺς δίο f. 112r 94 ἔνε 95 ὀπόχη 98 που 99 που
χρεόστούνε αν̄ος' ὁλήζη ητοῦ μ. 7900 ἄλλου om. 1 χαρὰ τοῦ πρ.—ἀπέσω
ἡς τὸ πρ. 2 παρεκαλουν 3 μὼ τὸ δεκτὴς—που 4 ναν τοὺς 5 ναντοὺς

P Κι ἀφῶν ὀμόσῃ ὁ πρίγκιπας οὕτως ὡσὰν τὸ λέγω,
νὰ ἄρξωνται οἱ ἅπαντες λίζιοι τοῦ πριγκιπάτου
7890 νὰ κάμνουν τὰ ὁμάτζια στὸν πρίγκιπα ἐκεῖνον.
Καὶ ἡ λιζία ποῦ γίνεται, φιλοῦνται εἰς τὸ στόμα,
κ' ἔναι τὸ πρᾶγμα ἀμφότερων ἐπίκοινον τῶν δύο·
οὕτως χρεωστεῖ ὁ πρίγκιπας πίστιν γὰρ εἰς τὸν λίζιον
ὡσὰν ὁ λίζιος πρὸς αὐτόν, οὐκ ἔνι διαφωνία,
95 ἄνευ ἡ δόξα κ' ἡ τιμὴ ὁποὔχει πᾶσα ἀφέντης.
Πολλάκις δὲ ὁ πρίγκιπας νὰ ἦτον εἰς ἄλλον τόπον,
νὰ ἤθελε νὰ ἔβανε ἄλλον τινὰ δίκαιόν του
νὰ παραλάβῃ τῶν λιζίων ὁμάτζια, τὰ χρεωστοῦσιν,
οὐδὲν χρεωστοῦσι οἱ ἄνθρωποι λίζιοι τοῦ Μορέως
7900 ἄλλου τινὸς νὰ ποίσουσιν ὁμάτζιον καὶ δουλεία
εἰ μὴ μόνον τοῦ πρίγκιπος ἔσω στὸ πριγκιπᾶτο.
"Εἰς τοῦτο σὲ παρεκαλοῦν οἱ λίζιοι τοῦ Μορέως
"μηδὲν δεχτῇς εἰς βάρος σου ἐτοῦτο, τὸ σὲ λέγουν,
"ὅτι πρῶτον νὰ τοὺς ἔκαψαν | ἢ νὰ τοὺς ἀκληρήσουν, f. 220ᵛ 1 (p. 18
5 "παροῦ νὰ τοὺς ἐβγάλουσιν ἐκ τὰ συνήθειά τους.
"Ὅμως ἐτοῦτο νὰ γενῇ διὰ τοῦ ρηγὸς τὴν δόξαν·
"νὰ μὴ σκοπήσῃ τίποτε ὅτι δι' αὐτὸν τὸ κάμνουν.
"Ἀλλὰ ἀφότου ἄλλαξεν τοῦ πρίγκιπος ἡ ἀφεντία
"καὶ ἤλθαμεν στὴν ἀφεντίαν τοῦ ἀφέντου μας τοῦ ρῆγα,
10 "ἂν εἴχαμεν τὴν δύναμιν νὰ ἐποίκαμεν ὁμάντζιν!
"ἡμεῖς ὁποὔμεθεν ἐδῶ μὲ τὴν εὐγένειάν σου
"οὐκ ἔχομεν τὴν ἐξουσίαν ἄνευ νὰ ἦσαν κι ἄλλοι·
"ὁ Μέγας Κύρης πρότερον, τῶν Ἀθηνῶν ὁ δοῦκας,
"οἱ τρεῖς ἀφέντες Εὔριπου καὶ τῆς Ἀξίας ὁ δοῦκας,
15 "τῆς Μουντουνίτζας ἀλλὰ δὴ ἐκεῖνος ὁ μαρκέσης.
"Ὅμως νὰ λείψουν τὰ πολλά, ἂν ἔναι θέλημά σου,
"διοῦ εἶσαι μπάϊλος σήμερον καὶ ἔχεις ἐξουσίαν,
"κι οὐκ εἶσαι ἀφέντης φυσικὸς ὁμάντζιον νὰ σὲ ποίσουν.

7888 λέγει 91 φιλόντε 92 ἐπέκηνα τῶν δ. 93 λιζίων
94 διαφονίαν 95 ἀνὲν

εὐγάλουσιν—πόχουν 7 να μὴ 8 ἄλα ἀφόντου is repeated 10 νὰπιήσομεν τὸ μὰτζηο 11 ποῦ 12 ἄνηφ να ἦσαν ὅλη 14 τοῖς ἐγρήπου καὶ τῆς ἀξίας αυθεν[τ] 15 ποδενίτζας αλαδι—μαρκέζης 16 αν ἔνε

Η "Διὰ νὰ ἔχῃς ἀποθάρριον στοὺς τοπικοὺς ἀνθρώπους,
7920 "κ' ἐτοῦτοι πάλε εἰς ἐσὲν νὰ τοὺς κρατῇς εἰς δίκαιον·
"ἂς γένεται κατάθεσις μὲ τοῦ Θεοῦ τὸν φόβον,
"στὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἐσὺ πρῶτα νὰ ὁμόσῃς
"νὰ μᾶς κρατῇς καὶ κυβερνῇς στοῦ τόπου τὰ συνήθεια·
"καὶ μετὰ ταῦτα ἀπὸ σοῦ κ' ἐτοῦτοι νὰ σὲ ὁμόσουν
25 "νὰ εἶναι πιστοὶ κι ἀληθινοὶ στὸν ρῆγαν κ' εἰς ἐσέναν,
"ὡς ὀφφικιάλον τοῦ ρηγὸς κι ἀντίτοπός του ποῦ εἶσαι."
Τὸ ἀκούσει ὁ Ροῦσος ντὲ Σουλῆ ὅτι νὰ γένῃ ὅρκος,
εὐθέως ἐσυγκατέβηκεν κ' ἰσιάστησαν εἰς τοῦτο.
'Ενταῦτα ὥρισε | ἠφέρασιν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον f. 205ᵛ
30 κι ὤμοσε ὁ μπάϊλος πρότερον καὶ τότε οἱ λίζιοι ἀνθρῶποι,
νὰ εἶναι δοῦλοι καὶ πιστοὶ πρῶτα στὸν ρῆγαν Κάρλον
κι ἀπέκει στοὺς κληρονόμους του, ὡς ἔνι τὸ συνήθειον.
'Εν τούτῳ ἐπαράλαβεν ὁ Ροῦσος τὸ μπαϊλᾶτο
καὶ ἄρξετον τὸ ὀφφίκιον του εἰς ἔργον νὰ τὸ βάνῃ,
(6600) 35 ν' ἀλλάσσῃ τοὺς ὀφφικιαλίους, νὰ βάνῃ ἄλλους νέους.
Πρωτοβιστιάρην ἄλλαξε ὁμοίως καὶ τριζουριέρην,
τὸν προβεούρην τῶν καστρῶν, τοὺς καστελλάνους ὅλους·
τοὺς τζαγρατόρους ἔβαλεν κ' ἠμοίρασε ἐκ τὰ κάστρη,
καὶ μετὰ ταῦτα ἐδιόρθωσεν τοῦ τόπου τὲς δουλεῖες.
40 Κι ἀφότου γὰρ ἐπλάτυνεν ἡ ἀφεντία τοῦ ρῆγα
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πρίγκιπος μισὶρ Λοΐς ἐκείνου,
ὅπου ἦτον τοῦ ρηγὸς ὁ υἱὸς καὶ ἄντρας τῆς Ζαμπέας,
τῆς θυγατρὸς τοῦ πρίγκιπος ἐκεινοῦ τοῦ Γυλιάμου,
οὐδὲν ἐπέρασεν ποσῶς καιρὸς μικρὸς κι ὀλίγος,
45 ἀπὸ τὲς πλεῖστες ἁμαρτίες ὅπου ἔχει ὁ Μορέας
κι οὐκ ἔχουσιν ἐριζικὸν νὰ ἔχουν καλὸν ἀφέντην,
ἀπέθανεν ὁ μισὶρ Λοΐς, ὁ πρίγκιπας Μορέως.
Ἔδε ἁμαρτία ποῦ ἐγίνετον 'κ τὸν θά|νατον ἐκεῖνον, f. 205ᵛ
διατὶ ἔδειχνεν κ' ἐφαίνετον καλὸς ἀφέντης ἔνι.

7920 ἐτοῦτο 21 ἂς] ὡς 26 ὅπου 29 ὥρισε καὶ ἠφέρ.
38 ἠμύρασεν 42 ἄνδρας 48 ὅπου—ἐκ τὸν

Cod. T 7919 ντοπικούς 20 καὶ τοῦτο π. ἡσεσι f. 112ᵛ 22 εκὴ πρωᵀ 23 κιβὲρνὰς 26 ὀφικιάλος—αντίτηπος ὀποῦσαι 27 ρούσο 28 εσύγγατέβηκαὶ καὶ σιάστησαν 30 καὶ ὁμ. προᵀ ὁ μπ. εύτερο η λήζῃη α. 32 απόκις—τους—ένε 34 του om.—βάλη 35 καὶ τοὺς φηκοιάλους ἄλαξε καὶ βαλε α. ν. 36 π|βεστιάρην 37 πρεβεδούρι 38 καὶ μίρασε

P "Διὰ νὰ ἔχῃς θάρρος σου στοὺς τοπικοὺς Ρωμαίους
"κ' ἐτοῦτοι πάλιν εἰς ἐσὲν νὰ τοὺς κρατῇς εἰς δίκαιον·
"ἂς γένεται κατάθεσις εἰς τοῦ Θεοῦ τὸν φόβον,
"στὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ ὅμοσον ἐσὺ πρῶτον
"νὰ μᾶς κρατῇς καὶ κυβερνᾷς στοῦ τόπου τὰ συνήθεια,
"καὶ μετὰ ταῦτα ἀπὸ σοῦ ἐτοῦτοι νὰ σὲ ὀμόσουν
"νὰ εἶν' πιστοί, ἀληθινοὶ | στὸν ῥῆγαν κ' εἰς ἐσένα." f. 220ᵛ II

Τὸ ἀκούσει ὁ Ροῦσσο ντὲ Σουλῆς ὅτι νὰ γένῃ ὅρκος,
εὐθέως ἐσυγκατέβηκε κ' ἰσιάστησαν εἰς τοῦτο.
Ὥρισεν καὶ ἠφέρασιν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον·
πρῶτον ὀμνέει ὁ μπάϊλος, τότε οἱ λίζιοί του,
νὰ εἶναι δοῦλοι καὶ πιστοὶ πρῶτον στὸν ῥῆγαν Κάρλον,
τότε εἰς κληρονομίαν του ὡς ἔνι τὸ συνήθειον.
Εἰς τοῦτο ἐπαράλαβεν ὁ Ροῦσσος τὸ μπαϊλᾶτον·
καὶ ἄρξεν τὸ ὀφφίκιον του εἰς ἔργον νὰ τὸ βάνῃ,
ὀφφικιάλους ἄλλαξε, ἔβανε ἄλλους νέους.
Πρωτοβιστιάρην ἄλλαξεν, ὁμοίως τριζουριέρην,
τοὺς προβεδούρους τῶν καστρῶν, τοὺς καστελλάνους ὅλους
τοὺς τζαγρατόρους ἔβαλεν, ἠμοίρασε ἐκ τὰ κάστρη,
καὶ μετὰ ταῦτα ὥρθωσεν τοῦ τόπου τὲς δουλεῖες. (p. 186)
Ἀφότου γὰρ ἐπλάτυνεν ἡ ἀφεντία τοῦ ῥῆγα
εἰς τὸ ὄνομαν τοῦ πρίγκιπος μισὲρ Λοΐ ἐκείνου,
ὁποῦτον τοῦ ρηγὸς υἱὸς καὶ ἄντρας τῆς Ζαμπέας,
τῆς θυγατρὸς τοῦ πρίγκιπος ἐκείνου τοῦ Γουλιάμου,
οὐδὲν ἐπέρασεν ποσῶς πολὺς καιρὸς εἰς τοῦτο,
ἀπὸ τὲς πλεῖστες ἁμαρτίες ὅπου ἔχει ὁ Μορέας
καὶ οὐδὲν ἔχουν ριζικὸν νὰ ἔχουν καλὸν ἀφέντη,
ἀπόθανε ὁ μισὲρ Λοΐς ὁ ἄντρας τῆς Ζαμπέας
ὅπου τὸν εὐφημίζασι πρίγκιπα τοῦ Μορέως.
Ἔδε ἁμαρτία ὅπου ἔγινεν στὸν θάνατον | ἐκεῖνον, f. 221ʳ I
διοῦ ἔδειχνεν εἰς τὸ φανεῖ νὰ γένῃ καλὸς ἀφέντης.

7928 οἰσάστοισαν 29 ὅρισαν 36 τριτουριέρην 37 ὅλλους
42, 47 ἄνδρας 45 πλήσαις 48 ἐφιμήζασιν

40 αφόντου 41 τοῦ πρίγκιπα μισὲρ λόης εκλίως 43 γουλιάμου 44 απέρασε κ. ποσῶς μικ. 45 ὁπούχε 46 νάχουν 47 ὁ αὐθεντής τοῦ μορ. 48 που γίνετον ἐκ τὸν 49 ήτον

Η Δεύτερος ἦτο αὐτάδελφος τοῦ ῥῆγα Κάρλου ἐκείνου,
7951 ἐκεῖνος γὰρ ποῦ ἦτον κοτσός, ὁ πατὴρ τοῦ ρόη Ρομπέρτου.
Ἀφότου γὰρ ἀπέθανεν μισὶρ Λοΐς ἐκεῖνος,
ἐνέμεινεν ἡ ἀφεντία τοῦ ἁμαρτωλοῦ Μορέως
στὰς χεῖρας κ' εἰς τὴν ἀφεντίαν τοῦ ῥῆγα Κάρλου ἐκείνου.
(6620) 55 Ἐν τούτῳ παύομαι ἐδῶ νὰ λέγω κι ἀφηγοῦμαι
περὶ τοῦ ῥῆγα Κάρουλου κ' ἐκεινοῦ τοῦ ἀδελφοῦ του,
τὸν ἔλεγαν μισὶρ Λοΐν πρίγκιπα τοῦ Μωρέως.
Καὶ θέλω νὰ ἀφηγήσωμαι περὶ τὸν Μέγαν Κύρην,
μισὶρ Γυλιάμο τὸ ὄνομα, τὸ ἐπίκλην ντὲ λὰ Ρότζε,
60 ὅπου ἦτον δοῦκας Ἀθηνῶν, καλὸς ἀφέντης ἦτον·
ὡσαύτως νὰ ἀφηγήσωμαι καὶ διὰ τὸν κόντον Μπρένα,
μισὶρ Οὔγγο τὸ ὄνομα, κόντος ἦτον ντὲ Λέτζε,
τὸ ἐκράτει ἀπὸ τὸν Κάρουλον τὸν ῥῆγα, ἐκεῖ εἰς τὴν
Πούλιαν.
Στὸν χρόνο ἐκεῖνον καὶ καιρόν, ὅπου σὲ ἀφηγήθην
65 ἐδῶ ὀπίσω εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο ποῦ ἀναγινώσκεις,
ὅταν ὁ δοῦκας Ἀθηνῶν ἐστράφη ἐκ τὴν Φραγκίαν,
εὗρεν ὅτι ὁ πρίγκιπας ἐκεῖνος ὁ Γυλιάμος
ἐπιάστη εἰς τὴν Πελαγονίαν καὶ ἦτον εἰς τὴν Πόλιν,
ἅπερ τὸν ἐκράτει ὁ βασιλέας εἰς φυλακήν του ἀπέσω. f. 206r
70 Ὁ δοῦκας γὰρ τῶν Ἀθηνῶν γυναῖκα ἐτότε οὐκ εἶχεν·
καὶ μετὰ ταῦτα ἰσιάστηκεν μὲ τὸν σεβαστοκράτωρ,
ἐκεῖνον τὸν κὺρ Θεόδωρον, τὸν ἀφέντην τῆς Βλαχίας,
κ' ἐπῆρε τὴν θυγάτηρ του βλογητικὴν γυναῖκαν.
Καὶ ἔποικαν ἀμφότεροι τὸ ἀντρόγυνον ἐκεῖνο
(6640) 75 υἱόν, τὸν ὠνομάσασιν μισὶρ Γγὶ ντὲ λὰ Ρότσε,
ὅστις γὰρ μετὰ τὴν θανὴν ἐκείνου τοῦ πατρός του
ἔζησεν καὶ ἐγένετον τῶν Ἀθηνῶν ὁ δοῦκας,
Μέγαν Κύρην τὸν ἔλεγαν, τῆς Ρωμανίας τὸ ἐπίκλην.
Κι ὅταν ἐκατεστάθηκεν κ' ἐγίνη καβαλλάρης,

7950 αὐτ. εἴτον δεύτ. 51 ὅπου 54 ἐκεινοῦ τοῦ ρ. κάρλου 56 κάρλου
65 ἐτοῦτο ὅπου 69 ἅπερ *sic!* 73 εὐλογητικὴν

Cod. T 7950 αὐτ. ἦτον δεύτ. f. 113r 51 που—κουρσαρὸς πατὴρ
τοῦ ρ. ρουμπέρτου 52 ἀπόθανε 53 καὶ ἀνέμεινε 57 om. 58 να σας
φηγηθῶ 59 μισὲρ γουλ.—ρόζε 60 α. ζίτον 61 κόνται μπρένε
62 μισὲρ ολώγκο—κόστος—λέτζη 63 τὸν γκάρουλον 65 ἐδο εἰς τουτο τὸ

P Δεύτερος ἦτο αὐτάδελφος τοῦ ῥῆγα Κάρλου ἐκείνου
τοῦ νέου δέ, υἱὸς αὐτοῦ τοῦ γέροντος ἐκείνου.
'Αφότου γὰρ ἀπόθανεν μισὲρ Λοΐς ἐκεῖνος,
ἀνέμεινεν ἡ ἀφεντία τοῦ ἁμαρτωλοῦ Μορέως
στὰς χεῖρας καὶ στὴν ἀφεντίαν ἐκείνου τοῦ ῥὲ Κάρλου.
Εἰς τοῦτο παύω ἀπ' ἐδῶ αὐτά, τὰ ἀφηγοῦμαι
περὶ τὸν ῥῆγαν Κάρουλον μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του,
τὸν ἔλεγαν μισὲρ Λοΐν πρίγκιπα τοῦ Μορέως.
Καὶ θέλω νὰ ἀφηγηθῶ περὶ τὸν Μέγαν Κύρην,
ὅπου ἤτουν δοῦκας 'Αθηνῶν, καλὸς ἀφέντης ἦτον,
μισὲρ Γουλιάμον <τὸ> ὄνομαν, τὸ ἐπίκλην ντὲ λὰ
Ρόζε·
ὡσαύτως πάλιν νὰ εἰπῶ περὶ τὸν κόντον Μπρέναν,
μισὲρ Οὔγγος τὸ ὄνομα, κόντος ἦτον ντὲ Λέντζε,
τὸ ἐκράτει ἐκ τὸν Κάρουλον τὸν ῥῆγα, εἰς τὴν Πούλιαν.
Τὸν χρόνο ἐκεῖνον καὶ καιρόν, ὅπου σᾶς ἀφηγήθην
ἐδῶ ὀπίσω εἰς τὸ βιβλίον ἐτοῦτο ὅπου λέγω,
ὅταν ὁ δοῦκας 'Αθηνῶν ἐστράφη ἐκ τὴν Φραγκίαν,
εὗρεν ὅτι ὁ πρίγκιπας ἐκεῖνος ὁ Γουλιάμος
ἐπιάστη εἰς τὴν Πελαγονίαν καὶ ἦτον εἰς τὴν Πόλιν·
τοῦτον ἐκράτει ὁ βασιλεὺς εἰς φυλακὴν ἀπέσω.
Ὁ δοῦκας γὰρ τῶν 'Αθηνῶν τότε γυναῖκα οὐκ εἶχεν·
καὶ μετὰ ταῦτα ἰσιάστηκεν μὲ σεβαστοκρατόρον,
ἐκεῖνον τὸν κὺρ Θεόδωρον | ἀφέντην τῆς Βλαχίας· f. 221r II (p. 1
ἐπῆρεν τὴν θυγάτηρ του βλογητικὴν γυναῖκαν.
Καὶ ἔποικαν ἀμφότεροι τὸ ἀντρόγυνον ἐκεῖνο
υἱόν, τὸν ὠνομάζασιν μισὲρ Γγὶ ντὲ λὰ Ρόζε,
ὅστις γὰρ μετὰ τὴν θανὴν ἐκείνου τοῦ πατρός του
ἔζησεν καὶ ἐγένετον τῶν 'Αθηνῶν ὁ δοῦκας,
Μέγαν Κύρην τὸν ἔλεγαν, τῆς Ρωμανίας ἐπίκλην.
Ὅταν ἐκαταστάθηκεν κ' ἔγινεν καβαλλάρης,

7950 αὐτ. ἦτον δεύτ. 54 στὴν] ἡς 56 κάρλον 63 καρουλὸν
71 ἡσάστικεν 73 εὐλογιτικὴν 75 μισὲρ γὺ

β. ἑτουτο παναγνόθης 67 ἠβρε—γουλ. 68 ἡς την μπελαγονία—τὴν μπόλη
69 ὁπου τον κρατηε ὁ βασιλευς 70 γυν. οὐκ ιχε τόται 71 εσηάστηκε
μετα τὸν σ. 73 φηγατέρα του βλογητηκι 74 καὶ επήκασι 75 αλον τον
ὠν. μισὲρ γὶὼ τε λὰ ρόξη 77 εγὶὼηκαι 79 εκαταστάθη καὶ

Η ἰσιάστη μὲ τὴν πριγκίπισσαν, τὴν ντάμα Ζαμπέαν
ἐκείνην,
ἐνῷ ἐκράτει τὸν τόπον του ἀπ᾽ αὐτὴν κ᾽ ἦτον κυρά του,
κι ἀπῆρε τὴν θυγάτηρ της βλογητικὴν γυναῖκαν·
Μαάταν τὴν ἐλέγασιν, οὕτως τὴν ὠνομάζαν,
τοῦ πρίγκιπος γὰρ τοῦ Φλορᾶ ἦτον ἡ θυγατέρα.
Ὁ δοῦκας γὰρ τῶν Ἀθηνῶν Γυλιάμος ὁ πατήρ του
ἔζησε χρόνους ἱκανοὺς ἀφότου ἐμεταστάθη
ὁ πρίγκιπας γὰρ τοῦ Μορέως, ἐκεῖνος ὁ Γυλιάμος.
Κι ὅταν ἐξέπεσε ὁ Μο|ρέας τοῦ ῥῆγα Κάρλου ἐκείνου, f. 206ᵛ
τὸν πρῶτον μπάϊλον ποῦ ἔστειλεν ὁ ῥῆγας στὸν Μορέαν,
ἦτον ὁ Ροῦσος ντὲ Σουλῆ, καὶ μετ᾽ ἐκείνου ἐγίνη
ὁ δοῦκας γὰρ τῶν Ἀθηνῶν, ἐκεῖνος ὁ Γυλιάμος,
μπάϊλος καὶ βικάριος ντζενεράλ ὅλου τοῦ πριγκιπάτου.
Ὁ ῥῆγας τοῦ ἀπέστειλεν τὸ πρόσταγμα ᾽κ τὴν Πούλιαν,
τὴν λέουν οἱ Φράγκοι κομεσίουν, οὕτως τὴν ὀνομάζουν.
(6660) Κ᾽ ἐνταῦτα ἐπαράλαβεν τ᾽ ὀφφίκιον τοῦ μπαλιάτου
καὶ ἦτον μπάϊλος τοῦ ῥηγὸς ἕως εἰς τὴν ζωήν του.
Κ᾽ ἐτότε εἰς τὴν ἡμέραν του ἔχτισε τὴν Δημάτραν,
τὸ κάστρον ποῦ ἦτον στὰ Σκορτά, τὸ ἐχάλασαν οἱ
Ρωμαῖοι·
ἀτός του ἐστάθηκεν ἐκεῖ ἐτότε ὁ Μέγας Κύρης
ἕως οὗ καὶ ἐπληρώθηκεν τὸ κάστρον τῆς Δημάτρας.
Διαβόντα γὰρ μικρὸς καιρὸς ἀπέθανε ἡ κουντέσσα,
τοῦ κόντου ντὲ Μπριένε ἡ γυνὴ ὅπου ἦτον αὐταδέλφη
τοῦ δοῦκα γὰρ τῶν Ἀθηνῶν, μισὶρ Γυλιάμου ἐκείνου,
ἐνῷ ἦτον πρώτη σύμβια τοῦ θαυμαστοῦ στρατιώτου,
τοῦ ἀφέντη τῆς Καρύταινας, ὡσὰν σὲ τὸ ἀφηγήθην.
Ἐκείνη γὰρ ἡ ἀρχόντισσα ἔποικεν μὲ τὸν κόντον
υἱόν, ἐξαίρετον παιδί, τὸ ὠνόμασαν Γατιέρην·
<ἔζησε καὶ ἐγένετον ἄξιος καβαλλάρης>,
στρατιώτης γὰρ ἐξάκουστος εἰς ὅλα τὰ ῥηγᾶτα, f. 207ʳ

7982 διὰ εὐλογητικὴν 89, 98 ὅπου 93 ἐκ τὴν 94 λέγουν

Cod. T 7980 ἐσιάστη f. 113ᵛ 81 εκράτηε 82 επίρε 83 μ. τὴν ονώμαζαν οὕτως γὰρ τὴν ἐλέγαν 84 ἦτονε θυγ. 85 γουλ. 86 ἱκανοὺς καὶ τότε ἐμεταστάθη 87 γουλ. 90 ρούσον τε σ. καὶ μετ εκείνοὺς εγιώη

P ἐσιάστη μὲ τὴν πριγκίπισσαν τὴν τάμα τὴν Ζαμπέαν,
7981 ἐνῷ ἐκράτει τὸν τόπον του ἀπ' αὔτην κ' ἦν κυρά του,
ἐπῆρεν τὴν θυγάτηρ της βλογητικὴν γυναῖκα·
Μαάταν τὴν ἐλέγασιν, οὕτως τὴν ὠνομάζαν.

'Αφῶν ἐμεταστάθηκεν ὁ πρίγκιπα Γουλιάμος,
ἔζησε χρόνους ὀλιγοὺς καθὼς ηὕραμε ἐγράφως.

Κι ὅταν ἐξέπεσε ὁ Μορέας τοῦ ῥῆγα Κάρλου ἐκείνου,
τὸν πρῶτον μπάϊλον ἔστειλεν ἐτότε εἰς τὸν Μορέαν·
ἦτον ὁ Ροῦσσος ντὲ Σουλῆς καὶ μετ' αὐτὸν ἐγίνη
ὁ δοῦκας δὲ τῶν 'Αθηνῶν, ἐκεῖνος ὁ Γουλιάμος,
μπάϊλος, βικάριος τζενεράλ ὅλου τοῦ πριγκιπάτου.
'Ο ῥῆγας τὸν ἀπόστειλεν τὸ πρόσταγμα ἐκ τὴν Πούλιαν.

Κ' ἐνταῦτα ἐπαράλαβεν τ' ὀφφίκιον τοῦ μπαϊλάτου
καὶ ἦτον μπάϊλος τοῦ ρηγὸς εἰς τὴν | ζωήν του ὅλην. f. 221v 1
Καὶ τότε εἰς τὴν ἡμέραν του ἔχτισεν τὴν Δημάτραν,
τὸ κάστρο ὅπου στὰ Σκορτὰ ἐχάλασαν οἱ Ρωμαῖοι·
ἀτός του ἐστάθηκεν ἐκεῖ τότε ὁ Μέγας Κύρης
8000 ἕως οὗ ἐπληρώθηκεν τὸ κάστρο τῆς Δημάτρας.
Διαβόντα ὀλίγος καιρὸς ἀπόθανε ἡ κουντέσσα,
τοῦ κόντου ντὲ Μπρένα ἡ γυνὴ ὅπου ἦτον αὐταδέλφη
τοῦ δοῦκα δὲ τῶν 'Αθηνῶν, τοῦ μισὲρ Γουλιάμου,
ὅπου ἦτον πρώτη σύμβια τοῦ θαυμαστοῦ στρατιώτου
5 τοῦ ἀφέντου τῆς Καρύταινας, καθὼς τὸ ἀφηγήθην.
'Εκείνη ἡ ἀρχόντισσα ἐποῖκεν μὲ τὸν κόντον
υἱόν, ἐξαίρετον παιδί, τὸ ὠνόμασαν Γαλτιέρην·
ἔζησε καὶ ἐγένετον ἄξιος καβαλλάρης,
στρατιώτης γὰρ ἐξάκουστος εἰς ὅλα τὰ ῥηγᾶτα·

7982 εὐλογιτηκὴν 93 τὴν μπούλιαν 95 καὶ ταύτα 8002 ντὲ] ντο 4 ὅπου] ὀνὴ

---

91 γουλ. 92 τζενεράλ 93 εκ τὼ 94 λέγουν—κουμεσιοῦ 95 το φηκιο 97 καὶ τότε στης ἡμέρες του 98 ἦστο σκορ$^{τ|}$—τὸ χάλ. 99 ετάθη καὶ—μέγα 8000 ἕος ου που επλήροσε—διμίτρας 1 διαβόντας 2 κόνται πριένε 3 μισὲρ γουλι^{α}μου αμίνου *sic!* 5 αὐθέντος—καθὸς σὲ ταφ. 6 τον γκόνται 7 τὸ om.—γαλτιέρη 8 om. 9 εξακουστὸς

Η ἐκεῖνον ποῦ ἐσκοτώσασιν στὸν Ἀλμυρὸ ἡ Κουμπάνια.
8011 Ἀφότου γὰρ ἀπέθανεν ἐκείνη ἡ κουντέσσα,
διαβόντα ὀλίγος ὁ καιρός, ἀπέθανεν κι ὁ δοῦκας,
ἐκεῖνος γὰρ τῶν Ἀθηνῶν ὀνόματι Γυλιάμος.
Ζημία μεγάλη ἐγίνετον ἀπὸ τὸν θάνατόν του,
(6680) 15 διατὸ ἦτο ἀφέντης φρόνιμος, φιλάνθρωπος εἰς πάντας·
μεγάλη θλίψη ἐγένετον στὸ πριγκιπᾶτο ὅλον.
Ἐνταῦτα ἐσυνέβηκεν, ἀκούσετε τί ἐγίνη·
ὁ κόντος Οὔγγος ὠρέχτηκεν, ἐκεῖνος γὰρ ντὲ Μπριένε,
ἀπὸ τὴν Πούλια ἐπέρασεν κ' ἦλθεν εἰς τὸν Μορέαν,
20 κι ἀπαύτου πάλε ἐδιάβηκεν ὁλόρθα εἰς τὴν Θήβαν,
λέγας νὰ ἰδῇ τὴν δούκισσαν, νὰ τὴν παρηγορήσῃ,
διατὸ ἦτο ἐγνέας χηρέψοντα ἀπ' τὸν μισὶρ Γυλιάμον,
ἀπὸ τὸν δοῦκαν Ἀθηνῶν, τὸν γυναικάδελφόν του.
Κι ἀφότου ἀπέσωσεν ἐκεῖ κ' εἶδεν κ' ἐσύντυχέ της,
25 ἐστάθη ἡμέρες ἱκανὲς λέγας, παρηγορᾷ την.
Καὶ τόσα ἐσύντυχαν ὁμοῦ, ὠρέχτη ὁ εἷς τὸν ἄλλον,
μετὰ συμβίβασιν καλὴν ὁ κόντος εὐλογήθη
τότε τὴν συμπεθέραν του, τὴν δούκισσαν ἐκείνην,
τοῦ γυναικαδέλφου τὴν γυνὴν εὐλογήθη εἰς γυναῖκαν. f. 207ᵛ
30 Ἀφότου ἐσμίξασιν οἱ δύο, ὡς τὸ ἤφερεν τὸ φέρος,
ἡ ἀρχόντισσα ἐγγαστρώθηκεν κ' ἔποικεν θυγατέραν·
Ντζανέτα τὴν ὠνόμασαν, κι ὅσον ἐκαταστάθη
κ' ἦλθεν τοῦ νόμου ἡλικίας κ' ἐγίνετον γυναῖκα,
ἄντραν τῆς ἐδώκασιν μισὶρ Νικόλαον ἐκεῖνον·
35 τὸ ἐπίκλην του ἦτον ντὲ Σανοῦ, δοῦκας ἦτον Νηξίας·
(6700) ποτὲ καλὴν συμβίβασιν οὐκ εἴχασιν τὰ δύο.
Ἀπὸ ἁμαρτίας ἐγίνετον, τέκνον οὐκ ἐποιῆσαν
νὰ ἀφήκουν κληρονόμον του, διὰ νὰ κληρονομήσῃ
εἰς τόσα κάστρη καὶ νησία, τὰ εἶχε ὁ μισὶρ Νικόλαος.
40 Ὁ κόντος Οὔγγος ντὲ Μπριένε, ἀφότου εὐλογήθη

8010 ὅπου 18 ὀρέκτηκε 22 χοιρεύσοντα ἀπὸ 26 ὀρέκτη 28 ἐτότε 29 τοῦ γυν. του τὴν γ. 34 ἄνδραν 37 οὐκ] οὐ καὶ

Cod. T 8010 που σκοτώσασι f. 114ᵛ 11 ἀφὸντου γ. απόθανε 12 διαβόντας—ἀποθ. ο δ. 15 διατήτον 16 εγὼνετω ὅλλο 18 ωρέκτη και—γὰρ om.—πριένε 19 περασαι καὶ διάβη στω μ. 21 ὥπος νὰ 22 διατη ήτον νέας χυρεύσεως ἐκ τὼν μησὲρ γουλιαμων 24 ἀφὸντου—της] την 25 ἠστάθη

P ἐκεῖνον τὸν ἐσκότωσαν στὸν Ἀλμυρὸ ἡ Κουμπάνια.
8011 Ἀφότου γὰρ ἀπόθανεν ἐκείνη ἡ κουντέσσα,
διαβόντα λίγος ὁ καιρός, ἀπόθανεν κ' ἐκεῖνος
ὁ δοῦκας γὰρ τῶν Ἀθηνῶν, τὸν ἔλεγαν Γουλιάμον.
Ζημία μεγάλη ἐγίνετον ἀπὸ τὸν θάνατόν του,
διοῦ ἦτον φρόνιμος πολλά, φιλάνθρωπος εἰς ὅλους·
μεγάλη θλίψη ἐγίνετον 's ὅλον τὸ πριγκιπᾶτο.
Ἐνταῦτα ἐσυνέβηκεν, | ἄκουσον τί ἐγίνη· f. 221ᵛ II
ὁ κόντος Οὔγγος ὠρέχτηκεν, ἐκεῖνος ντὲ Πριένε,
ἐκ τὴν Πούλιαν ἐπέρασεν, ἦλθεν εἰς τὸν Μορέαν·
ἀπαύτου ἐδιέβηκεν ὁλόρθα εἰς τὴν Θήβαν,
ὅπως νὰ ἰδῇ τὴν δούκισσαν, νὰ τὴν παρηγορήσῃ, (p. 188)
ὅτι ἐχήρεψεν κοντὰ ἀπ' τὸν μισὲρ Γουλιάμον,
ἀπὸ τὸν δοῦκαν Ἀθηνῶν, τὸν γυναικάδελφόν του.
Ἀφότου ἔσωσεν ἐκεῖ, εἶδεν, ἐσύντυχέ την·
ἐστάθη ἡμέρες ἱκανές, λέγει, παρηγορᾷ την.
Τόσον ἐσύντυχαν ὁμοῦ, ὠρέχτη <ὁ> εἰς τὸν ἄλλον,
μετὰ συμβίβασιν καλὴν ὁ κόντος εὐλογήθην
τὴν συγάμπρισσάν του, σὲ λαλῶ, τοῦ δοῦκα τὴν γυναῖκαν.

Ἀφότου γὰρ ἐσμίξασιν, ὡς τὸ ἤφερεν τὸ φέρος,
ἐκείνη ἐγγαστρώθηκεν, ἔποικεν θυγατέραν·
Τζανέταν τὴν ὠνόμασαν, οὕτως τὴν ἐλαλοῦσαν.
Ὅσον ἐκαταστάθηκεν καὶ ἔφτασεν τοῦ νόμου,
ἄντραν γὰρ τῆς ἐδώκασιν τὸν μισὲρ Νικόλαον,
τὸ ἐπίκλην ἦτον ντὲ Σανοῦς, δοῦκας ἦτον Ἀξίας·
ποτὲ καλὴν συμβίβασιν οὐκ εἶχασιν οἱ δύο.
Ἀπὸ ἁμαρτίας ἔγινεν τέκνον οὐκ ἐποιοῦσαν
ν' ἀφήσουν κληρονόμον τους, τοῦ νὰ τοὺς ἀναπάψῃ
στὸ κάστρον καὶ εἰς τὰ νησία, τὰ εἶχεν μισὲρ Νικόλας.
ʿΟ κόντος Οὔγγος ντὲ Πριέν, ἀφότου εὐλογήθην

8015 ὅλλους 16 ἐγάλη 18 ὠρέχθηκε 19 τὴν μπούλιαν 21 ὀπῶς
22 ἀπ'] ἀπὲ 33 εὕτασεν

ἡμέρας—λέγι 26 καὶ τόσα ἐσ. ὁ υἱς ταλοὺ ορέχθη ὁ ης τόν αλων 27 μετα
σωίβασει 28 ἐτότε 29 ος γυνέκα 30 ἐσμίξανε 32 τζανέτα
34 μισὲρ νὴ κο[λ] 35 τῶ επικλῶ του—ἦτον αξίας 38 τους δια να κ.
39 ταχε ο μισὲρ νικόλας f. 114ᵛ

Η *τὴν δούκισσαν τῶν Ἀθηνῶν, τὴν ἀφεντίαν ἀπῆρε,*
τὸν τόπον ὅλο ἀφέντευεν τοῦ Μεγαλοκυράτου,
κ' εἶχεν εἰς ἀβοερίαν αὐτοῦ τὸν Γγίον ντὲ λὰ Ρότζε
ἕως οὗ ἔζη ἡ μητέρα του, ἡ δούκισσα ἐκείνη.
Διαβόντα γὰρ χρόνοι κἂν δύο, ἀπέθανε ἡ κουντέσσα,
κι ὁ κόντος Οὔγγος ἐδιέβηκεν στὸν τόπον του τῆς Πούλιας.
Κι ἀφότου ἦλθεν ὁ Γιωτὴς τοῦ νόμου ἡλικίας,
τὴν ἀφεντία ἐπαράλαβεν, τὸ Μεγαλοκυρᾶτο.
Καβαλλάρης ἐγένετον, καλὸς ἀφέντης ἦτον, f. 208r
Μέγαν Κύρην τὸν ἔλεγαν, τὸ ἐπίκλη τῶν Ἑλλήνων,
δοῦκας ἦτον τῶν Ἀθηνῶν, ὄνομα μέγαν εἶχεν·
μόνον γὰρ ἀπὸ ἁμαρτίας, [διατὸ] ἐδίαγε εἰς πονηρίαν,
ὁ Θεὸς οὐδὲν τοῦ ἔδωκεν νὰ ποιήσῃ κληρονόμον,
νὰ ἀφήκῃ ἀπὸ τὴν σάρκαν του παιδὶ τοῦ νὰ ἀφεντέψῃ
τὸν τόπον καὶ τὴν ἀφεντίαν, τὴν εἶχαν οἱ γονεῖς του.
Ἐν τούτῳ παύομαι ἐδῶ νὰ λέγω διὰ ἐκεῖνον
τὸν μισὶρ Γγὶ ντὲ λὰ Ρότζε, τὸν Μέγαν Κύρη ἐκεῖνον,
(6720) *καὶ θέλω νὰ σὲ ἀφηγηθῶ διὰ τὸν μισὲρ Νικόλαον,*
τὸ ἐπίκλην τοῦ ντὲ Σαὶντ Ὁμέρ, τὸ πῶς γὰρ εὐλογήθη
κι ἀπῆρεν εἰς γυναῖκαν του τὴν πριγκίπισσαν Μορέως,
ἐκείνη ὅπου ἦτον σύμβια τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμου.
Ἀφότου γὰρ ἀπέθανεν ὁ πρίγκιπα Γυλιάμος,
ἀπόμεινε ἡ πριγκίπισσα, ἐκείνη ἡ γυνή του,
(ἐνῷ ἦτον αὐταδέλφισσα ἐκεινοῦ τοῦ Δεσπότου,
κὺρ Νικηφόρου ἐκεινοῦ, τοῦ ἀφέντη γὰρ τῆς Ἄρτας),
χήρα, καὶ ἦτον στὸν Μορέαν κ' εἶχεν χωρία πλεῖστα,
ἐνῷ ἐκράτει καὶ ἐνομεύετον στὸν κάμπον τοῦ Μορέως·
ὡσαύτως στὸ καστελλανίον, ἐκεῖνο τῆς Καλαμάτας,
εἶχεν ὅπου ἀφέντευεν χώραν τὸ Μανιατοχῶριν, f. 208v
τὸν Πλάτανον καὶ τὸ Γλυκὺ κι ἄλλα χωρία μετ' αὐτα.
Ἐνταῦτα ὁ μισὶρ Νικόλαος ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ ὁ γέρος,

8043 and 44 om. by Buchon 57 *ἐκείνον τὸν μ. κύρην* 65 *ἐκείνου*
68 *στὸ] καὶ εἰς τὸ* 70 *μεταύτον* 71 *ὁ γέρος ντὲ σ. ὁμὲρ*

Cod. T 8041 *επίραι* 42 *ὅλλον ἐκέρδεσαι* 43 *ἄβο ἔρη αὐτού τὼν ἅγιον (sic!) ντε λαρότζε* 44 *ἔος ἤζηε* 45 *απόθανε* 46 *ἐδιάβ.* 47 *καὶ ἀφόντου ὁ υιος της γὰρ ἤλθε τολῶ ομου ἐληκιας* 49 *εγιῶετὸν* 52 *ἔδιαγε* 53 *ἔδωσαι* 54 *νὰ φήσει* 57 *τὸν μισὲρ γι ντε λα ρόζη* 58 *μισέρ νικο*$^{\lambda'}$

P τὴν δούκαιναν τῶν Ἀθηνῶν, τὸν τόπον ὅλο | ἐπῆρεν, f. 222r 1
τὴν ἀφεντίαν ὅλην δὲ τοῦ Μεγαλοκυράτου.

Διαβόντα δύο χρονῶν, ἀπόθανε ἡ κουντέσσα·
ὁ κόντο Οὖγγος ἐδιέβηκεν στὸν τόπον του στὴν Πούλιαν.
Ἀφῆκεν υἱὸν μειράκιον τὸν Γγίον ντὲ λὰ Ρόντζε·
ἀφότου ἀναθράφηκεν κ' ἐγίνετον τοῦ νόμου,
τὴν ἀφεντίαν ἔλαβεν τοῦ Μεγάλου Κυράτου.
Καβαλλάριος ἐγίνετον, καλὸς ἀφέντης ἦτον,
μεγάλην δόξαν καὶ τιμὴν εἶχεν εἰς τὸ ρηγᾶτον·
πλὴν ἦτον ἀπὸ ἁμαρτίας κ' ἔπεσε εἰς πορνείαν.
Ὁ Θεὸς οὐδὲν τὸν ἔδωκεν παιδὶν διὰ κληρονόμον
νὰ ἀφήσῃ εἰς τὸν τόπον του, στὴν ἀφεντίαν τὴν εἶχεν.

Ἀφότου γὰρ ἀπόθανεν ὁ πρίγκιπος Γουλιάμος,
ἔμεινεν ἡ πριγκίπισσα, ἐκείνη ἡ γυνή του,
ὅπου ἦτον δὲ αὐτάδελφη ἐκείνου τοῦ Δεσπότου,
τοῦ Νικηφόρου, λέγω σε, ἀφέντου δὲ τῆς Ἄρτας.
Εὑρίσκετον γὰρ ἡ αὐτὴ εἰς τὸν Μορέαν χήρα,
καὶ εἶχεν πλεῖστα δὲ χωρία στὸν τόπον τοῦ Μορέως,
ὡσαύτως στὸ καστελλανίκιον, αὐτὸ τῆς Καλαμάτας·
εἶχεν γὰρ καὶ ἀφέντευεν τὸ Μανιατοχῶριν,
τὸν Πλάτανον καὶ τὸ Γλυκὺν κι ἄλλα χωρία μετ' αὗτα.
Ἐνταῦτα ὁ μισὲρ Νικολὸς ὁ γέρων ντὲ Σὰντ Ὁμέρι,

8042 τὴν ἀ. δὲ ὅλλοι 46 στὴν μπούλιαν 66 χήραν

59 τὸ ἐπικλὼ του ντε σαλω τομερ 60 καὶ πήρε 61 πούτον—γουλιάμου
62 ἀφόντου γὰρ απόθανε—γουλ. 66 κηρὰ καὶ—απλήστα 67 ἐκράτηε—
στὸν τόπον του μ. 68 καὶ τὸ καστελάνηο f. 115r 69 χώραν τὸ λεν μαν.
70 πλάταμο—μεταῦτα 71 ὁ κὺρ νικολος ντε σαλὼ τομὲρ ο γέρος

Η ὡς ἦτον μέγας κ' εὐγενὴς κ' εἶχε πολὺ λογάριν,
καὶ ἦτον ἀποθάνοντα ἡ πρώτη του γυναῖκα,
(ὅπου ἦτον γὰρ πριγκίπισσα τῆς πόλεως Ἀντιοχείας,
8075 ἀπὸ τὴν ὁποιαν ἔλαβεν πλοῦτος, λογάρι εἰς δόξαν),
ὡς εὐγενὴς καὶ φρόνιμος ἰσιάστηκεν κι ἀπῆρεν
ἐκείνην τὴν πριγκίπισσαν, ὅπου ἦτον τοῦ Μορέως,
(6740) γυναῖκαν του εὐλογητικήν, οὕτως τὴν εὐλογήθη,
καὶ δι' αὐτὸ ἦλθεν στὸν Μορέαν καὶ ἦτον μετ' ἐκείνην.
80 Ἀπὸ τοῦ πλούτου τοῦ πολλοῦ, τὴν ἀφεντίαν ὅπου εἶχεν,
τὸ κάστρον τοῦ Σαὶντ Ὁμερίου, ὅπου ἦτον εἰς τὴν Θήβαν,
ἐποίησεν, κ' ἔχτισεν αὐτὸ κάστρο ἀφιρὸν εἰς σφόδρα·
οἰκήματα ἔποικε εἰς αὐτὸ διὰ ἕναν βασιλέαν.
Ἔποικεν γὰρ κ' ἐχτίσεν το κ' ἐκαταϊστόρησέν το
85 τὸ πῶς ἐκουγκεστήσασιν οἱ Φράγκοι τὴν Συρίαν.
Τὸ ὅποιον ἐχαλάσασιν μετὰ ταῦτα ἡ Κουμπάνια
διὰ φόβον ὅπου εἶχασιν ἀπὸ τὸν Μέγαν Κύρην,
τὸν δοῦκαν γὰρ τῶν Ἀθηνῶν, τὸν λέγουσιν Γατιέρην· f. 209r
πολλάκις μὴ τὸ ἔπιασεν κ' ἐσέβηκεν εἰς αὖτο
90 καὶ μετὰ ἐκεῖνο ἐκέρδισε τὸ Μεγαλοκυρᾶτο.
Ἔδε ἁμαρτίαν ὅπου ἔποικαν οἱ δόλοι Κατελάνοι
κ' ἐτέτοιον κάστρο ἐχάλασαν κ' ἐτέτοιον δυναμάριν!
Ὡσαύτως καὶ ἐποίησεν μισὶρ Νικόλαος ἐκεῖνος
στὴν χώραν τοῦ Μανιατοχωρίου, ἕναν μικρὸν καστέλλιν
95 διὰ φύλαξιν τοῦ τόπου του κατὰ τῶν Βενετίκων.
Καὶ μετὰ ταῦτα ἔχτισεν τὸ κάστρον τοῦ Ἀβαρίνου
(6760) εἰς λογισμὸν καὶ εἰς σκοπὸν νὰ ποιήσῃ πρὸς τὸν ῥῆγαν,
νὰ τὸ ἔχῃ δώσει εἰς κληρονομίαν ἐκεινοῦ καὶ τοῦ ἀνεψίου
του,
τοῦ μεγάλου πρωτοστράτορος, μισὶρ Νικόλας ἄκω.
8100 Ἐνταῦτα ἔδραμε ὁ καιρὸς κι ἀπόθανε ὁ Μέγας Κύρης,
ὅπου ἦτον μπάϊλος στὸν Μορέαν καὶ μετ' ἐκείνου ἐτέθη
μπάϊλος βικάριος ντζενεράλς ὁ μισὶρ Γγὶς ἐκεῖνος,

8072 πολὶν 78 εἰς γυν. του 84 ἐκτήσετο καὶ ἐκατὰ ἱστορησέν τω
92 καὶ ἐχάλασαν ἐτέτ. κάστρο 93 ὡς αὕτως ἐποίησεν καὶ ἔκτισεν μ. ν. ἐκ.
99 ἄστράτορας

Cod. T 8072 μέγ. καὶ πολὶς 74 οποῦτον—τις πόλης 76 ησιάστη καὶ
επίραι 77 ὀποῦτον 78 του om. 80 πούχε 81 σαὶὺ το

P ὡς ἦτον μέγας εὐγενὴς κ' εἶχεν πολὺ λογάριν,
ὡς εἶχεν ἀποθάνει ἡ πρώτη του γυναῖκα (p. 189)
(ὅπου ἤτονε πριγκίπισσα <τῆς> πόλης Ἀντιοχείας
καὶ ἀπ' ἐκείνην ἔλαβεν πλοῦτον, λογάριν σφόδρα), f. 222r II
ὡς εὐγενὴς καὶ φρόνιμος ἰσιάστην καὶ ἐπῆρεν
ἐκείνην τὴν πριγκίπισσαν, ὅπου ἦτον τοῦ Μορέως,
γυνή του εὐλογητική, εὐτὺς τὴν εὐλογήθην,
δι' αὗτο ἦλθεν στὸν Μορέαν καὶ ἦτον μετ' ἐκείνην.
Ἀπὸ τοῦ πλούτου τοῦ πολλοῦ, τὴν ἀφεντίαν, τὴν εἶχεν,
τὸ κάστρο τοῦ ντὲ Σὰντ Ὁμέρ, ὁποῦτον εἰς τὴν Θήβαν,
ἔποικεν, καὶ ἐχτίσαν το κι ἀφίρωσάν το σφόδρα·
οἰκήματα ἔποικεν 's αὐτὸ διὰ ἕναν βασιλέαν
νὰ ἐσέβῃ, νὰ ἐπέζεψεν μετὰ τὴν φαμελία του·
ἔποικεν καὶ ἐχτίσαν <το> κ' ἐκατιστόρησάν το.
Ὕστερον τὸ ἐχάλασαν ἐκεῖνοι οἱ Κατελάνοι
διὰ τὸν φόβον, τὸν εἴχασιν ἀπὲ τὸν Μέγαν Κύρην,
τὸν δοῦκα δὲ τῶν Ἀθηνῶν, τὸν ἔλεγαν Γατιέρην,
ὅπου πολλὰ ἐκοπίασεν κ' ἐσέβησαν εἰς αὗτο,
καὶ μετ' ἐκεῖνο ἐκέρδισεν τὸ Μεγαλοκυρᾶτο.
Ἔδε ἁμαρτίαν, τὴν ἔποικαν οἱ σκύλοι οἱ Κατελάνοι,
καὶ τέτοιον κάστρο ἐχάλασαν καὶ μέγαν δυναμάριν!
Ὡσαύτως ἔποικε, ἔχτισεν αὐτὸς ὁ μισὲρ Νικόλας
στὴν χώραν τοῦ Μανιατοχωρίου ἕνα μικρὸν καστέλλι
διὰ φύλαξιν τοῦ τόπου του κατὰ τῶν Βενετίκων.
Καὶ μετὰ ταῦτα ἔχτισεν τὸ κάστρο τοῦ Ἀβαρίνου
εἰς λογισμὸν καὶ εἰς σκοπὸν | νὰ ποιήσῃ πρὸς τὸν ρῆγαν, f. 222r I
καὶ νὰ τὸ δώσῃ κληρονομίαν ἐκείνου τοῦ ἀνεψίου του,
τοῦ μέγα πρωτοστράτορος, μισὲρ Νικόλα ἐκείνου.
Εἰς τοῦτο ἔδραμε καιρός, ἀπόθανε ὁ Μέγας Κύρης,
ὁποῦτον μπάϊλος στὸν Μορέαν καὶ μετ' αὐτὸν ἐτέθη...

8072 πολὴν 74 ἴτοννε

μεριον οπούτον 82 αὐτὸ om. 84 γὰρ om. 85 εκόνκουϊστήσασι
88 τὸν ελέγασι γαλτιέρη 89 μὶω τὸ—καὶ σεύη εκη ης αύτο 90 μετακιώ
91 ὀπῶπικαν 92 τέτοιο 93 ὸς αύτος επηήσε καὶ έκτησαι μισὲρ νικολος
f. 115v 98 ἐκείνου ταηψιου του 99 τοῦ μεγαπρωτο στράτορα μισὲρ νικο$^{\lambda'}$
άκουε 8100 μέγα κύρης 1 ὁποῦτον—μετ ἐκεῖνον 2 τζενεράλ ὁ μισὲρ γὶς

Η τὸν ἔλεγαν γὰρ Τρεμουλᾶν, ἀφέντην τῆς Χαλαντρίτσας.
Κι ἀφότου γὰρ ἀπόθανεν κι ὁ Τρεμουλᾶς ἐκεῖνος,
ἀπόστειλεν προστάγματα ἀπὸ τὴν Πούλια ὁ ρῆγας
τοῦ [μισὶρ] Νικολάου ντὲ Σαὶντ 'Ομέρ, νὰ | ἔνι ἐκεῖνος f. 209v
μπάϊλος.
Κ' ἐνταῦτα ἐπαράλαβεν τὸ ὀφφίκιον τοῦ μπαλιάτου
κ' ἔπραττε κ' ἐδιόρθωνε τὸν τόπον εἰς εἰρήνην,
ὡς εὐγενὴς καὶ φρόνιμος ποῦ ἦτον ἀπάνω εἰς ὅλους.
Εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐξουσίας τοῦ γέρο [μισὶρ] Νικολάου,
ἐκείνου γὰρ ντὲ Σαὶντ 'Ομέρ, ὁ τῆς Θηβοῦ ἀφέντης,
ὅπου ἦτον μπάϊλος στὸν Μορέαν ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες,
ὁκάποιος Φράγκος εὐγενής, ποῦ ἦτον ἐκ τὴν Τσαμπάνιαν,
μισὶρ Ντζεφρὲ τὸν ἔλεγαν, τὸ ἐπίκλην ντὲ Μπριέρες,
ἐξάδελφος ἦτο ἐκεινοῦ τοῦ ἀφέντη τῆς Καρυταίνου.
Κι ὡς ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν ὅτι ἐμεταστάθη
(6780) ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ὅπου ἦτο ἐξάδελφός του,
κι οὐδὲν ἐνέμεινε ἀπ' αὐτοῦ παιδί του κληρονόμος,
ἦλθεν του ὄρεξις καλὴ κ' εἰς λογισμὸν ἐβάλθη
νὰ ἀπέλθῃ γὰρ εἰς τὸν Μορέαν, ὡς προγγενὴς ὅπου ἦτον
τοῦ ἀφέντη τῆς Καρύταινας, νὰ ἔχῃ τὸ ἰγονικόν του.
Τὸν τόπον του ἐσημάδηψεν κ' ὑπέρπυρα ἐδανείστη,
σιργέντες ὀχτὼ ἐρρόγεψεν ὅπου ἦλθαν μετ' ἐκεῖνον.
'Απὸ ἀρχιερεῖς, καβαλλαρίους ἀπῆρεν μαρτυρίες
ἐγράφως μὲ τὲς βοῦλλες τους, τὸ πῶς ἐμαρτυροῦσαν,
ὅτι ἦτον γὰρ ἐξάδελφος ἐγνήσιος, κατὰ σάρκα, f. 210r
τοῦ ἀφέντη τῆς Καρύταινας, τοῦ [μισὶρ] Ντζεφρὲ ντὲ
Μπριέρες.
Οἰκονομήθη εὐγενικά, ἀπῆρε ὀχτὼ σιργέντες,
ἐξέβη ἀπὸ τὸν τόπον του κ' ἐβάλθη νὰ ὁδεύῃ,
καὶ ἦλθεν στὴν 'Ανάπολιν κ' ηὗρεν τὸν ρῆγαν Κάρλον·
τὲς μαρτυρίες τοῦ ἔδειξεν ἐκεῖνες ὅπου ἐβάστα·
τὸ πῶς ἦτον ἐξάδελφος τοῦ ἀφέντη τῆς Καρυταίνου

8109, 13 ὅπου

Cod. T 8103 αὐθέντης 6 νικοˡ ντεσαὶωτομέρ νὰ ένε 7 επαρέλαβε τὸ φίκιο τοῦ μπαϊλάτου 9 πούτον 10 τὸν γγερὸν—τοῦ γέρου μισὲρ νικοˡ 11 σαὶὼ τομὲρ 12, 13 οποῦτον—τζαπάνια 14 μισὲρ τζεφρέ—μπριέρης 17 ὁποῦτον ξαδελφός 18 ἔμωε 19 ὧρεξει 20 ος προγενὴς ὁποῦτον

P Τρέμουλαν τὸν ἐλέγασιν, ἀφέντην Καλανδρίτσας.
'Αφῶν γὰρ ἐπαράλαβεν ὁ Τρέμουλας ἐκεῖνος,
ἀπέστειλεν προστάγματα ὁ ῥῆγας ἐκ τὴν Πούλιαν
μισὲρ Νικολοῦ ντὲ Σὰντ 'Ομέρ, νὰ ἔνι ἐκεῖνος μπάϊλος.
Κι οὕτως τὸ ἐπαράλαβεν <τὸ> ὀφφίκιον τοῦ μπαϊλάτου·
ἔπραττεν δὲ καὶ ὥρθωνεν τὸν τόπον εἰς εἰρήνην,
ὡς εὐγενὴς καὶ φρόνιμος ποῦ ἦτον ἀπάνω 's ὅλους.
Εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐξουσίας τοῦ γέρου μισὲρ Νικόλα f. 228v II (p.
ἐκείνου τοῦ ντὲ Σὰντ 'Ομέρ, τῆς Θήβας τὸν ἀφέντη,
ὁποῦτον μπάϊλος στὸν Μορέαν ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες,
ὁκάποιος Φράγκος εὐγενής, ἦτον ἐκ τὴν Τσαμπάνιαν,
μισὲρ Τζεφρὲ τὸν ἔλεγαν, τὸ ἐπίκλην ντὲ Πριέρε,
ἐξάδελφος ἦτο ἐκεινοῦ τοῦ ἀφέντου Καρυταίνης.
Καὶ <ὡς> ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν ὅτι ἐμεταστάθην
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, ποῦ ἦτον ἐξάδελφός του,
καὶ οὐκ ἀνέμεινε ἀπ' αὐτοῦ παιδίν του κληρονόμος,
ἦλθεν του ὄρεξη καλὴ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν Μορέαν
καὶ νὰ γυρέψῃ τὴν ἀφεντία τοῦ ἀφέντου Καρυταίνου.

Τὸν τόπον του ἐσημάδεψεν, ὑπέρπυρα ἐδανείστην,
σιργέντες ὀχτὼ ἐρρόγεψεν καὶ εἶχεν μετ' ἐκεῖνον.
'Απὸ ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντες ἐπῆρεν μαρτυρίαν
ἐγράφως μὲ τὲς βοῦλλες τους, τὸ πῶς ἐμαρτυροῦσαν,
ὅτι ἦτον ἐξάδελφος γνήσιος, κατὰ σάρκα,
τοῦ ἀφέντου τῆς Καρύταινας μισὲρ Τζεφρὲν ἐκείνου.
Οἰκονομήθη εὐγενικά, ἐπῆρε ὀχτὼ σιργέντες,
ἐξέβη ἀπὲ τὸν τόπον του, ἐβάλθη νὰ ὁδεύῃ.
'Ηλθεν εἰς τὴν 'Ανάπολιν καὶ ηὗρηκεν | τὸν ῥῆγαν· f. 229r I
τὲς μαρτυρίες τοῦ ἔδειξεν ἐκεῖνες, τὲς ἐβάστα,

8105 *τὴν μπούλιαν* 9 *ὅλλους* 19 *ὄρεξlω*

The passage in P beginning with l. 8110 and ending with l. 8473 has been transferred to the end of the chronicle. In this edition the original connection has been restored.

21 *ταυθέντου* 22 *εσιμάδεψαι καὶ περπ.* 23 *σέργεντες ὁ. ορόγεψαι ὀπούλθαν μετα κιὼνον* 24 *επίρε* 26 *οτὶ ητον ξάδελφος* f. 116r 27 *τ. αὐθέντου τῆς κ. μισὲρ τζεφρεν τε μπριέρης* 28 *ἐπήρε τὴς σέργέντες* 29 *ἀπέ*

Η καὶ ἦλθεν πρὸς τὸ σύνηθες ὅπου ἔχουσιν οἱ Φράγκοι,
ὡς γονικάρχος, συγγενὴς νὰ ἔχῃ τὸ ἰγονικόν του.
Τὸ ὁμάτζιον του ἐπρεζάντισε, ὡς ἕνι τὸ συνήθειον·
κι ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν κ' εἶδεν τὲς μαρτυρίες του,
(6800) ὥρισεν καὶ ἐγράψασιν στὸν μπάϊλον τοῦ Μορέως,
ἐκείνου γὰρ ντὲ Σαϊντ Ὁμὲρ τοῦ γέρο [μισὶρ] Νικολάου,
νὰ ποιήσῃ νὰ ἐλθοῦν οἱ ἅπαντες λίζιοι τοῦ Μορέως,
οἱ ἀρχιερεῖς κ' οἱ φρόνιμοι ὅλου τοῦ πριγκιπάτου,
νὰ ποιήσῃ κούρτην δυνατήν, νὰ ἰδοῦν τὲς μαρτυρίες του,
ὅπου ἤφερεν ἐκ τὴν Φραγκίαν μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος·
κ' εἰ μὲν εὑροῦν ὅτι ζητεῖ μὲ τρόπον δικαιοσύνης
τὸ κάστρον τῆς Καρύταινας μετὰ τῆς περιοχῆς της,
νὰ τοῦ <τὴν> δώσῃ τὴν νομὴν καὶ νὰ τὸν ρεβεστίσῃ.
Εἴδασι γὰρ τὸν ὁρισμόν, ὅπου ἔστελνεν ὁ ρῆγας, f. 210ᵛ
ἡ κούρτη, ὅπου ἤσασιν ἐκεῖσε εἰς τὴν Κλαρέντσαν,
κι ἀνέγνωσαν τὲς μαρτυρίες ὅπου ἤφερεν μετ' αὐτον.
Κι ἀφότου ἐσύντυχαν πολλά, κ' εἶπαν καὶ ἀναφέραν,
ἦλθαν καὶ ἀναφέρασιν τὴν πρᾶξιν ὅπου ἐποῖκεν
ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον,
ὅταν ἐρροβόλεψεν κ' ἐδιάβη εἰς τὴν Θήβαν,
καὶ ἦλθεν κ' ἐπολέμησεν μετὰ τὸν Μέγαν Κύρην,
ἁρματωμένος εἰς φαρίν, τὸν πρίγκιπα Γυλιάμον,
ὅπου ἦτο ἀφέντης φυσικός, κ' ἐκράτει ἀπὸ ἐκεῖνον
τὸ κάστρον τῆς Καρύταινας καὶ ὅλον του τὸν τόπον.
(6820) Ἀπίστησε τὸν ἀφέντην του κ' ἐγίνη δημηγέρτης,
κ' ἐνταῦτα ἀκληρήθηκεν ἐκεῖνος κ' ἡ γενεά του·
καὶ μετὰ ταῦτα οἱ ἅπαντες ὅλου τοῦ πριγκιπάτου
τὸν πρίγκιπα ἐδεήθησαν κ' ἐπαρακάλεσάν τον,
καὶ ἔστρεψεν τὸν τόπον του μὲ συμφωνίαν καὶ τρόπον,
ὡς δόμα νέον τοῦ τὸ ἔδωκεν νὰ τὸ κληρονομήσουν
ἂν ποιήσῃ τέκνα ἀπ' αὐτοῦ, νὰ ἕνι ἀπὸ τὸ κορμί του.

8133 *συνηθὲς* 48 *ἤφεραν* 55 *ὅπου ἦτον ἀ. του φ.* 60 *καὶ ἐπαρακαλέσανέ τον*

Cod. T 8133 *σιωιθὲς ὀπόχουσι* 34 *νάχη* 35 *τῶ ὁμάτζῃ τοῦ πρεζέντισε ὸς ένε* 38 *σε κιὼνον γὰρ το σαὶὼ το μὲρ του γέρου* 39 *νὰ ἑλθουνε απαντες* 42 *μισὲρ τζ.* 43 *ζητὰ* 44 *με τὴν περηοχήν του* 45 *νὰ τοῦ το δώσι παρευθὴς καὶ να του τὸ ρεβεστίσι* 46 *ἑστιλε* 47 *τὴ γλαρέντζα* 49 *καὶ*

P καὶ ἤλθεν πρὸς τὸ σύνηθες, τὸ ἔχουσιν οἱ Φράγκοι,
ὡς γονικάρχης, συγγενὴς νὰ ἔχῃ τὸ γονικόν του.
Τὸ ὁμάντζιν ἐπρεζέντισεν, ὡς τὸ ἔχουσιν συνήθειον·
ὁ ρῆγας, ὡς τὸ ἤκουσεν κ' εἶδεν τὲς μαρτυρίες του,
ὥρισεν καὶ ἐγράψασιν στὸν μπάϊλον τοῦ Μορέως,
ἐκείνου τοῦ ντὲ Σὰντ Ὁμὲρ τοῦ γέρου μισὲρ Νικόλα,
ὅπως νὰ ἔλθουν ἅπαντες ἄρχοντες τοῦ Μορέως,

νὰ ποίσουν κούρτην δυνατήν, νὰ ἰδοῦν τὲς μαρτυρίες,
ὅπου ἐβάστα ἐκ τὴν Φραγκίαν μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος·
κ' εἰ μὲν εὕρουν ὅτι ζητᾷ μὲ τρόπον δικαιοσύνης
τὸ κάστρον τῆς Καρύταινας μὲ τὴν περιοχήν της,
νὰ τοῦ ἔχῃ δώσει τὴν νομὴν καὶ νὰ τὸν ρεβεστίσῃ.
Κι ὡς εἴδασιν τὲς μαρτυρίες, τὸν ὁρισμὸν τοῦ ῥῆγα,
ἡ κούρτη, ὅπου ἤσασιν ἐκεῖ εἰς τὴν Κλαρέντσα,
ἀνάγνωσαν τὲς μαρτυρίες ὅπου ἤφερεν μετ' αὗτον.
Ἀφῶν ἐσύντυχαν πολλά, εἶπαν καὶ ἀναφέραν
τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικεν ὁ ἀφέντης Καρυταίνου,

ὅταν γὰρ ἐρροβόλεψεν κ' ἐδιέβην εἰς τὴν Θήβαν, (p. 207)
καὶ ἤλθεν κ' ἐπολέμησεν μετὰ τὸν Μέγαν Κύρην,
ἁρματωμένος εἰς φαρίν, τὸν πρίγκιπα Γουλιάμον, f. 229r II
ὅπου ἦτο ἀφέντης φυσικὸς κ' ἐκράτει ἀπ' ἐκεῖνον
τὸ κάστρον τῆς Καρύταινας καὶ ὅλον του τὸν τόπον.
Ἀπίστησε τὸν ἀφέντη του κ' ἐγίνη δημηγέρτης,
κ' εἰς τοῦτο ἀκληρήθηκε αὐτὸς κ' ἡ γενεά του·
καὶ μετὰ ταῦτα οἱ ἅπαντες ὅλου τοῦ πριγκιπάτου
τὸν πρίγκιπαν ἐδεήθησαν κ' ἐπαρακάλεσάν τον,
καὶ ἔστρεψεν τὸν τόπον του μὲ συμφωνίαν καὶ τρόπον,
ὡς δόμα νέον τὸ ἔδωκεν νὰ τὸ κληρονομήσῃ
ἂν ποίσῃ τέκνον ἀπ' αὐτόν, νὰ ἔνι ἐκ τὸ κορμίν του.

8134 σωγγενεῖς 45 τῶ ὁμῶ 48 ἀνάγνωσεν 53 μετὰ] μὲ
56 ὅλλον 57 ἐπίστησεν 59 ὅλλου

ἀφόντου εσίντηχα μπολλὰ 51 τὸν γγερόν 52 ὁποταν ερεβέλεψε καὶ διάβη
54 γουλ. 55 ὁποῦτὸν—απο κλωον f. 116r 58 ακληρήστη καὶ—γενια
59 ὅλη τοῦ πρ. 60 καὶ παραικαλαισάν τον 61 σημφονιες 62 ὁς νέο
δογμα—ναντὸ κληρωνομίσει 63 να ένε

Η Ἐνταῦτα ἐλαλήσασιν κ' ἦλθεν ὁ καβαλλάρης
8165 ἐκεῖνος ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖσε εἰς τὴν κούρτην.
Ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ὥλενας ἐβάσταξε τὸν λόγον f. 211r
καὶ εἶπεν του λεπτομερῶς τὴν τήρησιν τῆς κούρτης,
τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικεν ὁ ἀφέντης τῆς Καρυταίνου,
καὶ πῶς ἀκλήρησαν αὐτὸν κι ὅλην του τὴν γενέαν
70 πρὸς τὰ συνήθεια ὅπου ἔχουσιν εἰς ὅλα τὰ ρηγᾶτα·
ὅποιον εὑροῦσιν ἄπιστον, νὰ ἔνι δημηγέρτης,
πρῶτα ἀκληρᾶται ὁλοστινὸς κι ἀπαύτου ἡ γενεά του
ἀπὸ ὅσον τόπον κι ἀφεντίαν ἔχει καὶ ἀφεντεύει.
"Ἐνταῦτα, φίλε μας καλέ, λέγομεν τὴν ἀλήθειαν,
75 " ἐσὲν δίκαιον οὐδὲν ἔρχεται ἐκ τοῦτο ὅπου ἀνακράζεις."
Ἀκούσων ταῦτα ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος ντὲ Μπριέρες,
(6840) τὸ πῶς ἀπῆρε ἀπόφασιν ἐκ τὸν σκοπὸν ὅπου εἶχεν,
ἐδιέβη εἰς τὴν κατούνα του κ' ἐκάτσε κατὰ μόνας·
ἔκλαψεν καὶ ἐθρήνησεν ὥσπερ νὰ εἶχεν χάσει
80 τὸ ρηγᾶτον <τὸ> τῆς Φραγκίας, ἐὰν ἦτον ἐδικόν του.
Διαβόντα γὰρ ἡμέρες δύο, ἐβάλθη νὰ σκοπίζῃ
καὶ νὰ ἀνεβάζῃ λογισμοὺς πῶς ἠμπορεῖ νὰ πράξῃ·
ὅτι ἂν στραφῇ εἰς τὴν Φραγκίαν, ἂν οὐδὲν ποιήσῃ ἔργον,
νὰ μείνῃ εἰς τὴν Ρωμανίαν, νὰ εὕρῃ οἰκονομίαν του,
85 ὅλοι τὸν θέλουσι γελᾷ, | μέμφεσται κι ὀνειδίζει, f. 211v
διότι ἐστράφη ἄνεργος, τὴν ἔξοδόν του ἐχάσε.
Ἐν τούτῳ εἶπε πρὸς αὐτόν· κάλλιον τοῦ νὰ ἀποθάνῃ
περὶ νὰ μείνῃ ἄνεργος τοῦ νὰ μὴ διαφορήσῃ.
Ὁκάποιον ηὗρεν τοπικὸν ἄνθρωπον κ' ἐφιλεύτη·
90 ἐρώτησέ τον ἀκριβῶς νὰ τὸν πληροφορέσῃ,
τὰ κάστρη ὅπου εἶναι εἰς τὰ Σκορτά, τὸ Ἀράκλοβον,
πῶς στέκει,
ὡσαύτως κ' ἡ Καρύταινα, πῶς ἔνι καμωμένη,
καὶ ποῖον ἔν' δυναμώτερον καὶ τί λαὸν νὰ ἐπάρῃ.
Κ' ἐκεῖνος, ὅπου ἔξευρεν τῶν δύο καστρῶν τὴν στρῶσιν,

8169 ἀκλήρησεν 72 τὴν γενεάν του 73 ἀπὸ ὅ. καὶ τόπον 82 ὑπορεῖ
83 ἂν] ἐὰν 87 καλίον 91 κάστροι 93 ἔνι

Cod. T 8165 μισέρ τζ.—τὴν γγούρτι 67 καταλεπτὸς 69 καὶ πὸς γὰρ ακληρίστη καὶ αὐτὸς καὶ η γενιά του 70 που 71 ἠβρούσι—ένε 72 ακληράτη γὰρ αὐτὸς—τη γενηα 74 λέγω με τὴν 75 δὲν—πανακράζης

P Εἰς τοῦτο ἐλαλήσασιν μισὲρ Τζεφρὲν καὶ ἦλθεν·
8165 ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ὥλενας ἐβάσταξεν τὸν λόγον
καὶ εἶπεν τον λεπτομερῶς τὴν τήρησιν τῆς κούρτης·
τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικεν ὁ ἀφέντης Καρυταίνου,
καὶ πῶς τὸν ἀκληρήσασιν αὐτὸν καὶ τὴν γενεάν του
70 πρὸς τὰ συνήθεια, τὰ ἔχουσιν εἰς ὅλα τὰ ρηγᾶτα·
ὅποιον εὕρουν ἄπιστον, νὰ ἔνι δημηγέρτης,
πρῶτον νὰ ἀκληρᾶται αὐτός, ἔπειτα ἡ γενεά του
ἀπὲ τὸν τόπον κι ἀφεντίαν ὅσον κρατεῖ καὶ ἔχει. f. 229ᵛ I
"Ἐνταῦτα, φίλε μου καλέ, λέγω σε τὴν ἀλήθειαν,
75 "δίκαιον ἐσὲν οὐκ ἔρχεται εἰς τοῦτο τὸ ζητάεις."
Ὡς τὸ ἤκουσε ὁ μισὲρ Τζεφρὲς ἐκεῖνος ντὲ Μπριέρες,
πῶς ἐπῆρεν ἀπόφασιν ἐκ τὸν σκοπὸν ὅπου εἶχεν,
ἐδιέβη εἰς τὴν κατούναν του κ' ἔκατσεν κατὰ μόνας·
πολλὰ ἔκλαψεν, ἐθρήνησεν ὥσπερ νὰ εἶχε χάσει
80 τὸ ρηγᾶτο ὅλον τῆς Φραγκίας, νὰ ἦτον ἐδικόν του.
Διαβόντα δὲ ἡμέρες δύο, ἐβάλθη νὰ σκοπίζῃ,
νὰ ἀναβάνῃ λογισμοὺς πῶς ἠμπορεῖ νὰ πράξῃ·
ἐὰν στραφῇ εἰς τὴν Φραγκίαν ἔξου νὰ κάμῃ ἔργον,

85 ὅλοι τὸν θέλουσι γελᾷ, μέμφεσται κι ὀνειδίζει,
διοῦ ἐστράφην ἄνεργος, τὴν ἔξοδόν του χάσεν.
Εἰς τοῦτο εἶπεν πρὸς αὐτόν· "Κάλλιο νὰ ἀποθάνω
"παροῦ νὰ μείνω ἄνεργος, νὰ μὴ διαφορέσω."
Ὁκάποιον εὗρεν τοπικὸν ἄνθρωπον κ' ἐφιλεύτη·
90 ἠρώτησέν τον ἀκριβῶς νὰ τὸν πληροφορήσῃ,
τὰ κάστρη, τὰ ἔνι στὰ Σκορτά, τὸ Ἀρόκλοβον, πῶς στέκει,
ὡσαύτως ἡ Καρύταινα, πῶς ἔνι καμωμένα,
ποῖα ἔνι δυναμώτερα | καὶ τί λαὸν νὰ ἐπάρουν. f. 229ᵛ II
Κ' ἐκεῖνος, ὅπου ἔξευρε τὰ δύο κάστρη ἐκεῖνα,

8170 ὅλλα 80 ὅλον τὸ ρηγ. τῆς φ. 83 ἐξ οὗ, but the meaning is ἔξω or ἐκτὸς 85 ὅλλοι 87 ναποθάνω

76 μισὲρ τζ.—μπριέρις 77 επίρε 78 τὴν γγατούνα 80 δοικόν του 82 ἠμπορι 83 αν εστραφὴ f. 117ᵛ 85 μέφεστε 87 κάλιο 88 μλώη α. νὰ μὴν δ. 89 ἤβρε 91 που—αρακλόβη ποταίκι 92 ενε 93 ενε 94 ἤξευρε

Η λεπτῶς τοῦ τὰ ἐδιερμήνεψεν κ' ἐκαθοδήγησέ τον
8196 τὸν τόπον ὅπου ἴστονται καὶ τί λαὸν νὰ ἐπάρουν.
(6860) Κι ἀφότου ταῦτα ἤκουσεν ἐπῆρεν τὸν σκοπόν του,
ἐμίσσεψε ἀπὸ τὸν Μορέαν κ' ἦλθεν στὸ Ξενοχῶριν·
κι ὅσον ἀπέσωσεν ἐκεῖ, εἶπεν ὅτι ἐζαλίστη,
8200 τὸ κοιλιακὸν τὸν ἔπιασεν, ἔλεγε τῶν ἀνθρώπων,
κ' ἐρώτησε τὸ ποῦ νὰ εὑρῇ νερὸν ἀπὸ γιστέρνα,
διατὶ ἔνι στητικὸν νερὸν καὶ σταίνει τὴν κοιλίαν.
Κι ὁκάποιος ὅπου ἦτον ἐκεῖ, ὅπου ἦτον ἐκ τὸν τόπον,
τὸν εἶπεν εἰς τὸ Ἀράκλοβον εἶναι καλὲς γιστέρνες,
5 κι ἂς στείλῃ νὰ τοῦ δώσουσιν ἐκ τὸ νερὸν ἐκεῖνο
κ' ἐνταῦτα ἤθελε ὠφεληθῆ ἀπὸ τὴν ζάλην ποῦ εἶχεν. f. 212r
Ἐνταῦτα κράζει ἕναν του σιργέντην ὅπου ἠγάπα
κι ὅπου εἶχεν στὸ μυστήριον του πολλὰ ἀποθαρρεμένον,
καὶ λέγει του· "Ἔπαρε φλασκί, καὶ ἄμε εἰς τὸ κάστρον
10 "αὐτοῦ σιμὰ στὸ Ἀράκλοβον κ' εἰπὲς τὸν καστελλᾶνον,
"τὸ πῶς γὰρ τὸν παρακαλῶ νὰ ὁρίσῃ, νὰ σὲ δώσουν
"ἐκ τῆς γιστέρνας τὸ νερόν, χρήζω το διὰ ἰατρείαν μου,
"διατὶ μὲ τὸ ὥρισε ὁ ἰατρὸς κ' εἶπεν ὅτι ὠφελεῖ με.
"Καὶ πρόσεξε, ὡς φρόνιμος, νὰ σέβῃς εἰς τὸ κάστρον,
15 "πῶς στήκει, καὶ τὰ ἔμπατα, τὸ πόσοι τὰ φυλάγουν,
"νὰ μὲ τὸ εἰπῇς στὸ στρέμμα σου, νὰ μὲ τὸ διερμηνέψῃς,
(6880) "καὶ μὴ τολμήσῃς νὰ τὸ εἰπῇς ἀνθρώπου γεννημένου."
Ἐνταῦτα ὁ σιργέντης του ἀπῆλθεν εἰς τὸ κάστρον·
τὸν καστελλᾶνον ηὗρηκεν, γλυκέα τὸν χαιρετίζει,
20 ἐκ μέρους γὰρ τοῦ ἀφέντου του ἐπαρακάλεσέ τον
νὰ ὁρίσῃ, νὰ τὸν δώσουσι νερὸν ἐκ τὴν γιστέρναν.
Κι ὁ καστελλᾶνος παρευτὺς ὥρισε, ἐδώκανέ τον·
ἐσέβη ἀτός του εἰς τὸν γουλᾶν κ' ἐκατεστόχαξέ το,
ἐστράφη εἰς τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ κ' εἶπεν του ὅσον εἶδε.
25 Κἂν δέκα ἡμέρες ἔποικε κ' ἔλεγεν, ζάλην ἔχει·

8196 *ήσθονται* seems to suggest *ἵστονται* for *ἵστανται* 8202 *στητικὸν*? the form adopted is that of P and T 5 *ἐκεῖνον* 6 *ὅπου* 8 *μυστήριόν του* 11 *τὸν*] *τὸ*

Cod. T 8195 *διερμύνεψαι* 96 *κάθουνται* 97 *αφόντου τοῦτο* 98 *ἐκ τὸ μορέα—ξεροχο*^{ρ} 99 *ὅτι*] *καὶ* 8201 *τὸ* om. 2 *ένε στήτικο ν. και στένη τὴν γγιλία* 3 *καὶ καπ. ὁποῦ βρέθη εκεὶ ὁποῦτον* 6 *ὠφέλεθῆ—πούχε*

P λεπτομερῶς τὰ ἐρμήνεψεν κ' ἐκαθοδήγεψέν τον.

8196 Ἀφότου ταῦτα ἤκουσεν ἐπῆρεν τὸν σκοπόν του,
ἐκίνησεν πρὸς τὸν Μορέαν, ἦλθεν στὸ Ξενοχῶριν·
καὶ ὅταν ἔσωσεν ἐκεῖ, εἶπεν ὅτι ἐζαλίστην, (p. 208)
8200 τὸ κοιλιακὸν τὸν ἔπιασεν, ἐλέγεν τῶν ἀνθρώπων·
ἐρωτᾷ ποῦ νὰ εὑρῇ νερὸν νὰ πίνῃ ἀπὸ γιστέρνα,
διότι ἔνι στητικὸν καὶ στήνει τὴν κοιλίαν.
Ὁκάποιος τοῦ ἐρμήνεψεν, ὅπου ἦτον ἐκ τὸν τόπον,
ὅτι εἰς τὸ Ἀράκλοβον ἔνι καλὲς γιστέρνες,
5 κι ἂς στείλῃ νὰ τοῦ δώσουσι ἐκ τὸ νερὸν ἐκεῖνο.

Ἐλάλησεν σιργέτην του ἕνα ὅπου τὸν ἠγάπα,
ὅπου εἶχεν στὸ μυστήριον του πολλὰ ἀποθαρρεμένο.
Λέγει του· "Ἔπαρε φλασκί, ἄγωμε εἰς τὸ κάστρον,
10 "λέγω εἰς τὸ Ἀράκλοβον κ' εἰπὲ τὸν καστελλᾶνον,
"τὸ πῶς τὸν παρακαλῶ νὰ ὁρίσῃ, νὰ μὲ δώσουν
"ἐκ τῆς γιστέρνας τὸ νερὸ ὡς διὰ ἰατρεία μου,
"διοῦ μὲ τὸ ὁρμήνεψεν ἰατρὸς καὶ ὠφελεῖ με.
"Καὶ πρόσεξε, ὡς φρόνιμος, νὰ σέβῃς εἰς τὸ κάστρο,
15 "πῶς στέκουν καὶ τὰ ἔμπατα, καὶ πόσοι τὸ φυλάττουν,
"νὰ μὲ τὸ εἰπῇς στὸ | στρέμμα σου, νὰ μὲ τὸ ἑρμηνέψῃς, f. 230r 1
"καὶ μὴ τολμήσῃς νὰ τὸ εἰπῇς ἀνθρώπου γεννημένου."
Εἰς τοῦτο ὁ σιργέντης του ἀπῆλθεν εἰς τὸ κάστρο·
τὸν καστελλᾶνον εὕρηκεν γλυκέα τὸν χαιρετίζει,
20 ἐκ μέρους τοῦ ἀφέντη του ἐπαρακάλεσέ τον
νὰ ὁρίσῃ, νὰ τὸν δώσουσιν νερὸν ἐκ τὴν γιστέρναν.
Κι ὁ καστελλᾶνος παρευτὺς ὥρισεν, ἔδωκάν του·
ἐσέβη ἀπέσω εἰς τὸν γουλὰν κ' ἐκαταστόχαξέν τον,
ἐστράφη εἰς τὸν μισὲρ Τζεφρὲ κ' εἶπεν τον ὅσον εἶδεν.
25 Καὶ δέκα ἡμέρας ἔποικεν κ' ἔλεγεν, ζάλην ἔχει·

8200 ἐπίασεν 7 ἠγάπαν 8 στὸ] τὸ 9 τὸ καστὼρ
12 τῆς ἠστέρνας 25 ἔχω

---

7 σεργένται ὀπ. αγάπα 8 ὀποῦχε 10 καὶ ἠπε τὸν γκαστελάνο 11 παρεκαλῶ—νὰ σοῦ 12 δια γιατρίκο μου f. 117v 15 πὸς ταὶ κι—τὰ ἔμπ. καὶ πόσοι το φ. 17 καὶ μὴω—ἀνοὺς 18 σὲργεντης 19 τὸν γγαστελάνο νήβρικαὶ—χερετάη 20 εκ μέρος γ. ταυθέντη του επαρεκαλ. 21 να τοῦ—ν. απο τὴ στέρνα 23 στὸ γουλὰ ἑκατεστ. 24 μισὲρ τζ.

Η κι ἀενάως ὁ σιργέντης του ὑπῆγεν εἰς τὸ κάστρον,
καὶ ἤφερνέν του τὸ νερὸν ἀενάως νὰ τὸ πίνῃ. f. 212ᵛ
Καὶ μετὰ ταῦτα ἐμήνυσεν τοῦ καστελλάνου νὰ ἔλθῃ,
παρακαλῶντα, ἀξιώνοντα διὰ νὰ τοῦ ἔχῃ συντύχει.
8230 Κι ὁ καστελλᾶνος παρευτὺς ἦλθε στὸν καβαλλάρην.
Τὸ ἰδεῖ τον ὁ μισὶρ Ντζεφρές, γλυκέα τὸν ἀποδέχτη,
εἶπε του τὴν ἀστένειον του κ' ἐπαρακάλεσέ τον,
νὰ τὸν δεχτῇ εἰς τὸ κάστρον του μὲ ἕναν τσαμπρελιᾶνον,
νὰ τοῦ ἔχῃ δώσει τσάμπραν μίαν νὰ κοίτεται εἰς αὐτην,
35 ὡς διὰ νὰ πίνῃ τὸ νερὸν ἔγκαιρον τῆς γιστέρνας·
κ' ἡ φαμελία του ἡ ἕτερη νὰ εἶναι εἰς τὸν μποῦρκον.
(6900) Κι ὁ καστελλᾶνος παρευτύς, οὐ μὴ σκοπῶντα δόλον,
εἶπεν καὶ ὑποσχήθη του νὰ τὸν δεχτῇ εἰς τὸ κάστρον·
καὶ μετὰ ταῦτα ὁ μισὶρ Ντζεφρές, τὴν δεύτερην ἡμέραν,
40 ἐπῆρε τὴν κατούνα του κι ἀπῆλθεν εἰς τὸ κάστρον,
ἐσέβη ἀπέσω εἰς τὸν γουλᾶν, ἐδῶκαν του τὴν τσάμπραν,
ἐποίησαν τὸ κρεββάτι του κ' ἐκοίτετον ἐκεῖσε.
Ἕναν σιργέντην μοναξὸν εἶχεν ἐκεῖ μετ' αὐτον,
κ' ἡ ἕτερή του φαμελία ἦτον <ἐκεῖ> εἰς τὸν μποῦρκον.
45 Ὥρισε καὶ ἠφέρασιν τὰ ροῦχα του εἰς τὸ κάστρον
κι ἀπέσω εἰς τὰ ροῦχα του ἦσαν καὶ τ' ἄρματά τους.
Ἐκεῖνος γὰρ ἀδιάλειπα εἰς τὸ κρεββάτι ἐκοῖτον· f. 213ʳ
τὸν καστελλᾶνον ἔκραζε καὶ ἤσθιε μετ' αὐτον·
τόσην τιμὴν κι ἀναδοχὴν ἔδειχνε πρὸς ἐκεῖνον
50 διὰ νὰ θαρρέσῃ εἰς αὐτόν, νὰ τὸν ἔχῃ ἀπεργώσει.
Κι ὅσον τὸν ἀποθάρρεσεν καὶ εἶδε τὸν καιρόν του,
κράζει τοὺς σιργέντες του ὅπου εἶχεν ἐδικούς του,
εἶπεν, ὅτι διάταξιν θέλει διὰ νὰ ποιήσῃ
φοβούμενος τὸν θάνατον διὰ τὴν ἀστένειον ποῦ εἶχεν·
55 ἔβαλεν καὶ ὠμόσαν του κρυφῶς εἰς τὸ κελλίν του
νὰ κρύψουν τὸ τοὺς θέλει εἰπεῖ καὶ νὰ τοῦ συνεργήσουν

8231 ἀποδέκτη 33 δεκτὴ 35 ἔγγερον 38 δεκτὴ 49 τῶσην καὶ τιμὴν 54 ὅπου

Cod. T 8226 σεργέντης—ἐπίγενε στὸ κ. 28 νάλθη 29 ναντου σιωτίχη 30 στον γγαβελάρι 31 τῶ ηδὶ τον ὁ μισὲρ τζ.—ἀποδέκτη 32 τὶῶ ασθένια καὶ παρεκάλαισαί του 33 δεκτη—μετὰ ενα τζ. 34 ἦχε 35 τὸ νερὸν εκείνο τὴς γιστέρνης 38 ηποσχέθη του—δεκτὴ 39 μισὲρ τζ. 40 τὴν γγατούνα 41 ἠστὸ γουλλὰ f. 118ʳ 43 σεργέντι μωναχῶ 44 εκεὶ

P καὶ πάντα ὁ σιργέντης του ὑπάγαινεν στὸ κάστρο
καὶ ἤφερνέ τον τὸ νερὸν ἔγκαιρον νὰ τὸ πίνῃ.
Καὶ μετὰ ταῦτα ἐμήνυσεν τὸν καστελλᾶνον οὕτως,
παρακαλεῖ, ἀξιώνει τον, νὰ ὑπᾷ νὰ τοῦ συντύχῃ.
Κι ὁ καστελλᾶνος παρευτὺς ἦλθε στὸν καβαλλάρη.
Τὸ ἰδεῖ τον ὁ μισὲρ Τζεφρές, γλυκέα τὸν ἀποδέχτη,
εἶπεν τον τὴν ἀστένειαν του κ' ἐπαρακάλεσέν του,
νὰ τὸν δεχτῇ στὸ κάστρο του μὲ ἕναν τσαπρελιᾶνον,
καὶ νὰ τὸν δώσῃ τσάμπραν τοῦ νὰ κοίτεται ἐκεῖσε,
ὡς διὰ νὰ πίνῃ τὸ νερὸν ἔγκαιρον τῆς γιστέρνας·
ἡ φαμελιά του ἡ ἕτερη νὰ ἔνι ἔξω τοῦ κάστρου.
Ὁ καστελλᾶνος παρευτύς, | ὡς μὴ σκοπῶντα δόλον, f. 230r II
εἶπεν καὶ ὑποσχέθη του νὰ τὸν δεχτῇ εἰς τὸ κάστρον·
καὶ τὴν ἡμέρα δεύτερην μισὲρ Τζεφρὲς ἐδιέβην,
ἐπῆρεν καὶ τὰ ροῦχα του κ' ἐσέβην εἰς τὸ κάστρον,

ἐποίησαν κρεββάτιν του, ἐκοίτετον στὴν τσάμπραν.
Ἕναν σιργέντην μοναξὸν εἶχεν ἐκεῖ μετ' αὐτόν· (p. 209)
ἡ ἄλλη του ἡ φαμελία στὸ ἐξώχωρον γὰρ ἦσαν.
Ὥρισεν καὶ ἠφέρασιν τὰ ροῦχα του εἰς τὸ κάστρον
κι ἀπέσω εἰς τὰ ροῦχα του εἶχεν τὰ ἄρματά του.
Ἐκεῖνος δὲ ἐκοίτετον πάντα εἰς τὸ κρεββάτιν,
τὸν καστελλᾶνο ἐλάλειεν καὶ ἔτρωγε μετ' αὐτον,
τόσην τιμὴν κι ἀναδοχὴν ἔδειχνεν πρὸς ἐκεῖνον
τοῦ νὰ θαρρέσῃ πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ τὸν ἀπεργώσῃ.
Κι ὅσον τὸν ἀποθάρρεσεν καὶ εὗρεν τὸν καιρόν του,
λαλεῖ δὲ τοὺς σιργέντες του ὅπου ἦσαν ἐδικοί του,
κ' εἶπεν ὅτι· "Διάταξιν θέλω διὰ νὰ ποίσω
"φοβούμενος τὸν θάνατον στὴν ἀστένειαν, τὴν ἔχω."
Ἔβαλεν καὶ ὠμόσαν του κρυφίως εἰς τὸ κελλί του
νὰ κρύψουν τὸ τοὺς θέλει εἰπεῖν καὶ νὰ τὸν συνεργήσουν,

8227 ἔγγερον 36 νὰ ἔνι τοῦ ἔξω κάστρου 50 τὸν ἀπ.] τοῦ ἀπ.
55 ἦς τὴν αυλιὼ του

στὸν πούργων 46 εἰς τὰ ρ. τους ἤχασι ταρματά τους 47 διάληπτα
48 τὸν γγαστελάνον ναίκραζαι καὶ ἤστηε 50 πρὸς αὐτὸν ναντον 51 καὶ
ὁσὰντο τον απὸθάρεψαι—τὸν γγερόν του 52 ἔκραξε τοὺς σεργέντες του ὁποῦχε
54 ασθένια πούχε 55 στὴν γγαμάραν του 56 θέλη πι

Η ἂν ποιήσῃ ἐκεῖνο, τὸ σκοπᾷ καὶ βούλεται πληρῶσαι.
(6921) Κι ἀφότου ὑπωμόσασιν, ἄρξετον νὰ τοὺς λέγῃ·
"Συντρόφοι, φίλοι κι ἀδελφοί, ὅπου ἤλθετε μετ' ἔμου
8260 "ἐδῶ εἰς τὰ μέρη Ρωμανίας, ἐξεύρετε τὸν τρόπον,
"τὸ πῶς ἐβιάστην κ' ἔβαλα τὸν τόπον μου σημάδιν
"διὰ νὰ ἔλθω τιμητικὰ εἰς θάρρος καὶ ἐλπίδα
"νὰ ἐπάρω τὴν Καρύταιναν μετὰ τὴν περιοχήν της,
"τὴν ὅποια ἐχτίσαν κ' ἔποικαν ἐκεῖνοι οἱ συγγενεῖς μου,
65 "τὸν ὅποιον τόπο ἐκέρδισαν μὲ τὸ σπαθὶ οἱ ἐδικοί μου·
"καὶ εἴδετε κι ἀκούσετε τοὺς δήμιους Μοραΐτες, f. 213v
"τὸ πῶς μὲ ἀκληρήσασιν κ' ἐβγάλασίν με ἀπ' αὐτο
"καὶ θλίβομαι κ' ἐντρέπομαι, πικρίαν μεγάλην ἔχω.
"Ἐν τούτῳ ἐγὼ ἐσκόπησα στὸ ἐδικόν σας θάρρος,
70 "μόνι νὰ βοηθήσετε, ὡς ἔχω τὰς ἐλπίδας,
"νὰ ποιήσω πρᾶγμα φοβερόν, τὸ θέλομεν ἀκούσει.
"Τοῦτο τὸ κάστρο ἐβλέπετε, τὴν δύναμιν ὅπου ἔχει·
"ὀλίγοι ἄνθρωποι ἠμποροῦν νὰ τὸ ἔχουσι φυλάττει,
"ἀφῶν ἔχει σωτάρχισιν κ' ἔνι ἀφιρωμένον·
75 "μέσα στὸν τόπον τῶν Σκορτῶν κοίτεται κι ἀφεντεύει.
"Ἂς τὸ κρατήσωμεν διὰ ἐμᾶς νὰ τὸ ἔχωμε ἀφεντέψει,
"νὰ εἰποῦμεν ὅτι θέλομεν νὰ τὸ ἔχωμεν πουλήσει
(6940) "τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως ἐκείνων τῶν Ρωμαίων.
"Λογίζομαι, τὸ ἀκούσει το ὁ μπάϊλος τοῦ Μορέως,
80 "νὰ ἔνι πολλὰ χαιράμενος νὰ ἰσιαστῇ μετ' ἔμας,
"τὸ κάστρον τῆς Καρύταινας μὲ τῶν Σκορτῶν τὸν δρόγγον
"νὰ μὲ τὸ δώσῃ καὶ κρατῶ ἐγὼ κάλλιο ἐκ τὸν ρῆγαν,
"περὶ νὰ δώσω τῶν Ρωμαίων τὸ κάστρον τοῦ Ἐρεοκλόβου.
"Ἐπεί, ἂν εἶχαν οἱ Ρωμαῖοι ἐτοῦτο τὸ καστέλλιν, f. 214r
85 "ἐκέρδαιναν καὶ τὰ Σκορτὰ κι ὅλον τὸ πριγκιπᾶτο."
Τὸ ἀκούσει αὐτὸ οἱ σιργέντες του, ἰσιάστησαν ἀλλήλως
κ' ἐδιάκριναν πῶς νὰ γενῇ καὶ πῶς νὰ τὸ πληρώσουν.

8257 ἐκείνον—βούλλεται 64 om. by Buchon 71 ποιήσωμεν 72 ἐτοῦτο
73 ὑποροῦν 82 καλλίον 87 καὶ ἐδιακρίναν

Cod. T 8257 πληροσι 58 επομῶσασι—ναν τοὺς 59 σὺνδρόφη
60 ηξευρεται 61 ευοιάστη καὶ βαλαι 62 εις θάρο 63 τὴν γγαρήτ. μὲ
τὴν π. 64 ἐκλώη ἡ εδικεί μου 65 μετο σπ. ἡ γονής μου 70 μῶνο νὰ
βοηθ.—ὀλπίδας 71 πράμα f. 118v 72 ετοῦτο—ὀπόχη 73 ἠμποροῖὼ

P νὰ ποίσῃ τὸ ἐσκόπησεν ἂν τὸ καταβοδώσῃ.
Κι ἀφότου τοῦ ὠμόσασιν, | ἄρξετο νὰ τοὺς λέγῃ· f. 230ᵛ I
"Συντρόφοι, φίλοι, ἀδελφοί, ὅπου ἤλθετε μετ' ἔμου
"ἐδῶ εἰς τὰ μέρη Ρωμανίας, ἐξεύρετε τὸν τρόπον
"πῶς ἐβιάστην κ' ἔβαλα τὸν τόπον μου σημάδιν
"νὰ ἔλθω ἐδῶ τιμητικὰ εἰς θάρρος καὶ ὀλπίδαν
"νὰ ἔχω τὴν Καρύταιναν μὲ τὴν περιοχήν της,
"τὴν ὅποιαν ἐχτίσασιν ἐκεῖνοι οἱ συγγενεῖς μου·

"καὶ εἴδετε, ἀκούσετε τοὺς τίμιους Μοραΐτες,
"τὸ πῶς μὲ ἀκληρήσασιν κ' ἐβγάλαν με ἀπ' αὖτο·
"καὶ θλίβομαι, ἐντρέπομαι, πικρίαν μεγάλην ἔχω.
"Εἰς τοῦτο ἐγὼ ἐσκόπησα μὲ ἐδικὸ σᾶς θάρρος,
"μόνον νὰ μὲ βοηθήσετε, ὡς ἔχω τὲς ἐλπίδες,
"νὰ ποίσω πρᾶγμαν φοβερόν, τὸ θέλετε ἀκούσει.
"Τὸ κάστρο τοῦτο ἐβλέπετε, τὴν δύναμιν, τὴν ἔχει·
"ὀλίγοι ἄνθρωποι δύνονται ὅπως νὰ τὸ φυλάγουν,
"ἐπεὶ ἔχει σωκράτησιν κ' ἔνι ἀφιρωμένον·
"ἔσω στὸν τόπον τῶν Σκορτῶν κεῖται καὶ ἀφεντεύει.
"Ἂς τὸ κρατήσωμεν δι' ἡμᾶς νὰ ἔνι ἐδικό μας,
"νὰ εἰποῦμεν ὅτι θέλομεν νὰ τὸ ἔχωμεν πουλήσει
"τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως ἐκείνων τῶν Ρωμαίων.
"Λογίζομαι, τὸ ἀκούσει το | ὁ μπάϊλος τοῦ Μορέως, f. 230ᵛ II
"νὰ ἔνι πολλὰ χαιράμενος νὰ ἰσιαστῇ μετ' ἔμας,
"τὸ κάστρον τῆς Καρύταινας μὲ τῶν Σκορτῶν τὸν δρόγγον
"νὰ μὲ τὸ δώσῃ νὰ κρατῶ, νὰ τὸ ἔχω ἐδικό μου,
"παροῦ νὰ δώσω τῶν Ρωμαίων τὸ κάστρον Ἀρακλόβου.
"Ἐπεί, ἂν εἶχαν οἱ Ρωμαῖοι ἐτοῦτο τὸ καστέλλι,
"ἐκέρδαιναν καὶ τὰ Σκορτὰ κι ὅλον τὸ πριγκιπᾶτον."
Τὸ ἀκούσουν οἱ σιργέντες του, ἰσιάστησαν ἀλλήλως·
ἐδιάκριναν πῶς νὰ γενῇ καὶ πῶς νὰ τὸ πληρώσουν.

8257 κατὰ βοδῶσει 68 θλίβομεν 80 εἰσαστὶ 85 ὅλλον

αντόχουνε φηλάξει 74 ἐφὸν—ένε 76 διαταιμὰς ναντο 78 ἐκείνου
80 νὰ ἰωεπο^λλ ερεκτὴκὸς να σιαστὴ 81 δρόγον 82 καλησ 83 περὶ νὰ δόσι—όρεὄκλόβου 84 ἤχανε 86 τὸ ἀκούσιν το η σεργέντες 87 καὶ διέκριναν

Η Κ' εἰς τοῦτο ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἐδιόρθωσεν τὸ πρᾶγμα,
λέγει τους· "Ἐγὼ ἤκουσα, αὐτοῦ ἔξω ἔνι ταβέρνα,
"ὅπου πουλιέται τὸ κρασὶ κ' ἐβγαίνει ὁ καστελλᾶνος
"καὶ κάθηται πολλὲς φορὲς καὶ πίνει μὲ τοὺς ἄλλους.
"Λοιπὸν ἐμέναν φαίνεται νὰ πράξωμε ὡς σᾶς λέγω·
"ἀφότου ἔχομεν ἐδῶ ψωμὶν καὶ παξιμάδιν,
"κρασίν, νερὸν καὶ ἄρματα ὅσον μᾶς κάμνει χρεία,
"ἐβγᾶτε εἰς παραδιαβασμὸν αὐτοῦ ἔξω εἰς τὴν ταβέρναν,
"θέλετε δύο, θέλετε τρεῖς, οἱ ἐπιδεξιώτεροί σας·
"τὸν καστελλᾶνον κράξετε, ὁμοίως τὸν κοντοσταῦλον,
(6960) "καὶ τοὺς σιργέντες μετ' αὐτούς, ὅλους τοὺς πρωτοτέρους.
"Δηνέρια ἔχετε πολλά, δότε τοῦ ταβερνάρη,
"ἐπάρετε πολὺν κρασὶν καὶ πίνετε μετ' αὔτους,
"καὶ τόσα τοὺς ποτίσετε τοῦ νὰ ἔχουσιν μεθύσει.
"Ἐσεῖς δὲ <νὰ> προσέξετε μὴ | πιάσῃ καὶ πιέτε f. 214v
"τοσὸν κρασὶν μετ' ἐκεινοὺς τοῦ νὰ σᾶς σκανταλίσῃ
"καὶ χάσωμεν τὰ ἐλπίζομεν νὰ ἔχωμεν ὀρθώσει.
"Κι ἀφότου ἐγνωρίσετε ὅτι εἶναι μεθυσμένοι,
"ἕνας, ὁ πρῶτος ἀπὸ ἐσᾶς, ἂς ἔβγῃ εὐθέως ἐκεῖθεν,
"ἐδῶ εἰς τὸ κάστρον ἂς ἐλθῇ κ' ἐνταῦτα ἂς ἔλθῃ κι ἄλλος·
"καὶ τὸν πορτάριν πιάσετε καὶ ρίξετέ τον ἔξω,
"καὶ τὰ κλειδία του ἐπάρετε καὶ κλείσετε τὴν πόρταν.
"Κ' εὐθέως ἀπάνω εἰς τὰ τειχέα τῆς πόρτας ἀνεβᾶτε,
"τὴν πόρταν νὰ φυλάξατε μὴ βάλουσιν ἰστίαν
"καὶ κάψουσιν καὶ σέβουσιν ἐδῶ καὶ πιάσουνέ μας,
"καὶ χάσωμεν τὰ ἐλπίζομεν καὶ λέγομεν ποιήσει."
Ὡς τὸ ὥρισε ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς κι ὡσὰν τὸ ἐδιερμηνέψεν,
οὕτως γὰρ καὶ τὸ ἔποικαν οἱ Φράγκοι ἡ φαμελία του·
οἱ Φράγκοι ἐρροβόλεψαν κ' ἐπιάσασιν τὸ κάστρον.
Ἐνταῦτα ἐποίησεν ὁ μισὶρ Ντζεφρές, τὲς φυλακὲς
ἐβγάλαν·
(6980) δώδεκα ἤσασιν ἐκεῖ χωριάτες καὶ Ρωμαῖοι.

8299 π. καὶ δότε 8303 σκανδ.

Cod. T 8288 μισὲρ τζ.—πράμα 89 αυτόξω ὡσε ἡ ταβ. 91 κάθεται 92 ἐμ. μου φένεται—σᾶς om. 93 ἀφόντου 95 αὐτοῦ om. 96 η διο—υποὶ δεξηοτεροί σας 97 τὸν γγοντοστ. 98 σέργέντες f. 119r 8301 δια ναχουσι μεθει$^{\sigma'}$ 2 εσὶς δε να προσέχετε μιν π. καὶ πιήται 3 που

P Εἰς τοῦτο ὁ μισὲρ Τζεφρὲς ἐδιόρθωσεν τὸ πρᾶγμα,
λέγει τους· "Ἐγὼ ἤκουσα, αὐτοῦ ἔξω ἔν' ταβέρνα,
8290 "ὅπου πουλιέται τὸ κρασὶ κ' ἐβγαίνει <ὁ> καστελλᾶνος
"καὶ κάθεται πολλὲς φορὲς καὶ πίνει μὲ τοὺς ἄλλους.
"Λοιπὸν ἐμένα φαίνεται νὰ πράξωμεν ὡς λέγω·
"ἐπεὶ γὰρ ἔχομεν ἐδῶ ψωμὶν καὶ παξιμάδιν,
"νερὸν πολὺ καὶ ἄρματα ὅπου μᾶς κάμνουν χρεία, (p. 210)
95 "ἐβγᾶτε εἰς περιδιάβασιν αὐτοῦ εἰς τὴν ταβέρναν,
"θέλετε δύο, <θέλετε> τρεῖς, οἱ πιδεξιώτεροί σας·
"τὸν καστελλᾶνον κράξετε μετὰ τοῦ κοντοσταύλου
"καὶ τοὺς σιργέντες μετ' αὐτούς, ὅλους τοὺς καλιτέρους.
"Δηνέρια ἔχετε πολλά, δότε τοῦ ταβερνάρη,
8300 "ἐπάρετε πολὺ κρασὶ καὶ πίνετε μετ' αὔτους
"καὶ τόσον τοὺς ποτίσετε ὅσον <διὰ> νὰ μεθύσουν. f. 231r 1
"Κ' ἐσεῖς καλὰ προσέχετε, μὴν πίνετε μετ' αὔτους
"τόσον κρασὶν καὶ χάσωμεν τὸ ὀλπίζομεν κερδέσει.

5 "Κι ἀφῶν τοὺς ἐγνωρίσετε ὅτι ἔνι μεθυσμένοι,
"ὁ ἕνας, ὁ πρῶτος ἀπ' ἐσᾶς, ἂς ἔβγῃ εὐτὺς ἐκεῖθεν,
"ἐδῶ εἰς τὸ κάστρον ἂς ἐλθῇ καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ ἄλλος·
"καὶ τὸν πορτάρη πιάσετε καὶ ρίψετέ τον ἔξω,
"καὶ τὰ κλειδία ἐπάρετε καὶ κλείσετε τὴν πόρταν.
10 "Εὐθέως ἀπάνω στὰ τειχία τῆς πόρτας ἀνηβῆτε,
"τὴν πόρταν νὰ φυλάξετε νὰ μὴν τὴν πυρπολήσουν
"καὶ κάψουν την καὶ σέβουσιν ἐδῶ καὶ πιάσουσίν μας."

Ὡς τὸ ὥρισεν μισὲρ Τζεφρὲς καὶ ἐδιόρθωσέν το,
15 οὕτως καὶ τὸ ἐποίησαν ἐκείνη ἡ φαμελιά του·
οἱ Φράγκοι ἐρροβόλεψαν κ' ἐπίασαν τὸ κάστρο.
Ὥρισεν ὁ μισὲρ Τζεφρές, τὲς φυλακὲς ἐβγάλαν·
δώδεκα γὰρ εὑρέθησαν χωριάτες καὶ Ρωμαῖοι.

8295 εἰς π.] στὴν π. 96 θέλ. δύο ἢ τρεῖς 98 ὅλλους 8301 τόσε—μεθήσετε (and above ποτίσεται) ὅσονα μεθύσουν 14 καὶ διὸρθωσέν τω

να σὰς σκανδαλήζῃ 4 ὀλπίζωμε 6 ἀπο σὰς 7 ἂς ἔλθ. ἄλλος 8 ὦξο 9 του πάρεται 10 τιχι[α] 11 φηλάξέτέ τη μϊ βάλουν στία ἠς αύτη 12 σαίβουνε 13 πιήσε 14 μισὲρ τζ. καὶ ὁσὰν το διαρμὼ έψη 17 ὁ μισὲρ τζ.—ευγα[λ]

Η Ἔκραξε δύο ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους καὶ γράφει τοὺς πιττάκια·
8320 ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς τὸ ἔγραψεν ὅπου ἔξευρεν νὰ γράφῃ·
στοῦ βασιλέως τὴν κεφαλὴν τὸ ἀπέστειλεν μὲ ἐκείνους,
γράφων, παραδη|λώνοντα νὰ ἔλθῃ σπουδαίως ἐκεῖσε f. 215r
στὸ κάστρον ὅπου ἔπιασε, Ὀρεόκλοβον τὸ λέγουν,
νὰ τὸ πουλήσῃ εἰς ὑπέρπυρα, νὰ τοῦ τὸ παραδώσῃ.
Κ' ἐκεῖνος, ὡς τὸ ἤκουσεν, ἐχάρηκεν μεγάλως·
γοργὸν σπουδαίως ἐσώρεψεν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα
κ' ἐκίνησεν καὶ ἔρχετον σπουδαίως ὅσα ἠμπόρει,
ἀπῆλθεν κ' ἐκατέλαβεν στὸ πέραμα τοῦ Ἀλφέως,
στὸ παραπόταμον τοῦ Ἀλφέως, εἰς τὸν Ὀμπλὸν τὸ
λέγουν·
ἐκεῖ τὲς τέντες του ἔστησεν κ' ἔπεσεν τὸ φουσσᾶτο.
Ἀφότου γὰρ ἐγένετον τὸ πιάσμα τοῦ Ὀρεοκλόβου,
ὁ καστελλᾶνος παρευτύς, Φιλόκαλος τὸ ὄνομά του,
στὸν κιβιτᾶνον ἔστειλεν μαντατοφόρους δύο,
μισὶρ Σιμοῦν τὸν ἔλεγαν, τὸ ἐπίκλην ντὲ Βιδόνη·
ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀράχοβαν, τὴν λέγουσιν μεγάλην,
ἦτον μὲ τὸν λαὸν τῶν Σκορτῶν στὴν γαρνιζοῦν ἐτότε.
Τὸ πρᾶγμα τοῦ ἀφηγήθησαν καὶ τὴν δημηγερσίαν
ὅπου ἔποικε ὁ μισὶρ Ντζεφρές, ἐκεῖνος ντὲ Μπριέρες,
(7000) ἐπιάσε γὰρ τὸ Ὀρεόκλοβον, θέλει νὰ τὸ πουλήσῃ
τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, ἐμήνυσέ του νὰ ἔλθῃ
νὰ τοῦ δώσῃ τὰ ὑπέρπυρα, | τὸ κάστρον νὰ ἔχῃ ἐπάρει. f. 215v
Τὸ ἀκούσει το ὁ μισὶρ Σιμοῦς, εὐθέως καβαλλικεύει
μὲ ὅσον λαὸν εὑρέθηκεν ἐτότε ἐκεῖ μετ' αὐτον.
Καταπαντοῦθε ἐμήνυσεν νὰ ἔρχεται ὁ λαός του·
σπουδαίως ἐκατέλαβεν στὸ κάστρον τοῦ Ὀρεοκλόβου.
Τὸν γῦρον τὸ ἐτριγύρισεν μὲ τὸν λαὸν ὅπου εἶχεν,
τὰ διάβατα ὅλα ἔπιασεν, τὲς στράτες καὶ κλεισοῦρες,
ὅπως μὴ σέβῃ ἢ ἐξεβῇ ἄνθρωπος εἰς τὸ κάστρον
νὰ φέρῃ ἢ ἐπάρῃ τίποτε μαντᾶτο ἐκ τοὺς Ρωμαίους,

8320 om. by Buchon 21 *εἰς τοῦ* 23 *στὸ*] *τῶ* 27 *ὑπόρει* 32 *του* om. 36 *τῶν σκορτινῶν τὴν γ.* 44 *καταπαντοῦθεν* 45 *σπ. γὰρ ἐκατ.* 48 *ἐξεύη*

Cod. T 8320 ὁ om.—*ἀπαὐτους τόγραψε ὀπούξευρε* 21 *τὴν γγεφάλη τῶ ἀπόστηλε* 22 *νάλθη* 23 *ορεόκλεβω* 24 *ὴς πέρπιρα* 27 *ερχέτονε—ὕσο ημπόριε* 29 *παρεπόταμο—στὸν ὁπλον γὰρ* f. 119v 31 *εγλώετο*

P Ἕναν λαλεῖ ἐκ τοὺς Ρωμαίους καὶ γράφει του πιττάκι,
8320 στοῦ βασιλέως τὴν κεφαλὴν τὸ ἀπέστειλεν μ' ἐκείνους,
γράφοντα οὕτως πρὸς αὐτὸν σπουδαίως ἐκεῖ νὰ ἔλθῃ
στὸ κάστρο, τὸ ἐκέρδισεν, ἐκεῖνο τοῦ 'Αρακλόβου,
νὰ τὸ πουλήσῃ ἐκεινοῦ καὶ νὰ τὸ παραδώσῃ.
25 Κ' ἐκεῖνος, ὡς τὸ ἤκουσεν, ἐχάρηκεν | μεγάλως· f. 231r II
γοργὸν σπουδαίως ἐσύναξεν ὅλα του τὰ φουσσᾶτα,
ἐκίνησεν, ἐρχέτονε σπουδῇ ὅσον ἠμπόρει,
καὶ ἦλθεν κ' ἐκατέλαβεν στὸ πέραμαν τοῦ 'Αλφέως
ἐκεῖ εἰς τὸ παρεπόταμον, εἰς τὸν 'Οπλὸν τὸ λέγουν·
30 ἐκεῖ τὲς τέντες ἔστησεν, ἦτον μὲ τὸ φουσσᾶτο.
Καὶ οὕτως ὡς ἐγένετον ὁ πιασμὸς 'Αρακλόβου,
ὁ καστελλᾶνος παρευτύς, Φιλόκαλον τὸν λέγουν,
στὸν κιβιτᾶνον ἔστειλεν μαντατοφόρους δύο,
μισὲρ Σιμοῦν τὸν ἔλεγαν, τὸ ἐπίκλην ντὲ Βιδόνε,
35 ἐκεῖ εἰς τὴν 'Αράχοβαν ἦτον μὲ τὸν λαόν του.

Τὸ πρᾶγμα δὲ τὸν εἴπασιν καὶ τὴν δημηγερσίαν
ποῦ ἔποικεν μισὲρ Τζεφρές, ἐκεῖνος ντὲ Πριέρι,
τὴν πρᾶξιν ὅπου ἔποικεν καὶ ἔπιασεν τὸ κάστρο
40 νὰ τὸ πουλήσῃ βούλεται τῆς κεφαλῆς Ρωμαίων.

Τὸ ἀκούσει τὸ <ὁ> μισὲρ Σιμοῦς, εὐτὺς καβαλλικεύει
μὲ ὅσον λαὸν εὑρέθηκεν τότε ἐκεῖ μετ' αὐτον.
Καταπαντοῦ ἐμήνυσε νὰ ἔρχουνται φουσσᾶτα,
45 καὶ οὕτως ἐτριγύρισαν τὸ κάστρο τοῦ 'Αρακλόβου.

...καὶ μηδὲ φέρουν τίποτε, νὰ ἔμπουν ἐκ τοὺς Ρωμαίους.

8326 ὅλλα 27 σπουδὶ 38 ποῦ] τοῦ 39 ἐπίασεν

32 το ωνομάτου 33 στὸν γγιβοτάνον 34 μισὲρ σιμὸν—ντὲ τόνη 36 σκορτιῶν τὴν γαρνιζοῦ 37 τὸ πράμα τὸ φηγήθησαν 38 ὁπόπεικαι ὁ μισερ τζ.—πριέρης 39 ναντο 40 ἐμ. νὰ ἔλθη 41 τὸ κ. δια ναπάρη 42 μισὲρ σιμῶς ὠμίος κ. 44 καταπαντόθε ἐμ. νὰ ἔλθη ὁ λ. τ. 46 τὸ τριγ.—ὀπούχε 48 μισέβη καὶ ξευεὶ 49 η πάρη

Η ἐνταῦτα γὰρ ὅπου ἔσωσεν μισὶρ Σιμοῦς ἐκεῖνος,
8351 ἐκεῖσε εἰς τὸ Ὀρεόκλοβον μὲ τὸν λαὸν ὅπου εἶχεν.
Μαντατοφόρους ἔστειλεν σπουδαίως εἰς τὸν μπάϊλον
στὸν [μισὶρ] Νικόλα ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ ὅπου ἦτον στὴν
Κλαρέντσα·
τὴν πρᾶξιν τοῦ ἐμήνυσεν κ' ἐπληροφόρεσέ του,
55 τὸ πῶς τὸ κάστρον ἔπιασεν ἐκεῖνο τοῦ Ὀρεοκλόβου
ἐκεῖνος ὁ μισὶρ Ντζεφρές, τὸ ἐπίκλην ντὲ Μπριέρες,
κ' ἐμήνυσεν τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως Ρωμαίων
νὰ τοῦ φέρῃ ὑπέρπυρα, τὸ κάστρον νὰ τοῦ δώσῃ,
(7020) καὶ νὰ ἔρχεται σπουδακτικὰ μὲ τὰ φουσσᾶτα του ὅλα
60 νὰ συμμαχήσῃ παρευτὺς μὴ χάσουσιν τὸ κάστρον,
μὴ προῦ ἐλθοῦσιν οἱ Ρωμαῖοι καὶ σέβουσιν ἀπέσω.
Ὁ μπάϊλος γὰρ τὸ ἀκούσει το, ἐκίνησεν εὐθέως
μὲ ὅσα φουσσᾶτα εὑρέθησαν ἔχων ἐκεῖ μετ' αὖτον,
κ' ἐμήνυσεν καταπαντοῦ νὰ ἔρχωνται τὰ φουσσᾶτα. f. 216r
65 Κι ὡς ἦλθεν στὸ Ὀρεόκλοβον κ' ηὗρεν τὸν κιβιτᾶνον,
ἐκεῖνον τὸν μισὶρ Σιμοῦ, μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχε,
(τὸ κάστρο ἐπαρακάθετον, τὲς στράτες εἶχεν πιάσει,
πολλάκις μὴ ἔλθῃ πώποθεν κανεὶς ἐκ τοὺς Ρωμαίους
καὶ σέβειν στὸ Ὀρεόκλοβον καὶ φέρειν του μαντᾶτα)·
70 πολλὰ τὸν εὐχαρίστησεν τὸν κιβιτᾶνο ὁ μπάϊλος.
Καταπαντοῦθε ἐρχόντησαν τὰ φράγκικα φουσσᾶτα·
τὸν δρόγγον ὅλον τῶν Σκορτῶν ἐπιάσαν κ' ἐφυλάγαν.
Μαντᾶτα ἠφέραν ἀληθινὰ ἐτότε γὰρ τοῦ μπάϊλου,
τὸ πῶς ἐκαταλάβασιν τὰ τῶν Ρωμαίων φουσσᾶτα
75 στὸ παρεπόταμον τοῦ Ἀλφέως, εἰς τὸν Ὀμπλὸν τὸ λέγουν.
Ἐνταῦτα ὁρίζει κ' ἔκραξαν μισὶρ Σιμοῦν ἐκεῖνον,
τὸν κιβιτᾶνον τῶν Σκορτῶν, κι' ὁρίζει του νὰ ἐπάρῃ
τὸν ἐδικόν του γὰρ λαὸν καὶ τῶν Σκορτῶν τοῦ δρόγγου,
(7040) τῆς Καλομάτας τὸν λαὸν καὶ τοῦ Περιγαρδίου,

8355 ἐκεῖνον 63 εὑρέθηκεν 69 του] αὖ 70 ὁ μπάϊλος τὸν κ. 71 καταπαντοῦθεν

Cod. T 8350 ὀπόσοσαι μισὲρ 52 στὸν παῖλον σπουδ. 53 ντασαὶῶ τομὲρ ὁπου τον στὴν γλαρ. 55 ἔπισε—ορεοκλευου 56 μισὲρ τζ.—πρηέρης 58 ναντου f. 120r 59 ναρχεται 62 γὰρ om. 63 ευρέθησαν που ἦχε εκὶ 64 ερχουνται 65 ὥρόκλοβο—τὸν γκιβοτάνο 66 μισὲρ σιμων—

P 'Ενταῦτα γὰρ ἀπόστειλεν μισὲρ Σιμοῦς ἐκεῖνος (p. 211)
8351 f. 231ᵛ I
μαντατοφόρους παρευτὺς στὸν μπάϊλον τοῦ Μορέως,
στὸν [μισὲρ] Νικολὸν ντὲ Σὰντ 'Ομὲρ ποῦ ἦτον εἰς τὴν
Κλαρέντσα·
τὴν πρᾶξιν τοῦ ἐμήνυσε κ' ἐπληροφόρησέν τον,
55 τὸ πῶς τὸ κάστρο ἔπιασεν ἐκεῖνο τοῦ 'Αρακλόβου
ἐκεῖνος ὁ μισὲρ Τζεφρές, τὸ ἐπίκλην ντὲ Πριέρες,
κ' ἐμήνυσεν τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως Ρωμαίων
νὰ φέρουσιν ὑπέρπυρα, τὸ κάστρον νὰ τοῦ δώσῃ,
καὶ νὰ ἔρχεται μετὰ σπουδῆς μὲ τὰ φουσσᾶτα ὁποὔχει,
60 νὰ συμμαχήσῃ παρευτὺς μὴ χάσουσιν τὸ κάστρο.

'Ως τὸ ἤκουσεν ὁ μπάϊλος, ἐκίνησεν εὐθέως
μὲ ὅσα φουσσᾶτα εὑρέθηκαν, τὰ εἶχεν ἐκεῖ μετ' αὖτον,
κ' ἐμήνυσεν καταπαντοῦ νὰ ἔρχωνται φουσσᾶτα.
65 Κι ὡς ἦλθεν στὸ 'Αράκλοβον κ' ηὗρε τὸν κιβιτᾶνον,
ἐκεῖνον τὸν μισὲρ Σιμοῦν, μὲ ὅσα φουσσᾶτα εἶχεν,
(τὸ κάστρο ἐπαρακάθετον κ' ἐπίασεν τοὺς δρόμους,
πολλάκις μὴ ἔλθῃ ἄνθρωπος τινὰς ἐκ τοὺς Ρωμαίους)·

70 πολλὰ τὸν εὐχαρίστησεν αὐτὸν τὸν κιβιτᾶνον.
Καταπαντόθεν ἔρχονταν τὰ φράγκικα φουσσᾶτα·
τὸν δρόγγον ὅλον τῶν Σκορτῶν ἔπιασαν κ' ἐφυλάξαν. f. 231ᵛ II
Μαντᾶτα ἠφέραν ἀληθινὰ ἐτότε δὲ τοῦ μπάϊλου,
τὸ πῶς ἐκαταλάβασι τῶν Ρωμαίων τὰ φουσσᾶτα
75 στὸ παραπόταμον τοῦ 'Αλφέως, εἰς τὸν 'Οπλὸν τὸ λέγουν.
'Ενταῦτα ὁρίζει, ἐλάλησαν μισὲρ Σιμοῦν ἐκεῖνον,
τὸν κιβιτᾶνον τῶν Σκορτῶν, κι ὁρίζει νὰ ἐπάρῃ
τὸν ὅλον του δὲ τὸν λαὸν ἤγουν Σκορτῶν τοῦ δρόγγου,
τῆς Καλαμάτας ἀλλαδὴ καὶ τοῦ Περιγαρδίου,

8354 τοῦ] τους 55, 72 ἐπίασεν 58 νὰ τοῦ φέρ.

πουχε 67 ἐπαρακάθηζε 69 καὶ σέβη—καὶ φέρη 70 ο μπ. τον γκιβωτάνο
71 κατὰ πὰν τὼθεν 72 δρῶγον—ἐπίασαν 73 μ. εφέρανε—ετόται δαι τοῦ
μπ. 75 παρεπόταμον τἀλφ. ειστὸ ονμπλό 76 κράζουσι μισὲρ σιμὸν
77 κὴ βωτάνο—καὶ ὁρ. ναντοῦ πάρι 78 τοῦ δρώγου 79 τῆς κ. σε λαλὼ καὶ

Η τῆς Χαλαντρίτσας ἀλλαδὴ κ' ἐκεῖνον τῆς Βοστίτσας,
νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ἴσοβαν, στὸ πέραμα τῆς Πτέρης,
στὸ παρεπόταμον τοῦ Ἀλφέως νὰ στήκῃ καὶ φυλάττῃ,
νὰ μὴ περάσουν οἱ Ρωμαῖοι | εἰς τῶν Σκορτῶν τὸν δρόγγον. f. 216'
Ἐνταῦτα ὁ μισὶρ Σιμοῦς, ὡς τὸ ὥρισεν ὁ μπάϊλος,
ἐπῆρεν τὰ φουσσᾶτα του κι ἀπῆλθεν γὰρ ἐκεῖσε,
κ' ἔστηκεν καταπρόσωπα ἐκείνων τῶν Ρωμαίων.
Ὁ μπάϊλος γάρ, ὡς φρόνιμος, μὲ τὴν βουλὴν ὅπου εἶχεν,
ἔκραξε δύο καβαλλαρίους κι ὁρίζει τους νὰ ἀπέλθουν
ἐκεῖσε εἰς τὸ Ὀρεόκλοβον, τὸ κάστρον νὰ ζητήσουν
ἐκείνου τοῦ μισὶρ Ντζεφρὲ διὰ νὰ τὸ ἔχῃ στρέψει
στὴν ἀφεντίαν τοῦ ρηγός, καθὼς τὸ ηὗρε ὅτι ἦτον·
κ' εἰς τοῦτο ὅπου ἔποικεν συμπάθειον νὰ τοῦ ποιήσουν.
"Εἰ δὲ λογίσῃ τίποτε τὸ κάστρον νὰ κρατήσῃ,
"νὰ τὸ κρατῇ διὰ ὁ λόγου του ἢ ἄλλου νὰ τὸ δώσῃ,
"εἰπέτε του εἰς πληροφορίαν ἂς τὸ κρατῇ εἰς ἀλήθειον·
"πρῶτα νὰ λάβω θάνατον κ' ἐσεῖς ὅλοι μετ' ἔμου,
"παρὰ νὰ διάβω ἀπ' ἐδῶ μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου ἔχω,
"ἕως οὗ χαλάσω τὰ τειχέα τοῦ κάστρου τοῦ Ὀρεοκλόβου,
(7060) "νὰ τὸν πετρώσω ἀπέσω ἐκεῖ καὶ νὰ τὸν θανατώσω."
Ἐνταῦτα ἀπῆλθασιν ἐκεῖ ἐκεῖνοι οἱ καβαλλάροι,
στὸ κάστρον ἐπλησίασαν καὶ τρέβαν ἐζητῆσαν·
ἐλάλησαν ἀπὸ μακρέα μὴ σύρουσιν εἰς αὔτους,
ὁ μπάϊλος γὰρ τοὺς ἔστελνεν ἐκεῖ μαντα|τοφόρους f. 217'
ὁμοῦ μὲ τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ νὰ ἔχουσιν συντύχει
δι' ἀνάπαψίν του καὶ τιμὴν ἂν θέλῃ νὰ τὸ ποιήσῃ.
Τὸ ἀκούσει το ὁ μισὶρ Ντζεφρές, περίχαρος ἐγίνη,
ἐστάθη ἀπάνω στὰ τειχέα κ' ἐρώτησε, τί θέλουν;
λέγουν του· "Ὁ μπάϊλος σὲ μηνᾷ, ὡς φίλον χαιρετᾷ σε,
"θαυμάζεται εἰς τὴν εὐγενίαν καὶ φρόνεσιν ὅπου ἔχεις,
"εἰς τὴν τιμὴν ὅπου ηὗρηκες εἰς τοῦ ρηγὸς τὸ κάστρον,

8399 *ἐκεῖ ἀπέσω καὶ* 8401 *εἰσ τὸ κάστ. γὰρ ἐπλ.* 5 *ἀνάπαυσίν του*
The sense seems to require the following transposition: 95, 98, 99, 96, 97.

Cod. T 8380 *τῆς καλαντρίτζας* 81 *πτέρνης* 82 *παραπ. ταλφέος νὰ στέκει νὰ φ.* 83 *νὰ μιὼ—ηστὸ κορτὸν των δρόγον* 84 *μισὲρ σιμὼς* 86 *καὶ στέκεται* 87 *με τὸν σκοπὸν ὀπούχε* f. 120v 88 *καβελαρίους* 90 *μισὲρ τζεφρὲν για ναν τὸ* 91 *τὸ* om. 92 *καὶ ἠσαι τοῦτο πόπικαὶ σ.*

P τῆς Ἀλανδρίτσας ἀλλαδὴ ὁμοίως καὶ τῆς Βοστίτσας,
8381 ν᾽ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ἴσοβαν στὸ πέραμαν τῆς Πτέρης,
στὸ παραπόταμον τοῦ Ἀλφέως νὰ στέκῃ νὰ φυλάττῃ,
νὰ μὴ περάσουν οἱ Ρωμαῖοι ἐκ τῶν Σκορτῶν τὰ μέρη.
Ἐνταῦτα ὁ μισὲρ Σιμοῦς, ὡς τὸ ὥρισεν ὁ μπάϊλος,
85 ἐπῆρεν τὰ φουσσᾶτα του κι ἀπῆλθεν γὰρ ἐκεῖσε,
κ᾽ ἔστεκεν καταπρόσωπα ἐκείνων τῶν Ρωμαίων.
Ὁ μπάϊλος γάρ, ὡς φρόνιμος, μὲ τὴν βουλήν, τὴν εἶχεν,
ἐλάλησεν δύο καβαλλαρούς, ὁρίζει τους νὰ ἀπέλθουν
ἐκεῖ εἰς τὸ Ἀράκλοβον, τὸ κάστρο νὰ ζητήσουν
90 ἐκείνου τοῦ μισὲρ Τζεφρὲ τοῦ νὰ τὸ ἔχῃ στρέψει
στὴν ἀφεντίαν τοῦ ρηγός, καθὼς τὸ ηὗρεν κ᾽ ἦτον·
κ᾽ εἰς τοῦτο ὅπου ἔποικεν συμπάθειον νὰ τὸν ποίσῃ.
"Μὴ δὲ σκοπήσῃ τίποτες τὸ κάστρον νὰ | κρατήσῃ, f. 232r 1
"νὰ τὸ κρατῇ διὰ λόγου του ἢ ἄλλου νὰ τὸ δώσῃ·
95 "εἰπέ τον εἰς πληροφορία νὰ τὸ κρατῇ στερέα·
"πρῶτον νὰ λάβω θάνατον κι ὅλοι ἐσεῖς μὲ μένα,
"παροῦ νὰ διάβω ἀπ᾽ ἐδῶ μὲ ὅσα φουσσᾶτα ἔχω,
"ἕως νὰ χαλάσω τὰ τειχία ὁλοτελῶς τοῦ κάστρου,
"νὰ τὸν πετρώσω ἀπέσω ἐκεῖ καὶ νὰ τὸν θανατώσω." (p. 212)
8400 Εἰς τοῦτο γὰρ ἀπήλθασιν ἐκεῖνοι οἱ καβαλλάροι,
στὸ κάστρον ἐπλησίασαν καὶ τρέβαν ἐζητῆσαν·
ἐλάλησαν ἀπὸ μακρέα μὴ σύρουσιν εἰς αὔτους,
λέγοντα δὲ ὁ μπάϊλος τοὺς ἔστειλεν ἐκεῖσε
τοῦ νὰ συντύχουν ἑνομοῦ μὲ τὸν μισὲρ Τζεφρόε
5 δι᾽ ἀνάπαψίν του καὶ τιμὴν ἂν θέλῃ νὰ τὸ ποίσῃ.
Ὡς τὸ ἤκουσεν μισὲρ Τζεφρές, περίχαρος ἐγίνη,
ἐστάθη ἀπάνω στὸ τειχίον κ᾽ ἐρώτησεν, τί θέλουν;
λέγουν· "Ὁ μπάϊλος σὲ μηνᾷ, ὡς φίλον χαιρετᾷ σε,
"θαυμάζει εἰς τὴν γνῶσιν σου, στὴν φρόνεσιν, τὴν ἔχεις,
10 "εἰς τὴν τιμήν, τὴν σ᾽ ἔποικεν εἰς αὐτο τὸ καστέλλιν,

8381 ἤσωβαν 90 τὸ] τοῦ 96 ὅλλοι 98 ὁλοτελεῖς
8405 ἀνάπαυσιν. See note on preceding page.

ναντοῦ π. 94 ὁ om. 95 αλήθια 97 πόχο 98 χαλάσου τα τιχειὰ
τοῦ κ. ρεοκλώβου 99 νὰ τὸν π. ἐκεῖ ης αὐτόν καὶ να 8401 στὸ κ. δὲ ἐπλησ.
καὶ αγάπι εζητούσαν 2 σήρνουσι 3 γὰρ om. 4 μισὲρ τζ. νὰ ἤχασι
6 μισὲρ τζ. ωλόχαρος 7 τηχη$^{\alpha}$—καὶ ροτησαι 9 ευγενιὰ—ὀπόχης

Η "τὸ πῶς ἔπιασες καὶ κρατεῖς, θέλεις νὰ τὸ πουλήσῃς
"τῆς κεφαλῆς γὰρ τῶν Ρωμαίων, ὡς τὸ ἐπληροφορέθην.
"'Εν τούτῳ σὲ παρακαλεῖ κ' ἡμεῖς ὅλοι μετ' αὐτον·
"μὴ σὲ πλανέσῃ ὁ λογισμός, τοῦ κόσμου γὰρ ἡ δόξα.
8415 "'Ετοῦτο γὰρ ὅπου ἔποικες οἱ πάντες τὸ ἐθαυμάσαν·
"οὐκ ἔπρεπέ σε, ὡς εὐγενής, τρόπον δημηγερσίας
"ποτέ σου νὰ τὸ θυμηθῇς, εἰς ἔργον νὰ τὸ βάλῃς·
"ἐπεὶ τὸ γένος τῶν Φραγκῶν ὅπου εἴμεθεν ἐνταῦτα,
(7080) "δίκαιον ἐσὲν τὸ ἐντράπημαν καὶ εἴμεθεν θλιμμένοι.
20 "'Ομως ἡμεῖς τὸ ἐξεύρομεν, ἀπὸ πικρίας τὸ ἐποῖκες,
"διατὸ ἐθάρρεις κ' ἤλπιζες νὰ ἔχῃς τὴν μπαρουνίαν
"τῆς Καρυταίνου τῶν Σκορτῶν κ' εὑρέθης λανθασμένος·
"τὸ ἔποικες γὰρ ἐξεύρομεν ὅτι ἐμετανόησες. f. 217ᵛ
"Διὰ τοῦτο λέγομεν πρὸς σὲ καὶ συμβουλεύομέ σε·
25 "μὲ τὸ καλὸν καὶ προθυμίας στρέψε τὸ κάστρο ὀπίσω
"καὶ θέλεις ἔχει εὐεργεσίαν, τιμὴν μετὰ συμπάθειον.
"Εἰ δὲ λογίσῃς τίποτε μὲ τρόπον σκιβουρίας,
"πρόσεχε, ὅτι οὐ δύνεσαι νὰ ἀντισταθῇς εἰς τόσον·
"ἐπεὶ ὁ μπάϊλος ἔστειλεν νὰ ἐλθοῦν οἱ πελεκᾶνοι,
30 "τεχνῖτες γὰρ Βενέτικοι νὰ ποιήσουν τριπουτσέτα·
"αὐτὰ τὰ ἐβλέπεις τὰ τειχία ὅλα χαλάσει θέλουν
"νὰ σᾶς πετρώσουν ὅλους σας καὶ νὰ σᾶς θανατώσουν."
'Ενταῦτα ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἄρξετον νὰ τοὺς λέγῃ·
"Αρχοντες, ἀδικεῖτε με, κρατεῖτε τὸ ἰγονικόν μου
35 "<μὲ πρόφασες καὶ ἀφορμὲς ἐσεῖς οἱ Μοραΐτες>·
"κ' ἐγὼ ἀπὸ παραπόνεσιν καὶ θλῖψιν, ὅπου ἔχω,
"ἐποίησα ἐτοῦτο, τὸ εἴδετε, ἀπὸ πικρίας ὅπου ἔχω·
"κ' ἐξεύρω κ' ἐγνωρίζω το, εἰς ἀτιμίαν μου τὸ ἔχω.
(7100) "Ομως, ἀφῶν τὸ λέγετε καὶ συμβουλεύετέ με,
40 "ἐγὼ τὸ κάστρον στρέφω το μὲ συμφωνίαν καὶ τρόπον,
"νὰ βάλωμε τὴν κρίσιν μου εἰς τοῦ ρηγὸς τὴν κούρτην,

8429 ἐπὴν

Cod. T 8411 ναντο πουλ. 12 τὸ πληροφ. 13 παρεκαλή καὶ μὴς 15 ὀπόπικες—το θαυμάσαν 16 τρόπος f. 121ᵛ 17 π. σου μἰω τὸ θ.—ναντὸ β. 18 ὠπουμεθα ἐνταῦτα 19 δη καὶ ὀνο σαι τὸ 20 εμὴς τὸ ξευρ.—τὸ πίκε 21 διατη ἐθάρηες καὶ ὅλπιζες νάχης τὴν παρουνία 22 καὶ βρέθης λαθασμένος 23 τοπίκες—ὁτὴ εμετενοησές το 24 καὶ σιβουλ. 25 πίσω

P "πῶς τὸ ἐπίασες καὶ κρατεῖς, θέλεις νὰ τὸ πουλήσῃς
"πρὸς τῶν Ρωμαίων κεφαλὴν αὐτὸν τοῦ βασιλέως.
"Εἰς τοῦτο σὲ παρακαλεῖ κι ὅλοι ἡμεῖς μετ' αὖτον·
"μὴ σὲ πλανέσῃ ὁ λογισμός, τοῦ κόσμου | γὰρ ἡ δόξα, f. 232r II
"ἐπεὶ τοῦτο τὸ ἔποικες, οἱ πάντες τὸ θαυμάζουν·
"οὐκ ἔπρεπέν σε ὡς εὐγενῆν τρόπον δημηγερσίας,
"οὔτε νὰ τὸ ἐνθυμίζεσουν, εἰς ἔργον νὰ τὸ ποίσῃς·
"ἐπεὶ τὸ γένος τῶν Φραγκῶν, ὅπου εἴμεθεν ἐνταῦτα,
"διατ' ἐσὲν ἐντράπημαν καὶ εἴμεθεν θλιμμένοι.
"Λοιπὸν ἡμεῖς ἐξεύρομεν ἀπὸ πικρίας τὸ ἐποῖκες,
"διοῦ ἐθάρρεις κι ὄλπιζες νὰ ἔχῃς τὴν μπαρουνίαν
"τῆς Καρυταίνου τῶν Σκορτῶν κ' εὑρέθης λαθασμένος·
"κι ὅσον ἐποῖκες, [εἰς αὐτὸ] ξεύρομεν ἐμετανόησές το.
"Διὰ τοῦτο λέγομεν πρὸς σὲ καὶ συμβουλεύομέν σε·
"μὲ τὸ καλόν, μὲ τὴν τιμήν, στρέψε τὸ κάστρο ὀπίσω
"καὶ θέλεις ἔχει εὐεργεσίαν, τιμὴν μετὰ συμπάθειον.
"Μηδὲ λογίσῃς τίποτε μὲ τρόπον σκεπασμένον·
"πρόσεχε ὅτι οὐ δύνασαι <νὰ> ἀντισταθῇς εἰς τόσο·
"ἐπεὶ ὁ μπάϊλος ἔστειλεν νὰ ἔλθουν πελεκᾶνοι
"τεχνῖτες γὰρ Βενέτικοι νὰ ποίσουν τριπουντσέτα·
"αὐτὰ τὰ βλέπεις τὰ τειχέα ὅλα νὰ τὰ χαλάσουν,
"νὰ σᾶς πετρώσουν ὅλους σας καὶ νὰ σᾶς θανατώσουν."
Ἐνταῦτα ὁ μισὲρ Τζεφρὲς ἄρξετον νὰ τοὺς λέγῃ·
"Ἄρχοντες, ἀδικεῖτε με εἰς τὸ ἰγονικόν μου f. 232v I
"μὲ πρόφασες καὶ ἀφορμὲς ἐσεῖς οἱ Μοραΐτες·
"κ' ἐγὼ ἀπὸ παραπόνεσιν καὶ θλῖψιν ὅπου ἔχω,
"ἐποῖκα τὸ ἐβλέπετε ἀπὸ πικρίας μεγάλης·
"κ' ἐξεύρω, ἐγνωρίζω το, εἰς ἀτιμίαν μου τὄχω.
"Ὅμως, ἀφῶν τὸ λέγετε καὶ συμβουλεύετέ με,
"ἐγὼ τὸ κάστρο στρέφω το μὲ συμφωνίαν καὶ τρόπον,
"νὰ βάλωμεν τὴν κρίσιν μου εἰς τοῦ ρηγὸς τὴν κούρτην,

8413 ὅλλη 23 ἐμετάνοσές το 31 ὅλλα 37 εὐλέπετε
41 εἰς] με

28 π. ωτὶ δεν ἠσε νὰ ἀντ. 29 νὰ ἔλθουν 30 γὰρ κτὴ βενετήα νὰ φέρουν τριμπ. 31 τὰ βλέπις τα τηχιὰ ὅλλα 33 ὁ μισὲρ τζ. ἄρχησε ναντοὺς 35 om. 36 παρεπόνεσι 37 επίησα τὼ βλέπετε απὸ π. μεγάλης 38 τώχω 39 καὶ συβουλ. 41 τὴν γκρήσοι—τὴν γγουρτη

Η "κι ὡς τὸ διακρίνει, δέχομαι νὰ τὸ ἔχω προσκυνήσει.
"Ἐγὼ γὰρ ὡς ἤλθα ἐδῶ στὸν τόπον τοῦ Μορέως,
"ἀγάπησα κι ὀρέγομαι νὰ εἶμαι ἐδῶ μετ' ἔσας·
"δότε με τόπον νὰ κρατῶ, νὰ ἔχω τὴν ζωήν μου, f. 218r
"διατὶ ἔχω αἰσχύνην κ' ἐντροπὴν νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Φραγκίαν,
"νὰ μὲ γελοῦν οἱ συγγενεῖς, οἱ φίλοι κ' οἱ γειτόνοι,
"ὅτι ἤλθα εἰς τὴν Ρωμανίαν κ' ἔπραξα ὡσὰν κοπέλι."
Λοιπόν, τὰ εἴπασιν ἐκεῖ ἐκεῖνοι οἱ καβαλλάροι,

ἐὰν ἤθελα νὰ ἔγραφα, καὶ ποῖος νὰ ἀναγνώσῃ;
Ἀλλὰ ἐν κοντῷ σᾶς τὸ δηλῶ, γράφω καὶ ἀφηγοῦμαι·
ἰσιάστην ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς καὶ ἔδωκεν τὸ κάστρον,
κ' ἐδῶκαν του εἰς γονικαρχίαν τῆς Μόραινας τὸ φίε,
—εἰς τὰ Σκορτὰ εὑρίσκεται μὲ ἕτερα χωρία—
γυναῖκαν εὐλογητικὴν τὴν ντάμα Μαργαρίταν,
ὅπου ἦτον ἐξαδέλφισσα τοῦ ἀφέντη τῆς Ἀκόβου
καὶ εἶχεν εἰς γονικαρχίαν τὸ φίε τῆς Λισσαρέας.
(7120) Κι ἀφότου ὑπαντρεύτησαν κ' ἐσμίξασιν οἱ δύο,
ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωκεν παιδὶν ὅπου ἦτον θυγατέρα·
Ἑλένην τὴν ὠνόμασαν κ' ὕστερα ὑπαντρεύτη
μὲ τὸν μισὶρ Βιλάϊ ντὲ Ἀνῶε τῆς Ἀρκαδίας ἀφέντην.
Κ' ἐκεῖνοι πάλε ἐποίκασιν υἱὸν καὶ θυγατέρα·
Ἀράρδος ἄκουε ὁ υἱός, Ἀνέζα ἡ θυγάτηρ,
τὴν ὅποιαν εὐλογήθηκεν διὰ ὁμόζυγον γυναῖκαν
ὁ μισὶρ Στένης τὸ ὄνομα καὶ Μαῦρος τὸ ἐπίκλην.
Κ' ἐκείνη πάλε ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρες·
κι ἀπ' ὅλους τους ἐνέμεινεν ἕνας ὁ κληρονόμος, f. 218v
Ἀράρδον τὸν ὠνόμασαν, ὁ ἀφέντης Ἀρκαδίας.

8454 ἠγονικαρχίαν 59, 61 ὑπανδρ. 67 καὶ ἐκείνοι π. ἐγέννησαν
68 ἀπὸ ὅλα τους

Cod. T 8442 τόχω 46 ναπάγο f. 121v 47 γελούνε 48 οσὰν γκοπέλη
50 om. 51 αν ήθ. ναντάγραφα και π. ναντα άναγ. 52 ἅλα σιωτόμως
τω διλώ 53 μισὲρ τζ. 54 τὰ φίε 55 μεταίσαρα χ. 56 γ. ευλογηθη

P "καὶ ὡς τὸ διακρίνουσιν νὰ τὸ ἔχω προσκυνήσει.
"Ἐγὼ ὡς ἦλθα γὰρ ἐδῶ στὸν τόπον τοῦ Μορέως,
"ἠγάπησα κ' ἠθέλησα νὰ εἶμαι ἐδῶ μετ' ἔσας·
"δότε με τόπον νὰ κρατῶ, νὰ ἔχω τὴν ζωήν μου, (p. 213)
"ἐπεὶ ἔχω αἰσχύνην, ἐντροπήν, νὰ ὑπάγω τῆς Φραγκίας,
"νὰ μὲ λαλοῦν οἱ συγγενεῖς, οἱ φίλοι κ' οἱ γειτόνοι,
"ὅτι ἦλθα εἰς τὸν Μορέαν κ' ἔπραξα ὡς κοπέλιν."
Λοιπόν, τὸ εἴπασιν ἐκεῖ ἐκεῖνοι οἱ καβαλλάροι
τότε μὲ τὸν μισὲρ Τζεφρὲ κ' ἐκεῖνος μετ' ἐκείνους,
ὑπάρχουν λόγοι περισσοί, βαρείομαι νὰ τὰ γράφω.

Ἰσιάστην ὁ μισὲρ Τζεφρὲς καὶ ἔστρεψεν τὸ κάστρον,
καὶ ἔδω|κάν του εἰς γονικὸν τῆς Μόραινας τὸ φέο. f. 232ᵛ II

Γυναῖκαν τοῦ ἐδώκασιν τὴν ντάμα Μαργαρίτα,
ὅπου ἦτον ἐξαδέλφισσα τοῦ ἀφέντου τῆς Ἀκόβου
καὶ εἶχεν εἰς γονικαρχίαν τὸ φέον τῆς Λησαρέας.
Ἀφότου ἐπαντρέψασιν καὶ ἔσμιξαν οἱ δύο,
ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωκεν παιδὶν καὶ ἦτον δὲ κορίτσιν·
Ἑλένην τὴν ὠνόμασαν κ' ὕστερον ἐπαντρεύτη
μὲ τὸν μισὲρ Βιλάον ντὲ Ἀνοέ, [τὸν] ἀφέντην Ἀρκαδίας.
Κ' ἐκεῖνοι πάλιν ἔποικαν υἱὸν καὶ θυγατέραν·
Ἀράρδος ἤκουεν ὁ υἱός, Ἀνέζα ἡ θυγατέρα,
τὴν ὅποιαν [τὴν] εὐλογήθηκεν δι' ὁμόζυγον γυναῖκαν
ὁ μισὲρ Στένης τὸ ὄνομα, ὁ Μαῦρος τὸ ἐπίκλην.
Κ' ἐκεῖνοι πάλιν ἔποικαν υἱοὺς καὶ θυγατέρες·
ἀπὸ ὅλους εἷς ἀπέμεινεν, τὸ ἦτον κληρονόμος,
Ἀράρδον τὸν ὠνόμαζαν, ἀφέντης Ἀρκαδίας.
Ἐπλούτηναν τὰ ὀρφανά, ἐχάρησαν οἱ χῆρες,
οἱ πένητες καὶ οἱ φτωχοὶ πολὺ λογάρι ἐποῖκαν
εἰς τὸν καιρὸν ὅπου λαλῶ τοῦ ἀφέντου Ἀρκαδίας.
Ὅλοι τὸν μνημονεύετε, καλὸς ἀφέντης ἦτον.

8446 *ἐσχύνης ἐντροπῆς* 51 *βαρίομεν* 59, 61 *ἐπανδρ.* 68 *ὅλλους* 71 *πολλοί* 73 *ὅλλοι τὸν ἐμνημον.* καλλὸς, then *τέλος*, which is repeated twice

καὶ 57 *ἠτονε ξαδέλφ. ταυθέντι* 58 *καὶ ἤχαι ησϊ γωνικὰ τὰ φ.* 59 *ἀφόντου επανδρεύτησα καὶ σμίξανε* 60 *ἔδοσαι—ωπούτον* 61 *ἐπανδρεύτη* 62 *μισὲρ βηλαὴν τε ανοὲ* 63 *πάλαι πίκασιν* 69 *ονῶμαζαν*

Η Ἐν τούτῳ παύομαι ἀπ' ἐδῶ νὰ λέγω κι ἀφηγοῦμαι
8475 δι' ἐκεῖνον τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ καὶ τὴν κληρονομίαν του,
καὶ θέλω νὰ σὲ ἀφηγηθῶ, νὰ γράψω καὶ νὰ λέγω
διὰ τὴν μακάριαν Ζαμπέαν (ὅπου ἦτον θυγατέρα
ἐκείνου τοῦ μακαριτοῦ τοῦ πρίγκιπα Γυλιάμου,
ὅπερ τὴν ἐλέγασιν ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες
80 κ' ἐκράζαν κι ὠνομάζασιν ἡ Κυρὰ τοῦ Μορέως),
τὸ πῶς τὴν ἤφερεν ὁ Θεὸς κ' ἐστράφη στὸ ἰγονικόν της
κ' ἐγένετον πριγκίπισσα ὅλης τῆς Ἀχαΐας.
(7140) Ἐτότε ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὅπου σᾶς ἀφηγοῦμαι,
ἦτον ἡ πριγκίπισσα ἐκείνη ἡ Ζαμπέα
85 ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀνάπολιν μετὰ τὸν ρῆγα Κάρλον.
Κι ὁ ρῆγας γὰρ ἀφέντευεν ἐτότε τὸν Μορέαν
εἰς τρόπον γὰρ κ' εἰς ἀφορμήν, στὲς συμφωνίες ἐκεῖνες
ὅπου ἔποικεν ὁ πρίγκιπας, ἐκεῖνος ὁ Γυλιάμος
μετὰ τὸν ρῆγαν Κάρουλον τὸν γέρο, τὸν πατήρ του,
90 ὁμοίως καὶ διὰ τὸν πρίγκιπα, τὸν ἀδελφόν του ἐκεῖνον,
τὸ ὄνομα μισὶρ Λοΐς, τὸν ἄντρα τῆς Ζαμπέας.
Λοιπὸν καθὼς ἀφέντευεν ὁ ρῆγας τὸν Μορέαν,
ἦσαν ἐτότε εἰς τὸν Μορέαν εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον f. 219r
ὁκάποιοι δύο καβαλλάριοι ἐνῷ ἦσαν φλαμουριάροι.
95 Ὁ ἕνας ἄκουεν Τζαντεροῦς, κοντόσταυλος ὁ μέγας
τοῦ πριγκιπάτου τοῦ Μορέως ἦτον ἐτότε ἐκεῖνος·
κι ὁ ἄλλος ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ντὲ Τουρνᾶ τὸ ἐπίκλην.
Ὁ ρῆγας τοὺς ἀγάπησεν, εἰς σφόδρα τοὺς ἐτίμα·
τὸν μέγαν γὰρ κοντόσταυλον, τὸν Τζαντεροῦν ἐκεῖνον,
8500 μέγαν ἀμιράλην τὸν ἔποικεν ὅλου του τοῦ ρηγάτου.
Κι ὡσὰν ὑπηγαινοέρχονταν οἱ καβαλλάροι ἐκεῖνοι
ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἀνάπολιν εἰς τοῦ ρηγὸς τὴν κούρτην,
(7160) ἦτον τοῦ κόντου ντὲ Ἀϊνὰτ ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖσε,
μισὶρ Φλορὰν τὸν ἔλεγαν, ντὲ Ἀϊνὰτ τὸ ἐπίκλην.
5 Ἦτον μέγας κοντόσταυλος 's ὅλον τὸ πριγκιπᾶτο.

8478 γυλιάμ$^{\omega}$ 91 ἄνδρα 95 ἄκουε ντζαντεροῦς 97 τὸ ἐπ. ντὲ τουρνὰ
99 τὸν ντζαδροῦν 8504 τῶ ἐπ. ντὲ ἀϊνὰτ 5 εἰς

Cod. T 8474 ἀπ' om. 75 δια κ|ωον τὸν μισὲρ τζ. καὶ τῆς κληρονομίστου
78 γουλιάμου 79 ὅπερ γὰρ τὴν f. 122r 81 τῶ πὸς ηθέλησε ὁ θ̄ς
82 καὶ γίνετον 83 τὸν γγερόν 84 εἰβρήσκετον ἡ πριγκ. 87 γὰρ καὶ

P

8475 Ἐνταῦτα θέλω νὰ εἰπῶ, νὰ γράψω καὶ νὰ λέγω f. 222ᵛ I
διὰ ἐκείνην τὴν Ζαμπέαν (ὅπου ἦτον θυγατέρα
ἐκείνου τοῦ μακαριτοῦ τοῦ πρίγκιπος Γουλιάμου, (p. 190)
τὴν ἔλεγαν κι ὠνόμαζαν ἀφέντρια τοῦ Μορέως),
80 τὸ πῶς τὴν ἤφερε ὁ Θεὸς κ' ἐστράφη στὸ γονικόν της
κ' ἐγίνετον πριγκίπισσα ὅλης τῆς Ἀχαΐας.
Ἐτότε ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὅπου σᾶς ἀφηγοῦμαι,
ἤτονε ἡ πριγκίπισσα ἐκείνη ἡ Ζαμπέα
85 ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνάπολιν μετὰ τὸν ῥῆγαν Κάρλον.
Κι ὁ ῥῆγας γὰρ ἀφέντευεν ἐτότε τὸν Μορέαν
εἰς τρόπον καὶ εἰς ἀφορμήν, στὲς συμφωνίες ἐκεῖνες f. 222ᵛ II
ὅπου ἔποικεν ὁ πρίγκιπας ἐκεῖνος ὁ Γουλιάμος
μετὰ τὸν ῥῆγαν Κάρουλον τὸν γέρον τὸν πατήρ του,
90 ὁμοίως διὰ τὸν πρίγκιπαν, τὸν ἀδελφόν του ἐκεῖνον,
τὸν ἔλεγαν μισὲρ Λοΐν, τὸν ἄντραν τῆς Ζαμπέας.

Ἦσαν ἐτότε εἰς τὸν Μορέαν εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον
δύὸ εὐγενεῖς καβαλλαροὶ ὁποῦσαν φλαμουριάροι.
95 Ὁ ἕνας ἦτον ὁ Τζαδροῦς, κοντόσταυλος ὁ μέγας,
στὸ πριγκιπᾶτον τοῦ Μορέως ἦτον ἐτότε ἐκεῖνος·
ὁ ἄλλος ὁ μισὲρ Τζεφρές, τὸ ἐπίκλην ντὲ Τουρνάε.
Ὁ ῥῆγας τοὺς ἠγάπησεν καὶ σφόδρα τοὺς ἐτίμα·
τὸν μέγαν τὸν κοντόσταυλον, τὸν Τζάδρουν γὰρ ἐκεῖνον,
8500 μέγαν ἀμιράλην τὸν ἔποικεν ὅλου τοῦ πριγκιπάτου.
Κι ὡσὰν ὑπηγαινόρχονταν οἱ καβαλλάροι ἐκεῖνοι
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνάπολιν εἰς τοῦ ρηγὸς τὴν κούρτην,
ἦτον τοῦ κόντου ντὲ Ναϊνάντ ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖσε,
μισὲρ Φλορὰν τὸν ἔλεγαν, οὕτως τὸν ἐλαλοῦσαν,
5 ποῦ ἦτον μέγας κοντόσταυλος εἰς ὅλον τὸ ῥηγᾶτον.

8477 διάκήνην 8500 ἀμιραλὴν—ὅλλου 1 εἰπιγενόρχωνταν

ἀφ. 88 γουλιάμος 91 τω ονόμαζαν σερ λοὴς τὸν ἄ. 93 τὸν γκερόν
94 ὀκάπη δ. καβαλαρὴ 95 ἄκον τζαν. 97 μισέρ τζ. ντε ντουρνὰ τὸ ἔπ.
8501 επιγενόρχόντα 2 τὴν γγούρτη 4 ντε αϊνα το επ.

Η Κι ὡς τὸ ἔχει γὰρ τὸ κοσμικὸν στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων
κι ἀλλήλως συμβιβάζονται καὶ κάμνουσι φιλίαν,
ὡρέχτη κ' ἐφιλεύτηκε μισὶρ Φλορᾶς ἐκεῖνος
μὲ ἐκείνους τοὺς καβαλλαρίους τοὺς δύο Μοραΐτες,
8510 τὸν μισὶρ Ντζᾶ ντὲ Τζαντεροῦ καὶ τὸν μισὶρ Ντζεφρόη.
Καὶ μέσα εἰς τούτην τὴν φιλίαν ὅπου εἴχασιν ἀλλήλως,
ὁ μισὶρ Φλορᾶς, ὡς φρόνιμος, λέγει ἐκεινῶν τῶν δύο·
"Ἄρχοντες, φίλοι κι ἀδελφοί, ἂν θέλετε ἐσεῖς οἱ δύο f. 219ᵛ
"νὰ μ' ἔχετε [ἐκεῖσε] εἰς τὸν Μορέαν φίλον καὶ σύν-
τροφόν σας,
"ὅρκον νὰ ποιήσω πρὸς ἐσᾶς νὰ μὴ ἀπεχωριστοῦμε,
"νὰ εἴμεθεν ὡς ἀδελφοί, νὰ ζήσωμεν ἀλλήλως.
"Ἐγὼ θεωρῶ ὀφθαλμοφανῶς, ὁ ρῆγας ἀγαπᾷ σας,
"κ' ἔχει σας εἰς προσορώτησιν κ' εἰς τὴν βουλήν του
πρώτους.
"Λοιπόν, ἂν ἔχετε εἰς ἐμὲν ἀγάπην, ὡς παντέχω,
"συντύχετέ του ὡς διὰ ἐμὲν νὰ ἐπάρω τὴν κυράν σας,
"αὐτούνην τὴν ντάμα Ζαμπέαν 's ὁμόζυγον γυναῖκαν,
"καὶ δείξετέ του ἀφορμὲς καὶ τρόπους ἀληθείας,
(7180) "τὸ πῶς ὁ τόπος τοῦ Μορέως εὑρίσκεται εἰς τὴν μάχην,
"καὶ κιντυνεύει, χάνεται μὲ τοὺς ὀφφικιαλίους του·
"τοὺς μπάϊλους ὅπου στέλνει ἐκεῖ, <αὐτοὶ> εἶναι ρογα-
τόροι
"καὶ βιάζονται τὸ διάφορον τὸ ἐδικόν τους πάντα,
"κι ὁ τόπος πάντα ἀπορεῖ, χάνεται, κιντυνεύει,
"κι ὁ ρῆγας ἔχει τὴν ἔξοδον καὶ ἄλλοι διαφορίζουν.
"Καὶ ἕνι γὰρ καὶ ἁμαρτία νὰ ἔχῃ τὸν κληρονόμον
"ἐδῶ—ὡς περνᾷ ἦτον φυλακή, ὁ κόσμος τὸ θαυμάζει.
"Κ' ἤθελεν ποιήσει ψυχικὸν καὶ ἔπαινόν του μέγαν,
"νὰ ὑπάντρεψε τὴν ντάμα Ζαμπέα μὲ ἕναν καβαλλάρην,
"<μὲ> ἄνθρωπον εὐγενικόν, νὰ ἦτον τῆς τιμῆς της, f. 220ʳ
"νὰ ἐπόθησε κ' ἐφύλαξε τὸν τόπον τοῦ Μορέως,

8508 *ὁρέκτη* 10 *ντζαδροῦ* 21 *εἰς* 24, 27 *κινδ.* 25 *στέλνης*

Cod. T 8506 *τόχη* 7 *συνηβάζοντε* 8 *καὶ φιλεύτι μισὲρ* f. 122ᵛ
10 *τὸν μισὲρ τζὰν τε τζανδροῦ καὶ τὸ μισὲρ τζεφρόε* 12 *μισέρ* 13 *αθέλαιτὲ*
ατήσας 14 *ἐκεῖσε* om. 15 *απὸχωρηστοὺμε* 17 *θωρό* 18 *σας προς*

P Καὶ ὡς τὸ ἔχουν κοσμικὸν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων
κι ἀλλήλως συμβιβάζονται καὶ πολεμοῦν φιλίαν,
ὡρέχτην, ἐφιλεύτηκεν μισὲρ Φλορᾶς ἐκεῖνος
τοὺς καβαλλαρίους ἐκεινοὺς τοὺς δύο Μοραΐτες,
8510 τὸν μισὲρ Τζᾶν τε τὸν Τζαδροῦν κ' ἐκεῖνον ντὲ Τουρνάε.
Καὶ μέσα εἰς αὔτην τὴν φιλίαν, τὴν εἴχασιν ἀλλήλως, f. 223r I
μισὲρ Φλορᾶς, ὡς φρόνιμος, λέγει τῶν δύο ἐκείνων·
"Ὦ φίλοι μου καὶ ἀδελφοί, ἂν χρήζετε οἱ δύο σας
"εἰς τὴν ζωή σας νὰ μ' ἔχετε φίλον καὶ σύντροφό σας,
15 "ὅρκον νὰ ποίσω πρὸς ἐσᾶς νὰ μὴ ἀποχωριστοῦμεν,
"νὰ εἴμεθεν ὡς ἀδελφοί, νὰ ζήσωμεν ἀλλήλως. (p. 191)
"Ἐγὼ ὁρῶ γὰρ καθαρά, ὁ ρῆγας ἀγαπᾷ σας,
"κ' ἔχει σας εἰς ἐρώτησιν κ' εἰς τὴν βουλήν του
πρώτους.
"Καὶ τώρα, ἂν ἔχετε 's ἐμὲν ἀγάπην, ὡς ἐλπίζω,
20 "συντύχετέ τον δι' ἐμὲ νὰ πάρω τὴν κερά σας,
"αὐτὴν τὴν ντάμαν Ζάμπεαν ὁμόζυγον γυναῖκαν,
"καὶ δείξετέ τον ἀφορμὲς καὶ τρόπους ἀληθείας,
"τὸ πῶς ὁ τόπος τοῦ Μορέως εὑρίσκεται εἰς μάχην,
"καὶ κιντυνεύει, χάνεται μὲ τοὺς ὀφφικιάλους·
25
"βιάζονται τὸ διάφορον τὸ ἐδικόν τους πάντα,
"κι ὁ τόπος πάντα φτείρεται, ρηχᾷ καὶ κιντυνεύει,
"κι ὁ ρῆγας ἔχει ἔξοδον κι ἄλλοι διαφοροῦσιν.
"Καὶ ἔνι δὲ καὶ ἁμαρτία νὰ ἔχῃ τὸν κληρονόμον
30 "ὡσὰν νὰ ἦτον στὴν φυλακήν, ὁ κόσμος τὸ θαυμάζει.
"Κ' ἤθελεν ποίσει ψυχικὸν καὶ ἔπαινόν του μέγαν,
"τὴν Ζάμπεαν νὰ | ὑπάντρεψεν μὲ ἕναν καβαλλάρην, f. 223r II
"ἄνθρωπον γὰρ εὐγενικὸν ποῦ νὰ ἦτον τῆς τιμῆς του,
"νὰ ἐπόθει, νὰ ἐφύλαττε τὸν τόπον τοῦ Μορέως,

8524, 27 κηνδιωέβη 27 φθήρετε ρειχὰ 32 ἠπάνδρευσεν

ερότησι 19 οσαν παντ. 20 να πάρο τὴν γγιρα σας 21 αύτὴν τη ντάμα τὴ ζαμπέα—εἰς om. 22 καὶ πρότοὺς ἀλ. 23 βρήσκεται 24 μὲ τοὺς οφηκιάλους 25 που—ὡσε ος ρογατ. 28 καὶ άλης δ. 29 ένε—νάχη 30 ήτον ὴς φ. 31 καὶ om. 32 καβελάρη 33 μὲ ἀνθ. 34 ἐπόθεσε

Η "μὴ προῦ ἀπορήσῃ παντελῶς, καὶ χάσουν τον οἱ Φράγκοι.
8536 "Καὶ τί νὰ λέγω τὰ πολλὰ καὶ νὰ σᾶς διερμηνεύω;
"τόσα βιαστῆτε, ὡς φρόνιμοι, κ' εἰπέτε τον τὸν ῥῆγαν
"ὅπως νὰ τὸν διακλίνετε, νὰ ἔλθῃ εἰς θέλημά σας·
"ἐπεὶ μὲ λέγει ὁ λογισμὸς κι ὁ νοῦς μου μὲ τὸ δίδει,
40 "ὅτι ἐὰν τὸ ποθήσετε, ὡς φρόνιμοι ὅπου εἶστε,
"τὸ πρᾶγμα θέλει πληρωθῆ καὶ θέλετε κερδίσει
"τὸ πριγκιπᾶτον ὡς διὰ ἐσᾶς κ' ἐγὼ νὰ εἶμαι ἐδικός σας·
(7200) "ἐμὲν νὰ λέγουν πρίγκιπα, κ' ἐσεῖς νὰ εἶστε ἀφέντες."
Ἀκούσων ταῦτα ὁ Τζαδροῦς κι ὁ μισὶρ Ντζεφρὲς ἐκεῖνος,
45 πολλὰ τὸ ἀγαπήσασιν, ὑπόσχεσιν τοῦ ἐποῖκαν
ὅτι νὰ βάλουσιν βουλήν, τὸ πρᾶγμα νὰ ποιήσουν,
κ' εἶχαν ἐλπίδα στὸν Θεὸν νὰ τὸ κατευοδώσουν.
Ἐνταῦτα ἐκύτταξαν καιρὸν νὰ εὕρουσιν τὸν ῥῆγαν
εἰς ὥραν γὰρ καλοψυχίας νὰ τοῦ ἔχουσιν συντύχει.
50 Κι ὅταν τὸν ηὗραν τὸν καιρὸν τοῦ ἐσύντυχαν οἱ δύο·
καλόψυχα τὸν ηὕρασιν στὴν τσάμπραν του ἀπέσω·
πολλοὺς τρόπους τοῦ εἴπασιν καὶ ἀφορμὴν τοῦ ἐδεῖξαν·
τὸ πῶς ὁ τόπος τοῦ Μορέως τὸ πριγκιπᾶτο Ἀχαΐας f. 220v
ἀπόρει κ' ἐκιντύνευεν, καὶ ἦτον εἰς ἀπώλειαν,
55 διατὸ ἔλειπεν ὁ πρίγκιπας ὅπου ἦτον πάντα εἰς αὐτον.
"Ἐσὺ ἀποστέλνεις στὸν Μορέαν μπάϊλον καὶ ρογατόρους
"καὶ τυραννίζουν τοὺς φτωχούς, τοὺς πλούσιους ἀδικοῦσιν,
"τὸ διάφορόν τους πολεμοῦν, κι ὁ τόπος ἀπορεῖται.
"Ἐὰν οὐ μὴ βάλῃς ἄνθρωπον νὰ ἔνι κληρονόμος,
60 "νὰ στήκεται καθολικῶς, νὰ κυβερνῇ τοὺς πάντας,
"νὰ ἔχῃ ἔννοιαν καὶ σκοπὸν τὸν τόπον νὰ προκόβῃ,
"ἔχε το <εἰς> πληροφορίαν, χάνεις τὸ πριγκιπᾶτο.
(7220) "Λοιπόν, ἀφέντη βασιλέα, [ἐσὺ] ἔχεις τὸν κληρονόμον,
"αὐτείνην τὴν ντάμα Ζαμπέαν, τοῦ πρίγκιπος θυγάτηρ,

8540 εἶστε] ἦσε 54 ἀπ. γὰρ καὶ ἐκινδ.

Cod. T 8535 μιω—καὶ χάσεν την 36 καὶ ναντὰ διαρμιωεύω 37 εὐηαστήτε και ηπετε το τοῦ ρήγα 38 ὅπε (?) νὰντὸ διακλιώετε ναλθεὶ εις τὸ θ. σας f. 123r 40 αν το ποθ. 41 πράμα—κερδέσει 42 δικόσας 43 ἐμένα λαλέγουν πρίνγκιπει—αὐφέντες 44 ἀκουσαν ταῦτα ο μισὲρ τζουαν ντερουὶς καὶ ὁ μισερ τζεφρὲς ἐκεῖνος 46 να βάλουν συμβουλὴ τὸ πράμα 47 στὸν χριστὸν

P "μὴ πρὶν ἀπορήσῃ παντελῶς καὶ χάσουν τον οἱ Φράγκοι.
8536 "Τί νὰ σᾶς λέγω τὰ πολλὰ ἂν τύχῃ νὰ βαρειέστε;
"τόσο βιαστῆτε, ὡς φρόνιμοι, εἰπέτε πρὸς τὸν ρῆγαν
"ὅπως νὰ τὸν διακρίνετε νὰ ἔλθῃ εἰς θέλημά σας·

"ἐπεὶ ἐὰν τὸ ποίσετε, ὡς φρόνιμοι ὅπου εἶστεν,
"καὶ πληρωθῇ ἡ ὑπόθεσις καὶ γίνεται τὸ πρᾶγμα,
"τὸ πριγκιπᾶτο νὰ ἔν' δι' ἐσᾶς κ' ἐγὼ νἆμαι δικός σας·
"ἐμὲν νὰ λέγουν πρίγκιπα, κ' ἐσεῖς νὰ εἶστε ἀφέντες."
Ἠκούσας τοῦτο ὁ Ντζαδροῦς, μισὲρ Τζεφρὲς ὁμοίως,
πολλὰ τὸ ἠγαπήσασιν, ὑπόσχεσιν ἐποῖκαν
ὅτι νὰ βάλουσιν βουλὴν τὸ πρᾶγμα νὰ γυρέψουν,
κ' ἔχουν ὀλπίδα εἰς Θεὸν νὰ τὸ κατευοδώσουν.
Ἐνταῦτα ἐπρόσεξαν καιρὸν νὰ εὕρουσιν τὸν ρῆγαν
εἰς ὥραν τῆς καλογνωμίας ὅπως νὰ τοῦ συντύχουν.
Καὶ ὅταν ηὗραν τὸν καιρὸν ἐσύντυχαν ἀλλήλως·

πολλοὺς τρόπους τὸν εἴπασιν κι ἀφορμὲς τὸν ἐδεῖξαν·
τὸ πῶς ὁ τόπος τοῦ Μορέως, ὅλον τὸ πριγκιπᾶτον
κιντυνεύει καὶ ἀπορεῖ καὶ ἔνι | εἰς ἀπώλειαν, f. 223ᵛ 1
διότι λείπει ὁ πρίγκιπας ὅπου ἦτον πάντα εἰς αὐτο.
"Ἐσὺ ἀποστέλλεις στὸν Μορέαν μπάϊλον καὶ ρογατόρους
"καὶ τυραννοῦσιν τοὺς φτωχούς, τοὺς πλούσιους ἀδικοῦσι,
"τὸ διάφορόν τους πολεμοῦν κι ὁ τόπος ἐρημοῦται.
"Ἐὰν μὴ βάλῃς ἄνθρωπον νὰ ἔνι κληρονόμος,
"νὰ στέκεται καθολικῶς, νὰ κυβερνᾷ τοὺς πάντας,
"νὰ ἔχῃ ἔννοιαν καὶ σκοπὸν τὸν τόπον νὰ αὐξαίνῃ,
"καὶ ἔχε το πληροφορίαν, τὸ πριγκιπᾶτον χάνεις.
"Λοιπόν, ἀφέντη ρῆγα μας, ἐσὺ ἔχεις κληρονόμον
"αὐτὴν τὴν ντάμαν τὴν Ζαμπέαν, τοῦ πρίγκιπος θυγάτηρ,

8554 κηνδιωέβη

νὰν τὸ 49 νὰν τούχασι συντ. 50 καὶ ὅταν ἠβραν—τοῦ σύντυχαν
51 καλοψυχι[α] 52 τοῦ δίξαν 55 διατὴ ἐληψαι 57 τὸν ρανήζουν
59 μὴν—νὰ ἐνε πληρονόμως 60 στε καὶ ται 61 νὰ προβλε[π] 63 βασιλεῦ
64 αυτην την τάμα τη ζαμπέα τοῦ πριγκιπα

Η "καὶ δός της ἄντρα, ἄνθρωπον εὐγενικὸν καὶ μέγαν,
8566 "τὸ πριγκιπᾶτο νὰ κρατῇ ἀπὸ τὴν βασιλείαν σου,
"καὶ θέλεις ποιήσει ψυχικὸν καὶ διάφορόν σου μέγα,
"κι ὅσοι τὸ ἀκούσουν πάντοτε σὲ θέλουν ἐπαινέσει."
Τί νὰ σᾶς λέγω τὰ πολλὰ καὶ τί νὰ σᾶς τὰ γράφω;
70 τόσα <τοῦ> εἶπαν τοῦ ρηγὸς ἐκεῖνοι οἱ καβαλλάροι,
τόσα ἐσυντύχαν τοῦ ρηγός, τόσα τὸν ἀναγκάσαν,
ὅτι ἔστερξεν τοῦ νὰ γενῇ ἐκεῖν' ἡ ὑπαντρεία, f. 221r
νὰ ἐπάρῃ ὁ μισὶρ Φλορᾶς τὴν ντάμα <τὴν> Ζαμπέαν
εἰς γυναῖκα εὐλογητικήν, νὰ ἔχῃ τὸ πριγκιπᾶτο
75 ὡς ἴδιον γονικὸν αὐτοῦ, νὰ τὸ κληρονομήσῃ.
Τὲς συμφωνίες ἐγράψασιν λεπτῶς καὶ τὰ κεφάλαια,
τὸ τί ἐχρεώστει ὁ πρίγκιπας νὰ κάμνῃ πρὸς τὸν ρῆγαν,
κι ὁ ρῆγας πρὸς τὸν πρίγκιπα, ὁ εἷς γὰρ πρὸς τὸν ἄλλον.
Ἕναν κεφάλαιο ἐγράψασιν στὸ προβελέντζι ἐκεῖνο,
80 ἐνῷ ἦτον τρόπος ἁμαρτίας καὶ ἄδικον μεγάλον·
ὅτι πολλάκις ἐὰν συμβῇ κ' ἔλθῃ τὸ πριγκιπᾶτο
εἰς κληρονόμον θηλυκόν, εἰς γυναῖκα νὰ ἀφεντέψῃ,
(7240) νὰ μὴ τολμήσῃ ὑπαντρευτῆ εἰς ἄνθρωπον τοῦ κόσμου
ἄνευ εἰδήσεως κι ὁρισμοῦ, ὅποιος κι ἂν ἔνι ρῆγας·
85 εἰ δὲ εὑρεθῇ καὶ ποιήσῃ το, νὰ ἔνι ἀκληρημένη
ἀπ' τοῦ Μορέως τὴν ἀφεντίαν κι ὅλον τὸ πριγκιπᾶτο.
Ἔδε ἁμαρτία ποῦ ἐγίνετον δι' ἐτοῦτο τὸ κεφάλαιον·
μετὰ ταῦτα ἀκληρήσασιν τὴν πριγκίπισσα Ζαμπέαν,
διατὶ γὰρ εὐλογήθηκε τὸν Φίλιππο ντὲ Σαβόη,
90 ὅταν ἀπῆλθεν στὸ παρτοῦν ἐτότε γὰρ τῆς Ρώμης.
Ἀφότου γὰρ ἐγράψασιν | τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες, f. 221v
ὥρισε ὁ ῥῆγας παρευτὺς κ' ἐποιήσασιν τὸν γάμον·
κ' ἐνταῦτα εὐλογήθηκεν μισὶρ Φλορὰνς ἐκεῖνος
ἐκείνην τὴν ντάμα Ζαμπέαν, τοῦ πρίγκιπος θυγάτηρ,
95 ἐκείνου τοῦ μακαριτοῦ τοῦ πρίγκιπος Γυλιάμου.
Ὁ γάμος γὰρ ἐγένετον μὲ παρρησίαν μεγάλην,

8571 ἐσύντυχαν 72 ὑπανδρία 74 εἰς γυν. του εὐλ. 75 ἠγονικὸν
80 τρόπον 86 ἀπὸ τὴν αὐθεντίαν γὰρ τοῦ μωραίως καὶ ἀπὸ ὅλον τὸ πρ.
87 ὅπου

Cod. T 8565 ανδρα φρόνημον 67 καὶ θές f. 123v 70 τῶσα εἰπαν
τότε του ρηγός 71 εσὶν τηχαν 72 δια να γενῆ 73 τὴ ζαμπεα
74 εἰς om.—γυν. του εὐλ.—νάχη 75 γωνηκό 77 νὰ κάμι 78 ο ης ἀπὸ

P "καὶ δός την ἄντρα εὐγενικὸν καὶ μέγαν στρατιώτην, (p. 192)
"τὸ πριγκιπᾶτο νὰ κρατῇ ἀπὸ τὴν βασιλείαν σου,
"καὶ θέλεις κάμειν ψυχικὸν καὶ διάφορόν σου μέγαν,
"καὶ ὅσοι τὸ ἀκούσωσιν θέλουν σὲ ἐπαινέσει."
Τί νὰ σᾶς γράφω τὰ πολλὰ καὶ τί νὰ σᾶς τὰ γράφω,
τὰ ὅσα εἶπαν τοῦ ρηγὸς ἐκεῖνοι οἱ καβαλλάροι;
τόσο ἐσύντυχαν τοῦ ρηγός, τόσον τὸν ἀναγκάσαν,
ὅτι ἐσυγκατέβηκεν νὰ πληρωθῇ τὸ πρᾶγμα,
νὰ ἐπάρῃ ὁ μισὲρ Φλορᾶς ἐκείνην τὴν Ζαμπέαν
γυναῖκαν εὐλογητικήν, νὰ ἔχῃ τὸ πρι|γκιπᾶτο f. 223ᵛ II
ὡς ἴδιον γονικὸν αὐτοῦ, νὰ τὸ κληρονομήσῃ.
Τὲς συμφωνίες ἔγραψαν λεπτῶς καὶ τὰ κεφάλαια,
τὸ τί ἐχρεώστει ὁ πρίγκιπας νὰ κάμνῃ πρὸς τὸν ρῆγαν,
κι ὁ ρῆγας πρὸς τὸν πρίγκιπαν, ὁ εἷς γὰρ πρὸς τὸν ἄλλον.
Ἕναν κεφάλαιον ἔγραψαν στὸ πρεβελέντζι ἐκεῖνο,
ὅπου γὰρ ἦτον ἁμαρτία καὶ ἄδικον μεγάλο·
ὅτι πολλάκις καὶ συμβῇ κ' ἔλθῃ τὸ πριγκιπᾶτον
εἰς κληρονομίαν θηλυκῶν, γυναῖκα νὰ ἀφεντέψῃ,
νὰ μὴ τολμήσῃ νὰ ὑπαντρευτῇ εἰς ἄνθρωπον τοῦ κόσμου
ἄνευ εἰδήσεως κι ὁρισμοῦ, ὅποιος ἔναι ρῆγας·
εἰ δὲ εὑρεθῇ καὶ ποίσῃ το, νὰ ἔν' ἀκληρημένη
'κ τὴν ἀφεντία τοῦ Μορέως, ἀπὸ τὸ πριγκιπᾶτον.
Ἔδε ἁμαρτίαν ποῦ ἔγινεν 's ἐκεῖνο τὸ κεφάλαιον·
μετὰ ταῦτα ἀκληρώσασιν...

τὰ σύμφωνα ἐκεῖνα,
ὥρισε ὁ ρῆγας παρευτὺς καὶ ἔποικαν τὸν γάμον·
κ' εἰς τοῦτο εὐλογήθηκεν μισὲρ Φλορᾶς ἐκεῖνος
τὴν θυγατέρα πρίγκιπος, ἐκείνην τὴν Ζαμπέαν.

Ὁ γάμος γὰρ ἐγένετον μετὰ τιμῆς μεγάλης,

8569 *sic* 80 ἁμαρτίαν 83 εἰπανδρευτὴ 84 ἔναι ρῆγας] ἐνερρίγας
85 ἐνεκληριμένη 86 ἐκ

τὸν ἄλλον 80 τρόπο 81 ὁτὶ πολ. καὶ σευεὶ κελθὴ στὸ πρ. 83 νὰ μιω
τρομι^{σι} πανδρευτὶ 84, 85 ένε 86 καὶ απόλο το πρ. 87 ὁπου γιώετον
διὰ τοῦτο 89 φιλίππὸν 90 επίλθε 92 καὶ πιήσαν 93 μισὲρ φλοράς
95 τοῦ πρίγκιπα γουλιάμου 96 ἐγιώετο f. 124ʳ

Η μὲ χαρμοσύνην καὶ χαρές, καὶ μὲ ἔξοδες μεγάλες.
Κ' ἐκεῖ ὅπου ἦσαν στὸν ναόν, στὴν ἐκκλησίαν ἀπέσω,
ὅπερ τοὺς εὐλόγησεν ἀτός του ὁ μητροπολίτης,
8600 ἐκεῖνος τῆς Νεάπολης· κ' ἐρρεβέστισεν ὁ ρῆγας
ἐκείνην τὴν ντάμα Ζαμπέα ἀπὸ τὸ πριγκιπᾶτο
ὡς κληρονόμος φυσικός· κ' ἐνταῦτα πάλε ἀπὸ αὐτο
(7260) κράζει τὸν μισὶρ Φλορᾶν καὶ ἐρρεβέστισέ τον
ὡς ἀβουέρην, τὸν ἔποικεν ὁμοίως καὶ κληρονόμον·
5 πρίγκιπα τὸν ἐθρόνιασε νὰ λέγεται Ἀχαΐας.
Κι ἀφότου ἐπλήρωσε ἡ χαρά, τοῦ πρίγκιπος ὁ γάμος,
ἐδιόρθωσε τὸ μίσσεμα νὰ ἐξέβῃ ἀπὸ τὴν Πούλιαν,
τιμητικά, μὲ παρρησίαν νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν Μορέαν.
Τὸν ρῆγαν ἐπροσκύνησεν, ἀπηλογίαν ἐπῆρεν,
10 τοὺς κόντους καὶ καβαλλαρίους ἀπεχαιρέτησέν τους,
τὴν φαμελίαν του αὔξησεν, ἐρρόγεψεν καὶ ἄλλους·
εἶχεν ἀπάνω εἰς τὰ ἄλογα καβαλλαρίους, σιργέντες, f. 222r
ἀπάνω γὰρ τῶν ἑκατόν, τριακοσίους τζαγρατόρους.
Εἰς τὸ Βροντῆσι ἀπέσωσεν, ηὗρεν τὰ πλευτικά του,
15 ἐσέβη ἀπέσω εἰς αὐτὰ κ' ἦλθεν εἰς τὴν Κλαρέντσα.
Ὁ μπάϊλος τότε τοῦ Μορέως, ὁ γέρο μισὶρ Νικόλαος,
στὴν Ἀνδραβίδα εὑρίσκετον· τὸ μάθει τὸ μαντᾶτο,
εὐθέως ἐκαβαλλίκεψεν κ' ἦλθεν εἰς τὴν Κλαρέντσα·
τὸν πρίγκιπα ἐπροσκύνησεν κι ὅσοι ἦσαν μετ' αὐτον,
20 κι ὁ πρίγκιπας τὸν ἔποικεν ἀναδοχὴν μεγάλην.
Κι ὅσον ἐκατεστόλιασεν ὁ πρίγκιπας τὸν λαόν του
ἐκεῖσε εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅπου εἶναι οἱ Φρεμενοῦροι,
(7280) ὥρισεν κ' ἐσωρεύτησαν μικροί τε καὶ μεγάλοι.
Ἔδειξεν τὰ προστάγματα καὶ τὰ χαρτία ποῦ ἐβάστα,
25 τοῦ μπάϊλου ἐπροσκόμισεν τὸν ὁρισμὸν τοῦ ρῆγα·
τὸ πῶς ὁ ρῆγας [τὸν] ὥριζεν, ἐγράφως τοῦ τὸ ἐμήνα,
τὸ πριγκιπᾶτον τοῦ Μορέως νὰ τοῦ τὸ παραδώσῃ,

8604 τὸν εἶπεν 16 ἐτότε—γέρω 19 ἐπροσκύνησαν 24 ὅπου

Cod. T 8597 χὰρ μωσίνες 98 καὶ κὶ που ἦσαν 99 ὅπερ] ὅπου
8600 καὶ ρεβεστήζυ 1 ἐκείνη την τάμα τὴν ζάμπε 3 ἔκραξε τὸ μισὲρ φ.
καὶ ρεβεστηρησέ τον 4 τὸν επίκαι 6 καὶ αφοὺ πληρόθη 7 ἐδ. δια να
ξευεὶ κτὴ μπούλια νὰ μισεύσι 8 τιμ. καὶ παρησία 11 καὶ ρόγεψε 12 καὶ

P μὲ χαρμοσύνην καὶ χαρὰ καὶ ἔξοδη μεγάλην.
Καὶ οὕτως τοὺς ἐσέβασαν στὴν ἐκκλησίαν ἀπέσω·
ὁ μητροπολίτης, σὲ λαλῶ, ποῦ εἰς τὴν Ἀνάπολη ἦτον,
ἐκεῖνος τοὺς εὐλόγησεν κατὰ τὴν συνηθείαν.
Κι ὁ ῥῆγας | ἐρρεβέστισεν ἐκείνην τὴν Ζαμπέαν f. 224r I
ὡς κληρονόμος φυσικὸς 'ς ὅλον τὸ πριγκιπᾶτον.
Ὁμοίως ἐρρεβέστισεν μισὲρ Φλορᾶν ἐκεῖνον,

πρίγκιπα τὸν ἐθρόνιασεν, νὰ λέγεται Ἀχαΐας.
Ἀφῶν ἐπλήρωσε ἡ χαρὰ τοῦ πρίγκιπος ὁ γάμος,
ὥρθωσεν ὁ μισὲρ Φλορᾶς νὰ ἔβγῃ ἀπὲ τὴν Πούλιαν,
τιμητικά, μὲ παρρησίαν νὰ ἔλθῃ στὸν Μορέαν.
Τὸν ῥῆγαν ἐπροσκύνησεν, ἀπολογίαν ἐπῆρεν,
τοὺς κόντους καὶ καβαλλαρίους ἀποχαιρέτησέν τους,
τὴν φαμελίαν του αὔξησεν, ἐρρόγεψεν καὶ ἄλλους·
εἶχεν ἀπάνω εἰς ἄλογα καβαλλαρίους, σεργέντες,
ἀπάνω γὰρ τῶν ἑκατὸν καὶ τριακοσίους τζαγρατόρους.
Εἰς τὸ Βροντῆσι ἀπόσωσεν, εὗρεν τὰ πλευτικά του,
ἐσέβηκεν γὰρ εἰς αὐτά, ἦλθεν εἰς τὴν Κλαρέντσα.
Ὁ μπάϊλος δὲ τοῦ Μορέως, ὁ γέρων μισὲρ Νικόλας,
στὴν Ἀνδραβίδα εὑρίσκετον· τὸ μάθει τὸ μαντᾶτο,
εὐτὺς ἐκαβαλλίκεψεν, ἦλθεν εἰς τὴν Κλαρέντσα·
τὸν πρίγκιπα ἐπροσκύνησεν κι ὅσοι ἦσαν μετ' αὐτον·
ὁ πρίγκιπας τὸν ἔποικεν ἀναδοχὴν μεγάλην. (p. 193)
Καὶ ὅσον ἐκατόρθωσεν ὁ πρίγκιπας τὸν λαόν του
ἐκεῖσε εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου ἔνι οἱ Φραμενόροι,
ὥρισεν, ἐσυνάχτησαν μικροί τε καὶ μεγάλοι,
καὶ ἔδειξεν τοὺς ὁρισμούς, τοὺς ἔστειλεν ὁ ῥῆγας,
τοῦ μπάϊλου τὰ ἔδωκεν ἀπέσω εἰς τὰς | χεῖρας· f. 224r II
πῶς ὁ ῥῆγας τὸν ὥριζεν, ἐγράφως τὸν ἐμήνα,
τὸ πριγκιπᾶτο τοῦ Μορέως νὰ τοῦ τὸ παραδώσῃ,

8605 ἐθρονίασεν 22 που

ἀπάνο εἰς τὰ ἀλ.—σὲργέντες 13 τριακόσους 14 καὶ εἴβρε 15 καὶ απήλθε στι γλαρέντζα 16 μισερ νικο$^{\lambda}$ 18 στὴν γλαρ. 19 επρὸσκύνησαν 21 καὶ ὅσαν 22 η φραμενόρη 24 βάστα f. 124v 26 τον om.—το μῶα 27 ναν του

Η τὰ κάστρη καὶ τὴν ἀφεντίαν ὁλοῦ τοῦ πριγκιπάτου.
Ἀπ' αὔτου ἐβγάνει πρόσταγμα τὸ πῶς ἐμήνα ὁ ρῆγας
δηλώνοντα διὰ | γραφῆς ὁλῶν τῶν Μοραΐτων, f. 222ᵛ
τῶν ἀρχιερέων, φλαμουριαρίων, καβαλλαρίων, σιργέντων,
τῶν βουργησέων καὶ ἁπαντῶν, μικρῶν τε καὶ μεγάλων,
νὰ δέξωνται τὸν μισὶρ Φλορᾶν διὰ πρίγκιπα κι ἀφέντην·
τὸ ὁμάτζιον γὰρ καὶ τὴν λιζίαν, ὅπου χρεωστεῖ ὁ καθένας
διὰ τὲς προνοῖες κ' ἰγονικὰ ὅπου κρατοῦσι ἀπ' αὐτον,
νὰ ποιήσουν πρὸς τὸν πρίγκιπα, σωζομένου τοῦ ὅρκου,
τὴν πίστιν γὰρ καὶ τὴν λιζίαν ὅπου χρεωστοῦν τοῦ ρῆγα.
Ἐνταῦτα ὡρίσαν κ' ἤφεραν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον
καὶ λέγουσιν τοῦ πρίγκιπος· "Ὄμοσε ἐσὺ ἐμᾶς πρῶτα
" νὰ μᾶς κρατῇς, δικαιολογᾷς στοῦ τόπου τὰ συνήθεια,
" κ' εἰς τὴν φραγκίαν ὅπου ἔχομεν νὰ μὴ μᾶς σκανταλίσῃς·
" καὶ μετὰ ταῦτα πάλε ἡμεῖς νὰ ποιήσωμεν τὸ ὁμάτζιο
(7300) " ἐπεὶ ἐτέτοιον ἔχομεν συνήθειον 'κ τῶν γονέων μας."
Καὶ ὤμοσεν ὁ πρίγκιπας στὸ ἅγιον εὐαγγέλιον
τοῦ νὰ κρατῇ τοὺς ἅπαντας ἀνθρώπους τοῦ Μορέως
εἰς τὰ συνήθεια ὅπου ἔχουσιν, ὁμοίως κ' εἰς τὲς φραγκίδες.
Καὶ μετὰ ταῦτα ἐποίκασιν οἱ φλαμουριάροι πρῶτον,
οἱ καβαλλάριοι κ' οἱ ἕτεροι τὸ ὁμάτζιον καὶ λιζίαν, f. 223ʳ
ὅπου ἐχρεώστει ὁ κατὰ εἷς διὰ τὴν προνοίαν ποῦ ἐκράτει,
σωζομένου γὰρ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ρηγὸς τοῦ ὅρκου.
Ἐνταῦτα τοῦ ἐπαράδωκεν τὸ πριγκιπᾶτο ὁ μπάϊλος,
τὰ κάστρη καὶ τὴν ἀφεντίαν νὰ τὰ κρατῇ ἐκ τὸν ρῆγαν.
Κι ἀφότου ἐπαράλαβεν ὁ πρίγκιπας τὰ ὁμάτζια,
τὰ ὀφφίκια ὅλα ἄλλαξεν, πρῶτα τοὺς καστελλάνους
καὶ τοὺς σιργέντες τῶν καστρῶν κ' ἔβαλεν ἐδικούς του.
Πρωτοβιστιάρην ἔβαλεν ὁμοίως καὶ τριζουριέρην,
καὶ προβουέρην τῶν καστρῶν κι ὅλες τὲς ἐξουσίες.
Ἄρξετον γὰρ μὲ τὴν βουλὴν τοῦ γέρο μισὶρ Νικόλα,

8629 εὐγάνη 31 καβ. καὶ συργέντες 35 ἀπὸ 36 τὸν ὅρκον
41 σκανδ. 43 ἐπὴν—ἐκ 47 πρῶτον] α̃ 49 ὅπου 50 τὸν ὅρκον
51 ὁ μπ. τῶ πριγγυπάτω 58 γέρω

Cod. T 8629 ἀπ' αὔτου om.—εὐγάνη τὰ προστάγματα 30 διλόνοντας
31 τῶν om.—φλαμουρη^{ων}—σεργέντο 32 τῶν βουργιζέον καὶ απαντόν
33 δέξουνται τὸ μισὲρ—πρίντζιπα 34 ὁ om. 36 σοζόμενου τοῦ ὅρκου
38 ενταύτα ὁρησαν 40 δι καὶ ὅ λωγα στου τ. 41 καὶ ης τὴν φρανγκίδα

P τὰ κάστρη καὶ τὴν ἀφεντίαν ὅλου τοῦ πριγκιπάτου.
Ἀπαύτου ἐβγαίνει κομεσιοῦν, τὸ πῶς ἐμήνα ὁ ῥῆγας
δηλώνοντα διὰ γραφῆς ὅλων τῶν Μοραΐτων,
λιζίων καὶ καβαλλαρίων, μικρῶν τε καὶ μεγάλων,

νὰ ἔχουν τὸν μισὲρ Φλορᾶν πρίγκιπαν καὶ ἀφέντη,
τὸ ὁμάντζιον καὶ τὴν λιζίαν ὅπου χρεωστεῖ καθένας
διὰ προνοῖες καὶ γονικὰ ὅπου κρατοῦν ἀπ' αὗτον,
νὰ ποίσουν πρὸς τὸν πρίγκιπαν, σωζομένου τοῦ ὅρκου,
τὴν πίστιν γὰρ καὶ τὴν λιζίαν, ὅπου χρεωστοῦν τοῦ ῥῆγα.
Εἰς τοῦτο ὁρίζει, ἤφεραν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον
καὶ λέγουσιν τοῦ πρίγκιπα· "Πρῶτον ἐσὺ ὅμεσέ μας
"νὰ μᾶς κρατῇς εἰς δίκαιον, στοῦ τόπου τὰ συνήθεια,
"εἰς τὴν φραγκίαν, τὴν ἔχομεν, νὰ μὴ μᾶς σκανταλίσῃς·
"καὶ μετὰ ταῦτα πάλι ἡμεῖς νὰ ποιήσωμεν τὸν ὅρκον,
"ἐπεὶ συνήθεια τὄχομεν οὕτως ἐκ τοὺς γονεῖς μας."
Καὶ ὤμεσεν ὁ πρίγκιπας στὸ ἅγιον εὐαγγέλιον
τοῦ νὰ κρατῇ τοὺς ἅπαντες ὅλους τοὺς Μοραΐτες
εἰς φραγκίαν καὶ συνήθειαν καθάπερ καὶ τοὺς ηὗρεν.
Καὶ μετὰ ταῦτα ἐποίκασιν ὁμοίως οἱ καβαλλάροι,
οἱ φλαμουριάροι ἅπαντες | τὸ ὁμάτζιον καὶ λιζίαν, f. 224v 1
ὅπου ἐχρεώστει ὁ καθεὶς διὰ τὸ φέον τὸ εἶχεν,
σωζομένου τὸ δίκαιον καὶ τοῦ ρηγὸς τὸν ὅρκον.
Ἐν τούτῳ ἐπαρέδωκεν τὸ πριγκιπᾶτο ὁ μπάϊλος,
τὰ κάστρη καὶ τὴν ἀφεντίαν νὰ τὰ κρατῇ ἐκ τὸν ῥῆγαν.
Κι ἀφότου ἐπαράλαβεν ὁ πρίγκιπας τὰ ὁμάντζια,
τὰ ὀφφίκια ὅλα ἄλλαξεν, πρῶτον τοὺς καστελλάνους
καὶ τοὺς σεργέντες τῶν καστρῶν κ' ἔβαλεν ἐδικούς του.
Πρωτοβιστιάρην ἔβαλεν ὁμοίως καὶ τρεζουριέρην
καὶ πρεβεδοῦρον τῶν καστρῶν κι ὅλες τὲς ἐξουσίες.
Ἄρξετον δὲ μὲ τὴν βουλὴν γέρου μισὲρ Νικόλα

8628 ὅλλου 29 εύγένει 30 ὅλλων 39 πρίγκιπαν 41 μασ καν-δαλήσις 45 ὅλλους 46 φράγγιαν 51 ὁ μπ. τὸ πρωγγιπάτον 54 ὅλλα 57 ὅλλες

42 παλαὶ μις—τῶ μάτζηο 43 επὶ ταῖτοι γὰρ ἔχομεν συνίθηα εκ τοὺς γονὶς μας 45 δια νὰ κρ. 46 φραγίδες 49 ὁ κάθε ὴς—οπου κρα$^{τ|}$ 50 σοζῶμενον γὰρ τοῦ δικαιον—τον ὁμων 51 παρέδοκαὶ 53 καὶ αφοντου επερίλαβε f. 125r 55 σεργέντες 56 προτὸβεστιάρι ἄλαξε 57 τον γκαστρό—της ἐξουσίες 58 του γέρου μισερ νικο^{λ}

Η τοῦ μισὶρ Ντζᾶ ντὲ Τζαντεροῦ τοῦ μεγάλου κοντοσταύλου,
8660 ὡσαύτως τοῦ μισὶρ Ντζεφρὲ ἐκείνου ντὲ Τουρνάη
καὶ τῶν ἑτέρων γὰρ λιζίων, μικρῶν τε καὶ μεγάλων,
τὲς πρᾶξες καὶ ὑπόθεσες νὰ ὀρθώνῃ γὰρ τοῦ τόπου.
(7320) Ηὗρεν γὰρ ὁ πρίγκιπας τὸν δεμοσιακὸν τόπον
ἐξηλειμμένον παντελῶς ἀπὸ τοὺς ρογατόρους
65 καὶ τοῦ ρηγὸς τὲς ἐξουσίες ὅπου τὸν ἐρημῶσαν.
Βουλὴν ἐζήτησεν ὁλῶν τὸ πῶς νὰ ἔχῃ πράξει,
καὶ ὅλοι οἱ φρονιμώτεροι εἶπαν κ' ἐσυμβουλέψαν, f. 223v
ὅτι ἂν θέλῃ νὰ κρατῇ μάχην μὲ τοὺς Ρωμαίους,
ἀκόμη καὶ χειρότερα θέλει ἀπορήσει ὁ τόπος·
70 ἀλλὰ ἂν θέλῃ, βούλεται τὸν τόπον ἀναστήσει,
ἀγάπη ἂς ποιήσῃ μετ' αὐτοὺς εἰρηνικήν, στερέαν,
νὰ ὁμόσῃ μὲ τὸν βασιλέα νὰ στήκῃ πάντα ἡ ἀγάπη.
Ἐν τούτῳ ἐδόθη ἡ βουλὴ κ' ἐστέρξανέ το ὅλοι,
κι ἀπέστειλεν ὁ πρίγκιπας μαντατοφόρους δύο
75 στὴν περιεχοῦσαν κεφαλὴν ὅπου ἦτον στὸν Μορέαν
ἐτότε γὰρ τοῦ βασιλέως ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες,
παραδηλῶντα, λέγοντα τὸ πῶς ἦλθεν ἐνταῦτα
<ὁ> ἀφέντης πρίγκιπας Μορέως, 's ὅσον κρατοῦν οἱ
Φράγκοι,
κ' ηὗρεν τὸν τόπον ἔρημον, τελείως ἐξηλειμμένον.
80 Κ' ἐρώτησε καὶ εἶπαν του ὅτι ἐκ τῆς μάχης ἦτον,
ὅπου εἶχεν γὰρ ὁ βασιλέας μετὰ τὸ πριγκιπᾶτο·
ἐπεὶ τῆς μάχης τὰ ἔργατα ἐτοῦτα προξενοῦσιν·
(7340) τοὺς τόπους τοὺς καλλιώτερους ὅπου εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμον,
ἡ μάχη γὰρ τοὺς καταλεῖ, τελείως τοὺς ἐρημάζει.
85 Λοιπόν, ἂν θέλῃ, ὀρέγεται νὰ ποιήσουσιν ἀγάπην,
νὰ τοῦ μηνύσῃ ἀπόκρισιν, νὰ μάθῃ τὴν βουλήν του.
Τὸ ἀκούσει το ἡ κεφαλή, ὀνόστιμον τοῦ ἐφάνη, f. 224r
ἐπαίνεσε τὸν πρίγκιπα διὰ φρόνιμον ἀφέντην.
Ἐν τούτῳ γάρ, ὡς εὐγενὴς καὶ φρόνιμος ὅπου ἦτον,

8659 τζαδροῦ 69 ἀκ. γὰρ καὶ 70 βούλλεται 78 εἰς

Cod. T 8659 τοῦ μισὲρ τζαν ντε τζανδροῦ 60 ὀσ. καὶ τοῦ μισὲρ τζεφρές 66 ὁλωνὸν 70 τόπωναναστοίσει 71 ηρὼι γὰρ στερέαν 72 νὰ στέκει—ἡ om. 73 ὥλλει 74 απόστιλε 75 περὴ ἔχουσα—ὀπούτον 78 πρίγ-

P καὶ μισὲρ Τζάνε τοῦ Τζαδροῦ τοῦ μέγα κοντοσταύλου,
8660 ὡσαύτως τοῦ μισὲρ Τζεφρὲ ἐκείνου ντὲ Τουρνάε
καὶ τῶν ἑτέρων λίζιων, μικρῶν τε καὶ μεγάλων,
τὲς πρᾶξες καὶ ὑπόθεσες ἐδιόρθωνε τοῦ τόπου.
Εὗρεν δὲ καὶ ὁ πρίγκιπας τοῦ τόπου τὸ δεμόσιον
ἐξηλειμμένον παντελῶς ἀπὸ τοὺς ρογατόρους
65 καὶ τοῦ ρηγὸς τὲς ἐξουσίες ὅπου τὸν ἐρημῶσαν.
Βουλὴν ἐζήτησεν ὁλῶν τὸ πῶς νὰ ἔχῃ πράξειν,
καὶ ὅλοι οἱ φρονιμώτεροι ἐσυβουλέψασίν τον, (p. 194)
ὅτι ἂν θέλῃ νὰ κρατῇ μάχην μὲ τοὺς | Ρωμαίους, f. 224v II
ἀκόμη καὶ χειρότερον θέλει ἀπορήσει ὁ τόπος·
70 ἀλλὰ ἂν θέλῃ καὶ βούλεται τὸν τόπον νὰ ἀναστήσῃ,
ἀγάπη ἂς ποίσῃ μετ' αὐτοὺς εἰρηνικήν, στερέαν,
νὰ ὁμόσῃ μὲ τὸν βασιλέαν νὰ στέκῃ πάντα ἀγάπη.
Ἐτότε ἐδόθην ἡ βουλὴ καὶ ἔστερξάν το ὅλοι·
ἀπέστειλεν ὁ πρίγκιπας μαντατοφόρους δύο
75 στὴν περιέχουσαν κεφαλὴν ὅπου ἦτον τῶν Ρωμαίων
ἐτότε γὰρ τοῦ βασιλέως ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες,
δηλῶντα...

85 . . . . . ἂν ὀρέγεται νὰ ποίσουσιν ἀγάπην,
νὰ τοῦ μηνύσῃ ἀπόκρισιν νὰ μάθῃ τὴν βουλήν του.
Ὡς τὸ ἤκουσεν ἡ κεφαλή, καλὸν καὶ τοῦ ἐφάνη,
ἐπαίνεσεν τὸν πρίγκιπαν διὰ φρόνιμον ἀφέντην.
Ἐν τούτῳ γάρ, ὡς εὐγενὴς καὶ φρόνιμος ὅπου ἦτον,

8667, 73 ὅλλοι 76 ἡμέρας 88 ἐπ. καὶ τὸν πρ.

κιπος—κρατούνε 79 εξαλιμένο 80 εκ τὴς μάχες 81 ὁπουχε γαρ ὁ βασιλευς 83 τοὺς καλίτερους οπολιβε ης τὸν γκόσμον f. 125v 84 τὲς κατ. τ. τὲς ἑ. 85 ἀθέλι 87 ἡ κεφ. ἐκεινη του βασιλέως 87a ἐσὺνγγατεβη να γενὴ αγάπι να πειήσουν

Η ἀπόστειλεν ἀπόκρισιν τοῦ πρίγκιπος ἐτέτοιαν,
τὸ πῶς ἦτον τὸ τέρμενον κοντὸν νὰ τὸν ἀλλάξουν,
νὰ ἔλθῃ ἄλλη κεφαλὴ κ' ἐκεῖνος νὰ ὑπαγαίνῃ,
καθὼς ἔνι τὸ σύνηθες καὶ κάμνει ὁ βασιλέας
καὶ πᾶσα χρόνον κεφαλὴν ἀλλάσσει στὸν Μορέαν.
'Αλλὰ ἀφότου ὀρέγεται [ὁ πρίγκιπας] νὰ ποιήσουσιν ἀγάπην,
νὰ ἔνι στερέα κι ἀδόλιευτος, εἰς χρόνους ὅσους χρήζει,
ἐκεῖνος διὰ τὴν ἀγάπην του κι ἀνάπαψιν τοῦ τόπου,
τοῦ ἀφέντη του τοῦ βασιλέως, νὰ τὸ παραδηλώσῃ,
ἐπεὶ ἔχει ἐλπίδα εἰς τὸν Θεὸν πολλὰ νὰ τὸ ἀγαπήσῃ.
'Εν τούτῳ γὰρ ἡ κεφαλὴ ἀποκρισάρην στέλνει
εἰς τὴν Κωνσταντινόπολιν ἐκεῖ εἰς τὸν βασιλέαν.
Λεπτομερῶς τοῦ ἐμήνυσεν ἐκ στόματος κ' ἐγράφως,
(7360) τὸ πῶς ὁ πρίγκιπας Φλορὰνς ὅπου ἦλθε εἰς τὸν Μορέαν,
ἀγάπην, τρέβα ἐξεζητεῖ νὰ ποιήσῃ μετ' ἐκεῖνον
διὰ νὰ ἔχουσιν οἱ ἀνθρῶποι τους, Φράγκοι τε καὶ Ρωμαῖοι, f. 224v
ἀνάπαψιν εἰρηνικήν, νὰ ζοῦσιν μετ' εἰρήνης.
Κι ὁ βασιλέας τὸ ἀκούσει το, μεγάλως τὸ ἀποδέχτη·
τῆς κεφαλῆς ὅπου ἔστειλεν ἐτότε εἰς τὸν Μορέαν
(ὁκάποιον μέγαν ἄνθρωπον ἐκεῖ τοῦ παλατίου,
Φιλανθρωπινὸν τὸν ἔλεγαν, 'κ τοὺς δώδεκα οἴκους ἦτον),
ἐκείνου γὰρ τὸ ὥρισεν ἀπόκρισιν νὰ ποιήσῃ
μισὶρ Φλορὰντ τοῦ πρίγκιπος, τοῦ ἀφέντη τοῦ Μορέως.
Καὶ ὅταν ἦλθε εἰς τὸν Μορέαν Φιλανθρωπινὸς ἐκεῖνος,
ἀπέστειλεν τὸν πρίγκιπα ἀποκρισάρην ἕναν.
'Απόκρισιν τοῦ ἀπέστειλεν ἀπὸ τὸν βασιλέαν,
τὸ πῶς ἦλθεν διὰ κεφαλὴ ἐτότε τοῦ Μορέως
κ' ἔνι ὡρισμένος νὰ ἑνωθῇ μετ' αὐτόν, νὰ συντύχῃ
διὰ τὴν ἀγάπην ποῦ ζητεῖ ὁ πρίγκιπας νὰ ποιήσῃ.

8695 νὰ ποιήση 96 ἀδολίευτος 97, 8706 ἀνάπαυσιν 99 ἐπὴν
8705 ἀν̄οί 7 ἀποδέκτη 10 ἐκ 18 ὅπου

Cod. T 8692 να νπαγένη 93 ένε το συνηθὲς 95 ἀφὸν—ὁ πρίγκιπας om. 96 ἔνε στ. καὶ ἀδολη 97 δι αγάπι 98 τοῦ α. τοῦ βασ. 99 ἐπη ορπίζη στὼν θεὸν τὴν χάριν να του κάμι 8700 ἀποκρισιάρη 1 τὴν γκοσταvδινόπολη 2 κατἀλεπτος—καὶ γράφος 3 πρίγγιπα φλωρὰς ὀπούλθε 3ª παρακαλὰ τῶ κράτο σου ζητα τὴς βασιλιª σου 4 τρέβα δέηται αν ένε ορὴς μῶν σου 5 νάχούσι ἡ ἀν̄οἱ του φρ. γὰρ καὶ ρ. 6 μεται κιὼον 7 καὶ ὁ βασιλεὺς οστάκουσαι

P *ἀπέστειλεν τοῦ πρίγκιπος ἀπόκρισιν τοιάδε,*
τὸ πῶς ἦτον τὸ τέρμενον κοντὰ νὰ τὸν ἐβγάλουν,
νὰ ἔλθῃ ἄλλη κεφαλὴ κι αὐτὸς νὰ ὑπαγαίνῃ,
καθὼς ἔν' τὰ συνήθεια τὰ κάμνει ὁ βασιλέας
καὶ κάθα χρόνον κεφαλὴν ἄλλασσε στὸν Μορέαν.
Ἀλλὰ ἀφῶν ὀρέγεται ἀγάπην νὰ ποιήσῃ,
νὰ ἔν' στερέα, ἀδόλευτη εἰς ὅσους χρόνους χρήζει,
ὡς διὰ τὴν ἀγάπην του κι ἀνάπαψιν τοῦ τόπου,
τοῦ ἀφεντὸς τοῦ βασιλέως νὰ τὸ παραδηλώσῃ,
" ἐπεὶ ἔχω ὀλπίδα στὸν Χριστὸν πολλὰ νὰ τὸ ἠγαπήσῃ."
Ἐν τούτῳ γὰρ ἡ κεφαλὴ ἀποκρισάρην | στέλλει f. 225r 1
εἰς τὴν Κωνσταντινόπολιν ἐκεῖ εἰς τὸν βασιλέαν.
Λεπτομερῶς τοῦ ἐμήνυσεν ἐκ στόματος κ' ἐγράφως,
τὸ πῶς ὁ πρίγκιπας Φλορᾶς ἦλθεν εἰς τὸν Μορέαν,
στερεὰν ἀγάπη ἐζήτησεν νὰ ποιήσῃ μετ' ἐκεῖνον
τοῦ νὰ ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι, Φράγκοι τε καὶ Ρωμαῖοι,
ἀνάπαψιν εἰρηνικήν, νὰ ζήσουν μετὰ εἰρήνης.
Κι ὁ βασιλεύς, ὡς τὸ ἤκουσεν, καλὰ τὸ ἀποδέχτη·
ἀλλὰ τίποτε οὐκ ἔποικαν 's αὐτείνην τὴν ἀγάπην
καθὼς ὀμπρὸς νὰ τὸ εἰπῶ κ' ἐσὺ νὰ τὸ ἀκούσῃς.

8697, 8706 ἀνάπαυσιν 4 ἀγ. στερεὰν 7 ἀποδέχθη

εκάμε του την χάρη 7^a καθὼς τῶ λέγουν ἡ παλαιοὶ η φρόνιμει μεγάλη 7^b τὸ φυσικὼ τῆς ευγενιᾶς δεν ένε να κρατήσι 7^c τὴν χρι^a τάνοῦς περη πλέο οταν την εξητήσι f. 126r 7^d λυπὸν εκιῶον τὸν γκερον καὶ κῖωες τες ἡμερες 8 τὴν γκεφαλὴ ὀπόστηλε ἐτόται στὸ μωρέα 10 φιλανθρόπινον—άπε τοὺς δοδεκα ἦτον 11 γὰρ τοῦ 12 ἐκείνου τοῦ μισὲρ φλωρα τοῦ πρίγκιπος μωρέος 13 αυ$^{\theta\tau'}$ ο φιλανθρόπινως 14 στὸν πρίγκ. απεκρισιαρι 15 έστηλε απο τοῦ 17 ένε 18 ὠπου

Η Κι ὁ πρίγκιπας τοῦ ἀπέστειλεν μὲ δύο καβαλλαρίους
8720 ἐγράφως διὰ ὁρκωμοτικοῦ, νὰ ἐλθῇ εἰς τὴν Ἀνδραβίδα.
Ἐνταῦτα γὰρ ἡ κεφαλὴ ἀπῆρεν μετ' ἐκεῖνον
ἀπὸ τοὺς φρονιμώτερους ἄρχοντες ὅπου εἶχεν·
(7380) μὲ συντροφίαν τιμητικὰ ἦλθε εἰς τὴν Ἀνδραβίδα,
ἐκεῖ ὅπου ἦτον ὁ πρίγκιπας μετὰ τοὺς κεφαλᾶδες
25 ποῦ ἦσαν ἐτότε εἰς τὸν Μορέαν, οἱ φρο|νιμώτεροί τους. f. 225r
Ἀφότου γὰρ ἐνώθησαν ὁ πρίγκιπας κ' ἐκεῖνος,
ἐσύντυχαν κ' ἐποιήσασιν ἀγάπην οἵαν ἠθέλαν·
ἐγράφως γὰρ ἐβάλασιν τῆς τρέβας τὰ κεφάλαια
κι ἀπάνω εἰς αὗτα ὠμόσασιν, ὁ πρίγκιπας γὰρ πρῶτα,
30 καὶ μετὰ ταῦτα ἡ κεφαλὴ τοῦ βασιλέως ἐκείνη.
Ἐν τούτῳ λέγει ὁ πρίγκιπας τῆς κεφαλῆς ἐκείνης·
"Παρακαλῶ σε, φίλε μου, μὴ τὸ δεχτῇς εἰς βάρος·
"ἐν τούτῳ θέλω νὰ σὲ εἰπῶ καὶ νὰ σὲ φανερώσω·
"ἐσὺ θεωρεῖς κ' ἐβλέπεις το, τὸ πῶς εἶμαι ἀφέντης
35 "καὶ πρίγκιπας εἰς τὸν Μορέαν, νὰ ποιήσω ὅσον θέλω,
"νὰ ἔνι στερκτὸν κι ἀσάλευτον, κανεῖν οὐκ ἔχω ἀνάγκην,
"κ' εἰς ὅσους χρόνους καὶ καιροὺς θέλω νὰ τὸ κρατήσω.
"Ἡ δὲ εὐγενεία σου, ἀδελφέ, εἰς τέρμενον ἐξουσιάζεις
"κι οὐκ ἠμπορεῖς, οὐ δύνεσαι τοῦ νὰ ποιήσῃς πρᾶγμα
40 "νὰ στήκεται εἰς πλειότερον, μόνι κ' εἰς τὸν καιρόν σου.
"Λοιπόν, ὡς ὤμοσα ἐγὼ ἀτός μου ποῦ εἶμαι ἀφέντης
"καὶ κύριος εἰς τὸν τόπον μου, θέλει κι ὁ βασιλέας
(7400) "νὰ ὁμόσῃ γὰρ σωματικῶς, χρυσόβουλλον νὰ ποιήσῃ·
"νὰ τὸ φυλάττω καὶ | κρατῶ 's ἀσφάλειαν τῆς ἀγάπης, f. 225v
45 "καθὼς ἔχεις τὸ γράμμα μου καὶ ἔνι βουλλωμένον."
Ἐνταῦτα λέγει ἡ κεφαλή, τοῦ πρίγκιπος ἀπεκρίθη·
"Ἀλήθεια," λέγει, "κύρης μου, ἡ μεγάλη εὐγενεία σου,

8725 ὅπου 30 ἐκείνοι τοῦ βασ. 32 δεκτὴς 34 ἦμαι ἐγὼ αὐθτ.
36 κανὴν 37 νὰ τὴν κρ. 38 εὐγένειά σου 39 ὑπορεῖς 41 ὅπου
44 εἰς 47 ἡ μεγ. σου εὐγενία

Cod. T 8719 ταπέστειλε δέκα καβ. 19a παρακάλη τονε πολλὰ αν χρίζη να κοπιάσι 19b στὴν ανδραβήδα νὰ ελθοὺν ας μίξουν α συντύχου 20 εγράφος ὁρκον τῶστειλε ὁ πρίγκιπας ετόται 21 επηραι 22 ἀνθρώπους ὁπου εἶχεν 23 συνδροφία 24 που 25 ὁπου—τότε 27 καὶ ὑπασι αγ. ογιαν θέλουν 31 ορήζη ὁ πρ. 32 παρεκαλώ σαι αδελφὲ μηδὲν το πάρης βάρος f. 126v 34 ἡ αὐθεντή ἀσου ἐβλέπις το τῶπος ἠμε αυθτ 35 καὶ πρίγκιπος εἰς τω μ. εἰς ὁσων τόπον ορήζω 36 νὰ ένε στερκτη ἀσάλευτη η συμφονια ετούτη 37 εἰς

om.—θέλο ναντὴ 37[a] ἀν ἔχο ἀνάγκει γὰρ καὶ χρια βέβαιος νὰμε ἡσ τούτο 39 ειμπορήs—δια να π. πράμα 40 στέκαιται—πληρότερο μῶνο ησ τὸν γκερὸν σου 42 παρεκαλώ σαὶ αδελφὲ θέλο καὶ ὁ β. 43 χρ. πιήσι 45 ένε 47 ἀ. ένε αδελφέ έτζι ένε ὁσαν τὸρήζῆs 47[a] ὥμος δια την αγάπι σου τὴν χάριν να σου πίσο 47[b] να στήλὴs απὸκρυσαριοὺs στου αὐθέντου μου τοῦ βασιλέως 47[c] ὁμίος νὰ στίλω καὶ εγὸ γραφὲs καὶ απόκρυσάρι 47—96 om. A marginal note explains: λυπι ενα φηλο εκ ταθηβολη, i.e. λείπει ἕνα φύλλο ἐκ τ' ἀθιβόλι

Η "ὁμολογῶ το, μαρτυρῶ, τὸ εἶπες, τέτοιον ἔνι.
"Λοιπόν, ἂν θέλῃς νὰ γενῇ ἐτέτοιον οἷον τὸ ὁρίζεις,
"διόρθωσε δύο καβαλλαρίους νὰ ἐλθοῦσι μετ' ἐμένα,
"νὰ βάλω δύο ἀρχοντόπουλα νὰ ὑπάγουν μετὰ ἐκείνους,
"νὰ γράψω εἰς τὸν βασιλέαν, στὸν ἅγιον μου ἀφέντην,
"τὸν τρόπον, τὴν ὑπόθεσιν, ὡς τὸ λαλεῖ ἡ εὐγενεία σου,
"νὰ ὁρίσῃ καὶ νὰ γράψουσιν τὲς συμφωνίες τῆς τρέβας,
"νὰ τὲς βουλλώσουσιν ἐκεῖ μὲ τὸ χρυσόβουλλόν του,
"κι ἀπάνω εἰς τὸ ὁρκωμοτικὸν νὰ ὀμόσῃ ὁ βασιλέας
"ἐνώπιον τῶν καβαλλαρίων, τῶν ἀποκρισαρίων σου."
Τὸ ἀκούσει το ὁ πρίγκιπας, πολλὰ καλὸν τοῦ ἐφάνη·
ἐδιόρθωσε τὸν Τζαδεροῦν τὸν μέγαν κοντοσταῦλον
καὶ τὸν μισὶρ Ντζεφρὲ ντὲ Ἀνόε, τῆς Ἀρκαδίας ὁ ἀφέντης,
νὰ ἀπελθοῦσι ἀμφότεροι οἱ δύο στὸν βασιλέα,
ἐκεῖσε εἰς τὴν Βυζαντίαν, στὴν Κωνσταντίνου πόλιν·
(7420) εἶθ' οὕτως κι ὁ Φιλανθρωπινὸς ἐδιέβη μετ' ἐκείνους.
Τὸ ἰδεῖ τους γὰρ ὁ βασιλέας, καλὰ τοὺς ἀποδέχτη, f. 226r
πολλὰ τοῦ ἐφάνη ὀρεχτικὴ ἡ τρέβα κ' ἡ ἀγάπη
νὰ ἔχῃ μὲ τὸν πρίγκιπα, ἐκεῖνον τοῦ Μορέως,
διὰ τὴν πολλὴν τὴν ἔξοδον ὅπου εἶχε εἰς τὰ φουσσᾶτα,
ὅπου ἔστελνεν εἰς τὸν Μορέαν κ' ἐμάχετον τοὺς Φράγκους.
Ὥρισε εὐθέως κ' ἐγράψασιν τὲς συμφωνίες τῆς τρέβας
κ' ἐποίησεν ὁρκωμοτικὸν κ' ἐχρυσοβούλλωσέ το.
Ἀπάνω εἰς αὐτο ὤμοσεν ἀτός του ὁ βασιλέας
ἐνώπιον τῶν καβαλλαρίων κι ἀπέκει τοὺς τὸ ἐδῶκεν·
ἀπῆραν τὸ ὁρκωμοτικὸν κ' ἦλθαν εἰς τὸν Μορέαν,
τοῦ πρίγκιπος τὸ ἠφέρασιν κ' ἐπροσκομίσανέ το·
ὁ πρίγκιπας τὸ ἐδέξετον, πολλὰ καλὸν τὸν ἐφάνη.
Κι ἀφότου ἐστερεώθηκεν ἡ ἀγάπη καὶ ἡ τρέβα
ἀνάμεσον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ πρίγκιπα Μορέως,
ἄρξετον ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος ὅπου ἦτον,
νὰ κυβερνᾷ τὸν τόπον του, νὰ αὐξαίνῃ τὲς δουλεῖες του·
μὲ τὸν λαὸν τοῦ βασιλέως εἰρηνικὰ ἐδιάγε·
ἐπλούτηναν οἱ ἅπαντες, Φράγκοι τε καὶ Ρωμαῖοι.
Κ' ἰδὼν ἐτοῦτο ὁ βασιλέας κι ὡς τὸ ἐπληροφορέθη,

8751 νὰ ὑπάγουσιν 59 τὸν ντζαδροῦν 64 ἀποδέκτη 65 ὀρεκτικὴ
77 ἀναμέσον

Η ὅτι μὲ τὸν πρίγκιπα ἔχει καλὴν ἀγάπην, f. 226ᵛ
(7441) ἠθέλησε κι ὠρέχτηκε νὰ ἀρχάσῃ γὰρ τὴν μάχην
8785 μὲ τὸν Δεσπότην Ἄρτας τε, <μὲ> τὸν κὺρ Νικηφόρον.
Κάτεργα ἐξῆντα ἐρρόγεψεν, τὰ ἦσαν τῶν Γενουβίσων,
κ' ἐδιόρθωσε νὰ πλέψουσιν, νὰ ἐλθοῦσιν τῆς θαλάσσης,
ἐκ τὰ νερὰ γὰρ τοῦ Μορέως νὰ σέβουν εἰς τὸν κόρφον
ἀπέσω εἰς τὸ Ξερόμερον, ἐκεῖ πλησίον τῆς Ἄρτας
90 νὰ τρέχουν καὶ κουρσεύουσιν τὰ μέρη ἐκεῖνα ὅλα.
Ὡσαύτως γὰρ ἐδιόρθωσεν φουσσᾶτα ἐκ τὴν στερέαν
χιλιάδες δεκατέσσαρες ἀπάνω εἰς τὰ ἄλογά τους,
καὶ τριάκοντα τὰ πεζικά, τόσους τοὺς ἐγνωμιάσαν.
Καὶ ἤλθασιν τῆς Ρωμανίας κι ἀπέκει ἐκ τὴν Βλαχίαν
95 κ' ἐσῶσαν εἰς τὰ Γιάννινα, εἰς τὸ λαμπρὸν τὸ κάστρον·
ἐκεῖσε ἐκατουνέψασιν εἰς παρακαθισμόν του.
Τὸ κάστρον ἕνι ἀφιρόν, ἀπέσω εἰς λίμνην στέκει,
ἐνῷ ἕνι Μέγας ὁ Ὄζερὸς τὸ γύρωθεν τοῦ κάστρου.
Μὲ τὸ γιοφύρι ἐμπαίνουσιν οἱ ἐκεῖσε κατοικῶντες·
8800 μὲ τὰ σαντάλια ἐμπάζασιν τοῦ κάστρου τὴν σωτάρχειον.
Τὸν κόσμον ὅλον οὐ ψηφᾷ τὸ κάστρον τῶν Γιαννίνων
νὰ τὸ βλάψουν μὲ πόλεμον, μόνι νὰ ἔχῃ σωτάρχειον. f. 227ʳ
(7460) Ἐνταῦτα παύομαι ἐδῶ περὶ τοῦ βασιλέως
καὶ θέλω νὰ σᾶς ἀφηγηθῶ τὴν πρᾶξιν τοῦ Δεσπότου.
5 Ὡς ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν τῆς Ἄρτας ὁ Δεσπότης,
τὸ πῶς οἰκονομήσετον ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος
ὁ Παλαιολόγος, σὲ λαλῶ, μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν,
νὰ ἐλθοῦσιν καταπάνω του τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης,
κράζει τοὺς κεφαλᾶδες του κι ἀπῆρεν τὴν βουλήν του·
10 ἐρώτησέ τους ἀκριβῶς τοῦ νὰ τὸν συμβουλέψουν
μὲ τί τρόπου καὶ ἀφορμὴν τὸν τόπον του φυλάξει.
Ἐνταῦτα οἱ φρονιμώτεροι οὕτως τὸν συμβουλεύουν·
νὰ ποιήσῃ γὰρ συμβίβασιν μὲ συμφωνίες καὶ τρόπον
μετὰ τὸν πρίγκιπα Μορέως, μὲ τὸν Φλορᾶν ἐκεῖνον,
15 νὰ ἔλθῃ μὲ τὰ φουσσᾶτα του διὰ νὰ τὸν συμμαχήσῃ.

8784 *ὀρέκτηκε* 85 *δεσπότης* 98 *τὸ] τὸν* 8800 *σανδ.*

Cod. T 8797 *ένε—μεσα ης* 98 *ένε—ο γκρεμνὼς* 99 *κατικούντες*
8800 *εμπάζουσι—τη σοταρχη* 1 *των γκοσμων ὅλλων* 2 *βλάψουσει—μωνο*

P

8801 Εἰς δὲ τοὺς χρόνους καὶ καιροὺς ἐκείνους ὅπου λέγω,
ὁ βασιλεὺς κὺρ Μιχαήλ, αὐτὸς ὁ Παλαιολόγος,
φουσσᾶτα οἰκονόμησεν νὰ στείλῃ πρὸς τὴν Ἄρταν,
τὸ Δεσποτᾶτο, ἂν δυνηθῇ, ρημάξει καὶ χαλάσει.
Κι ὁ Δεσπότης, ὡς ἔμαθεν, ἐκεῖνος δὲ τῆς Ἄρτας,
τὸ πῶς οἰκονομίζετον ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος,

νὰ ἔλθουσιν ἀπάνω του τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσου,
λαλεῖ τοὺς κεφαλᾶδες του κ' ἐπῆρεν τὴν βουλήν του·
ἠρώτησέν τους ἀκριβῶς τοῦ νὰ τὸν συμβουλέψουν
μὲ ποῖον τρόπον κι ἀφορμὴν τὸν τόπον νὰ φυλάξῃ.
Εἰς τοῦτο οἱ φρονιμώτεροι οὕτως τὸν συμβουλεύουν·
νὰ ποιήσῃ γὰρ συμβίβασιν καὶ συμφωνίες καὶ τρόπον
μετὰ τὸν πρίγκιπα Μορέως, μισὲρ Φλορᾶν ἐκεῖνον,
νὰ ἔλθῃ μὲ τὰ φουσ|σᾶτα του καὶ νὰ τὸν συμμαχήσῃ. f. 225r 11 (p. 19

8801 *εἰς*] *ἐν*

νάχη f. 127r 6 *ἠκονομίζετῶν* 7 *πούχε* 9 *καὶ πήρε τη β. τους*
10 *δια να τὸν σιβουλέψουν* 12 *σηβουλεύουν* 13 *σἰωήβασι μεσι φονια*
15 *σημαχίσουν*

Η Ἐν τούτῳ ἐδόθη ἡ συμβουλή, μαντατοφόρους στέλνει
ἄρχοντας δύο φρόνιμους, τοὺς πρώτους τῆς βουλῆς του·
ἐποίησε τους προστάγματα, ἐγράφως τοὺς ἔδωκεν
τὴν δύναμίν του, κ' ἐξουσίαν τοὺς ἔδωκεν νὰ ποιήσουν
8820 ὅσο ἠμπορέσουν, δυνηθοῦν μὲ τὸν Φλορᾶν ἐκεῖνον,
τὸν πρίγκιπαν γὰρ τοῦ Μορέως, ποῦ εἶχεν τὴν ἀνεψίαν του f. 227ᵛ
'ς ὁμόζυγον αὐτοῦ γυνήν, τῆς ἀδελφῆς του ἦτον θυγάτηρ,
(7480) ποῦ τὴν ἐλέγαν ἡ Ζαμπέα, οὕτως τὴν ὠνομάζαν.
Οἱ ἀποκρισάροι ἐξέβησαν ἐνταῦτα ἀπὸ τὴν Ἄρταν,
25 ἐπέρασαν εἰς τὸν Μορέαν, ἦλθαν στὴν Ἀνδραβίδα,
καὶ ηὕρηκαν τὸν πρίγκιπα ὅπου εἶχεν τὴν βουλήν του,
μετὰ τοὺς κεφαλᾶδες του διὰ ὑπόθεσες ὅπου εἶχεν.
Τὰ ἔγραφα ὅπου εἴχασιν ἐπροσκομίσανέ τα·
τοῦ πρίγκιπος τὰ ἐδώκασιν, ἐχαιρετήσανέ τον
30 ἐκ μέρους γὰρ τοῦ ἀφέντη τους, ἐκείνου τοῦ Δεσπότου.
Λεπτομερῶς τοῦ ἐσύντυχαν, ἐκ στόματος τὸν εἶπαν
τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀφορμήν, διατὸ ἦλθασιν ἐκεῖσε.
Λοιπόν, ν' ἀφήσω τὰ πολλά, νὰ ἐλθοῦμε εἰς τὸ τέλος·
οὕτως ἐσυμβιβάστησαν νὰ δώσῃ ὁ Δεσπότης
35 τοῦ πρίγκιπος, διὰ νὰ κρατῇ διὰ ὄψιδαν καὶ μόνον,
τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν κὺρ Θωμᾶν, ἕως οὗ νὰ ποιήσῃ στρέμμα
ὁ πρίγκιπας, καὶ νὰ στραφῇ στὸν τόπον τοῦ Μορέως
οὕτως μὲ τὰ φουσσᾶτα του, ἄνευ τρόπου καὶ δόλου·
νὰ ἔχῃ γὰρ ὁ πρίγκιπας τὴν ρόγαν τοῦ Δεσπότου
40 μὲ ὅσα φουσσᾶτα δυνηθῇ ἐπάρει μετ' ἐκεῖνον. f. 228ʳ
Κι ἀφότου ἐκατορθώσασιν τὲς συμφωνιές τους ὅλες,
οἱ ἀποκρισάροι ἐστράφησαν ἐκεῖσε εἰς τὸν Δεσπότην
(7500) καὶ εἶπαν κι ἀφηγήθησαν, τὸ πῶς ἐκατορθῶσαν
νὰ ἔλθῃ ὁ πρίγκιπας Φλορᾶς μετὰ πεντακοσίους,
45 τοὺς πρώτους καὶ καλλιώτερους ὅλου τοῦ πριγκιπάτου,
εἰς συμμαχίαν, βοήθειαν τοῦ θείου του τοῦ Δεσπότου.
Ἐνταῦτα οἰκονομήσασιν τὸν κὺρ Θωμᾶν ἐκεῖνον

8818 ἐποίησέ τους 20 ὅσω ὑπορέσουν 21, 23 ὅπου 22 εἰς 26 εἶχαν τὴν β. τους 33 λοιπὸν ἀφήσω

Cod. Γ 8816 ἡ βουλή 17 ἄρχοντες 18 επιήσέ του 19 ἔδοσε 20 ἠμπορέσουν 21 πούχε την ανιψιά του 23 ὁποῦ τὼ ἐλεγαν ζαμπέα 26 ἤβρασιν 27 ἦχαν 28 καὶ τα πιτάκια ὁποῦχασι 29 τὰ δῶκανε 30 αυθέντου 31 κατὰ λεπτὸς τὸν σύντυχα 32 διατη 33 νὰ ἐλθωμε

P Ἐν τούτῳ ἐδόθην ἡ βουλή, μαντατοφόρους στέλνει
ἄρχοντας δύο φρόνιμους, τοὺς πρώτους τῆς βουλῆς του·
ἐποίησεν τὰ προστάγματα, ἐγράφως τοὺς τὰ δίδει,
τὴν δύναμίν του κ' ἐξουσίαν τοὺς ἔδωκεν νὰ ποίσουν
8820 ὅσο ἠμποροῦν καὶ δυνηθοῦν μὲ τὸν Φλοράν ἐκεῖνον,
τὸν πρίγκιπαν γὰρ τοῦ Μορέως ποῦ εἶχεν τὴν ἀνεψίαν του
διὰ γυνὴν ὁμόζυγον, ἀδελφῆς του θυγάτηρ,
ἐκείνην τὴν ὠνόμαζαν πριγκίπισσαν Ζαμπέαν.
Οἱ ἀποκρισάροι ἐξήβησαν εὐτὺς ἀπὲ τὴν Ἄρταν·
25 ἐπέρασαν εἰς τὸν Μορέαν, τὸν πρίγκιπαν γὰρ ηὗραν,
καὶ τὴν βουλήν του ἔπαιρνεν μετὰ τοὺς κεφαλάδες.

Τὰ ἔγραφα, τὰ εἴχασιν, ἐπροσεκόμισάν τα·
τοῦ πρίγκιπος τὰ ἔδωκαν καὶ ἐχαιρέτησάν τον
30 ἐκ μέρους τοῦ ἀφέντου τους ἐκείνου τοῦ Δεσπότου.
Λεπτομερῶς τοῦ εἴπασιν ἐκ στόματος τὰ εἶχαν,
τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀφορμήν, τὸ ἤλθασιν ἐκεῖσε.
Λοιπόν, νὰ ἀφήσω τὰ πολλά, νὰ ἔλθω εἰς τὸ τέλος·
οὕτως ἐσυμβιβάστηκαν νὰ δώσῃ ὁ Δεσπότης
35 τοῦ πρίγκιπος, διὰ νὰ βαστᾷ ὄψιδαν, τὸν υἱόν του
τὸν ὠνομάζαν κὺρ Θωμᾶν, ὡς οὗ νὰ ὑποστρέψουν,
καὶ νὰ στραφῇ | ὁ πρίγκιπος στὸν τόπον τοῦ Μορέως, f. 225ᵛ 1
αὐτὸς καὶ τὰ φουσσᾶτα του, ἄνευ τρόπου καὶ δόλου·
νὰ ἔχῃ γὰρ ὁ πρίγκιπας τὴν ρόγαν τοῦ Δεσπότου
40 μὲ ὅσα φουσσᾶτα δυνηθῇ νὰ ἐπάρῃ μετ' ἐκεῖνον.
Κι ἀφῶν ἐκατορθώσασιν τὲς συμφωνίες ἐκεῖνες,
οἱ ἀποκρισάροι ἐστράφησαν ἐκεῖ εἰς τὸν Δεσπότην
καὶ εἶπαν καὶ ἀφίρωσαν, τὸ πῶς ἐκατορθῶσαν,
νὰ ἔλθῃ ὁ πρίγκιπας Φλορᾶς μὲ πεντακόσιους πρώτους
45 καὶ μὲ τοὺς καλλιώτερους ὅλου τοῦ πριγκιπάτου
εἰς συμμαχίαν καὶ δύναμιν ἐκείνου τοῦ Δεσπότου.
Καὶ μετὰ ταῦτα ὥρθωσαν κ' ἐπήρασιν ἐκεῖνον

8822 *θυγάρτη* 45 *ὅλλου*

στὸ τ. 34 *εσωηβαστησαν* f. 127ᵛ 35 *διὰ* om.—*οψείδα γὰρ καὶ μῶνο* 36 *αὐτοῦ*] *του—οῦ* om. 40 *ναπάρη* 41 *ἀφόντου—τους*] *του* 42 *οἱ α. ἐγίρησαν* 44 *με ὅλα τα φουσάτα* 45 *καλήτερούς ὅλλου*

Η τοῦ Δεσπότου τὸν υἱὸν μετὰ τιμῆς μεγάλης,
κι ἀπόστειλάν τον στὸν Μορέαν ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδραβίδα·
τοῦ πρίγκιπα τὸν ἔδωκαν νὰ ποιήσῃ ὅσον κελεύει.
Κι ὁ πρίγκιπας τὸν ἔστειλεν στὸ κάστρον Χλουμουτσίου
νὰ στήκεται μετὰ τιμῆς ὄψιδα ἐκεῖ εἰς τὸ κάστρον,
ἕως οὗ νὰ ποιήσῃ ὁ πρίγκιπας στρέμμαν εἰς τὸν Μορέαν.
Ἠφέραν γὰρ τοῦ πρίγκιπος τὴν ρόγαν τοῦ λαοῦ του,
διὰ τριῶν μηνῶν τὴν πλήρωσιν τοὺς ἐπληρῶσαν μόνον
τοὺς χρόνους ἐκείνους καὶ καιροὺς κ' ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες,
ὅπου ἄρχισεν ὁ βασιλέας, ὁ μέγας Παλαιολόγος,
τὴν μάχη ἐκείνην τὴν ζεστὴν μὲ τὸν Δεσπότην Ἄρτας, f. 228ᵛ
καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς ἐβάλθη νὰ τὸν βλάψῃ.
Ἐνταῦτα πάλιν, ὡς τὸ ἤκουσεν ἐκεῖνος ὁ Δεσπότης,
ἐσκόπησεν κ' ἐβιάστηκεν μετὰ βουλῆς μεγάλης,
μὲ πᾶσα τρόπον κι ἀφορμὴν νὰ φυλαχτῇ ἀπ' ἐκεῖνον.
(7520) Λοιπόν, ὡσὰν ἐσυβιβάστηκεν μὲ τὸν Φλοράν ἐκεῖνον,
τὸν πρίγκιπαν γὰρ τοῦ Μορέως, ποῦ εἶχεν τὴν ἀνεψίαν
του,
οὕτως τὸ ἔποικεν ὁμοίως μὲ τὸν κόντον Ριτσάρδον,
ὅπου ἦτον[ἐτότε] τῆς Κεφαλωνίας ἀφέντης γὰρ καὶ κόντος,
καὶ ἔδωκέν του διὰ ὄψιδα τὴν πρώτην θυγατέρα,
νὰ τὴν κρατῇ εἰς ἀφίρωσιν κ' ἐκεῖνος νὰ ἀπεράσῃ
ἀτός του γὰρ σωματικῶς μὲ ὅλον τὸ φουσσᾶτο,
ἐκεῖ εἰς τὸ Δεσποτᾶτον του διὰ νὰ τοῦ ἔχῃ βοηθήσει
στὴν μάχην ὅπου ἄρχασεν ὁ βασιλέας μετ' αὐτον·
νὰ ἔχῃ καὶ τὴν ρόγαν του, αὐτὸς καὶ ὁ λαός του
εἰς τὸν καιρὸν ποῦ θέλει ἐκεῖ ποιήσει εἰς τὴν μάχην.
Κι ἀφότου ἐσυμβιβάστησαν, ἀπέρασεν ὁ κόντος
μετὰ ἑκατὸν εἰς τὰ ἄλογα ἀνθρώπους γὰρ στρατιῶτες.

Εἶθ' οὕτως γὰρ ἐπέρασεν κι ὁ πρίγκιπας Μορέως
ἀπὸ τὴν Πάτραν, σὲ λαλῶ, κ' ἐδιέβη εἰς τὴν Ἄρταν. f. 229ʳ

8862 φυλακτὴ 63 ἐσυδιβάστηκεν 64, 73 ὅπου

Cod. T 8849 ἀπέστηλαν 50 ἔδοσαν—ος κελ. 52 στέκετε—οψείδα
54 εἰφερε 56 εκλωοὺς τοὺς κερούς 57 ἤρχησε ο βασιλεύς 59 ναντον
60 πάλε 62 με πᾶπα—να πιλακτὴ 63 εσιμβάστηκαὶ f. 128ʳ
64 πούχε τὴν ανιψια του 65 τόπίκαὶ γὰρ ομ. με τον γκόντο τὸ ρ. 66 ἐτότε

P τοῦ Δεσπότου γὰρ τὸν υἱὸν μετὰ τιμῆς μεγάλης,
κ' ὑπῆγαν τον εἰς τὸν Μορέαν ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδραβίδαν·
τοῦ πρίγκιπος τὸν ἔδωκαν νὰ ποίσῃ ὡς κελεύει.
Κι ὁ πρίγκιπας τὸν ἔστειλεν στὸ κάστρον τὸ Χλουμοῦτσι
νὰ στέκεται μετὰ τιμῆς ὄψιδα εἰς τὸ κάστρο,
ἕως νὰ ποίσῃ ὁ πρίγκιπας στρέμμα εἰς τὸν Μορέαν.
Ἤφεραν καὶ τοῦ πρίγκιπος τὴν ρόγαν τοῦ λαοῦ του,
τριῶν μηνῶν τοὺς ἔδωκαν, τόσον τοὺς ἐπληρῶσαν
τὸν χρόνον ἐκεῖνον καὶ καιρὸν κ' ἐκεῖνες τὲς ἡμέρες
ὅπου ἄρχισεν ὁ βασιλεύς, ὁ μέγας Παλαιολόγος,
τὴν μάχην ἐκείνην τὴν ζεστὴν | μὲ τὸν Δεσπότην Ἄρτας, f. 225v II
καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς ἐβάλθη νὰ τὸν βλάψῃ.
Ἐνταῦτα, ὡς τὸ ἤκουσεν ἐκεῖνος ὁ Δεσπότης,
ἐσκόπησε, ἐβουλεύτηκε μετὰ τῆς βίας μεγάλης,
μὲ πᾶσα τρόπον κι ἀφορμὴν νὰ φυλαχτῇ ἀπ' ἐκεῖνον.
Κι ὡσὰν ἐσυμβιβάστηκεν μὲ τὸν Φλοράν ἐκεῖνον,
τὸν πρίγκιπα δὲ τοῦ Μορέως, ποῦ εἶχεν τὴν ἀνεψιάν του, (p. 196)
οὕτως ἔποικεν ὅμοιον μὲ τὸν κόντον Ριτσάρδον,
ὅπου ἦτον [γὰρ] τῆς Κεφαλλωνίας ἀφέντης γὰρ καὶ κόντος·
ἔδωκέν του διὰ ὄψιδαν τὴν πρώτην του θυγάτηρ,
νὰ τὴν κρατῇ εἰς ἀφίρωσιν κ' ἐκεῖνος νὰ περάσῃ
ἀτός του γὰρ σωματικῶς μὲ ὅλα τὰ φουσσᾶτα
τοῦ νὰ τὸν βοηθήσουσιν στὴν μάχην ὅπου ἔχει,

καὶ νὰ ἔχῃ τὴν ρόγαν του αὐτὸς καὶ ὁ λαός του.

Ἀφότου ἐσυμβιβάστησαν ἐκεῖνος καὶ ὁ κόντος,
ἐπέρασεν μὲ ἑκατὸν εἰς ἄλογα ἀπάνω,
ἀνθρώπους ὅλους ἐκλεχτούς, στρατιῶτες τῶν ἁρμάτων.
Καὶ ἀφότου ἐπέρασεν ὁ πρίγκιπας Μορέως
ἐκ τὴν Κλαρέντσα, σὲ λαλῶ, κ' ὑπᾷ στὸ Δεσποτᾶτο,

8876 ὅλλους ἐκλεκτοὺς

om. 67 τῶ προ του θηγατέρα 68 τὴν γκρατὴ 69 με ὅλο του τὸ φ. 70 δια να τοῦ βοειθήσι 73 εἰς τον γκερὸν που θεσταθεῖ καὶ πισει 74 ἀφόντου ἐσῶ ει βάστησαν 75 με τὸ φουσάτο τὸ ἐμορφον μὲ ἀνθρώπους γὰρ στρατιότες 76 om. 77 απέρασε—πρίγκιπὸς

Η Κι ὡς τὸ ἔμαθεν καὶ ἤκουσεν ἐτότε ὁ Δεσπότης
8880 ὅτι ἔρχετον ὁ πρίγκιπας, ἐξέβη εἰς ἀπαντήν του·
στὰ Λεσιανὰ ἀπαντήθησαν, χαρὰν μεγάλη ἐποῖκαν·
"Καλῶς ἦλθες, ὁ πρίγκιπας, καλῶς ὁ ἀνεψιός μου,
(7540) "ἀρτίως θεωρῶ κ' ἐγνώρισα τῶν συγγενῶν τὸ σπλάχνος."
Κι ὅσον ἐκατεχόρτασαν φιλήματα ρωμαΐϊκα,
85 ἐκίνησαν κ' ἐδιάβησαν ὁλόρθα εἰς τὴν Ἄρταν·
κι ὁ κόντος τῆς Κεφαλλωνίας ἦλθε ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος.
Τίς νὰ σᾶς ἔγραψεν λεπτῶς τὸ τί χαρὰν ἐποῖκεν;
τὸ ἰδεῖ τοὺς Φράγκους ποῦ ἤλθασιν ἐτότε ὁ Δεσπότης,
ἐφάνη του ὅτι ἐκέρδισεν ὅλην τὴν Ρωμανίαν.
90 Ἀππλίκεψεν ὁ πρίγκιπας στὰ ὁσπίτια τοῦ Δεσπότου,
κ' ἐκεῖνος γὰρ ἐσέβηκεν ἀπέσω εἰς τὸ κάστρον.
Ἐνταῦτα ἀππλικέψασιν οἱ κεφαλᾶδες πρῶτα,
τιμητικά, ὡς ἔπρεπεν τοῦ καθενὸς ἑκάστου,
κι ἀπέκει οἱ καβαλλαροὶ κ' οἱ εὐγενικοὶ σιργέντες.
95 Κι ἀφότου ἀναπαύτησαν ἐκείνην τὴν ἡμέραν,
ἐπὶ τῆς αὐρίου τὸ πρωὶ ἦλθεν <καὶ> ὁ Δεσπότης
μετὰ τοὺς κεφαλᾶδες του κι ὅλον τὸ ἀρχοντολόγι,
ὁλόρθα ἐκεῖ εἰς τὸν πρίγκιπα ὅπου ἦτο ἀππλικεμένος· f. 229ᵛ
καὶ ηὗρε τον κ' ἐκάθετον μὲ τὸν κόντον Ριτσάρδον
8900 καὶ μὲ τὸν πρωτοστράτορα ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ ἐκεῖνον,
ὁμοίως μὲ τοὺς φλαμουριαρίους κ' οἱ καβαλλάροι ὅλοι.
Κ' ἐσυντυχαίνασιν ὁμοῦ κ' ἐπαῖρναν τὴν βουλήν τους,
(7560) τὴν πρᾶξιν ὅπου ἠθέλασιν ποιήσει διὰ τὴν μάχην,
ὅπου ἦλθαν νὰ βοηθήσουσιν ἐτότε τοῦ Δεσπότου.
5 Κι ὡς εἶδαν ὅτι ἦλθε ἐκεῖ ἀτός του ὁ Δεσπότης,
εὐθέως τοῦ ἐπροσηκώθησαν κ' ἐκάθισαν ἀλλήλως.
Πολλὰ τοῦ ἐφάνηκε καλὸν ἐτότε τοῦ Δεσπότου,
ὅταν ηὗρε τὸν πρίγκιπα ὁμοῦ μὲ τὴν βουλήν του
κ' ἐκαθεζόντησαν εἰς βουλήν, τὸ πῶς ἠθέλαν πράξει
10 στὴν μάχην ὅπου ἦλθασιν νὰ τοῦ ἔχουν βοηθήσει.
Ἀφότου γὰρ ἐκάθισαν ἀλλήλως, ὡς τὸ ἀκῶτε,

8883 σπλάγχνος 88 τοὺς φ. ὅτι ἦλθ. 92 ἄ 8900 ἄστράτορα ἐκ. ντὲ σ. ὁμὲρ

Cod. T 8879 τόμαθε 82 ἀνηψίος 83 τὸ σιωγκενὸν 84 καταιχόρτασαν 85 καὶ διεύεισαν 86 εκ τάλω μέρος 87 τιὼα σας ἔγρ.—

P ὡς τὸ ἔμαθεν καὶ ἤκουσεν ἐτότε ὁ Δεσπότης
8880 πῶς ἔρχετον ὁ πρίγκιπας, ἐξέβη εἰς ἀπαντήν του·

"Καλῶς ἦλθες, ὁ πρί|γκιπας, καλῶς ὁ ἀνεψιός μου· f. 226r I
"τώρα ἐβλέπω καὶ θεωρῶ τῶν συγγενῶν μου σπλάχνος."
Κι ὅσον ἐκαταχόρτασεν φιλήματα Ρωμαίων,
ἐκίνησαν, ἐδιέβησαν ὁλόρθα εἰς τὴν Ἄρταν·
κι ὁ κόντος τῆς Κεφαλλωνίας ἦλθεν ἐξ ἄλλο μέρος.
Καὶ τίς νὰ ἔγραψεν λεπτῶς τὸ τί χαρὰν ἐποῖκεν;
τὸ ἰδεῖν τοὺς Φράγκους <ποῦ> ἤλθασιν, ἐτότε ὁ Δεσπότης,
ἐφάνη του ὅτι ἐκέρδισεν ὅλην τὴν βασιλείαν.
8900 Ἀππλίκεψεν ὁ πρίγκιπας στοὺς οἴκους τοῦ Δεσπότου
καὶ ὁ Δεσπότης ἔστεκεν ἀπέσω εἰς τὸ κάστρον.
Ἐνταῦτα ἀππλικέψασιν οἱ κεφαλᾶδες ὅλοι
τιμητικά, ὡς ἔπρεπεν τοῦ καθενὸς ἑκάστου·
καὶ τότε οἱ καβαλλαροὶ κ' οἱ εὐγενεῖς σιργέντες.

'Ο Δεσπότης μὲ τοὺς ἄρχοντας καὶ μὲ ὅλον τὸ φουσσᾶτον
ὑπῆγαν, εἶδαν τὸν πρίγκιπαν ποῦ ἦτον πεζεμένος
μὲ τὸν Ριτσάρδον κόντον τε καὶ μὲ τὸν πρωτοστράτωρ,
8900 μὲ ὅλους τοὺς φλαμουραρίους καὶ μὲ τοὺς καβαλλάρους.
'Ομοῦ γὰρ ἐσυντύχαιναν καὶ ἔπαιρναν βουλήν τους,
τὴν πρᾶξιν ὅπου ἤθελαν νὰ ποίσουν διὰ τὴν μάχην,
ποῦ ἦλθαν νὰ βοηθήσουσιν ἐτότε τοῦ Δεσπότου.
Κι ὡς εἶδαν ὅτι ἦλθε ἐκεῖ ἀτός του ὁ Δεσπότης,
εὐτὺς ὅλοι | ἐσηκώθησαν κ' ἐκάθισαν ἀλλήλως. f. 226r II
Πολλὰ τοῦ ἐφάνηκεν καλὸν ἐτότε τοῦ Δεσπότου
ὅταν ηὗρεν τὸν πρίγκιπαν ὁμοῦ μὲ τὴν βουλήν του,
καὶ ἐκαθόνταν εἰς βουλήν, τὸ πῶς νὰ ἔχουν πράξειν.

'Αφότου ἐκαθίσασιν ἀλλήλως, ὡς τὸ λέγω,

8883 σπλάγχνος 92 ὅλλοι 94 εὐγενεῖ συργ. 97 ὅλλων
98 εἰποίγαν οἴδαν 8906 ὅλλοι

ἐπίκαν 88 ὀτήλθασι 90 στοὺς ἤκους τοῦ δ. After v. 92 lacuna

Η ἄρξετον τοῦ νὰ λαλῇ ἀτός του ὁ Δεσπότης
καὶ λέγει πρὸς τὸν πρίγκιπα κι ἀπέκει γὰρ τοῦ κόντου,
ὁμοίως τοῦ πρωτοστράτορος ἐκείνου τοῦ Μορέως,
κι ἀπέκει τῶν φλαμουριαρίων, τῶν καβαλλαρίων εἶθ' οὕτως·
τὸ πῶς τοὺς εὐχαρίσετον, ὡς φίλους κι ἀδελφούς του, f. 230r
στὸ σπλάχνος ὅπου ἔδειξαν κ' εἰλικρινῆν ἀγάπην,
καὶ ἤλθασιν μὲ προθυμίαν νὰ τοῦ ἔχουσιν βοηθήσει
στὴν μάχην ὅπου ἄρχισεν κατ' αὔτου ὁ βασιλέας.
Ἐνταῦτα τοὺς παρακαλεῖ, ἀξιώνει, ὡς στρατιῶτες,
ὡς εὐγενεῖς καὶ φρόνιμους, τοῦ νὰ τὸν συμβουλέψουν,
νὰ ποιήσουν πρᾶξιν φρόνιμα, νὰ πράξουν ὡς στρατιῶτες,
(7580) νὰ ἐπάρουσιν τὸ ἔπαινος ὡς ἔχουσιν τὴν δόξαν.
"Ἐπεὶ ἂν προστάξῃ ὁ Θεὸς κ' ἐπάρωμεν τὸ νῖκος,
"μηδὲν λογίσεται κανείς, μηδὲ νὰ τὸ σκοπήσῃ,
"ἐμὲν νὰ δώσουν ἔπαινος, Φράγκος γὰρ ἦ Ρωμαῖος,
"διατὸ ἔχω ἐγὼ τὴν ἀφορμήν, τοῦ βασιλέως τὴν μάχην·
"ἀλλὰ ἡ τιμὴ καὶ τὸ ἔπαινος ἐσᾶς τὸ θέλουν δώσει,
"διατὸ ἐγνωρίζουν ἅπαντες, 's ὅλην τὴν Ρωμανίαν,
"οὐδὲν εἶναι καλλιώτεροι εἰς ἅπασα στρατείαν
"παρὰ τοὺς Φράγκους τοῦ Μορέως, ὅπου τὸ ἐξεύρει ὁ κόσμος,
"ἐπεὶ ἔχετε τὴν φρόνεσιν καὶ τὴν στρατείαν εἰς ἄκρον."
Ἀφότου γὰρ ἐπλήρωσεν, τὰ εἶπεν ὁ Δεσπότης,
ἄρξετον ὁ πρίγκιπας νὰ τοῦ ἀποκρένεται οὕτως· f. 230v
"Κύρης μου <καὶ> Δεσπότη μου καὶ ἠγαπημένε θεῖε,
"εὐχαριστῶ τὰ λόγια σου, τὸ ἔπαινος, τὸ εἶπες
"διὰ ἐτούτους τοὺς εὐγενικοὺς στρατιῶτες, ὅπου εἶναι
"ἀρτίως μετὰ μὲ σήμερον ἐδῶ εἰς τὴν συντροφίαν μου.
"Τοῦτο πληροφορέσου το καὶ κράτει το 's ἀλήθειαν,
"ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην σου κ' εἰς τὴν ἀνάκραξίν σου
"ἦλθαν ἐτοῦτοι μετ' ἐμὲ ἐδῶ διὰ τὴν τιμήν τους.
"Καὶ μὴ λογίσῃς τίποτε ὅτι διὰ χρείαν τῆς ρόγας,
(7600) "ὅπου τοὺς ἀπόστειλες ἐκεῖσε εἰς τὸν Μορέαν,
"ὡς ρογατόροι ἦλθασιν νὰ σὲ ἔχουσιν δουλέψει·
"ἐπεὶ ἡ ρόγα ποῦ ἔλαβαν οὐδὲν τοὺς σώζει μόνη

8917 εἰς τὸ σπλάγχνος ὅπου ἔδ. εἰς τὴν εἰλ. ἀ. 27 τῆς μάχης τοῦ βασ
29 εἰς ὅλην 32, 45 ἐπὴν 35 καὶ θεῖε ἠγ. 39 ἐτοῦτο γὰρ πλ.—εἰ
44 ἦλθαν ὡς ρογ. 45 ἐπὴν—ὅπου

P ἄρξετον δὲ τοῦ νὰ λαλῇ ἀτός του ὁ Δεσπότης,
νὰ λέγῃ πρὸς τὸν πρίγκιπαν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ὅλους,

8915
τὸ πῶς τοὺς εὐχαρίστησεν, ὡς φίλους κι ἀδελφούς του,
τὸ σπλάχνος ὅπου ἔδειξαν, τὴν καθαρὰν ἀγάπην, (p. 197)
καὶ ἤλθασιν μὲ προθυμίαν τοῦ νὰ τὸν βοηθήσουν
στὴν μάχην ὅπου ἄρχισεν ἐτότε ὁ βασιλέας.
Ἐνταῦτα τοὺς παρακαλεῖ, ὡς ἄξιους στρατιώτας,
ὡς εὐγενεῖς καὶ φρόνιμους, τοῦ νὰ τὸν συμβουλέψουν,
νὰ ποίσουν πρᾶγμαν ἔμπρεπον, νὰ ἔν' διὰ τιμήν τους,
νὰ ἐπάρουν καὶ τὸ ἔπαινον, νὰ ἔχουν καὶ τὴν δόξαν.
"Ἐπεὶ ἂν δώσῃ ὁ Θεὸς κ' ἐπάρουσιν τὸ νῖκος,
"μηδὲν σκοπήσῃ γὰρ τινάς, μηδὲ τοῦτο λογίσῃ,
"ἐμὲ νὰ δώσῃ ἔπαινον Φράγκος τε ἢ Ρωμαῖος,
"διοῦ ἔχω τὴν ἀφορμήν, τοῦ βασιλέως τὴν μάχην·
"ἀλλὰ τιμὴν | καὶ ἔπαινον ἐσᾶς τὴν θέλουν δώσει, f. 226ᵛ 1
"διοῦ γνωρίζουν ἅπαντες 's ὅλην τὴν Ρωμανίαν,
"ὅτι οὐδὲν εὑρίσκονται κάλλιοι στρατιῶται
"παροῦ τοὺς Φράγκους τοῦ Μορέως, καθὼς ἕνι ἀλήθεια,
"ἐπεὶ ἔχετε τὴν φρόνησιν καὶ τὴν στρατείαν εἰς ἄκρον."
Ἀφότου γὰρ ἐπλήρωσεν τοὺς λόγους ὁ Δεσπότης,
ἄρξετον δὲ ὁ πρίγκιπας ἀπόκρισιν καὶ λέγει·
"Κύριέ μου, Δεσπότη μου, θειέ μου ἠγαπημένε,
"εὐχαριστῶ τοὺς λόγους σου, τὸ ἔπαινον, τὸ εἶπες
"διὰ ἐτούτους τοὺς καλοὺς τοὺς εὐγενεῖς στρατιῶτες,
"ποῦ ἕνι σήμερον ὁμοῦ ἐδῶ εἰς τὴν συντροφίαν μου.
"Τοῦτο πληροφορῶ σέ το καὶ κράτει τὸ 's ἀλήθειαν,
"ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην σου καὶ τὴν ἀνακραξίν σου
"ἤλθον ἐτοῦτοι μετ' ἐμὲν ἐδῶ εἰς τὴν βασιλεία σου.
"Καὶ μὴ λογίσῃς τίποτε ὅτι διὰ χρείαν ρόγας,
"ὁποῦ καὶ τοὺς ἀπόστειλες ἐκεῖ εἰς τὸν Μορέαν,
"ἤλθασαν ὡς ρογάτοροι ὅπως νὰ σὲ δουλέψουν,
"ἐπεὶ ἡ ρόγα, τὴν ἔλαβαν, οὐδὲν τοὺς σώζει μόνον

8916 ἀδελφός του 33 ἀφοῦ του ἐπλ. 35 κυρι ἔμου

Η "τοῦ νὰ πληρώσουν τ' ἄρματα καὶ τ' ἄλογα ποῦ ἀγοράσαν
"διὰ νὰ ἔλθουσιν τιμητικὰ ἐδῶ στὴν χρείαν ὅπου ἔχεις.
"'Επεὶ ἐγὼ λέγω διὰ ἐμέν, καὶ κράτει το εἰς ἀλήθειαν,
"ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην σου καὶ συγγενότητά μας
"διατὸ εἴμεθεν καὶ γείτονες κι ἁρμόζει νὰ βοηθοῦμεν
"ὁ εἷς τὸν ἄλλον γείτονα ὅτι τοῦ κάμνει χρεία·
"καὶ πάλε διὰ τὸ σύνηθες ὅπου ἔχουσιν οἱ Φράγκοι
"καὶ τρέχουν πάντα εἰς τὰ ἄρματα ἔνθα ἀκούσουν ὅτι ἔνι f. 231r
"ἢ χρεία, ἢ μάχη ἢ πόλεμοι, διατὸ εἶναι γὰρ στρατιῶτες,
"νὰ δείχνωνται, νὰ φαίνωνται ὅτι στρατιῶτες εἶναι,
"καὶ κάλλιον ἔχουν τὴν τιμήν, τὸ ἔπαινος τοῦ κόσμου
"περὶ τὰ κούρση, ἢ χρήματα, ἢ ρόγα νὰ τοὺς δίδουν—
"κ' εἰς τοῦτον γὰρ τὸν λογισμὸν ἤλθαμε ἐδῶ εἰς ἐσέναν.
"Καὶ κράτει το, καλέ μου θεῖε, ἀλήθειαν σὲ τὸ λέγω·
"ὅτι ἂν εἴχαν τὴν δύναμιν οἱ πλειότεροι ἀπὸ ἐτούτους,
"ὅπου θεωρεῖς ὅτι εἶναι ἐδῶ, εὐγενικοὶ στρατιῶτες,
"ἀπὸ ἐδικοῦ τους νὰ ἔποικαν τὴν ἔξοδόν τους ὅλην,
(7620) "κι οὐ μὴ νὰ ἐπῆραν ἀπό σου ἕναν μικρὸν βελόνι·
"ἀλλὰ ἤλθασιν ὡς φίλοι σου κι ὡς εὐγενεῖς στρατιῶται,
"νὰ σὲ δουλέψουν εἰς τὴν χρείαν ὅπου θεωροῦν ὅτι ἔχεις.
"'Εν τούτῳ σὲ ὑποσχιόμεθεν αὐτοὶ κ' ἐγὼ μετ' αὔτους·
"οὐ μὴ μισσέψωμε ἀπ' ἐδῶ, ἀπὸ τὸ δεσποτᾶτο,
"ἕως οὗ νὰ πολεμήσωμεν μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου ἦλθαν
"καὶ στήκονται εἰς τὸν τόπον σου, αὐτοὶ τοῦ βασιλέως·
"ἢ νὰ γευτοῦμεν θάνατον, | ἢ ν' ἀποθάνουν ἐκεῖνοι." f. 231v
'Ενταῦτα ἀποκρίσετον τοῦ πρίγκιπα ὁ δεσπότης
εὐχαριστῶντα τον πολλὰ ἐκεῖνος κ' οἱ ἄρχοντές του
εἰς ὅσον γὰρ ἐλάλησεν, ὡς εὐγενὴς ὅπου ἦτον.
'Ενταῦτα ἀπήρασιν βουλὴν τὸ πῶς ἠθέλαν πράξει·
τὰ λόγια ἤσασιν πολλά, τὰ εἶπαν κ' ἐλαλῆσαν·
τὸ γὰρ τὸ τέλος εἴπασιν νὰ ὀρθώσουν τὰ φουσσᾶτα,
αὔριον πρωῒ ἀπὸ ταχέα νὰ ἐξέβουν ἐκ τὴν Ἄρταν
ὁλόρθα εἰς τὰ Γιάννινα νὰ ἀπέλθουσιν ἐκεῖσε·

κι ἂν ἀναμείνουν οἱ Ρωμαῖοι, αὐτοὶ τοῦ βασιλέως,

8946 ὅπου 47 ἐλθοῦσιν 52 συνηθὲς 54 ἡ μάχαις οἱ πόλεμοι
56 καλίον 58 ἐσεσέναν 60 εἴχασιν

P "τοῦ νὰ πληρώσουν ἄρματα | κι ἄλογα ποῦ ἠγοράσαν f. 226ᵛ II
"νὰ ἔλθουσιν τιμητικὰ στὴν χρείαν ὅπου ἔχεις.
"Κ' ἐτοῦτο λέγω δι' ἐμὲν καὶ κράτει το <εἰς> ἀλήθειαν,
"ὡς διὰ τὴν ἀγάπην σου καὶ συγγενότητάν μας,
8950 "διοῦ εἴμεθεν καὶ γείτονες καὶ πρέπει νὰ βοηθοῦμεν
"ὁ εἷς τὸν ἄλλον γείτοναν ὅταν τοῦ κάμνῃ χρεία·
"<καὶ> πάλιν διὰ τὸ σύνηθον, τὸ ἔχουν πάντα οἱ
Φράγκοι,
"ὅταν ἀκούσουν 'ς ἄρματα ὅτι νὰ κάμνουν χρεία,
"εἰς μάχες πάντα τρέχουσιν διοῦ ἕνι στρατιῶται
55
"καὶ κάλλιον ἔχουν τὴν τιμήν, τὸν ἔπαινον τοῦ κόσμου
"παροῦ τὰ κούρση, ἢ χρήματα, ἢ ρόγαν νὰ ἐπάρουν—
"καὶ εἰς ἐτοῦτον τὸν σκοπὸν ἐδῶ ἤλθαμεν 'ς ἐσέναν.
"Καὶ κράτει το, καλέ μου θεῖε, 'ς ἀλήθειαν τὸ λέγω·
60 "ἐὰν εἴχασιν τὴν δύναμιν οἱ πλέον ἀπ' ἐτούτους,
"ὅπου θεωρεῖς ὅτι ἔνι ἐδῶ, οἱ εὐγενεῖς στρατιῶται,
"ἀπὸ ἐδικοῦ τους νὰ ἔποικαν τὴν ἔξοδόν τους ὅλην
"καὶ ἀπὸ σοῦ μὴ ἐπήρασιν ἕναν μικρὸν βελόνιν·
"ἀλλὰ ἤλθασιν ὡς φίλοι σου, ὡς εὐγενεῖς ὅπου ἔνι, (p. 198)
65 "νὰ σὲ δουλέψουν εἰς τὴν χρείαν ποῦ θεωροῦν ὅτι ἔχεις.
"Ἐν τούτῳ ὑπόσχονται αὐτοὶ κ' ἐγὼ ὁμοῦ μετ' αὔτους,
"μὴ διαβῶμεν ἀπ' ἐδῶ ἀπὲ τὸ δεσποτᾶτον
"ἕως νὰ πολεμήσωμεν μὲ τὰ φουσσᾶτα ἐκεῖνα, f. 227ʳ I
"τὰ στέκονται εἰς τὸν τόπον σου, αὐτὰ τοῦ βασιλέως·
70 "ἢ νὰ γευτοῦμεν θάνατον, ἢ ἐκεῖνοι ν' ἀποθάνουν."
Ἐνταῦτα ἀποκρίθηκεν τὸν πρίγκιπα ὁ δεσπότης
εὐχαριστῶντα τον πολλὰ αὐτὸς κ' οἱ ἄρχοντές του
εἰς ὅσον γὰρ ἐλάλησεν, ὡς εὐγενὴς ὅπου ἔνι,
κι οὕτως ἐπήρασιν βουλὴν τὸ πῶς νὰ ἔχουν πράξειν.
75 Τὰ λόγια, τὰ εἴπασιν πολλὰ τὰ ἐλαλῆσαν·
τὸ δὲ τὸ τέλος εἴπασιν νὰ ὀρθώσουν τὰ φουσσᾶτα,
ἐπὶ τὴν αὔριον τὸ ταχὺ νὰ ἐξέβουν ὀκ τὴν Ἄρτα
ὁλόρθα εἰς τὰ Ἰωάννινα νὰ ἀπελθοῦν ἐκεῖσε,
ἐπεὶ ἐκεῖ ἐμάθασιν ὅτι ἦσαν τὰ φουσσᾶτα·
80 καὶ ἂν θελήσουν οἱ Ρωμαῖοι νὰ ἔχουν πολεμήσει,

8946 ὅπου 52 σύνηθων 53 ἀκολούσολω 61 ἔννει 69 τὰ] νὰ
79 ἐπεὶ] ὁπεὶ

Η *νὰ πολεμήσουν μετ' αὐτούς, καὶ ὡς τὸ δώσῃ ὁ Θέος.*
Ὥρισε ὁ πρωτοστράτορας ἐκεῖνος τοῦ Μορέως·
(7640) *εὐθέως ἐδιαλαλήσασιν ἐκ μέρους τοῦ Δεσπότου,*
τοῦ πρίγκιπος γὰρ ἀπ' αὐτοῦ, τοῦ πρωτοστράτορός του,
8985 *νὰ εἶναι τὰ ἀλλάγια ἕτοιμα, Φράγκοι τε καὶ Ρωμαῖοι,*
νὰ ἀκολουθοῦν τὰ φλάμουρα ντὲ Σαὶντ 'Ομὲρ ἐκείνου,
τοῦ πρωτοστράτορος Μορέως, ἔνθα κι ἂν ὑπαγαίνῃ.
Ἐν τούτῳ αὔριον τὸ πρωὶ ἐκίνησαν κ' ὑπαγαίνουν
ὁλόρθα εἰς τὰ Γιάννινα τὰ ἀλλάγια τοῦ φουσσάτου.
90 *Ὁ Μέγας γὰρ Δε|μέστικος ποῦ ἦτον τοῦ βασιλέως* f. 232r
ἀπάνω εἰς τὰ φουσσᾶτα του ἡ κεφαλὴ ἡ μεγάλη,
ἤλθασιν καὶ εἶπαν του κ' ἐπληροφόρησάν του,
τὸ πῶς ἦλθεν ὁ πρίγκιπας ἐκεῖνος τοῦ Μορέως
κι ὁ κόντος τῆς Κεφαλλωνίας μὲ ὅλα τους τὰ φουσσᾶτα·
95 *στὴν Ἄρταν ἀπεσώσασιν στὴν ρόγαν τοῦ Δεσπότου*
κ' ἔρχονται ὁλόρθα εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὸν πολεμήσουν.
Κράζει τοὺς κεφαλᾶδες του, τοὺς πρώτους τῆς βουλῆς του·
βουλὴν ἀπήρασιν ὁμοῦ τὸ πῶς θέλουσιν πράξει.
Τὰ λόγια ἤσασιν πολλά, τὰ εἴπασιν ἀλλήλως·
9000 *στὸ τέλος γὰρ ἀφίρωσαν, εἴπασιν κ' ἐστερεῶσαν,*
ὅτι ἐὰν ἐμισσέψασιν ἀπὸ τὸ κάστρο ἐκεῖνο
ὅπου τὸ ἐπαρακάθονταν, διὰ λόγια καὶ μαντᾶτα,
(7660) *μεγάλην τους κατηγορίαν ἠθέλαν γὰρ ποιήσει·*
ἀλλὰ νὰ στήκουσιν ἐκεῖ νὰ μάθουσιν ἀλήθειαν.
5 *Μετὰ ταῦτα τοὺς ἤφεραν ἀληθινὰ μαντᾶτα,*
τὸ πῶς οἱ Φράγκοι ἐσώσασιν ἐκεῖσε εἰς τὴν Ἄρταν,
κ' ἐκίνησαν καὶ ἔρχονται στὰ Γιάννινα ὁλόρθα.
Τὸ ἀκούσει το ὁ Δεμέστικος κι ὅλα του τὰ φουσσᾶτα,

10 *οὐδὲν ἀνάμειναν ποσῶς βουλὴν νὰ ἔχουν ἐπάρει·*
κ' εἶπαν οἱ φρονιμώτεροι, οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου, f. 232v
ὅτι ἀτός του ὁ βασιλέας, ἂν ἦτο ἐκεῖ μετ' αὐτους,
οὐδὲν ἐτόλμα νὰ σταθῇ, τοὺς Φράγκους νὰ ἀπαντήσῃ,
καὶ ἦτον τιμιώτερον πρότερα νὰ μισσέψουν,
15 *παρὰ νὰ τοὺς εὕρουσιν ἐκεῖ, νὰ τοὺς ἔχουσιν φονέψει.*

8984 τοῦ ἄστρα^{τρ} του 86 ἐκείνου ντὲ σ. ὁ. 90 ὅπου 9005 μετὰ τ. γὰρ τους

P *αὐτεῖνοι εἶν' χαιράμενοι, καὶ ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ...*

Εὐθέως ἐδιαλάλησαν ἐκ μέρους τοῦ Δεσπότου
καὶ τότε ἐκ τοῦ πρίγκιπος κ' ἐκ τοῦ πρωτοστρατόρου,
8985 *νὰ εἶν' τ' ἀλλάγια ἕτοιμα, οἱ Φράγκοι κ' οἱ Ρωμαῖοι,*
νὰ ἠκολουθοῦν τὰ φλάμουρα τοῦ μέγα πρωτοστράτωρ,
τὸν τοῦ Μορέως, λέγω σε, ἔνθα ἂν ὑπαγαίνῃ.
Εἰς τοῦτο αὔριον ταχὺ ἐκίνησαν, ὑπάγουν,
ὀρθὰ εἰς τὰ Ἰωάννινα <τὰ> ἀλλάγια τοῦ φουσσάτου.
90 *Ὁ Μέγας ὁ Δεμέστικος, ποῦ ἦτον τοῦ | βασιλέως* f. 227r II
ἀπάνω εἰς τὰ φουσσᾶτα του κεφαλὴ καὶ ἀφέντης,
ὑπήγασιν καὶ εἶπαν του, ἐπληροφόρησάν του,
τὸ πῶς ἦλθεν ὁ πρίγκιπας ἐκεῖνος τοῦ Μορέως
κι ὁ κόντος τῆς Κεφαλλωνίας μὲ ὅλα τὰ φουσσᾶτα·
95 *στὴν Ἄρταν ἀποσώσασιν στὴν ρόγα τοῦ Δεσπότου·*
ὀρθὰ εἰς αὐτεῖνον ἔρχονται τοῦ νὰ τὸν πολεμήσουν.
Λαλεῖ τοὺς κεφαλᾶδες του, τοὺς πρώτους τῆς βουλῆς του·
βουλὴν ἐπήρασιν ὁμοῦ τὸ πῶς νὰ ἔχουν πράξειν.

9000 *Καὶ οὕτως ἀφιρώσασιν καὶ ἐβεβαίωσάν τον,*
ὅτι ἐὰν ἐμίσσεψαν ἀπὲ τὸ κάστρο ἐκεῖνο,

μεγάλη τους κατηγορία ἤθελ' ἔσται καὶ ψέγος·
ἀλλὰ νὰ στέκουσιν ἐκεῖ, νὰ μάθουν τὴν ἀλήθειαν.
5 *Μετὰ ταῦτα τοὺς ἤφεραν ἀληθινὰ μαντᾶτα,*
τὸ πῶς οἱ Φράγκοι ἔσωσαν καὶ ἔνι εἰς τὴν Ἄρτα
καὶ εἰς τὸ κάστρον ἔρχονται ὀρθὰ τῶν Ἰωαννίνων.
Τὸ ἀκούσει το ὁ Δεμέστικος καὶ ὅλα τὰ φουσσᾶτα,
τὸ πῶς οἱ Φράγκοι ἔσωσαν καὶ ἔνι εἰς τὴν Ἄρταν,
10 *οὐδὲν ἀνάμειναν ποσῶς καμμίαν βουλὴν νὰ ἐπάρουν...*

9003 ἤθελέστε 8 ὅλλα

Η Ὅμως τὸ ἀκούσει ὅτι ἤλθασιν οἱ Φράγκοι εἰς τὴν Ἄρταν,
οὐδὲν ἀνάμειναν ποσῶς βουλὴν καμμίαν ἐπάρει·
εὐθέως ἐξετεντώσασιν κ' ἐρρίξαν τὲς κατοῦνες·
ἀφνίδιως, ὡς εὑρέθησαν, ἐκίνησαν κ' ὑπάγουν,
9010 οὔτε φλάμουρα ἐσήκωσαν, οὔτε ἀλλάγια ἐποῖκαν,
ἀλλ' ὡσὰν νὰ τοὺς ἐδιώχνασιν μὲ τὰ κοντάρια οἱ Φράγκοι,
οὕτως καὶ ἀσχημότερα ἐβάλθησαν κ' ἐφεῦγαν
(7680) τὴν στράταν ὅπου ἤλθασιν ἀπέκει ἐκ τὴν Βλαχίαν.
Τὸ ἰδεῖ τους ἐκ τὰ Γιάννινα ἐκεῖνοι ἀπὸ τὸ κάστρο,
25 ἐγνώρισαν κι ἀπείκασαν φεύγουσιν οἱ Ρωμαῖοι.
Μαντατοφόρους ἔστειλαν εὐθέως εἰς τὸν Δεσπότην·
"Νὰ μάθῃς, ἀφέντη Δέσποτα, ἐφύγαν οἱ Ρωμαῖοι."
Ὡς τὸ ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν ἐτότε ὁ Δεσπότης
ὅτι ἐμισσέψαν οἱ Ρωμαῖοι 'κ τὸ κάστρον τῶν Γιαννίνων,
30 περίχαρος ἐγίνετον, δρομαίως ἀπῆλθε ἀτός του
ἐκεῖ ὅπου ἦτον ὁ πρίγκιπας, λέγει του τὰ μαντᾶτα.
Τὸ ἀκούσει το ὁ πρίγκιπας, λέγει του· "Τί ἀναμένεις;" f. 233ᵛ
κράζει τὸν πρωτοστράτοραν ντὲ Σαὶντ Ὁμὲρ ἐκεῖνον,
ὥρισε· "Νὰ λαλήσουσιν ὅλα μας τὰ σαλπίγγια,
35 "τὰ ἀλλάγια ἂς χωρίσουσιν, ὅπουδαίως νὰ ὑπαγαίνουν
"ὁλόρθα εἰς τὰ Γιάννινα νὰ σώσωμεν τοὺς Ρωμαίους,
"μὴ προῦ μακρύνουν ἀπὸ ἐμᾶς καὶ κολαστοῦμεν πλέον."
Ἐκίνησαν, ὑπαγαίνουσιν, ἐσῶσαν τὴν ἐσπέραν
ἐκεῖσε εἰς τὰ Γιάννινα ὅπου ἦσαν οἱ κατοῦνες
40 ἐκεινῶν ὅπου ἐμίσσεψαν, τοῦ βασιλέως φουσσᾶτα.
Ὁ πρωτοστράτορας Μορέως ὥρισεν κ' ἠμοιράσαν·
εἰς τὲς κατοῦνες τῶν Ρωμαίων ἀππλίκεψαν οἱ Φράγκοι.
(7700) Στὴν τένταν γὰρ τοῦ πρίγκιπος ἀπῆλθεν ὁ Δεσπότης,
ὡσαύτως οἱ φλαμουριαροί, οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου·
45 βουλὴν ἀπήρασιν ὁμοῦ τὸ πῶς θέλουσιν διάξει.
Εἰς τέλος γὰρ ἰσιάστησαν νὰ ἀπέλθουν ἀπὸ ὀπίσω
ἐκείνων ὅπου ἐφεύγασιν, πολλάκις μὴ τοὺς σώσουν
καὶ πολεμήσουν μετ' αὐτοὺς κ' ἐπάρουσιν τὸ νῖκος.
Εἴτε κι οὐδὲν τοὺς σώσουσιν, θέλουσιν τοὺς κουρσεύει
50 τοὺς τόπους γὰρ τοῦ βασιλέως ἐκεῖ εἰς τὴν Ρωμανίαν.

9029 ἐμήσεψαν—ἐκ τῶ κ. 33 ἂστράτοραν ἐκείνον ντὲ σ. ὁμὲρ 41 ἠμυράσαν 49 θέλ. κ.

P εὐθέως ἐξετέντωσαν κι ὥρθωσαν τὲς κατοῦνες·
ἀφνίδια, ὡς εὑρέθησαν, | ἐκίνησαν, ὑπάγουν, f. 227ᵛ I
οὔτε φλάμουρα ἐσήκωσαν, οὐ πόλεμον ἐδῶκαν,
ἀλλ' ὥσπερ νὰ τοὺς ἔδιωχναν οἱ Φράγκοι μὲ κοντάρια,
οὕτως καὶ ἀσχημότερα ἐβάλθησαν, ἐφεύγαν
τὴν στράταν ὅπου ἤλθασιν ἀπ' ἔσω ἐκ τὴν Βλαχίαν.
Τὸ ἰδοῦν τους ἐκ τὰ Ἰωάννινα ἀπέσω ἀπὲ τὸ κάστρο,
ἐγνώρισαν, ἐσκόπησαν ὅτι οἱ Ρωμαῖοι φεύγουν.

Ὡς τὸ ἤκουσεν καὶ ἔμαθεν ἐτότε ὁ Δεσπότης (p. 199)
πῶς οἱ Ρωμαῖοι ἔφυγαν ἐκ τῶν Ἰωαννίνων,
περίχαρος ἐγίνετον, δρομαίως ἐδιέβην
ἐκεῖ ποῦ ἦτον ὁ πρίγκιπας, λέγει τον τὰ μαντᾶτα.
Τὸ ἀκούσει το ὁ πρίγκιπας, λέγει τον· "Τί ἀναμένεις;"
λαλεῖ τὸν πρωτοστράτοραν ντὲ Σὰντ Ὁμέρη ἐκεῖνον,
ὥρισεν τοῦ νὰ συναχτοῦν ὅλα μας τὰ φουσσᾶτα·
"Τὰ ἀλλάγια χωρίσετε, σπουδαίως ἂς ὑπαγαίνουν
"ὀρθὰ εἰς τὰ Ἰωάννινα, νὰ φτάσωμεν τοὺς Ρωμαίους,
"μὴ πρὶν μακρύνουν ἀπ' ἐμᾶς καὶ κολαστοῦμεν πλέον."
Ἐκίνησαν, ὑπάγαιναν, ἔσωσαν τὴν ἑσπέραν
ἐκεῖ εἰς τὰ Ἰωάννινα ὅπου ἦσαν οἱ κατοῦνες
καὶ εἰς αὐτὲς ἀππλίκεψαν καὶ ἔμειναν οἱ Φράγκοι.

Εἰς τὴν τένταν τοῦ πρίγκιπος ἀπῆλθεν ὁ Δεσπότης, f. 227ᵛ II
ὡσαύτως οἱ φλαμουριαροὶ κ' οἱ πρῶτοι τοῦ φουσσάτου·
βουλὴν ἐπήρασιν ὁμοῦ τὸ πῶς νὰ ἔχουν πράξειν·
καὶ οὕτως ἀφιρώσασιν κατάπιστα νὰ τρέχουν
ἐκείνων ὅπου ἔφευγαν, κι ἂν τύχῃ νὰ τοὺς σώσουν,
νὰ πολεμήσουν μετ' αὐτούς, καθὼς τὸ ἠγαποῦσαν.
Εἰ δὲ οὐδὲν τοὺς σώσουσιν, θέλουσιν δὲ κουρσέψειν
ὅλους τοὺς τόπους βασιλέως ἐκεῖ εἰς τὴν Ρωμανίαν.

9021 ἐδίωχναν 33 ἐκείνον ντὲ σαντομέρη 36 ναυθάσωμεν
50 ὅλλους

Η Ἐπὶ τῆς αὐρίου γὰρ τὸ πρωΐ ἐκίνησαν κ᾽ ὑπάγουν,
τῶν ἀντιδίκων τὴν | ὁδὸν ὁλόρθα ὁδηγεύγουν. f. 233ᵛ
Ὁ πρίγκιπας ἐλάλησεν καὶ ἦλθεν ὁ Δεσπότης
καὶ λέγει οὕτως πρὸς αὐτόν· νὰ ὀρθώσῃ ἐκ τὸν λαόν του
τινὲς μὲ ἄλογα ἐλαφρὰ νὰ σώσουν τοὺς Ρωμαίους,
νὰ εἰποῦσιν τοῦ Δεμέστικου, τὸν πρῶτον τοῦ φουσσάτου
ἐκ μέρους γὰρ τοῦ πρίγκιπος ὁμοίως κ᾽ ἐκ τὸν Δεσπότην,
τὸ πῶς τοὺς ἀνακράζουσιν τοῦ νὰ τοὺς ἀναμείνουν,
τοῦ νὰ παραδιαβάσουσιν ἀλλήλως εἰς τὸν κάμπον·
ἐπεὶ οὐκ ἦτον χρήσιμον εἰς τέτοιον στρατιώτην
νὰ ἔλθῃ γυρεύοντα στρατείας, τρόπον νὰ πολεμήσῃ,
κι ἀφότου ηὗρεν τὸν πόλεμον ἕτοιμον, νὰ μισσέψῃ.
(7720) Ἐκεῖνοι ὅπου ὡρίστησαν νὰ ἀπέλθουν στοὺς Ρωμαίους,
γοργὸν πολλὰ ἐσπουδάξασιν, σύντομα τοὺς ἐφτάσαν
ἐκεῖσε ὅπου ὑπαγαίνασιν, ἐκ τῆς Βλαχίας τὰ μέρη.
Ἀπὸ μακρόθεν τοὺς λαλοῦν, μαντατοφόροι εἶναι,
καὶ νὰ τοὺς δέξωνται νὰ εἰποῦν, τὰ εἶναι ὡρισμένοι.
Ὥρισεν ὁ Δεμέστικος κι ἀφροντισίαν τοὺς κάμνουν,
καὶ ἦλθαν κ᾽ ἐπλησιάσαν τον, καὶ λέγουν πρὸς ἐκεῖνον·
"Κύρης μου, ὁ πρίγκιπας Μορέως εἶθ᾽ οὕτως κι ὁ Δεσπότης
"τὴν εὐγένειάν σου χαιρετοῦν, ὡς φίλον κι ἀδελφόν τους. f. 234ᵛ
"Ἐσὺ ἦλθες ἐκ τὸν βασιλέα μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου ἔχεις
"γυρεύοντα νὰ μαχηστῇς, μετὰ ἄλλους νὰ μαδήσῃς·
"κι ἀφῶν ηὗρες τὸ ἤθελες, κ᾽ ἐκεῖνο ποῦ γυρεύεις,
"παρακαλοῦν σε, ἀνάμεινε εἰς τόπον ἐπιδέξιον,
"νὰ ἔλθουν μὲ τὰ φουσσᾶτα τους, νὰ ἔχετε πολεμήσει.
"Κι ὡς φρόνιμος κ᾽ εὐγενικὸς ποίησον τὴν τιμήν σου,
"μὴ σὲ ἀναγκάσουσιν τινὲς κι ἀφήκῃς τὴν τιμήν σου
"καὶ πέσῃς εἰς κατηγορίαν κι ὁ βασιλέας χολιάσῃ."
Ἐκεῖνος ἀποκρίθηκεν καὶ λέγει πρὸς ἐκείνους·
"Ἐγὼ τὸν πρίγκιπα Μορέως ὁμοίως καὶ τὸν Δεσπότην,
"ὡς ἀδελφοὺς καὶ φίλους μου, πολλὰ τοὺς χαιρετίζω·
(7740) "κ᾽ εἰπέτε των πληροφορίαν ἐκ μέρους ἐδικοῦ μου·
"ὅτι, ἐὰν ἦτον ὁ λαὸς τοῦ βασιλέως, ὅπου ἔχω,

9060 εἰς τέτ. ἑξάκουστον στρατ. 74 ἐκείνον ὅπου 83 των] τον

P Ἐπὶ τὴν αὔριον τὸ πρωΐ κινοῦν καὶ ὑπαγαίνουν,
τῶν ἀντιδίκων τὴν ὁδὸν ὁλόρθα ὡδηγεῦαν.
Ὁ πρίγκιπας ἐλάλησεν καὶ ἦλθεν ὁ Δεσπότης
καὶ εἶπεν οὕτως πρὸς αὐτόν· νὰ ὀρθώσῃ τὸν λαόν του,

νὰ εἰποῦσιν τοῦ Δεμεστικοῦ, τοῦ πρώτου τοῦ φουσάτου
ἐκ μέρος γὰρ τοῦ πρίγκιπος ὁμοίως καὶ τοῦ Δεσπότου,
τὸ πῶς τοὺς ἀνακράζουσιν καὶ νὰ τοὺς ἀναμείνουν,
νὰ παραδιαβάσωσιν ἀλλήλως εἰς τὸν κάμπον·
ἐπεὶ οὐκ ἦτον ἄξιον 's τοιοῦτον καλὸν στρατιώτην
νὰ ἔλθῃ γυρεύοντα στρατείαν καὶ τρόπον τοῦ πολέμου,
κι ἀφῶν εὗρεν τὸν πόλεμον ἕτοιμον, νὰ μισσέψῃ.
Ἐκεῖνοι ὅπου ὡρίστησαν νὰ ὑπᾶν εἰς τοὺς Ρωμαίους,
γοργὸν πολλὰ ἐσπούδαξαν, σύντομα | τοὺς ἐφτάσαν· f. 228r 1

ἀπὸ μακρόθεν τοὺς λαλοῦν, μαντατοφόροι ἔνι,
καὶ νὰ τοὺς δέξωνται νὰ εἰποῦν τὸ ἔνι ὡρισμένοι.
Ὥρισεν ὁ Δομέστικος, ἀφροντισίαν τοὺς δίδουν·
ἦλθαν καὶ ἐπλησίασαν καὶ λέγουν πρὸς ἐκεῖνον·

"Τὴν εὐγένειάν σου χαιρετοῦν πρίγκιπας κι ὁ Δεσπότης,
"ὡς φίλον δὲ καὶ ἀδελφόν, ἐτοῦτο σὲ μηνοῦσιν·

"ἀφῶν ηὗρες τὸ ἤθελες κ' ἐκεῖνο, τὸ γυρεύεις,
"παρακαλοῦν σε, ἀνάμεινε εἰς τόπον ἐπιδέξιον,
"νὰ ἔλθουν μὲ τὰ φουσσᾶτα τους, νὰ ἔχετε πολεμήσει.
"Κι ὡς φρόνιμος καὶ εὐγενὴς ποίησον τὴν τιμήν σου,
"μὴ σὲ ἀναγκάσουσιν τινὲς καὶ πάθῃς ἀτιμίαν,
"καὶ πέσῃς εἰς κατηγορίαν κι ὁ βασιλεὺς χολιάσῃ."
Ἐκεῖνος ἀποκρίθηκεν καὶ λέγει πρὸς ἐκείνους· (p. 200)
"'Εγὼ τὸν πρίγκιπα Μορέως ὁμοίως καὶ τὸν Δεσπότην,
"ὡς ἀδελφοὺς καὶ φίλους μου, πολλὰ τοὺς χαιρετίζω·
"κ' εἰπέ τους εἰς πληροφορίαν ἐκ μέρος ἐδικό μου·
"ὅτι, ἂν ἦτον ὁ λαὸς τοῦ βασιλέως, ὅπου ἔχω,

9064 εὐθάσαν

Η "εἰς ἐδικόν μου θέλημα, νὰ ἔποικα τὸ κελεύουν.
9086 "'Αλλὰ ἐδῶ εὑρίσκονται Τοῦρκοι γὰρ καὶ Κουμᾶνοι,
"ὅπου ἔχουν κεφαλᾶδες τους κ' ἐμέναν οὐ φροντίζουν."
Τὸ ἀκούσει τὴν ἀπόκρισιν, ἐστράφησαν ὀπίσω·
στρεφόμενοι γὰρ ηὗρασιν πλείστους τινὲς ἀνθρώπους,
90 ὅπου εἶχαν ἄλογα ἔρημα, τὰ ἦσαν ἀποσταθόντα,
κι ἀλλῶν πολλῶν τὰ ἄρματα ὁμοίως καὶ τὲς κατοῦνες,
τὰ ἐρρίχταν τότε φεύγοντα ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα. f. 234ᵛ
Κι ἀπήρασιν τὰ ἠμπόρεσαν κ' ἦλθαν εἰς τὸ φουσσᾶτο,
καὶ εἶπαν τὴν ἀπόκρισιν τοῦ μεγάλου Δεμεστίκου.
95 Κι ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας εἶθ' οὕτως κι ὁ Δεσπότης,
ὅτι ὑπαγαίνουν φεύγοντα τὸ πλεῖον ὅπου ἠμποροῦσιν,
ὡρίσαν τὰ φουσσᾶτα τους κ' ἐβάλθησαν στὸ κοῦρσος,
ἐξήλειφαν κ' ἐρήμωναν τοῦ βασιλέως τοὺς τόπους,
πολὺν κοῦρσον ἐκέρδισαν, πολλοὺς ἀνθρώπους ἐπιάσαν.
9100 'Ο τόπος ἦτον ἄφοβος, οἱ ἄνθρωποι ἀποθαρροῦσαν
διὰ τὰ φουσσᾶτα ὅπου ἔστηκαν στὸ κάστρον τῶν
Γιαννίνων·
ἀφνίδια τοὺς ὑπόπεσαν, ζημίαν μεγάλην ἐποῖκαν.
(7760) Ἐκείνη γὰρ ἡ ὑποδρομή, τὸ κοῦρσο ποῦ σᾶς λέγω,
οὐδὲν ἐδιήρκησεν πολλά, ἄνευ κ' ἡμέρες δύο,
5 ἐπεὶ μαντᾶτα ἠφέρασιν ἐτότε τοῦ Δεσπότου,
τὸ πῶς ἐκαταλάβασιν εἰς τὸν κορφὸν τῆς Ἄρτας,
κάτεργα ἑξῆντα ἤλθασιν κ' εἶναι τῶν Γενουβίσων·
ἐπέζεψαν στὴν Πρέβεσαν, κουρσεύγουν τὰ χωρία,
ὡρμήσασιν νὰ ἔρχωνται ὁλόρθα εἰς τὴν Ἄρταν.
10 Τὸ ἀκούσει γὰρ καὶ μάθει το ἐτότε ὁ Δεσπότης,
μεγάλως τὸ ἐφοβήθηκεν, εἰς σφόδρα τὸ ἐλυπήθη,
διατὸ ἐλογίσετον εὐθέως ὅτι τὰ κάτεργα εἶναι,
τὰ ἐρρόγεψεν ὁ βασιλέας, ἐκεῖνα τῶν Γενουβίσων, f. 235ᵉ
νὰ ἐλθοῦσιν καταπάνω του, νὰ τὸν ἔχουν ζημιώσει.
15 Ἐνταῦτα ἐρώτησεν εὐθέως· "'Ο πρίγκιπας, ποῦ ἔνι;"
ἐμίσσεψε ἐκ τὸ ἀλλάγι του κ' ἐδιάβη πρὸς ἐκεῖνον,
εἶπεν καὶ ἀφηγήθη του ἐκεῖνα τὰ μαντᾶτα,
τὸ πῶς ἦλθαν τὰ κάτεργα, ἐκεῖνα τῶν Γενουβίσων

9092 ἐρήκταν ἐτότε 93 ὑπόρεσαν 96 ὑποροῦσιν 98 τοὺς τόπ. τοῦ βασ. 9100 ἄφοβα 3 ὅπου 4 ἐδίκησεν, which rather points to ἐδιοίκησεν, but the sense requires 'it lasted' 5 ἐπὴν 9 ὡρμήσαν

P "εἰς ἐδικό μου θέλημα, νὰ ἔποικα τὸ ὁρίζουν.
"'Αμμὴ ἐδῶ ηὑρίσκονται καὶ Τοῦρκοι καὶ Κουμᾶνοι
"ὅπου ἔχουν κεφαλᾶδες τους κ' ἐμὲν οὐκ ἐφροντίζουν."
Τὸ ἀκούσουν τὴν ἀπόκρισιν, ἐστράφησαν ὀπίσω· f. 228r II
στρεφόμενοι εὑρήκασι κι ἄλλους πολλοὺς ἀνθρώπους
ποῦ εἶχαν ἄλογα ἔρημα, τὰ ἦσαν ἀποσταμένα,
κι ἄλλων πολλῶν τὰ ἄρματα ὁμοίως καὶ τὲς κατοῦνες,
ὅπου τὰ ἔρριχταν φεύγοντα ἐκεῖνα τὰ φουσσᾶτα.
Κ' ἐπῆραν ὅσα ἠμπόρεσαν κ' ἦλθαν εἰς τὸ φουσσᾶτο,
καὶ εἶπαν τὴν ἀπόκρισιν τοῦ μέγα Δεμεστίκου.
'Ως τὸ ἤκουσεν ὁ πρίγκιπας ὁμοίως καὶ ὁ Δεσπότης,
ὅτι ὑπᾶσιν φεύγοντα ὅσον νὰ ἠμποροῦσιν,
ὡρίσαν τὰ φουσσᾶτα τους κ' ἐβάλθησαν εἰς κοῦρσον,
ἐξήλειφαν κ' ἐρήμωναν τόπους τοῦ βασιλέως,
πολὺν κοῦρσον ἐποίησαν, ζημίαν εἰς τοὺς τόπους.
'Ο τόπος ἦτον ἄφοβος, οἱ ἄνθρωποι ἀποθαρροῦσαν
διὰ τὰ φουσσᾶτα, τὰ ἔστεκαν στὸ κάστρον 'Ιωαννίνων·
κ' ἐξάφνης τοὺς ὑπόπεσαν, μέγαν κακὸν ἐπάθαν.
'Εκείνη ἡ ὑποδρομή, τὸ κοῦρσον ὅπου ἐγίνη,
οὐδὲν ἐπολυεπέρασεν μόνον καὶ δύο ἡμέρας·
εὐτὺς μαντᾶτα ἤφεραν ἐτότε τοῦ Δεσπότου,
τὸ πῶς ἐκαταλάβασιν εἰς τὸν κόρφον τῆς "Αρτας,
κάτεργα ἐξῆντα ἤλθασιν, τὰ ἔνι τῶν Γενουβίσων·
στὴν Πρέβεζαν ἀπόζεψαν, κουρσεύουν τὰ χωρία, f. 228v I
καὶ ὥρμησαν καὶ ἔρχονταν ὁλόρθα εἰς τὴν "Αρταν.
Τὸ ἀκούσει δὲ καὶ μάθει το ἐτοῦτο ὁ Δεσπότης,
μεγάλως τὸ ἐβαρέθηκεν καὶ σφόδρα ἐλυπήθην,
διοῦ τὸν ἐπληροφόρησαν ὅτι ἔν' τοῦ βασιλέως,
τὰ εἶχεν ρογέψει ἀπ' αὐτούς, λέγω τοὺς Γενουβίσους,
καὶ ἔρχονται ἀπάνω του ζημίαν νὰ τοῦ κάμουν.

Εἰς τοῦτο ἐδιέβηκεν σύντομα ὁ Δεσπότης
ἐκεῖ ὅπου ἦτον ὁ πρίγκιπας κ' εἶπε του τὰ μαντᾶτα,

9089 εὑρήσκασιν 92 ἔρικταν 93 ἠπόρεσαν 96 ἠποροῦσιν
9103 lπόδρομοι 4 ἐπόλη ἐπέρασαν

Η κ' ἐπέζεψαν στὴν Πρέβεζαν, κουρσεύουν τὰ χωρία
κι ὡρμήσασιν κ' ἐρχόντησαν ὁλόρθα εἰς τὴν Ἄρταν,
"κ' ἔχω φόβον ἀμέτρητον μὴ πιάσουσιν τὴν χώραν."
Ἐν τούτῳ τοῦ ἀποκρίθηκεν ὁ πρίγκιπας καὶ εἶπεν·
(7780) "Γίνωσκε, θεῖε, Δεσπότη μου, μὲ ἀλήθειαν σὲ τὸ λέγω,
"ἐγὼ διὰ τοῦτο ἦλθα ἐδῶ κι ἄφηκα τὸν Μορέαν,
"διὰ νὰ εἶμαι εἰς τὴν βοήθειαν σου στὴν μάχην ὅπου ἔχεις.
"Λοιπόν, ἕως ὅτου εὑρίσκομαι ἐδῶ εἰς τὸ Δεσποτᾶτο,
"ὅριζε, τί με χρειάζεσαι κ' ἐγὼ νὰ τὸ πληρώνω."
Ἐνταῦτα τὸν εὐχαριστᾷ μεγάλως ὁ Δεσπότης·
εὐθέως ὁρίζει ὁ πρίγκιπας τὸν πρωτοστράτορά του
καὶ τὸ σαλπίγγι ἐλάλησεν νὰ ποιήσουν στρέμμα ὀπίσω.
Τὸ ἀκούσει το, τὰ ἀλλάγια τους ὀπίσω στρέμμα
ἐποῖκαν,
ἐκεῖ ὅπου ἐκατουνέψασιν ἀλλάγια τρία ἐχωρίσαν,
χιλίους ἀπάνω εἰς τὰ ἄ|λογα κι ὡρίσαν τους νὰ ἀπέλθουν f. 235ᵛ
σπουδαχτικὰ νὰ σώσουσιν στῆς Ἄρτας τὴν βοήθειαν·
"μὴ προῦ ἀποσώσουσιν ἐκεῖ ὁ στόλος τῶν κατέργων,
"ἐπεὶ κ' ἡμεῖς ἐρχόμεθεν ὁλόρθα ἀποπίσω."
Ἐνταῦτα ἐκινήσασιν καὶ πάντα ὑπαγαίνουν·
ὁ δὲ λαὸς τοῦ βασιλέως, ὅπου ἦσαν εἰς τὰ ξύλα
ἐκεῖσε εἰς τὰ κάτεργα μετὰ τοὺς Γενουβίσους,
καὶ εἰς τὴν γῆν ἐξέβησαν, ἐπιάσασιν ἀνθρώπους,
κ' ἐρώτησαν νὰ τοὺς εἰποῦν τὸ ποῦ ἔνι ὁ Δεσπότης,
κι ἂν ἔχῃ δύναμιν καμμίαν, ξένον λαὸν μετ' αὐτον.
(7800) Κ' ἐκεῖνοι γὰρ τοὺς εἴπασιν κ' ἐπληροφόρησάν τους,
τὸ πῶς ἦλθεν ὁ πρίγκιπας, ἐκεῖνος τοῦ Μορέως,
κι ὁ κόντος τῆς Κεφαλλωνίας μὲ ὅλα τους τὰ φουσσᾶτα.
Κι εὐθέως τὸ σώσει ἐκεῖνοι ἐδῶ κι ἀκοῦσαν τὰ μαντᾶτα,
ὅτι ὁ Μέγας Δεμέστικος μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν
ἦλθε κ' ἐπαρακάθετον τὸ κάστρον τῶν Γιαννίνων,
ὥρμησαν κ' ὑπαγαίνασιν ὁλόρθα ἐκεῖ εἰς αὔτους.
Κ' ἐκεῖνος γὰρ τὸ μάθει το, ἐμίσσεψεν κ' ἐφύγεν,
κ' ἐκεῖνοι ὑπάγουν διώχνοντα διὰ νὰ τοὺς ἔχουν σώσει·
"κι ἀρτίως μᾶς εἴπασιν τινές, ὅλους ἐκατεκόψαν,

9129 ἄστρα$^{\tau\rho\alpha}$ 34 στῆς] εἰς τῆς 40 καὶ ἐξέβησαν εἰς τὴν γῆν 47 ὁ μέγ. ὁ δεμ.

P *καὶ εἶχε φόβον ἄμετρον μὴ πιάσουσιν τὴν χώραν.*
Εἰς τοῦτο ἀποκρίθηκεν ὁ πρίγκιπας καὶ εἶπεν·
"Γίνωσκε, θεῖε ἀφέντη μου, ἀλήθεια σὲ τὸ λέγω,
"ἐγὼ διὰ τοῦτο ἦλθα ἐδῶ κι ἄφηκα τὸν Μορέα,
9125 *"νὰ εἶμαι εἰς βοήθειαν σου στὴν μάχην ὅπου ἔχεις.*
"Λοιπόν, ἕως εὑρίσκομαι ἐδῶ εἰς τὸ Δεσποτᾶτον,
"ὅριζε, εἴ τι χρήζεσαι, κ' ἐγὼ νὰ τὸ πληρώνω."
Σ τοῦτο τὸν εὐχαρίστησεν μεγάλος ὁ Δεσπότης· (p. 201)
εὐτὺς ὁρίζει ὁ πρίγκιπας τὸν πρωτοστράτοράν του,
30 *τὰ σαλπίγγια νὰ | δώσουσιν νὰ ποίσουν στρέμμα ὀπίσω.* f. 228ᵛ II

9128 *'σ] εἰς.* Then follows the episode relating to Geoffroy de Bruyères which has been inserted in its proper place, p. 527.

Η "καὶ στρέφονται χαιράμενοι, | τώρα καταλαμβάνουν." f. 236r
Τὸ ἀκούσει το οἱ ἄρχοντες ἐκεῖνοι τῶν κατέργων,
τὰ τριπουτσέτα ὅπου εἶχασιν ἐβγάλει καὶ τὲς σκάλες
νὰ ὑπάουν νὰ πολεμήσουσιν τῆς Ἄρτας γὰρ τὸ κάστρον,
σπουδαίως πάλε τὰ ἐστρέψασιν ἀπέσω εἰς τὲς ταρίτες.
Ἐνταῦτα τοὺς ἠφέρασιν κ' ἐτοῦτα τὰ μαντᾶτα·
ὅτι ἐκαταλάβασιν τὰ φράγκικα φουσσᾶτα.
Ἀπόστειλαν διὰ τὸν λαὸν ὅπου εἶχαν εἰς τὸ κοῦρσο
ἐνῷ εἶχαν δράμει τὰ χωρία καὶ κάψει καὶ τοὺς τόπους,
τὰ μέρη τῆς Βαγενετίας, τὰ ἦσαν πρὸς τῆς θαλάσσης,
(7820) ὅλα τὰ ἐκουρσέψασιν κ' αἰχμαλωτίσανέ τα.
Ἐνταῦτα γὰρ ἐσώσασιν κ' ἐκεῖνοι τοῦ Δεσπότου,
χίλιοι ἀπάνω εἰς τὰ ἄλογα ὅπου τοὺς ἀποστεῖλαν,
κι ὅσους ἀπόφτασαν στὴν γῆν, Ρωμαίους καὶ Γενουβίσους,
ὅλους τοὺς ἐκατέκοψαν, κι ἄλλους τινὲς ἐπιάσαν.
Ἐνταῦτα ἀπήρασι βουλὴν ἐκεῖνοι τῶν κατέργων,
τὸ πῶς νὰ ποιήσουν τίποτε νὰ βλάψουν τὸν Δεσπότην·
κ' εἶπαν οἱ φρονιμώτεροι ὅπου ἦσαν παιδεμένοι·
"Ἐσεῖς ἐξεύρετε καλά, πρέπει νὰ τὸ ἐνθυμᾶστε
"τοῦ βασιλέως τὸν ὁρισμόν, τὸ πῶς ἐκατορθῶσε
"νὰ ἔλθῃ ὁ Μέγας Δεμέστικος μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου
εἶχεν,
"στὸ Δεσποτᾶτο νὰ σεβῇ ἐκεῖνος 'κ τὴν στερέαν, f. 236v
"κ' ἡμεῖς ἀπὸ τὸ πέλαγος νὰ ἐλθοῦμεν τῆς θαλάσσης,
"νὰ μᾶς βοηθοῦν, κ' ἡμεῖς αὐτῶν, ὡς μᾶς βολήσῃ ὁ τόπος.
"Λοιπὸν ἀφότου ἔφυγεν δίχα νὰ πολεμήσῃ
"κι ἀπῆρεν τὰ φουσσᾶτα του ὅπου εἴχαμεν τὸ θάρρος—
"κ' ἐβλέπετε ὅτι ὁ πρίγκιπας κι ὁ κόντος μετ' ἐκεῖνον
"ἦλθαν μὲ τὰ φουσσᾶτα τους κ' εἶναι μὲ τὸν δεσπότην—
"πῶς ἠμποροῦμε ἡμεῖς πεζοὶ νὰ βλάψωμεν τὸν τόπον;
"ἴδετε πῶς ἐχάσαμεν τὰ πεζικὰ ὅπου ηὗραν
(7840) "τοῦ δεσπότου ὁ λαός, ὅπου ἦσαν καβαλλάροι!
""Ὁμως ἂς ἀναμείνωμεν ἕως οὗ νὰ ἐλθῇ ὁ δεσπότης,
"νὰ ἰδοῦμεν καὶ τὸν πρίγκιπα, τὸ τί φουσσᾶτα ἔχει,
"νὰ ἐπάρωμεν πληροφορίαν στὸν ἅγιον βασιλέαν."

9156 ὑπάγουν 66 ἀπόπτασαν 77 ἐκ τὴν 81 ὑποροῦμεν

Η Λέγοντα ἐτούτην τὴν βουλὴν ἔσωσεν κι ὁ Δεσπότης,
εἶθ' οὕτως γὰρ καὶ ὁ πρίγκιπας μὲ τὰ φουσσᾶτα ὅπου
εἶχαν.
Κι ὡς τὸ ἤκουσαν καὶ ἔμαθαν ὅτι εἰς τὸ κάστρον Ἄρτας
9190 οὐδὲν ἐδιάβησαν ποσῶς ἐκεῖνοι οἱ Γενουβίσοι,
πολλὰ τὸ ἐδέξετον καλὸν ἀτός του ὁ Δεσπότης
κι οὐδὲν ἐψήφησεν ποσῶς τὰ κούρση τῶν χωρίων,
τὸ μάθει ὅτι τὰ κάτεργα στήκουν εἰς τὸν λιμιῶνα.
Ἀκούσων ταῦτα ὁ πρίγκιπας λέγει πρὸς τὸν δεσπότην·
95 "ἀφῶν στήκουν τὰ κάτεργα ἀκόμη εἰς τὸν λιμιῶναν, f. 237r
"μηδὲν πεζέψωμε ἀλλαχοῦ εἰ μὴ ἐκεῖ ἂς ὑπᾶμε
"μὲ τὰ φουσσᾶτα μας ὁμοῦ, πεζοὶ καὶ καβαλλάροι·
"ἐκεῖσε ἂς τεντώσωμεν ἐνάντιον τῶν κατέργων,
"τὸν τόπον νὰ φυλάξωμεν μὴ πιάσῃ καὶ πεζέψουν
9200 "καὶ ποιήσουν τίποτε ζημίαν κ' ἕνι κατηγορία μας."
Ὡς τὸ ὥρισεν ὁ πρίγκιπας οὕτως καὶ ἐγενέτον·
ἐδῶκαν τὰ σαλπίγγια τους, ἐκίνησεν τὸ φουσσᾶτο,
(7860) ὁλόρθα ἐκεῖ ἀπήλθασιν ὅπου ἦτον ὁ λιμιῶνας,
ὅπου ἔστεκαν τὰ κάτεργα, ἐκεῖνα τῶν Γενουβίσων.
5 Ἐκεῖσε ἐτεντώσασιν κ' ἐπιάσαν τὲς κατοῦνες·
ἰδὼν τοῦτο τὰ κάτεργα ἐσέβησαν παρέσω
κ' ἐσύρασιν τὰ σίδερα κ' ἐστῆκαν εἰς τὸ βάθος.
Τοῦ πρίγκιπος ἐζήτησεν βουλὴν γὰρ ὁ δεσπότης
τὸ τί τοῦ φαίνει νὰ γενῇ καὶ πῶς νὰ ἔχουσιν πράξει.
10 Κι ὁ πρίγκιπας, ὡς φρόνιμος, λέγει πρὸς τὸν δεσπότην·
"μὲ φαίνεται, καλέ μου θεῖε, νὰ στήκωμεν ἐνταῦτα,
"ἐδῶ ὅπου ἀππλικέψαμεν, μὴ πιάσουν καὶ πεζέψουν,
"μήτε νερὸν νὰ ἐπάρουσιν, μήτε ζημίαν ποιήσουν.
"Καὶ στεῖλε εἰς τὰ ἐξώμερα φουσσᾶτα νὰ φυλάξουν
15 "τὸν τόπο ἐκεῖνον γὰρ ὁμοίως, μὴ ποιήσουν ζημίαν."
Ὡς τὸ ὥρισεν ὁ πρίγκιπας, τὸ ἔποικεν ὁ δεσπότης. f. 237v
Ἰδὼν ἐτοῦτο οἱ Ρωμαῖοι ὁμοίως κ' οἱ Γενουβίσοι,
ὅπου ἦσαν εἰς τὰ κάτεργα τοῦ βασιλέως ἐκεῖνα,
μεγάλως ἐθαυμάστησαν τὸ ποῦ ηὗρεν ὁ Δεσπότης
20 τόσον λαὸν καὶ ἔμορφον καὶ τὰ φουσσᾶτα ὅπου εἶχεν,
καὶ πάλιν ἐπαινέσασιν τὸν πρίγκιπα εἰς σφόδρα,

9202 σαλπίγγιά τους 11 ἐμέναν φαίνεται 18 ἐκείνα τοῦ βασ.

Η καὶ εἶπαν ὅτι ἡ στρατεία κ᾽ ἡ τάξις τοῦ φουσσάτου,
(7880) ἐκεῖνος γὰρ τὰ ἐδιόρθωνε ὅπου ἦτον παιδεμένος
ἐκ τῶν Φραγκῶν τὴν παίδεψιν, τῆς Δύσεως τὴν στρατείαν.
9225 Ἐνταῦτα ἀπήρασιν βουλὴν ἐκεῖνοι τῶν κατέργων,
ὅτι ἀπάρτε οὐκ ἠμποροῦν ἐκεῖ ζημίαν ποιήσουν
ὅπου στήκει ὁ πρίγκιπας ὁμοῦ μὲ τὸν δεσπότην.
"᾽Αλλὰ ἂς γυρίσωμε ἀπ᾽ ἐδῶ κ᾽ ὑπᾶμε εἰς ἄλλον
μέρος,
"ἐκεῖσε εἰς τὰ Ξηρόμερα ὅπου ἔνι ἀφοβία·
30 "κι ἂν λάχῃ νὰ κερδίσωμεν καὶ ποιήσει καὶ ζημίαν,
"διατὸ ἤθελε εἶσται ἄσχημον νὰ ἐστράφημαν στὴν Πόλιν
"ἄνευ νὰ ἐποιήσαμεν ζημίαν στὸν τόπον τοῦ Δεσπότου."
Ὡσὰν τὸ ἀπήρασιν βουλήν, οὕτως καὶ τὸ ἐποιῆσαν·
ἐσήκωσαν τὰ σίδερα κ᾽ ἐπίασαν τὰ κουπία·
35 σύντομα ἀποσώσασιν στῆς Βόντιζας τὰ μέρη.

9224 παίδευσιν 26 ὑποροῦν

The cod. Taurinensis contains on folios 128^{v} and 129^{r} some lines which show hardly any connection with each other. As for this reason I cannot insert them in their respective places, I repeat them in the order in which they follow each other, indicating the number of the line in cod. H to which they seem to correspond.

8990 ὁ μέγας γὰρ δὸμεστήκὸς ποῦ ήτον τοῦ βασιλέος f. 128^{v}
8991 ἀπάνο ὴς τὰ φουσάτα του ἡ καἰφαλὴ μεγάλη
9148 ήλθε καὶ παρεκάθηζε τω κάστρον τω γιανήνον
8992 ἐνταύτα ήλθαν ήπαυτου καὶ πληροφορεσάν τον
κατεργα πὸς ἐφάνησαν στόλος μεγάλος δίχνη
8993 τῶ πὸς ήλθε ο πρω̲γκειπας ἐκείνως τοῦ μωρέος
94 καὶ ὁ κόντος τὴς καἰφαλωνίας με ολα του τὰ φουσάτα
95 στὴν άρτα να πεσόσασι στη ρόγα τοῦ δεσπότου
8990 and 97 ἐνταύτα ὁ μέγας ο δεμεστὴκὸς κράζη τοὺς καἰφαλάδες
97 ὅλους τοὺς φρονημώτέρους τοὺς πρότους τὴς βουλής του
98 βουλω̲ ἐπίρασι νομοῦ το τὴ θέλουν ἐπράξι
καὶ η βουλη τοὺς ἐδοκαὶ να πάσοι να τοὺς εύρουν
9020? ταλάγια του ἐχώρησαι τὰ φλάμουρα απλόσαν
8885 καὶ κλω̲ισαν καὶ ερχόντησα ολόρθα ης την αρτα
9105 μαντάτα γὰρ ηφέρασι ετόται τοῦ δεσπότη
πὸς το φουσάτο τοῦ βασιλέός αρχλω̲ίσαν κερχόντα
καὶ φὰνισαν καὶ κάτεργα στώλος δίχνη μεγάλως
6 καὶ ος ἔδιχναν ερχόντησα στὸν γκόρφο γὰρ τις αρ^{τι}
ἡ μέρα εκλω̲ὴ επέρασαι ἡ δευτερη γὰρ ήλθαι
7 κατεργα ἐξιντα εφάνησαν καὶ νε τὸν γενουβέσον
8 επέζευσαν στὴν πρέβεζαν κοὺρσέβουν τα χωρία
9 ὁρμισα δια να ἔρχονται ὁλώρθα ὴς τλω̲ άρτα
10 τῶ ακούσι γὰρ καὶ μαθη το ετόται ο δεσπότης
11 μεγάλως το πικράθηκαὶ μεγάλος τὸ ληπίθη
12 διατὴ ευθέως ελόγειασαι οτη τὰ κάτεργα λω̲ε
13 τὰ ρόγευσε ο βασιλευς εκλω̲α τῶν γενοὺβήσω
14 νὰ έλθουν κατὰπάνο τοῦ να τὸν εχουν ζιμιο^{θι}
15 ἐνταύτα ἐρότησαι ευθέος ὁ πρω̲γκιπος που ένε
16 εμείσευσε εκ τὼ αλάγι τοῦ καὶ διάβη προς ἐκλω̲ον
17 υπαι καὶ αφηγίσετο εκλω̲α τα μαντᾶτα
18 τῶ πὸς ήλθαν τὰ κάτεργα εκλω̲α τον γενουβη^{σι} f. 129^{r}
19 καὶ πέζευσαν στὴν πρεβεζα, κουρσεβουν τα χορία
20 καὶ ὁρμισαν καὶ ερχόντησα ολορθα ὴς την αρτη
21 καὶ ἔχω φοβον άμετρον μὺτο ασουσι τὴ χόρα
ἐνταύτα κάτεργα εφάνησαν ομιως καὶ τα φουσατα
τῶ ἠδὶ τα γὰρ ὁ πρω̲γκιπας ομιως καὶ ο δεσποτης

τέλος

INDEX OF NOTABLE GREEK WORDS.

The numbers following the words refer to the MS H, which contains the oldest and most valuable version of the Chronicle, while the letters P or T added to a word indicate the other versions. In many cases the word must be looked for in its primitive form, or that approaching it. A stands for 'ancient Greek'; N for 'Neo-hellenic'; M for 'medieval' and B for 'Byzantine'; feud. for 'feudal expression'; emend. for the emended forms in the text; At. for *Ἄτακτα*, published by Adamantios Koraïs, Paris 1828–35; L for *Livre de la Conqueste*, the French version of the Chronicle; Byzantios for *Σκαρλᾶτος Βυζάντιος, Λεξικὸν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικῆς διαλέκτου*, 2nd ed., Athens 1857.

A

ἀβοκᾶτος 7521/28/31, Fr. *avocat.*—*ἀβοκαρίζω* 7550, P *ἀβουκατεύω*, to assume the functions of a lawyer.

ἀβουέ 7404 = Fr. *avoué* and *ἀβουέρης* 7462, a more grecised form from the vb. *avouer*; 8604, an attorney.—*ἀβοερία* 8043, guardianship, tutelage.

ἀγαπῶ 2511, to approve of.—*ἀγάπη* 2619, 4191, reconciliation, armistice, or peace, 6882, 7178; 8704/76, as a parallel word to *τρέβα*, which see *s. v.*

ἀγελάδια, τά, 3714, cows, from *ἀγελάς, -άδος*, and this derived from *ἀγέλη*, herd.

ἁγια, τά, 14, the holy or sacred things.

ἀγραμματής P 1352 = *ἀγράμματος* in H.

ἀγριοχοιρίδι 7071, wild sow or boar.

ἄγω—συνάγω, συνάζω P 342;—*περισυνάγω* P 1390.

ἀγωγή 2387, manner of proceeding.

ἄγωμε 3787, 4127; interj. come on!

ἀγωνοῦμαι for A *ἀγωνίζομαι*, to be in anxiety, 2 pers. s. *ἀγωνειέσαι* 2505, 3 p. imperf. *ἀγωνειέτον* 3478.

ἀδελφοποιτός 3936, an adopted brother.

ἀδελφούτσικε 1385, little, i.e. dear brother.

ἀδιάλειπτος 2056, *ἀδιάλειπα* 1050, 2921, 4807, 7797, continually, P *ἀδιάλειπτα*.

ἀδόλιευτος 8696 = *ἄδολος*, from *δολιεύομαι*.

ἀθολογῶ 6262, 7685, to select the best, from *ἄνθος -λέγω*.

αἰγιαλός 399, 1666, 2907, *τοῦ γιαλοῦ* 535, *τὸν γιαλὸν* P 2907; remark the co-existence of popular and literary forms.

ἀϊλλοί 1111, 1256, 7223, alas! now *ἀλλοίμονον*.

αἰσθητά 907, in a perceptible way; with energy, 7626.

αἰχμαλωσία 691, the prisoners of war, abstract for concrete.

ἀκληρία 3420, disinheritance.

ἀκληρῶ 3553, *-ίζω* P 3413, to disinherit.

ἀκομή 611, 796, 1028, from *ἀκμήν* still, yet; *ἀκόμη* 2629.

ἄκρα, ἡ, 6513; *ἄκρη* 7192, 7201, the confines of a country.

ἀκριβεύομαι 4566, to be parsimonious; *ἀκριβός* = avaricious.

ἀκριοτιμῶ 6059, to show extreme deference.

(*ἀκροάζομαι*) *νὰ ἀκροαστῇς* 2.

ἄκρον—εἰς ἄ. 7840, 8932, to an extreme point (of perfection).

ἀκρω- or *ἀκριοτῆριν* 2842, 3005, a neck of land.

ἄκω 335, 1379, 3539/40 = contr. from *ἄκουε*. *Ἀρίγος ἄκω*: he heard the name Henry, i.e. he was called by it.

ἀκῶτε 8911 = *ἀκούετε*.

ἀλαζονεία 798, brag, big talk;—*ἀλαζονικός* 796, boastful.

ἀλείφω—ἐξαλείφω 613, 5133, 5663, to rub out, to erase, here: to destroy.

ἀλλάγιον, τό, 644, 1137, 3700/7/10, a small detachment of troops; see Byzantios, p. 410, who explains it from Hebrew *χαλάκ* + *ἀλλαγή*.

ἀλλήλως 815, among themselves.

ἄλογον 333, horse, from *τὸ ἄ. ζῶον*, cp. *τὸ ἄψυχον ζῶον*;—*ἀλογᾶτος* 3660, a horseman;—*ἀσπραλογᾶτος* 4789, one who mounts a white horse.

ἀμάδι 6072, together.
ἀμάλωτα 1259/61, P *αἰχμάλωτοι*, cf. also Pentateuch ed. Hesseling E. xii. 29.
ἀμαντίζω 4959, to make amends for; a reflex of Fr. *amender*.
ἀμαρτεύω 6864 = A *ἁμαρτάνω*.
ἄμελος 6825 = A *ἀμελής*.
ἄμετε, *ἀμέτε* 3799, 4245, 5310, 2nd pers. pl. from *ἄμε* 1388, 8209 = *ἄγωμε*; in Corfu *πάμετε* from *πᾶμε* (*ὑπάγωμε*) still obtains. An interjection = well! come on!
ἀμιράλης 2179, 8500, a commander of a fleet; from Fr. *amiral* and this from Arab. *amir* = prince.
ἀμμή P 2671, 4134, 7811, but. Possibly from *ἀκμή*, **ἀγμή*, *ἀμμή* (cp. *πρᾶγμα* —*πρᾶμα*) by another process than that which led to *ἀκομή*. Cp. also *ἀμήν* (ἀ. λέγω σοι Matth. v. 26) of the New Testament for the meaning. It is identical with N *ἄμμα* and *μά*. See Jannaris, § 1736, who explains it by *ἂν μή*.
ἀμπάρα 5395, a game; perhaps 'hide and seek'? = *σύρτης*, *μοχλός*, an iron bar to fasten the door; *ἀμπαρώνω* = to barricade, to lock in (Byzantios).
ἀμφότεροι 148, 2838, 3172, not both, but *all*; *ἀ. τους ὅλοι* 4280, all of them; *ἀμφοτέρως* 688, in common; *ὅλοι ἀ.* 2515, all of them; *ἐνώθησαν οἱ πέντε ἀ.* 3197.
ἀνάβγω 3718, for *ἀνάβω*, *ἀνάπτω*.
ἀνάβολον 4758, hillock. In Crete *ἀναβόλεμα* = ascent.
ἀναγαμῶ 7053, *-μήσασιν*, 'they fled' seems to be the meaning of this rather vulgar expression, which can only be compared to a corresponding one in French argot: *ils ont foutu le camp*.
ἀναγκασία 3745, P *ἀνάγκωση*, urgent request.
ἀνάδοχος adj. 5475, accommodating.
ἀναπετάριν 6047, perhaps the flaps of a garment, or some loose outer vestment? or a kerchief? It is something that floats in the air.—*ἀναπεταρίζω* At. IV. 659, to stretch out the wings; Somavera: *svolazzare* and *ἀναπετάρισμα*: *svolazzo*.
ἀναπεύομαι 2634, P 4112, 6141, 6589, for *-αύομαι*, perhaps due to analogy, cf. a proverb: *ὁ ξένος ἀναπεύει, μὰ δὲ θαραπεύει* heard in Corfu.
ἀνάρια P 4031, adv. at short intervening spaces.
ἀνασκόπτω 5085, *τὸν -όψασω*: they put the scheme (= *σκοπός*) out of his head; *σκοπός* + *ἀνακόπτω*; not from *ἀντισκώπτω*; in P *ἀνακόψαν*.
ἄνευ 2790, 2939, only; excepted; *ἄνευ τὰ πλευτικά τους*: with the exception of their fleet.
ἀνήβα, *τό*, 5373, ascent, from imperat. of *ἀναβαίνω*.
ἀνήφορος 5373, 5405, ascent.
ἀνθρωπέα 1646, a grecised form = homage.—*ἄνθρωπος λίζιος* 6323 = one who serves a feudal lord.
ἀνθρωποφιλία 2458 = *φιλανθρωπία*.
ἄνοιξις 3515, *ἡ ἄ. τοῦ καιροῦ*: the beginning of the season, spring.
ἀνόρεχτος 3203, insipid.
ἀνταμοιβή 4439, *ποιῶ -ν*: to make reparation for a thing, to give satisfaction, 6754 reciprocation.
ἀντίγραμμα 2420 = *ἀντιγραφή*, copy.
ἀντιτείνω 3887, to offer resistance. P has *ἀντιτῶμαι*, which is a new present for *ἀντιτάσσομαι*, like *κατατῶ-*, *κατατάσσω*; see Hatzidakis, *Einleitung*, p. 395 sq. and p. 65.
ἀντίτοπος 7926, an official appointed in lieu of a sovereign, probably a reflex of Fr. *lieutenant*. P has *ἀντίτυπος* 7873.
ἀντρόγυνον 3276, a married couple, 5967, 7974.
ἀνυπολήπτῶ 5267, to show little deference to.
ἀξία 1022, rank, dignity;—*ἀξιάζω* 1638, to be worthy of, 3995 to equal.
ἀξιώνω 330, ask, beg, pray.—*ἀξιοπαρακαλῶ* 718, 1006, 6015, a composition of synonyms.
ἀπάδεια 2811, 3018 = *ἄδεια*, permission, faculty.
ἀπαντέχω 2882, to expect.
ἀπαντή 1309 = P *ἀπάντησις*;—*συναπαντή* 2313;—*συναπαντῶ* 2314, to encounter, 3507, 5252, 3266.
ἀπάρτι, *ἀπάρτε*, 1745 *οὐδὲν ἀ.*: no more; 1613 henceforth, 3461, 9226.
ἀπάτητος P 3025, from *ἀ* and *πατῶ*, not trodden upon.
ἀπεικάζω 1341, to guess the meaning of; to see through 2209, to comprehend 4120, 6379, to form an image of 4831.
ἀπείν 58, with exchanged prefix for *ἐπεί*, *ἐπήν*.—*ἀφείν* 520 from *ἐπήν* + *ἀφοῦ*.
ἀπέκει 232, then, afterwards.
ἀπελατίκι 1156, 5062, from *ἐλαύνω*: club.
ἀπεργόνω 79, 1254, 1589, 2184, orig. to turn one from his intention, to mislead; here: to deceive, to dupe.
ἀπέσω 349, inside, in the middle or centre of.

ἁπλώνω 7726, to stretch out (one's hand), 1526 to spread out, to pitch (a tent).—ἐξαπλώνω 643, 1431, to unfurl (a banner).—ἁπλόs 1594, ἁπλήs 1740, 6603, A ἁπλοῦs even; situated in a plain and therefore offering little resistance.
ἀποδάρτε 2731, from this moment. Contracted from ἀπὸ ἔδε ἄρτι.
ἀποδιαλεμένος 3595, a parallel word to ἐκλεχτός.
ἀποθάνω 491 = ἀποθνήσκω.
ἀποκεφαλίζομαι 4840, to lose one's head.
ἀπόκοτα 282, 3450, boldly.
ἀποκρίνομαι, to answer.—ἀποκρισάρης 1171, 2846, 8700, delegate, envoy, τοὺs ἀποκρισαρίους 1632.
ἀποκτείνω 619, etc., always conjugated as a popular form.
ἀπολέμητος 2898, unsubdued.
ἀπολογοῦμαι *passim*, to answer;—ἀπηλογιάζω 2968, to dismiss 6724;—ἀπολογία and ἀπηλογία 249, answer; ζητῶ ἀπ. 295, to ask leave; παίρνω ἀπ. 372, 1549, 2616, to take leave.
ἀπολυτός 1428, detached, separated.
ἀπόξενος 4725, 5350, an entire stranger.
ἀποσκεπάζω, to reconnoitre 3705, to discover 4727, to unmask 3881, 5827.—adv. ἀπόσκεπα P 4038, straightway.—ἀπόσκεπος 4656, open, undefended, 6704.
ἀποσκηνώνω 7805, does not simply mean 'to shift one's tent,' Sophocles, but rather 'to release the soul from the body,' ἀπὸ and σκήνωμα, a dead body; σκήνωμα *cadaver*, Du Cange.
ἀπότολμος 16, emend. for ἀπότημος, bold, resolute.
ἀπόφασις 2417, 3441, decision, verdict.
ἀποχωρισμός 5714, departure.
ἀππλικεύω 1306, 8890, to dwell, to take quarters; Lat. *applicare* (*castra*); 5047, 6435, τὸν ἀ.: I provide quarters for him.—τὸ ἀππλίκιν 1280, establishment, settlement; τὸ ἀππλίκεμαν 6441.
ἀπώθωκα 7672, I committed (the matter for evidence at the court).—ἀπωθώνω from fut. ἴνα ἀπωθώσω, present ἀπωθέω, in A.
ἄργητα, τήν, 2543, retardation, P has ἄργια, 6891.
ἀργῶ to be late, 1546 to be retained.
ἀρέσει 281, 363, it pleases, ἀρέσουν 567.—ἀρεστόν 6961, agreeable.
ἀριφνισμός 2410, 3281, 3770, 6655, = ἀριθμησις.—ἀρίφνητος 3600, innumerable, 4660.
ἄρματα 839 (Lat. *arma* + τα), arms, weapons.—ἀρματώνω 368, 633, 745, to arm, furnish with weapons, to equip.—ἀρματωμένος 2188.—ἁρμάτωσις 2782, equipment.—ἐξαρματώνω 5445, to disarm.—ἀρματωσία 6127.
ἄρμενος 533, 844, sail.
ἀρρεβωνιάζω 6475/6, P ἀρραβ. to become engaged.
ἀρτίως 4233; here: soon, in a short time from now; yet 5661; a short time ago 6091, 9152; now 6331, 8938.
ἀρχή 2828, ἀρχήν 5713, the first time, P 6887, first, like ἀκμήν an acc. used as an adv.—πρότερον ἀρχή 2828, 'first of all,' still obtains as πρῶτα καὶ ἀρχή, Byzantios.
ἀρχίζω, ἀρχινῶ, ἀρχάζω 7889, aor. ἄρχασεν 233, 1699.—ἀρχικάρης 712, a beginner. P has ἀρχάρης.
ἀρχινῶ P 1820, 3620, P 3617, see ἀρχίζω.
ἄρχομαι; ἄρξα 829 = A ἦρξα; med. aor. ἄρξετον 3824, 3961.
ἄρχοντας 63 etc., a nobleman, a grandee, fem. ἀρχόντισσα 2479, 4400.—τὸ ἀρχοντόπουλον 554, 1644, a young noble.—τὸ ἀρχοντολόγι 1642, 4106, 5174, 5469, 8897, an assembly of nobles (ἄρχοντας—λέγω).
ἀσεντζίζω and -ιάζω 2702 = It. *asseggiare*, to besiege, τὰ σεντζίζω 2843, while P σιγγιάζω represents It. *cinghiare*.
ἀσῆμιν 7149, silver, from ἄσημον (ἀργύριον) uncoined.
ἀστένειον, τήν, 4693, 7216 = ἀσθένεια.
(ἀτιμώνω), to dishonour, ἀτιμώνασιν 12, ἀτίμωσα 659, 670.
αὔριον; ἐπὶ τῆs αὐρίου (sc. ἡμέρας) 1479, the following day.
αὐταδέλφισσα 8064 = ἀδελφή.
αὐτός; ἀτός του 328, etc., emphatically for αὐτός.—αὐτεῖνος 794, 4407 (αὐτός + ἐκεῖνος).—αὐτοῦνος 1009, 1122; αὐτούνη 5582, neut. αὐτόνο 2815; αὐτόνον 6183; αὔτονε P 6747; αὐτόνων 6582.
ἄφαντος 4720, here = innumerable.
ἀφέντης 209, ruler, master;—ἀφέντρια P 8479.—ἀφεντεύω, to rule, to govern, *passim*.—ἀφεντόπουλο, τό, 1243, 1266, 3058, a young master, a prince.
ἀφεντία 106, 471, power; sovereign authority; dominion.
ἄφεσις 492, forgiveness.
ἀφηγοῦμαι, aor. med. ἀφηγήσετον 29, 262, popular form for ἀφηγήσατο; ἀφηγήσαντο 376; ἀφηγήσομαι 442, 1200, 1476, 4885, 6249, with the sense of the present tense, imperf. ἀφηγᾶτον; inf. ἀφηγᾶσται 5922, 6448;—τὸ ἀφηγούμενο P 1200;—ἡ ἐφήγησις P 1354, ἐφηγήσετον 2572,

ἀφίνω passim, to let;—*ἀφῆκεν* 1478, he issued an order.
ἀφιορκίζω 1251, and *-ῶ* 5564, to commit perjury. From *ἀμφιορκίζω, ἀμφιορκία*, with an exchange of *ἐπί* for *ἀμφί*? *ἀφιόρκος* 4358, 7180; *ἀφίορκος* 5813, a perjurer.—*ἀφιορκία* 4796, 7186, P *φιορκία*. Cf. P *ἐφιόρκησα* 5564 and *ἐφίορκος* 5813, where *ἐφι* can be explained by *ἐπί* + *ἀμφί*.
ἀφιρός 3012/65/98, see *ἀφιρώνω*;—*στήκω ἀφιρά* to stand firm; *ὅρκος ἀ.*, a binding oath.—*ἀφίρωσις* 8868, custody.
ἀφιρώνω, for *ἀφιερώνω*.—*ἀφιερώνω ὅρκους* 356, 1253;—*ἀφιρώνω*: the original meaning seems to be that of *ἱερόω*, to make holy. Thus a treaty was made sacred by an oath given by both parties. Hence the meaning: to make valid, to confirm, to sanction, to ratify, and then: to strengthen; *ἀ. τὴν βουλήν* 358; *ἀ. μὲ συμφωνίες* 365, 523, 689, 920;—*κάστρον ἀφιρωμένον* 1524, 1697, 1761, a strong castle, a stronghold.—*κάστρον ἀφιρόν* 3098, 8082, see above; *ἀ. κάστρον* to fortify a castle.—*ἀ. τὸν λόγον* 3901, to confirm what has been said.—*καλοαφιρόνομαι* 3912, to take courage.—*ἀφιρώθηκεν* 7588, he held strictly (to one clause).
ἀφκράζομαι 937/8, 2328, 3404, to hear, P has sometimes: *ἐφκράζομαι*;—*ἀφκράζου* 1204, 1352, listen. Of the numerous by-forms only this one occurs in the Chronicle.
ἀφνίδως 4728;—*ἀφνίδια* 4712/59, 4813 for which P has *ἐξάφνης*; *ἐξάφνη* P 4728, *ξάφνης* P 5364; suddenly.
ἀφορίζω 2653, to excommunicate.
ἀφορμή 370, an alleged reason; here: a hollow pretence.—*ἐξαφορμίζομαι* 680, to allege a reason for excuse.
ἀφροντισία 1635, 1789, the overlooking of faults, leniency; 9068 safe-conduct.
ἀχαμνός 1675/96, 1712, 3642, referring to a castle: with low walls; low: 2873; from A *χαῦνος*.

B

βάζω, βάνω and their compounds, see *s. v. βιβάζω*.
βαίνω, always in composition; with *εἰς* (*ἐς*): *ἐσέβη* 201, *ἐσέβησαν* 344, imperat. *σέβα* 6547;—with *ἐν* in *ἐμπῶ* 4449;—with *ἐκ* in *ἐξέβηκα* 252, *ἐξέβησαν* 374;—with metathesis of *ἐκ* in *νὰ ἔβγω, passim*, and *νὰ ἐβγῶ* 1125;—with *σύν* in *ἂν συμβῇ* 366, 767;—with *διὰ* in *ἐδιάβη* 455, 553 and the indeclinable participles *διαβών* 1188 and *διαβόντα* 794, 1048 = having passed;—with *ἀνά* and *κατά*; and *κατά* and *σύν* in *συγκαταβαίνω* 201, 2113, 2367, to condescend.—*ἐξέβηκεν* 7261, he turned out to be.
βάλλω 488, 507, 914, 1420, to place, to put; *β. στὸ σπαθί* 619, to put to the sword; to install in office or dignity; *ἐβάλθη passim*, he undertook; *ἐκβάλλω* 558 take off, 676 to put out (one's eyes). Comp. with metathesis of *ἐκ*: *ἐβγάλλω* 42, to take off or away, to dispel; *ἐσυνέβγαλα* 1166, 1171, to dispatch; 1649 to appoint, 1286, 1413 to order, command.
Βάραγγοι 4319, Varangians, the body-guard of the emperor, originally composed of Scandinavians, but after the Norman Conquest reinforced by Anglo-Saxons.
βάρκα 539, 2210/13/41 = Lat. *barca*.—*βαρκέττα* 745.
βαρύνομαι, to become ill-humoured, angry.—*ἐβαρύνθη* 1196, 2400.
βαρῶ 4022, 4766, to strike, to hit; *βαρειόμαι* or rather *-ῶμαι* 845, 1093, 7034, *βαρειέσαι* 203, 482, *ἐβαρέθηκα* 19, P 654, to be sorry, to regret; to be unwilling; to feel tedious; explained by the phrase: *μὴ τὸ δεχτῇς εἰς βάρος* 7903, 8732.—*βαρετός* 5714, afflicting.
βασιλεία, ἡ β. σου 3455, your majesty.
βαστάζω, to hold; 1597, 1775/83, to resist; *β. ὅρκον* 58, to keep an oath; *β. λόγον*, to make a speech.—*βασταίνω* 1042, to hold (in one's hand).—*βαστῶ ἅρματα* 1474, to bear arms.
βάτος 5075, bramble-bush.
βέβηλος 1488, stained with crime.
βελόνι 8963, needle, dim. from *βέλος*.
βέργα 7537, a symbol of sovereignty, sceptre; Lat. *virga*.—*βεργέττα, βεργίτα* 1042, a rod, or rather a club.
βιάζομαι 414, here: to make haste; 1805 to be eager, to urge; 4298 to make great efforts, 4323.—*βιάζω* 2093, to use violence; 2111 to urge.
βιαστῆρι 7148, a place where money is kept in safety; from *βιάζω*, like *πιεστήριον* from *πιέζω*.
βιβάζω, here only in composition and in the dissimilated forms of *βάζω* and *βάνω* (cp. *σώζω* and *σώνω*).—*βάνω* 676, 3150, 4179, to put, to take, and with metathesis of *ἐκ*: *ἐβγάνω* 1815, 6101, to invoke.—*ἀναβάζω* 900, 1472, 5445, to lead or pull up;—*ἐμπάζω* 2811, 8800, to bring in;—*διαβάζω*

4316/21, 5046, to transfer (a person), 5281 to detain; *δ. τὸν καιρόν μου*, I pass my time, 3191.—*παραδιαβάζω* 2495, to take a walk; or to chat? P has *περιδ.*—In 6057/76 the sense is undoubtedly = to converse; 1748, 4387 to pass, to traverse.—*συμβιβάζομαι*, to come to an agreement, 431, 842, is a literary form; P 6471 has *ἐσυνήβασαν* and T 842 *ἐσυνηβάστησαν*, where *η* is a syllabic augment. This explains the noun *συνήβασις*, T 432 and P 473, while H adheres to *συμβίβασις* 432; = agreement.

Βιβλίον 1908, 7567/87/7638, the book containing the customary law of Morea.

βίγλα 6996, 7063, guardian, sentinel, a post-verbal form, from Lat. *viglare* (*vigilare*).

βικάριος ντζενεράλ 7992, 8102, a title given to the bailiff or governor of Morea, Lat. *vicarius generalis*.

βίος 376, 457, 565, 3547, *πρᾶξις καὶ βίος*; here: situation, condition; syn. of *κατάστασις*.

βλάβω 7193 = *βλάπτω*; cp. *ἔπαψα*: *παύω* = *ἔβλαψα*: *βλάβω*; post-verbal noun in A *ἡ βλάβη* 7193.

βλαστημῶ 413, 654, 4378, 5154, to curse, but here rather: to disapprove of; from *βλασφημῶ* + It. *bestemmio*?

ἀκριο- 7138, to condemn.

βλέπω—ἀποείδα 2413, to see beforehand, *ἂς ἀποϊδοῦμε* 4993, to wait.

βοθριάζω 4171, to cause one to go down into the grave, to ruin him.—A *βοθρεύω*, *βόθρος* pit. P has *βυθίζω*.

βολῶ—ἐβόλει νὰ γενῇ 2521, it would turn out to be.—*βολεῖ* 1669, it is fit; *ὡς μᾶς βολήσῃ ὁ τόπος* 9176, as far as the country is favourable (for warfare).

βούκκινον 5201, 6999, 7004 = Lat. *buc(c)ina*.

βοῦλλα 316, 2381, Lat. *bulla*, seal.—*βουλλώνω* 364, 579, 2941, to put a seal to.—*χρυσόβουλλον* 4571/77, 8743/55, the golden bull of the emperor.—*χρυσοβουλλώνω* 8770.

βουνί 1524, hill.—*χαμοβοῦνι* 2025, a low hill.—2804, *βουνόπουλον*, small hill, P *βουνόπλαγον*.

βουργήσης, -έσης 3209, 8632, *τοὺς βουργησέους* 2256, 5848, a freeman in a town; from German root *burg*; rather through a Latin form, than through It. *borghese*. See also *μπούρκο* = It. *borgo*.

βραδύ 3849, the evening; for meaning 'late time' cp. *soir*, *sera*.

Γ

γαβρός 245, 1211, 3247, 4108, by-form of *γαμπρός* in P.—*σύγαβρος* 6014/76; *συγάμπρισσα* 8028.

γαρδινάλης Lat. *cardinalis*.—*γαρδενάρης* 485, 494, P has *γαρδινάλιος*, *τοὺς γαρδιναλέους* 33.—*τῶν γαρδιναρίων* 5985, P *τῶν γαρδιναλέων*.

γαρνιζοῦν 1997, 2006, 6722, Fr. *garnison*.—*γαρνίζω* 4608, P 6512, to garrison (a fort).

γατί(ον) 2932, cat.

γεμᾶτος 4710 = *γεμιστός*, *πλήρης*.

γενολόγιν 2551, lineage, family, formed like *ἀρχοντολόγιν*.

γιαλός 2672, see *αἰγιαλός*.

γιοφύρι 542, 8799 = *γέφυρα*. Perhaps *γεωφύρι* through popular etymology?

γιστέρνα 8201/4/12/21, a well. From Lat. *cisterna*.

γλυκύς, adv. *γλυκέα* 228 and *passim*.

γλυτώνω 3785, 4087/89, 4846/49, from *ἐκλυτόω*, from *ἔκλυτος*, to escape from danger.—*ἐγλύω* in P = *ἐκλύω*.

γλῶσσα, *ἄλλη γ.* 1269, another nation; 3987.

γνώθω 5834, a new present from *γιγνώσκω*.

γνωμιάζω 650, from *γνώμη* and *-άζω*, to estimate; 4699, 5457.—*ἀγνώμιασις* 5455, numeration; census.

(ἐ)γνωριμία 2122, attachment.

γονατιστά 3352, 4206, in a kneeling position.

γονικόν, τό, 51, H 607 and always has *τὸ ἰγονικόν*, feud. family estate, adj. *γονικός* 1010, 2452, hereditary.—*γονικαρχία* 5531, 8454/58, inherited estate.—*γονικάρχος* 8134, P *-άρχης*.

γοργόν adv. in haste 609, 633, 668.—*γουργά* P 2491, *γουργόν* 2815.—*τὸ γοργότερον* 4637, as soon as possible.

γουλᾶς, ὁ, 8223, tower. See in Du Cange. *Colax* = acropolis, *arx* which points to *κουλά*: acropolim Antiochenam vocant, Anna Comnena lib. I. Alexiad. et Scylitzes in Nicephoro Phoca. Nam et etiam nunc Turci Heptapyrgium Constantinopolitanum semiturcico vel hybride potius Heptagulades seu Ἑπταγουλάδων vocant: ubi per *γουλᾶδες turres* innuuntur. See also *γουλά*. This can be explained by nasal influence on the tenuis: *τὸν κουλά*. — (From the Arabic قَلْعَة *qal'a* "citadel, fortress, castle," Fischer.)

γραμματικός 876, adj. learned.

γράφω 1912, ὁ πρῶτος ὅπου ἔγραφεν ἤτον, i.e. ὅπου ἔγρ. τὸ βιβλίο, as subject.—τὰ γράμματα γράφουσι 889, the letters say, mention.—πολυγραφία 1332, writing much.—καταγράφω 1837, to inscribe.
γροικῶ 2692, 3390, 4120, 5350, to hear.—ἔγροικος 1341, versed.
γυναικάδελφος 3232/36, 4131, brother-in-law.
γῦρον, τόν, 863, 1057, all around, in a circle.—γύρωθεν 1066, 3000, from all sides.—γυρίζω P 652, 844, 1048, to come again, to return.—γυρεύω 837, to seek, 2985.—τριγυρίζω 848, 1072, 1411, to enclose, surround.—περιγυρίζω 1477, to surround.—τὰ περίγυρά 1492, surroundings.

Δ

δανεικόν 1127, loan.
δάου 3378; P δάνου, T δαγοῦ, ἄλογα τοῦ δάου: mountain-horses used in travelling; cp. also Lybistros and Rodamne 1886, 1925, where δάος = horse. From Turkish *dagh* = mountain.
δαρτῶς P 4651, directly; an adv. formed from ἐδάρτε, Hatzidakis.
δασώδης 6688, woody.
δειλιάζω 3556 = A δειλιάω.
δείρω 4024, to hew down.—ἀποδείρω 4080, to strike down, 4777.
δείχνω 3355, to show; 1068, 6976/80 and *passim*: to have the appearance of, to seem.
δεμέστικος and δομ. = Lat. *domesticus*, a title at the emperor's court, a seneschal.—μέγας δ. 2606.
δεμοσιακός 8663, δεμοσικός 7687 = δημόσιος, from δέμος (δῆμος) and -ι(α)κός.
δέρνω 1780, to beat down, A δείρω.
δεσπέττο 5653 = It. *dispetto*, affront.
δεσποτεία, ἡ δ. σου 4926, your highness.
δεσποτικά, τά, 3015, 4578, service rendered to one's master; *corvée*?
δέχομαι—καταδέχομαι, aor. med. νὰ καταδέξεται 217, 236; 242, to acquiesce, to assent; to condescend.—ἀποδ., popular aor. med. ἀποδέξετον 338, 1437, to give a good reception, to welcome.—ἀναδοχή 1494, reception.
δημηγέρτης 657, 682, 3831, rebel, traitor.—δημηγερσία 663, 822, 2208/36, treason, felony.
δηνέρια 2608, 4451, δηνάρια 4313, 8299, Lat. *denarius*, deniers, pennies, and in general: money, like It. *denaro*.
τὸ διάβα, τὰ -τα, 6699, 8347, mountain passages. Imperative of διαβαίνω.
διακλίνω 8538, to dispose in one's favour, to make inclined.
διαλαλῶ 3894, to proclaim.—διαλαλητής 3894, herald.—διαλαλημός 501, 1491, P 3894, proclamation.
διαρίχια, P γιαρίκια 1041, djerrids, javelins used by the Turkish.
διαρκῶ aor. ἐδιήρκησε 1220, 9104. Emend. for ἐδίκησε in the MS.
διάτα 2444, διάταξις 7771, 8253, last will.
διαφεντεύω 1474, 4735, 7532, to protect, to defend; -εύομαι 3885, to defend one's self; from ἀφεντεύω + Fr. *défendre* (or It. *diffendere*); but consider also διαφυλάττω P 6862; -άττομαι 6519, to defend one's self.
διαφέστορας 6086, 6158/88, 7226, defender, champion.
διάφορον 341, 347, profit; 5115 balance? —διαφορά 4955.—διαφορῶ 1353, 1602, 5124, to derive profit from.—διαφορικός 506, 3647, profitable, 2428 valuable.—διαφόροι 3987, different.—διαφέρνω 1011, 1021, to be dependent on or subject to.—διαφέρνει 5516 = P 7525 συμφέρει = it refers to.
διδαχή 355, 515, 806, information, instruction.
δίδω—ἐκδίδω 1384, to hand out.—παραδίδω 1417, to surrender.
διερμηνεύω 1580, P ὀρμηνεύω, to interpret; here: to explain.
δίκαιος and δικαῖος 1877/79, 4689, a person closely connected, see ἐδικός; as adj. 2343.
διοίκησις 612, 2959, provision for the army.
διπλογράφω 7034, 7558, to write twice.
διχρονίζει 5725, two years are completed.
δίχως 2707 = ἄνευ, χωρίς, δίχα 4624.
διώχνω 3301, to persecute; νὰ διώκω 1143, P νὰ διώχνω.
δοκέω—ἔδοξαν ὅτι φεύγουσι 1141, apparently they fled; P has ἔδειξαν; ὅτι τοὺς δόξῃ κάμνουν, 605, still obtains in: ὅτι τῶν διόξῃ λέγουν, Kannelakis p. 58.—εὐδοκέω 625, to accord, grant.
δολερός 3501, crafty, cunning.
δολιότης 594, craft, cunning.
δόμα = δῶρον gift; a post-verbal noun from δίδωμι.—δ. νέον feud. a forfeited fief which is again on certain conditions bestowed on its former holder: 3366, 5908, 7692, 7723; for the latter in P δόσμα and δόσιμον; 8162.
δόντια, τά, 1483, indentations of a wall or a tower.

δοξεύω 1069, 1149, to shoot with bow and arrow.—καταδοξεύω 1072/75, to shoot down.—δοξάριον 1124/53, bow.—δοξιώτης 3597/99, 3607, bowman.—τοὺς δοξαρατόρους 6716 and P δοξαράτους. Confusion of τόξον and δόξα; thus the τόξον οὐρανοῦ was popularly called δόξα τοῦ οὐρανοῦ, hence τοξάριον = δοξάριον.

δοξόβολον 5378/90, the distance of an arrow-shot = ὡς σύρμα δοξαρίου 5135; cp. also: βολὴ δοξότων 6689.

δοῦκας 325, 335, 353, pl. δουκᾶδες 2143, referring particularly to the doge of Venice, and so P has Ντούζης 993.

δουλεύω 1987, to serve in the army.—δουλεία 1993, 5222, military service; 2670, *corvée*? 7939. — δουλώνω 2562/86, 3012 pass. to serve as a liege.—δ. κανένα 3040, to subdue.—δουλωτικά 2430, 3382, 7289, in a submissive way.—ἡ δουλότης 5177.

δράκοντας 4040, a dragon, a fierce person.

δραλῶ or δραλίζω 4043 probably: to throw into confusion. See At. I, 186 where Koraïs derives it from τραυλίζω. Prof. Hatzidakis informs me that in Crete τράλη is = ξάλη, disturbance; δ instead of τ is due to a preceding nasal sound: τὸν τραλίζει, τὸν ντραλ. whence the form with δ.

δρόγγος 1759, 1918, 2993/99, 3032, here: a defile. The original meaning was: 1. a military detachment and 2. a heap, a group; from Lat. *drungus*, and this of Germanic origin, cf. Engl. *throng*. See A. Thumb in *Festschrift für H. Paul*, p. 235, who does not mention this meaning, which is confirmed by the passages of the Chronicle. Cf. 1759 where it is said of the castle of Araklobon, that it commands the mountain-pass leading to the district of Skorta. Cp. also 2993.

δρόμος—ἔπεσα εἰς δρόμον 3023, to turn the right way, to give in.

δυναμάριν 2988/91, 3146/54, a fortified castle, stronghold.

δυναμώνω 5619, to make strong, fortify.

δυναμώτερον 8193 = δυνατώτερον. An example of the comparison of nouns; cp. also μεγεθέστερος Jannaris § 506 and in It. *per tempissimo*.

δυναστεία—μὲ δ. 5530: with tyrannical power, not in a legitimate way.—δυναστεύω 5959, to offer violence to.

δυστυχοατυχαίνω 7228, a composition of two synonyms.

δωριανός 4799, gratuitous, without foundation.

δῶτε, νά, 3563 = νὰ δώσετε.

E

ἔβγα 2166/74, 7848, the end, the close, imperative of βγαίνω; see also ἔμπα. Imp. ἐβγᾶτε 8295. See Jannaris, § 830 *δ*.

ἐγγαστρόνομαι 8031, to become pregnant, from ἐγγάστριος (γαστήρ).

ἐ(γ)γράφως 91, 2092, set up in the form of a document, of an ἔ(γ)γραφον 2337/41.

ἐγγυητής, pl. -ᾶδες 3320, guarantor.

ἐγκαρδιώνω 6136, to encourage.

ἐγκουσᾶτος 2938, 4577. Du Cange quotes this word with the remark: 'haud proclive est divinare.' In the Chronicle it is always explained by the following lines; thus the inhabitants of Monembasia become Φράγκοι ἐγκουσᾶτοι, they are obliged to keep a fleet, for which they are paid, but they are exempt from other burdens. In the other case they are exempt from *corvées*. The meaning is therefore, exempt, enjoying immunity or certain special rights granted by privileges. It is derived from Lat. *excusatus*, which passes into Greek, cf. ἐξκουσᾶτος in Sophocles. But popular speech does not tolerate a group of three consonants like κσκ, cp. ψεύστης, N. ψεύτης, and double consonants have only a graphic value. Thus we obtain ἐκουσᾶτος, where a nasal sound develops before the guttural, which can be phonetical, as in ἄγγουρος for ἄγουρος, cp. the indecision in ἔγραφον and ἔγγραφον, or it can be due to the analogy of the preposition ἐν. For the meaning of Lat. *excusatus* see Du Cange (Henschel): *excusati* = *liberi*, *quieti*, in Fr. *quittes*. Much later Sachlikis uses this word: καὶ νὰ τὴν στέρξουν δέσποιναν εἰς πᾶσα μίαν, γκουσάτην, (Wagner, *Carm. graeca medii aevi*, p. 102, l. 635): that they agree, she should be the mistress of all of them, without being bound to certain duties. —ἐγκούσιον 3025, refers to a privilege which exempts the inhabitants of the Drungus from τέλος (duties) and δεσποτικόν (services rendered to their new lord).

ἐγκρύμματα 1054, troops for an ambuscade; 5375, 6993, 7022/65.

ἐγλύω 4029/88, see γλυτώνω.
ἐγνέας 8022 = ἐκ νέας, afresh, anew.
ἐγρήγορα 7046, adv. quick. In A 'I am awake.' How can the pf. of ἐγείρω become an adv.? In our days the waiters respond to the call of their customers either by the adv. ἀμέσως or the aorist ἔφτασα. In the same way a sleeper in ancient days could answer, when he was roused in the morning, either by ἀμέσως or ἐγρήγορα, and thus the latter, with its final -α, could in course of time perform the functions of an adverb.
ἐδά 5889, for δά and this = A δή, a particle = do, pray! or rather *doch* in German.
ἐδάρτε 2540, 3845, behold! 4102, 5506, from ἔδε and ἄρτι.
ἔδε 156, 1245 = ἴδε, behold, ἐδές 4954.
ἐδικός 276, 290, 321, a relative, a friend, a dependent.—τὰ ἐδικά, property.
ἔθνη, τά, 783, the non-christian peoples.
ἐκάτσε 3228, he paused = ἐκάθισε; ἔκατσαν 4105.
ἐκδύνομαι 6479, to undress; ἐ. τὸν τόπον, feud. to transfer the feudal rule to another lord; it is the contrary of ρεβεστίζομαι, which see *s. v.*
ἔλα 5283 and ἐλᾶτε 726 = come! besides ἐλάμνω (which see *s. v.*) the only relics of ἐλαύνω. See Jannaris, p. 260.
ἐλάμνω 4707, to drive, to put to flight. Now λάμνω: to row. From ἐλαύνω, which first became *ἐλάβνω? cf. χαῦνος, N χαμνός.
ἐλαττώνω 812, to prejudice, to injure the authority of.
ἐλαφρός—λαφρός 6972; λαφρά adv. 3239. — τὰ λαφρά, emend. 'light troops'; P has ἐλαφρύτες.—ἀλαφρώνω P 2198, to make light, to unload.—ἐλαφροκέφαλος 605, light minded.
ἔλεος—τὸ ἔ. σου 3570, your mercy.
ἐλευτερώνω 1861, 3358, 3930, to free from one's presence, i.e. to leave him; 4244 to set at liberty.
ἔλθημον, τό, 6562, arrival; cf. also ἐρχομός Jannaris, 1020.
ἐμορφίζω 753, to adorn, to embellish. P has φουμίζω, to praise.
τὸ ἔμπα, noun from imperative of βαίνω. τὸ ἔμπα τοῦ καιροῦ 582, change of season; 147, 584 beginning, 1288 entrance, 5045.
ἐμπάζω 1295, 2811, to cause to enter, (ἐν—βάζω). See βιβάζω.
ἔμποδος, ἡ, 395, 443, 2124, hindrance.
ἐμπροστέλα 5299, vanguard, as ὀπιστέλα 5340 = rear-guard. It seems that L. Lat. *antela* and *postela* (for *postilena*), the strap on the breast and that on the rear of a horse (crupper), denoting two opposite directions, gave rise to these expressions, which appear with grecised prepositions. The former word exists in medieval Greek as ἀντελήνα and as ἐμπροσθελήνα, the latter as ὀπισθελήνα. See At. I, 43.
ἐμφανίζω 976, to make clear, to explain.
ἐνάντιον 5549, the contrary, 5554 τὰ -α τοῦ κόσμου: the adversities of life.
ἐναρχία 613, 635 in P, rebellion; exchange of prefixes for ἀναρχία.
ἐ(ν)θυμοῦμαι 662, 7051, to bethink one's self of a thing; 2151 to recollect; 4731 ἐνθυμῶ σᾶς: I recall to your memory; P 8417 ἐνθυμίζεσουν, imperfect of the by-form ἐνθυμίζομαι.
ἐνιαυτός 5, year;—εἰς τὸν ἐνιαυτόν μου 948, 4824, 5091, 7316/22, in my years, in my age, can also be interpreted: in my existence, *in myself*; that is, ἐνιαυτός has assumed the meaning of Lat. *aevum*. As this form occurs frequently I cannot resolve to emend εἰς τὸν ἐμαυτόν μου, as P has. A phrase like νὰ σώζω τὸν ἐνιαυτόν μου 2824, can be interpreted: that I may save my years, my life or myself. The ending ἐνι-αυτόν μου could easily favour a confusion with ἐαυτόν μου.
ἔννοια 1817, uneasiness, 3605 care.
ἑνομοῦ 205, 585, 698, 850, 2706, from the numeral ἕν and ὁμοῦ; cf. νὰ εἶναι ἕνα μετὰ μᾶς 474, 3134; τὸ ἕνα νὰ γενοῦσιν 6357; ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν John x. 30.
ἐνοχή 217, leadership. — ἔνοχος 420, leader; in A = guilty. Perhaps the change of meaning is explained by the idea that a command involves responsibility.
ἐνταῦτα 213, 311, thereupon, afterwards.
ἐντολή 911, enjoinment.
ἐξαγόρασις 4450/52, ransom.
ἐξαίρετος 1303, 2622, beyond comparison, fam. splendid.
ἐξακληρόνομαι 5910, to be disinherited.
ἐξάκουστος 210, 1504 (and -στός), famous.
ἐξαλειμός 3314, ἐξηλειμός 6010, P ἐξαλεισμός, extermination, from ἐξαλείφω.
ἐξάναρχα 3805 from ἐξανάρχομαι, anew.
ἐξεγυμνομένος 5110, destitute.
ἐξεδουλεύω 5265, to earn; to deserve, 7093.
ἐξελαμπρισμένος 4821, glittering (swords). Probably from A λαμπρίζω, to shine

like a glow-worm, from which a participle can be formed: *ἐξελαμπ(υ)ρισμένος*. A derivation from *λάμπη, λαμπηρός* meets with difficulties of form and sense.

ἐξεμαυλίζω 1119, 1146, 7043, to allure, to decoy, from *μαυλίζω* in A = to be a matchmaker.

ἐξενοχάραγος 3874; *πρᾶγμα -ον*, an amazing novelty.—*χάραγος* is likely = coined, see *χαραγεῖο*; fresh coined money conveys the idea of something new.

ἐξέρχομαι—*ἐξῆλθα* 787, to come forth, originate.

ἐξεύρω 3956/78, to know; the present after the aor. *ἔξευρον*.

ἐξέχωρα 2960, outskirts.

ἐξηλώνω 2112, to drive out a nail, A *ἠλόω, τὸν ἐ. ἀπὸ τὴν διάκρισίν του* I drive a good design out of his head; 7006 to divert from.

ἐξημερώνει 1055, 1779, it dawns.

ἔξοδος, ἡ, 369, 411, 429; *ἡ ἔξοδη* P 8579; *οἱ ἔξοδες* 601, 8597, expense.—*ἐξοδιάζω*, 612, 4239, to consume, spend.

ἐξολλισμός P 3314, extermination, from *ἐξολλύω*, like *σεισμός* > *σείω, σκοτωμός* > *σκοτώνω* etc. cf. Jannaris, § 1020.

ἐξώμερα 9214, the outskirts.

ἐξώχωρον P 8244 for *μποῦρκον* in H; the surroundings of a castle.

ἔπαρσις 798, 5071, the act of swelling; here: haughtiness; 6645 power, prestige.

ἐπιδέξιον, τό, 899, a convenient motive, 1271 conveniency.—*ἐπιδέξιος* adj. 931, 935 dexterous; 400, 1054 suitable, convenient.

ἐπίκλην 162, 336, 733, 994 (*ἐπί*—*καλέω*), a surname.

ἐπίσχομαι = *ὑπόσχομαι*; 5186, 5549, 5869, 6800.

ἔργον, pl. *τὰ ἔργατα* 8682.

ἔρημα 7601, useless, of no avail.

ἐρωτική 5778, lady-love, mistress.

ἐσεῖς, pl. of *ἐσύ* = *ὑμεῖς*.

ἐσπερώνω 5052, to pass the evening or night.

ἐστιάζω 764 (A *ἐστιάω*), to take a meal, to eat; P has *τρώγω*.

εὐγενικός, noble, *εὐγενής* and *-ικός*.

εὔκαιρος 5547, 5608, hollow; empty, deserted; *-α λόγια* 3836, words invented for the occasion.

εὐλογοῦμαι, to bless; *τὴν εὐλογήθην*, 1194, 2509, he married her; — *εὐλογητικὴ γυναῖκα* 3273, 8878;—*βλογιτική* 7973, lawful wife. *-κὸς ἄντρας* 3274.

εὐοδώνω P 2390, 2740, to be able to do a thing, see *κατευοδώνω*.

εὔπρεπον 109, proper, decent.

εὐτειάνω 2196, to repair, from *εὐθεία* (*γραμμή*) and *-άνω*.

εὐφημέω and *-ίζω* 742, 986, to hail.

εὐχαρίσετον 8916, popular aor. med. for *εὐχαρίσατο* from *εὐχαρίζομαι* = *εὐχαριστῶ*.

εὐχίτσα 1388, blessing.

Z

ζάλη 1537, 2726, 7216, dizziness, illness; P 4043 disorder, confusion; *ζ. τοῦ θανάτου* 7768.—*ζαλίζομαι* 8199, I am ill.

ζερβός P 7794 = *ἀριστερός*.

ζέσις 6526, here: emotion.

ζητῶ—*ἐξεζητῶ* 264, 278, to request.

ζύγιον 4278, dim. from A *τὸ ζυγόν*, scale.

ζυγός 1718, yoke; here: a mountain-ridge; 2993/99, 7236.—*ζυγώνω* 1074, to come near, to approach.—*ὁμόζυγος* 2561, 2749, 3117, under the same yoke; *ὁ. γυναῖκα*, lawful wife.

H

ἠμπορῶ, in H invariably *ὑπορῶ*. Although a prothetic *i-* sound is not uncommon, in *ἰγονικόν* etc., I did not venture to write *ἰπορῶ*, deriving it from a combination like *οὐδὲν-ι-πορῶ*; *ἠμπορῶ* is to *ἰπορό*, suggested by H, as *ἐμπρός* is to *ἔπρός*, i.e. the Greek alphabet does not offer the means of expressing a media without a preceding nasal sound. Thus we cannot render *ἰπορό*, and it is for the sake of clearness that the spelling *ἠμπορῶ* has been adopted.

ἠστία, ἱστία, 3718, 8311, fire; the former spelling is preferable, the article *ἡ* being coalesced with *στία* (= *ἑστία*).

Θ

θανή, ἡ, 175, 185, 1816, death, from inf. *θανεῖν*.

θάρρος, τό, and *τὸ θάρρον* 3225, confident hope.

θαρρῶ, -εύω, to trust, *νὰ θαρρέσῃ* 728, P *θαρρέψῃ*.—*ἀποθαρρῶ* 1872, to commit to one's care; 2184 to put confidence in a person, 8251 to inspire confidence, *ἀποθαρρεμένος* 8208. — *τὸ ἀποθάρριον* 7919, confidence.

θαρσύς adj. 1414, gen. *θαρσέου*; *τὸ*

θάρσος 1703, impulse; 6508 assurance.
θελληματάρος 604, 6935, wilful, undisciplined.
θεοτόκος 4793, the mother of God.
θέτω 958, 4556, to put; *θ. ἀπάνω*: to add, aor. *ἔθεκεν* 1236, to appoint, pass. *ἐτέθη* 1852.
θρονιάζω 490, 3463, to enthrone.—*τὸ θρονίν* 4204.
θυμοῦμαι 2456, to remember; see *ἐνθυμοῦμαι*.

I

ἰγονικόν, see *γονικόν*.
ἴδιος 915, see *ἐδικός*.
ἰνδικτος, τῆς ἰνδίκτου 7300. The writers in a more literary language use *ἰνδικτίων*; from Lat. *indictio*.
ἰσιάζομαι 309, 512, 929, to come to an understanding, to agree; P has *ἔσιαξαν* 929, and *ἐσιάστηκαν* 1197.
ἰσιασμός 508, an equal condition.
ἰσοπορία 5516 = *ἰσοδυναμία*, equality.
ἰσόπυρα 6058/63, see *ἰσοπορία*. P has *ἰσόπορα*, which is easily explained by *ἔχοντες ἴσους πόρους*. In an agricultural country wheat, cattle, etc., expressed by *πυρός*, could be considered as a conception of wealth; thus the meaning = of equal wealth or power can be derived. Cp. *pecunia* from *pecus* and in Provençal *aver* = sheep; and in Fr. slang: *il a de la galette*, he has much money. *Ἰσόπυρος* can also be explained as a similar formation of the Romance languages: *compagno* = *cum* and *paneus*, from *panis*.
ἰσόψυχος 2020, 7536, a confidant.
ἰσχύω, aor. *ἰσχύσασι* 547, 870.

K

καβαλλάρης, passim, *καβελλάριος* 5752.—*τοὺς καβαλλαρίους* 172, 224, 359, but P often has *-έους*.
καβαλλικεύω, passim, Lat. *caballicare*.
καθάριος 6969, *τόπος κ.* an even country, a plain.—*καθάρια* P 6930, with distinctness.
καθέζομαι 1588, to stay.
καθένας—καθεὶς each one, acc. *τὸν καθέν* 5580.
καιρός 147, season; time, 415; spur of the moment, 5556.—*νέος κ.* 401, spring; *καλοκαῖρι* 2865, summer; *ὁ κ. ἄνοιξε* 2901, the season opened, i.e. spring came.
κακεύω 3777/82, 4440, 7077, to be hostile to; *κακίζω* 7663.—*κάκωσις* P 4191, 5658, grudge.
κακοπαθαίνω, transformed from A *δυσπαθέω*; *ἐκακοπάθησαν* 85.
καλαφατίζω 2196/98, to caulk (a ship). It. *calafatere* (from the Arabic قَلَفَ *qalafa* "he caulked (a ship)" Fischer).
κάλεσμα 2406, invitation.
κάλλιος 3218; *καλλιώτερος* 3254, best, a comparative with the meaning of a superlative.
καλλονή 2549, good intention.
καλοπαθαίνω 2976, to have a good time; transformed from A *εὐπαθέω*.
καλόψυχα 8551, in good humour.—*καλοψυχία* 8549, kind disposition, P has *καλογνωμία*.
κάμνω 605, 648, to do, to make.—*κάμωμα* 1856, act, deed.
κάμπος 1046, 1104, a plain, Lat. *campus*.
καμποσῶς, and *κἂν* or *κἄμ ποσῶς* 108, 1114, forms with *οὐκ* or *οὐδέν* a double negative and is used emphatically for *οὐκ* or *οὐδὲ(ν) ποσῶς*, in no way, by no means.
κἄν(ε) 3768, about, *μὴ κἂν ὅλως* 3895, in no way.
κανέναν 150, but *κανείς* 626, acc. *κανεῖν* 2154, 6327, 8736, *καμμία* 357, 509, *some one*, but with negative, *no one*, *none*.
κανίσκιον 5453, gift, present, dim. of *κανίας*, a wicker-basket (*κάνναι*).
κανόνικος 1955/59, Lat. *canonicus*.
καντσιλιέρης P 2329 = It. *cancelliere*.
καπελλᾶνος 7795, chaplain, L. Lat. *capellanus*.
καπεροῦνι 3437, cap, Fr. *chaperon*.
καπετάνος 236, 267, 991, P sometimes has *-άνιος*; from It. *capitano* and this from *κατ' ἀπάνω*, *καταπάνος* superintendent, governor or prefect, see Jannaris, *Byzant. Zeitschrift*, x. (1901) p. 204 sqq.
καπίστρι 3351, halter-rope, Lat. *capistrum*.
καράβιον 367, 531, 538, a ship having the form of a *κάραβος*.
καρφολασία 4706, track, footprint, from *κάρφος*, *καρφί* nail (of a shoe) and *ἐλαύνω*.
κασσίδια 1157, helmets, Lat. *cassis*.
καστελλανίκιον 2451, P 8068, *τὸ καστελλανίον* 8068; Fr. *chastellenie*, castellany, the lordship or jurisdiction of a castellan.

καστελλᾶνος 7937, 8210, a feudal lord inferior to a baron. In Morea he is an official, who can be appointed or removed by the prince.
καστέλλιν 1402, 1760, 2871, fort, fastness.
κάστρον 62, 1036, pl. *τὰ κάστρη*, castle, Lat. *castrum*.
κατά—*ὁ κατὰ εἷς*, everyone, cp. It. *cadauno*.—*κατ' ἰδίας* 6352, P *κατ' ἰδίαν*, aside; used as an adv.—*κατὰ μόνας* 7019, 8178, aside, separately from others. Both expressions are A.
καταγουργίς 4550, very early, unexpectedly, see *γοργόν*.
κατάθεσις 7921; here: settlement, compromise.
καταϊστορίζω 8084, to cover (the walls) with paintings.
καταλαμβάνω 2222/39, to arrive.
καταλογή 1201, a story, a tale.
καταντίζω 766, by-form of *καταντῶ*; emend., to arrive at or to get to.
καταπαντοῦ 1406, in the whole country; *-όθεν* 1412.
καταπατητής 5328, a scout, a spy; pl. *-ᾶδες* 1049.
καταπρόσωπα 8386, face to face. See Jannaris 1593 sq.
κατάρα 606, curse.—*θεοκατάρατος* 657, 661, cursed.
καταργίζω 757, here: to declare void of honour.
καταστοχάζω 8123, to explore, to reconnoitre.
κάταυτα 5836 = *πάραυτα* immediately.
κατευοδώνω 2131, 3646, 8547, to have good success; P 8257 *καταβοδώνω*; *οὐδὲν κ.* I fail, I accomplish nothing, 3979, 4043.
κάτεργον 438, 497, 538, galley.
κατηγορία 522, 1130, blame, reproach.—*κατηγορέω* 760, 771, 1128, to blame, reprimand.
κατήφορος 5378/89, descent.
κατσία 2932, cats; a dim. of *κάττος*, Lat. *cattus*, while *γαττία* (which see *s. v.*) reflects the It. *gatto*.
κατοῦνα 1458, 1771, 3855, military quarters, from Lat. *canthus*, a Celtic word = circle, hedge, whence Fr. *canton*, vb. *cantonner*, *cantonnement* and It. *cantone*. See Du Cange (Henschel) *Canto*, *Cantonus*, *Regio*, *provincia*. *Cantonum* in L. Lat.; the meaning 'quarter' can easily be deducted from *urbis regio*.—*κατουνεύω* 227, to take quarters, to be lodged; *τὸν κ.*: I provide quarters for him.
καῦχος, *τό*, 800, boasting, bragging.
κελλίν 926, 8255, a private room; Lat. *cella*.
κερδίζω 445, 1256, to gain, to win; to capture; 1346/72 to conquer.
κεφάλαιον 1446, capital, chief place.
κεφαλή chief, pl. *-ᾶδες*, 50, 138, 570, 879.
κηλαδῶ 3620, to sing (only said of birds); *κελαδῶ* + *κηλῶ* = *κηλαδῶ*. The meaning of *κηλῶ*, to charm by singing (as the *κηληδών*) seems still alive.
κιβιτᾶνος 2229/48/54, 6509/98, commander of a place; anc. Fr. *kievetaine* in the dialect of Picardy; Engl. *chieftain*.
κιβοῦρι 2743, funeral monument, grave; 7792. In the middle ages *κιβώριον*, Lat. *ciborium*, Fr. *ciboire*, denoted the covering of the altar, and now in the Catholic Church it is the receptacle containing the host. It orig. = *pericarp*; Hesychios explains: *κιβώριον, αἰγύπτιον δνομα ἐπὶ ποτηρίου*. See At. IV, 230.
κιόνιν 888, 890, 893, column, A *κίων*.
κλαστώδης 6968; *τόπος κ.* an uneven country, in Fr. *terrain accidenté*, from *κλαστός* broken (interrupted).—*συγκλαστός* 7039, the same.
κλεισοῦρα 4708, 5332/61, defile; from *κλείω* + Lat. *clausura*.
κλείω—*κατακλείω* 1292, 1302, to shut tight.
κλέρης 2329, pl. *κλερᾶδες* 514, clergyman, scholar; a secretary, a clerk, from Fr. *clerc* and this from *κληρικός*.
κλῆρος—*κληρώνω*, emend. 927, to decide or elect by lot.
κλησίδιν 5048, for *ἐκκλησίδιον*, a small church.
κλουβί 2910, A *κλωβός*, cage.
κοιλιακόν 7206, 8200, probably dysentery; or typhus? as drinking water was the cause; from *-ὸς πόνος*. Note P: *τοὺς ἐκόλλησε τὸ κ.*
κοινό(ν), *τό*, 343, 352, 518, the commons, the mass of the people; 1225, the common sort of mankind.
κόκα 538, a kind of ship. See At. IV, 237, It. *cocca*, a kind of war-ship.
κολαστικός 7559, troublesome.
κομεντούρης 2686.—*κ. τοῦ Τεμπλίου*: the commander of the order of the Templars, from *commendore* for It. *commendatore* = prebendary, or rather anc. Fr. *comandeur*, *-our*. *Κουμουνδοῦρος* still obtains as a proper name.
κομεσίουν 7994, explained by *πρόσταγμα*; a written order.—*κομεσιοῦν* P 7843, 8629.
κόμιτας 2190/94, a ship-owner; casus obl. of Lat. *comes*.

κομπώνω P 2540, to deceive, to dupe. See At. II, 195.
κοντά 2633, nearly = *σιμά*, *πλησίον*.
κοντᾶτο 1378, 5943, county.
κοντάρι 1042, 1151, spear, lance, from *κοντός* and *arium*.—*κονταρέα* 1123, a stroke, a blow with a spear, 4020.
κοντεύω, or *-έω* or *-ίζω*. Originally = *κονταρεύω*, to strike with a spear = *κοντάρι*; then to knock and finally to approach. At. II, 196. *κοντεύω* 2926, to shorten, 5830, *ἡ συντυχία -ει*: to falter. But it can be directly derived from *κοντός*. —*ἀκριοκόντισε* P 937, he knocked softly? *ἀκριο-* for *ἀκρο-* which see *s. v.* Probably: he knocked with the extreme ends of his fingers, the *ἀκροδάχτυλα*, i.e. softly.
κόντος 127, pl. *οἱ κοντᾶδες* 204, 213, 311, Fr. *comte* or It. *conte*; *ἡ κοντέσσα* 5937, *κουντέσσα* 8001.
κοντός 1094, short.
κοντόσταυλος 4508, 6888, the count of the stable in medieval monarchies; Fr. *conestable*; Engl. *constable*. This composition contains the It. *conte* and *στάβλος*, the grecised form of Lat. *stabulum*. In 8297 an inferior official of a castle.
κοπέλι 5394, 8448, boy; see G. Meyer *Neugr. St.* II, 67.
κοπιάζω, *passim*, A *κοπιάω*, to take pains, to strive.—*κοπιαστής* 2760, one who strives.
κόπτω—*κατακόπτω* 4029, 5683, 9152/67; *κατακόβω* 5400, to hew down. *προκόπτω* 616, 1350, to make progress, to attain one's object; 1355, to be furthered, *προκόβω τὸν τόπον* 8561, I develop the resources of a country.
κορμί 1535, 2214, 2933, body; A *κορμός*, a part of a trunk.
κόρφος 8788, 9106, gulf; A *κόλπος*.
κοτσός 7951, lame. See At. I, 145 sq.
κουβερτοῦρι 7698 and *-άριν* 7724, a Gr. reflex of Fr. *couverture*.
κουγκέστα 1023, 1859, anc. Fr. *conqueste*. *τὸ βιβλίο τῆς κ.* 91, a book relating the conquest of Syria.—*κουγκεστίζω* 1382, 1510, 2567.
κούκουρον, *τό*, 5062, quiver; L. Lat. *cucurum* from anc. German *chohhar*, now *Köcher*; *Neugr. Stud.* III, 35.
κουμέρκι duty, custom; Lat. *commercium*.—*ἀκουμέρκευτος* 1282, one who is exempt of paying duty.
κουμοῦ, *τό*, 386, 428, 1278, a commune, commonwealth, from the Fr. or It.
Κουμπάνια 7273/83/95, 8010/86, P translates *Συντροφία*; the Grand Company of Catalans, of which Ramon Muntaner relates the feats.
κουπία, *τά*, 745, 9234, oars, A *ἡ κώπη*.
κουρούνα P 4006, P 5391, A *κορώνη*, crow.
κοῦρσος, *τό*, 649, sometimes *τὸ κοῦρσο(ν)* 691, 1064, booty, spoils, from Lat. *cursus*, pl. *τὰ κούρση*, 1721.—*κουρσεύω* 89, 1064, 1622, to go out marauding or plundering, from *cursus* and *-εύω*.—*κουρσατόρος* 3670, 6652, marauder.
κουρτέσικα 3191, 3339, in good manner, kindly.—*κουρτεσία* 7706, an act of courtesy.
κούρτη, *passim*, the court of a king; the High Court of the principality, where in many cases justice was administered by the barons; 2857, 3408/38/40, from Lat. *chors*, *chortis*. *κ. μεγάλη* 6170, 6439, *κ. δυνατή* 8141, *cour plénière*, in which the king of France assembled all his vassals.
κουστίζω, P *κοστίζω* 601, 1657, to cost; Lat. *constare*.
κράζω 359, 418, to call.—*ἀνακράζω* 278, to appoint; 7353/90/96, 7482/93, to claim (a fief) from the hands of a prince or from the High Court.—*ἀνάκραξις* 7355, the act of claiming; 8940, request.—*μετακράζω* 1868, to call again.
κράλης 3598, title of the king of Serbia.
κράτος—*τὸ ἅγιον κ. σου* 3457; 3573, 4256/59, a submissive address = your majesty; *τὸ κ. τῆς βασιλείας σου* 4294.
κρατῶ 1804; *κ. τόπον* 1870/82, to hold as a feudal tenure.—*ὑποκρατῶ* 1466, 1932, 6312, to hold under a feudal lord.—*διακράτησις* 1928, 2856, 6000, dependency, also *κράτησις* P 5973.
κρεββάτι(ον) 1542, bed, N.T. *κράββατος*.
κρεμαστός 3031; *-ὲς βοῦλλες*, *sceaux pendants*.
κρεμνός precipice, A *κρημνός*.—*κρεμνίζω* P 890; 4057, to unhorse.—*ἐγκρεμνίζω* 890, 901, to precipitate. *ἐγκρεμνοβολῶ*, *-ίζω*, 1821, *ἐ. τὴν ἐλπίδα*: my hopes are dashed to the ground.
κρισίματα 7519; *ἐκάτσαν εἰς κ.*: to take part in a court-session, from *κρῖμα* + *κρίσιμον* = *κρίσιμα*.
κρίσις 874, 903, here: punishment; *φονικὴ κ.* 2015, sentence of death.—*κρένω* 2016, 2394 = *κρίνω*.—*δικαιοκρίτης* 2102, just.
κρότος, *τό*, 4034, 5401/6, stampede; *ἁπῆραν τὸ κ.*: they were seized with a panic.—*κροτίζομαι* P 3840, to be

seized with a panic, 5336/64; *τοὺς ἐκρότησαν* 5389, they dismayed them.
κυβερνητής 237, leader.
κύβερνος 279, 3542, 6756; P has *-νός*, leader, governor.
κύπτω—προκύπτω 1482, to lean forward; *προσκύπτω* 5374, to bend forward as is the case in ascending a hill.
Κύριος 667, 835, the Lord, God, *κύρης* master, ruler 1886, 2510, 3742, *κυρά* 2509, mistress, pl. *κυρᾶδες* 4392, 4411. *κύρ*, in a shortened form, before proper *Greek* names: *κὺρ Σάκης*, Sir or Mr Isaac, while before Frankish names we meet *μισίρ* or *μισέρ*: *μισὶρ Ἀρὶς* 994.—*Μέγας Κύρης* 1555, 2595, the Grand Sire of Athens who was afterwards created duke, 4365.
κυττάζω καιρόν 8548, to espy or seize an opportunity.

Λ

λαβωμένος 4195, wounded, from *λα(μ)βάνω*. See Jannaris, p. 266.—*λαβόνομαι*, 4770, to be wounded.
λαγκάδα 5428/30, 7039, mountain-gorge, of Slav origin, *Neugr. St.* II, 37.—*τὰ στενολάγκαδα* 6689.
λα(γ)χάνω, *-αίνω*, 986.—*ἆ(ν)λάχῃ* 482, 548, 1350, if it may be, perhaps.
λανθασμένος 8422;—*εἶμαι λ.*: I am disappointed, past participle of *λαθαίνω*, see At. IV, 275.
λαός 406, 407, not people, but *troops*.
λαφρός, see *ἐλαφρός*.
λεγᾶτος 33, 485, 494, a legate, Lat. *legatus*.
λέγω—ἐκλέγω, to elect, aor. *ἔγλεξαν* 103; *προλέγω*, to tell before, aor. *ἐπροεῖπα* 992, 1506, I already told; *διαλέγω*, *passim*;—*ἀποδιαλέγω* 140, to elect; *καταλέγω* 1343/47, 3466, 7035, to tell minutely.
λειτουργέω, imperf. *ἐλειτούργα* 14, to celebrate mass.
λιβάδι 1741, meadow.
λίζιος 1869, 2562, anc. Fr. *lige*; feudal tenant, vassal.—*λιζία* 3185, 7891, allegiance.
λιμαρικός 738, P *λιμαντικός*, a starveling? from *ὁ* or *ἡ λιμός*, cp. At. IV, 292, with the addition of two suffixes: *λιμός* + *άριος* + *ικός*, like *παιδιάρικος* in N. The form in P can be derived from *λιμαίνω*, *λιμασμένος*, see At. *loc. cit.*
λιμῶνας 436, P *λιμένας*, 536, 847, 2672, a seaport; *λιμήν* transformed after the pattern of *-ών*, which becomes *-ῶνας* or *-εῶνας*, as: *καλαμεῶνας* etc., see Jannaris § 1035.
λίος, small, 1471, 3850, P 5072, *ὁ λ. λαός*, small people, from *(ὁ)λί(γ)ος*.
λογάρι 287, 294, 350, treasure, place where money is stored; money; from *ὅ τι λογαριάζεται*?
λογίζω—λογιάζω 736, 1150, to intend.—*λογισμός* 1318, expectation.—*καλολογίζω*, *-ῶ*, 2265, to use kind expressions. It is a popular and profane form for *εὐλογῶ*; 5164, 5348.
λογοθέτης 6733, 7533, 7604/22, 7693, a civil official in Morea, who performed the functions of a treasurer and a chancellor. See Buchon in his edition of P, p. 157, n. 3. This title as well as that of the *πρωτοβηστιάρης* are denominations of the emperor's court.
λόγος, word, voice 1003, argument 3405, pl. *τὰ λόγια* 825, 908, 955.—*ὁ λόγου του* 1380, 3164, a polite appellation = he; 7102 *διὰ λ. τ.*; 7106 *ὁ λ. τ.*; *ὁ κατὰ εἷς διὰ λόγου του* 1395, every one for himself; 8394. The combination *ἀπὸ τοῦ λόγου σου καὶ ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ σου* 3460, shows *λόγος* as a parallel word to *ὁρισμός*; hence = word of great force or effect. Cp. *τὸ κράτος σου*; but it does not refer to the dignity of the emperor and is used in common speech = *ἡ εὐγενία σου*, *ἡ ἀφεντία σου*. The genitive is perhaps due to an ellipsis in some formula like *τὸ κράτος τῆς βασιλείας σου* 4294. Cp. also: *εὐχαριστῶ τὰ λόγια σου* 8936.
λουλός 3889; P has *λωλός*, or rather *λολός*, a fool. A *ὅλολος*, mentioned by Photius for *ὅλολυς*; see At. I, 85 and II, 224.
λύω—καταλύω 1113, 1167, to kill, to defeat; 4906, 5004; P 6844, to lay waste, and 8684 *καταλεῖ*; 1132 *καταλοῦν* 3 p. pl.—*διαλύω* 4055, to tell minutely.

Μ

μαγερεύω 3941, here: to muddle up.
μαδίζω 4341, 4800, 6607, and *μαδάω*, both A; to pluck (a chicken), to tear out one's hair. Here 'to pluck' in a figurative sense: to despoil; 6742 *μ. μέ*: to fight with.
μαζώνω 968, P 1390. Originally to work into a kneaded mass (*μάζα*), then: to gather, unite, to meet, At. II, 230; cp. Fr. *amasser*.—*μαζωτά*,

μαζωχτά in P, 6984 in closed ranks.—*μαζῶ*; 7212 *ἐμάζησε μὲ*, he met with, encountered.—*μαζῆ*, together (*μαζί*).—*περιμαζώνω* 1058, *περισυμμαζώνω* P 3666, to gather from all sides.

μαΐστορας 164; P has *μάστορας*; a master (in schemes), Lat. *magister*.

μακαριτός 165, 8478, of blessed memory; —*μακάριος* 4783, 8477.

μακρέα 2551, adv. far;—*μακρά*, *ἀπό*, 4786, from afar.

μακρημερεύω 7389, to protract, to prolong.

μαλλώνω 7062, or rather *μαλώνω*, which Hatzidakis derives from *ὁμαλός*, see *Einleitung*, p. 155, n. 2.

μαντᾶτο pl. 339, 463, message, Lat. *mandatum*;—*μαντατοφόρος* 300, a messenger;—*μαντατοφοροῦμαι* 306, to notify.

μαρκέσης 209, 320, and *-έζης* 215; It. *marchese*.

μαστιχώνω 4875, from *μαστίχη*, to cause to foam with wrath? or from *μαστιγώνω*?

μάχη 1080, 1990, 2555. In B a crossing of meanings can be observed: *μάχη* = war, while *πόλεμος* = battle.

μαχίζομαι 3425, 3774, a by-form of **μαχοῦμαι*, = *μάχομαι*.

μεγαλοκυρᾶτο 7270/94, the dominion of the *Μέγας Κύρ*, formed after *πριγκιπᾶτο*.

μεγιστᾶνος 342, 3906, a grandee.

μέλλομαι 2482, to happen.

μέμψιμον 7656 = *ἡ μέμψις*.

μένω 918.—*ὑπομένω* 1133, 1854, 5561, to allow, to suffer, to overlook (a mistake).—*ἀπομένω* 607, P 1320, to remain behind;—*ἀναμένω* 722, 826, to expect, to wait;—*περιαναμένω*, 2233;—*ἐνέμεινα* 369, 1316, 1320, to be left;—*κοντοαναμένω* 3631, to stay a short time.

μερέα 2807, 4053, side.

μερίζω 1037, 1647, to divide, *ἱμερίζω*, 1733;—*διαμερίζω* 6203.—*μερισία* 1019, 1024, P *μοιρασία* and *μοίρασις*, division; (*ἱ*)*μερίδι* 1025, a part 3088.

μεσημέρι, *τό*, 4804, = A *μεσημβρία*.

μετανοῶ, to repent, aor. P 1624 *νὰ μετανώσῃ*.

μηνύω—*μηνάω* 481, to notify, imperf. *ἐμήνα* 680.—*μηνυτεύω* 1086, from *μηνυτέον*.

μηχανεύομαι 849, A *-άομαι*, to carry out by cunning.

μίλιν 2987, a mile, pl. *μίλια* 6125, Lat. *mille*, *milia*.

μισίρ, 1272 *μισίρε*, anc. Fr. *messire*, P has *μισέρ*, *μισέρε* 1766, which rather recalls It. *missere*, a title given to Franks exclusively. See *κύριος*.

μισσεύω 322, 455, 1530, to depart, from Lat. *missus* and *-εύω*.—*τὸ μίσσεμα* 8607, departure.

μοῖρα 1859, share, P 7237; fate, destiny, 4004. See also *μερίζω*.—*διαμοιράζω* 6203, 7096, *μοιράζω* 1650, to divide, 7938.—*ἱμοιράδιν* 5783, 6578, 7102, *ἐκ τὸ μ.*, from the part of.

μοναξός 6928, 8243, A *μουνάξ*. Adv. *μοναξά* 3739, 3907, alone.—*μοναξότερα* 260, more lonely.—*μοναξία* 740, a secluded spot.

μόνι 800 and *passim*, only; *μόνον* contracted to *μόν*, then *μόν* and euphonic *ί*.

μονοκρατορία 3928, not *αὐτοκρ.* but = an independent state.

μουλάρια 6129, Lat. *mulus* and *arius*.

μουρτεύω 5978, 6199, to soil, to profane; from Lat. *merda*? See *Neugr. Stud.* III, 46 *s. v. μουρδάρις*, dirty. Note *ρτ* for *ρδ* and other instances where *ρ* is followed by a tenuis, as in *μπούρκο*.

μπάϊλος 1877, 1904, 2243, Fr. *bailli*; one who governs a country in the name of a sovereign; a bailiff.—*μπαϊλᾶτον* P 1891, the dignity of a governor; 6755 *μπαλιᾶτο* 7995.—*παλιάτζο* 1891, *idem*, anc. Fr. *bailliage*.

μπαροῦς 1925, 3405/35, Fr. *baron*.—*μπαρουνία* 1929, 7354, Fr. *baronie*.

μπαστάρδος P 3088, anc. Fr. *bastard*.

μπούρκος 1687, 8236, the surroundings of a castle; Fr. *bourg* from Germ. *Burg*.

μύριο—in composition: *μυριοευχαριστῶ* P 1888, 3453; *-επαινῶ* 6162.

μωρέ 4819, an exclamation before proper nouns of a scornful character. Christ forbids his disciples to use it, Matth. 5, 22. See Hatzidakis in *Byz. Zeitschrift* IV, 412.

N

νεούτσικος 142, 608, 693, rather young; see Jannaris, § 1040 b.

νῖκος, *τό*, 3652/57 = *ἡ νίκη*; from *νικῶ*, like *τὸ ἔπαινος* from *ἐπαινῶ*; see Hatzidakis, *Einleitung*, p. 365 sq.

νομή 7367, 7464, 7751, 8145, usufruct.—*νομεύομαι* 1810, 2858, to administer.

νουθετεύω 3962, A *νουθετῶ*, to exhort.

ντάμα 7358 = Fr. *dame*.—*μαντάμα* 5931, 7327 = Fr. *madame*.

ντζούστρα 3369 = It. *giostra*, jousting.

ντουάριν 7239, Fr. *douaire*; dowry, a widow's estate.

Ξ

ξενιάζομαι 2211; here: to be informed.
ξενοτικός 1583, strange, formed like *viaticum* from *via* in L. Lat.
ξίφος—*τὸ ξίφος τοῦ σπαθίου* 919, the edge or point of the sword; *ξ. τοῦ κονταρίου*, the point of the lance.
ξυλοκονταρῶ or *-ίζω* 2409, to handle a *κοντάρι*, to joust.
ξύλον 1694, 2811, 4539, 9138, ship; cp. It. *legno*.

Ο

ὁδηγεύω 254, 4696, to travel; to lead.—*καθοδηγῶ* 998, to show the way, to explain; 1607, P has *-εύω*: to advise.—*καθοδηγία* 7557.
οἰκονομοῦμαι 251, 705, to get ready, to prepare for travel or for a campaign.—*ἡ οἰκονομία* 5265, earnings; *οἱ οἰκονομίες* 6128, provisions.
οἰκουμένη 775, 782, 790; esp. 1002, the whole world.
ὀκάποιος 875, 934, 939, a somebody, from *ὁ-κἂν-ποῖος*.
ὀκάτις P 881, 2 = *ὀκάποιος*, from *ὁ-κἂν-τίς*; *ὀκάτι* 1376, somewhat.
ὀκνίζω and *-ῶ*; P 2524 to become weary, disgusted, 4727.
ὁλημερίς P 3664, all day long.
ὅλος—gen. pl. *ὁλῶν* P 2514 and *passim*, *ὁλονῶν* 2514, 6635.
ὁλοστινός 3837, pl. all of them, 5081; 6328, 8172 in the sense of the adv. As a pleonasm: *ὁλοστινὸς ἀτός του* 7862: he entirely himself. Hesychios has *ὁλοστός* = *ὅλος*. Cp. *παντοτινός* from *πάντες* or *πάντοτε*; the suffix expresses the time in which a thing happened: *ἐσπερινός*, *καθημερινός* etc.; adv. *ὁλοστινῶς* 2848, expressly.
ὁλπίζω 2, 25, from *τὸ ἐλπίζω*.—*ὁλπίδα* P 1821, 2153, hope.
ὁμάδα 959, P *ἀμάδι*, together.
ὁμά(ν)τζο 1554/8, 2146, 3194, *ὁμάντζιν* P 7910, homage; feudal rule, supremacy.—*τὰ μάντζια* P 1558, 2146, is not the feudal term *mensa*, as Buchon supposes.
ὁμοιότης 508. Emend. for *ὠμότητα* in the MS, from *ὠμός* which is absurd. We can also derive this form from *ὁμός* = similar, but for homophonic reasons, rendered still more obvious by a third form *ὁμότης* from *ὄμνυμι*, I gave preference to the common and intelligible word.
ὁμόλογον 689, agreement.
ὁμότιμα 4215. Emend.; the MS has *ὁμότητα*, which is possible, if derived from *ὅμος* (cp. *ταὐτότης* from *ταὐτά*); still to avoid a misunderstanding, I interpreted: 'they shared equal honours,' i.e. the prince and the barons, who were his peers, and this emendation is suggested by the noun *οἱ ὁμότιμοι*. Still *οἱ ὅμοιοι* conveys the same idea of peers and the emend. *ὁμοιότητα* (see *s. v.*) would perhaps have been just as good.
ὁμοτόνιον 2716, *ὁμοτόνια* 697, concord.
ὁμπρός 887, 1063 = *ἔμπρός*.
ὁμώνω, *passim*, = *ὄμνυμι*.—*ὁμνέω* P 7930; aor. *ὅμεσα* 8639/44.—*ὑπώμοσα* 1441, to take an oath (of allegiance), aor. med. *ὑπομόσατο* 1708.
ὀνικά, *τά*, 3715 = *τὸ ὀνικὸν γένος*.
ὀνόμιμος 7381 = *νόμιμος*.
ὀνόστιμος 6019, 6566, 7011, 7195, very agreeable; the sense of A *νόστιμος* is extended to everything that is pleasant.
ὀπιστέλα, see *ἐμπροστέλα*.
(ὄρδινας ὁ) τὸν ὄρδινα 799, 811, ordainment, from Lat. *ordinem*, *ordo*.
ὄρεξις 386, satisfaction; *ἐπέσαν εἰς ὄρεξιν* 516, they came to an understanding.—*ὀρέγομαι* 195, 289, to desire, to wish; adv. *ὀρεχτικά* P 4133, at your pleasure.
ὀρθώνω 315, 480, 528, to prepare, to get ready; to appoint; 720 to equip.—*διορθώνω* 202, to determinate, resolve 971; to appoint 1018.—*διορθωτής* 237, one who orders.
ὁρίζω—to command, *passim*.—*ὁριστής* 219, a commander.—*ὁρισμός* 502, 780, an order, a commandment.
ὁρκωμοτικόν 2943, 8720/56/70, oath; form or wording of an oath.
ὁρμάω 396, 435, to set out, to start.
ὁρμηνεύω P 8213 for *ἑρμηνεύω*; here = to prescribe.
ὁρμώνω 393, 1396, *ὁ. τὰ πλευτικά*, to fit out, to equip 1690, which is done at the *ὅρμος* or roadstead where they lie at anchor.
ὁσπίτι(ον) 1706, 2976 = Lat. *hospitium*, *σπίτι* 2300.
οὐδέ and *οὐδέν*, not yet *δέν* as in N; 1° the common negation used alongside of *οὐ*, and combined with *ποσῶς*, and 2° used indiscriminately for *οὔτε*.
οὐσία 1022, 1645; substance, wealth; race, origin 3992; consideration 2553, 2965.—*ἐξουσία* 777, 3108, full power; 880, a military command.—*ἐξουσιάζω* 8738, to govern.
ὀφείλω, to owe; to be bound to do

890, 1011, 1981/87. With ἐκ: νὰ ξοφλήσω P 1263, to fulfil, νὰ ἐξεφληθοῦμε P 610, to get rid of, syncope for ἐξοφειληθῶμεν; ἀπό, H has ἀποφληθοῦμε.—ἐξόφλησις 2417, discharge, receipt.

ὀφφίκιον 144, 242, 6755, 7934, office, Lat. *officium*.—ὀφφικιάλος 7926/35, official.

ὄχληση 874, disturbance.

ὀχτρός P 3301 from ὁ ἐχθρός.

ὄψιδα 4503, 7308/12/28/39/44, 7443, 7575/86, 7649, 8835/52/67; P often has ὀψίδα 4509, hostage; *casus obliquus* from Lat. *obses*.

Π

παιδόπουλον 3798, 4348, 4818, young noble, page.

παίρνω 790, ἐπαίρνω 957, to take, from ἐπ- or ἀπ- αἴρω; ἐπῆρα P 100, ἀπῆρα 129, 294, 308.—παραπαρμένος 6938, infuriated, mad.

παλάτι 558, Lat. *palatium*, τὰ παλαιὰ παλάτια 1299, 5418.

πάλε = πάλιν, yet, still.

πανάτικον 2790, L. Lat. *panaticum*, which has the meaning of *viaticum*: victuals for the journey, free board. L 86 has *panatique*, instead of the popular form *apanage*.

παντέχω—ἀπαντέχω 2882, ἐμπαντέχω 1319, to expect, hope.

παντοτινός 4246, always.

πανώραιος 6631, very fine.

παξιμάδιν 8293, biscuit. See At. I, 259.

πάπας 467, 472, pope, pl. -ᾶδες 787.

παππούδικος 4272, inherited from one's grandfather.

παραδιαβασμός 8295, while P has παραδιάβασις, conversation, chat; see βιβάζω and its compounds.

παραδοτικόν 2163, a livery of seizin.

παρακαθίζω 1588, 2898, 2909, to besiege; formed after Fr. *assieger* or It. *asseggiare*, of which we have a Greek reflex in ἀσεντζιάζω 2702: cp. *s. v.*—παρακαθισμός, siege, 2800, 2900/8/16.

παρακούω 4600, 5139, to be hard of hearing, disobedient.

παρανόμι 3090, surname.

παράξενος 453, 744, 1357, of extraordinary qualities, fam. wonderful.

παραοφρίζω 7461, to present before a court: anc. Fr. *paroffrir*; *parofferte*.

παραπόνεσις 3897, cause of complaint.

παραπόταμον, τό, 4668/70, 4705, 5029, 5203, 6618/31, river-basin, parts through which a river flows. From the adj. in A we would rather expect παραποτάμιον; π. τοῦ Ἀλφέως 6597, 8375/82.

παρατρέπω 5139, 5368, to turn back; τὸν π.: to repel.

παρίππια 6588, horses to transport munition etc.

παρλαμᾶ 4402/7/31, 4494, 7395, a deliberative assembly, reflex of the Fr. *parlement*.

παρρησία 1208, prestige, 1619, 5502, 7662 noble appearance, bearing; the meaning is that of παρουσία, Eng. *presence*, Fr. *prestance*.

παρτοῦν 8590, Fr. *pardon*. Here referring to the Jubilee in 1300; a solemnity of the Rom. Cath. Church celebrated at the beginning of a new century.

πασσά(ν)τζο 312, 340, sea-voyage, from Fr. *passage*.

πασχάζω 3516, to celebrate Easter.

πατάσσω 783, 4047, to overthrow.

πατῶ—π. τὸν ὅρκον P 80, to break an oath.—περπατῶ 1053, to march, to wander through, for περιπατῶ 6794.

πεδουκλώνω 5076, to get entangled, from Lat. *pedica* a verb *impediculare*, *Neugr. St.* III, p. 53.

πεζεύω, πεζεύγω 2492; 227, 858, to dismount; 438, 530, 1407, to disembark, P ἀπόζεψαν 9108, with ἀπό, a transformation of ἐπέζεψαν.—πέζευμα P 6167, quarters, lodging.

πεζοδρόμι 2246, foot-path.

πειρασμός 4466, P 4474; here: annoyance.

πεῖσμα, τό, wilfulness, obstinacy.

πέλαγος 1680; τὰ πέλαγα τῆς θάλασσας 603.

πελεγρῖνος 153, 205, 390, pilgrim, from It. *pellegrino*.

πελεκᾶνος 8429, carpenter. See At. III, 64: λεπτουργοί (menuisiers) commonly called πελεκᾶνοι καὶ μαραγκοί. In A πελεκάν = woodpecker.

πεντάρφανος 7232, deprived of a parent or a friend. Probably for παντόρφανος.

πεντηκοστή 3381. Whitsuntide, when the king of France assembled his vassals at the *cour plénière*, which see *s. v.* κούρτη.

πέραμα 155, 310, 315, 1359, an expedition across the sea; 8328 ford; 8381 passage.

περί, used for παρά 1135, 2106, 8283, 8957.

περιγίνομαι instead of παραγ. 6031

ἐπεριεγίνησαν, they were together or present. Note the substitution of *παρά* by *περί* (which see *s. v.*), in *περικαλῶ* etc.
περιοχή 1865, 2451, surroundings.
περίχαρος 4715 = A *περιχαρής*.
περίχωρα, τά, 2967, the surrounding places.
περνῶ and *ἀπερνῶ*, A *περάω*; *νὰ ἀπεράσω*, 252, 307, 409.
περσεύω 411, 434, to be left.—*περσός*, P 520 *περίσσιος*, remaining behind, *τὸ περσότερον* 1647, the most.
πετεινός 2203, the cock, being the chief fowl.
πετρώνω 4820, 8399, 8432, to kill with stones hurled from the engines of war, to crush; 7042, to attack suddenly. For meaning cp. It. *piombare*.
πηχτός 2168, dense, heavy.
πιάνω and *πιάζω*, from *πιέζω*; to take, to assume 217, to capture 436, 439, to conquer 471; *μὴ πιάσῃ* 3871, may it not happen; *πιάνομαι μὲ κανένα* 4153, 6083, to pick a quarrel with a person.—*τὸ πιάσμα* 867, 2881, capture, *ὁ πιασμός* 1508, 2883, *idem*.—*καταπιάνω* 187, 442, to undertake.—*καταπιασμένος* 4140, bearing the fault.
πιλαλῶ 6983, for *ἐπιλαλῶ*, to stimulate a horse or any other animal by shouts; hence: 'to run and shout,' and simply 'to run,' as here: At. I, p. 303 sq.
πιλατήριον 4474, distress, and here perhaps 'prison.'—*πιλατεύω*, formed from Pilatus, Christ's judge, means: to torment, and from it is derived the noun '*πιλάτεμα*,' cf. At. IV, 427.
πίπτω, πέφτω—*ἐξέπεσα* 1202, to decay, to decline; *-εν ὁ τόπος* 7266, 7332, the fief fell to his share.—*ὑπόπεσα* 9102, to attack suddenly; *συμπέφτω εἰς* 7289, to side with.
πιστοσύνη 925, reliance.
πιττάκι(ο)ν 231, 300, 3388, here: a letter.
πλάγι 7039, hillside, from *πλάγιον* (*βουνί*).—*πλαγιάζω* 7582, to side with a person, to consent; P has *πλευριάζω*.
πλατάριν 6209, shoulder, or breast; *πλάτη* and *-άρι(ο)ν*; P has *πλάγι*, side.
πλατύνω 1764, *πλαταίνω* 1758, to spread out, to become wide.
πλευτικά, τά, 331, 350, *τῶν πλευτικῶν* 369, 411, the ships; adj. *τὰ π. καράβια* 367, seaworthy ships.—*πλευστικός* becomes *πλευτικός*, like *ψεύστης ψεύτης*; then *πλευθ.* for *πλευτ.* is an irrational spelling like *ἀπαύθα* for *ἀπαύτα*. See Schmitt, *Ueber phonetische u. gr. Erscheinungen*, p. 23.
πληροφορῶ 189, 387, to inform, to notify.—*πληροφορία* 193.
πληρώνω 615, to fulfil; 370 to pay; *ἀπο-* 410, 2656, 6459, and *ἐκ-* 371 and *passim* = to carry out, to finish, to fulfil.
πλιθάρι 1402, brick, A *πλίνθος*.
πλούσιος 626, 732, mighty, powerful.—*τὸ πλοῦτος* 4142/44.
πνίγω 819, 1243/6, to put to death, 3058; cp. A = to strangle and N = to drown.
ποιέω—τὸ κιόνιν ἔποικεν γράμματα, the column bore an inscription.
πόλεμος 1414, 1527, battle, see *μάχη*.
πολεμῶ 427, to make war; to make, to do, 284, 3029, 4133, 4930, 8558; *π. γαρνιζοῦν* 2700, to do service in a fortress; *π. χαραγεῖο* 2607, to exercise the right of coinage; see Buchon's translation of P where B. by mistake adds a fifth clause: il lui donna le droit de guerre dans la province qu'il gouvernait, p. 64; *π. κάστρο* 3146 = to build a castle, and not, as B. says, to make a feud, *ib.* p. 77.
πόλις, see *χώρα*.
πολιτεία 2456, principles of government?
πολλάκις 2673, 2712, 5161, 6606, 6792, 6877, 7896, 8368, 8581, 9047, perhaps, perchance, in case that, always followed by *νά, μή* or the conj.: *π. καὶ χαθοῦμεν* 602, in case we perish. Thus 1092: what is the use of telling you so much if perhaps I give you annoyance? and the idea is included: as it happens frequently. This usage is an interesting survival of A, cp. *σεισμὸς εἰ γένοιτο πολλάκις*; cp. also 8089, which is misunderstood by P.
πολυμερίζω or *-ῶ* 2543, to spend *πολλὰς ἡμέρας*.
πολύπλοκος 3841, 3989, on account of its parallel words here = mixed up; *π. λαός*, a motley crew.
πολυσώρευτος 3987 = *πολυσωρεμένος* 3989, P has *πολυσύναχτος* and *πολυσυναγμένος*, picked up from everywhere.
πομπεύομαι 5657, to make a show; to expose one's self to slander; see also At. IV, 78.
πόρτα 617, door, city-gate, Lat. *porta*.—*πορτάρης* 8308, Lat. *portarius*.
πούπετε 2506, 4809 = A *πώποτε* 3932.
πραγματεύομαι 2241, to manage, succeed.
πρᾶξις 2574, affair, matter.

πραχτικά, τά, 7683, the proceedings.
πρεσαντίζω 7401/3, 7438/47, 8135, a Gr. reflex of Fr. *présenter*.
πρίγκιπας pl. *-ᾶδες* P 66; casus obl. from Lat. *princeps*; *πριγκίπισσα* 4392, 4401, princess. — *πριγκιπέσσα* with the It. suffix.—*πριγκιπᾶτο*, Lat. *principatus*, principality.
προβελέγκιο, or *-έγγι* 2162, 2330/40, 7725/6, a privilege, or a formulary containing a privilege. From Venetian *privilejo*, with Gr. *προ-*.—*προβελέντζι(ο)* 7689/95, 7781, 8579, and in P *-έζια* rather reflects the Tuscan *privilegio*.—Προβελέγγιος still obtains as a surname.
προβέντα 2696, a livelihood granted, esp. to monks, from It. *prebenda*, Lat. *praebenda*.
προβεούρης 7937, 8657, reflects the anc. Fr. *porveor, -eour* (in Godefroy, and *pourvéeur* in L 260), with the Gr. prefix *πρό*, while *πρε-* and *προβεδοῦρος* in P seems to render a Venetian form like *provedore*, corresponding to It. *provveditore*, a high official in the republic of St Marc. Boerio does not mention this form, but it can be conjectured from *provedaria*, p. 538, for It. *provveditoria*. In Engl. *purveyor*.
πρόβλεψις 1551, a provision, a stipulation granted by a feudal lord in favour of a liege. Cp. *πρόνοια*. Mark of respect 2260, 2314.
πρόβοδος 5300/9/13, also *πρόβεδος* 5680, guide, from *προεύοδος, εὐοδώω*.—*προβοδίζω* 4677, with parallel word: *ὁδηγεύω*.
προγγενής 8120, a relative in the descending line (not *πρόγονος*), rather *ἔγγονος*, with irrational *προ-*, and formed after *συγγενής*.
προγεματίτσιν 4761, a light breakfast, *πρόγευμα*.
προεστός 1753, 2557, adj. chief, principal; subst. 2011, 3305, 5182, 5255.
προῖκα 3123, *προικίον* 3127, marriage-portion.
πρόνοια 1650, 1920, 2638, that with which one is provided; a grecised feudal term = fief. — *προνοιασμένος* 1911/64.—*προνοιατόρος* 1999, 2700, one who holds a tenure.—*προνοιάτορας* 2001.—*προνοιάζω* 1939/73, 2955, pass. 2020, to enfeoff.—*τά προνοιάσματα* 2100, 4573.
προσεγγίζομαι, to recall to one's mind, *ἐπροσεγγιζαίνομουν* 6104. From *ἐπροσέγγιζε* + *ν* + *ε* we have, by addition of *ν* and a protective *ε* an amplified form, which, reduced to common accentuation, is = *ἐπροσεγγίζενε*; from this we derive a new present *προσεγγιζένω* which takes part in the class of *-αίνω*: *προσεγγιζαίνω* and *-αίνομαι*, from which the above imperfect is obtained.
προσκυνῶ—to worship 8; to go on a pilgrimage 5767; to greet 1795, 1802; to recognise the authority of 473; to consent to 1014.—*προσκυνᾷ* 292, to give a sign of consent; to do homage 1436/48/50, 1630.—*προσκύνημα* 121, devotion.
προσομοιῶ 533. Emend. for *προσορμῶ*.
προῦ 8361, 8535, 9037; *πρίν* transformed under the influence of *πρὸ τοῦ*, or a detached syllable in *πρού-βαλλε*? for the ending cp. also N *πριχοῦ* (Jannaris 1789) which could be formed after *ἀλλαχοῦ*.
προφαντικά 6748, ostensibly, from *πρόφαντος* and *-ικός*.
προφωνῶ and *-εύω* 2214, 3611/63, to enjoin.—*προφώνεσις* 2453, 3917, appeal, request.
πρωτοβιστιάρης, or rather *-βηστιάρης* 7681, 7936, 8656, a civil official of the principality, see also *λογοθέτης*. Lat. *vestiarius*.
πρωτοστράτορας 163, 1106, 1326, marshal; *στρατὸς* with suffix *-άτορας* which seems borrowed from *αὐτοκράτορας*.—*πρωτοστρατόρισσα* 7555/83.

P

ράχη 1701, back; here: the ridge of a hill, 5333/74.
ρεβεστίζω 1866, 2160, 6770, feud. to invest with power, from anc. Fr. *revestir*;—*ρ. τὸν υἱόν μου ἀπὸ τὸν τόπον* 6480, I invest my son with the feudal rule over the country.
ρεματιάρης 4693, 5008, one suffering from rheumatism.
ρῆγας 100, pl. *ρηγᾶδες* 23, a king of a foreign country; the emperor of Rome is invariably called *βασιλεύς*.—*ρήγαινα* 214, 246, 296, after *λέ-αινα*; *ρηγίνα* P 6059, Lat. *regina*.—*ρηγᾶτον* 32, 34, 116, kingdom, after *πριγκιπ-ᾶτον*.
ριζικόν and *ἐριζικόν* 167, 280, 1373, 1601, 2482, 3692, 4904/69, 5098, 5525, 5627, 6648, P 7213, 7946. Originally a rock, hence peril in navigation and a hazardous enterprise; here: chance, good or bad fortune.

ρίπτω 17, *ρίχτω* to throw; *ρ. λογάριν* 3576, to spend money; *ἐρρίχτασιν* 15.
ριτζίστρο P, *ροντζέστρο* 1964/8, *ριτζέστρο* 7677, Fr. *régistre*. The book containing an account of all the fiefs of the principality.
ροβολεύω 417, 426, 2961, 3112, 4593, to rebel, to cause a revolt; Fr. *rebeller*, It. *rubellare*. (In N *ροβολῶ*: to descend the slope of a hill. To the klefts a descent to the plain and an attempt at insurrection amounted to the same. G. Meyer explains *ροβολῶ* from Venetian *rugolar*, It. *rotolare*.)
ρόγα 1284, 2790, soldier's pay; Lat. **roga* from *rogare*.—*ρογεύω* 1214, 3082, to hire.—*ρογεύγω* 3550.
ρόϊ 1189, 2476, 2538, Fr. *roi*; P has the It. *ré*, or 2538, P 6821 the later Fr. *róe*; *ροΐνα* 6035/59, anc. Fr. *roine*. In Gr. this title is always closely connected with the following name.
ροῦχα 1255, 1617, 2197, property; anything one possesses about him, esp. clothes; from anc. Slav=*pannus*. See Meyer, *Neugr. St.* II, 55.
ρουχολόγος 2106, one who collects booty, a depredator.—*ρουχολογῶ* 4091, to rob, to plunder.
ρωμαίικος, from *ρωμαῖος* and *-ικος*;—*τὰ -κα*: Romaic or Neo-hellenic; spoken by the prince 4130; the Turks speak *τὴν λογικὴν γλῶσσαν τῶν* Ρωμαίων 5207; *φιλήματα ρ.* 8884. This form must be distinguished from *ρωμαϊκός* in the literary language, which rather refers to ancient Rome.

Σ

σαγίττα=Lat. *sagitta* 1075, 4036; *-έα*: an arrow-shot, pl. *σαγιττές* 4920.—*σαγιττολάσι* 4081, 5087, a shower of arrows; *λάσι* from *ἐλαύνω*.
σάκκος 984, a garment, being the emblem of royalty.
σαλίβα 1156; *σαλίβες εἶχαν τούρκικες*, a Turkish weapon.
σαλπίγγι(ον) 643, 1107, dim. of *σάλπιγξ* trumpet.
σαντάλια 8800, flat boats, so called from their shape resembling that of a slipper (*σανδάλιον*).
σεβαστοκράτωρ and *-άτορας* 3479/98, 3529, a title of the Byzantine court, formed after *παντοκράτωρ* P 4801, and *αὐτοκράτωρ*, *-άτορας* 5572.
σεβαστός 4590, pl. *-ᾶδες* 5461, a court title.
σέλλα=Lat. *sella*; *μετασελλῶ* and *-ώνω* 5066, to mount again, to change horses.
σέντζιον 2792, *σέντζο* 2795, 5595, siege; see *ἀσσεντζιάζω*.
σεντοῦκι 7060, box, chest; 7789, coffin; from A *σάνδυξ*.
σηκώνω 6134 and *passim*, to raise, to lift; *σηκόνομαι* 968, 6038, to arise from one's seat; *προσηκόνομαι* 5317, 5787, to rise respectfully before a person.
σημάδι 4451, 8261, a pledge; 4495, probably a warrant authorizing them to surrender the castles to the delegates of the emperor.—*σημαδεύω* 8122, to pawn.
σιγαλός, 3851, silent, A *σιγηλός*, Doric *σιγαλός*; but the *α* is perhaps due to other influences, cp. *σιγάζω* etc.
σίγερος 5283, or *σήγερος*, in safety, from Lat. *securus*?
σίδερο 9207/34, anchor.
σιδηρῶ, the same as *στερεώνω*, aor. *ἐσιδῆραν* 2574.
σιμώνω or *συμ.* 7730, to approach; adv. *σιμά* 1661, 2481, 2633, near, nearly.
σιργέντης 1330, 1899, a shield-bearer, esquire, from Fr. *sergeant*, P *σεργέντης*; *σ. τῆς κουγγέστας* 1988, a knight of one fief only.
σκάλα 856, 859, 9155, Lat. *scala*, ladder; station; a mountain-pass 3260; the pass mentioned is still called *ἡ Κακὴ Σκάλα*;—*ἀποσκαλώνω* 1400, 2480, 6344, to stop (at a station).
σκαμνί 490, 623, 914, the throne of a king; 788, 793, the holy See; Lat. *scamnum*.
σκάνταλον 408, 424, 988, 7288, quarrel, contest; 7800, trouble.—*σκανταλίζω* 711, to lead into temptation, passive 187, to come to nought; *ἐσκανταλίστηκε μὲ αὐτόν* 4433: they fell out with one another.
σκαρελέτος 2954, P *σκαρλάτος*, It. *scarlatto*. The scarlet garments here mentioned are meant as a particular distinction.
σκιάζομαι 3840, to fear; this word shows the same change of meaning as It. *ombrare*: to shy (of horses).
σκιβουρία 7907, 8427, defiance, haughty bearing, anc. Fr. *eschiverie*; *eschiver* and *esquiver*, It. *schivare*: to avoid, to disdain.
σκολάζω 441, 1199, to bring to an end, to interrupt; A *σχολάζω*.—*ἀποσκολάζω* P 1306, 4992, to take a rest.
σκοπέω passim, and *-ίζω* 8181; 76, to suspect; 6914, *κατασκοπῶ* to examine minutely.

σκοτώνω 632, 749, to send to the *σκότος*, i.e. to kill.—*σκοτωμός* 5136, homicide.
σκουτάρι(ον) 544, 4022, shield, Lat. *scutum* and *-arium*.—*σκουταρᾶτος* 6542, 6715, a soldier armed with a shield.
σκουταροτζαγρατόρος 2809, a soldier armed with shield and cross-bow.
σκρόφα 2037, an engine of war; It. *scrofa*, sow.
σκύπτω to bend forward; *σ. κοντάρι* 4019, to keep the lance in the rest.
σμίγω, ἐσμίγω 148, 195, 306, to meet; to copulate, from *συμμίγω*.
σοῦβλα (*σουβλί* and *σουγλί*), Lat. *subula*. —*ὁ σουβλισμὸς τοῦ φόνου* P 631; H has *σουγλ.* the stabbing to death, slaughter.
σπαράσσω 4005/34, to scatter, disperse.
σπερνό, τό, 3665 = *ἑσπερινός* evening, and perhaps evening star; *ἀπὸ σπεροῦ* 3868, in the evening.
σπουδαχτικά 9134, with haste.
σταίνω 8202, to stop, *ἱστάνω*, and *στήκω* (which see *s. v.*) from *ἵστημι*.—*περιέστησα* 581, 2010, I resolved, I set up;—*ἐκατέστησα* 377, 392, I concluded (a treaty), *κατασταίνω δυναμάρι* 3148, to erect a fort; *ἐκατεστάθη* 5499, he was transferred; —*ἐμεταστάθηκεν* 1234, 2460/61, he died, cf. in A: *μεθίστημι βίου*: to part from life.—*ἐμεταστάθησαν* 5382, they stood again, they rallied;—*ἀπεκατέστησα* 1242, 1442, 2098, 2459, to gratify; to carry out, to arrange;—*ἀποστάθηκα* 4843/51, to desist from, *ἀποσταθόντα ἄλογα* 9090, stray horses.
σταματῶ and *-ίζω* 3838, to make a stop. From *ἵσταμαι* the post-verbal *στάμα* = *στάσις* is formed, as from *τίθεμαι*—*θέμα*, and then again the new verbs *σταματίζω* and *θεματίζω*, At. II, 333, and IV, 543.—*σταματικά* 4765, adv. *σ. τοὺς ἔσμιξαν* stopping, which refers to the stop caused by the violent encounter of the knights in full armour.
στανεμένος P 6569, to be lodged, quartered. In a familiar sense, 'penned up' from an unknown **στανεύω* which can be derived from *στάνη* = *μάνδρα* fold, pen.
στέλνω 300, A *στέλλω*, *ἀπέστειλα* 486, to send off.
στενεύω, for A *στενόω*.—*στένεψις* 2819, distress.
στέργω 358, 431, 578, 778, to approve of, to sanction, to ratify, also pass. 318.
στερεώνω 180, 198, to establish firmly, to consolidate; to give one's word 1885.—*μεταστερεώνω* 179, 191, to resolve again.—*ἡ στερέα* 530, 641, 852, 861, *-ειά* 546, the mainland; *στερέα* adv. 4752 (to hold) fast.
στεφανικός 5948, = *στεφανομένος*; *-ἡ γυναῖκα*, a lawfully married woman (according to the custom of the *στεφάνωμα*).
στέφω 985, to crown.—*στέμμα* 984, crown; *τὸ σ. σου* 3455 = your majesty.
στήκω 5490, *στέκω* in P, to stand, *ἔστηκα* 531; *ἔστησα* P 1402, 1458, to erect, to fix, 2118; see *σταίνω*.
στητικόν 8202, *σ. νερόν*, water that operates as an astringent. The MS has *στηκικόν* which I now consider to be a corruption of *στυπτικόν*.
στίχος 7357, *ἐκράτει ἕναν στίχον*: he observed one (the same) line of conduct.
στοίχημα 4283, agreement.
στράτα 505, 513, 648, way, road, Lat. (*via*) *strata*.
στρατεία 1080, campaign; 951, and *passim*: military qualities.
στρέμμα 838, 1319, 1545, 3124, return.
στρέφω 1319, return; 945, to requite; *ἀποστρέφομαι* 22, to return.
στριγγός from *στρίγξ* owl; *λαλῶ* or *σύρω στριγγὴ φωνή* 1014, 1784, 4061, 4379, 4817; *στριγγίτζα φ.* 3722; to shout with much clamour, esp. in token of consent.—*στριγγίζω* to shout, P 3722, 5392.
στρώνω 4827, to cover (a table, a bed, a horse); to saddle.
στρῶσις 8194, state, condition.
συγγένειον, τήν, 3933, = *τὴν συγγένειαν*; 8949, *συγγενότης*.
συγγενεύω 6334, to enter into relationship.
συγκλαστός, see *κλαστώδης*.
συγκροτῶ 5980, to take the side of.
συμβάντα, τά, 6264, as in A and N.
συμβουλάτορας 2500, counsellor, 7347 *συμβουλάτοροι*, P *-άτορες*.
συμβουλή—*πρωτοσύμβουλος* 1812, a good adviser, a minister.
συμμαχῶ 1621, here: to take the lead of.—*τὴν συμμάχειον* 3972, = *τὴν συμμαχίαν*.
συμπάθειον, τήν, 1571, 4258, permission, 1704 pardon.
συμπεθερία 2537/84, *τὸ συμπεθερειόν* 6357, relationship by marriage, *τὸ συμπεθέριν* P 6450—*συμπεθερεύω* 3133, to enter into family connection. —*συμπέθερος* 6532, father-in-law, A *συμπένθερος*. Another form of spiritual relationship is *συντεκνία*, through baptism, 4337.

συνερίζομαι 101, to compete.—*συνερισία* 3746, competition, hostility.
συνήθεια, τά, 1250, 2095, 2611, 7334, the rights founded upon custom, *τὴν συνήθειον* 3938, *τὸ σύνηθες* 4291, 4954.
συντρόφοι 4276/84, the companions in arms of the prince and later peers of the principality.—*Συντροφία, ἡ μεγάλη,* see *Κουμπάνια.*—*συντροφεμένος* 4523, from *-εύομαι*, accompanied.
συντυχαίνω 68, 232, 503, to speak, to say; *μετα-* 4476, to speak again.—*συντυχία* 4190, 4494, speech.
συρίστρα 2204, P *σφυρίστρα* whistle. From *συρίζω*, orig. to play on the syrinx, then: to whistle.
σύρω, σύρνω 4036, 8402, to shoot, *παρα-* and *περισύρω* 1146, P 1121, to lead astray; 1723/28, to guide, to lead.
συσπερώσει, τό, 3918/24, at eventide. *σὺν* and *ἐσπερώνω*, which see *s. v.*
συχνάζω to frequent; 1157, 1700, to strike repeatedly.
συχνοέρχομαι 7449, = *ἔρχ. συχνά.*
σφάζομαι 4076, to fight. The passage in Fauriel I, p. 12: *Μήνα βουβάλια σφάζονται* has been misunderstood by F. and his translators; it is not a passive but a medial form: are the bulls fighting (with each other)? and not: égorge-t-on des bœufs? Cp. 5565, *νὰ ἐσφάγηκα μετ' αὔτον*: I would have fought (a duel) with him.
σφαλίζω 617, to bring in safety, to shut (a door); 909, to assure, to declare; A *ἀσφαλίζω.*—*κατασφαλίζω* 3302, to blockade.
σφογγίζω, σφουγγίζω 6047, to wipe; A *σφόγγος* sponge.
σφόδρα 31; mostly *εἰς σ.* 184, 930; *σφοδρά* 3892.
σφόντυλας 5881, neck, vertebra; A *σφόνδυλος.*
σωζᾶτος 592, 5223, whole, entire, 7169, uninjured, P has *σωστός.* Verbal adj. in *-os*, reinforced by the Lat. suffix *-atus*, exist alongside of the part. pf.: *βραστός—βρασμένος, χωριστός—χωρισμένος; γεμᾶτος—γεμισμένος.* Thus *σωζᾶτος* would be = *σωζωμένος*: saved, intact. Cp. also *σῶος* 5630.
σώζω see also by-form *σώνω.*—*σώζει* 4298, 8582, 8945, it suffices; *σωζομένου τοῦ ὅρκου* 8636/50, the oath excepted.
σωκράτησις P 8274, means of resistance; *ἔσω* and *κρατῶ*; see other derivations of *κρατῶ s. v.*
σώνω 323, 496, P 1053, 1600, to arrive; 746, to join, *ἀποσώνω* 98, 456, to arrive; 939, to deliver, transmit (a message).
σωρεύω 1043, to gather (in a heap, *σωρός*); *σωρεύομαι* 342, 502, 970, 973, to assemble, to meet, *σωρεμένος* 3210; P prefers *συνάγομαι.*—*περισωρεύω* 1044, 1269, to concentrate.
σώρεψις 2904, concentration (of troops); 4394, a gathering.
σωταρχίζω 1178, 1214, 1421, 1677, to supply with victuals. Composed of *(ἐ)σω* and *ταρχίζω*, which is probably a by-form of **ταρχέω* and this again of **ταρχεύω*, syncopated from *ταριχεύω*: to pickle, to conserve. (Cp. 1° *σκοπέω—σκοπίζω—σκοπεύω* and 2° *ταριχηρός—ταρχηρός* in A).—P 73 has *σιταρχίζω* (*σῖτος*), also 1235.—*σωτάρχισις* 1710, *τὴν σωτάρχειον* 1775, 2913, 8800/2.
σωτερεύομαι 3872, to save one's life, from *σωτηρία*, like *ταραχεύομαι* from *ταραχή.*

T

ταβέρνα 8289/95, Lat. *taberna.*—*ταβερνάρης* 8299, Lat. *tabernarius.*
ταξείδιν 65, 159, 444, a military expedition.
ταραχεύομαι 510, 928, 3833, to feel alarmed, from *ταραχή.*
ταρέτες, P *ταρίτες* 4579, 9157, *ταρίδες* 6838, flat boats used for transportation. See Buchon in his ed. of P p. 203, n. 3. It occurs in the Catalan chronicle of Ramon Muntaner; in anc. Fr. *teride.*
ταρκάσιον, τό, 5062, quiver; anc. Fr. *tarcois*, now *carquois.*
τάσσω, τάζω to promise, 2720, 3104/5; *ἔταξε* 477, 5791, i.e. *ἐποίησε τάξιμον ἢ τάγμα* he made a vow, he promised; 3066, to consider as. Note the parallel words: *ἐτάχτη κ' ὑπησχήθη* 3733.—*διατάσσομαι* 355, to provide with? the reading of P seems better.—*συντάσσω* P 1090, to concentrate (troops).
τάχα 3238; somewhat like: really, indeed. In Prodromos (ed. Legrand, p. 123, l. 372): *νυστάζω, πέφτω τάχα τε* = I feel sleepy and lie down *directly*, as explained also At. I, 224 by *ταχέως.* *Τάχα* is probably the dative *ἐν τάχει* transformed into an adv. with final *α*; cp. *ἀκόμη* and *ἀκόμα*, etc.
ταχύ, ἀπὸ ταχέα 5200, early in the morning; *ταχύτσιν* 4711, rather early.
τέντα 1526, Lat. **tenda* from *tendere.*

—*τεντώνω* 1771, 3303, to pitch a tent; *ἐξετεντώνω* 9018, to strike a tent.
τέρμενο, τό, 72, 2018, 3322, space of time, delay; *τὰ -α* 7334; Lat. *terminus*.
τερτσέρια, τὰ τρία, 3186. The three parts into which Euboea was divided; anc. Fr. *tiercier, partager en* 3 *parties* (Godefroy).
(ἐ)τέτοιος 273, 279, such, from *τί τοῖον—τίτοιος*.
τετράχηλος 5110, uncovered, without clothes; instead of *τετραχηλισμένος* from *τραχηλίζω*. Perhaps this word only exists in the mind of the author, who indistinctly remembers Hebr. 5, 13: *πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ*.
τζάγδαρος 738, 4164, a miserable wretch?
τζάγρα and *τζάγγρα* 1482, 7070; *τῶν τζαγρῶν* 854, an engine of war for hurling stones or other projectiles; a cross-bow as described by Hermoniakos (ed. Legrand) p. 86: *Ὅρα τὴν κατασκευὴν τῆς τζάγκρας*. The bowman used it in a lying position and drew the cord with his feet.
τζαγρατόροι 1781; *τοὺς τζαγρατόρους* 1413, 1747, 5045, 7938, 8613; *τοὺς τζαγράτορους* 7153, 7840; archers, cross-bow men; or men serving a *τζάγρα* or *τζάγγρα*, which see *s.v.*
τζαστᾶδες, οἱ 4590, some title.
τηρῶ 2367, to give evidence; 4910, to consider; 5437, to look.—*τήρησις* 3440, *τ. τῆς κούρτης*: verdict, decision of the court.
τινάς=κανένας.
τοξεύω 1067, 1483, rarely used; see *δοξεύω*.
τορνέσια 2608. Name given to the money coined in Morea, in the castle Χλομοῦτσι, which for this reason was later on called Castel Tornese. Originally 'tournois' or 'torneis' refers to the deniers coined in Tours.—Even a later MS of Prodromos (ed. Legrand, p. 55, l. 88) mentions *τορνεσιοῦ χαβιάριν*.
τούρκικος 5182, *τὰ τούρκικα* 5242, the Turkish language (spoken by Ancelin de Toucy).
τουρκομᾶνος 4819, a kind of horse.
τραφοκόπια 5238, trenches; *κόπτω τράφους*. (*τράφος* is Doric and N, while *τάφρος* is Attic.)
τραχῶνιν 1761, 2804/71, a rocky hill.
τρέβα 6882, P 7133, 8401, 8704/28/54/65/76, =Fr. *trève*.
τρέπω—παρατρέπω 222, to misinterpret.
τρέχω, σὲ τρέχει 2404, it is due to you.
—*συντρέχω* 2717, to assist; aor. *ἔδραξα* 1687, from *δράμω+ἀδράχνω*, A *δράσσομαι*?
τριζουριέρης 7936, 8656, =Fr. *trésorier*.
τρι(μ)πουτσέτο, τό, 852, 1412, 1481, 1700, 8430, 9155, Fr. *trébuchet*, an engine of war for hurling stones; Engl. *trebucket*.
τριπρόσωπος P 533, with three faces or sides, triangular.
(τρίχα)—οὐδὲν ἠθέλησε τριχός 2669, he did not wish in the least. A double negation=*οὐδὲ—ποσῶς* and in Fr. *ne—pas*.
τρόπος—ἄνευ τρόπου 925, without a bad design.
τσακίζω 7061, to break open; 3369, *τ. κοντάρι*, to break a lance, to joust.
τσάμπρα 6026/40, Fr. *chambre*, as it was then pronounced.—*τσαμπρελιᾶνος* 8233, chamberlain.
τυφλός—ἀποτυφλώνω 1257, to dazzle.

Υ

ὕγιοι 7169, 7209=*ὑγιεῖς*.
ὑπαγαίνω 120, 464, 721, 747, to go. An aor. *ὑπάγεν-ε* could easily lead to a pres. *ὑπαγένει, -εις, -ω*, which coincides with the verbs in *-αίνω*.
ὑπαντρεύω passim, in place of A *γαμῶ*; to live under a husband, now: to wed, used either of men or women, cp. Fr. *marier*, It. *maritare*.—*ὑπαντρεία* 3126, marriage.
ὑπάπλωμα 7724, quilt, blanket.
ὑπ(π)αρίππιον 4729, a horse of little value, below that of a *παρίππιον*, which see *s.v.*
ὑπέρπυρα, τά, 3127, 4293, 4323/25, 4482, a byzant, or gold coin of the Roman empire, so called because the gold was purified to a high degree in the fire.
ὑπηγαινοέρχομαι 5069/73, 8501, to come and go. A *dvanáva*; cp. It. *un andirivieni di strade*.
ὑποδρομή 9103, an incursion; a sudden attack; for the meaning cp. *ὑποπέφτω*, which see *s.v. πίπτω*.
ὑποκλιτά 5719, submissively.
ὑπόληψις 757; here: self-complacency.—*καλοϋπόληπτος* 2102, worthy of esteem.
ὑπονόμι(ον) 3149, family name.
ὑποστατικόν, τό, 1789, that which is subject to.
ὑπόσχομαι passim.—*ὑπισκοῦμαι*, aor. *ὑπισκήθη* 1438.
ὑστερνός 867, following, from *ὕστερος* and *-(ι)νός*; *ὑστερνότερος* 1375, P *ὑστερώτερος*.

Φ

φαγοῦρα, ἡ, 6128, provisions; from *φαγί.* In N only 'itching.'

φαλκονας 4006, pl. *-ες* 5391, hawk; casus obl. of Lat. *falco.*

φάλκος 4779, scythe, casus obl. of Lat. *falx.*

φαμελία 2164, 2286, 2981, the members of the military household of a prince; retinue; escort.—*συφάμελοι* 120, 5607, together with their family or retinue.

φανεῖ P 7949, *εἰς τὸ φ.*: in appearance.

φανίζομαι 7599 = *ἐμφανίζομαι* 7630/50, appear; 3734, to pretend, to feign.

φαρί 858, 1069, 1145, a noble steed, a charger; see At. II, 315, where Koraïs derives it from Arab. *faras* (فَرَس horse, Fischer).

φεγγάρι 3849, 3918, from *φέγγος* shine, esp. that of the moon (but *φῶς τοῦ ἡλίου*); see At. IV, 644; *τοῦ φεγγαρίου* 3852: as soon as the moon rises.

φέρω—ἐπροσήφεραν 3973, they brought (him) in.—*τὸ φέρος* 8030, a post-verbal noun = chance.

φημίζω 5064/67/69, to act in a conceited manner, *φ. τὸ φαρίν*: to stimulate, spur on. But *ρῆγαν νὰ τὸν φ.* 5998 points to a contamination with *εὐφημῶ.*

φίε 1914/34/40, P *τὰ φέη,* from Fr. *fief.*

φιλοπαρακαλῶ 2729, to request gently.

φιλοπροσωπεία 2183, a friendly countenance.

φιλοτιμία 1284, 2940, 5166, a gift not included in the pay; P 6412 a present.

φλάμουρον 643, 1932/47/80, flag, banner, Lat. *flammula,* dim. of *flamma.*—*φλαμουριάρης* 135, 923, *τοὺς φλαμουριαρίους* 1175, a knight-banneret. Φλαμπουριάρης still obtains as a family name.

φλασκί 8209, bottle; Lat. **flasca*; see G. Meyer, *Neugr. St.* III, 70

φοβερίζω 3585, 5032, 5133, to frighten, threaten, from *φοβερός,* noun *φοβέρα* threatening (see Jannaris § 1049) whence *φοβερίζω.*

φοβερός 1464, formidable; fam. like Engl. *mighty, awful*: 883, 888, 1445, 2444, 6919.

φοβιζόμενος 6055 = *φοβούμενος.* As most endings *-έω* and *-ίζω* are promiscuously exchanged, we have for *φοβοῦμαι* a new present *φοβίζομαι.*

φονοκοπεῖον 1533, 5497, 6009, massacre.

φορά 4003, 4730, impetuosity.

φοράδια, τά, 3714, mares; *ἡ φοράδα,* from *φορά́ς, -άδος* (*φέρω*) bearing, pregnant.

φορτώνω 2739, to charge one with a thing.—*ἐξεφορτόνομαι* 4492, I acquit myself of a duty.

φορῶ, to bear, bring, offer, 741, 953, *φ. βάφτισμα* 725, to be baptized.

φοῦμος, τό, 4058, the pride (of the army); from *φουμίζω* (A *φημίζω*), see Hatzidakis, *Einleitung,* p. 366; 4216 *φ. τοῦ βασιλέως*: the majesty of the king? see *κράτος.*

φουσσᾶτο very frequent: army, host; Lat. *fossatum,* a fortified camp.—*φουσσατεύω* 1443, to march out, 4880.—*φουσσάτευμα* 2704, expedition.

φραγγίδα 7886, misunderstood by P; 8646; *φραγκία* 8641; franchise, exemption from constraint or oppression. A reflex of It. *franchigia?*

Φράγκος, a Frank, opposed to a *Ρωμαῖος*; esp. a Frenchman.—*φράγκικος* 67, Frankish, French. Note that in the derivations of *Φράγκος, Τοῦρκος, Ρωμαῖος,* the accentuation of the stem is retained even after the addition of the suffix *-ικος.*—*-ν προβελέντζι* 7689, a charter or instrument bestowing rights or privileges.

φρέ 7, Fr. *frère,* used before names of monks: *φρὲ Πιέρης,* like It. *Fra.*

φρεμενούρης 2659 = anc. Fr. *frère minour,* 7518, a Minorite.

φρῆνος P 2462 = *θρῆνος.*

φριχτός 6052/69, used like *φοβερός,* which see *s. v.*

φρόνα, ἡ? 6942; *τὰ φρόνα* 239, 7366, prudence. A post-verbal noun from *φρονῶ.*

φρόνιμος reasonable, judicious; prudent, discreet; *παν-, παμ-,* 384, 935.—*φρόνεσις* 541, 543, shrewdness.

φταίω = A *πταίω*; *φταίσιμον* 3398, 3420, misdemeanour, *τὸ φταίσιμα* 5130, fault.

φτάνω = A *φθάνω.—νὰ καταφτάνω κανένα* 720, to join somebody; 1191, to arrive.

φτωχολογία 4087, 7226, the whole mass of poor people.

φυγεῖον 3833, flight, escape; 4825, 5336, 5410, probably from *τὸ φυγεῖ(ν).*

φυλακή 4138, 4231, prison; prisoner, 5579, 7344, 8317, like It. *prigione.*—*φυλακεύω,* P *-ίζω* 4292, to keep in prison.

φύλαξις pl. 617, 1236, 1420, guards.

φυσικός natural.—*φ. ἀφέντης* 821, 834, 836, 962, feud. L. *seigneur naturel,* a legitimate ruler.

φωνή 957, voice, vote.
φωρῶ P 2364, for *θ(ε)ωρῶ*.

X

χαιράμενος 8280, 9153, glad; for participles of this kind see Jannaris, § 2111.
χαιρετῶ, -ίζω; *ἀπο-* 292, 373, 1567, to bid farewell.
χαίρομαι: *ἀνεχάρησα* 354, to rejoice.
χαλῶ 1691, 2922, to destroy.—*χαλάσασειν* 1692, an imaginary infinitive.
χαμηλά 2339, humbly.
χαμοτσοῦκιν 2408, a picnic, from *χάμω* and *τζούζω*, to drink abundantly, or *τσοῦκα*, It. *zucca*, a gourd-bottle, calabash, cf. At. I, 183. On a holiday or *πανηγῦρι* it is still a custom to camp in the shade and drink.
χάνω 623, 1589, to lose, from *χάος* and *-ώνω*; Glycas 573 *νὰ χαωθῶ*; *ἀχάνω* 3574.
χαρά 2527, 8606, here wedding, a meaning which still obtains; used as a parallel to *γάμος*.
χαραγεῖο 2607, right of coinage, from *χαράσσω*; cp. A *χάραγμα*.
χαρίζω 429, to make a present.
χειμῶνας 582. — *ἐξεχειμάζω* 87, 583, 2866, to pass the winter.
χειροτονία 792, 814, ordination.—*χειροτονῶ* 815, to ordain.
χέρι=*χείρ*;—adj. *ὑποχέριος* or *-ης, τεχνίτης ὐ.* 628: an inferior or common labourer.—*ἐπιχειρῶ* 1270, 1337, 1589, to engage in a thing.
χερόρτι 6769, 7731, glove. See At. II, 429.
χολιάζω 659, 2510, 3877, to be bilious, angry, from *χολή* 2818.—*χολιαστικά* 1129, 3879, angrily.
χορῆγι 2032/53, lime-mortar. Cp. Byzantios *s. v. χορίγι*.
χρειάζομαι 2565, to be in need of.—*χρείασις* P 6533, formed from the above=*χρεία*.
χρεωστικός 7590, of binding force.
χρεωστῶ 972, to be designated.
χρηματίζω 7229.—*ἄνθρωπος τοῦ -ίζει*: a man of merit; *χρηματῶ* 2707; *οὐ -τεῖτε*: to be of no use or avail.
χρήσιμος 2416, fit to render good service, clever.
χρόνος, *ὁ*, year; *οἱ χρόνοι* 114, 1082, *τῶν χρονῶν* 122, 142.
χρυσάφιν 7149.—*χρυσός* with the same suffix as *χωρ-άφιον*.
χτίζω — 1460 *θεόχτιστος*, formed by nature.
χτυπάω—*ἀκριοχτ.* 937, to knock softly? *ἀκριο-* for *ἄκρο*.
χώνω to conceal 7022.—*χωσία* 1065, 1099, 1147, 7000/22, ambuscade.—*χωσιασμένος* 1120, 5309, to lie in ambush.—*ἀποχωσιάζω* 1066, 1148, to come forth from an ambuscade.
χώρα 226, 349, 438, in M always a town, as *terra* in It. cp. Dante, *Inf.* V, 97.—*Πόλις* is mostly=*ἡ Κωνσταντίνου πόλις* 445, 447; hence the city of Constantinople: *ἡ χώρα τῆς Πόλεως* 532, 583, *τῆς Πολέου* 855, 1027; *ἡ χ. τῆς πόλεως τοῦ Ἄργου*, the town of Argos, 1525.
χώρια 6811, 7029, adverbially=detached, from *χῶρι* with the *α* of adverbs, instead of *χωρίς*.
χωρικός 616, 2426, peasant-like, dull, stupid.—*χωριάτης* 1649, peasant 3713, 8318.—*χωριατία* 2534, a grievous offence, villainy.
χωροῦμαι 3534, to be accommodated; *ὅσοι -νται εἰς τὰ κάστρη*: as many as the castles can hold.

Ψ

ψάλλομαι 5965, to say mass; *ψάλλω* 5966, *ψ. νεκρόν*: to celebrate the mass for the dead.—*ἄψαλτος* 768, without hymns being sung.
ψέγος, *ὁ* and *τό*, 171, for *ψόγος*, derived directly from *ψέγω*; 3749, 4570.
ψέμα 3834, for *ψεῦμα*, A *ψεῦσμα*.—*ψεματικός* 3730, P *-ινός*; 4799, P *-τερινός*, mendacious, lying.—*ψεματιάρης* 5799, a liar.
ψηφῶ 2634, A *ψηφίζω*; *οὐ ψ.*: I do not consider, I think little of, 3119, 8801=*οὐκ ἔχω εἰς ψῆφον* 2914.—*ὁ ψῆφος* 4278, stone serving as weight; but here figuratively.
ψοφῶ 1155, 5089, and always: to perish, in Fr. *crever*.
ψυχικά, *τά*, 7781, charity or alms granted to those who pray for the repose of the soul; *τὸ ψυχικόν* 8567, an act for the salvation of the soul.

Ω

ὠφελῶ 1638, to possess merit; to be of use, 2505.

INDEX OF PERSONS.

I. NAMES OF FRENCH AND ITALIAN CONQUERORS AND THEIR DESCENDANTS.

A

Agnès—Ἀνέζα 8464, sister of Ἀράρδος II and daughter of Helen and Vilain II, wife of Etienne le Noir.

Ἀλαμάννοι 1953, here referring to the Teutonic Order. — German mercenaries in the service of the emperor 3576, 3706, 3997, 6808.

Ancelin de Toucy—Ἀσελὴς ντὲ Τοῦθ 1321, 5230, Ἀνσελὴς 5256, 5326/45/56/80, 5411/22/36, 5598, 5644, 5666. Also Ντοῦθ; Ἀνσελέτ 5233, brother of Philippe. He took a leading part in the war with the Greeks in Morea.

Anjou, Count of—*κόντος ντὲ* Ἀντζῶ or *τῆς* Προβέντσας, father-in-law of Charles I of Anjou, 5936/43/49.

d'Aragon, le roi—1189 *ρόϊ* Ραγκοῦ, P *ρὲ* Ραγοῦ, 6319 *ρόϊ* Ραγγοῦ. This appellation can only refer to king Jayme of Aragon, but the whole passage does not rest on a historical foundation. Remark the reflex of Fr. *roi* in H and of It. *re* in P.

Artois, le comte de—*ὁ κόντος ντὲ* Ἀρτόϊ 6831, brother of the king of France.

B

Baldwin, Count of Flanders, then emperor from 1204—1205. Παντουήϛ 132, 174, 190; Μπαντουήϛ 384; Βαλδουβῖνος 961, 1184, 1173; a rather literary expression and perhaps borrowed from some book; the others are colloquial forms. Μπαλδουβῖνος P 961; Βαλτουβήϛ 1083; Μπαλδουβήϛ P 1083; Μπαλτουήϛ 1098; Βαλδουήϛ P 1098. The forms beginning with π are due to a preceding ϛ: *ὁ κόντος* Μπαντουήϛ becomes *ὁ κόντος* Παντουήϛ. Then, the addition of a final inflectional ϛ is necessary in foreign names. In Badouis for Fr. *Baudoin* observe also that *a* stands for Fr. *au*. On the other hand *τὸν* Παντουήν clearly renders the Fr. name *Ba(u)doin*, *ν π* for *b*, and *ντ* for *d*. Thus the French words in the Greek chronicle are not so badly mutilated as has been supposed.

Baldwin II, Latin emperor from 1228–1261. Βαλτουήϛ 1275; Βαλδουβῖνος 1221, 3075; Βαλδουβήϛ 1335, 1860, P Βαρδουβήϛ, Παντουήϛ 3049.—Baldwin, king of Jerusalem, Βαλδουβῖνος 2614.

Bela de Saint-Omer—Μπελᾶϛ *ντὲ* Σαϊντ-Ὀμέρ 7382, son of Nicolas I and Margaret of Hungaria, and father of Nicolas II, Jean and Othon. He was a joint proprietor of Thebes. [In the term: *ηὗρα τὸν μπελά* or *μπελιά μου*, which is also used by the Turks, it is possible that the name of this feudatory is still remembered in the popular language. Dr Belleli in Corfu informs me that Raschaň Beliá is used by the Jews in Corfu for an extremely malicious person, and he supposes that this composition of synonyms contains the Hebrew *raschaň* = impious, oppressing, and Gr. *belia*, which originally could mean 'tormentor' rather than 'torment.' Thus the second constituent of this quasi-composition would be an explanation and repetition of the first, cp. *σκουροσκοτάδι* (*oscuro* and *σκότος*) = the dark, and other hybrid forms.]—Sandameri, a hill and a village in Achaia and Elis seems to be a geographical reminiscence of this powerful feudatory.

Benoit — Μπενέτος, P Μπενεδέττος, 7866; a metropolitan bishop of Patras.

Boniface (or It. *Bonifazio*) de Montferrat—Μπονοφάτσιος *ντὲ* Μουφαράντ 208/9, 1051; Μπονιφάτσιος 419, -άτσος 381, 1016; Μπονοφάτσος 225, 1512/47,

3180; Μουφαρᾶ 274, 375, 419. The Marquis of Montferrat who was afterwards elected king of Salonic.
de Brice, in L p. 30—*οἱ ντὲ Βερήθοι* 1328. It does not appear on what authority Buchon in his edition of H interprets this name as 'Vercy.'

C

Champenois — Καμπανέσης 1436/75, 1504/65, 2269, 3182/84, 7763. Mentioned as Γυλιάμος *ντὲ* Σαλοῦθε 1379/80. The Gr. form rather agrees with It. *Campanese*; he was the younger brother of the Count of Champagne and first conqueror of Morea. Although always called Καμπανέσης, his official title would be William I de Champlitte, prince of Morea.
Charles I d'Anjou—Κάρλος (Κάρουλος) *ντὲ* Ἀντζῶ, brother of Louis IX of France, became count of Provence through marriage; he is mentioned as Count of Provence, Κόντος τῆς Προβέντσας 5926/41/53/82, 6001/41, 6132; as king of Naples and suzerain of Morea: 6175/78, 6223/35/38/86, 6777/86, 6821/36, 7774, 7824, 8489. —*ἡ κουντέσσα τῆς* Προβέντσας, his wife: 6027.
Charles II of Anjou, *ὁ ρῆγας* Κάρλος 7950, 8130, 8485, son of Charles I.
de Charpigny—*ντὲ* Τσερπινή 1943, name assumed by Hughes de Lille.
Conradin, son of Conrad IV, the last scion of the house of Swabia; he was put to death by Charles of Anjou. The Chronicle vainly endeavours to exonerate Charles from this reproach. Κουραδής 6782, 6820/47, 7087; Κουραδῖνος P 6774, 6875, 6926, 7025/76; the former reflects Fr. *Conradin*, the latter It. *Corradino.*—*οἱ* Κουραδῖνοι P 7025, the party of Conradin.

E

Enrico Dandolo, doge of Venice—Ἀρίγος Ντά(ν)τολος P 335/6, 994, Δάντολος P 361, while H by mistake has *ντὲ* Ἄντουλος. Ἀρίς 994 reflects Fr. *Henri*.
Erard II—Ἀράρδος 8464, son of Vilain II of Arcadia and Helen de Bruyères.
Erard III—Ἀράρδος, *ἀφέντης τῆς* Ἀρκαδίας 8469; son of Etienne le Noir and Agnes. As Erard III died 1388, the genealogical notice relating to him must be considered as an interpolation; and in fact the descendants of the adventurer Geoffroy and Margaret are not persons of such special merit as would justify the encomium of P, had he, the author of this later version, not had some reason to exalt the liberality of those whom he considered as his own benefactors.
Etienne le Noir—Στένης ὁ Μαῦρος 8466, baron of Saint Sauveur and Arcadia; husband of Agnes and father of Erard III.

F

Φιλόκαλος 8332, the castellan of Oreoclovon, who was probably a Greek.
Florent (or Florens) de Hainaut—Φλορᾶς *ντὲ* Ἀϊνάτ; Φλορᾶς 7984, 8504/8/73, 8603/33, acc. Φλορᾶ(ν) 8814/20/44/63, Φλοράνς 8593, 8703, acc. Φλοράντ 8712, second husband of Isabelle of Morea.
France, the king of—*ὁ ρῆγας τῆς* Φραγκίας 6075; here: Louis IX of France.—*ἡ ρήγαινα τῆς* Φραγκίας, P *τῆς* Φράτσας 6032, which reflects 'France.'
Frederic II, emperor—Φρεδερίγος, P has Φερδερίγος; 5956/71/74, 6783.
Φρεμινούρης, 8622, a Minorite, from anc. Fr. *frère minour*.

G

Galeran d'Ivry—Γαλεράν *ντὲ* Βρή, the first bailiff sent to Morea by Charles I of Anjou, 6537/57/63/70/77, 6692, 6708/30/37/47/60/70. In L Galerans de Vry, p. 218 and 225 which is a reflex of Gr. Βρή, and proves that the French Chronicle is dependent on the Greek one. An aphaeresis of this kind is common in Greek, but hardly possible in French, where in this case only the *e* in *de* is subject to elision.
Gautier I, comte de Lecce, duc d'Athènes, son of Hughes de Brienne—Γατιέρης *ντὲ* Μπριένε 7260/82, in P Γαλτιέρης; 7302, 8007. He was the son of Hughes and Isabella de la Roche, the widow of Geoffroy, baron of Corytaina, and was killed in the battle of Halmyros 1311 by the Catalans.
Gautier II duc d'Athènes—Γατιέρης δοῦκας τῶν Ἀθηνῶν 8088. He was the son of Gautier I, but only the titulary duke; in 1330 he organised an expedition to reconquer his dominions in Greece and in 1331 Alfons Fadrique

of Aragon, who was then duke of Athens, ordered the castle of Saint-Omer in Thebes (cf. 8080 sqq.) to be razed, for fear that Gautier should take possession of it. See Hopf, *Encycl.* I, p. 426. These lines seem to be an interpolation as well as those referring to Erard III.

Gautier I de Rosière—Γαρτιέρης ντὲ Ροζήερης 1912/13, Ροζιέρες 3157; he built the castle of Akova.

Gautier II—Γατιέρης 6621, 7315, 7429, ὁ ἀφέντης τῆς Ἀκοβας or Ἀκόβου 6638/93, 6726, 6887, 7314/25, 7428, son of Gautier I.

Geoffroy d'Aunoy—Ντζεφρὲς ντὲ Ἀνόε, 8760, son of Vilain I, baron of Arcadia.

Geoffroy de Bruyères—Ντζεφρὲς ντὲ Μπριέρες, the son of Hughes, commonly called ὁ ἀφέντης τῆς Καρύταινας, 3152, 3219/84/88, 3350, 3832/56/83, 4011/18/59/63, 4344/85, 5654/95/98, 5741/63/82, 5826, 6728, 6886, 6616/37/41/93, 7187/94, 7215; ἡ κυρὰ τῆς Καρυταίνου 7248/53, called Κουντέσσα 8001; Isabelle de la Roche, after Geoffroy's death, became the first wife of Count Hughes de Brienne.

Geoffroy de Bruyères—μισὶρ Ντζεφρὲς ντὲ Μπριέρες, 8114/76, a cousin of Geoffroy of Karytaina.

Geoffroy de Tournay—Ντζεφρὲς ντὲ Τουρνάη (MS Ντουρνάη); baron of Calavryta, 1323, 6889, 8497, 8544, 8660.

Geoffroy I de Villehardouin—Ντζεφρὲς ντὲ Βιλαρτουή, the second ruler of Morea and successor of Champlitte, called le Champenois; 1515/68, 1652; he assumed the power in 1210.

Geoffroy II de Villehardouin—Ντζεφρὲς ντὲ Βιλαρτουῆ 162, 177, 313, 321, 1766; Ντζεφρόες 2588, son of Geoffroy I.

Ghibelline, one who adheres to the party of the emperor of Germany; Γγιπιλῖνος P 6008/90, 6183, Γκιπειλῖνος P 6227, Γημπηλῖνος 6008/90, 6183, Γυμπελῖνος 6804, 7144, Κιπιλῖνος P 6804.

Godefroy de Bouillon—Κοτευφρῶνες ντὲ Μπουλιοῦ P 103.

Guelf, one who sides with the Pope; Γέλφος 6201.

Guibert de Cors—μισὶρ Γγιπὲρ ντὲ Κόρ 3271, first husband of Margaret of Passava. He was killed in the battle of Mount Karydi.

Guillaume Aleman—Γυλιάμος Ἀλαμάνος 1926; he was in possession of Patras and is mentioned in the register.

Guillaume (de Morlay) — Γουλιάμος 1933, who has the castle of Nikli.

Guillaume II, Prince of Morea—Γυλιάμος πρίγκιπας τοῦ Μορέως, his succession 2757, 3175. He is the brother of Geoffroy II and son of Geoffroy I.

Guillaume I de la Roche, duc d'Athènes—Γυλιάμος ντὲ λὰ Ρότζε δοῦκας τῶν Ἀθηνῶν 3176, 7241, 7384, 7959/85, 8013.—Helena Angela Comnena, his wife, called the Δούκισσα 8021.

Guy de Nivelet—Γγιοῦν ντὲ Νιβηλέ 1936, with the castle of Geraki. Γγιοῦν is the acc. of Γγιός, Γγίος, which however only occurs as Γγίς.

Guy II de la Roche—Γγὶς ντὲ λὰ Ρότζε, duke of Athens, son of William I and Helena Angela Comnena 7264/69/75, 7975, 8043, also called Guyot, Γιώτης (MS Γιωτής) 8047.

Guy de la Tremouille (L. *Tremolay*)—Γγὶς ντὲ λὰ Τρεμουλᾶ 8102/3, baron of Chalandritza and bailiff of Morea from 1282–1285.

H

Helena—Ἑλένη 8461. Daughter of Margaret of Morena and Geoffroy de Bruyères, and wife of Vilain II d'Aunoy, baron of Arcadia.

Hughes de Brienne, comte de Lecce; he possessed one half of the barony of Carytaina; from 1291–94 he was bailiff of the duchy of Athens. His son Gautier became duke of Athens 1308–11. Μισὶρ Οὔγγος ντὲ Μπριένε (Πριένε) κόντος τοῦ Λέτσε 7245/54/59/67, 7301, 7962, 8018/40.

Hughes de Bruyères—Οὔγκος ντὲ Μπριέρες 1917, one of the barons mentioned in the feudal register. His son Geoffroy built Καρύταινα.

Hughes de Lille—Οὔγκος ντὲ Λέλε 1941.

I

Isabelle—Ζαμπέα 5931, 6404/22, 7114, 7942, 7980, 8477/84, 8564/88/94, 8601, 8823, the daughter of William II; wife of Philippe d'Anjou, 2° Florence de Hainaut, 3° Philippe de Savoie. In L she is called Ysabeau, a form rendered remarkably well, if we consider the aphaeresis, the sonorous ζ = Fr. intervocal *s*, and *eau*, expressed by Gr. εα.

J

Jean de Catavas; Carebas is only mentioned L 193—*Ντζᾶ ντὲ Καταβᾶς*; 4690, 4713/75/83, 4864, 5600, 5753. By his astonishing boldness he won the battle of Prinitza.

Jean de Chauderon—*Ντζᾶς ντὲ Τσαντεροῦς* 8495/99, 8659; *Ντζαντεροῦς* 6888; *Τσαρδεροῦς* 7772, 7820; in P *Τσάνες ὁ Τζαδροῦς*, from Venetian *Zane* or *Zuane*; *Τσαδροῦς* 8544, *Τσαδεροῦς* 7309, 8759 P *Ντζάδρος*, *Τσάδρος* P 4507. Grand connétable of the Principality.

Jean de Neuilly—*Ντζᾶς ντὲ Νουηλή*. He built the castle called *ὁ Πασσαβᾶς* from Fr. *Passe avant*, 1946, 3162, 3272, 4506; *ὁ ἀφέντης τοῦ Πασσαβᾶ* 7310; *Ντζᾶς ντὲ Πασσαβᾶ* 7318.

Jean I de Nivelet—*Ντζᾶς ντὲ Νιβηλέτ* 6713; *Ἰωάννης* 3165. He was the son of Guy, mentioned in the register.

Jean de Saint Omer—*Ντζᾶς ντὲ Σαϊντ-Ὀμέρ*, third husband of Margaret of Passava; he became through his marriage marshal of the principality, 3274/75/90, 7374/76/87/98 *Ἰωάννης*, and 7405; 8900/87, 9033/41.

Jeannette—*Ντζανέτα* 8032, daughter of Count Hugo de Brienne and Helena Angela Comnena.

K

Καῖσαρης, see Philip de Toucy. L 183 mentions him as 'Messire Philippes de Tucy, le bail de l'empire de Constantinople.'

Καμπανέσης, see Champenois.

Καρεντάνε, ὁ δοῦκας ντέ, 3999, 4021, the duke of Carinthia, who took part in the battle in Pelagonia.—The companion of Conradin 7103.

Κολινέτος, Fr. *Colinet*? 7680, he was the *πρωτοβηστιάρης* of Morea.

L

Leonardo (de Veroli)—*Λινάρτ*, the logothetes or chancellor of Morea, 4404, 6734, 7534.

de Lespinasse, or de l'Espinás (see L 30)—*ντὲ Λεσπινγγάς* 1330.

Louis of Anjou—*Λωΐς*, *Λοΐς*, son of Charles I, 6481, 7941/47/52, 8491. The error of the Chronicle is corrected by Hopf, *Chron. gr. rom.* p. 470. The son of Charles, who married Isabelle de Villehardouin and became prince of Morea, is not Louis, but Philippe.

Λούκας, μισίρ, 1944, one of the barons mentioned in the feudal register; he held the barony of Gritzena.

M

Μαάτη 7279, 7983, daughter of *Ζαμπέα* and grand-child of William II. She was princess of Morea from 1313–18. The Greek form reflects Fr. *Mahaut*, where *au* = Gr. *α*; Engl. *Maud*.

Manfred, son of Frederic II, *ὁ ῥοὶ Μαφρές* 5759/87, 5975, 6183, 6222/67, P 6776, 6784/88, 7092; *ὁ ῥοὶ Μαφρόϊς* 5779, 5972/89, 6083, 6779.

Margaret — *Μαργαρίτα* 7659, 7749, second daughter of William II.

Margaret of Morena—*Μαργαρίτα τῆς Μόραινας*, wife of the cousin of Geoffroy de Bruyères; she was related to the Rosières of Akova, 8456.

Margaret of Passava; *ἡ ντάμα Μαργαρίτα ντὲ Πασσαβᾶ* 7320/46/58/88, 7424, daughter of John II of Passava and a daughter of Gautier I de Rosières, and wife of John de Saint-Omer. In 1262 she was sent as a hostage to Constantinople; after her return she claimed the barony of Akova, of which, however, after a long legal process she only received the third part.

Mathieu, in L Mahieu de Mons—*Ματὸς ντὲ Μοῦς* 1929/30, mentioned in the feudal register as baron of Veligosti.

Μέγας Κύρης 7242, 7913 and *passim*, in L: li Sires. Title assumed by the ruler of Athens, which he claims to be of ancient origin; he continues to bear this title even after he is created duke of Athens. Nicephorus Gregoras says that Constantine had conferred court-titles on the grandees of his empire and that the prince of Attica and Athens had been created Grand Duke. This is only a legend, but the de la Roche refer to it to prove the antiquity of their title, 3459. See Ellissen, *Michael Akominatos*.

ὁ μητροπολίτης τῆς Θηβοῦ 3309.

N

Nicolas II de Saint-Omer, brother of Jean and Othon, son of Bela, 3289, 6303, 7372, 7421/69/83/97, 7520/52, 8058/71; he was appointed bailiff 8106/10, 8616. He was married to Mary, princess of Antiochia, and,

after her death, to Anna Angela Comnena, widow of Prince William II of Morea.

Nicolas III de Saint-Omer—Νικόλας ντὲ Σαῦντ-Ὀμέρ, son of Jean, and invested with the barony of Thebes; he was also Marshal of Morea, 3278.

Nicolas de Sanu (It. *Sanudo*) duke of Naxos—Νικόλαος ντὲ Σανοῦ, δοῦκας τῆς Νηξίας 8034, husband of Jeannette.

O

Othon de Saint-Omer, brother of Jean and Nicolas II, 3290, 7375.

Othon de Tournay—Ὅτον ντὲ (ν)Τουρνᾶ 1939, baron of Calavryta, mentioned in the feudal register.

P

Πάπας, ὁ, the Pope, *passim* and 5959, 6131/55, 6841/55.

Perrin in L 183—Περὴς Κουμάϊν 5420, a squire of Ancelin de Toucy.

Philippe de Savoye—Φίλιππος ντὲ Σαβόη, 8589, the third husband of Isabelle, princess of Morea.

Philippe de Toucy, who bore the title of Cesar; he was the brother of Ancelin de Toucy. Καίσαρης 1322, 5231, ὁ κ. τῆς Ρωμανίας 5417; τοῦ καίσαρη... μισὶρ Φιλίππος ἄκω 5231.

Pierre de Vaux—Πιέρης ντὲ Βάς 4405, 6339/40, 6373/92, who with Linart attended the Ladies' parliament. Vaux, see L 211, 212; it is not *Vent* as Buchon supposes in his Index of H.

de Planchy (L 30)—ντὲ Μπλαθοί, P Πλαθή, 1328, a family settled in Morea after 1261. Buchon in the Index of H has Blangy, which does not correspond to the form Plancy given in the Index of L.

R

Richard, comte de Cephalonie—Ριτζάρδος, κόντος τῆς Κεφαλωνίας, 8865/99.

Robert — Ρομ-, Ρουμπέρτος 1183/85, 2473, 7511; P has Ἀρουμπέρτος 1272; the Latin emperor Robert II, from 1221–28.

Ρομπέρτος 2158/77, a cousin of William of Champlitte; he was deluded by Geoffroy I who succeeded in securing the principality for himself.

Ρομπέρτος, king of Naples 1309–43, grandson of Charles I of Anjou, 7951.

Robert de Tremolay—Ρουμπέρτος ντὲ Τρεμουλᾶ 1949; or rather Audebert, who is mentioned in the register.

Rousseau de Sully—Ροῦσος ντὲ Σουλή, 7837/68/75, 7927/33, sent, according to the Chronicle, by Charles I as bailiff to Morea. But Hughes le Rousseau de Sully is sent, not as a bailiff, but as a captain-general. See Hopf, *Encycl.* p. 301 and 324.

S

Saint John of the Hospital—Ἅγιος Ἰωάννης τοῦ Ὀσπιταλίου, 1951, 2664 and P Σπιτάλι 3209, the Order of the knights of St John, later of Malta.

ντὲ Σαλοῦθε 1380. P has τὲ Σάλω, surname of the Καμπανέσης. L has Guillerme de Salu, p. 31, and de Saluce, p. 33. Evidently this denomination has nothing to do with Saluces, It. *Saluzzo*, town in Italy, and it must refer to Champlitte, from which it is a corrupted form. Guillaume de Champlitte was the first French ruler of Morea, and no other person can be meant. This corruption illustrates that L is dependent on the Greek Chronicle, as the name of Champlitte must have been familiar to a Frenchman.

Simon de Vidoigne—Σιμοῦς (acc. Σιμοῦν) ντὲ Βιδόνη, 8334/42/66/76/84, captain-at-arms of Arachova.

T

Τέμπλο, τό, 1952, 3209, 7791, the order of the Templars.

Thomas (de Stromoncourt) — Τομᾶς, baron of Salona, 3294.

Τοσκᾶνοι P 7073, It. *Toscani*. Ντουσκᾶνοι in H *loc. cit.* and 7144 is due to τὸν Τουσκᾶνον.

Τουδέσκοι, P 7063, a reflex of It. *Tedeschi*; commonly called Ἀλαμάννοι. Ντουδέσκοι in H is from τὸν Τουδέσκον.

V

Vilain I d'Aunoy—Βιλὲς ντὲ Ἀνόε 1325, baron of Arcadia. Βιλάϊ II ντὲ Ἀνῶε, 8462, baron of Arcadia, husband of Helen de Bruyères.

II. NAMES OF GREEKS AND THEIR NEIGHBOURS IN THE EAST.

A

Ἄγγελος Καλοϊωάννης Κουτρούλης 3060/61/93. Despot of Hellas or Arta. He is mentioned as the father of Nicephoros, but the Chronicle is not reliable in the genealogical notices relating to the Δεσποτᾶτο; see the list of the Despots of Arta. He is also called Ἰωάννης, which see *s. v.*

Ἄγγελος 3540, the third son of Theodoros Ducas.

Ἀλέξης ὁ Βατάτζης 40, 60, here refers to Alexios I Comnenus.

Ἀλέξιος ὁ Βατάτζης 449, 551, Alexios III Angelos, from 1195–1203, brother of Isaac.

Ἀλέξιος ὁ Βατάτζης 453, 476, 498, 588, 739, his death. Alexios IV, the son of Isaac.

B

Βουτσαρᾶδες, *οἱ*, 1762, a Greek family-name in Morea, see Δοξαπατρής. B. is probably a dissimilation for a form beginning with a tenuis and corresponding to a word used in vulgar language = the brave.

Δ

Δαιμονογιάννης 2946, a prominent Monembasiote.

Δεμέστικος, ὁ Μέγας, the emperor's brother, appointed commander in chief of the army in Morea; 4630/79/88/96, 4781, 4806/16/80, 4971, 5001/40/79, 5150, 5291, 5329, 5431/59/82, 5513/81.—The commander of the Greeks in the war in Epirus 8990, 9008, 9056/68/80/94.

Δεσπότης, see Νικηφόρος.

Δεσποτᾶτοι 3731, 3905, the subjects of the despot.

Δοξαπατρής 1763, the head of the family called Βουτσαρᾶδες who, before the conquest, were in possession of the castle of Oreoclovon, which commanded the defile or drongos of Scorta. D. is acknowledged by his enemies to have been a valiant soldier.

Θ

Θεόδωρος ὁ Δοῦκας 3090, 3102/12, 3478, 3537/68/92, 3609/96, 3812/27, 4033/60/70, 4107, 7972, mentioned as the brother of Nicephoros; but it is not Theodoros, but his brother John I the Sevastocratoras of Thessaly or Great Wallachia (Βλαχία) to whom the passages of the Chronicle refer. See Hopf, *Chroniques greco-romanes*, p. 529.

Θεόδωρος Λάσκαρις, the second emperor of that name, 1210, 1223, 3046/52.

Θωμᾶς, son of Nicephoros, despot of Arta, 8836/47.

I

Ἰωάννης 3085, despot of Arta or Hellas, also called Καλοϊωάννης 3093; see Ἄγγελος Κ. Κουτρούλης.

Ἰωάννης ὁ Βατάτζης 1033, ἀφέντης τῆς Βλαχίας, τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἄρτας, etc. It was not John Comnenos, the father of Michael I, who was the founder of a Greek dynasty in the north, but Joanisa, a king of Wallachia, whose army was composed of Bulgarians, Wallachians and Cumani. He defeated Baldwin in the battle of Adrianople in 1205 and Boniface of Salonic, the latter emperor being killed in 1207 in a skirmish near Mosynopolis. Joanisa, although in the beginning allied with the Greeks against the Franks, was an enemy to both. His savage hordes devastated and depopulated the country, and their incursions reached as far as the gates of Constantinople. He was called the Ρωμαιοκτόνος in reference to Basilios II who had acquired the name of Βουλγαροκτόνος. A second Attila, he was murdered in 1207 by one of his officers on the instigation of his wife, who belonged to the fierce

race of the Cumani. See Hopf, *Encycl.* I, p. 214 and sqq.

K

Καβαλλαρίτσης 5431/60, 5582.
Καλοϊωάννης 1087, 1102, in P Καλοϊάννης; see Ἰωάννης ὁ Βατάτζης.
Κα(ν)τακουζηνός 4535, 4635, 4978, 5014/60/68, a commander in chief of the forces in Morea.
Κομνηνός 3539/41, son of Theodoros Ducas.
Κουτρούλης, ὁ δεσπότης ὁ, 3470, a name given to Nicephoros.

Λ

κὺρ Λέος 882, allusion to Leon VI.

M

Μακρινός 4558/72/84/95, 4617/18, 4638/51, 4978, 5013/79, 5432/59; a relative whom the emperor appoints commander of the expedition to Morea.
Μαμωνᾶς 2946, a citizen of Monembasia.
Μελίκ, P Μελίκης 5171, 5206/55, 5315, 5676; Μελίκης 5181, 5239, 5671, 5702. One of the chiefs of the Turkish contingent, which goes over to the Franks. (From the Arabic ملك *melik*, 'king,' 'prince,' Fischer.)
Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος 1259–82, who reconquers Constantinople; 1227/35/65, 3055/62, 3103, 3554/86, 3778/82, 4546, 6662, 8807.
Μούρτζουφλος 733, 741, 750, 871, 878, nickname given to Alexios V Ducas.

N

Νικηφόρος I 3086/94, 3100, 3479/96, 3561, 3615, 3815, 3825, 8065, 8805, 8785, the despot of Arta, son and successor of Καλοϊωάννης, according to the Chronicle, but in reality, son of Michael II.

Σ

κὺρ Σάκης ὁ Βατάτζης 448, 451, Σάκιος 557, 574, 587, 653, Isaac II Angelos 1185–1195 and again from 1203–4 with his son Alexios IV.
Σαλίκ 5255, 5315. A companion of Melik, with whom he shared the command of the Turkish forces in Morea. (It is the Arabic name *Ṣāliḥ*, 'the Righteous,' which the Turks pronounce *Salych*, with German or Scotch *ch*, Stumme.)
Σγουρός 1468/88, 1528, P Σγοῦρος, a small Greek despot, who after the events preceding the capture of Constantinople had become independent of the emperor.
Σεβαστοκράτορας, see Θεόδωρος ὁ Δοῦκας.
Σοφιανός 2947, a citizen of Monembasia.

Φ

Φιλανθρωπινός 8710/63, the commander of the Greek forces in Morea.

NAMES REFERRING TO RELIGION.

A

Ἅγιος Γεώργιος 4791; Ἅγιος Παῦλος 6135; Ἅγιος Πέτρος 6135, referring to Saint Peter, church in Rome, and Peter's pence 6849. Ἀ. Μάρκος 344, in Venice.
Ἀραράτ 4744.

I

Ἰούδας 3975. Ἰουδαῖοι 3975.

INDEX OF GEOGRAPHICAL NAMES.

I. NAMES OF PLACES IN WESTERN EUROPE, AND OF PERSONS NAMED AFTER THEM.

A

'Αγγλετέρρα 5946, 6014/77, 'Εγγλιτέρρα in P; Fr. *Angleterre*.

"Αγιος Νικόλαος 5756, the celebrated church San Nicola in Bari.

'Αϊνάτ, Hainaut, a province in Belgium. Observe *a* = Fr. *au*.

ὁ κόντος ντὲ 'Αϊνάτ 8503, brother of Florence.

'Αλαμάννια 452, 455, 3593, 6224.

'Ανάπλιον, Naples; 6346, 6405/27; name also given to Nauplion, which again in It. was called Napoli di Romania.

'Αρχάγγελος 5757, a convent near Manfredonia; probably Monte Sant-angelo with the famous old sanctuary San Michele is meant.

B

Βενετία 310 and *passim*. Βενετίκοι 368, 549 and *passim*; from Βενετός and -ικος, Βενέτικος like Φράγκικος, then from acc. pl. Βενετίκους, a new nom. pl. Βενετίκοι, like ἀνθρῶποι. Βενέτικος 2227.

Βερούνα 1563, Verona.

Βροντῆσι 3377, 5841, 6343/88, 6425, 6502/46, 6892, 8614. Lat. *Brundisium*, It. *Brindisi*.

Γ

Γένοβα 1278. Γενουβίσοι 8786, 9107/13/39/66.

Δ

Δύσις 1311, 1806, 7262, Western Europe, now commonly called *Europe*.

Ι

'Ιταλια 210, 6196, 6201, with It. accentuation.

Κ

Καλάβρια 6228.

Καμπάνια 5959, a province in southern Italy.

Κάπουα 5973.

Κατελώνια 2476, Catalonia in Spain.

Κατελᾶνοι, οἱ, 7272, 8091.

Λ

Λάτζα, for Λάντζα 226, 252, perhaps Lans le Bourg in Piedmont, and certainly not Milan, as Buchon supposes.

Λέτζε 7246, 7962, Lecce; mentioned in connection with Hughes de Brienne, who was count of Lecce.

Λουμπαρδία 253, 324, 1563, 6226, 6804/12.

Λουμπάρδοι 851, 7073, 7144.

Μ

Μαφρεδόνη, P Μαφρηδόνια, town in Apulia built by Manfred, 5758.

Μπάρ, Bari in Apulia, 5756.

Μπονιβάντ 6230, 6895, a reflex of the French pronunciation of Benevento in Campania; Μπονιφάντ 7038, P Πονιβάτ.

Μπουργούνια 204, 1391, 1561, Burgundy.

Ν

Νεάπολις 8600, generally called 'Ανάπλιον, which see *s. v.*

Π

Παρίς 255, 2139, 3379/96, 6017; Παρίσι P 2139, P 6021.

Πιεμούντ, P Πιομόντε 323.

Πούλια 2240, 5657, 5754, 5958/99, 6221, 6812.

Προβέντζα 183, 5926/36, 6837.

Προβεντζάλοι 397, 850.

P

Ρώμη 467, 473, 781, 5756/68, 5960.

Σ

Σαβόη 308, Σαβόε 2167.
Σαλέρνο, ἡ, 5972.
Σικελία 5760, 5957/75/99, 6175; Σικέλια 6228.

T

Τάραντο 7280.
Τοσκάνα P 6226; H has Ντουσκάνα, with ν from preceding τήν.
Τουλούζα; the count of Toulouse 134, 182, 199, 301.
Τσαμπάνια 133, 152, 163, 173, 1357, 1799, 8113, mentioned in connection with the count of Champagne.

Φ

Φιλάντρα 132, 383 and with more pronounced popular etymology Φιλάντρια 173, 190, 301: Flanders.
Φλαμέγκος 1108, Flamand.
Φραγκία 212, 245, 272, and the more literal reflection of Fr. *France*: Φράντζα P 34, P 245, P 1313 Φράτσα P 1804, 2138.
Φράγκος *passim*, a western European; a Frenchman, adj. φράγκικος 581 etc.
Φραγκίσκος, P Φραντζόσος 989, the latter reflecting François, a term to distinguish a Frenchman from a Frank of another race.
Φραγκισκᾶνος P 1366, another effort to render 'Frenchman.'

II. NAMES OF PLACES IN THE GREEK EMPIRE AND THE NEIGHBOURING COUNTRIES WITH THE EXCEPTION OF THOSE UNDER FRANKISH SWAY, AND OF PERSONS NAMED AFTER THEM.

A

Ἁγία Σοφία 887; 5872 church in Andravida.
Ἀλαϊνοί 1215, the Alani, who continue to live as nomads in the precincts of Mount Caucasus. P has Λαοινοί which seems corrupt.
Ἀνατολή 1020, Grecian Asia Minor, often opposed to Ρωμανία, 3047.
Ἀνατολικοί 4555, soldiers from Asia Minor.
Ἀνδριανόπολις 647, 1084/91, 3603, 3682; the spelling νδ seems to denote the same as ντ which is = Engl. *d*.
Ἀνδριανοπολίτης 1115.
Ἀντιοχεία (*sic*), 78, 8074.
Ἀρμενία 78.
Ἄρτα 1032, 3080, 3510, 3628, 3783, 8789, 8977, 9120/56. See Ἑλλάδα.
ὁ δεσπότης Ἄρτας 3823.

B

Βαγενετία 9162, a place near Arta in southern Epirus.
Βλαχία 1031, 1087, 2589/98, 3088/96, 3528/42, 3631/35/54/69, 4090, 5732, 7286, 7972, 8794, 9023; Great Wallachia, comprising Thessaly.
Βλάχοι 4090.
Βονίτσα 9235, a place on the Gulf of Arta, south of Preveza.
Βούλγαροι 1215, P Βούργαροι 3708.
Βυζαντία, ἡ, 8762 = τὸ Βυζάντιον.

Γ

Γαλατᾶς, ὁ, 1278, 3078, suburb of Constantinople, in which the Genovese had their trading settlements.
Γιάννινα, Ἰωάννινα in P, 1032, 3630, 8795, 8978, 9007, the principal town in Epirus.

Δ

Δεσποτᾶτο 1032, 6891, the country governed by the Despot, comprising Epirus and the parts called Rumeli in Turkish times; it is named in the Chronicle the Δεσποτᾶτο τῆς Ἄρτας or Ἑλλάδος 3097, 3783/86/89.

Ε

Ἑλλάδα or Ἑλλάς; the theme Hellas, comprising central Greece, see Constantinos Porphyrogenitos, *de thematibus*, p. 51, and Hopf, *Encycl.* 1, p. 130. In the 13th century this country became independent of the empire and assumed the name of Δεσποτᾶτο τῆς Ἄρτας or τῆς Ἑλλάδος, 1031, and the ruler bore

the title of *despot* of Hellas, 3061, 3561, 3815; cp. also Index of Gr. Persons.

Ἕλληνες—οἱ Ρωμαῖοι, Ἔ. εἶχαν τὸ ὄνομα, 795; a tower built by the ancient Greeks 1774; referring to the title of Μέγας Κύρ which is claimed to be an ὄνομα τῶν Ἑλλήνων, 1557, 7242; 8050, see Index of Persons, p. 626.

Z

Ζύχοι 1215, P Ζηγοί, a people living on the shores of the Black Sea. See Buchon in his ed. of P, p. 769.

H

Ἡράκλεια 722, P Ἀράκλεια, Heraclea Pontica in Bithynia.

I

Ἱεροσόλυμα 96, 131, 2614.

K

Κατακαλοῦ 3674, probably a mountain-pass of the Olympos, on the confines of Wallachia.

Κουμανία 1038, a general name given to the country north of the Black Sea, then occupied by the savage hordes of the Cumani.

Κουμᾶνοι 1039/68, 3606, 3703, 4053, 9086, Κούμανοι 1139, mentioned as mercenaries in the service of the emperor.

Λ

Λυκία P 6490, a province in southern Asia Minor; H has Nicaea which seems better.

N

Νικαία 1217, 6490, Nicaea, capital of the empire transplanted on Asiatic soil.

Νύμφος, ἡ, 1174; P has ἡ Ἡμέρος. There is a small place called Nymphio near Smyrna.

Ξ

Ξερόμερον 8789, a place near Arta; τὰ Ξηρόμερα 9229.

O

Ὀξερός, ὁ Μέγας, 8798, the lake on which Jannina is situated.

Οὐγγρία 3577, 7380; Οὐγγάρια 3596; Hungaria.

Οὔγγροι 3707, 4035/51.

Π

Πελαγονία 3468, 3695, 3949/54, 4192, 4908, 5552. A district in Western Macedonia with Καστορία as its chief place.

Πόλις 513/16. The City κατ' ἐξοχήν, used like Urbs and Ἄστυ in antiquity, for Κωνσταντινόπολις 470 and *passim*, and Κωνσταντίνου πόλις 445, and still obtaining in the present day.

Πρέβεζα 9108/19, town in Epirus, at the entrance of the Gulf of Arta.

P

Ρωμαῖος, *passim*, a subject of the Roman Eastern Empire, professing the Orthodox faith and speaking Romaic, τὰ ρωμαϊκα, hence not necessarily belonging to the Greek race. Opposed to Φράγκος, Τοῦρκος and Ἕλλην, and a term which continued to be used after the downfall of the Roman Empire and still obtains.

Ρωμανία 529, 591, 841, 2474, 3551, etc. Ρουμανία P 61, the Roman Eastern Empire in Europe, opposed to Ἀνατολή; this designation is now limited to Rumania, which was formerly called Wallachia.

Σ

Σαλονίκη, ἡ, 1010, 3653; τὸ Σαλονίκι 1052, 1569/75, 3181, 3423, 3684.

Σαρακηνός 13, 27.

Σέρβια, τά, 3676, a castle in Thessaly.

Σερβία 3578/98, kingdom of Serbia.

Σέρβοι 3708, mercenaries from S.

Σκλαβουνία 416, 426, Slavonia.

Σκουτάρι 552, a suburb of Constantinople on the Asiatic shore.

Συρία 1852, P Σουρία.

T

Τουρκία 3770, 4553, Turkish Asia Minor, opposed to Ἀνατολή.

Τοῦρκοι 3581, 3601, 3709, 4553, 5099, 7284, 9086, mentioned as mercenaries.

Τουρκομᾶνοι 1040, mercenaries of the Gr. emperor; in 4819 a kind of horse.

Τσάρα 416, 426, 436, 497, 500, Zara, city in Slavonia.

Φ

Φιλαδέλφεια 1218, in Asia Minor.

III. NAMES OF PLACES IN MOREA, THE DUCHY OF ATHENS, AND OTHER PARTS GOVERNED BY THE FRANKS.

Works consulted: Buchon, *Voyage=La Grèce continentale et la Morée, voyage, séjour et études*, par J. A. Buchon, Paris, 1843. Leake, *Pel.=Peloponnesiaca*: a supplement to *Travels in the Morea*, by W. M. Leake, London, 1846. *Der Peloponnes, Versuch einer Landeskunde auf geologischer Grundlage*, von Dr Alfred Philippson, Berlin, 1892.—On the architecture of some of the castles mentioned, especially Isova, see Adolf Boetticher, *Die fränkischen Bauten in Morea*, Beilage zur Allgemeinen Zeitung, 1885, No. 21. B. also refers to Gritzena as being in a perfect state of preservation, but he does not indicate its precise situation. For general information on the castles built by the Franks see Gregorovius, *Die Stadt Athen im Mittelalter*, Stuttgart, 1889, I, p. 380 and II, p. 42 sq.

A

Ἀβαρῖνος, ὁ, 8096, now Navarino, the ancient Pylos in Messenia, on the Ionian Sea, north of Methone. Hopf, *Encycl.* I, p. 212 and n. 32, and *Encycl.* II, p. 24, interprets this name as *Castel des Navarrois* and rejects the derivation from the *Avari*. But strong arguments can be adduced to sustain this derivation: 1° the form in the Chronicle is *τοῦ* Ἀβαρίνου, and not *τὸν* Ἄβαρ.; 2° the company of the Navarrese did not settle down on that spot before 1381, while the Chronicle was published shortly after 1300; 3° the castle in question was built by Nicolas II de Saint-Omer, who died 1294. However, when the Navarrese settled there in 1381, nearly a century later, and called their stronghold *Castel des Navarrois*, it is possible that, by a singular coincidence, the name Avarínos already existed, which would agree with the account of the Chronicle. Interpolations occur now and then in the Chronicle, but it is somewhat difficult to admit one of so late a date, and connected with a person so well known as Nicolas de Saint-Omer. In L it is called 'le port de Junch.'

Ἅγιον Ὄρος 1498, south of Corinth, near the present Chiliomodion. It is now called Hagionori, a small village near which are the ruins of a castle; Philippson, p. 40.

Ἅγιος Ζαχαρίας 2217/42/50, a seaport, afterwards called **Κλαρέντσα**, on the site of the ancient Kyllene.

Ἅγιος Ἰάκωβος 7790, church in Andravida, where the three princes of the house of Villehardouin were buried.

Ἁγίου Φραγκίσκου, ἐκκλησία τοῦ 7518, a church of the Minorites in Klarentza.

Ἀγρίδι Κουνουπίτσας, τό, 4709, a mountain-pass in the river-basin of the Alpheios, on the way from Krésteua to Prinitza. See Leake, *Peloponnesiaca*, p. 144 and 155.

Ἀθήνα—τῆς Ἀθηνοῦ 1554/61, **τῆς Ἀφηνοῦς** P 1554.

Ἄκοβα 1916, 3160, 6621, 7353/90, called Mata-Griffon by the French, a castle in Scorta built by Gautier de Rosière, situated near the river Ladon (Rouphias). Buchon, *Voyage*, 493, informs us that this ruined castle is now called Galatás. The name **Ἀχοβές** is still applied to a district adjacent to the ancient Thelpusa, Leake, *Pel.* p. 149.

Ἀλμυρός 7274, 8010, a place near the gulf of Volos, where Gautier de Brienne was defeated by the Catalans.

Ἀλφέως, τὸ πέραμα τοῦ, 8328, some ford which is not precisely indicated. Notice that the river was called Ἀλφεύς or Ἀλφέας, like **ὁ Μορέας, τοῦ Μορέως**, instead of Ἀλφειός.

Ἀμύκλι(ον) 1960, 2030, 2067, 3330, 4401, 6722. This name can be explained as a diminutive form of Ἀμύκλαι, the ancient capital of Laconia, south of Sparta; see Philippson, p. 246, and Leake, *Pel.* p. 162. But serious difficulties arise as to the identity of the two places Amykli and the ancient Ἀμύκλαι: thus in l. 2027 *Nikli* is mentioned, and *Amykli*, which occurs three lines below, can only refer to N. In P it is only mentioned 1960, and in the other passages which correspond to those giving Amykli in H, we read Νίκλι.

Ἀνάπλιον, now Nauplion, 1587, 2085, 2766, 2871, on the gulf of Nauplion.

'Ανδραβίδα 1426/32, 1609, 2226/44, 3512/17, 4960/62, 5037, 5209/93, 5846/61, 6505, 8723, 8825, in Elis, the capital of the principality, at a short distance from the ancient Kyllene. See Buchon, *Voyage*, p. 508.

'Ανδραβισαῖοι 1433.

'Αξία, see Νηξία.

'Αράκλοβον, see 'Ορεόκλοβον.

'Αράχοβα, ἡ Μεγάλη, 7200/7, 8335, in Laconia, on the western slope of the Parnon Mountains; according to the Chronicle on the confines of Skorta.

"Αργος 1522/40, τοῦ "Αργου 1525, 2086, 2766, 6702/25.

'Αρκαδία, an important town on the gulf of that name, in Messenia, the ancient Kyparissia; 1327, 1663, 1679, 1757, 1770, 1865, 5302, 8462. Philippson, p. 347.

'Αρκαδινοί, οἱ, 1782/88.

'Αχαΐα 1400/7/23/53, 7281, now Kato-Achaïa, to the west of Patras. 'Ο πρίγκιπας τῆς 'Αχαΐας 3044, 3279, 5859, the official title assumed by the prince of Morea. Achaïa in antiquity denoted first the Dodecapolis, then the province of that name, and ultimately the whole of the Peloponnese; under the Roman dominion even Thessaly was included.

B

Βάτικα, τά, 2955/60, 4591, 5620, the promontory ending with Cape Malea.

Βελίγοστη 1716/52, 1931/60, 2287, 4665, 5330, 5452/67, 5639, 5704, 6718. See Buchon, *Voyage*, p. 480 sqq. Leake, *Pel.* p. 150. Philippson, p. 244. An important town in the Middle Ages, of which now only a few ruins are left, on the river Xerillos in the vicinity of Kamara, which lies in Messenia to the south of Leondari.

Βλιζίρι 2233/80, 2484, 4863, 5204/37/48, 6556. According to l. 5248 this place was less than a day's march from Andravida; it was also near Pondico-Castro, cp. l. 2484. Cp. the remark of Leake, *Pel.* p. 155.

Βοστίτσα 1456, 1942, 8380; the ancient Aegion in Achaia, on the gulf of Corinth.

Βουνάρβη 5738, P Βούρναρβον, B. and Ρέντα are two fiefs given by William II to the Turkish auxiliaries, who remained in Morea. There is a place called *Vunaria*, north of Corone, mentioned in Philippson, p. 359 sqq.

Γ

Γαρδαλεβός, ὁ, 4576, 6653; τοῦ Γαρδαλεβοῦ 4661, P Δραγαλιβοῦ; τὸν Δραγάλιγον P 5622; but the form of H deserves more credit. A place in Laconia, north of Vatica, Monembasia and Helos, which are mentioned previously.

Γαρδίκι 5429, mentioned as a castle near the battlefield of Makry-Plagi. The ruins may still be seen near Derveni; it is supposed that Gardiki was built on the site of the ancient *Ampheia*. The place is now called Palaeókastro of Kokla. See Baedeker.

Γεράκιν 1938, 3166; name given to the castle built by Jean de Nivelet and the district surrounding it; it still exists as a small town in the north of Helos. Philippson, p. 181.

Γιστέρνα 3035, 4592, in Mani, only a few miles from Cape Matapan. See Philippson, p. 226. The town has decayed and not been rebuilt, and to-day the name only survives in the *Port of Kistérnes*.—The γ is due to preceding τήν.—It is near Γ. that William II built the castle of Λεῦτρο.

Γλυκύ, τό, 8070, a fief belonging to the widow of William II, mentioned together with Platanos and Maniatochori, places which were under the jurisdiction of Kalamata. There is a *Maniati* at no great distance from Megalopolis (Baedeker).

Γρίτσενα 1945, in the valley of Lakkos. Leake, *Pel.* 153, supposes that it was in a situation intermediate between Kalamata and Leftro, on the southern side of Mount Taygetos.

Δ

Δαμαλᾶ, τὸ μέρος, 1498, an important place in the Middle Ages on the site of the ancient Troezene, see Philippson, p. 49.

Δημάτρα 7997, 8000, a castle in Scorta built by William I of Athens and demolished by the Greeks.

Δομοκός 7287, in Thessaly, to the north-west of Zituni and south of Pharsalos.

Δραγάλιγος in P, see Γαρδαλεβός. Pro-

bably a corrupt form of the name given in H.

Δράπανος, ὁ, 3490, in the M.A. and still existing as a village on the promontory, which in antiquity was called Drepanon. Cape Drepanon, as it is now officially called, is the most northern point of Morea.

Δρόγγος 4576, used as a proper name, can either refer to the *drongos* or mountain pass in Scorta, or to that in the country of the Melingi.

Δωδεκάνησος 2604, a name given in the M.A. to the Cyclades, which formed the duchy of Naxos.

E

Ἔλεος, τό, 2064, 2983, 3167; Ἔλος 5620, the district in Laconia bordering on the gulf, at the mouth of the Eurotas.

Ἔπακτος 3489, the ancient Ναύπακτος. E. with coalesced article, *Lepanto*, is the form used by the Italians; a town on the northern shore of the Gulf of Corinth, opposite Cape Drepanon. The gulf was already, in the time of the Chronicle, called after this town: ἡ θάλασσα τοῦ Πάκτου 3626.

Εὔριπος 1558/62, 2797, 2892, 3186/95, 3371, 3624/32, 4598, 4612, 4877, 6417, 7914. A medieval name given to the island of Euboea, derived from the strait which separates Chalkis from the mainland. In T exchange of β (υ) and γ and this form with the article τὴν Ἔγριπον gave rise to the It. *Negroponte*.

Εὐριπιώτης 3083.

Z

Ζητοῦνι 3640, name given in the M.A. to the ancient town of Λαμία in Thessaly.

H

Ἡλειακός (sc. ποταμός), 5252, 6575, so called because it flows through Ἦλις; it is the Πηνειός of antiquity and the Gastouni of the present day.

Θ

Θαλασσινοῦ, ὁ κάμπος τοῦ, 3636. Buchon remarks in the index that Θ. is identical with the present Alassona in Thessaly. It is indicated by the Chronicle as being north of Sideroporto and on the confines of Wallachia, and may possibly correspond to the place indicated on the maps as *Elasson*, to the north-west of Larissa.

Θήβα 2593, 2887, 3245/78/82/87, 3633, 4364/86, 8020/81; τῆς Θηβοῦ 6304; Thebes, which in the M. A. was of greater importance than Athens.

I

Ἴσοβα, P Ὄσιβα, which seems corrupt; 4671, 6598, 6614, 8381. Philippson, p. 339, mentions the ruins of the convent of I. opposite the mouth of the Erymanthos. Leake, *Pel.* p. 154, mentions a Gothic ruin, called Palati, which he supposes to be Isova. See Buchon, *Voyage*, p. 497, who says that an abbatial palace was annexed to the Church of Isova.

K

Καλάβρυτα 1940, on the river of that name, to the south of Vostitza. The name *Tremoula* still clings to the ruins of its castle, see Buchon, *Voyage*, p. 539.

Καλαμάτα and its misspellings, 1664, 1711/39/48, 1865, 2284/89, 7761, on the Gulf of Korone (or Messene), still one of the chief commercial towns in Morea. See Philippson, p. 204.

Καλαματιανοί 2299, 6725.

Καλάμι 5357, near Makry-Plagi; it is probably not the K. to the north-west of Kalamata, mentioned by Leake.

ἡ Κάπελη, P ἡ Κάπελος, 4833. Kápellis is a plateau in Elis, bordering on the river Duana (Erymanthos) in the east; its chief place is Lala. See Philippson, pp. 286, 311.

Καπησκιάνους, τούς, 1723. According to the Chronicle the capture of Kalamata precedes the battle fought at this place, where the Greek forces had gathered from all parts of Morea. After the battle the Franks return to Kalamata, where they resolve to attack Arkadia. The place in question therefore seems to have been situated at no great distance from Kalamata. Hopf, *Encycl.* I, p. 213 interprets: Capo Schienò.

Καρύδη, τὸ ὄρος τοῦ K. 3266/86, a hill near Megara; see Buchon, *Voyage*, 555 sqq.

Καρύταινα 1921, 3155, 4667, 5634; ἀφέντης τῆς Καρύταινας see Geoffroy de Bruyère, the most famous knight in Morea, who assumed the name of

the place where his castle was built. K. is situated on the slope of a hill descending to the Alpheiós, also called the river of K., in the mountainous part of ancient Arcadia (Scorta), north of Megalopolis and west of Tripolis. See Philippson, p. 96. K. seems to contain the ancient name Γόρτυνα, contaminated with καρύδιον or some other form denoting *nut*, and referring to a grove of walnut trees. Such a denomination is not uncommon in Greece: cf. Καρύδι, a mountain near Megara, and Ἀράχοβα (several villages), a name which in Slav signifies *Nut-village*, or in German, *Nussdorf*.

Καψικία P 1723; H has Καπησκιάνους. There is a *Kapsia* in the northern part of the plain of Tripolis, at a short distance from the ruins of Mantinea. Philippson, p. 94. But the form given by H seems to deserve more credit.

Κεφαλλωνία 2894, It. Cefalónia, A Κεφαλληνία. Ὁ κόντος τῆς Κεφαλ(λ)ωνίας 8866/86.

Κλαρέντσα 2218, 5843, 6390, 6425, 6504/69, 6731, 7517, 7848/53, 8615; Γλαρέντσα P 2218, P 6390; Γραρέντσα P 5843. The port of Andravida, a flourishing place during the Frankish domination; it was built on the site of a small port called Ἅγιος Ζαχαρίας, which corresponds to the ancient Kyllene. It is from this place that the Dukes of Clarence derive their title, see Buchon in his ed. of L, p. xli.

Κοπρινίτσα 5302/16, a place near the town of Arcadia.

Κόρινθος 1444/59, 1545, 1605, 2085, 2765, 3259, 4391, 4610/14, 4653. See Philippson, p. 30. In many instances the metre seems to require Κόρθο.

Κορινθαῖος 2810.

Κορφοί—τοὺς Κορφούς 2191, τοῦ Κορφοῦ τὸ κάστρον 2193, τῶν Κορφῶν P *ib.* 2211/24. The two elevations at the port of Corfu can also be conceived as a unity, cf. τοῦ Κορφοῦ; hence *i korfí*, when written, can as well correspond to: οἱ Κορφοί, as to: ἡ Κορφή, a syncopated form from Κορυφή. See Hatzidakis, *Einleitung*, 373 n. who explains ὁ κορυφός (for ἡ κορυφή) as a form used by the Dorians.

Κορώνη 1593, 1663/95, 2783, a town at the entrance of the Gulf of Messene, north-east of Cape Gallo. See Philippson, p. 362.

Κορωναῖοι 1702.

Κούντουρα 1724, an olive grove so called, near τοὺς Καπησκιάνους, where the Greek forces, which had gathered there, were defeated by the Franks. This was the only battle fought in the time of the conquest.

Κρεστένων, τὰ μέρη τῶν, 4701. Krestena is to-day a large village to the south of Olympia.

Κρήτη 2189, 2225.

Κρίβησκα, ἡ, 6575; P has Κρήσαιβα. A place situated on the Eliakos (Peneios).

Λ

Λακεδαιμονία and Λακ(κ)οδαιμονία 1716/55, 2306, 2052, 2970/78/87, 4520/44/86, 4648, 5291, 5592, 5602/37, 6659. Through popular etymology the syllables Λακε have been transformed into Λακ(κ)ο under the influence of Λακωνία, or Λάκκος, a valley, or perhaps λάκκος, a ditch. Buchon, *Voyage*, p. 424, distinguishes three places: 1° ancient Sparta, which in his time was deserted; 2° Lacedaemonia, the medieval town built on four hillocks near the Eurotas, and 3° Mistra (see Μυζηθρᾶς) built by Villehardouin.—Λακοδαιμονίτης 2061.

Λάκκος—τὰ χωρία τοῦ Λάκκου 1719, ἡ περιοχὴ τῶν Λάκκων, τῶν Γριτσένων 1945. Buchon, in his ed. of H, p. 65, says that L. is the beautiful *valley* in Messenia, which extends from Makry-Plagi as far as Kalamata; but in his *Voyage*, p. 485, he describes L. as a vast *plain* containing about twenty villages, near Makry-Plagi. Lakkos has nothing to do with Laconia. Leake, *Pel.* p. 153, mentions it as a place between Sparta and Kalamata, and, p. 138, n. 2, supposes the λάκκοι (ditches) to have probably been some of the deep ravines of the mountainous region, called at that time ὁ ζυγὸς τοῦ Μελιγγοῦ (Mount Taygetos).

Λάρισσος 2591/99, in Thessaly; or Wallachia, according to the Chronicle.

Λέβιτσα 4833, a place on the plateau of Kápelis.

Λεσιανά 8881, a place probably on the confines of the Despotaton, near Arta.

Λεῦτρον 3037/39, a castle built by Prince William II near the present Port of Kistérnes, as the Chronicle expressly states. It is not very likely to be *Λεῦκτρον* on the Gulf of Messene, south of the present Kardamyli.

Λιοδώρα, P *Λιδωρία* 4669, mentioned as being on the way from Karytaina to Isova, in the river-basin of the Alpheios. It is near Palumba and the ancient Heraea, see Buchon, *Voyage*, p. 495. Cp. Leake, *Pel.* p. 232, who supposes the castle of *Leodoro* to be the site of Maratha.

Λισσαρέα 8458, a fief belonging to Margaret of Moraina. Lissarea and Moraina form a part of the barony of Passava.

Μ

Μάϊνη 3004/7, P *Μάνη*; 3039, 4330, 4425/62, 4501, 4662; the peninsula extending from the Taygetos down to Cape Matapan. Also the castle built by William Villehardouin, see *Melingi*. It is supposed to be identical with the *Κάστρο τῆς ὡραίας* in the south-west corner of the peninsula of Maïni. See Philippson, p. 228; he also mentions a second castle Mani near Portokalion, north of Kistérnes.

Μακρὺ Πλάγι 5333/57/73, 5506, 6666, the 'broad hill-side' where a famous battle was fought and the sevastocrator taken prisoner. The name still clings to the *Pass of M.* and the *Chani of M.*, also known as *Derveni*; Leake calls it *Kochla Derveni* and mentions M. as a mountain summit. According to Baedeker the Makry-Plagi Pass is the spot where the roads of Megalopolis and Leondari unite and lead to Messene. Derveni is to the west of Leondari and Kurtagá. A detailed description of this pass is given by Buchon in his ed. of P, p. 762.

Μανιατοχῶρι, τό, 8069, mentioned with Platanos and Glykí as a dependency of the castellany of Kalamata; 8094 as the place where Nicolas de Saint-Omer built a castle. See *Γλυκύ*.

Μέγαρα 3260, mentioned in connection with the mountain-pass or skala of M.

Μεθώνη 1690, 1958, 2784, a town on the south-west point of Messenia.

Μελίγοι, better *Μελίγγοι*, 1718, 2993, 3032, 4592, *τοῦ* Μελιγοῦ, P *τοῦ Μελιγγίου* 4588, *ὁ ὄρόγγος τοῦ Μελιγγοῦ* P 4531, *τοῦ* Μελιγοῦ 4662, 5025. According to the Chronicle, p. 200, the district inhabited by the Melingi, a Slav tribe, is on the slopes of the Taygetos Mountains, the *ζυγὸς τῶν* Μελιγῶν, extending from Mistrá down to Passava. At the entrance to this district, commanding the defile, the castle Mistra (*Μυζηθράς*) was built, and on the south-west corner of the peninsula the castle Maïni. The object of these castles was to reduce to obedience the unruly inhabitants of the Taygetos, of Passava and the Maïni.

Μεσαρέα 1642, 1915, 3159, 6702/26, medieval denomination of Arcadia. See Γ. Ν. *Χατζιδάκις, περὶ τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως Μεσαρέας, Ἀθηνᾶ, τόμ. Ϛ'* (1894).

Μεσίσκλιν, τό, 5049, a place near Servianá, and at no great distance from Andravida. The church *Ἅγιος Νικόλαος* is mentioned as near M.

Μονοβασία 1306, 2065/86, 2765, 2897, 2905, 4330, 4425/60, 4548/80/84, 4643, 5026, 5569, 5621, 5851, 6488, form used in the Chronicle for *Μονεμβασία*, a town near the ancient Epidauros Limera, on the gulf to the north of Cape Malea, one of the most important towns in the M. A. and, on account of its position on a rocky island, considered almost impregnable. It is now little more than a heap of ruins; see Philippson, p. 173.

Μονοβασιώτης 2925, 5577.

Μόραινα 8454, belonged to Margaret, wife of Geoffroy de Bruyères, the cousin of Geoffroy of Karytaena. Moraena and Lissarea were united with the barony of Passava, see Hopf, *Chron. gr. rom.* p. 472. The Chronicle expressly mentions in l. 8455 that M. is situated in Skortá, the mountainous part of ancient Arcadia.

Μορέας, ὁ, the plain of M. 1427, the flat part of Elis at the lower course of the Peneios, with the important town of Andravida. Allusion to Morea including the Peloponnese 1404/47, 1579; 4265 in the nominative. Explained by Hatzidakis from *ἡ μορέα*, mulberry-tree, whence *ὁ μορέας*, a mulberry plantation. Elis was known as a silk-growing country in the M.A. See *Χατζιδάκις, περὶ τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως Μορέας, Ἀθηνᾶ, τόμ. Ε'* (1893) and *Byz. Zeitschrift* II (1893),

p. 283 sqq. Cp. also Hopf, *Encycl.* I, p. 264 sqq. who gives a brief sketch of the history of this name and its extension in the thirteenth and fourteenth centuries.

Μοραΐτης 2252, 3915, 7166.

Μοῦντ 'Εσκουβέ 2806, a hill to the south of Akrokorinth, on which, during the siege of that citadel, a castle was built by the prince of Morea. Its name seems to correspond to the Fr. proper name *Mont Esquiou* or *Esquieu*; cp. σκιβουρία haughtiness, l. 7907, and *Index*, which suggests Mont Esquivé. In Baedeker it is mentioned as *Penteskuphia*, Five Caps (It. *scuffia*) or summits, which seems to be a transformation through popular etymology of the French name.

Μουντράν 5304, described as a place supplied with good water, near Koprinitza and not far from Arcadia. Baedeker mentions Mundra, with its fountains, near the ruins of anc. Phigalia.

Μποδενίτσα—Ποντενίτσα 1559, 4613, 7915, confusion between μπ and π, caused by the preceding nasal τὴν Π. which already expresses *tin B.* Μουνδονίτζα *ib.* P, where Π=M as in Μεντέλι, Μπουντενίτζα 3187, Μπουτενίτζα 3196, Μουντουνίτζα P 7915. A district bordering on Thessaly, which was governed by the Marquises of Pallavicini; they recognized the Prince of Morea as their liege. To-day Μενδενίτσα, a town near the Thermopylae.

Μυζηθρᾶς, ὁ, and its variations in spelling, a castle built by Prince William on a hill near Sparta, at the entrance to the Δρόγγος or Ζυγὸς τοῦ Μελιγοῦ (Mt. Taygetos); 2990/98, 3039, 4331, 4426/62, 4500/28, 4647, 4836/88, 5595, 5607, 6697; from μυζήθρα, *caseus laconicus*, then μυζηθρᾶς, one who makes or sells it, then Μυζηθρᾶς, name of a person or locality; from μύζω, μυζάω. On its origin see At. IV, 332, Krumbacher, *Byz. Zeitschrift* II (1893) p. 307, and Hatzidakis, *Vizantijskij Vremennik* II (1895), 58–77, and the account of it in *Byz. Z.* V (1896), p. 219.

N

Νηξία 2796, 2892, 7914; 'Αξία P 2796, P 7914. The duchy of Naxos, 2892, belonging to the Venetian family Sanudo. Νηξία seems to be Νάξος contaminated with νῆσος or νησί island; 'Αξία lost its ν through preceding τήν. See Zerlentis, *Byz. Zeitschrift*, XI, p. 491 sqq.

Νίκλι 1715/52, 1934, 2027, 2903, 3210, 3316/32, 4391, 4410, 4603, 4878, 5096, 5147, 5919, 6602/96, 6711/17, situated in the plain of the ancient Tegea, Philippson, p. 113. Baedeker mentions the ruins of Nikli near Pialí, towards the south-east of Tripolis. See also Buchon, *Voyage*, p. 419.

Νικλιώτης 2046.

Ξ

Ξενοχῶριν, τό, 8198, a place near Oreóklovon, in Skortá, and considered as outside of Morea Proper.

O

'Ομπλός, ὁ, 8329/75, a place in the river-basin of the Alpheios and at a ford, at no great distance from Oreóklovon.

'Ορεόκλοβον 8323/31/39/51/55/65/89; 'Αράκλοβον 1759, 5633, 8191, 8204/10, P 8283; 'Ερεόκλοβον 8283. A castle in Skortá of which the nephew of Geoffroy de Bruyères took possession by artifice. Probably from ὄρος and κλωβός, mountain-cage. A small but very strong castle which commanded the drongos of Skorta; "the key of the communication between the upper and lower valley of the Alpheios," Leake, *Pel.* 153 sq.

Π

Πασσαβᾶς, ὁ, 1946, 2983, 3004, 3164; Μπάσαβα P 4504. A fief held by Jean de Neuilly in the district between Helos and the Maïni. The ruins of the castle of Passavant still exist to the south of Gythion and Mavrovuni, on a height near the river Bardunia. Philippson, p. 223. *Passeavant* is explained as being the device or watchword of the soldiers from Champagne, and it is a fit term for the position of this stronghold near the extremity of the peninsula.

Πάτρα 1410/53, 3132, 3640; τῆς Πατροῦ 1955; ἡ παλαιὰ Πάτρα 3488. Patras on the Gulf of Corinth, still the most important town in Achaia.

Νέα Πάτρα 3098, castle in Thessaly built by Theodoros, son of Καλοϊω-

άννης. Neopatras or Patradjik is a small place at a short distance to the west of Lamia, the site of ancient Hypate. Buchon, *Voyage*, p. 328.

Πελοπόννησος (with different spellings) 1405/47, 1579, 4393; Πολυπόννεσος 2333/97, mentioned together with the new denomination *Moreas*, but in l. 1447 the relation of the two names is expressed in such a way as to imply that Moreas included the Peloponnese, whereas it is from Elis, where silk culture flourished in the M. A., that the name M. has spread over the peninsula. See Μορέας. It is also possible that the semi-official title of '*principality of Morea*' contributed to the extension of the new, and the extinction of the old name. In a similar way the name Achaia was extended to the whole peninsula. Elis, with Andravida as the capital of the principality, was the centre of the French domination.

Περιγάρδι 5204, 8379, a place mentioned as being near Vlisiri, and also not far from the present Katakolon. Perigardi is probably a name of Slav origin, which by the French was interpreted as *Beau-Regard*; see this name in L, p. 176 and 177. Owing to the vicinity of *Beau-Regard* and *Beauvoir* = Πουντικόκαστρο to *Katakolon*, the question arises, whether they are not identical places, as the Chronicle seems to suggest. Buchon, however, makes a distinction, and places Perigardi on the site of the ancient Elis, on the Peneios towards the south-west of Andravida, see *Voyage*, p. 506. The height on which the castle is built is still called *Kaloscopi*, and by the Franks it was called Beauvoir, Belvedere, and even Pulchrum-Videre, according to Buchon.

Πλάτανος, ὁ, 8070, a fief of the widow of William II, a dependency of the castellany of Kalamata. See also Μανιατοχῶρι.

Πονδικοῦ, τὸ κάστρον τοῦ, 1661/74/77, called in L, pp. 23, 74, 336, *li chastiau de Beau-Voir*. Its ruins still exist towards the north of the peninsula of Katakolon, south of Pyrgos in Elis; Philippson, p. 314.

Πρινίτσα 4673/81, 4704/58, 4831/37/44 68/86, 5030, 5120, 5502, 6663; the place where John of Katavas defeated the Sevastocrator. The spot cannot easily be determined, but it is at no great distance from Olympia. Buchon, *Voyage*, p. 499, thinks it is Vileza, a few miles south of Lala (see Κάπελη); it was also not far from Isova, at the junction of the Erymanthos and the Alpheios. It is not likely to be the present Pyrgos; but see Leake, *Pel.* p. 155.

Πτέρης, τὸ πέραμα τῆς, 8381, some ford near Isova.

Πύργος 3626 is certainly not the town of that name in Elis, which did not then exist. Leake, *Pel.* p. 155, supposes it to be Psathó-Pyrgos, near Cape Drepanon.

P

Ρέντα 5738, see Βουνάρβη.

Σ

Σαϊντ-Ὀμερίου, τὸ Κάστρον τοῦ, 8081, the celebrated castle built by Nicolas de Saint-Omer on the ruins of the Kadmea, which was afterwards destroyed by the Catalans. See s.v. Gautier II. The name *Santameri* still clings to a mountain, and a village at its foot, in Elis, built by the same Nicolas. Buchon, *Voyage*, p. 506. A castle was also built near Maniatochori 8094, and another one at Avarino 8096, by the same.

Σάλωνα, a barony, afterwards a county, cf. Hopf, *Chron. gr. rom.* p. 477. ὁ ἀφέντης τῆς Σαλώνου 3633, τοῦ Σάλωνος 3294. Salona is the ancient Amphissa, to the north-west of Delphi, and was held as a fief by the house of Stromoncourt.

Σαπικοῦ, οἱ κάμποι τοῦ, 5022; the MS has εἰς τοὺς ἀπηκοῦ τοὺς κάμπους, which points rather to Σαπικός, than to Ἀπικός, the form adopted by Buchon, who takes no heed of τοὺς and reads τοῦ; furthermore the name Σαπικός suggests a derivation from σάπιος 'rotten' and seems to indicate a soil consisting of putrid substances, a swamp, which again agrees with the abundance of water and extensive meadows mentioned in the following line. The Chronicle relates that the Great Domesticos had set out from Mistra, that his troops had gathered from Tsakonia, the Drongos and Skorta at this place, and that in the evening they had reached Karytaena, l. 5028. These details, as well as the above description, seem to point to

the plain of *Frankovrysis*, the ancient plain of Asea, in the midst of which there is a swamp from which rises the stream considered as the source of the Alpheiós. See Philippson, p. 109.

Σέρβια, τά, 4859, 5205, near the battle-field of Prinitza, in the direction towards Vlisirì and Perigardi.

Σεργιανά, τά, P Σερβιανά, 5046/57, near Prinitza and, as it seems, identical with τὰ Σέρβια. Note the exchange of γ and β.

Σιδερόπορτα, ἡ, 3634, a place near Ζιτοῦνι (Λάμια), the ancient Ἡράκλεια. See Baedeker.

Σκλαβικά, τά, 3040, the portions of Morea inhabited by Slavic tribes; these were reduced to obedience by three strongholds: Mistra, Leutron and Old Maïni.

Σκλαβῶν, ὁ δρόγγος τῶν, 4605, as much as ὁ δρ. τοῦ Μελιγοῦ.

Σκορτά, τά, 1760, 1918, 3153, 5470, 6701, 7192; ὁ δρόγγος τῶν Σκορτῶν 5026, 5642/62/73; ὁ ζυγὸς τῶν Σκορτῶν 7236; a mountainous country with turbulent inhabitants, which chiefly consisted of western Arcadia, with the strongholds Karytaena and Akova. The main part of it was comprised in the fief held by Geoffroy de Bruyères, who assumed the title of Lord of Karytaena. The name Σκορτά can be explained as a Greek form, from εἰς Γορτυνά for Γόρτυνα (by-form of Γόρτυν), with a somewhat violent contraction and the removal of the accent to the end; or from some adj. γορτυνός, derived from the ancient town, which was only a few miles distant from Karytaena.

Σκορτινοί, οἱ, 4663/75, 5632/59/86, 6727.

T

Τσακωνία 1937, 2068, 2961, 3167, 4576/88/91, 4661, 4879, 5025, 5622, 6653. Tsakonia is the general name given to ancient Laconia and does not refer to the *Tsakonia* of the present day, which is a small district between the Parnon Mountains and the Gulf of Nauplion, with Leonidion as its chief place, see Philippson, p. 196, and Leake, *Pelop.* p. 150.

Φ

ὁ Φονεμένος 5373, ἡ Φονεμένη 5384, a place near Makry-Plagi, so called perhaps on account of a murder committed on that spot.

X

Χαλαντρίτσα 1950, 8380, a small place towards the south of Patras; in the M. A. the castle of this name was built by Robert de Tremolay.

Χελμός, 4664, 6718, does not refer to the mountains of that name in Achaïa; it is the isolated peak near Veligosti (Leondari), on the summit of which the ruins of a medieval stronghold are still to be seen. Philippson, p. 165.

Χλουμοῦτσι 2652/56, 5581, 8851, a castle built by Geoffroy II from the revenues due to the Church, at a short distance to the south of Klarentza. It was the finest castle in Morea and a residence of the princes. Afterwards it was called Castel Tornese, on account of the money (*tornois*) coined there, and existed until 1825, when it was destroyed by Ibrahim Pasha.

Χρυσορέα 1719. The Chronicle relates that they came from the villages of the Lakkos and arrived at Chrysorea, whence they marched to Kapiskiánous.

Ω

Ὦλενα 1957, 6339/92, the seat of one of the bishops in Morea, now a small village to the north-east of Pyrgos. The episcopal see was afterwards transported to Andravida, but the former name was retained; in fact Olena is only mentioned in reference to the bishop of O., who often takes part in the deliberations of the Prince's Court. See Buchon, *Voyage*, p. 503 sq.

CAMBRIDGE: PRINTED BY J. AND C. F. CLAY, AT THE UNIVERSITY PRESS.

A CATALOGUE OF BOOKS AND ANNOUNCEMENTS OF METHUEN AND COMPANY

PUBLISHERS : LONDON
36 ESSEX STREET
W.C.

CONTENTS

	PAGE
ANNOUNCEMENTS,	2
GENERAL LITERATURE,	8-27
METHUEN'S STANDARD LIBRARY,	27
BYZANTINE TEXTS,	27
LITTLE LIBRARY,	28
LITTLE GUIDES,	28
LITTLE BIOGRAPHIES,	28
LITTLE BLUE BOOKS	29
LIBRARY OF DEVOTION,	29
OXFORD COMMENTARIES,	29
HANDBOOKS OF THEOLOGY,	29
CHURCHMAN'S LIBRARY,	29
CHURCHMAN'S BIBLE,	30
LEADERS OF RELIGION,	30
SOCIAL QUESTIONS OF TO-DAY,	30
UNIVERSITY EXTENSION SERIES,	31
COMMERCIAL SERIES,	31
CLASSICAL TRANSLATIONS,	31
SCHOOL EXAMINATION SERIES,	32
METHUEN'S JUNIOR SCHOOL-BOOKS,	32
TEXTBOOKS OF TECHNOLOGY,	32
FICTION,	32-38
THE FLEUR DE LIS NOVELS,	39
BOOKS FOR BOYS AND GIRLS,	40
THE NOVELIST,	40
METHUEN'S SIXPENNY LIBRARY,	40

OCTOBER 1902

MESSRS. METHUEN'S
ANNOUNCEMENTS

THE COMPLETE WORKS OF CHARLES LAMB. Edited by E. V. LUCAS. With numerous Illustrations. *In Seven Volumes. Demy 8vo. 7s. 6d. each.*

This new edition of the works of Charle and Mary Lamb, in five volumes (to be followed by two volumes containing the Letters), will be found to contain a large quantity of new matter both in prose and verse—several thousand words in all. Mr. E. V. Lucas, the editor, has attempted in the notes, not only to relate Lamb's writings to his life, but to account for all his quotations and allusions—an ideal of thoroughness far superior to any that previous editors have set before themselves. A Life of Lamb by Mr. Lucas will follow next year.

THE LIFE AND LETTERS OF OLIVER CROMWELL. By THOMAS CARLYLE. With an Introduction by C. H. FIRTH, M.A., and Notes and Appendices by Mrs. S. C. LOMAS. *Three Volumes. 6s. each.* [*Methuen's Standard Library.*

This edition is brought up to the standard of modern scholarship by the addition of numerous new letters of Cromwell, and by the correction of many errors which recent research has discovered.

CRITICAL AND HISTORICAL ESSAYS. By LORD MACAULAY. Edited by F. C. MONTAGUE, M.A. *Three Volumes. Crown 8vo. 6s. each.* [*Methuen's Standard Library.*

The only edition of this book completely annotated.

IN MEMORIAM, MAUD, AND THE PRINCESS. Edited by J. CHURTON COLLINS, M.A. *Crown 8vo. 6s.* [*Methuen's Standard Library.*

THE FRENCH REVOLUTION. By THOMAS CARLYLE. Edited by C. R. L. FLETCHER, Fellow of Magdalen College, Oxford. *Three Volumes. Crown 8vo. 6s. each.* [*Methuen's Standard Library.*

This edition is magnificently equipped with notes.

LORD STRATHCONA: THE STORY OF HIS LIFE. By BECKLES WILLSON. Illustrated. *Demy 8vo. 7s. 6d.*

OTHELLO. Edited by H. C. HART. *Demy 8vo. 3s. 6d.* [*The Arden Shakespeare.*

ROBERT HARLEY, EARL OF OXFORD. By E. S. ROSCOE. Illustrated. *Demy 8vo. 7s. 6d.*

WALTER RALEIGH. By Miss J. A. TAYLOR. With 12 Illustrations. *Cloth*, 3*s*. 6*d*. ; *leather*, 4*s*. *net*.
[*Little Biographies*.

LORD TENNYSON. By A. C. BENSON, M.A. With 12 Illustrations. *Cloth*, 3*s*. 6*d*. ; *leather*, 4*s*. *net*.
[*Little Biographies*.

ERASMUS. By E. F. H. CAPEY. With Illustrations. *Cloth*, 3*s*. 6*d*.; *leather*, 4*s net*. [*Little Biographies*.

CHRISTMAS BOOKS. By W. M. THACKERAY. Edited by STEPHEN GWYNN. *Pott* 8*vo*, *cloth*, 1*s*. 6*d*. *net* ; *leather*, 2*s*. 6*d*. *net*.
[*The Little Library*.

ESMOND. By W. M. THACKERAY. Edited by STEPHEN GWYNN. *Two Volumes*. *Pott* 8*vo*, *cloth*, 1*s*. 6*d*. *net* ; *leather*, 2*s*. 6*d*. *net*. [*The Little Library*.

CHRISTMAS BOOKS. By CHARLES DICKENS. Edited by STEPHEN GWYNN. *Two Volumes*. *Pott* 8*vo*, *cloth*, 1*s*. 6*d*. *net* ; *leather*, 2*s*. 6*d*. *net*. [*The Little Library*.

THE INGOLDSBY LEGENDS. Edited by J. B. ATLAY. *Two Volumes*. *Pott* 8*vo*, *cloth*, 1*s*. 6*d*. *net* ; *leather*, 2*s*. 6*d*. *net*.
[*The Little Library*.

A LITTLE BOOK OF ENGLISH SONNETS. Edited by J. B. B. NICHOLS. *Pott* 8*vo*, *cloth*, 1*s*. 6*d*. *net* ; *leather*, 2*s*. 6*d*. *net*.
[*The Little Library*.

THE SCARLET LETTER. By NATHANIEL HAWTHORNE. Edited by PERCY DEARMER. *Pott* 8*vo*, *cloth*, 1*s*. 6*d*. *net* ; *leather*, 2*s*. 6*d*. *net*.
[*The Little Library*.

THE INHERITANCE. By SUSAN FERRIER. *Two Volumes*. *Pott* 8*vo*, *cloth*, 1*s*. 6*d*. *net* ; *leather*, 2*s*. 6*d*. *net*.
[*The Little Library*.

PARIS. By HILAIRE BELLOC. Illustrated. *Crown* 8*vo*. 6*s*.

CORNWALL. By A. L. SALMON. Illustrated by B. C. BOULTER. *Pott* 8*vo*, *cloth*, 3*s*. ; *leather*, 3*s*. 6*d*. *net*.
[*The Little Guides*.

KENT. By G. CLINCH. Illustrated by F. D. BEDFORD. *Pott* 8*vo*, *cloth*, 3*s*. ; *leather*, 3*s*. 6*d*. *net*. [*The Little Guides*.

BRITTANY. By S. BARING-GOULD. Illustrated by J. WYLIE. *Pott* 8*vo*, *cloth*, 3*s*. ; *leather*, 3*s*. 6*d*. *net*.
[*The Little Guides*.

THE ENGLISH LAKES. By F. G. BRABANT, M.A. Illustrated by E. H. NEW. *Pott* 8*vo*, *cloth* 4*s*. ; *leather*, 4*s*. 6*d*. *net*
[*The Little Guides*.

ON COMMANDO. By D. S. VAN WARMELO. With Portrait. *Crown 8vo.* 3*s* 6*d.*

THE BRUNT OF THE WAR. By EMILY HOBHOUSE. *With Map and Illustrations. Crown 8vo.*

THE HEART OF JAPAN. By C. L. BROWNELL. Illustrated. *Crown 8vo.* 6*s.*
A lively description of Japan and the Japanese.

OLD PICTURE-BOOKS. By A. W. POLLARD, M.A. With many Illustrations. *Demy 8vo.* 7*s.* 6*d. net.*

A KEY TO THE TIME ALLUSIONS IN THE DIVINE COMEDY. By G. PRADEAU. With a Dial. *Small quarto.* 3*s.* 6*d.*

THE STRUGGLE FOR PERSIA. By CAPTAIN DONALD STUART. With a Map. *Crown 8vo.* 6*s.*

THE VISIT TO LONDON. Described in verse by E. V. LUCAS, and in coloured pictures by F. D. BEDFORD. *Small 4to.* 6*s.*
This charming book describes the introduction of a country child to the delights and sights of London. It is the result of a well-known partnership between author and artist.

THE BOOK OF THE COUNTRY AND THE GARDEN. By H. M. BATSON. Illustrated by F. CARRUTHERS GOULD and A. C. GOULD. *Demy 8vo.* 10*s.* 6*d.*

MODERN SPIRITUALISM. By FRANK PODMORE. *Two Volumes. 8vo.* 21*s. net.*

ANCIENT COFFERS AND CUPBOARDS: THEIR HISTORY AND DESCRIPTION. With many Illustrations. By FRED ROE. *Quarto.* £3, 3*s. net.*

THE INNER AND MIDDLE TEMPLE. By H. H. L. BELLOT, M.A. With numerous Illustrations. *Crown 8vo.* 6*s. net.*

SIDELIGHTS ON THE GEORGIAN PERIOD. By GEORGE PASTON. With many illustrations. *Demy 8vo.* 10*s.* 6*d.*

THE AUTOBIOGRAPHY OF A 'NEWSPAPER GIRL.' By ELIZABETH L. BANKS, Author of 'Campaigns of Curiosity.' With Portrait. *Crown 8vo.* 6*s.*

THE DEVOTIONS OF ST. ANSELM. Edited by C. C. J. WEBB, M.A. *Pott 8vo, cloth,* 2*s.*; *leather,* 2*s.* 6*d. net.*
[*The Library of Devotion.*

THE DEVOTIONS OF BISHOP ANDREWES. By F. E. BRIGHTMAN, M.A., of Pusey House, Oxford. *Crown 8vo.* 6*s.*

THE AMERICAN COTTON INDUSTRY: A Study in Work and Workers. By T. M. YOUNG. *Crown 8vo, cloth,* 2*s.* 6*d.*; *paper boards,* 1*s.* 6*d.*

COMPARATIVE THEOLOGY. By J. A. MACCULLOCH. *Crown 8vo. 6s.* [*The Churchman's Library.*

SECOND STRINGS. By A. D. GODLEY, M.A. *F'cap. 8vo. 2s. 6d.*

A volume of light verse.

Educational Books

DESIGNING AND WEAVING. By A. F. BARKER. Illustrated. *Demy 8vo.*

AGRICULTURAL GEOLOGY. By J. E. MARR, F.R.S. With numerous Illustrations. *Crown 8vo.*

ARITHMETIC AND MENSURATION FOR THE WORKSHOP AND TECHNICAL SCHOOL. By C. T. MILLIS, M.I.M.E., Principal of the Borough Polytechnic College. With Diagrams. *Crown 8vo.*

EASY DICTATION AND SPELLING. By W. WILLIAMSON, B.A., Headmaster of the West Kent Grammar School, Brockley. *Fcap. 8vo. 1s.*

THE ROSE READER. By EDWARD ROSE. With Four coloured and other Illustrations. *Crown 8vo. 2s. 6d. And in 4 Parts.* Parts I. and II., *6d. each*; Part III., *8d.*; Part IV., *10d.*

JUNIOR ENGLISH EXAMINATION PAPERS. By W. WILLIAMSON, B.A., Headmaster West Kent Grammar School, Brockley. *Fcap. 8vo. 1s.* [*Junior Examination Series.*

JUNIOR ARITHMETIC EXAMINATION PAPERS. By W. S. BEARD, Headmaster Modern School, Fareham. *Fcap. 8vo. 1s.* [*Junior Examination Series.*

THE ACTS OF THE APOSTLES. Edited by A. E. RUBIE, M.A., Headmaster Royal Naval School, Eltham. *Crown 8vo. 2s.* [*Methuen's Junior School Books.*

THE GOSPEL ACCORDING TO ST. LUKE. Edited by W. WILLIAMSON, B.A., Headmaster of the West Kent Grammar School, Brockley. *Crown 8vo. 1s. 6d.* [*Methuen's Junior School Books.*

A JUNIOR FRENCH GRAMMAR. By L. A. SORNET and M. J. ACATOS, Modern Language Masters at King Edward's School, Birmingham. [*Methuen's Junior School Books.*

THE STUDENTS' PRAYER BOOK. PART I. MORNING AND EVENING PRAYER AND LITANY. Edited by W. H. FLECKER, M.A., D.C.L., Headmaster of the Dean Close School, Cheltenham. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

A JUNIOR CHEMISTRY. By E. A. TYLER, B.A., F.C.S., Science Master at Framlingham College. With 73 Illustrations. *Crown 8vo.* 2*s.* 6*d.* [*Methuen's Junior School Books.*

JUNIOR ALGEBRA EXAMINATION PAPERS. By S. W. FINN, M.A. *Crown 8vo.* 1*s.*

The Little Blue Books for Children

Edited by E. V. LUCAS.

Illustrated. Square Fcap. 8vo. 2*s.* 6*d.*

Messrs. METHUEN are publishing a series of children's books under the above general title. The new volumes are:

A SCHOOL YEAR. By NETTA SYRETT.

THE PEELES AT THE CAPITAL. By T. HILBERT.

THE TREASURE OF PRINCEGATE PRIORY. By T. COBB.

Fiction

TEMPORAL POWER: A STUDY IN SUPREMACY. By MARIE CORELLI. *Crown 8vo.* 6*s.*

THE SEA LADY. By H. G. WELLS. *Crown 8vo.* 6*s.*

A FIVE YEARS' TRYST AND OTHER STORIES. By Sir WALTER BESANT. *Crown 8vo.* 6*s.*

THE HOLE IN THE WALL. By ARTHUR MORRISON, Author of 'A Child of the Jago,' etc. *Crown 8vo.* 6*s.*

OLIVIA'S SUMMER. By Mrs. M. E. MANN, Author of 'The Patten Experiment.' *Crown 8vo.* 6*s.*

A BAYARD FROM BENGAL. By F. ANSTEY, Author of 'Vice Versâ.' Illustrated by BERNARD PARTRIDGE. *Crown 8vo.* 3*s.* 6*d.*

THE WHITE WOLF AND OTHER FIRESIDE TALES. By 'Q.' *Crown 8vo.* 6*s.*

THE RIVER. By EDEN PHILLPOTTS. *Crown 8vo* 6*s.*

A ROMAN MYSTERY. By RICHARD BAGOT. *Crown 8vo.* 6*s.*

JAIR THE APOSTATE. By A. G. HALES. Illustrated by A. H. BUCKLAND. *Crown 8vo.* 6*s.*

FELIX. By R. HICHENS, Author of 'Flames,' etc. *Crown 8vo.* 6*s.*

CHILDREN OF THE BUSH. By HARRY LAWSON. *Crown 8vo.* 6*s.*

THE FOUNDING OF FORTUNES. By JANE BARLOW, Author of 'Irish Idylls.' *Crown 8vo.* 6*s.*

THE CREDIT OF THE COUNTY. By W. E. NORRIS. Illustrated by N. TENISON. *Crown 8vo.* 6*s.*

THE LIGHTNING CONDUCTOR: Being the Romance of a Motor Car. By Mr. and Mrs. C. N. WLLIAMSON. *Crown 8vo.* 6*s.*

HONEY. By HELEN MATHERS, Author of 'Comin' thro' the Rye.' *Crown 8vo.* 6*s.*

HOLY MATRIMONY. By DOROTHEA GERARD, Author of 'Lady Baby.' *Crown 8vo.* 6*s.*

MISS QUILLET. By S. BARING-GOULD, Author of 'Mehalah.' Illustrated by G. GRENVILLE MANTON. *Crown 8vo.* 6*s.*

BARBARA'S MONEY. By ADELINE SERGEANT, Author of 'The Story of a Penitent Soul.' *Crown 8vo.* 6*s.*

JIM TWELVES. By W. F. SHANNON, Author of 'The Mess Deck.' *Crown 8vo.* 3*s.* 6*d.*

THE ADVENTURES OF SIR JOHN SPARROW. By HAROLD BEGBIE. *Crown 8vo.* 6*s.*

THE FATE OF VALSEC. By J. BLOUNDELLE BURTON. *Crown 8vo.* 6*s.*

PAPA. By Mrs. C. N. WILLIAMSON, Author of 'The Barnstormers.' *Crown 8vo.* 6*s.*

MRS. CLYDE. By JULIEN GORDON. *Crown 8vo.* 6*s.*

THE BRANDED PRINCE. By WEATHERBY CHESNEY, Author of 'John Topp, Pirate.' *Crown 8vo.* 6*s.*

A PRINCESS OF THE HILLS. By Mrs. BURTON HARRISON. Illustrated. *Crown 8vo.* 6*s.*

THE TWICKENHAM PEERAGE. By RICHARD MARSH, Author of 'The Beetle.' *Crown 8vo.* 6*s.*

THE PUPPET CROWN. By HAROLD MACGRATH. Illustrated. *Crown 8vo.* 6*s.*

WITH ESSEX IN IRELAND. By the Hon. EMILY LAWLESS. *Cheaper Edition. Crown 8vo.* 6*s.*

A cheaper edition of a book which won considerable popularity in a more expensive form some years ago.

THE INCA'S TREASURE. By ERNEST GLANVILLE. Illustrated by A. H. BUCKLAND. *Crown 8vo.* 3*s.* 6*d.*

The Novelist

Messrs. METHUEN are issuing under the above general title a Monthly Series of Novels by popular authors at the price of Sixpence. Each Number is as long as the average Six Shilling Novel.

No. XXXII. THE KLOOF BRIDE. By ERNEST GLANVILLE.

Methuen's Sixpenny Library

THE MILL ON THE FLOSS. By GEORGE ELIOT.
PETER SIMPLE. By CAPTAIN MARRYAT.
MARY BARTON. By MRS. GASKELL.
PRIDE AND PREJUDICE. By JANE AUSTEN.
NORTH AND SOUTH. By MRS. GASKELL.
JACOB FAITHFUL. By CAPTAIN MARRYAT.
SHIRLEY. By CHARLOTTE BRONTË.

A CATALOGUE OF

MESSRS. METHUEN'S PUBLICATIONS

PART I.—GENERAL LITERATURE

Jacob Abbot. THE BEECHNUT BOOK. Edited by E. V. LUCAS. Illustrated. *Square Fcap 8vo. 2s. 6d.*
[Little Blue Books.

W. F. Adeney, M.A. See Bennett and Adeney.

Æschylus. AGAMEMNON, CHOEPHOROE, EUMENIDES. Translated by LEWIS CAMPBELL, LL.D., late Professor of Greek at St. Andrews. *5s.*
[Classical Translations.

G. A. Aitken. See Swift.

William Alexander, D.D., Archbishop of Armagh. THOUGHTS AND COUNSELS OF MANY YEARS. Selected from the writings of Archbishop ALEXANDER. *Square Pott 8vo. 2s. 6d.*

St. Anselm. THE DEVOTIONS OF. Edited by C. C. J. WEBB, M.A. *Pott 8vo. Cloth, 2s.; leather, 2s. 6d. net.*
[Library of Devotion.

Aristophanes. THE FROGS. Translated into English by E. W. HUNTINGFORD, M.A., Professor of Classics in Trinity College, Toronto. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

Aristotle. THE NICOMACHEAN ETHICS. Edited, with an Introduction and Notes, by JOHN BURNET, M.A., Professor of Greek at St. Andrews. *Demy 8vo. 15s. net.*

'We have seldom, if ever, seen an edition of any classical author in which what is held in common with other commentators is so clearly and shortly put, and what is original is (with equal brevity) of such value and interest.'—*Pilot.*

J. B. Atkins. THE RELIEF OF LADYSMITH. With 16 Plans and Illustrations. *Third Edition. Crown 8vo. 6s.*

St. Augustine, THE CONFESSIONS OF. Newly Translated, with an Introduction and Notes, by C. BIGG, D.D., late Student of Christ Church. *Third Edition. Pott 8vo. Cloth, 2s; leather, 2s. 6d. net.*
[Library of Devotion.

'The translation is an excellent piece of English, and the introduction is a masterly exposition. We augur well of a series which begins so satisfactorily.'—*Times.*

Jane Austen. PRIDE AND PREJUDICE. Edited by E. V. LUCAS. *Two Volumes. Pott 8vo. Each volume, cloth, 1s. 6d.; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

NORTHANGER ABBEY. Edited by E. V. LUCAS. *Pott 8vo. Cloth, 1s. 6d.; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

Constance Bache. BROTHER MUSICIANS. Reminiscences of Edward and Walter Bache. With 16 Illustrations. *Crown 8vo. 6s. net.*

R. S. S. Baden-Powell, Major-General. THE DOWNFALL OF PREMPEH. A Diary of Life in Ashanti, 1895. With 21 Illustrations and a Map. *Third Edition. Large Crown 8vo. 6s.*

THE MATABELE CAMPAIGN, 1896. With nearly 100 Illustrations. *Fourth and Cheaper Edition. Large Crown 8vo. 6s.*

Graham Balfour. THE LIFE OF ROBERT LOUIS STEVENSON. *Second Edition. Two Volumes. Demy 8vo. 25s.* net.

'The biographer has performed his labour of love with exemplary skill, with unfailing good taste, and with an enthusiastic admiration for the genius of the writer and a wholesouled affection for the man.'—*Daily Telegraph.*

'The story has all the charm of a revelation. It is written with admirable taste and simplicity.'—*Pall Mall Gazette.*

'Mr. Balfour has done his work extremely well—done it, in fact, as Stevenson himself would have wished it done, with care and skill and affectionate appreciation. His own personal tribute in the last chapter of the second volume is an admirable piece of writing, the tribute of a relative and admirer, but none the less faithful and discerning.'—*Westminster Gazette.*

S. Baring-Gould, Author of 'Mehalah,' etc. THE LIFE OF NAPOLEON BONAPARTE. With over 450 Illustrations in the Text, and 12 Photogravure Plates. *Gilt top. Large quarto.* 36*s.*

'The main feature of this gorgeous volume is its great wealth of beautiful photogravures and finely-executed wood engravings, constituting a complete pictorial chronicle of Napoleon I.'s personal history.'—*Daily Telegraph.*

THE TRAGEDY OF THE CÆSARS. With numerous Illustrations from Busts, Gems, Cameos, etc. *Fifth Edition. Royal* 8*vo.* 15*s.*

'A most splendid and fascinating book on a subject of undying interest. It is brilliantly written, and the illustrations are supplied on a scale of profuse magnificence.'—*Daily Chronicle.*

A BOOK OF FAIRY TALES. With numerous Illustrations and Initial Letters by ARTHUR J. GASKIN. *Second Edition. Crown* 8*vo. Buckram.* 6*s.*

OLD ENGLISH FAIRY TALES. With numerous Illustrations by F. D. BEDFORD. *Second Edition. Cr.* 8*vo. Buckram.* 6*s.*

'A charming volume.'—*Guardian.*

THE CROCK OF GOLD. Fairy Stories. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Twelve delightful fairy tales.'—*Punch.*

THE VICAR OF MORWENSTOW: A Biography. A new and Revised Edition. With Portrait. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

A completely new edition of the well-known biography of R. S. Hawker.

DARTMOOR: A Descriptive and Historical Sketch. With Plans and numerous Illustrations. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A most delightful guide, companion and instructor.'—*Scotsman.*

THE BOOK OF THE WEST. With numerous Illustrations. *Two volumes.* Vol. I. Devon. *Second Edition.* Vol. II. Cornwall. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s. each.*

'Bracing as the air of Dartmoor, the legend weird as twilight over Dozmare Pool, they give us a very good idea of this enchanting and beautiful district.'—*Guardian.*

A BOOK OF BRITTANY. With numerous Illustrations. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

Uniform in scope and size with Mr. Baring-Gould's well-known books on Devon, Cornwall, and Dartmoor.

OLD COUNTRY LIFE. With 67 Illustrations. *Fifth Edition. Large Cr.* 8*vo.* 6*s.*

AN OLD ENGLISH HOME. With numerous Plans and Illustrations. *Cr.* 8*vo.* 6*s.*

HISTORIC ODDITIES AND STRANGE EVENTS. *Fifth Edition. Cr.* 8*vo.* 6*s.*

YORKSHIRE ODDITIES AND STRANGE EVENTS. *Fifth Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

STRANGE SURVIVALS AND SUPERSTITIONS. *Second Edition. Cr.* 8*vo.* 6*s.*

A GARLAND OF COUNTRY SONG: English Folk Songs with their Traditional Melodies. Collected and arranged by S. BARING-GOULD and H. F. SHEPPARD. *Demy* 4*to.* 6*s.*

SONGS OF THE WEST: Traditional Ballads and Songs of the West of England, with their Melodies. Collected by S. BARING-GOULD, M.A., and H. F. SHEPPARD, M.A. In 4 Parts. *Parts I., II., III.,* 3*s. each. Part IV.,* 5*s. In One Volume, French Morocco,* 15*s.*

'A rich collection of humour, pathos, grace, and poetic fancy.'—*Saturday Review.*

S. E. Bally. A FRENCH COMMERCIAL READER. With Vocabulary. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 2*s.*

[Commercial Series.

FRENCH COMMERCIAL CORRESPONDENCE. With Vocabulary. *Third Edition. Crown* 8*vo.* 2*s.*

[Commercial Series.

A GERMAN COMMERCIAL READER. With Vocabulary. *Crown* 8*vo.* 2*s.*

[Commercial Series.

GERMAN COMMERCIAL CORRESPONDENCE. With Vocabulary. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [Commercial Series.

W. E. Barnes, D.D. ISAIAH. *Two Volumes. Fcap.* 8*vo.* 2*s. net each.* Vol. I. With Map. [Churchman's Bible.

Mrs. P. A. Barnett. A LITTLE BOOK OF ENGLISH PROSE. *Pott* 8*vo. Cloth,* 1*s.* 6*d. net; leather,* 2*s.* 6*d. net.*

[Little Library.

R. R. N. Baron, M.A. FRENCH PROSE COMPOSITION. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d. Key,* 3*s. net.*

H. M. Barron, M.A., Wadham College, Oxford. TEXTS FOR SERMONS ON VARIOUS OCCASIONS AND SUBJECTS. With a Preface by Canon SCOTT HOLLAND. *Crown* 8*vo* 3*s.* 6*d.*

C. F. Bastable, M.A., Professor of Economics at Trinity College, Dublin. THE COMMERCE OF NATIONS. *Second Edition. Crown* 8*vo* 2*s.* 6*d.*
[Social Questions Series.

H. M. Batson. See Edward FitzGerald.

A. Hulme Beaman. PONS ASINORUM; OR, A GUIDE TO BRIDGE. *Second Edition. Fcap.* 8*vo.* 2*s.*
A practical guide, with many specimen games, to the game of Bridge.

Peter Beckford. THOUGHTS ON HUNTING. Edited by J. OTHO PAGET, and Illustrated by G. H. JALLAND. *Demy* 8*vo.* 10*s.* 6*d.*

William Beckford. THE HISTORY OF THE CALIPH VATHEK. Edited by E. DENISON ROSS. *Pott* 8*vo. Cloth,* 1*s.* 6*d. net; leather,* 2*s* 6*d. net.* [Little Library.

H. C. Beeching, M.A. See Tennyson.

Jacob Behmen. THE SUPERSENSUAL LIFE. Edited by BERNARD HOLLAND. *Fcap.* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

W. H. Bennett, M.A.. A PRIMER OF THE BIBLE. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.*
'The work of an honest, fearless, and sound critic, and an excellent guide in a small compass to the books of the Bible.' —*Manchester Guardian.*

W. H. Bennett and W. F. Adeney. A BIBLICAL INTRODUCTION. *Crown* 8*vo.* 7*s.* 6*d.*
'It makes available to the ordinary reader the best scholarship of the day in the field of Biblical introduction. We know of no book which comes into competition with it.' —*Manchester Guardian.*

A. C. Benson, M.A. THE LIFE OF LORD TENNYSON. With 12 Illustrations. *Fcap.* 8*vo. Cloth,* 3*s.* 6*d.*; *Leather,* 4*s. net.* [Little Biographies.

R. M. Benson. THE WAY OF HOLINESS: a Devotional Commentary on the 119th Psalm. *Crown* 8*vo.* 5*s.*

M. Bidez. See Parmentier.

C. Bigg, D.D. See St. Augustine, A Kempis, and William Law.

C. R. D. Biggs, B.D. THE EPISTLE TO THE PHILIPPIANS. Edited by. *Fcap.* 8*vo.* 1*s.* 6*d. net.* [Churchman's Bible.
'Mr. Biggs' work is very thorough, and he has managed to compress a good deal of information into a limited space.'
—*Guardian.*

T. Herbert Bindley, B.D. THE OECUMENICAL DOCUMENTS OF THE FAITH. With Introductions and Notes. *Crown* 8*vo.* 6*s.*
A historical account of the Creeds.

William Blake. See Little Library.

B. Blaxland, M.A. THE SONG OF SONGS. Being Selections from ST. BERNARD. *Pott* 8*vo. Cloth,* 2*s.*; *leather,* 2*s.* 6*d. net.* [Library of Devotion.

George Body, D.D. THE SOUL'S PILGRIMAGE: Devotional Readings from his published and unpublished writings. Selected and arranged by J. H. BURN, B.D. *Pott* 8*vo.* 2*s.* 6*d.*

A. Boisragon, Captain. THE BENIN MASSACRE. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

Cardinal Bona. A GUIDE TO ETERNITY. Edited with an Introduction and Notes, by J. W. STANBRIDGE, B.D., late Fellow of St. John's College, Oxford. *Pott* 8*vo. Cloth,* 2*s.*; *leather,* 2*s.* 6*d. net.*
[Library of Devotion.

F. C. Boon, B.A. A COMMERCIAL GEOGRAPHY OF FOREIGN NATIONS. *Crown* 8*vo.* 2*s.*
[Commercial Series.

George Borrow. LAVENGRO. Edited by F. HINDES GROOME. *Two Volumes. Pott* 8*vo. Each volume, cloth,* 1*s.* 6*d. net*; *leather,* 2*s.* 6*d. net.* [Little Library.

J. Ritzema Bos. AGRICULTURAL ZOOLOGY. Translated by J. R. AINSWORTH DAVIS, M.A. With an Introduction by ELEANOR A. ORMEROD, F.E.S. With 155 Illustrations. *Cr.* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

C. G. Botting, B.A. JUNIOR LATIN EXAMINATION PAPERS. *Fcap.* 8*vo.* 1*s.*
[Junior Examination Series.

E. M. Bowden. THE EXAMPLE OF BUDDHA: Being Quotations from Buddhist Literature for each Day in the Year. *Third Edition.* 16*mo.* 2*s.* 6*d.*

E. Bowmaker. THE HOUSING OF THE WORKING CLASSES. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [Social Questions Series.

F. G. Brabant, M.A. SUSSEX. Illustrated by E. H. NEW. *Pott* 8*vo. Cloth,* 3*s.*; *leather,* 3*s.* 6*d. net.* [Little Guides.
'A charming little book; as full of sound information as it is practical in conception.' —*Athenæum.*
'Accurate, complete, and agreeably written'—*Literature.*

Miss M. Brodrick and Miss Anderson Morton. A CONCISE HANDBOOK OF EGYPTIAN ARCHÆOLOGY. With many Illustrations. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

E. W. Brooks. See F. J. Hamilton.

O. Browning, M.A. A SHORT HISTORY OF MEDIÆVAL ITALY, A.D. 1250-1530. *In Two Volumes. Crown 8vo. 5s. each.*

VOL. I. 1250-1409.—Guelphs and Ghibellines.

VOL. II. 1409-1530.—The Age of the Condottieri.

J. Buchan. See Isaak Walton.

Miss Bulley. See Lady Dilke.

John Bunyan. THE PILGRIM'S PROGRESS. Edited, with an Introduction, by C. H. FIRTH, M.A. With 39 Illustrations by R. ANNING BELL. *Cr. 8vo. 6s.*

'The best "Pilgrim's Progress."'—*Educational Times.*

G. J. Burch, M.A., F.R.S. A MANUAL OF ELECTRICAL SCIENCE. With numerous Illustrations. *Crown 8vo. 3s.* [University Extension Series.

Gelett Burgess. GOOPS AND HOW TO BE THEM. With numerous Illustrations. *Small 4to. 6s.*

E. Burn, B.D., Examining Chaplain to the Bishop of Lichfield. AN INTRODUCTION TO THE HISTORY OF THE CREEDS. *Demy 8vo. 10s. 6d.* [Handbooks of Theology.

'This book may be expected to hold its place as an authority on its subject.'—*Spectator.*

J. H. Burn, B.D., F.R.S.E. A MANUAL OF CONSOLATION FROM THE SAINTS AND FATHERS. *Pott 8vo. Cloth, 2s.; leather, 2s. 6d. net.* [Library of Devotion.

Robert Burns. THE POEMS OF ROBERT BURNS. Edited by ANDREW LANG and W. A. CRAIGIE. With Portrait. *Second Edition. Demy 8vo, gilt top. 6s.*

J. B. Bury, LL.D. See Gibbon.

Alfred Caldecott, D.D. THE PHILOSOPHY OF RELIGION IN ENGLAND AND AMERICA. *Demy 8vo. 10s. 6d.* [Handbooks of Theology.

'Dr. Caldecott treats the subject as we have long hoped it would eventually be treated.'—*Church Times.*

'A lucid and informative account, which certainly deserves a place in every philosophical library.'—*Scotsman.*

D. S. Calderwood, Headmaster of the Normal School, Edinburgh. TEST CARDS IN EUCLID AND ALGEBRA. In three packets of 40, with Answers. *1s.* each. Or in three Books, price *2d.*, *2d.*, and *3d.*

R. M. and A. J. Carlyle, M.A. BISHOP LATIMER. With Portrait. *Crown 8vo. 3s. 6d.* [Leaders of Religion.

C. C. Channer and M. E. Roberts. LACE-MAKING IN THE MIDLANDS, PAST AND PRESENT. With 16 full-page Illustrations. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

'An interesting book, illustrated by fascinating photographs.'—*Speaker.*

Lord Chesterfield, THE LETTERS OF, TO HIS SON. Edited, with an Introduction, by C. STRACHEY, and Notes by A. CALTHROP. *Two Volumes. Crown 8vo. 6s. each.* [Methuen's Standard Library.

F. W. Christian. THE CAROLINE ISLANDS. With many Illustrations and Maps. *Demy 8vo. 12s. 6d. net.*

Cicero. DE ORATORE I. Translated by E. N. P. MOOR, M.A. *Crown 8vo. 3s. 6d.* [Classical Translations.

SELECT ORATIONS (Pro Milone, Pro Murena, Philippic II., In Catilinam). Translated by H. E. D. BLAKISTON, M.A., Fellow and Tutor of Trinity College, Oxford. *Crown 8vo. 5s.* [Classical Translations.

DE NATURA DEORUM. Translated by F. BROOKS, M.A., late Scholar of Balliol College, Oxford. *Crown 8vo. 3s. 6d.* [Classical Translations.

DE OFFICIIS. Translated by G. B. GARDINER, M.A. *Crown 8vo. 2s. 6d.* [Classical Translations.

F. A. Clarke, M.A. BISHOP KEN. With Portrait. *Crown 8vo. 3s. 6d.* [Leaders of Religion.

E. H. Colbeck, M.D. DISEASES OF THE HEART. With numerous Illustrations. *Demy 8vo. 12s.*

W. G. Collingwood, M.A. THE LIFE OF JOHN RUSKIN. With Portraits. *Cheap Edition. Crown 8vo. 6s.*

J. C. Collins, M.A. See Tennyson.

W. E. Collins, M.A. THE BEGINNINGS OF ENGLISH CHRISTIANITY. With Map. *Crown 8vo. 3s. 6d.* [Churchman's Library.

A. M. Cook, M.A. See E. C. Marchant.

R. W. Cooke-Taylor. THE FACTORY SYSTEM. *Crown 8vo. 2s. 6d.* [Social Questions Series.

Marie Corelli. THE PASSING OF THE GREAT QUEEN: A Tribute to the Noble Life of Victoria Regina. *Small 4to. 1s.*

A CHRISTMAS GREETING. *Sm. 4to. 1s.*

Rosemary Cotes. DANTE'S GARDEN. With a Frontispiece. *Second Edition. Fcap. 8vo. cloth 2s. 6d.; leather, 3s. 6d. net.*

Harold Cox, B.A. LAND NATIONALIZATION. *Crown 8vo. 2s. 6d.* [Social Questions Series.

W. J. Craig. See Shakespeare.

W. A. Craigie. A PRIMER OF BURNS. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

Mrs. Craik. JOHN HALIFAX, GENTLEMAN. Edited by ANNIE MATHESON. *Two Volumes. Pott 8vo. Each Volume, Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

Richard Crashaw, THE ENGLISH POEMS OF. Edited by EDWARD HUTTON. *Pott 8vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

F. G. Crawford. See Mary C. Danson.

C. G. Crump, M.A. See Thomas Ellwood.

F. H. E. Cunliffe, Fellow of All Souls' College, Oxford. THE HISTORY OF THE BOER WAR. With many Illustrations, Plans, and Portraits. *In 2 vols. Vol. I., 15s.*

E. L. Cutts, D.D. AUGUSTINE OF CANTERBURY. With Portrait. *Crown 8vo. 3s. 6d.* [Leaders of Religion.

The Brothers Dalziel. A RECORD OF FIFTY YEARS' WORK. With 150 Illustrations. *Large 4to. 21s. net.*

The record of the work of the celebrated Engravers, containing a Gallery of beautiful Pictures by F. Walker, Sir J. Millais, Lord Leighton, and other great Artists. The book is a history of the finest black-and-white work of the nineteenth century.

'The book is abundantly illustrated, and shows what wood engraving was at its best.' —*Scotsman.*

'A store of genial reminiscences. The designs of the various masters are exquisitely engraved. A worthy record of a period that is gone.'—*Standard.*

G. W. Daniell, M.A. BISHOP WILBERFORCE. With Portrait. *Crown 8vo. 3s. 6d.* [Leaders of Religion.

Mary C. Danson and F. G. Crawford. FATHERS IN THE FAITH. *Small 8vo. 1s. 6d.*

Dante Alighieri. LA COMMEDIA DI DANTE. The Italian Text edited by PAGET TOYNBEE, Litt.D., M.A. *Demy 8vo. Gilt top. 8s. 6d. Also, Crown 8vo. 6s.* [Methuen's Standard Library.

THE INFERNO OF DANTE. Translated by H. F. CARY. Edited by PAGET TOYNBEE, Litt.D., M.A. *Pott 8vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

THE PURGATORIO OF DANTE. Translated by H. F. CARY. Edited by PAGET TOYNBEE, Litt.D., M.A. *Pott 8vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

THE PARADISO OF DANTE. Translated by H. F. CARY. Edited by PAGET TOYNBEE, Litt.D., M.A. *Post 8vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

See also Paget Toynbee.

A. C. Deane. Edited by. A LITTLE BOOK OF LIGHT VERSE. *Pott 8vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

Leon Delbos. THE METRIC SYSTEM. *Crown 8vo. 2s.*

A theoretical and practical guide, for use in schools and by the general reader.

Demosthenes: THE OLYNTHIACS AND PHILIPPICS. Translated upon a new principle by OTHO HOLLAND. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

Demosthenes. AGAINST CONON AND CALLICLES. Edited with Notes and Vocabulary, by F. DARWIN SWIFT, M.A. *Fcap. 8vo. 2s.*

Charles Dickens.

THE ROCHESTER EDITION. *Crown 8vo. Each Volume, cloth, 3s. 6d.* With Introductions by GEORGE GISSING, Notes by F. G. KITTON, and Topographical Illustrations.

THE PICKWICK PAPERS. With Illustrations by E. H. NEW. *Two Volumes.*

'As pleasant a copy as any one could desire. The notes add much to the value of the edition, and Mr. New's illustrations are also historical. The volumes promise well for the success of the edition.'—*Scotsman.*

NICHOLAS NICKLEBY. With Illustrations by R. J. WILLIAMS. *Two Volumes.*

BLEAK HOUSE. With Illustrations by BEATRICE ALCOCK. *Two Volumes.*

OLIVER TWIST. With Illustrations by E. H. NEW.

THE OLD CURIOSITY SHOP. With Illustrations by G. M. BRIMELOW. *Two Volumes.*

BARNABY RUDGE. With Illustrations by BEATRICE ALCOCK. *Two Volumes.*

G. L. Dickinson, M.A., Fellow of King's College, Cambridge. THE GREEK VIEW OF LIFE. *Second Edition. Crown 8vo. 2s. 6d.* [University Extension Series.

H. N. Dickson, F.R.S.E., F.R.Met. Soc. METEOROLOGY. The Elements of Weather and Climate. Illustrated. *Crown 8vo. 2s. 6d.* [University Extension Series.

Lady Dilke, Miss Bulley, and Miss Whitley. WOMEN'S WORK. *Crown 8vo. 2s. 6d.* [Social Questions Series.

P. H. Ditchfield, M.A., F.S.A. ENGLISH VILLAGES. Illustrated. *Crown 8vo. 6s.*

'A book which for its instructive and pictorial value should find a place in every village library.'—*Scotsman.*

'One of the best books on village antiquities we have seen.'—*Outlook.*

THE STORY OF OUR ENGLISH TOWNS. With Introduction by AUGUSTUS JESSOP, D.D. *Second Edition. Crown 8vo. 6s.*

OLD ENGLISH CUSTOMS: Extant at the Present Time. An Account of Local Observances, Festival Customs, and Ancient Ceremonies yet Surviving in Great Britain. *Crown 8vo 6s.*

W. M. Dixon, M.A. A PRIMER OF TENNYSON. *Second Edition. Crown 8vo. 2s. 6d.*

'Much sound and well-expressed criticism. The bibliography is a boon.'—*Speaker.*

ENGLISH POETRY FROM BLAKE TO BROWNING. *Second Edition. Crown 8vo. 2s. 6d.*

[University Extension Series.

E. Dowden, Litt.D. See Shakespeare.

J. Dowden, D.D., Lord Bishop of Edinburgh. THE WORKMANSHIP OF THE PRAYER BOOK: Its Literary and Liturgical Aspects. *Second Edition. Crown 8vo. 3s. 6d.*

[Churchman's Library.

S. R. Driver., D.D., Canon of Christ Church, Regius Professor of Hebrew in the University of Oxford. SERMONS ON SUBJECTS CONNECTED WITH THE OLD TESTAMENT. *Crown 8vo. 6s.*

'A welcome companion to the author's famous "Introduction."'—*Guardian.*

S. J. Duncan (Mrs. COTES), Author of 'A Voyage of Consolation.' ON THE OTHER SIDE OF THE LATCH. *Second Edition. Crown 8vo. 6s.*

J. T. Dunn, D.Sc., **and V. A. Mundella.** GENERAL ELEMENTARY SCIENCE. With 114 Illustrations. *Crown 8vo. 3s. 6d.* [Methuen's Science Primers.

The Earl of Durham. A REPORT ON CANADA. With an Introductory Note. *Demy 8vo. 7s. 6d. net.*

A reprint of the celebrated Report which Lord Durham made to the British Government on the state of British North America in 1839. It is probably the most important utterance on British colonial policy ever published.

W. A. Dutt. NORFOLK. Illustrated by B. C. BOULTER. *Pott 8vo. Cloth, 3s.; leather, 3s. 6d. net.* [Little Guides.

Clement Edwards. RAILWAY NATIONALIZATION. *Crown 8vo. 2s. 6d.* [Social Questions Series.

W. Douglas Edwards. COMMERCIAL LAW. *Crown 8vo. 2s.* [Commercial Series.

H. E. Egerton, M.A. A HISTORY OF BRITISH COLONIAL POLICY. *Demy 8vo. 12s. 6d.*

'It is a good book, distinguished by accuracy in detail, clear arrangement of facts, and a broad grasp of principles.'—*Manchester Guardian.*

Thomas Ellwood, THE HISTORY OF THE LIFE OF. Edited by C. G. CRUMP, M.A. *Crown 8vo. 6s.*

[Methuen's Standard Library.

This edition is the only one which contains the complete book as originally published. It has a long Introduction and many Footnotes.

E. Engel. A HISTORY OF ENGLISH LITERATURE: From its Beginning to Tennyson. Translated from the German. *Demy 8vo. 7s. 6d. net.*

This is a very complete and convenient sketch of the evolution of our literature from early days. The treatment is biographical as well as critical, and is rendered more interesting by the quotation of characteristic passages from the chief authors.

W. H. Fairbrother, M.A. THE PHILOSOPHY OF T. H. GREEN. *Second Edition. Crown 8vo. 3s. 6d.*

Susan Ferrier. MARRIAGE. Edited by Miss GOODRICH FREER and Lord IDDESLEIGH. *Two Volumes. Pott 8vo. Each volume, cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

C. H. Firth, M.A. CROMWELL'S ARMY: A History of the English Soldier during the Civil Wars, the Commonwealth, and the Protectorate. *Crown 8vo. 7s. 6d.*

An elaborate study and description of Cromwell's army by which the victory of the Parliament was secured. The 'New Model' is described in minute detail, and the author, who is one of the most distinguished historians of the day, has made great use of unpublished MSS.

G. W. Fisher, M.A. ANNALS OF SHREWSBURY SCHOOL. With numerous Illustrations. *Demy 8vo. 10s. 6d.*

Edward FitzGerald. THE RUBAIYAT OF OMAR KHAYYAM. With a Commentary by H. M. BATSON, and a Biography of Omar by E. D. ROSS. *6s.*

E. A. FitzGerald. THE HIGHEST ANDES. With 2 Maps, 51 Illustrations, 13 of which are in Photogravure, and a Panorama. *Royal 8vo.* 30*s. net.*

W. Warde Fowler. M.A. See Gilbert White.

J. F. Fraser. ROUND THE WORLD ON A WHEEL. With 100 Illustrations. *Crown 8vo.* 6*s.*

'A classic of cycling, graphic and witty.'—*Yorkshire Post.*

W. French, M.A., Principal of the Storey Institute, Lancaster. PRACTICAL CHEMISTRY. Part I. With numerous Diagrams. *Crown 8vo.* 1*s.* 6*d.*
[Textbooks of Technology.

'An excellent and eminently practical little book.'—*Schoolmaster.*

Ed. von Freudenreich. DAIRY BACTERIOLOGY. A Short Manual for the Use of Students. Translated by J. R. AINSWORTH DAVIS, M.A. *Second Edition. Revised. Crown 8vo.* 2*s.* 6*d.*

H. W. Fulford, M.A. THE EPISTLE OF ST. JAMES. Edited by. *Fcap. 8vo.* 1*s.* 6*d. net.* [Churchman's Bible.

Mrs. Gaskell. CRANFORD. Edited by E. V. LUCAS. *Pott 8vo. Cloth,* 1*s.* 6*d. net; leather,* 2*s.* 6*d. net.* [Little Library.

H. B. George, M.A., Fellow of New College, Oxford. BATTLES OF ENGLISH HISTORY. With numerous Plans. *Third Edition. Crown 8vo.* 6*s.*

'Mr. George has undertaken a very useful task—that of making military affairs intelligible and instructive to non-military readers—and has executed it with a large measure of success.'—*Times.*

H. de B. Gibbins, Litt.D., M.A. INDUSTRY IN ENGLAND: HISTORICAL OUTLINES. With 5 Maps. *Second Edition. Demy 8vo.* 10*s.* 6*d.*

A COMPANION GERMAN GRAMMAR. *Crown 8vo.* 1*s.* 6*d.*

THE INDUSTRIAL HISTORY OF ENGLAND. *Eighth Edition.* Revised. With Maps and Plans. *Crown 8vo.* 3*s.*
[University Extension Series.

THE ECONOMICS OF COMMERCE. *Crown 8vo.* 1*s.* 6*d.* [Commercial Series.

COMMERCIAL EXAMINATION PAPERS. *Crown 8vo.* 1*s.* 6*d.*
[Commercial Series.

BRITISH COMMERCE AND COLONIES FROM ELIZABETH TO VICTORIA. *Third Edition. Crown 8vo.* 2*s.*
[Commercial Series.

ENGLISH SOCIAL REFORMERS *Second Edition. Crown 8vo.* 2*s.* 6*d.*
[University Extension Series.

H. de B. Gibbins, D.Litt., M.A., and **R. A. Hadfield,** of the Hecla Works, Sheffield. A SHORTER WORKING DAY. *Crown 8vo.* 2*s.* 6*d.* [Social Questions Series.

Edward Gibbon. THE DECLINE AND FALL OF THE ROMAN EMPIRE. A New Edition, edited with Notes, Appendices, and Maps, by J. B. BURY, LL.D., Fellow of Trinity College, Dublin. *In Seven Volumes. Demy 8vo. Gilt top.* 8*s.* 6*d. each. Also, Crown 8vo.* 6*s. each.*

'At last there is an adequate modern edition of Gibbon. . . . The best edition the nineteenth century could produce.'—*Manchester Guardian.*

'A great piece of editing.'—*Academy.*

MEMOIRS OF MY LIFE AND WRITINGS. By EDWARD GIBBON. Edited, with an Introduction and Notes, by G. BIRKBECK HILL, LL.D. *Crown 8vo.* 6*s.*

'An admirable edition of one of the most interesting personal records of a literary life. Its notes and its numerous appendices are a repertory of almost all that can be known about Gibbon.'—*Manchester Guardian.*

E. C. S. Gibson, D.D., Vicar of Leeds. THE BOOK OF JOB. With Introduction and Notes. *Demy 8vo.* 6*s.*
[Commentaries on the R.V.

'The publishers are to be congratulated on the start the series has made.'—*Times.*

'Dr. Gibson's work is worthy of a high degree of appreciation. To the busy worker and the intelligent student the commentary will be a real boon; and it will, if we are not mistaken, be much in demand. The Introduction is almost a model of concise, straightforward, prefatory remarks on the subject treated.'—*Athenæum.*

THE XXXIX. ARTICLES OF THE CHURCH OF ENGLAND. With an Introduction. *Third and Cheaper Edition in One Volume. Demy 8vo.* 12*s.* 6*d.*
[Handbooks of Theology.

'We welcome with the utmost satisfaction a new, cheaper, and more convenient edition of Dr. Gibson's book. It was greatly wanted. Dr. Gibson has given theological students just what they want, and we should like to think that it was in the hands of every candidate for orders.'—*Guardian.*

THE LIFE OF JOHN HOWARD. With 12 Illustrations. *Pott 8vo. Cloth,* 3*s.; leather,* 3*s.* 6*d. net.* [Little Biographies.

See also George Herbert.

George Gissing. See Dickens.

A. D. Godley, M.A., Fellow of Magdalen College, Oxford. LYRA FRIVOLA. *Third Edition. F'cap. 8vo. 2s. 6d.*

VERSES TO ORDER. *Cr. 8vo. 2s. 6d. net.*

Miss Goodrich-Freer. See Susan Ferrier.

P. Anderson Graham. THE RURAL EXODUS. *Crown 8vo. 2s. 6d.*
[Social Questions Series.

F. S. Granger, M.A., Litt.D. PSYCHOLOGY. *Second Edition. Crown 8vo. 2s. 6d.* [University Extension Series.

THE SOUL OF A CHRISTIAN. *Crown 8vo. 6s.*

A book dealing with the evolution of the religious life and experiences.

'A remarkable book.'—*Glasgow Herald.*

See also University Extension Series.

E. M'Queen Gray. GERMAN PASSAGES FOR UNSEEN TRANSLATION. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

P. L. Gray, B.Sc., formerly Lecturer in Physics in Mason University College, Birmingham. THE PRINCIPLES OF MAGNETISM AND ELECTRICITY: an Elementary Text-Book. With 181 Diagrams. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

G. Buckland Green, M.A., Assistant Master at Edinburgh Academy, late Fellow of St. John's College, Oxon. NOTES ON GREEK AND LATIN SYNTAX. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

Notes and explanations on the chief difficulties of Greek and Latin Syntax, with numerous passages for exercise.

E. T. Green, M.A. THE CHURCH OF CHRIST. *Crown 8vo. 6s.*
[Churchman's Library.

R. A. Gregory. THE VAULT OF HEAVEN. A Popular Introduction to Astronomy. With numerous Illustrations. *Crown 8vo. 2s. 6d.*
[University Extension Series.

W. Hall Griffin, M.A. SELECTIONS FROM THE EARLY POEMS OF ROBERT BROWNING. Edited by. *Pott 8vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.*

C. H. Grinling. A HISTORY OF THE GREAT NORTHERN RAILWAY, 1845-95. With Illustrations. *Demy 8vo. 10s. 6d.*

'Mr. Grinling has done for a Railway what Macaulay did for English History.'—*The Engineer.*

F. Hindes Groome. See George Borrow.

M. L. Gwynn. A BIRTHDAY BOOK. *Royal 8vo. 12s.*

This is a birthday-book of exceptional dignity, and the extracts have been chosen with particular care.

Stephen Gwynn. See Thackeray.

John Hackett, B.D. A HISTORY OF THE ORTHODOX CHURCH OF CYPRUS. With Maps and Illustrations. *Demy 8vo. 15s. net.*

A. C. Haddon, Sc.D., F.R.S. HEAD-HUNTERS, BLACK, WHITE, AND BROWN. With many Illustrations and a Map. *Demy 8vo. 15s.*

A narrative of adventure and exploration in Northern Borneo. It contains much matter of the highest scientific interest.

R. A. Hadfield. See H. de B. Gibbins.

R. N. Hall and W. G. Neal. THE ANCIENT RUINS OF RHODESIA. With numerous Illustrations. *Demy 8vo. 21s. net.*

This book contains descriptions of two hundred ruins of temples and forts, and of their types and ages of architecture. It describes also the Sabæan and Phœnician occupations of Rhodesia; King Solomon's gold, ancient burials, ancient gold-mining, etc. It is profusely illustrated, and contains many maps and plans.

F. J. Hamilton, D.D., **and E. W. Brooks.** ZACHARIAH OF MITYLENE. Translated into English. *Demy 8vo. 12s. 6d. net.*
[Byzantine Texts.

D. Hannay. A SHORT HISTORY OF THE ROYAL NAVY, FROM EARLY TIMES TO THE PRESENT DAY. Illustrated. *Two Volumes. Demy 8vo. 7s. 6d. each.* Vol. I. 1200-1688.

A. T. Hare, M.A. THE CONSTRUCTION OF LARGE INDUCTION COILS. With numerous Diagrams. *Demy 8vo. 6s*

Clifford Harrison. READING AND READERS. *Fcap. 8vo. 2s. 6d.*

'An extremely sensible little book.'—*Manchester Guardian.*

Sven Hedin, Gold Medallist of the Royal Geographical Society. THROUGH ASIA. With 300 Illustrations from Sketches and Photographs by the Author, and Maps. *Two Volumes. Royal 8vo. 36s. net.*

'One of the greatest books of the kind issued during the century. It is impossible to give an adequate idea of the richness of the contents of this book, or of its abounding attractions as a story of travel unsurpassed in geographical and human interest. Much of it is a revelation. Altogether the work is one which in solidity, novelty, and interest must take a first rank among publications of its class.'—*Times.*

T. F. Henderson. A LITTLE BOOK OF SCOTTISH VERSE. *Pott* 8*vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.*
[Little Library.
See also D. M. Moir.

W. E. Henley. ENGLISH LYRICS. *Crown* 8*vo. Gilt top.* 3*s. 6d.*

W. E. Henley and C. Whibley. A BOOK OF ENGLISH PROSE. *Crown* 8*vo. Buckram, gilt top.* 6*s.*

H. H. Henson, M.A., Fellow of All Souls', Oxford, Canon of Westminster. APOSTOLIC CHRISTIANITY: As Illustrated by the Epistles of St. Paul to the Corinthians. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

LIGHT AND LEAVEN: HISTORICAL AND SOCIAL SERMONS. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

DISCIPLINE AND LAW. *Fcap.* 8*vo.* 2*s. 6d.*

George Herbert. THE TEMPLE. Edited, with an Introduction and Notes, by E. C. S. GIBSON, D.D., Vicar of Leeds. *Pott* 8*vo. Cloth, 2s.; leather, 2s. 6d. net.*
[Library of Devotion.
This edition contains Walton's Life of Herbert, and the text is that of the first edition.

Herodotus: EASY SELECTIONS. With Vocabulary. By A. C. LIDDELL, M.A. *Fcap.* 8*vo.* 1*s. 6d.*

W. A. S. Hewins, B.A. ENGLISH TRADE AND FINANCE IN THE SEVENTEENTH CENTURY. *Crown* 8*vo.*
[University Extension Series.

T. Hilbert. THE AIR GUN: or, How the Mastermans and Dobson Major nearly lost their Holidays. Illustrated. *Square Fcap.* 8*vo.* 2*s. 6d.* [Little Blue Books.

Clare Hill, Registered Teacher to the City and Guilds of London Institute. MILLINERY, THEORETICAL, AND PRACTICAL. With numerous Diagrams. *Crown* 8*vo.* 2*s.*
[Textbooks of Technology.

Henry Hill, B.A., Headmaster of the Boy's High School, Worcester, Cape Colony. A SOUTH AFRICAN ARITHMETIC. *Crown* 8*vo.* 3*s. 6d.*
This book has been specially written for use in South African schools.

G. Birkbeck Hill, LL.D. See Gibbon.

Howard C. Hillegas. WITH THE BOER FORCES. With 24 Illustrations. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

S. L. Hinde. THE FALL OF THE CONGO ARABS. With Plans, etc. *Demy* 8*vo.* 12*s. 6d.*

L. T. Hobhouse, Fellow of C.C.C., Oxford. THE THEORY OF KNOWLEDGE. *Demy* 8*vo.* 21*s.*

J. A. Hobson, M.A. PROBLEMS OF POVERTY: An Inquiry into the Industrial Condition of the Poor. *Fourth Edition. Crown* 8*vo.* 2*s. 6d.*
[Social Questions Series and University Extension Series.

THE PROBLEM OF THE UNEMPLOYED. *Crown* 8*vo.* 2*s. 6d.*
[Social Questions Series.

T. Hodgkin, D.C.L. GEORGE FOX, THE QUAKER. With Portrait. *Crown* 8*vo.* 3*s. 6d.* [Leaders of Religion.

Chester Holcombe. THE REAL CHINESE QUESTION. *Crown* 8*vo.* 6*s.*
'It is an important addition to the materials before the public for forming an opinion on a most difficult and pressing problem.'—*Times.*

Sir T. H. Holdich, K.C.I.E. THE INDIAN BORDERLAND: being a Personal Record of Twenty Years. Illustrated. *Demy* 8*vo.* 15*s. net.*
'Interesting and inspiriting from cover to cover, it will assuredly take its place as the classical work on the history of the Indian frontier.'—*Pilot.*

Canon Scott Holland. LYRA APOSTOLICA. With an Introduction. Notes by H. C. BEECHING, M.A. *Pott* 8*vo. Cloth, 2s.; leather, 2s. 6d. net.*
[Library of Devotion.

G. J. Holyoake. THE CO-OPERATIVE MOVEMENT TO-DAY. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 2*s. 6d.*
[Social Questions Series.

Horace: THE ODES AND EPODES. Translated by A. GODLEY, M.A., Fellow of Magdalen College, Oxford. *Crown* 8*vo.* 2*s.* [Classical Translations.

E. L. S. Horsburgh, M.A. WATERLOO: A Narrative and Criticism. With Plans. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 5*s.*
'A brilliant essay—simple, sound, and thorough.'—*Daily Chronicle.*

THE LIFE OF SAVONAROLA. With Portraits and Illustrations. *Fcap.* 8*vo. Cloth, 3s. 6d.; leather, 4s. net.*
[Little Biographies.

R. F. Horton, D.D. JOHN HOWE. With Portrait. *Crown* 8*vo.* 3*s. 6d.*
[Leaders of Religion.

Alexander Hosie. MANCHURIA. With Illustrations and a Map. *Demy* 8*vo.* 10*s. 6d. net.*

G. Howell. TRADE UNIONISM—NEW AND OLD. *Third Edition. Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [Social Questions Series.

H. G. Hutchinson. THE GOLFING PILGRIM. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

A. W. Hutton, M.A. CARDINAL MANNING. With Portrait. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.* [Leaders of Religion.

See also TAULER.

Edward Hutton. See Richard Crashaw.

R. H. Hutton. CARDINAL NEWMAN. With Portrait. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.* [Leaders of Religion.

W. H. Hutton, M.A. THE LIFE OF SIR THOMAS MORE. With Portraits. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 5*s.*

WILLIAM LAUD. With Portrait. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.* [Leaders of Religion.

Henrik Ibsen. BRAND. A Drama. Translated by WILLIAM WILSON. *Third Edition. Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

Lord Iddesleigh. See Susan Ferrier.

W. R. Inge, M.A., Fellow and Tutor of Hertford College, Oxford. CHRISTIAN MYSTICISM. The Bampton Lectures for 1899. *Demy* 8*vo.* 12*s.* 6*d. net.*

'It is fully worthy of the best traditions connected with the Bampton Lectureship.'—*Record.*

A. D. Innes, M.A. A HISTORY OF THE BRITISH IN INDIA. With Maps and Plans. *Crown* 8*vo.* 7*s.* 6*d.*

'Written in a vigorous and effective style . . . a thoughtful and impartial account.'—*Spectator.*

'Mr. Innes has done a difficult piece of work well. He has taken the history into his mind; given it shape, feature, and vitality there; therefore it comes alive and fresh from his mind.'—*Scotsman.*

S. Jackson, M.A. A PRIMER OF BUSINESS. *Third Edition. Crown* 8*vo.* 1*s.* 6*d.* [Commercial Series.

F. Jacob, M.A. JUNIOR FRENCH EXAMINATION PAPERS *Fcap.* 8*vo.* 1*s.* [Junior Examination Series.

J. Stephen Jeans. TRUSTS, POOLS, AND CORNERS. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [Social Questions Series.

R. L. Jefferson. A NEW RIDE TO KHIVA. Illustrated. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

E. Jenks, M.A., Professor of Law at University College, Liverpool. ENGLISH LOCAL GOVERNMENT. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [University Extension Series.

C. S. Jerram, M.A. See Pascal.

Augustus Jessopp, D.D. JOHN DONNE. With Portrait. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.* [Leaders of Religion.

F. B. Jevons, M.A., Litt.D., Principal of Hatfield Hall, Durham. EVOLUTION. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.* [Churchman's Library.

AN INTRODUCTION TO THE HISTORY OF RELIGION. *Second Edition. Demy* 8*vo.* 10*s.* 6*d.* [Handbooks of Theology.

'The merit of this book lies in the penetration, the singular acuteness and force of the author's judgment. He is at once critical and luminous, at once just and suggestive. A comprehensive and thorough book.'—*Birmingham Post.*

Sir H. H. Johnston, K.C.B. BRITISH CENTRAL AFRICA. With nearly 200 Illustrations and Six Maps. *Second Edition. Crown* 4*to.* 18*s. net.*

H. Jones. A GUIDE TO PROFESSIONS AND BUSINESS. *Crown* 8*vo.* 1*s.* 6*d.* [Commercial Series.

F. W. Joyce, M.A. THE LIFE OF SIR FREDERICK GORE OUSELEY. 7*s.* 6*d.*

Lady Julian of Norwich. REVELATIONS OF DIVINE LOVE. Edited by GRACE WARRACK. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

A partially modernised version, from the MS. in the British Museum of a book which Dr. Dalgairns terms 'One of the most remarkable books of the Middle Ages.' Mr. Inge in his Bampton Lectures on Christian Mysticism calls it 'The beautiful but little known *Revelations.*'

M. Kaufmann. SOCIALISM AND MODERN THOUGHT. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [Social Questions Series.

J. F. Keating, D.D. THE AGAPE AND THE EUCHARIST. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

John Keble. THE CHRISTIAN YEAR. With an Introduction and Notes by W. LOCK, D.D., Warden of Keble College. Illustrated by R. ANNING BELL. *Second Edition. Fcap.* 8*vo.* 3*s.* 6*d; padded morocco,* 5*s.*

'The present edition is annotated with all the care and insight to be expected from Dr. Lock.'—*Guardian.*

LYRA INNOCENTIUM. Edited, with Introduction and Notes, by WALTER LOCK, D.D., Warden of Keble College, Oxford. *Pott* 8*vo. Cloth,* 2*s.*; *leather,* 2*s.* 6*d. net.* [Library of Devotion.

'This sweet and fragrant book has never been published more attractively.'—*Academy.*

THE CHRISTIAN YEAR. With Introduction and Notes by WALTER LOCK, D.D., Warden of Keble College. *Second Edition. Pott* 8*vo. Cloth, 2s.; leather, 2s. 6d. net.* [Library of Devotion.

Thomas À Kempis. THE IMITATION OF CHRIST. With an Introduction by DEAN FARRAR. Illustrated by C. M. GERE. *Second Edition. Fcap.* 8*vo.* 3*s. 6d. net; padded morocco, 5s.*

'Amongst all the innumerable English editions of the "Imitation," there can have been few which were prettier than this one, printed in strong and handsome type, with all the glory of red initials.'—*Glasgow Herald.*

THE IMITATION OF CHRIST. A Revised Translation by C. BIGG, D.D., Canon of Christ Church. With an Introduction. *Crown* 8*vo.* 3*s. 6d.*

A new edition, carefully revised and set in large type, of Dr. Bigg's well-known version.

'Dignified, harmonious, and scholarly.' —*Church Review.*

THE IMITATION OF CHRIST. A Revised Translation, with an Introduction by C. BIGG, D.D., late Student of Christ Church. *Second Edition. Pott* 8*vo. Cloth, 2s.; leather, 2s. 6d. net.* [Library of Devotion.

A practically new translation of this book which the reader has, almost for the first time, exactly in the shape in which it left the hands of the author.

James Houghton Kennedy, D.D., Assistant Lecturer in Divinity in the University of Dublin. ST. PAUL'S SECOND AND THIRD EPISTLES TO THE CORINTHIANS. With Introduction, Dissertations and Notes. *Crown* 8*vo. 6s.*

C. W. Kimmins, M.A. THE CHEMISTRY OF LIFE AND HEALTH. Illustrated. *Crown* 8*vo. 2s. 6d.* [University Extension Series.

A. W. Kinglake. EOTHEN. With an Introduction and Notes. *Pott* 8*vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

Rudyard Kipling. BARRACK-ROOM BALLADS. *73rd Thousand. Crown* 8*vo. 6s.; leather, 6s. net.*

'Mr. Kipling's verse is strong, vivid, full of character. . . . Unmistakable genius rings in every line.'—*Times.*

'The ballads teem with imagination, they palpitate with emotion. We read them with laughter and tears: the metres throb in our pulses, the cunningly ordered words tingle with life; and if this be not poetry, what is?'—*Pall Mall Gazette.*

THE SEVEN SEAS. *62nd Thousand. Crown* 8*vo. Buckram, gilt top, 6s.; leather, 6s. net.*

'The Empire has found a singer; it is no depreciation of the songs to say that statesmen may have, one way or other, to take account of them.'—*Manchester Guardian.*

F. G. Kitton. See Dickens.

W. J. Knox Little. See St. Francis de Sales.

Charles Lamb, THE ESSAYS OF ELIA. With over 100 Illustrations by A. GARTH JONES, and an Introduction by E. V. LUCAS. *Demy* 8*vo. 10s. 6d.*

'This edition is in many respects of peculiar beauty.'—*Daily Chronicle.*

'It is in every way an admirable edition and the illustrations are delightful.'— *Literature.*

ELIA, AND THE LAST ESSAYS OF ELIA. Edited by E. V. LUCAS. *Pott* 8*vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

THE KING AND QUEEN OF HEARTS: An 1805 Book for Children. Illustrated by WILLIAM MULREADY. A new edition, in facsimile, edited by E. V. LUCAS. *1s. 6d.*

This little book is a literary curiosity, and has been discovered and identified as the work of Charles Lamb by E. V. Lucas. It is an exact facsimile of the original edition, which was illustrated by Mulready.

Professor Lambros. ECTHESIS CHRONICA. Edited by. *Demy* 8*vo. 7s. 6d. net.* [Byzantine Texts.

Stanley Lane-Poole. THE LIFE OF SIR HARRY PARKES. *A New and Cheaper Edition. Crown* 8*vo. 6s.*

A HISTORY OF EGYPT IN THE MIDDLE AGES. Fully Illustrated. *Crown* 8*vo. 6s.*

F. Langbridge, M.A. BALLADS OF THE BRAVE: Poems of Chivalry, Enterprise, Courage, and Constancy. *Second Edition. Crown* 8*vo. 2s. 6d.*

'The book is full of splendid things.'— *World.*

William Law. A SERIOUS CALL TO A DEVOUT AND HOLY LIFE. Edited, with an Introduction, by C. BIGG, D.D., late Student of Christ Church. *Pott* 8*vo. Cloth, 2s.; leather, 2s. 6d. net.* [Library of Devotion.

This is a reprint, word for word and line for line, of the *Editio Princeps.*

G. S. Layard. THE LIFE OF MRS. LYNN LINTON. Illustrated. *Demy* 8*vo.* 12*s. 6d.*

'Mrs. Lynn Linton is here presented to us in all her moods. She lives in the book; she is presented to us so that we really know her.'—*Literature.*

Captain Melville Lee. A HISTORY OF POLICE IN ENGLAND *Crown* 8*vo.* 7*s.* 6d.

'A learned book, comprising many curious details to interest the general reader as well as the student who will consult it for exact information.'—*Daily News.*

'The book rests on accurate research and gives a vast array of facts and statistics.'—*Glasgow Herald.*

V. B. Lewes, M.A. AIR AND WATER. Illustrated. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [University Extension Series.

Walter Lock, D.D., Warden of Keble College. ST. PAUL, THE MASTER-BUILDER. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

See also Keble and Oxford Commentaries.

JOHN KEBLE. With Portrait. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.* [Leaders of Religion.

E. V. Lucas. See Jane Austen and Mrs. Gaskell and Charles Lamb.

Lucian. SIX DIALOGUES (Nigrinus, Icaro-Menippus, The Cock, The Ship, The Parasite, The Lover of Falsehood). Translated by S. T. Irwin, M.A., Assistant Master at Clifton; late Scholar of Exeter College, Oxford. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.* [Classical Translations.

L. W. Lyde, M.A. A COMMERCIAL GEOGRAPHY OF THE BRITISH EMPIRE. *Third Edition. Crown* 8*vo.* 2*s.* [Commercial Series.

Hon. Mrs. Lyttelton. WOMEN AND THEIR WORK. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.*

'Thoughtful, interesting, practical.'—*Guardian.*

'The book is full of sound precept given with sympathy and wit.'—*Pilot.*

J. E. B. M'Allen, M.A. THE PRINCIPLES OF BOOKKEEPING BY DOUBLE ENTRY. *Crown* 8*vo.* 2*s.* [Commercial Series.

F. MacCunn. JOHN KNOX. With Portrait. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.* [Leaders of Religion.

A. M. Mackay. THE CHURCHMAN'S INTRODUCTION TO THE OLD TESTAMENT. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.* [Churchman's Library.

'The book throughout is frank and courageous.'—*Glasgow Herald.*

Laurie Magnus, M.A. A PRIMER OF WORDSWORTH. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.*

J. P. Mahaffy, Litt.D. A HISTORY OF THE EGYPT OF THE PTOLEMIES. Fully Illustrated. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

F. W. Maitland, LL.D., Downing Professor of the Laws of England in the University of Cambridge. CANON LAW IN ENGLAND. *Royal* 8*vo.* 7*s.* 6*d.*

H. E. Malden, M.A. ENGLISH RECORDS. A Companion to the History of England. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

THE ENGLISH CITIZEN: HIS RIGHTS AND DUTIES. *Crown* 8*vo.* 1*s.* 6*d.*

E. C. Marchant, M.A., Fellow of Peterhouse, Cambridge, and Assistant Master at St. Paul's School. A GREEK ANTHOLOGY. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

E. C. Marchant, M.A., and **A. M. Cook,** M.A. PASSAGES FOR UNSEEN TRANSLATION. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

'We know no book of this class better fitted for use in the higher forms of schools.'—*Guardian.*

J. E. Marr, F.R.S., Fellow of St. John's College, Cambridge. THE SCIENTIFIC STUDY OF SCENERY. Illustrated. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A volume, moderate in size and readable in style, which will be acceptable alike to the student of geology and geography, and to the tourist.'—*Athenæum.*

A. J. Mason. THOMAS CRANMER. With Portrait. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.* [Leaders of Religion.

George Massee. THE EVOLUTION OF PLANT LIFE: Lower Forms. With Illustrations. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [University Extension Series.

C. F. G. Masterman, M.A. TENNYSON AS A RELIGIOUS TEACHER. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A thoughtful and penetrating appreciation, full of interest and suggestion.'—*World.*

Annie Matheson. See Mrs. Craik.

Emma S. Mellows. A SHORT STORY OF ENGLISH LITERATURE. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

'A lucid and well-arranged account of the growth of English literature.'—*Pall Mall Gazette.*

L. C. Miall, F.R.S. See Gilbert White.

E. B. Michell. THE ART AND PRACTICE OF HAWKING. With 3 Photogravures by G. E. LODGE, and other Illustrations. *Demy* 8*vo.* 10*s.* 6*d.*

J. G. Millais. THE LIFE AND LETTERS OF SIR JOHN EVERETT MILLAIS, President of the Royal Academy. With 319 Illustrations, of which 9 are Photogravure. *2 vols. Royal 8vo. 20s. net.*

'This splendid work.'—*World.*

'Of such absorbing interest is it, of such completeness in scope and beauty. Special tribute must be paid to the extraordinary completeness of the illustrations.'—*Graphic.*

J. G. Milne, M.A. A HISTORY OF ROMAN EGYPT. Fully Illustrated. *Crown 8vo. 6s.*

P. Chalmers Mitchell, M.A. OUTLINES OF BIOLOGY. Illustrated. *Second Edition. Crown 8vo. 6s.*

A text-book designed to cover the Schedule issued by the Royal College of Physicians and Surgeons.

D. M. Moir. MANSIE WAUCH. Edited by T. F. HENDERSON. *Pott 8vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.*

[Little Library.

H. E. Moore. BACK TO THE LAND: An Inquiry into the cure for Rural Depopulation. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

[Social Questions Series.

W. R. Morfill, Oriel College, Oxford. A HISTORY OF RUSSIA FROM PETER THE GREAT TO ALEXANDER II. With Maps and Plans. *Crown 8vo. 7s. 6d.*

This history, is founded on a study of original documents, and though necessarily brief, is the most comprehensive narrative in existence. Considerable attention has been paid to the social and literary development of the country, and the recent expansion of Russia in Asia.

R. J. Morich, late of Clifton College. GERMAN EXAMINATION PAPERS IN MISCELLANEOUS GRAMMAR AND IDIOMS. *Fifth Edition. Crown 8vo. 2s. 6d.*

[School Examination Series.

A KEY, issued to Tutors and Private Students only, to be had on application to the Publishers. *Second Edition. Crown 8vo. 6s. net.*

Miss Anderson Morton. See Miss Brodrick.

H. C. G. Moule, D.D. CHARLES SIMEON. With Portrait. *Crown 8vo. 3s. 6d.* [Leaders of Religion.

M. M. Pattison Muir, M.A. THE CHEMISTRY OF FIRE. The Elementary Principles of Chemistry. Illustrated. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

[University Extension Series.

V. A. Mundella, M.A. See J. T. Dunn.

W. G. Neal. See R. N. Hall.

H. W. Nevinson. LADYSMITH: The Diary of a Siege. With 16 Illustrations and a Plan. *Second Edition. Crown 8vo. 6s.*

James Northcote, R.A., THE CONVERSATIONS OF, AND JAMES WARD. Edited by ERNEST FLETCHER. With many Portraits. *Demy 8vo. 10s. 6d.*

'Mr. Fletcher's book will range and rank with Hazlitt's.'—*Globe.*

'Every reader, with any taste for art, will find the book engrossing.'—*Yorkshire Post.*

A. H. Norway, Author of 'Highways and Byways in Devon and Cornwall.' NAPLES: PAST AND PRESENT. With 40 Illustrations by A. G. FERARD. *Crown 8vo. 6s.*

Standish O'Grady. THE STORY OF IRELAND. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

Mrs. Oliphant. THOMAS CHALMERS. With Portrait. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

[Leaders of Religion.

C. W. Oman, M.A., Fellow of All Souls', Oxford. A HISTORY OF THE ART OF WAR. Vol. II.: The Middle Ages, from the Fourth to the Fourteenth Century. Illustrated. *Demy 8vo. 21s.*

'The whole art of war in its historic evolution has never been treated on such an ample and comprehensive scale, and we question if any recent contribution to the exact history of the world has possessed more enduring value.'—*Daily Chronicle.*

Prince Henri of Orleans. FROM TONKIN TO INDIA. Translated by HAMLEY BENT, M.A. With 100 Illustrations and a Map. *Crown 4to, gilt top. 25s.*

R. L. Ottley, M.A., late Fellow of Magdalen College, Oxon., and Principal of Pusey House. THE DOCTRINE OF THE INCARNATION. *Second and cheaper Edition. Demy 8vo. 12s. 6d.*

[Handbooks of Theology.

'A clear and remarkably full account of the main currents of speculation. Scholarly precision . . . genuine tolerance . . . intense interest in his subject—are Mr. Ottley's merits.'—*Guardian.*

LANCELOT ANDREWES. With Portrait. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

[Leaders of Religion.

J. H. Overton, M.A. JOHN WESLEY. With Portrait. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

[Leaders of Religion.

M. N. Oxford, of Guy's Hospital. HANDBOOK OF NURSING. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

'The most useful work of the kind that we have seen. A most valuable and practical manual.'—*Manchester Guardian.*

W. C. C. Pakes. THE SCIENCE OF HYGIENE. With numerous Illustrations. *Demy 8vo.* 15*s.*

'A thoroughgoing working text-book of its subject, practical and well-stocked.'—*Scotsman.*

Prof. Léon Parmentier and M. Bidez. EVAGRIUS. Edited by. *Demy 8vo.* 10*s.* 6*d. net.* [Byzantine Texts.

H. W. Paul. See Laurence Sterne.

E. H. Pearce, M.A. THE ANNALS OF CHRIST'S HOSPITAL. With many Illustrations. *Demy 8vo.* 7*s.* 6*d.*

'A well-written, copious, authentic history.'—*Times.*

R. E. Peary, Gold Medallist of the Royal Geographical Society. NORTHWARD OVER THE GREAT ICE. With over 800 Illustrations. *2 vols. Royal 8vo.* 32*s. net.*

'His book will take its place among the permanent literature of Arctic exploration.'—*Times.*

Sidney Peel, late Fellow of Trinity College, Oxford, and Secretary to the Royal Commission on the Licensing Laws. PRACTICAL LICENSING REFORM. *Second Edition. Crown 8vo.* 1*s.* 6*d.*

M. Perugini. SELECTIONS FROM WILLIAM BLAKE. *Pott 8vo. Cloth,* 1*s.* 6*d. net; leather,* 2*s.* 6*d. net.* [Little Library.

J. P. Peters, D.D. THE OLD TESTAMENT AND THE NEW SCHOLARSHIP. *Crown 8vo.* 6*s.* [Churchman's Library.

'Every page reveals wide reading, used with sound and scholarly judgment.'—*Manchester Guardian.*

W. M. Flinders Petrie, D.C.L., LL.D., Professor of Egyptology at University College. A HISTORY OF EGYPT, FROM THE EARLIEST TIMES TO THE PRESENT DAY. Fully Illustrated. *In six volumes. Crown 8vo.* 6*s. each.*

'A history written in the spirit of scientific precision so worthily represented by Dr. Petrie and his school cannot but promote sound and accurate study, and supply a vacant place in the English literature of Egyptology.'—*Times.*

VOL. I. PREHISTORIC TIMES TO XVITH DYNASTY. *Fourth Edition.*
VOL. II. THE XVIITH AND XVIIITH DYNASTIES. *Third Edition.*
VOL. IV. THE EGYPT OF THE PTOLEMIES. J. P. MAHAFFY, Litt.D.
VOL. V. ROMAN EGYPT. J. G. MILNE, M.A.
VOL. VI. EGYPT IN THE MIDDLE AGES. STANLEY LANE-POOLE, M.A.

RELIGION AND CONSCIENCE IN ANCIENT EGYPT. Fully Illustrated. *Crown 8vo.* 2*s.* 6*d.*

SYRIA AND EGYPT, FROM THE TELL EL AMARNA TABLETS. *Crown 8vo.* 2*s.* 6*d.*

EGYPTIAN TALES. Illustrated by TRISTRAM ELLIS. *In Two Volumes. Crown 8vo.* 3*s.* 6*d. each.*

EGYPTIAN DECORATIVE ART. With 120 Illustrations. *Crown 8vo.* 3*s.* 6*d.*

'In these lectures he displays rare skill in elucidating the development of decorative art in Egypt.'—*Times.*

Philip Pienaar. WITH STEYN AND DE WET. *Second Edition. Crown 8vo.* 3*s.* 6*d.*

A narrative of the adventures of a Boer telegraphist of the Orange Free State during the war.

Plautus. THE CAPTIVI. Edited, with an Introduction, Textual Notes, and a Commentary, by W. M. LINDSAY, Fellow of Jesus College, Oxford. *Demy 8vo.* 10*s.* 6*d. net.*

For this edition all the important MSS. have been re-collated. An appendix deals with the accentual element in early Latin verse. The Commentary is very full.

'A work of great erudition and fine scholarship.'—*Scotsman.*

THE CAPTIVI. Adapted for Lower Forms, by J. H. FREESE, M.A., late Fellow of St. John's, Cambridge. 1*s.* 6*d.*

J. T. Plowden-Wardlaw, B.A., King's College, Cambridge. EXAMINATION PAPERS IN ENGLISH HISTORY. *Crown 8vo.* 2*s.* 6*d.* [School Examination Series.

M. C. Potter, M.A., F.L.S. A TEXT-BOOK OF AGRICULTURAL BOTANY. Illustrated. *2nd Edition. Crown 8vo.* 4*s.* 6*d.* [University Extension Series.

L. L. Price, M.A., Fellow of Oriel College, Oxon. A HISTORY OF ENGLISH POLITICAL ECONOMY. *Third Edition. Crown 8vo.* 2*s.* 6*d.* [University Extension Series.

"Q." THE GOLDEN POMP. A Procession of English Lyrics. Arranged by A. T. QUILLER COUCH. *Crown 8vo. Buckram.* 6*s.*

R. B. Rackham, M.A. THE ACTS OF THE APOSTLES. With Introduction and Notes. *Demy 8vo.* 12*s.* 6*d.* [Commentaries on the R.V.

'A really helpful book. Both introduction and commentary are marked by common sense and adequate knowledge.'—*Guardian.*

B. W. Randolph, D.D., Principal of the Theological College, Ely. THE PSALMS OF DAVID. With an Introduction and Notes. *Pott 8vo. Cloth, 2s.; leather, 2s. 6d. net.* [Library of Devotion.

A devotional and practical edition of the Prayer Book version of the Psalms.

Hastings Rashdall, M.A., Fellow and Tutor of New College, Oxford. DOCTRINE AND DEVELOPMENT. *Crown 8vo. 6s.*

W. Reason, M.A. UNIVERSITY AND SOCIAL SETTLEMENTS. *Crown 8vo. 2s. 6d.* [Social Questions Series.

Charles Richardson. THE ENGLISH TURF. With numerous Illustrations and Plans. *Demy 8vo. 15s.*

'From its sensible introduction to its very complex index, this is about the best book that we are likely for some time to see upon the subject with which it deals.'—*Athenæum.*

M. E. Roberts. See C. C. Channer.

A. Robertson, D.D., Principal of King's College, London. REGNUM DEI. The Bampton Lectures of 1901 *Demy 8vo. 12s. 6d. net.*

'A notable volume. Its chief value and interest is in its historic treatment of its great theme.'—*Daily News.*

'It is altogether a solid piece of work and a valuable contribution to the history of Christian thought.'—*Scotsman.*

Sir G. S. Robertson, K.C.S.I. CHITRAL: The Story of a Minor Siege. With numerous Illustrations, Map and Plans. *Second Edition. Demy 8vo. 10s. 6d.*

'A book which the Elizabethans would have thought wonderful. More thrilling, more piquant, and more human than any novel.'—*Newcastle Chronicle.*

J. W. Robertson-Scott. THE PEOPLE OF CHINA. With a Map. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

A. W. Robinson, M.A. THE EPISTLE TO THE GALATIANS. Explained. *Fcap. 8vo. 1s. 6d. net.* [Churchman's Bible.

'The most attractive, sensible, and instructive manual for people at large, which we have ever seen.'—*Church Gazette.*

Cecilia Robinson. THE MINISTRY OF DEACONESSES. With an Introduction by the Lord Bishop of Winchester. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

G. Rodwell, B.A. NEW TESTAMENT GREEK. A Course for Beginners. With a Preface by WALTER LOCK, D.D., Warden of Keble College. *Fcap. 8vo. 3s. 6d.*

Edward Rose. THE ROSE READER. With numerous Illustrations. *Crown 8vo. 2s. 6d. Also in 4 Parts. Parts I. and II. 6d. each; Part III. 8d.; Part IV. 10d.*

A reader on a new and original plan.

The distinctive feature of this book is the entire avoidance of irregularly-spelt words until the pupil has thoroughly mastered the principle of reading, and learned its enjoyment. The reading of connected sentences begins from the first page, before the entire alphabet is introduced.

E. Denison Ross, M.A. See W. Beckford, A. W. Kinglake, and F. H. Skrine.

A. E. Rubie, M.A., Head Master of the Royal Naval School, Eltham. THE GOSPEL ACCORDING TO ST. MARK. Edited by. With three Maps. *Crown 8vo. 1s. 6d.* [Methuen's Junior School Books.

W. Clark Russell. THE LIFE OF ADMIRAL LORD COLLINGWOOD. With Illustrations by F. BRANGWYN. *Fourth Edition. Crown 8vo. 6s.*

'A book which we should like to see in the hands of every boy in the country.'—*St. James's Gazette.*

Viscount St. Cyres. THE LIFE OF FRANÇOIS DE FENELON. Illustrated. *Demy 8vo. 10s. 6d.*

'A work of high historical and lively interest.'—*Outlook.*

'A most interesting life of a most interesting personage.'—*Scotsman.*

'We have in this admirable volume a most valuable addition to our historical portrait gallery.'—*Daily News.*

St. Francis de Sales. ON THE LOVE OF GOD. Edited by W. J. KNOX-LITTLE, M.A. *Pott 8vo. Cloth, 2s.; leather, 2s. 6d. net.* [Library of Devotion.

J. Sargeaunt, M.A. ANNALS OF WESTMINSTER SCHOOL. With numerous Illustrations. *Demy 8vo. 7s. 6d.*

C. Sathas. THE HISTORY OF PSELLUS. *Demy 8vo. 15s. net.* [Byzantine Texts.

H. G. Seeley, F.R.S. DRAGONS OF THE AIR. With many Illustrations. *Crown 8vo. 6s.*

A popular history of the most remarkable flying animals which ever lived. Their relations to mammals, birds, and reptiles, living and extinct, are shown by an original series of illustrations. The scattered remains preserved in Europe and the United States have been put together accurately to show the varied forms of the animals. The book is a natural history of these extinct animals which flew by means of a single finger.

V. P. Sells, M.A. THE MECHANICS OF DAILY LIFE. Illustrated. *Crown 8vo.* 2s. 6d. [University Extension Series.

Edmund Selous. TOMMY SMITH'S ANIMALS. Illustrated by G. W. Ord. *Second Edition. Fcap. 8vo.* 2s. 6d.

'A quaint, fascinating little book: a nursery classic.'—*Athenæum.*

William Shakespeare.

THE ARDEN EDITION.

'No edition of Shakespeare is likely to prove more attractive and satisfactory than this one. It is beautifully printed and paged and handsomely and simply bound.'—*St. James's Gazette.*

Demy 8vo. 3s. 6d. *each volume.* General Editor, W. J. Craig. An Edition of Shakespeare in single Plays. Edited with a full Introduction, Textual Notes, and a Commentary at the foot of the page. The first volumes are:—

HAMLET. Edited by Edward Dowden, Litt.D.

ROMEO AND JULIET. Edited by Edward Dowden, Litt.D.

KING LEAR. Edited by W. J. Craig.

JULIUS CAESAR. Edited by M. Macmillan, M.A.

THE TEMPEST. Edited by Morton Luce.

A. Sharp. VICTORIAN POETS. *Crown 8vo.* 2s. 6d. [University Extension Series.

J. S. Shedlock. THE PIANOFORTE SONATA: Its Origin and Development. *Crown 8vo.* 5s.

'This work should be in the possession of every musician and amateur. A concise and lucid history and a very valuable work for reference.'—*Athenæum.*

Arthur Sherwell, M.A. LIFE IN WEST LONDON. *Third Edition. Crown 8vo.* 2s. 6d. [Social Questions Series.

F. H. Skrine and E. D. Ross. THE HEART OF ASIA. With Maps and many Illustrations by Verestchagin. *Large Crown 8vo.* 10s. 6d. *net.*

'This volume will form a landmark in our knowledge of Central Asia. . . . Illuminating and convincing.'—*Times.*

Evan Small, M.A. THE EARTH. An Introduction to Physiography. Illustrated. *Crown 8vo.* 2s. 6d. [University Extension Series.

Nowell C. Smith, Fellow of New College, Oxford. SELECTIONS FROM WORDSWORTH. *Pott 8vo. Cloth,* 1s. 6d. *net; leather,* 2s. 6d. *net.* [Little Library.

Sophocles. ELECTRA AND AJAX. Translated by E. D. A. Morshead, M.A., Assistant Master at Winchester. 2s. 6d. [Classical Translations.

R. Southey. ENGLISH SEAMEN (Howard, Clifford, Hawkins, Drake, Cavendish). Edited, with an Introduction, by David Hannay. *Second Edition. Crown 8vo.* 6s.

'A brave, inspiriting book.'—*Black and White.*

C. H. Spence, M.A., Clifton College. HISTORY AND GEOGRAPHY EXAMINATION PAPERS. *Second Edition. Crown 8vo.* 2s. 6d. [School Examination Series.

W. A. Spooner, M.A., Fellow of New College, Oxford. BISHOP BUTLER. With Portrait. *Crown 8vo.* 3s. 6d. [Leaders of Religion.

J. W. Stanbridge, B.D., Rector of Bainton, Canon of York, and sometime Fellow of St. John's College, Oxford. A BOOK OF DEVOTIONS. *Pott 8vo. Cloth,* 2s.; *leather,* 2s. 6d. *net.* [Library of Devotion.

'It is probably the best book of its kind. It deserves high commendation.'—*Church Gazette.*

See also Cardinal Bona.

'Stancliffe.' GOLF DO'S AND DONT'S. *Fcap. 8vo.* 1s.

A. M. M. Stedman, M.A.

INITIA LATINA: Easy Lessons on Elementary Accidence. *Fifth Edition. Fcap. 8vo.* 1s.

FIRST LATIN LESSONS. *Sixth Edition. Crown 8vo.* 2s.

FIRST LATIN READER. With Notes adapted to the Shorter Latin Primer and Vocabulary. *Sixth Edition revised. 18mo.* 1s. 6d.

EASY SELECTIONS FROM CÆSAR. Part I. The Helvetian War. *Second Edition. 18mo.* 1s.

EASY SELECTIONS FROM LIVY. Part I. The Kings of Rome. *18mo. Second Edition.* 1s. 6d.

EASY LATIN PASSAGES FOR UNSEEN TRANSLATION. *Eighth Edition. Fcap. 8vo.* 1s. 6d.

EXEMPLA LATINA. First Lessons in Latin Accidence. With Vocabulary. *Crown 8vo.* 1s.

EASY LATIN EXERCISES ON THE SYNTAX OF THE SHORTER AND REVISED LATIN PRIMER. With Vocabulary. *Eighth and Cheaper Edition, re-written. Crown* 8*vo.* 1*s.* 6*d.* KEY, 3*s. net. Original Edition.* 2*s.* 6*d.*

THE LATIN COMPOUND SENTENCE: Rules and Exercises. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 1*s.* 6*d.* With Vocabulary. 2*s.*

NOTANDA QUAEDAM: Miscellaneous Latin Exercises on Common Rules and Idioms. *Fourth Edition. Fcap.* 8*vo.* 1*s.* 6*d.* With Vocabulary. 2*s.* Key, 2*s. net.*

LATIN VOCABULARIES FOR REPETITION: Arranged according to Subjects. *Tenth Edition. Fcap.* 8*vo.* 1*s.* 6*d.*

A VOCABULARY OF LATIN IDIOMS. 18*mo. Second Edition.* 1*s.*

STEPS TO GREEK. *Second Edition, revised.* 18*mo.* 1*s.*

A SHORTER GREEK PRIMER. *Crown* 8*vo.* 1*s.* 6*d.*

EASY GREEK EXERCISES. By C. G. BOTTING, B.A. *Crown* 8*vo.* 2*s.*

EASY GREEK PASSAGES FOR UNSEEN TRANSLATION. *Third Edition, revised. Fcap.* 8*vo.* 1*s.* 6*d.*

GREEK VOCABULARIES FOR REPETITION. Arranged according to Subjects. *Third Edition. Fcap.* 8*vo.* 1*s.* 6*d.*

GREEK TESTAMENT SELECTIONS. For the use of Schools. With Introduction, Notes, and Vocabulary. *Third Edition. Fcap.* 8*vo.* 2*s.* 6*d.*

STEPS TO FRENCH. *Fifth Edition.* 18*mo.* 8*d.*

FIRST FRENCH LESSONS. *Fifth Edition, revised. Crown* 8*vo.* 1*s.*

EASY FRENCH PASSAGES FOR UNSEEN TRANSLATION. *Fourth Edition, revised. Fcap.* 8*vo.* 1*s.* 6*d.*

EASY FRENCH EXERCISES ON ELEMENTARY SYNTAX. With Vocabulary. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* KEY. 3*s. net.*

FRENCH VOCABULARIES FOR REPETITION: Arranged according to Subjects. *Tenth Edition. Fcap.* 8*vo.* 1*s.*

FRENCH EXAMINATION PAPERS IN MISCELLANEOUS GRAMMAR AND IDIOMS. *Eleventh Edition. Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [School Examination Series.

A KEY, issued to Tutors and Private Students only, to be had on application to the Publishers. *Fifth Edition. Crown* 8*vo.* 6*s. net.*

GENERAL KNOWLEDGE EXAMINATION PAPERS. *Fourth Edition. Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [School Examination Series.

KEY (*Second Edition*) issued as above. 7*s. net.*

GREEK EXAMINATION PAPERS IN MISCELLANEOUS GRAMMAR AND IDIOMS. *Sixth Edition. Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [School Examination Series.

KEY (*Second Edition*) issued as above. 6*s. net.*

LATIN EXAMINATION PAPERS IN MISCELLANEOUS GRAMMAR AND IDIOMS. *Eleventh Edition. Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [School Examination Series.

KEY (*Fourth Edition*) issued as above. 6*s. net.*

R. Elliott Steel, M.A., F.C.S. THE WORLD OF SCIENCE. Including Chemistry, Heat, Light, Sound, Magnetism, Electricity, Botany, Zoology, Physiology, Astronomy, and Geology. 147 Illustrations. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.*

PHYSICS EXAMINATION PAPERS. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [School Examination Series.

C. Stephenson, of the Technical College, Bradford, and **F. Suddards,** of the Yorkshire College, Leeds. ORNAMENTAL DESIGN FOR WOVEN FABRICS. *Demy* 8*vo. Second Edition.* 7*s.* 6*d.*

J. Stephenson, M.A. THE CHIEF TRUTHS OF THE CHRISTIAN FAITH. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

An attempt to present in clear and popular form the main truths of the Faith. The book is intended for lay workers in the Church, for educated parents and for teachers generally.

Laurence Sterne. A SENTIMENTAL JOURNEY. Edited by H. W. PAUL. *Pott* 8*vo. Cloth,* 1*s.* 6*d. net; leather,* 2*s.* 6*d. net.* [Little Library.

W. Sterry, M.A. ANNALS OF ETON COLLEGE. With numerous Illustrations. *Demy* 8*vo.* 7*s.* 6*d.*

R. L. Stevenson. THE LETTERS OF ROBERT LOUIS STEVENSON TO HIS FAMILY AND FRIENDS. Selected and Edited, with Notes and Introductions, by SIDNEY COLVIN. *Sixth and Cheaper Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

LIBRARY EDITION. *Demy* 8*vo.* 2 *vols.* 25*s. net.*

'Irresistible in their raciness, their variety, their animation . . . . of extraordinary fascination. A delightful inheritance, the truest record of a "richly compounded spirit" that the literature of our time has preserved.'—*Times.*

VAILIMA LETTERS. With an Etched Portrait by WILLIAM STRANG. *Third Edition. Crown* 8*vo. Buckram. 6s.*

THE LIFE OF R. L. STEVENSON. See G. Balfour.

E. D. Stone, M.A., late Assistant Master at Eton. SELECTIONS FROM THE ODYSSEY. *Fcap.* 8*vo. 1s. 6d.*

Charles Strachey. See Chesterfield.

A. W. Streane, D.D. ECCLESIASTES. Explained. *Fcap.* 8*vo. 1s. 6d. net.*
[Churchman's Bible.

'Scholarly, suggestive, and particularly interesting.'—*Bookman.*

Clement E. Stretton. A HISTORY OF THE MIDLAND RAILWAY. With numerous Illustrations. *Demy* 8*vo. 12s. 6d.*

H. Stroud, D.Sc., M.A., Professor of Physics in the Durham College of Science, Newcastle-on-Tyne. PRACTICAL PHYSICS. Fully Illustrated. *Crown* 8*vo. 3s. 6d.*
[Textbooks of Technology.

F. Suddards. See C. Stephenson.

Jonathan Swift. THE JOURNAL TO STELLA. Edited by G. A. AITKEN. *Crown* 8*vo. 6s.*
[Methuen's Standard Library.

J. E. Symes, M.A. THE FRENCH REVOLUTION. *Crown* 8*vo. 2s. 6d.*
[University Extension Series.

Tacitus. AGRICOLA. With Introduction, Notes, Map, etc. By R. F. DAVIS, M.A., late Assistant Master at Weymouth College. *Crown* 8*vo. 2s.*

GERMANIA. By the same Editor. *Crown* 8*vo. 2s.*

AGRICOLA AND GERMANIA. Translated by R. B. TOWNSHEND, late Scholar of Trinity College, Cambridge. *Crown* 8*vo. 2s. 6d.* [Classical Translations.

J. Tauler. THE INNER WAY. Being Thirty-six Sermons for Festivals by JOHN TAULER. Edited, with an Introduction. By A. W. HUTTON, M.A. *Pott* 8*vo. Cloth, 2s.; leather, 2s. 6d. net.*
[Library of Devotion.

E. L. Taunton. A HISTORY OF THE JESUITS IN ENGLAND. With Illustrations. *Demy* 8*vo. 21s. net.*

'A history of permanent value, which covers ground never properly investigated before, and is replete with the results of original research. A most interesting and careful book.'—*Literature.*

F. G. Taylor, M.A. COMMERCIAL ARITHMETIC. *Third Edition. Crown* 8*vo. 1s. 6d.* [Commercial Series.

T. M. Taylor, M.A., Fellow of Gonville and Caius College, Cambridge. A CONSTITUTIONAL AND POLITICAL HISTORY OF ROME. *Crown* 8*vo. 7s. 6d.*

'We fully recognise the value of this carefully written work, and admire especially the fairness and sobriety of his judgment and the human interest with which he has inspired a subject which in some hands becomes a mere series of cold abstractions. It is a work that will be stimulating to the student of Roman history.'—*Athenæum.*

Alfred, Lord Tennyson. THE EARLY POEMS OF. Edited, with Notes and an Introduction, by J. CHURTON COLLINS, M.A. *Crown* 8*vo. 6s.*
[Methuen's Standard Library.

Also with 10 Illustrations in Photogravure by W. E. F. BRITTEN. *Demy* 8*vo. 10s. 6d.*

An elaborate edition of the celebrated volume which was published in its final and definitive form in 1853. This edition contains a long Introduction and copious Notes, textual and explanatory. It also contains in an Appendix all the Poems which Tennyson afterwards omitted.

MAUD. Edited by ELIZABETH WORDSWORTH. *Pott* 8*vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

IN MEMORIAM. Edited, with an Introduction and Notes, by H. C. BEECHING, M.A. *Pott* 8*vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

THE EARLY POEMS OF. Edited by J. C. COLLINS, M.A. *Pott* 8*vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

THE PRINCESS. Edited by ELIZABETH WORDSWORTH. *Pott* 8*vo. Cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.* [Little Library.

Alice Terton. LIGHTS AND SHADOWS IN A HOSPITAL. *Crown* 8*vo. 3s. 6d.*

W. M. Thackeray. VANITY FAIR. With an Introduction by S. GWYNN. *Three Volumes. Pott* 8*vo. Each volume, cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.*
[Little Library.

PENDENNIS. Edited by S. GWYNN. *Three Volumes. Pott* 8*vo. Each volume, cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.*
[Little Library.

F. W. Theobald, M.A. INSECT LIFE. Illustrated. *Crown* 8*vo. 2s. 6d.*
[University Extension Series.

A. H. Thompson. CAMBRIDGE AND ITS COLLEGES. Illustrated by E. H. NEW. *Pott* 8*vo. Cloth, 3s.; leather, 3s. 6d. net.* [Little Guides.

'It is brightly written and learned, and is just such a book as a cultured visitor needs.'—*Scotsman.*

Paget Toynbee, Litt.D., M.A. See Dante.

DANTE STUDIES AND RESEARCHES. *Demy* 8*vo.* 10*s.* 6*d. net.*

THE LIFE OF DANTE ALIGHIERI. With 12 Illustrations. *Second Edition. Fcap.* 8*vo. Cloth,* 3*s.* 6*d.; leather,* 4*s. net.* [Little Biographies.

Herbert Trench. DEIRDRE WED: and Other Poems. *Crown* 8*vo.* 5*s.*

Philip Trevor (Dux). THE LIGHTER SIDE OF CRICKET. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A wholly entertaining book.'—*Glasgow Herald.*

'The most welcome book on our national game published for years.'—*County Gentleman.*

G. E. Troutbeck. WESTMINSTER ABBEY. Illustrated by F. D. BEDFORD. *Pott* 8*vo. Cloth,* 3*s.; leather,* 3*s.* 6*d. net.* [Little Guides.

A delightful miniature hand-book.'—*Glasgow Herald.*

'In comeliness, and perhaps in completeness, this work must take the first place.'—*Academy.*

'A really first-rate guide-book.'—*Literature.*

Gertrude Tuckwell. THE STATE AND ITS CHILDREN. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [Social Questions Series.

Louisa Twining. WORKHOUSES AND PAUPERISM. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.* [Social Questions Series.

G. W. Wade, D.D. OLD TESTAMENT HISTORY. With Maps. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Careful, scholarly, embodying the best results of modern criticism, and written with great lucidity.'—*Examiner.*

Izaak Walton. THE LIVES OF DONNE, WOTTON, HOOKER, HERBERT AND SANDERSON. With an Introduction by VERNON BLACKBURN, and a Portrait. 3*s.* 6*d.*

THE COMPLEAT ANGLER. Edited by J. BUCHAN. *Pott* 8*vo. Cloth.* 1*s.* 6*d. net; leather,* 2*s.* 6*d. net.* [Little Library.

Grace Warrack. See Lady Julian of Norwich.

Mrs. Alfred Waterhouse. A LITTLE BOOK OF LIFE AND DEATH. Edited by. *Pott* 8*vo. Cloth,* 1*s.* 6*d. net; leather,* 2*s.* 6*d. net.* [Little Library.

C. C. J. Webb, M.A. See St. Anselm.

F. C. Webber. CARPENTRY AND JOINERY. With many Illustrations. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

'An admirable elementary text-book on the subject.'—*Builder.*

Sidney H. Wells. PRACTICAL MECHANICS. With 75 Illustrations and Diagrams. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.* [Textbooks of Technology.

J. Wells, M.A., Fellow and Tutor of Wadham College. OXFORD AND OXFORD LIFE. By Members of the University. *Third Edition. Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

A SHORT HISTORY OF ROME. *Third Edition.* With 3 Maps. *Cr.* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

This book is intended for the Middle and Upper Forms of Public Schools and for Pass Students at the Universities. It contains copious Tables, etc.

'An original work written on an original plan, and with uncommon freshness and vigour.'—*Speaker.*

OXFORD AND ITS COLLEGES. Illustrated by E. H. New. *Fourth Edition. Pott* 8*vo. Cloth,* 3*s.; leather,* 3*s.* 6*d. net.* [Little Guides.

'An admirable and accurate little treatise, attractively illustrated.'—*World.*

F. Weston, M.A., Curate of St. Matthew's, Westminster. THE HOLY SACRIFICE. *Pott* 8*vo.* 6*d. net.*

Helen C. Wetmore. THE LAST OF THE GREAT SCOUTS ('Buffalo Bill'). With Illustrations. *Demy* 8*vo.* 6*s.*

'A narrative of one of the most attractive figures in the public eye.'—*Daily Chronicle.*

C. Whibley. See Henley and Whibley.

L. Whibley, M.A., Fellow of Pembroke College, Cambridge. GREEK OLIGARCHIES: THEIR ORGANISATION AND CHARACTER. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

G. H. Whitaker, M.A. THE EPISTLE OF ST. PAUL THE APOSTLE TO THE EPHESIANS. Edited by. *Fcap.* 8*vo.* 1*s.* 6*d. net.* [Churchman's Bible.

Gilbert White. THE NATURAL HISTORY OF SELBORNE. Edited by L. C. MIALL, F.R.S., assisted by W. WARDE FOWLER, M.A. *Crown* 8*vo.* 6*s.* [Methuen's Standard Library.

E. E. Whitfield. PRECIS WRITING AND OFFICE CORRESPONDENCE. *Crown* 8*vo.* 2*s.* [Commercial Series.

COMMERCIAL EDUCATION IN THEORY AND PRACTICE. *Crown* 8*vo.* 5*s.*

An introduction to Methuen's Commercial Series treating the question of Commercial Education fully from both the point of view of the teacher and of the parent. [Commercial Series.

Miss Whitley. See Lady Dilke.

W. H. Wilkins, B.A. THE ALIEN INVASION. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.*
[Social Questions Series.

J. Frome Wilkinson, M.A. MUTUAL THRIFT. *Crown* 8*vo.* 2*s.* 6*d.*
[Social Questions Series.

W. Williamson. THE BRITISH GARDENER. Illustrated. *Demy* 8*vo.* 10*s.* 6*d.*

W. Williamson, B.A. JUNIOR ENGLISH EXAMINATION PAPERS. *Fcap.* 8*vo.* 1*s.* [Junior Examination Series.

A JUNIOR ENGLISH GRAMMAR. With numerous passages for parsing and analysis, and a chapter on Essay Writing. *Crown* 8*vo.* 2*s.* [Methuen's Junior School Books.

A CLASS-BOOK OF DICTATION PASSAGES. *Sixth Edition. Crown* 8*vo.* 1*s.* 6*d.* [Methuen's Junior School Books.

EASY DICTATION AND SPELLING. *Fcap.* 8*vo.* 1*s.*

E. M. Wilmot-Buxton. THE MAKERS OF EUROPE. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*
A Text-book of European History for Middle Forms.

Richard Wilton, M.A., Canon of York. LYRA PASTORALIS: Songs of Nature, Church, and Home. *Pott* 8*vo.* 2*s.* 6*d.*
A volume of devotional poems.

S. E. Winbolt, M.A. Assistant Master in Christ's Hospital. EXERCISES IN LATIN ACCIDENCE. *Crown* 8*vo.* 1*s.* 6*d.*
An elementary book adapted for Lower Forms to accompany the Shorter Latin Primer.

B. C. A. Windle, F.R.S., D.Sc. SHAKESPEARE'S COUNTRY. Illustrated by E. H. NEW. *Second Edition. Pott* 8*vo. Cloth,* 3*s.*; *leather,* 3*s.* 6*d. net.*
[Little Guides.
'One of the most charming guide books. Both for the library and as a travelling companion the book is equally choice and serviceable.'—*Academy.*

THE MALVERN COUNTRY. Illustrated by E. H. NEW. *Pott* 8*vo. Cloth,* 3*s.*; *leather,* 3*s.* 6*d. net.* [Little Guides.

Canon Winterbotham, M.A., B.Sc., LL.B. THE KINGDOM OF HEAVEN HERE AND HEREAFTER. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*
[Churchman's Library.

J. A. E. Wood. HOW TO MAKE A DRESS. Illustrated. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 1*s.* 6*d.*
[Text Books of Technology.

Elizabeth Wordsworth. See Tennyson.

Arthur Wright, M.A., Fellow of Queens' College, Cambridge. SOME NEW TESTAMENT PROBLEMS. *Crown* 8*vo.* 6*s.* [Churchman's Library.

Sophie Wright. GERMAN VOCABULARIES FOR REPETITION. *Fcap.* 8*vo.* 1*s.* 6*d.*

A. B. Wylde. MODERN ABYSSINIA. With a Map and a Portrait. *Demy* 8*vo.* 15*s. net.*

G. Wyndham, M.P. THE POEMS OF WILLIAM SHAKESPEARE. With an Introduction and Notes. *Demy* 8*vo. Buckram, gilt top.* 10*s.* 6*d.*
'We have no hesitation in describing Mr. George Wyndham's introduction as a masterly piece of criticism, and all who love our Elizabethan literature will find a very garden of delight in it.'—*Spectator.*

W. B. Yeats. AN ANTHOLOGY OF IRISH VERSE. *Revised and Enlarged Edition. Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

Methuen's Standard Library

Crown 8*vo.* 6*s.*

MEMOIRS OF MY LIFE AND WRITINGS. By Edward Gibbon. Edited by G. Birkbeck Hill, LL.D.

THE DECLINE AND FALL OF THE ROMAN EMPIRE. Edited by J. B. Bury, LL.D. *In Seven Volumes. Also, Demy* 8*vo. Gilt top.* 8*s.* 6*d. each.*

THE NATURAL HISTORY OF SELBORNE. By Gilbert White. Edited by L. C. Miall, F.R.S., Assisted by W. Warde Fowler, M.A.

THE HISTORY OF THE LIFE OF THOMAS ELLWOOD. Edited by C. G. Crump, M.A.

LA COMMEDIA DI DANTE ALIGHIERI. The Italian Text. Edited by Paget Toynbee, Litt.D., M.A. *Also, Demy* 8*vo. Gilt top.* 8*s.* 6*d.*

THE EARLY POEMS OF ALFRED, LORD TENNYSON. Edited by J. Churton Collins, M.A.

THE JOURNAL TO STELLA. By Jonathan Swift. Edited by G. A. Aitken, M.A.

THE LETTERS OF LORD CHESTERFIELD TO HIS SON. Edited by C. Strachey, and Notes by A. Calthrop. *Two Volumes.*

Byzantine Texts.

Edited by J. B. BURY, M.A., Litt.D.

ZACHARIAH OF MITYLENE. Translated by F. J. Hamilton, D.D., and E. W. Brooks. *Demy* 8*vo.* 12*s.* 6*d. net.*

EVAGRIUS. Edited by Léon Parmentier and M. Bidez. *Demy* 8*vo.* 10*s.* 6*d. net.*

THE HISTORY OF PSELLUS. Edited by C. Sathas. *Demy* 8*vo.* 15*s. net.*

ECTHESIS CHRONICA. Edited by Professor Lambros. *Demy* 8*vo.* 7*s.* 6*d. net.*

The Little Library

With Introductions, Notes, and Photogravure Frontispieces.

Pott 8vo. Each Volume, cloth, 1s. 6d. net; leather, 2s. 6d. net.

'Altogether good to look upon, and to handle.'—*Outlook.*
'A perfect series.'—*Pilot.*
'It is difficult to conceive more attractive volumes.'—*St. James's Gazette.*
'Very delicious little books.'—*Literature.*
'Delightful editions.'—*Record.*

VANITY FAIR. By W. M. Thackeray. Edited by S. Gwynn. *Three Volumes.*

PENDENNIS. By W. M. Thackeray. Edited by S. Gwynn. *Three Volumes.*

JOHN HALIFAX, GENTLEMAN. By Mrs. Craik. Edited by Annie Matheson. *Two Volumes.*

PRIDE AND PREJUDICE. By Jane Austen. Edited by E. V. Lucas. *Two Volumes.*

NORTHANGER ABBEY. By Jane Austen. Edited by E. V. Lucas.

THE PRINCESS. By Alfred, Lord Tennyson. Edited by Elizabeth Wordsworth.

MAUD. By Alfred, Lord Tennyson. Edited by Elizabeth Wordsworth.

IN MEMORIAM. By Alfred, Lord Tennyson. Edited by H. C. Beeching, M.A.

THE EARLY POEMS OF ALFRED, LORD TENNYSON. Edited by J. C. Collins, M.A.

A LITTLE BOOK OF ENGLISH LYRICS. With Notes.

THE INFERNO OF DANTE. Translated by H. F. Cary. Edited by Paget Toynbee, Litt.D., M.A.

THE PURGATORIO OF DANTE. Translated by H. F. Cary. Edited by Paget Toynbee, Litt.D., M.A.

THE PARADISO OF DANTE. Translated by H. F. Cary. Edited by Paget Toynbee, Litt.D., M.A.

A LITTLE BOOK OF SCOTTISH VERSE. Edited by T. F. Henderson.

A LITTLE BOOK OF LIGHT VERSE. Edited by A. C. Deane.

SELECTIONS FROM WORDSWORTH. Edited by Nowell C. Smith.

THE ENGLISH POEMS OF RICHARD CRASHAW. Edited by Edward Hutton.

SELECTIONS FROM WILLIAM BLAKE. Edited by M. Perugini.

EOTHEN. By A. W. Kinglake. With an Introduction and Notes.

CRANFORD. By Mrs. Gaskell. Edited by E. V. Lucas.

A LITTLE BOOK OF ENGLISH PROSE. Edited by Mrs. P. A. Barnett.

LAVENGRO. By George Borrow. Edited by F. Hindes Groome. *Two Volumes.*

THE HISTORY OF THE CALIPH VATHEK. By William Beckford. Edited by E. Denison Ross.

THE COMPLEAT ANGLER. By Izaak Walton. Edited by J. Buchan.

MARRIAGE. By Susan Ferrier. Edited by Miss Goodrick-Freer and Lord Iddesleigh. *Two Volumes.*

ELIA, AND THE LAST ESSAYS OF ELIA. By Charles Lamb. Edited by E. V. Lucas.

A SENTIMENTAL JOURNEY. By Laurence Sterne. Edited by H. W. Paul.

A LITTLE BOOK OF LIFE AND DEATH. Edited by Mrs. Alfred Waterhouse.

MANSIE WAUCH. By D. M. Moir. Edited by T. F. Henderson.

The Little Guides

Pott 8vo, cloth, 3s.; leather, 3s. 6d. net.

OXFORD AND ITS COLLEGES. By J. Wells, M.A. Illustrated by E. H. New. *Fourth Edition.*

CAMBRIDGE AND ITS COLLEGES. By A. Hamilton Thompson. Illustrated by E. H. New.

THE MALVERN COUNTRY. By B. C. A. Windle, D.Sc., F.R.S. Illustrated by E. H. New.

SHAKESPEARE'S COUNTRY. By B. C. A. Windle, D.Sc., F.R.S. Illustrated by E. H. New. *Second Edition.*

SUSSEX. By F. G. Brabant, M.A. Illustrated by E. H. New.

WESTMINSTER ABBEY. By G. E. Troutbeck. Illustrated by F. D. Bedford.

NORFOLK. By W. A. Dutt. Illustrated by B. C. Boulter.

Little Biographies

Fcap. 8vo. Each volume, cloth, 3s. 6d.; leather, 4s. net.

THE LIFE OF DANTE ALIGHIERI. By Paget Toynbee, Litt.D., M.A. With 12 Illustrations. *Second Edition.*

THE LIFE OF SAVONAROLA. By E. L. S. Horsburgh, M.A. With Portraits and Illustrations.

THE LIFE OF JOHN HOWARD. By E. C. S. Gibson, D.D., Vicar of Leeds. With 12 Illustrations.

THE LIFE OF LORD TENNYSON. By A. C. Benson, M.A. With 12 Illustrations.

The Little Blue Books for Children

Edited by E. V. LUCAS.

Illustrated. Square Fcap. 8vo. 2s. 6d.

'Very elegant and very interesting volumes.'—*Glasgow Herald.*
'A delightful series of diminutive volumes.'—*World.*
'The series should be a favourite among juveniles.'—*Observer.*

1. THE CASTAWAYS OF MEADOWBANK. By T. COBB.
2. THE BEECHNUT BOOK. By JACOB ABBOTT. Edited by E. V. LUCAS.
3. THE AIR GUN. By T. HILBERT.

The Library of Devotion

With Introductions and (where necessary) Notes.

Pott 8vo, cloth, 2s.; leather, 2s. 6d. net.

'This series is excellent.'—THE LATE BISHOP OF LONDON.
'Well worth the attention of the Clergy.'—THE BISHOP OF LICHFIELD.
'The new "Library of Devotion" is excellent.'—THE BISHOP OF PETERBOROUGH.
'Charming.'—*Record.* 'Delightful.'—*Church Bells.*

THE CONFESSIONS OF ST. AUGUSTINE. Edited by C. Bigg, D.D. *Third Edition.*

THE CHRISTIAN YEAR. Edited by Walter Lock, D.D. *Second Edition.*

THE IMITATION OF CHRIST. Edited by C. Bigg, D.D. *Second Edition.*

A BOOK OF DEVOTIONS. Edited by J. W. Stanbridge, B.D.

LYRA INNOCENTIUM. Edited by Walter Lock, D.D.

A SERIOUS CALL TO A DEVOUT AND HOLY LIFE. Edited by C. Bigg, D.D. *Second Edition.*

THE TEMPLE. Edited by E. C. S. Gibson, D.D.

A GUIDE TO ETERNITY. Edited by J. W. Stanbridge, B.D.

THE PSALMS OF DAVID. Edited by B. W. Randolph, D.D.

LYRA APOSTOLICA. Edited by Canon Scott Holland and H. C. Beeching, M.A.

THE INNER WAY. Edited by A. W. Hutton, M.A.

THE THOUGHTS OF PASCAL. Edited by C. S. Jerram, M.A.

ON THE LOVE OF GOD. Edited by W. J. Knox-Little, M.A.

A MANUAL OF CONSOLATION FROM THE SAINTS AND FATHERS. Edited by J. H. Burn, B.D.

THE SONG OF SONGS. Edited by B. Blaxland, M.A.

THE DEVOTIONS OF ST. ANSELM. Edited by C. C. J. Webb, M.A.

The Commentaries on the Revised Version

General Editor, WALTER LOCK, D.D., Warden of Keble College, Dean Ireland's Professor of Exegesis in the University of Oxford.

THE BOOK OF JOB. Edited by E. C. S. Gibson, D.D. *Demy 8vo. 6s.*

THE ACTS OF THE APOSTLES. Edited by R. B. Rackham, M.A. *Demy 8vo. 12s. 6d.*

Handbooks of Theology

General Editor, A. ROBERTSON, D.D., Principal of King's College, London.

THE XXXIX. ARTICLES OF THE CHURCH OF ENGLAND. Edited by E. C. S. Gibson, D.D. *Third and Cheaper Edition in One Volume. Demy 8vo. 12s. 6d.*

AN INTRODUCTION TO THE HISTORY OF RELIGION. By F. B. Jevons, M.A., Litt.D. *Second Edition. Demy 8vo. 10s. 6d.*

THE DOCTRINE OF THE INCARNATION. By R. L. Ottley, M.A. *Second and Cheaper Edition. Demy 8vo 12s. 6d.*

AN INTRODUCTION TO THE HISTORY OF THE CREEDS. By A. E. Burn, B.D. *Demy 8vo. 10s. 6d.*

THE PHILOSOPHY OF RELIGION IN ENGLAND AND AMERICA. By Alfred Caldecott, D.D. *Demy 8vo. 10s. 6d.*

The Churchman's Library

General Editor, J. H. BURN, B.D., F.R.S.E., Examining Chaplain to the Bishop of Aberdeen.

THE BEGINNINGS OF ENGLISH CHRISTIANITY. By W. E. Collins, M.A. With Map. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

SOME NEW TESTAMENT PROBLEMS. By Arthur Wright, M.A. *Crown 8vo. 6s.*

THE KINGDOM OF HEAVEN HERE AND HEREAFTER. By Canon Winterbotham, M.A., B.Sc., LL.B. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

THE WORKMANSHIP OF THE PRAYER BOOK: Its Literary and Liturgical Aspects. By J. Dowden, D.D. *Second Edition. Crown 8vo. 3s. 6d.*

EVOLUTION. By F. B. Jevons, M.A., Litt.D. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

THE OLD TESTAMENT AND THE NEW SCHOLARSHIP. By J. P. Peters, D.D. *Crown 8vo. 6s.*

THE CHURCHMAN'S INTRODUCTION TO THE OLD TESTAMENT. Edited by A. M. Mackay, B.A. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

THE CHURCH OF CHRIST. By E. T. Green, M.A *Crown 8vo. 6s.*

The Churchman's Bible

General Editor, J. H. BURN, B.D., F.R.S.E.

Messrs. METHUEN are issuing a series of expositions upon most of the books of the Bible. The volumes are practical and devotional, and the text of the Authorised Version is explained in sections, which correspond as far as possible with the Church Lectionary.

THE EPISTLE TO THE GALATIANS. Explained by A. W. Robinson, M.A. *Fcap. 8vo. 1s. 6d. net.*

ECCLESIASTES. Explained by A. W. Streane, D.D. *Fcap. 8vo. 1s. 6d. net.*

THE EPISTLE TO THE PHILIPPIANS. Explained by C. R. D. Biggs, D.D. *Fcap. 8vo. 1s. 6d. net.*

THE EPISTLE OF ST. JAMES. Edited by H. W. Fulford, M.A. *Fcap. 8vo. 1s. 6d. net.*

ISAIAH. Edited by W. E. Barnes, D.D., Hulsaean Professor of Divinity. *Two Volumes. 2s. net each.* Vol. I. With Map.

THE EPISTLE OF ST. PAUL THE APOSTLE TO THE EPHESIANS. Edited by G. H. Whitaker, M.A *1s. 6d. net.*

Leaders of Religion

Edited by H. C. BEECHING, M.A. *With Portraits. Crown 8vo. 3s. 6d.*

A series of short biographies of the most prominent leaders of religious life and thought of all ages and countries.

The following are ready:—

CARDINAL NEWMAN. By R. H. Hutton.

JOHN WESLEY. By J. H. Overton, M.A.

BISHOP WILBERFORCE. By G. W. Daniell, M.A.

CARDINAL MANNING. By A. W. Hutton, M.A.

CHARLES SIMEON. By H. C. G. Moule, D.D.

JOHN KEBLE. By Walter Lock, D.D.

THOMAS CHALMERS. By Mrs. Oliphant.

LANCELOT ANDREWES. By R. L. Ottley, M.A.

AUGUSTINE OF CANTERBURY. By E. L. Cutts, D.D.

WILLIAM LAUD. By W. H. Hutton, M.A.

JOHN KNOX. By F. MacCunn.

JOHN HOWE. By R. F. Horton, D.D.

BISHOP KEN. By F. A. Clarke, M.A.

GEORGE FOX, THE QUAKER. By T. Hodgkin D.C.L.

JOHN DONNE. By Augustus Jessopp, D.D.

THOMAS CRANMER. By A. J. Mason.

BISHOP LATIMER. By R. M. Carlyle and A. J. Carlyle, M.A.

BISHOP BUTLER. By W. A. Spooner, M.A.

Other volumes will be announced in due course.

Social Questions of To-day

Edited by H. DE B. GIBBINS, Litt.D., M.A.

Crown 8vo. 2s. 6d.

TRADE UNIONISM—NEW AND OLD. By G. Howell. *Third Edition.*

THE CO-OPERATIVE MOVEMENT TO-DAY. By G. J. Holyoake. *Second Edition.*

MUTUAL THRIFT. By Rev. J. Frome Wilkinson, M.A.

PROBLEMS OF POVERTY. By J. A. Hobson, M.A. *Fourth Edition.*

THE COMMERCE OF NATIONS. By C. F. Bastable, M.A. *Second Edition.*

THE ALIEN INVASION. By W. H. Wilkins, B.A.

THE RURAL EXODUS. By P. Anderson Graham.

LAND NATIONALIZATION. By Harold Cox, B.A.

A SHORTER WORKING DAY. By H. de B. Gibbins and R. A. Hadfield.

BACK TO THE LAND: An Inquiry into Rural Depopulation. By H. E. Moore.

TRUSTS, POOLS, AND CORNERS. By J. Stephen Jeans.

THE FACTORY SYSTEM. By R. W. Cooke-Taylor.

THE STATE AND ITS CHILDREN. By Gertrude Tuckwell.

WOMEN'S WORK. By Lady Dilke, Miss Bulley, and Miss Whitley.

SOCIALISM AND MODERN THOUGHT. By M. Kauffmann.

THE HOUSING OF THE WORKING CLASSES. By E. Bowmaker.

THE PROBLEM OF THE UNEMPLOYED. By J. A. Hobson, B.A.

LIFE IN WEST LONDON. By Arthur Sherwell, M.A. *Third Edition.*

RAILWAY NATIONALIZATION. By Clement Edwards.

WORKHOUSES AND PAUPERISM. By Louisa Twining.

UNIVERSITY AND SOCIAL SETTLEMENTS. By W. Reason, M.A.

University Extension Series

Edited by J. E. SYMES, M.A.,
Principal of University College, Nottingham.
Crown 8vo. Price (with some exceptions) 2s. 6d.

A series of books on historical, literary, and scientific subjects, suitable for extension students and home-reading circles. Each volume is complete in itself, and the subjects are treated by competent writers in a broad and philosophic spirit.

The following Volumes are ready:—

THE INDUSTRIAL HISTORY OF ENGLAND. By H. de B. Gibbins, Litt.D., M.A. *Eighth Edition.* Revised. With Maps and Plans. 3s.

A HISTORY OF ENGLISH POLITICAL ECONOMY. By L. L. Price, M.A. *Third Edition.*

PROBLEMS OF POVERTY. By J. A. Hobson, M.A. *Fourth Edition.*

VICTORIAN POETS. By A. Sharp.

THE FRENCH REVOLUTION. By J. E. Symes, M.A.

PSYCHOLOGY. By S. F. Granger, M.A. *Second Edition.*

THE EVOLUTION OF PLANT LIFE: Lower Forms. By G. Massee. Illustrated.

AIR AND WATER. By V. B. Lewes, M.A. Illustrated.

THE CHEMISTRY OF LIFE AND HEALTH. By C. W. Kimmins, M.A. Illustrated.

THE MECHANICS OF DAILY LIFE. By V. P. Sells, M.A. Illustrated.

ENGLISH SOCIAL REFORMERS. By H. de B. Gibbins, Litt.D., M.A. *Second Edition.*

ENGLISH TRADE AND FINANCE IN THE SEVENTEENTH CENTURY. By W. A. S. Hewins, B.A.

THE CHEMISTRY OF FIRE. By M. M. Pattison Muir, M.A. Illustrated.

A TEXT-BOOK OF AGRICULTURAL BOTANY. By M. C. Potter, M.A., F.L.S. Illustrated. *Second Edition.* 4s. 6d.

THE VAULT OF HEAVEN. A Popular Introduction to Astronomy. By R. A. Gregory. With numerous Illustrations.

METEOROLOGY. By H. N. Dickson, F.R.S.E., F.R. Met. Soc. Illustrated.

A MANUAL OF ELECTRICAL SCIENCE. By George J. Burch, M.A., F.R.S. Illustrated. 3s.

THE EARTH. An Introduction to Physiography. By Evan Small, M.A. Illustrated.

INSECT LIFE. By F. W. Theobald, M.A. Illustrated.

ENGLISH POETRY FROM BLAKE TO BROWNING. By W. M. Dixon, M.A. *Second Edition.*

ENGLISH LOCAL GOVERNMENT. By E. Jenks, M.A.

THE GREEK VIEW OF LIFE. By G. L. Dickinson. *Second Edition.*

Commercial Series

Edited by H. DE B. GIBBINS, Litt.D., M.A.

COMMERCIAL EDUCATION IN THEORY AND PRACTICE. By E. E. Whitfield, M.A. *Crown 8vo.* 5s.

An introduction to Methuen's Commercial Series treating the question of Commercial Education fully from both the point of view of the teacher and of the parent.

BRITISH COMMERCE AND COLONIES FROM ELIZABETH TO VICTORIA. By H. de B. Gibbins, Litt.D., M.A. *Third Edition.* 2s.

COMMERCIAL EXAMINATION PAPERS. By H. de B. Gibbins, Litt.D., M.A. 1s. 6d.

THE ECONOMICS OF COMMERCE. By H. de B. Gibbins, Litt.D., M.A. 1s. 6d.

A GERMAN COMMERCIAL READER. By S. E. Bally, With Vocabulary. 2s.

A COMMERCIAL GEOGRAPHY OF THE BRITISH EMPIRE. By L. W. Lyde, M.A. *Third Edition.* 2s.

A PRIMER OF BUSINESS. By S. Jackson, M.A. *Third Edition.* 1s. 6d.

COMMERCIAL ARITHMETIC. By F. G. Taylor, M.A. *Third Edition.* 1s. 6d.

FRENCH COMMERCIAL CORRESPONDENCE. By S. E. Bally. With Vocabulary. *Third Edition.* 2s.

GERMAN COMMERCIAL CORRESPONDENCE. By S. E. Bally. With Vocabulary. 2s. 6d.

A FRENCH COMMERCIAL READER. By S. E. Bally. With Vocabulary. *Second Edition.* 2s.

PRECIS WRITING AND OFFICE CORRESPONDENCE. By E. E. Whitfield, M.A. 2s.

A GUIDE TO PROFESSIONS AND BUSINESS. By H. Jones. 1s. 6d.

THE PRINCIPLES OF BOOK-KEEPING BY DOUBLE ENTRY. By J. E. B. M'Allen, M.A. *Crown 8vo.* 2s.

COMMERCIAL LAW. By W. Douglas Edwards. 2s.

A COMMERCIAL GEOGRAPHY OF FOREIGN NATIONS. By F. C. Boon, B.A. *Crown 8vo.* 2s

Classical Translations

Edited by H. F. FOX, M.A., Fellow and Tutor of Brasenose College, Oxford.

ÆSCHYLUS—Agamemnon, Choephoroe, Eumenides. Translated by Lewis Campbell, LL.D. 5s.

CICERO—De Oratore I. Translated by E. N. P. Moor, M.A. 3s. 6d.

CICERO—Select Orations (Pro Milone, Pro Mureno, Philippic II., in Catilinam). Translated by H. E. D. Blakiston, M.A. 5s.

CICERO—De Natura Deorum. Translated by F. Brooks, M.A. 3s. 6d.

CICERO—De Officiis. Translated by G. B. Gardiner, M.A. *Crown 8vo.* 2s. 6d.

HORACE—The Odes and Epodes. Translated by A. Godley, M.A. 2s.

LUCIAN—Six Dialogues (Nigrinus, Icaro-Menippus, The Cock, The Ship, The Parasite, The Lover of Falsehood). Translated by S. T. Irwin, M.A. 3s. 6d.

SOPHOCLES—Electra and Ajax. Translated by E. D. A. Morshead, M.A. 2s. 6d.

TACITUS—Agricola and Germania. Translated by R. B. Townshend. 2s. 6d.

Methuen's Junior School-Books.

Edited by O. D. INSKIP, LL.D., and W. WILLIAMSON, B.A.

A CLASS-BOOK OF DICTATION PASSAGES. By W. Williamson, B.A. *Sixth Edition. Crown 8vo. 1s. 6d.*

THE GOSPEL ACCORDING TO ST. MARK. Edited by A. E. Rubie, M.A., Headmaster of the Royal Naval School, Eltham. With Three Maps. *Crown 8vo. 1s. 6d.*

A JUNIOR ENGLISH GRAMMAR. By W. Williamson, B.A. With numerous passages for parsing and analysis, and a chapter on Essay Writing. *Crown 8vo. 2s.*

A JUNIOR CHEMISTRY. By E. A. Tyler, B.A., F.C.S., Science Master at Framlingham College. With 73 Illustrations. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

School Examination Series

Edited by A. M. M. STEDMAN, M.A. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

FRENCH EXAMINATION PAPERS. By A. M. M. Stedman, M.A. *Eleventh Edition.*
A KEY, issued to Tutors and Private Students only, to be had on application to the Publishers. *Fifth Edition. Crown 8vo. 6s. net.*

LATIN EXAMINATION PAPERS. By A. M. M. Stedman, M.A. *Eleventh Edition.*
KEY (*Fourth Edition*) issued as above. *6s. net.*

GREEK EXAMINATION PAPERS. By A. M. M. Stedman, M.A. *Sixth Edition.*
KEY (*Second Edition*) issued as above. *6s. net.*

GERMAN EXAMINATION PAPERS. By R. J. Morich. *Fifth Edition.*
KEY (*Second Edition*) issued as above. *6s. net.*

HISTORY AND GEOGRAPHY EXAMINATION PAPERS. By C. H. Spence, M.A., Clifton College. *Second Edition.*

PHYSICS EXAMINATION PAPERS. By R. E. Stee M.A., F.C.S.

GENERAL KNOWLEDGE EXAMINATION PAPERS. By A. M. M. Stedman, M.A. *Fourth Edition.*
KEY (*Second Edition*) issued as above. *7s. net.*

EXAMINATION PAPERS IN ENGLISH HISTORY. By J. Tait Plowden-Wardlaw, B.A. *Crown 8vo. 2s. 6d.*

Technology—Textbooks of

Edited by W. GARNETT, D.C.L., and PROFESSOR J. WERTHEIMER, F.I.C.

Fully Illustrated.

HOW TO MAKE A DRESS. By J. A. E. Wood. *Second Edition. Crown 8vo. 1s. 6d.*

CARPENTRY AND JOINERY. By F. C. Webber. *Second Edition. Crown 8vo. 3s. 6d.*

PRACTICAL MECHANICS. By Sidney H. Wells. *Second Edition. Crown 8vo. 3s. 6d.*

PRACTICAL PHYSICS. By H. Stroud, D.Sc., M.A. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

MILLINERY, THEORETICAL AND PRACTICAL. By Clare Hill. *Crown 8vo. 2s.*

PRACTICAL CHEMISTRY. By W. French, M.A. *Crown 8vo.* Part I. *1s. 6d.*

PART II.—FICTION

Marie Corelli's Novels.

Crown 8vo. 6s. each.

A ROMANCE OF TWO WORLDS. *Twenty-Third Edition.*

VENDETTA. *Eighteenth Edition.*

THELMA. *Twenty-Seventh Edition.*

ARDATH: THE STORY OF A DEAD SELF. *Thirteenth Edition.*

THE SOUL OF LILITH. *Eleventh Edit.*

WORMWOOD. *Twelfth Edition.*

BARABBAS: A DREAM OF THE WORLD'S TRAGEDY. *Thirty-Eighth Edition.*

'The tender reverence of the treatment and the imaginative beauty of the writing have reconciled us to the daring of the conception. This "Dream of the World's Tragedy" is a lofty and not inadequate paraphrase of the supreme climax of the inspired narrative.'—*Dublin Review.*

THE SORROWS OF SATAN. *Forty-Sixth Edition.*

'A very powerful piece of work. . . . The conception is magnificent, and is likely to win an abiding place within the memory of man. . . . The author has immense command of language, and a limitless audacity. . . . This interesting and remarkable romance will live long after much of the ephemeral literature of the day is forgotten. . . . A literary phenomenon . . . novel, and even sublime.—W. T. STEAD in the *Review of Reviews.*

THE MASTER CHRISTIAN. [*165th Thousand.*

'It cannot be denied that "The Master Christian" is a powerful book; that it is one likely to raise uncomfortable questions in all but the most self-satisfied readers, and that it strikes at the root of the failure of the Churches—the decay of faith—in a manner which shows the inevitable disaster heaping up . . . The good Cardinal Bonpré is a beautiful figure, fit to stand beside the good Bishop in "Les Misérables." It is a book with a serious purpose expressed with absolute unconventionality and passion . . . And this is to say it is a book worth reading.'—*Examiner.*

Anthony Hope's Novels.

Crown 8vo. 6s. each.

THE GOD IN THE CAR. *Ninth Edition.*

'A very remarkable book, deserving of critical analysis impossible within our limit; brilliant, but not superficial; well considered, but not elaborated; constructed with the proverbial art that conceals, but yet allows itself to be enjoyed by readers to whom fine literary method is a keen pleasure.'—*The World.*

A CHANGE OF AIR. *Sixth Edition.*

'A graceful, vivacious comedy, true to human nature. The characters are traced with a masterly hand.'—*Times.*

A MAN OF MARK. *Fifth Edition.*

'Of all Mr. Hope's books, "A Man of Mark" is the one which best compares with "The Prisoner of Zenda."'—*National Observer.*

THE CHRONICLES OF COUNT ANTONIO. *Fifth Edition.*

'It is a perfectly enchanting story of love and chivalry, and pure romance. The Count is the most constant, desperate, and modest and tender of lovers, a peerless gentleman, an intrepid fighter, a faithful friend, and a magnanimous foe.'—*Guardian.*

PHROSO. Illustrated by H. R. MILLAR. *Sixth Edition.*

'The tale is thoroughly fresh, quick with vitality, stirring the blood.'—*St. James's Gazette.*

SIMON DALE. Illustrated. *Sixth Edition.*

'There is searching analysis of human nature, with a most ingeniously constructed plot. Mr. Hope has drawn the contrasts of his women with marvellous subtlety and delicacy.'—*Times.*

THE KING'S MIRROR. *Third Edition.*

'In elegance, delicacy, and tact it ranks with the bes of his novels, while in the wide range of its portraiture and the subtilty of its analysis it surpasses all his earlier ventures'—*Spectator.*

QUISANTE. *Third Edition.*

'The book is notable for a very high literary quality, and an impress of power and mastery on every page.'—*Daily Chronicle.*

Lucas Malet's Novels.

Crown 8vo. 6s. each.

COLONEL ENDERBY'S WIFE. *Third Edition.*

A COUNSEL OF PERFECTION. *New Edition.*

LITTLE PETER. *Second Edition.* 3*s.* 6*d.*

THE WAGES OF SIN. *Thirteenth Edition.*

THE CARISSIMA. *Fourth Edition.*

THE GATELESS BARRIER. *Fourth Edition.*

'In "The Gateless Barrier" it is at once evident that, whilst Lucas Malet has preserved her birthright of originality, the artistry, the actual writing, is above even the high level of the books that were born before.'—*Westminster Gazette.*

THE HISTORY OF SIR RICHARD CALMADY. *Seventh Edition.* A Limited Edition in Two Volumes. *Crown 8vo.* 12*s.*

'A picture finely and amply conceived. In the strength and insight in which the story has been conceived, in the wealth of fancy and reflection bestowed upon its execution, and in the moving sincerity of its pathos throughout, "Sir Richard Calmady" must rank as the great novel of a great writer.'—*Literature.*

'The ripest fruit of Lucas Malet's genius. A picture of maternal love by turns tender and terrible.'—*Spectator.*

'A remarkably fine book, with a noble motive and a sound conclusion.'—*Pilot.*

W. W. Jacobs' Novels.

Crown 8vo. 3s. 6d. each.

MANY CARGOES. *Twenty-Sixth Edition.*

SEA URCHINS. *Ninth Edition.*

A MASTER OF CRAFT. Illustrated. *Fifth Edition.*

'Can be unreservedly recommended to all who have not lost their appetite for wholesome laughter.'—*Spectator.*

'The best humorous book published for many a day.'—*Black and White.*

LIGHT FREIGHTS. Illustrated. *Fourth Edition.*

'His wit and humour are perfectly irresistible. Mr. Jacobs writes of skippers, and mates, and seamen, and his crew are the jolliest lot that ever sailed.'—*Daily News.*

'Laughter in every page.'—*Daily Mail.*

Gilbert Parker's Novels.

Crown 8vo. 6s. each.

PIERRE AND HIS PEOPLE. *Fifth Edition.*

'Stories happily conceived and finely executed. There is strength and genius in Mr. Parker's style.'—*Daily Telegraph.*

MRS. FALCHION. *Fourth Edition.*

'A splendid study of character.'—*Athenæum.*

THE TRANSLATION OF A SAVAGE. *Second Edition.*

THE TRAIL OF THE SWORD. Illustrated. *Seventh Edition.*

'A rousing and dramatic tale. A book like this is a joy inexpressible.'—*Daily Chronicle.*

WHEN VALMOND CAME TO PONTIAC: The Story of a Lost Napoleon. *Fifth Edition.*

'Here we find romance—real, breathing, living romance. The character of Valmond is drawn unerringly.'—*Pall Mall Gazette.*

AN ADVENTURER OF THE NORTH: The Last Adventures of 'Pretty Pierre.' *Second Edition.*

'The present book is full of fine and moving stories of the great North.'—*Glasgow Herald.*

THE SEATS OF THE MIGHTY. Illustrated. *Eleventh Edition.*

'Mr. Parker has produced a really fine historical novel.'—*Athenæum.*

'A great book.'—*Black and White.*

THE BATTLE OF THE STRONG: a Romance of Two Kingdoms. Illustrated. *Fourth Edition.*

'Nothing more vigorous or more human has come from Mr. Gilbert Parker than this novel.'—*Literature.*

THE POMP OF THE LAVILETTES. *Second Edition.* 3*s.* 6*d.*

'Unforced pathos, and a deeper knowledge of human nature than he has displayed before.'—*Pall Mall Gazette.*

Arthur Morrison's Novels.

Crown 8vo. 6s. each.

TALES OF MEAN STREETS. *Fifth Edition.*

'A great book. The author's method is amazingly effective, and produces a thrilling sense of reality. The writer lays upon us a master hand. The book is simply appalling and irresistible in its interest. It is humorous also; without humour it would not make the mark it is certain to make.'—*World.*

A CHILD OF THE JAGO. *Fourth Edition.*

'The book is a masterpiece.'—*Pall Mall Gazette.*

TO LONDON TOWN. *Second Edition.*

'This is the new Mr. Arthur Morrison, gracious and tender, sympathetic and human.'—*Daily Telegraph.*

CUNNING MURRELL.

'Admirable. . . . Delightful humorous relief . . . a most artistic and satisfactory achievement.'—*Spectator.*

Eden Phillpott's Novels.

Crown 8vo. 6s. each.

LYING PROPHETS.

CHILDREN OF THE MIST.

THE HUMAN BOY. With a Frontispiece. *Fourth Edition.*

'Mr. Phillpotts knows exactly what school-boys do, and can lay bare their inmost thoughts; likewise he shows an all-pervading sense of humour.'—*Academy.*

SONS OF THE MORNING. *Second Edition.*

'A book of strange power and fascination.'—*Morning Post.*

THE STRIKING HOURS. *Second Edition.*

'Tragedy and comedy, pathos and humour, are blended to a nicety in this volume.'—*World.*

'The whole book is redolent of a fresher and ampler air than breathes in the circumscribed life of great towns.'—*Spectator.*

FANCY FREE. Illustrated. *Second Edition. Crown 8vo. 6s.*

'Of variety and racy humour there is plenty.'—*Daily Graphic.*

S. Baring-Gould's Novels.

Crown 8vo. 6s. each.

ARMINELL. *Fifth Edition.*

URITH. *Fifth Edition.*

IN THE ROAR OF THE SEA. *Seventh Edition.*

MRS. CURGENVEN OF CURGENVEN. *Fourth Edition.*

CHEAP JACK ZITA. *Fourth Edition.*

THE QUEEN OF LOVE. *Fifth Edition.*

MARGERY OF QUETHER. *Third Edition.*

JACQUETTA. *Third Edition.*

KITTY ALONE. *Fifth Edition.*

NOÉMI. Illustrated. *Fourth Edition.*

THE BROOM-SQUIRE. Illustrated. *Fourth Edition.*

THE PENNYCOMEQUICKS. *Third Edition.*

DARTMOOR IDYLLS.

GUAVAS THE TINNER. Illustrated. *Second Edition.*

BLADYS. Illustrated. *Second Edition.*

DOMITIA. Illustrated. *Second Edition.*

PABO THE PRIEST.

WINIFRED. Illustrated. *Second Edition.*

THE FROBISHERS.

ROYAL GEORGIE. Illustrated.

Robert Barr's Novels.

Crown 8vo. 6s. each.

IN THE MIDST OF ALARMS. *Third Edition.*

'A book which has abundantly satisfied us by its capital humour.'—*Daily Chronicle.*

THE MUTABLE MANY. *Second Edition.*

'There is much insight in it, and much excellent humour.'—*Daily Chronicle.*

THE COUNTESS TEKLA. *Third Edition.*

'Of these mediæval romances, which are now gaining ground "The Countess Tekla" is the very best we have seen.'—*Pall Mall Gazette.*

THE STRONG ARM. Illustrated. *Second Edition.*

THE VICTORS.

'Mr. Barr has a rich sense of humour.'—*Onlooker.*

'A very convincing study of American life in its business and political aspects.'—*Pilot.*

'Good writing, illuminating sketches of character, and constant variety of scene and incident.'—*Times.*

Andrew Balfour. BY STROKE OF SWORD. Illustrated. *Fourth Edition. Crown 8vo. 6s.*

'A recital of thrilling interest, told with unflagging vigour.'—*Globe.*

S. Baring Gould. See page 34.

Robert Barr. See above.

George Bartram, Author of 'The People of Clopton.' THE THIRTEEN EVENINGS. *Crown 8vo. 6s.*

Margaret Benson. SUBJECT TO VANITY. *Crown 8vo. 3s. 6d.*

J. Bloundelle Burton, Author of 'The Clash of Arms.' THE YEAR ONE: A Page of the French Revolution. Illustrated. *Crown 8vo. 6s.*

See also Fleur de Lis Novels.

Ada Cambridge, Author of 'Path and Goal.' THE DEVASTATORS. *Crown 8vo. 6s.*

See also Fleur de Lis Novels.

Bernard Capes, Author of 'The Lake of Wine.' PLOTS. *Crown 8vo. 6s.*

'The stories are excellently fanciful and concentrated and quite worthy of the author's best work.'—*Morning Leader.*

'Ingenious and original. This is a book to turn to once and again.'—*Morning Post.*

Weatherby Chesney. JOHN TOPP: PIRATE. *Second Edition. Crown 8vo. 6s.*

A book of breathless adventure.

'A rousing pleasant story.'—*Athenæum.*

THE FOUNDERED GALLEON. *Crown 8vo. 6s.*

'An ingenious tale of the sea and particularly exciting.'—*World.*

'A healthy, straightforward tale, breezy and cheerful.'—*Manchester Guardian.*

J. Maclaren Cobban. THE KING OF ANDAMAN: A Saviour of Society. *Crown 8vo. 6s.*

WILT THOU HAVE THIS WOMAN. *Crown 8vo. 6s.*

See also Fleur de Lis Novels.

E. H. Cooper, Author of 'Mr. Blake of Newmarket.' A FOOL'S YEAR. *Crown 8vo. 6s.*

'A strikingly clever story, with pictures of sporting society convincingly true.'—*Pall Mall Gazette.*

Marie Corelli. See page 32.

L. Cope Cornford. CAPTAIN JACOBUS: A Romance of the Road. *Cr. 8vo. 6s.*

See also Fleur de Lis Novels.

S. R. Crockett, Author of 'The Raiders,' etc. LOCHINVAR. Illustrated. *Second Edition. Crown 8vo. 6s.*

'Full of gallantry and pathos, of the clash of arms, and brightened by episodes of humour and love.'—*Westminster Gazette.*

THE STANDARD BEARER. *Cr. 8vo. 6s.*

'A delightful tale.'—*Speaker.*

'Mr. Crockett at his best.'—*Literature.*

B. M. Croker, Author of 'Peggy of the Bartons.' ANGEL. *Second Edition. Crown 8vo. 6s.*

'An excellent story. Clever pictures of Anglo-Indian life abound. The heroine is daring and delightful.'—*Manchester Guardian.*

See also Fleur de Lis Novels.

C. E. Denny. THE ROMANCE OF UPFOLD MANOR. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A fine tragic story.'—*Weekly Register.*

'There is picturesqueness and real feeling.'—*St. James's Gazette.*

A. Conan Doyle, Author of 'Sherlock Holmes,' 'The White Company,' etc. ROUND THE RED LAMP. *Eighth Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'The book is far and away the best view that has been vouchsafed us behind the scenes of the consulting-room.'—*Illustrated London News.*

Sara Jeannette Duncan (Mrs. Everard Cotes), Author of 'A Voyage of Consolation.' THOSE DELIGHTFUL AMERICANS. Illustrated. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A rattling picture of American life, bright and good-tempered throughout.'—*Scotsman.*

'The humour is delicious.'—*Daily Mail.*

C. F. Embree. A HEART OF FLAME. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Alive with the pulsing and clamorous life of the wild folk and wild actions with which it deals. A striking, well-conceived piece of work.'—*Pall Mall Gazette.*

'An admirable story, well told. The characters are full of life, and Ramoncita is really a delicious little creature.'—*Morning Post.*

'The figure of Ramoncita, the heroine, a Mexican girl of 15, is charming—a sketch romantic and delicately drawn.'—*Manchester Guardian.*

J. H. Findlater. THE GREEN GRAVES OF BALGOWRIE. *Fourth Edition Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A powerful and vivid story.'—*Standard.*

'A beautiful story, sad and strange as truth itself.'—*Vanity Fair.*

'A singularly original, clever, and beautiful story.'—*Guardian.*

'Reveals to us a new writer of undoubted faculty and reserve force.'—*Spectator.*

'An exquisite idyll, delicate, affecting, and beautiful. —*Black and White.*

See also Fleur de Lis Novels.

Mary Findlater. A NARROW WAY. *Third Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

OVER THE HILLS *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

See also Fleur de Lis Novels.

Tom Gallon, Author of 'Kiddy.' RICKERBY'S FOLLY. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

Dorothea Gerard, Author of 'Lady Baby.' THE MILLION. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

THE CONQUEST OF LONDON. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

THE SUPREME CRIME. *Cr.* 8*vo.* 6*s.*

See also Fleur de Lis Novels.

Algernon Gissing. THE KEYS OF THE HOUSE. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A story of absorbing interest.'—*Liverpool Mercury.*

'The book is carefully built up, piece by piece. The figure of Brant himself moving among his people in his lonely parish of the hills is one that long remains with the reader.'—*Daily Telegraph.*

George Gissing, Author of 'Demos,' 'In the Year of Jubilee,' etc. THE TOWN TRAVELLER. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

See also Fleur de Lis Novels.

Ernest Glanville. THE KLOOF BRIDE. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

THE LOST REGIMENT. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

THE DESPATCH RIDER. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

Lord Ernest Hamilton. MARY HAMILTON. *Third Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'There can be no doubt that we have in "Mary Hamilton" a most fascinating story—the most stirring and dramatic historical romance that has come in our way for a long time.'—*Illustrated London News.*

Robert Hichens, Author of 'Flames,' etc. THE PROPHET OF BERKELEY SQUARE. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'One continuous sparkle. Mr. Hichens is witty, satirical, caustic, irresistibly humorous.'—*Birmingham Gazette.*

TONGUES OF CONSCIENCE. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

See also Fleur de Lis Novels.

John Oliver Hobbes, Author of 'Robert Orange.' THE SERIOUS WOOING. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Mrs. Craigie is as brilliant as she ever has been; her characters are all illuminated with sparkling gems of description, and the conversation scintillates with an almost bewildering blaze.'—*Athenæum.*

Anthony Hope. See page 33.

Violet Hunt. THE HUMAN INTEREST. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

C. J. Cutcliffe Hyne, Author of 'Captain Kettle.' PRINCE RUPERT THE BUCCANEER. With 8 Illustrations. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

MR. HORROCKS, PURSER. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Mr. Horrocks is a good second to the unapproachable Captain Kettle.'—*Academy.*

'Mr. Horrocks is sublime.'—*Manchester Guardian.*

'The Purser is a diverting discovery, and his adventures are related with vigour.'—*Daily Chronicle.*

W. W. Jacobs. See page 33.

Henry James. Author of 'What Maisie Knew.' THE SACRED FOUNT. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

THE SOFT SIDE. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

C. F. Keary. THE JOURNALIST. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

Florence Finch Kelly. WITH HOOPS OF STEEL. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Every chapter is filled with exciting incidents.'—*Morning Leader.*

'A daring and brilliant story of adventure. The novel teems with life and character, with life which is always within an ace of death, and character which curiously blends the ruffian and the hero.'—*Scotsman.*

Hon. Emily Lawless. TRAITS AND CONFIDENCES. *Crown* 8*vo* 6*s.*

See also Fleur de Lis Novels.

E. Lynn Linton. THE TRUE HISTORY OF JOSHUA DAVIDSON, Christian and Communist. *Eleventh Edition. Crown* 8*vo.* 1*s.*

Charles K. Lush. THE AUTOCRATS. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A clever story of American life. Its atmosphere is convincing and striking.'—*Vanity Fair.*

'Eminently readable with clever photographs of American social life.'—*Standard.*

S. Macnaughtan. THE FORTUNE OF CHRISTINA NACNAB. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

A. Macdonell. THE STORY OF TERESA. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Varied and clever characterisation and close sympathy with humanity.'—*Westminster Gazette.*

'The book is bracing as the moor itself. It has a threefold interest—its keen characterisation, its psychological insight, and its philosophy of life.'—*Pilot.*

Lucas Malet. See page 33.

Richard Marsh. Author of 'The Seen and the Unseen.' BOTH SIDES OF THE VEIL. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Here we have Mr. Marsh at his best.'—*Globe.* See also Fleur de Lis Novels.

A. E. W. Mason, Author of 'The Courtship of Morrice Buckler,' 'Miranda of the Balcony,' etc. CLEMENTINA. Illustrated. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A romance of the most delicate ingenuity and humour . . . the very quintessence of romance.'—*Spectator.*

L. T. Meade. DRIFT. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Well told, and full of incident and character.'—*World.*

'A powerfully-wrought story.'—*Birmingham Post.*

'A powerful story, which treats of the drifting of a man of high intellectual gifts.'—*Court Circular.*

Bertram Mitford. THE SIGN OF THE SPIDER. *Fifth Edition.*

F. F. Montresor, Author of 'Into the Highways and Hedges.' THE ALIEN. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Fresh, unconventional, and instinct with human sympathy.'—*Manchester Guardian.*

'Miss Montresor creates her tragedy out of passions and necessities elementarily human. Perfect art.'—*Spectator.*

Arthur Morrison. See page 34.

W. E. Norris. THE EMBARRASSING ORPHAN. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

See also Fleur de Lis Novels.

Alfred Ollivant. OWD BOB, THE GREY DOG OF KENMUIR. *Fifth Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Weird, thrilling, strikingly graphic.'—*Punch.*

'We admire this book . . . It is one to read with admiration and to praise with enthusiasm.'—*Bookman.*

'It is a fine, open-air, blood-stirring book, to be enjoyed by every man and woman to whom a dog is dear.'—*Literature.*

E. Phillips Oppenheim. MASTER OF MEN. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

Gilbert Parker. See page 34.

James Blythe Patton. BIJLI, THE DANCER. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

Max Pemberton. THE FOOTSTEPS OF A THRONE. Illustrated. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A story of pure adventure, with a sensation on every page.'—*Daily Mail.*

I CROWN THEE KING. With Illustrations by Frank Dadd and A. Forrestier. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A romance of high adventure, of love and war. It is a story of true love, of indomitable will, and of steadfastness that nothing can withstand.'—*Daily News.*

'A stirring tale.'—*Outlook.*

Eden Phillpotts. See page 34.

Walter Raymond, Author of 'Love and Quiet Life.' FORTUNE'S DARLING. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

Edith Rickert. OUT OF THE CYPRESS SWAMP. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A tale in which a note of freshness and individuality is struck, and the delicate question of colour is handled with originality and power. It has fine thrilling moments.'—*Spectator.*

'The whole story is admirably told. Not even in "Uncle Tom's Cabin" is there anything more exciting than the bloodhound chase after the hero.'—*Tatler.*

W. Pett Ridge. LOST PROPERTY. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'The story is an interesting and animate

picture of the struggle for life in London, with a natural humour and tenderness of its own.'—*Scotsman.*

'A simple, delicate bit of work, which will give pleasure to many. Much study of the masses has made him, not mad, but strong, and—wonder of wonders—cheerful.'—*Times.*

A really delightful life history of a London foundling. Once more we have to thank Mr. Pett Ridge for an admirable study of London life.'—*Spectator.*

Mrs. M. H. Roberton. A GALLANT QUAKER. Illustrated. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'It is a strong story of love and hate, of religious excitement and calm faith.'—*Leeds Mercury.*

W. Clark Russell. MY DANISH SWEETHEART. Illustrated. *Fourth Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

Grace Rhys. THE WOOING OF SHEILA. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A really fine book. A book that deserves to live. Sheila is the sweetest heroine who has lived in a novelist's pages for many a day. Every scene and every incident has the impress of truth. It is a masterly romance, and one that should be widely read and appreciated.'—*Morning Leader.*

W. Satchell. THE LAND OF THE LOST. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'An exciting story . . . the plot and passion are managed with skill, and the author shows himself a master of the art of depicting human character.'

—*Glasgow Herald.*

Adeline Sergeant. Author of 'The Story of a Penitent Soul.' A GREAT LADY. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

THE MASTER OF BEECHWOOD. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'A pleasant and excellently told story, 'natural and fresh.'—*Glasgow Herald.*

'A wholesome novel, with plenty of incident.'—*Spectator.*

W. F. Shannon. THE MESS DECK. *Crown* 8*vo.* 3*s.* 6*d.*

Helen Shipton. THE STRONG GOD CIRCUMSTANCE. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

Annie Swan. LOVE GROWN COLD. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 5*s.*

'One of the strongest books that the author has yet given us. We feel that the characters are taken from life. The story is told with delicacy and restraint.'—*Daily News.*

Benjamin Swift, Author of 'Siren City.' SORDON. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Handled with a skill and a power that are almost unfailing. The book is thoroughly good. It absorbs as much by its ingenuity in the use of material as by the force of its imagination.'—*Academy.*

'The author tells his story with great dramatic intentness, with simplicity, and strength.'—*Daily News.*

'A remarkable, venturesome, painful, and interesting book. The story is beautifully told; it is rare pleasure to read such writing, so simple, finely balanced, graceful, refined, yet forcible.'—*World.*

Paul Waineman. A HEROINE FROM FINLAND. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Fresh in subject and treatment.'

—*Academy.*

'An idyll of country life which has the charm of entire novelty and freshness.'—*Morning Leader.*

'This tale of Russian and Finnish life is a most readable and enthralling one. The story is simple yet strong, and reveals intimate knowledge of Finnish life and manners.'—*Scotsman.*

'A delightful story.'—*Daily Express.*

'This lovely tale.'

—*Manchester Guardian.*

'A vivid picture of pastoral life in a beautiful and too little known country.'

—*Pall Mall Gazette.*

R. B. Townshend. LONE PINE: A Romance of Mexican Life. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

H. B. Marriott Watson. THE SKIRTS OF HAPPY CHANCE. Illustrated. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Mr. Watson's light touch, his genuine sense of humour, his ingenuity, and, above all, his polished and clear-cut style will provide genuine entertainment.'—*Pilot.*

H. G. Wells. THE STOLEN BACILLUS, and other Stories. *Second Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

THE PLATTNER STORY AND OTHERS. *Second Edition Crown* 8*vo.* 6*s.*

Stanley Weyman, Author of 'A Gentleman of France.' UNDER THE RED ROBE. With Illustrations by R. C. WOODVILLE. *Seventeenth Edition. Crown* 8*vo.* 6*s.*

'Every one who reads books at all must read this thrilling romance, from the first page of which to the last the breathless reader is haled along. An inspiration of manliness and courage.'—*Daily Chronicle.*

Zack, Author of 'Life is Life.' TALES OF DUNSTABLE WEIR. *Crown* 8*vo.* 6*s.*

'"Zack" draws her pictures with great detail; they are indeed Dutch interiors in their fidelity to the small things of life.'—*Westminster Gazette.*

The Fleur de Lis Novels

Crown 8vo. 3s. 6d.

MESSRS. METHUEN are now publishing popular Novels in a new and most charming style of binding. Ultimately, this Series will contain the following books:—

Andrew Balfour.
TO ARMS!
VENGEANCE IS MINE.

M. C. Balfour.
THE FALL OF THE SPARROW.

Jane Barlow.
THE LAND OF THE SHAMROCK.
A CREEL OF IRISH STORIES.
FROM THE EAST UNTO THE WEST.

J. A. Barry.
IN THE GREAT DEEP.

E. F. Benson.
THE CAPSINA.
DODO: A DETAIL OF THE DAY.
THE VINTAGE.

J. Bloundelle-Burton.
IN THE DAY OF ADVERSITY.
DENOUNCED.
THE CLASH OF ARMS.
ACROSS THE SALT SEAS.
SERVANTS OF SIN.

Mrs. Caffyn (Iota).
ANNE MAULEVERER.

Ada Cambridge.
PATH AND GOAL.

Mrs. W. K. Clifford.
A WOMAN ALONE.
A FLASH OF SUMMER.

J. Maclaren Cobban.
THE ANGEL OF THE COVENANT.

Julian Corbett.
A BUSINESS IN GREAT WATERS.

L. Cope Cornford.
SONS OF ADVERSITY.

Stephen Crane.
WOUNDS IN THE RAIN.

B. M. Croker.
A STATE SECRET.
PEGGY OF THE BARTONS.

Hope Dawlish.
A SECRETARY OF LEGATION.

A. J. Dawson.
DANIEL WHITE.

Evelyn Dickinson.
A VICAR'S WIFE.
THE SIN OF ANGELS.

Harris Dickson.
THE BLACK WOLF'S BREED.

Menie Muriel Dowie.
THE CROOK OF THE BOUGH.

Mrs. Dudeney.
THE THIRD FLOOR.

Sara Jeannette Duncan.
A VOYAGE OF CONSOLATION.
THE PATH OF A STAR.

G. Manville Fenn.
AN ELECTRIC SPARK.
THE STAR GAZERS.
ELI'S CHILDREN.
A DOUBLE KNOT.

Jane H. Findlater.
A DAUGHTER OF STRIFE.
RACHEL.

Mary Findlater.
BETTY MUSGRAVE.

Jane H. and Mary Findlater.
TALES THAT ARE TOLD.

J. S. Fletcher.
THE PATHS OF THE PRUDENT.
THE BUILDERS.

M. E. Francis.
MISS ERIN.

Mary Gaunt.
KIRKHAM'S FIND.
DEADMAN'S.
THE MOVING FINGER.

Dorothea Gerard.
THINGS THAT HAVE HAPPENED.

R. Murray Gilchrist.
WILLOWBRAKE.

George Gissing.
THE CROWN OF LIFE.

Charles Gleig.
BUNTER'S CRUISE.

S. Gordon.
A HANDFUL OF EXOTICS.

C. F. Goss.
THE REDEMPTION OF DAVID CORSON.

E. M'Queen Gray.
MY STEWARDSHIP.
ELSA.

Robert Hichens.
BYEWAYS.

I. Hooper.
THE SINGER OF MARLY.

Emily Lawless.
HURRISH.
MAELCHO.

Norma Lorimer.
MIRRY-ANN.
JOSIAH'S WIFE.

Edna Lyall.
DERRICK VAUGHAN, NOVELIST.

Hannah Lynch.
AN ODD EXPERIMENT.

Richard Marsh.
THE SEEN AND THE UNSEEN.
MARVELS AND MYSTERIES.

W. E. Norris.
MATTHEW AUSTIN.
HIS GRACE.
THE DESPOTIC LADY.
CLARISSA FURIOSA.
GILES INGILBY.
AN OCTAVE.
JACK'S FATHER.
A DEPLORABLE AFFAIR.

Mrs. Oliphant.
SIR ROBERT'S FORTUNE.
THE TWO MARYS.
THE LADY'S WALK.
THE PRODIGALS.

Mary A. Owen.
THE DAUGHTER OF ALOUETTE.

Mary L. Pendered.
AN ENGLISHMAN.

Mrs. Penny.
A FOREST OFFICER.

R. Orton Prowse.
THE POISON OF ASPS.

Richard Pryce.
TIME AND THE WOMAN.
THE QUIET MRS. FLEMING.

W. Pett Ridge.
A SON OF THE STATE.
SECRETARY TO BAYNE, M.P.

Morley Roberts.
THE PLUNDERERS.

Marshall Saunders.
ROSE A CHARLITTE.

W. C. Scully.
THE WHITE HECATOMB.
BETWEEN SUN AND SAND.
A VENDETTA OF THE DESERT.

R. N. Stephens.
AN ENEMY TO THE KING.
A GENTLEMAN PLAYER.

E. H. Strain.
ELMSLIE'S DRAG-NET.

Esmé Stuart.
A WOMAN OF FORTY.
CHRISTALLA.

Duchess of Sutherland.
ONE HOUR AND THE NEXT.

Benjamin Swift.
SIREN CITY.

Victor Waite.
CROSS TRAILS.

Mrs. Walford.
SUCCESSORS TO THE TITLE.

Percy White.
A PASSIONATE PILGRIM.

Mrs. C. N. Williamson.
THE ADVENTURE OF PRINCESS SYLVIA.

X. L.
AUT DIABOLUS AUT NIHIL.

Books for Boys and Girls

Crown 8vo. 3s. 6d.

THE ICELANDER'S SWORD. By S. Baring-Gould.
TWO LITTLE CHILDREN AND CHING. By Edith E. Cuthell.
TODDLEBEN'S HERO. By M. M. Blake.
ONLY A GUARD-ROOM DOG. By Edith E. Cuthell.
THE DOCTOR OF THE JULIET. By Harry Collingwood.
MASTER ROCKAFELLAR'S VOYAGE. By W. Clark Russell.
SYD BELTON: Or, the Boy who would not go to Sea By G. Manville Fenn.
THE RED GRANGE. By Mrs. Molesworth.
THE SECRET OF MADAME DE MONLUC. By the Author of 'Mdle. Mori.'
DUMPS. By Mrs. Parr.
A GIRL OF THE PEOPLE. By L. T. Meade.
HEPSY GIPSY. By L. T. Meade. *2s. 6d.*
THE HONOURABLE MISS. By L. T. Meade.

The Novelist

MESSRS. METHUEN are issuing under the above general title a Monthly Series of Novels by popular authors at the price of Sixpence. Some of these Novels have never been published before. Each number is as long as the average Six Shilling Novel. The first numbers of 'THE NOVELIST' are as follows:—

I. DEAD MEN TELL NO TALES. By E. W. Hornung.
II. JENNIE BAXTER, JOURNALIST. By Robert Barr.
III. THE INCA'S TREASURE. By Ernest Glanville.
IV. A SON OF THE STATE. By W. Pett Ridge.
V. FURZE BLOOM. By S. Baring-Gould.
VI. BUNTER'S CRUISE. By C. Gleig.
VII. THE GAY DECEIVERS. By Arthur Moore.
VIII. PRISONERS OF WAR. By A. Boyson Weekes.
IX. *Out of print.*
X. VELDT AND LAAGER: Tales of the Transvaal. By E. S. Valentine.
XI. THE NIGGER KNIGHTS. By F. Norreys Connel.
XII. A MARRIAGE AT SEA. By W. Clark Russell.
XIII. THE POMP OF THE LAVILETTES. By Gilbert Parker.
XIV. A MAN OF MARK. By Anthony Hope.
XV. THE CARISSIMA. By Lucas Malet.
XVI. THE LADY'S WALK. By Mrs. Oliphant.
XVII. DERRICK VAUGHAN. By Edna Lyall.
XVIII. IN THE MIDST OF ALARMS. By Robert Barr.
XIX. HIS GRACE. By W. E. Norris.
XX. DODO. By E. F. Benson.
XXI. CHEAP JACK ZITA. By S. Baring-Gould.
XXII. WHEN VALMOND CAME TO PONTIAC. By Gilbert Parker.
XXIII. THE HUMAN BOY. By Eden Phillpotts.
XXIV. THE CHRONICLES OF COUNT ANTONIO. By Anthony Hope.
XXV. BY STROKE OF SWORD. By Andrew Balfour.
XXVI. KITTY ALONE. By S. Baring-Gould.
XXVII. GILES INGILBY. By W. E. Norris.
XXVIII. URITH. By S. Baring-Gould.
XXIX. THE TOWN TRAVELLER. By George Gissing.
XXX. MR. SMITH. By Mrs. Walford.
XXXI. A CHANGE OF AIR. By Anthony Hope.

Methuen's Sixpenny Library

A New Series of Copyright and non-Copyright Books

THE MATABELE CAMPAIGN. By Major-General Baden-Powell.
THE DOWNFALL OF PREMPEH. By Major-General Baden-Powell.
MY DANISH SWEETHEART. By W. Clark Russell.
IN THE ROAR OF THE SEA. By S. Baring-Gould.
PEGGY OF THE BARTONS. By B. M. Croker.
THE GREEN GRAVES OF BALGOWRIE. By Jane H. Findlater.
THE STOLEN BACILLUS. By H. G. Wells.
MATTHEW AUSTIN. By W. E. Norris.
THE CONQUEST OF LONDON. By Dorothea Gerard.
A VOYAGE OF CONSOLATION. By Sara J. Duncan.
THE MUTABLE MANY. By Robert Barr.
BEN HUR. By General Lew Wallace.
SIR ROBERT'S FORTUNE. By Mrs. Oliphant.
THE FAIR GOD. By General Lew Wallace.
CLARISSA FURIOSA. By W. E. Norris.
NOEMI. By S. Baring-Gould.
THE THRONE OF DAVID. By J. H. Ingraham.
ACROSS THE SALT SEAS. By J. Bloundelle Burton.

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED